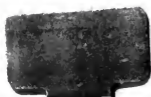

20.10.148

320-44
12.11.15

IO. NIC. MADVIGII,

PROFESSORIS HAUNIENSIS,

ADVERSARIA CRITICA

AD SCRIPTORES GRÆCOS ET LATINOS.

VOL. I.

DE ARTE CONIECTURALI. EMENDATIONES GRÆCÆ.

HAUNIENSIS MDCCLXXI.

IMPRIMENS LIT. OFFICINE GYLLENDALIANÆ (FREDERICI HEGEL).

TYPEB L. SCHULTZII.

PARISIIS.

LONDINI.

LIPSIÆ.

APUD F. KAMPTZSCHKE. APUD WILLIAMS & NORGATE. APUD T. O. WEIGEL.

Io. Nicolai Madvigii
opuscula academica.

Ab ipso collecta, emendata, aucta.

Vol. II (24 $\frac{1}{2}$ plag.) — 2 thal.

Continetur: De emendandis Ciceronis orationibus de provinciis consularibus et pro Balbo disputatio. — De formarum quarundam verbi Latini natura et usu disputatio. — De emendandis Ciceronis libris de legibus disputatio. — De locis aliquot Invenalis explicandis disputatio altera. — De locis quibusdam grammaticæ Latine admonitiones et observationes. — De tribunis ærariis disputatio. — Prefatio editioni Havnensi Ciceronis Catonis et Lælii præposita. — Prefatio editioni repetitæ Ciceronis orationum selectarum præposita. — Miscellanea cr

M. Tullii Ciceronis
de finibus bonorum et malorum
libri quinque.

D. Io. Nicolaus Madvigius
recensuit et enarravit.

Editio altera et emendata.

10 thal.

Titi Livii
Historiarum Romanarum
libri qui supersunt.

Ex recensione

Io. Nicol. Madvigii.

Ediderunt

Io. Nic. Madvigius et Io. L. Ussingius.

Vol. I—IV. 8 thal. 80 sol.

(1 thal. dan. = 2 fr. 75 c. = 2 sh. 3 d. = 22 $\frac{1}{2}$ ngr.)

B. 7.

1013

IO. NIC. MADVIGII,

PROFESSORIS HAUNIENSIS.

ADVERSARIA CRITICA

AD SCRIPTORES GRÆCOS ET LATINOS.

VOL. I.

DE ARTE CONIECTURALI. EMENDATIONES GRÆCÆ.

HAUNIÆ MDCCCXXXI.

SCRIPTIBUS LIBRARIÆ GYLDENDALIANÆ (FREDERICI BEGEL).

TYPIS L. H. SCHULTZII.

IO. NIC. MADVIGII,

PROFESSORIS HAUNIENSIS,

ADVERSARIA CRITICA

AD SCRIPTORES GRÆCOS.

PRÆMITTITUR ARTIS CRITICÆ CONIECTURALIS
ADUMBRATIO.

HAUNIÆ MDCCCLXXI.

SEMPTEBUS LIBRARIE GYLDENDALIANÆ (FRÆDERICI REGEL).

TYPIS I. H. SCHULTZII.

UNIVERSITATI FREDERICIANÆ CHRISTIANIENSI

MEMOR TEMPORIS NUPER IUCUNDISSIME IN EA ACTI

HUNC LIBRUM SCRIPTOR,

UNIVERSITATIS HAUNIENSIS PROXIMA COGNATIONE CONIUNCTÆ H. A. RECTOR,

GRATI ANIMI TESTEM DICAT.

2

Præmonitum et Addenda.

De huius operis consilio et forma quoniam in pro-
oemio satis dictum est, tantum monendi hoc loco sunt, qui
evolvent, (— neque enim quisquam præter libri primi capita
duo aut tria continuum perleget —) typis id describi cœptum
esse, nondum tota materia sic composita et digesta, ut
numerari posset, quod in hoc scribendi genere necessarium
non erat, extremo anno 1868 deinde, septem plagulis ab-
solntis, in quibus si quæ temporum notationes sunt, ad
illam annum referuntur, intervenisse a. 1869 iter Italicum
et Helveticum; cum rednx telam inceptam pertexere aggre-
derer, brevi apparuisse, tantam esse materiam, ut in unum
volumen cogi non posset. Itaque hac parte continentur,
præter librum primum ad utrasque litteras antiquas æqua-
liter pertinentem, ea, quæ in Græcorum scriptorum monu-
mentis emendavi; quæ ad Latinos collecta habeo, alterum
volumen explebunt, si animi patientia perdurabit; sane
enim speraveram celerius me ex his minutiis evasurum.
Indices huic volumini snos adiunxi. Quod prævideram (p.
5, 6) fore, ut, quamvis permulta, in quæ ipse incidissem,
instulissem, quod antea ab aliis inventa essent, tamen in

nonnulla incurrerem ab aliis præcepta, id in primis plagulis sæpius accidit, ubi editiones aliquot scriptorum recentissimas nondum inspexeram, sed ne postea quidem evitari potuit. Itaque hic bona fide aliis restituam, quæ eorum esse sero cognovi. Inde a libro tertio, ubi inter errorum typhothetæ corrigendorum operam animadversum est (plerumque a iuvene docto et amico, qui mihi in hac re benevolam et diligentem operam commodavit, *Richardo Christensen*), aliquid ab alio ante inventum esse, sed tam sero, ut iam tolli sine magna molestia non posset, fere statim adscriptum rei indicium est, ut p. 411, 469, 489 cet. Itaque eos locos hic omitto. Perpauca alius generis addam typorumque errores aliquot corrigam.

- P. 2 v. imo (text.) pro is scrib. iis
- 7 v. 8 ab imo scrib. disputationes afferri,
- 11 v. 22 scrib. in contextu
- 18 v. 13. Velleii locum correxit iam Mommsenius (*Haasius* ed. 2).
- 22 v. 10 scrib. cum fallentibus ex intervallo
- 24 v. 4. Ἐξίνοϊρο apud Strabonem iam Meinekus in præfat.
- 26 not. v. 2 pro 56 F scrib. 567 F
- 32 v. 4. Luciani locum eodem modo correxit G. Diidorfius.
- 43 v. 2 ab imo. Herod. I, 167 iam Kruegerus et alii similiter correxerunt.
- 45 v. 13 Quintiliaui utrumque locum emendavit e codd. Halmius, cuius editio his demum impressis a. 1868 exeunte ad nos pervenit.
- 63 v. 6. Plutarchi locum eodem modo emendavit Cobetus.
- 67 n. 2. Cum hac nota coniungenda, quæ ad Thucyd. II, 83 scripsi p. 312; add. Plat. legg. IV p. 718 D, Diod. Sic. XV, 49 et 53, Strab. II p. 96. Plut. Arat. c. 34, Lucian. uav. c. 17, Paus. X, 2, 5, cet.
- 68 v. 6 pro et scrib. tm
- 71 v. 3 ab imo scr. 800;
- 74 v. 25. Capti gentis pro caput gentis codex Med. Taciti ann. XIII, 39.
- 84 v. 3 pro I scrib. II
- 85 v. 5. Ἐδάκων legitur tamen anab. VII, 7, 37, παρίδακων Helleu. IV, 4, 15.
- 130 im. (text.). De voc. ἀδρός cfr. Diodori fr. XXXI, 17 a Dind.

- 145 post v. 6. Nomina propria obliterata præter locos hic positos notavi et restitui apud Diod. Sic. XVII, 95, XVIII, 3 et 52, Strabon. X p. 471 (III p. 151), Plut. Brut. c. 4; falso positum sustuli Plut. Thes. o. 27.
- 174 not. v. 11 et 12. *Φήσιν* et (XXIV, 68) *ἀν... ὁμολογήσαι* Dindorfius; *ποιήσασθαι* in XLII, 12 reliquit.
- 175 v. 24. Iam Dindorfius *γυνήσεσθαι* apud Lucianum scripsit.
- 177 v. 12. Quod auotavi de aliis præter *χρῆν* vaticinandi verbis apud poetas cum aoristo infinitivi positus, fit etiam in *πέρωται* in Æschyli fragm. Promethei, qui solvitur, 196.
- 178 n. 2. *Ἐλπὶς ἴστιν* cum aoristo infinitivi Demosth. Philipp. I, 2, Olyuth. I, 14, in Aristocr. 106.
- 180 v. 10. Apud Lysiam, II, 21 cod. Palatius, teste Kaysero, recte *δουλώσεσθαι*.
- 182 v. 7. In Herod. IX, 109 Steinius e cod. Sancroft. *αίρήσεσθαι*.
184. In Luciani locis vera tenuit aut restituit Diandorfius, nisi quod nav. c. 4 non correxit.
220. In Sophoclis (Ed. Col. 367 *ἔως* pro *ἔρις* iam Tyrwhittus.
- 238 v. 6 *scrib.* detulit.
- 244 v. *ἰσο scrib.* τόδε.
- 263 v. 14. In Iphig. T. v. 1393 iam Piersouus *ἐπέχετο* scribi iussit.
306. Paucitatem et tenuitatem emendationum Herodotearum minuent dum, quas absoluta iam hac parte libri inccum a Siesbyio meo commuicatas hic ponam. Nam VII, 10, *ἐπειχθῆναι πᾶν πρῆγμα* pro eo, quod est: *τὸ ἐπιγισθαι ἐν παντὶ πράγματι* accipi recte nequit: rectissime contra et aptissime dicitur: *ἐπειχθῆν μὲν νυν πᾶν πρῆγμα τίκτει σφάλματα* (*festinanter acta et tractata omnis res cet.*); eiusdem autem libri c. 119 (*τὸ γὰρ δεικνον τοιόνδε τι ἐγένετο, οἷα ἐκ πολλοῦ χρόνου προειρημένον καὶ περὶ πολλοῦ ποιούμενον*) proreus contra usum et sine exemplo res, que accurate et diligenter fit, dicitur (passive) *περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι*. Dum res notantur, cœnis denuciatio ante facta et hominum studium et cura: *οἷα ἐκ πολλοῦ χρ. προειρημένον καὶ περὶ πολλοῦ ποιενμένων*.
- 306 v. 5 ab imo. In Thucydide uescio qua incuria aut instabilitate consilii ommissa est locorum extra ordinem alibi tractatorum mentio (etiam memorabilium, ut III, 38 et

IV

- VIII. 46); itaque indicem
v. *Thucydides* adhiberi per-
velim.
- 315 v. 3. De *μῖναι* cfr. *μὲν
εἶναι* scriptum pro *μῖναι*
apud Strabonem VIII p.
333.
- 326 v. 10. De *δεῖ* post *δέ* aut
δῆ omisso cfr. Plat. legg.
X p. 908 A, XI p. 930 A.
- 338 n. Aristidis locus reperitur
I p. 312 ed. Iebb.
- 368 v. imo scrib. *ἐστραφῆσθαι*.
- 375 v. 12. Luciani loco addendus
alter Phalar. I c. 8.
- 453 et 454. Quæ correxi in
Lysie X, 4. XXI, 17. XXVI,
14. XXVII, 14, præcepta
sunt ab E Zielio, Emperio,
Scheibio, Kaysero.
455. Æschinis locum III. 201
iam Hamakerus correxit;
Dinarcho I, 25 eandem fere
emendationem adhibuit I.
G. Schneiderus.
483. Polybii locum XXXI, 17 a
eodem, quo ego volui, modo
scriptum habet Dindorfius
(1868).
510. In Diod. Sic. XIX, 17
Dindorfius *συνηγόησεν*, eadem
sententia.
- 554 v. 6. Meinekius in præfat.:
ἐπι[μικεῖ] μηδέ? Sed *μηδέ*
ferri nequit et in eo latet
alterum.
566. Plutarch. Thes. c. 7. Iam
Sinteuisius: *ἀνρός?*
568. Plut. Lyc. c. 13: *κομιζόμενα*
iam Sinten in præf.
571. In Plutarchi c. Sol. 21 vellem
intactum reliquisse *λογισμὸν
ἀνθρώπων*. Utrumque recte
dicitur.
- 589 n. Inter vocabula nova ad-
dendum *ἐκστραμμα*, resti-
tutum Plutarcho de pro-
fect. in virt. c. 11.
627. Apud Plutarchum de fort.
Rom. c. 3 scribendum: *παρο-
θεῖ* (pro *παρήξει*) *δέ τε
καὶ τῷ προσώπῳ πρὸς τὴν
ἄμειλλαν ἐρύθημα τῆς φι-
λοτιμίας* aut simili verbo.
- 628 v. 8. De fort. Rom. c. 13 p.
326 B miro errore Wytten-
bachii coniecturam a Dueb-
nero a. 1856 receptam pro
codicum et editionum scrip-
tura accepi, in quibus recte
scribitur, nisi quod post
ἀληθῶς geminando additur
ὡς (*ὡς ἀληθῶς ὡς ἐπί*).
- 644 v. 5 ab imo scrib. *ἐπαγαγῶν*.

Cal. Novembr. MDCCCLXX.

PROÆMIUM.

Opus ordior neque argumenti splendore commendabile neque dicendi ornamentis opportunum neque materiae dispositione et ordine artificiosum, humile totum et simplex, iis tamen, ut opinor, qui in Græcis Latinisque litteris studia paulo intentius ponunt, non inutile nec prorsus iniucundum. Quæ enim mihi quadraginta iam annos in his litteris tradendis occupato veterumque scriptorum utriusque linguæ libros assidue versanti diligenterque et attente tractanti subnata est præter ea, quæ iam eiusdem generis edidi, copia emendationum coniectura repertarum, sed coniectura codicum vestigia rimanti et presse cauteque sequenti, ampla et ad multos et principes et inferioris gradus scriptores pertinens, eam decrevi, quoniam animus iam his studiorum angustiis et minutiis fessus per alia, etiam extra philologiam, liberius evagari et in iis, quicquid sexaginta quattuor annos supergresso concedetur temporis, ponere avert, collectam quam brevissime potero et quam minime ambitiose edere. Nam neque indigna editione, quæ domi hactenus servavi, ut in hoc genere, videntur, neque, si quid in iis est utilitatis, cur usum eorum differri velim, intellego; et rectius commodiusque a me ipso edentur quam aliis fortasse edenda relinquuntur; nam et tollere potero, si quid denuo inspectum displicebit, et aliis extremam manum imponere et rationes, ubi opus erit, exponere.

Continebunt hi adversariorum libri (sic enim recepto iam inter philologos nomine et plurium exemplo comprobato appellare placuit) eodem fere numero Græca et Latina, priore loco illa, quod Græcæ litteræ et tempore et dignitate præcedunt. Atque erunt fortasse, qui aliquid mihi in Latinis litteris tribuant et in eo genere nova a me libenter accipiant, de Græcis mirentur ac minus benevolam expectationem afferant, quod eam philologiæ partem adhuc minus scribendo attigi. Ego autem cum adolescens vel præcipuo amore et studio Græcas litteras coluissem, primum prope casu accidit, ut, cum specimen aliquod edendum esset, de Ciceronis potius Academicis et libris de legibus emendandis commentarer quam de Platonis legibus, quarum iam tum bonum locorum numerum correxeram¹⁾; deinde cum subito nequedum satis paratus professoris Latinarum litterarum, quæ partès tum apud nos a Græca professione plane separatæ erant, vice fungi iussus essem et post tres annos sic legitimam philologiæ antiquæ professionem adissem, ut tamen et consuetudine et quod collegæ multo maioris natu et bene de me meriti voluntatem concertatione lædere nolebam, intra Latinos fines docendi scriptoresque enarrandi opera continenda esset, per tredecim fere annos studia præcipue ad Latinas litteras et res Romanas contuli. Et tamen commentarii Ciceroniani declarant, me eo tempore præter scriptores Græcos, qui res Romanas attingunt, quos tum inde a Polybio ad Dionem Cassium pertractavi, etiam is, e quibus philosophiæ Græcæ cognitio petitur, non

¹⁾ In libello illo tres posui Græcorum locorum correctiones, unam scholiorum in Euripidis Orestem, quam qui eo loco usi sunt, tenuerunt, alteram Platonis de legg. XII p. 953 D, ubi id, quod ego coniectura posueram, multo post Stallbaumius et alii e codice antiquo protractum probaverunt, tertiam Herodoti I, 33, in quo loco sententiam perspexi, non orationis singularem formam.

levem operam tribuisse. Tum autem edita a. 1842 grammaticæ Latinæ arte, cum consilium cepissem ad eandem formam syntaxis Græcæ componendæ, enixo studio præter Homerum Herodotumque Atticos scriptores et prosæ orationis et poëtas legi, cœpique quasi furtim Græcos scriptores enarrare, omissis tamen poëtis, quos a me scholis tractari collega et amicus ægre laturus erat. Criticæ emendationis seges initio etsi aliqua, tamen non ita magna provenit, quod neque illud artis condendæ et in pleno testimoniorum fundamento constituendæ consilium diu in singulis morari me sinebat neque in codicum Græcorum æstimatione et usu eam, qua opus est, exercitationem habebam nequedum satis prompte et celeriter omnia ex sermone et rebus meditati succurrebant. Quæ quidem et de legibus sermonis iudicavi præcepique et coniectando conatus sum, ea mihi etiamnunc fere omnia probantur¹⁾. Interiecti sunt tres anni et paulo plus, quibus ab academia abfui, negotiis publicis occupatus. Redditus academici ab initio anni 1852 liberius iam, quoniam tres eramus philologiæ professores, Græca, etiam poëtas, scholis tractare cœpi, deinde, collega maiore uatu post aliquot annos mortuo, multo maiorem scholarum et studiorum partem Græcis rebus et scriptoribus tribui, nisi quod per tres annos Livius multum sibi vindicavit; quantum studiis detraxerint negotia extra academiam a me obita, malo oblivisci. Itaque et ut rerum historiciæque et institutorum ipse imaginem ad testimonia vetera exigere, et litterarum plenius cognoscendarum et sermonis copię augendæ causa et eorum scriptorum, qui ante Alexandrum fuerunt, opera relegi et

¹⁾ Quam habuerim collectam materiam ad sermonis formam præceptis comprehendendam, perspicere fere potest ex libello paucis noto et ita vitiose typis descripto, ut aliquot locis prorsus contraria, atque volui, dicantur: Bemerkungen über einige Punkte der griechischen Wortfügungslehre 1848.

Aristotelis quædam adieci et ex Alexandrinis Callimachum et Apollonium Rhodium et Theocritum (hunc quidem festinanter) et inferioris ætatis inde a Diodoro Siculo et Strabone persecutus sum, e quibus antea tantum Plutarchi vitas et Lucianum diligentius legeram. Horum igitur annorum, hoc est, ætatis usu et perpetuitate studiorum confirmatæ, maior pars est eorum, quæ ad Græcos scriptores hic proferam eos, in quibus ita sum versatus, ut aliquid nasceretur emendationis; alios celeriter percurri aut partibus cognovi. Quos enim totos attente perlegendos susceperam, in iis me ad hoc orationis ad veram formam revocandæ studium ferebat et plus fere, quam vellem, in eo detinebat animi propensio sana et certa quærens et delectatio ex sensu facultatis cuiusdam ad ea perspicue reperienda exercitatione confirmatæ, cum mihi viderer quasi ipsos illos veteres coram interrogare.

Ponam in his libris, si summa consilii spectatur, tantum quæ mea et nova puto, hoc est, coniecturas easque emendationes, in quibus, etiamsi proxime codicum vestigia sequantur, aliquid tamen de meo accesserit. Quæ in veterum scriptorum operibus simpliciter e codicibus restituenda in marginibus notavi, aut omnino neglecta aut probata olim ab uno pluribusve, sed a recentissimis reiecta, quasque superiorum emendationes iniuria spretas et aut contortis corruptæ codicum scripturæ enarrationibus aut pravis coniecturis postpositas probavi, prætermitto; nam et infinitum esset persequi et habent prudentes, ubi quærant et sumant. Et tamen non solum interdum meæ emendationis confirmandæ causa aut invitante similitudine mendii et correctionis et opportunitate brevis admonitionis commendabo in aliis locis codicum scripturas aliorumve coniecturas, sed ne id quidem mihi prorsus interdico, ne liceat aut in transcurso vicinam loco a me emendato bonam codicum scripturam ab neglectu vindicare aut emendationem ponere, quam cum ipse fecissem, postea ab alio præceptam viderim

aut superioris aut huius temporis philologo; habet enim hoc veritatis confirmationem minus exercitatis utilem, si quid, quod non unicuique statim occurrat, a pluribus inventum est. Sed perraro hoc faciam; nam si longius progrediar, sit hoc ipsum prope infinitum. Nihil enim mihi sæpius accidit, quam ut, quod ipse, cum exemplo scriptoris alicuius uterer nullo apparatu critico aut exiguo instructo, excogitassem, id aut in codicibus scriptum esse aut ab alio esse coniectura repertum postea viderem¹⁾. Atque id alius rei causa commemoro. Nam operam dabo, ne quid mihi, quod alienum sit, arrogem; sed qui possum in tot tamque disiunctis utriusque linguæ scriptoribus, in tanta emendationum copia perlustranda et digerenda, perficiendi præsertim aliquando huius operis et mei ex hac materia eripiendi cupidus et ideo festinans, qui possum, inquam, efficere, quod ne in uno quidem scriptore, quem quis sibi tractandum sumpserit et ad quem per complures annos omnia undecunque congesserit, plane efficere possit, nihil ut me aut non multa

¹⁾ Exempli causa unum ponam. A. 1843, cum fragmenta tragicorum Græcorum percurrerem uterque sola Dindorfii editione prima poetarum scenicarum, emendaveram quædam, maxime Euripidis. Ea cum postea adhibitis aliis libris perlustrarem, ut, numquid editione dignum esset, viderem, reperi, quod in Alexandri fragm. 7 scribendum annotaram (τοῖς σοῖσι νικᾶς), a Musgravio præceptum, item, quæ in Archelai fragm. 13 (στρατηγῶ), in Erechthæi fragm. 12 (τοῦ βλέποντος μὴ καλῶς), in Cretensium fragm. 2 (del. καὶ τῆς Τυρίας), in Sthenobonæ fragm. 9 (ἀλθαίνει), in Sylei fragm. 3 v. 4 (θεσπότης), in Alcæonæ fragm. 3 (καὶδ' ἦν δῶς ἰμοί), ab eodem Musgravio, H. Grotio, Salmasio, Bothio, quod autem in Belleroph. fragm. 20 v. 2 et 3 annotaveram (θίλει χρῆσθαι), e codicibus positum inveni. Restabant ea, quæ in Philologo I p. 671 edidi. De his et similibus si quem dubitaturum crederem, possem testes dare; sed tantam, opinor, mihi esse coniecturarum copiam etiam, si qui minus benevoli sunt, concedent, ut nulla sit alienas sublegendi causa.

fugiant aut apud antiquos philologos latentia aut per libros, quos periodicos vocamus, per programmata scholarumque indices similibusque locis sparsa? Præstabo tamen, quam potero, voluntatem sua cuique relinquendi adhibitisque præcipuis et recentissimis cuiusque scriptoris editionibus et quæ apparatus criticum habent, quæ ibi repperero, de meis tollam. Perpauca a me ipso ante vulgata hic iterabo, ut uno libro, qui hæc curant, collecta habeant, quæ in hoc critico genere a me inventa cognosci ab aliis velim, præter ea, quæ iam libris a me ipso editis continentur (emendationibus Tullianis a. 1826, epistola ad Orellium, disputatione de Asconio, opusculorum academicorum duobus voluminibus, commentariis in Ciceronis libros de finibus, emendationibus Livianis et præfationibus singulorum fasciculorum Livii a me et Ussingio editi); sed quæ sic edita antea sunt, ut satis ad notitiam hominum pervenisse videantur et rationibus firmata esse (ut pleraque, quæ cum Halmio communicata ab eo, Baitero, Kaysero in editiones Ciceronis scriptorum recepta sunt), verbo tantum indicabo. Atque hanc breviter servabo etiam in novis, ut parva et aperta (in libro II reliquisque) sine ulla rationis significatione ponam, ea, quæ nude poni nequeant, breviter explicem. Hæc quoque enim virtus critici videtur, ipsa argumentorum capita et pondera breviter comprehendere posse et monstrare.

Coniecturarum tantum affero numerum, quantum raro quisquam. Et tamen nemo est, qui magis quam ego leves et temerarias coniecturas oderit severiusque coniecturarum causam et necessitatem exigat, in coniectando autem viam ac rationem certas veritatis notas sequentem servari iubeat; sed idem manifestis indicis et argumentis obscuras et inanes verborum ambages opponi sæpe indignor; multitudo autem coniecturarum ex ipsa multitudine scriptorum, quos paulo, quam in legendo fieri solet, diligentius pertractavi. In hac materia expromenda sic scriptorum ordinem et tempora sequar, ut a Græcis ad Romanos, a poetis ad prosæ ora-

tionis scriptores veniam, eos scriptores, quorum paucos locos attigi, in miscellanea capita congeram. Sed quoniam sæpius dixi, me artem quandam et coniectandi et coniecturas æstimandi efficere conari, quæ et superstitionem ignaviamque et lusum temeritatemque excluderet, antequam ad singulos scriptores venio, primo libro generatim quædam comprehendam, quæ ad totius huius rei rationem intelligendam pertineant et utilem iunioribus, si non disciplinam, at admonitionem habeant ac quandam viæ monstrationem. Nam etsi neque præceptis quisquam criticam facultatem et artem assequi potest neque omnes, qui litteris antiquis student, ut aut præcipue aut valde in hoc genere ipsi nova quærendo elaborent, hortor, tamen ad recte iudicandum et ad vera ac probabilia a falsis et temerariis discernenda deduci possunt, qui bonæ indolis et voluntatis aliquid afferunt, et hactenus omnes, qui philologos se volunt, critici esse debent, ut aliorum bene inventis prudenter et sine instabili dubitatione uti et prava statim reiicere possint. Sic autem dicam, ut exemplis ad res declarandas in singulis generibus utar paucis, novis omnibus et meis, sed certis, ut opinor, et in quibus, vero semel posito, neque de mendo neque de correctione dubitari posse poterit. Ita, qui emendationem promissum statim exsolvi postulabunt nec præcepta et aridas de minutis rebus disputationes afferri habebunt, quod flagitant. Exempla hoc loco delegi ex aptis et perspicuis, et quæ longiorem et cum proprietate scriptorum valde coninnetam explicationem non desiderarent, ea, quæ se non diu quærenti offerebant, quibus reliqui libri in omni genere multa, in nonnullis quidem prope infinita addent. Et postea quoque in singulis scriptoribus quædam similitudine coniuncta sub unum conspectum adducentur.

Liber I.

Cap. I.

Causæ et genera mendorum in veterum scriptorum codicibus monstrantur universe cum exemplis.

Ordinem a rebus notis et ad non admodum suapte natura reconditas pervenimus. Veterum operum litteris consignatorum formæ, quem textum appellare consuevimus, recte constituendæ fundamentum omne codicibus manuscriptis continetur, quibus rara adiunguntur aliorum scriptorum (inter quos scholiastæ numerantur) testimonia, aut verba quædam ipsa proferentium aut aperte (etiam manifesta imitatione) significantium. De codicum propagine in scriptoribus et libris a prima et communi origine repetenda, de generibus eorum distinguendis, auctoritate eorum comparanda et æstimanda cum ab aliis dictum est, tum a me ipso in præfatione editionis librorum Ciceronis de finibus et in emendationibus Livianis in decadem præmissis; neque enim universa huius codicum coniunctionis et in genera descriptionis ratio alia est in Græcis, alia in Latinis, sed eadem. Codicum testimonio aut consentienti aut meliore, hoc est, non interpolatorum aut minime interpolatorum, simpliciter standum est, nisi aut necessaria causa est ab eo discedendi aut saltem probabilis de eo dubitandi.

Dubitatio de codicum testimonio et coniecturæ probabilis aut necessaria causa oritur aut ex ipsius testimonii dissensu, cum codices fide digni sic inter se discrepant, ut nulla sit scriptura, ex qua ceteræ errore ortæ videri possint, (nam deteriorum aberratio contra bonorum consensum nulla aut exigua et tali, cuius origo facile intellegatur, discrepantia turbatum nullam habet vim,) aut ex testimonii consentientis aut melioris et alioquin fide digni cum orationis lege et consuetudine aut cum scriptoris sententia et consilio pugna. Ac persæpe ea melioris testimonii cum orationis lege aut cum sententia pugna ex tam parvo et mani-

festo et ad corrigendum facili errore oritur, ut iam in codicibus recentioribus et alioquin nulla fide dignis ab hominibus non prorsus indoctis, qui illos scripserunt, sit correctus nec præterea quicquam requirendum tentandumve sit. Verum ubi aut omnes codices improbabilem habent scripturam aut meliores improbabilem eiusmodi, quæ ex ea, quæ in recentioribus corrigendo substituta est, aberrando nata esse putari non possit, (si præsertim, quod sæpe accidit, hæc ipsa diligentius considerata nec orationi nec sententiæ vere satisfacit, sed vanam tantum speciem habet,) ibi coniectura quærendum verum est tollendumque mendum codicum pluresve mendi formæ ex uno initio ortæ¹⁾.

Vitiati sunt codices interdum labe adventicia et quæ ad scribas librarios nihil attineat, si aut folia excisa detractave sunt aut loco mota et transposita aut foliorum partes desectæ aut humore aliove modo corruptæ, ut scriptura legi non possit; eiusmodique labe si in aliquo codice olim accidit, ex quo plures deinde ducti sunt, ad hos omnes necessario pertinet, hoc est, interdum ad omnes, quos nos habemus, scriptoris aut operis alicuius veteris codices. Verum hæc casu acciderunt et in certis tantum scriptoribus operibusque, damnumque habent nulla arte reparabile, nisi in transposi-

¹⁾ Ridicule interdum homines, ut sibi videntur, cauti et prudentes, coniecturam laudant ut probabilem, sed in nullo codice reperiri queruntur; recepturos se fuisse, si vel in uno codice reperiretur. Quid coniectura opus esset, si codices verum præberent? Quid in re dubia codex iuaret nisi fide dignus et qui ceterorum consensum vinceret? Infitæ sunt in codicibus recentioribus coniecturæ, bonæ non paucæ in parvis, ut dixi, et apertis erroribus, præve plures. Omnino non pauci, etiam qui multa de rebus criticis verba fecerunt, tamen ignorant, in quali fundamento constitutum habeamus veterum scriptorum contextum, quemadmodum sensim et mendis obscuratum antiquioribus et deinde coniectura interdum leviter emendatum, sæpius graviter depravatum et interpolatum.

tionibus foliorum corrigendis et in lacunis versuum truncatorum aliquo modo coniectura ex reliquo contextu explendis. Illa ad omnes codices pertinet et latissime patet labes et critica arte eluenda, quantum fieri potest, est, quæ in scriptura a librariis, dum propositum oculis exemplar sequuntur, vitata cernitur. Nam codicum dictante altero scriptorum, quod quidam fluxerunt, uillum est neque in subscriptionibus neque, quod caput est, in errandi generibus vestigium, quæ omnia pendent ab oculis et ab memoriæ animique vi, dum, quod oculi viderunt vidisseve videntur, manu perscribitur. (Appareat in Græcis codicibus rara vestigia recentioris pronuntiationis vocales quasdam confundentis, ut apud Platonem de legibus III p. 697 C Schneiderus vidit, *ἐπι ἐτι* scriptum esse pro *ἐπι ἐτι*, apud Pausaniam autem VIII, 23, 7 in cod. Par. est *ῶσα ἐτι* pro *ῶσα ἐτι* quotannis, quod recte scribitur 24, 11; verum hæc non dictando orta sunt, sed quod iuter oculi et manus actionem scriba memoria confudit, quæ sono ab ipso non distinguebatur. Eademque causa efficit, ut in Latiniis codicibus frequentissime **b** et **v** cum alibi, tum maxime in verborum terminationibus permutentur et pro *amavit* scribatur *amabit* contraque¹⁾.)

Librarios increpant omnes, nonnulli ita, ut, cum ignorantiam et stuporem et neglegentiam eorum gravissimis prosciderunt conviciis, eosdem callidos quosdam astutosque homines

¹⁾ Turpi oblivione notissimæ rei Haasius (nam Fickertum non tam miror) in Senecæ epist. 95, 54 e codicibus posuit: In supervacuum præcepta iactavimus (superiores edd. iactabimus), nisi illud præcesserit cet., et toto loco et futuro exacto indicium facientibus id dici, quis eventus futurus sit. Sed apud Senecam multa eodem modo nuper administrata. Contra apud Senecam Rhetor. p. 134 Bip. (116 Burs.), ubi editur: Sed nec ille diu declamationibus vacabat, pravo imperfecti usu, e codicum scriptura vacabit fit vacavit.

fingant ac pæne fraudulentos; qua condicione opus fecerint, quæ eos errandi opportunitas necessitasque, quæ quasi insidiæ circumsteterint, non ita multi placide et considerate iudicant; quod si facerent, separarent primum iudicando ipsum hominum animum ingeniumque et operæ ad nostrum usum eventum. Id quidem tenendum ante omnia est, fraudis, quæ ad decipiendos deliberato consilio legentes et in falsam opinionem de ulla minima re inducendos spectaret, neque illecebras ullas ac ne tenuissimæ quidem gloriolæ præmium fuisse neque in his, quos profanos appellamus, scriptoribus ullum vestigium prudenter iudicanti apparere ¹⁾. Omnis culpa posita est aut in ipso scribendi errore, cum imprudentes et inviti aliud, atque in exemplo proposito erat, reddiderunt, aut in correctione, cum scientes et volentes, sed sine malo consilio, pro eo, quod in exemplo erat, aliud substituerunt, non verum scilicet; nam si in verum inciderunt, coniecturam laudamus. Omnino enim in hominibus humilibus et simplicibus iudicandis, etiam iis, qui confidenter et licenter interpolârunt, obliviscuntur philologi, illos codices descripsisse, quibus ipsi et alii eiusdem temporis et fere scientiæ homines in legendo uterentur, nobis codices testium loco esse, quibus utamur in contextus scriptorum ad nostrum usum constituendo; itaque fere una illa relinquitur iusta reprehensio, si qui mercede inducti difficiliorem, quam cui se aptos scirent, operam imponi sibi passi sunt aut festinanter neglegenterque scripserunt. Sed illius mutationis non in ipso scribendi errore positæ, quam omnem interpolationis nomine comprehendere licet, multi sunt gradus, duo præcipui, ut altera sit simplex et ru-

¹⁾ Ne id quidem verum est, quod olim homines quidam nimis nequitiarum cupidi finxerunt, monachos obscæna in veterum scriptis describendo occultasse et minus turpibus verbis involvisse. Spurca omnia bona fide, quantum poterant, representarunt.

dis incertaque et vix conscia consilii, casu et ex suo ipsa saepe errore oriens, altera deliberato consilio et libere plura persequens.

Ipsè scribendi error etsi casui est subiectus, tamen quibusdam causarum momentis regitur, quorum caput est, quod omni describendi operæ intervenit et memoria ea, quæ oculus in exemplo vidit, dum et oculus et manus in novo exemplo occupatæ sunt, servans, et aut intellectus oculum manumque regens aut intellegendi obscurus conatus et imaginandi vis, incertas species obiiiciens. Itaque constat, si eadem sit diligentia, eum multo rectius aliquid describendo reddere, qui, quæ scribat, intellegat. quam qui, sermonis ipsius ignarus, tantum litterarum formas norit sequaturque, quod quale sit, intellegi potest in Latinis librariis Græcas voces interpositas Latinis pingentibus aut etiam in iis, qui nunc Græca Latinave manu scripta typis expriment; nam et raro tam perspicuæ litteræ scribuntur, ut non in legendo multiplici coniectura utamur, ex sententia verba, ex verbis singulas litteras agnoscentes, et deficit in ignotis aut vacillat illa, quam dixi, memoria eorum, quæ oculus legit. Sed certum scribendi adiumentum is demum habet, qui plane et orationem et sententiam eorum, quæ scribit, intellegit et vere animo scribenda persequi potest; et tamen, si curam remisit, aberrat interdum, obiecta animo alius sententiæ aut verbi (etiam ex proximis) cogitatione et imagine; qui orationis universam formam tenet, sed sententias non curat nec res, de quibus agitur, novit, multo plura committit, præsertim si scripturæ forma minus facile recta verba obiiicit, quod apud antiquos accidebat, nec verbis divisim distinctivse nec sententiis interpunctis. Itaque nihil mirum est, iam veteres de librariorum erroribus et codicibus mendosis queri¹⁾. Qui vero

¹⁾ Cic. ad Qu. Fr. III. 6: De Latinis libris quo me vertam, nescio; ita mendose et scribuntur et veneunt.

neque sententiam resque omnes aut plerasque intellegit neque omnem orationis motum ac ne omnia quidem verba verborumque formas, is, etiamsi vult solo oculo duce uti, tamen, quia quædam intellegit et fortasse pleraque (saltem ex aliqua parte) et quia conquiescere animus nequit neque ab eo, in quo homo cum maxime occupatur, abduci, oculum in singulis litteris continere non potest (in quibus ipsis sententia non comprehensis memoria fallitur), sed verborum et sententiarum vanis simulacris et *φαντάσµασι* luditur et imagines verborum prius, quam litteras omnes perspexit, animo conceptas ad manum transfert. Atque hæc fuit et inferioris Byzantinæque ætatis Græcorum librariorum, cum veterum scriptorum opera, præsertim oratione et rebus difficilium, iis proponebantur, condicio et multo magis hominum Itatorum, Gallorum, Germanorum post sublatam prorsus ex hominum usu Latinam linguam; itaque quod multo propinquior tamen et familiarior Byzantino homini pro eius temporis captu litteris imbuto occurrebat veteris sermonis Græci species quam Latini monacho, ut hoc utar, Gallo Germanove noni aut decimiseculi, quamvis sint depravati Græci codices, tamen nunquam usque ad eam barbariem verborum et formarum et ad ea monstra deventum est, quæ in Latinis sæpe obiiciuntur, cum infra palimpsestos et paucissimos, qui ex seculo quinto proximoque supersunt, descendimus¹⁾. Atque hæc memoriæ et cogitationis obscuræ oculum præcurrentis et decipientis et scribentem ad nota et usitata

Exstant de eadem re Martialis et Gellii querelæ, de Græcis Galeni et aliorum.

- ¹⁾ Hoc discrimen Græcorum et Latinorum codicum quale sit, perspiciet, qui (quod adolescentibus philologis svadeo ut faciant) aliquot paginas Platonis sic, nulla littera mutata, descriptas legerit, quales sunt in codice Oxoniensi aut Parisino A, deinde idem experimentum transtulerit ad Ciceronis, ut hoc utar, codicem Vaticanum Philippicarum aut magis etiam ad Livii Puteaneum aut Vindobonensem.

sibi trahentis vis, qui fons est uberrimus mendorum, variabatur multis modis librarii diligentia aut incuria ac festinatione, scientia sermonis tolerabili aut inscitia, exercitatione legendi aut insolentia, tum etiam exempli propositi forma et ætate propinqua aut remota. Nam ut facile scriba sequitur exemplum eodem scripturæ genere, quo ipse utitur, aut non valde dissimili confectum, ita, si exemplum proponitur litterarum forma longe diversum et in quo etiam (ne de verborum copulatione dicam) multa verba aliter scribantur, atque ipse scribit scriptaque legere solet (ut est pro est, quoinis pro cuins), apparet, quantopere hac insolentia et novitate augeatur errandi periculum. Itaque quanquam in libris multum lectitatis sæpe describendo multiplicatur errorum occasio (nam in nnoquoque exemplo novi committuntur errores), tamen, quod fere ob oculos describentibus fuerunt exempla non multo antiquiora et ad legendum facilia, non poterat tanta oriri confusio et verborum sententiarumque, ut ita dicam, peremptio, quanta in eo opere, cuius a paucis lecti et fere ignorati antiquum aliquod exemplum, plurium seculorum, ex angulo aliquo protractum scriba reddere conaretur. Quod quale sit, in Varronis de lingua Latina libris intellegi potest. Et accedit interdum aliud. Nam si multa interponuntur extra continuam seriem orationis, velut scriptorum, maxime poetarum, testimonia, brevia præsertim et sine plena sententia et verbis parum usitatis intermixta, necessario perturbatur describentis animus et hebetatur, cuius rei, ut in Varronis illo opere, sic in Athenæo, in Nonio, aliis exempla sunt. Ipsa autem scribendi diligentia et cura non librarii modo persona variabatur, sed ipsius scriptoris genere. Multo enim studiosius et severius antiquitus describebantur eorum scriptorum codices, qui rectæ et elegantis orationis auctores et prope regulæ ipsæ habebantur et in scholis tractabantur, quam ceterorum; itaque longe aliter Plato aut Cicero (si summam rem spectes) scribebantur quam, ut his utar, Plutarchi libri, præsertim qui moralium nomine com-

prehendi solent, nulla arte auctoritateve commendati, sed ita ampli voluminis, ut festinandi causa esset ei, qui tamen scribenda sumpsisset, aut Senecæ¹⁾. Et in libris frequenter lectitatis, et quorum in scholis usus erat, exemplarium comparatione, si non in scribendo, at postea in legendo, arcebantur magna ex parte errores illi, quibus omnia verterentur litteræque tantum dissolutæ relinquerentur; sed simul in eisdem et antea et renascentium litterarum tempore longe facilius erat aditus liberæ cuidam interpolationi, facilem lectionem et intellectum adiuuare studentî, velut in Catilinaris Ciceronis. (Recentior quidem interpolatio etiam in Seneca, qui tum in honore esse cœperat, liberrime grassata est.) In poëtarum operibus versuum perpetua et nota forma, ut hexametrorum et trimetrorum, scribam aliquo modo continebat et monebat; poterat tamen ipsa quoque insolentia aliqua (velut hiatus legitimo, sed raro) non simpliciter scribenti, sed incaute iudicanti interpolandi occasionem dare; ignota versuum genera cum verborum novitate et orationis libertate coniuncta quam vim habere debuerint, apparet.

De scribendi mendis ex uno codice ad alios propagatis auctisque nihil opus est dici.

Iam quæ ex hoc communi fonte propriæ et separatæ oriuntur errorum species, eas difficile est certis finibus describere, quod et diversæ causæ et errandi initia eundem erroris effectum habere possunt et plures causæ inter se coniungi; itaque usu hæc discuntur attente tractandis aut ipsis codicibus aut scripturis e codicibus varii generis plene et fideliter enotatis; sed tamen præcipua quædam genera percurrere conemur et exemplis illustrare; etsi simplicia satis exempla reperire interdum subdifficile est, quod plerumque primo errori aliquid accessit commenti.

¹⁾ Ea causa est etiam, cur plura exempla ex inferioris ætatis scriptoribus, Plutarcho, Seneca, aliis, sumpserim, in quibus et

Ea autem genera, quæ ipso scribendi errore continentur, posita sunt in similium permutatione, in prava separatione et continuatione, in semel aut bis scribendis, quæ bis aut semel scribenda erant, in transiliendo et transponendo, in accommodando ad proxima, in scribendis, quæ ad textum propositum non pertinent. Sed ex his, quæ posui, generibus, postremum magis ex scientiæ defectu et iudicii errore nascitur, in prioribus oculorum acies et animi in oculis dirigendis intentio officio deest.

Similium permutatio accidit primum in ipsis litterarum formis non valde dissimilibus ob ductuum obscuritatem et ambiguitatem aut acie minus intenta¹⁾. Ac de hac litterarum similitudine et permutatione, quæ et apud Græcos et apud Latinos alia fuit aliis ætatibus et in aliis scripturæ generibus, ab iis exponitur, qui palæographiam tractant, ostenditurque, in quibus codicibus, ut his utar, permutationi obnoxia sint *A* et *Δ* et *Α*, *M* et *Σ*, *M* et *ΑΑ* (*ἄμα* et *ἀλλά*), *Θ* et *Ο*, *Π* et *ΤΠ*, apud Latinos autem *C* et *G* aut *E* et *F* aut (quod *t* et *l* vix supra versum protenduntur et quod ductus, quibus *i*, *u*, *m* constant, vix dignoscuntur) syllabæ *iu*, *ui*, *in*, *ut*, *lu* aut *iee*, *lee*, *tec* (*adiectus*, *adlectus*, etiam *adfectus*, *coniectus*, *contactus*), ceteraque eiusdem generis, quæ animadvertendo facile discas; et tamen haud pauci obliviscuntur, quam exiguum in talibus litteris et syllabis sit testimoniorum pondus. Plato R. P. VII p. 529 C, eum animum, qui in rebus sensibus subiectis hæreret, nunquam vere sursum spectare, sed semper

menda infinita et gravia et manifesta sunt et magnam partem non animadversa nec tractata. Haasium in Seneca utinam sine exceptione laudare possem.

¹⁾ Si quid in exemplo proposito prorsus evanuerat aut deletum erat, scriba aut omittere cogebatur aut plane coniectura uti, parum ad eam factus.

deorsum dicens, quamvis supinus et facie obversa sive humi sive mari incumbens aliquid discere conaretur, sic scripserat: *πᾶν ἐξ ὑπτίας HEN (ἧ ἐν) γῆ ἧ ἐν θαλάσση μανθάνη*. Pro *HEN* scriptum est *MEN*, ut est in codice omnium principe, Parisino A (Vindob. μῖν), quod cum primum esse intellexeretur, postea interpolando natum est in aliis codicibus *ἐξ ὑπτίας ναιῶν ἐν γῆ*, poetico verbo et inepto (quid est enim *ἐξ ὑπτίας ναιεῖν*?), in aliis *νίων*, quod mire patienter editur; nam *νεῖν ἐξ ὑπτίας* ipse possum, qui *ἐξ ὑπτίας ἐν γῆ* naret, vidi neminem. (Necessarium esse ad sententiam duplex γ, ut significetur: ubi cunctaque id faciat, ex abundanti addo. Lepido lusu ipsum *ἐξ ὑπτίας μανθάνειν* coniungitur.) Δ pro Α scriptum corruptit, adiecto post alio errore exiguo, alium eiusdem operis locum, VIII p. 568 D, ubi, unde tyrannus pecuniam ad mercenarios alendos habiturus sit, his verbis declaratur: *Δῆλον, ἔφη, ὅτι. εἰάν τε ἱερά χρήματα ἢ ἐν τῇ πόλει, ταῦτα ἀναλώσει, ὅποι ποτὲ ἂν ἐξαρκῆ τὰ τῶν ἀποδομένων, ἐλάττους εἰσφοράς ἀναγκάζων τὸν δῆμον εἰσφέρειν*. Aperte desideratur alterum pecuniæ conficiendæ genus, quod respondeat illis *εἰάν τε ἱερά* cet., frustra que anacoluthi excusatio advocatur; deinde non minus manifestum est, interpungi oportere post *ἐξαρκῆ* (in eas res, in quas sufficient), quod recte Hermannus fecit; postremo, quæ sint *τὰ τῶν ἀποδομένων*, frustra expedire student enarratores; nihil enim aliud significant verba nisi eorum res et pecunias, qui vendiderunt; itaque Hermannus, *τὰ* in *τό* mutato, mirabilem excogitavit enarrationem, ut vendentes (qui saltem *οἱ ἀποδιδόμενοι* dicendi erant, præsentis tempore) prodigi intellegantur eorumque aliquod proverbium fingatur. Plato alterum genus reditus posuerat eorum bona, quos tyrannus interfecisset: *εἰάν τε ἱερά ἢ χρήματα ἐν τῇ πόλει, ἀναλώσει,, τὰ τε τῶν ἀπολομένων*. Nam etiam *τέ* post *τὰ* sublatum est, quod poterat per se excidere. Plutarchus adv. Stoicos c. 27 (p. 1071 E) cum

sic scripsisset: *Ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα λόγου γεγόναμεν, τί ἂν φαίης μᾶλλον εἶναι παρὰ τὴν ἔννοιαν ἢ τὸ μὴ λαβρόντας ἔννοιαν ἀγαθοῦ μηδὲ ἔχοντας ἐφίεσθαι τοῦ ἀγαθοῦ καὶ διώκειν, ex τί ἂν factum est πᾶν, pro quo video aliquem coniecisse scribendum esse παντός, oblitum, orationem sine ἂν vitiosam esse¹⁾. Et ut huius primæ omnium erroris speciei etiam Latina exempla ponantur, neque in Lucilii fragmento (lib. XXVII), quod Nonius p. 296, expedit enarrans utile esse, primum testimonium ponit (Ego enim an per eiciam, ut me amare expediam) ulla est dubitatio, quin E pro F substitutum sit (perficiam, ut me amare expediat, relicto in litteris an mendo), neque, quin Velleius Paternus II, 29, 2 de Cn. Pompeio sic scripserit: potentiæ, quæ honoris causa ad eum deferretur, non vi ab eo occuparetur, cupidissimus, ubi editur non ut, prorsus otiosa et perversa particula et sublato orationis artificio, quod est in tribus contrarie inter se relatis, honoris causa et vi, ad eum et ab eo, deferretur et occuparetur. Longius serpsit error apud Ciceronem in oratione de domo 12, ubi cum inter se contraria posuisset illud nativum et hoc adiectum malum, factum est primum adiectum, tam, quod habent codices, ut videtur, omnes, delictum, deinde, quod in editionibus multis est, delatum. Verum persæpe non ipsarum litterarum figuræ per se propter similitudinem permutabantur, sed; cum duo vocabula totidem litteras et præter unam ceteras communes haberent, oculo non in unam illam litteram intento, ex ceteris pro vocabulo scripto alterum occurrebat, si præsertim notius et magis tritum erat; nec tantum vocabula prorsus litterarum numero et ordine*

¹⁾ Perversissime Stallbaumius (non Hermannus) in Platonis r. p. IX p. 581 D sprevit certissimam Græseri emendationem *τί οὐώμεθα* pro *ποιώμεθα* scribentis, quo omnia apta et recta fiunt. Nimirum facilia et simplicia sordent. Hanc quoque emendationem ante multos annos ipse feceram.

æqualia permutabantur, sed etiam prope æqualia. Velut quod apud Plutarchum de cohibenda ira c. 15 (p. 463 A) inter affectus, quibuscum ira comparatur, pro timore nominatur cædes (*φόβου δὲ καὶ χείρων ἐστὶ* pro *φόβου*, quanquam calide vertendo substituitur homicidii affectatio, quasi is affectus sit), non sane ex similitudine litterarum *B* et *N* natum est, sed ex totarum vocum, itemque quod apud Xenophontem hist. gr. VI, 5, 3 pro *πάλιν* (*ἐψηφίσαντο μίαν πάλιν τὴν Μαντινείαν ποιεῖν καὶ τειχίζειν τὴν πόλιν*) scriptum est *πόλιν* cum vitiosa eiusdem vocis repetitione et obscurato eo, quod caput rei erat, et quod apud Lucianum Hermot. 30 in re apertissima pro *ἀπόντων* (*ὥστε οὐκ ἔχρην ἀπόντων καταγιγνώσκει οὐδὲ ἐρήμην ἡμῶν καταδαιτῶν*) substitutum est *ἀπάντων*. (Pars an omnes coudemnentur, ad rem nou pertinet.) Contra in *Π* et *T* in certo scripturæ genere similitudo ipsarum litterarum valere potuit, quibus permutatis apud Platonem in symposio p. 200 A scriptum est *ὄτου* pro *ὄπου* (*θύλαξον παρὰ αὐτῷ μεμνημένος, ὄπου*, memor, ubi condideris, ut depromere possis; amorem semper esse alicuius, dictum erat, uon, cuius esset;) et in Gorgia p. 485 E *διαπρίπεις* pro *διατρέπεις* (*καὶ φύσιν ψυχῆς ὡδε γενναίαν μειρακιώδει τινὶ διατρέπεις μορφώματι*, pervertis et dedecoras; prorsus absurde et sine ulla vera sententia dicitur *φύσιν διαπρίπειν μορφώματι*) et alia alibi corrupta. Suetonius Claud. 44 scripserat de morte Claudii ab Agrippina festinata: Prius igitur, quam ultra progredere, præventus est ab Agrippina, quam præter hæc conscientia quoque nec minus delatores multorum crimium urgebant, id est, ad festinandum impellebant. Substitutum est arguebant. Num igitur illa, quæ autea Suetonius de Claudio narrat, Agrippinam arguebant?¹) Abstineo

¹) Contrarium mendum (urgebatur pro arguebatur) apud Tacitum ann. VI, 29 (35) Ernestius sustulit.

exemplis, in quibus confirmo et conformo permutantur. Valerius Maximus III, 7 E. 6 Prusiam ridens, qui in re bellica plus extis quam Hannibali credidisset, sic scripsit: Et sane, quod ad exploranda bellica artificia æstimandosque militares ductus attinebat, omnes foculos, omnes aras Bithyniæ, Marte ipso iudice, pectus Hannibalis prægravasset. Pro eo scribitur in codicibus editurque ab omnibus bellica sacrificia, prorsus ridicule, quasi in Hannibale sacrificiorum peritia laudetur et ea recte aut saltem tolerabiliter cum militaribus ductibus coniungantur, ac non hoc ipsum Valerius dicat, bellicam Hannibalis peritiam omnibus sacrificiis præferendam fuisse. Communes litteræ ificia alterum vocabulum obiecerunt; etsi etiam, cum a littera semel scripta factum esset bellicartificia, vocabulum capite truncum prava coniectura, quod de extis aliquid præcesserat, suppletum esse potest. Senecæ quidem de constantia sap. 15, 3 sola nocuit similitudo, qui cum per figuram, ut solet, experimentum capere iubens sic scripsisset: Quære et aspera et quæcunque toleratu gravia sunt audituque et visu refugienda; non obruetur eorum cœtu et, qualis singulis, talis universis obsistet, substituto quare pro quære perturbata plane oratio est, cui frustra nuper incredibilem anacoluthi speciem adhibuerunt (quare aspera . . . non obruetur); superiores interpolatione temeraria usi erant (quare etsi aspera . . . quantumcunque . . . sint). Una littera longius *πελάγιος* apud Strabonem bis pro *πλάγιος* positum est, primum III p. 167: *εἰοὶ δὲ καὶ πλάγια μᾶλλον αἰ Πιτυοῦσαι καὶ πρὸς ἐσπίραν κεκλιμέναι τῶν Γυμνησίων* (magis ad alterum latus versæ; Germanice dicas: liegen mehr seitwärts); *πελάγια* et *πλάγια μᾶλλον*, ut scribitur et editur, iure tam mirum Meinekio in insulis visum est, ut stellulam apponeret; deinde V p. 244, ubi editores adeo nesciunt, quid faciant verbis *τῶν*

ἀπολαμβάνομένην μέχρι Μισσηνοῦ γῆν ἀπὸ τῆς πελαγίας τῆς μεταξὺ Κύρης καὶ αὐτοῦ, ut prorsus deleri velint τῆς πελαγίας. Scriptum fuerat ἀπὸ τῆς πλαγίας, a linea transversa inter Cymas et ipsum (lacum Avernum)¹). Una littera brevius, sed simul pervagatius verbum subiectum est pro non raro sane nec ignoto apud Velleium Paterculum, qui II, 103, 3 sic scripserat: Lætitiam illius diei (quo Tiberius ab Augusto adoptatus est) vix in illo iusto opere abunde persequi poterimus, nedum hic implere tentemus. [Contenti simus] id unum dixisse, quam ille omnibus faverit. (Enumerat deinde bona omnis generis inde sperata et nata.) Scribitur nunc fuerit et tentatur supplementum (omnia omnibus fnerit) nec Latinum (omnia esse alicui) nec sententiæ aptum; nam neque dies, de quo agitur, neque Tiberius omnia omnibus fuit, etiamsi id Latine diceretur²). Valerius Maximus III, 5, 4 Q. Hortensium dixerat in maximo et ingeniosorum civium et amplissimorum proventu summum auctoritatis atque eloquentiæ gradum optinuisse; substituto ingenuorum et eloquentiæ significatio perit (— itaque Halmius post amplissimorum addidit oratorum —) et ridicule tanquam memorabile ponitur, aliquando multos fuisse ingenuos; qua enim ætate populus ex libertinis potissimum constitit? Transpositas litteras habent voces apud Plutarchum commutatæ in Sullæ c. 17, ubi in codicibus est: Ἀμφότεροι δὲ ταῦτὰ περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ὁμιλίας ἔφραζον, id est, περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ

¹) Tertii loci idem mendam corrigam, ubi ordine eo ventum erit.

²) Dico pro disco positum correxeram ante multos annos apud Senecam Rhet. in præfat. libri V controversiarum p. 319 Bip. Nunc rectum Bursianus e codicibus restituit. In aveo et habeo præter illam litterarum b et v prouuntiaudi similitudinem, quam supra commemoravi, accedebat alterius verbi minus frequens usus.

μορφῆς. Nam de dei forma et specie agi satis declarant, quæ subiiciuntur: τῷ γὰρ Ὀλυμπίῳ Διὶ καὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος παρακλήσιον ἰδεῖν ἔφασαν. Neque ὁμφῆν in prosa oratione aut Plutarchus aut quisquam tolerabilis scriptor dixit. (Editores fere omittunt τοῦ θεοῦ, tenent ὁμφῆς.) Apud Senecam ep. 118, 7 similiter transpositæ litteræ; nam cum scripsisset: maiorque pars (hominum) miratur ex intervallo fallentia, et vulgo nova pro magnis sunt, codices et editiones bona habent; quam inepte bona cum ex intervallo fallentibus coniungantur et quam incredibile sit, Senecam queri bona haberi pro magnis, non animadvertitur, ne quid dicam de toto disputationis contextu¹). Sed in his, quæ attuli, exemplis aut sola aut prope sola similitudo erroris causa fuisse videtur; afferamus unum et alterum, in quo appareat simile simili, sed notius et tritius paulo minus trito (nec tamen utique ignoto aut raro) substitutum esse; sed argutioribus abstineamus, quale est, quod suo loco in Platonis sophista p. 240 D aperiam, nunc tantisper in latibulo iacere patiar, si quis interim ipse protrahere possit; apertioribus utamur, ipsius Platonis primum. Nam in r. p. IX p. 587 E, postquam Socrates ludens, qua numerorum proportione rex tyranno beatior sit, exposuit, Glauco, Ἀμήχανον, ἔφη, λογισμὸν καταπεφόρηκας τῆς διαφορότητος τοῖν ἀνδρῶν, τοῦ τε δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, πρὸς ἰσονήν τε καὶ λύπην. Quid sit καταφέρειν (quo verbo Plato Atticique scriptores omnino abstinēt) λογισμὸν διαφορότητος, nemo erit, qui recte expediat; Plato repertam et deprehensam proportionem dixit, duabus vocalibus aliter scriptis: καταπεφόρακας. Quod eiusdem operis lib. VIII p. 560 A scribitur: καὶ τινες τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν διεφθάρσαν, αἱ δὲ καὶ ἐξέπεσον, αἰδοῦς τιτὸς

¹) Bonos pro novos recte Gronovius restitui iusserat quæstt. nat. III, 25, 4; obtemperatum non est.

ἐγγενομένης ἐν τῇ τοῦ νέου ψυχῇ, neque corrumpuntur cupiditates pudore orto et, si veritas intereunt (quomodo *διαφθείρεσθαι* de excisis et extirpatis non dicitur), falsum id esse ostendit, quod additur quasi maius et gravius: *αἱ δὲ καὶ ἐξέπεσον*. Scripserat Plato *διειράνησαν*, victæ et confusæ desistunt; id est enim *διατρέπεσθαι*. Plutarchus adversus Stoicos c. 35, 4 (p. 1077 B) Stoicos dixit putare mundum post conflagrationem in semen conversum iri (— *μεταβαλεῖν* recte Wytttenbachius pro *μετέβαλε* —), ita ut ex minore corpore et mole magnam haberet fusionem, hoc est, late se denuo panderet: *χύσιν ἔχοντα πολλήν*. Substitutum est *φύσιν*, quod (*πολλήν ἔχειν φύσιν*) nihil est¹). Paulo longius a litteris discessum in libello eodem 32, 1 (p. 1075 E), ubi Stoici Epicurum incessentes omnibus indignantium vocibus et exclamationibus uti dicuntur; scribitur enim: *οὐδὲν ἀπολείπουσι τῶν πραγμάτων, τοῦ τοῦ, φεῦ φεῦ βοῶντες*. Apparet nihil hic agere τὰ *πράγματα*. Scripserat Plutarchus: *οὐδὲν ἀπολείπουσι τῶν κεπραγμάτων*, vocabulo Aristophanis utens. Idem de animi tranqu. c. 18 (p. 476 B) sapienti licere dixit, facta commodorum et incommodorum comparatione, *τῆς μὲν ἀρεστῆς καὶ οἰκείας μερίδος ἐπικρατούσης, ἡδέως ζῆν, τῶν δὲ ἀλλοτριῶν καὶ παρὰ φύσιν ὑπερβαλλόντων, ἀδεῶς ἀπελθεῖν*. Virtuti (— nam in codicibus et editionibus scribitur *ἀρετῆς*, quo posito debebat saltem scribi *καὶ τῆς οἰκείας μερίδος*—) in hac comparatione nullus est locus²). Strabo VI p. 269 e Syracusarum divitiis natum esse ait proverbium de iis, qui sumptuose viverent, *ὡς οὐκ ἂν ἐκγένοιτο αὐτοῖς ἢ Συρακουσίων δεκάτη*. Corruptum esse *ἐκγένοιτο* consen-

¹) De defectu oracul. c. 40 init. (p. 432 C) *δύναμις σύμφυτος καὶ ἀμυδρὰ καὶ δυσφάνταστος* appellatur, quæ a Plutarcho *σύγγυτος καὶ ἀμυδρὰ*, confusa et obscura, appellata erat.

²) *Ἀρετὸς*, ne quis de eo dubitet, legitur apud Plutarchum *Pelopid.* c. 21.

tiunt Kramerus et Meinekius et satis patet; quæ enim hominum luxuria ex eo significatur, quod iis non eventura sit decima Syracusanorum? medicina nondum reperta est, quæ non difficilis est; scribendum est enim *ἐξικνούτο*, non suffecturam iis (in talibus sumptibus) decimam Syr. Est tamen hoc mendnm Stephano Byzantino antiquius. Apud eundem Strabonem I p. 16 Hipparchus eum, qui omne genus scientiæ et artis Homero tribnat, similiter facere ait, *ὡς ἂν εἴ τις Ἀττικῆς εἰρεσιώνης καταγοροίη καὶ ἂ μὴ δύναται φέρειν, μῆλα καὶ ὄχλους*. Alienissimum a re accusandi verbum est; requiritur et sententiam explet unum *καταγοροίη*, suspendat. Adiungamus etiam poëte exemplum. Nam Sophocles in Trachiniis 323, ubi Lichas Iolen dicit, si quid loquatur, prorsus a superioris temporis consuetudine discessuram, neque *στόμα διοίσει* posuit, quod nihil esse consentinnt, neque *δήσει* (— nam aliud est *φωνήν* aut *γλώσσαν ἰέναι*, aliud *δαιέναι*, id est nihil —), sed sic scripsit:

*οὐ τᾶρα τῷ γε πρόσθεν οὐδὲν ἐξ ἴσου
χρόνῳ δισίξει γλώσσαν.*

Non tam ipsius verbi quam formæ alicuius minus tritus usus apud Lucianum Abdic. 17 effecit, ut substitueretur aliud verbum una littera longius, una præterea differens. Editur enim: "*Ὅταν γοῦν πολλάκις ποιήσωμεν ἤδη πλησίον γενίσθαι τοῦ τέλους καὶ ἐλπίσωμεν, ἱμπερόν τι μικρόν ἀμάρτημα, ἐπακμάσαντος τοῦ πάθους, ἅπαντα ῥαδίως ἐκίνα ἀνέτριψεν*, quam nulla sententia, ostendere potest Gesneri interpretatio (cum enim sæpe effecimus, ut prope finem simus, cum speramus, cet., etsi *ποιῶ γενίσθαι πλησίον* Græcum omnino non est hoc significatu); bonus Marcellius scribi voluerat *σίζωμεν*, barbaram formam ponens, sententiam videns; Lucianus posuerat *σίζθῶμεν*. E Latinis Seneca cons. ad Marciam 17, 6 naturam dicentem inducit, incertum esse, numquid liberi nati fructus lætitiæque allaturi sint: Tu si

filios sustuleris, poteris habere formosos, et deformes poteris; fortasse muti nascentur. Pro muti substitutum multi, quod cum ferri non posset, editores varie locum interpolaverunt¹⁾. Gellius XII, 2, 14 Senecæ dicendi genus reprehendens, adolescentium, inquit, indolem non tam iuvant, quæ bene dicta sunt, quam inficiunt, quæ scævissime. Substituto sæpissime perit sententia, perit contrariorum apta inter se relatio. Alius quæ male dixisset; Gellius neque tam miti et simplici verbo neque positivo contentus fuit. Apud Ovidium, ut Latini quoque poëtæ exemplo utar, metamorph. IV, 139 sqq. de Thisbe Pyramum lugente hæc leguntur:

Et laniata comas amplexaque corpus amatum
Vulnera supplevit lacrimis fletumque cruore
Miscuit.

Quid sit vulnera supplere lacrimis, nemo dixit dicetve, ut intellegi possit; nam quod Gierigius idem dicit esse atque fletum cruore miscere, ea non enarratio est²⁾. Ovidius scripserat sublevit (lavit), hoc est, quod XIII, 490 dicitur, lacrimas in vulnera fudit.

De permutatione similium, quæ in utroque sermone in certis quibusdam vocibus (ut κλεινός, κοινός, καινός, πάλιν, πάλαι, πόλιν, quæso, quasi, utile, vile, subtile, cet., maximeque in particulis, ut ἄν, αὐ, ὅς, ἕως, καί τᾶ, κατὰ, ut, et, etiam in et, ei) amplissimam habet materiam et quibusdam prope infesta est (ut ἀμωγισίως, ἄττα), satis dictum erit, si addiderimus, etiam terminationes quasdam esse verborum, quæ, quia non valde dissi-

¹⁾ Mutis pro multis recte Gruterus restituit in libro de vit. beata 2, 3.

²⁾ Statius, tumidus poëta et omnia ridicule exaggerans, Theb. III, 130 vulnera alta lacrimis repleta habet; sed longe aliud esset suppleta, ut lacrimæ pro vulneribus essent.

militer cadant, deficiente etiam in extrema parte vocabuli longioris memoria aut animi intentione, sæpe a librariis ad grammaticam sententiæ formam non attendentibus aut regulæ ignaris confundantur, ut *ταί* et *οθαι*, *οαι* et *οθαί*, *run*t, *rin*t, *ως*, *οις*, ne *οειν* et *οαι*, *οεοθαι* et *οασθαι* h. l. attingam¹⁾.

Alterum erroris genus diximus esse in verbis male separandis aut continuandis. Nam cum apud veteres, ut in antiquissimis nostris codicibus, continua omnia scriberentur, nulla verborum distinctione, tum, cum verba separata scribi cœpta sunt, facile aut ex primis aliquot litteris species vocabuli integri obiciebatur idque separatim scribebatur aut, cum non insisteretur, ubi oportebat, ex duobus pluribusve unum conflabatur vocabulum. Sed cum in prioris erroris specie relinquerentur litteræ sensu cassæ, in altera interdum tantum pars sequentis vocabuli ad prius traheretur, ut reliquæ litteræ eodem modo superessent, prope necessario statim adiungebatur conatus aliquis corrigendi, ut litteras addendo, detrahendo, mutando saltem verborum Græcorum Latinorumque forma, etsi neque oratio recte cohærens neque sententia, oriretur. Ad perficiendum quoque illud, quod primum animo obiectum erat, vocabulum

¹⁾ *Βιώσεται* pro *βιώσασθαι* scribendum est apud Plutarchum de sera numinis vind. 22 (p. 56 F), *προστριβεται* pro *προστριβασθαι* de Pyth. orac. 3 (p. 395 E), contra *συμβιώσασθαι* et *σφατεύσασθαι* pro indicativis de Stoic. repugn. 20, 3 (p. 1043 C). Apud Pausaniam II, 1, 2 pro *ἀνοκίσαι* altero loco scribendum est *ἀνοκίσθαι*. Nam si activum de Cæsare Pausanias posuisset, non addidisset *ἐπι τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοῦ*. (Scribendum *αὐτοῦ*.) Aliæ terminationes permutantur propter obscuram aut non intellectam notam, ut cum tacebunt pro tacebuntur scribitur. In quibusdam codicibus, ut in Senecæ philosophi antiquis aliquot, interdum vocabula, festinante librario, extrema parte truncantur, ut cons. ad Marc. 11 extr. in A (Fickerti notis utor) est paucissimo circuitus annor, id est, ut editur, paucissimorum circ. annorum. Hinc aliquoties correctio petetur.

sæpe litteræ aliquot mutabantur. Atque etiam ante, quam verba scribendo separabantur, in legendo hi errores accidere poterant et scribentem turbare et ad mutandas litteras impellere. Itaque multiplex nascitur confusio. Rarissime enim omnes litteræ supersunt, tantum male divisæ, ut apud Platonem r. p. VII p. 519 B, ubi optimi codices (Par. A et alii) sic scriptum habent: (αἱ μολυβδίδες) *περὶ κάτω στρέφουσι τὴν τῆς ψυχῆς ὄψιν*, Plato ipse *περικάτω* legi voluerat, usus popularis sermonis adverbio, quo significabatur summis ad imum versis, capite deorsum verso (kopfunter), quod Aristophanes *κατωκάρα* dicit. Id adverbium Photius in lexico (*περικάτω τραπήροισι*) *συνήθως λέγεσθαι* scribit; usus eo est et antiquos et communem sermonem sequens Plutarchus de facie in orbe lunæ 28, 8 (p. 943 D), ubi editur: *ἐνίας δὲ καὶ τῶν ἐκεῖ (ψυχῶν) περὶ[τὰ]κάτω τροπομένας οἷον εἰς βυθὸν αὐθις ὄρωσι καταδυομένας*. Recte codices *περικάτω τροπομένας*. (Platonis editores ex interpolatis codicibus tenuerunt *περὶ τὰ κάτω*. Hermannus *κάτω*, delete *περὶ*.) In Sophoclis Antigon. 205 sq. *αἰκισθέντ' pro αἰκισθέν τ'* scriptum (*καὶ δέμις ἰδεῖν πρὸς οἰωνῶν καὶ πρὸς κυνῶν ἰδεσθὸν αἰκισθέν τ'*) fecit, ut pravæ et miræ excogitarentur verborum iuncturæ. Illud pæne incredibile, apud Xenophontem in Cyrop. II, 4, 17 etiam nunc edi: *οὐδ' οὐ λαβῶν εὐθύς ἀνίοις pro εὐθύς ἄν ἴοις*, cum præsertim et *ἀνιέναι* ad rem ineptum et sine ἄν oratio solæca sit, quanquam non deest, qui defensorem citet nec qui citetur. (Mitem iubendi esse formam *ἴοις ἄν*, notum est.) Sed gravissimi vulneris speciem habet Strabonis locus II p. 110, ubi de homine mathematicæ et geographicæ subtilitatis experti hæc dicuntur: *ἀνατέλλοντα μὲν γὰρ ὄρῃ ἥλιον καὶ δύνοντα καὶ μεσοσηνοῦντα, τίνα δὲ τρόπον, οὐκ ἐπινοοῦσι, (οὐδὲ γὰρ χρήσιμον αὐτῷ πρὸς τὸ προκείμενον, ὥσπερ οὐδὲ τὸ παράλληλον ἰστιάται τῷ παρεοτώτι ἢ μή) τάχα δ' ἐπινοοῦσι μὲν ἄν τι, δόξει δ' ἐν τοῖς*

μαθηματικῶς λεγομένοις καθάπερ οἱ ἐπιχώριοι. Nec potentialis modus (ἐπισκοποῖ ἄν) rationem habet (et in codicibus solis fide dignis est ἐπισκοπεῖ) nec τι, quid vero sit (ut de futuro tempore nihil dicam) δοκεῖν ἐν τοῖς μ. λ. aut etiam δοκεῖν τοῖς μ. λ., ne fingi quidem tolerabiliter potest. Conflamus igitur tria divulsa; clarum erit et perspicuum, quod nascetur: τάχα δ' ἐπισκοπεῖ μὲν, ἀντιδοξεῖ δὲ τοῖς μαθηματικῶς λεγομένοις. Nam corrupto verbo additum est ἐν¹⁾. Ne apud Senecam quidem epist. 89, 4 quicquam ex litteris perit, sententia tota, quem locum Haasius (nam superiores delendo grassati erant) sic scriptum edidit: Philosophia unde dicta sit, apparet; ipso enim nomine fatetur. Quidam et sapientiam ita ** quidam finierunt, ut dicerent divinorum et humanorum scientiam. Seneca scripserat verbis ludens: ipso eum nomine fatetur, quid amet (se esse sapientiæ amorem). Sapientiam ita quidam finierunt cet.²⁾. Sed hoc, ut dixi, rarum. Una tantum littera intercidit apud Thucydidem VIII, 46, ubi cum is scripsisset: εὐτελείστερα δὲ τὰ δ' εἶναι (facilius esse et minoris constare id, quod ipse svaderet) βραχέϊ μορῶν τῆς διαπάνης . . . περὶ λαίνοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρίψαι, librarius effecit εὐτελείστερα δὲ τὰ δεινά, multumque editores vexavit, e quibus nuper Kruegerus εἶναι subesse suspicatus est, litteras τὰδ abieciat³⁾. Apud Platonem, cuius alios locos paulo subtiliori

¹⁾ Obtemperatum oportuit Bekkero, in Platonis r. p. IX p. 578 C *δυστυχῆση* (si mala fortuna usus fuerit) scribi iubenti pro *δυστυχῆς ἢ*. Sed ipse idem corrigere debuit VIII p. 561 A (*εὐτυχῆση καὶ μὴ πέρα ἐκβαλεῖσθῃ* pro *εὐτυχῆς ἢ*).

²⁾ Hanc emendationem ante aliquot annos adumbravi et adolescentibus reperiendam proposui in libro trimestri Danico (Tidskrift for Philologi) V, 24 et reppererunt complures.

³⁾ Huius loci emendationem cum ante plus viginti annos (duobus, ni fallor, ante 1848) Ioanni Classenio Hauniæ monstrassem, in idem se incidisse dixit.

disputatione egentes tractabimus, cum ad ipsum in ordinatum erit, de legg. XII p. 967 A ex οἶονται natum esse οἶόν τε ostendam paulo post, ubi eundem locum propter accommodationis errorem commemorabo. Littera una mutata est apud Strabonem VI p. 257, qui de Rhægio condito sic scripserat: ὡς δ' Ἀντιόχος φησι, Ζαγκλαῖοι μετεπίμωσαν τοὺς Χαλκιδικίας καὶ οἰκιστὴν Ἀντίμνηστον συνίστησαν (dederunt)· ἐκοινωνήσαν δὲ τῆς ὑποικίας Μεσσηνίων φηγάδες τῶν ἐν Πελοποννήσῳ. Librario ex primis verbi litteris obiecta est species pronominis *ἐκείνων*, itaque una littera mutata scripsit, ut editur: συνίστησαν ἐκείνων ἦσαν δὲ —, pronomine vitioso (debebat enim, ut aliqua esset sententia, esse ἐξ ἐαντιῶν), vitiosa etiam proxima oratione; neque enim Græcum est εἶναι τῆς ὑποικίας pro μετέχειν aut κοινωνεῖν¹⁾.

Plutarchi quæstiones convivales etsi merito a paucissimis perleguntur, tamen mirere in libro a Wyttenbachio et Duebnero edito hæc relicta esse V, 3, 2, 6 (p. 676 E), ubi inducitur rhetor cum falsa specie doctrinæ de coronis in ludis Isthmiis disserens, ne ad Græcorum quidem verborum speciem (κατευμαι) adducta: Ἡ ταῦτα, εἶπεν, οὐκ ἀνίγνω κατευμαι σοι τὴν πίτυν, ὡς οὐκ ἐπέισακτον οὐδὲ νίον ἀλλὰ πάτριον καὶ παλαιὸν δὲ στεμμάτων Ἰσθμίων σεμνύοντες ἐκίνησεν οὐ νίους ὡς ἂν πολυμαθῆς ἀνὴρ καὶ πολυγράμματος. Primum una vocali mutata (α in ε in illo κατευμαι), litterisque ter recte divisus habebimus hominem orationem sic superbe interrogatione terminantem: Ἡ ταῦτα, εἶπεν, οὐκ ἀνεγνώκατε ὑμεῖς οἱ τὴν πίτυν ὡς οὐκ ἐπέισακτον οὐδὲ νίον, ἀλλὰ πάτριον καὶ παλαιὸν δὴ (sic scribendum: scilicet) στίμμα τῶν Ἰσθμίων σεμνύοντες; Deinde Plutarchus effectum gloriosæ orationis ostendit: Ἐκίνησεν οὖν νίους (τοὺς νίους?) ὡς ἂν

¹⁾ Idem Strabo I p. 20 non scripsit τὸν Κιμμερικὸν Βόσπορον πρὸς βορρᾶν καὶ ζοφῶδη, sed πρὸς βορρῶν καὶ ζοφᾶδη.

πολυμαθῆς ἀνὴρ καὶ πολυγράμματος. Tum, quomodo species glorioso homini detracta sit, narrat (*Ὁ μίντοι Λουκάνιος κ. τ. λ.*). Prorsus memorabile exemplum vocis paulo rarioris in tres cum aliqua litterarum mutatione distractæ habet eiusdem Plutarchi vita Pyrrhi c. 3, ubi de Glaucia Illyriorum rege, ad quem Pyrrhus infans a custodibus fugientibus delatus erat, sic scribitur: *Ὁ δ' ἔν ἐπὶ γνώμης Κόουανδρον δεδοικώς ἰχθρὸν ὄντα τοῦ Διακίδου* (Pyrrhi patris) *καὶ σιωπῆν εἶχε πολὺν χρόνον βουλευόμενος.* Neque Græce ullo exemplo dicitur *εἶναι ἐπὶ γνώμης*, et si diceretur, ut esset deliberare, manifesta esset tautologia in proximo *βουλευόμενος.* Plutarchus scripserat: *Ὁ δ' ἠμφιγνώμει* (incertus sententiæ erat). Idem in Nicia c. 9 postquam dixit aliquamdiu e variis iudiciis intellectum esse, Lacedæmoniorum et Atheniensium animos belli tædere, postremo quid factum sit, his verbis ponit: *ἐπειθ' οὕτω περὶ παντός εἰς λόγους ἀμβάλλοντες ἐποίησαντο τὴν εἰρήνην.* Et inepte per se de omnibus rebus collocuti esse dicuntur, neque hoc recte superioribus respondet neque ipsum in Græcis verbis inest; necessario enim scribendum erat *περὶ πάντων.* Sed Plutarchus scripserat: *ἐπειθ' οὕτω περιφανῶς εἰς λόγους ἀμβάλλοντες ἰ. τ. εἰρ.* Ut ad Latina exempla transeam, quam sæpe Livii librarii e prima syllaba verbi quiesco et adiectivi quietus pronomen qui effecerint, ceteris pessundatis, dictum est in emendatt. Liv. p. 617 et in præfat. Livii a me editi vol. IV fasc. I p. 13. In Taciti quoque codice Mediceo XIV, 22 pro quieti urbis scribitur qui e turbis¹⁾; sed mansit mendum ex eadem causa paulo alia forma natum in ann. XIV, 26, ubi editur: unde (legati Hyrcanorum) vitatis Parthorum finibus patrias in sedes remeavere. Quin et Tiridaten per Medos

¹⁾ Contra apud Val. Max. IV, 7 E. 2 codex optimus quietam habet pro qui ea.

extrema Armeniæ intrantem . . . abire procul ac spem belli omittere coëgit. Prorsus ineptum est quin in transitu ad aliam rem prorsus diversi a superiore generis et ubi ne minima quidem est ascensus ad maius significatio. Scripserat Tacitus: remeavere **quieti**. Tiridaten cet. Apud Gellium VI (VII), 3, 34 in codicibus sic scribitur: Usus esse Catonem dicit (Tiro) . . . argumentis parum honestis ac non viri et qui alio fuit, sed vaftris ac fallaciosus. Ex his fit facillime: ac non viri æqui (equi) alioqui, sed vaftris ac fallae. Cum alio a qui separatim esset, hoc transiit in fuit, mediis duabus litteris servatis. Quam necessarium esset alioqui, senserunt, qui sic ediderunt: viri eius, qui alioqui fuit. Ceterum apud Latinos paulo rarior hæc videtur esse, quam apud Græcos, erroris species, in qua longioris vocabuli prima pars pro integra voce ponitur; alterius illius, in qua vox integra conflatur cum sequenti aut aliqua sequentis parte, exempla videamus. Apud Plutarchum quæst. conv. IV, 5, 2, 2 (p. 670 A) editur: *Τὴν δὲ ὕν ἀποχρησισσῆσαι καὶ τιμᾶσθαι λέγουσι*, et additur deinde causa, cur honos sui habeatur. Ex verbo inaudito et particula *καὶ* fit *ἀπὸ χρησισσῆς αἰτίας τιμᾶσθαι*. Sed prorsus eodem errore, quo hic in libro exigui pretii, verbum non minus barbarum natum est apud nobilem poetam, Euripidem, in Heraclidis 495 (nam Nauckium quattuor versus sibi molestos facili delendi opera amolientem non moror), ubi cum poeta scripsisset: *εἰ μὴ τι τούτων ἐξ ἀμυχάνων ἴμεν* (nisi ex his difficultatibus nos expediemus), conflato *ἐξαμυχάνων*, corrigendo futuri temporis aliqua forma efficta est (*ἐξαμυχανήσομεν*). In Plutarchi Cimone c. 2, ubi in vitis hominum narrandis potissimum in pulchris factis immorandum dicit, hæc scribuntur: *ἐν τοῖς καλοῖς ἀναπληρωτιῶν ὅσπερ ὁμοιότητι τὴν ἀλήθειαν*. Sed nihil omnino est explere veritatem tanquam similitudinem (quasi similitudo sit); ipsa veritas (die Wirklichkeit), quam simillime fieri potest, exprimenda est, idque Plutarchus

dixit: *ὡς παρομοιότατα*. Ex *ὡς παρ* factum *ὡσπερ*, eo facilius, quod adiectivum compositum minus tritum erat quam simplex, tum *ὁμοιότατα* propter *ὡσπερ*. Apud Lucianum navig. 32 editur: *οὐδέεις γὰρ ὁ ἐναντιωθησόμενος ἡμῖν τὰ ὄπλα τοσοῦτοις οὖσιν*. Ut ferri posset, quod ferri non potest, inauditum *ἐναντιωθήσομαι* pro *ἐναντιώσομαι*, tamen nemo *ἐναντιοῦσθαι* transitive dixit (*τὰ ὄπλα*); dividamus et unam litteram corrigamus; habebimus verum: *ἐναντία θησόμενος ἢ τὰ ὄπλα*. Longius progressa est interpolatio ex prava separatione et copulatione orta apud Plutarchum adv. Colotem 28, 5 (p. 1123 E), ubi assensum retinere (Academicorum recentiorum more) rectum esse dicitur, *εἰ μὴδὲν ἄλλο, τὴν γε διαφωνίαν ταύτην* (philosophorum de veritate *τῶν φαντασιῶν*) *λαβόντας αἰτίαν ἀποχρῶσαν ὑπονοίας πρὸς τὰ πράγματα καὶ οὐδὲ οὕτως ὑγίης οὐδὲν, ἀούφειαν δὲ καὶ ταραχὴν ἔχοντα πάσαν*. Sententia, quæ recta esset, si scriberetur tantum *πρὸς τὰ πράγματα ὡς οὐδὲν ὑγίης . . . ἔχοντα*, interpositis illis *καὶ οὐδὲ οὕτως* prorsus perimitur. Sed in illis primum latet ipsum illud, quo carere non possumus, *ὡς*, deinde, illo seiuncto, efficitur aptissime: *ὑπονοίας πρὸς τὰ πράγματα καὶ δέους ὡς ὑγίης κ. τ. λ.* Cum ex *δέους* (quod *ους ὡς* coaluerant in *οὕτως*) solum superesset *δε* post *καί*, factum *καὶ οὐδέ*. Apud Senecam de vita beata 13, 3, ubi docet Epicuro, si honesta tueri velit, abiiciendum esse voluptatis nomen et titulum, sub quo disciplinam constituerit, sic scribitur in codicibus fide dignis (nam interpolatos et quæ inde nata sunt in superioribus editionibus, omittamus): Titulus itaque honestus eligatur et inscriptio ipsa excitans animum quæ statim venerunt vitia. Haasius, ut speciem (satis profecto malam) sententiæ efficeret, quinque verba interposuit, nulla, cur omissa essent, significata causa; videamus nunc, quam facile omnia in ordinem redeant: Titulus itaque honestus eligatur et inscriptio ipsa excitans animum; quæ **stat, invenerunt**

vitia. Voluptatis tanquam summi boni inscriptionem a vitis ad se obtegenda inventam ait. Apud eundem de clementia I, 12 sic Haasius edidit: Sed mox [de Sulla] consequemur, quomodo hostibus irascendum sit utique si in hostile nomen cives et ex eodem corpore abrupti transierint. Bellam vero orationem: consequemur, quomodo irascendum sit! Seneca scripserat: Sed mox de Sulla, **enm quæremus**, quomodo cet. Ad illum locum differt etiam de Sulla iudicium. Ex conqueremus natum consequemur. (Cfr. persequeretur substitutum in codicibus pro per se quæreretur apud Livium XL, 12, 11.) Tertium ponam eiusdem Senecæ exemplum (nec copiam exauriam), qui epist. 91, 11 in incendio montis describendo his verbis usus erat: Vasta vis ignium colles, per quos relucebat, erosit et quondam altissimos vortices, solatia navigantium ac speculas, ad humile deduxit, apte duobus accusativis et duobus verbis copulatis. Cum vasta vis conflatum esset, littera extrema mutata, in vastavit, ex ignium, quod optimus codex servavit, natum est ignis, turbata tamen membrorum orationis cohærentia, quam Haasius ut restitueret, ex ignium fecit ignis solum quattuor litteris adiectis, inciditque in vitiosam copulationem: vastavit . . . erosit . et . . . deduxit. (Superiorum interpolationes hic ut alibi omitto.) Senecæ addamus Festum, apud quem hoc errore natum est vocabulum non tantum ipsa longitudine mirabile: Præciamitatores dicuntur, qui flaminibus . . . antecedentes exclamant cet. Id nomen ex præciæ (qui apud Paulum p. 224 Muelleri appellantur) et alio conflatum esse, iam Scaliger intellexit, modo ne metatores posuisset, quos hinc alienos esse recte iudicatum est, sed viatores, qui aptissimi sunt. Hic tamen error Paulo antiquior est, apud quem totidem litteris præciamitatores ponuntur. Apud Gellium XX, 1, 34 iureconsultus, legem XII tabularum contra Favorinum

defendens, qui „negaverat eum, qui membrum per talionem rumpere vellet, efficere posse rumpendi pariter membri æquilibrium“, concedit difficile hoc esse, sed eam legis sententiam esse negat. Concessio ea his verbis concepta est: Verum est, mi Favorine, talionem rarissime fieri [et] difficillime. Codices et non habent; raritas ad rem nihil attinet; agitur de difficultate prorsus paris talionis; itaque primum in raris subest paris, in litteris sime (sume) latet summæ (summe), ut talionem paris summæ habeamus, id est, magnitudinis.

Tertio genere scribæ errabant in litteris, syllabis, verbis, quæ bis eadem aut pæne eadem scribenda erant, semel tantum, quod oculus ea non distinxisset, scribendis aut, quod paulo minus late patet, in geminandis, quæ semel scribenda erant, quod se iam scripsisse obliviscerentur. In litteris syllabisque facillime hoc accidebat in confiniis verborum. Ex Aristotelis politicorum II, 8, 7 (c. 11 sub fin. Bekk.) profertur verbum inauditum et inaudita forma fictum ἀρισταρχεῖν. Aristoteles scripserat Græce: διὸ δεῖ τοὺς δυναμίνους ἀριστα ἀρχεῖν, τοῦτους ἀρχεῖν. Plato cum in Philebo p. 17 D distinxisset ἕτερα τοιαῦτα ἐνόητα πάθη ἢ γιγνόμενα, natum est, altero τῆ omisso, editurque ἐνόητα πάθη γιγνόμενα, ut γίγνεσθαι πάθη dicantur, quæ iam insint¹⁾. Strabo XIV p. 648 scripserat: Ἀναξήγορα δὲ τὸν καθαρωδὸν ἐξῆρε μὲν καὶ τὰ θιάτρα, ἀλλ' ἐτίμα μάλιστ' Ἀντώνιος. Semel scripto μα, factum est ἀλλ' ἐτι μάλιστα, in quo cum Meinekio iure hæsisset, substituit ἀλλ' ὅτι μάλιστα, prave posito ὅτι μαλ. pro simplici superlativo nec attendens post ἐξῆρε μὲν... ἀλλ' requiri alterum verbum. Plutarchus in vita Periclis c. 1 scripserat: ἐπεὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων οὐκ εὐθύς ἀκολουθεῖ τῷ θαυμάσαι τὸ πραχ-

¹⁾ In Platonis Enthyphrone p. 6 A quantas turbas dederit: semel scriptum, cum bis scribi deberet, suo loco exponetur.

δὲν ὁρμῇ πρὸς τὸ πράξει (quoniam in ceteris rebus non continuo admirationem facti sequitur studium faciendi). Omisso *ἐπὶ* genitivus non habet, unde pendeat, sententiaque expediri grammatice omnino nequit. Diodorus Siculus XIV, 53, ubi de Motya, Siciliae urbe, a Dionysio et Syracusanis capta narrat, Sicilienses dixerat *ὁμότητα ὁμότητι σπεύδοντας ἀρύνεσθαι* omnes sine discrimine ullo sexus aut ætatis occidisse. Omisso nunc *ὁμότητι* sententia prava est; nam *πρὸς τὸ ἀρύνεσθαι ὁμότητα* nihil opus est ipsum sævire. Propter hanc denique errandi causam non paucis scriptorum locis post *δὴ* aut *δε* excidit *δεῖ*, de quo mendo alibi dicam. Apud Iustinum (ut ad Latinos convertamur) XV, 2, 8 scribitur perverse: ut appareret eos non odii, sed dignitatis gloria accensos, quod Ieepius (ad XII, 5, 1) mire nescio qua zeugmatis figura excusat, quasi ex gloria alius ablativus ad odii sumi possit; nec tamen odio scribendum, sed, geminata littera, non odiis, sed. Apud Senecam de tranquill. animi 6, 3 quod editur: alius infirmum corpus laborioso pressit officio, neque per se premere corpus officio recte dicitur neque satis exprimit, qui exprimi debet, effectum rei et eventum; is exprimetur, si bis scripta *o* et *p* erunt: laborioso oppressit officio¹⁾. Velleius Paterc. II, 88, 2 de M. Lepidi consiliis Augusti interficiendi a Mæcenate oppressis nunc sic narrare videtur, quasi ob ipsa illa eo demum tempore, quo ea inita essent, Mæcenas urbi præpositus sit (Tunc urbis custodiis præpositus C. Mæcenas); verum et ex historia constat et ex reliqua ipsius Velleii narratione perspicuum est, Mæcenatem, cum iam pridem in ea potestate esset, Lepidi consilia comperisse et prævenisse. Recta omnia erunt retractis quattuor litteris, quæ bis scribi debuerant: con-

¹⁾ Etiam apud Val. Max. IV, 6, 3 debuerat teneri ab Halmio, quod in codice aliquo corrigendo, sed recte corrigendo ortum est, morbo oppressa pro pressa.

silia inierat. Erat tunc urbis custodiis præpositus C. Mæcenas. M. Varronis est fragmentum e Bimarco satira apud Nonium p. 248 sic expressum: Socius es hostibus, socius ita bellum geris, ut bella omnia domum anferas. Restituetur acumen apertissimæ formæ retracta voce, quæ post hostibus excidit: Socius es hostibus, **hostis** sociis; ita bellum geris cet. Apud Ciceronem de domo 128 codices habent: statuebantur aræ, quæ religionem afferrent ipsi si loco essent consecratæ. Et tota condicio inepta est (— quis enim aras religionem allaturas putare poterat, si non essent consecratæ?) et loco, quod sic positum significare debet recto et apto loco, sententiam non habet; ipsi editores aut delent aut in ipsæ mutant, quod vitiose abundat. Scripserat Cicero: quæ religionem afferrent ipsi ei loco, **quo** essent consecratæ. Cum excidisset quò post eo, etiam ei in si transiit. Excidit quæ post aqua apud Senecam quæst. nat. II, 25 et 26, qui locus sic scribendus et continuandus est: cum (nubes) sinthymidæ, imo udæ, quomodo possunt gignere ignem, quem non magis verisimile est fieri ex nube quam ex aqua, quæ ex nube nascitur? Apparet, quam apte extrema hæc conclusionis causa addantur; vulgo verba Ex nube nascitur sine ulla sententia per se ponuntur, etiam in novi capituli initio. Idem epist. 21, 9 sic scripserat: in eo illum dividere sententiam et sequor, quod probo (id est, eam partem divisæ sententiæ, quam probo). Eo libentius Epicuri egregia dicta commemoro, cet. Omisso quod post (se)quor sententia et oratio pessimè data est, quam Haasius adiuvare infeliciter studuit. Qui dividi iubet sententiam, non totam sequitur. Paulo longius aberratum est apud Senecam Rhet. p. 172 (153 Burs.): Obiecit patri, quod fratrem abdicasset, non schemate, sed certo. Neque omnino certo obiecere dicitur neque contrarium est ei, quod per figuram et tecte fit. Scriptum erat sed

directo; omisso altero **d**, ex sed irecto factum est sed certo. Sunt quædam in Latinis codicibus inter se in concursu prope infesta, ut alterum sæpe extrudatur, velut non et con, cuius rei nunc duo exempla sufficiant, alterum Gellii XIV, 1, 19, ubi scribendum est: quærebatque (Favorinus), qui non conveniret (vulgo qui conveniret); nam convenire et fieri debere dicebat; alterum Valerii Maximi I, 1 E 2, ubi e codice omnium principe B, qui a prima manu ita habet: factum Masinissæ animo quidem Punico sanguini conveniens, scribi debet: factum Massinissæ animo quidem, Punico sanguini non conveniens; (vulgo ex interpolatis codicibus edebatur: animo plus quam P. s. conveniens; Halmius coniecit: animo quam P. s. convenientius); tum **m** in fine vocabuli et initio proximi **in**, quo errore in fragmento Sallustii apud Nonium p. 489 (hist. III, 15 Dietsch.) scribitur: nam tertia nunc (recte iam alii luna) erat et sublima nebula cælum obscurabat; scribi debet nam incerta luna erat; numerus ad rem nihil facit. (Bis apud Tacitum sic ex impotentia factam potentiam suo loco ostendetur¹). In his igitur semel scripta, quæ bis (aut tota eadem aut admodum similia) scribi debebant. Contrarii erroris, quem paulo minus late patere dixi, simplicissimum exemplum Strabo præbeat, qui cum II p. 117 posuisset τὰς εὐθείας (rectas lineas) μικρὰ συννεοῦσας ποιεῖν, hoc est, leniter convergentes, librarius fecit μικρὰς συνν.. quod Kramerus et Meinekius ediderunt, quasi brevitæ lineæ quicquam ad rem pertineat (et βραχέαι illæ essent, non μικραί); superiores inde a Xylandro μικρόν, recta sententia. Apud eundem VI p. 280 cum esset: οἱ δὲ σταλίντες κατέλαβον (deprehenderunt) τοὺς Ἀχαιοὺς πολεμοῦντας τοῖς βραβύροις, geminatis litteris το barbarus natus est

¹) Altera e duabus vocibus relativis (quod cum, quoniam cum) facile omittitur etiam ob compendiorum similitudinem.

verbi medii usus *κατελάβοντο*¹⁾. Ne illud quidem, quod apud Platonem in Politico p. 309 B scribitur *προκοίδει διανήματα*, vocabulo et inusitato (nemo enim nec *διάνημα* nec *διανήθειν* dixit, non magis quam Latine pernerere) et inepto ad rem (agitur enim simpliciter de filo), aliam habuit originem; *δεια* enim ex *δει* natum est. E Latinis apud Ciceronem in oratione II de leg. agr. 33, cum ab ipso scriptum esset: infinita potestas innumerabilis pecuniæ conficiendæ vestris vectigalibus non fruendis, sed alienandis, geminando effectum est conficiendæ de (nam sæpe conficiende scribebatur); pecunia conficitur fruendis vectigalibus, non de fruendis. Apud Valerium Max. IV, 6, 1 editur: Ti. Gracchus anguibus domi suæ mare ac femina adprehensis, vitioso participio (— saltem comprehensis dicendum erat —); sed id ortum est ex deprehensis littera a, quæ præcedit, geminata, tum ex adprehensis sublato e²⁾. In fragmento orationis Scipionis Africani apud Gellium VI (VII), 11, 9, ubi adversarium iubet vitia obiecta sponsione defendere et falsa esse convincere, sic scribitur: Non vis nequitiam (defendere); age, malitiam saltem defendes. Si tu verbis conceptis cet. Et per se prave in huiusmodi provocazione futurum ponitur et propter age; sublato altero s rectum erit: age, malitiam saltem defende. Apud Senecam

¹⁾ Contra apud Plutarchum in vita Ciceronis c. 4 semel scripto, quod geminandum erat, *το* natum est activum verbum non minus vitiosum pro medio: *ἄσπις ὄργανον ἐξήρνε* (scr. *ἐξηρνήτο*) *τὸν ῥητορικὸν λόγον*. Nam de instrumento, quo quis accingatur, tantum *ἐξαφρύνεσθαι* dici, ostendit, si opus est, ipse Plutarchus Brut. c. 28, Pericl. c. 8, de sollert. anim. 19, 8.

²⁾ Contra apud Senecam Rh. p. 95 (80) acutula sententia e contrariis membris: *Damnata deiecta est* (incesta de saxo), absoluta adscendit corrupta est semel scripto a, tum addito e, ut esset descendit.

de vita beata 23, 4 et ex volet orto et vitiosa facta est oratio (et habebit itaque, copulato et itaque¹) et sententiæ progressio sublata; primum enim per se dicitur: sic (sapiens) pauper, si potuerit esse dives, volet; tum adiungitur, qua ratione in divitiis se gesturus sit. Quid vitii proximo capite (24, 3) ad formam rhetoricam habeat eadem particula ex iubet orta, non exponam. (Hominibus prodesse natura iubet; servi liberine sint hi, ... quid refert? Vulgo iubet, et servi cet.) Accessit ad geminationem alius error apud eundem in libro de constantia sap. 9, 2, ubi editur irritatis in nos potentiorum motibus, miro sane loquendi genere; sed codices optimi habent motis; semel scripta littera m (otis), efficitur facile rectum: potentiorum odiis. Apud eundem Senecam qui in epist. 89, 13 Ariston Chius appellatur usitato cognomine, quo a Ceo distinguitur, epist. 94, 2 prorsus inusitate Ariston Stoicus dicitur, cum præsertim nulla sit scholæ magis in eo quam in Cleanthe (§ 4) notandæ causa. Sed ex repetita syllaba ston natum Stoicus est, cum Seneca Chius scripsisset. (Alius generis est geminatio, quæ oritur, cum ei, quod prave scriptum est, librarius, errore animadverso, rectum addit nec tamen prius illud delet parcens nitore, quomodo apud Senecam quæstt. nat. VII, 30, 5, cum ab ipso Seneca sic scriptum esset: Quam multa animalia hoc primum cognovimus seculo! quam multa ne hoc quidem! Multa venientis ævi populus ignota nobis sciet, librarius primum ex ne hoc effecit negotia — et erratur alibi non multo aliter, — deinde recte scripsit; et nunc quoque in editionibus utrumque coniungitur: quam multa negotia ne hoc quidem seculo! Quæ, quæso, hæc est negotiorum cognitio, futuro seculo reservata et

¹) Rectissimum est, ne quis me oblitum credat: itaque et .. et. et .. itaque .. et, hoc quidem apud eos, qui omnino itaque extra primum locum ponunt.

cum animalium cognitione coniuncta? Neque ex alio fonte orta mira penatium mentio apud eundem Senecam de vit. beata 25, 4: iura reges penatium petant; ipse scripserat tantum: iura reges a me petant.)

Quarto genere aberrabant oculi minus attentī omittendo (extra illa, quæ bis eadem aut pæne eadem scribenda erant). In ipsis mediis verbis litteræ et syllabæ mittebantur aut sola festinatione et casu aut alius verbi non dissimilis specie obiecta, ut cognatus hic error sit cum primo, quod supra posuimus, genere. Sola festinatio effecisse videtur, ut apud Plutarchum in vita Crassi c. 11 Romani a Crasso ad collem aliquem occupandum missi in periculum incidisse dicantur iudicio duarum feminarum *προθυμομένων τοῖς πολεμίοις*, cum Plutarchus scripsisset *προθυμιονμένων* (quæ faverent et cuperent hostibus); nam *προθύειν τινι* est deo alicui primum sacra facere, *προθύειν* (*προθύεσθαι*) *τοῖς πολεμίοις* nihil, nec hic sacrorum mentioni ullus locus est; utraque causa valuit, ut moribus pro maioribus scriberetur, quod mendum Bursianum decepit apud Senecam Rhet. p. 110 (93); (amoribus pro a maioribus codex Pal. I in Cicer. de fin. II, 115;) accessit tertia ex similitudine syllabarum vicinarum, ut apud Ciceronem de fin. V, 55 pro ætatulis scriberetur etalis. Interdum ambigas, utra ex duabus illis prior fuerit, velut apud Lucianum paras. 39, ubi editur: *ὅτι δὲ κατὰ πολλὰ διαφέρει φιλοσοφίας καὶ ἱστορικῆς ἢ παρασιτικῆς, πῶς ἐπιδεικνύεις*; sed ita interrogari nullo modo potest, quoniam in multis iam negotiis et vitæ partibus suam artem alteris illis præstare parasitus docuit, nunc transit ad eius in uno aliquo novo genere præstantiam demonstrandam; scriptum fuerat: *ὅτι δὲ κατὰ τὰ πολιτικά διαφέρει φιλοσοφίας κ. τ. λ.* Hoc enim deinceps exponitur, et pace et bello in reipublicæ administratione superiorem et philosopho et oratore parasitum esse. Seneca de benef. II, 34, 1 scripserat:

Primum fecit (aliquid is, quem tu negas quicquam fecisse); bono animo bonum (animum) obtulit et, quod est amicitiae, ex æquo posuit. Deinde aliter cet. Ex posuit facto post (ex æquo. Post deinde aliter cet.) prioris sententiæ etiam forma eversa est (qui enim coniunguntur hæc obtulit et.. ex æquo?), tum mire præcedenti primum subiicitur post deinde¹⁾. Ab omissis in mediis verbis ad verba tota singula plurave ommissa trans-eamus. Et omittitur interdum in codicibus sic verbum unum et alterum, ut præter negligentiam festinationemque et casum nulla causa afferri possit; sed tamen in antiquis et accurate scriptis præter paucos, qui hoc genere peccant, velut is, quo uno Livii libri quinque postremi continentur (vid. emend. Livian. p. 490 sqq. et de codicibus librorum Ciceronis de finibus præfat. nostræ editionis p. L), exceptis minoribus quibusdam voculis. quæ facilius oculos fugiebant, id raro accidit, ut certis et firmis rationibus maxime ex manifesta totius sententiæ forma ei pugnandum sit, qui vocabulo simpliciter addendo codicum mendam corrigere conetur nec causam eius omissi reddat. Plerumque aliqua ex præcedentis aut subsequentis vocis aut partis vocis similitudine causa apparet, etiam in minoribus illis vocibus, velut quod in Græcis codicibus non raro scribitur vitiose ἤκιστα, μάλιστα pro ἤκισι' ἄν, μάλιστα' ἄν, quo genere testimoniorum quidam incaute utuntur²⁾. Sed tamen apud Valerium Maximum IX, 2 E 4 in his verbis: cui (Zisemi Thraciæ regi) neque vivos homines medios secare neque parentes liberorum vesci corpori-

¹⁾ In Ciceronis III de finib. 44 codex archetypus habuit Postne; in recentioribus recta coniectura scriptum est Potestne.

²⁾ Contra etiam ex ἤκιστα oritur ἤκισι' ἄν. Etiam negandi particulas interdum omitti, de Latinis ostendi ad Cic. de fin. III,

bus nefas fuit, excidisse in altero membro infinitivum activum cum secare copulatum certum est, etiamsi causa omissi afferrinequeat (corporibus cogere nefas fuit); nam, ut constructionem duram et pravam taceam, ipsius tyranni actio et imperium necessario significari debet. (Si fuit vesci cogere corporibus, potuit oculus ad alterum co in corporibus aberrare.) Et ex duabus vocibus univ-erse similibus omissa altera cadit sub id genus, quod proxime tractavimus (semel scribendi); sed si ex duabus tantum initio aut fine similibus altera excidit, tenemus iam genus erroris notissimum, quo propter duas similes voces aut vocum partes intervallo non ita magno positas librarius, oculo a priore ad alteram transiliente, alteramutram cum interpositis omnibus negligit et excludit. (*Ὁμοιοτελείου* nomen non totam rem comprehendit.) Atque hoc genus erroris in omnium scriptorum codicibus omnibus (ex nostrorum archetypis propagatum) interdum reperitur, in quorundam, velut e Græcis Plutarchi (in moralibus), e Latinis Senecæ late patet, non raro iam animadversum et correctum, (quanquam etiam prave hoc genus emendandi non ita raro tentatum est). Novum exemplum hic ponatur e Plutarchi libello, Non posse svaviter cet., 3, 4 (p. 1087 E), ubi tanquam ex Epicuri mente hæc ponuntur: *Πᾶσα γὰρ ἰθὺνὴ περὶ ἄρθρα καὶ νεῦρα καὶ πόδας καὶ χεῖρας*. Qui Epicuri sententias vel leviter norunt, sciunt, non in articulis et nervis, arthritidis et aliorum dolorum sede, non in pedibus et mani-

74 p. 473 ed. 2. de Græcis exempla quedam aliis locis ponam; sed in iis quoque valet sæpe aliqua similitudinis causa, ut in non omisso ante con; in Platonis de legg. p. II, 659 B, quem locum mihi ante XL annos in margine correctum Winckelmannus præripuit, ad ω præcedens accessit fortasse gravior causa, comparandi forma negativa et brevis librariis insolens.

bus, podagræ et chiragræ domicilio (et addit Plutarchus post *χειρας: οἷς ἐνοικίζεται πάθη δεινά καὶ σχίλια*, cetera), sed in ventre et pudendis eum voluptatis originem posuisse; scripserat Plutarchus: *Πᾶσα γὰρ ἡδονὴ περὶ γαστέρα, πᾶσα δ' ἀλγῆδὼν περὶ ἄρθρου καὶ νεῦρα* κ. τ. λ., etsi potest etiam post *γαστέρα* addidisse *καὶ αἰδοία*. Apud eundem in vita Lycurgi c. 30 scribitur: *Ἄλλ' ἡ πειθαρχία μάθημα μὲν ἐστὶν ἄρχοντος (ἐμποιεῖ γὰρ ὁ καλῶς ἄγων τὸ καλῶς ἐπεοθεῖαι κ. τ. λ.)*. Mira per se obedientia imperantis virtus ponitur, quæ videtur imperio subditi, et mira etiam subicitur ratio, cur obedientiam imperator discat. Sed argumentationem supervacua facit una particula *μὲν*, alterum membrum desiderari ostendens; huiusmodi enim fuit sententia et oratio Plutarchi: *Ἄλλ' ἡ πειθαρχία μάθημα μὲν ἐστὶν ἀρχομένου, διδασκαλία δ' ἄρχοντος*. Idem (nam in latissime patentis erroris genere et ad sententiam pergravi et sæpissime fallenti tribus exemplis unius scriptoris uti placet, cetera alibi ponenda relinquere), idem igitur in vita Coriolani c. 4 cum de Coriolano semper novis belli decoribus priora superante et de imperatoribus in eo ornando certantibus sic scripsisset: *καὶνὸς αἰεὶ βουλόμενος εἶναι ταῖς πράξεσιν ἀριστείας ἀριστείας οὐκ ἔργετε καὶ λάφυρα λαφύροις ἐπέφερε καὶ τοῖς προτέροις αἰεὶ τοὺς ὑστέρους ἡγεμόνας εἶχε περὶ τῆς ἐκείνου τιμῆς ἐρίζοντας καὶ μαρτυρίας σπονδάζοντας μαρτυρίαις ὑπερβαλίσθαι* aut simillime (— nam *ζητούντας* scripsisse potest et verba sic ordinasse: *μαρτυρίαις σπ. μαρτυρίας* —), omissis duabus vocibus et sententia depravata est (neque enim de testimoniis superandis universe agitur) et structura; nam neque *ὑπερβαλίσθαι*, unde pendeat, habet neque Græce dicitur *ἐρίζω περὶ Μάρκον τιμῆς καὶ ὑπερβαλίσθαι μαρτυρίας*. Addamus nunc Plutarcho scriptorem maioris et antiquitatis et dignitatis, Herodotum, cuius locus, qui est in libro I c. 167 initio, quas habeat, qualis editur, difficultates quamque

frustra hactenus eas editores tollere conati sint, non dicam; ponam, quod et ex tota narratione et ex eorum, quæ intacta manserunt, forma manifestum est Herodotum scripsisse: *Τῶν δὲ διαφθαρεισίων νεῶν τοὺς ἀνδρας οἱ τε Καρχηδόνιοι καὶ οἱ Τυροστροὶ διεκείριμαντο, καὶ οἱ Τυροστροὶ ἐλαχόν τε αὐτῶν πολλῶ πλείους καὶ τούτους ἐξαγαγόντες κατέλειπον.* (Potuisse etiam *δειλούντο* scribi et addi *δύο μέρη*, quid opus est dici? Nam in hoc genere sententia et orationis forma, non omnia verba præstari possunt.) Postremo redeamus ad inferiores et ex iis Plutarcho adiungamus Diodorum Siculum, apud quem XIV, 25 (in Proxeni oratione) mirum est neminem sensisse in his verbis: *τῷ βασιλεὶ λέγειν, ὡς, ἂν περὶ ἡμῶν κακόν τι βουλεύεται, διὰ τοῦτων* (id est *τῶν ὀπλων*) *πρὸς αὐτὸν ἀγωνιούμεθα περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν κοινῶν* et sententiam alteram esse mancā, quoniam altera tantum condicio ponatur ex duabus, et apertissime initio repugnare exitum *περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν κοινῶν*. Nam neque de bonis, quæ universe dicuntur, sed de vita et salute tum esset dimicandum neque ulla erant tum communia bona (regis et Græcorum). Scriptum fuerat hac forma: *ὡς, ἂν περὶ ἡμῶν κακόν τι βουλεύεται, διὰ τοῦτων πρὸς αὐτὸν ἀγωνιούμεθα, ἂν δ' ἀγαθόν τι, μετ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγωνιούμεθα περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν κοινῶν*. Mutavit Diodorus nonnihil, quæ apud Xenophontem dicuntur *anab. II, 1, 12*. In Latinis ut a brevissimo exemplo ordiar, apud Senecam de tranqu. an. 5, 5 scribitur: Curius Dentatus aiebat, malle esse se mortuum quam vivere. Non gravis hæc cum acumine aliquo sententia est, sed desperationis vox ad mortem ocus consciscendam spectans, aliena a Dentato, aliena a loco, in quo hoc disputatur, virtutem ne periculoso quidem et tristi tempore desidem torpere debere. Itaque non vitæ, sed desidi et turpi vitæ mortem Dentatus præferabat, dixeratque malle esse se mortuum quam nequam vivere; scriba a priore quam ad alterum tran-

siluit. Apud Valerium Maximum IV, 4, 11 sic interrogatur: Quid ergo modicam fortunam quasi præcipuum generis humani malum diurnis conviciis laceramus, quæ cet.? Ridicule perpetua convicia et quæ omni tempore audiantur, diurna dicuntur, ut diligenter nox excludatur. Rectum esset quotidianis. Nam quod inde a Livio etiam quæ ad singulos dies pertinent et unius diei mensuram habent, diurna dicuntur (ut cibus, apud ipsum Valerium VI, 9, 8 diurnæ capturæ), nemo tamen pro quotidiano, id est, quod nullo non die fiat, id adiectivum posuit. Apparet Valerium scripsisse diurnis atque nocturnis, librarium a priore urnis transiluisse ad alterum. Quintilianus VII, 7, 9, proposito declamationis artificiose sane excogitatæ exemplo, in qua libertinus homo et eius filius, qui a communi patrono heres institutus ipsius patris patronus factus est, in vicem manus iniunctionem petunt, alter patris, alter patroni iure, deinde, cuius rei causa exemplum posuit, demonstrat utrique litigatori de iure controversiam esse. Sed huius demonstrationis, quod utrumque membrum similiter incipiebat, prius membrum excidit, ut manca sit neque consilio Quintiliani respondeat. Is sic posuerat: **Et pater * * et patronus negat ius patris illi fuisse, quia ipse in manu patroni fuerit.** Ipsa verba, quibus Quintilianus de patre usus erat, fingi pluribus modis possunt; sed formæ loci id quoque manifestum vestigium superest, quod antiquissimus codex Turicensis a prima manu habuit et pater; itaque librarium his scriptis media atque et patronus omiserat transieratque ad negat ius; cum autem intellexeretur, verba, quæ superessent, in patrem non convenire, corrigendo factum est et patronus. Necessario et ad mendi intellectum et ad emendationis confirmationem cum hoc loco coniungendus est alter eiusdem scriptoris in libro V, 10, 56, ubi quod sententiæ huius confirmandæ causa: Genus ad probandam speciem minimum valet, plurimum ad refellendum alterum

ponitur exemplum: nec, quod non est virtus, utique potest esse iustitia, id et per se pravissimam habet sententiam et orationem (— sic enim dicitur, quasi quis ex eo, quod aliquid non sit virtus, concludere conetur, necessario sequi, ut possit esse iustitia —), neque aut ei sententiæ, cuius causa ponitur, recte respondet (— deest enim, ex quo appareat genus non valere ad probandam speciem, —) aut priori exemplo, quod plenum et aptum est. Sed hic quoque indicium mendii manifestum est in ipsis antiquis codicibus; nam in Turic., Ambros., Florent. scribitur quod est virtus aut q. v. est (sine negatione), deinde in Turic. et Flor. utique **non** potest esse iustitia (Ambros. et Flor. iniustitia). Ita igitur supplendus locus est: **Nec, quod virtus est, utique est iustitia, sed, quod virtus non est, utique non potest esse iustitia.** Sic demum et oratio et sententia recta et exemplum consilio aptum est. In poëtarum operibus in mediis versibus hoc genus erroris propter ipsum versum non facile accidit (etsi fieri potest, ut, oculo librarii a vocabulo præcedentis versus ad simile sequentis aberrante, tamen versus forma servetur); illud accidere potest, ut librarius ab initio versus alicuius ad simile versus alicuius subsequentis initium aberrans priorem aut posteriorem et medios omittat; maximeque in distichis sic errari potest, si aut hexametri duo proximi aut pentametri similiter incipiunt. Eius rei exemplum est in Ovidii Epist. VIII, ubi in v. 21 et 22 neque oratio constat (neque enim post *si* omitti esset aut fuisset potest) neque sententia ulla est. Ovidius scripserat: *Sit socer exemplo nuptæ repetitor ademptæ* (sequere exemplum soceri tui); deinde excidit pentameter et hexameter ab *si* incipiens condicionemque continens (*Si, ut tu, lente raptam coningem tulisset*), cuius apodosis est in v. 22: *Nupta foret Paridi mater, ut ante fuit.*

Cum prætermissis oculo transiliente verbis coniuncta est transpositio quædam, cum aliquid primum a scriba ad

inferiora aberrante prætermissum postea aut ab ipso statim, animadverso errore, loco non suo inseritur, aut in margine sive ab ipso sive ab alio annotatum deinde ab alio novi exempli librario in contextu alieno loco ponitur, interdum etiam plurium versuum sententiæ. Interdum scriba uno paucisve verbis ex inferiore loco præceptis redit ad rectum ordinem eaque, quæ præceperat nec, ne nitori exempli noceret, deleverat, iterum suo loco scribit; rarius etiam ex superiore loco verbum verbave oculo oblata iterum ponit, qui error non facile fallit¹⁾. Aberratio autem illa ad posteriora interdum ita fiebat, ut, cum, finita pagina aut columna, ad novam transendum esset, oculi scribæ oscitantis non in proximam, sed in subsequentem incidere; itaque ex his erroribus etiam de forma codicum, ex quibus nostri orti sunt, coniectura ducitur. Sed ea hic persequendi locus non est. Præceptorum ex inferiore loco verborum exemplum præbeat Plutarchus, apud quem in Mario c. 15 in his: *Τὴν δὲ κομιδὴν ὡς ἔδει τῷ στρατεύματι μικρὰν καὶ πολυτελεῖ πρότερον οὖσαν πρὸς τὴν θάλασσαν αὐτὸς ἐργάσατο ῥαδίαν καὶ ταχείαν* quid significant verba *πρὸς τὴν θάλασσαν*, nemo quamvis enarrandi artifex tolerabiliter expediet; neque enim agitur de rebus ad mare deportandis, sed de rebus mari advectis in terram exponendis, ut deinde terrestri itinere longius portentur. Sed tria illa verba, quibus deletis omnia rectissima sunt, huc ex inferiore eiusdem capituli loco translata sunt, ubi apte ponuntur de fossa ex Rhodano in alium littoris locum ducta et *λείον καὶ*

¹⁾ Fefellit tamen hominem errorum satis patientem Sintenisium in Plutarchi vitis sæpius, ut in Pelopidæ vita c. 16 (*ἐκ μεταβολῆς*), in Cleom. c. 25 (*ὡς φησι*); fefellit etiam Haasium in Senecæ de benef. VII, 14, 2, ubi recte superiores (cuius faciendi occasionem non habuit, deleto non esse); ipse recte cum ceteris c. 15, 3 delendum significavit *debes*, eodem modo ortum.

ἄκλυστον στόμα λαβούση πρὸς τὴν θάλασσαν. E Latinis Seneca consol. ad Marc. 9, 5 cum sic scripsisset: Quicquam tu putas non futurum, quod scis posse fieri, quod multis vides evenisse, recte primum absolute τὸ δυνατόν ponens, in quo nihil loci multitudo aut paucitas habet, deinde rem sæpe factam, prave ex posteriore loco multis etiam in prius membrum illatum est: quod multis scis posse fieri, in quo etiam plane inusitatum est multis fieri pro eo, quod est multis accidere. Longe enim aliter dicitur: Quid ei fiet? aut idem facio ceteris (vid. ad Cicer. de fin. II, 79 p. 274). Si posset dativus poni, dicendum erat omnibus.

Plurium verborum et totius sententiæ traiectæ exemplum Græcum sumi potest e Strabonis lib. XVI p. 778, ubi mediæ narrationi de Arabibus in stratis ex radicibus fruticum odoriferorum dormientibus et propterea in veternum incidentibus prorsus inepte interponuntur aliquot verba de mercibus odoratis ab Arabiæ finibus per propinquos populos ultra portatis: *διαδεχόμενοι δ' οἱ σύνεγγυς ἀεὶ τὰ φορτία τοῖς μεθ' αὐτοῦς* (editur *μετ' αὐτοῦς*) *παραδιδόσασιν μέχρι Συρίας καὶ Μεσοποταμίας*, quæ manifesto transferenda et ponenda infra sunt post ea verba, quibus merces ab ipsis Arabibus portatæ describuntur, hoc est, post *δεσματίνοις πλοίοις*. Apud eundem XI p. 502 sq. sic scribitur (de Albanis ad Caucasum): *Θηρεντικοὶ δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ κύνες αὐτῶν εἰς ὑπερβολὴν, οὐ τέχνη μᾶλλον ἢ σπουδῆ τῇ περὶ τοῦτο. Διαφίρονσι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς.* Apparet illud de arte et studio in canibus saltem non recte poni, de regibus autem nimis infinite dici, abundare etiam, ut nunc oratio habet, *τῇ περὶ τοῦτο*. Strabo sine dubio scripserat: . . . *εἰς ὑπερβολὴν. Διαφίρονσι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς, οὐ τέχνη μᾶλλον ἢ σπουδῆ τῇ περὶ τοῦτο.* E Latinis apud Hirtium (sive alius est scriptor) belli Alexandrini c. 72 Zelæ, oppido Ponti, circumiecti colles describuntur: quorum editissimus unus, qui propter

victoriam Mithridatis et infelicitatem Triarii detrimentumque exercitus nostri superioribus locis atque itineribus pæne coniunctus oppido magnam in illis partibus habet nobilitatem nec multo longins milibus passuum III abest ab Zela. Quis non videt, illa superioribus locis — coniunctus oppido ne umbram quidem coniunctionis habere cum nobilitate collis ex victoria Mithridatis et clade Triarii, sed coherere cum situ collis et ab oppido intervallo? Itaque manifestum est, verbis illis transpositis sic locum esse scribendum: quorum editissimus unus, qui propter ... detrimentumque exercitus nostri magnam in illis partibus habet nobilitatem nec multo ... abest a Zela, superioribus locis atque itineribus pæne coniunctus oppido. In Senecæ philosophi scriptis etsi Haasius aliquoties iniuria hoc erroris genusprehendisse sibi visus est (velut epist. 15, 7 et 9), alibi tamen manifestum mendam recte sustulit, ut de beneficiis III, 29, 5. Nec minus certus aut error aut correctio est in eiusdem operis libr. III, 12, 2, ubi in comparatione beneficiorum, quæ aut ad ornamenta aut ad solatia et tutelam accipientium pertineant, in his verbis: invenies rursus, qui dignitati suæ quam securitati consuli malit et qui plus ei debere se iudicet, per quem tutior est, quam ei, per quem honestior, utrumque genus confundi apparet et apertissime repugnare dignitati suæ aliquem consuli malle et eundem plus ei se debere iudicare, per quem tutior sit quam per quem honestior, id est, per quem dignitate augeatur. Omnia recta erunt, posteriore hoc membro ad præcedentem sententiam, a qua avulsum est, sic retracto: Invenies, qui nihil putet esse iucundius, nihil maius quam habere, in quo calamitas acquiescat, et qui plus ei debere se iudicet, per quem tutior est, quam ei, per quem honestior; invenies rursus, qui dignitati

suae quam securitati consuli malit; proinde ista cet. Et legitur sic in codice Rottendorfiano seculi XII, ut errorem non ex omnium nostrorum principe propagatum esse appareat. Nam coniectura illa aetate huiusmodi nihil corrigebatur. Manifestissimam totius, ut opinor, in codice archetypo, columnae transpositionem in consolatione ad Marciam factam alio loco aperiam¹⁾. Sed tamen hi errores, si cum ceteris generibus, quae persequimur, comparantur, omnibus partibus pauciores sunt.

Coniuncta ex aliqua parte cum hoc transponendi errore, genere tamen ipso aliquantam diversa est perfrequens illa, frequentior tamen in Latinis codicibus (velut Ciceronis), maxime inferiorum seculorum, quam in Graecis, ordinis verborum continuorum permutatio (ut bonus vir pro vir bonus scribatur contrave et similia infinita), quae non tam oculorum errore oritur quam memoriae plura verba simul scribendi causa comprehensa non ordine servantis, interdum quod magis aduetus scribenti alius est ordo (velut quis enim est quam quis est enim), raro, quod verba ad sententiam coniungenti falsa species occurrit. Atque ex hac verborum transpositione, quae in certis quibusdam vocibus, ut verbo substantivo, liberius etiam fit et frequentius, inanissimae a nonnullis ductae sunt suspiciones ad verba propter instabilem sedem damnanda et eicienda, potiusque aut additamenti aut alius mendii suspicio iure nascitur, si vox constanter eo loco scribitur, quem sententia aut orationis regula eam tenere non patitur. Sed quanquam haec minores vocum transpositiones plerumque ad sententiam nullius aut exigui, ad orationis consuetudinem rhetoricamque formam nonnullius sunt momenti; interdum tamen ipse sensus transponendo mutatur, maxime cum transpositio in confinio sententiarum aut membrorum sententiae accidit

¹⁾ Prorsus similem ei, quam apud Cicer. de orat. III, 201 factam Kayserus animadvertit et sustulit. Eam ego a. 1848 animadverteram et in margine exempli mei emendaveram.

et terminos migrat. Sed in eiusmodi locis non raro falsa sententiæ species obiecta scribam decepit, ut iam interpolatiō hæc sit. Velnt apud Plutarchum in vita Lycurgi c. 28, ubi agit de Helotis fortibus a Spartanis dolo sublatis, quod editur: *ὡς μήτε παραχοῆμα μήτε ὑστερον ἔχειν τινα λῆγειν, ὅτι τρόπῳ διεφθάρσαν. Ἀριστοτέλης δὲ μάλιστά φησι καὶ τοὺς ἐφόρους, ὅταν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῶσι πρῶτον, τοῖς εἰλωοὶ καταγγίλλειν πόλεμον, ὅπως εὐαγὶς ἢ τὸ ἀνελεῖν*, prorsus inepte Aristoteles, qui novi, quod superioribus additur, auctor landatur, maxime hoc tradere dicitur. Fuerat: *ὅτι τρόπῳ διεφθάρσαν μάλιστα. Ἀριστοτέλης δὲ φησι κ. τ. λ.* Notissimus adverbii usus in interrogando cum dubitatione librario tamen ignotus fuisse videtur. Cicero in oratione de domo 71 P. Lentulum laudat, quod tam honorifice de suo reditu tulerit: *voluisti . . . me ita esse in republica, magis ut arcessitus imperio populi Romani viderer quam ad administrandam civitatem restitutus.* Apparet in hac comparatione ad restitutionem, qua nihil continebatur, nisi ut Ciceroni liceret in patria esse et qua sola Lentulus non contentus fuisse dicitur, nihil pertinere illud ad administr. civit. et incommode addi quasi augendi causa, contra ad honorificum illud populi imperium, Ciceronis se prudentia et virtute carere non posse iudicantis, quam maxime pertinere, scribendumque esse particula in suam sedem retracta: *arcessitus imperio p. R. viderer ad administrandam civitatem quam restitutus.* Apud Senecam epist. 15, 12 (de ea fortuna, quæ data sit, grato animo accipienda nec semper maioribus petendis) sic scribitur: *Finem constitue, quem transire ne possis quidem, si velis. Debebat esse: ne si velis quidem, possis.* Sed potestatem finem transeundi ipsi constituere non possumus, voluntatem in certo fine consistendi, quamvis ultra progredi fortasse liceat, præstare nostrum est. Scripsit igitur Seneca: quem transire, ne

si possis quidem, velis. Non intellecta implicatione verborum et ne-quidem ad unum possis relato, particula condicionalis transposita est eodem modo, quo in Ciceronis oratione pro Milone 32 factum id esse olim docui. Non ita raro librarii pro potest non (subiecto infinitivo, ad quem negatio pertineat) non potest scripserunt (quod mendum in Ciceronis Philippicis a Mureto, alibi ab aliis correctum est); etiam apud Senecam quæstt. nat. VII, 25, 2, ubi scribitur: adeo animo non potest liquere de ceteris rebus, ut adhuc ipse se quærat, scribi debet: adeo animo potest non liquere; hoc enim docetur, mirandum non esse, si animus de aliis quoque rebus dubitet nec certam sententiam habeat, non negatur, quicquam animum scire posse; nec in ea re Seneca liquere posuisset, quod in hac incerti iudicii significatione propriam habet sedem.

In quinta erroris classe accommodationem posui grammaticam, quæ fit, cum librarius, ad totam sententiam non attentus, voces vicinas et continuas aut saltem non longe dissitas, sed grammatice separatas, obscuro animi motu tanquam grammatice copulatas forma (casu, numero, genere, persona, modo) similes reddit, hærentem ex priore in animo formam ad alteram aut (quod rarius fit) præceptam ex posteriore ad priorem transferens. Itaque coniecturæ quoddam hoc et interpolationis initium est, sed ita obscurum et a consilio voluntateque seiunctum, ut inter scribendi errores numerari debeat. Dixi de toto hoc genere emendatt. Liv. p. 10 (et aliis locis, quos index ostendit, quædam addidi), quamque late pateret, quam nonnullos nuper editores fefellisset, declaravi. Itaque hoc loco de Latinis breviori mihi esse licet. Adiectivi aut participii substantivo non suo accommodati in Platonis legibus exemplum memorabile post alia emendata restat in libro XII p. 967 A, ubi de astronomis vulgo in impietatis suspicionem vocatis ita scribitur: *οἱ μὲν γὰρ (οἱ πολλοί)*

διανοοῦνται τοὺς τὰ τοιαῦτα μεταχειρισμένους ἀστρονομίᾳ τε καὶ ταῖς μετὰ ταύτης ἀναγκαίαις ἄλλαις τέχναις ἀθίους γίγνεσθαι, καθεωρακότως ὡς οἶόν τε γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματ' ἀλλ' οὐ διανοίαις βουλήσεως ἀγαθῶν περὶ τελουμένων. Prorsus abundat et pravum est τελουμένων, quoniam voluntas de bonis perficiendis Græce non dicitur περὶ ἀγαθῶν τελουμένων. Contra recte contraria inter se ponuntur γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματ', ἀλλ' οὐ διανοίαις βουλήσεως ἀγαθῶν περὶ τελούμενα¹⁾. (Sed simul aliud mendum tollendum; neque enim vulgus putabat, astronomos vidisse, quantum fieri maxime posset, res necessitatibus regi, quod totum inane est, sed eos falsa opinione sibi persuadere, res necessario fieri: καθεωρακότας, ὡς οἶονται, γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματα.) Platoni adiungamus Euripidem, apud quem Hippolytus in tragœdia cognomini v. 1386 vehementissimos, quibus opprimitur, cruciatus nunc ἀνάλγητον πάθος appellat, significatione inaudita (ὡς ἀπαλλάξω βιοτιᾶν ἐμὴν τοῦδ' ἀνάλγητον πάθους), sed a poeta sine dubio iussus erat dicere τοῦδ' ἀνάλγητον πάθους, huius cruciatus

¹⁾ I p. 633 B, quod prorsus eiusdem formæ mendum in codicibus est: καὶ ἐν ἀρπαγαῖς τισὶ διὰ πολλῶν κληθῶν ἐκάστοτε γιγνόμενων pro γιγνόμεναις, Hermannns post Astium correxit. Etiam II p. 653 D, ubi editur: ἐν ἐπανορθῶνται τὰς γε τροφὰς, γενομένας ἐν ταῖς ἑορταῖς μετὰ τῶν θεῶν, manifestum esse debet, non egere emendatione τροφὰς γενομένας ἐν ἑορταῖς μετὰ τῶν θεῶν (quod frustra Hermannns enarrando obacnare conatur), sed victum vulgari vitæ consuetudine depravatam emendari, cum homines festis diebus cum diis versentur. Itaque necessario scribendum esse γενομένοι ante quadraginta annos annotavi et in idem incidit Hermannns, sed non tenuit. Mire Stallbanmins in ipso initio libri VI de rep. p. 484 A. tennit et plumbeo acumine defendit apertissimum huius generis mendum in una vocali positum, οἱ μὴ διὰ μακροῦ τινὸς διεξελεθόντος λόγου pro διεξελεθόντες.

dolore liberatam (ita ut liberetur). Negavi olim (Philolog. II p. 136) in Euripidis Ione 751, quod in codicibus et editionibus scribitur: οὐκ εἰς ἀπίστον δεσπότης βαλεῖς χαράν, Græce dici βάλλειν χαράν εἰς τινα (ut sit χαράν τινημβάλλειν); itaque scribendum esse dixi οὐκ εἰς ἀπίστον δεσπότης βαλεῖς χαράν, non in fallacem lætitiā coniicias, idque Nauckius primum receperat, postea iniuria deseruit. Substantivum sequenti adiectivo manifesto errore accommodatum est apud eundem poëtam in Bacchis 1387, ubi Agave, furore liberata, et loca furori conscia et feminas eius participes detestatur. Scribitur enim: Βάχχαις δ' ἄλλαισι μέλοιεν. Sed neque quid aliis Bacchis cordi esse velit, apparet (nam Cithæron et thyrsus mire coniunguntur), neque quas alias significet Bacchas, quæ omnes perosa sit. Aliis, non sibi Bacchas earumque res cordi esse iubet: Βάχχαι δ' ἄλλαισι μέλοιεν¹). Substantivum pronomini præcedenti accommodatum est apud Strabonem X p. 482, ubi Lycurgus, qui verebatur, ne falso sibi obiicerentur insidiæ fratris filio, cuius esset tutor, paratæ, prorsus absurde timuisse dicitur, ne insidiæ ex ipso puero obiicerentur: λαβὼν δ' ὑπόνοιαν ἐκείνος ὡς ἐκ τοῦ λόγου τοῦτου διαβάλλοιτο ἐπιβουλῇ ἐξ αὐτοῦ τοῦ παιδός. Apparet, Strabonem scripsisse: ἐξ αὐτοῦ (a sua parte) τῷ παιδί. (De dativo τῷ παιδί adiuncto substantivo ἐπιβουλῇ nihil opus est dici, et tamen fortasse hæc coniunctio non intellecta aut non animadversa errorem adiuvit.) Apud Plutarchum in libello de fortuna Romanorum c. 11 (p. 323 F), ubi sic editur: Ἡ δὲ εὐροια τῶν πραγμάτων καὶ τὸ ῥόθιον τῆς εἰς τοσαύτην θύναμιν καὶ αὐξήσιν ὀρμῆς οὐ χερσὶν ἀνθρώπων οὐδὲ ὀρμαῖς προσχωροῦσαν ἡγεμονίαν, θεία δὲ πομπῇ καὶ πνεύματι τύχης ἐπιταχυνομένης ἐπι-

¹) Hanc emendationem edidi in annalibus Philologiæ Danicis vol. V p. 15 et 157.

δείκνυται τοῖς ὀρθῶς λογιζομένοις, scribendum esse ita: οὐ
 χερσὶν ἀνθρώπων... προχωροῦσαν ἡγεμονίαν, θεία δὲ
 πομπῇ καὶ πνεύματι τύχης ἐπιταχνομένην ἐπιδείκ-
 νυται vel reliqua orationis forma et participium ἐπιταχνο-
 μένης mire abundans ostenderet, etiamsi non certissime
 demonstraret ἐπιταχνομένης barbære προ ἐπιταχνοῦτος
 positum. (De προχωροῦσαν nihil opus est dici.) In eodem
 libello c. 9 (p. 322), ubi de pace Augusti tempore turbata hæc
 ponuntur: αἱ γὰρ ἀπὸ Καντάβρων ταραχαὶ καὶ Γαλατίας
 οὐρραγίαι Γερμανοῖς συνετάραξαν τὴν εἰρήνην, quo-
 niam neque Cantabrorum tumultus Germanos attigerunt neque
 tumultus colliduntur hominibus, sed homines (terra) homi-
 nibus (ut Græcia barbariæ lento collisa duello),
 satis manifestum est scribendum esse: καὶ Γαλατία
 οὐρραγίαι Γερμανοῖς, sed mendum utrum ex accom-
 modatione an ex geminata errore littera σ (Γαλατίας οὐρρ.)
 originem habnerit, non facile dicas. Proprii aliquid erroris
 habet lapsus scribæ in eiusdem Plutarchi Flaminio c. 8, qui
 locus sic scribitur in codicibus et editionibus: Τῷ μὲν οὖν
 δεξιῷ περιῆν ὁ Φίλιππος ἐκ τόπων καταφερόν ὄλην
 ἐπερείους τὴν φύλαγγα τοῖς Ῥωμαίοις, τὸ βῆρος τοῦ
 οὐνασπιομοῦ καὶ τὴν τραχύτητα τῆς προβολῆς τῶν
 οὐρισσῶν οὐχ ὑπομεινάντων. Nullus color induci potest
 genitivorum absolutorum huic iuncturæ et huic verborum
 ordini: τοῖς Ῥωμαίοις τὸ βῆρος... οὐχ ὑπομεινάντων,
 scribendumque simpliciter est οὐχ ὑπομείναισιν, sed anim-
 advertendum, librarium propter οὐρισσῶν genitivum posuisse,
 genus masculinum tenuisse. Ad articulum non snum præ-
 cedentem accommodatum substantivum est apud Diogenem
 Laërt. VII, 6, ubi de Zenone philosopho hæc ponuntur:
 Ἀντεποιούντο δ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Σιδῶνι Κιτιεῖς. Nul-
 los quisquam novit in urbe Sidone Citienses, Cypri incolas
 omnes, eosque nominavit Diogenes, ab iis Sidonios Zenonis
 nati gloriam ad se transferre conatos esse narrans: Ἀντε-
 ποιούντο δ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Σιδῶνι Κιτιεῖσιν. Articuli

ad nomen non suum accommodatio alio errore aucta est apud Xenophontem hist. gr. II, 2, 8, qui cum sic scripsisset: *ἐν τῷ Ἀκαδημίᾳ καλουμένῳ γυμνασίῳ*, primum factum est *ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ*, deinde, cum id nullo modo coiret cum *καλουμένῳ*, addito τῷ effectum est *ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῷ καλουμένῳ γυμνασίῳ*, quod si quid significat, significat locum queundam Academiam, qui (solus) peculiario nomen habuerit gymnasii, non, quod dici debet, illud gymnasium, quod (e pluribus) nomen habuerit Academiae. Solum genus mutatum est apud Plutarchum in Nicia c. 4: *Τούτοις δ' ὅτι μὲν πολὺ τὸ πρὸς δόξαν καὶ φιλοτιμίαν πανηγυρικὴν καὶ ἀγοραίων ἐνεστίν, οὐκ ἄθλον*. Vix recte dicitur aut apte *φιλοτιμία πανηγυρική*, sed ut dicatur, mendum arguit membrorum non solum mira inæqualitas, sed etiam plane vitiosa compositio (*τὸ πρὸς δόξαν καὶ ἀγοραίων* pro *καὶ τὸ ἀγοραίων*, quamquam vel sic nimis nude et inuite dicitur *τὸ πρὸς δόξαν*); scripserat enim Plutarchus apte: *τὸ πρὸς δόξαν καὶ φιλοτιμίαν πανηγυρικὸν καὶ ἀγοραίων*. Verbi modus constructione prave continuata ad proximum præcedens accommodatus est, cum remotiori respondere deberet, apud Strabonem VIII p. 375, ubi sic scribendum est: *Μνημιδόνας δὲ κληθῆναι φασίν, ... ὅτι μνημῆκων τρόπον ὀρύντοντες τὴν γῆν ἐπιφύροεν ἐπὶ τὰς πέτρας, ὡστ' ἔχειν γεωργεῖν. ἐν δὲ τοῖς ὀρύγμασιν οἰκοῖεν φειδόμενοι πλίνθων*, non *οἰκεῖν*, ut editur; neque enim hoc consilium erat terræ in rupes congerendæ, sed altera, cur a formicarum similitudine nomen accepissent, causa. Sed traxit scribam proximum *γεωργεῖν*. Apud Diodorum Sic. XVII, 58 (in descriptione pugnae ad Arbela) de curribus falcatis inepto rei foedæ verbis variandæ studio sic scribitur: *Τοιαύτη γὰρ ἦν ἡ ὀξύτης καὶ βία τῶν κηχαλκευμένων πρὸς ἀπώλειαν ὀπλῶν ὥστε πολλῶν μὲν βραχίονας οὐκ ἀνταῖς ταῖς ἀοπίσιον ἀποκόπτεσθαι, οὐκ ὀλίγων δὲ τραχήλους παραούρεσθαι καὶ τὰς κεφαλὰς πίπτειν ἐπὶ τὴν γῆν βλεπόν-*

των ἐτι τῶν ὀμμάτων καὶ τῆς τοῦ προσώπου διαθέσεως διαφυλαττομένης, ἐνίων δὲ τὰς πλευρὰς ἐπικαιρίοις τομαῖς ἀναρρητόντων καὶ θανάτους ὄξεις ἐπιφερόντων. Apparet capitum in terram cadentium mentioni recte adiungi primos illos genitivos absolutos, quibus significatur, quali habitu ceciderint (βλεπόντων — διαφυλαττομένης), sed perversissime cetera (ἐνίων δὲ κ. τ. λ.), quæ pertinent ad variorum vulnerum enumerationem continuandam, cum præsertim sic vulnerum effectio transferatur a curribus ad quosdam illos homines (ἐνίων δὲ — ἀναρρητόντων), qui manifesto ipsi ex misere trucidatis sunt. Diodorus superiorem enumerandi formam per infinitivos ab ὥστε pendentes reliquerat interpositis genitivis illis, deinde autem recta oratione addiderat: ἐνίων δὲ τὰς πλευρὰς — ἀνιρρητόντων (currus) καὶ θανάτους ὄξεις ἐπιέφερον. Scriba proximi membri structura et genetivo ἐνίων deceptus hic quoque participiorum genitivos effecit addito των et detracto augmento¹⁾. Latina perpauca, ut dixi, Livianis exemplis ex aliis scriptoribus addamus. Cicero igitur de invent. I, 91 sic posuerat: Quodsi non P. Scipio Corneliam filiam Ti. Graccho collocasset atque ex ea duos Gracchus procreasset, tantæ seditiones natæ non essent. Librarius propter duos scripsit Gracchos, et sic editur, quò fit primum, ut P. Scipio ipse duos Gracchos ex filia procreasse dicatur (nam ne minima quidem est significatio subiecti in verbis per atque

¹⁾ Nunc Dindorfium in postrema editione (1867) video ἀναρρητῆσθαι et ἐπιφέρεισθαι posuisse, ut simpliciter superior constructio continuetur. Sed et mutatio longe violentior est, nec ab illa forma scriba tam facile aberrasset. Ex eadem accommodationis specie, quam in Strabonis et Diodori locis ostendi, apud Platonem de rep IX p. 591 D natum est φαίνηται propter præcedens μέλλη. Itaque teneri debuit restitutum ex Iamblichō φανείσαι, non damnari verbum.

copulatis mutati; scribendum saltem fuerat atque is), deinde, ut hoc condonetur, inepte Gracchus duos Gracchos procreasse dicitur; nam Gracchus ex legitima uxore nisi Gracchos procreare non potest. Apud eundem in orat. de domo 87 Q. Metelli laus ad sempiternam memoriam temporis calamitate propagata dicitur. Verum laus neque ad memoriam temporis (incerti et infiniti) propagatur neque ad sempiternam memoriam temporis, sed ad omnis aut longi temporis memoriam, scripseratque Cicero ad sempiterni memoriam temporis, librarius adiectivum proximo substantivo adiunxit¹⁾. Apud Varronem de L. L. VII p. 93 Bipont. scribitur: a quo Accius ait personas distortas oribus deformis miriones. Si personas distortas Accius appellasset, aut omisisset oribus deformes aut coniunctionem interposuisset (et potius distortas oribus et deformes dixisset, quod persona aut absolute deformis aut certo oris habitu deformis apte dicitur, non ore deformis); sed scripserat Varro: personas distortis oribus deformes; præcedens substantivum adiectivum sibi adiunxit. Apud Valerium Max. I, 7 E. 4 pertinax casus imminenti violentiæ lanceam petendæ feræ gratia missam in Atyn Cræsi filium detorsisse dicitur; sed neque casus, qui unius temporis et momenti est, pertinax recte dicitur neque casus violentiæ aut violentia imminens. Scripserat Valerius: pertinax casus imminenti violentia. Hic quidem, ut violentiæ scriberetur accommodate ad imminenti, effecit etiam casus errore pro nominativo acceptum. Seneca de tranquill. animi 16, 2 scripserat acute de magnorum virorum iniquo fato peremptorum desiderio leniter tamen ferendo: Quid ergo est? Vide, quomodo quisque illorum tulerit, et, si fortes fuerunt, ipsorum illos animo desideræ, hoc

¹⁾ Hanc emendationem cum Halmio per litteras communicatam Baiterus et Kayserus in contextu posuerunt.

est, desiderata illos forti illo animo, quem ipsi gesserunt (ipsorum animo), æque fortiter. (Consol. ad Polyb. 14, 4: magno fratrem desideravit animo.) Atque hæc quidem non coniectura, sed optimorum codicum omnium (B, G, A, Bongars. apud Fickertum) scriptura est; et tamen editur, quod in deterioribus accommodando ad illos factum est: ipsorum illos animos desiderata, nulla sententia; neque enim, quid desiderandum sit, sed quomodo, agitur¹⁾. Substantivum præcedentibus substantivis non recte accommodatum est, tanquam simpliciter eis copulatum esset, apud Senecam epist. 90, 26, qui scripserat: Non arma nec muros nec bello utilia molitur (sapientia); paci favet et genus humanum ad concordiam vocat. Propter arma et muros scripto etiam bella, et alioquin orationis forma turbata est (— nam suum verbum prior pars necessario habere debet —) et perverse in hac belli et pacis comparatione nudum illud utilia interponitur.

Hæc sunt quinque, ut dixi, summa genera eorum, qui proprie scribendi errores appellari possunt, ex oculis et animo scribæ non satis attente proposita legentis et memoria, dum scribit, servantis pendentes, qui primum quam varie inter se complicantur et coniungantur, vix ut distingui possint, in tam multis ex iis scriptorum exemplis,

¹⁾ Prope incredibile est in eiusdem libelli c. 2, 10 Haasium (Fickertum enim nullo prorsus loco numero) descriptionem mentis incertæ, quam spes inchoatæ habent suspensam, deploratæ tristem, in qua aptissime verba propria inter se referuntur (spes inchoatæ et deploratæ, mens suspensa et tristis), corrupisse codicibus parentem, in quibus deploratæ inter duos accusativos adiectivorum singularis numeri interpositum in eandem formam transiit. Quid voluit esse habere (tenere) mentem deploratam? Spes inchoatas quomodo tristem habere mentem putavit? Rationem captivam sub iugum codicum misit.

quæ posui, iam significatum est, ut hic duo facillima exempla addere satis sit, alterum Græcum Plutarchi ex libello Non posse suav. 3, 4 (p. 1087 E), in quo loco iam supra verba propter eandem vocem bis positam omissa ostendi; nam sequuntur hæc: οἷς (τοῖς ἄρθροῖς καὶ νεύροις καὶ ποσὶ καὶ χερσίν) ἐνοικίῃται πάθη δεινὰ καὶ οχέλια, ποδαγωγικά ῥεύματα καὶ φαγεδαϊνικά καὶ διαβρώσεις καὶ ἀποσῆψεις. Longissime a ῥεύματιν abesse gangrænam (φαγίδαϊναν) omnes norunt, coniunctissimam eandem cum διαβρώσει et ἀποσῆψει. Scripsit igitur Plutarchus: ποδαγωγικά ῥεύματα καὶ φαγεδαϊνικαὶ διαβρώσεις καὶ ἀποσῆψεις. Id duplici errore corruptum est, accommodatione (ποδαγωγικά ῥεύματα καὶ φαγεδαϊνικά) et geminatione (φαγεδαϊνικὸν καὶ). Latinum alterum exemplum sumetur e Gellii libro XIII, 8, 2, ubi eum, qui sapiens esse rerum humanarum velit, oportere docet sapere atque consulere ex his, quæ pericula ipsa rerum docuerint, non quæ libri tantum aut magistri per quasdam inanitates verborum et imaginum tanquam in mimo aut in somnio delectaverint. Et totum delectandi verbum hinc alienum esse et prorsus barbare cum accusativo rei dici (consulere ex his, quæ magistri delectaverint), tam manifestum est, ut demonstrari pluribus nihil attineat. Gellius verbum ad vanas species aptissimum posuerat obiectaverint; eius prima littera, quod eadem præcedebat, hausta est semel scribendo; simul i supra versum producto natum est blelectaverint; hinc factum corrigendo illud delectaverint. Interdum duo plurave menda non in idem vocabulum, sed in proxime coniuncta incurrentia gravius orationem et sententiam turbant. Velut in Plutarchi quæstt. conviv. II, 7, 2, 1 (p. 641 D) hæc in codicibus scribuntur: Σκοπῶμεν δὲ, εἶπον, ὅτι πολλὰ συμπετώματι ἔχοντα σιν αἰτιῶν λαμβάνει δόξαν οὐκ ὀρθῶς. Satis apparet, hoc dici, causarum speciem et dignitatem accipere ea, quæ reapæ alium locum teneant.

Scriptum fuerat *συμπετωμάτων ἔχοντα τάξιν αἰτιῶν λαμβάνει δόξαν*, verbis accurate inter se respondentibus. Ex *ἔχοντα τάξιν*, semel scripto *τα*, factum est *ἔχοντα σιν*: simul *συμπετωμάτων* accommodatum est ad *πολλά*, eo quidem facilius, si alter error prius acciderat. Apud Ciceronem pro Murena 73 sic in codicibus scriptum est, nulla sententia: Hæc omnia sectatorum, spectaculorum, prandiorum item crimina a multitudine in tuam nimiam diligentiam, Servi, coniecta sunt; in quibus tamen Murena senatus auctoritate defenditur. Ipsius Servii Sulpicii nimiam diligentiam in minutis et nullius momenti criminibus colligendis significari, Halmius intellexit scripsitque recte: nimia diligentia, Servi, coniecta sunt; sed prave et violenter (illo genere damnandi, de quo paulo post dicam) delevit verba a multitudine in, relicto *τα*, nec rectam sententiam effecit; displicuisse enim populo et Servio nocuisse nimiam hanc diligentiam Cicero dixit; scripsit autem: Hæc . . . crimina multitudine inuita nimia diligentia, Servi, coniecta sunt. Itaque in his verbis hæc acciderunt: a geminatum est (crimina a mult.), distractam inuita et ex uita factum *τα*; ex coniecta, l breviori scripto, natum coniecta; tum, ut videtur, propter coniecta in additum *in* (in tuam nimiam diligentiam), etsi hoc proprio quoque errore nasci potuit. Deinde illud quoque in superioribus exemplis permultis apparuit, ipsi primo errori accessisse aliquem corrigendi conatum, rudem plerumque et simplicem, qui si non accessisset, pro verbis litteræ dissolutæ restarent. Ea iam interpolatio est.

Sed nequam ad eam, quæ vere interpolatio appellari debet, venimus, attingendum est, quod sextum et postremum supra posuimus scribendi errorum genus, non ex oculorum et memoriæ in singulis litteris et syllabis fallacia nascens, sed ex iudicio, a mutandi tamen voluntate, hoc est, ab interpolatione seiunctum. Id accidit, cum scriba, quæ in

proposito exemplo in margine aut inter lineas declarandi aliquid causa annotata sunt, errore ipsi scriptoris orationi interponit, quod eius partem esse putat. Ab hoc diversum est, cum aliquid scriba aut corrector codicis, quod deesse orationi credit, ipse eo consilio addit, ut inter verba scriptoris legatur, hoc est, orationem sciens mutat et interpolat. Philologi autem plerique primum interpolationis nomine fere de solis iis utuntur, quæ veris scriptoris verbis aliena adduntur; deinde duplex addendi genus, alterum in errore, alterum in consilio positum, non separant, quod si facerent, se ipsi admonerent, ut paulo cautius et subtilius de additamentis notandis et tollendis iudicarent; quamquam non omnibus locis discerni potest, utrius originis additamentum sit.

Primum igitur sæpe aut in margine eius exempli, quod ad describendum propositum erat, aut inter lineas reperiebantur interpretamenta ad verbum unum alterumve scriptoris declarandum aut ad rem personamve significandam adscripta, interdum ne grammatica quidem forma ad continuam orationem accommodata (ut Saguntini Liv. XXI. 19, 9, quod ut orationi includeretur, debebat esse Saguntiuos, Siculi Cic. Act. I in Verr. 53; emendatt. Liv. p. 212); ea interpretamenta scriba imprudens ipsi orationi inserebat. Huiusmodi est apud Platonem r. p. II p. 364 E in his verbis: *ὡς ἄρα λύσεις καὶ καθαρτοὶ ἀδικημάτων διὰ θουσιῶν καὶ παιδιῶν ἡδονῶν εἰσὶ*, vocabulum *ἡδονῶν* adscriptum ad *παιδιῶν* nomen, quo ipso festorum dierum hilaritas ludicra significatur; nam neque *παιδιῶν ἡδονῶν* neque *ἡδοναὶ παιδιῶν* rectum est, ne quid de æqualitate membrorum dicam¹). Apud Plutarchum in Theseo c. 34 (*Ἀλέξανδρον μὲν τὸν ἐν Θεσσαλίᾳ Πάριον ἔπ' Ἀχιλλεῖος καὶ Παιρόκλον μάχη κρατηθῆναι*) ad Alexandri nomen

¹) Prorsus eiusdem generis est τὸν τάραρον adscriptum ad εἰς ὄρεα X p. 616 A, recte ab Hermanno notatum.

cum adscriptum esset τὸν Πάριον, id sic orationi insertum, ut articulus a nomine divelleretur, plane eam vitiosam effecit (Ἀλέξανδρον τὸν ἐν Θεσσαλία Πάριον); itaque Co-raes, Schæfer, Sintenis transponendo subvenire conantur, quasi non omni loco æque inaniter lectores admoneantur Ἀλέξανδρον esse τὸν Πάριον. In eiusdem Lycurgo c. 2 cum in his γενομένων δὲ τῶν ὀρκίων declarandi causa supra scriptum esset ὁμολογιῶν idque in ordinem sic receptum: τῶν ὀρκίων ὁμολογιῶν, editores καὶ ὁμολογιῶν scripserunt, quomodo sæpe hoc mendi genus occultatur. (Emen-datt. Liv. p. 14 et 16¹). Apud Pausaniam IX, 21, 6 ad αἰ ἀσπίδες admonitionis causa, ne quis scuta intellegeret, adscriptum erat ab aliquo τὰ θηρία, deinde errore effectum est in ipso textu τὰ θηρία αἰ ἀσπίδες, mira coniunctione, miro etiam ordine. Apud Senecam epist. 85, 10 (Numquid dubium est, quin vitia mentis hu-manæ inveterata et dura, quæ morbos vocamus, immoderata sint, ut avaritia, ut crudelitas, ut impotentia, impietas) extremum vocabulum ad im-potentiae nomen, quod, ubi de impotenti iracundia dicitur, sæpissime librariis offensionis fuit, declarandum, inepte sane, adscriptum esse, ostendit non solum omissa in hoc membro vitiose particula ut, sed certius, quod impietas nunquam inter affectus et perturbationes animi (τὰ πάθη) a Stoicis numeratur. Apud Gellium XIII, 20 (19), 12 declarandi causa, quis filius significaretur M. Catonis M. F. M. N. (consulis a. 118), adscriptum est cum gravissimo errore maiorem Catonem, e quibus verbis nullo artificio quicquam extorqueri recti potest. Iustinus V, 1, 1 scripserat: Alcibiades absens Athenis insimulatur Cereris initiorum sacra, nullo magis quam silentio sollemnia, enuntiavisse. Additum est in margine my-steria, quo in orationem inserto vitiose Latina Græcaque ap-

¹) De Alexand. c. 74, Othon. c. 5 dicam suo loco.

pellatio miscetur et mysteria sacra satis abundanter dicuntur; itaque recte complures iam id vocabulum damnarunt, modo ne Cereris nomen damnatione comprehendissent; XXVIII, 3, 11 neminem animadvertisse video in vulgus adscriptum ad declarandum, quod præcedit, in publicum, loco paulo inferiore in orationem receptum esse; itaque alia tentantur. In poetarum versus noti et certi generis non facile aditus erat eiusmodi additamenti (nisi maiore accedente mutatione); in anapæstis tamen ex Euripidis Cretensibus apud Porphyrium servatis (fr. 475 a Dind.) ad *φοινικογενούς τέκνον* adscriptum *καὶ τῆς Τηρείας* versibus accommodari potuit. Sed quanquam minime rarus hic est interpretamentorum inserendorum error, tamen parum caute in hoc genere probabilitatem æstimant et ii, qui, quicquid apud veteres ulla ex parte abundat aut tolli sine incommodo potest, eiiciunt et in eo genere corrigendi sibi nimis placent, in quam reprehensionem nostra ætate et Bakius et alii Batavi et Germani quidam incurrunt, et ii, qui criticæ desperationis hoc perfugium habent, ut, quæ neque enarrare probabiliter neque corrigere potuerunt, interpretando et interpolando addita dicant; nam interdum etiam homines alioquin prudentes sic se molestis verbis liberare student, ut oblivisci videantur, scribas simplices quidem illos homines fuisse, sed tamen sanæ mentis. Velut quod Kruegerus ad Thucydidis lib. VIII, 46, quem locum supra emendavi, primum adscripsit (— nam postea ad verum prope accessit —), *τὰ δεινὰ* interpretandi causa adiectum esse posse (kōnnte Glossem sein), quorum, quæso, verborum illa interpretatio est et qualis? et quæ, illa sublata, relinquatur constructio (*ἐντελείστερα καταρῖψαι*). Sed prorsus eodem modo in Iustini loco, quem paulo post emendabo, VII, 6, 7 et 8 verba capit hinc Thessaliam uncis amoliri Ieepius conatus est. Nihil igitur additamentum habendum est (neque huiusmodi, de quo nunc agimus, neque eiusmodi, quod vere interpolando statim ipsi orationi interponitur),

nisi quod et ipsum iustam habeat in sententia aut oratione offensionem et cuius addendi causa probabilis et a scribarum simplicitate non abhorrens ostendi possit et quod consilio addentium aliquo modo respondere intellegatur. Atque idem iudicandum est de maioribus illis totarum sententiarum et periodorum aut longiorum etiam locorum additamentis, quæ ex annotationibus margini adscriptis orta interdum sunt, interdum iniuria finguntur. Nam et in codicibus quibusdam antiquis, Latinis tamen magis quam Græcis, scriptorum historicorum in margine breviter argumenta et progressus narrationis annotabantur æque annotationes postea a scribis errore contextæ orationi insertæ sunt, de quo genere in emendd. Liv. p. 21 sqq. (cfr. addend. ad p. 528) dixi (— nam in Livii codicibus aliquot is. error frequens est —), et in aliorum codicum marginibus interdum scholia ad sententias breviter comprehendendas et explicandas et ad res declarandas adscripta postea in contextum recepta sunt, cuius rei ex Ciceronis orationibus olim duo exempla memorabilia in opusc. acad. I p. 148 posui, alia in libris de finibus II, 108 et (post alios) V, 21 notavi, in libro autem I de off. 36 primus scholion historicum deprehendi, simile eius, quod III, 114 Heusinger deprehenderat. Sed quidam, cum inciderunt in locos aut sententia et cum reliquis nexu obscuros (fortasse aliqua ipsius scriptoris culpa, ut in Ciceronis de philosophia libris facile credi potest) aut etiam alio mendo laborantes (velut transpositione), facili se remedio expediunt annotationem marginalem in orationem illatam incusantes, neque quærunt, quibus librariis et quo tempore in mentem venire potuerit huiusmodi annotationes de rebus sententiisque a scriptore non significatis addere aut unde materiam sumpserint aut quo eos probabile sit, si tale quid conati essent, orationis genere et quibus verbis usus fuisse. Verum quoniam nobis toto hoc capite nostrarum sententiarum explicatio proposita est, non alienorum errorum refutatio, et quoniam refutari ii singulatim sine longiore

plurium locorum pertractatione non possunt, satis erit hic totum genus notasse, pluraque desiderantes ad ea ablegare, quæ in commentariis ad Ciceronis libros de fin. ad V, 86 p. 759 contra Davisium dixi (— quis enim Theophrasti mentionem fecisset, si a Cicerone ipso omissa esset?), ad III, 35 p. 403 et ad V, 9 p. 617 contra Bakium (— quanquam altero loco non marginalis annotatio videtur fingi, sed librarius in ipsam orationem ad Ciceronem scilicet excusandum hæc verba ut poetice loquar inferuisse putandus est —), ad III, 22 p. 381, ad III, 58 p. 443, ad IV, 62 p. 575 contra Iacobum, aut in emendatt. Liv. p. 398 et p. 469 in notis contra Weissenbornium. Nam hoc quoque aut deficientis criticæ perfugium aut levitatis campus est.

A scribendi erroribus ad interpolationem venimus, quo nomine, ut dixi, omnem mutationem a librario volente et prudente factam comprehendo. Eius prima forma, tam rudis, vix ut ab ipso scribendi errore seiungatur, deprehenditur in litteris exempli propositi, quas ipsas scriba recte videbat, sed quid significarent, non intellegebat aut non attendebat, male interpretandis et mutandis. Ad hoc genus pertinent litteræ pro suis ipsæ nominibus positæ aut pro numeris, sed pro partibus vocabulorum acceptæ (aut contra pro numeris, quæ vocabula erant, ut in Ciceronis epp. ad fam. XV, 4, 9), compendia vocum non intellecta, sed alio detorta, vetusque omnino scribendi usus, quæ orthographia appellatur, prave redditus. Quæ quoniam multa et varia in utraque lingua sunt, quæ explicari hoc loco non possunt, paucis defungamur exemplis. Apud Græcos *ει* scriptum in secunda persona passivæ verborum formæ, ubi posteriore ætate *η* scribebatur, cum alibi errores genuit, tum apud Euripidem in *Electra* 238, ubi *Electræ*, quid nuntians et quærens is, cuius sub persona *Orestes* latet, adsit, interroganti sic is respondet: *ει ζῆς ὄπου τε ζῶσα συμφορᾶς ἔχεις*. Nihil omnino est *ἔχειν που συμφορᾶς* (Græcum esset *ὄπως συμφ. ἔχεις*), rectum et verum: *ὄπου συμφο-*

ῥᾶς ἔχει, hoc est ἔχη, quo (malæ) fortunæ loco teneris constitutaque sis (ἐν τῷ συμφορᾶς, ut Sophocles dixit Antig. 1229)¹⁾. A nullo commemoratum memini, iota in dativo primæ declinationis antiquo more vocali adscriptum, cui postea subscribebatur, persæpe pro σ acceptum genetivum pro dativo effecisse, velut apud Thucydidem II, 51 ubi scribendum est: Ἐτερος ἀφ' ἐτέρου Θεραπειᾶ ἀναπιμπλάμενοι (alter ab altero, dum curant et fovent, implebantur et contingebantur; vulgo Θεραπειᾶς, quod Dobreus tolli volebat, Kruegerus ab ἀπό pendere, divellens ἔτερος ἀφ' ἐτέρου), et apud Platonem sophist. p. 224 A (καὶ πολλὰ ἕτερα τῇ ψυχῇ τὰ μὲν παραμυθίας, τὰ δὲ καὶ σπουδῆς χάριν ἀχθέντα καὶ πωλούμενα pro τῆς ψυχῆς)²⁾. Quid crasis rariore scribendi forma significata nocuerit Platoni in Phædro p. 253 A, r. p. X p. 606 C, suo loco dicetur.

Apud Latinos quoties ex st (e st) factum sit aut sit sit aut sunt, dixi opusc. acad. I p. 184, II p. 222, ad Cic. de

¹⁾ Idem mendum in Sophoclis Ed. Col. 989 ex alia etiam causa suo loco tollam.

²⁾ Eadem correctio (ut copia quadam exemplorum res confirmetur) adhibenda Plutarcho in Æmil. Paul. 33 (τῇ ἀναισθησίᾳ pro τῆς ἀναισθησίας; non mutatione non sentiendi miserabiles erant Persei liberi, sed ad fortunæ mutationem miserabiles eò ipso, quod eam propter ætatem puerilem nondum sentiebant) et Alexand. c. 58 (τὴν πλείστην φθορὰν ἀπορῆαι τῶν ἀναγκαίων καὶ δυσκрасίαι τοῦ περιέχοντος ἀπειργάσαντο τῇ στρατιᾷ pro τῆς στρατιᾶς), de fort. Rom. 7 (ἐπὶ μαντείας σεμνυρόμενον, non ἐπὶ μαντείας, quod etiam geminatione litteræ σ ortum esse potest), de Iside et Osir. 15 (ἔρεισμα τῇ στήθι ὑπέστησεν, non τῆς στήθης), de cupid. divit. 7 extr. ἐπαγαγὼν τῇ ψυχῇ τὰς φρονητίας, non τῆς ψυχῆς), Straboni V p. 240 (καὶ ταῖς ἐπαρθείαις τῇ τε ἐκτὸς μέτροι τῆς παραλίας τῆς Ἀδριατικῆς καὶ τῇ ἐντὸς, non bis τῆς), Luciano navig. 27 (ἐς τέλος μου τῇ εὐχῇ ἐπηρτάζων, non τῆς εὐχῆς), Pausaniæ II, 20, 4 (ἐκράτει τῇ μάχῃ, non τῆς μάχης).

fin. III, 58 p. 444, emendatt. Liv. p. 585; et tamen supersunt non ita pauci loci hoc mendo inquinati, velut Gellii IV, 9, 13 (invidiosast) et Columellæ II, 20, 3 (demessast) et Senecæ cum alii (de brev. vit. 18, 1 data st, de benef. IV, 3, 3 causast, epist. 92, 11 impediturast) et hic ad Marciam 14, 1: quota enim quæque domus usque ad exitum omnibus partibus suis constitit, in qua non aliquid turbatum sit? Nam ridicule interrogatur, quota quæque constiterit, in qua non turbatum sit, id est, quæ non constiterit. Recte bis interrogatur: ... constitit? in qua ... turbatum st? De erroribus ex **quoi** pro cui scripto ortis dixi emendatt. Liv. p. 286; ob eam causam apud Senecam de vit. beat. 23, 2 scriptum est: nihil .. quo manus iniiciat pro cui; (nam manum aliquo iniicere pro eo, quod est alicui, non dicitur); apud eundem de otio 3, 4 editur: sic ad iter, quod inhabile sciet, non accedet; debet esse: cui (quoi) inhabilem se sciet; eiusdem libri 5, 1 pro quid porro? hoc non erit probatum ...? scribendum est: cui (quoi) porro hoc non erit probatum ...? ¹⁾ Etiam Ovidius metam. VIII, 640 scripserat: Membra senex posito iussit relevare sedili, Cui (non Quo) superiniecit textum rude sedula Baucis. Sed residet hoc mendum multo notiore loco; neque enim Horatium a. p. 350 scripsisse, quod omnes toties legimus: nec semper feriet, quodcunque minabitur arcus (in quo durissime ita auditur infinitivus, ut adiiciatur etiam se: quodcunque se percussurum esse minabitur; nam minari aliquid longe aliud est), hoc, inquam, eum non scripsisse ostendunt codices, in quibus est, fide quidem dignis omnibus, quocunque, hoc est, quocunque.

¹⁾ De brev. vit. 10, 3 recte Gruterus: Nemo nisi cui (quoi) omnia acta sunt sub censura sua. Codd. quo, edd. a quo.

Et quoniam apud Latinos frequentior quam apud Græcos compendiorum scribendi usus est, huius quoque generis errorem ponamus pervagatæ originis. Nam apud Senecam epist. 14, 14 editur: Sed postea videbimus, an sapienti opera perdenda sit; interim ad hoste voco cet. Id quidem Senecæ in mentem non veniebat quærere, perdendane esset sapienti opera, (sine ulla enim dubitatione negabat); quid quærere differret, paulo ante ipse dixit (13): Potest aliquis disputare, an illo tempore capessenda fuerit sapienti respublica. Codices omnium optimi (Pp) habent: an sapientiora perdenda sit; scripserat Seneca: an sapienti opera r. p. danda sit; ex r. p. danda ortum perdenda; et r. p. hic subesse, iam Pincianus senserat. Sed vel in hoc exemplo apparet, quam vicina hæc prima interpolationis initia sint scribendi errori; quis enim neget fieri posse, ut non consilio r. p. in permutatum sit, sed ipso oculi errore cum illo confusum? sed accedit danda, cum semel erratum esset, in danda mutatum. Cum his mendis ex ignoratione aut oblivione veteris orthographiæ ortis coniuncta est infinita illa negligentia in lineola litteram m extremam significanti addenda detrahendave (quod nihil fere valere videbatur scribis), quam in emendd. Liv. p. 8 sqq., p. 256 sqq. sic declaravi et notavi, ut nonnullos saltem ad abiiciendam in hoc genere mendis superstitionem adduxerim. Sed tamen, præterquam quod multa expellenda sunt, quæ his triginta annis critici scilicet cauti et grammatici subtiles bonis codicibus male utendo in veterum orationem intulerunt vitia¹⁾, non ita pauca supersunt bona fide ab omnibus servata, ut apud

¹⁾ In Iustino Ieepius hunc librorum errorem ipse commemoravit ad XII, 10, 1, et tamen his gemmulis scriptorem in huiusmodi saltem rebus recte loquentem exornavit: VI, 4, 8 potiti victoriam, IX, 7, 12 ultionem potita est, XII, 10, 4 reversus in nave (de eo, qui navem iterum conscendit), XXV, 5, 1 Antigonum in urbem clausum.

Ciceronem pro Sulla 80 (grave est hoc dictum pro dictu; neque enim agitur de dicto aliquo), apud Senecam epist. 95, 61 (quædam admonitionem in philosophia desiderant, quædam probationem et quidem multa, quia involuta sunt vixque summa diligentia ... aperiuntur; apparet, causam afferri, cur desiderent probationem et quidem multam), apud Plinium Mai. h. n. XXXIII, 100 (Et alias argentum vivum non largum inventum est pro inventu; neque enim Plinius perfecto tempore, quid aliquando factum sit, narrat, sed rei naturam indicat)²⁾.

Altera est et longe uberrima interpolandi materia, cum commissum scribendi errorem idem aut alius postea scriba emendare conatur, plerumque infeliciter, mendum tantum simul augens et occultans. Atque hoc totum quale sit, iam ex permultis eorum exemplorum, quibus ipsos scribendi errores declaravimus, intellegi potest, quoniam iam in iis aliquid accesserat commenti, interdum audacis (ut quod apud Plutarchum adv. Colot. 28, 5 ex *καὶ δῖους ὄς* primum errore *καὶ δῖ οὐτως*, deinde autem, si dis placet, emendando factum erat *καὶ οὐδῖ οἴτως*); sed tamen unum et alterum exemplum huius interpolationis proprie declarandæ causa ponamus, rudis illius dico, cui fere satis est singulis verbis Græcam Latinamve formam inducere, interdum usque ad risum simplicis, cuius rei libenter specimen soleo ponere illud, quod apud Livium XXII, 16, 4 in egregio codice Puteaneo exstat, fortunæ minas saxa, ex Formi-

²⁾ Editorum culpa, non animadversa recentiorum librariorum scribendi ratione, apud Senecam epist. 78, 27 scribitur: Rursus si mors accedit et vocat, licet immatura sit, licet mediam præcidat ætatem, perceptus longissime fructus est; nam neque longe fructus percipitur neque de ea re agitur; Seneca longissimæ scripsit, hoc est, idem fructus, qui ex longissima ætate percipi potest.

ana saxa natum, aut quod in Ciceronis oratione pro Sestio 62, 130 pro ad Numidici illius cum in codice Parisino scriptum esset ad unum dicitus, manus secunda in eodem effecit ad unum dicto citius. Palmam enim simplicitatis Latini scribæ tenent, rudiores quam Græci, ut dixi supra. Quamquam quid potest esse ad simplicitatem admirabilius eo, quod in Plutarchi libello de facie in orbe lunæ c. 15, 7 (p. 928) effectum est? Nam cum sic Plutarchus de luna in æthere nanti et æthera infra se habenti scripsisset: Ἀλλ' ὁμως ὄρῶν πάρεστιν οὐκ ἀποκεκριμένην τοῦ αἰθέρος τὴν σελήνην, ἀλλ' ἐτι πολλῶ τῷ περὶ αὐτὴν ἐμφερομένην, πολὺν δὲ ὑφέαν- τὴν ἔχουσαν, ἐν ᾗ δινεῖσθαι καὶ κομήτας, primum ex πολὺν accommodatione ad ἐμφερομένην factum est πολ- λήν. deinde geminatis extremis litteris participii ἔχουσαν natum est ἀνερω, tum ex hoc effectus genetivus substantivi Græci ἀνέμων, qui editur cum nota lacunæ. Sed exempla Græca cetera (ne delectu vagemur) ex uno sumamus Strabonis opere¹). Is primum libro I p. 55 duplicem maris circa fretum Siculum commemorat æstum, ταῖς μεσουρανή- θεοι τῆς σελήνης ἀμφοτέραις οὐναρχόμενον, .. ταῖς δὲ οὐνάψοι ταῖς πρὸς τὰς ἀνατολάς καὶ δύσεις πατόμενον. Sic enim scripserat, æstum incipere una cum lunæ in medio cælo commoratione; semel scripto α (ἀμφοτέραις οὐναρχό- μενον), cum verbum depravatatum esset, corrigendo non consona retracta est, sed vocalis mutata (ἐναρχ.); sed nusquam ἐνάρχεσθαι dicitur cum dativo de initio in aliquod tempus incidente. In libro II p. 121 postquam exposuit alias aliorum locorum et regionum esse virtutes et vitia, partim naturalia, partim adventicia et hominum opera nata (ἐκ κατασκευῆς), ex his primum naturalia geographo com-

¹) Poteram illustriora ponere exempla ex principum scriptorum codicibus perantiquis, velut Platonis r. p. VIII p. 544 C, polit. p. 294 A, Aristophanis, quo nihil est memorabilius, pac. 800 sed utendum hic fuit iis, quæ breviter declarari possent; illa suis locis ponentur.

memoranda esse dicit; deinde etiam ex adventiciis (*ταῖς ἐπιθίτοις*) ea, quæ diu manere possint, declaranda (*καὶ τούτων δὲ τὰς πλείω χρόνον συμμείνειν δυναμίνας ἐμφανιστίον*), tum addit hæc in codicibus sic scripta: *μηὲν πολὺ μὲν ἄλλως δὲ ἐπιφάσειαν* [*μὲν* recte delerunt Coraes et Meinekius] *ἐχούσας τινὰ καὶ δόξαν, ἢ πρὸς τὸν ὑστερον χρόνον παραμείνουσα τρόπον τινὰ συμμνητοῖς τόποις ποιεῖ καὶ μηκέτι οὖσαν κατασκευῆν*, quorum prima quia sensu cassa sunt, alii frustra corrigere conati sunt, Meinekius lacunæ notam ante *μηὲν* posuit. Et tamen certissimum est ex re et ex superioribus et ex adiectis, quid Strabo scripserit: *ἢ ἀπολλυμένων μιν, ἄλλως δὲ κ. τ. λ.* Præter ea quæ diu manere possint, etiam ea commemoranda dicit, quæ intercidant illa quidem, sed aliquam fama claritatem habeant. Propter eandem syllabam (*μιν*) brevi intervallo positam haustæ sunt litteræ *μιν*, ut superesset: *ἢ ἀπολλυμένων ἄλλως*. Hinc illa nata *μηὲν πολὺ μὲν ἄλλως*, Græca scilicet omnia. Sed et occultum magis primum inspicienti et mirum, quod accidit libro VIII p. 357, ubi sic scribitur: *Παρά δὲ τὴν Ὀλυμπίαν ἐστὶ καὶ ἡ Ἀρπινα καὶ αὐτὴ τῶν ὀκτώ, δὲ ἡς ῥεῖ ποταμὸς Παρθενίας ὡς εἰς Φηραίαν ἰόντων* (ea regione veniens, quasi Pheræam eas). Herææ urbis nomen expectari unumque aptum esse, Tzschuckius intellexit, Pheræam nusquam nominari; et est ipsa forma nominis suspecta; nam *Φηραί* (*Φαραί*) oppida sunt. Iam qui attenderit, p. 360 in simili regionis significatione dici non *εἰς*, sed aptius *ὡς ἐπὶ τὴν Ἀνδανίαν ἰόντων* (ad Andaniam versus), leviter admonitus intelleget, Strabonem hic quoque scripsisse *ὡς ἐφ' Ἡραίαν ἰόντων*, coaluisse, omisso *ε*, *Φηραίαν*, perstantemque in errore librarium iterum scripsisse: *ἢ δὲ Φηραία ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίας*, cumque desideraretur præpositio, additum esse *εἰς*¹⁾. Lati-

¹⁾ Quod apud Polybium (IV, 77) Philippus Macedonum rex *ἐξ Ὀλυμπίας ἀναξεύξας τὴν ἐπὶ Φαραίαν* primam Telphussam (quæ lon-

num interpolationis scribendi errori supervenientis primum præbeat exemplum Lucilii apud Nonium p. 382 versus, qui cum huiusmodi esset: quæ quondam populi risu res pectora rumpit, male diremptis litteris factum est ris ures, tum vocum Latinarum formam explendo: quæ populi oris aures pectora rumpit. Alterum sit, quod apud Valerium Max. IX, 12, E. 8, sic editur: (Anacreontem poetam,) dum passæ uvæ succo tenues et exiles virium reliquias fovet, unius grani pertinacior in aridis faucibus umor absumpsit. Neque in granis humor est neque humor quomodo pertinacior et in aridis faucibus pertinacior dici possit, intellegitur, neque quemadmodum humor, id est succus, qui ipse expetebatur, hominem absumpserit; absumpsisse poetam ipsum granum (acinus) in aridis faucibus hærens et eas, dum emoveri nequit, irritans putabatur (Plin. h. n. VII, 44). Scripserat nimirum Valerius: unius grani pertinacior in aridis faucibus **mora** absumpsit. Semel scripto a (morabsumpsit), ad supplendas litteras mor præpositum est u. Apud Senecam Rhet. p. 188 (169) Cestius pro patre contra filium qui luxuriari desisse videri vellet, declamans emendatum esse (filium) non concessit, et assidue dixit, nihil magis sequi intervallum hoc luxuria; etiam vere intermissa vitia vehementius surgere. Posui verba, qualia Bursianus edidit; in illis nihil magis . . . luxuria nulla omnino est sententiæ species; postrema recta essent si omitteretur vere; nam in intermittendis vitiis veritas

gius ad septentrionem est), deinde Heræam venisse dicitur, valde suspicor, non oppidum significari (quod si esset, genitivum ponendum fuisse Schweighæuserus sensit, nec tamen intellegeretur, cur ad oppidum ab iis diversum, quæ reapse peteret, iter direxisse diceretur), sed adiectivum latere compositum, τῆς ὑπώ-
 φθου aut simile.

nulla est. Codices pro etiam vere habent etiam erei, Antverpiensis etiam ere. Videamus nunc erroris gradus; sunt enim manifestissimi. Scripserat Seneca: nihil magis se quam intervallum hoc luxuriæ timere; intermissa vitia vehementius surgere. Cum conflata essent se et quam, fortasse compendio particulæ quam obscuro, factum est sequi; deinde, cum extrema vocalis vocabuli luxuriæ adhæsisset sequenti infinitivo (luxuria etimere), factum est etiam, relictis tamen inanibus litteris ere et, geminato i (ex intermissa), erei, e quibus postea demum recentior aliquis scriba aut editor antiquus illud vere composuit. Agmen hoc Iustini claudat locus in VII, 6, 7 et 8 de Philippo Macedone, quem sic scriptum Ieepius edidit: Post hos bello in Illyrios translato multa milia cædit: urbem nobilissimam Larissam [capit. Hinc Thessaliam] non prædæ cupiditate, sed quod exercitui suo robur Thessalorum equitum adiungere gestiebat, nihil minus quam bellum metuentem improvisus expugnat. Et sane coherent hæc: urbem nob. Larissam... expugnat; sed quam violenter improbabiliterque deleantur tria verba, quæ addere nemini in mentem venire potuerit, apparet. Pro hinc alii codices hic in aut hic habent. Scripserat Justinus: Larissam (caput hoc Thessaliæ) ... expugnat. Cum librarius aut solo casu aut quod post accusativos urb. nob. Larissam verbum expectabat, caput in capit mutasset, successit, qui ex Thessaliæ obiectum verbi expugnat efficeret; restabat hoc, ex quo hinc et alia facta.

Sed eadem voluntas, quæ vere depravata corrigere infelicitè conabatur, necessario etiam ea attingebat, quæ, cum essent vera et recta, hominibus, non satis peritis, quod non intellegebantur graviterque eos aut insolentia constructionis aut verbi novitate offendebant, corrupta videbantur, præsertim si ex propinquo species aliqua probabilior occurre-

bat. Simplicissimum huiusmodi interpolationis exemplum est, quod in Platonis symposio p. 175 A, ubi servus Agathonis dicitur nuntiasse Socratem *ἐν τῶν τῶν γειτόνων προθύρῳ* stare (sic enim Plato scripsit), substitutum est *ἐν τῷ τῶν γειτόνων προθύρῳ*. Neque certum aliquod vestibulum (*τὸ πρόθυρον*) significatur neque plurium vicinorum unum fuit (*τὸ τῶν γ.*), sed in unius vicinorum vestibulo Socrates stabat¹⁾. Librario post *ἐν* vix cogitanti dativus sub acumen stili venit. Paulo iam est audacius, quod apud Xenophontem Hellen, I, 2, 10 accidit. Nam cum is sic scripsisset: *Τοῖς δὲ Συρακοσίοις καὶ Σελινουσίοις κρητιστοῖς γενομένοις (οἱ Ἐφεσίοι) ἀριστεία [ἰδῶκαν] καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ πολλοῖς καὶ οἰκεῖν ἀτελεῖ ἔδουσαν τῷ βουλομένῳ αἰεὶ* (ut, qui vellet, tributo immunis Ephesi habitaret), quod *ἔδουσαν* substantivi accusativum requirere videbatur, scriptum est *ἀτελείαν*, turbata prorsus et structura, in qua nunc locus verbo *οἰκεῖν* non est (neque enim Græcum est *ἀτελείαν οἰκεῖν δίδωμι τι* pro *ἔδουσαν*) et sententia; neque enim nudum habitandi ius pro beneficio dabatur. (De *ἰδῶκαν* delendo dicam paulo post.) Licentius tamen fecit, qui apud Platonem r. p. II p. 373 A rariori et ignoto sibi vocabulo notum satis, sed a re prorsus alienum substituit. Nam in hac enumeratione rerum ad victum tantum pertinentium: *καὶ ὄψα δὴ καὶ μύρα καὶ θνητάματα καὶ ἐταῖραι καὶ πειρήματα* nihil loci esse *ἐταῖραις* consentiunt Nitschius, Stallbaumius, alii; sed neque pervagatum vocabulum *ἔτερον* subest, quod frustra Stallbaumius commendat (nam neque, quod in *ἄλλος* fit, transferri ad *ἕτερος* potest neque Græcus homo dicturus erat

¹⁾ In Euripidis Ione v. 551 pro *Προξένων δ' ἐν τῷ κατίσχεις* scribendum esse *ἐν τῶν*, dixi Philolog. vol. II p. 136, et sic nunc editur; sed emendatio L. Dindorfio adscribitur, qui ubi eam fecerit, nescio.

θυμιάματα καὶ ἄλλα πέρματα), neque quod Nitschius voluit, sed nomen rei cum *πίρμασι* coniunctæ et tale, quod similitudine aliqua litterarum *εταίρας* illas obiiceret, *εσχαρίται*, hoc est, panes delicati. Atque his exemplis Græcis paria respondent Latina. Velut apud Senecam epist. 88, 25 legitur nunc: Multa adiuvant nos nec ideo partes nostræ sunt; Seneca scripserat nostri; neque enim aliter dicitur Latine de partibus, ex quibus constamus; nostræ sunt partes, quas aliarum rerum, velut prædiæ, agri, habemus quarumque domini sumus; sed librarius illius genetivi ignarus aut oblitus feminini generis adiectivum necessarium putavit, prorsus ut ille Græcus *ἐν τῷ*. Idem epist. 99, 26 scripserat: Hi sunt, qui nobis obiiciunt nimium rigorem et infamant præcepta nostra duritiæ, hoc est, accusant, in famam duritiæ vocant, quemadmodum epist. 22, 7 legitur: non est, quod quisquam temeritatis illos apud te infamet. Librarius constructione perrara offensus duritia posuit; sed duritia præcepta infamant, qui ipsi duritia vitæ præcepta in eiusdem vitii suspicionem adducunt. Mirum videtur et tamen manifestam habet causam, quod accidit apud Ovidium epist. III, 30 sqq., ubi Briseis de legatis ad Achillem mitigandum missis (Iliad. libr. IX) sic scribens inducitur, si credimus editoribus:

Auxerunt blandæ grandia dona preces,

Viginti fulvos operoso ex ære lebetas

Et tripodas septem pondere et arte pares.

Atqui precibus legatorum accedunt et pondus addunt adiecta dona; preces (quæ significatæ sunt ipsa legationis mentione) auxisse dona (quæ significata non sunt) perridicule dicuntur; atque hoc confirmant codices, qui habent, boni quidem constantissime, blandas, non blandæ. Sed quid fiet proximis accusativis fulvos .. lebetas .. tripodas? Simpliciter in nominativos transibunt fulvi .. lebetes .. tripodes. Nam cum librarius hiatum in fulvi operoso non ferret (qui in arsi tertii pedis iustam habet

excusationem, ut VIII, 71, IX, 131), fulvos fecit, deinde ad id lebetas et tripodas accommodavit, blandas, quod simul mutandum erat, quia præcesserat, oblitus est mutare¹⁾. Itaque suo ipse indicio deprehenditur. Atque etiam prorsus alius vocabuli pro ignoto et obscuro non errore, sed coniectura substituti exemplum præbeat Seneca. Is in epist. 113 a plerisque Stoicis, qui fere virtutes ζῶα esse docebant, dissentiens ad hanc sententiam absurditatis convincendam et aliis utitur exemplis et ad extremum illo modo etiam ambulationem animal dici debere ait. Deinde sic pergit (23): Ne putes autem me primum ex nostris non ex præscripto loqui, sed meæ sententiæ esse, inter Cleanthem et discipulum eius Chrysippum non convenit, quid sit ambulatione. Itane vero? De hoc, quod Seneca irridens exempli causa arripuerat, illi iam serio disputaverant, nec, essetne animal, sed omnino, quid esset? Et vide iam, quid ex illa controversia afferatur: Cleanthes ait spiritum esse a principali usque in pedes permissum, Chrysippus ipsum principale. Hoc vero ultra modum ridiculum, Chrysippum dixisse ambulationem esse τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ ἀνθρώπου. Sed nugari desinamus. Inter ipsos principes scholæ Seneca negat convenire, quid esset animatio, τί ἡ ζωοποίησις vel ἡ ζώωσις (utroque enim vocabulo Stoici usi sunt), ut sibi quoque in hac de animali et animatione questione suam sequi sententiam liceat²⁾.

Additorum interpolando verborum in utriusque linguæ

¹⁾ Studio accusativos efficiendi librarius etiam operosos scripsisse videtur, quod est in antiquissimo omnium codice Parisino, sed in ceteris sublatum est.

²⁾ Singularem quandam sententiæ mutatis casibus perversionem interpolando factam ostendam suis locis in Plutarchi Pyrrh. c. 16, (Strabone p. 228), Senec. de const. sap. 4, 3.

scriptoribus exempla differo paulisper, ut id genus, quod propriam habet formam, separatim attingam.

Ex his, quas demonstravi, originibus nata interpolatio quemadmodum deinde latius serpsit et postremo in quibusdam codicibus ad summam licentiam et fœdam labem progressa sit, generatim particulatimve persequi omitto, quia et multiplex materia est nec generibus certis divisa et potius in certis codicibus perpetuo consideranda eaque disputatio sèiungi a codicum secundum ætates stirpesque distributione et æstimatione nequit. Tantum dicamus breviter, initia quædam et stamina interpolationis, maxime huius tertii et postremi generis, quod positum est in prava integrorum, sed ob inscitiam aut inconsiderantiam non intellectorum mutatione, antiquissima esse eiusque conatus satis temerarios deprehendi, sed raros et magnis intervallis, non solum in antiquissimis et diligenter alioquin religioseque scriptis codicibus communis generis, velut in Platonis Oxoniensi (seculi noni exeuntis) et Parisino A (quem Bekkerus illo antiquiorem putat), in Aristophanis Ravennati, in Latinis Ciceronis et Livii aliorumque eiusdem ætatis, non hic nata, sed traducta ex exemplis propositis, sed etiam in palimpsestis, velut in Ciceroniano de r. p. I, 51, ubi additum esse eo nomine ostendi et editoribus Turicensibus persuasi, et II, 36, ubi iam Mosero suspectum fuit postquam pro post scriptum. Nonnullis locis grammaticorum scholiastarumque aut aliorum scriptorum testimonio antiqua huiusmodi interpolatio codices nostros omnes obsidens convincitur, velut, ne poëtas scenicos attingam, in Platonis Euthydemo p. 293 D *πάντα λήγεις* pro *παύγεις*¹⁾, in Ciceronis Verrinarum libro I, 39 non modo non pro non modo, et 141 verum aut tectum pro

¹⁾ Miro iudicio Hermannus scripture apud grammaticos servatæ, quam ad hunc locum pertinere certissime scholium (*πάντ' ἄγεις*) demonstrat, prætulit „planissimam“ codicum scripturam, id est, manifestam interpolationem.

va frum, in Catulli carmine LXIV, de Peleo et Thetide, v. 23 et 24, quo exemplo ad audaciam interpolationis nihil est illustrius¹⁾. Interdum huiusmodi testimonio ex insperato accedit repertus aut inspectus antiquus aliquis cōdex, qui ceterorum labem effugit, ut in Catiluarina secunda Ciceronis 27 revocatam (primum a Steinmetzio) e scholiis et grammaticis duobus veram scripturam (conivere possum pro consulere sibi possunt) postea duo codices confirmarunt; in Iuvenale quidem cum scholiis et Prisciano in huiusmodi locis fere aut codex Pithœanus consentit (ut VII, 139 et in proxima satira ter in Laterani nomine pro Damasippi) aut alius aliquis (IV, 43, VIII, 155), I, 169 nullus. Fit etiam interdum, ut solus subito ex angulo aliquo emergens antiquus codex interpolationem per ceteros varie sparsam coarguat verumque ipsum contineat, ut in Ovidii metam. VII, 275 sqq. nuper e codice Marciano antiquissimo prolata a Merkelio nec tamen intellecta aut arrepta est recta et vera scriptura (de Medea sacra ad Æsonem recoquendum parante):

His et mille aliis postquam siue nomine rebus

Propositum instruxit mortali barbara maius,

Areuti ramo iampridem mitis olivæ

Omnia confudit summisque immiscuit ima.

Mortali maius dicitur propositum et consilium hominem ex seue iuvenem recoquendi²⁾. Aut scribendi errore aut quod

¹⁾ Miror enim, ne Lachmannum quidem pro his versibus: Heroes salvete, deum genus, o bona mater, Vos ego sæpe meo, vos carmine compellabo, in quorum priore unius illius matris appellatio perversissima est, in altero et inanis repetitio et putidum illud sæpe offendunt, e scholiis Vergilianis ad Æneid. V, 80 revocasse egregiam scripturam: Heroes salvete, deum gens, o bona matrum Progenies, salvete iterum; vos compellabo.

²⁾ De brevitate comparandi, qua res mortali maior dicitur, que maior quam pro mortali est, non puto opus esse disputare (Gr.

scriba vocabuli, quod est propositum, usum ignorans substantivum desideravit, pro maius scriptum est transfusumque in ceteros omnes codices munus; deinde et alia nata et monstrum illud, quod Merkelius posnit: instruxit remorari Tartara munus.

Itaque hæc, ut dixi, in antiquis codicibus, si summam spectes, rara sunt (in nonnullorum tamen scriptorum codicibus, ut Plutarchi et Senecæ, minus) maximeque in iis menda scribendi errore orta aut ipsa relicta sunt aut ita rudis adhibita correctio, ut aut facile prima vestigia invenias aut saltem specie sanitatis non ludaris. Sensim deinde per inferiora secula interpolandi licentia crevit, quæ et plura, in quibus hæreretur, attrectaret et maxime in mendis corrigendis a primis vestigiis longius discederet, illiciente et alente libertatem in Latinis ipso, quod renascebatur, veterum scripta legendi et enarrandi studio; in Græcis, quæ iam antea grammatici Byzantini ausi erant, propagata extrema ætate ad plures scriptores sunt, cum ad Italos aliosque Græcorum librorum cupiditas translata esset. Itaque et multos antiquos optimosque codices altera manus longe recentior multis locis interpolavit primæ scripturæ correctione prava superposita, et ex codicibus ab aliquo homine fortasse pro illorum temporum captu non indocto correctis (cuiusmodi hominum etiam nomina nobis in Sophoclis, in Ciceronis, in poetarum Latinorum elegiacorum codicibus et alibi tradita sunt) describebantur codices communi interpolatione inquinati nec nisi novis erroribus et ulterioribus conatibus discrepantes, quibus codicibus cum primi editores fere usi essent, in aliis scriptoribus antea, in multis (ut e Græcis Platone, Isocrate, Demosthene, Sophocle, Aristophane) hoc demum seculo ad fideliores et antiquiores codices ex

Lat. § 304 n. 4. Horatius ep. I, 17, 40: onus parvis animis et parvo corpore maius).

angulis protractos reditum est. Neque mirandum est, iustæ horum testium reverentiæ adiungi perversam superstitionem hominum neque omnem codicum, etiam antiquorum, condicionem perspicientium neque ad auctoritatis et rationis momenta inter se comparanda ingenio, exercitacione, sermonis rerumque antiquarum scientia satis instructorum, aut esse etiam, qui a simplici veritate ad interpolationem amplectendam ipsa licentiæ singulari magnitudine tanquam thesauro invento decepti relabantur¹⁾. Sed de toto hoc codicum discrimine, quod in unoquoque scriptore separatim tractandum est, dixi iam hoc loco agi non posse. Brevis- sime, quod dixi de sublatis recentiore interpolatione veri iudiciis, quæ prima mendii forma in antiquis codicibus continentur, duobus exemplis, Græco altero, altero Latîno declarabo. Plato legg. I p. 633 D fortitudinem positam esse dicit in certamine non solum cum timoribus et ægritudinibus, sed etiam cum desideris et voluptatibus et blandimentis adulatoriis (*θωπείας κολακικῆς* appellat), *αὐ καὶ τῶν βεβη- κῶν οἰομένων εἶναι τοὺς θηροὺς ποιοῦσιν*. Sic enim codices habent, nulla sententia. Itaque in codicibus Bekkeri (e septem) duobus (altero omnium optimo) in margine adscribitur aperta coniectura *κρίτους*, in uno recenti altera manus hoc in contextu posuit (*κρίρ. ποιοῦσιν*), in uno item recenti statim scriptum est, sed post *ποιοῦσιν*. Deinde eadem altera manus in eodem codice *μαλάττουσαι* addidit; itaque editur aut *μαλάττουσαι κρίτους ποιοῦ- σιν* aut (a recentissimis) tantum *κρίρ. ποιοῦσιν*, nec quisquam vidit, in antiqua scriptura unam addendam esse litteram, ut efficeretur verbum poeticum et elegans de vehe-

¹⁾ Nihil in hoc genere perversius quam quod A. G. Zumptius in Ciceronis orationibus agrariis et pro Murena commisit, de quo etsi Halmius dixit, quedam alibi addam. Nam nihil ex illis sordibus relinquendum est.

menti motu et incitati animi perturbatione, *πτοιοῦσι*¹⁾). Apud Senecam epist. 90, 26 editur: non dedecoros corporis motus (sapientia eruit aut effecit) nec varios per tubam ac tibiam cantus, quibus exceptus spiritus aut in exitu aut in transitu formatur in vocem. Mirificos vero cantus (et cantus per tibia), quibus excipiat spiritus et in vocem formetur! Apparet describi partem instrumenti musici spiritum, quo infletur, excipientis et in vocem transformantis. Et sic quidem, ut editur, ceteri codices omnes (modo de omnibus recte taceatur) habent, sed in antiquissimo Bambergensi pro cantus quibus est cantisaliqui quibus. Detracto qui, quod ex quibus ortum est, restat cantisali, id est canalis (varios per tubam ac tibia canalis, quibus exceptus cet.), de quo Seneca ipse vetabit quemquam dubitare, epist. 108, 10 sic scribens: spiritus noster clariorem sonum reddit, cum illum tuba per longi canalis angustias tractum patientiore novissime exitu effudit. Sed quanquam codex Bamb. ad verum inveniendum hic dux fuit, tamen ea vestigia, quæ in ceteris plane obruta is servavit, adeo sunt tenuia et confusa, ut simul hic locus documento esse possit, quam sint gravibus mendis nulla non pagina obsiti antiqui et inter ceteros optimi Senecæ codices.

Distuli supra singularem interpolationis formam, quæ constat verborum data opera adiectione, cognatam cum altero additamentorum genere, quæ errore ex margine suscepta sunt, et ita specie similem, ut interdum distingui nequeat. Neque enim raro librarii, quod aut rariorem loquendi formam non expediebant, aut sententiæ cohærentiam membrorumque coniunctionem et distributionem et

¹⁾ Hanc emendationem posui in annalibus philol. Danicis V p. 17 et 158.

quid ex prioribus audiretur vel ex sequentibus adsumeretur, non animadvertebant aut quod verborum, quæ legebantur, vi non intellecta aliquid desiderabant, ad explendam, ut credebant, orationem verbum aliquod aut etiam duo plurave addiderunt, interdum etiam ad mendum aliquod, ut putabant, corrigendum, id est, occultandum. Ea labes quam sit antiqua et optimos quoque codices attigerit, intellegi potest, ut hoc utar, ex vocibus iam ab aliis recte in Platonis Phædone damnatis et contra ceteros codices et contra Oxoniensem (p. 73 C *πρότερον*, p. 74 E *ἴσον*, p. 78 D *καλῶν* a Classenio, p. 85 D *ἤ* ab Heindorfio, p. 88 A *ἤ* a Schleiermachero, p. 90 D *τοὺς λόγους*, p. 100 D *εἶτε* a Daehnio, p. 105 B *ἐν τῷ σώματι*, p. 113 B *τῆ γῆ*). Et tamen hac quoque interpolatione sæpe antiquissimos codices et integros carere, quæ in recentioribus demum nata sit, et ex Platonis locis, quos iam attigimus, r. p. VII p. 529 C, legg. I p. 633 D, intellegi potest, et ex Plutarchi, quem paulo post afferemus (Themist. c. 2), et exemplo perquam memorabili declarabitur proximo capite in Platonis Theæteto p. 175 C. Sed nunc in novis quibusdam exemplis quid quoque loco fraudem interpolatori obiecerit, animadvertamus; quorum primum sit ex ipso illo, in quo complura iam notata dixi huius generis, Platonis dialogo. Nam in Phædone p. 93 D, ubi sic scribitur: *Ἀλλὰ προσημολόγηται. ἴφη, μηδὲν μᾶλλον μηδ' ἥτιον εἶσαν εἶρας ψυχῆν ψυχῆς εἶναι τοῦτο δ' εἶσι τὸ ὁμολόγημα. μηδὲν μᾶλλον μηδ' ἐπιπλίον μηδ' ἥτιον μηδ' ἐπ' ἔλατιον εἶσαν εἶρας ἀρμονίαν ἀρμονίας εἶναι*, necessario tollendum in extremis verbis *ἀρμονίας*, additam aperta de causa, ut hoc membrum simile superiori esset (*ψυχῆν ψυχῆς*); verum non quæritur, quatenus *ἀρμονία ἀρμονία* sit, sed Socrates, de eorum sententia, qui animum *ἀρμονίαν* definirent esse, disputans, ex eo, quod antea concessum est, animum omnem æque esse animum, concludit, si animum *ἀρμονία* sit, non alium animum magis, alium minus esse *ἀρμονίαν* (*εἶσαν εἶρας*

ψυχῆν ψυχῆς ἀρμονίαν εἶναι), sed omnes æque, ut expedi-
 diri nequeat, cur alius animus sibi conveniat constetque,
 alius discordet. Alterum sumatur exemplum e r. p. I p.
 363 A, ubi sic scribitur: *ἵνα δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι γιγ-
 νηται ἀπὸ τῆς δόξης ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὄσαπερ
 Γλαύκων δεῖλθεν ἄρτι ἀπὸ τοῦ εὐδοκίμεϊν ὄντι τῷ ἀδίκῳ.*
 Non aptissimum hoc τῷ ἀδίκῳ est; neque enim Glauco
 iniusto simpliciter hæc evenire dixerat, sed iniusto, qui ius-
 tus videretur. Sed omnes codices habent, quod ferri nullo
 modo potest, τῷ δικαίῳ. Id non corrigendum violenter
 erat, sed tollendum, ut recte sine dativo dicantur illa com-
 moda ex bona fama oriri, (ei, qui eam habeat). Interpolator
 propter præcedentia *δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι* dativum desidera-
 verat, in eo ponendo a sententia aberraverat. Eiusdem operis
 libro VI p. 505 A hæc leguntur: *ἐπεὶ ὅτι γὰρ ἡ τοῦ ἀγα-
 θοῦ ἰδίᾳ μῖθιστον μάθημα, πολλάκις ἀκήκουσ, ἢ δι-
 καιοῦ καὶ τὰλλα προσχρησάμενα χροῖσισμα καὶ ὠφελισμα
 γίνεσται.* Ut prætermittam, dicendum fuisse τὰ δίκαιοσ,
 prorsus ridiculum est et a Platonis mente alienissimum, ius-
 ta dici boni idea fieri utilia; nam neque de iustorum
 utilitate agitur et iusta τῆ τοῦ δικαιοῦ ἰδίᾳ valent. Mani-
 festum est comparari varia μαθήματα et hoc dici, ita
 summum μάθημα esse boni ideam, ut per eam demum
 cetera quoque μαθήματα utilia fiant. Scripsit igitur Plato
 ἡ καὶ τὰλλα. Librarius oscitans καὶ pro et, non pro
 etiam accipiens, addidit, quod responderet scilicet τοῖσ
 ἄλλοῖσ (quemadmodum Gorg. p. 477 D additum est ἡ λύπη,
 ut responderet verbis ἡ βλάβη, non intellecto, hoc ipsum
 referri ad superiora ἡ ἀνισορόσιοσ καὶ ἀνία ὑπερβάλλοσ).
 Platonicis exemplis adiungamus unius præterea scriptoris,
 Plutarchi, interposito tamen illo, quem iam paulo ante ob aliud
 mendum attigimus, Xenophontis loco Hellen. I, 2, 10:
*τοῖσ δὲ Συρακοσίοῖσ καὶ Σελινοσίοῖσ . . . ἀριστεῖα
 ἔδωκαν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ πολλοῖσ καὶ σίκειν ἀτελεσῖ
 ἔδωσαν τῷ βουλομένῳ ἀεὶ.* Nam in hoc loco et vehe-

menter per se offendit repetitum moleste in utroque membro dandi verbum et variata forma *ἔδωκαν*, *ἔδωσαν*. Cum accedat igitur, ut Xenophon constanter *ἔδωσαν* dicat (I, 3, 9, V, 3, 10, V, 4, 11, VI, 1, 18 et in compositis I, 2, 18, I, 3, 3 et 21, cet.), nusquam *ἔδωκαν*, apparet hoc adiectum esse ab aliquo, qui substantivum *ἀριστεία* suo verbo carere noluerit. In Plutarchi vitis non pauca sunt huius generis, quorum quædam iam alii animadverterunt, velut illud manifestissimum homo, si vixisset diutius, multum Græciæ scriptoribus profuturus, Emperius, quod Pyrrh. c. 24 cum Plutarchus scripsisset *βία τῶν ὑπασπιστῶν* (in vitis et repugnantibus stipatoribus), non intellecto usu vocabuli *βία* additum est *μετά* (*βία μετά τῶν ὑπ.*). Huic simile, sed paulo occultius est, quod in Pelop. c. 1 accidit, ubi sic scribitur: *Ἀλλὰ Συβαρίταις μὲν ἐκτειχόσιν ὑπὸ τρυφῆς καὶ μαλακίας διὰ τῆν πρὸς τὸ καλὸν ὄρμηን καὶ φιλοτιμίαν εἰκότως ἐφαίροντο μισεῖν τὸν βίον οἱ μὴ φοβούμενοι τὸν θάνατον*. Hæc nihil aliud significant nisi Sybaritas propter honesti studium et gloriæ cupiditatem enervatos esse deliciis et mollitia; quæ sententia quoniam supra modum ridicula est, qui Græce sciebant et sano iudicio utebantur, Coraës et Schæferus, transpositione subvenire conabantur, ut illa *διὰ τῆν . . . φιλοτιμίαν* coniungi cum his *οἱ μὴ φοβούμενοι τὸν θάνατον* possent. Sed ne id quidem recte fieret, quoniam in hac acuta contrariorum relatione: (*ἐφαίροντο*) *μισεῖν τὸν βίον οἱ μὴ φοβούμενοι τὸν θάνατον* nihil addi potest, nec profecto causam non timendæ mortis hic opus erat significari. Plutarchus scripserat aptissime: *Ἀλλὰ Συβαρίταις μὲν, ἐκτειχόσιν ὑπὸ τρυφῆς καὶ μαλακίας τῆν πρὸς τὸ καλὸν ὄρμηን καὶ φιλοτιμίαν* (Sybaritis, qui deliciis et mollitia studium honesti et gloriæ cupiditatem amiserant et tanquam exustam et liquefactam deposuerant); librarius, qui ignorabat usitatum optimæ ætati formam loquendi, *ἐκτίτῃκα τῆν ὄρμηን* (ut apud Dionysium Halic. VIII, 45 femina dicitur *ἐκτε-*

τηκίται τὰς ὁμίσεις ὑπὸ δακρύων, sed iam apud Xenophontem *ἀποσιόγηται τοὺς δακτύλους*, eadem ratione, qua in passiva verbi forma *ἐκκίκομαι τὸν ὀφθαλμόν* et infinita alia), ad accusativum expediendum addidit *διὰ*, ut in Pyrrho *μετὰ* ad genetivum. Alcibiad. c. 18 postquam Hermæ truncatī commemorati sunt et fama de Corinthiis rei auctoribus, sic in codicibus pergitur: *Οὐ μὲν ἤπειτό γε τῶν πολλῶν οὐθ' οὕτως ὁ λόγος οὐθ' ὁ τῶν οἰμείων δεινὸν εἶναι μηδὲν οἰομένων, ἀλλ' οἷα φιλεῖ φέρειν ἄκρατος ἀκολούτων τινῶν εἰς ὕβριν ἐκ παιδιᾶς ὑπογερομένων*. Quoniam aperte coherent ὁ τῶν οἰομένων neque genetivus partitivus ullum habet locum, corrigunt scribuntque *οἰμείων*, prava sententia; nam sic non negatur portentum illud esse (*τῶν μὲν οἰμείων εἶναι οἰομένων*), sed portentum nullum (unquam) esse terribile statuitur, quod iudicium ad hanc rem nihil pertinet. Tollenda est simpliciter vox addita ab aliquo, qui cum a structura verborum aberrasset, articulum substantivo carere noluit; significatur oratio hominum animo sedato rem contemnentium, qui periculi nihil subesse (*δεινὸν εἶναι μηδὲν*) putabant, sed lasciviam e vino natam. Graviter perturbatus est stolido additamento eiusdem vitæ alius locus in cap. 35, ubi Alcibiadi sua ipsi gloria nocuisse dicitur, quod, cum omnia efficere posse crederetur, si qua in re minus ei successisset, curam defuisse homines putarent, quippe qui non potuisse eum perpetrare non in animum inducerent: *Ἔοικε δ', εἴ τις ἄλλος, ὑπὸ τῆς αὐτοῦ δόξης καταλυθῆναι. Μεγάλη γὰρ οὖσα καὶ τόλμης καὶ οὐνείσεως γίμουσα ἀφ' ἧν κατώρθωσεν, ὑποπιον αὐτοῦ τὸ ἐλλείπον ὡς οὐ σπουδάζαντος, ἀπιστία τοῦ μὴ δυναθῆναι, περὶ ἧσ' οὐδ' ἄν διαφυγεῖν*. Ridicula est gloria plena audaciæ et prudentiæ (*γίμουσα οὐνείσεως*); sed ea nata est, quod, cum sic simpliciter Plutarchus scripsisset: *μεγάλη γὰρ οὖσα καὶ τόλμης καὶ οὐνείσεως* (cum magna et audaciæ et prudentiæ esset, cum magna in Alci-

biade καὶ τόλμης καὶ συνίσεως δόξα esset), scriba genitivi rationem non expediens participium, unde penderet, ineptum adiecit. Sed non minus aut molestum aut manifestum eiusdem generis vulnus inflictum est initio proximi capitis (36): *Τῶν δὲ μισούντων τὸν Ἀλκιβιάδην ἐν τῷ στρατοπέδῳ Θρασύβουλος ὁ Θράσωρος ἐχθρὸς ὢν ἀπήρην εἰς Ἀθήνας κατηγορήσων.* Itane vero? Thrasybulusne inimicus erat eorum, qui Alcibiadem oderant? Hoc enim, neque quicquam præterea, verba significant. Sed demus ἐχθρὸς referri ad Alcibiadem; quæ est hæc orationis balbuties, ex iis, qui Alcibiadem odissent, unum eius inimicum fuisse? Nimirum Plutarchus inter eos, qui Alcibiadem odissent, Thrasybulum fuisse dixerat (*Τῶν μισούντων — Θρασίβουλος ὁ Θράσωρος ὢν*), scriba, quo referretur ὢν, non animadvertens aut non memòr dici εἶναι τῶν μισούντων, prædicatum (ἐχθρὸς) addendum putavit. His unum addamus singularis formæ additamentum in Agesilai c. 32 sub fin., ubi hæc leguntur: *Ἀναχωρῆσαι δὲ τοὺς Θεβαίους ἐκ τῆς Λακωνικῆς οἱ μὲν ἄλλοι λίγονοι χειμῶνων γενομένων καὶ τῶν Ἀρκάδων ἀρξαμένων ἀπιέναι καὶ διαρρεῖν ἀτάκτως, οἱ δὲ τρεῖς μῆνας ἐμμεμενηκότας ὅλους καὶ τὰ πλεῖστα τῆς χώρας διαπεπορθηκότας.* Nihil vitio sententiæ et orationis manifestius; nam neque τοῖς ἄλλοις respondere potest infinitum οἱ δέ, sed certum et definitum aliquid, a quo illi separentur, neque ullo modo tanquam in divisione contraria poni possunt χειμῶνων . . . ἀτάκτως et τρεῖς μῆνας .. διαπεπορθηκότας, quorum illa causam discessionis, hæc tempus commorationis et effectum significant, sed cohærent et unam faciunt summam. Itaque his omnibus continuatis: *Ἀναχωρῆσαι δὲ τοὺς Θεβαίους οἱ μὲν ἄλλοι . . . διαρρεῖν ἀτάκτως, τρεῖς μῆνας ὅλους . . . διαπεπορθηκότας,* contrarium infertur: *Θεόπομπος δὲ φησιν * τ. λ.* Scriba cum non attendisset, inter se referri infinitum et finitum (οἱ μὲν ἄλλοι . . . Θεόπομπος δέ), post οἱ μὲν (ἄλλοι) inferendum putavit,

οἱ δέ, addiditque incommodissimo loco. Atque hæc addita, quæ et per se manifesta sunt et inter se confirmant et apertas habent ex simplicissima iudicandi levitate causas, in scriptura integra antea et incorrupta acciderunt. Illud iam ex meudo ante illato natum est; nam in Themistocle c. 2 de Themistocle puero hæc leguntur: Ἐπεὶ καὶ τῶν παιδείσεων τὰς μὲν ἰσοποιεῖς ἢ πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν ἔλευθριον, σπουδαζομένης ὀκνηρῶς καὶ ἀπροθύμως ἐξεμάνθανε, τῶν δὲ εἰς ἀνείσειν ἢ πρᾶξιν λεγομένων δῆλος ἦν οὐχ ὑπερορῶν κατ' ἡλικίαν, ὡς τῆ φύσει πιστεύων. Mirum est de puero disciplinarum et artium studioso οὐχ ὑπερορῶν, non contemnere, addita præsertim causa, quod naturæ confideret, quæ ad contemptum tollendum nihil valebat. Sed optimus omnium, ut in Plutarcho, codex Sangermanensis et alii omnino non habent οὐχ. Scripserat igitur Plutarchus δῆλος ἦν ὑπερορῶν. Vocali ε in ο mutata, additum est in aliquot codicibus οὐχ. In Pyrrhi autem vita c. 22 de rege deliberante, utrum res Italicas an Græcas an Sicienses potissimum capessat, hæc scribuntur: Εἶτα τοῖς Σικελικοῖς μειζόνων ὑποκείσθαι πραγμάτων δοκούντων, Αἰθῦς ἰγγὺς εἶναι δοκούσης, ἐπὶ ταῦτα τρίψας Κινίαν μὲν εὐθύς ἐξίειμψε προδιωλεζόμενον, in quibus Sintenis, homo patientissimus, δοκούσης iniuria suspectum quibusdam fuisse annotat; equidem meritissimo suspectum dico non solum ob geminatum in eadem constructionis forma idem participium aut quod causæ (μειζόνων . . . δοκούντων) causa necessario alia forma subnectenda erat, sed quod totum ineptum est, Africam visam esse propinquam esse Siciliæ, quo nihil erat certius aut notius. Plutarchus sic posuerat: τοῖς Σικελικοῖς μειζόνων ὑποκείσθαι πραγμάτων δοκούντων τῷ Αἰθῦς ἰγγὺς εἶναι, ἐπὶ ταῦτα τρίψας κ. τ. λ. Cum τῷ post τῶν excidisset, additum est ad structuram efficiendam δοκούσης. Sed Græcorum exemplorum abunde iam est. Latinorum agmen Cicero

ducat, in cuius oratione pro P. Quinctio 75 hæc leguntur: unum tamen hoc (testes, qui ab adversario parantur) cogitent, ita se graves esse, ut, si veritatem velint retinere, gravitatem possint obtinere; si eam negligere, ita leves sint, ut omnes intellegant, non ad obtinendum mendacium, sed ad verum probandum auctoritatem adiuvere. Primum, si et gravitas et levitas commemorarentur, debebant hæc ex æquo poni: ita se graves esse ... ita leves esse; perversum, si quid aliud, est: ita se graves esse, ut ita leves sint; deinde aperte sic contraria priori hæc ponitur conditio: si eam negligere (audito ex superiore membro velint), ut etiam consecutio (ut omnes intellegant) ex eodem (ita se graves esse) pendere debeat; postremo hoc ipsum: ut omnes intellegant, ... auctoritatem adiuvere necessario non ad levitatem refertur, in qua nulla est auctoritas, sed ad gravitatem. Itaque omnis sententia pertinet ad gravitatem finiendam et terminandam et necessario sic decurrit: ita (hoc est, hactenus et hac condicione) se graves esse, ut, si veritatem velint retinere, gravitatem possint obtinere, si eam negligere, ut omnes intellegant, cet., sublatis verbis ita leves sint, quæ addita sunt ab aliquo, qui neque particulæ ita vim neque duplicis et contrariæ sententiæ inde, duplici condicione posita, pendentis rationem intellexerat¹⁾. Apud eundem in orat. pro Cluent. 199 sic scribitur: atque etiam nomina necessitudinum, non solum naturæ nomen et iura (Sassia) mutavit, uxor generi, noverca filii, filiæ pellex. Mire ex altera parte nomina, ex altera nomen

¹⁾ Hac emendatione cum Halmio communicata Kayserus usus est. De ut, quod semel positum utriusque membro sufficiebat (ut, si . . . , possint, si . . . , omnes intellegant), ante alteram sententiam consecutivam repetito dixi breviter ad Cic. de fin. V, 10 p. 618.

et cum nomine iura ponuntur; quomodo autem *Sassia* naturæ nomen mutavit? Scripserat Cicero apte et recte: etiam nomina necessitudinum, non solum naturæ iura, mutavit; deinde, quæ sit hæc nominum mutatio, declarat: uxor generi cet. Qui non attenderat necessitudines naturæ, nomina iuribus respondere, nomina cum nomine (ob singularem naturæ numerum) comparari voluit; ad vocabulum orationi inserendum additum est et. Mire manifestum additamentum latuit apud *Valerium Max.* IV, 7, 2, ubi *Blossius* et *Pomponius* et *Lætorius*, ille *Tiberii*, hi *C. Gracchi* usque ad extremum amici, furiosi conatus strenui comites appellantur, sinistris quidem auspiciis amicitiae condicionem secuti, sed quo miseriora, hoc certiora fideliter cultæ nobilitatis exempla. Neque nobilitatem illi in *Gracchis* coluerant, quam si sequi voluissent, contra *Gracchos* stetissent, neque eius rei hoc capite *Valerius* exempla colligit, quod de amicitia est et inscribitur. Nobilitatis addidit, qui dormitans non attendit audiri ex proximo amicitiae. Apud eundem IX, 1, 4 prave post comparativum additum quam frustra et olim et nuper corrigendo tentatum est, quo eiecto recta et sententia et oratio huiusmodi erit: Et quanto tamen insequentium seculorum ædificiis et nemoribus angustiorem introduxerunt atque inchoatam a se lautitiam posteris relinquere quam a maioribus acceptam continentiam retinere maluerunt. In codicibus est angustiorem quam introd. Paulo longius *Valerius* lautitiam reiecit, quod duas sententias quodammodo conflavit, alteram hanc: Et quanto . . . angustiorem introduxerunt lautitiam, alteram hanc: inchoatam a se lautitiam posteris relinquere quam . . . maluerunt¹⁾. Sed in

¹⁾ Simili mendo apud *Columellam* bis post tantum, quo sequente ut aut ne finis significatur, ad quem usque progrediendum

Valerio Maximo singulare hoc accidit, quod codex omnium princeps, Bernensis, additamenta quædam habet, sed punctis notata, quod scriba, diligentius considerato exemplo, quod sequebatur, intellexit ea, in margine aut inter versus annotata, in orationem recipienda non fuisse; nam coniectura ea delere sane in mentem non venit. Id ita esse in VII, 6, 3 (effectum) post Pighium Halmins intellexit, sed tribus locis a vero aberravit. Nam IV, 1, 14 perspicuum est, e codice optimo additis duabus litteris scribendum sic esse: Tot familiis in uno genere laudis enumeratis, Porcium nomen, velut expers huiusce gloriæ, silentio prætereundum esse (cod. se), negat posterior Cato (id est, factis suis præteriri vetat). Cum levi errore turbatus orationis nexus esset, post negat additum est fieri debere, sed, ut dixi, in eod. Bernensi notatum, in ceteris sine nota. De VI, 9, 1 et VII, 3, 10 iam non opus esse puto separatim dici. Gellii locum I, 3, 29 facillime sic decurrentem: quoniam perfecto causarum ac temporum varietates discriminumque ac differentiarum tenuitates decretum (directum?) atque perpetuum distinctumque in rebus singulis præceptum... non capiunt (id est, non recipiunt nec admittunt) prorsus perturbavit participium ignorantes inter tenuitates et decretum propter longiorem verborum seriem et propter ignoratam verbi capiunt vim additum. Postremus sit ex hoc genere Senecæ locus in epist. 36 extr., ubi quod editur: si hoc unum adiecero, nec infantes nec pueros nec

aut ultra quem progrediendum non sit, prave additur quantum, II, 10, 27: serito tantum, [quantum] ut singuli cyathi seminis locum occupent decem pedum longum et quinque latum, et I, 4, 8: atque aræ pedem tantum complectatur, quod ait Cato, [quantum] ne villa fundum quærat neve fundus villam.

mente lapsos timere mortem, neque verum per se est (— nam pueri vehementer mortem extimescunt —) neque aptum ad id, quod significatur, mortem neque ab iis timeri, in quibus ratio nondum lumen extulerit, neque ab iis, in quibus extincta sit. Duo genera Seneca fecerat: nec infantes pueros nec mente lapsos; interpolator inscite pueros ab infantibus separavit.

✓ Satis hoc est exemplorum, quibus eadem cautio adiungenda est, quam in cognato scribendi errore addidi. Nam hic quoque non raro de librariis incredibilia finguntur, nec tantum de singulorum verborum, sed de maioribus et magis artificiosis additamentis. Nam ut in prosæ orationis scriptoribus annotationes marginales interdum licenter et temere finguntur, sic in poetarum operibus nimis facile versus singuli compluresve in suspicionem adducuntur a nescio quibus interpolatoribus et falsariis eo consilio compositi esse, ut veris interserentur; nam prorsus fraudulentos nobis, non simplices homines rudesque critici quidam fingunt. Ut enim exempla sunt versuum singulorum aut paucorum ad lacunam antiquiorem codicum explendam aut mendum, quo sententia pessundata esset, occultandum aut etiam ad sententiam, quæ curti aliquid habere videretur, amplificandam excogitatorum, ita prorsus ab omni probabilitate abhorrent, quæ nunc a quibusdam de tragediis Græcis versibus spuriiis impletis narrantur. Nam, contenti futiles et ineptos interpolatores appellare, neque quando illi homines vixerint, dicunt, neque cuiusmodi scientia et arte præditi fuerint, neque quo consilio illos versus, quibus sublatis omnia bene habere affirmantur, interposuerint neque quomodo eos in codices insinuaverint; si autem iudicii causas in singulis locis quæras, aut nihil nisi convicia communia reperias aut superba edicta, quibus vetantur tragici copia quadam et ubertate naturali dicendi personas utentes inducere (ut Sophocles in Aiace 327) generalivve sententiam interponere, aut eiusmodi dubitationes, quæ

in multos alios versus non minus cadant aut propter tragicæ orationis fines non satis ubique nobis notos aut propter scribendi mendam; interdum quidem menda tam aperta sunt et manifesta, ut verba litteraræ sensu cassæ interpolatori quamvis perverso tribui nequeant; itaque delendo nihil agitur nisi ut difficultas vi occultetur; estque hoc quoque perflugium criticorum non se expedientium neque libere, quæ sit res, fatentium, quo perflugio interdum ita abutuntur particulas versuum violenter mutatas et transpositas conflantes (ut in Sophoclis Antig. 23 sqq.), ut, rideas an indignere, nescias. Ceteros tamen in hoc genere (nisi quod Hartungius excipiendus est) nuper vicit Gu. Dindorfius, vir Græcæ perdoctus et in rebus grammaticis exercitatissimus, sensim ab aliis initiis in hanc viam ingressus, neque ulla peius vexata est tragœdia quam Iphigenia Aulidensis. Nam quod epilogus iustæ suspicioni aditum dabat, omnia licere rati et Dindorfius uterque et ceteri fabulam ab Euripide imperfectam relictam (et tamen actam et editam) narrant, et interpolatores fingunt alios Aristotele antiquiores¹⁾, sed tamen nec versuum leges nec sermonis satis callentes, alios multis (ut ipse Dindorfius ait) seculis inferiores, et longos versuum ordines eiiciunt, quibus ipsi confitentur fabulam curare non posse (ut in carmine chori, quod a v. 164 incipit, cuius quattuordecim versus Dindorfius relinquit, sed plures Euripidem additurum fuisse, si fabulam perfecisset, putat, et v. a 413 ad 441), iis, quæ significavi, argumentis utentes. Præverat in hoc criticæ genere in Latinis Hofman-Peerlkamp, qui cum suas Horatio poësis leges scripsisset et multos in sententiis et verbis intellegendis errores et prava de rebus ad Latinum sermonem pertinen-

¹⁾ Vid. Dindorfii præfat. ed. quintæ poët. scenic. p. VI de Iphigeniæ Aulidensis v. 80 (Aristot. rhetoric. III, 11). In Sophoclis quoque Antigona (900—928) Aristotelem interpolatione deceptum fingant (Arist. rh. III, 16).

tibus iudicia adiecisset, Horatium laniavit. Qui tamen ne solus in hac pravitate esset aut temeritate summus, nuper (ne Gruppium commemorem) Lehrsius in Ovidii epistolis (quæ Ovidium, quæ alios scripsisse iudicabat, eadem lege secans), in Iuvenale Ribbeckius effecerunt. Ego si ita in scriptorum veterum operibus refingendis et amplificandis interpolatorum licentiam grassatam esse aut grassari potuisse crederem, omnem eorum contextus constituendi conatum abiiciendum putarem; nunc hæc somnia lususque arte nostra parum dignos iudico.

Exposui, quæ essent summa et præcipua mendorum in codicibus veterum scriptorum genera et fontes, totamque hanc veræ scripturæ depravationem ostendi sic non solum ætatibus et ingeniis et condicione librariorum, sed etiam scriptorum genere et forma ipsaque fortuna variari, ut ad rectum codicum usum in singulis scriptoribus eorum proprietates et bona et mala exquirenda æstimandaque sint. Ac iam si quis quærat, quid ex hac depravationis universæ cognitione profici ad ipsam artem criticam exercendam maximeque, de quo hic agitur, ad rectum coniecturæ usum putem, scio dicoque, qui errandi genera universe norit, neque ideo aut, ubi sit erratum, scire (— nam omnia illa, quæ tanquam exempla posui menda et correxi, sermonis et rerum scientia et recta sententiæ exquisitione deprehendi —) aut, quomodo, neque emendandi viam ipsam tenere; sed instructus erit ad quærendum scietque, quæ tentari possint debeantque, poteritque, quid probabile sit accidisse, quid non sit, æstimare, modo ad hunc universum depravationis intellectum adiecerit illam propriæ scriptorum fortunæ cognitionem, qua probabilitatis iudicium certius regitur et, qui sit in unoquoque scriptore coniecturæ usus, quæ condicio, constituitur. Aliorum enim scriptorum, quorum libri inde ab antiquis temporibus perpetuis hominum studiis celebrati sunt, codicibus tam antiquis diligenterque scriptis utimur, tantaque ad codices adiungitur

testimoniorum in scholiis et apud grammaticos aliosque vis, quid antiquitus lectum fuerit, ostendentium, ut omnis hæc, quæ mediæ inter antiqua et nova tempora ætatis seculis codices inquinavit, depravatio arceatur aut pellatur coniecturæque pæne aditus præcludatur aut perangustus relinquatur, qualis Homeri Vergillique condicio est, a quibus non ita longe Horatium distare iudico cautissimeque eum attingo; aliorum antiquos et bonos codices habemus, sed tamen et ætate et auctoritate inferiores et pauciores, raris accedentibus extra codices testimoniis, ut coniecturæ et usus non parvus sit et adminicula firma, qualis (ut his utar exemplis) nunc Platonis fere totius fortuna est et Ciceronis in magna operum parte, quænam in his ipsis magis varia; alia denique veterum opera aut mature negligenter describi et graviter vitiari cœpta sunt aut recentioribus tantum et interpolatis codicibus continentur, ut coniectura multa egeant, sed ea, in quo tuto consistat, vix inveniatur, etsi in quibusdam depravationis simplicitas adiuvat.

Cap. II.

Mendorum corrigendorum via breviter monstratur et exemplis declaratur.

Primum est emendationis initium, sine quo tentari coniectura non debet, mendum demonstrare et certis indiciis convincere aut saltem ita probabiliter arguere, ut iustæ suspicioni sit locus; in quo ante omnia tenendum est, sic esse coniunctam scriptorum interpretationem enarrationemque et criticam artem, ut hæc illi primum recto codicum usu textum præparet purgetque, deinde ipsa ab ea denno evocetur et ad conandum instigetur, cum in eo, qui e codicibus constitutus sit, textu enarrandi operam non recte procedere nec absolvi posse intellectum sit. Itaque omnia, quæ in bono enarratore, eadem in critico esse de-

bent et vel maxime coniecturam regere, sermonis scientia ratione et usu confirmata et legum gnara et naturalis libertatis et inflexionis, rerum sententiarumque et earum, quæ proprie in quoque opere tractentur, et earum, quæ ex communibus antiquitatis institutis, historia, opinionibus intercurrent, intelligentia, sensus ad aliorum cogitata e verbis percipienda natura et exercitatione aptus, prudens de scriptorum arte et consuetudine et consilii iudicium et probabilitatis in iis, quæ de scriptoribus aliisve (librariis) credi possint, æstimatio. Et quanquam ita comparata res est, ut non pauca, quæ ad ipsam tantum orationis formam grammaticam et communes sententias pertinent, recte iudicari et corrigi etiam ab eo possint, qui argumenti a scriptoribus proprie tractati non multam nec accuratam cognitionem intelligentiamque afferat, tamen non exiguum est periculum, ne quis fines transiliat et ad ea, quibus non sufficiat, progrediatur¹⁾.

Et in codicum quidem dissensu aperto et notabili, si id, quod tolerabilem orationem sententiamque videtur habere, in recentibus tantum suspectisque codicibus reperitur, in bonis autem et fide dignis litteræ et verba manifesto prava, quæ ex illa altera scriptura errore detorta et postea facili probabilique coniectura ad illam revocata videri nequeant, id iam sufficere debet ad sanitatis speciem tollendam, ut ex meliorum codicum vestigiis coniectura verum quæretur, etsi fere semper accedit, ut id, quod in deterioribus codicibus sit, paulo diligentius excussum orationis aut sententiæ vitium habere reperiat aut saltem languidum esse et iners nec consilio scriptoris aptum. Deteriorum autem co-

¹⁾ Exemplum lusus critici rerum intelligentia prorsus carentis, sed simul iudicii et in codicibus æstimandis et in rebus grammaticis tractandis levis et perversi olim Wakefieldium descripsi, Lucretii editorem (opusc. acad. I p. 305 sqq.), postea Gœrenzium, ex omni pravitate genere æquabiliter confutum.

dicum a bonorum scriptura per se non suspecta dissensus nullam omnino habet coniecturae causam nihilque inanius esse potest suspicionibus, quæ ex huiusmodi mendis et interpolationibus ductæ etiam non contemnendorum philologorum, velut Nic. Heinsii, commentarios implent. Omnium autem codicum aut bonorum consensu stabilita scriptura mendis convincitur, si ex ea oratio sententiaque eiusmodi non efficitur, quæ scriptori tribui iure possit. Neque enim, quid sit per se rectum aut etiam elegans, quaeritur, sed, quid ita cum scriptoris ingenio et consuetudine et operis universa forma conveniat et ita inter se cohæreat, ut, etiamsi reprehendi fortasse aliqua ex parte possit, tamen in id incidere scriptor potuerit; atque, si quid corrigi tanquam mendosum velis, eo dirigenda accusatio est, ut absurdum esse repugnareque inter se et cum proximis ostendas aut a scriptoris tempore, ingenio, scientia esse alienum neque probabilem habere excusationem aut, cur exciderit scriptori, explicationem. Nam multa scriptor aut non utique malus aut etiam alibi bonus rebus falsa, sententia vitiosa, oratione inconcinna posuisse potest (ne de unius alteriusve rei ignoratione aut errore dicam) aut festinans aut etiam materiae non satis par, cuius generis exempla permulta in Ciceronis de philosophia libris notavi deque tota re dixi in præfatione ad libros de finibus a me (iterum) editos p. LXII sqq., atque interdum etiam consilio non vere scripsisse aut acumen captans in inania incidisse (quod aliquotiens Tacito accidit) et ab orationis consueta norma aberrasse. Sed et ubi scriptor sententia aberrat, tamen apparet voluntas ad propositum aliquod tendens formaque eo consilio instituta, et, ubi improprie loquitur aut constructione excidit, a sui tamen temporis loquendi usu, ut ita dicam, gradatim aut novæ notionis significandæ aut rhetorici artificii causa aut lusu ad insolitum verbi usum aut propter singularem orationis implicationem ad constructionem inusitatam et perturbatam delabitur nec aperte et simpliciter legi et usui communi aut

suae ætatis contraria ponit. Ipse autem usus quam habeat libertatem et motum, quærendum est ea grammaticæ probabilitatis lege, de qua alio huius libri loco dicam, nec in generibus sermonis a communi usu remotis angustiores certioresve termini, quam verus scientiæ nostræ modus patitur, constituendi (velut in sermone tragico cum de aliis multis, tum, ut exemplo utar, de media verborum forma pro activa interdum posita). In poëtis eadem, quæ in rebus grammaticis, etiam in metricis cautio adhibenda est. Atque in his omnibus ut fugienda est ignavia difficilia et prava non sentiens et superstitio in apicibus scriptis timide hærens et ad eos defendendos artificiosa et contorta et incredibilia quæque nemo veterum intellexeret fingens, sic non minus vitandus est contrarius quidam error ea, quæ ad communem sensum et usum accommodate dicuntur, ad rabularum subtilitatem revocans et calumniis oppugnans, quod Bentleius in Horatio non raro fecit, interdum etiam in aptissimis et apertissimis significationibus et iocis aberrans (ut in digito male pertinaci od. I, 9, 24). Nihil est autem in mendo arguendo firmissimum quam si plura rationum momenta a diversis ducta initiis concurrunt, ut si ad sententiæ vitium insolitus verbi usus accedit aut grammaticæ legis violatio aut rhetoriæ formæ manifesto institutæ perturbatio (ut apud Velleium Patere. II, 29, 2, quem locum supra correxi), aut si etiam ad eas, quæ intus oriuntur, dubitandi causas adiungitur, si diligentius attendas, aliquid extrinsecus aut ex scholiastæ annotatione ad id, quod scriptum est, non apta aut ex imitatione aliqua (cuius generis exemplum in Aristophanis pace v. 800 suo loco monstrabitur) aut in illa ipsa scriptura, quæ tanquam codicum omnium defenditur, aliqua tamen a codicibus discessio, velut (quod per frequenter accidit) in verborum ordine. Atque hoc, quod extremum posui, admodum notabili exemplo declarare libet. Nam in Plutarchi Pelopida c. 23, ubi describuntur Spartani sic exercitati, ut in prælio, si acies dissoluta esset, quem cuique locum casus et

fortuna obtulisset, eo facile uterentur ibique proximis se aggregantes pugnarent, hæc leguntur: *πρὸς οὐδὲν οὕτως ἐπαιδεύον αὐτοὺς καὶ συνείθιζον, ὡς τὸ μὴ πλανᾶσθαι μηδὲ ταράττεσθαι τάξεως διαλυθείσης, ἀλλὰ χρώμενοι πᾶσι πάντες ἐπιστάταις καὶ ζευγίταις, ὅποι ποτὲ συνίστησιν ὁ κίνδυνος καὶ καταλαμβάνει, καὶ συναρμόττειν καὶ μάχεσθαι παραπληρώως.* Vehementer offendit illud *συνίστησιν ὁ κίνδυνος*, quod debet esse: quo eos periculum defert, præsertim sequente, quod necessario prius est, *καὶ καταλαμβάνει* (defert et deprehendit). Verum in codicibus primum omnibus est *καταλαμβάνοι*, aptum ad præteritum tempus verbi sententiæ primariæ (*ἐπαιδεύον, συνείθιζον*), quod editores propter *συνίστησιν* mutarunt; deinde boni codices omnes *καὶ* non ante *καταλαμβάνοι*, sed ante *συνίστησιν* habent, hac forma: *ὅποι ποτὲ καὶ συνίστησιν ὁ κίνδυνος καταλαμβάνοι.* Itaque mendum manifestum tenetur, ad cuius correctionem ut perveniamus, animadvertendum est, sententiam universam recte per se absolvi his *ὅπου* (sic enim scribendum est) *ποτὲ ὁ κίνδυνος καταλαμβάνοι* (ubi eos periculum deprehenderet); itaque illo *συνίστησιν* continetur aliquid, quod ad id, quod adverbio *ὅπου* monstratur, amplificandum pertineat; id efficietur vocabulo in tria, ex quibus coaluit, sic dissoluto, ut una littera adiciatur, una mutetur: *ὅπου ποτὲ καὶ σὺν οἴστισιν ὁ κίνδυνος καταλαμβάνοι*, ubi et cum quibuscunque periculum eos deprehenderet.

Facile intellegetur, accidere interdum, ut mendi suspicio non temeraria nec levis oriatur nec tamen id prorsus certo vincatur; non ita raro rem conficit reperta ipsa emendatio ita omnibus indiciis vestigiisque apta et respondens itaque manifesto mendi originem declarans, ut omnis dubitatio tollatur, cuius rei exempla ex locis compluribus superiori capite tractatis sumi posse arbitror.

/ Convictum mendum primum nudandum plane est de-

traheudaque et abiicienda omnia, quæ ad id occultandum accesserunt, non tantum longius progressa, sed etiam prima interpolationis stamina, et prima, quantum fieri potest, erroris forma invenienda; velut in Livii XXII, 28, 4 ab eo, quod codices vulgares habent, semper occurrurum, red-eundum mihi fuit non solum ad per occurrurum, quod in Colbertino est, sed ad per occurrurum, quod in Puteaneo, ut inde verum erueretur procururum (emendatt. Liv. p. 200); tum autem etiam circumscribendum terminandumque sua sede vuluus, ne sana et recta, quæ id cingunt, hoc est, sibi constantia et apta et formam sententiæ orationisque demonstrantia, simul in dubitationem trahantur convellanturque (ut in Plutarchi, quem paulo ante tractavimus, loco hæc: ὅποι ποτὲ καὶ . . . ὁ κίνδυνος καταλαμβάνοι, etsi ὅποι suum habet mendum, sed perexiguum). Sed abiecta sic interpolatione subsistendum est paulisper videndumque acriter, ne non solum ad proximam vero formam, sed ad ipsum verum perventum sit; nam interdum mens, manifesta interpolationis pravitate depulsa, tamen confusa semel et perturbata non animadvertit, se id tenere, ultra quod nihil quærendum sit et quod non intellectum interpolationem pepererit. Egregius est ad huius admonitionis vim monstrandam Platonis locus in Theæteto p. 175 C, ubi Socrates ostendit, quid accidere soleat, cum philosophus aliquem e vulgo hominem a communibus opinionibus et sermonibus sursum ad altiora et ad ideas contemplandas vocare et extollere conetur; sic enim ibi scribitur nunc: "Ὅταν δὲ γέ τινα αὐτὸς, ὃ φίλε, ἐλκύνῃ ἄνω καὶ ἐθελήσῃ τις αὐτῷ ἐκβῆναι ἐκ τοῦ τί ἐγὼ σε ἀδικῶ ἢ οὐ ἐμί; εἰς σκίψιν αὐτῆς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας, τί τε ἐκάτερον αὐτοῖν καὶ τί τῶν πέντων ἢ ἀλλήλων διαγέρετον, ἢ ἐκ τοῦ, εἰ βασιλεὺς εὐδαιμων κεκατημένος τ' αὐτὸ πολὺ χρυσίον, βασιλείας περὶ καὶ ἀνθρωπίνης ὅλως εὐδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος ἐπὶ σκίψιν, ποῖω τέ τινε ἰοτόν καὶ τίνα τρόπον ἀνθρώπου φύσει προσῆκει τὸ

μὲν κτήσασθαι αὐτοῖν, τὸ δ' ἀποφυγεῖν, περὶ τούτων
 ἀπάντων ὅταν διή λόγον δίδόναι τὸν μικρὸν ἐκείνῳ
 τὴν ψυχὴν καὶ δριμύνην καὶ δικανικὴν, πάλιν αὖ τὰ ἀν-
 τιοτροφῶ ἀποδίδωσιν (prorsus ei paria accidunt iis, quæ
 ante in philosopho ad communes hominum sermones de-
 tracto commemorata erant). Primum ut in priore membro
 recta oratione positum erat exemplum (ἐκ τοῦ τί ἐγὼ σὲ
 ἀδικῶ, ab huiusmodi iudicii et sermonis forma: quam ego
 tibi iniuriam facio?), sic in altero, deleta εἰ, inducendus
 est homo recta oratione vulgi more regem Persarum bea-
 tum ob pecuniæ magnitudinem prædicans: ἐκ τοῦ βασιλεὺς
 εὐδαίμων κεκτημένος τ' αὖ πολὺ χρυσοῖον (ab huiusmodi
 iudicio: rex beatus est magnam pecuniam possidens): εἰ
 significaret dubitationem, beatusne rex esset necne, a vulgari
 opinione alienissimam. Sed hoc parvum; illud agitur, quid
 faciendum sit illi τ' αὖ apertissime orationem perturbanti
 et, ut nunc est, abundantanti; itaque alii aliter corrigunt sine
 ulla probabilitate (ut Heusdius πάνυ), Hermannus autem,
 mirabili ultra fidem iudicio, quia a codice omnium longe
 præstantissimo, Oxoniensi, abest πολὺ, tollendum notat,
 quid putas? non πολὺ, sed τ' αὖ, quod ex illo natum cre-
 dit; ita, inquam, τ' αὖ ortum ex πολὺ, quod non scriptum
 erat. Abest autem πολὺ non solum ab Oxoniensi, sed
 a Vat. A et Ven. Π, hoc est, post Oxoniensem opti-
 mis, nisi quod in Π, ut manifestior interpolatio sit, altera
 man additum est. Eo igitur sublato supersunt hæc:
 βασιλεὺς εὐδαίμων κεκτημένος ταν χρυσοῖον. Apparet,
 ubi ταν scriptum est, requiri ad sententiam efficiendam
 adiectivum multitudinem (et eam magnam) significans. Id
 quomodo reperietur? Adest vero ipsum, nulla littera mu-
 tata ταν, annotatum apud Hesychium sic: ταῦς, μέγας,
 πολὺς, cui subiicitur ταῦσας, μεγαλύνας, αλεονάσας. In
 vulgi iudicio et sermone imitando usus est Plato plebeio
 vocabulo, apud scriptores inusitato; ei in deterioribus codici-
 bus interpretamentum id ipsum adinnetum est, quo Hesy-

chius secundo loco utitur; similis generis est, quod supra Platoni restitui *περικάτω*, simile etiam *καλά παταγεις* aliaque. Græco huic exemplo adiungatur Latinum, quod in superiore capite posui, ex Ovidii metam. VII, 276¹⁾. Interdum loco gravem mendii suspicionem habenti atque, qualis editur, prorsus vitioso subvenitur non scriptura mutata, sed tantum oratione melius distincta novaque ita sententia effecta, quo genere mendii speciem tollendi et olim meminisse me non ita raro uti et utar sæpius; nunc tria exempla ponamus, in quibus unum eiusmodi, quod etiam rarum et ignoratum habeat vocabuli alicuius usum. Apud Demosthenem orat. I adv. Aphobum 63 sic nunc editur: "Οπου γὰρ δέκα ἐτῶν διαγενομένων παρὰ μὲν τῶν οὕτω μικρὰ κεκόμισμαι (Σ κεκομίοθαι Funkhaenel κεκόμισται), τῶ δὲ καὶ προσοφείλων ἐγγίγραμμαι, πῶς οὐκ ἄξιον ἀγανακτεῖν; δῆλον δὲ παντάπασιν εἰ κατελείφθην μὲν ἐνιαυσίος, ἔξ ἔτη δὲ προσεπειροπέυθην ὑπὲρ αὐτῶν, οὐδ' ἂν τὰ μικρὰ ταῦτα παρ' αὐτῶν ἀπέλαβον. Verum initium hoc sententiæ ὅπου γὰρ non ad interrogationem et exclam-

¹⁾ Admonet me Platonis locus ob ignorationem insoliti vocabuli omnibus litteris recte scripti depravatus simillimi erroris nondum ex Horatii satir. II, 2, 29 consensu omnium expulsi, quod, postquam semel verum in mentem alicui venit, fieri pridem oportuit. Nihil enim certius est quam Horatium scripsisse: Carne tamen, quam vis, distat nihil hac magis illa, id est, ab hoc catino, in quo pavo appositus est, ille, in quo gallina. Nam quod obscure hoc scriptum aiunt, Romanis, qui magida norant, nihil magis perspicuum esse poterat quam hoc: illa magis non distat hac. Sed verentur homines confiteri a tot millibus hominum summisque philologis vocabulum non ignotum pro adverbio pervagato habitum esse, nec celebratum tot tamque longis disputationibus locum tam facile expediri et silentio tradi æquo animo ferunt. Quot poterant etiam nunc de illo Platonis et hoc Horatii loco programmatum paginæ impleri? Potuisse dixi? Poterunt; ne desperaveris.

mationem de indignitate rei præparandam aptum est, sed ad ratiocinandum, quid alia condicione posita eventurum fuerit, idque etiam apertius fit additis illis *δεῖκα ἐτῶν διαγενομένων*. (Ex Germanica interpretatione res facilius fortasse sentietur: Wenn ich nach Verlauf von zehn Jahren —.) Deinde illud *δῆλον δέ* confirmationem promittere videtur superiorum; itaque etiam in vulgaribus codicibus apte ad hanc sententiam interponitur *γάρ* (*εἰ γάρ*); atqui sequitur non confirmatio, sed gravioris, si alia condicio fuisset, eventus significatio, prorsus a *δῆλον δέ* aliena, aptissima ad illud initium *ὅπου γάρ*. Quid igitur fiet? Coniungantur, quæ cohærent, argumenti conclusi partes: *Ὅπου γάρ... ἐγγέγραμμαι, πῶς οὐκ εἰ κατελείφθην μὲν ἐνιαυτοῖς, εἰς ἔτη δὲ προσεπετροπεύθην, οὐδ' ἂν τῷ μικρὰ ταῦτα παρ' αὐτῶν ἀπέλαβον*; His interponitur per parthesin exclamatio, indignum esse, quod dicturus orator sit, sed manifestum: (*ἄξιον ἀγαπᾶσθαι, δῆλον δὲ παντάπασιν*)¹⁾. Sed notabilior Senecæ locus in epistola 92, 12, qui nunc, revocata optimorum codicum scriptura, nullo sensu sic editur: Itaque non est bonum per se munda vestis, sed mundæ vestis electio, quia non in re bonum est, sed in electione, quali actiones nostræ honestæ sunt, non ipsa, quæ aguntur. Quæro et universe, quæ sit electio, quali aliquid fiat, et nominatim, quæ electio, quali actiones nostræ honestæ sint, magisque, quæ electio, quali non ipsa, quæ aguntur, honesta sint; sed quoniam, qui id mihi dicat, reperturum me despero nec melior res fit deteriorum

¹⁾ *Κεκομίσθαι* illud nihil nisi error optimi codicis est; verbum passivum tertie personæ ab hac coniunctione *παρὰ μὲν τῶν... τῷ δὲ καὶ... προσοφείλων ἐγγέγραμμαι* et a tota argumenti conclusione alienum est. Nec recte de redditis bonis dicitur *μικρὰ κεκόμισται*.

codicum et superiorum editorum interpolatione, qua aut quia pro quali substituentium, mihi ipse sic consulo, ut primum banc extremam sententiam prorsus separem et per se ponam, plenam et absolutam: Actiones nostræ (hoc est, agendi forma et voluntas) honestæ sunt, non ipsa, quæ aguntur (materia et effectus agendi in ea positus); deinde autem ne in prioribus quidem ullam litteram mutem; recte enim non communi usu, sed scholæ dicitur: sed in electione quali, hoc est ποιῶ, certæ cuiusdam qualitatis. Sic ipsum Senecam dixisse epist. 117, 27: prius aliquid esse debet, deinde quale esse, et ante enim Ciceronem academ. I, 28, lexica docent; addatur nunc tertium hoc testimonium. Reditum etiam ad codices (hic quidem plerosque, non solum optimos) apud eundem Senecam epist. 94, 7, ubi agitur de minuendo tollendoque eorum timore, quæ vulgo hominibus terribilia videntur, sed reditum ita prava sententia, ut Haasius quinque verba delenda putaret, forti et facili remedio utens; sic enim scripsit: efficias, ut, quicquid publice expavimus, sciat non esse tam timendum quam fama circumfert: [nec dolere quemquam nec mori.] sæpe in morte, quam pati lex est, magnum esse solatium, quod ad neminem redit; in dolore cet. Interpolando factum erat: ... circumfert, nec dolere quoque nec mori, quod Latine dicendum erat: ne dolere quidem nec mori. Sed illis sublatis manet pravitas in adverbio sæpe; nam hoc solatium, quod nemo plus semel moriatur, non sæpe, sed semper adest. Transferamus punctum; habebimus: non esse tam timendum quam fama circumfert; nec dolere quemquam nec mori sæpe; in morte ... magnum esse solatium cet. Occurreret, ut rectissime dicatur, neminem mori sæpe, ita negari non posse, quemquam dolere sæpe. Supergressus est igitur Seneca, dum declamatorie loquitur et acumen captat, veritatem eadem audacia, qua Epicurus negabat ullum magnum dolorem longum esse (quæ sententia proxime aliis

verbis subicitur); poterat acumine servato et sententiæ forma rectius scribere: nec dolere quemquam semper nec mori sæpe; nec ausim contradicere, si quis semper excidisse dixerit aut de industria omissum esse ante nostrorum codicum ætatem, quod scribæ non attento uni tantum adverbio locus esse videretur¹⁾.

Verum ubi leni hoc remedio nihil proficitur, quod verum subest mendum, ibi iam omnia versanda, rimanda nec ullum minimum vestigium contemnendum; sæpe enim perexiguo litterarum indicio et mendum iam deprehensum certius convinci et eius formam genusque et viam correctionis monstrari, cum infinita alia ostendunt exempla, tum hoc, quod ex Senecæ consolat. ad Marciam c. 10, I ponam. Editur ibi sic: Quicquid est hoc, quod circa nos ex adventicio fulget, liberi, honores, opes, ampla atria et exclusorum clientium turba referta vestibula, clara, nobilis aut formosa coniux ceteraque ex incerta et mobili sorte pendentia alieni commodatique apparatus sunt. Mendum oratio et sententia arguunt, primum quod prava et a Seneca non minus quam ab aliis huius ætatis scriptoribus aliena est hæc enumerandi forma: clara, nobilis aut formosa, particula disiunctiva inter primum et secundum membrum omissa, inter secundum et tertium posita²⁾, deinde quod in coniugii felicitate recte nobilitas uxoris aut forma laudatur, claritas ex rebus gestis nulla solet esse aut expeti. Sed his, quæ per se certa sunt, tamen multi credere non auderent, qui autem crederent, si nihil accederet præterea, neque, quale esset

¹⁾ Ep. 98, 9 recte superiores editiones: Et tamen quousque vivimus? Omnium rerum cet. Negat Seneca causam esse vitæ longius protrahendæ et causas negandi addit. Apud Fickertum et Haasium sine ulla sententia scribitur: et tamen, quousque vivimus, omnium rerum cet.

²⁾ Horat. sat. I, 6, 38 scribendum est Syri Damæ aut Dionysi filius, non Syri, Damæ. Duo servorum nomina Horatius ponit, priori cum contemptu patris nomen addit.

mendum neque quæ correctio adhibenda, scire possent. Nunc codex Mediolanensis (A), ceteris et ætate et bonitate longe præstans, qui non clara, sed clarum scriptum habet, Senecam ostendit scripsisse: clarum nomen, nobilis et formosa coniux, librarium autem a priore syllaba no ad alteram aberrantem vocabulum omisisse. Aptissime inter cetera adventicia et externa claritas generis et nominis ponitur.

Plane iam perpurgatis, quæ in codicibus posita sunt, tum vero retractanda omnia ea orationis sententiæque indicia, quibus iam in mendo arguendo usus sis, considerandumque non solum, quid respuat locus, sed quid desideret ad eum sententiæ et argumenti tenorem, cuius vestigia supersint et qui præcedentibus subsequentibusque apte adiungatur, continuandum et absolvendum, ad grammaticam orationis structuram eam, quæ ex iis, quæ integra manserunt, pelluceat et emineat, persequendam, ad formam rhetoricam, quæ in contrarie relatis, in adscensu aut alio modo appareat, perficiendam, ad verborum colorem imaginumve seriem, quam proxima habeant, conservandam, atque hæc omnia cum codicum vestigiis nudatis et accurate inspectis conferenda, apud poëtas adhibita versus lege et certo fine. Efficietur enim sæpe simile aliquid prorsus mathematicorum formulis, cum in iis, quas æquationes appellant, quæritur, quid unum condicionibus undique constitutis respondeat; quomodo olim (opusc. academ. I p. 486) in Cicero- nis oratione pro Sestio 104 ostendi in litteris malexatur necessario subesse præsens indicativi tempus verbi deponentis primæ coniugationis in xor exeuntis, studium et amorem significantis; id esse amplexatur. Sed hoc interest, quod apud nos neque tam certis terminis notisque circumscribi id, quod quæritur, potest neque, ut præsto sit, necessario cogi, quod apud illos fit, si recte constituta æquatio est. Nam sæpe animus aut non in rectam partem quærendo intenditur aut incidit, aut memoria criticus defi-

citur in iis, quæ olim legit cognovitque, aut omniuo rem a scriptore significatam aut verbum ab illo positum orationisve formam ignorat. Velut in illo, quem paulo ante tractavimus, Platouis ex Theæteto loco cum, ubi ταν scriptam exstaret, adiectivum neutri generis requiri intellexissem, ipsæ litteræ omnes servatæ fecerunt, ut ipsum adiectivum, de quo antea me nunquam cogitasse fateor, invenirem aut potius agnoscerem; si prima littera mutata fuisset, non invenissem. Quid, si Hesychius id non annotasset? Quid, si subest alicubi nomen loci, hominis, rei non solum nunquam tibi lectum, sed omnino nnsquam apud eos, qui supersunt, scriptores positum? Itaque ad menda non prorsus vulgaria et facilia varii generis corrigenda et rerum et sermouis scientia opus est ampla et accurata et præterea (quo maxime bonus coniector ceusetur) libero quodam et celeri mentis motu in rerum verborumque copia certa acie lustranda et ad extremum recto subtilique, quid cuique conveniat, quid non conveniat, sensu iudicioque; adiungendaque illa etiam, de qua superiore capite disputavimus, quid accidere potuerit accidisseque probabile sit, intellegentia; nam et ad inveniendam emendationem prodest de erroris origiue cogitare et ad confirmandam magnam habet vim mendi causam et genus probabiliter demonstrare. Atque hoc totum, quod de indiciis notisque, ad quas emendatio dirigenda sit, inveniendis, componendis sequendisque breviter diximus, quale sit, age, hic paucis ex utriusque linguæ scriptoribus exemplis declaretur; nam et ex superiore capite permulta huc transferri possunt et plurima per reliquos libros spargentur. Apud Platonem r. p. X p. 608 A Socrates se et Glauconem ait poëticam suam causam agentem benevole quidem audituros, sed tamen caute et ut sibi ad arceudam fraudem carmen accinaut: *ἔως δ' ἂν μὴ οἴῃ τ' ἢ ἀπολογήσασθαι, ἀκροασόμεθ' αὐτῆς ἐπάθοντες ἡμῖν αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον, ὃν ἐλίγομεν, καὶ ταύτην τὴν ἐπιδῆν, εὐλαβούμενοι πάλιν ἐμπεσεῖν εἰς τὸν παιδικόν τε καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα αἰσθόμεθα δ' οὖν,*

ὡς οὐ σπουδαστίον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ποιήσει ὡς ἀληθείας τε ἀπτομίνην καὶ σπουδαίαν, ἀλλ' ἐύλαβητιόν αὐτήν κ. τ. λ.

In his *αἰσθόμεθα* vitiosum esse neque quemquam Græcum nisi multis post Christum natum sæculis *αἰσθομαι* præsentī tempore dixisse, non exsequar post Stallbaumium; id addam, non minus pravum esse, quod ipse sine ulla probabilitate substituit, *αἰσθανόμεθα* (quod quis in illud mutasset?). Nam neque præsentī verbi tempore neque animadvertendi et sentiendi significationi (quæ sola est in *αἰσθάνομαι*, non iudicii et sententiæ) ullus est locus. Apertum est, si quid unquam, his verbis: *ὡς οὐ σπουδαστίον κ. τ. λ.* contineri id ipsum, quod sibi Socrates et Glauco cavendi causa, ne decipiantur, insusurraturi sint, particulisque *δ' οὖν* verbo subiectis adiungi certiore illius, quod proximis illis *ἐπάθοντες ἡμῖν αὐτοῖς . . . καὶ εὐλαβούμενοι* significatum erat, declarationem, eodem verbi tempore conceptam, quod per totum locum servatum est (*ἀκουσόμεθα . . . κερδανοῦμεν . . . εἰσόμεθα . . . ἀχροασόμεθα*). Itaque hac demum, quid facturi sint, declaratione absoluta Glauco respondet, ita prorsus esse se facturos (*Παντάσασιν. ἢ δ' ὅς; ξύμφημι*. Futuram requiri senserant, qui in uno et altero codice recenti *εἰσόμεθα* substituerunt, et Schleiermacherus). Latet igitur in illo *αἰσθόμεθα* futurum mediæ formæ verbi ab *ἐπαθῆς* significatione non remotum. Id autem nisi unum esse nequit facillimeque eruatur: *εἰσόμεθα δ' οὖν*, canemus autem (erit autem carmen illud et admonitio huiusmodi, non esse operam dandam cet.). Cum iota adscriberetur (*Αἴσσομεθα*), syllaba *αισ* subiecit litteram *σ*, ut *αἰσθόμεθα* esset. Alterum exemplum Euripidis sit ex Heraclidis, ubi v. 892 sqq. chorus, cognita ex servo meliore Alcmenæ Herculisque liberorum fortuna, quam sit hoc suave, amicorum, qui antea minus bona fortuna usi sint, sortem in melius mutatam videre, aliarum rerum alioquin suavium comparatione extollit:

Ἔμοι χορὸς μὲν ἡδύς, εἰ λίγηται
 Αὐτοῦ χάρις ἐνὶ δαίτι,
 εἶη δ' εὐχαρίς Ἀφροδίτα
 Τερπνὸν δέ τι καὶ φίλων ἄρ' εὐτυχίαν ἰδίοθαι
 Τῶν πάρος οὐ δοκούντων.

Manifestum est inter comparationem lætæ ad tibiam in convivio saltationis et mutatæ in melius amicorum fortunæ prorsus prave interponi votum de gratia Veneris, idque ipsum male verbis conceptum esse; neque enim usquam εὐχαρίς propitius est, sed gratus et incundus, quod pro epitheto recte adiungitur Veneri, pessime, ut talis sit, optatur. Ne id quidem obscurum est, comparationem illam duarum rerum nimis brevem esse postularique ad sententiam explendam progressum aliquem per duo membra, antequam ad summum veniatur (ut in noto illo eiusdem figuræ exemplo: amicus Socrates, amicus Plato, sed magis amica veritas). Itaque Venerem quoque amabilem (εὐχαρίν) sibi gratam esse chorus dicit, inestque in illo εἶη δ' adiectivum feminini generis (ad Venerem relatum), quod respondeat præcedenti ἡδύς, sequenti τερπνόν. Id autem ipsum illud esse ἡδύς et litteræ demonstrant et orationis figura:

Ἔμοι χορὸς μὲν ἡδύς, εἰ λίγηται
 Αὐτοῦ χάρις ἐνὶ δαίτι,
 Ἡδεια δ' εὐχαρίς Ἀφροδίτα
 Τερπνὸν δέ τι κ. τ. λ.¹⁾

Apud eundem poetam, Hecuba in fabula cognomini postquam se Polyxenæ mortuæ funebre aliquid munus et ornamentum daturam dixit, non iam dignum, sed quale nunc apud cives captivas reperire possit, si qua pretiosi aliquid celet, renovata memoria pristinarum opum, v. 619 sqq. sic loquitur:

Ὡ σήματ' οἰκῶν, ὃ παρ' εὐτυχεῖς δόμοι,
 Ὡ πλείστ' ἔχων κάλλιστά τ' εὐτεκνώτατε

¹⁾ Hunc locum emendavi in *annal. philol. Danicis* V, 14 et 157.

*Πρίαμε, γεραιά θ' ἤδ' ἐγὼ μήτηρ τέκνων,
Ὡς εἰς τὸ μηδὲν ἤκομιεν, φρονήματος
Τοῦ πρὶν στερήντες.*

Perapte ad rem, quæ agitur et unde hæc conquestio oritur, multarum rerum possessio in Priamo commemoratur (ὡς πλείστ' ἔχων), nisi quod præter multitudinem pretii et magnificentiæ significationem requirimus; contra Priami in liberis fortunæ minime apte hic mentio fit (— longe aliter se ipsam matrem miseratur. —), idque orationis forma non Græca; nam quanquam superlativo interdum apud poëtas additur superlativus adverbii gradum significantis (πλείστον ἐχθιστος, μέγιστον ἐχθιστή Med. 1323), nemo tamen unquam superlativum adverbii laudem significantis superlativo addidit (κάλλιστα εὐτεκνώτατος); ne positivi quidem gradus adiectivo ex εὐ composito recte adiungeretur καλῶς simileve adverbium (καλῶς εὐτεκνος). Iam in codice optimo et fide dignissimo (Veneto) non, ut editur, scribitur, sed

Ὡς πλείστ' ἔχων κάλλιστα κ' εὐτεκνώτατε.

Manifestum est igitur, Priamum dici habuisse plurima (πλείοστα) pulcherrima (κάλλιστα) et huic laudi aliam adiunctam (καί) latere in εὐτεκνώτατε. In ea laude τέκνων nomen nihil agit, plurimum τῆς τέχνης. Scripserat igitur Euripides κάλλιστα κεύτεχνώτατα, pulcherrima et egregia arte facta. Nam εὐτεχνος et de homine artis perito et de re arte facta dici recte poterat, ut εὐτεχνός et alia¹). Redeamus ad prosæ orationis scriptores Platouique Xenophontem adiungamus, apud quem Hellenic. I, 2, 1 hæc scribuntur: Θράσυλλος δὲ τὰ τε ψηφιοθέντα πλοῖα λαβὼν καὶ πεντακισχιλίους τῶν ναυτῶν πελταστὰς ποιησάμενος ὡς ἄμα καὶ πελτασταῖς ἑοσμένοις ἐξέπλευσεν ἀρχομένου τοῦ θύρου εἰς Σάμιον. Apparet, qualia nunc cetera sunt, verba ὡς ἄμα... ἑοσμένοις, etiamsi pro

¹) Huius quoque loci emendatio ibidem posita p. 13 et 157.

dativo violenter accusativum posueris (πελταστὰς ἔσο-
 μένους), tamen incredibiliter vitiose abundare (peltastæ
 enim fecisse nautas Thrasyllus dicitur, ut simul peltastæ
 essent); itaque editores e textu circumscribenda putant, quis
 tam nulla causa tam perversa forma addiderit, non curan-
 tes, nec vident se barbariem manifestam relinquere, ποιη-
 σάμενος pro ποιήσας. Quoniam igitur ποιεῖσθαι est
 faciendum aliquid curare, requiritur rei, quam Thra-
 syllus faciendam curaverit, significatio, apparetque non nau-
 tas factos dici, sed aliquid nautis paratum, ut simul pel-
 tastæ essent; recte enim iam dativo (πεντακισχιλίοις)
 dativus adiunctus erit; paratum est autem nihil nisi ipsæ
 peltæ, scripsitque Xenophon: πεντακισχιλίοις τῶν
 ναυτῶν πέλτας ποιησάμενος ὡς ἅμα καὶ πελτασταὶς
 ἔσομένοις. Antiquis et Atticis scriptoribus unum saltem
 adiungamus in hac exemplorum serie inferioris ætatis, Lu-
 cianum, in cuius Toxari 60 de homine certamen ineunte
 sic scribitur: Ὁ δὲ λαβὼν τὰ ὄπλα τὰ μὲν ἄλλα περι-
 δέσαστο, τὸ κράνος δ' οὐκ ἐπέθηκεν, ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς
 τῆς κεφαλῆς καταστὰς ἐμάχετο. Græcum est de galea
 sibi imponenda ἐπέθετο, non ἐπέθηκεν, nec ulla signifi-
 catur, cur non galeam quoque sumpserit, causa. Sed co-
 dices non οὐκ ἐπέθηκεν, sed οὐ κατέθηκεν habent. Nihil
 hinc effici potest, quod hominis actionem apte significet,
 sed efficitur facile, quod de ipsa galea dicatur ostendatque,
 cur ea homo usus non sit; scriptum enim fuerat: τὸ κράνος
 δὲ οὐ κατέκειν, galea (capiti) non conveniebat.
 Pro minus triti verbi imperfecto subiectus est aoristus no-
 tissimus. Κατέκειν eodem modo Polybius dixit III, 78
 (τὰς ἐσθῆτας τὰς καθηκούσας ταῖς περιθεταιῖς) et alii.
 Apud eundem in navig. 27 hæc leguntur: Ἐὼ λίγειν,
 ὅσας ἐπιβουλὰς μετὰ τοῦ πλοῦτου καὶ ληστὰς καὶ
 φθόρον καὶ μῖσος παρὰ τῶν πολλῶν. Non obscurum
 est, inepte inter insidias et invidiam odiumque medios in-
 terponi latrones nec orationem verbo ullo modo carere

posse, cui accusativi adhæreant. In codicibus scribitur non *καὶ ληστίας*, sed *ἢ ληστίας*. Certum est igitur, in his litteris verbum latere secundæ personæ (nam alloquitur Lycinus eum, qui dives factus fingitur) et perfecti temporis; nec litteræ dubitare sinunt, quin activæ formæ fuerit. Scribendum est igitur *εἰληχας*. Nam id potius quam *εἰληχας* corruptum puto. Postremo veteris et præstantissimi scriptoris, Thucydidis, locus, argumentis ex sententiæ forma ductis liberetur mendo non in litterarum vocisve commutatione posito. Nam III, 38, 2 Cleon, Athenienses ad supplicium de Mytilenæis sumendum exhortans, mirari se ait, quis contendere ausurus sit (*ὅσοις ἴσται ὁ ἀξιώσων ἀποφαίνειν*), *ταῖς μὲν τῶν Μυτιληναίων ἀδικίας ἡμῖν ὠφελίμους οὔσας, τὰς δ' ἡμετέρας ξυμφορὰς τοῖς ξυμμάχοις βλάβας καθισταμένας*. Apparet significari sententiam absurdam et sibi contrariam nec ab utraque parte idem statuentem. Verum priori membro (Mytilenæorum iniurias utiles Atheniensibus esse) prorsus non contrarium est alterum (Atheniensium calamitates damnosas esse sociis), omninoque hæc duo inter se nihil habent commune nec calamitates Atheniensium earumque ad socios effectus quicquam ad totam hanc comparisonem pertinent. (Itaque nihil agunt, qui *οὐκ* addunt.) Quod autem Kruegerus *τὰ δ' ἡμέτερα ξύμφορα* scripsit, ut mutationem ipsam non valde probabilem esse taceam, ne sic quidem repugnantia illa, quæ inesse debet, apparet nec, quid Atheniensium commoda hic agant. Omnino omnis comparatio constitui et repugnantia ostendi in una re debet, *ταῖς ἀδικίαις*. Sic enim Cleon ratiocinatur, si qui persuadere conentur, Mytilenæorum iniurias etiam utiles esse Atheniensibus, idem æstimandum esse de Atheniensium iniuriis, ut non nocere sociis, sed utiles iis esse putandæ sint. Itaque inter se contraria sunt *τῶν Μυτιληναίων ἀδικίας*, et *ταῖς ἡμετέρας (ἀδικίας)*, *ἡμῖν* et *τοῖς ξυμμάχοις, οὔσας* et *καθισταμένας*, (quem autem in priore membro locum

tenet *ώφελίμους*, in altero tenere debet vox contrariæ significationis; quæ quoniam duplex est, *ξυμφοράς* et *βλάβας* (nam substantivo hic pro adiectivo Thucydides usus est), manifestum est, alteram additam interpolando esse; nec obscurum est, et per se *βλάβας*, quod vulgarius est, facilius quam *ξυμφοράς* addi potuisse et omnem errorem natum esse ex eo, quod, cum *ξυμφοράς* cum *ήμετέρας* prave coniunctum esset et pro subiecto habitum, prædicatum desideraretur. Itaque sic scribendum est: *τάς δὲ ήμετέρας ξυμφοράς τοίς ξυμμάχοις καθισταμένας*¹⁾. Eadem, quam hæc exempla monstrant, via alias mendorum formas, ut lacunas ex simili verbo bis posito ortas, deprehendi et corrigi, si suis et propriis exemplis declarari opus est, sumi ea possunt ex primo capite, ubi de iis mendorum generibus dictum est. Itaque Græca hæc sufficiant; transeamus ad Latina. Eorum primum dabit Valerius Maximus, apud quem III, 2 E. 5 de Epaminouda moriente hæc leguntur: e corpore deinde suo hastam educi iussit eoque vulnere expiravit, quo (sic codex B; interpolati quod), si eum di immortales victoriis suis perfrui passi essent, sospes patriæ mœnia intrasset. A sententia aberrarunt nuper Fœrtschius et Halmius, qui sic scripserunt: expiravit. Quid, si . . . passi essent et sospes . . . intrasset? Hoc enim sic interrogatur, quasi expirandi verbo magnæ alicuius rei effectio significata sit, qua etiam maiora effecturus Epaminondas fuerit, si vixisset. Rectius Perizonius sensit, inepte hic; postquam multis verbis narratum sit, quid Epaminondas vulneratus fecerit dixeritque, vulneris nomen poni (eoque vulnere, quasi hasta e vulnere educta ipsa vulnus sit). Manifestum est ex tota orationis forma (eo . . . quo, si . . . passi essent, . . . intrasset), hoc dici, Epaminondam in ipsa morte aliquid habuisse idem, quod, si di sissent, habiturus fuerit lætissimo

¹⁾ Hoc posui in *annual. philol. Danicis I* p. 41 et 174.

et gloriosissimo die, et hoc tanquam præclarum commemorari. Eius rei nomen latet (si latere iam dici potest) sub illo vulnere; non potest autem nisi unum esse. Nam Epaminondas, victoriam et patriæ gloriam suæ vitæ præferens, eo **vulta** expiravit, quo, si eum di immortales victoriis suis perfrui passi essent, sospes patriæ mœniâ intrasset. Vulneris prægressa mentio librarii animo ex tribus primis litteris nominis (vul) alterum illud obiecit. Ovidius in a. a. III, 440 feminas, ut suis consiliis et monitis credant, hortans, interponit in transcurso exemplum admonitionum et consiliorum cum magna calamitate spretorum, his, si editionibus credimus, verbis:

Vix mihi credetis; sed credite! Troia maneret,
præceptis Priami si foret usa sui.

Ut omittam inepte suum Priamum dici, nihil Priamus dixisse narrabatur et præcepisse, cui si Troiani obedissent, urbs mansisset; neque codices boni (velut antiquissimus Parisinus) id habent, quod editur, sed Priame, quod versus non recipit, et tuis. Apparet tamen, Ovidium spretum illum monitorem vocativo casu appellasse. Reperiendus est igitur pro Priame vocativus, versum explens et aptam personam appellans. Aptæ est autem una Cassandra, dei iussu non unquam credita Teucris (Verg. Æn. II, 247). Scripserat igitur Ovidius:

præceptis, Priamei, si foret usa tuis;
vocativi autem duas extremas vocales in unam syllabam contraxit, ut fit in Pompei apud Horatium, in rei, aliis¹⁾. Idem poëta epistola VII Dido inducit ad Æneam a discessu deterrendum describentem, quam sensurus sit, si in mari cum tempestatibus conflictetur, pœnitentiam; is locus sic concluditur (v. 71 sq.):

Quid tanti est totum merui concedite dicas
quæque cadent, in te fulmina missa putes?

¹⁾ De hoc quoque loco dixi in *annal. philol. Danic.* V p. 22 et 159.

Sic enim Merkelius edidit, apposita, ut par erat, priori versui mendi nota, in quo tamen vetustissimus codex tutum habet, non totum. Apparet, hoc dici, non committendum esse *Aeneæ* (non esse tanti), ut, cum illud advenerit tempus, se ipse accuset (merui) et, ceteris remotis (concedite, hoc est, discedite et mihi locum date), poenæ offerat; efficiendum est igitur, ut dicas et putes recte cum quid tanti est coniungantur, fortasse etiam, ut temporis illius futuri significatio aliqua sit. Id efficiet et locum sanabit ut pro tu in antiquissimi codicis scriptura substitutum (et præcedit t):

Quid tanti est, ut tum, Merui, concedite, dicas,
quæque cadent, in te fulmina missa putes?

Apud Senecam in *Hercule* tragœdia, ubi *Theseus* describit *Herculem* ad *Cerberum*, quem in vincla petebat, accedentem, hæc leguntur (795 sqq.):

Ut propior stetit

Iove natus, antro sedit incertus canis,
et uterque timuit; ecce latratu gravi
loca muta terret, sibilat totos minax
serpens per armos.

Neque per se ullo modo Iove natum hic timor (non brevis momenti hæsitatio) decet, et manifestum est ex iis, quæ subiiciuntur, perverse hic *Herculem* interponi, cum omnia pertineant ad *Cerberum* primum paulisper percussum, deinde animos resumentem; sed ne *Cerberum* quidem illud tam simpliciter positum timuit decet nec convenit cum eo, quod præcedit, sedit incertus. Itaque pravum est uterque et pro eo aliquid efficiendum est, quo adiuncto timuit de solo *Cerbero* etiam aptius dicatur. Id erit hoc:

antro sedit incertus canis

Leviterque timuit.

Ex leviter factum est et uter.

Redeamus ad prosam orationem et in nobili scriptore cœptam ab aliis emendationem absolvamus et stabiliamus.

Nam apud Tacitum *annal.* XIV, 20, ubi eorum exponitur sententia et oratio, qui pollui scena proceres Romanos equestremque ordinem ægre ferebant, hæc leguntur in codice Mediceo: Quid superesse, nisi ut corpora nudent et cestus adsumant easque pugnas pro militia et armis meditentur. An iustitia augurii et decurias equitum egregium iudicandi munus expleturos, si fractos sonos et dulcedinem vocum perite audissent? Apparet augurium illud alienissimum esse, nec minus manifestum est, quod Lipsius intellexit, duo esse membra interrogationis, suum quodque subiectum et infinitivum habens; itaque recte in augurii subesse augendi verbum sensit; si acrius attendisset, sensisset etiam et propter expleturos et propter audissent (quod futuro exacto rectæ orationis respondet) et propter sententiam (— quæritur enim, quam utilitatem res nova habitura sit, —) requiri futurum infinitivi tempus idque multo propius ad litterarum vestigia accedere; scripsit igitur Tacitus: an iustitiã auctã iri; (utor ea scribendi ratione, e qua in rariore præsertim verbi forma mendum ortum est; nam alibi quoque hic infinitivus passivus depravatus est)¹). Sed, ut omittam quærere, expleturos ferrine possit an, quod arbitror, restituendum sit expleturas, modo intellegatur hanc dubitationem ad reliquam loci formam nihil omnino pertinere, restat tamen aliud; nam ut expleturos ad auctum iri perventum est, sic et ex auctum iri et ex tota sententiæ forma apparet, non interrogari, expleturine sint equites iudicandi munus, sed meliusne, quam hactenus, id expleturi sint hæc canendi peritia adiecta. Nec muneris laus (egregium) hoc loco aut apta est aut recto vocabulo significata; nam egregie expleri iudicandi munus potest, ipsum egregium non est, sed honestum, utile, summæ dignitatis. Nimirum Tacitus, ut

¹) Cic. de divin. II, 18 codd. inventurum pro inventum iri

Juvenalis XI, 12, egregius comparativo gradu adverbium posuit: (Egregior Lucretium dixisse notum est; vid. Nevii Lateinische Formenlehre II p. 81.) Tacito adiungatur Seneca, qui epist. 26, 8 debitam Lucilio ex promisso in unaquaque epistola acutam et bonam superioris alicuius philosophi vocem, quas posthac se a Stoicis sumpturum dicit, ab Epicuro sumens sic scribit, si codices sequimur: Interim commodabit Epicurus, qui ait: Meditare mortem vel, si commodins sit, transire ad nos. Hic patet sensus. Egregia res est mortem discere; Haec transire ad divos posuit, Epicurum ex atheo et acerrimo immortalitatis animorum adversario, qui fuit, prope Christianum efficiens; nam veteres, qui animos post mortem manere censebant, ad divos tamen transire non dicebant, nisi qui, ut Hercules et Liber pater imperatoresque Romani, deis adscriberentur. Sed tamen, si haec pars est Epicuri sententiae, ad nos sensum non habere, manifestum est; nec ullus omnino transitus cum mortis meditatione coniungi potest. Ridiculum etiam in gravi de summa re praecipio illud: si commodins sit, solæcum praeterea in sit pro est. Nihil melius illa perspicuitatis sententiae laus (sic enim accipi debet, etsi inusitate dicitur): Hic patet sensus interponitur ante novam eiusdem sententiae interpretationem. Ne illa quidem recta est substantivi et infinitivi in sententia breviter ponenda coniunctio: Meditare mortem vel . . . transire. Sed nihil opus est plura accusandi causa dicere; illud dicamus, inter duas eiusdem sententiae formas: Meditare mortem et Egregia res est m. c. nihil per illas voces vel, si commodins sit, interponi posse, nisi quod ad interpretationis utriusque comparationem pertineat, et illa transire ad nos ipsam translationem Graecae sententiae ad Romanos significare. Forma orationis qualis fuerit, ipse ostendit Seneca epist. 23, 9, in eadem duplicis interpretationis comparatione sic scribens: Molestum est semper vitam inchoare.

aut, si hoc modo magis sensus potest exprimi: Male vivunt, qui semper vivere incipiunt, et 97, 13 (aut, si hoc modo melius hunc explicari posse indicas sensum). His indiciis et certis condicionum terminis hæc omni ex parte respondet scriptura: vel, si commodius sic transire ad nos hic potest sensus: Egregia cet. Tres litteræ mutandæ fuerunt¹⁾. Sed in hoc loco exemplorum series desinat, modo adiecerimus, optime in eo intellegi posse, quid ad emendationem et inveniendam et confirmandam conferant similes eorundem aliorumve scriptorum loci ex propinquo memoriæ occurrentes et animum in rectam viam inducentes.

Verum, ut dixi, sæpe res aut vox indiciis monstrata, etiamsi non ignota quærenti est, tamen non recto tempore præsto est; itaque etiam aliqua in eo fortuna est, ut interdum, quod quæras, recens aliqua lectio et memoria suggerat, interdum, quod frustra quæseris, paulo post casus aliquis obiciat. Velut cum apud Plutarchum in libello, quo cum principibus viris philosopho esse disserendum disputat (*περὶ τοῦ, ὅτι μάλιστα τοῖς ἡγεμόσι κ. τ. λ.*) hæc legerem c. 2, 5 (p. 777 D): *Ὁὐ γὰρ ἡ μὲν Ἀφροδίτη ταῖς τοῦ προσπόλου θυγατρῶσιν ἐμῆγειν, ὅτι πρῶται μίσηα μηχανήσαντο καταχέειν τευρίστων, ἡ δ' Οὐρανία καὶ Καλλιόπη*

¹⁾ Hoc quoque ex *annal. philol. Danicis* I p. 43 et 174. Animadverti velim specimenis et admonitionis causa Fickerti de hoc loco iudicium. Patientissimus enim omnium solæcismorum et inanissimarum nugarum homo hic subito, postquam constantem omnium bonorum et tolerabilium codicum scripturam magis inquinavit foedissimo recentissimorum aliquot codicum interpretandi conatu, qui post ad nos addunt vel nos ad eam, omnia hæc vel si commodius — ad eam tolli vult tanquam „si non ab Epicuro, tamen a Seneca aliena“. (In Epicuri sententia ferri tamen oportebat, quæ ab Epicuro non aliena essent.) Sed talia sunt infinita, quæ difficile est condonare diligentiam in codicum scripturis colligendis et edendis.

καὶ ἡ Κλειὴ χαίρουσι τοῖς ἐπ' ἀργυρίῳ διατιθεμένοις τὸν λόγον (sic Wyttenbachius pro ἐν ἀργ. διαδεχομένοις τ. λ.), cum hæc, inquam, legerem, intellexi annotaviq̄ue, non πρόσπολον nescio quem a Plutarcho iram Veneris subisse dici, sed hominem ex fabulis notum, cuius filia traderentur primæ corpore quæstum fecisse; sed is quis esset, non reperiebam. Ecce anno post cum Ovidii metamorphoses legens in libro X ad hos versus pervenissem (238 sqq.):

Sunt tamen obscænæ Venerem Propætides ausæ
esse negare deam; pro quo sua, numinis ira,
corpora cum forma primæ vulgasse feruntur,

renovata Plutarchi memoria, facile erat videre, apud eum scribendum esse ταῖς τοῦ Πρωποίτου θυγατράοιν, quamquam, ut fit in talibus fabulis, apud Ovidium Venus ipsa pœnæ causa Propætidas ad corpus vulgandum impulsisse dicitur, apud Plutarchum ob vulgatum corpus iis succensusse¹⁾. Si Ovidius nomen non posuisset, incerta in Plutarchi loco hæreret suspicio; neque enim alibi fabulæ memoriæ superesse puto; ne nomen quidem ipsum in alio homine reperio. Non nomen, sed verbum certæ formæ subesse persuasum mihi est apud Xenophontem Cyropæd. II, 2, 11, nec tamen reperio. Nam huic per interrogandi figuram affirmationi: Τί δ' ἄλλο γε, ἔφη, εἰ μὴ γέλωτα ποιεῖν ἐθίλοντες; ignave prorsus relativo pronomine idem adiungitur: ὑπὲρ οὐ λέγονσι ταῦτα καὶ ἀλαζονεύονται. Sub tribus illis ὑπὲρ οὐ λέγονσι unum latet verbum significatione enim ἀλαζονεύεσθαι cognatum, ut hæc sit sententiæ forma: Τί δ' ἄλλο γε, ἔφη, εἰ μὴ γέλωτα ποιεῖν ἐθίλοντες [τερατολογοῦσι] ταῦτα καὶ ἀλαζονεύονται; Sed ipsum τερατολογοῦσι maius videtur quam pro re et paulo longius

¹⁾ Subesse apud Plutarchum poëtæ versum, satis patet; sed eum editores iusto longiorem faciunt: πρώται . . . νεανίσκων, nec ipse choliambum expedit. Parum quoque ad rem significandam aptum videtur μίσα καταχίειν νεανίσκων.

litteris discedit nec antiquiorem meteorologicis Aristotelis auctoritatem habet; quod ad sententiam aptius esset et ad litteras propius, ἀπειρολογόισι, non reperitur apud scriptores, ἀπειρολογία tantum e Sexto Empirico annotatur.

Atque hæc, quam adumbravi, coniecturæ ratio est, ubi in codicum vestigiis aut firmis aut non nimis lubricis constitui potest et sententiæ tenore perspicuo sermonisque genere noto et certo regitur. Ubi aut nulli sunt nisi recentes et leves codices aut ubi etiam per vetustiores codices (ut in Caesaris belli civilis libris, in prima quidem libri primi parte pæne incredibiliter,) magna et ex scripturæ antiquioris ignoratione depravatio et interpolatio pervasit, quo magis coniectura opus est, eo fere minus efficere ea potest. Ubi vero ad incertam codicum fidem etiam alia accedunt impedimenta, velut ex sermonis parum exemplorum copia firmati audacia et insolentia, et librariis ad errandum opportuna et nobis ad iudicandum difficili, et ex turbata in carminibus versuum forma, dubitandi amplissima est materia, plane coargui pauciora possunt, correctionis vero certa fides etiam rarior est, ut cohibere conatum et dubitationem aut etiam mendam certum relinquere quam periculose ludere præstet, velut sæpe in Æschyli tragœdiis, etsi minime æqualiter in omnibus. In aliis facillioris generis scriptoribus multis locis per menda ad speciem gravissima et summam litterarum perturbationem pellucet tamen, præsertim si rudi tantum tegumento obducta vulnera nec alio longe detorta sunt, ita certa sententiæ progressio et verborum rem necessario sequentium forma, ut verum et inveniri et invento confidi possit. Quid potest enim sædius corruptum esse hoc Plutarchi in quæst. conviv. IV, 5, 3, 1 loco, ubi ratio redditur, cur leporum carne Iudæi abstineant: Οὐ δ[ή]τα, ἐφ[ε]ρ[ε], ὁ Λαμπρίης ὑπολαβὼν, ἀλλὰ τοῦ μὲν λαγῶσ[σ]υ ἀπίχον[τα]ι διὰ τὴν πρὸς τὸν μὲνον ὑπ' αὐτῶν μν***στα θηρίον ἐμφίστατον. Ὁ γὰρ λαγῶς μεγέθους ἴσικε καὶ τάχους ἐν δεινοῖς εἶναι· καὶ γὰρ ἡ χροῶ καὶ τὰ ὄτα καὶ τῶν

ὀρμάτων ἢ λιπαρότης καὶ τὸ ἀλμυρὸν εἴκει θαυμασίως· ὥστε μηδὲν οὕτω μηδὲ μικρὸν μεγάλῳ τὴν μορφήν ὅμοιον γεγονέναι. Et tamen iam Xylander (in interpretatione Latina) intellexit cum asino comparari leporem, nisi quod odio Iudæis asinum fuisse dici putavit; nam et communis antiquorum opinio fuit (vid. Tacit. hist. V, 4 et qui ibi citantur), in honore apud Iudæos esse asinum, et id apud ipsum Plutarchum paucis versibus ante significatur (c. 2, 10); verba autem scribenda sic sunt: ἀπέχονται διὰ τὴν πρὸς τὸ τιμώμενον ὑπ' αὐτῶν μάλιστα θηρίον ἐμφέρειαν, τὸν ὄνον. Ὁ γὰρ λαγὼς μεγέθους εἴκει καὶ πάχους ἐνδεὲς ὄνος εἶναι (asinus magnitudine et mole corporis carens) καὶ γὰρ ἡ χροά... καὶ τῶν ὀρμάτων ἢ λιπαρότης καὶ τὸ γλαμυρὸν εἴκει θαυμασίως· ὥστε μηδὲν οὕτω μικρὸν μεγάλῳ τὴν μορφήν ὅμοιον γεγονέναι (omisso μηδὲ: ut nihil ita, parvum magno, simile sit). Contra apud Senecam quæstt. nat. V, 10, ubi exponitur eorum de etesiarum causa sententia, qui putabant ideo inde a solstitio flare, quod sole ad septentrionem appropinquante nives et terra in hac parte mundi plus humidi exhalarent, ut plura ex septentrionali parte cæli corpora exirent et in loca tepidiora (meridiana) deferrentur, post Caniculæ ortum desinere, quod vis illa solis iam defecisset, § 4 hæc verba, quæ ad alteram sententiæ partem pertinent: ac sol mutato cursu in nostra rectior tendit, externam habent sanitatis speciem, propius inspecta non solum in comparativo (rectior) et in tota hac significatione rectæ viæ (quæ a sole alienissima est) convincuntur, sed, quod caput est, manifesto contrariam ei, quod dici debet, sententiam habent et rerum naturæ repugnant. Neque enim sol aut inde a solstitio aut inde a Caniculæ ortu mutato cursu in nostra tendit, sed, cum usque ad solstitium ad nos appropinquavit, cuius appropinquationis effectus (illorum hominum opinione) proxime demum post solstitium sentitur, ab eo tempore retro ad meridiem versus

cedit, ut post Caniculæ ortum, exhausto effectu prioris appropinquationis, etesiæ desinant. Scripserat Seneca: ultra ortum Caniculæ non valent, quia iam multum e frigida cœli parte in hanc (submissiorem ac tepidiorem) coniectum est ac sol, mutato cursu, in austrum retrò tendit et alteram partem aëris (meridianam) attrahit, illam vero impellit (contrariam, septentrionalem; male codd. et edd. aliam, quod Kœler pravum esse intellexit, sed alteram substitui voluit). Sed ne hic quidem teste veritas prorsus caret; nam codex Bambergensis, omnium optimus, non habet in nostra, sed in ar'a.

Omnia in coniectura sic rettuli ad codicum vestigia, ut, etiamsi plane aliud vocabulum, ac scriptor posuisset, vocabulave vel in antiquissimis codicibus substituta essent, tamen, si aliquam interpolatio similitudinem secuta esset reliquissetque, verum reperiri argumentisque stabiliri posse dicerem, ubi prorsus nihil ex vera forma in codicibus restaret, nihil coniectura effici nec, quamvis suspicionis iusta causa appareret aut certum esset, scriptorem aliud posuisse, auxilium, quo quidem ad veram emendationem deduceremur, ullum esse nisi in testimonio casu aliunde (in scholiis aut apud grammaticos aliosve scriptores) oblato. Sed oritur, ecce, Gu. Dindorfius, qui (in præfat. edit. quintæ poëtarum scenicorum p. III col. 2) hanc, quæ codicum vestigiis insistat, emendationem non sufficere disputat et „sæpe nihil prodesse locis gravius corruptis, ubi librarii, quæ in exemplaribus antiquioribus, unde codices superstites originem ducant, situ et vetustate aliisque casibus obscurata vel oblitterata essent, utcunque instaurare conati sint, et prorsus absurde adhiberi corrigendis non paucis interpolatorum commentis, qui multis ante nostros codices seculis plurima, quæ corrupta essent vel quacunque de causa displicerent, ita ad arbitrium suum conformarint, ut litterarum similitudinem, quam hodierni critici consecrari

soleant, nihili facientes sua ipsorum inventa vel traditæ in codicibus scripturæ substituerent vel, quod non raro factum esse noverimus, locis defectis, quos redintegrare conarentur, inferrent.“ Addit deinde alia de „interpolatione ab histri-
onibus aliisque veteribus versificatoribus“ profecta. Hæc ego omnia hoc loco, ubi mea exponere, non aliena refellere mihi proposui, non copiose argumentando oppugnabo; tantum dicam, esse sane vulnera, quibus tollendis coniectura codicum vestigiis insistens non sufficiat, sed nullam aliam esse, quæ iure et utiliter ei substituatur; nam reliqua illa omnis disputatio ad licentiam et temeritatem ab arte et scientia semotissimam in nostras litteras invehendam et ad perdendos veteres scriptores pertinet. Nam et finguntur licenter illa de interpolatoribus et versificatoribus aut ex tenuibus quibusdam scholiorum annotationibus ultra modum amplificantur et exaggerantur, et manifestum est, si ita illi interpolatores tragicorum fabulas aliave scripta pro arbitrio mutassent, secuissent, auxissent, nihil ad illam labem tollendam et amissa reparanda profuturam esse similem nostræ ætatis hominum, quæ „quacunque de causa displicerent“, tollendi et in alia omnia vertendi licentiam. Itaque quæ in historica fide posita sunt, ea, ubi et incorrupta testimonia desunt et indicia ex corruptis verisimiliter ducta, aut relinquenda pro incertis sunt aut sine restitutionis conatu simpliciter damnanda. Si quis sibi privatim et coram aliis fingere, quæ accidere potuerint, vult, non intercedo, modo fingi illa confiteatur nec prorsus improbabilia fingat. Nam mihi quidem, qui (ut hoc utar) pro huiusmodi versu: *δεινῆς δ'ἀπλοίας πνευμάτων τ' οὐ τυγχάνων* (Eurip. Iphig. Taur. 15) hunc substituit: *τυχῶν δ'ἀπλοίας πνευμάτων δεινῶν βίῳ* (non Dindorfii, sed alius ingeniosi et docti hominis hoc inventum est), non hoc sibi proposuisse videtur, ut versum ab Euripide positum reperiret, sed ut sententiam eandem sua ratione et arte in versum includeret. Revertamur igitur ad coniecturam

testimoniis et testimoniorum vestigiis nixam, addamusque, ut in quærendo vero liber animo cursus in omnes partes permit- tendus est, sic inter veritatis inventæ notas esse, si animus in uno aliquo ita certus consistat, ut nihil præterea nec anquirat nec accipiat; nam qui inter plures corrigendi vias incerti hærent, fere à vera aliquantum absunt. Boni autem critici est et via ac ratione progredientis et artem habentis scire, quousque processerit, et cum ad verum pervenerit, firmiter id tenere abiectaque instabili suspicione et dubitatione, loco sanato uti et frui. Imperiti homines, qui neque ad reperienda ipsi vera ingenio valent neque ad inventa intellegenda iudicio et scientia, inani quadam velitatione in locis, quos semel corruptos esse decretum est, ludunt nec huius lusum campum sibi certis emendationibus eripi patiuntur, maximeque reluctantur, ubi magnas turbas et quæ multos vexarint, facili remedio et leni prorsus sedari confitendum est (velut in Platonis r. p. X p. 608 A, in Horatii sat. II, 2, 29 et haud paucis ex iis locis, quos superioribus paginis ipse emendavi). Ea vero est præter ceteras palmaris appellanda emendatio, quæ una duabusve litteris mutatis aut transpositis novum sententiæ lumen, novam orationis formam profert et ex dissolutis et perturbatis apta et recta efficit. Artis autem in hoc genere maxime est a sanis abstinere et aliorum proterviam arcere, vera menda certa ratione coarguere, bona ingenii inventa probare et sua sede collocare. Eam artem etsi non præceptis comprehensam quidam naturali quadam prudentia tenuerunt, velut Richardus Porsonus, etsi in uno fere Græcorum scriptorum genere ingenium exercuit, alii, qui magni critici haberi solent, aut ex aliqua parte sæpe eam violarunt, ut Bentleius in mendis arguendis et in suspicione continenda, aut prorsus ea caruerunt, ut G. Hermannus, qui non maximum numerum bonarum emendationum obruit innumerabili inanium et levium opinionum festinanter iactarum multitudine, rursus

non raro, ubi libido aut obtrectatio abripuerat, strenuus pravorum defensor.

Cap. III.

Nomina propria a librariis obscurata et sublata eruuntur, quædam falso posita eiiciuntur.

Antequam ad simplicem scribendi formam, quam mihi extra hunc primum librum proposui, transeo, ut in emendationibus expromendis scriptorum et librorum ordinem sequar, placet hoc loco, quæ in uno genere in scriptis Græcorum et Latinorum emendavi, coniunctim exponere et sub unum conspectum adducere, quod et erroris similitudine et eius demonstrandi tollendique ratione cognata sunt et correctionis evidentia vim quandam singularem persuadendi habent, aptam ad fidem iis, quæ deinceps explicabuntur, præparandam, et quod mendæ occultandi rudia initia (maxime in abiiciendis litteris, quæ effecta aliqua verborum specie supererant) in hoc genere sæpe eminent. Dixi enim iam supra, ni fallor, non raro a librariis nomina propria hominum locorumque, quod, in continua præsertim scriptura, ignota et nova oculis animisque occurrerent et sæpe aut tota aut ex parte similitudine aliqua aliarum vocum deciperent, depravata et prorsus obscurata esse, cum ex litteris unius pluriumve vocum species, adhibita fere, cum primum aberratum esset, interpolatione, interdum admodum rudi, efficeretur. Atque huiusmodi menda permulta in utriusque linguæ scriptorum operibus partim iampridem a primis editoribus aut insecutæ ætatis criticis, partim nuper sublata sunt (velut succurrit ex hoc genere nuper apud Thucydidem I, 61, 3 restitutum a Pluygersio ἐπὶ Στρέψαν pro ἐπιστρέψαντες, apud Xenophontem hist. Græc. III, 2, 30 a L. Dindorfio Φίας pro σφίας et III, 4, 20 a Gu. Tellio Ἀδαίον pro ἄλλον (ΔΑΙ pro ΑΑ), apud Lucianum Alexand. 57 a Burmeistero Ἀύειος pro αὐτός); ipse quoque

unum et alterum in Latinis antea correxi, ut in Ciceronis acad. II, 129 Erilli pro ulli restitui, in epitoma Livii libri LXVII in Velloccassis pro in belli casus (in bellicosus); sed latent etiam nunc satis multa, nec omnia in scriptis, quæ a paucis leguntur, pleraque attente legentibus gravi offensione et sententiæ vitio se prodentia. Ex his non ita pauca et deprehensa a me et emendata (præter Plutarcheum illud, quod paulo ante p. 119 emendavi, Propætæ nomine restituto) hic ponam; alia quædam interponam. in quibus nomen proprium subesse certum est, ipsum nomen propter rei ignorance[m] aut reperiri non potest aut dubitationem habet; postremo ostendam, etiam contrarium errorem, quod pæne mirere, accidisse nonnullis locis, ut nomen proprium scriberetur aut acciperetur pro appellativo. Erunt autem ex his locis nonnulli, qui ad rerum historicarum fidem satis notabiles sint. Sed initium faciam a tribus locis, Græcis duobus, Latino uno, in quibus nomen proprium hominis omnibus litteris exstat in codicibus aut etiam editur, sed pro appellativo accipitur. Nam (I) Eupolidis versus in scholiis ad Aristophanis pac. v. 1031 e *Πόλειον* comœdia vulgo quidem sic scribuntur: *Ὡς οἶν τιν' ἔλθῶ δῆτά σοι τῶν μάντεων: Πότερος ἀμείνων ἀμφοτέρων, ἢ Στιλβίδης;* Sed in codice Veneto est *ἀμφότερος*. Sic igitur oratio distinguenda, ut duo nominentur et in comparisonem veniant vates:

Πότερος ἀμείνων, Ἀμφότερος ἢ Στιλβίδης;

Ἀμφότερος hominis nomen præter eos locos, qui ex Homero, Apollodoro, Arriano in lexicis ponuntur, reperitur apud Plutarchum in apophthegm. regum p. 177 F, ubi Wytttenbachius Curtium appellat III, 3 (1, 19) et IV, 23 (5, 14) et 34 (8, 15), etsi eius loci ad eundem pertinent hominem, qui ab Arriano nominatur¹).

¹) Apud Plutarchum pro *Ἐκατεροῦ* nomine e codicibus et Arriano ponendum *Κρατεροῦ*. Craterum Philippus *Ἀμφότερον* esse dicebat,

(II) Apud Plutarchum in Arati c. 6, ubi de Arati consiliis Sicyonis liberandæ exponitur (ex quo loco aliud mendum suo tempore tollam), hæc scribuntur: *Ἐμισθώσατο δὲ καὶ διὰ πρώτου Ξενοφίλου τῶν ἀρχικλώπων οὐ πολλοὺς στρατιώτας.* Cur primum per Xenophilum milites conduxerit (nam hoc significant verba sic posita *διὰ πρώτου Ξ.*, etsi rectum erat *πρώτον διὰ Ξενοφίλου*), non magis apparet quam, unde genetivus *ἀρχικλώπων* pendeat; quod autem fuerunt, qui scribi vellent *διὰ Ξεν. πρώτου τῶν ἀρχικλώπων*, ut dux latronum significaretur, ne dicam sic *πρώτος*, omisso præsertim articulo, dici non posse, non *πρώτος τῶν ἀρχικλώπων* erat Xenophilus, sed *πρώτος τῶν κλωπῶν*, hoc est *ἀρχικλωψ*. Apparet præter Xenophilum alterum nominatum fuisse prædonum ducem; scripserat enim Plutarchus *διὰ Πρώτου καὶ Ξενοφίλου τῶν ἀρχικλώπων*. Cum *πρώτου* pro appellativo acciperetur, omissum est *καί*. *Πρώτος* nomen proprium in lexicis e Demosthene, Plutarcho ipso (Sol. c. 2), inscriptionibus annotatur; idem in vita Dionis c. 25, cum pro numerali acciperetur, Schæferus agnovit.

(III) In Ciceronis oratione pro Sulla 55, ubi defendit crimen gladiatorum specie muneris a Fausto dandi emptorum Sullæ obiectum, sic locus concluditur: Iam si in paranda familia nulla suspicio est, quis præfuerit, nihil ad rem pertinet. Sed tamen munere (contra codices scribitur in munere) servili obtulit se ad ferramenta prospicienda, præfuit vero nunquam, eaque res omni tempore per Bellum, Fausti libertum, administrata est. Aptissime hæc adduntur et cohærent: „Etsi, quoniam ad rem nihil pertinet, poteram omittere, tamen addam Sullam aliquid sane

Amphoterum *οὐδέτερον*. Tollitur Iusus, si pro Cratero substituitur homo iam id nomen (inauditum alioquin) gerens, in quo insit significatio *ἀμφοτέρου*.

fecisse in ea re, verum nunquam familiæ præfuisse“. Itaque prorsus arcendi sunt infelices eorum conatus, qui hæc transponendo divellere voluerunt. Sed ut dicatur Latine: servili munere me offero ad aliquid faciendum pro eo, quod est: ad servile munus (servili muneri) me offero, tamen Cicero nunquam dicturus erat senatorium et prætorium hominem, quem defenderet, servile munus subisse. Scilicet Cicero scripserat: Sed tamen munere Servili obtulit se cet. Familia Fausto empta locata fuerat Servilio nescio cui munus eodem tempore danti; tum Sulla obtulerat se ad ferramenta prospicienda. (Munere Servilii sine præpositione dicitur noto usu; vid. gr. Lat. § 276 n. 2.)

Sed veniamus ad eos locos, in quibus nomen mutatum nonnihil et depravatum est, scriptoresque linguarum et temporum ordine persequamur. Primum igitur (IV) apud Xenophontem hist. Græc. II, 4, 34, postquam narratum est, Pausaniam regem Lacedæmoniorum, cum Athenienses persequens usque ad theatrum Piræi progressus esset, vehementer ibi oppugnatum esse primum a levis armaturæ militibus compluresque ibi e Lacedæmoniis cecidisse, adduntur hæc: *Ὁρῶν δὲ ταῦτα ὁ Θρασύβουλος καὶ οἱ ἄλλοι ὀπλίται ἐβούθουν καὶ ταχὺ παρετάξαντο πρὸ τῶν ἄλλων ἐπ' ὀκτιῶ.* Qui fieri potuit, ut, qui postea subsidio veniret, gravis armaturæ milites ante leves et expeditos, qui iam excurrerant et hostibus inhærebant, constitueret? Thrasybulus vero πρὸ τῶν Ἀλῶν exercitum constituit; itaque cum Pausanias conversus collecta et densa phalange in Athenienses ingruisset, hi impetum non sustinentes partim ἐξεώσθησαν εἰς τὸν ἐν ταῖς Ἀλαῖς πηλόν (quem post tergum reliquerant), partim fugerunt. Ἀλῶν (τῶν Ἀξωνίδων), demi Piræo vicini, et paludum situm Kieperti tabula monstrabit¹⁾.

¹⁾ Minns diligenter Xenophon scripsit καὶ οἱ ἄλλοι ὀπλίται, si ita scripsit. Nam nulli antea pugnauerant ὀπλίται, sed, cum ades-

(V) Apud Diodorum Siculum XIII, 114 pacis inter Carthaginienses et Dionysium maiorem Olymp. 93, 4 factæ condiciones his verbis indicantur: *τὴν εἰρήνην ἐπὶ τοιοῦδε ἔθεντο· Καρχηδονίων εἶναι μὲν τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποίκων ἄλλους τε καὶ Σικανούς, Σελινουντίους δὲ καὶ Ἀκραγαντίνους, ἔτι δ' Ἰμεραίους· . . . Λεοντίνους δὲ καὶ Μεσογησίους καὶ Σικελούς ἅπαντας αὐτονόμους εἶναι· καὶ Συρακοσίους μὲν κ. τ. λ.* Primum μὲν prorsus prave verbo εἶναι subiicitur; deinde admirabiles sunt illi τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποίκων ἄλλοι (alii ex colonis ab initio deductis), qui ita infinite significati cum Sicanis coniunguntur, quasi hi quoque omnium antiquissimi Siciliae incolæ coloni Pœnorum fuerint, etsi tum dicendum erat ἄλλους τε τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποίκων καὶ Σικ. Pace omnium primum cavetur, ut Carthaginiensium sint veteres, quos ipsi illuc deduxerant, coloni, hoc est, Motye eiusque ager (vid. XIII, 54 et XIV, 47: *Μοτύη, πόλις ἀποίκος Καρχηδονίων*); deinde iis dantur indigenarum proximi, Sicani et alter populus, cuius nomen latet sub illo ἄλλους, facillimum repertu, si quis Thucydidis libri VI c. 2 legit, ne alios excitem; tum Græcæ urbes iis deduntur magnæ et nobiles. Scriptum erat antiquitus: *Καρχηδονίων εἶναι μετὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποίκων Ἐλύμους τε καὶ Σικανούς, Σελινουντίους δὲ κ. τ. λ.*

(VI) Apud eundem Diodorum XIV, 117. de Pausania, rege Lacedæmoniorum, hæc narrantur (Olymp. 94, 3): *Ὁ δ' οὖν Πausανίας κατ' ἐφοδὸν τῆς Ἀρκαδίας ἐμβαλὼν εἰς τὴν Ἥλιον Λασιῶνα μὲν φρούριον εὐθύς εἶλεν ἐξ ἐφόδου· μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τῆς Ἀκρωρείας ἀγαγὼν τὸ στρατόπεδον τέτταρας πόλεις προσηγάγετο κ. τ. λ.* Quid

sent o7 τε πελασται πάντες καὶ οἱ ὀπλίται τῶν ἐκ Πειραιῶς (83), hactenus tantum οἱ ψιλοὶ excurrerant. Fortasse igitur Xenophon tantum καὶ οἱ ἄλλοι posuit, ὀπλίται a librario additum est. Video, quid dicturi contra sint, τοὺς ἄλλους ὀπλίτας esse τοὺς ἄλλους, τοὺς ὀπλίτας.

sit κατ' ἐφοδον Ἀρκαδίας invadere in Elidem, nemo dixerit, ne quid dicam de miro horum concursu κατ' ἐφοδον Ἀρκαδίας et ἐξ ἐφοδου εἶλεν. Manifestum est Diodorum dixisse, per quam Arcadiæ partem et locum Pausanias Elidem intrarit. Nihil propius videtur quam κατὰ Ψωφίδα. Si quis propius ad litteras nomen loci in occidentali Arcadia ad Elidem versus siti, apti ad viam significandam, monstrarit, accipiam.

(VII) Idem XIX, 88 de prælio inter Alcetam, Epirotarum regem, filiumque Alexandrum et Lyciscum, Macedonum ducem, sic scribit: γενομένης οὖν μάχης Ιοχρεῆς ἀνθρήθησαν πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν, ἐν οἷς ἦσαν ἄλλοι τε τινες τῶν * ἀνδρῶν καὶ Μικυθος ὁ στρατηγὸς καὶ Λύσανδρος Ἀθηναῖος ὁ κατασταθεὶς ἐπὶ τῆς Λευκάδος ἐπὶ Κασσάνδρου. Mire Micythus, qui ante omnino nominatus non est, subito imperatoris locum tenet, quem Lyciscum fuisse Diodorus apertissime dixit (ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας στρατηγός). Sed adiecta inter homines honestiores, qui ceciderint, Lysandri Atheniensis mentio satis ostendit scriptum fuisse Μικυθος ὁ Στράτιος. Illam hominum ultra vulgus militum evectorum significationem non posse contineri τῶν ἀνδρῶν appellatione apparet¹⁾. Poterat videri excidisse adiectivum ante ἀνδρῶν. Sed scribendum est ἄλλοι τε τινες τῶν ἀδρῶν, hoc est, maiorum et præstantium, quomodo ipse Diodorus ἀδρὰ crocodili δῆγματα appellat I, 35, Dionysius Halicarn. νοήματα ὑψηλά καὶ ἀδρὰ καὶ καλά, alia alii, qui in Theis. Stephani ed. Par. nominantur.²⁾

¹⁾ Dindorfius in quarta editione stellulam apposuit mendi notam.

²⁾ XIX, 19 video etiam Dindorfium in edit. quarta animadvertisse subesse nomen proprium; nam ἐπικόλωνος neque Græcum est neque aptum requiriturque manifesto significatio, quo via ferat (ut sequitur de altera via: ἡ δὲ διὰ τῶν Κοσσαίων); ipsum nomen vix verum est; mihi in mentem venerat subesse urbis nomen, a qua appellata Chalonitis regio.

(VIII) Idem Diodorus XX, 25 Eumelum, Bospori regem, narrat mille Callatianis, qui ex sua urbe a Lysimacho obsessa effugissent, per fugium tutum dedisse: *ἀλλὰ καὶ πόλιν ἔδωκε κατοικεῖν, ἐπὶ δὲ τούτοις τὴν ὀνομαζομένην Ψόαν καὶ τὴν χώραν κατεκλήρουγγον.* Non apparet, cur urbis nomini (id enim Ψοαν in hac orationis forma esse debet, adiecto καὶ τὴν χώραν) addat τὴν ὀνομαζομένην, minus etiam, cur hoc separaverit ab illis πόλιν ἔδωκεν nec scripserit ἀλλὰ καὶ Ψόαν πόλιν ἔδωκε κατοικεῖν. Manifestum est in litteris ψοανκαίτην unum subesse adiectivum regionem significans, quæ præter urbem non nominatam Callatianis exsulibus divisa sit, ut hæc fuerit orationis forma: *τὴν ὀνομαζομένην Ψοανκαίτικὴν (Ψοαντικὴν?) χώραν κατεκλήρουγγον.* Ipsam formam nominis quis reperiat aut præstet?

(IX) Eodem libro c. 31 de Agrigentinis hæc scribuntur: *Οἱ δὲ ταύτην (Ennam) ἐλευθερώσαντες παρήλθον ἐπὶ τὸν Ἐρβησοὸν, φρουρᾶς ἐν αὐτῷ παραφυλακτικῆς τὴν πόλιν.* Non solum mire abundat ἐν αὐτῷ, sed prorsus vitiosum est cum sequatur τὴν πόλιν, nisi quis hoc ferendum putat: „cum præsidium in eo oppidum custodiret“. Id ad rem pertinet, quale illud fuerit præsidium; apparet autem peregrinorum et mercenariorum fuisse ab Agathocle ad urbem continendam impositum. Scripserat sine dubio Diodorus: *φρουρᾶς Σαμνιτῶν παραφυλακτικῆς τὴν πόλιν.* Samnites inter mercenarios Agathoclis fuisse, constat e cap. 64. (Error cœpit littera σ semel scripta, ut *αμνιτων* esset.)

(X) In excerptis Hæschelianis (vitiosissime scriptis) libri XXIII Diodori hoc legitur frustulum (6, in Dindorfii edit. quarta XXIII, 4, 2): *Ὅτι Ἀδρανῶνα κώμην καὶ Μάκελλαν πολλὰς ἡμέρας πολιορκῶντες Ῥωμαῖοι ἀπῆλθον ἀπρακτοί.* Oppidum Ἀδρανόν novimus et ab aliis et bis ab ipso Diodoro commemoratum, Adranona non novimus. Sed magis mirabilis κώμης appellatio obsessus-

que a Romanis multos dies vicus. Manifestum est inter Adranum et Macellam tertium oppidi aut castelli mniti nomen interpositum fuisse; id ex *να* et *κόμη* efficitur *Νακόνην*, quam Siciliae πόλιν a Philisto commemoratam Stephanns Byzantinus in ordine ponit. Scribendum igitur: *Ἀθρανόν, Νακόνην καὶ Μάκελλαν*.

(XI) Diodorum excipiat Strabo, ætate non multum distans, apud quem ut propter argumenti naturam infinita est nominum propriorum copia, ita etiam huius errandi generis occasio non exigua fuit. Apud eum V p. 242, ubi de Campaniæ veteribus incolis agitur, hæc leguntur: *ἄλλοι δὲ λίγουσιν οἰκούντων Ὀπικῶν πρότερον καὶ Ἀυσόνων· οἱ δ' ἐκείνους κατασχέιν ὕστερον, Ὀσκων τι ἔθνος, τούτους δ' ὑπὸ Κυμνίων, ἐκείνους δ' ὑπὸ Τυρρηγῶν ἐκπεσεῖν*. Apparet constructionem in illis *οἱ δ' ἐκείνους* prorsus turbatam esse (quæ esset recta, si hæc sola legerentur: *οἰκούντων Ὀπικῶν πρότερον καὶ Ἀυσόνων κατασχέιν Ὀσκων τι ἔθνος*), tum omnino non intellegi, qui sint *ἐκεῖνοι*, qui Opicis et Ausonibus successerint ipsique a Cumanis eieci sint; eos a Strabone necessario suo nomine appellatos fuisse, adiecto appositione illo *Ὀσκων τι ἔθνος*. Id nomen adeo notum est et tam manifestis litterarum vestigiis monstratur, ut mirum sit neminem vidisse; Strabo enim scripserat: *οἰκούντων Ὀπικῶν πρότερον καὶ Ἀυσόνων Σιδικίνους κατασχέιν ὕστερον, Ὀσκων τι ἔθνος, τούτους δὲ κ. τ. λ.* Strabo ipse eodem libro p. 237: *Οὔτοι δὲ (οἱ Σιδικίνοι) Ὀσκοι, Καμπανῶν ἔθνος ἐκλειοπέος*. (Iuvit errorem, ut *οι* fieret, vetus litteræ Σ forma.)

(XII) Apud eundem Strabonem libr. VI p. 267, ubi de Siciliae ora orientali sub radicibus Ætnæ agitur, in codicibus optimis et fide dignis et in Meinekii editione (cum nota mendii ante *συνελθούσαι*) sic scribitur: *αἱ δὲ μεταξὺ Κατίνης καὶ Συρακουσοῶν (πόλεις) ἐκλειοίπασι, Νάξος καὶ Μίγαρα, ὅπου καὶ αἱ τῶν ποταμῶν ἐκβολαὶ συνελθούσαι καὶ πάντα καταρρεόντων ἐκ τῆς Αἴτηνης εἰς*

εὐλίμενα οτόματα. Non dicam multis de ostiis fluminum congressis (*ἐκβολαῖς συνελθοῦσαις*) nec de verbis nullam omnino structuram habentibus *καὶ πάντα*, pro quibus in editionibus ante Meinekium substitutum est ex codicibus interpolatis unum *πάντων*; quod debebat saltem esse *πάντων τῶν καταρρέοντων*; alioquin enim non omnes ii fluvii, qui ex Ætna decurrant, significantur, sed omnes fluvii ex Ætna decurrere dicuntur; sed ut sic scribatur, falsissimum erit nihilo minus, omnes fluvios, qui in Ætna oriuntur, in orientali ora uno ore exire; nam in diversissimas partes labuntur. Manifestum est, Strabonem non infinite fluvios hic exire scripsisse, sed certos fluvios nominasse; nec difficile est, si locorum situm consideres, nomina ex litteris *ΣΤΝΕΛΘΟΥΣΑΙ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ* eruere. Scripserat enim Strabo: *αἱ τῶν ποταμῶν ἐκβολαὶ Συμμίθου καὶ Παντακίου, καταρρέοντων ἐκ τῆς Αἴτης εἰς εὐλίμενα οτόματα*. Neuter fluvius in hac ora teste eget. Alterius nominis, cum *πάντα* tanquam plenum scriptum esset, extrema pars abiecta est, eo facilius, quod sequebatur κα¹).

(XIII) Incertior videtur Strabonis in eodem libro locus p. 284, ubi, postquam Canusinm et Argyrippam (Arpos) commemoravit, subiicit: *Λίγονται δὲ ἀμφότεραι Διομήδους κτίσματα*, tum universe addit: *καὶ ἄλλα πολλὰ δεικνύνται τῆς Διομήδους ἐν τρίτοις τοῖς τόποις δυναστείας σημεῖα*, quæ deinde singulatim persequitur. Sed his interponitur aliquid miri; sic enim scribitur: *Λίγονται δὲ ἀμφότεραι Διομήδους κτίσματα· καὶ τὸ πεδῖον καὶ ἄλλα πολλὰ δεικνύνται κ. τ. λ.* Apparet et ridiculum esse, planitiem ostendi notam et monumentum imperii Diomedis, et illa *καὶ ἄλλα πολλὰ κ. τ. λ.* sic adiungi factæ primæ in oppidis Diomedis mentioni, ut nihil interponi potnerit. Quid igitur fiet? Scilicet latet in illis τὸ πεδῖον tertii oppidi nomen, cuius præter Cannsium et Argyrippam Diomedes

¹) *Annal. philol. Dan.* V p. 19 et 158.

conditor ferebatur. Id ipse Strabo sine nomine significavit paucis ante versibus (p. 283), τὸ ἐμπόριον τῶν Καννοσι-
τῶν ad Aufidum flumen situm; nomen ex tabula Peutinger-
riana (si, ut videtur, hoc est Aufinum) et itinerario Antonini
(p. 314 edit. Wessel. Aufidena) scimus ex flumine ductum
fuisse; ex litteris τὸ πεδίον videtur facillime effici *Ἀνφι-
διον*. Ad hanc saltem formam Strabonem scripsisse patet:
*λίγονται δὲ ἀμφότεραι Διομήδους κτίσματα καὶ τὸ
Ἀνφίδιον· καὶ ἄλλα πολλὰ δείκνυται . . . σημεῖα.*

(XIV) Libr. VII p. 290 Strabo ex populis Germanis,
qui olim ad orientalem Rheni ripam habitassent, alios
scribit in Gallicam ripam a Romanis traductos, alios ipsos
in interiora Germaniæ recessisse (*ταύτης δὲ τὰ [ἔθνη τὰ]
μὲν εἰς τὴν Κελτικὴν μετήγαγον Ῥωμαῖοι, τὰ δ' ἐφθη
μεταστάντια εἰς τὴν ἐν βάραι χώραν, καθάπερ Μαροσί*),
tum addit: *λοιποὶ δ' εἰσὶν ὀλίγοι καὶ τῶν Σουγάμβρων
μῆρος*. Poterat ferri *ἄλλοι τ' ὀλίγοι καὶ οἱ Σούγαμβροι*,
non potest *ὀλίγοι καὶ Σούγαμβροι*, multo autem minus
ὀλίγοι καὶ Σουγάμβρων μῆρος. Hoc enim sic dicitur, ut
necessario præcedere debeat alius populi, qui totus manserit,
nomen. Id Ubiorum (*Οὐβιοί*) esse nequit, quoniam ii ab
Agrippa iam aliquanto ante, quam Strabo scripsit, Rhenum
traducti erant (quod ipse Strabo IV p. 194 commemorat);
itaque *Οὔσιποι* (sic enim Usipios Strabo appellat p. 292)
aut e Ptolemæo *Οὐίοποι* in mentem veniunt.

(XV) In eiusdem Strabonis libr. VIII p. 345 obscuratum
est ludicrum nomen lepide fictum ab homine festivi et
procacis ingenii. Nam quod in Odysseæ libro III, 368 sqq.
Minerva sub Mentoris persona latens, postquam se dixit ad
navem redituram et mane ad Cauconas versus abituram,
sic Nestorem alloquitur: *σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ τεὸν ἔκετο
δῶμα, Περμηον οὖν διφρωτε καὶ νῆϊ· δὸς δὲ οἱ ἵππους,
Οἷ τοι ἐλαφρότατοι θείειν καὶ κάρτος ἄριστοι*, id illo
loco a Strabone sic narratur: *Κελεύει γὰρ ἡ μὲν Ἀθηνῶ
κατὰ τὸν Σωτάδην τῷ Νίστορι τὸν μὲν Τηλέμαχον εἰς*

την Λακεδαιμόνα πέμψαι οὐν δίφρω τε καὶ υἱῷ εἰς τὰ πρὸς ἑω μέρος, αὐτῇ δ' ἐπὶ ναῦν βαδισιοδοῦι νυκτερεύουσά φησιν ἐπὶ τῆν δίοισιν, καὶ εἰς τοῦπίσω. Iure vehementer mirantur Sotadis mentionem in sententia versuum Homericorum simpliciter ponenda; Kramerus quidem, quomodo explicanda sit, neminem unquam divinaturum credit, nec nimis anxie quaerendum putat; totam enim paginam (usque ad verba *μῆχρι Πύλον τοῦ Μεσογηνακοῦ* p. 346) nugatoriis utens argumentis exsecat tanquam alienam; quasi interpolator Strabonis disputationem dilatans magis quam Strabo ipse Sotadem ex inferis arcessitum in Homeri versus *περικαίτω* (ut verbo supra explicato utar) iniecturus fuerit. Ego, quod neminem divinaturum Kramerus putat, satis certo scio, inductus ad id inveniendum particula *μῆν*, quæ pravissime ante *Ἀθηναῖ* sic additur, ut iubeamur alius personæ mentionem expectare, quæ aliud iusserit. Nimirum Strabo, utrum Mentoris an Minervæ testimonium appellaret, hæsitans usus erat nomine lepide a Sotade ficto ad conflatum ex utroque personam significandam: *ἢ Μεντοραθηναῖ*. Librarius cum *μῆν* scripsisset, *Ἀθηναῖ* scripturus esset, *τορ* omisit (ut supra VI p. 267 *κίον* inter *πάντα* et *καταρρεόντων*).¹⁾

¹⁾ Eiusdem libri VIII p. 364 infeliciter a Kramerō expletum est nomen proprium, cuius pars maior in codice A periit (— ceteri lacunam habent —); sic enim scripsit: *Μεσσίον δ' οὐ τῆς χάρας εἶναι μέρος (φασίν), [ἀλλὰ] τῆς Σπάρτης, καθάπερ καὶ τὸ Λιμναῖον κατὰ τὸν [Θρηῶ]κα.* (Cod. quattuor fere litterarum vacuum spatium habet inter τὸν et κα.) Intellegi vult Dionysium Thracem grammaticum, qui neque in huiusmodi rebus (ad geographiam et antiquitates pertinentibus) unquam testis citatur neque sic uno cognomine significari a Strabone poterat. (Longe alia ratio est librorum grammaticorum et scholiorum.) Strabo scripsisse videtur *καθάπερ τὸ Λιμναῖον καὶ τῆν Βαβύκαν*. Babyçen Sparte fuisse omnes norant; quid et ubi esset, quærebant; Plutarch. Lyc. c. 6, Pelopid. c. 17.

(XVI) Libro XV p. 731 Strabo de pecunia ab Alexandro Persis victis capta et reperta exponit; ibi hæc leguntur: *Φασὶ δὲ χωρὶς τῶν ἐν Βαβυλῶνι καὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν παρὰ ταῦτα μὴ ληφθέντων αὐτὰ τὰ ἐν Σούσοις καὶ τὰ ἐν Περσίδι τέτταρας μυριάδας ταλάντων ἐξετασθήναι.* Mirifice prorsus dicitur, quanta fuerit summa præter eas pecunias, quæ non captæ sint (*χωρὶς τῶν μὴ ληφθέντων*). Quid autem sit *παρὰ ταῦτα* (plurali numero), omnino ignoro; nam ut fingam esse propter hoc (*διὰ τοῦτο*), quò id referatur quæve significetur causa, ne suspicari quidem possum, nec sane quærere curo; nam in codicibus scribitur *περὶ ταῦτα*, mutatum a Coræ. Postremo historiæ vehementissime hoc repugnat; quis enim nescit Alexandrum omni gaza, quam Darius secum habuisset, post prælium ad Arbela et Gaugamela potitum esse? (Arrian. III, 15, Curt. V, 1, 2.) Et cur alioquin huius pecuniæ Strabo mentionem faceret? Manifestissimum est, Strabonem hoc scripsisse, *χωρὶς τῶν ἐν Βαβυλῶνι καὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ . . . ληφθέντων* ea sola, quæ Susis et in Perside reperta sint, quadraginta illa talentorum millia explevisse tradi, ut, si quis illa addat, multo maior fiat summa. In illis autem *περὶ ΤΑΤΤΑΜΗ* significatur, quo loco illi in castris thesauri capti sint. *T* bis in *Γ* mutato tres habebimus nomiuus syllabas; quarta, cum effectum esset *ταῦτα μὴ*, (ut VI p. 267, VIII p. 345) omissa est, præsertim *λη* sequente; erat enim *λα*. Scripserat enim Strabo: *τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ περὶ Γαυγάμηλα ληφθέντων.* (Coræes, qui *περὶ* prave mutavit, cum *μὴ* tamen perversum esse recte intellexisset, a Kramero reprehensus est.)¹⁾

¹⁾ Ann. philol. Dan. V p. 19 et 159. Eadem Strabonis pagina (731) paulo post, ubi hæc leguntur: *Εὐδαίμων δ' οὐσα ἡ Σοῦσις ἔκφυρον τὸν αἶρα ἔχει καὶ κανματηρὸν (καὶ αὐτὸ καν in codd. excidit) καὶ μάλιστα τὸν περὶ τὴν κόλιν, ὧς φησιν ἑκαίνοσ.*

(XVII) Libro XVII p. 836 in descriptione oræ Africæ ad occidentem Cyrenæ hæc leguntur: "Ἔστι δὲ ἄκρα λεγομένη Ψευδοπενιάς, ἐφ' ἧς ἡ Βερενίκη τὴν θείον ἔχει παρὰ λίμνην τινὰ Τριτωνίδα, ἐν ἧ' μάλιστα γησίον ἐστὶ καὶ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης ἐν αὐτῷ. Nihil omnino loci habet μάλιστα (quasi dicas: lacus est et in eo potissimum insula); subest nomen insulæ ignotum.

(XVIII) Antequam a Strabone discedo, addam eiusdem ultimi libri locum, in quo non nomen proprium, sed tamen prorsus eodem modo appellativa vox rarior certi loci index, substituto pervagato vocabulo, sublata est, quod mendum cum subesse et locum quendam significari intellegerem, diu nomen proprium frustra anquisivi, donec casu in rectam viam deductus sum. Nam p. 831 Strabo urbes eius Numidiæ partis, in qua Cæsar bellum contra Scipionem et Iubam gessisset, plerasque eversas et deletas scribit, eas quoque, ad quas Cæsar Scipionem vicisset: *συντηφανίσθησαν δὲ τοῖς ἔγεμοῖσι καὶ αἱ πόλεις, Τισιαοῦς . . . καὶ Ζάνα καὶ Ζύγγα καὶ πρὸς αἷς κατεπολέμησε Καῖσαρ Σκιπίωνα ὁ θεός, πρὸς Ῥουσπίνῳ μὲν πρῶτον νικῶν, εἶτα πρὸς Οὐζίτοις, εἶτα πρὸς Θάψῳ καὶ τῇ πλησίον λίμνῃ καὶ ταῖς ἄλλαις.* Perversissime in distincta trium præliorum enumeratione eius urbis nomini, ad quod postremo pugnatum est, adhæret illud infinitum *καὶ ταῖς ἄλλαις.* Nam τῇ πλησίον λίμνῃ ideo additur, quod circa urbem et lacum vicinum pugnatum est, ut ex belli Africani libro, qui cum Cæsar's commentariis servatus est, constat. Atqui eius

in pronomine hoc, quod quo referatur non habet, nomen proprium subesse, iam alii intellexerunt. (Kramerus, qua est ad librariorum errores defendendos fingendi levitate, „haud pauca præterea negligentis vestigia in hac Straboniani operis parte offendi“ narrat. Huiusmodine? Saltem unum exemplum possisset) Litteræ longe recedunt ab eo, quod subesse suspicere, Πολύκλειτος (p. 728, 735, ubi codd. Πολύκλειτος, 742).

scriptor pugnae narrationem ordiens sic incipit (c. 80): Erat stagnum salinarum, inter quod et mare angustiae quaedam non amplius mille et D passus intererant. Itaque Strabo scripserat una littera minus: *πρὸς Θάψω καὶ τῇ πλησίον λίμνῃ καὶ ταῖς ἄλλαις*. Nam salinae a Strabone *ἄλαι* appellantur, non *ἄλας*, apertissime libr. XII p. 561: *εἰσὶ δ' ἐν τῇ Ξιμῆνῃ ἄλαι ὀρυκτῶν ἁλῶν*. Femininum genus apparet etiam XII p. 546: *ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τῶν ἁλῶν ἕς παραρρεῖ.*¹⁾

(XIX) Straboni proximus erit Plutarchus, cuius et in vitis et in moralibus quaedam huius generis menda deprehendi. Ex illis primum est in Publicolae c. 17 extremo, ubi sic scribitur: *Τοῦτον τὸν ἄνδρα Μούκιον ὀμοῦ τι πάντων καὶ Σκαιόλαν καλοῦντων, Ἀθηνόδωρος ὁ Σάνδωνος ἐν τῷ πρὸς Ὀκταουίαν τὴν Καισαρος ἀδελφὴν καὶ Ὀψίγονον ὠνομάσθαι φηοῖν*. Hoc si recte scriberetur, Athenodorus tantum Mucii Scævolæ nomini addidisset (*καὶ*) alterum cognomen; sed orationis forma maiorem de ipso nomine dissensum significat. Scripserat Plutarchus non *καὶ*, sed *Γάϊον Ὀψίγονον*, primum (ut sunt Græci neglegentes in nominum Romanorum ratione) non attendens, qui Gaius sit, eundem Mucium esse, deinde non intellegens, *Ὀψίγονον* Athenodorum posuisse pro Cordi cognomine, quo nonnulli Mucium ante, quam Scævola appellaretur, usum esse tradebant (Zonar. VII, 12, schol. Bobiens. ad Cic. pro Sest. c. 21 p. 299 Or., Aurel. Vict. de vir. illustr. 12); nam cordum interpretabantur sero natum. (Etiam Quintilianus I, 4, 25 Cordum inter cognomina ex casu nascentium ducta ponit.)

(XX) In vita Marcelli c. 4 prodigium C. Flaminio, P. Furio coss. (223 a. Chr.) nuntiatum sic narratur: *ὠφθθη*

¹⁾ *ἁλῶν* et *ἁλαῖς* et *ἁλάς* (bis) transisse in *ἄλλων*, *ἄλλαις*, *ἄλλας* apud Dionys. Halic. hist. Rom. II, 56, III, 41, Syllburgius intellexit.

μὲν αἵματι ῥέων ὁ διὰ τῆς Πικηνίδος χώρας ποταμός.
 Male me habet flumen sine nomine sic positum, addito
 articulo, quasi unum fuerit et certum in Piceno flumen.
 (Nam Orosius IV, 13 infinite dicit flumen in Piceno
 sanguine fluxisse.) Itaque cogor suspicari nec tamen
 affirmo, scriptum fuisse a Plutarcho ὁ διὰ τῆς Πικη-
 νίδος Κύπρας ποταμός, ut significetur fluviolus per oppi-
 dum Cupram, in quo templum Iunonis nobile fuit, in mare
 decurrens.

(XXI) In Marii c. 19 Plutarchus Ambrones narrat,
 cum ad aquas Sextias ad pugnandum procederent, crebro
 suum ipsos nomen clamando ingeminasse (ἄμα τὴν αὐτῶν
 ἐφθίγγοντο πολλάκις προσηγορίαν Ἀμβρωνες); tum
 addit: τῶν δ' Ἰταλικῶν πρῶτοι καταβυιόντες ἐπ'
 αὐτοὺς Λίγυες, ὡς ἤκουσαν βοῶντων καὶ οὐνῆκαν,
 ἀντεφώνουν καὶ αὐτοὶ τὴν πάτριον ἐπίκλησιν αὐτῶν
 εἶναι· οφᾶς γὰρ αὐτοὺς οὕτως ὀνομάζουσι κατὰ γένος
 Λίγυες. Hæc sic accipiuntur, ut Ligures contra clamando
 responderint, se idem Ambronum nomen a maioribus
 traditum gerere; in quo primum admodum mirabilis est
 casus et fortunæ lusus; deinde hoc verba Græca significare
 nullo modo possunt; nam ut omittam ἀντιφωνεῖν non esse
 respondere, in illa sententia necessario pronomen (τὴν
 αὐτὴν aut ταύτην) addendum erat, articulus detrahendus,
 ut esset: τὴν αὐτὴν πάτριον ἰαντιῶν (vel potius ἰαντιοῖς)
 ἐπίκλησιν εἶναι. Longe alia Plutarchi mens est; hoc
 enim dicit, Ambronibus suum nomen ingeminantibus Ligures
 suum e contrario nomen clamando rettulisse (ἀντεφώνουν
 καὶ αὐτοὶ τὴν πάτριον ἐπίκλησιν αὐτῶν), non vulgare
 illud, sed minus notum aliquod, quo ipsi se κατὰ γένος,
 hoc est, gentem et stirpem proprie signantes, appellaverint;
 id inest in litteris εἶναι, appositione adiunctum ad τὴν
 ἐπίκλησιν (nominativo casu ut paulo ante τὴν... προσ-
 ηγορίαν Ἀμβρωνες), eique adduntur explicandi causa
 illa: οφᾶς γὰρ αὐτοὺς οὕτως κ. τ. λ. Iam quantum illæ

litteræ distent a nominis Ligurum gentilis forma a Plutarcho posita, quis dicat? Equidem nihil de eo usquam traditum repperi; tantum hic positum a Plutarcho fuisse scio.

(XXII) Transeo ad Plutarchi scriptorum alterum corpus, e quibus primum attingam libelli de fortuna c. 4 (p. 99 B). Ibi exponitur, artificum operibus Minervam præesse, non fortunam, nec nisi unum exemplum commemorari huiusmodi operis casu effecti; pictorem enim aliquem, cum equum pingeret nec spumam frenos mordentis apte coloribus exprimere posset, iratum spongiam in tabulam impigisse; ea spumæ similitudinem egregie perfectam esse. Ea narratio sic incipit: *Ἐνα μίντοι φασίν ἵππον ζωγραφῶντα τοῖς μὲν ἄλλοις κατορθοῦν εἶδει καὶ χρώμασι, τοῦ δ' ἀφροῦ κ. τ. λ.* Si Plutarchus artificis nomen omisisset, quod vix in tali fabula exempli loco ponenda fecisse videri potest, *ζωγραφόν τινα* commemorasset; nunc *ἔνα* illud tam inepte ponitur, primo etiam loco, ut appareat, sub illo ipso artificis nomen lateere. Id nomen Plinius hist. nat. XXXV, 104 servavit; scribendum igitur est: *Νεάλακη μίντοι φασίν κ. τ. λ.* (Præcedit littera ν.).

(XXIII) In convivio sept. sap. c. 13 (p. 155 F), ubi editur sic: *καὶ ὁ Πιττακός, Σὺ δέ γε, εἶπεν, οὕτως ἐξ-ύβριους εἰς τὸν νόμον, ὥστε πέρνει γὰρ καὶ νυνὶ μεθυσθεῖς ἄθλον αἰτεῖν καὶ σιγαλον,* iam Wytttenbachius suspicatus est nomen hominis subesse. E codicum vestigiis (*παρὰ λίβουτ' ἀδελφῶ* pro illis *γὰρ καὶ νυνὶ*) effici videtur *παρὰ Διβουτάδη Δελφῶ μεθυσθεῖς*. Nam *δη* ante *Δε* hauriri facile potuit.¹⁾

(XXIV) In declamatione de gloria Atheniensium c. 8 (p. 350 C), ubi oratorum libri cum imperatorum rebus gestis comparantur, quod in textu patienter tenetur *εἰς Ἀρι-*

¹⁾ Quæstt. Rom. 90 quod restitutus eram *Ὀρθρος* (Geryonis canis ita appellatur), præripuit Wehle mus. Rhen. XX p. 309.

στειδου παραγγελίας νίκης pro παρὰ Πλαταιαῖς νίκης, in interpretatione Latina tacite correctum est; sed in eodem loco paulo post hæc leguntur: ἢ τοῖς κοινοῖς στεφάνοις, οὓς τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερώσας ἔλαβε, τὸν Δημοσθένους περὶ τοῦ στεφάνου παραβάλωμεν; et Latine ponitur publicis coronis. Apparet subesse nomen imperatoris, qui τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερῶσαι dici possit. Scripserat Plutarchus τοῖς Κόνωνος στεφάνοις, honores ei habitos post victoriam Cnidiam et restitutos Athenarum muros significans.

(XXV) In libello de εἰ Delphico c. 15 (p. 391 C) vereri Plutarchus se dicit, ne Plato, ut Anaxagoras, alienas sententias pro suis posuisse videatur. Prolatis deinde nouuillis e Platouis libris, quæ pertinent ad quinarij numeri in mundi constitutione vim, subiicit: Πυθόμενος, φησί, δὴ τις ταῦτα πρότερος οὐκιδῶν Πλάτωνος δύο Ἐκαθίρωσε τῷ θεῷ, δῆλωμα καὶ σύμβολον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πάντων. Ut nihil dicam de φησί verbo subiecto careute, nisi per se manifestum esset, nominari certum hominem debuisse, qui ante Platonem hæc vidisset, solus concursus participiorum πυθόμενος et οὐκιδῶν mendum monstraret, cum præsertim de intellecta re et reperta, non de audita et ab aliis comperta (πυνθάνεσθαι) agatur. Scripserat Plutarchus: Πυθαγόρας, φήσκει δὴ τις, ταῦτα πρότερος (πρότερον?) οὐκιδῶν Πλάτωνος κ. τ. λ.

(XXVI) In libro, quo quæritur, senie sit gerenda respublica, c. 27 (p. 797 C), ubi exemplis declaratur, quantum sæpe senum auctoritas in rebus publicis valuerit, Plutarchus, senem Spartanum Agidi regi, acie iam instructa ad prælium cum hostibus committendum progredienti, acclamasse narrat, malo eum malum sanare velle: Ὁ δὲ Ἄγεις ἀκούσας ἐπέιοθῆ καὶ ἀνεχώρησε μὲν, ἐκράτει δὲ καὶ δίφρος ἔκειτο καθ' ἡμέραν παρὰ ταῖς θύραις τοῦ ἀρχείου, καὶ πολλάκις ἀνοιτῆμενοι πρὸς αὐτὸν οἱ ἔφοροι διεπυνθάνοντο καὶ συνεβουλεύοντο περὶ τῶν μεγίστων. Ἐδόκει

γὰρ ἐμφρων ἀνὴρ εἶναι καὶ συνετός ἱστορεῖσθαι. Ad-
duntur plura de eo, etiam cum ob summam senectutem de-
bilis et plerumque κληνῆρης esset, ab ephoris arcessito in
forum et, ut imperio obediret (τῷ δεσπότῃ πείθοιτο), ire
conato. Multa hic perversa, primum illud de Agide se
recipiente illo quidem, sed tamen victore (nam quod
postero die alio loco pugnavit vicitque, nihil ad hanc rem
pertinet nec poterat tam obscure significari), tum in hoc ipso
aoristis mire et prave subiectum imperfectum (ἐκράτει),
deinde vero omnia, quæ deinceps adduntur, a regis per-
sona alienissima, ad civem privatum honoratum apta,
illud vero de vita ad ultimam senectutem producta prorsus
Agidis historiæ repugnans. Hæc omnia incommoda tollet
litterarum distractarum sine ullius mutatione in unum
nomen congregatio: Ὁ δὲ Ἄγεις ἐπέιοθῃ καὶ ἀνεχώρησε.
Μενεκράτει δὲ καὶ δῖος ἐκεῖτο κ. τ. λ. Iam omnia,
quæ sequuntur, ad Menecratem pertinent, cuius memoriam
extra hunc locum servatam non arbitror¹). Thucydides
quidem V, 65 neque nomen hominis ponit neque ea, quæ
de honore ei postea habito Plutarchus ex alio fonte, ut
sæpe, addit. (Præterea sic scribendum est: καὶ συνετός.
Ἱστορεῖται δὲ, ὅτι καὶ [δὲ καί, ὅτι?] παντάπασιν κ. τ. λ.)

(XXVII) De Stoicorum repugn. c. 2, 4 Plutarchus in
vita scholastica et otiosa, quam Stoici maximeque Chry-
sippus reprehendant, nullos magis consensisse ait quam
Chrysippum, Cleanthem, Diogenem, Zenonem, Antipatrum,
οἱ γε καὶ τὰς αὐτῶν κατέλιπον πατρίδας, οὐδὲν ἐγκα-
λοῦντες. ἀλλ' ὅπως καθ' ἡσυχίαν ἐν τῷ ἡδίονι καὶ ἐπὶ
ζωσιτῆρος σχολάζοντες καὶ φιλολογοῦντες διάγωσιν.
Mirum illud ἐν τῷ ἡδίονι διάγειν, quod vertunt in suavi
otio, comparativi saltem nullam rationem habentes,
magis tamen ἐπὶ ζωσιτῆρος διάγειν, quod interpretatio

¹) Sympos. II, 5, 1, 4 Μενεκράτης ex μὲν Κράτης restituit Reiskius,
in libro Non posse suaviter, c. 21, 9 Μενανδρεῖον pro μὲν ἀν-
δρεῖον Mezeriacus.

omittit. Nihil erit miri, si ἐπὶ Ζωοτήρος scripseris, ut Atticæ vicus et promuntorium intellegatur, ad quod philosophos æstivare et otari solitos apparet. Itaque etiam ἐν τῷ ἡδίωνι alius significatur Athenarum aut Atticæ locus a philosophis celebratus; is, ni fallor, odeum fuit: ἐν τῷ ὠδείῳ. (Alterum ω exritam locum dedit η interponendi.) Ἐν τῷ ὠδείῳ Chrysippum σχολάσαι, Diogenes Laert. VII, 184 testis est.

(XXVIII) Apud Lucianum in piscatore c. 39 Parrhesiades, omnibus sententiis absolutus, exclamat: Προσεκύνησα τὴν γε πρώτην· μᾶλλον δὲ τραγικώτερον αὐτὸ ποιήσῃ μοι δοκῶ· σεμνότερον γάρ· Ὡ μέγα σεμνὴ Νίκη, κ. τ. λ. Verti video: Equidem initio iam adoravi. Sed neque τὴν πρώτην est initio, neque γί ferri potest (saltem initio) neque omitti recte, quem veneratus sit deum (neminem autem est veneratus, c. 29), et longe aliam sententiam postulat, quæ sequitur, correctio μᾶλλον δέ. Manifestum esse iam ex orationis forma debet προσεκύνησα notissimo usu dici pro præsentī de affectu nunc erumpente; veneratur autem iudicio victor Victoriam, primum simpliciter: Προσεκύνησα τὴν Πτερωτὴν. Deinde magnificentius poetæ verbis utitur. Alata dea in hoc orationis contextu quæ significaretur, nemo Græcus dubitabat.

(XXIX) Idem Lucianus in libro adv. indoctum c. 4 hominem libris coemendis doctrinæ laudem aucupantem negat, etiamsi pretiosissimos codices possederit, quicquam ad doctrinam profecturum: Κατὰ δὴ ταῦτα ἔχε ξυλλαβῶν ἐκεῖνα τὰ τοῦ Δημοσθένους, ὅσα τῇ χειρὶ τῇ αὐτοῦ ὁ ῥήτωρ ἔγραψε, καὶ τὰ τοῦ Θουκυδίδου, ὅσα παρὰ τοῦ Δημοσθένους καὶ αὐτὰ ὀκτάκις μεταγεγραμμένα εὐρίσθη καλῶς, ἅπαντα ἐκεῖνα. ὅσα ὁ Σύλλας Ἀθήνηθεν εἰς Ἰταλίαν διέπεμψε, τί ἂν πλῖον ἐκ τούτου εἰς παιδείαν κτήσαιο; Ignave prorsus et pravissimo loco post εὐρίσθη illud καλῶς additur in codice pretium a manu Demosthenis habenti, manifestumque est hoc sententiæ membrum finiri

in μεταγεγραμμένα εὐρέθη. Deinde ἅπαντα ἐκεῖνα male his adiunguntur; nam in libris a Sulla Athenis Romam in præda missis non Demosthenis neque Thucydidis codices commemorabantur, sed Aristotelis et Theophrasti libri Nelei Scepsio hereditate relictis et postea Athenas translatis (vid. Strabon: XIII. 608, 609, etsi fuisse, qui ad Ptolemæum Philadelphum pervenisse traderent, ex Athenæo I p. 3 A scimus). Coniunxit igitur Lucianus tria egregia κειμήλια, Demosthenis orationes ipsius manu scriptas, Thucydidis historiam a Demosthene (ut fama ferebat) octies descriptam, antiquissimos et rarissimos, quos Neleus possederat, codices: ὅσα . . . εὐρέθη, καὶ Νηλείως ἅπαντα ἐκεῖνα, ὅσα ὁ Σύλλας κ. τ. λ. Ex καινηλίως factum καλῶς. Sed restat aliquid. Neque enim Græce παρὰ τοῦ Δημοσθένους μεταγεγραμμένα pro ἐπὶ dicitur; illa præpositione significantur, quæ quis a Demosthene, id est, ex eius codicibus ipso permittente, descripserit; et tamen priorem illam sententiam et fama alibi tradita et totus locus et additum καὶ ἀντὰ (non minus quam Demosthenis ipsius orationes) postulant. Itaque pro παρὰ scribendum, non ἐπὶ, quod nemo mutasset, sed, opinor: ὅσα γραφεῖω τοῦ Δημοσθένους καὶ ἀντὰ ὁκτάκις μεταγεγραμμένα εὐρέθη. Variavit Lucianus, quod in priore membro dixit τῇ χειρὶ.

(XXX) Pausanias VII, 23, 7 et 8 exponit, quæ homo Sidonius secum aliquando de Apollinis, hoc est solis, et Æsculapii, hoc est aeris salubritatisque, coniunctione disputaverit; deinde addit: Ἐγὼ δὲ ἀποδείξω μὲν τὰ εἰρημῖνα, οὐδὲν δὲ τι Φοινίκων μᾶλλον ἢ καὶ Ἑλλήνων ἔφη τὸν λόγον, ἐπεὶ καὶ ἐν Τιτάνη τῆς Σικωνίων τὸ αὐτὸ ἄγαλμα Ὑγίαιαν τε ὀνομάζεσθαι καὶ παιδίην (sic codd., non παιδί εἶναι) δὲ, ὡς τὸν ἡλιακὸν δρόμον ἐπὶ γῆς ὑγίαιαν ποιοῦντα ἀνθρώποις. Recte intellectum est, huic Ὑγίαιαν τε alterum respondere debere nomen, verum id non Æsculapii esse debet (ex eo enim nihil, quod

ad rem pertineat, efficitur), sed aut solis aut cum sole coniunctum, ut ex eo intellegatur, etiam Græcos hæc copulasse; deinde non addendum alibi id nomen est, sed ex *παιδίων* excuspendum (*Υγιειάν τε ὀνομάζεσθαι καί...*), ut adiungatur: *δῆλα, ὥς* (videlicet. quod). Nomen ipsum non audeo definire. (*Ἠλιάδα?*)

(XXXI) Transeamus ad Latinos, quorum agmen ducet Cicero. Nam quod ad Attic. III, 8, 2 scribitur: nam Phaetho libertus eum (Q. Ciceronem) non vidit; vento reiectus ab illo in Macedoniam Pellæ mihi præsto fuit, vento ab homine non reiecimur aliquo, nedum ab eo, quem non viderimus. Ab Ilio, cum Asiam peteret, Phaetho erat vento reiectus.

(XXXII) Ciceroni adiungatur Asconius, qui in exordio commentarii in Pisonianam, (p. 119 Hot.) scripsit: magis naturale est, ut Piso recenti reditu in vectus sit in Ciceronem, non, ut editur, ipso recenti, pronomine male abundantanti.

(XXXIII) Seneca rhetor p. 173 (155) narrat Latronem, cum Cæsare Augusto præsentem declamaret, quædam de adoptione dixisse, quæ Cæsarem tangere crederentur (— verba corrupta sunt necdum probabiliter emendata —); tum Mæcenas (ne progrediens Latio gravius offenderet) innuit patro fascina recusarem finiret iam declamationem. Sic enim codices. In patro subesse Latronem recte Iahnus intellexit; sed aliud præterea latet nomen proprium, quo eruto reliqua etiam certam habent emendationem; fere enim tantum litteræ separandæ recte sunt, Mæcenas innuit Latroni, ~~festinare Cæsarem~~; finiret iam declamationem.

(XXXIV) Apud eundem p. 250 (227) hæc scribuntur: Saturninus Furius, qui volens (codd. volens) vel condemnavit, maius nomen in foro quam in dei clamationibus habuit. In Furio, inter declamatores non valde noto, in memoriam revocatur nobilis accusatio-

qua reum condemnauerat. Rei nomen litteræ satis monstrant: qui **Votienum** condemnauit. **Votienum** maiestatis damnatum, omisso accusatoris nomine, commemorat Tacitus ann. IV, 42.

(XXXV) Valerius Maximus VIII, 7 E. 3 de Platone Ægyptum (Alexandriæ vicinam) peragranti sic scribit: Nili fluminis inexplicabiles ripas vastissimosque campos, effusam barbariem et flexuosos fossarum ambitus Ægyptiorum senum discipulus lustrabat. Apparet prave dici lustrare barbariem et barbariem effusam vitiosissimeque inter locorum appellationes (ripas, campos, fossas) barbariem illam interponi. Latet sub barbariæ nomine locus aliquis in vicinia Alexandriæ notabilis, qui natura sua apte effusus dici potuerit. Is lacus aut palus est. Nimirum scriptum fuerat: effusam **Mareotidem**; semel scripto *m*, ex areotidem factum sensim barbariem.

(XXXVI) Apud eundem Valerium VIII, 15 E. 1 de Pythagora hæc leguntur: Magnns honos (fuit, quod satis videbatur ad rem demonstrandam, ipsum dixisse), sed schola tenuis; illa urbium suffragiis tributa: Enixo Crotoniatæ studio ab eo petierunt, ut senatum ipsorum . . . consiliis suis uti pateretur, opulentissimaque civitas tam frequenter (cod. B frequentem) venerati post mortem domum Cereis sacrarium fecerunt, quaque (recte Kempfius: quoadque) illa urbs viguit, et dea in hominis memoria et homo in deæ religione cultus est. Mire, cum urbium suffragia nominasset, una urbs appellatur, Croton; cur deinde illa opulentiae laus (opulentissimaque civitas) non statim ponitur? quæ est illa frequentia venerationis? quove pertinet particula tam (tam frequenter)? Intellegi iam ex his indiciis potest, in corruptis illis tam frequenter latere alterius urbis (vel potius, propter venerati et fecerunt, incolarum) nomen. Acce-

dit, quod nemo Pythagoræ morienti aut post mortem honorem habitum a Crotoniatis tradidit, sed eum aut ab iis occisum aut inde fugisse Metapontique mortuum esse. Itaque nihil certius esset quam Metapontinos hic cum Crotoniatis coniunctos fuisse, etiamsi non apertis verbis Diogenes Laert. VIII, 15 (cfr. 40) et Iustinus XX, 4, 18 ipsum hoc de Pythagoræ domo in sacrarium Cereris conversa ad Metapontinos referrent. Scripserat igitur Valerius: Enixo Crotoniatæ studio . . . pateretur, opulentissimaque civitas **Metapontini** venerati post mortem domum Cereris sacrarium fecerunt. Quoniam autem hæc emendatio omni dubitationi exempta est, in hoc loco ut in proximo et in aliquot superioribus animadverti velim, cum semel a nomine proprio aberratum esset, quam licenter litteræ ad vocabula appellativa efficienda mutatæ sint. Nam ex Meta superest ta, ex pontini tantum nt.

(XXXVII) Apud Plinium hist. nat. II, 224 enumerantur fluvii, quorum aquæ lacuum, quos transirent, aquas supermeare nec iis misceri credebantur, his verbis: Quædam vero et dulces (aquæ) inter se supermeant alias, ut in Fucino lacu invectus amnis, in Lario Addua, in Verbanno Ticinus, in Benaco Mincius, in Sebino Ollius, in Lemanno Rhodanus, cet. Ibi quin proprium eius quoque fluvii, qui Fucino lacui invehatur et eum supermeet, nomen positum fuerit, non inane et a constructione (in Fucino lacu) alienum participium, dubium non est, etsi a nullo annotatum video; sed quod id nomen fuerit, si tamen traditum usquam est, iis relinquo reperiendum, qui Apenninos et rivos fluviolosque inde in Fucinum decurrentes melius norunt quam ego.

(XXXVIII) Tacito in Agricolæ c. 24 insignis in hoc genere et cum historia coniuncta adhibenda emendatio est Scribitur enim ibi sic: Quinto expeditionum anno nave prima transgressus ignotas ad id tempus gentes crebris simul ac prosperis præliis domuit;

eamque partem Britanniae, quae Hiberniam adspicit, copiis iustruxit cet. Manifestum est, non omitti potuisse, quod caput narrationis est et sine quo omnia haec inania sunt et ipsa oratio vitiosa, quid (quod flumen mareve) Agrippa transgressus sit; deinde nihil sane in ipsa Britannia erat, quod classe et navibus transiret; ineptissima quoque est primae navis mentio; nam si hoc Tacitus significaret, Agrippam exemplo fuisse exercitui primum ipsum euntem (prima nave, non nave prima), saltem periculi et difficultatis aliqua significatio praecedere debebat. Nolo persequi inutiles mendii manifesti enarrando occultandi conatus; apparet enim, in illis nave prima nomen latere fluminis, quod Agrippa transierit, ut in partem Britanniae, quae Hiberniam aspicit, veniret. Scripserat igitur Tacitus: Quinto expeditionum anno Sabrinam transgressus. Eius nominis multo clariora vestigia quam supra Metapontinorum apud Valerium aut Mareotidis supersunt; nam ex brigam factum prima, tum ex na, quod restabat, nave. Agrippa in meridiana partem eius regionis, quam nunc Valisiam appellamus, intravit.¹⁾

(XXXIX) Apud Gellium XVII, 21, 17 et 18 haec leguntur in editionibus: Hostes tunc populi Romani fuerant Fidenates. Itaque qui in hoc tempore nobiles celebresque erant, — Sophocles ac deinde Euripides tragici poetae et Hippocrates medicus et philosophus Democritus, — Socrates Atheniensis natu quidem posterior fuit, sed quibusdam temporibus iisdem vixerunt. Totum locum descripsi,

¹⁾ Ann. III, 68, ubi doleo Nipperdeinum facili delendi, quae nemo additurus fuit, auxilio usum, subesse nomen proprium matris Siliani, multi viderunt; id nomen ad litteras alia prope accedere debet, deinde eiusmodi feminae esse, cuius ob genus et cognationem principis singularis ratio habenda fuerit. Utrique conditioni unum satisfacit plenissime Atia (Atia parente geniti).

ut appareret, quam mirabili ineptoque interpungendi artificio vir perdoctus, sed iudicii in re critica interdum parum liberi et firmi, M. Hertzius, pronomem qui (quod alii simpliciter eiciunt) tueri conatus esset (qui . . . nobiles erant . . . , Socrates . . . fuit). Sed manet ultra fidem perversa argumenti conclusi significatio in itaque. Gellius scripserat: Hostes tunc populi Romani fuerunt Fidenates *Aequique*. In hoc tempore nobiles celebresque erant Sophocles . . . Democritus . . . Socrates cet. Plusquamperfectum neque per se neque inter perfecta, quæ præcedunt et sequuntur, ferri poterat.

(XL) Apud poetas versus latere vetat hoc mendorum genus, nisi ubi pro nomine proprio appellativum eiusdem prorsus mensuræ substitui potuit. Id factum est memorabili exemplo apud Statium Silv. II, 6, 64, ubi Flavium Ursum calamitates, si quæ prædiis fructibusque eius incidissent, fortiter laturum fuisse ita affirmat, ut simul possessiones per omnes Italiae partes et per provincias late sparsas adulatorie persequatur:

O, quam divitiis censuque exutus opimo
 Fortior Urse, fores; si vel fumante ruina
 Ructassent¹⁾ dites Vesuvina incendia Locros
 Seu Pollentinos mersissent flumina saltus,
 Seu Lucanus ager seu Thybridis impetus altus
 In dextrum torsisset aquas, paterere serena
 Fronte deos.

Vesuvii incendia et flumina exundantia quid in agris vicinis efficiant, intellego; quid ager Lucanus nocere ipse aliis possit, prorsus non intellego ac ne id quidem video, utrum ager mergere saltus (ut coniungatur cum superioribus) an, ut Tiberis, torquere aquas suas dicatur; tertium nihil esse

¹⁾ Hoc verum esse nequit. Vesuvius flammam ructat, non urbes. Vastassent vulgare est pro Statii ingenio et longius discedit. Opinor scriptum fuisse raptassent.

video. Nugæ hæc meræ sunt de agro Lucano. Staius hic quoque flumen agris timendum nominaverat:

Seu Lucanus *Acir* seu *Thybridis* impetus cet. *Acirim* Lucaniæ fluvium inter *Sirim* et *Metapontum* *Strabo* et *Plinius* nominant; eum *Staius*, ommissa terminatione Græca sive malum Latina, vulgari forma appellavit aut *Acris* fecit.

Dixi supra, etsi multo facilius pro nominibus propriis appellativa substituantur, hoc est, pro minus notis et non expectatis communia et trita, quam contra, esse tamen, ubi in appellativorum locum errore subreperit propriorum species. Id suspicor accidisse in (XLI) *Plutarchi Aristide* c. 25, ubi editur: *Καὶ γὰρ τὰ χρέματὰ φησὶν (Θεόφραστος) ἐκ Δῆλου βουλευομένων Ἀθήναζε κομισαὶ παρὰ τὰς συνθήκας καὶ Σαμίων εἰσχυομένων εἰπεῖν ἑκείνον (Ἀριστείδην), ὡς οὐ δίκαιον μὲν, συμφέρον δὲ τοῦτ' ἐστίν.* Nam *Samios*, quos non multis annis post *acres libertatis* suæ defensores exstitisse novimus, neque omnino huius consilii adiutores fuisse probabile est neque id *Athenis* ad deliberandum proposuisse (*εἰσχυρισθαι*)¹; neque ulla ceteris locis (*Plut. Pericl.* c. 12, *Diodor. Sic.* XII, 38, *Iustin.* III, 6) *Samiorum* mentio fit. Multo mihi hæc res cum *Ἑλληνοταμίαις* coniunctior videtur; itaque valde vereor, ne *Plutarchus* scripserit καὶ τῶν ταμιῶν εἰσχυομένων.

(XLII) Sed ut hoc incertum sit, prorsus certum est in *vita Arati* c. 16 *Plutarchum* non scripsisse, quod editur e codicibus: ὁ δὲ Ἀκροκόρινθος, ἠψυχλὸν ὄρος, ἐκ μίσης ἀναπεφυκῶς τῆς Ἑλλάδος. Nam neque ad rem, de qua agitur (claustra Peloponnesi *Acrocorinthum* esse) pertinet, in media Græcia eum esse, neque id ita fuisse Græcorum opinione usquam significatur, et totum hoc ex media Græcia *Acrocorinthum* se extollere, sic dicitur, quasi in reliqua Græcia plana aut non multo secus hic supra cetera eminuerit mons.

¹) Legi, quæ *Curtius* scripsit in *hist. Græciæ* II p. 139.

Atqui undique Græciam longe maiores altioresque montes obtinebant. Id ad rem pertinet verumque est et apte dicitur, ex omnibus circa planis arduum hunc et undique præruptum collem surgere, quod sic Plutarchus dixerat: *ὑψηλὸν ὄρος ἐκ μίσης ἀναπεινκὸς τῆς πεδιάδος*. Nam uecessario coniungenda sunt *ὄρος ἀναπεινκὸς*¹⁾.

(XLIII) In eiusdem Plutarchi vita Cleomenis c. 7 Cleomenes dicitur expeditione suscepta *Ἡραιὰν καὶ Ἀλσαίαν τὰς πόλεις ταπτομένας ὑπὸ τοῖς Ἀχαιοῖς εἶλιν*. *Alsææ* nomen ueque legitur usquam et satis peregrinum sonat; sed hoc ferri debet, non potest ferri articulus per se ineptus et pravissimus verborum ordo (*τὰς πόλεις ταπτομένας*). Scripserat Plutarchus: *Ἡραιὰν καὶ ἄλλας τινὰς πόλεις ταπτομένας ὑπὸ τοῖς Ἀχαιοῖς εἶλεν* aut *ἄλλας ἐνίας πόλεις*. Sic recte noto maioris oppidi nomini subiicitur in ceteris generis significatio.

(XLIV) Apud eundem Plutarchum de curiosit. c. 1 (p. 515) ignoti poetæ hic versus ponitur:

*Ὅσσον ὕδωρ καὶ Ἀλίζονος ἡ δρυὸς ἀμφὶ πέιτηλα,
τοσοῦτον πληθὸς ἐνρήσεις ἀμαρτημάτων ἐν τῷ βίῳ κ. τ. λ.*

Fluvii nomen inauditum esse, ferre debemus; id ferre nou debemus, hunc tam obscurum poni tanquam omnium ditissimum aquæ (etsi hæc ipsa laus copię aquarum mira est); ne id quidem tolerabile est *κατ' Ἀλίζονος* dici pro *ἐν Ἀλίζονι* aut *κατ' Ἀλίζονα*, nec Græcum: (*ὄσα*) *πέιτηλα ἀμφὶ δρυὸς*. Nimirum conflatum fluminis uomen totum est ex duabus vocibus veraque versus forma hæc fuit:

Ὅσσοις ὕδωρ καὶ ἄλῶς στόνος ἡ δρυὸς ἀμφὶ πέιτηλα,
quantus est fragor per aquas maris et circa folia quercus.

(XLV) In Luciani navigio c. 20 Adimantus ridicule fugit se, thesauro invento, omnia iam ultra modum magna et splendida coemisse: *Εὐθύς οὖν κατὰ τὸν Ἡαίοδον*

¹⁾ Ann. philol. Danic. V p. 16 et 158.

οἶκος τὸ πρῶτον, εἰς ἃν ἐπισημότατα οἰκοῖεν, καὶ τὰ περὶ τὸ ἄστυ πάντα ὠνηοάμεν ἤδη πλὴν ὅσα Ἴοθμοὶ καὶ Πυθοὶ, καὶ ἐν Ἐλευσίνοι ὅσα ἐπὶ θαλάττῃ καὶ περὶ τὸν Ἴοθμόν ὀλίγα τῶν ἀγώνων ἕνεκα, εἴ ποτε δὴ τὰ Ἴοθμια ἐμυθρήσοιμι, καὶ τὸ Σικυνώνιον πεδῖον κ. τ. λ. Mire ex Atticis possessionibus excipiuntur Isthmicæ et Pythicæ, quæ Atticæ non sunt, nec minus mire hic Isthmia et Delphica ante Eleusinia, quæ in Attica sunt, nominantur, tum iterum Isthmia. Codices (Marcianus et alii) pro Πυθοὶ habent λίθοι, rectissime; nam omnia circa urbem coemit homo subito fortunæ rivo inauratus exceptis desertis et infructuosis (tesquis et saxis), quæ contemnit et aliis relinquit. Itaque in Ἴοθμοὶ latet, quod saxis respondet, ἀγχομοί, ut sit: πλὴν ὅσα ἀγχομοὶ καὶ λίθοι.

(XLVI) In Latinis idem accidisse, primum ostendat Turpili exemplum, cuius e Philopatro comœdia hæc citantur apud Nonium p. 281:

Forte eo die

Meretrices ad me de lenitate Atticæ ut
Convenerant condixerantque cœnam apud me
Thais atque Erotium, Antiphila, Pythias.

Scripterat poeta: Meretrices ad me de vicinitate aliquæ Convenerant cet. Ex qua urbe essent meretrices, quæ convenissent ad eam, quæ loqueretur, sane non opus erat dici, quoniam necessario ex eadem erant, in qua ipsa esset et loqueretur.

(XLVII) Seneca rhet. p. 319 (291) in præfatione libri X (olim V) controversiarum quæ de Scauri ingenio desidia corrupto dicit, his verbis concludit: Declamantem audivimus et novissimæ quidem M. Lepido ita ut, quod difficillimum erat, sibi displiceret. Neque ad rem pertinet, ubi Scaurus postremo declamaverit, neque homo senatorius in aliena et privata domo declamavit neque dativo ullus in ea re significanda locus est (pro eo quod est: apud M. Lepidum). Seneca scripserat: novissime

quidem tepide ita, ut . . . sibi displiceret. Etiam calorem, qui ante Scaurum adiuverat, Seneca defecisse significat. Prænomen Lepido accessit ex ultima præcedentis vocis littera. Teporem in oratione scriptor dialogi de oratoribus appellat c. 21, tepide dicere apud Augustinum est, translatione facili ab affectibus tepescentibus.

(XLVIII) Apud Velleium Paterculum I, 18, 1 neque dubitari potest neque dubitatum est, quin corruptum esset in Italia (quæ urbes in Italia talium studiorum fuere steriles); sed qui tollunt aut transponunt, neque mendii causam expediunt neque vident illo sublato aliquid ad sententiam deesse; nam cum Velleius proxime tantum de eloquentia dixerit ita una Atheniensium urbe clausa, ut nemo Argivus aut Thebanus aut Lacedæmonius orator nominetur, non recte talium studiorum mentio, si nihil additur, ad omnes litteras refertur; (rectum esset omnino talium st.). Velleius scripserat: quæ urbes et in alia talium studiorum fuere steriles, hoc est, etiam in reliqua genera, ad alia tentanda.

(XLIX) In copiosa et dilucida Asconii narratione de cæde Clodii rebusque cum ea coniunctis ad Ciceronis Milonianam p. 144 Hot. Q. Metellus Scipio inter alia dixisse dicitur, Milonem, cum sciret in Albano parvulum filium Clodii esse, venisse ad villam et, cum puer ante subtractus esset, ex servo Halicore quæstionem ita habuisse, ut eum articulatim consecaret; villicum et præterea duos servos iugulasse. Quaero, cur unius servuli nomen ponatur, villici et duorum reliquorum (ut par erat) omittatur; etiam, quid id ipsum sit nominis Halicor aut cui simile; postremo, cur ex hoc uno servo ac non ex ceteris maximeque ex villico quæsitum sit. Quæsitum scilicet ex eo est, ad quem proxime pueri cura pertineret: ex servo alitore, hoc est, qui puero alendo et curando præpositus erat; eum

probabile erat de alumno scire. In infante altor est, qui post pædagogus¹⁾).

(L) Cum nominibus propriis ita coniuncti sunt librorum tituli, etiam quadam errandi opportunitate, ut eorum obscurorum aut non animadversorum tria exempla hic adiungere appendicis loco libeat. Eorum primum est in Plutarchi Demosthene c. 28, ubi sic editur: "Ερμιππος δὲ τὸν Ἀρχίαν ἐν τοῖς Λακρίτου τοῦ ῥήτορος μαθητῆν ἀναγράφει. Quid vitii esset, interpolatores intellexerunt, quorum qui codicem C scripsit, in quo multiplex nec inscita correctio est, ἐν τοῖς sustulit, alii, quos Coraes secutus est, μαθηταῖς substituerunt. Plutarchus scripserat: "Ερμιππος δὲ τὸν Ἀρχίαν ἐν βίοις Λακρίτου τ. ῥ. μαθητῆν ἀναγράφει. Notissimus est liber, qui et sine articulo (ἐν βίοις) citatur, et ἐν τοῖς βίοις, ut ter apud Diog. Laertium, (quemadmodum apud Athenæum Clearchus et ἐν τῷ πρώτῳ τῶν βίων VI p. 234 F et similiter alibi, sed ἐν δευτέρῳ βίων IV p. 157 C, XV p. 681 C, ἐν τετάρτῳ βίων XII p. 514 D et ad eundem modum alibi). Alioquin facile erat pro τοῖς scribere τοῖς βίοις.

(LI) Apud Philostratum in vitis sophistarum I, 22, 2 sic scribendum est: Διεξιὼν γὰρ (Διονύσιος ὁ Μιλήσιος) τὸν Δημοσθένην τὸν μετὰ Χαιρώνειαν προσάγοντα τῆ βουλῇ ταυτὸν (prius hoc est declamationis thema, ab editoribus animadversum) ἐς τῆνδε τῆν μονῃδιαν τοῦ λόγου (scr τὸν λόγον) ἐτελεύτησεν "ὦ Χαιρώνεια πονηρὸν χωρίον καὶ πάλιν αὐτομολήσασα πρὸς τοὺς βαρβάρους Βοιωτία· (et Bœotia iterum ad barbaros transgressa, ut ante fecisti bello Persico; vulgo καὶ πάλιν a verbis ficti Demosthenis separantur;) οτενάξατε οἱ κατὰ γῆς ἤρωες, ἐγγὺς Πλαταιῶν νεικήμεθα", καὶ πάλιν ἐν τοῖς κρινομένοις ἐπὶ τῷ μισοσοφρεῖν "Ἀρκάσιν ἀγορὰ πολέμου πρόκειται καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων κακὰ τῆν Ἀρκαδίαν

¹⁾ Ann. philol. Dan. V p. 23 et 160.

τρέφει, καὶ περιέρχεται πόλεμος αἰτίαν οὐκ ἔχων“.
(Alterum hoc est declamationis thema: *οἱ κρινόμενοι ἐπὶ τῷ μισθοφορεῖν*. Vulgo hæc cum verbis sequentibus continuantur, quasi omnia ex Demosthenica illa declamatione desumpta sint.)

(LII) Inter fragmenta Ciceronis librorum incertorum ponitur hoc e Nonio p. 225 (Bait. et Halm. IV p. 1059, Bait. et Kays. XI p. 141): Præ negotiatoribus Achæis syngraphas, quas nostra voluntate conscripsimus. Nonius ex oratione pro negotiatoribus Achæis reliqua verba posuerat.

Cap. IV.

Probabilitatis criticæ in rebus grammaticis æstimandæ leges explicantur et certo exemplorum genere declarantur¹⁾.

Proprium quoddam est genus emendationum, quas grammaticas appellare licet, ad restituendam legitimam orationis structuram mendis vitiatam pertinens, in quo emendandi necessitas conficitur, cum comparatis rationibus, quæ ex sermonis usu et constantia ducuntur, et testimoniis exemplisque ponderatis demonstratur, non credi posse, a communi lege ita aberratum ab ipsis scriptoribus esse, quemadmodum in codicibus eorum aberretur. Eo demonstrato fere una et simplex aut certe non multiplex ostenditur menda ex communi errandi opportunitate orta corrigendi via; interdum tamen graviores et ex aliis causis orti errores grammatico vitio coarguuntur. Huius emendandi generis plures species in Latinis scriptoribus coniectim tractavi; hoc loco speciem aliquam ad Græcos scriptores pertinentem placet universe tractare non tam singulorum

¹⁾ Grammaticas quæstiones hic eas solas attingo, quæ ad orationis struendæ leges pertinent (syntacticas). Nam de ipsis verborum formis et declinationibus (quas flexiones nunc vocant) aut omnino rectis aut apud quemque scriptorem probandis quærendi cautiones persequi a meo proposito alienum est.

locorum causa quam ut semel in apto et perspicuo exemplo exponam, quomodo in toto hoc genere et rationum e testimoniorum momenta exquirenda et ponderanda censeam. Sed ordiendum est a narrando.

Plus viginti sunt anni, cum in syntaxis Græcæ arte et alia quædam ad modorum et temporum verbi usum pertinentia certioribus et magis perspicuis, quam quæ vulgo traderentur, præceptis comprehendere conatus sum et aoristi infinitivus ubi præteriti significationem haberet, ubi non haberet, simplici apertoque fine discrevi (§ 172), primus, nisi fallor, certo præcepto rem complexus, in qua sensum quendam superiores secuti erant, Henricus quidem Stephanus eiusdemque ætatis alii rectius constantiusque quam recentiorum multi. Quæ ibi breviter posueram, notato tamen (§ 172 a not.) librariorum errore, quem veterum scriptorum editores non raro secuti essent, ea in libello, quem arti in Germania editæ comitem esse volui (Bemerkungen über einige Punkte der griechischen Wortfügungslehre, Gættingæ 1848), uberius explicavi (p. 29 sqq.). Collecta enim dispositaque materia ostendi, in ipsa summa rei non ita multum, ut ipse dixi, ab Elmsleio (mus. crit. IV p. 475) discedens, sed quibusdam accuratius terminatis, in iis, quæ de aoristo infinitivi sine *ἄν* apud verba dicendi (minandi, promittendi, iurandi cet.) putandique (credendi, expectandi cet.) significationem habentia pro futuro aut similiter posito traderentur (nam pro ipso futuro se accipere negant. qui subtiliores videri vólunt), quanquam clarorum philologorum nomina inde ab Hemsterhusio ad Hermannum, Lobeckium, Kruegerum aures circumsonarent, quod quidem ad scriptores ante Byzantinam ætatem attineret, nihil esse nisi menda incuriose corrassa et opinionum commenta. omissis ipsis recte quærendi initiis, levissime iacta, et si quis indicia veri exquireret, perspicue apparere, segregatis e verborum locorumque confusa turba iis, quæ suam et propriam haberent regulam (ut *ἐλάσις* et cognatis, *εἰκόσις*

ἔστιν, χάρις), exemptisque paucis locis, qui recte scripti male intellegentur, in ceteris, nisi quod in uno et altero aliud lateret mendum, aut futurum lenissima mutatione (δέξεσθαι pro διξασθαι, ποιήσειν pro ποιῆσαι) restituendum esse aut ἄν non minus plerumque leni (ἴκιστ' ἄν, μάλιστα ἄν) addendum, multosque locos aliorum meave emendatione correxi¹⁾. Sperabam effectum esse, ne quis paulo prudentior peritiorque ἔφθ (ἔπειτα) ποιῆσαι (ποιῆσαι τενα), ut esset: facturum se (aliquem) esse, aut etiam κακώσειν καὶ χειρώσασθαι edere auderet, tribus quattuorve locis similibus adscriptis appositave contortula et inani distinctione. Sed ea disputatio, exposita in libello iniquissimo tempore inter belli turbas edito, unum et alterum commovit (H. Sauppium in Platonis Protag: p. 316 C, G. Sauppium in Xenophonte, Steinium, ut opinor, in Herodoto ex aliqua parte, Kochium in Aristophanis nub. v. 35 et 1141); plerique Græcorum scriptorum editores eam aut ignorasse aut neglexisse videntur; nam aut tacite (ut Bekkerus in Homero, in Platone Hermannus) aut veterem cantilenam occinentes (quod maxime in Kruegero miror, nisi grammaticæ suæ auctoritatem, qua ceteri in hac re utuntur, deserere non in animum induxit) menda aut omnia aut pleraque tenuerunt; quidam, meo libello aut appellato aut significato, ea adscripserunt, ut nihil eos attendisse aut intellexisse appareat²⁾; qui autem his proximis annis veriora

¹⁾ Non paucos locos notaverat Dobracus, veri tenax, alios Schæferus et Bekkerus, sed inconstantius.

²⁾ Rauchensteinus ad Lysiae orat. XII, 19 ad defendendum ῥῶντο κηῆσασθαι pro κηῆσθαι positum, quod ego notaveram, me ipso utitur auctore, iis, quæ in syntaxi de ἰλίς et cognatis scripseram, ad οἶμαι translatis, oblitus, quam diligenter illa a dicendi putandique verbis separavissem (Bemerk. p. 43); deinde in § 26, ubi οἶε δοῦναι pro δώσειν accipitur, correctionem vix necessariam esse, superiore illa notula demonstratum putat, in XIII, 53 negat certo affirmari. Quid id ad tempus?

tenuerunt, alium videntur auctorem secuti esse. Facta est enim his annis ad parendum in re parva veritati non parva progressio. Nam aliquot post illa a me scripta annis C. G. Cobetus, homo et ingeniosus in hoc genere ad inveniendum et Græce perdoctus, in variis lectionibus (1854, p. 98, 262, 269) ab eadem vera aoristi infinitivi cum illis verbis coniuncti significatione profectus, animadversa et declarata singulari nonnullorum locorum pravitate, ceterum tota re non plene exposita nec terminata (ita ut possent ei quædam cum veri specie opponi, ut aoristi cum *εἰκόσ ἴσαι* usus), eandem, quam post Elmsleium et alios ego, duplicem corrigendi rationem iis scriptorum locis, in quibus aoristi infinitivus futuri vim habere putaretur, adhibendam pronuntiavit eosdemque magnam partem locos, quos ego notaveram. Thucydidis, Lysiæ, aliorum posuit, omissis sane iis aliorum locis, quorum difficilior erat correctio, ad idemque emendandi genus rediit in novis lectionibus (1858, p. 164, 365 sq., 405), nonnullis quidem locis iterum positis. Atque eius auctoritas, etsi habuit obtrectantem in hac quoque re Herbstium nec parentem Kruegerum, alios movisse videtur, primum quidem L. Dindorfium. Nam is non solum a. 1853, cum Xenophontis historiam Græcam Oxonii ederet, aoristum pro futuro (I, 6, 14: *οὐκ ἐγγη . . . οὐδὲνα Ἑλλήνων . . . ἀνδραποδισθῆναι*) tenuit adscriptis defensionis causa uno Xenophontis, uno Plutarchi loco, sed etiam 1857, cum Cyropædiam ederet, restituit ille quidem in illo, quo ad Hellenica usus erat, loco futurum (*τειχιούσθαι*) e bonis codicibus (pro *τειχίασθαι*), sed tamen aoristum ferri posse significavit, citata illa ad Hellenicorum locum annotatione et additis duobus Dionis Chrysostomi (vel potius Dionis et Sapphus) locis. Sed deinde totus commutatus et in Xenophontis scriptis et in Diodori Siculi et in Dionis Chrysostomi (Polybium et si quos alios postea edidit, non pervolutavi) ubique aut post alios aut primus verum secutus est, saltem ubi futuro restituto (*ε* pro *α* et *ειν* pro *αι*) ab-

solvi res poterat; nam ubi *ἄν* addendum erat, addidit interdum, ut in Xenophontis Hellenicorum loco (*οὐδὲν' ἄν Ἑλλήνων . . . ἀνδραποδιοθῆναι*), alibi omisit, ut apud Diodorum Siculum XV, 51 (*ὑπελάβανον αὐτοὺς ῥαδίως ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν καταπολεμηθῆναι*, id est, *καταπολεμηθῆναι ἄν*) et Dionem Chr. or. 74 (tom. II p. 397 R: *τοῖς φάοκονοι μήποτε καταλιπεῖν τὴν πρὸς σε φιλίαν*, id est, *μήποι' ἄν*)¹). Eandem viam ingressus est Sintenisius in Plutarchi scriptis (in edit. Teubneriana), in aliis scriptoribus alii; Gustavus quidem Sauppium (1865) ad Xenophontis *anab.* I, 2, 2, restituto recte *ὑποσχόμενος μὴ πρόσθεν παύσεσθαι* pro *παύσεσθαι*, Futurum, inquit, vix unus liber habet, nunc quivis postulat. Itaque iam supervacaneum videri possit de hoc loco quaerere et disserere. Sed primum, quod quemvis postulare Sauppium dicit, non postulat Bekkerus in Homero, Kruegerus et Classenius in Thucydide (ne Herbstium dicam) multum abest ut postulent, aliique in aliis, ipsique, qui *ποιήσῃν* et *δέξασθαι* pro *ποιήσαι* et *δέξασθαι* reponunt, relinquunt aliquot locis infinitivos aoristi non minus vitiosos, sed festinantibus minus emendatu faciles, qui loci quamdiu intacti restant, res confecta non est neque effugia praclusa circumspiciantibus, cum praesertim ipsa causa a Cobeto, quem fere sequuntur,

¹) In uno Diodori libro XIV aoristos sustulit 41 (*χρήσασθαι*), 44 (*κατακτῆσασθαι* coniunctum cum *ἀνέξῃσιν*), 61 (*δωρήσασθαι . . . ποιήσασθαι*), 95 (*δωρήσασθαι*), 98 (*συγκρατῆσασθαι*), 110 (*ποιήσασθαι*), et post *ἐπιζῶ* verbum (cur hoc eorum ponam, post apparebit) 13 (*πίσαι*), 56 (*ἐπισχεῖν* coniunctum cum *ἐμφράξῃν*, recte factum *ἐπισχῆσῃν*), 57 (*διανήξασθαι*). Incuria relictum est XV, 8 *ἐφησε συγχωρήσαι* pro *συγχωρήσῃν*. Nam XVI, 55, ubi editur: *διεβεβαίωσασθαι πᾶν, ὃ, τι ἄν αἰτήσῃ, χάρισσασθαι* fortasse incerta visa est correctio, quoniam potentialis orationis forma (*πᾶν ἄν . . . χάρισσασθαι*) parum apta videtur; mihi Diodorus *χάρισσασθαι* pro *χαριεῖσθαι* non refugisse videtur.

non ita argumentis expositis peracta sit, ut et corrigendi necessitas manifesta sit et frequentia, quæ videtur deterrere posse, quam inanis sit, appareat. Vereor etiam, ut ipsi illi, qui de summa re recte sentiunt, omnes corrigendi necessitatem et veniam recte terminent, ut *χράω, εἰκόσ ἐστι*, alia et excludantur et, cur excludantur, intellegatur. Sauppius ipse exceptit, quod excipiendum non erat, *ἐλπίζω δέξασθαι* (anab. VI, 5, 17). Est autem necessarium huiusmodi errores et dubitationes prorsus, vero perspecto, tolli; nam neque aliter in ipsa grammatica breviter et perspicue et ad scriptorum intelligentiam apte præcipi potest neque in re critica ex grammatica pravitate indicia certa ad alia coarguenda menda duci. Itaque repetitis plerisque auctisque, quæ in illo libello a paucissimis lecto adumbrata sunt, aliis autem omissis, totum hunc locum eo, quo initio dixi, consilio et modo pertractare decrevi.

(1) Primum igitur, cum quæritur de forma aliqua loquendi singulari et dubia, eius quæstionis initium ducendum est a recta et perspicua communis et legitimi et certi usus cognitione et definitione et ad eam stabiliendam advocanda, quæ proxime cum eo usu coherent. Nam sic demum intellegatur, quantum declinet ille, de quo dubitatur, usus, num quam habuerit nascendi occasionem et in sermone opportunitatem, utrum facile an difficulter nec sine præcipiti, ut ita dicam, saltu ad eum deveniri poterit; hæc autem omnia ad probabilitatem æstimandam magnopere pertinent. Itaque ut olim (ad Cic. de fin. I, 10 p. 26 ed. II) eos reprehendi, qui ad indicativi pro coniunctivo usum in formis quibusdam sententiarum defendendum certæ et incertæ rei distinctionem advocarent, quod nulla minima in coniunctivo (in sententiis pendentibus) esset incerti significatio, sed tantummodo cuiusdam sententiarum coherentiæ, sic etiam inconsideratius facere censeo, qui, cum quærant *ἤτις (ὁμολογῶ, ὁμνυμι, cet.)* aut *ὁμνυμι ποιῆσαι* possint significare, dico aut puto fac-

turum esse, non prius constituent, quid soleat hæc coniunctio certo et legitimo usu significare. Nam qui unum quemvis librum Græcum legit, ei notum esse debet, se quavis pagina, interdum quidem ter quaterve, et ipsum *φημί (οἶμαι) ποιῆσαι* interpretari dico (puto) me fecisse et, si magister est, a discipulis postulare, ut sic interpretentur, nec unquam in hac coniunctione aoristum, deposita certi temporis significatione, pro præsentis actionis, ut ita dicam, momentaneæ indice poni, quemadmodum *βούλομαι ποιεῖν* et *ποιῆσαι* dicatur; deinde, si *ποιῆσαι φημί (οἶμαι)* in aliam etiam transferatur significationem, nullam relinqui formam, qua Græci in hac verborum coniunctione præteritum tempus universe certo et perspicue notent; (nam *πεποιῆσθαι* propriam quandam habet significationem;) postremo in infinita oratione apud huiusmodi verba hæc tria *ποιῆσαι, ποιῆσαι ἄν, ποιήσειν* respondere ad amussim his in recta oratione, *ἐποίησα, ποιήσαιμι ἄν, ποιήσω*, (*ποιῆσαι ἄν* etiam recto *ἐποίησα ἄν*.) ut, si *ποιῆσαι* certum locum amittat, in obliqua sententia certo reddi non possit rectæ orationis significatio neque, translato in alium locum *ποιῆσαι*, ut pro futuro dicatur, ulla tamen nasci possit nova significatio, quæ ullam rectæ orationis inclinationem adumbret. Itaque perridiculi sunt (neque enim mitiore vocabulo de iis uti possum, qui admoniti et sæpius admoniti has nobis nugas occinunt) et qui ideo *ποιῆσαι* apud *φημί* et *οἶμαι* in futuri significationem transferri posse narrant, quod aoristus infinitivi nullam certi temporis significationem habeat, et qui mira quædam et subtilia se reperisse putant, quæ assequantur Græci, si *ποιῆσαι ἐφη* aut *ἔπειτο* pro *ποιήσειν* dixerint; nam ipse, cuius oratio sic redditur, non poterat nisi aut *ποιήσω* aut *ποιήσαιμι ἄν* dicere.¹⁾ In hac autem tam aperta et facili et apta

¹⁾ Poteram multa mirifica proferre, si aut Hermanni aut, ut minores nominem, Baumleinii, Herbstii, aliorum disputata nunc evolere otium et animus esset; sed tria, quæ mihi hæc scri-

trium distinctione (*ποιῆσαι, ποιῆσειν, ποιῆσαι ἄν*) quomodo aberrari quave de causa potuerit unum membrum certam sedem amittere, omnino non intellegitur. Hæc qui consideraverit, ei per se summopere improbabile videbitur, *φημι (οἶμαι) ποιῆσαι* unquam in illam, quam quidam putant. significationem transisse, idque ut credatur, inexpugnabilem vim certissimorum testimoniorum dari postulabit. Atque eo magis hoc faciet, cum ei in mentem venerit.

benti et veterum locos inspicienti in commentariis se obtulerunt et quæ breviter absolvi possunt, exempla ponam. Ad Aristophanis nub. 35, ubi Kockius, meo nomine appellato, errorem (*ἐνεχυράσασθαι φασιν* de pignorationem minitantibus) correxerat, Teuffelius aoristum adscribit actionem simplicem et per se sine temporis nota significare, ut si Germanice dicas: „sie sagen, sie pfänden aus“; deinde, ut nunc in hac re fieri adsolet, Kruegeri grammatica appellatur. Omitto neque Teuffelium neque quemquam de minitantibus sic Germanice loqui; sed ubi Teuffelius legit *φημι ποιῆσαι*, ut esset, quod vult, dico me facere? Hoc enim ne illi quidem, qui pro *φημι ποιήσειν* dici posse putant, tradunt (quanquam memini Stallbaumium alicubi in Platone in prava scriptura enarranda sic vertere). Ad Sophoclis Electram 443, ubi *δοκεῖ . . . δέξασθαι νέκυν* volunt esse mortuum accepturum esse, Schneidewinus negat, assentiente Nauckio, *δέξεσθαι* recte dici potuisse, quod id (Germanicis verbis utendum est, ne quid corrupisse vertendo videar) „auf ein bevorstehendes *δέχεσθαι* bestimmt weiset“. Ergo ubi aliquid futurum negamus credique futurum esse vetamus, non debemus futuri significatione uti. Quid ergo? Dicemusue omnis causa, non factum? Classenius ad Thucyd. II, 3, 2 ad *καταῆσαι* de re futura positum confirmandum illud quoque adscribit, sic etiam cum *ἄν* poni aoristum. Quid est omnia confundere, si hoc non est, ex eo, quod fiat in *ποιῆσαι ἄν* (= *ποιήσαιμι ἄν*), efficere, quid fiat in *ποιῆσαι* (= *ἐποίησα*)? (Gravi errore ibidem Thuc. V, 1, 1 citatur, ubi *ποιῆσαι* satis apertam præteriti significationem habet.) Ægerrime fero in hominibus nec inductis nec, si cogitandi spatium et libertatem sumerent, imprudentibus, hanc fingendi et quicquid sub acumen stili venerit, scribendi temeritatem.

quam sæpe ex adverso contraria in eadem sententia apud hæc verba ponantur aoristus et futurum infinitivi, velut apud unum Thucydidem et alibi et his locis: IV, 83: *Περδικκας οὔτε δικαιοτήν ἔφη Βρασιδαν τῶν σφετέρων διαφορῶν ἀγαγεῖν . . . ἀδικήσειν τε, εἰ* (neque se sumpsisse . . . et iniuriam illum facturum), et IV, 98: *οὔτε ἀδικῆσαι ἔφησαν οὐδὲν οὔτε τοῦ λοιποῦ ἐκόντες βλάψειν*, et V, 30: *πρόσχημα ποιούμενοι τοὺς ἐπὶ Θράκης μὲ προσδοῖσιν ὁμόσαι γὰρ ἀντιοῖς ὄρκους.* (Add. IV, 63: *ὠχθημεν πράξειν . . . νομίσαντες εἰσθῆναι*, et IV, 114: *οὐδὲ γὰρ . . . δρᾶσαι . . . οἶεσθαι τεύξεσθαι*.) Cui enim non ultra fidem mirabile videbitur, in eodem sermone, apud eundem scriptorem illud *οὔτε ἀδικῆσαι ἔφησαν* posse etiam significare: neque iniuriam se facturos dicebant? At nunc non hoc solum iubemur credere, sed etiam aoristum illum futuri significatione cum ipso futuro aut copulative aut in partiendo, ubi certissime idem prorsus tempus intellegitur, ut nulla minima significationis inclinatio in aoristo esse possit, coniungi. Sic enim et alii et Poppo et Kruegerus et (quousque processit) Classenius scribunt, acriter contra Cobetum (meque, si novisset) defendente Herbstio, III, 46 (*Τίνα οἶεσθε ἦντινα πόλιν οὐκ ἄμεινον ἢ νῦν παρασκευάσασθαι πολιορκία τε παρατενεῖσθαι ἐς τοῦσχατον*) et IV, 28 (*λογιζομένοις δυοῖν ἀγαθοῖν τοῦ ἐτέρου τεύξεσθαι, ἢ Κλίωνος ἀπαλλαγῆσεσθαι . . . ἢ Λακεδαιμονίους σφίσι χειρώσασθαι*, ubi etiam communi futuro *τεύξεσθαι* hæc duo partitionis membra subiiciuntur *ἀπαλλαγῆσεσθαι . . . χειρώσασθαι*) et IV, 52 (*τήν τε Λίσβον κακώσειν καὶ καὶ ἐν τῇ ἡπείρῳ Αἰολικὰ πόλισματα χειρώσασθαι*) et VI, 24, 3 (*οἰοῖεν . . . καὶ προοκτῆσασθαι*) et VIII, 5, 5 (*ἐνόμιζε κομμεῖσθαι . . . καὶ ἄμια . . . ποιήσειν καὶ . . . ἢ ζῶντα ἄξειν ἢ ἀποκτεῖναι*), ut prorsus mirari subeat, cur IV, 21 non tenuerint *δίξασθαι καὶ τοὺς ἄνδρας ἀποδώσειν*. Cetera quidem ipsi colligunt (Poppo et post eum

Kruegerus ad III, 46, advocato etiam Pflugkio, qui in Euripidis Helena v. 278 defendebat hanc scripturam: *πόσιν ποθ' ἔξειν καί μ' ἀπαλλάξει κακῶν*) ac neque illud animadvertunt hæc, quæ incredibilia sunt, etiam ceteris fidem detrahere, neque quam manifestum fraudis indicium in ipsis verbis insit, de quo statim dicam. Nam locos tantum corradunt, de sermonis natura ac testimoniorum habitu ac forma æque incuriosi; illud addo, eos, qui hæc sic a Græcis confusa et perturbata narrant, nihilo minus Græci sermonis subtilitatem in hoc ipso admirari.

(2) In ipsis testimoniis in tali re etiamsi nihil præter numerum spectes, tamen non simpliciter ea numeranda sunt, sed cum comparatione (quod nunc relative fieri dicimus); nam non solum, quam difficilis res ad credendum sit, ratio habenda est, sed multo maxime, quam sæpe, si certo aliquo modo loqui licuisset, sic loquendi occasio fuerit et quanta sit contrariorum consuetæ formæ exemplorum copia. Nam interdum decem aut etiam quinque exempla multa sunt in forma loquendi non mirabili nec permagno numero exemplorum contrariorum, quod omnino utriusque formæ usurpandæ rara fuit occasio. Sed cum quæritur, qua infinitivi forma Græci ad rem futuram significandam apud dicendi putandique verba usi sint, quinquaginta aut centum exempla ex omni genere et ætate scriptorum collecta, etiamsi ipsa codicum discrepantia aperte incerta spernantur, quod non fit, tamen, si nihil habent proprii firmamenti (de quo mox dicam), non multa sunt, quod aliquot locorum millibus apud eos scriptores, ex quibus collecta sunt, huiusmodi verba cum infinitivo et de re præterita et de futura coniunguntur et quod omnibus partibus plura sunt illa exempla, in quibus in tali coniunctione *ποιῆσαι* pro præterito est, de re futura *ποιήσσειν* aut potentialiter et dubitative *ποιῆσαι* ἄν scribitur. Hæc tota comparatio qualis sit, significavi olim unius et alterius libri exemplo, velut in Lysiae oratione XIII bis (15 et 47) in codicibus, qui omnes

recentes sunt et auctoritate carent, scribitur *ὄνκ ἐγασαν ἐπιτερέψαι* (idem verbum) in futuri significatione, sed ter (21, 23, 25) *ἔφη* cum futuro infinitivi ponitur (accedente, ut statim dicam, singulari firmamento), semel (21) cum aoristo et *ἄν*, aoristus autem ipse quater (52, 70, 75, 76) pro præterito; in eiusdem autem Lysiæ primis decem orationibus aoristus infinitivi apud *φημί*, *νομίζω* similiaque verba pro præterito fere quinquies decies legitur, futurum septies (in una oratione secunda), aoristus cum *ἄν* modo potentiali (— nam *ποιῆσαι ἄν* condicionale pro *ἐποίησα ἄν* ad hanc rem nihil pertinet —) semel (VII, 34); aoristi sine *ἄν* de re futura positi nullum est exemplum. (Locos, qui volent, facile ipsi volutando reperient.) Apud Thucydidem e libro primo nnum olim proferebatur exemplum aoristi illo modo positi ex c. 26; post Bekkerum e codicibus omnes *χαίροσθαι* edunt; (aoristum apud *εἰκός* de eo, quod probabile sit futurum, I, 81 positum huic causæ totum infra eximam;) de re præterita aoristus apud dicendi putandique verba, si recte numeravi, vicies semel ponitur, de re futura futurum septies decies, bis (70, 72) aoristus cum *ἄν*. Eadem aut fere eadem ubique ratio est; nam ut ex alio Thucydidis libro tria quatuorve aoristi vitiosi exempla proferantur, apparet, ad universam rem nihil mutari; nec aliter se res in reliquis scriptoribus habet¹⁾.

(3) Non satis est, in testimoniis, quæ in re dubia proferuntur, codicum scripturam non variare, sed videndum est etiam, e cuiusmodi codicibus proferantur. Nemo enim ignorat, in aliis nos veterum scriptis bonis et antiquis codicibus uti, ut orationis formæ ex iis constitutæ fides haberi possit, aliorum nullos superesse codices nisi recentes et minoris aut plane exiguæ auctoritatis. Itaque quod ante

¹⁾ Si cui multa videntur loci, quos supra a L. Dindorfio nunc in uno Diodori libro XIV mutatos dixi. is numeret in eodem libro ceteros eiusdem generis; videbit, quot partibus plures sint.

plus triginta annos de Latinis in simili quæstione dixi (opusc. I p. 383), perverse facere, qui testimonia ex omnibus Ciceronis orationibus promiscue sumerent, idem ad Græcos pertinet, ut imperiti aut inconsiderati sit in tali re idem tribuere exemplis e Lysiæ orationibus sumptis atque e Demosthenis et Isocratis post codices Parisiensem Σ et Urbinate collatos, idem exemplis Xenophonteis aut etiam Thucydideis atque Platoniceis, eorum præsertim dialogorum, qui codice Bodleiano continentur. Animadverti igitur velim plura in hac disputatione iactari Lysiæ exempla e multo minore orationum corpore quam Demosthenis aut Isocratis, Platonis quoque vix unum et alterum proferri¹⁾.

¹⁾ In Phædone p. 97 D codices non pauci nec spernendi habent *ἄμην . . . καὶ μοι φράσειν . . . ἐπεκδιγγήσασθαι*, copulatione illa, quam nonnulli apud Thucydideum amplexantur, sed Bodleianus verum tenet. Utriusque cautionis, quam hic posui, exemplum Latinum subiciam olim a me proditum. Nam ante viginti sex annos scripsi (Bemerkungen über verschiedene Punkte der latein. Sprachlehre p. 65 et 66), abhinc, excepto quod duobus apud Ciceronem et Plautum locis pro ante (superius aliquod tempus) positum reperiretur, constantissime cum accusativo poni, eique rei fidem feci prolatis sex Ciceronis locis, uno Plauti, tribus Terentii, uno Horatii, undecim Velleii ex parva parte opusculi, uno M. Antonii apud Suetonium, his unum contrarium esse Ciceronis in oratione pro Rose. Com. 37 (abhinc annis XV), in qua tamen duobus versibus post legeretur abhinc triennium; eius orationis textum a codicibus esse infirmissimum. Hoc adeo pro indicto fuit, ut ne Halmio quidem aut Baïtero aut Kaysero, hominibus meorum sane non contemptoribus, innotuerit. Poteram addere ex reliquo Velleii opusculo (nam delectatur hac forma tempora rerum a sua ætate retro computandi) saltem viginti locos, duos etiam contrarios, alterum II. 65, 2, adeo manifesto pravum (post urbem conditam abhinc annis DCCVIII), ut Haasius abhinc sustulerit, alterum II. 103, 2, ubi cum præcederet post urbem conditam annis DCCLIIII, factum est etiam abhinc annis XXVII, quod Haasius correxit.

(4) Sed propria quædam est præter codicum fidem testimoniorum per se firmitas infirmitasve, quæ spectatur primum ipsa verborum forma mutationi et in aliam formam translationi opportuna aut non opportuna; deinde accedit apud poetas ex formis non eiusdem mensuræ versus lex alteram recipiens, alteram excludens. Priorem illam cautionem in quæstionibus ad Latinam grammaticam pertinentibus sæpe commemoravi; nam et cum de indicativo et coniunctivo quæreretur, sunt et sint aut sit post vocalem litteramve *m* pro testimonio accipi vetui, et, cum de accusativo et ablativo ageretur, singularis numeri formas sola littera *m* extrema distantes, et in alia re cum venerint pro venerunt scriptum quicquam valere negavi contra cum veni, cum venisti; nec Græca exempla difficile erat afferre, quædam supra in transcurso significata (velut de ἤκιστα et ἤκιστ' ἄν); sed nullum est hoc ipso, quod tractamus, ad monendum apertius. Nam ex omni illa exemplorum copia, qua aoristi illius defensores utuntur, longe maxima pars eiusmodi est, in quibus aoristus sola littera *a* pro *e* a futuro differat (δέξασθαι pro δέξουσθαι); multo pauciora *ai* pro *ein* habent (ποιῆσαι pro ποιῆσιν); paucissima acristum habent longius a futuri formam distantem, ut ἄν excidisse statuendum sit (quemadmodum ipsi apud Thucydidem V, 36 Elmsleio obsecuti ἤκιστ' ἄν ἀναγκασθῆναι edunt, ubi ἄν in codicibus non est). Velut ex Thucydide excitantur ex aliis locis χηρήσασθαι, δέξασθαι (I, 26, V, 22), κρατῆσαι (II, 3, etsi apud Aneam Tacticum, qui locum citat, κρατῆσιν scribitur), ὑποσησῆσαι (III, 24, ubi tamen non ὑποσησῆσιν scribendum videtur, sed νομιζόντες ἤκιστ' ἄν . . . ὑποσησῆσαι); sed nihil eo memorabilius, quod accidit in sex iis locis, quos supra (1) citavi, in quibus duo pluresve infinitivi concurrunt (III, 46, IV, 21, IV, 28, IV, 52, VI, 24, VIII, 5); nam in his locis aoristi hi ponuntur, omnes sola vocali a futuro distantes, παρασκευάσασθαι, δέξασθαι, χειρώσασθαι (bis), προσκησῆσασθαι, unns ex

uno codice receptus, ἀποκτείναι, cum in ceteris sit ἀποκτείνειν, id est apertissime ἀποκτενεῖν, futura autem omnia sunt ea, quæ longius ab aoristo distant (παράτελεισθαι, ἀποδώσειν, τεύξεσθαι, ἀπαλλαγῆσεσθαι, οἴσειν, κομιεῖσθαι, ἄξειν, etiam κακώσειν et ποιήσειν). Hæc una res, si causa ageretur apud iudices in quærendis maleficiis et interrogandis audiendisque testibus exercitatos, fidem faceret certissimam, aoristos illos fraude aut errore ortos, futura sola vera esse. Unus est apud Thucydidem locus præter illum, quem ipsi defensores aoristi tenere non ausi sunt (V, 36), in quo non corrigenda vocali aut σαι in σειν mutando absolvatur emendatio, VI, 24, ubi accedit eadem, quam in quinque illis locis notavi, aoristi et futuri in diiunctione copulatio: νομιζῶν τοὺς Ἀθηναίους ἢ ἀποτρέψειν ἢ, εἰ ἀναγκάζοιτο στρατεύεσθαι, μάλιστα οὕτως ἀσφαλῶς ἐκκλιεῖσθαι. Scribendum esse μάλιστα ἂν οὕτως ne Poppo quidem negavit: Kruegerus, qui in V, 36 ἂν addiderat, hic fortis fuit in pravo defendendo. Ac ne quis dubitet, librariorum illos aoristos vocali mutata effecisse, iidem IV, 120 (σὺ πρὸς τὸ ἐλασσὸν νομιζῶν τρέψεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸν θώσειν) effecerunt τρίψασθαι (τρέψασθαι—σώσειν, ut in ceteris), Græcam formam, sed alius, atque hic requiritur, significationis (τραπίσθαι); iidemque alibi prorsus barbaras formas aoristorum effinxerunt, προσάξασθαι et αἰρήσασθαι et τεύξασθαι, quod vix credas apud Plutarchum consol. ad Apollon. c. 16 p. 110 in editionibus servatum esse usque ad Duebnerum.¹⁾ Idem autem, quod apud Thucydidem,

¹⁾ Infimæ ætatis Græculos Byzantinos aoristi et futuri infinitivi distinctionem ignorasse, indeque orta esse præcepta Thomæ Magistri p. 159—169 (p. 64 sqq. Ritschl.), dixi antea, ibique, etsi parum commode perspicueque res tractaretur, recte tamen præcipi (p. 69 R), putandi et dicendi verbis de re futura futurum, de præterita aoristum subiiciendum esse.

apud ceteros accidit. Nam apud Lysiam in orat. XIII *ἐπιτρέψειν* bis in *ἐπιτρέψαι* mutari potuit, *ἔρειν* (21), *προήσασθαι* (23), *σύνεκπλευσεῖσθαι* (25) non potuerunt, et in XII *κῆσεσθαι* (19) et *ἀπολογῆσεσθαι* (62) mutari potuerunt (quorum alterum apud *πυνθάνομαι* Marklandus et editores Turicenses correxerunt, alterum apud *ἦσαντο* reliquerunt, Rauchensteinus me etiam defensore advocato), cetera post eiusdemmodi verba futura (etiam in *σειν*) intacta manserunt, quæ numerare supersedeo¹⁾. Iam apud poetas (quod alterum est confirmationis genus) quæ, si recte compares, perpauca reperiuntur aoristi vitiosi exempla, ea quoque tantum non omnia eiusdemmodi sunt, posita in vocali *α*, quæ sine versus detrimento substitui poterat; in quibus formis hoc fieri non poterat, non aberratur a lege. Velut apud Homerum, segregatis locis quibusdam, qui gravi interpretandi errore huc a nonnullis tracti sunt (ut Odys. II, 171 et IV, 504, quos versus post alios Ameisius recte enarrat, Iliad. III, 98, ubi a pluribus intellectum est, Menelam non prædicere, separatim iri Achæos et Troianos, sed iubere et censere, in qua sententia rectissime dicitur *φρονῶ διακρινθήμεναι*²⁾), relinquuntur *τίσεσθαι* (Iliad. III, 28, ubi codex Venetus *τίσεσθαι* habet, et 366, Od. XX, 121), *παύσεσθαι* (Od. II, 198, ubi tamen Bekkerus *παύ-*

¹⁾ Omnia eadem reperiet, qui Diodori Siculi locos libri XIV supra positos inspexerit. Præter ea futura, quæ *α* et *ε* separant, unum rarius *ἐπισχῆσειν* transit in aoristum usitatorem (quemadmodum in Isocr. Panath. 107 olim edebatur *ἤλπισαν κατασχῆειν*, nunc ex Urh. recte *κατασχῆσειν*). Apud Polybium, Dionysium Halicarn., Plutarchum, Lucianum, ceteros rara, apud unum et alterum paulo plura menda eiusdem generis sunt, quæ nihil animadvertens in unum acervum Loheckius ad Phrynichum p. 749 sqq. congressit.

²⁾ *φρονῶ διακρινθήμεναι*, censeo separari; gramm. Lat. § 396 n. 4, Bemerkungen p. 78 n.

σεσθαι edidit), *μυθήσασθαι* (Od. II, 373)¹⁾, et si quod simile est, uno loco *ὀλίσθαι* pro *ὀλεισθαι* (Od. IX, 496; nam Ameisii interpretatio prava est). Duo tamen videntur certiora exempla esse, alterum Od. XXII, 35: *ὦ κύνες, οὐ μ' εἴ' ἐγώ σκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκίεσθαι*, alterum Od. IV, 251: *ᾠροσα καρτερόν ὄρχον Μῆ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσι ἀναγῆναι*. Ex his prius scholia eripiunt totamque rem egregie confirmant; habent enim *οἴκαδε κείσθαι*, antiquum verbum, quod pro futuro poni notissimum est; pro eo a librariis vulgarius substitutum est. Alterum exemplum per se sane firmissimum videtur; sed ne id quidem, ad hanc solitudinem redactum, prorsus dubitationem excludit; nam quoniam Homerus versus causa et *ὀνομήνω* (Od. IV, 240, Iliad. IX, 121) et *φαιίνω*, id est *φανῶ*, (Od. XII, 383) pro futuris dixit, mixto coniunctivi et futuri usu, non nimis audax sit, qui suspicetur etiam *ἀναγῆναι* dicere potuisse. Sed ut relinquatur unum hoc exemplum mutatae in antiquissima poesi licenter syntaxis, non magis id ad constitutum certius postea sermonem pertineat quam *ἰδομαι* pro futuro positum. In Sapphus fragmento apud Dionem Chrys. or. XXXVII extr. (II p. 128 R) nunc L. Dindorfius Casaubonum secutus *μνάσεισθαι* pro *μνείσασθαι* scripsit. Apud Pindarum autem Nem. VII, 71 *ὄρουαι*, quod Disseni pro futuro accipit, praeteriti significationem habere ostendit v. 75 (*εἴ τι πέραν ἄεθρεις ἀνέκραγον*). Apud scenicos poetas paucissima, si cum infinita contrariorum copia comparentur, exempla obiciuntur et fere expeditu perfacilia. Quem enim post ea, quae disputata hactenus sunt, morari potest Sophoclis Electr. 443 (*εἴ σοι . . . δοκεῖ Γῆρι . . . δέξασθαι νέκυσ*, Heathius *δέξασθαι*) aut Euri-

¹⁾ Ameisius: „Aorist ohne Bezug auf die Zeit“. Veterem cantilenam! Recte iam Nitzschius ad Od. II, 198 apud Homerum aoristum verbis putandi adiunctum tantum praeteriti significationem habere scribit.

pidis Iphig. Aul. 462 (ubi nunc omnes edunt: οἶμαι γὰρ νιν ἰκτεῦσαι τὰδε pro ἰκτεῦσαι) aut Aristophanis nub. 35 (ἐνεχυράσασθαι, vid. supra) et 1141 (δικάσασθαι φασί μοι post οὗ φασίν ποτε ἀπολήψασθαι in v. 1140; nam ἀπολήψασθαι neque librarii efficere neque Teuffelius defendere poterat,) aut ran. 901 (προσοδοκᾶν . . . τὸν μὲν ἀσπείρον τι λέξει . . . τὸν δὲ . . . ονοκεδᾶν, cum præsertim melior auctoritas λέξειν tueatur)? Addo, quem locum a nullo annotatum video, in Euripidis Iphig. T. v. 1041 scribendum esse: *Κάκεινο νίψειν* (pro νίψαι), *σοῦ θιγόντος ὧς, ἐρω.* Nam perspicue hoc Iphigenia ait, se dicturam, hoc quoque signum se lavaturam esse tanquam tactu Orestis pollutum, et hoc prætextu id e templo elaturam. Restant duo loci, alter Æschyli in Septem 428, ubi editur (de Capaneo): *Θεοῦ τε γὰρ θιγόντος ἐκπίρσειν πόλιν Καὶ μὴ θιγόντος φησιν οὐδὲ νιν Διὸς Ἔριν πιδῶ οκίψασσαν ἐμιοδῶν σχεθεῖν*, adiuncta illa copulationis pravitare (*πιρσειν, σχεθεῖν*), quam sæpe iam noto. Quid scripserit Æschylus, clarissime ipse ostendit, v. 469 Eteocli minas sic exprimens: *ὧς οὐδ' ἄν Ἄρης σφ' ἐκβάλοι πηρωμαίων*, et Euripides de eodem Capaneo sic scribens Phœniss. 1175: *ἐκόμπασε Μηδ' ἄν τὸ σεμνὸν πῦρ νιν εἰργαθεῖν Διὸς κ. τ. λ.* Fuit igitur: *οὐδ' ἄν νιν Διὸς Ἔριν . . . σχεθεῖν*. Alter est Sophoclis locus in Aiace 1083: *Ταύτην νόμιζε τὴν πόλιν χρόνῳ ποτὶ Ἐξ οὐρίων δραμοῦσαν ἐς βυθὸν πεσεῖν*, ubi cum Wunderus sensisset *πεσεῖν* pro futuro poni non posse, vertit cecidisse puta, quod et *πεπιτωκίαι* dici debebat et repugnat verbis *χρόνῳ ποτὶ*. Sed repugnant eadem vehementer Hermannii sententiæ, ab Elmsleio (ad Eur. Med. 362) et Schneidewino probatæ, aoristum hunc ex eo genere esse, quos gnomicos appellant; quos vellem dixisset. ubi infinitivo modo repperisset; tota enim hæc forma narrationem rei tanquam factæ pro sententia generali substituens rectæ orationis propria est. Scribendum est simpli-

citer ποτ' ἄν. Persæpe ἄν in fine versuum excidit. Hæc ex scenicis poetis materia duci potest, et numero et pondere nullius prorsus momenti. Apud Apollonium Rhodium, ut etiam Alexandrinos attingam, vitiosa hæc sunt, emendatu facillima: II, 293 (ᾠμοσεν . . . μὴ μιν . . . πελάσσαι pro πελάσσειν = 715 ἐπώμοσαν ἢ μὴν ἀρῆξειν, IV, 1085 ἐνίχεται ὄρκοις . . . θήσεσθαι), 460 (πειίσματ' ἀνάψοσθαι μινθῆρατο pro ἀνάψοσθαι), IV, 15 (ὄισατο μὴ μιν ἀρωγῆν ληθίμεν, αἴψα δὲ πᾶσαν ἀναπλήσειν κακότητα. prava etiam copulatione, pro λήσομεν); cetera omnia — et sunt plurima — recte scribuntur, quia mutari longe pleraque non poterant¹). Uno loco III, 767 et 768 Apollonius φῆ de Medea animo fluctuanti sic posuit, ut, cum opinionis (putabat se facturam, videbatur sibi factura) et voluntatis (volebat ipsa mori) significatio conflata esset, ad ambiguum hanc significationem et futurum infinitivi tempus et aoristus (καταφθίσθαι . . . θανείην) accommodaretur. Apud Callimachum una est apud ἰολιπα dubitatio in α pro ε. posito (in Dian. 222), cetera recta.

In poematis, quæ Theocriteo corpore continentur (— quis enim nescit ea originis et ætatis diversissimæ esse? —) duo reperiuntur pravi aoristi exempla, alterum in XXI (carmine, ut opinor, satis recentis ætatis), 59: ᾠμοσα δ' οὐκίτι λοιπὸν ὑπὲρ πελάγους πόδα θείναι, ἀλλὰ μενεῖν ἐπὶ γῆς καὶ τῷ χρόνῳ βασιλεύσειν) non solum tempora sine ulla causa variata habens, sed manifestissimum et a multis animadversum solœcismum (οὐκίτι pro μηκέτι), quem qui corrigeret, etiam θήσειν scribet, qui cum Meinekio

¹) In solo libro II inde a v. 500 et in tertio hæc notavi: II, 618 (τελέσθαι φάτο), 645 (ὄϊομαι . . . ἔσσοσθαι), 715 (ἀρῆξειν), 950 (δωσέμηναι), 1197 (τενέξοσθαι), III, 89 (νοστήσειν), 524 (ἔσσοσθαι), 582 (φλέξειν), 594 (τίσειν), 1080 (ἐπιλήσοσθαι), 1190 (ἔξανύσειν); contra de re præterita II, 797 (οὐδὲ γ' φημι . . . ἐπελάσσαι), 1168 (ὄϊω . . . ἰκίεσθαι), IV, 1480 (ἰδέσθαι).

scriptori tribuet, poterit etiam alterum tribuere; (in XXII, 134 recte scribitur ὁμοσε . . . μήποτε — εἰσεσθαι;) alterum in XXVII (carmine non minus dubiæ originis), 60: φῆς μοι πάντα δόμεν· τάχα δ' ὕστερον οὐδ' ἄλα δοίης, adiuncto hic quoque altero solæcismo (δοίης pro εἶν δοίης); nam Hermanni inanissimas argutias non curo. Has igitur relinquo Byzantinæ ætatis notas.¹⁾

Hæc, quæ generatim persecutus sum, veritatis et erroris indicia qui coniuncta libero animo consideraverit nec, ut fit, sine ulla rei naturæ cogitatione aut testimoniorum distinctione unum aut alterum locum arripuerit inanemve distinctionis speciem, is, adhibita illa, de qua statim dicam, certorum verborum separatione et exceptione, universam illam de aoristo infinitivi apud dicendi putandique verba futuri significatione aut ad futurum inclinanti posito, quod ad scriptores Byzantino tempore priores attinet, plane abiciet mendorumque unius et simplicis generis communem emendationem alterius utrius formæ sine ulla hæsitacione accipiet ab aliis aut ipse adhibebit. Ac vix iam operæ pretium videtur unum et alterum locum adscribere, cui

¹⁾ In mentem mihi hæc revocant rem a me olim expositam. Dixi enim (1835, et repetii 1842 in opusc. acad. II p. 77) multis aunis ante cœptam vulgari Ritscheli Plauti editionem, quoniam apud Plautum et Terentium non modo multo pluribus locis legeretur *faxo scies* quam *faxo scias*, sed in omnibus iis locis, ubi formæ discrimen ad verbum pertineret, ita ut trigiuta quattuor locis esset *faxo landabitis* et similia, nunquam *faxo landes*, cum præsertim accederet, ut *faxo scies* facile in *scias* mutaretur a librariis omissum esse ut putantibus, *scias* in *scies* non facile transiret, manifestum esse veteres illos semper duobus futuris ex æquo coniunctis dixisse *faxo scies*, sciet, non *scias*, sciat. Eius admonitionis video breviter nuper mentionem iniectam a Loreuzio, auditore olim meo; nemo præterea, quod *sciam*, aut commemoravit aut quæstione dignam rem putavit

eam nondum admotam sciam¹⁾); paucos quosdam locos percurram, in quibus paulo altius latens aut aliunde ortum mendum dubitationem afferre posse videtur. Primum enim apud Platonem in Phædro p. 235 D Hermannus e coniectura Wexii scripsit: *ταῦτο αὐτό, ὃ λίγεις, ποίησον· τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ βέλτιον τε καὶ μὴ ἑλάττω ἕτερα ὑπόσχεσ εἶπαι, τούτων ἀπεχόμενος*, barbare; neque enim Græcus quisquam *ὑπὶχων εἶπαι* dixit, ut esset suscipio dicere; vulgo edebatur *ὑποσχίσθαι*, in codicibus est *ὑποσχίσσει*. Sed omnis promittendi significatio hinc aliena est; agitur enim de eo, quod Socrates iam significarat se facturum, exsequendo, quod si Socrates fecerit, ipse Phædrus præmium

¹⁾ In Platonis Phædone p. 81 D scribendum est: *εἰ πῃ ὑμῖν φαίνεται βέλτιον ἢν λεχθῆναι* (sicubi vobis melius dici posse videtur; vulgo *βέλτιον λεχθῆναι*, id est, melius dictum esse), p. 105 A: *αὐτὸ τὸ ἐπιφέρειν τὴν τοῦ ἐπιφερομένου ἐναρτιότητα μηδέποτε δεῖξασθαι* (nunquam esse accepturum, accipere non posse; vulgo *δεῖξασθαι*); in Euthyd. p. 278 C: *ἐγὼ γὰρ ἐπιδειξασθαι* (v. *ἐπιδειξασθαι*); (Protag. p. 316 C recte Sauppis post Stephanum et me, idemque p. 346 B ita enarravit, ut enarrandum dixeram in *annual. philol. Danic. I p. 34*;) in Demosthenis orat. XVI, 20 (nisi nuper Diindorfius aut alius emendavit) scribendum est: *οἶμαι . . . ἐμοὶ ταῦτα φῆσαι* (pro *φήσαι*), in XXIV, 68: *οἶμαι ἀπάντας ὑμᾶς ὁμολογήσειν, δεῖν κ. τ. λ.* (v. *ὁμολογήσαι*), in XLII, 12: *ἐπέσθην τὴν μὲν σύνοδον . . . ὁμολογήσαι ποιήσεσθαι* (v. *ποιήσεσθαι*). Quid attingam Dionem Chrys. (LXXIV, II p. 397 R, ubi scribendum est: *μηδέποτε ἂν ἐγκαταλείπειν*) aut Plutarchum (de adul. et amico c. 26 p. 67 D) aut Philostratum (vit. Apollonii VII, 33: *ἀκροάσασθαι ᾤετο*. VIII, 8 recte editur *ᾤοντο αὐτὸν βοήσεσθαι . . . ποιήσεσθαι*, sed VIII, 15, 3 iterum *ἀκροάσασθαι ᾤοντο*, rectum tamen e duobus codd. annotatur), nisi ut ostendam ubique nnum et alterum eiusdem formæ occurrere? In Luciani piscat. c. 9 et Anachars. c. 24 vix credo *ἀπολογήσεσθαι ὑπολαμβάνω* et *ἡγούμεθα χρήσεσθαι* pro *ἀπολογήσεσθαι* et *χρήσεσθαι* a Bekkero et G. Diindorfio prætermissa esse.

iocose promittit: *καὶ σοὶ ἐγὼ ὑπισχοῦμαι χροῶν εἰκόνα . . . ἐς Δελφούς ἀναθήσειν*, quæ verba arctissime cum superiore imperativo coniungenda sunt: *fac . . . et promitto*; dixerat autem Socrates se *παρὰ ταῦτα ἂν ἔχειν ἕτερα εἰπεῖν μὴ χεῖρω*. Hoc igitur a Phædro facere iubetur: *ταῦτα ἀντὶ πείρασον τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ βελτίω τε καὶ μὴ ἐλάττω εἶπον* (aut *εἶπε*), *τούτων ἀπεχόμενος*. Imperativo (cuius utraque forma Plato utitur) corrupto natum est pravum illud *ὑπισχίσει* (quod qui scripsit, *ὑπισχίσει* scribere voluisse videtur), quasi duo promissa inter se compararentur. In Lysiæ oratione XII, 26 (*εἰθ' ὅτι μιν, ὡς γῆς ἀντειπὼν οὐδὲν ὑπέλλεως, ἀξίοις χορηγὸς νομίζεσθαι, ὅτι δὲ συλλαβὼν ἀπίκτεινας, οὐκ οἶε ἔμοι καὶ ταυτοιοὶ δοῦναι δίκην*;) olim *δεῖν* post *οἶε* addendum putavi, ut *οἶε δεῖν* responderet præcedenti *ἀξίοις* (— nam de postulatione Eratosthenis agitur, ut ne *οἶε-δῶσειν* quidem plane aptum futurum fuerit —); nunc potius ipsum *οἶε* male additum puto, cum non intellexeretur, in his: *οὐκ ἔμοι . . . δοῦναι δίκην* audiri *ἀξίοις* post *οὐκ*. (Cfr. X, 13.) Ex hoc pravi supplementi fontē ortum est vitium orationis apud Diodorum Sic. XIX, 86: *παρεκάλεισεν Ἀνδρόνικον τὸν φρούραρχον παραδοῦναι τῆν πόλιν καὶ δωρεάς τε καὶ τιμὰς ἀδράς ἐπιγγεῖλατο δοῦναι*. Tolerandum *δοῦναι*. Apud Lucianum in Anacharsi c.30 (*οἴομενοι ὑύλακας ἤμιν τῆς πόλεως ἀγαθούς γενίεσθαι καὶ ἐν ἑλευθερίᾳ βιώσεσθαι δι' αὐτούς*) *γενίεσθαι* non infrequenti errore scriptum est pro longiore forma *γενήσεσθαι*, ut apud Strabonem XV p. 715, ubi Calanus mundi interitum adesse prædicit: *κινδυνεύει τε ἀθανιομὸς τῶν ὄντων γενεοεσθαι, νοή, ut editur, γενεοεσθαι*¹⁾. Restat, quem

¹⁾ Eadem mutatio faciēda videri possit apud Demosthenem XVI, 4: *ἴσται τοίνυν ἐν τινι κοινύτῳ καιρῷ τὰ πράγματα νῦν, . . . ὥστε Θεβαίους μὲν Ὀρχομεινοῦ καὶ Θεσπιῶν καὶ Πλαταιῶν οἰκοθεσιῶν ἀσθενεῖς γενέσθαι, Λακεδαιμονίους δ', εἰ ποιήσονται*

in hac causa citatum olim a L. Dindorfio video, Plintarchi in Alcibiad. c. 31 locus: Ὡς σὺν ἐπανελθόντα τὸν Ἀλκιβιάδην ὁ Φαρνάβαζος ἤξιον καὶ αὐτὸν ὁμῶσαι περὶ τῶν ὁμολογημένων, οὐκ ἔφη πρότερον ἢ ἐκείνον αὐτοῖς ὁμῶσαι, in quo alterum ὁμῶσαι tollendum puto, ut ad οὐκ ἔφη πρότερον ἢ ἐκείνον αὐτοῖς ex superiore ὁμῶσαι audiatur verbum alio tempore (ὁμειοθαι).

Venio ad eas, quas sæpius significavi, cautiones et exceptiones; nam pauca quædam et certa verba locutionesque communi illi significationi vicinæ tamen propter singularem quandam notionis et usus proprietatem aut omnino regula eadem non continentur aut aliquam dubitationem habent. Ac primum prorsus separandum est χρῆν verbum, quod de deorum oraculorumque prædictionibus ita ponitur, ut a iubendi et præcipiendi notionis et significationis profectum eamque retinens aoristum adsciscat; est enim fato constituere, ut aliquid fiat. Id ita esse, non uno nec dubio exemplo, sed certissimis monstratur, primum Herodoti in libro VII, 220: ἐκχρησισθὲν γὰρ τοῖσι Σπαρτιέ-τησι . . . ἢ Λακεδαιμόνα ἀνάστατον γενέσθαι . . . ἢ τὸν βουσιλία σφίων ἀπολείσθαι (ubi pessime Steinius ex uno nullius auctoritatis libro pro γενέσθαι, quod librarii non tam facile attrahere poterant, ἐσοθαι posuit, deinde ex paulo pluribus ἀπολείσθαι), Thucydidis III, 96: χρησθῆν αὐτῷ ἐν Νεμίᾳ τοῦτο πειθεῖν, Aristophanis vesp. 160: ὁ θεὸς μουχρησεν, ὅταν τις ἐκφύγῃ μ', ἀποσκληῖναι τότε¹⁾. Quodque in verbo accidit, idem in substantivis

¹⁾ Ἀρκάδιαν ὑφ' ἑαυτοῖς . . . , πάλιν ἰσχυροῦς γενήσεσθαι. Nam idem necessario in utroque membro requiri tempus, iam Schæferus vidit; requiritur autem certissime futurum de eventu rei etiamnunc futuræ. Sed tollendum prorsus est priore loco γενέσθαι male interpositum, ut γενήσεσθαι extremo loco positum et ad ἀσθενεῖς et ad πάλιν ἰσχυροῦς pertineat.

²⁾ Futuram apud χρῆν omnino non memini legere; ubi simpliciter est iubeo, ut cetera, et præsens habet et aoristum (Thuc.

χρησμός et λόγιον, apud Herodotum VIII, 60: *λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι*, et Platonem r. p. III p. 415 C: *χρησμός ἐστι . . . τήν πόλιν διαφθαρήναι*, traduciturque, saltem apud poetas, etiam ad alia vaticinandi verba, ut apud Homerum Iliad. XIII, 666 ad *εἰπεῖν* (*εἶπεν οἱ φθίσθαι ἢ . . . θαμῆναι*), apud Euripidem ad *Θεσπίζειν* (Phœniss. 1597: *Αἰῶ μ' ἐθίσπισε φονία γενέσθαι πατρός*, et Iphig. T. 1014); eodemque modo apud Æschylum Prometh. 667 post hæc: *βάξισ ἤλθεν Ἰνάχῳ σαυῶς ἐπισκῆπτουσα καὶ μινθονμένη*, ei, quod iubetur, subiicitur prædictio hæc et minæ: *κεῖ μὴ θεῖλοι, . . . μολεῖν κεραυνόν*¹). Hæc exemplorum copia et firmitas ut ipsa dubitationem excludit, sic admonet, in ceteris verbis omnia esse contraria. Idemque dicendum est (dictumque a me ante multos annos, Bemerkungen p. 43 n.) de *εἰκός ἐστιν*, quod qui annotant apud Thucydidem cum aoristo terdecies reperiri, cum futuro nunquam (Herbstius, Kruegerus, Classenius ad I, 81, 2), ex hac ipsa constantia, cum in ceteris verbis vix singuli aoristi formæ facillime mutabilis inter vicena futura partim formæ non mutabilis reperiantur, nisi aut studio cæci fuissent aut ipsa capita quæstionis neglexissent, intellexissent, *εἰκός ἐστιν* suam habere legem a ceteris separatam dicique sic de rei per se probabilitate, ut temporis significatio omittatur, non apud solum Thucydidem, sed apud ceteros quoque²). Implicatior est quæstio in

II, 102, V, 16 cet., Æschyl. Eumen. 203, Eurip. Elect. 973 cet.).

¹) Apud Euripidem etiam Alcest. 12 *ἤρεσαν* decreti, non promissi significationem proprie habet.

²) Citavi olim præter Thucydidem Pindar. Pyth. I, 35, Plat. Phædr. p. 232A, p. 233A, Xenoph. Hell. III, 5, 10 et 14, IV, 3, 2; addo anab. IV, 6, 9. Oritur igitur in *εἰκός ἐστι* ambiguitas aliqua ex eo, quod futurum excluditur; nam *εἰκός ἐστι ποιῆσαι* τινὰ significat etiam, verisimile est aliquem fecisse (Thucyd. I, 10, 4, Lys. VII, 38 cet.).

vocibus spem significantibus, *ἐλπὶς*, *ἐλπίζειν* coniunctisque. Nam ut, quod in spei notione sic inclusa est futuri cogitatio, ut eius temporis significationem per se exprimi minus necesse sit, et quod nulla in his vocibus ex aoristi usu ambiguitas oritur, quoniam de præterito spes non dicitur nisi rei absolutæ, ut perfecto, non aoristo locus sit (*ἐλπίζοι πεπραχθαι τι*)¹⁾, fieri potuisse apparet, ut actio, quæ speraretur, tantum aoristo infinitivi tanquam finiti temporis (momentanea) significaretur, præsertim cum spes et fiducia de præsentis temporis statu semper præsentis infinitivi, non aoristo significetur²⁾, et ut hoc apud Græcos factum aliquando esse, certis exemplis constat, ita quousque id patuerit, non facile est definitu. Sed tamen testimonia perscrutantibus non dubium erit, quin sic aoristus ponatur frequenter (nec tamen ut excludatur futurum) apud *ἐλπὶς*, (*ἐλπωρή*) *ἔστιν* (cum simplicis infinitivi, tum accusativi cum infinitivo) et apud *ἐν ἐλπίδι εἶμι*³⁾, apud Homerum

¹⁾ Ferraro *ἔλπομαι*, credo, aoristum de re præterita adiunctum habet (Hom. Iliad. VII, 199, Apoll. Rh. II, 611, III, 370). De *ἐλπίζω* dicam paulo post.

²⁾ Iliad. XIII, 310, Herod. IX, 113, Plat. apol. Socr. p. 40 C, Eurip. Or. 1070.

³⁾ *Ἐλπὶς ἔστι* (*ἦν*) cum aoristo infinitivi simplicis annotatum habeo ex Euripidis Or. 779 (*σωθῆναι*), Hel. 433 (*λαβεῖν*), Alc. 146 (*σώσασθαι*, præsens *σώζεσθαι* non ponitur nisi de spe præsentis status), Thucyd. II, 80 (*λαβεῖν*), III, 3 (*ἐπιπεσεῖν*), Plat. Phædon. p. 68 A (*τυχεῖν*), Xen. anab. II, 1, 19, Lys. XIX, 8, Lycurg. 60, adiuncto accusativo subiecto ex Æschyli Sept. 367 (*μολεῖν*), Thucyd. V, 9 (*γοβρηθῆναι*), Plat. Phædr. p. 231 E (*τυχεῖν*), Xenoph. Cyrop. II, 4, 23 (*ὀφθηῖναι*), IV, 5, 25, Hellen. VI, 3, 20 et VI, 5, 35 (*δεκατηνθῆναι*), Isocr. Panegyri 141. Non descendi infra Atticos Formas infinitivorum notari velim. Apud Homerum *ἐλπωρή* sic ponitur Od. II, 280 (*τελευτήσαι*), VI, 314 et VII, 76 (*ἰδέειν καὶ ἰκίεσθαι*). Cum futuro legitur *ἐλπὶς ἔστιν* (*ἐλπωρή*) Odys. XXIII, 287 (*ἴσασθαι*) apud Æschylum Agam. 679 (*ἤξειν*), Eurip. Alc. 294, Med. 767, Plat. Phædr. p. 232 E

etiam apud *ἐλλομαι*, etsi longe rarius quam futurum¹⁾; his adiungemus adiectivum *ἐπίδοξος* (*τυχεῖν*, de eo, quem opinio est consecuturum aliquid²⁾); alia quædam, rarius cum infinitivo coniuncta, minus certa sunt³⁾; de ipso verbo, quod est *ἐλπίζω*, valde dubitabimus vel potius negabimus, de prosæ orationis scriptoribus prorsus. Nam et apud verbum magis quam apud substantivum (*ἐλπὶς*) quasi eminent infinitivus suamque temporis notam requirit, (nam *ἐλπὶς ἔστι* accedit similitudine aliqua ad *εἰκός ἔστι*;) et iam in *ἐλλομαι* apud Homerum perrarus est aoristi usus, futuri legitimus, et in frequentissimo apud

(*γενήσεσθαι*). (Etiam in Platonis *soph.* p. 250 E scribendum *οὕτως ἀναφανείσθαι*. Præsens de eventu questionis institutendæ pravum est.) *Ἐν ἐλπίδι εἶναι* cum aoristo Thucydides dixit IV, 70 (*ἀναλαβεῖν*), cum futuro VII, 46 (*αἰρήσειν*); Xenophontis in utramque partem exemplum infirmum est *Hell.* V, 4, 43 (*ποιήσεσθαι*) et VII, 2, 10 (*παραστήσεσθαι*).

¹⁾ *Ἐλλομαι* (*ἑλπα*) cum aoristo de futuro legitur *Hiad.* XII, 407 (*ἀρέσθαι*), XV, 289 (*θανείν*), *Odyss.* III, 319, apud Pindarum *Pyth.* IV, 243 (*πράξασθαι*). Futurum in una *Iliade* plus decies positum Dammius monstrabit. Apollonius *Rh.* aoristum apud *ἑοίκα* habet I, 1343 (*δηρίσασθαι*, exemplum non firmum), futurum II, 1049, 1225, III, 784, IV, 1379; Herodotus II, 11 aoristum cum *ἄν*.

²⁾ Herod. I, 89, Plat. *Theæt.* p. 143 D, Isocr. *Archid.* 8.

³⁾ *Ἐλπίδα ἔχω* aoristum habet apud Pindarum *Pyth.* III, 111 (*τύφεισθαι*), futurum apud Sophoclem *El.* 952, Euripidem *Heraclid.* 521, *Med.* 1063, Thucyd. VIII, 48 et apud eundem aoristum cum *ἄν* II, 51; *ἐλπίδα παρέχω ποιῆσαι* est apud Platonem *symp.* p. 193 D. *Ἀνέλπιστόν ἔστι* cum aoristo (accus. cum inf.) legitur Thucyd. VI, 33 (*τὸ τοιοῦτο συμβῆναι*), *ἀνέλπιστός εἰμι* cum futuro (*σωθήσεσθαι*) VIII, 1, cum aor. et *ἄν* III, 30. *Ἐὐέλπις εἰμι* apud Æschylum *Prom.* 510 (*εὐ . . . ἰσχύσειν*) et apud Thuc. VI, 24, ubi ad *σωθήσεσθαι* et *ὄλεσιν* tertium adiungitur fraudem præferens manifestam *προσσησασθαι*. Apparet, nisi in *ἀνέλπιστόν ἔστι*, quod comparari potest cum *εἰκός ἔστι*, nullo aoristum testimonio firmo Attici scriptoris defendi.

ceteros scriptores infinitivi verbo *ἐλπίζω* subiuncti usu¹⁾ vix ex totis litteris Atticis decem proferuntur aoristi exempla, quædam iam codicum auctoritate correctæ corrigendæ, pleraque una littera a recta futuri forma distantia, reliqua præter unum alia quoque de causa dubia. Suspectæ illæ aut saltem exiguum testimonii pondus afferentes aoristi formæ leguntur apud Thucydidem IV, 24 (*χειρώσασθαι*), VII, 21 (*κατεργάσασθαι*), apud Xenophontem Cyrop. I, 5, 9 (*διαπράξασθαι*, sed codex Guelf. *διαπράξεσθαι*), anab. VI, 5, 17 (*δίξασθαι*), apud Lysiam II, 21 (*δουλώσασθαι*), apud Isocratem adv. Euthyn. 15 (*πράξασθαι*), nec multo firmius apud Thucydidem IV, 80 *ἀποστρέψαι*. Apud Xenophontem Cyrop. II, 4, 15 (ubi proxime præcedit § 14 *ἐλπίζω φίλον αὐτὸν γενήσεσθαι*) codex Altorfinus habet recte *ἐλπίζω ἐκείνους ἐλθεῖν ἂν πρὸς σέ*. Relinquantur firmamenta causæ primum Thucyd. IV, 13, 1: *ἐλπίζοντες τὸ κατὰ τὸν λιμένα τεῖχος . . . ἐλεῖν μηχαναῖς*, ubi item *ἂν* post *ἐλεῖν* excidit, prorsusque similis in [Xenophontis] Agesilao locus, 7, 6: *ἤλπιζον ἐλεῖν τὰ τεῖχη*, deinde duo Euripidis loci, alter Herc. fur. 745: *πάλιν ἐμολεν ἂ πάρος οὐποτε διὰ φρενὸς Ἥλπισεν παθεῖν γῆς ἄναξ*, ubi tantum abest, ut versus hanc scripturam tueatur, ut versus causa Fixius et Dindorfius *ἂν* post *φρενὸς* addiderint, cum Hermannus *ἐπήλπισεν* scripsisset, ut syllabam illam consequeretur, alter in Iphigenia T. 1016: *ἄπαντα γὰρ Ξυνθεῖς τὰδ' εἰς ἓν νόστον ἐλπίζω λαβεῖν*, qui me quoque vexavit (Bemerkung. p. 43), donec intellexi *λαβεῖν* recte pro præterito positum esse (ut in Ione 348: *Θῆρᾶς σφε τὸν δύστηνον ἐλπίζει κτανεῖν*), et hoc Orestem dicere,

¹⁾ In uuo libro quarto Thucydidis octies *ἐλπίζω* futurum habet, c. 8, 9, 43, 62, 71, 76, 85, 105; apud Euripidem saltem sexies, Hec. 820, Electr. 249, Heracl. 152, Suppl. 845, Iou. 1087, Troad. 995; aoristum cum *ἂν* habet apud Thucyd. III, 30, Plat. de rep. V p. 453 D, Xenoph. de vectig. 3, 11 et alibi sæpius.

se sperare reditum sibi ab Apolline datum promissumque esse. Corruit igitur tota defensio, etiam de poetis; nec quisquam iam, opinor, dubitabit apud Isocratem quoque ad Demonicum § 24, ubi editur: ἤλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε, restituere γενήσεσθαι pro γενέσθαι, ut paulo ante apud Diodorum et Strabonem feci¹). (Idem error, eadem correctio facienda Plutarchi Nic. c. 11.) De iis locis, in quibus προσδοκᾶν cum aoristo pro futuro coniunctum creditur, vix opus est dicere; adeo sunt et pauci in infinita contrariorum multitudine et erroris manifesti; nam in Isocratis orat. de antid. § 312 recte nunc ex Urbinatē editur γενήσεσθαι προσεδόκησεν, olim erat γενέσθαι, eo mendo, quod ex orat. ad Demonic. sustuli; restabat apud eundem Panegyry. § 59 βιάσασθαι προσδοκήσας, apud Isæum XI, 22 ἐξαπατήσαι, hæc quoque nuper correctæ. (De Aristoph. ran. 901 supra dictum est.) Sed tamen superest, in quo olim hæsi (Bemerk. p. 43), Æschyli locus in Agam. 675: Μενέλεων γὰρ οὖν Πρωτόν τε καὶ μάλιστα προσδόκα μολεῖν. Sed idem hic ceteros meque decepit interpretandi error, qui in Iphigeniæ Tauricæ loco. Nam si μολεῖν de futuro adventu accipitur, mirifica oritur in proximis tautologia: εἰ δ' οὖν . . . , ἐλπίζεις αὐτὸν πρὸς δόμους ἤξειν πάλιν. Itaque μολεῖν, ut oportet, præteritum tempus significat estque hæc sententia: Menelaum igitur, de quo quæritis, primum maximeque adventasse (iter huc tetendisse) scitote et in illa tempestate fuisse; si igitur inde evasit, spes est, eum rediturum domum esse. Postremo dixi olim fortasse suspicionem de exceptione aoristo apud verbum δοκεῖν danda subnasci posse, sed eam

¹) Fortasse cavendi erroris causa iam hic corrigendus est Platonis locus de rep. V p. 451 A, etsi ibi nemo facile coniunget ἐλπίζω γενέσθαι. Sed barbarum est ut quod maxime: ἐλπίζω ἔλαττον ἀμάρτημα φονέα γενέσθαι. Excidit εἶναι post litteras ημα, scribendumque est: ἐλπίζω (credo) γὰρ οὖν ἔλαττον ἀμάρτημα εἶναι ἀκουσίως τινὸς φονέα γενέσθαι ἢ ἀπατεῶνα κ. τ. λ.

et verbi natura, quod nihil prorsus ab apertissimis putandi verbis separati haberet, et infinitis testimoniis sic everti, ut in paucissimis contrariis consistere nequiret, praesertim, praeter unum, pondere prorsus carentibus, Sophoclis El. 443 (*δίξασθαι*), Thucyd. IV, 36 (*βιάσασθαι*), Herodoti VIII, 86 (*θρήσασθαι*) et IX, 109 (*πάν μᾶλλον δοκίων κείνην αἰτῆσαι*, ubi scribendum est *πάν ἄν*)¹⁾, et de *δοκῶ μοι* Platonis Enthyd. p. 288 C (*ὑφρηγγῆσασθαι*), Aristophanis av. 671 (*καὶ φιλήσαι μοι δοκῶ*, id est, ut Dobreus vidit, *κᾶν φιλήσαι*). Unum dixi firmiss videri, Euripidis in Oreste 1527: *μῶρος, εἰ δοκεῖς με τλῆναι σὴν καθαιμάξαι δέργην*. Quem locum ut emendare nequeam, tamen nunc consensui rationis et analogiae et frequentissimo usui non possit resistere; neque enim omnia certa menda certo etiam corrigere licet. Audebo tamen suspicionem expromere; nam mihi Euripides, qui pro *χρῆναι* ausus est *χρῆν* dicere (Hec. 260, ut etiam Sophocles, si Eustathio credimus)²⁾, videtur falsa analogiae specie ductus etiam *τλῆν* pro *τλῆναι* dixisse scripsisseque: *δοκεῖς με τλῆν ἄν σὴν καθαιμάξαι δέργην*.

Multa feci verba de re parva nec nova; satisne multa ad expellendum veterem errorem et ad ignaviam quaerendi, levitatem fingendi ex hoc saltem loco fugandam?

Subiiciam corollarii loco similis erroris et inconstantiae exemplum, sed parvum et fere ad unum scriptorem pertinens, in quo eadem exemplorum comparatione et examinatione utendum est. Notissimum est enim, Græcos, cum in familiari sermone quaerant, quid alter eos facere velit, dicere *βούλει, βούλεσθε, εἶπω*, aoristo conjunctivi, raro praesenti subiecto (ut in Platonis polit. p. 259D *φῶμεν*, in

¹⁾ Steinius ad VIII, 86 adscribit c. 136, ubi ipse recte edidit *ἰδοκεῖ μάλιστα προσκλήσεσθαι*. (Cap. 100 scrib. *κατιργάσεσθαι*.)

²⁾ *χρή* pro *χρῆν* substituentem Nauckium stud. Euripid. I p. 7) non probo.

fragm. Euripid. apud Stob. 13, 1, n. 1023 Dind. λέγω), sive ea forma omisso ὅπως orta est sive ex ipso coniunctivi usu in interrogando de eo, quod fieri oporteat (φῶς), præposito βούλει, certe cum eo usu arcte coniuncta. Pro βούλει, βούλεσθε apud Sophoclem (El. 80, (Ed. r. 651) et Euripidem (Bacch. 719 et in illo fragmento) quater reperitur θείεις, θείετε, apud Platonem Xenophontemve aut Aristophanem nunquam. Hoc imitatus Lucianus θείεις a poetis transtulit aliquot locis ad prosam orationem. Sed quod apud Platonem factum est uno aut altero loco, ut librarii pro aoristo coniunctivi futurum indicativi substituerent (velut in Phædone p. 99 D βούλει σοι ἐπιδείξιν ποιήσομαι), qui error et origine loquendi formæ cum coniunctivo cognata redarguitur et testimoniorum multitudine et poetarum locis. quorum in tribus indicativum versus excludit, et quod non accidit, nisi in forma ad errandum facillima (ποιήσομαι pro ποιήσωμαι), nunquam in formis certioris discriminis, velut θῶ, θῶμεν. ἀκούσωμεν, hoc apud Lucianum latius patet hæretque in editionibus aliquot locis indicativus dubiumque relinquitur, an ipse Lucianus ab antiquo usu deflexerit. Verum hoc credere non solum servatum in aliis et pluribus locis rectum vetat, sed idem certissimum, si ex satis multis exemplis ducitur, argumentum, quod deflectitur tantum in formis verborum mutationi obnoxiiis, certior discriminis finis non transilitur nisi ab uno alterove librario; accedit, ut interdum prava futuri forma aliave res indicium faciat erroris et librariorum ad eum propensionem ostendat. Nam ut omittam formas futuri et aoristi communes (ἔρασωθήσω, ἐπιδείξω, παραινώσω, etiam præsentis, ἄγω et συγγράγω pro imagin. 15), coniunctivus servatur in his: θῶμεν (Hermot. 4), φῶ (ibd. 9), ἀφαιρῶμεν (ibd. 48), ἀποκρίνωμαι (ibd. 55), ἀκούσωμεν (Char. 9, non ἀκουσόμεθα), παραγάγω et ἐπαγάγω (catapl. 6, Jup. conf. 7), ἐντείλωμαι (dial. mort. 1, 2), ἀφείλωμαι (ibd. 10, 9), ἀντίπω (Hermot. 42 post θείεις); aberratur ab

omnibus ad *δικαιολογήσομαι* (Timon. 37) et *διηγῆσομαι* (Hermot. 80), ut videtur, etiam ad *ἀποκληροῦμεν* in his accus. c. 14, pro quo Dindorfius *ἀποκληρωῶμεν*, secutusque est Jacobitzius, opinor, quod praesentis tamen indicativum non ferebat, et ad *παραγγελοῦμεν* pro *παραγγείλωμεν* ibd. 4, a plerisque ad *καταριθμήσομαι* (navig. 26; Dindorfius ex uno recte *καταριθμῶσομαι*); variatur cum apertis fraudis indicibus in his locis: Char. 7, ubi plures et meliores *βούλει ἔρωμαι*, Iacobitzius ex uno *ἐρήσομαι* arripuit; dial. deor. 20, 16, ubi plerique codices *βούλει ἐπομοῶσομαι* habent, optimus (A) *ἐπομόοωμαι*, quod ipse Iacobitzius restituit, cum futurum *ἐπομοῦμαι* esset; catapl. 5, ubi Iacobitzius e duobus codicibus *ἐμβιβασόμεθα*, recte ceteri *ἐμβιβασώμεθα*; navig. 4, ubi editur: *ἢ εἴθιεις ἐγὼ ἀνθις ἐπάνειμι ἐς τὸ πλοῖον*, sed cod. A habet *ἐπὼν εἰμὶ*, ex quo efficitur *ἐπανίω*. In cataplo 9 Iacobitzius sublato propter codicem A *εἰ* effecit *βούλει προσθήσω* contra sententiam; neque enim Megapenthes consilium Clothus expetit (et repugnat etiam oratio a *καὶ* incipiens), sed continuat et auget promissa: *καὶ τοὺς δύο κρατῆρας, εἰ βούλει, προσθήσω.*¹⁾ Itaque *βούλει διηγῆσομαι*, ut *ἔφην διηγῆσασθαι* pro *διηγῆσεσθαι*, librariis relinquemus et fortasse festinantibus notarum aut materia carentibus programmatum scriptoribus.

Materiam collegi non ex omnibus libellis Lucianeis, sed fere ex duabus tertiis partibus, ex iis, qui lectitari solent, omnibus.

Liber II.

Cap. I.

Emendantur Homerus, Pindarus, Æschylus, Sophocles.

Ab hoc inde loco iam simpliciore illa et breviori scribendi forma utar, quam initio adumbravi, ut scriptores utriusque sermonis ordine persequens, priore loco poetas, quas habeo annotatas emendationes et coniecturas, singulatim promam, nisi ubi ob similitudinem aliquam notabilem aut adiunctam communem aliquam quæstionem plures coniungi utile erit, adscripta, ubi opus videbitur, maximeque initio et in difficilioribus scriptoribus breviter coniecturæ causa et confirmatione. Interponentur parvis paulo maiora emendationibusque, quas prorsus certas puto, suspensiones aut in mendii convictione aut in correctionis inventione minus certæ, significato plerumque, in quo quamque probabilitatis gradu ponam. Primi igitur occurrunt poetæ Græci. Inter eorum opera quæ et ætate et dignitate primam tenent sedem, **Homeri** carmina, in iis quam exiguus sit coniecturæ locus, supra (p. 95) dixi; ea enim fere sola attingere potest, quæ grammaticorum testimoniis non confirmata in codicibus describendis inde a primis Christiani temporis seculis a librariis corrupta esse possunt. Itaque ad hæc carmina nihil fere præter exigua illa ex grammatico genere, quæ libr. I c. 4 posui, habeo annotatum; nam etiam si quid se obtulit aliquando coniecturæ, eam postea vidi ab aliis præceptam; velut cum a. 1864 mense

Inlio in schola Herloviana discipulorum explorationi adsidens libri noni Iliadis locum inde a v. 225 tractari audirem haberemque in manu Wolfii exemplum necdum illo tempore Bekkeriano usns essem, Listovio amico, qui scholæ illi præest, dixi v. 230 necessario scribendum esse *σώας ἔμην*. Eiusdem est generis, quod Iliad. I, 327 ante multos annos annotavi scribendum esse *ἀκίοντε* pro *ἀέκοντε*, quoniam nulla omnino, cur inviti præcones obedierint, significatio est; nam id quoque ante me Bentleius vidit; sed ea coniectura neglecta ab omnibus videtur. Ne tamen nihil prorsus hoc loco ad Homerum conferatur, dicam Iliad. II, 340 scribendum esse: *ἐν πηροὶ δὲ βουλαὶ κε γεροῖατο μήδεά τ' ἀνδρῶν* (pro *τε*). Respondet enim Nestor ipse ei, quod interrogaverat: *πῆ δὲ συνθεσίουτε καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν;* non optat. Atque etiam XIX, 321 verum esse puto: *οὐ μὲν γάρ κε κακώτερον ἄλλο πάθοιμι*, non, quod scribitur: *οὐ μὲν γάρ τε κακώτερον ἄλλο*.

Pindarum cum a. 1853 diligenter totum perlegerem, antea ex partibus cognitum, perpauca tamen annotavi et parva, quæ ad scripturam emendandam aut saltem sententiam interpunctione adiuvandam pertinerent; neque enim sine longioris temporis consuetudine satis familiariter nosci poterat. Ea hæc sunt.

Olymp. II, 65 (de piorum in beatissimis sedibus vita):

*οὐ χθόνα τυράσσοοντες ἐν χερσὶ ἀκμῆ
οὐδὲ πόντιον ὕδωρ
κεινὰν παρὰ δίαίταν.*

Κενη δίαίτα neque per se quæ sit neque quomodo piis beatisque tribuatur, intellego voluisseque Pindarum dico *κεινὰν παρὰ δίαίταν* accipi: in illa vita (per illam vitam, dum in ea vita sunt). Etiam Pyth. 1, 93 *δίαίτα* vita est, non victus.

Pyth. 1, 71 (ubi pacem poeta Hieroni precatur a Pænis et Tyrrenis non turbatam):

Λίσομαι νεῦσον, Κρονίων, ἄμερον

ὄφρα κατ' οἶκον ὁ Φοῖνιξ ὁ Τυρσανῶν τ' ἀλαλατὸς
ἔχῃ.

Domi ut maneat seque teneat Pœnorum clamor bellicus, recte precatur; ut domus ea mansueta mitisque sit, minus apte, multoque aptius clementiæ significatio ad Iovis nutum transfertur:

Αἰσσομαι, νεῦσον, Κρονίων, ἄμερον,
ὄφρα κατ' οἶκον κ. τ. λ.

Usitate enim eiusmodi verbo, quale est *νεύειν*, adiectivum singulari numero additur, ut *νεῦμα ἄμερον* intellegatur (synt. Gr. § 88 b).

Pyth. IV, 118: *Αἰσσονος γὰρ παῖς, ἐπιχώριος οὐ
ξείναν ἰκόμαν γαῖαν ἄλλων.*

Sic codices. Sed quoniam pro *ἰκόμαν* versus requirit hanc mensuram — — —, editur *ἰκοίμαν* ex Hermannii coniectura, in qua neque optativus sine *ἄν* recte ponitur neque potentialis illa, quam efficere volunt, affirmationis forma ullo modo ferenda est. Itaque aut *ἰκνοῦμαι* aut *ἰκάνω* scribendum videtur¹⁾.

Ibd. 281: *ἐπέγνω μὲν Κυράνα
καὶ τὸ κλειννότατον μέγαρον Βάπτου δικαίαν
Δαμοφίλου προπιδῶν.*

Frustra hunc genetivi usum *ἐπέγνω προπιδῶν Δαμοφίλου* (adiuncto præsertim hoc altero genetivo) eiusmodi locis defendunt, in quibus participiorum genetivus absolutus est, sive Homeri (Iliad. IV, 357: *ὡς γνῶ χωμένοιο*), sive Platonis (apol. Socr. p. 27 A: *ἄρα γνώσεται Σωκράτης ἐμοῦ χαριεντιζομένου*);. Scribendum est, *ν* pro *ν*posito, *Δαμόφιλον*. Nam *ἐπιγινώσκειν τινὰ δικαίαν προπιδῶν* eadem ratione dicitur, qua *ἄγασθαι, μακαρίζειν, ζηλοῦν*,

¹⁾ Christus nuperrime edidit: *οὐχ ἴκω ξείναν μὲν γαῖαν ἄλλων* et audaciore correctione et positu particulae *μάν* vix probabili; nec divelli hæc debent *ἐπιχώριος οὐ ξείναν*.

αἰνεῖν τινά τινος (velut *προθυμίας*) et e contrario *μίμνεσθαι τινα*, *ὀργίζεσθαι τινί τινος*.

Pyth. VIII, 77: *δαίμων δὲ παρίσχει,*

*ἄλλοτ' ἄλλον ὑπερθε βᾶλλον, ἄλλον δ' ὑπὸ χειρῶν
μέτρον καταβαίνει. ἐν Μεγάροις δ' ἔχεις γέρας κ.τ.λ.*

Sic codices (aut *μέτρον*) vitiose, syllaba etiam *ἐν* in extremo versu abundante. Recte superiores intellexerant fortunæ inconstantiam significari dupliciter et in extollendis hominibus (athletis) et in premendis, eoque pertinere *καταβαίνει* verbum; sed prave hoc pro transitivo accipiunt. Scribendum:

ἄλλος δ' ὑπὸ χειρῶν

μέτρον καταβαίνει. Μεγάροις κ. τ. λ.

hoc est, alius (certando in ludis) infra mensuram manuum et virium descendit. (In Bergkii correctione et *ἄλλον δ' ὑπὸ χειρῶν*, audito *βᾶλλον*, pravum est et *μέτρον κατάβαιν'* et retinetur manifestum additamentum *ἐν*, quod superiores sustulerant.)

Isthm. III (IV), 53 (35):

*ἴστε μὰν Αἴαντος ἀλκὰν φοίνιον, τὰν ὄψια
ἐν νυκτὶ ταμῶν περὶ ὧ φασγάνῳ, μομφὰν ἔχει παίδεσσιν
Ἑλλάνων, ὅσοι Τρώανδ' ἔβαν.*

Non per se *φοίνιος* erat *Αἴαντος ἀλκή* neque aptum videtur nudum illud *ἀλκὴν τέμνειν περὶ ὧ φασγάνῳ*. Rectum erit:

*ἴστε μὰν Αἴαντος ἀλκὰν, φοίνιον τὰν ὄψια
ἐν νυκτὶ ταμῶν κ. τ. λ.*

Nam *ἀλκὴν τέμνειν φοίνιον* est feriendo cruentare.

Venio ad scenicos poetas, in quibus multiplicem coniectura materiam habet et quos studiosius frequentiusque quam Pindarum tractavi, nec tamen ita, ut propriam quandam et præcipuam in iis studiorum sedem collocarem tractandoque et enarrando fabulas pæne ediscerem. In eos quæ nuper ingruerit hominum alioquin doctorum et

acntorum licentia et temeritas, dixi supra, exemplaque quaedam in meis emendationibus explicandis ex iisdem locis sumpta interponam.

In Æschyli tragœdiis, quarum emendandarum fundamentum in uno codice Mediceo positum est, quæ nos difficultates circumstant, item dictum est supra (p. 120); itaque timide et raro emendationem tentavi. Quæ tamen cum aliqua spe et fiducia attigi, ex iis primum ad plures locos nec solius Æschyli pertinet. Nam

Prometh. 291, ubi Oceanus Promethea versibus anapæstis alloquitur:

*Τό τε γάρ με, δοκῶ, συγγενὲς οὕτως
ἐσαναγκάζει χωρὶς τε γένους
οὐκ ἔστιν ὅτι μείζονα μοῖραν
νείμαιμι ἢ σοί¹⁾*

solæcus est meo iudicio optativus sic sine potentialis orationis nota (ἄν) subiectus in sententia relativa primariæ præsentis temporis et indicativi modi sententiæ non minus quam in ipsa sententia primaria, velut illud in Iphig. T. 1055, nunc ab omnibus correctum: τὰ δ' ἄλλ' ἴσως ἅπαντα (ἄν πάντα) συμβαίη καλῶς, quæque eiusdem generis olim tenebantur e codicibus Soph. Œd. Col. 565 (ξένον οὐδένα ὑπεκτραποίμην) et 1419 (πῶς γὰρ . . . ἄγοιμι) et aliis locis, nec defensionis artificia curo.²⁾ Et tamen sic post οὐκ ἔστιν, ὅς aut ὅπως (aut ἔστιν ὅς vel ὅπως interrogative dictum) optativus positus legitur pluribus locis,

¹⁾ De versuum descriptione tantum hoc loco dicam, me monometros illos, quos, ut paræmiacum extremum consequantur aliave de causa, ut mihi quidem videtur, sæpe casu interponunt, omnes improbare anapæstosque per dimetra, quamdiu nihil obstat, decurrere putare. In carminibus chororum, quæ ipse non paulo aliter longioribus sæpe versibus describerem, sequar hoc loco Dindorfium.

²⁾ Prorsus, quanquam satis mirus, tamen separandus est optativus sine ἄν in sententiis, quæ cum infinitivo in sententia generali posito coniunguntur (synt. Gr. § 132 d not. imi marginis); nam in iis nulla est significatio potentialis.

apud Æschylum Agam. 620: *Οὐκ ἔσθ' ὅπως λῆξαιμι τὰ ψευδῆ καλὰ* | *Εἰς τὸν πολὺν φίλοισι καρποῦσθαι χρόνον*, et Choeph. 172: *Οὐκ ἔστιν ὅστις πλὴν ἐνὸς κείραιτό νιν*, apud Sophoclem (Ed. Col. 1172: *καὶ τις ποῦ' ἔστιν. ὄν γ' ἐγὼ ψῆξαιμί τι*; (nam ibd. 561 recte ponitur *ἐξαφισταίμην* in explenda oratione potentiali, *ἂν τύχοις*, et in Philoct. 695 *παρ' ᾧ ἀποκλαύσειν* post imperfectum *ἦν* recte refertur ad *ἔχων*, respondens huic rectæ orationis præsentis temporis formæ: *οὐκ ἔχει, παρ' ᾧ ἀποκλαύσῃ*). apud Euripidem Alc. 52: *ἔστ' οὖν ὅπως Ἀίκαησις εἰς γῆρας μόλοι*; et 117: *ἔσθ' ὅποι τις στείλας... θυσιάνου παραλύσαι ψυχάν*; apud Aristophanem in vesp. 471: *ἔσθ' ὅπως ἄνευ μάχης καὶ τῆς κατοξείας βοῆς Ἐς λόγους ἔλθοιμεν ἀλλήλοισι καὶ διαλλαγᾷ*; (nam ran. 96 ὅστις... λάκοι explet sententiam potentialem: *γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὖροις ἐτι Ζητῶν ἂν, ὅστις...*).¹⁾ Ex his quod in Eurip. Alc. 117 scribi volueram *παρ-λύσει*, nuper præceptum video a Nauckio; apud Aristophanem Hermannus pro *ἄνευ* scribi voluit *ἂν ἐκ μάχης*, mihi in mentem venit: *Ἐσθ' ὅπως ἄνευ μάχης ἂν καὶ κατοξείας βοῆς*, omissoque casu *ἂν* additum ad versum explendum *τῆς* putabam²⁾. In Æschyli Agam. 620 scribendum videtur: *Οὐκ ἔσθ' ὅπως λῆξαιμι τὰ ψευδῆ κάλ' ἂν*. In (Edip. Col. v. 1172 recte Brunckius scripsisse videtur:

¹⁾ Tragicorum locos posuit inter alios, in quibus *ἂν* omissum defenditur, Kraeger gr. Gr. II, 54, 3, 8. Recta forma quæ sit, ostendunt Aristoph. av. 628, Xenophon. an. II, 3, 23 et alia exempla permulta.

²⁾ Hic igitur Hermannus, ut sæpe ad verum rapiebatur artificiorum oblitus, potentialem formam requisivit, abiectis iis, quæ ab eo alibi describit de optativo nudo et sine condicione posito et alibi et ad defendenda hæc in Platonis Lys. p. 214 D: *ἃ δὲ ἀντὶ αὐτῶ ἀνόμοιον εἶη καὶ διάφορον, σχολῆ γέ τῳ ἄλλῳ ὁμοιον ἢ φίλον γένοιτο*. Sic enim etiam C. F. Hermannus edidit. Recte editur Protag. p. 330 D, Phædon. p. 106 D, ne Xenophontis mem. III, 14, 3, IV, 4, 25 commemorem. (Scr. *ὁμοιον ἂν*.)

ὄν ἂν ἐγὼ ψέξαιμί τι; omisso ἂν post ὄν additum est inane prorsus fulcrum versus γέ. Difficilius persuadebo, et tamen ipse mihi prorsus persuasi, Æschylum in Promethei loco et in Choephoris scripsisse illic: Οὐκ ἔστ' ἂν ὄτω μείζονα μοῖραν | Νέμαιμ' ἤ σοί, hic: Οὐκ ἔστ' ἂν ὅσοις πλὴν ἐνὸς κείραιτό νιν, transposita, cum sententia relativa cum brevissima sententia primaria in unam conflaretur, particula ante vocem relativam, quemadmodum fit in noto dicendi genere οὐκ ἂν οἶδα (οὐκ οἶδ' ἂν), εἰ δυνάμην (synt. Gr. § 139 b not., Matth. gr. § 599, 3, ubi testimoniis citatis addi potest Xenophontis Cyrop. V. 4, 12) et eodem modo ante ὅτι apud Xenophontem anab. III, 2, 24 (καὶ ἡμῖν γ' ἂν οἶδ' ὅτι τρισάσμενος ταῦτ' ἐποίει) et Demosth. Philipp. II, 29; nec dissimile est, quod, confuso item primariae et secundariae sententiae fine, dicitur: τί οὖν, ἂν γαίη ὁ λόγος, εἰ ἀπίστευς; (Plat. Phædon. p. 87 A etc.), quoniam per se ἂν non ponitur in initio sententiae (ἂν γαίης). Hoc si ita est, relinquatur dubitatio, in Euripidis Alcest. 52 utrum, producto ἂν (Dindorf. præfat. ed. primæ poet. scen. Græc. p. VII sqq., quanquam sententiam ipse postea mutavit), scribendum sit: ἔστ' ἂν ὅπως Ἀλκίσις εἰς γῆρας μόλοι; an ἔστ' οὖν ὅπως Ἀλκίσις ἂν γῆρας μόλοι; etsi alibi verbo μολεῖν accusativum huiusmodi substantivi sine præpositione adiunctum non memini.

Ibd. (Prometh.) 425 (in chori carmine):

Μόνον δὲ πρόσθεν ἄλλον ἐν πόνοις
δαμέντ' ἀδαμαντιοδέτοις Τιτᾶνα λύμαις
εἰσιδόμεν θεὸν Ἄτιαν.

Prorsus abundat ἐν πόνοις et falsum est; nam ἐν πόνοις multi deorum fuerant, unum, ut Promethea, in vinclis Oceanides viderant. Scribendum: ἐντόνοις δαμέντ' ἀδαμαντιοδέτοις τε Τιτᾶνα λύμαις εἰσιδόμεν.

Ibd. 602 Io interrogat:

*δυσδαιμόνων δὲ τίνες, οἷ, ἐή,
οἶ' ἐγὼ μογοῦσιν;*

Inanes sunt ambages in illis *τίνες, οἶ* nec Græcæ; neque enim, cum Græce interrogatur, sitne quisquam, qui patiat, sic interrogatur: *τίς, ὅς*, sed *ἔστιν, ὅς*; Scribendum, nulla littera mutata: *δυσδαιμόνων τίνες οἶ, ἐή, οἶ' ἐγὼ μογοῦσιν*; ut graviter *οἶα* interiecta exclamatione geminetur.¹⁾

Ibd. 848 Prometheus permire Io, cum ad Nili ostia accesserit, rationis rursus compotem fore dicit Iovis manu tantum tactam:

*ἐνταῦθα δὴ σε Ζεὺς τίθειν ἐμφορα
ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ καὶ θυγῶν μόνον.*

Nam rationis usu nunquam aut ante Io caruerat aut in hoc cum Prometheo colloquio caret; nec minus mire huic recuperandæ tactu Iovis rationis mentioni subiiciuntur hæc de filio nascituro:

*Ἐπώνυμον δὲ τῶν Διὸς γεννημάτων
τίξεις κελαινὸν Ἐπαγον,*

ut nomen filii pertineat non ad memoriam eius tactus, ex quo ipse ortus sit, sed ad eius, quo mens matri reddita. Itaque quod hæc non cohærent, Elmsleius et Dindorfius v. 849 violenter et sine ulla, quæ in ipso versu sit, causa eiiciunt, Hermannus inter 848 et 849 aliquid excidisse putat. Dindorfius quidem, illo versu eiecto, tactus mentionem, quæ abesse propter *ἐπώνυμον* et totam sententiam nequit, Wieseleri coniectura (*γέννημ' ἀφῶν*) postliminio restituit. Recta omnia erunt, si pro inepta rationis mentione substituerimus necessariam et rectam graviditatis solo tactu efficiendæ, cuius rei in filio nato memoriam

¹⁾ v. 770 Hermannus vidit scripturam codicis Medicei simpliciter restituendam esse (*οὐ δῆτα, κλῆν ἐγὼγ' ἂν ἐκ δεσμῶν λυθείς*). Negat Prometheus aliud esse periculi avertendi auxilium quam se ipsam viucis aliquando solutum.

nomen conservaturum sit: Ἐνταῦθα δὴ σε Ζεὺς τίθησ' ἰγκύμονα | ἑπαφῶν ἀταρβεί χειρὶ καὶ θιγῶν μόνον. | Ἐπιόνυμον δὲ τῶν Διὸς γεννημάτων | τίξεις κελαινὸν Ἐπαφον. Nam γεννημάτων nomen recte de Iovis procreatione et eius singulari modo ponitur præcedente illo ἑπαφῶν καὶ θιγῶν, ad quod illud refertur.

Ibd. 859 (de Ægyptiadis Danaides tanquam accipitibus columbas persequentibus nec tamen nuptiarum fructum percepturis):

Ἥξουσι θηρέοντες οὐ θηρασίμους
γάμους· φθόνον δὲ σωμάτων ἔξει θεός·
Πελασγία δὲ δέξεται θηλυκτόνω
Ἄρει δαμέντων νυκτιφρουρήτιω θράσει.

Ad sententiam neque φθόνος accommodari potest neque, qui ineptissime dicitur, φθόνος σωμάτων. Σώματα Ægyptiadarum sunt, quæ rectissime terra Græca acceptura gremio suo dicitur, cum a feminis occisi sint. (Frustra hic quoque Dindorfius lacunam fingit.) Videtur fuisse: φορὰν δὲ σωμάτων ἔξει θεός: impetum corporum coercebit deus. Σώματα, non ipsos, poeta coercitum iri dixit, ut et robur persequentium significaret et proxima apte adiungeret.

Ibd. 1054 sqq., postquam superioribus versibus Prometheus cælum, terram, mare misceri ruinasque omnium sibi a Iove iniici iussit, se tamen necari non posse, Mercurius eam furentium esse mentem verbaque dicit:

Τοιάδε μέντοι τῶν φρενοπλήκτων
βουλεύματ' ἔπη, τ' ἔστιν ἀκοῦσαι.
Τί γὰρ ἔλλειπει μὴ παραπαίειν
ἢ τοῦδε τύχῃ; τί χαλᾶ μανιῶν;

Sic enim Dindorfius edidit; in codice Mediceo est ἢ τοῦδ' εὐτυχῇ. Fortuna Promethei furere et per se inepte dicitur perverseque hæc ratio superioribus subiicitur. Sed nihilo feliciores ceterorum coniecturæ. Scribendum est: ἢ τοῦδ' εὐχῇ: Quid enim a furore distant hæc, quæ Prometheus vovet (εὔχεται)?

Septem adv. Thebas v. 10 sqq. Eteocles omnes omnis ætatis cives sine ulla exceptione patriæ et dis patriis opem ferre iubet; civium, quod non intellectam ab editoribus plerisque videtur, tria facit genera, eorum, qui nondum ad legitimam militandi ætatem pervenerint, eorum, qui eam supergressi sint, eorum denique, qui ipsam ætatem et iuvenile robur (*ἔβην*) habeant. Ea sententia facillime e codicum scriptura recte interpuncta efficitur, modo v. 13 pro *ὄστις συμπεπής*, quod in cod. Med. est, sed eraso altero *σ*, restituatur, quod Stanleius fecit, *ὄστε*:

*Ἰμάς δὲ χρὴ νῦν, καὶ τὸν ἐλλείποντ' ἔτι
ἔβης ἀκμαίας καὶ τὸν ἐξέβον χρόνω
βλαστημὸν ἀλδαινόντα σώματος πολὺν
ᾧραν τ' ἔχονθ', ἕκαστον, ὄστε συμπεπής,
πόλει τ' ἀρήγειν καὶ θεῶν ἐγχωρίων
βωμοῖσι κ. τ. λ.*

Qui altero loco ponitur, *ὁ ἐξέβον χρόνω βλαστημὸν ἀλδαιῶν σώματος πολὺν*, est, qui iuventute exutum incrementum corporis multum auxit, hoc est, cuius corpus, iuventute superata, longe vivendo ætatem protraxit. Tertio loco sic adiungitur *ᾧραν ἔχων*, ut eidem subiiciatur articulo atque prius membrum proprieque primo generi duo postrema coniunctim contraria ponantur; deinde apte additur de omnibus: ut quemque decet. Dindorfius v. 13 damnato eam ætatem, cuius primæ et legitimæ sunt partes in patria defendenda, sustulit. (Interpunctionem, quæ vulgo post *χρόνω* est, etiam Hermannus abiecit, sed reliqua non expedit.)

(De v. 428 vid. supra p. 171.)

Ibd. 636 sqq. nuntius narrat, Polynicem precari, ut, capta urbe, aut in Eteoclem incidat et eo occiso ipse cadat aut vivum simili, atque ipse passus sit, exilio et calamitate ulciscatur:

σοὶ ξυμφέρεσθαι καὶ πτανῶν θανεῖν πέλας

ἡ ζῶντι' ἀτιμαστῆρα τῶς ἀνδρηλάτην
φυγῆ τὸν αὐτὸν τόνδε τίσασθαι τρόπον.

Sic enim codex Mediceus in illo τῶς mendosus. Apparet, ut in v. 636 κτανῶν θανείν coniunguntur, sic in 637 participio ζῶντα aliam vocem respondere debere (vivum vivus ipse); nec minus apertum est male et ad sententiam et ad orationis formam Eteoclem solum et ἀτιμαστῆρα appellari et ἀνδρηλάτην, quibus vocabulis qui comparandi particulam interponunt (ἀτιμαστῆρ' ὅπως), sententiam perimunt; neque enim Polynices precatur, ut tanquam ἀτιμαστῆρα Eteoclem ulciscatur, sed ut ipsum ἀτιμαστῆρα suum. Vera et acuta sententia erit et recte superiori respondebit membro, si sic certissima emendatione scripserimus: ἡ ζῶντι' ἀτιμαστῆρα σῶς ἀνδρηλάτης φυγῆ τὸν αὐτὸν τόνδε τίσασθαι τρόπον. Vivo ignominiae auctori se vivum exilii et ignominiae auctorem fore Polynices cupit. Et σῶς scriptum reperio in tertia Dindorfii editione (Lips. 1857), sive ipsius sive alius ea emendatio est; sed teneri veritas non potuit tantum ex dimidia parte cognita.

Ibd. 1047 fortasse scribi debet: "Ἡδῆ τὰ τοῦδ' ὄτ' οὐκ ἀτίμητ' ἦν θεοῖς: Noram, cum huius res dis non invisæ nec contemptæ erant. Apte respondet præco: Non (sane invisæ fuerunt), priusquam hanc terram periculo obiecit. Et de ἦδη verbo pæne confido.

Pers. 112: πῖσυνοι λεπτοδόμοις πείσμασι λαοπόροις τε μηχαναῖς. Qui sint rudentes λεπτόδομοι aut quomodo, quamvis non raro apud tragicos obscuretur altera pars adiectivi compositi, vocabulum a δόμος fictum ad rudentes accommodari possit, prorsus non intellego; λεπτότονα πείσματα quæ essent, intellegerem, etiam λεπτότομα, e corio facta et subtiliter secta.

Ibd. 173 senes, e quibus chorus constat, se ad obediendum in omnibus, quæ possint, promptos significant his verbis:

*Εὐτόδ' ἴοθι, γῆς ἄνασσα τῆςδε, μή σε δις φράσαι
μήτ' ἔπος μήτ' ἔργον ὧν ἄν δύναμις ἠγείσθαι θέλῃ.*

Pro φράσαι necessario scribendum φράσειν: Scito te nihil bis dicturam; nam primæ voluntatis significationi obediemus.¹⁾

Ibd. 603 sqq:

*Ἐμοὶ γὰρ ἤδη πάντα μὲν φόβον πλῆα
ἐν ὄμμασιν ἀνταῖα φαίνεται θεῶν.*

Inepte ἀνταῖα θεῶν (cum articulo) dicuntur φαί-
νεσθαι πάντα πλῆα φόβου. Omnia Atossæ terroris plena
videntur versanturque ante oculos adversa deorum con-
silia voluntatesque (hæc enim sunt ἀνταῖα θεῶν); scri-
bendum litteris recte divisus: ἐν ὄμμασιν τ' ἀνταῖα
φαίνεται θεῶν.

Supplic. v. 9. Adhibita Bambergeri emendatione
scribendum est oratioque interpungenda sic:

*ἀλλ' αὐτογενῆ (cod. αὐτογένητον, Bamb. αὐτογενεῖ)
φυξανορίᾳ
γάμον Αἰγύπτου παίδων ἀσεβῆ τ' ὀνοταζόμεναι.*

Non φυξανορία erat αὐτογενής, sed γάμος (et coniun-
guntur αὐτογενῆ ἀσεβῆ τε, quæ particula alioqui non habet,
quo referatur); eas nuptias φυξανορία Danaides repudiabant.

Ibd. 16 sqq. Argos se appulisse Danaides dicunt,

*ὄθεν δὴ
γίνος ἡμέτερον τῆς οἰοτροδόνου
βοός ἐξ ἐπαφῆς καὶ ἐπιπνοίας
Διὸς εὐχόμενον τετέλεσται.*

Pravum ὄθεν . . . τετέλεσται, pravius multo sic nude
positum εὐχόμενον. Una littera mutanda et verba recte
interpungenda: ὄθεν γίνος ἡμέτερον, Βοός ἐξ ἐπαφῆς
καὶ ἐπιπνοίας Διὸς εὐχόμενον τετέλεσται: unde nostrum

¹⁾ V. 223 cum crederem, in codice Med. esse, ut edebatur, γαίας
κάτοχα, coniectura γαία scripsi, quod est in ipso codice. Quæ
terra continentur et cohíbentur, γαία κάτοχα sunt, γαίας
κάτοχα, quæ terram tenent.

est genus, quod gloriatur se creatum esse ex Iovis tactu et afflatu. Et *τετελείσθαι* Schuetzius scripsit, sed parum recte orationem distinxit et interpretatus est.

Ibd. 332 rex Argivus ex Danaidibus quærit:

*Τί φης ἰκνεῖσθαι τῶνδ' ἀγωνίων θεῶν,
λενωσσεφεῖς ἔχουσα νεοδρέπτους κλάδους;*

Neque *ἰκνεῖσθαι θεῶν* Græce dicitur neque, cur deis supplicent, interrogat rex, sed cur supplicum ornatu ad deos accesserint. Scribendum est: *Τί φης ἰκνεῖσθαι τόνδ' ἀγῶν' ἐμῶν θεῶν;* Consessum deorum (etiam signis expressorum) *ἀγῶνα θεῶν* et Homerus appellat et tragici.

Ibd. 514: *Ἄεὶ δ' ἀνάκτων ἐστὶ δεῖμ' ἐξαίσιον.* Et *δέ* particula prava est, quasi rex orationem chori continuet et confirmet, et tota sententia; non agitur enim, quis timeatur, nec ullos se chorus *ἀνακτας* timere significaverat, nec rex se aliosve reges timeri queritur; *Ἄgyptiadas ἀνακτας* honorifico nomine appellare nequit, nec ad eos sententiam pertinere sed generalem esse, *ἀεὶ* adverbium ostendit. Reprehendit rex nimium Danaidum timorem ita, ut ad genus reprehensionem transferat: *Ἄεὶ γυναικῶν ἐστὶ δεῖμ' ἐξαίσιον.*

Ibd. 820 *μάταισι* (quod pro *ἀλάσι* accipi nequit) corruptum est latetque vocabulum quærendi significationem habens et cum *ματεύω, μαστεύω* cognatum, sive id *ματεῖαις* fuit sive alia forma. Versus, qui huic respondet, ipse incertissimus est.

Ibd. 962. Scribendum interpungendumque:

*Τούτων τὰ λῆστα καὶ τὰ θυμηδέστατα,
πύρεστ' ἀωτίασθε.*

horum (licet nec quicquam obstat) optima et gratissima eligite. *Ἀωτίασθε* pro *λωτίασθε* (cod. *λωτίασθαί*) Dobrei est, mire neglectum, aptissimum et recte ex *ἄωτος* deductum verbum pro incredibili in hac significatione *λωτίζομαι*, quod ne ipsum quidem alibi legitur. Etiam Euripidis Hel. 1593 pro *Ἑλλάδος λωτίσματα*, quod idem

in *A* et *A* error genuit, restituendum esse *ἀωτίσματα*. non dubito quin Dobreus dixerit, cuius libri inspiciendi copia non est.

Ibd. 970 sic scribendum oratioque distinguenda est:

*Τοῦ γὰρ προτέρα μήτις, ὅπου χρεῖ
δῶματα ναίειν. Καὶ τόπος εὐφρων,
πᾶς τις ἐπειπεῖν νόγον ἄλλοθρόοις
εὐτυχος· εἴη δὲ τὰ λῶστα.*

In vulgata interpunctione debebat saltem dici *καὶ ὅστις τόπος εὐφρων*. Sed hoc pater scire nequibat. Chorus patris consilium de habitandi loco eo magis audiendum putat, quod, quamvis benevolus locus sit, tamen peregrino et alius sermonis homini difficile sit reprehensionem vitare.

Agamemn. 606: *γυναῖκα πιστήν δ' ἐν δόμοις εὐροὶ μολών*. Prorsus incredibilia narrantur de optativo aoristi, qui in oratione promittentis absurdus est, rectus esset, si quis narraret, quid invenisset, hac forma: *ἤγγειλε, ὅτι ἦκοι, γυναῖκα δ' εὐροὶ*. Nisi quis audet Æschylo tribuere repetitum ex infimæ ætatis scriptorum angulis futurum *εὐρεῖ*, scribendum est: *γυναῖκα πιστήν δ' ἂν δόμοις εὐροὶ μολών*

Ibd. v. 878 ineptus est de Oreste filio patriam domum tenente: *ἐμῶν τε καὶ σῶν κύριος πιστωμάτων*, aptissimus de fido custode, cui filium suum Agamemno et Clytæmnestra commiserint; itaque inter 880 et 881 ponendus est, ut sic oratio decurrat:

*Ἐκ τῶνδ' ἐ τοὶ παῖς ἐνθάδ' οὐ παρασταταῖ,
ὡς χρεῖν, Ὀρέστης· μηδὲ θαυμάσης τόδε.
Τρίφει γὰρ αὐτὸν εὐμενῆς δορυξένος,
ἐμῶν τε καὶ σῶν κύριος πιστωμάτων,
Σιρόφιος ὁ Φωκεύς.*

Ibd. 884 pravum est *ὥστε*, quoniam nulla conclusio significatur, sed rei declarandæ et confirmandæ causa generalis sententia ponitur; scribendum:

. . . εἴ τε δημόθρους ἀναρχία
 βουλὴν καταρρίψειεν, οἷς τοι σύγγονον
 βροτοῖσι τὸν πεσόντα λακτίσαι πλέον,

ut solent scilicet mortales.

Ibd. 886 non video, quæ σκῆψις intellegatur; Strophii admonitionem de periculis et cauta eorum provisione Clytæmnestra significarat; ea σκίψις potius esse videtur.

Ibd. 984 (in chori carmine):

Χρόνος δ' ἐπεὶ πρυμνησίων ξυνεμβολαῖς
 ψαμμίας ἀκάτα παρήβησεν, εὐθ' ὑπ' Ἴλιον
 ὄρωτο ναυβάτας στρατός¹).

Pro ἐπεὶ, quod orationis structuram turbat, scribendum esse ἐπί et alii ante et olim Hermannus recte intellexerat; (nam postea longe a litteris discedens τοί posuit;) in ἀκάτα subesse ἀπτης nomen, quod adiectivum ψαμμίας ipsum subiicit, Tyrwhittus vidit, sed in casu aberravit (ἀκτάς). Scribendum est enim: Χρόνος δ' ἐπὶ πρυμνησίων ξυνεμβολαῖς | ψαμμίας ἀκτᾶς παρήβησεν, εὐθ' ὑπ' Ἴλιον κ. τ. λ.: Tempus post retinacula oræ arenosæ iniecta plus quam maturum præterit, cum (h. e. ab eo inde tempore, cum) cet. Duplex ξυνεμβολαῖς nomini adiungitur genetivus.

Ibd. 1121:

Ἐπὶ δὲ καρδίαν ἔδραμε προκοβαφῆς
 σταγῶν, ἄτε καιρία πτώσιμος
 ξυνανύτει βίου δύντος ἀγᾶις.

Neque apte καιρία πτώσιμος coniungitur neque σταγῶν ἐπὶ καρδίαν τρέχουσα recte πτώσιμος dicitur; rectissime contra: πτωσίμοις | ξυνανύτει βίου δύντος ἀγᾶις: vitæ intereuntis lumini cadenti.

Ibd. 1197, postquam Cassandra divina mentis vi utens

¹) Versus chori hic et alibi, quoniam ea res expediri h. l. non potest, pono ut apud Dindorfium divisi sunt.

domus Agamemnoniæ vetera scelera malaque significavit, testimonium a choro sibi reddi vult, verane cecinerit:

Ἐμμερτύρησον, προῦμόσας τὸ μὴ εἶδέναι

λόγῳ παλαιᾷς τῶνδ' ἁμαρτίας δόμων.

Sic Dobreus pro τὸ μὴ εἶδέναι. Sed perverse Cassandra chorum primum id iurare iubet, quod eum iurare vere posse non poterat credere; nam senes indigenæ hæc scire debebant; deinde id, quod si iurarent, totum eorum testimonium inanissimum futurum erat; si enim nihil ipsi de domus Agamemnoniæ veteribus maleficiis audiverant, quomodo æstimare poterant, verane Cassandra dixisset? Neque quicquam iurat chorus. Cassandram ipsam iurare consentaneum erat, nihil se fando et narrationibus aliorum accepisse, omnia animi fatidica vi dixisse. Rem per se certissimam confirmat orationis vitium (ὄμνημι τὸ μὴ εἶδέναι, addito articulo). Scribendum est: *Ἐμμερτύρησον προῦμόσασθ' μὴ εἶδέναι*¹⁾. Sed superest aliud mendum; respondet enim chorus: *Καὶ πῶς ἂν ὄρκου πῆγμα γενναίως παρὲν | παιώνιον γίνοιτο;* deinde testimonium reddit, omnia sic Cassandram cecinisse, quasi ipsa rebus interfuisset. Iurisiurandi vis salutifera (παιώνιον) alienissime a tota re et sententia commemoratur, sive Cassandra ipsa iurat sive chorum iurare cogit; hoc dicit chorus, se Cassandræ iuriiurando non diffidere; ὄρκου πῆγμα γενναίως παρὲν sperni non posse. Latet igitur sub illo παιώνιον vox, quæ aut vanum et perfidum aut vile et contemptui significet; ἀνεμώλιον nimis discedit, neque propius reperio.

Ibd. 1227 sqq. Cassandra Clytemnestram Agamemnoni insidiantem cum cane falso blandienti comparat:

Νεῶν τ' ἐπαρχος Ἴλιον τ' ἀναστάτης

¹⁾ Hanc emendationem in margine exempli mei sic notatam reperio. ut incertus sim, meane an alius sit; sed in libris, qui ad manum sunt, eam non reperio.

οὐκ οἶδεν οἷα γλώσσα μισσητῆς κυνός
 λέξασα κάκτεινασα φαιδρόνους, δίκην
 ἄτης λαθραίου, τεύξεται κακῆ τύχη.

Primum scribendum mutato accentu οἷα (qualis), tum, accepta Tyrwhitti manifesta emendatione λείξασα (nam lambendo blanditur canis), ex voce inaudita et compositionis pravæ (φαιδρός νοῦς) et, si quid significat. hinc alienissima faciendum, ut ἐκτεινασα obiectum habeat, divisis litteris φαιδρὸν οῦς. Significantur aures blande iactatæ et motæ. Sed restat τεύξεται, quod plane nihil est; (neque enim fore credo, qui οἷα retento τεύξεται pro τεύξει accipiat, spreta certissima sermonis lege). Perstat Æschylus in imagine; scripsit enim δήξεται: canis perfida inter blanditias mordebit. (Et ἐκτεινασα et δήξεται sic dicuntur, ut γλώσσα μισσητῆς κυνός intellegatur ipsa canis.) Sic igitur totus locus scribendus:

οὐκ οἶδεν, οἷα γλώσσα μισσητῆς κυνός
 λείξασα κάκτεινασα φαιδρὸν οῦς δίκην
 ἄτης λαθραίου δήξεται κακῆ τύχη.

Apparet Ἄτην personam intellegi.

Ibd. 1252 postquam Cassandra Agamemnonem interfectum iri dixit chorusque interrogavit, quis vir hoc scelus paret, Cassandra subiicit: Ἡ κάρτ' ἄρ' ἄν παρεσκόπεις (aut παρεσκόπης) χορημιῶν ἐμῶν, intellecta vaticinia sua (quibus supra a Clytæmnestra id scelus perpetratum iri significaverat) negans; ita esse ostendit etiam, quod chorus respondet: τοῦ γὰρ τελούντος οὐ ξυνῆκα μηχανήν. Sed verba corrupta sunt, ita tamen, ut orationis forma perspicue appareat; nam in ἄρ' ἄν subest substantivi accusativus a παρεσκόπεις pendens et ex quo ipso pendeat genetivus. Non recte adspexisti (vellem liceret cum quibusdam philologis dicere: prætervidisti) vaticiniorum meorum . . . (vim, tenorem). Non video, cur ullam litteram mutemus nec teneamus: ἦ κάρτ' ἄρ' ἄν παρεσκόπεις χορημιῶν ἐμῶν,

diras vaticiniorum meorum, diram significationem; nisi quod præsens imperfecto aptius est παρασκοπεῖς¹⁾.

Ibd. 1422. Clytæmnestra choro reprehendenti et pœnam significanti et alia respondet et hæc:

ἐπήκοος δ' ἐμῶν
 ἔργων δικαστῆς τραγῆς εἰ· λέγω δέ σοι
 τοιαῦτ' ἀπειλεῖν ὡς παρεσκευασμένης
 ἐκ τῶν ὁμοίων χειρὶ νικήσαντ' ἐμοῦ
 ἄρχειν· εἰάν δὲ τοῦμπαλιν κραίνη θεός,
 γνώσει διδαχθεὶς ὅπῃ γούν τὸ σωφρονεῖν.

Apertum est nec sententiam nec orationem constare in illis ὡς παρεσκευασμένης . . . νικήσαντ' ἄρχειν. Sed quæ subsit sententia, nec hæc νικήσαντ' ἐμοῦ ἄρχειν nec illa εἰάν δὲ τοῦμπαλιν κραίνη θεός dubitare sinunt nec tota loci coherentia. Hoc enim Clytæmnestra dicit, si talia minari chorus velit, paratum eum esse debere ad pugnandum, ut victæ Clytæmnestræ imperet; ipsam enim non sine certamine cessuram; sin victus chorus fuerit, fore, ut modestus esse discat. Scripsit igitur Æschylus: λέγω δέ σοι | τοιαῦτ' ἀπειλεῖν ὡς παρεσκευασμένον | ἐκ τῶν ὁμοίων χειρὶ νικήσαντ' ἐμοῦ | ἄρχειν: iubeo te talia minari ut paratum, id est, iubeo te ita tantum talia minari, si paratus es²⁾.

¹⁾ Meinekins scribi voluit ἡ κάρτα τῶρ' αὐ' παρεκόπης χρησμῶν ἐμῶν, inutilibus particulis concervatis, nova verbi constructione. Hinc progressus Dindorfius omnia vertit, ut esset: ἡ κάρτα χρησμῶν παρεκόπης κλύων ἐμῶν. Velim animadverti, quam licenter ipse reliquæ veri (ἄρ' ἄν) prorsus sublatae sint, vocabulum longe traiectum, novam (κλύων) illatum. Hoc est versus facere, non emendare a librariis vitiatum.

²⁾ Dindorfius Egerum secutus totum versum 1422 (τοιαῦτ' ἀπειλεῖν cet.) tolli iubet, unde natus sit, non curans; habet enim, quos increpet, interpolatores nulla prorsus causa, quod libuit, in alienissimos locos inferentes; sed quid deinde? In v. 1423 scribit ἄρξαις es, quod (illo versu sublato) sententia futurum

Ibd. 1639 Ægisthus imperiose minatur:

. . . τὸν δὲ μὴ πειθάνορα
ζεύξω βαρεῖαις οὔτι μὴ οσειραφόρον
κριθῶντα πῶλον.

In litteris *ουτιμη* (pro quo substituunt *οὔτι μοι*, dativum incommodissimo loco interponentes) latet dativus substantivi feminini generis coniungendum cum *βαρεῖαις* (littera *σ* intercidit ante *οσειραφόρον*) significansque frenos frenorumve aliquam partem; *ἤνιαις*, quod et versui et sententiæ satisfacit, a litteris videtur nimis discedere; sed utar eo, donec propius repertum erit.

Ibd. 1657 (in Clytæmnestræ oratione):

Στείχετε δ' οἱ γέροντες πρὸς δόμοις πεπρωμένους
τούοδε,
πρὶν παθεῖν ἔρξαντες καιρὸν χρῆν τὰδ' ὡς ἐπρά-
ξαμεν.

Sic codices. *Τούοδε* sustulit Scaliger; deinde sententiam finiri aut insistere in *ἔρξαντες* omnes fere intellexerunt; sed *πεπρωμένοι* cur domus appellentur, causa iure quæritur nec reperitur; (simpliciter enim domos abire iubentur;) illud non videtur animadversum, inepte iuberi senes facere aliquid antequam patiantur; nam Clytæmnestra potius pœnam (*παθεῖν*) minatur, si quid fecerint (nisi quieverint). Scribendum est certa emendatione: *πεπρωμένοις*, | *πρὶν παθεῖν, εἴξαντες*, cedentes rebus fato decretis, antequam malo vestro cedere discatis; *πεπρωμένα* Clytæmnestra fuisse, quæ fecerit, dicit. Deinde recte pro *καιρὸν* requiritur infinitivus ad *χρῆν* pertinens; sed *αἰνεῖν* nimis discedit; fuit fortasse: *ἀρκεῖν χρῆν τὰδ' ὡς ἐπράξαμεν*: satisfacere vobis oportebat, quemadmodum hæc gesserimus. Restat initium prioris versus fractum, ubi

postularet. Hoc quoque falsum. Neque enim Clytæmnestra choro victoriam promittit, sed iubet vincere et imperare; alioquin se minis non cessuram, ne passuram quidem preferri.

Dindorfius Franzium secutus edidit *Στείχε και σὺ χοί γέροντες*. Sed Ægistho quæ dicenda erant, superioribus versibus absoluta sunt; hæ minæ et iussa nihil omnino ad eum pertinent. Itaque scribendum potius: *Στείχετ' ἤδη χοί γέροντες κ. τ. λ.*

Choephor. (172 vid. p. 191) 690 narrata nuntius subornatus, qui ipse Orestes est, Clytæmnestræ, quam ignorat scilicet, Orestis morte, hæc addit:

*εἰ δὲ τυγχάνω
τοῖς κυρίοισι και προσήκουσιν λίγων,
οὐκ οἶδα, τὸν τεκόντα δ' εἰκὸς εἰδέναι.*

Inanissimum et sensu cassum hoc, patrem Orestis scire debere — quid? num nuntius ei, ad quem res pertineat, narraverit, hoc est, num patri narraverit. Ipse nuntius eos, quibus res narranda erat, ignorans sperat Clytæmnestram scire et sibi indicare posse, quis sit Orestis pater, ut ad eum adeat; (patrem pridem interfectum esse nuntius scilicet ignorat;) scripsit igitur Æschylus: *οὐκ οἶδα, τὸν τεκόντα δ' εἰκὸς σ' εἰδέναι*. Littera bis scribenda semel scripta est.

Ibd. 737 nutrix Clytæmnestram narrat Ægisthum advocari iussisse, ut ipse de morte Orestis ex advena audiat; deinde, Clytæmnestra quemadmodum nuntium acceperit, his verbis dicit:

*πρὸς μὲν οἰκίτας
θετο οκυθρωπῶν ἐντὸς ὀμμάτων γέλων,
κεύθουσ' ἐπ' ἔργοις διαπεπραγμένοις καλῶς
κεινῇ. δόμοις δὲ τοῖςδε παγκάκως ἔχει
γήμης ὑφ' ἧς ἤγγειλαν οἱ ξίνοι τορῶς.*

Et *τιθεσθαι ἐντὸς ὀμμάτων γέλων* inepte dicitur et pravissime adheret sine obiecto *κεύθουσα*. Apparet, Clytæmnestram lætitiâ et risum occultasse; coniungenda igitur sunt *γέλων κεύθουσα*. Hoc reperto quæritur obiectum verbi *θετο*. Id inest in *ὀμμάτων*, ex quo fit *ὄμμα*, τὸν *γέλων κεύθουσα*. Iam reliqua sequuntur facillime; sic

enim *Æschylus* scripsit: *πρὸς μὲν οἰκίας | θείο σκυ-*
θρωπὸν ἐκτὸς ὄμμα, τὸν γέλων κεύθουσ' ἐπ' ἔργοις:
coram famulis extrinsecus tristem vultum præferbat, intus
risum et lætitiã occultans, ob res ipsi opportunas, domui
exitiosas. Et relictum est in codice *σκυθρωπὸν* veri
iudicium, infeliciter a *Victorio* occultatum. *Ἐκτός* pro
præpositione acceptum *ὀμμάτων* illud genuit; deinde reli-
qua nata sunt.

Ibd. 866:

Τοιάνδε πάλην μόνος ὦν ἔφεδρος
δισσοῖς μίλλει θεῖος Ὀρίστης ἄψειν.

Qui *μόνος* est, *ἔφεδρος* appellari nequit; e duobus
alter alteri *ἔφεδρος* cum sit, ambo *ἔφεδροι* appellari pos-
sunt. Scribendum: *μόνος ἐφέδροις δισσοῖς*. Casus accom-
modatus est ad præcedentia.

Ibd. 994 interrogat *Orestes*, venenatæ bestię peioresne
sint quam uxor infida (*Clytæmnestra*), quod quidem ad
audaciam et nocendi voluntatem attineat:

. . . μύραινά γ' εἴτ' ἐχιδν' ἔφν
σῆπειν θιγοῦσα μᾶλλον ἅν δεδηγμένον,
τόλμης ἕκατι κἀδίκου φρονήματος;

Quam sensu cassum sit, quod e codicibus editur: *θιγοῦσ'*
ἅν ἄλλον οὐ δεδηγμένον, exponere supersedeo.

Eumenid. 750, 751 (ubi *Apollo* iubet diligenter nume-
rari calculos et sententias iudicum):

Γνώμης δ' ἀπούσης πῆμα γίγνεται μέγα
βαλοῦσά τ' οἶκον ψῆφος ἔρθωσεν μία.

Et sententia et forma orationis in contrarie relatis pro
βαλοῦσα, quod nullo exemplo inauditaque significatione dici-
tur, scribi iubet *παροῦσα*. Sed simul scribendum *γνώμης*
τ' ἀπούσης, et ad membra contraria notanda et quod hæc
sententia per *δέ* adiungi superioribus nequit; poterat γάρ
poni; sed recte hæc generalis sententia pro argumento sine
particula subiicitur.

Ibd. 824, 825 Minerva Eumenides, se inhonoratas esse et contemni querentes, sic alloquitur:

*Οὐκ εἰσὶ ἄτιμοι, μηδ' ὑπερθύμως ἄγαν
θεαὶ βροτῶν στήσιγτε δύσκηλον χθόνα.*

Manifesto corruptum est χθόνα. Scribendum videtur δύσκηλον χόλον: neve nimis vehementer conceperitis deæ mortalium implacabilem iram, id est, qualis in mortalibus esse solet.

Ibd. 913 sqq. (in Minervæ oratione):

*Τῶν ἀραιφάτων δ' ἐγὼ
πριπτῶν ἀγώνων οὐκ ἀνέξομαι τὸ μὴ οὐ
τήνδ' ἀσύνικον ἐν βροτοῖς τιμᾶν πόλιν.*

Genetivi ratio reddi in hac scriptura nequit neque usitatum οὐκ ἀνέξομαι τὸ μὴ οὐ. Scribendum οὐκ ἀφείξομαι, a quo ita pendet genetivus, ut prorsus consueto more superaddatur τὸ μὴ οὐ τιμᾶν. (Synt. Græc. § 156 not. 4, Bemerkungen p. 61.)

(In Æschyli Phrygum s. Ἐκτορος λύτρων fragmento n. 257 Dind. ed. V scribendum: *Καὶ τοὺς θανόντας εἰ θέλεις εὐεργετεῖν | ἤγουν κακουργεῖν, ἀμφιδεξίως ἔχει, καὶ μήτε χαιρεῖν μήτε λυπεῖσθαι βροτούς.* Sed pro βροτούς præterea πάρα aut simile aliquid ponendum.)

Sophoclis tragœdiæ idem nunc habent textus constituendi fundamentum, quod Æschyli, sed cum et in tota orationis forma et in singulorum verborum usu minus haberent duritiæ et insolentiæ, et a librariis minus male habitæ sunt et nobis aliquanto certiore dant ad menda tollenda aditum, non tamen ut valde nobis gratulari et confidere liceat.

Aiac. 53 nunquam intellegere potui, quomodo Minerva se δυσφόρους ἐπ' ὄμμασι γνώμας βαλεῖν dicat; nam γνώμαι, quæ ne δύσφοροι quidem apte dicuntur, ab oculis alienissimæ sunt. Puto Sophoclem, servata oculorum aciei perturbatæ et obscuratæ imagine, scripsisse:

*Ἐγὼ σφ' ἀπίργω, δυσφόρους ἐπ' ὄμμασι
λήμας βαλοῦσα, τῆς ἀνηκίστου χαρᾶς.*

Et fortasse fuit in antiquis codicibus forma alteri voci propior *γλήμας* aut *γλάμας*. Aristophanem notum est *λήμαι* et *λημιάν* etiam ad animum transtulisse.

Ibd. 110 pravum *θάνη* e *φθάνη* facilius oriri potuit quam ex aliis, quæ substituta sunt.

Ibd. 137:

*Σὲ δ' ὅταν πληγῇ Διὸς ἢ ζαμενῆς
λόγος ἐκ Δαναῶν κακόθρονος ἐπιβῆ,
μίγαν ὄκνον ἔχω καὶ πεφόβημαι.*

Miror duplex ad τὸν λόγον adiunctum adiectivum, prius non aptissimum ad λόγον, alteri nomini (πληγῆ) nullum. Fuitne: *σὲ δ' ὅταν ζαμενῆς πληγῇ Διὸς ἢ | λόγος ἐκ Δαναῶν κακόθρονος ἐπιβῆ?*

Ibd. 237:

δύο δ' ἀργιποδας κριούς ἀνελών.

Κριούς ἀνελεῖν non puto Græce dici nisi de occisis; itaque cum ex proximis appareat, non occisos significari, scribendum mihi videtur *ἀφελών*, ut separasse hos duos arietes Aiax a reliquis dicatur.¹⁾

Ibd. 477:

*Οὐκ ἂν πραιίμην οὐδενὸς λόγον βροτιόν,
ὅστις κενάισιν ἐλπίσιν θερμαίνεται.*

Recte Nauckius (1867) *πραιίμην* vitiosum dixit; nam et per se ineptum est nec λόγος pretium est, quo quis ematur. Ponendum simpliciter *ποιοίμην*, prima correpta.

Ibd. 600 sequor proxime codices scriboque:

*Ἐγὼ δ' ὁ τλάμων παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος
Ἰδαία μίμνων λειμώνι ἄποινα μῆλων
ἀνήριθμος αἰὲν εὐνώμαι.*

¹⁾ V. 269 male enarratur et ob eam causam nuper prava coniectura a Seyfferto mutatus est. Tecmessa, se et Aiacem ob communionem fortunæ in unam quasi personam confians, Nobis igitur, inquit, male accidit (*ἀτώμεσθα*), quod non iam morbo laboramus (quod Aiakis furor deslit). Nam dum furebat, ego sola misera eram, ipse lætabatur, nunc ambo mœremus.

Λειμώνι ἄποινα pro *λειμώνια ποία* Hermanni est; sed parum definitum, nisi adiungatur *μήλων* (pratensia ovium præmia); *μηρῶν ἀνήριθμος*, ut recte dicatur, tamen tautologiam habet in sententia a longi temporis mentione incipiente. *Εὐνώμαι* pro *εὐνομαι* Bergkii est.

Ibd. 677:

Ἡμεῖς δὲ πῶς οὐ γνωσόμεσθα σωφρονεῖν;

Ἐγὼ δ' ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως ὅτι κ. τ. λ.

Recte non ferunt *δέ*, non solum ob *δέ* et *γάρ* prave coniuncta, sed quod sola *γάρ* particula et simplex causæ significatio apta est. Sed una tantum littera mutanda: "*Ἐγὼ*" *ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως, ὅτι κ. τ. λ.*: Ego certe (*σωφρονήσω*); scio enim cet.¹⁾

Ibd. 780 sqq. nuntius, expositis apud Tecmessam Teucri mandatis, sic orationem concludit:

Τοσαῦτ' ὁ μάντις εἶπ' ὁ δ' εὐθύς ἐξ ἔδρας

πέμπει με σοὶ φέροντα τάσδ' ἐπιστολάς

Τεῦκρος φυλάσσειν· εἰ δ' ἀπεστερήμεθα,

οὐκ ἔστιν ἀνὴρ κείνος, εἰ Κάλχας σοφός.

Vitium est in *ἀπεστερήμεθα*, quod sic enarrari, ut audiatur *τῆς φυλακῆς τοῦ Αἴαντος*, video. Sed neque nuntius custodire Aiace[m] debebat neque eo refertur *φυλάσσειν*, sed ad mandata; Aiace[m] Tecmessa custodire debebat; nec tam nude sine genetivo (*τούτου*) *ἀπεστερήμεθα* dici poterat nec, qui non custodit aliquem, *ἀποστερεῖται τῆς φυλακῆς*. Nihil aliud dicere nuntius apte poterat, nisi actum esse de Aiace, si ipse sero advenerit, ut ille iam exierit. Audeo igitur scribere *εἰ δ' ἀφυστερήμεθα*, si sero adveni, etsi scio *ἀφυστερεῖν* non reperiri apud scriptores ante Polybium, apud hunc autem

¹⁾ Hic quoque Dindorfius difficilia (*ἐγὼ δέ*) abiecit, novam vocem alio loco interposuit: *ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως μαθὼν ὅτι*. Seyffertus: "*Ἐργοῖς ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως ὅτι*, pravo verborum ordine.

activa forma; sed frequens apud antiquos ὑστερεῖν et in media forma pro activa in verbis maxime intransitivis substituenda tragici admodum liberi sunt, (cfr. apud Sophoclem ἀνδῶμαι, ἀποτρέψομαι, κρύπτομαι, προβάλλομαι pro προβάλλω Philoct. 1017, ut ἀνάγομαι omittam, quod potest suum et sibi abducere verti, apud Euripidem καλλιστεύομαι, ἔξομιλοῦμαι, ἐκπονοῦμαι active, ἀπαλλάττομαι πόδι ἐκ γῆς. Adde ex Platone θηρεῖομαι pro θηρεύω bis positum, ῥίγχομαι apud Aristophanem).¹⁾

V. 869 fortasse scribendum: *κούδεις ἐπίστυται μοι σνλλαβεῖν τόπος* (me adiuvare).

Ibd. 878 sqq.:

Ἄλλ' οὐδὲ μὲν δὴ τὴν ἄφ' ἡλίου βολῶν
κίλευθον ἀνὴρ οὐδαμοῦ δηλοὶ φανείς.

Neque δηλῶ φανείς neque φανείς κίλευθόν τινα ferri potest. Scribendum est *δηλοὶ τραπεῖς*.

Philoctet. 833 sqq.:

Ἦ τέκνον, ὄρα ποῦ σιάσει,
ποι δὲ βάσει, πῶς δέ μοι τάντιεῦθεν
φροντίδος ὄρας ἦδη.

Neque πῶς τάντιεῦθεν φροντίδος sine verbo dici potest neque illa ὄρας ἦδη separata ullam rectam habent sententiam. Scribendum opinor: *πῶς δέ μοι τάντιεῦθεν φροντίδος ἔλας ἦδη*: quomodo reliqui temporis curam acturus sis. Saltem subest verbum futuri temporis coniungendum cum σιάσει et βάσει. In antistropha exciderunt, quæ respondebant verbis *ποι δὲ βάσει*.²⁾

¹⁾ Nunc video Badhamum coniecisse *εἰ δ' ἄφ' ὑστερήσαμεν*. Aoristus minus aptus est. V. 790 quod correxeram, video Reiskium præripuisse.

²⁾ In v. 691 in idem incideram, in quod iam Bothium incidisse postea vidi, neglectum a Nauckio et Dindorfio: ἦν αὐτὸς ἦν, *πρόσουρον οὐκ ἔχων βάσειν*: ubi solus erat, vicinum cuiusquam gressum non habens.

Ibd. 1140:

*Ἄνδρός τοι τὸ μὲν εὖ δίκαιον εἰπεῖν·
εἰπόντος δὲ μὴ φθονεράν
ἐξῶσαι γλώσσας ὀδύναν.*

Neque ceterorum enarratio probari potest neque Dindorfii coniectura ἐν scribentis; nam τὸ εὖ δίκαιον non est unius hominis dicere neque id iu singulis actionibus enuntiatur. Scribendum τὸ οἱ δίκαιον εἰπεῖν. Viri est, quod ipsi iustum videatur et quod defendat, dicere, cum dixerit, non invidiam acrimoniam linguæ prorumpere. Cfr. Electr. 1037: τῷ σῶ δικαίῳ δῆτ' ἐπισπίσθαι με δεῖ. Genetivus εἰπόντος, qui nonnullis offensionem fuit, necessario accommodatur ad ἄνδρός, quemadmodum accusativus, cum dicas: Ἄνδρα χρῆ . . . εἰπεῖν, εἰπόντα δὲ μὴ ἐξῶσαι.

Ibd. 1162 oratio sic interpungenda est: Πρὸς θεῶν, εἴ τι σίβει, ξένον πέλασσον, εὐνοία πάσα πελάταν: per deos, si eos vereris, hospitem omni cum benevolentia appropinquantem tibi adiunge.

(Ed. r. 360:

*Οὐχὶ ξενήκας πρόσθεν; ἢ ἐκπειρᾶ λίγειν;
Sententia aperte requirit: ἢ ἐκ πείρας λίγεις; an tentandi mei causa dicis?¹)*

Ibd. 430:

*Οὐκ εἰς ὄλεθρον; οὐχὶ θάσσον; οὐ πάλιν
ἄψορρος οἴκων τῶνδ' ἀποστραφεῖς ἄπει;
Non sic per se interrogari potest: οὐχὶ θάσσον; Scrib.
οὐχὶ θάσσον αὐ πάλιν | ἄψορρος . . . ἄπει;*

Ibd. 624, 625. Hi duo versus sedem permutare debent et sic scribi:

¹) V. 255 subabsurdum est κοινῶν παίδων κοινὰ ἐκπειρῆκῶτα suspicorque sub κοίν' ἄν latere substantivum eiusdem significationis, quæ est in ξρη. Sed non reperio.

Κρ. Ὡς οὐχ ὑπέξων οὐδὲ πιστεύων λίγεις.

*Οιδ. "Οταν πρό γ' εἴξῃς (codd. προδείξῃς). Οἶόν
ἴσσι τὸ φθονεῖν!*

Creon (Œdipum suis consiliis et precibus non moveri nec cessurum videri dicit; respondet acerbè Œdipus, tum se cessurum, cum Creon prior cesserit, exclamatque quasi admirans, quanta sit invidiæ vis; nam omnia Creontis acta et consilia ex invidia nasci putat. (In postrema editione Dindorfius versus transponendos sensit, sed alterum non recte mutavit.)

Ibd. 674:

*Στιγνὸς μὲν εἴκων δῆλος εἶ, βαρὺς δ'ὅταν
θυμοῦ περάσῃς.*

Ferri nequit *περᾶν* cum genetivo iunctum; neque enim *περᾶν* usquam est exire (ex ira exire); sin transire est, accusativum habet, nec recte dicitur *θυμόν περᾶν*. Scrib. *θυμοῦ ἄπεράσῃς*.

Ibd 1151 famulus negat nuntium vera dicere: *Λίγει γὰρ εἰδὼς οὐδέν, ἀλλ' ἄλλως ποιεῖ*. De temere fingente non videtur dici posse *ποιεῖν* neque is *πόνοσ* appellari. Potestne de hoc fingendi genere, quod est in mentiendo et e mentitis narrandis, *ποιεῖν* dici, ut id hic quoque (quemadmodum Ai. 477) eiectionem fuerit, quod prior syllaba correpta displiceret? Plato quidem Euthyphr. p. 3 B *καινούσ θεούσ ποιεῖν* de fingendis diis dixit.

Ibd. 1271 sqq. (de Œdipode oculos sibi effodienti):

*ἐπαισειν ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κυκλῶν,
αὐδῶν τοιαῦθ', ὀθούνεκ' οὐκ ὄψοιτό νιν
οὔθ' οἷ' ἐπασχεν οὔθ' ὅποι' ἔδρα κακά,
ἀλλ' ἐν οκότη τὸ λοιπόν, οὔς μὲν οὐκ ἴδει,
ὄψοιαιθ', οὔς δ' ἔχρηξεν, οὐ γνωοοῖατο.*

In verbis *ὀθούνεκ' οὐκ ὄψοιτό νιν* nondum prædici futuram cœcitatem, non solum pravissima, quæ tum oritur, tanquam contrariorum relatio ostendit (non visuros oculos, sed in tenebris visuros), sed clarissime imperfecta *ἐπασχεν*

et *ἰδρα*, quæ nullo modo de futuro tempore intellegi possunt (pro *οἴα πάσχοι*), tum ipsum illud *ἰδρα*, quoniam posthac nihil acturus erat (Œdipus). Itaque hæc de præterita oculorum (id est, ipsius (Œdipi) culpa dicuntur, quod sani et aperti non tamen vidissent, quæ videre oportuisset, propter quam culpam nunc cæcitate damnantur, proque *ὄψοιντο* requiritur necessario præteritum tempus, quod qui efficere conantur *ὄψαιντο* scribendo, formam Atticis inauditam inferunt. Sine dubio Sophocles scripserat *οὐχ ὄρῶντό τιν*, quod et propter rariorem medii usum et propter sequens *ὄψοίατο* mutatum est. Sed aliud restat. Minus enim apte hæc culpæ et pœnæ significatio videtur copulari particula adversativa (eos dicens non, quæ debnissent, vidisse, sed in posterum in tenebris visuros, quæ olim vidissent). Multo saltem melius hæc cohærent, sic scripta: *αὐδῶν τοιαῦθ', ὡς, οὐνεκ' οὐχ ὄρῶντό τιν,* | *οὔθ' οἱ ἔπασχεν οὔθ' ὅποι' ἰδρα κακά, ! ἀλλ' (at) ἐν οκότηῳ* | *τὸ λοιπὸν κ. τ. λ.* V. 1273 et 1274, quos Nauckius in suspicionem mendii vocat, recte habent acute per oxymoron dicta. Olim (Œdipi oculi (omissis iis, quæ animadvertere debuerant) *οὐς μὲν οὐκ ἴδει, ἐοράκεσαν* (matrem), *οὐς δ' ἔχρηζεν, οὐκ ἐγνώκεσαν* (patrem); hoc minatur eos postea in tenebris facturos, id est, non facturos, erepta videndi facultate.¹⁾

Ibd. 1492 sqq. (Œdipus filias alloquitur):

Ἄλλ' ἤνικ' ἂν δῆ πρὸς γάμων ἤκητ' ἀκμᾶς,
τίς οὔτος ἔσται, τίς παραρροίψει, τίκνα,
τοιαῦτ' ὀνειδή λαμβάνων, ἃ τοῖς ἐμοῖς
γονεῦσιν ἔσται σφῶν θ' ὁμοῦ δηλήματα.

¹⁾ V. 1466 annotaveram, necessario, interiecta post 1462 (*ταῖν δ' ἀθλίαν οἰκτραῖν τε παρθένοιον ἐμαῖν*) longa et bimembri sententia relativa, demonstrativo pronomine substantivum in memoriam revocari: *Ταῖν μοι μέλειθαι*. Postea vidi sic Brunckium emendasse. Recentiores neglegunt. Nauckius totum versum sine ulla causa suspectum putat.

Nulli profecto, qui de Œdipi filiabus ducendis deliberaturus erat, iu mentem venire poterat quærere, essentne eæ Œdipi parentibus pernicipi futuræ, nec ipsæne sibi, sed sibi (ducturo) suisque ne pernicipem ferrent, poterat timere; et de illo, cui eas ducere in mentem fortasse venturum sit, eiusque familia hæc dici vel solum futurum *ἔσται* monstrat. Scripserat Sophocles: *ἄ τοις ἐοῖς | γονεῦσιν ἔσται σφίν θ' ὁμοῦ θηλίματα*, suis parentibus sibique; nam *σφίν* pro *οἷ* posuit, ut ipse (Ed. Col. 1490 et Æschylus Pindarusque. (Dindorfius pro *ἑμοῖς* coniecit *πάλαι*, qui sint *οἱ πάλαι γονεῖς*, vix declaraturus apte; Nauckius *τοις ἑμοῖς γονεῦσιν* corrupta esse scribit; *οφῶν* neuter attigit.)

Ibd. 1524 sqq.:

*Ἦ πάτρας Θήβης ἐνοικοι, λένσοει', Οἰδίπους ὄδει,
ὃς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἤθει καὶ κράτιος ἦν ἀνὴρ,
ὅστις οὐ ζήλω πολιτῶν καὶ τύχαις ἐπιβλέπων,
εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς οὐμφορᾶς ἐλόλυθεν.*

In v. 1526, quem talem posui, qualis in cod. Mediceo scriptus est, quæ sententia subsit, dubium esse nequit, invidendam visam esse civibus omnibus (Œdipi fortunam; sed quæritur, quæ eius sententiæ fuerit forma. Ea facillime prodit e codicis vestigiis, quæ ostendunt, omnium iudicium interrogando (*τις οὐ*) expressum fuisse et relativo pronomine annexum (*ὃν τις οὐ*, ex quo natum *ὅστις οὐ*). Scripsit igitur Sophocles: *ὃν τις οὐ ζήλου πολιτῶν ταῖς τύχαις ἐπιβλέπων*; cfr. (Ed. Col. 1133: *ἀνδρὸς, ᾧ τις οὐκ ἐνὶ κηλὶς κακῶν ξύνοικος*;¹⁾

¹⁾ Certissimam hanc emendationem videor mihi autē multos annos prodidisse alicubi, sed ipse locum non reperio. Nauckius eandem sententiam effecit maiore mutatione (*ἐπιβλέπειν*) et impedito verborum ordine et structura nou recta; neque enim Græcum est *ζήλω ἐπιβλέπειν τινα* pro *σὺν ζήλω*. Dindorfius pro *ὅστις οὐ* scripsit *πᾶς ὃν*, saue litterarum vestigia nou servilliter sequeus (nec magis 1494 iu *πάλαι* pro *ἑμοῖς* aut *Autigouæ* v. 3 iu *ἑλλείπων* pro *ὀποῖον*); sed recte *ἐζήλου*.

Antigonæ v. 1 sqq.

*Ἴδ' κοινὸν αἰτάδελφον Ἰομῆνης κἄρα,
ἄρ' οἶσθ' ὅ, τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν
ὁποῖον οὐχὶ νῶν ἔτι ζῶσαιν τελεῖ;*

Vix audeo dicere, omnem huius loci difficultatem, quæ in ipso tragædiæ initio legentem et coniecturarum et enarrationum improbabiliū varietate prope deterret, tolli una littera mutata: *Ἄρ' οἶσθ' ἄ τι Ζ. τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν | ὁποῖον οὐχὶ νῶν ἔτι ζῶσαιν τελεῖ;* scin' ullum ex malis ab Œdipo natis, quod non Iuppiter nobis vivis expleat? Omnia in nobis explentur nec quicquam relinquitur post explendum. Unum addo, Sophoclem tragædiæ initium ab contorta sententia et oratione implicata quæque vix intellegi posset, non fuisse facturum.

Ibd. v. 23 sqq.

*Ἐτεοκλία μὲν, ὡς λῖγουσι, σὺν δίκῃ
χρησθεῖς δικαία καὶ νόμῳ κατὰ χθονός
ἔκρουσε τοῖς ἐνεσθέν ἐντιμον νεκροῖς.*

Corrupta apparet esse *δίκη χρησθεῖς*, reliqua nullam habent minimam mendi notam adeoque non ad illa accommodata sunt, ut interpolata mendi occultandi causa putari nequeant. Ex illis efficitur facile, quod aptissimum ad sententiam sit:

*οὖν τύχης
χρήσει δικαία καὶ νόμῳ . . .*

id est, iuste fortuna utens et legi obediens. (Dindorfius sustulit omnia illa *ὡς λῖγουσι σὺν δίκῃ χρησθεῖς δικαία*, deinde scripsit *ὡς νόμος*, nec multo mitius alii nuper. Cuiusmodi homini in mentem venit in versus Sophoclis nullo consilio includere verba nec orationis nec sententiæ ullam formam habentia?)

Ibd. 127 sqq.

*Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους
ὑπερεχθαίρει καὶ σφᾶς τοιδῶν
πολλῷ ῥένυται προσουσομένους*

χρυσῷ καταχῆς ὑπερόπτας
παλῶ ῥίπτει πυρὶ κ. τ. λ.

Sic codex, v. 130 una syllaba immutato (etsi a prima manu fuit ὑπεροπτίας), quod minus feliciter Emperius mutavit, ut esset χρυσῷ καταχῆ θ' ὑπερόπτας. Nam neque προουιοσομίνους et ὑπερόπτας (subst.) apte coniunguntur adiecto huic substantivo, ut illi participio, dativo instrumentali (καταχῆ), nec qui superbit auro (auri sonitu), ὑπερόπτας (contemptor) recte dicitur; omittitur enim id, ex quo superbiae notio nasci debet, quos contemnat. Scribendum est:

χρυσῷ καὶ καταχῆς ὑπερόπτης.

Iuppiter aurata arma strepitumque superbientium contemnit. Excidit καὶ ante κα litteras.

(De v. 205, 206 vid. supra p. 27.)

Ibd. 356 sqq.

καὶ δυοῦλων
πάγων αἶθρια καὶ
δύσομβρα φεύγειν βίλη.

Laborat versus in αἶθρια καὶ. Scrib. πάγων ἐν αἰθρία τε καὶ | δύσομβρα φεύγειν βίλη, frigorum sive puro caelo sive pluviosa fugere tela. (Bœckhii ὑπαίθρεια paulo longius discedit significatque sub divo, quod non recte separatur a τοῖς δυοῦμβροῖς.)

Ibd. 376 sqq.

Ἐς δαιμόνιον τίρας ἀμφινῶ
τόδε, πῶς εἰδῶς ἀντιλογῆσω
τήνδ' οὐκ εἶναι παιδ' Ἀντιγόνην.

Quoniam ἀμφινῶ, πῶς ἀντιλογῆσω aperte negandi habet vim, expectatur μὴ οὐκ εἶναι. Defenditur raris exemplis μὴ solum, οὐκ ἀντιλογῶ οὐκ εἶναι Ἀντιγόνην plane insolens est. (Synt. Gr. § 211.) Et poterat facillime Sophocles scribere:

μὴ οὐ τήνδ' εἶναι παιδ' Ἀντιγόνην.

Ibd. 421 mire homines, qui ob pulveris vento vehe-

menti (typhonem appellant) excitati molestiam oculos claudere cogebantur, divino morbo laborasse dicuntur (*μύσαντες δ' εἶχομεν θείαν νόσον*). Mihi Sophocles dixisse videtur, visum eorum ægrum fuisse: *εἶχομεν θεία νόσον*. Et paulo rarius vocabulum et sequens littera *ν* mendum genuit.

Ibd. 578 summam rei Dindorfius egregie confecit hac inventa emendatione:

εὖ δὲ τάσδε (cod. *ἐκ δὲ τᾶσδε*) *χορῆ
γυναικας εἶρξαι μηδ' ἀνειμένας ἰῶν* (cod. *γ. εἶναι
τάσδε μηδ' ἀνειμένας* sine *ἰῶν*).

Tantum, ut erroris origo appareat, scribendum *μηδ' ἰῶν ἀνειμένας*. Quod nuper Dindorfio magis quam *εἶρξαι* placuit raris verbum *εἶλαι*, nusquam id de aliquo concludendo domo carcereve positum reperitur. *Εἶρξαι* Meinekii occupaverat.

Ibd. 775:

*φορβῆς τοσοῦτον ὡς ἄγος μόνον προθεῖς,
ὅπως μίσημα πᾶσ' ὑπεκρήγη πόλις.*

Non potest *ἄγος* id significare, quod volunt, piaculi depulsionem; et ea depulsio significatur proximo versu. Suspicio scribendum esse *ὡς ἄκος μόνον προθεῖς*, tanquam medicinam et lenimen, ut cet. Est aliqua brevis orationis et parva declinatio a legitima forma, quod mensuræ (*τοσοῦτον ὥστε πόλιν ὑπεκρηγεῖν*) et consilii (*ὅπως*) notiones conflantur.

Ibd. 857:

*Ἐψανσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας.
πατρός τριπόλιστον οἶκτον
τοῦ τε πρόπατος
ἀμετέρου πότμου
κλεινοῖς Λαβδακίδασι.*

Nullo liberioris constructionis prætexto satis excusatur accusativus sine ulla causa ratione subiectus genetivo. Non magis intellegitur, quis sit *τριπόλιστος* Œdipi *οἶκτος*. Itaque substituunt *οἶκτον* nec animadvertunt ad ea, quæ

sequuntur, τοῦ τε πρόπαντος ἡμετέρου πότιμον, aptum esse οἶκτον, ineptum οἶτον (οἶτος πότιμον, quasi dicas πότιμος πότιμον), nisi forte hunc genetivum non ab οἶτον pendere, sed novo artificio ab accusativo rediri ad genetivum cum μερίμνας coniungendum statuemus. Inest in illo ipso vocabulo τριπόλιτον id, quod requiritur, participium activum. Scripsit enim Sophocles πατρός τριπολίζων οἶκτον, usus de miseratione et fletu renovando verbo ab iterata aratione traducto; nam τριπολίζω (de tertia aratione novalis) eodem modo fictum est, quo apud Pindarum ἀναπολίζειν ἄρουραν, et eadem dicitur imagine, qua apud eundem ἀμπολεῖν ταῦτά τρις καὶ τετράκις, adiungiturque huic verbo sine dubio ex ipso sermone quotidiano sumpto adiectivum τετράπολος apud Theocritum de agro quater novato.

Ibd. 962 sqq. (de Lycurgó Thrace):

παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθίους
 γυναίκας εὐϊόν τε πῦρ,
 φιλαύλους τ' ἠρίθιζε Μούσας.

Non irritabat, nescio qua re et quo modo, Musas, sed contemnebat, ἠρίθιζε¹⁾.

Ibd. 1078 sqq. Tiresias Creonti sic minatur:

... φανεί γὰρ οὐ μακροῦ χρόνον τριβή
 ἀνδρῶν γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκίματα.

Recte enim Seyffertus commata removit subiectumque verbi φανεί fecit τριβή. Deinde hæc adduntur:

Ἐχθραὶ δὲ πάσαι οννταράσονται πόλεις.
 ὄσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγιον
 ἢ θῆρες ἢ τις πτηνός οἰωνός, φέρων
 ἀνόσιον ὄσμην ἐστιοῦχον ἐς πόλιν.

¹⁾ Hæc coniectura meane sit, non certus sum. Apud Dindorfium, Nauckium, Seyffertum non reperio.

Omitto eos, qui hos quattuor versus tollunt, quod eos non expedire possunt; nec Seyffertum moror, aliarum urbium ininicitias et hostilia odia significari putantem, in quas piaculum delatum sit, mirificeque sic corrigentem, ut *κύνες καθαγίζειν πράγματα πόλεων* dicantur. Nam eum vel solum praesens *συνταράσσονται* et aoristus *καθήγγιον* (non *ᾠων ἄν* — *καθαγίωσιν* de re futura) refellunt. Sed tamen non minus frustra defenduntur in vulgata scriptura *πόλεων σπαράγματα*, etsi *σπαράγματα* per se aptissime commemorantur. Tiresias, unde oritura sint illa ante Creontis aedes (hoc enim significant verba *φανεί — σοῖς δόμοις ἀνδρῶν γυναικῶν κωκύματα*, exponit, generalique sententia addit, urbes iis miseratione et indignatione adesse solere, quorum e corporibus proiectis frustra divulsa in locum sacrum canes feræque pertulerint et quasi sacrificarint, quod in Polynicis corpore futurum Tiresias putat:

Ἐχθρα (sic Reiskius) *δὲ πᾶσι συνταράσσονται πόλεις, ᾠων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγγιον κ. τ. λ.*

Restat illud sine dubio mendosum *ἰοτιούχον ἐς πόλιν*, quod neque per se *πόλις* aptum est, etiamsi de acropoli accipias, neque post *πόλεις* ferendum videtur. Quod quidam nuper *πόλον* scripserunt, ex eo nihil recti effici potest. Aptius esset (Atheniensis rei significationem continens) *θόλον*. Sed res incerta.

Elect. 501. Adeo insolens *εὐ κατασχόρει* de bono eventu, ut scribendum suspicer *εὐ καταστρέψει*.

Ibd. 566 sqq.:

*Πατήρ ποθ' οὐμός, ὡς ἐγὼ κλύω, θεᾶς
παιζῶν κατ' ἄλλοος ἐξεκίνησεν ποδοῖν
οτικτὸν κερᾶσθην ελαφον κ. τ. λ.*

Non solum excitavisse Agamemno cervum (in quo mire abundat *ποδοῖν*, nisi quis putat Sophoclem cervum dixisse quietum iacuisse, donec ictu pedum excitaretur), sed cursu vicisse et cepisse tradebatur. Itaque duæ litteræ sedem permutare debent, ut sit *ἐξενίκησεν ποδοῖν*. (*Ποδοῖν*

in vulgata scriptura non aptum esse Nauckius sensit. Itaque propter hanc et alias causas multo minus veras e tribus versibus, aliis eiectis verbis, aliis transpositis, duos facit.)

Ibd. 757 sqq.:

*Καί τιν πυρῆ κίαντες εὐθύς ἐν βραχεὶ
χαλκῷ μίγιστον σῶμα δειλαίας σποδοῦ
φέρουσιν ἄνδρες Φωκίων τεταγμένοι.*

Nulla ratio reddi genetivi illius *δειλαίας σποδοῦ* potest; (nam qui magnum corpus, id est, pondus et multitudinem cineris intellegat, fore credo neminem.) Recte contraria coniunguntur *ἐν βραχεὶ χαλκῷ μίγιστον σῶμα*. Additur cum miseratione, nunc hoc tantum corpus nihil nisi *δειλαίαν σποδόν* esse; sic enim scribendum.

Ibd. 941 scrib. *Οὐκ οἶσθ' (v. οὐκ εἶσθ') ὅ γ' εἶπον· οὐ γὰρ ᾧδ' ἄφρων ἐγεν:* nescis nec intellegis, quid dixerim. Sic nulla versus cum Nauckio damnandi causa est.

Ibd. 1086 chorus Electram laudat exemplum *τῶν ἀγαθῶν* secutam, quorum nemo *ζῶν κακῶς εὐκλειαν αἰσχῖναι θίλοι ἄν:*

ὡς καὶ σὺ πάγκλειτον αἰῶνα κοινὸν εἶλον.

Ineptum esse *κοινόν* alii senserunt; nec satis erat Electram miseram vitam elegisse, sed miseram et honestam. Scriptum fuerat *αἰῶνα κλεινόν*. Non raro *κοινός* et *κλεινός* permutantur. In eo, quod additur: *τὸ μὴ καλὸν καθοπλίσασα* nescio an lateat *κατοκνήσασα* (cum inhonestum refuges); certe subest huiusmodi verbum, quod spreta ab Electra inhonesta significet.

Œdipi Colon. 34:

*(ἀκούων : . .) οὐνεχ' ἡμῖν αἴσιος
σκοπὸς προσήκει τῶν ἀδηλοῦμεν φράσαι.*

Sic codices. Pro *ἀδηλοῦμεν* requiritur verbum, quod significet aut nescire aut egere (ut ea dicas, quibus egemus et scire opus est). Suspicio Sophoclem scripsisse *ὦν ἀχηνοῦμεν*. Adiectivo *ἀχῆν* Theocritus usus est, sub-

stantivo ἀχτηνία bis Æschylus; his adiungitur verbum legitimæ formæ, cuius nullum aliud exemplum exstare fateor.¹⁾

Ibd. v. 156. Inauditum et ab usu et significatione particulæ ἔνα longe remotum ἀλλ' ἔνα μὴ προπίσσης pro ἀλλ' ὅπως μὴ, cum iubetur aliquis cavere et vetatur facere. Scrib. ἀλλ' ἰδί τῷδ' ἐν ἀφθίγκτω μὴ προπίσσης νάπει.

Ibd. 367 sqq. (Ismene loquitur de Eteoclis et Polynicis consiliis):

Πρὶν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἦν ἔρις Κρίοντι τε
θρόνους εἶσθαι μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν,
λόγῳ σκοποῦσι τῆν πάλαι γίνους φθοράν,
οἷα κάτεσχε τὸν σὸν ἄθλιον δόμον.

Vitiose dici ἔρις de consentiente voluntate, cum æmulationis aliquid efficiendi nulla significatio sit, eo certius statuitur, quo aptius est, quod sequitur his contrarium v. 372: νῦν δὲ . . . εἰσῆλθε . . . ἔρις κακῆ. Emendationes propositæ (ἦν ὄρος. ἤρεσεν) non æque placent. Scribendum videtur: αὐτοῖς ἦν ἔρωσ, Κρίοντι τε κ. τ. λ. Deinde autem et χραίνεσθαι nimis nude dici et, quod manifestius est, λόγῳ inepte abundare Blaydesius Britannus iure sensit, cuius multo antequam sententiam cognovi, scribendum conieceram una littera addita: χραίνεσθαι πόλιν | λοιγῷ, σκοποῦσιν κ. τ. λ.

Ibd. 378 sqq. (Polynices, qui Argos exul se contulit):

προσλαμβάνει
κῆδός τε καινὸν καὶ ξυνησπιστάς φίλους,

¹⁾ V. 92, quoniam nescio, quid sit κέρδη οἰκίειν τιτί (nec uti possum iis, quæ Meinekius in analectis Sophocl. ad Ed. R. 586 mira de verbo οἰκίειν docuit, testimonia aliqua ex parte sibi ipse coniectura faciens), emendaveram οἰκίσαντα, fundantem et condentem. Postea vidi a Dorderlinio et Hermanno præceptum, sed nec a Dindorfio nec a Nauckio commemoratum. Etiam 785 cod. Medic. οἰκίσης pro οἰκίσης.

ὡς αὐτίκ' Ἄργος ἢ τὸ Καδμείον πίδον
τιμῇ καθέξων ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν.

Sic codex Medicæus. Primum manifestum est, Polynicis consilia non eo spectare, ut ipse aliquid (idem) aut Argis aut Thebis efficiat, nec, quicquid de singulis verbis fiat, hæc duo inter se contraria *τιμῇ καθέξων ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν* ad Polynicem referri posse. Recte igitur intellectum est significari certamen inter Argos Thebasque et subiectum sententiæ esse Ἄργος participiaque in v. 381 neutri generis esse, ut hactenus recte in codice uno Parisiensi scriptum sit *καθέξων*, quod corruptum est, quia *βιβῶν* masculini generis speciem obiecerat; Polynices bellum instruere dicitur ea spe atque eo consilio, ut Argi Thebas aut honore... (?) aut ad cælum sursum extollant. Apparet primum, neque per se ad cælum tollendi notioni recte contrarium poni *κατεχειν*, et voce *τιμῇ* excludi, quicquid proprie ad imperium et dominationem pertineat, deinde non minus manifesto totam imaginem ductam esse a trutina, in cuius lancibus utraque urbs gloriaque eius imposita altera alteram elevet aut deprimat. Scripsit Sophocles una littera plus:

τιμῇ καθέλξων ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν.

Elevatio et sublatio summa hyperbolice significatur verbis *πρὸς οὐρανόν*. Ceterum *τιμῇ καθέλκειν Καδμείον πίδον* Sophocles aperte (quod et ex adiecto *τιμῇ* intellegitur et quod hoc priorem in spe et opinione Polynicis locum tenet) intellegi voluit de Argis Thebas superantibus. Et tamen sic premitur et subsidit Argivorum, non Thebanorum lanx. Sed accidit veteribus, ut in hac comparatione ad homines aliaque de principatu certantia, transferenda confundant lancis motum et hominis reive; nam hæc extolluntur, cum lanx subsidit. Prorsus eodem modo Cicero fin. V, 92 dixit: terram ea lanx et maria deprimet (*καθέλξει*); proprie suo pondere elevatura erat (*πρὸς οὐρανὸν βιβῶν*). Indidemque Ovidius metam. VII, 449 dixit: facta premant

annos, ubi poterat elevent (prægravent et superent pondere) dicere.

Ibd. 384: τούς δὲ οὐκ ὅποι θεοὶ
πόρους κατοικιοῦσιν, οὐκ ἔχω μαθεῖν.

Cum κατοικίξειν non convenire ὅποι, intellexit Halmius; sed ne ὅπη quidem aptum; neque enim de modo miserandi quæritur. Omnino non miserationis Ismene se spem habere negat, sed finis et termini. Itaque scriptum credo fuisse: ὅποι καθορμιούσιν: in quem portum deduc-
turi sint.

Ibd. 445 sqq. Ἐκ ταῖνδε δ', Œdipus inquit.

οὔοαιν παρθένοιν, ὅσον γένους
δίδωσιν αὐταῖν, καὶ τροφὰς ἔχω βίον
καὶ γῆς ἄδειαν καὶ γένους ἐπάρκειον.

Quæ sit γένους ἐπάρκειος, quæ tanquam tertium adiungatur τροφαῖς βίου et γῆς ἄδεια, prorsus nescio. (Nam Schneidewini enarratio prorsus omnia confundit.) Scribendum est: καὶ τίγους ἐπάρκειον. Filix Œdipo alimenta, terram, in qua habitat, tectumque præstant.

Ibd. 539 sqq. (Œdipus):

ἔδεξάμην
δῶρον, ὃ μήποτ' ἐγὼ ταλακάρδιος
ἐπωφείλῃρα πόλιος ἐξελεύσθαι.

Quam alienum ab ea, quæ requiritur, sententia (quod utinam nunquam accepissem) sit adiuvandi verbum (ἐπωφείλειν), satis declarant et enarratorum notæ et Papii in lexico expositio. Scripserat Sophocles ἐπωφείλῃρα, quo verbi, quod est ὀφείλω, aoristo usi sunt Aristophanes av. 115, Thucyd. VIII, 5, 5 (ἐπωφείλῃρα). In v. antistrophico (548) scribendum τόμῳ δὲ καθαρὸς, ad sententiam perapte.

Ibd. 589, 590:

Οἶδ. Κεῖνοι κομίζεῖν κείσ' ἀναγκάζουσαί με.

Θγο. Ἄλλ' εἰ θεῖλοντ' ἄν γ' οὐδὲ σοὶ φέγγειν καλόν.

Sic codex Med. In priore versu nulla suspicio est in κομίζεῖν κείσ', quod aptissimum est, sed in ἀναγκά-

ζονοι, pro quo quod conieceram, in idem video incidisse Meinekium, *ἐπαξιούσί με*. Eo composito hac significatione sæpius Sophocles utitur. In altero versu recte Gæbelius *θελόντων*, non recte *οὐ θέλόντων*, quo loco negatio ante condicionem (si illi volunt, ne tibi quidem) poni nequit. Scribendum videtur:

Ἄλλ' ἔα θέλόντων γ' οὐδὲ σοὶ φεύγειν καλόν.

(At sine eos te domum deducere.) *Ἐα* pro una syllaba poni, notum est (Aristoph. nub. 932, eccles. 784); apud Sophoclem in hac ipsa tragœdia 1192 *ἔασον* pro duabus est.¹⁾

Ibd. 988 sqq. (Edipus):

*Ἄλλ' οὐ γὰρ οὔτ' ἐν τοῖσδ' ἀκούσομαι κακὸς
γάμοισιν οὔθ' οὖς αἰὲν ἐμφορεῖς σὺ μοι
φόνους πατρῴους ἔξονειδίζων πικρῶς.*

Neque *ἐμφορεῖν γάμους* τινὲ neque *ἐμφέρειν* (— nam cod. Med. a prima manu *ἐμφέρεις*, supra scripto ab antiqua manu *ο*) neque *ἀναφέρειν* (*ἀμφέρειν*) rectum est, et vitiosissime abundat *ὄνειδίζων*. Una littera detracta, quæ bis scripta est, fit rectum verumque:

*οὖς αἰὲν ἐμφορεῖ σὺ μοι
φόνους πατρῴους ἔξονειδίζων πικρῶς*

(quibus mihi obiiciendis te quasi ingurgitas et oblectas). Qui *οὐκ ἐμπύλαται ποιῶν τι* (Eurip., Aristoph., Xen.) neque *μεστός ἐστι ἔξονειδίζων*, is fruitur obiurgatione, *ἐμφορεῖται ἔξονειδίζων*.

Ibd. 1036, 1037 (Creon Edipo):

*Οὐδὲν σὺ μεμπτόν ἐνθάδ' ὦν ἐρεῖς ἐμοί.
Οἴκοι δὲ χῆμεις εἰσόμεσθ' ἢ χροῖ ποιεῖν.*

¹⁾ V. 861, ubi in cod. Med. est: *Χο. Δεινὸν λέγοις* (alii codd. *λέγεις*). *Κρ. τοῦτο νῦν πεπράξεται*, recte Triclinius scripserat: *Χο. Δεινὸν λέγεις. Κρ. Ὡς τοῦτο νῦν πεπράξεται*. Pronomen *σὺ* languidissime adhaeret post *λέγεις*, particula *ὡς* abesse vix potest.

Non potest, quod verba significant, Creon negare, Thesea, dum hic (in Attica) sit, quicquam; quod reprehendi mereatur, dicturum; se ipsum negat, dum hic (in Thesei regno) sit, quod is dixerit, reprehensurum; domum cum venerit, de vindicanda iniuria cogitaturum. Itaque scribendum:

Οὐδὲν οὐ μεμπτόν ἐνθάδ' ὦν ἔρεῖς ἐμοί
 aut, si audacius traiectum σὺ videtur (*οὐδὲν μεμπτόν ἐνθάδ' ἐμοί, ὦν οὐ ἔρεῖς*):

Οὐδὲν σὺ μεμπτός ἐνθάδ' ὦν ἔρεῖς ἐμοί.
 (Propter nihil, in nulla parte eorum, quæ mihi dixeris, tu reprehendi a me debes.) (Vitium subesse etiam Nauckius sensit.)

Ibd. 1112 (Œdipus filiabus):

Ἐρείοιαι, ὧ παῖ, πλευρὸν ἀμφιθίξιον
ἐμφύντε τῷ φύσονται.

Scribendum *ἀμφιθέξιοι*, ab utraque parte adstantes; latus *ἀμφιθίξιον* de eo, quod alii ab utraque parte amplectantur, inepte dicitur.

Ibd. 1380 sqq.:

Τοιγὰρ τὸ σὸν θάκημα καὶ τοὺς σοὺς θρόνους
κρατοῦσιν, εἴπερ ἔστιν ἡ παλαίφατος
Δίκη ξύνεθρος Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις.

Diræ (*ἀραι*) non possunt *κρατεῖν θρόνους* et pravum est præsens tempus pro futuro. Scribendum videtur *ραίουσιν*.

Ibd. v. 1435 sqq.:

αφῶν δ' εὖ διδοίη Ζεὺς, τάδ' εἰ τελεῖτέ μοι.
θανόντι' ἐπεὶ οὐ μοι ζῶντι γ' αὐθις ἔξετον.

Versum 1436 et sententia et verbis et forma (in *ε* dativi eliso) vitiosum tolli iubet Dindorfius, qui quod in locum veri, qui interciderit, eum suppositum dicit, nihil omnino eo sublato desideratur. Versum versus non sine ulla minima causa fictus est, sed casu huc delatus ex

superiore loco. Nam in superiore Polynicis oratione post v. 1409 aptissimus est, sic scriptus:

*Μή τοί με πρὸς Θεῶν σφῶ γ', εἰς αἱ τοῦδ' ἀραι
πατρὸς τελῶνται, καὶ τις ὑμῖν ἐς δόμους
νόστος γίνηται, μή μ' ἀτιμάσῃτε γε
θανόντι, ἐπεὶ οὐ με ζῶντά γ' αὐθις ἔξετον.*

Piam post mortem curam sororum precatur, quoniam vivum non amplius visuræ sunt. (V. 438 huius tragœdiæ in codicibus iterum legitur post v. 768. Inferioris ætatis interpolator non usus esset crasi Attica in *ἐπεὶ οὐ*.)

Ibd. 1534: *αἱ δὲ μυρίαὶ πόλεις
κἂν εὖ τις οἰκῆ, ῥαδίως καθύβριον.*

Corruptum *μυρίαὶ*, sed parum aptum, quod Nitzschius substituebat, *κυρίαὶ*, quod certarum rerum ius et potestatem significat, non opes et potentiam. Scribendum videtur *αἱ δ' ἐν οὐρία πόλεις*, urbes, quæ vento secundo utuntur.

Ibd. 1574 sqq.:

*ὄν, ὃ Γῆς παῖ καὶ Ταρτάρου,
κατεύχομαι ἐν καθαρῷ βῆναι
ὀρμημένῳ νεκτίρας
τῷ ξένῳ νεκρῶν πλάκας.*

Precatur chorus Mortem, ut descendenti ad inferos (Edipo Cerberus *ἐν καθαρῷ βῆναι*). Hoc quid sit, nemo dixit dicetve; rectum erit *ἐκ καθαρῶ βῆναι*, de via decedat, ut pura vacuaque sit, viam vacuum relinquat ipse se sine terribili latratu antro condens.

Ibd. 1633 sqq.: *καὶ καταίνεσον
μήποτε προδώσειν τάδ' ἐκῶν, τελεῖν δ' ὅσ' ἂν
μίλλης φρονῶν εὖ ξυμφέροντι αὐταῖς δεῖ.*

Non rogabat (Edipus, ut Theseus, quæ perficeret, perficeret utilia filiabus (et nimia est copia φρονῶν εὖ ξυμφέροντα), sed ut ea perficeret, quæ iis utilia videret excogitaretque: *τελεῖν δ' ὅσ' ἂν | μίλλης φρονεῖν εἰ
ξυμφέροντι αὐταῖς ἀεὶ*. (Cfr. v. 1774.)

Ibd. 1657 sqq.:

Οὐ γάρ τις αὐτὸν οὔτε πυργόρος θεοῦ
κεραυνὸς ἐξίπραξεν οὔτε ποντία
θύελλα κινηθεία τῷ τότ' ἐν χρόνῳ,
ἀλλ' ἢ τις ἐκ θεῶν πομπὸς ἢ τὸ νεριτέρων
εὔνουν διαστὰν γῆς ἀλύπητον βᾶθρον.

Neque νεριτέρων γῆς βᾶθρον recte dicitur de terra, sub qua inferi sunt, et nimis hæc coacervantur νεριτέρων εὔνουν γῆς ἀλύπητον βᾶθρον et ipsum εὔνουν βᾶθρον satis displicet et γῆς βᾶθρον (Edipum conficiens (ἐξίπραξ' αὐτόν)). Scribendum:

ἢ τὸ νεριτέρων

εὔνουν, διεστὰν γῆς ἀλύπητον βᾶθρον

(inferorum benevolentia, aperta sine dolore terræ sede).

Trachin. 54 sqq.:

Πῶς παιοὶ μὲν τοσοῖοδε πληθύνεις, ἀτὰρ
ἀνδρὸς κατὰ ζήτησιν οὐ πῆμπεις τινά,
μάλιστα δ' ὄνπερ εἰκός, Ἴλλον, εἰ πατρὸς
νίμοι τιν' ὄραν τοῦ καλῶς πράσσειν δοκεῖν.

Neque tota hæc condicio εἰ νίμοι recte adiungitur superioribus neque in his πατρὸς νίμειν ὄραν τοῦ καλῶς πράσσειν δοκεῖν quæ sit constructio duplicis genetivi (ὄρα πατρὸς τοῦ καλῶς πρ. δ.) aut sententia, expediri probabiliter potest. Scribendum est:

μάλιστα δ' ὄνπερ εἰκός, Ἴλλον, εἰ πατρὸς
νίμοι τιν' ὄραν, οὐ κακῶς πράσσειν δοκεῖν

(maximeque Hyllum, quem probabile est, si patris curam aliquam sui gereret, non male facere visum iri; cui laudi videtur fore, si cet.).

Ibd. 79 sqq.:

Ὡς ἢ τελευτήν τοῦ βίου μίλλει τελεῖν
ἢ τοῦτον ἄρας ἄθλον εἰς τὸν ὕστερον
τὸν λοιπὸν ἤδη βίοιον εὐαίωv' ἔχειν.

Verba corrupta εἰς τὸν ὕστερον sustulit Dindorfius, ut locus fieret εὐτόλμῳ φρενὶ aut simili supplemento libere

ficto; Nauckius exsecat hæc: ἄθλον εἰ. τ. ὕ. τ. λ. ἤδη, pro ἢ τοῦτον ἄρας scribi vult ἢ τοῦτ' ἀνατλάς. His effrenata licentiæ moliminibus liberabit nos facilis et prompta verborum aperte corruptorum, ceteris integris servatis, emendatio:

ἢ τοῦτον ἄρας ἄθλον εἰ τὸν ὕστατον
τὸν λοιπὸν ἤδη βίοτον εὐαίων' εἶχειν.

Quam sæpe comparativi (ὑστερον) et superlativi (ὑστατον) terminationes permutentur, norunt omnes, qui ad codicum scripturas in legendo attenderunt.

Ibd. 320, 321:

Εἶπ', ὦ τάλαιν', ἀλλ' ἤμιν ἐκ σαυτῆς· ἐπεὶ
καὶ ξυμφορὰ τοι μὴ εἶδῖναι (cod. μὴδῖναι) σέ γ' ἤτις εἶ.

Calamitas dici non poterat, Deianiram ignorare, quæ esset puella. Nimis præterea ambigue omittitur subiectum (ἐμὲ) in hoc concursu μὴ εἶδῖναι σέ. Scribendum videtur:

καὶ ξύμφορόν σοι μ' εἶδῖναι σέ γ' ἤτις εἶ

(Nauckius versum ut spurium delevit; ut delere posset, ἐπεὶ mutavit in τίς εἶ; Quid est improbable, si hoc non est?)

(De v. 323 vid. supra p. 24.)

Ibd. 339: τί δ' ἔστι; τοῦ με τήνδ' ἐφίστασαι βύσιν; Neque Græce ullo modo dicitur τοῦ pro τοῦ ἔνεκα neque genitivus cum βύσιν coniungi potest salva sententia (τοῦ βύσιν) neque ad ἐφίστασθαι βύσιν τινά accusativus personæ adiungi. Videtur scribendum:

τί δ' ἔστ', ἐφ' οὗ μοι τήνδ' ἐφίστασαι βύσιν;

Ibd. 547 sqq.:

Ὅρῳ γὰρ ἤβην τήν μιν ἐροῦσαν πρόσω,
τήν δὲ φθίνουσαν· ὣν ἀφαρπάζειν φιλεῖ
ὄφθαλμὸς ἄνθος, τῶν δ' ὑπεκτρέπει πόδα.

Extrema corrupta esse consentitur; quæ tamen sententia subsit, non videtur dubium esse; postquam enim Deianira alterius (Ioles) iuvenilem pulcritudinem augescere, alterius

(suum) minui dixit, quid inde sequi soleat, addit. Opinor scribendum:

ὦν δ' ἀφερπύζει, φιλεῖ
ὀφθαλμῶς, ἄνθος, τῶν δ' ὑπεκτρέπειν πόδα.

(Quarum flos sensim labitur, ab iis oculus solet pedem (mariti) avertere; earum conspectus facit, ut maritus discedat.)

Ibd. 553, 554: ἧ δ' ἔχω, φίλαι,
λυτήριον λύπημα, τῆδ' ὑμῖν φράσω.

Sic interpungunt et λύπημα corruptum esse consentiunt. Sed ineptum est nec usquam sic, ubi quis se rem expositurum promittit, additur τῆδε (hoc modo dicam). (Inconsiderate Schneidewinus adscripsit CEd. t. 276, quasi ἧ et τῆδε cohæreant: eo modo dicam, quo habeo.) Itaque sic interpungi oratio debet:

λυτήριον λύπημα τῆδ', ὑμῖν φράσω,
intelligique pronomen de Iole: quod habeo remedium ad me exsolvendam aptum, huic acerbum. Quod Deianiram exsolvet, Iolen λυπήσει.

Ibd. 572 sqq.:

Ἐὰν γὰρ ἀμφίθρεπτον αἶμα τῶν ἰμῶν
σφαγῶν ἐνίγκῃ χερσίν, ἧ μελαγχόλους
ἔβαψεν τοὺς θρέμμα Λερναίας ὕδρας,
ἔσται φρενὸς σοι τοῦτο κηλητήριον
τῆς Ἡρακλείας κ. τ. λ.

Perverse ipsa hydra appellatur θρέμμα Λερναίας ὕδρας, perverse hydra (pridem etiam occisa) sagittas mersisse in Nessi corpus, perverse sagittæ appellantur μελάγχολοι. Scribendum est:

ἧ μελάγχολος
ἔβαψεν ἰός, θρέμμα Λερναίας ὕδρας

(ubi se mersit venenum a Lernæ hydra enutritum). Βάπτειν Sophocles h. l. intransitive dixit, ut Euripides Orest. 707.

Ibd. 597 πίπτειν ἀλαχύνῃ pro περιπίπτειν insolentissime dicitur. Potest Sophocles scripsisse: οὐποτ' ἀλαχύν-

θεῖς ἔσει (Ed. Col. 816, Ed. r. 90, 970, 1146); scripsisse non affirmo.

Ibd. 910, 911:

αὐτὴ τὸν αὐτῆς δαίμον' ἀνακαλουμένη
καὶ τὰς ἄπαιδας ἐς τὸ λοιπὸν οὐσίας.

Alterum versum Nauckius nondum emendatum dicit, iure; nec tamen ita profundum est vulnus, ut sanari nequeat. Nam οὐσίας (plurali numero, quo non fere dicitur vulgari significato) Sophocles dixit in vita commorationem (das Dasein); eas Deianira appellat non sane ἄπαιδας, sed, quod impudens ei videtur post ea, quæ perpetravit, in vita manere, querendo ingeminat τὸν αὐτῆς δαίμονα

καὶ τὰς ἀναιθεῖς ἐς τὸ λοιπὸν οὐσίας.

(Dindorfius versum absurdum in modum interpolatum scribit aut totum ab interpolatore confictum, cum versus excidisset, quo verba τὸν αὐτῆς δαίμονα accuratius definirentur. Si interciderat verus versus, cur quis, cum id ignoraret nec quicquam omnino desideraretur, hunc subiecit? si aderat, cur delevit et novum supposuit? Quis in iudicio aut in negotiis gerendis talia fingentem non rideret?)¹⁾

V. 981 et 982 mirificam excogitant verbi ἐμμέμονεν significationem et cum accusativo coniunctionem, quæ recte verba interpungendo removetur:

ἀλλ' ἐπὶ μοι μελίω

βάρος ἄπλετον' ἐμμέμονεν φρήν.

Ibd. 1019: σὺ δὲ σύλλαβε· σοὶ τε γὰρ ὄμμα

ἔμπλεον ἢ δι' ἐμοῦ σώζειν.

Pro ἔμπλεον scribendum esse ἤν πλέον, alii iam viderunt. In γὰρ (quæ particula locum non habet) et ὄμμα latet prædicatum (plurale neutri generis), ut sæpe γὰρ e παρ

¹⁾ V. 905 Nauckio, cum mutaret nulla mutatione egentia (γένουτ' ἐρήμη), accidit, ut optativi aoristum pro futuro (γενήσονται) acciperet.

ortum est (γὰρ ᾠφθη e παρώφθη in Plintarchi Arato 30, correctum a Sintenisio). Scripsit Sophocles aut:

σοί τε πάροικα
ἦν πλίον ἢ δι' ἐμοῦ οἴζειν

(tibiq̄ne domesticum erat magis eum servare quam mea opera) ant, repetita propter similitudinem litterarum ab Hesychio voce,

σοί τε πάροϊμα

hoc est, vicinum et proprium.

Ibd. 1035 pro ἐκόλωσεν (χολοῦν τινα ἄχει!) scribendum ἐκόλωσεν.

Ibd. 1186: ἦ μὴν τί δρῶσιν; καὶ τόδ' ἐξαιρεῖται; Tollenda altero loco interrogandi nota; promittit Hyllus se iuraturum.

Ibd. 1247: πράσσειν ἄνωγας οὐν με πανδίκως τάδε; De pietate iam dixit Hercules; quaerit Hyllus, perstetne Hercules et prorsus hæc fieri iubeat; scribendum videtur παντελῶς.

Ex tribus Sophoclis fragmentis, quæ in Philolog. I p. 671 emendaveram, nnum (Ἀχαιῶν οὐλλόγον) iam ante Bergkii paulo melius correxerat, in altero (Λυκαινῶν, 337) et Nauckius et Dindorfius meam emendationem sequuntur, in tertio (e Salmoneo, 483), in quo una littera detracta (δυσοομία pro δυσοομίας) rectissimam et orationem et sententiam effeceram, nescio, cur aliud Nanckius anquisiverit. Addam quartum, Phædræ, 610, nbi scribendum est:

Τὸν δ' εἰτυχοῦντα πάνι' ἄριθμῆος βροτῶν
οὐκ ἴστιν ὄντως ὄνειν' εὐρήσεις ἔνα.

Aberravit Nauckius. Qui per omnia felix sit, ne unus quidem, si numeres, repertum iri dicitur.

Cap. II.

Emendationes Euripidæ.

Ex Euripidis fabulis notum est novem, quæ continentur codicibus Marciano, Vaticano, Hauniensi, certiorum habere librorum auctoritatem, ceteras inferiorem codicum Florentini et Palatini aut etiam alterius tantum, quæ coniecturæ ut locum sæpe det, ita fundamentum subtrahat. Tractavi autem alias sæpius, nonnullas etiam enarrando, alias rarius legi et sine illo omnia rimandi incitamento, ex quo numero sunt, quæ primæ offeruntur litterarum ordinem sequenti. Itaque, cum, quæ haberem in marginibus annotata ut mea, nunc, adhibitis Kirchhoffii, Nauckii, G. Dindorfii editionibus, perillustrarem (nam Matthiæi, qua olim eram usus, nunc inspicere otium non erat), in Alcestide nihil repperi, quod non alius præripuisset (etiam minuta, ut v. 526 ἐς τότ' pro ἐς τόδ' Wakefieldius, v. 713 μείζονα pro μείζον' ἄν Schæferus¹⁾), in proxima fabula unum.

Androm. v. 398: ἀτὰρ τί ταῦτι' ὀδύρομαι, τὰ δ'
ἴσθαι δὲ καὶ ἐν ποσὶν

οὐκ ἐξεκμάζω καὶ λογιζομαι κακά;

Pro ἐξεκμάζω, quod corruptum esse constat, e noto autem verbo ἐξετάζω ortum esse improbable est, scribendum videtur ἐκλεκμάζω (ventilo et pondero). Verbum compositum apud inferiores demum reperitur, sed λεκμᾶν apud antiquos, λεκμίζω apud Hesychium, qui ἀλοᾶ interpretatur, ut opinor, pro λεκμάζω.

Baccharum v. 270, 271: θρασύς τε δυνατός καὶ
 λίγειν οἶός τ' ἀνὴρ
 κακὸς πολίτης γίγνεται νοῦν οὐκ ἔχων.

¹⁾ Optat iratus Admetus Phereti (et optat hyperbolice) infinitam et enervem, ut Tithoni, senectutem, interrogatusque, parentibusne diras imprecari audeat (quæ nullæ sunt in potentiâ prædicandi forma ζῶης ἄν), respondet se ita optasse, quod vidisset patrem μακροῦ βίον ἔρῃν.

Et prave coniunguntur membra *θραυός, δυνατός και λ. οίός τε* (nam prius *τέ* hanc sententiam adiungit superioribus) et *δυνατός* male h. l. tanquam tertium interponitur inter *θραυός* et *λέγειν οίός τε*. Scribendum videtur: *θράσει τε δυνατός και λέγειν οίός τ' άνήρ*, ut intellegatur audacia lingusque promptus.

Ibd. 314 sqq.:

*Ούχ ό Διόνυσος σωφρονείν άναγκάσει
γυναίκας ές τήν Κύπριν, άλλ' έν τή φύσει
τό σωφρονείν ένεοτιν ές τά πάντ' άεί.*

Vinum *σωφροσύνης* causam esse mulieribus nemo dixerat dicturusve erat, ut id negari opus esset; *άφροσύνην* (τό *μη σωφρονείν*) inde nasci insimulabant Bacchi adversarii. Codex alter eorum, ex quibus decem fabulæ pendent, Palatinus *μη σωφρονείν* habet idemque apud Stobæum est, hos versus citantem. Scribendum igitur: *Ούχ ό Διόνυσος μη φρονείν άναγκάσει*. Nam idem est *μη φρονείν* in communi et liberiore verborum usu de femina atque *μη σωφρονείν*. Sed quod hoc et sequitur (τό *σωφρονείν*) et proprium est verbum, hic quoque adscriptum versum vitiauit; itaque in altero codice (Laurentiano) negatio omissa est, sed postea supra versum addita, quod necessariam esse animadversum erat.

Ibd. 397 interrogativa sententia est:

*βραχύς αίών· έπί τούτω δε τίς άν μεγάλα διώκων
τά παρόντ' ούχι φίροι;*

(quis in hac tam brevi vita tam stultus est, ut magna persequens præsentia ferre nolit?)

Ibd. 455:

*πλόκαμός τε γάρ σου ταναός ού πάλης ύπο,
γίνυν παρ' άντήν κεχυμένος, πόθου πλιώς.*

Nescio quid *πάλη* ad crinem alendum pertineat, nec h. l. id agitur, quæ causa Baccho longos crines dederit. Puto Euripidem scripsisse: *ού μάλης ύπο*, non occulte et furtim;

itaque additur e contrario: sed ut eum ostentes et libere fundi sinas: *γένυν παρ' αὐτῆν κεχυμένος.*

Ibd. 506: *Οὐκ οἶσθ' ὅ, τι ζῆς οὐδ' ὄρας οὐθ' ὅστις εἶ.*

Οὐθ' ante *ὅστις* corrigunt, ut sit *εἶθ'*. Sed relinquunt molestissimum illud: nescis quid vivas, quod si aliquid significat, bis idem dicitur: nescis, quid vivas, nec vides, qui sis. Scribendum videtur, ut Penthea in summa omnium ignoratione versari Bacchus dicat:

Οὐκ οἶσθ', ὅ, τι χρῆς, οὐδ' ὃ δρᾶς, οὐθ' ὅστις εἶ.

Χρῆς, χρῆ pro *θίλεις, θίλει* ex Hesychio et Suida restitutum Sophocli est Aiac. 1373, Antig. 887, El. 606. (Cratin. apud Suid. v. *χρη*.) "*Ὁ δρᾶς* iam Reiskius.

Ibd. 557:

*Πόθι Νύσας ἄρα τὰς θηροτρόφου θυρσοφορεῖς
θιάσους, ὧ Διόνυσ', ἢ κορυφαῖς Κερυνκίαις;*

Non quaeritur, quo Nysæ loco (*πόθι Νύσας*) Bacchus thyrsus gestet et choras ducat, sed Nysæne an alio loco sibi grato; nec Græcum est *θιάσους θυρσοφορεῖν*. Scripsit Euripides:

*Ποτι Νύσας ἄρα τὰς θηροτρόφου θυρσοφορεῖς
θιάσους, ὧ Διόνυσ', ἢ κορυφαῖς Κερυνκίαις;¹⁾*

Ibd. 586 chorus invocato Bacche terram commoveri sentit:

πίθον χθονὸς ἔνοσι πότνια. ἃ, ἃ,

τάχα τὰ Πενθείως μίλαθρα διατινάξεται πεσέμμοιν.

Nihil est h. l. *πότνια* et desideratur verbum. Scribendum:

πίθον χθονὸς ἔνοσι πιτνεῖ. ἃ, ἃ.

Adhærescente *a* effectum est *πότνια*.

¹⁾ Paulo ante v. 551 quomodo, qui capiantur verenturque, *ἐν ἀμύλλαισι ἀνάγκας* esse dicantur, obscurum mihi est. Faltne *ἐν ἀπειλαῖσι ἀνάγκας*? (Io. G. Schneider in lexico *ἐν ἀμύλλαισι*, sed *ἀμύλλας* pro vinculis nemo dixit.)

Ibd. 716. Fieri potest, ut hic versus e v. 667 natus sit; sed tamen per se locum facile tueretur duabus litteris mutatis:

κοινῶν λόγων δάσονται ἀλλήλοις ἔριν,
ὡς δειν' ὀρῶσι (v. δεινά δρῶσι) θαυμάτων τ'
ἐπάξια.¹⁾

Ibd. 752 sqq.: ὥστε πολέμιοι
ἐπισπεσοῦσαι πάντι ἄνω τε καὶ κάτω
διέφερον ἤρπαζον μὲν ἐκ δόμων τέκνα,
ὅποσα δ' ἐπ' ὤμοις ἔθεσαν, οὐ δεσμῶν ὑπο
προσείχεται οὐδ' ἐπιπιτεν ἐς μέλαν πέδον,
οὐ χαλκός, οὐ σίδηρος.

Pueros (τὰ τέκνα) a Bacchis raptos, iam alii mirati sunt, cum praesertim haec una rapina nominetur, ea autem, quae subiiciuntur (ὅποσα δέ — χαλκός, σίδηρος), copiam variarum rerum ante significatam esse ostendant. Itaque Hartungius quaedam intercidisse inter v. 754 et 755 putabat. Suspicio scriptum sic fuisse, ut casu, quicquid obiectum esset, Bacchae raptasse dicerentur:

ἤρπαζον μὲν ἐκ δόμων τύχα.

(Initio recte Kirchhoffius scribi voluit: ὡς δὲ πολέμιοι, ut haec narrationis continuatio particula δέ adiungatur superioribus χωροῦσι δὲ κ. τ. λ.)

Ibd. 1056:

αἱ δ' ἐκλιποῦσαι ποικίλ' ὡς πῶλοι ζυγὰ
βακχείον ἀντέκλαζον ἀλλήλαις μέλος.

Mira comparatio Baccharum cum pullis iugum relinquentibus (et labore fessis); et quo pertinet in hac comparatione iugi (veri) cognomen ποικίλα? Scribendum:

¹⁾ V. 747 solæcum est, quod Dindorfius et Nauckius edunt: ἡ σὲ
ξυνάψαις βλέφαρα βασιλείοις κόραις pro ξυνάψαις ἄν, rectum,
quod e codice Laurentiano tenuit Matthiæus: ἡ σὲ ξυνάψαι β.
β. κ. Sed cur unum locum attingo e tam multis?

αἱ δ' ἐμπλέκουσαι ποικίλ' ὡς πῶλοι ζυγά,
hoc est, multiplices variosque serentes ordines.

Ibd. 1129 sqq.:

*Ἴνώ δὲ τὰπὶ θάτερ' ἐξειργάζετο
ὄργυνῶσα σάρκα, ἄντωνότ' ὄχλος τε πᾶς
ἐπειχε Βακχῶν.*

Nihil ex illo *ἐπειχε* efficias ad Bacchas reliquas aptum. Scrib. *ἐπειγχε*, urgebat et incitabat.

Ibd. 1147. Scribendum videtur:

τὸν καλλίνικον. Ἡ δάκρυα νικηθορεῖ,

Eriphonema hoc est et exclamatio nuntii miserantis.

(De v. 1387 vid. p. 54.)

Hecubæ v. 189:

*σφάζει σ' Ἀργείων κοινὰ
ξυντείνει πρὸς τύμβον γνώμα
Πηλεΐδα γίγνα.*

Pelei genus et proles, Achilles, *Πηλεΐα γίγνα* Græce dicitur, *Πηλεΐδα γίγνα* barbarum est.

(De v. 620 vid. p. 109.)

Helen.¹⁾ v. 287 sqq.:

*Τὸ δ' εὐχοστον τοῦτ', εἰ μὴλοιομεν ἐς πάτραν,
κλήθροισ ἀν εἰργόμεσθα, τὴν ὑπ' Ἴλιον
δοκοῦντες Ἑλίνην Μενίλειώ μ' ἔλθειν μετα.*

Perturbatio hæc orationis *εἰργόμεσθα* ... *δοκοῦντες* nullam nec causam habet nec anacoluthi excusationem. Scribendum:

*κλήθροισ ἀν εἰργοῖν με, τὴν ὑπ' Ἴλιον
(ὑπ' Ἴλιον Nauckius).*

Ibd. 324 sqq.:

*τάφον λιποῦσα τόνδε σύμμιξον κόρη,
ὄθενπερ εἶσαι πάντα, τᾶλληθῆ φράσαι
ἔχου' ἐν οἴκοις τοῖσθε, τί βλέπεις πρόσω;*

¹⁾ Hæc fabula mihi videtur ex mixto illo ἱλαροτραγωδίας genere esse, ex quo *Aleestis* est.

Ita Dindorfius. Nauckius sic interpungit: *φράσαι· ἔχουσα* cet. Utrouque modo molestissimum *φράσαι*, pro quo requiritur *μαθεῖν*, quod olim mihi, postea, ut video, Heimsæthio in mentem venit, a probabilitate mutationis longe remotum. Sed præterea non rectum ὄθενπερ in hac coniunctione pro simplici ὄθεν. Oratio sic interpungenda est:

*τάφον λιπούσα τόνδε σύμμιξον κόρη.
ὄθενπερ εἶσαι πάντα τὰ λήθη, φράσαι,
ἔχου' ἐν οἴκοις τοῖσδε τί βλέπεις πρόσω;*

Iam *φράσαι* imperativus est medii, interrogationi interiectus: Cum in hac domo habeas, (considera,) unde omnia vera comperias, cur longe prospicis?

Ibd. 388:

*εἶθ' ὄφελος τόθ', ἤνικ' ἔρανον ἐς θεοῦς
πέισθεις ἐποίεις. ἐν θεοῖς λιπεῖν βίον.*

Mire hæc quidam ad id tempus rettulerunt, quo Pelops puer a Tantalō mactatus dis appositus est, cuius rei neque in verbis ulla significatio est nec apta ea subiici poterat post commemoratam Pelopis Pisæ victoriam. Significantur epulæ post eam victoriam a Pelope et sacra dis facta (*ἔρανον ἐς θεοῦς*). Sed residet mendum manifestum in *πέισθεις* et alterum in *ἐν θεοῖς*. Videtur scribendum:

σπεφθεις ἐποίεις, εὐθείως λιπεῖν βίον.

Coronatus sacra Pelops fecit; *εὐθείως* etiam Hermannō in mentem venit.

Ibd. 415, 416. Videor mihi adolescens alicubi dixisse (— certe adolescens annotavi —), hos versus sic interpungendos esse:

*Οὐκ οἶδ' ὄχλον γὰρ εἰσπεσεῖν ἤσχυνόμην,
ὡσθ' ἰστορήσαι, τὰς ἐμὰς δυσχλαινίας,*

h. e., verebar propter deformem vestitum turbæ me immiscere sciscitandi causa. Nam *ἀσχύνομαι τι ποιεῖν τι* est: sic alicuius rei me pudet, ut ob id facere aliquid verear. Xen. anab. II, 3, 22: *ἤσχύνθημεν καὶ θεοῦς καὶ ἀνθρώπους*

προδοῦναι αὐτόν. Nec personæ et rei accusativi in hac re differunt (Plat. Crit. p. 52 C). (Dindorfius ob pravam interpunctionem v. 416 damnavit.)

Ibd. 441:

Ἦ γράια, ταῦτα ταῦτ' ἔπη καλῶς λέγεις.

ἔξεσι· πείσομαι γάρ· ἀλλ' ἄνες λόγον.

Verba ad speciem graviter corrupta et pro desperatis a Dindorfio (qui, ut decebat, interpolata dicit) aliisque habita facili et certa emendatione sanabuntur:

Ἦ γράια, ταῦτά ταῦτ' ἔπη πράως λέγειν
ἔξεσι.

Vetulæ iratis et trucibus verbis usæ respondet Menelaus, posse eadem omnia clementer dici; nihil opus esse illa vehementia:¹⁾

Ibd. 785:

ὑβριν θ' ὑβρίζειν εἰς ἐμ' ἦν ἔτλην ἐγώ.

Admodum saltem ex abundanti adhærent illa ἦν ἔτλην ἐγώ, nisi perversissimum esset, Helenam confirmare se stupratam esse. Scripsit Euripides:

εἰ γ' ἔτλην ἐγώ.

Negat se contumeliam subisse.

Ibd. v. 974 sic scribendus est: ἦσσω φανεῖσαν τᾶμι ἀποδιδόναι λέχη. (Codd. ἀποδοῦναι, Barnesius τᾶμια γε, particula contra sententiam addita.)

V. 1434, quoniam insolens est βραῦθαι active positum (γῆ βραῦται ὑμίναιον Ἐλίνης), videndum, ne Euripides scripserit:

πᾶσαν δὲ χερῆ

γῆν ἀνά (pro γαῖαν) βραῦθαι μακαρίαις ὑμνωδίαις
ὑμίναιον Ἐλίνης κάρμον.

¹⁾ V. 578 quoniam video præferri coniecturas deteriores, dicam me omnibus litteris in eandem emendationem incidisse, quam postea vidi Badhamum facisse: οκίφαι· τί δαί σοι πίστεως σαφιστέρως;

(De v. 1593 vid. supra p. 197.)

Ibd. 1670:

οὐ δ' ὤρισεν σε πρῶτα Μαιάδος τόκος

Σπάρτης ἀπάρας τῶν κατ' Εὐρώτων δόμων, κ. τ. λ.

Nihil est hominem ὀρίζειν alicubi; scripsit Euripides
ὤρισεν (in quam primam stationem detulit)

Ibd. 1679:

τοὺς εὐγενεῖς γὰρ οὐ στυγοῦσι δαίμονες,

τῶν δ' ἀναριθμήτων μᾶλλον εἰσιν οἱ πόνοι.

A totius loci tenore (quo docetur, non deorum odio factum esse, ut Menelaus magnas ærumnas exanclaret, quippe qui ei perpetuam in insula beatorum felicitatem daturi sint) aberrat posterioris versus sententia; itaque adest, qui deleat, Hartungius. Corrupta sunt extrema verba, sic corrigenda:

τῶν δ' ἀναριθμήτων μᾶλλον εἰσιν ἐν πόνοις.

Sic demum plena efficitur γνώμη, non odio esse diis nobiles, sed magis ærumnis exerceri quam ignobiles et viles. Excidit εν post ιν, deinde factum οἱ πόνοι.

Electræ primus statim versus suspicionem movet:

Ἦ γῆς παλαιὸν Ἄργος. Ἰνάχου ῥοαί,

nam et mire in urbe additur γῆς (ὦ γῆς Ἀργείας π. Α.) et mire urbis appellationi appositione adiunguntur Ἰνάχου ῥοαί. Has solas appellatas esse puto:

Ἦ γῆς παλαιὸν ἄγκος, Ἰνάχου ῥοαί.

Convallem appellat, fluminis alveum.

Ibd. v. 96, ubi codex (Laurentianus) habet Ἴν' ἐκβάλω ποδί, annotaveram aut ἐκβάλω πόδα scribendum esse, in quod etiam Hartungium incidisse video, aut potius ἐκσταλῶ ποδί. Id enim facilius mutari poterat.

(De v. 238 vid. p. 66.)

Ibd. 383 sqq.:

οὐ μὴ φρονήσεθ', οἱ κενῶν δοξασμάτων
πληρεῖς πλανᾶσθε, τῇ δ' ὀμιλία βροτοὺς
κρινεῖτε καὶ τοῖς ἤθεσιν τοὺς εὐγενεῖς;

Manifestum est iis, qui Græce sciunt, aut bis per *οὐ* de eo interrogari debere, quod homines inani superbia inflati interrogando iubeantur facere, aut primum per *οὐ μή* de eo, quod vetentur facere, deinde per *οὐ*. Illam formam corrigendo efficere L. Dindorfius conatus est: *οὐ σωφρονήσετε . . . τῇ δ' ὀμιλίᾳ*, in qua scriptura *σωφρονεῖν* non aptissime de abiicienda superbia dicitur, alteram, quam apertissime monstrant codices (neque enim facile quisquam pro *οὐ σωφρονήσετε* substituisset *οὐ μή φρ.*), Badhamus, posito, quod ipse quocumque aliquando tentaveram, *οὐ μή ἀφρονήσετε*. Sed ut omittam, nimis per se ambiguum hoc videri, cum prorsus contraria significatio (*οὐ μή φρονήσετε*) versum non minus et facilius efficeret, *ἀφρονεῖν* plane inusitatum est extra participium (*ἀφρονέων*) apud Homerum Hippocratemque et alios. Itaque, quoniam ne id quidem procedere videtur, ut *φρονεῖν* ipsum de superbia (*μείγα φρονεῖν*) intellegatur (*οὐ μή φρονήσετε*), restare videtur, ut scribatur:

*οὐ μή φθονήσεθ', οἷ κενῶν δοξασμάτων
πληρεῖς πλανᾶσθε, τῇ δ' ὀμιλίᾳ κ. τ. λ.*

Nam etiam *φθόνος* aliquis est, cum superbi illi humilioris originis et condicionis hominibus nobilitatem concedere nolunt.¹⁾

¹⁾ De ipsa vetandi forma (*οὐ μή ποιήσεις; non omittes facere?* id est, *ne feceris*) prorsus ab negandi (*οὐ μή ποιήσης*) separanda non debuerat post Elmsleium dubitari. Ea aut simpliciter ponitur (*οὐ μή ληρήσεις; Arist. nub. 367, addito σίγα Æsch. Sept. 250: οὐ, σίγα. μηδὲν τῶνδ' ἔρεῖς;*) et continuatur etiam vetando per *καί* (*Soph. Trach. 979*) aut *μηδέ* (*Eurip. Hippol. 606, ubi codd. προσοίσης, ne librariorum proclivitas obscura sit, Aristoph. ran. 298*), aut præcedit (ut in hoc *Electræ* loco), adiuncto altero membro iubente (*οὐ*) per *ἀλλά* (*Arist. nub. 296, 505, ran. 202, 462, 524*) vel *δέ* (*Eurip. Med. 1151*), aut, præcedente membro iubente (*οὐ*), subiungitur per *καί μή* (*Soph. Trach. 1183, Eurip. Helen. 437, Hippol. 498, 499, Plat. symp.*

Ibd. 413:

*κίλευε δ' αὐτὸν τόνδ' εἰς δόμους ἀφιγμένον
ἐλθεῖν ξένων τ' εἰς δαίτα ποροῦναι τινα.*

Sic codex Laur., priore versu laborante, cui subveniunt τόνδ' delendo; sed restat intolerabilis tautologia ἀφιγμένον ἐλθεῖν (vitioso etiam perfecto, quod vitium manebit, etiamsi cum Hartungio scripseris ἀφιγμένος, præterquam quod prorsus hoc ἀφιγμένος abundat). Verum esse videtur:

*κίλευε δ' αὐτὸν τῶνδε δόμον ἀφιγμένων
ἐλθεῖν ξένων τ' εἰς δαίτα ποροῦναι τινα*

(iube eum, quoniam hi peregrini domum nostram accesserunt, venire, aliquid ad cœnam portantem). Simillime Kirchhoffius: τῶνδ' ἀφιγμένων δόμους.

Ibd. 566:

ἰδοῦ, καλῶ θεοῦς· ἦ τί δὴ λίγεις, γέρον;

Neque ἦ neque ἦ (ἦ τί δὴ) aptum. Scribendum:

ἰδοῦ, καλῶ θεοῦς, εἴ τι δὴ λίγεις, γέρον.

Ibd. 582: *Ἦλ. ἐκείνος εἶ σὺ; Ὀρ. σύμμαχος γί
σοι μόνος,*

ἦν δ' ἀσπάζομαι γ' ὃν μετέρχομαι βόλον.

Sic codex. Quod caput erat, vidit Victorius σπᾶσθαι

p. 175 A) aut μηδέ (Soph. Ai. 75). Est enim οὐ μὴ ποιήσεις; idem atque βούλει μὴ ποιήσῃν; *vin' abstinere a faciendo?* (Aristoph. Acharn. 1108 et 1113). Aberravit etiam Bergkiius in Aristoph. nnb. 296 (saltem in edit. II), cum in ceteris verum teneret. Quod quaeritur, in altera negandi forma (οὐ μὴ ποιήσης) ferendusne sit pro coniunctivo aoristi etiam futuri indicativus, quod negabat Elmsleius, eius quaestionis nervus est in locis, qui futurum mutationem respiciens habent, Sophocl. Œd. Col. 177 (ἄξει), Electr. 1052 (μετέφομαι), Antig. 1043 (παρήσω), Aristoph. ran. 509 (περιόψομαι), Plat. Crit. p. 44 B (εὐρήσω), Xen. Hell. I, 6, 32 (οἰκείται). Nam hic quoque omnia sine delectu et discrimine coacervantur.

verbum subesse. Sed condicionis significatio inepta est nec recte δ' sublata. Adiungitur affirmationi votum:

εὐ δὲ σπασαίμην, ὃν μετιχομαι, βόλον.¹⁾

Ibd. 952 sqq.:

ἔρρ', οὐδὲν εἰδὼς ἄν ἐφευρεθεῖς χρόνῳ
 δίκην δέδωκας· ᾧδὲ (Stob. ὥστε) τις κακοῦργος ἦν
 μή μοι τὸ πρῶτον βῆμ' εἰάν δράμη καλῶς
 νικᾶν δοκείτω τὴν δίκην, πρὶν ἂν τέλος
 γραμμῆς ἴκηται καὶ πύρας κάμψη βίου.

Primi versus emendandi initium est, ut a proximis separaretur, a quibus etiam separavit Stobæus, illos describens eclog. I, 3, 18 (p. 112 H.). Graviter enim per se ponitur δίκην δέδωκας et ex hoc concluditur. Hoc invento versus non ita magna mutatione egere videtur et sic probabiliter corrigi:

ἔρρ', οὐδὲν εἰδὼς ὡς ἐφτηυρεῖθης χρόνῳ.

Cum contemptu Electra Ægisthum ignorasse dicit, quis se maneret exitus. Proximum versum licenter interpolasse librarii creduntur, quod in Stobæi codicibus scribitur ὥστε τῆς ἐπικουρίας, sed in eo nihil subesse credo nisi hoc:

ὥστε τις κακουργίας,
 μή μοι, τὸ πρῶτον βῆμ' εἰάν δράμη καλῶς,
 νικᾶν δοκείτω κ. τ. λ.

Ibd. 1260, 1261:

Ἀλιρρόθιον ὄτ' ἔκταν ὁμόφρων Ἄρης
 μῆριν θυγατρὸς ἀνοσίον τυμφευμάτων κ. τ. λ.

Prorsus perversus est accusativus μῆριν nec ullo modo cum reliqua oratione coniungitur. Sed facillima correctio; scribendum enim est μῆρι. Mars Halirrhodium occidit ira (ob iram) stupratæ filiae. Ob levissimum mendum totum versum Herwerdeno merito suspectum Dindorfius iudicat.

¹⁾ V. 615 nihil mendi habet. Postquam Orestes interrogavit: ἀλλὰ πῶς λαβῶ; respondet senex: Muros ingrediendo ne si volueris quidem (ne si ingredi quidem conari audebis), capies.

Ibd. 1292 sqq.:

ΧΟ. ὦ παῖδε Διός, θέμις εἰς φθογγὰς τὰς ὑμετέρας
ἡμῖν πελάθειν;

ΔΙΟΣΚ. θέμις, οὐ μνοαροῖς τοιοῦδε σφαγίοις.

Scrib. *μνοσφαῖς* (ὑμῖν οὐσαις).

Ibd. v. 1301. Si vera est Seidleri correctio (*μοῖραν* . . . ἤγεν τὸ pro *μοῖρας* . . . ἤγειτο), etiam pro *ἀνάγκης* scribendum *ἀνάγκαις*:

Μοῖραν ἀνάγκαις ἤγεν τὸ χρεῶν.

Heraclidarum v. 169 (ubi Copreus Demophonta docet nullam ex adiuvandis Heraclidis utilitatem percepturum):

ἔρεις τὸ λῶστον ἐλπίδ' εὐρήσειν μόνον.

Sententia, quæ nulla est, optima efficietur hac scriptura:

ῥέπει' εἰς τὸ λῶστον ἐλπίδ' εὐρήσεις μόνον.

Inclina te in optimam partem: nihil reperies præter spem; ut omnia summa et optima fingas, nihil tamen cet.

Ibd. 290 sqq.:

μάλα δ' ὄξυς Ἄρης.

ὁ Μυκηναίων ἐπὶ τοιοῖσι δὲ δῆ

μᾶλλον εἴ' ἢ πρῖν.

Τοιοῖσι pro *τούτοισι* aut *τοιοῦδε* dici nequit. Scribendum puto *ἐπὶ τοιοῦθεσι δῆ*, non refugiens in anapestis Homericam formam; nisi quis *τοιοῦδε* præfert.

Ibd. 427 sqq.:

ὦ τέκν', εἰοιγμεν ναυτίλοισιν, οἵτινες

χειμῶνος ἐκφυγόντες ἄγριον μένος

εἰς χεῖρα γῆ ξυνηψαν, εἶτα χερσόθεν

πνοιαῖσιν ἠλάθησαν εἰς πόντον πάλιν.

Nihil esse *εἰς χεῖρα γῆ ξυνάπτειν*, consentitur, nec quicquam auxilii allatum est. Facile tamen id inventu est et e proximo; scripsit enim Euripides:

εἰς χεῖροσ γῆς ξυνηψαν, εἶτα χερσόθεν.

Notum est *χεῖροσ* pro adiectivo dici et τὰ *χεῖροσ γῆς* esse ipsam *χεῖροσ*.

(De v. 495 vid. p. 31.)

Ibd. 531:

κάξαγγέλλομαι

θνήσκειν ἀδελφῶν τῶνδε κάμαντιῆς ὕπερ.

Promittendi et sese ad aliquid faciendum offerendi significatio, quæ requiritur, non est in ἐξαγγέλλομαι, sed in ἐπαγγέλλομαι, ut scribi debeat κάπαγγέλλομαι.

Ibd. 533:

Εὔρημα γάρ τοι μὴ φιλοψυχοῦσ' ἐγὼ
κάλλιστον ἤρηκ', εὐκλεῶς λιπεῖν βίον.

Neque γάρ τοι pro γάρ aptum et reliqua manifestissimam habent tautologiam, cum id, quod Macaria se reperuisse dicit, iam sit in μὴ φιλοψυχοῦσα. Scribendum:

Εὔρημα γάρ τοῖς μὴ φιλοψυχοῦσί γε
κάλλιστον ἤρηκ', εὐκλεῶς λιπεῖν βίον.

Ibd. 684 sqq. (ubi Iolaum pugnare volentem famulus dehortatur senectutis admonens):

ΘΕ. οὐκ εἶσι' ἐν ὄψει τραῦμα μὴ δρωσίης χερός.

ΙΟ. τί δ'; οὐ θίνοιμι κἄν ἐγὼ δι' ἀσπίδος;

ΘΕ. θίνοις ἄν, ἀλλὰ πρόσθεν αὐτός ἄν πίσσις.

ΙΟ. οὐδεὶς ἐμ' ἐχθρῶν προσβλέπων ἀνίξεται.

ΘΕ. οὐκ εἶσιν, ὦ τᾶν, ἣ ποτ' ἦν ῥώμη σίθεν.

Apparet hanc, quæ extremo versu continetur, admonitionem initio positam fuisse; deinde autem etiam manifestius, illud οὐκ εἶσι' ἐν ὄψει κ. τ. λ. a famulo obiici his Iolai verbis: οὐδεὶς ἐμ' ἐχθρῶν κ. τ. λ. Versus igitur 684 et 688 sedem permutarunt. quibus in suum locum restitutis, sic hæc decurrent:

ΘΕ. οὐκ εἶσιν, ὦ τᾶν, ἣ ποτ' ἦν ῥώμη σίθεν.

ΙΟ. τί δ'; οὐ θίνοιμι κἄν ἐγὼ δι' ἀσπίδος;

ΘΕ. θίνοις ἄν, ἀλλὰ πρόσθεν αὐτός ἄν πίσσις.

ΙΟ. οὐδεὶς ἐμ' ἐχθρῶν προσβλέπων ἀνίξεται.

ΘΕ. οὐκ εἶσι' ἐν ὄψει τραῦμα μὴ δρωσίης χερός.

Permutandæ sedis causa fuit initium utriusque versus

simile (οὐκ εἶσι, οὐκ εἶσιν). Qui sequitur versus 689 sic scriptus:

IO. ἀλλ' οὐν μαχοῦμαι γ' ἀριθμὸν (codd. μαχοῦμ' ἀριθμὸν) οὐκ ἐλάσσοι, quam habeat sententiam, non intellego; nam Iolaum, si se pugnae adiungat, non contra pauciores pugnaturum (quam si non se adiungat), inanissimæ nugæ sunt. Scribendum videtur:

ἀλλ' οὐν μαχοῦνται γ' ἀριθμὸν οὐκ ἐλάσσοι.

Aucturum se certe numerum suorum modeste sic significat, ut hostes saltem non cum paucioribus pugnaturi sint. Respondet famulus, exiguum hoc esse additamentum:

ομικρὸν τὸ οὐν σήκωμα προστίθης φίλοις.

Ibd. 707 scr. τὰ τ' ἀμήχαν' ἐάν (pro δ').

Ibd. 804 scribendum est, Heathio et aliis præeuntibus:

ὦ στρατιῆγ' ὅς' Ἀργόθεν
ἤκεις, τί τήνδε γαίαν οὐκ ἐλάσομεν
καὶ τὰς Μυκήνας οὐδὲν ἐργάσει κακὸν
ἀνδρῶν στερήσας;

Futuro tempore in hac iubentis et vetantis interrogatione opus est. Aoristo locus est in secunda persona (τί οὐκ ἐποίησας), vix in prima, perfectum (εἴργασαι) plane excluditur; et est ἐργάσει in codicibus.

(De v. 894 vid. p. 109.)

Ibd. 1050:

κομίζειτ' αὐτόν, δμῶες, εἶτα χρεὶ κνοὶ
δοῦναι κτανόντας.

Neque nudum illud κομίζετε αὐτόν ferri potest neque apte coniunguntur hæc κομίζετε . . . εἶτα χρεὶ. Scribendum:

κομίζειτ' αὐτόν, δμῶες, ἐνθα χρεὶ κνοὶ
δοῦναι κτανόντας.

Duci ad supplicii locum Eurystheum Alcmena iubet.

Cfr. v. 528: ἤγειςθ' ὅπου δεῖ οἴμα κατθανεῖν τόδε

Hercul. fur. v. 53:

*ἐκ γὰρ ἐσφραγισμένοι
δόμιον καθήμιεθ' ἀπορία σωτηρίας.*

Iure Nauckius dubitat, possintne, qui domo eieci sint eaque arceantur, novo verbo *ἐξεσφραγισμένοι*, quasi exsignati, appellari; nam ut signo apposito clausam domum fingas (quod non in heroica tantum ætate, sed in ipsius Euripidis licenter fingatur), tamen homo mire dicatur *ἐξεσφραγισμένος*. Aptissimum contra videtur *ἐξεσφραγισμένοι*, quasi pilæ lusu eieci.

Ibd. 69:

*καὶ νῦν ἐκεῖνα μὲν θανόντ' ἀπέπτατο,
ἐγὼ δὲ καὶ οὐ μίλλομεν θνήσκειν, γέρον.*

Prorsus perverse prioris temporis bona mortua dicuntur et. quod perversius est, mortua evolasse. Scripserat Euripides:

καὶ νῦν ἐκεῖνα μὲν ἀνόνητ' ἀπέπτατο.

Omisso errore *η*, ex *ἀνοντ'* natum *θανόντ'*.

Ibd. 155:

*τοῖσδ' ἐξαγωνίζεσθε; τῶν δ' ἄρ' οὔνεκεν
τοὺς Ἡρακλείους παιδας οὐ θνήσκειν χρεῶν;*

Novum verbum *ἐξαγωνίζεσθαι*, magis tamen mira significatio; debet enim, ut loci sententiæ satisfiat, esse certamen et periculum fugere et evadere, quæ vis in illa compositione inesse nequit. Videtur scribendum:

τοῖσδ' ἐξ ἀγῶνας ἦσθε;

Ibd. 190 sqq.:

*ἀνὴρ ὀπλίτης δοῦλός ἐστι τῶν ὀπλῶν
καὶ τοιοῖσιν συνταχθεῖσιν οὔσι μὴ γαθοῖς
αὐτὸς τίθνηκε δειλία τῇ τῶν πύλας.*

Neque dativus de personis ullo modo sic poni potest in causa significanda et vitiose hic dativus concurrit cum altero *δειλία τ. τ. π.* Scribendum:

κὲν τοιοῖσιν συνταχθεῖσιν οὔσι μὴ γαθοῖς

h. e., inter commilitones non fortes.

Ibd. 290:

οὐμὸς δ' ἀμαρτύρητος εὐκλεῆς πόοις,
ὡς τοῦοδε παιδας οὐκ ἄν ἐκοῶσαι θέλοι
δόξαν κακὴν λαβόντας.

Ad rem non pertinet (et per se nugatorium est) Herculem sine teste clarum esse; ὡς autem non habet, quo recte referatur. Apparet hoc dici, vel sine testimoniis manifestum esse, Herculem non servaturum liberos mala fama obrutos. Itaque pro εὐκλεῆς substituendum εὐδηλος.

Ibd. 302:

ἦδη δ' εἰοῦλθί μ', εἰ πικραιττοαίμεθα
φυγὰς τεκνων τῶνδε.

Mirum neminem animadvertisse solæcum esse optativum nudum in interrogando, quid fieri fortasse possit, scribendumque παραιττοαίμεθ' ἄν.

Ibd. 616, 617:

AM. οὐκ οἶδεν Εὐροθεύς οε γῆς ἤκοντ' ἄνω;

HP. οὐκ οἶδεν· ἐλθῶν τάνθάδ' εἰδείην πάρος.

Neque optat Hercules, ut hæc, quæ iam videt, sciat (itaque Matthiæus Dindorfiusque οἶκ οἶδ' ἔν' ἐλθῶν κ. τ. λ., non bene optativo subiecto ἔνα post præsens) neque apte in eodem versu concurrunt οἶδεν de Eurystheo et εἰδείην de Hercule. Scribendum videtur:

οὐκ οἶδεν· ἐλθῶν τάνθάδ' εὖ θείην πάρος.

Optat, ut sibi res domesticas ordinare liceat, antequam Eurystheus se redisse sciat.

Ibd. 649:

τὸ δὲ λυγρὸν φόνιον τε γῆρας μισῶ.

Longe abeunt in corrigendo illo φόνιον. Proximum aptissimumque est πολιόν τε.

Ibd. 713 sqq.:

AM. δοκῶ μὲν αὐτῆν. ὡς θύραθεν εἰκάσαι

AT. τί χρῆμα; δόξης τῆοδ' ἔχεις τεκμήριον;

AM. ἰκέτιν πρὸς ἀγνοίς ἐοτίας θάσοειν βάρθοις.

Neque δόξης τῆοδε de opinione nondum prolata dici

potest neque Lycus quærere, huiusne opinionis Amphitruo argumentum habeat. Scribendum est:

ΑΥ. τί χρῆμα δόξης, ἧς ἔχεις τεκμήριον;

Probabilem Lycus se opinionem exspectare significat, cuius aliquod sit argumentum, non inanem suspicionem; pro *τινι δόξην* dixit *τί χρῆμα δόξης*.

Ibd. v. 772: *θεοί, θεοὶ τῶν ἀδίκων μέλουσι καὶ τῶν ὀσίων ἐπάειν. Μίλω ἐπαίνειν* pro eo, quod est *μέλει μοι ἐπαίνειν*, nemo Atheniensis dixit. Codex *μέλλουσι*. Scrib. *θείλουσι*.

Ibd. 845: *τιμάς δ' ἔχω τόσδ', οὐκ ἀγασθῆναι φίλοις*. Debet hoc significare: eum honorem habeo, ut non in admiratione et amore sim inter amicos. Sed primum mirus hic est honor, deinde incommodus est pluralis numerus, vehementissime denique offendit *οὐκ* pro *μή* positum. *Τιμαὶ αἴθε* dicuntur *δεικτικῶς*: hi honores et hoc munus, quod teneo (inter deos inferioris generis). Hos honores ipsa Dementia appellat

οὐκ ἀγαστιάς ἐν φίλοις.

quibus amici non sane invideant; apte iam adiungitur *οὐδ' ἔδομαι* et reliqua.

Ibd. 865 sq.:

ὁ δὲ κανὼν οὐκ εἴσεται

παιδας, οὓς εἰτικ', ἐναιίρων, πρὶν ἂν ἐμὰς λύσους ἀφῆ.

Neque pluralis aptus est neque recte homo dicitur *ἀφιέναι τὴν λύσσην*, quæ ipsum oppressum tenet. Scribendum:

πρὶν ἂν ἐμὴ λύσσα σφ' ἀφῆ.

Cfr. Or. 227: *ὅταν ἀνῆ νόσος μανιάς*. Ex *λύσους φαφῆ* mendam ortum est.

Ibd. 1020 sqq. scribendum cum Wundero, sed oratione melius distincta:

τάδε δὲ (pro τάδε) ὑπερίβαλε, παρίδραμε τὰ τότε κακὰ τάλανι διογενεῖ κόρφ. Μονοτέκνου Πρόκνης

φόνον έχω λέξαι θρεόμενον Μούσαις,
 σὺ δὲ τέκνα τρίγωνα κ. τ. λ.

In v. 1022 recepi Heathii emendationem indigne
 spretam. Nam φόνος θυόμενος Μούσαις meræ nugæ sunt.

Ibd. 1063 ad hæc: ἔκανε δὲ τέκνα τοξήρει ψαλιῶ
 declarandi causa adscriptum puto τοξεύσας, quod igna-
 vissime adheret.¹⁾

Supplicium v. 74 iure offendit mira vox ξυναλ-
 γηδόνες, de personis præsertim posita. Ægre etiam careas
 præpositione ante χορόν. Scripsitne Euripides: ἴτ' ὦ ξυναλ-
 γεινον ἐς χορόν?

Ibd. 321, 322:

ὄρᾱς. ἄβουλος ὡς κεκερτομημένη
 τοῖς κερτομοῦσι γοργὸν ὡς ἀναβλέπει
 σὴ πατρὶς;

Scribendum puto ἀντιβλέπει. Nam longe aliter
 Bacch. 1308 ᾧ δῶμ' ἀνέβλεπε et Ion. 1467, ubi ἀελίου
 ἀναβλέπειν λαμπάσιν est: solis radiis iterum collustrari.

Ibd. 385, 386:

Θησεύς σ' ἀπαιτεῖ πρὸς χάριν θάψαι νεκρούς,
 ξυγγείτον' οἰκῶν γαίαν, ἀξιώων τυχεῖν,
 φίλον τε θίσθαι πάντ' Ἐρεχθεϊδῶν λεών.

Qui aliquid postulat, semper ἀξιοῖ τυχεῖν. Scri-
 bendum ἀξιος τυχεῖν. Significatur preces persona precantis
 commendari.

Ibd. 438 sqq.:

τοῦλεύθερον δ' ἐκείνο· τίς θέλει πόλει

¹⁾ Ibd. 1351 pridem (Philol. II p. 137) scribendum dixi oratione
 melius distincta et una littera addita: οὐδ' ἀνδρὸς ἂν δύναιθ'
 ὑποστῆναι βίλος | ἔγκαρτερήσων θάνατον· εἶμι δ' ἐς πόλιν κ. τ. λ.
 Hercules ipse non vult nunc ἔγκαρτερεῖν θάνατον, sed contra,
 quanquam in malis sit, vitam se toleraturum dicit. Secutus
 me Nauckius est. V. 1340 displicet πάρεργα et requiro voca-
 bulum aut diversitatem significans (eorum, quæ Theseus de
 diis commemoravit, ab Herculis malis) aut velamentum et
 callidam occultationem; sed aptum non reperio.

χρησιόν τι βούλευμ' εἰς μίσην φέρειν ἔχων;
καὶ ταῦθ' ὁ χρηζῶν λαμπρὸς ἔσθ', ὁ μὴ θέλων
σιγᾶ· τί τούτων ἔστ' ἰσαίτερον πόλει;

Pravum v. 440 ταῦτα, quod non habet. quo referatur.

Scribendum:

κάνταυθ' ὁ χρηζῶν λαμπρὸς ἔσθ', ὁ μὴ θέλων
σιγᾶ,

id est, atque hic (cum hoc a praecone pronuntiatum est). In altero membro recte Hartungius particulam desideravit scripsitque non improbabiliter ὁ δ' οὐ θέλων (synt. Gr. § 207), nisi fuit ὁ δ' αὖ θέλων | σιγᾶ, ut θέλων referatur ad silentium.

Ibd. 528 sqq.:

εἰ γάρ τι καὶ πεπόνθαι' Ἀργείων ὕπο,
τεθναῖσιν· ἤμύνασθε πολεμίους καλῶς,
αἰσχρῶς δ' ἐκείνοις, χη' δίκη διοίχεται.

Quid significant verba αἰσχρῶς δ' ἐκείνοις, nemo dixerit; nam si quis sic enarrare conetur, Thebanis gloriae Argivis dedecori fuisse pugnam, debebat primū dici: ὑμῖν μὲν καλῶς, deinde qui hinc consequitur illud: χη' δίκη διοίχεται? Apparet sic hoc αἰσχρῶς δ' ἐκ· referri superiori πολεμίους, ut hic quoque accusativus esse debeat; sed tamen ἐκείνους non sufficit sententiae consequenti, et praeterea οἱ πολέμιοι sunt iidem ἐκείνοι. Scribendum est optima sententia, mutatione minima:

αἰσχρῶς δὲ νεκρούς, χη' δίκη διοίχεται.

id est: contra hostes gloriose pugnastis, contra mortuos (cadavera) turpiter (pugnatis), peritque sic iustitia ¹⁾

V. 653 fortasse scribendum φῦλα τρία τριῶν συστη-
μάτων (cod. L. συστρατευμάτων); sed res incerta.

¹⁾ V. 593 ipse conieceram, quod deinde vidi in cod. Laur. supra scriptum esse et a Musgravio probatum καιρὸς ἐν καιρῷ δορὶ pro κλειρὸς ἐν κλειρῷ. Veritati perspicuus nocere non debet, quod a codicis correctore intellecta est.

Ibd. 689:

ἢ τὰς ἄνω τε καὶ κάτω φορουμένας
ἱμάσιν, αἵματός τε φοινίου ροῆς.

Pro τὰς . . . φορουμένας editur ex Heathii coniectura τοὺς . . . φορουμένους et improbabili per se mutatione (qui enim hinc femininum natum est?) (et [nimis obscure significatis curribus quique in iis essent;] nec apte ipsi, qui e curribus pugnant, dicuntur ἱμάσιν ἄνω καὶ κάτω φορεῖσθαι. Latet substantivum feminini generis currus vel potius partem superiore[m] curruum ἱμάσιν suspensam significans:

ἢ ἄντιγας ἄνω τε καὶ κάτω φορουμένας
ἱμάσιν.

Nocuit crasis ἢ ἄντιγας.

Ibd. 716:

ὀμοῦ τραχήλους κάπικείμενον κάρα
κυνίας θερίζων κάποκαυλίζων ξύλω.

Durior transitus a plurali (τραχήλους) ad singularem (κάρα) defendi quodammodo potest, quod κάρα pluralem non habet; reditum ad pluralem longe duriores (κυνίας) et subabsurdum (quasi unum caput plures galeas habuerit impositas) non habeo, quomodo defendam. Huc cum accedat, ut apud neminem præterea Atticorum hæc verbi ἐπίκειμαι, περικειμαι constructio reperiatur, quam post Herodotum recentiores inde a Dionysio Halicarnassensi frequentant, adducor, ut credam Euripidem scripsisse:

κάπικείμενας κάρα

κυνίας κ. τ. λ.

Est aliqua etiam in κάρα offensio, sed multo lenior et quæ ne in nostro quidem sermone animadvertatur, cum res ad partem corporis pertinentes univ[er]se nominamus.

Ibd. 748 sq.:

πόλεις τ', ἔχουσαι διὰ λόγου κάμψαι κακὰ,
φόνῳ καθαιρεῖσθ', οὐ λόγῳ τὰ πράγματα.

Quid sit φόνῳ καθαιρεῖσθαι πράγματι, omnino nescio,

scripsisseque Euripidem iudico καθάρεισθ', ut sit quasi purgando delere et amovere (non longe ab eo sensu, quo Galli dicunt vider une querelle). Æschylus (fr. Danaidum apud Hesychium) καθάρεισθαι γήρας pro ἀποδύεσθαι dixit. Sed aliud superest. Vehementer enim offendit hic versus in πράγματα exiens post v. 747 voce πράγμοισι terminatum; offendit non minus nudum illud in 748 κακά et omnino diversi accusativi subiecti verbis κάμναι et καθάρεισθαι (sive καθαιρεισθαι), cum una res significari debeat, quæ, cum possit oratione confici, cæde et armis decernatur. Una littera superest; scripserat Euripides:

πόλεις τ', ἔχουσαι διὰ λόγου κάμναι κακά,
 γόνῳ καθάρεισθ', οὐ λόγῳ τὰ πράγματα.

Coniunguntur κακά τὰ πράγματα.¹⁾

Ibd. 838 sqq.:

Μίλλων σ' ἐρωτᾶν, ἤνικ' ἐξήντιλεις στρατιῶ
 γόους, ἀφῆσω, τοὺς ἐκεῖ μὲν ἐκλιπῶν
 εἴσα μύθους· νῦν δ' Ἀθροιστον ἱστορῶ κ. τ. λ.

In his quædam vitiosa esse manifestum est et a multis intellectum; sed simul et quæ universa sit sententia et qua parte loci vitium contineatur, satis apparet. Nam Theseus se dicit, cum iam ante interrogare vellet, quod chorus in eiulatus erumperet, orationem tum omisisse, nunc ad quærendum redire. Itaque recta hæc sunt: Μίλλων σ' ἐρωτᾶν, ἤνικ' ἐξήντιλεις | γόους, τοὺς ἐκεῖ μύθους κ. τ. λ. Ἐξαντλεῖν autem γόους, quod in lexicis male redditur, est questus effundere. Vitium residet in στρατιῶ et ἀφῆσω, quod sic tollendum puto:

ἤνικ' ἐξήντιλεις ῥόῳ
 γόους ἀπλήστῳ, κ. τ. λ.

¹⁾ V. 790 sqq. non debuerat a Dindorfio recipi Nauckii coniectura (τι pro τό). Sententia hæc est: Illud enim (quod 786 sqq. optat) tum putassem gravissimum me malum perferre; nunc video gravius aliud malum.

Et de ἀπλήσιω non dubito; pro ῥόω possitne reperiri propius aliquid, nescio.

Ibd. 899, 900. Quoniam hos versus eiiciendos esse L. Dindorfius (thes. Steph. V p. 2290) non persuasit, restat ut tollatur mendum in vocabulo ὄσας, sub quo latet aliquid, quod amores amorisve insidias a feminis (ἀπὸ θηλειῶν) significet. Videtur fuisse ἀπὸ θηλειῶν νόσους. Semel scripto ν ὄσους in ὄσας mutatum est.

Ibd. 902, 903:

οὐκ ἐν λόγοις ἦν λαμπρός, ἀλλ' ἐν ἀσπίδι
δεινός σοφιστῆς πολλά ἄ' ἐξευρεῖν σοφά.

Infinitivus non recte cum reliquis coit; itaque Valckenarius σοφός scribi volebat; debebat πολλά ἄ' ἐξευρεῖν σοφά. Ceterum non audeo Porsoni suspicionem hunc versum damnantis reprehendere cum ob σοφιστῆς et σοφά sine acumine concurrentia tum quod idem 905, 906 dicitur; et potuit addi, cum non attenderetur, λαμπρός utrique membro commune esse. Sed quod Dindorfius eadem damnatione comprehendit v. 904—908, idem, quod sæpe, requiro, unde hæc, de Meleagro præsertim, cuiquam in mentem venerint.

Ibd. 913 sqq.:

ἡ δ' εὐάνδρῳ
διδασκός, εἴπερ καὶ βρέφος διδάσκεται
λέγειν ἀκούειν θ', ὃν μάθησιν οὐκ ἔχει.

Μάθησιν μὴ ἔχειν τινός est discendi facultatem non habere; (neque enim μάθησιν est scientia, sed discendi actio;) itaque quoniam prave infans doceri dicitur, quæ discere nequeat, restituendum est e Damasceni floril. p. 381 Gaisf. (p. 188 Meinek.): ὃν μάθησις ἐν λόγῳ.

Ibd. 972 sqq.:

μέλεα παίδος ἐν οἴκοις
κεῖται μνήματα, πένθιμοι
κουραὶ καὶ στέφανοι κόμας,
λοιβαί τε νεκίων φθιμένων,
αἰοδαί, τὰς χρυσοκόμας
'Απόλλων οὐκ ἐνδέχεται.

Ἄοιδαι neque, quod his verbis fit, appellari possunt
λοιβαὶ φθιμένων neque inter ceteras res domi iacere dici.
 Itaque scribendum videtur:

κουραὶ καὶ στήρανοι κόμης,
 λοιπαὶ δὲ νεκῶν φθιμένων
 αἰδοαὶ κ. τ. λ.

Restare sibi *nænias* dicit, similiter atque paulo ante v. 971
ὑπολελειμμένα μοι δάκρυα.

Ibd. 1070 sq. Euadne desuper de rupe in rogam
 mariti desiliens Iphidi patri hæc dicit:

καὶ θῆ' παρῆται σῶμα, σοὶ μὲν οὐ φίλον,
 ἤμιν δὲ καὶ τῷ ξυμπροουμένῳ πόσει.

Mire corpus suum patri amantissimo gratum esse negat,
 mire sibi gratum prædicat. Scilicet non corpus, sed
 casum et in rogam desultum quasi solutum et immissum
 (*παρεῖσθαι*) dicit:

καὶ δὲ παρῆται πτώμῃ, σοὶ μὲν οὐ φίλον.

Hippolyt. v. 224: *τί κυνηγεσίῳν καὶ σοὶ μελίτῃ;*

Et *καὶ* vitiose abundat neque, cum aliquid ad aliquem
 pertinere negamus, usitate interrogatur: *τί σοὶ πόλεμος;*
 sed: *τί σοὶ καὶ πολέμῳ;* Atque sic scripsit Euripides:

τί κυνηγεσίῳν καὶ σοὶ μελίτῃ;

audaci sane verborum ordine (pro *μελίτῃ καὶ σοὶ*), sed
 (quod in *κυνηγεσίῳν* iam prius membrum satis notatum
 est) non audaciore vel potius minus audaci quam in Hel.
 1579: "*Εἰ, ὦ ξέν', εἰς τὸ πρόσθεν, ἢ καλῶς ἔχει,*
πλεύσωμεν; (Cfr. Hor. sat. I, 4, 45: comædia uecue
 poema Esset, quæsiuere, id est, poema necne.)

Ibd. 276:

TP. *πῶς δ' οὐ, τριταίαν γ' οὐσ' ἄσπιτος ἡμίραν;*

XO. *πότερον ὑπ' ἄτης ἢ θανεῖν πειρωμένη;*

Nulla facile poterat esse *ἄτη*, quæ Phædræm cibo abstinere
 cogeret; sed quærit chorus, utrum fastidio et tædio id fecerit
 an quod mori vellet; suspicor igitur Euripidem scripsisse:

πότερον ἄσης ὑπ' ἢ θανεῖν πειρωμένη;

Ibd. 468 sqq.:

*Οὐδὲ σίγγην γὰρ, ἧ' κατηρεγείς δόμοι,
καυῶν ἀκριβώσσει ἄν' ἐς δὲ τὴν τύχην
πεσοῦσ', ὅσιν οὐ, πῶς ἄν ἐκνεύσαι δοκεῖς;*

Cetera sanarunt Marklandus et Valckenarius restitutis ἢ pro ἧς et καυῶν ἀκριβώσσει ἄν pro καλῶς ἀκριβώσσειαν, sed in tertio versu vereor, ne grave vitium reliquerint. Nam ut nunc verba leguntur, *πεσοῦσα — ἐκνεύσαι δοκεῖς*, referuntur ad Phædrā (quomodo te enaturam putas?). Sed et addita ὅσιν σὺ ostendere videntur, de alia re dici *πεσοῦσα*, et sic priora dicuntur (*οὐδὲ σίγγην* initio posito), ut in τῷ καυῶνι duas res comparari appareat, quarum ad alteram aliquo modo accommodari et eam exigere possit, ad alteram non possit. Præterea non queritur h. l., possitne Phædra enatare et evadere, sed quam severe vita exigenda sit. Itaque videtur mihi Euripides scripsisse:

πεσόνηθ', ὅσιν σὺ, πῶς ἄν ἐκνεύσαι δοκεῖς;

h. e.: si ad tantum fortunæ æstum adhiberetur norma, in quantum tu incidisti. quantum declinaturam putas? Est enim ab *ἐκνεύω*.

Ibd. 1186:

*καὶ θάσσοον ἧ' λίγοι τις, ἐξηριτυμένας
πώλους παρ' αὐτὸν θεοπότην ἐσιτήσαμεν.*

Scribendum *λίγει*. Ipsum autem se nuntius significat, cum *τις* dicit; *λίγοι* pro *λίγοι ἄν* ferri nequit.

Ibd. 1346 *πίνθος θεόθεν καταληπτὸν* quod sit non intellego, opinorque scribendum *καταβλητόν*, divinitus demissum, ut hoc accedat exemplis non multis, sed certis vocalis ante *βλ* apud tragicos correpta.¹⁾

(De v. 1386 vid. p. 53.)

¹⁾ V. 1299 quod conieceram, *ἐπ' εὐκλείας θάνη* (ut cum bona fama, — in possessione bonæ famæ — moriatur), præcepit Reiskius; editur tamen, quod significat, ut bona fama (tanquam morbo) moriatur.

Iphigen. Aulid.¹⁾ v. 68, 69:

*δίδωσ' ἐλίοθαι θυγατρὶ μνηοτήρων ἔνα,
οἴτου πνοαὶ φέροισεν Ἀφροδίτης φίλαι.*

Neque πνοαῖς τινας dici posse puto de aura, quæ ad aliquem trahat, neque πνοαῖς Ἀφροδίτης alio genetivo (viri) addito, et φέροισεν nimis infinite poni. Scribendum:

ὅποι πνοαὶ φέροισεν Ἀφροδίτης φίλαι

id est, quo (ad quem) auræ Veneris eam deferrent.

Ibd. 84:

*κἀμὲ στρατηγεῖν κἀτα Μενίλεω χάριν
εἴλοντο, σύγγονόν γε.*

Sic codices. Opinor scribendum *στρατηγεῖν ταῦτα*, hoc imperium gerere.

Ibd. 247 sqq.: *Ἀχιλλεύος δ' ἄγων*

*ἐξήκοντα ναῖς ὁ Θησίως
παῖς ἐξῆς ἱναυλόχει θεῖαν
Παλλάδ' ἐν μωνύχοις*

¹⁾ G. Dindorfii in hac fabula ἀθετησεις a parvis initiis sensim eo progressas, ut in quinta editione præter epilogum a Porsono primum addubitatum (inde a v. 1532) e reliqua fabula, si recte numeravi, 399 versus 24 locis exsecet, omnino sepono. Ioculare mihi videtur, quod sex nobis versus (185-191) relinquit iuter 14 et 110 spurios mirabili casu interiectos. Epilogum spurium esse assentior. videoque. qui potuerint aut fabulæ extrema parte amissa aut quod non intellexeretur, recte finiri fabulam. hæc addi, cetera, quæ fiuguntur facta, non intellego, qui quandoque accidere potuerint. Nec hoc ita dico, ut nullum in hac fabula spurium esse versum contendam neque in partibus quibusdam fabulæ nova quedam et difficilia obici; sed ea omnia longe aliter examinauda sunt. Eram exempli causa dicturus de versibus 350 ad 355. Sed pleraque recte Hartungius, nisi quod v. 351, male interpositum ante diffinitum, ex quibus nata est Agamemnonis animi demissio, significationem, abiici, non alio loco non apto interponi oportebat. (V. 355 fortasse ἐμπλήσοις scribendum, sed caput est, quod σύγγουίν τ', εἰ μή posuit.)

*ἔχων πτερωτοῖσιν ἄρμασιν θετὸν
εὖσημόν τε φάσμα ναυβάταις.*

Demophon insigne navis habuit Minervam insistentem curru equorum alatorum. (Cfr. Horat. od. I, 15, 11: iam galeam Pallas et ægida currusque et rabiem parat; Pausan. VIII, 47, 1; C. O. Muelleri archæol. § 371, 3.) Sed neque *μωνώχων* appellatio, quamvis omnia moliantur, ad ἄρματα accommodari potest neque *θετὸν φάσμα* quisquam expediet. (Quod Nauckius de *θειγν* cogitavit, neque *θετή* est *τεθεισα* neque Pallas curru insistens *τεθεισα ἐν ἄρμασιν* dicitur.) Videtur, cum poeta, ut sæpe, pro curru equos nominasset, ἄρμασιν enarrandi causa adscriptum eiusque ultima syllaba nocuisse adiectivo sequenti. Suspicio enim Euripidem scripsisse:

*Παλλῆδ' ἐν μωνώχοις ἔχων πτερωτοῖσιν, εὖθετον
εὖσημόν τε φάσμα ναυβάταις,*

h. e. aptum faustique ominis spectaculum nautis. In versu, qui huic respondet, tollenda est supervacanea vox *θεταί*:
χρυσίαις δ' εἰκόσιν καὶ ἄκρα Νηρηῆδες ἴστασαν.

Ibd. 261 sqq. Scribendum:

*Φωκίδος δ' ἔμπὸς χθονός
Λοκράς τε τοῖσδ' ἴσας ἄγων
ἦν ναῦς Οἰλίως τόκος κ. τ. λ.*

Codd. *Λοκροῖς δέ.*

Ibd. 283 sq. scribendum:

*Λευκῆριμον δ' Ἄρη
Ταφίων ἦγον, ὧν Μιγῆς ἄνασσε,*

h. e., Taphiorum naves illi agebant (remis promovebant), quibus imperabat Meges. Codices *Τάφιον ἦγον.*

Ibd. 366, 367 oratio sic interpungenda est:

*μυρίαί δέ τοι πεπόνθασ' ἀντό· πρὸς τὰ πράγματα
ἐκπονοῦσ' ἐκόντες, εἴτι δ' ἐξεχώρησαν κακῶς.*

(Plurimis id accidit: capessunt res prompti, deinde cet.)¹⁾

¹⁾ V. 373 quod emendaveram, præcepit Reiskius. Nam in *χρόνος* subesse *γένους* et litterarum vestigia ostendunt et sententia

Ibd. v. 888, 889:

ΚΑ. οἴχομαι τάλαινα δάκρυόν τ' ὄμματ' οὐκέτι στείγει.

ΠΡ. εἶπερ ἀλγεινὸν τὸ τέκνων στερομένην δακρυρροεῖν.

Sententiæ satisfacit nec ita longe a litteris discedit:

οὐ παραιτητὸν τὸ τέκνων στερομένην δακρυρροεῖν.

Ibd. 945 restituendum e codicibus:

ἐγὼ τὸ μηδὲν Μενέλεως τ' ἐν ἀνδράοιιν,

ubi editur δ'. Neque enim hoc Achilles dicit, inverti virtutis iudicium, ut, qui alioquin ignavus, nunc vir habeatur, sed se pessimo cuique parem esse; ac sic demum recte continuatur oratio de Achille ipso: *ὡς οὐχί... γεγώς.* Ceterum adeo offendit Menelai nomen simpliciter pro opprobrio et cum contemptissimi hominis significatione positum, ut prorsus mihi persuasum sit subesse nomen appellativum hac orationis forma: *ἐγὼ τὸ μηδὲν (ἤν ἔλεος) τ' ἐν ἀνδράοιιν.* Sed ipsum nomen (duabus syllabis efferendum) non magis præsto quam v. 947 emendationem reperio.

Ibd. 1177 sqq. In his versibus primum recte separanda ea, quæ Clytæmnestra se domi sedentem conquesturam dicit, ab oratione iterum ad Agamemnonem redeunte. Illa *ῥογνηθία* finitur v. 1178:

αὐτὸς πτυνῶν, οὐκ ἄλλος οὐδ' ἄλλη χερί.

Agamemnonem Menelaus dicit propter nobilitatem generis ducem creatum; eam se nunquam posthac spectaturum in duce creando, sed prudentiam. Ceterum *μηδένα* et *μηδέ* votum significare videtur; ipsi loco multo aptior est sententia potentialis, et est ἄν in codicibus (*μηδέν' ἄν*). Quæritur, utrum *οὐδέν' ἄν... οὐδέ* scribendum sit an defensione ea utendum, quæ duci potest e v. 977 et Platonis Phædon. p. 106 D (synt. Gr. § 200 not.) et Cratyl. p. 429 D, non sane firmissima, quod illi loci proprii aliquid habent in *μη* cum verbo coalescente, an votum relinquendum. (*Μη* in iureiurando apud futurum Hom. Iliad. (XV, 41 et) X, 330, Soph. Ai. 572, Aristoph. (av. 195), eccles. 1000, Lysistr. 917 propriam facit speciem.)

Deinde v. 1179 et 1180, in quibus menda arguere supervacaneum est neque aliorum conatus admodum refutatione egent, sic scribendi sunt:

Τοιόνδε μίσος καταλειπὸν πρὸς θεὸν δόμοις
ἄπει; βραχείας προσηύεως ἐνδεὶ μόνον,
ἐγὼ ἤ οἱ λόγοι καὶ παῖδες οὐ λειμνίζονται
θεζόμεθα δίδιν, ἣν σε δίδασθαι χροῖόν.

In his ἐνδεὶ Reiskio debetur. Codices: τοιόνδε μισθὸν καταλειπὸν πρὸς τοὺς δόμους | ἐπεὶ βραχείας προσηύεως ἔδει μόνον. Aptissime Clytæmnestra monet, ne relicto domi odio abeat, quod facile fieri possit, ut acerbum ei reditum paret. Certum est ἄπει et sententiarum distinctio; sed etiam μίσος verum puto.

V. 1248. Non recte separatam poni de ætate liberorum sententiam (λοτίν) Nauckius sensit. Scribendum videtur:

ὁ μὲν νεοσοὺς ἔπεισιν, ἣ δ' ἀνέξιμιν.

V. 1258:

Δεινῶς δ' ἔχει μοι ταῦτα τολμῆσαι, γύναι,
δεινῶς δὲ καὶ μή· τοῦτο γὰρ πρῶταί με θεῖ.

Qui et facere et non facere aliquid veretur, non potest causam verendi asserre, hoc se facere debere (pondere etiam sententiæ in τοῦτο incumbente, quod mire post ταῦτα subiicitur). Unum dicere potest, hoc ipso se torqueri, quod in utraque re æque terribili nulla detur optio:

τοῦτο γὰρ θρωξάν μ' ἔχει¹⁾.

Ortum mendum ex rariore verbi et orationis forma. (Synt. Gr. § 179.)

Ibd. 1344:

Ἀλλὰ μίμν' οὐ σεμνότιτος ἔργον, ἣν δυνώμεθα.

Verba ἣν δυνώμεθα nullam habere sententiam ab Hermanno intellectum est. Scribendum:

ἣν θυνώμεθα.

¹⁾ Ann. philol. Danic. V p. 15 et 157.

Nihil dicit *σεμνότητα* iuvare, si immolentur. De se et filia Clytæmnestra hic ut alibi tanquam simul cædem patientibus loquitur.

Ibd. 1348:

*ΑΧ. ὡς χρεῶν οφάξει νιν. ΚΑ. κούδεις ἐναντία
λίγει;*

Versus bis laborat, cui facillime sic videtur subveniri:

*ΑΧ. ὡς χρεῶν οφάξει νιν. ΚΑ. οὐδέεις δ' ἐξ
ἐναντίας λίγει;*

ἐξ post *οὐδέεις* excidere facile poterat.

Iphigen. Taur. v. 15:

δεινῆς τ' ἀπλοίας πνευμάτων τ' οὐ τυγχάνων.

Violentas adhibent correctiones; possumus leni uti:

δεινῆ δ' ἀπλοία πνευμάτων τ' οὐ τυγχάνων,

ut causa et dativo et participio significetur.

Ibd. 34, 35:

*ναοὶ δ' ἐν τοιοῦτ' ἱερίαν τίθησί με,
ὄθεν νόμοιοι τοίοισιν ἤδεται θεὰ κ. τ. λ.*

Mendum est in solo *ὄθεν*. Scribendum:

τίθησί με

ὄ γ' ἐν νόμοιοι, τοίοισιν ἤδεται θεὰ κ. τ. λ.

(Sacerdotem me constituit iis scilicet ille legibus, quibus dea delectatur.) Excusat Iphigenia, Thoantem non potuisse leges deæ mutare.

Ibd. 113:

*ὄρα δὲ γ' εἶσω τριγλήφων ὅποι κενὸν
δίμας καθεῖναι.*

Ὁρᾶν ποιεῖν τι Græcum non est; reliqua recta, modo cum Elmsleio scribas *ὅπον*:

*πεῖρα δὲ γ' εἶσω τριγλήφων, ὅπον κενὸν,
δίμας καθεῖναι.*

Ibd. 225, 226:

*αἰμορράντων δνοσόρμιγγα
ξείνων αἰμάσσουσ' αἶαν βωμούς.*

Mendum non unum subesse manifestum est; sed quod

βωμοίς quidam tollunt, non sane ἄτα ξείνων sanguine inficiebatur; *αιμορράντων* et *αἰμάσσουσ'* simul ferri nequeunt, neque recte *ξίνοι*, quorum sanguis effusus alias res spargit, *αἰμόρραντοι* ipsi appellantur. Scribendum:

*αιμορράντω δυσφόρμιγγας
ξείνων στάζουσ' ἄτα βωμούς.*

Hospitum caede sanguinolenta aræ infaustæ sparguntur.

Ibd. 258. Scribendum:

*χρόνιοι γὰρ ἤκουσ' οἱδ', ἄφ' οὗ βωμὸς θεῶς
Ἑλληνικαῖσιν ἐξεφοινίθη ῥοαίς.*

Nam *ἐαί*, quod ex Erfurdtii coniectura Nauckius posuit, non sic dicitur de temporis intervallo. Codd. *οὐδέ πο*.

Ibd. 343: *τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἶα φροντιούμεθα.*

Dubia verbi forma pro *φροντιούμεν*, certissime mendosum *οἶα*. Latet *οὐκ* et verbum ab *α* negativo incipiens, aut *οὐκ ἀφροντισήσομεν* aut *οὐκ ἀφροντιούμεθα*, si hæc forma compositi ferri potest.

Ibd. 414, 415:

*φίλα γὰρ ἔλπις ἐγένει' ἐπὶ πῆμασι βροτῶν
ἄπληστος ἀνθρώποις κ. τ. λ.*

Neque *πῆματα* ad rem pertinent et *βροτῶν* ne ob ἀνθρώποις quidem ferri potest. Videtur fuisse:

*φίλα γὰρ ἔλπις ἐγένει' ἐπὶ χρέμυσι πόρων
ἄπληστος ἀνθρώποις.*

Coniungitur *ἐλπις πόρων ἐπὶ χρέμυσι*. (V. 418 non fuit mutandum *κοινᾷ δόξᾳ* de communi omnium studio dictum.)

Ibd. 452 sqq. Adhibitis emendationibus Kirchhoffii (*εἰ γὰρ*) et Hermannii (*ὑπνων* pro *ὑμνων*) sic locus scribendus est:

*εἰ γὰρ ὄνειρσοι συμβαίην
δόμοις πόλει τε πατρῷᾳ
τερπνῶν ὑπνων ἀπόλασιν
κεῖνά ν, χύρις ὄλβω.*

Chorus, si per somnia modo, inani iucundæ quietis fructu,

ædes urbemque patriam visat, gratiam ei se felicitati acturum dicit. (Fortasse ὄλβου, ut Kœchly voluit.)¹⁾

Ibd. 679 scribendum: προδούς σε σωθαι σ' αὐτός εἰς οἶκους μόνος.

Ibd. 740: Δίκαιον εἶπας· πῶς γὰρ ἀγγείλειεν ἄν;
Non iure, sed temere quæri, Iphigenia dicit, quoniam nisi vivus dimissus alter e captivis non possit nuntium Argos perferre. Scribendum: εἰκαίον εἶπας.

Ibd. 796. Neque ἄπιστος βραχίων eius, qui non confidat, recte dici videtur, neque non confidit Orestes; itaque potius scribendum videtur:

ὅμως σε πίστῳ περιβυλὼν βραχίονι.

Codd. ὅμως ἀπίστῳ.

Ibd. 818: Καὶ λούτρ' εἰς Ἀὔλιν μητρὸς ἀνεδίξω πάρα;
Inepta τῶν λούτρων mentio, quæ Iphigenia εἰς Ἀὔλιν acceperit neque ei nuptiæ ademerint. Etiam ἀναδίχομαι pravum pro δίχομαι de munere accepto. Significat Orestes eam ipsam vestem, in qua illa, quæ supra memorata sint, Iphigenia intexuerit, ei ornatam nuptiarum causa datam esse. Scribendum est igitur lenissima mutatione:

κάλλυντ' εἰς Ἀὔλιν μητρὸς ἃ' ἐδίξω πάρα;

Ex his ἃ' ἐδίξω πάρα debetur Kirchhoffio.

Ibd. 836:

Ἦ κρείσσοι ἢ λόγοισιν εὐτυχῶν ἐμοῦ
ψυχά. Θανμάτων πῖρα καὶ λόγου
πρόσω τάδ' ἐπίβα.

Sic codices, quam scripturam ita Hermannus mutavit, ut prorsus veri vestigia tolleret. Scribendum:

Ἦ κρείσσοι ἢ λόγοισιν εὐτυχοῦντ' ἐργῶ
ψυχά.

¹⁾ V. 516, quod in ann. phil. Dan. V p. 15 (158) correxeram τοῦθ' ἔφα, et Bothinm et Seidlerum præripuisse video. V. 513 Reiskins recte: τί δ' ὁ στρατηγός, ὃν λέγουσ', εὐδαιμονεῖ;

Se Orestemque prædicat re beatiores quam verbis prædicari possit. Tum Reiskius recte ἀπιβα.

Ibd. 912 sqq.:

Οὐδὲν μ' ἐπίσχη γ' οὐδ' ἀποστήσει λόγον
 πρῶτον πυθίσθαι, τίνα ποτ' Ἡλέκτρα πότμον
 εἶλχε βίοντον· φίλα γὰρ ἔσται πάντ' ἐμοί.

Scribendum videtur:

Οὐδ' ἤν μ' ἐπίσχησ, τοῦδ' ἀποστήσεις λόγον,
 πρῶτον πυθίσθαι, τίνα ποτ' Ἡλέκτρα πότμον
 εἶλχε βίοντον φίλα γὰρ ἀντῆς πάντ' ἐμοί.

Primi versus emendatio certa videtur, proxime ad litteras accedens, perspicua et apta sententia, tertii probabilis. Non πάντι grata erant Iphigeniæ, ut quavis Electræ fortuna gavisura esset; sed quærit, quod summopere Electram amat.

(De v. 1041 vid. p. 171.)¹⁾

Ibd. 1119 scribendum:

ἐν γὰρ ἀνάγκαις
 οὐ κάμνει, ξύντροφος ᾧ
 μεταβάλλει δυσδαιμονία· τὸ δὲ μετ' εὐτυχίαν κακοῦ-
 σθαι θνατοῖς βαρὺς αἰών.

Non succumbit, cui familiaris ab adolescentia adversa fortuna (quæ cum eo adolevit) tantum in aliam formam mutatur; id demum grave est post felicitatem vexari calamitate. Cfr. Helen. 417 sqq. maximeque Herc. fur. 1292 sqq. (ᾧ δ' αἰεὶ κακῶς | ἔστ', οὐδὲν ἄλγει, σιγγενῶς θυοίγ-
 ρος ὤν).

Ibd. 1143 coniecturas omnes (—sex enumeratas licet videre apud Dindorfium. —) spernemas uno commate adiuta oratione:

χορὸν δ' ἰσταίγν, ὅθι καὶ παρθένος, εὐδοκίμων
 γάμων.

¹⁾ V. 1010 emendaveram: ἄξω δὲ σ', ἤνπερ κατὸς ἐνταυθοῖ περὶ ᾧ. Postea vidi idem Hermannum coniecisse, cuius miror coniecturam a Dindorfio neglectam.

(Utinam chorus ducam, ubi virgo duxi, in splendidis nuptiis. *Χορούς ισταίην* pro *χοροίς δε σταίην* Badhami est.)

Ibd. 1242 incommodissime placidi et immoti lacus Delii aquæ appellantur *ἄστακτα ὕδατα*. Scribendum videtur:

ἀθάρακτων μίτηρ ὑδάτων.

Vocabulo (pro *ἀτάρακτος*) usus est Sophocles.

Ibd. 1317: *Τὶ φήεις; τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένει;*
Apud nos in sermone quotidiano ad comicam formam inclinanti scio dici auram alicuius rei habere, ut sit suspicari, nec tamen facile de re timenda; *πνεῦμα συμφορᾶς* Græce a tragico sic dici posse nego scriboque:

τί δειμα συμφορᾶς κεκτημένει;

Ibd. 1393 (de nave):

λάβρω κλύδωνι σιμπισοῦσ' ἤπειγέτο

Hoc nihil aliud significat nisi navem incitato cursu pro-
vectam, quod cum prorsus contra sit significarique debeat,
navem procedere non potuisse, scribendum est *ἐπείχετο*.

Ibd. 1418 (de Iphigenia):

ἢ γόνον τὸν Ἀλλίδι

ἀμνημόνειον θεᾶ προδοῦσ' ἀλίσκεται.

Mire, quæ e cæde se ereptam non meminerit, dicitur cædem
(quasi facta sit) memoria elapsam prodere nec servare.
Non cædis, sed Dianæ in cæde avertenda operæ meminisse
Iphigenia debebat accusaturque quod eam animo dimiserit:

ἢ γόνον τὸν Ἀλλίδι κ. τ. λ.

Ionis v. 285, 286:

ΙΩ. τιμᾷ σφε Φοῖβος ἀστραπαὶ τε Πύθιαι;

ΚΡ. τιμᾷ τιμᾷ· ὡς μήποτε ὄφελον σφ' ἰδεῖν.

Versum fractum Bothius adiuvit *τιμᾷ γ' ἄτιμ'*, quod
ut sententiam quoque rectam efficiat, *ἄτιμα* pro adverbio
accipiendum est (male honorat, id est, infamem scelere
reddit). Itaque potius scribendum videtur:

τιμᾷ γ' ἀτίμως· μήποτε ὄφελον σφ' ἰδεῖν.

Ibd. v. 324 sqq. Versus hoc ordine ponendi sunt:

KP. ἔχεις δὲ βίοντον; εὖ γὰρ ἤσκησαι πεπλοῖς.

IΩ. τοῖς τοῦ θεοῦ κοσμιούμεθ', ὃ δουλεύομεν.

KP. τάλαινά ο' ἤ τεκοῦσά τις ποτ' ἦν ἄρα.

IΩ. ἀδίκημα του γυναικὸς ἐγενόμην ἰως.

KP. οὐδ' ἤξας εἰς ἐρευναν ἐξευρεῖν γινος;

In codicibus et editionibus, quos ego tertium et quartum posui, necessario coniunctos cum quinto (· nam ex mentione matris oritur interrogatio de parentibus quæsitis —), primus et secundus sunt maleque dirimunt, quæ de cibo et de veste Ionis dicuntur. In versu tertio scripsi τεκοῦσά τις (τάλαινά τις ἦν ἢ σε τεκοῦσά ποτε). Codd. τικοῦσ', ἦ τις spondeo quartam sedem tenente; itaque alii τεκοῦσα, τις, ut τις pro ἦ τις ponatur, usu apud Atticos valde incerto, alii verba transponunt (τάλαιν' ἄρ' ἢ τεκοῦσά ο', ἦ τις ἦν ποτε)¹).

Ibd. 502:

ὅταν ἀνλίοις

σφιζῆς, ὃ Πάν,

ιοῖσι οοῖς ἐν ἄντροις.

Tollendum ἐν ἄντροις, adscriptum ad ἀνλίοις enarrandum. Adiectivum ἀνλῖος neque reperitur nisi apud Apollonium Rhodium alio significato (ἀνλῖος ἀστὴρ) et prorsus abundat.

Ibd. 828. Versus tam graviter corruptus est tamque violenta medicina eget, ut vix audeam coniecturam proponere:

λαθῶν δὲ καὶ τὸν φθόρον ἀμυνοῦσθαι μίτων.

Et φθόρον quidem, in quod video etiam Iacobesium incidisse, certum puto. Aliud etiam pro θέλων participium ponendum esse, manifestum est; nam voluntas in condicione poni non poterat. Potest fuisse τὸν φθόρον ἀμύνασθαι δοκῶν (cum se putarit invidiæ obviam isse).

¹) Sophocl. Electr. 316 potest scribi: ὡς νῦν ἀπόντος ἰστορεῖν τί σοι φίλον;

Ibd. 872 quid proprietatis in lacu significet *ἐνύδρου* appellatio, prorsus nescio; itaque scribo:

λίμνης τ' ἐνύδρου Τριτωνιάδος.

Ibd. 883. Nimia copia *ἄγραυλα κίρατα ἄνθη* dicuntur neque apte *κίρατα* Iyræ *ἄγραυλα*. Scribendum:

κισθάρας ἐνοπῶν, ἄτ' ἄγραυλος

κεράεσσι ἐν ἀψήγοις ἀχει,

restituto etiam versu anapæstico, in quo Euripides epicam formam non refugit.

Ibd. 1135: *οὔτε πρὸς μίους βολὰς*

ἀκτίνας οὔτ' αὖ πρὸς τελετωῦσας βίον.

Et per se non recte diversæ ponuntur *βολαί* et *ἀκτίνας* et pravum locum accusativus *ἀκτίνας* tenet, tanquam pondus aliquod in illo discrimine sit. Recte igitur Dindorfius (etsi nunc ipse abiecit) *βολὰς ἀκτίνοσ* scripsit; nam et *ἀκτίσ βάλλει*. Sed ineptissime sive *βολαί* sive *ἀκτίνας* dicuntur *τελετωῦσας βίον*. Videtur subesse: *οὔτ' αὖ πρὸς τελετωῦσας λίαν*.

Ibd. 1239 *πορεύεσθαι ὑπὸ σκοτίων μυχῶν χθονός* nihil esse, video etiam Hartungium sensisse; scribendum:

χθονός ὑπὸ σκότιον μυχὸν

πορευθῶ.

Ibd. 1404:

Σφάζοντες οὐ λέγοιτ' ἄν' ὡς ἀνθιζομαι

καὶ τῆσδε καὶ σοῦ τῶν τε οἴων κεκρυμμετων.

Inepte Creusa non desituros apparitores Ionis se mactare dicit; neque alia sententia ex verbis elici potest; aptissimum contra:

Σφάζοντες οὐ φθάνοιτ' ἄν' ὡς ἀνθιζομαι κ. τ. λ.

hoc est: Quantocius, si vultis, me occidite; nam viva dimissura hanc (arcam) non sum, cet.

Ibd. 1406:

Τὴδ' οὐχι δεινά; ῥησιάζομαι λόγω.

Non sane *λόγω* se capi Ion queri poterat, sed vi et insidiis, hoc est, *λόχῳ*.

Ibd. 1489 sqq.:

*Παρθενία δ' ἐμᾶς μητέρος
σπάργων' ἀμφίβολά σοι τάδ' ἐξίψα κερκίδος
ἐμᾶς πλάτους¹⁾.*

Non suæ matris, sed a se confectas fascias aperte Crensa significat; itaque hactenus recte Paleius δὲ οὐς scribi voluit; mihi, cum ne cur virginales quidem fasciæ appellarentur, intellexerem, in mentem venerat:

Παρθενίας δὲ μητέρος.

Ibd. 1537:

*Ὁ θεὸς ἀληθῆς, ἧ μάνην μαντεύεται,
ἐμοῦ ταράσσει, μήτηρ, εἰκότως φρένα.*

Prior versus sententiam continet absolutam; neque recte videtur dici ὁ θεὸς ἀληθῆς ταράσσει φρένα, sed ἀληθῆς ὄν. Scribendum videtur:

*Ὁ θεὸς ἀληθῆς, ἧ μάνην μαντεύεται,
ἐμοῦ τε θράττει, μήτηρ, εἰκότως φρένα.*

In Cyclopiis v. 299, 300:

*Νόμος δὲ θνητοῖς, εἰ λόγους ἐπιστρέφει,
ικέτας δέχεσθαι ποτίους ἐφθαρμένους.*

Sic editur e Musgravii coniectura; codices enim: νόμοις δὲ θνητοῖς εἰς λόγους ἀποστρέφῃ. Sed λόγους ἐπιστρέφεισθαι, ut sit curare, non magis hic ferri potest, quam Theogn. 440. (Longe aliud est ἐπιστρέφεισθαι τευ, ulcisci, Androm. 1031.) Scribendum videtur:

*Νόμος δὲ θνητοῖς, εἰ λόγος σ' ἐπιστρέφει,
hoc est, te (ad se convertit et) movet.*

Ibd 361:

Μή μοι μή προδίδου.

¹⁾ Quamvis in versuum descriptione nihil novare constitueram, non possum ab animo impetrare, ut in media voce versum terminatum describam.

Nihil est *προδιδόναι*, scribendumque *προσδίδου*: ne mihi partem dederis; vid. v. 531, Hel. 700, Aristoph. equ. 1222, pac. 1111.

Ibd. 571:

Συνεκθαμνείν δὲ σπῶντα χορῆ τῷ πώματι.

Σπῶντα Casaubonus pro *οιγῶντα*. Sed mirum *συνεκθαμνείν*. (Neque enim Ulixes Cyclopa iubet sic se inebriare, ut pro mortuo iaceat; neque omnino sic *τεθνάναι* et *θάνατος* apud Græcos de statu ebriorum dicitur.) Scribendum videtur:

Συνεκθαμνείν δὲ σπῶντα χορῆ τῷ πώματι,
hoc est, haustu æquare potum nec ante deficere aut intermittere quam exsiccaris; etsi non sum ignarus, exempla verbi sic positi apud inferioris demum ætatis scriptores servata esse.

Ibd. 684, 685 tantum accentus et verborum inter personas distributio mutanda est:

*ΧΟ. καὶ σε διαφεύγονοί γε.
οὐ τῆδ' ἐπεὶ; ΚΥ. τῆδ' εἶπας; ΧΟ. οὐ· ταύτη λέγω.*

Chorus Cyclopa ludens iubet hac sequi; interrogat ille, viam ingrediens, hacine; chorus aliam ostendit.

*Medæ*¹⁾ v. 151 oratio sic interpungenda, una littera mutata:

*τίς σοί ποτε τῶς ἀπλάσιου
κοίτας ἔρος, ᾧ ματαιία;
σπεύσει θανάτου τελευτά·
μηδὲν τόδε λίσσον.*

Codices et edd. *τελευτάν*. Mortem Medea precata erat; chorus eam vivere et fortunam tolerare iubens interrogat, cur tantopere sempiternum soporem (mortis; nam ea

¹⁾ In argumento fabulæ quod sic in codicibus scribitur: *Δικαί-
αρχος τοῦ τε Ἑλλάδος βίου*, scribi debet: *Δικ. τῷ τετάκτῳ
Ἑλλάδος βίου*.

est ἀπλοτος κοίτη) cupiat; mortem ipsam satis celeri cursu festinare; nihil precibus opus esse.

Ibd. 909, 910:

*εἰκὸς γὰρ ὄργας θῆλυ ποιεῖσθαι γένος
γάμους παρεμπολῶντος ἀλλοίους πόσει.*

Alterius versus menda vehementer editores vexarunt. Scribendum est, tribus litteris mutatis:

γάμους παρεμπολῶντας ἀλλοιοῦν πόσεις.

h. e., matrimonia mutare et novare alia quasi emendo et superinducendo. (Mirifice Dindorfius adeo non suo ipsius iudicio perfecta emendatione, ut pro ἀλλοίους spatium vacuum poneret, tamen παρεμπολῶντι quasi certum in textu posuit.)

Orestæ v. 433, 434:

ΜΕ. ξυνήκα· Παλαμήδους σε τιμῶρει φόνου.

ΟΡ. οὐ γ' οὐ μίτην μοι· διὰ τριῶν δ' ἀπόλλυμαι.

Neque, quæ sint tria illa, intellegitur, neque huius numeri, quo significari et promitti videtur causarum explicatio, ulla in iis, quæ sequuntur, ratio habetur. Scribendum videtur:

οὐ γ' οὐ μίτην μοι, δι' ἐτέρων δ' ἀπόλλυμαι.

Aliorum culpam in se transferri queritur.

Ibd. 448:

Εἰς σ' ἐλπὶς ἢ μὴ καταφυγὰς ἔχει κακῶν.

Mirifice ἐλπὶς dicitur ἔχειν καταφυγὰς κακῶν et habere perfugium malorum ad aliquem. Scribendum:

Εἰς σ' ἐλπὶς ἢ μὴ καταφυγῆς ἤκει κακῶν,

hoc est: Ad te decurrit, in te posita est spes mea perfugii malorum.

Ibd. 835 sqq.:

ἐκβεβάκχενται μανίαις

Εὐμενίοισιν θήραμα φόνῳ

δρομάοι δινεύων βλεφάροις

Ἀγαμεινόνοιο παις.

Neque *διενύειν θήραμά τι* (sic enim coniungunt) recte dici puto de eo, quem quis persequatur, neque *φόνος* quo pertineat, video, quoniam Orestes neque occiditur neque (nunc, Furiis persequentibus) occidit quemquam. Scribendum videtur:

*Ἐνυμένισιν θήραμα, φόβω
δρομάσι διενύων βλεφάροις.*

Διενύω intransitive dicitur, ut Phoen. 792 et apud Homerum.

Ibd. 983. Quoniam nusquam *μίσος* feminino genere legitur, (nani Troadum locum v. 1102 Seidlerus removit accentu mutando, *μέχρι μίσου ἡμέρας* errore huc trahitur,) cogor scribendum suspicari: *τὰν οὐράνου μίσω χθονός τε τετυμένην . . . πέτραν.*

Ibd. 984 sqq.:

*ἴν' ἐν Θρήνοισιν ἀναβούσω
γίροντι πατρὶ Τυγιάλῳ
ὄς ἔτεκεν, ἔτεκε γενέτορας ἐμέθεν δόμων,
οἳ κατείδον ἄτας κ. τ. λ.*

Neque, quid Tantalos chorus narraturus sit, dicit, et ignavissime hæc cohærent: *ὄς ἔτεκεν . . . οἳ κατείδον.* Quanto melius hæc cohærebunt, si sic scripserimus:

ἄς κατείδον ἄτας (aut οἴας κατείδον ἄτας).

Narraturus chorus Tantalos est, quid eius posteris acciderit.

Ibd. 1467:

*φινγὰ δὲ ποδὶ τὸ χρυσοεσάνδαλον
ἴχνος ἔφερεν ἔφερειν.*

Scrib. *φινγὰ δὲ ποδὶ.*

Rhesi v. 1 sqq.:

*Βῆθι πρὸς ἐνγὰς τὰς Ἐκτορείους
τις ὑπασπιστῶν ἄγρυπνος βασιλέως
ἢ τευχοφόρων. Δέξαιτο νέων*

*κληδόνα μύθων, οἱ τετράμοιρον
νυκτιὸς φυλακὴν πάσης σιραιτιῆς προκούθηται*¹⁾.

Sic verba interpungenda sunt. Chorus iuvenum militum e statione ante castra nuntiandi causa ad Hectorem missorum aliquem e regis (Hectoris) satellitibus aut armigeris, qui ad ostium tentorii vigilet, Hectorem excitare et evocare iubet. Audiatur (sic orant) nuntium, cet. Deinde subito ipsum Hectorem, quasi ad eum deducti, alloquuntur: ὄρθου κεφαλὴν cet. (ubi initium fit novi systematis anapaestici). Sed *νέων* in hac scriptura a *μύθων* divelli et de invenibus intellegi nequit; itaque οἱ pronomen non habet, quo referatur. Quas adhibent huic vitio medicinas, et violentæ sunt transponendo simulque mutando et incidunt in eam pravitatem, ut ὑπασπιστάς et τευχοφόρους cum choro confundant. Lenius res transigi posse videtur:

Δέξαιτο νέων

κληδόνα μύθον θ', οἱ τετράμοιρον κ. τ. λ.

Ibd. 46 scribendum videtur:

νέαν τιν' ἐφ' ἱέμενοι | βάζειν.

Ibd. 59:

*Εἰ γὰρ φαεινοὶ μὴ ξυνίοχον ἡλίου
λαμπιτήρες, οὐκ ἂν ἔσχον εὐτυχοῦν δόρον κ. τ. λ.*

Συνίοχον et propter significationem obscuram et insolentem et ob *ἔσχον* in proximo versu suspectum est, credoque fuisse *συνήγορον θ'* aut simile aliquid.

Ibd. 251 una littera mutanda est et sic scribendum:

*ἐν δ' ἑθράσος
ἐν αἰχμῇ πόθι, Μυσοῖν ὃς ἐμὴν ξυμμαχίαν
ἀτίζει;*

Ubi est, qui contemnat? Quis contemnere audet?

¹⁾ Semel systema anapaesticum recte describere volui. non paræmiaci efficiendi causa post primum monometrum sine ulla nota indiciove insistens, sed anapaestos per dimetros libere decurrere sinens, donec versu longiore catalecto systema finiatur.

Ibd. 276, 277:

ἀνὴρ γὰρ ἀλκῆς μνηΐας στρωτηλαϊῶν
στεύχει φῆλος σοὶ ξύμμαχός τε τῆδε γῆ.

Sic Aldus; codd. ἀρχῆς μνηΐας, ex quo fit αἰχμητῆς
μνηΐας, eodem modo dictum, quo ἀσπίς, λόγγη μνηΐα.

Ibd. 692:

τίς ὁ μίγα θράσος ἐπεύξεται
χίρα φρυγῶν ἐμῶν;

Non recte dicitur ἐπείχεσθαι θράσος. Scribendum:

τίς ὁ μίγα θρασὺς ἐπεύξεται
χίρα φρυγῶν ἐμῶν;

(Quis est audax ille, qui gloriabitur cet.)

Ibd. 972:

Βάκχον προφήτης, ὅσπε Παγγαίου πέτρων
ᾤκησε σεμνος τοίοισιν εἰδόισιν θεός.

Recte diversum a Rheso significari Βάκχον προφήτην
statuunt, quocum is comparetur; itaque editur nunc e
codice Hauniensi Βάκχον προφήτης ὅσπε . . . ᾤκησε,
vertiturque: quemadmodum Bacchi prophetae habitavit.
Verum ὅσπε apud tragicos in comparatione singulorum
verborum ponitur, nunquam in sententiarum pro ὅσπερ.
Itaque scribendum fortasse:

Βάκχον προφήτης ὅς, ὅς Παγγαίου πέτρων.

Troad. 59:

Ἡ πού νιν ἐχθραν τὴν πρὶν ἐκβυλοῦσα νῦν
εἰς οἶκτον ἤλθεσ πρὶ κατηθλωμένις;

Accusativus νιν neque ad ἐχθραν ἐκβυλοῦσα neque
ad εἰς οἶκτον ἤλθεσ accommodari recte potest. Fuitne:
ἢ πού οὐ γ' ἐχθραν?

Ibd. 435:

Οὐ δὲ στενὸν διανυλον ᾤκιοται πειρας
δεινὴ Χάρτιβδις, ὠμόφρων τ' ἐπιωτάτης
Κύκλωψ κ. τ. λ.

Οὐ δὲ non habet, quo referatur; itaque Heathius,

quem Dindorfius sequitur, lacunam ante hunc versum esse statuebat. Sed nihil excidere potuit, quo recte id referretur, quoniam nullus unus nominari potest locus, ubi et Charybdis angustum rupis intervallum habitaverit et Cyclops et Circe, cet. Primum igitur faciemus: ἢ στενὸν διαύλον ᾧκισται πύργου, deinde ex litteris οὐδ' efficiemus οἶδ', ut sit:

οἶδ', ἢ στενὸν διαύλον ᾧκισται πέτρας,
δεινὴ Χάρυβδις, ᾧμόρφων τ' ἐπιστάτης
Κύκλωψ κ. τ. λ.

Scire et Charybdis et Cyclops et cetera, etiam inanima, dicuntur et testes esse eorum, quæ futura Cassandra canit.

Ibd. 476 sqq.:

οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως, ἀλλ' ὑπεριότους Φρυγῶν·
οὐ Τρωάς οὐδ' Ἑλληνίς οὐδὲ βάρβαρος
γεννῆ τεκοῦσα κομπάσειεν ἄν ποτε.

Deest verbo τεκοῦσα obiectum; itaque fuerunt, qui scriberent οὗς Τρωάς, quod debebat οἶους esse; nam nullam aliam feminam peperisse Hecubæ liberos, ineptissimum est. Dindorfius facile se expedit, v. 477 et 478 deletis etiam contra Apsinis rhetoris testimonium. Quanto lenius erat scribere:

οὐ Τρωάς οὐδ' Ἑλληνίς οὐδὲ βάρβαρος
γεννῆ τεκοῦσα κομπάσειεν ἄν τοίους.

Fortasse errandi causa fuit *οἱ* correptum.

Ibd. 540 in litteris *φόνια πατρίδι* unum subest adiectivum compositum ad *δάπεδα* aptum; quod sit, non reperio; puto posteriorem partem esse *παρείως*.

Ibd. 891:

Ὅρω δὲ τήνδε φεύγε, μή σ' ἔλη πόθω.

Iubet Hecuba Menelaum vitare conspectum Helenæ; nondum enim eam vidit et dictis demum his versibus eam protrahunt famuli e tentorio, ubi erant captivæ (v. 871, v. 880 sq.). Itaque scripserat Euripides:

Ὅρῶν δὲ τήνδε φεύγε, μή σ' ἔλη πόθω.

Phœniss. 1150, 1151:

ἤμιῶν τ' ἐς οὐδας εἶδες ἄν πρὸ τειχιῶν
πυκνοῖς κυβιστητῆρας ἐκπεπνευκότας.

Pravum *ἐκπεπνευκότας*, sed quod Marklandus substituit, *ἐκνευενικότας*, non satis rem exprimit nec congruit cum *ἐς οὐδας*. Videtur fuisse *ἐκπεπνωκότας*.

Fragmenta aliquot Euripidis emendaveram olim in Philolog. I p. 672 sqq. Ex iis emendationibus prima, quæ pertinet ad Augæ (olim Ægei putabatur) fragmentum n. 273, a Nauckio Dindorfioque ne commemoratur quidem, est tamen et lenissima et certa: Πιργᾶς διώκεις, ὦ τέκνον, τὰς ἐλπίδας. | Οὐκ ἠτύχησας, τῆς τύχης δ' οὐχ εἰς τρόπος (codd. οὐκ ἢ τύχη γε.) Admonet, qui loquitur, vanas spes mittendas, neque iniquæ fortunæ loco habendum, quod non ea ipsa, quam alter voluerit, bonæ fortunæ forma contigerit. Quod in Bellerophontis fragmento (287) pro ἀλγύνεται scribi iusseram ἀβρύνεται, commemoratur saltem, nec commendandum pluribus puto. Alterius eiusdem tragædiæ fragmenti (288) eadem, quam ego feceram, correctio alibi reperta est. In Meleagri fragmento (537) Nauckius felicior fuisse videtur; in Œdipi (547) Fixii correctio satis violenta sententiam non efficit, quæ efficeretur, si pro κρείσσον scriberetur κράτιστον. Necessario dici debet, nullum esse uxore pretiosius χρῆμα (vel, ut Nauckius suspicatur, κτήμα); ea sententia efficitur mea correctione . . . ὡς μόνης τῶν χρημάτων (κτημάτων) τι κρείσσόν ἐστιν ἀνδρὶ, σώφρον' ἦν λάβη; In Œnei fragmento (563) cur de certissima emendatione (τοῖς ἐφ' ἑβῆς παισὶ τῶν ὀλωλότων pro τοῖς ἐφηβήσασι τῶν ὀλ.) dubitetur, nescio, cum præsertim παισὶ requiri Hermannus quoque viderit, in ipsis litteris latere non viderit. In Philoctetæ fragmento (795) Badhami emendationem meæ præfero. In Phœnicis versibus (801) saltem nihil melius postea inventum est, quam quod posueram: Μοχθηρόν ἐστιν ἀνδρὶ πρεσβύτη, τέκνα, | ζῦγωσις, ὅστις

οὐκ εἶθ' ὄρατος γαμει. Quod in incertæ fabulæ versibus apud Clementem Strom. III p. 520 servatis (fr. 900) pro ἄφρονας restitui ἄφρονας, certum est.

Antequam a tragicis discedo, addam egregiam loci Æschylei emendationem ab Io. V. Pingelio, carissimo olim auditore, qui nunc in aliis scientiæ generibus elaborat, mecum communicatam supraque errore omissam. Nam Prometh. v. 460 sq. edunt nunc:

γραμμῶν τε συνθροισίς
μνήμης ἀπάντων μουσομήτορ' ἐργάνην.

Sed codices μνήμην habent, quod a μουσομήτορα avelli non sinit notissima fabula de Mnemosyne Musarum matre. Neque ἐργάνη, quod a Stobæo sumptum est, unquam per se pro substantivo de effectrice dicitur. In cod. Mediceo a prima manu est tantum ἐργ, multo recentior ἐργάτιν explevit. Rectissime igitur Pingelius scribi vult:

μνήμην ἀπάντων μουσομήτορ' ἐργμάτων.

Cap. III.

Aristophanes. Apollonius Rhodius, Callimachus, Theocritus.

Ad ceterorum præter tragicos poetarum Græcorum opera emendanda quæ afferre possum, uno capite comprehendam; neque enim valde multa sunt.

Aristophanem cum a. 1858 postremo totum perlegerem, quæ annotavi annotatave a me antea probavi nec postea ab aliis occupata cognovi (ut statim in Acharn. 1062 αἰτία a Blaydesio), hic ponam.

Acharn. v. 1209 non imitari Dicæopolim Lamachum eiulantem, sed ipsum voluptate perfruentem illum ridere, recte etiam a Bergkio intellectum video; sed nihil opus est transpositione; tantum verba recte distribuenda, ut Lamachus querens ingeminet:

στυγερὸς ἐγὼ, μογερὸς ἐγὼ,

Dicaeopolis lætans:

τί μί ου κυνεῖς; τί μί ου δάκνεις;

Equit. 1056:

καί κε γυνή φίροι ἄχθος, ἐπεὶ κεν ἀνὴρ ἀναθείη.

Optativum apud *ἐπεὶ κεν* Cobetus iure non fert; sed ἀναθείη coniunctivo vereor, ut Aristophanes usus sit, nec ipsum *ἐπεὶ κεν* aptum videtur in explenda sententia potentiali; itaque malim: *ἐπειδὴ ἀνὴρ ἀναθείη*, vocali ante vocalem correpta.

Ibd. v. 1374 ad 1381. Omnes hi versus isiciario dandi sunt, qui, postquam Populus edixit (1373), neminem imberbem in foro contionaturum, quærit primum de certis personis:

ποῦ δῆτα Κλεισθίνης ἀγοράσσι καὶ Στράτων;

deinde, quod totum genus his nominibus significet, exponit:

τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω τὰν τῷ μύθῳ,

ἃ στωμυλεῖται κ. τ. λ.

usque ad v. 1380, tum, hoc declarato, Populum interrogat, hosne contemnat et traducat:

οὔκουν καταδακτυλικὸς οὐ τοῦ λαλητικοῦ;

Populi si esset v. 1375, interrogaret: *τὰ μειράκια ταυτὶ λέγεις . . . :*

Nub. 207 sqq. oratio sic inter personas distribuenda est:

ΣΤΡ. τί σὺ λέγεις; οὐ πείθομαι,

ἐπεὶ δικαιοῦς οὐχ ὄρω καθημένους,

ὡς τοῦτ' ἀληθῶς Ἀττικὸν τὸ χωρίον.

Καὶ ποῦ Κικυννής εἶσιν οὐμοὶ δημόται;

ΜΑΘ. ἐνταῦθ' ἐνεῖσιν κ. τ. λ.

V. 209 in discipuli persona inanem habet tautologiam, nec *ὡς τοῦτ' ἀληθῶς* recte ponitur.

Vesp. 277 et 283. Versus inter se respondentem corruerunt addita interpretamenta, prius, opinor, antistrophicum (*διά*); scribendum enim in stropha:

εἴτ' ἐφλέγημηνεν τὸ (vulgo αὐτοῦ τὸ) σφυρὸν γέροντος
ὄντος;

et in antistropa:

τοῦτ' (vulgo διὰ τοῦτ') ὀδυνῆθεις εἴτ' ἴσως κίται
πυρέτιων.

Τοῦτ' ὀδυνῶμαι (hoc dolore crucior) non defensione eget.
(De v. 471 vid. p. 190.)

Ibd. 465 codex Ravennas:

ἡ τυραννίς
ὡς λάθρα γ' ἐλάμβαν' ὑπιούσα με.

Scribendum videtur:

ὡς λάθρα μ' ἐλάμβανεν ὑπιούσα.

Ibd. 530: ἀτὰρ φανεί ποίος τις ὦν, ἦν ταῦτα παρα-
κελεύη; ineptissima est condicio: si tu eum hæc hortaris
(hortatus fueris), quæ iamdudum hortaris. Postquam
chorum Philocleontem ad fortiter orando decertandum ex-
hortantem Bdelycleon in ipsa consilii et finis propositi
significatione (ὅπως φανήσῃ) interruptit, postulata cista.
iubet chorum sententiam absolvere:

ἀτὰρ φανεί ποίος τις ὦν; τί ταῦτα παρακελεύη;
(quæ est hæc tua exhortatio?) Turbatum aliquid esse,
ostendunt codices Rav. et Venetus (ταῦτ' αὐτὰ, ταῦτα
αὐτὰ). Extrito τί additum est ἦν. Τί ταῦτα pro τί τοῦτο
aut τίνα ταῦτα dixit Aristophanes (neque enim τί est
cur), mixtis in neutro genere horum pronominum numeris,
ut τι ταῦτά ἐστιν; τί ταῦτα λέγω; et similia dicuntur. Ut
hic, Herodotus I, 88: τί ταῦτα πολλῇ σπουδῇ ἐργάζεται;
nam ne ibi quidem cur intellegi potest. Imitatus veteres
Lucianus dial. deor. XI, 1, piscat. 47 (τί ταῦτα ποιεῖς;).

Ibd. 570 sqq.:

κάπειθ' ὁ πατήρ ὑπὲρ αὐτῶν
ὡς περ θεὸν ἀντιβόλει με τρέμων τῆς ἐνθύνης ἀπολύσαι·
εἰ μὴν χεῖρες ἀρνός φωνῆ, παιδὸς φωνὴν ἐλέησαις·
εἰ δ' αὖ χοιριδίους χεῖρω, θυματρός φωνῆ με πιθίσθαι.

In medio versu, ubi Philocleon ipsius rei depre-

cantis verba imitatur, ineptus est optativus pro imperativo; scribendum *ἐλεγήσας*. Auditur enim: ἀπολυτόν με.

Ibd. 893:

Τίς ἄρ' ὁ φεύγων οὗτος; ὅσον ἀλώσεται.

Neque ὅσον ut οἶον in exclamando ponitur neque aptum: quantopere capietur! Scribendum: ὡς ἀλώσεται. De ὡς cum futuro indicativi in confidenter et pæne superbe denuntiando et prædicendo posito Elmsleius dixit ad Euripidis Med. 609 (Andr. 587, Phœn. 1664, Hel. 831, Hec. 400, Iphig. Aul. 1367, Aristoph. Ach. 335; synt. Græc. § 215 b not. 2).

Ibd. 1060 sqq.:

*Ἦ πάλαί ποτ' ὄντες ἡμεῖς ἄλκιμοι μὲν ἐν χοροῖς,
ἄλκιμοι δ' ἐν μάχαις,
καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο μόνον ἄνδρες μαχιμώτατοι.*

Scribendum videtur, adscita Bentleyi ultimæ vocis, quæ versui non satisfacit, correctione:

κοὺ κατ' αὐτὸ τοῦτο μόνον ἄνδρες ἀνδρικώτατοι
(ut illi μόνον in versu antistrophico respondeat una extrema syllaba vocis πλέων scribaturque κείσε). Subest obscœna significatio alius virilitatis.

Pac. 415 etsi audax est suspicari aliquid de iis, quæ Herodianum iam eodem modo, quo in codicibus scribantur, scripta habuisse tradunt, non possum tamen tacere, videri mihi Aristophanem una voce dativo casu scripsisse aut ἕφαμαρτωλίαις, minutos errores et quasi furta significantem, aut ἕφαρματωλίαις, aurigandi furtivis fraudibus.¹⁾

Ibd. 603 sqq. Hic quidem antiquissimum, initio non

¹⁾ V. 273 quod positurnus eram (. . . κὰν δέοντι τῇ πόλει, εἰ πρὶν γε τὸν μυττωτὸν ἡμῖν ἐγγέαι pro ἢ πρὶν), scholiastam scriptum habuisse, intellexit Dindorfius et tamen versum delere maluit quam recte scriptum servare, aptissimum et necessarium sententiæ.

scribendi, sed legendi errorem subesse, certum est. Scribitur enim sic de pace amissa:

Ἦ σοφώτατοι γεωργοί, τὰ μὲν δὴ ξυνίετε
 ῥήματ', εἰ βούλεσθε ἀκούσαι τήνδ' (τὴν Εἰρήνην) ὅπως
 ἀπώλετο.

Πρῶτα μὲν γὰρ αὐτῆς ἤρξεν Φειδίως πράξας κακῶς·
 εἶτα Περικλῆς κ. τ. λ.

Αὐτῆς non habet, quo referatur, et versus tertius pes spondeo vitiatus est; itaque et alia tentata sunt et nuper scriptum e Seidleri coniectura ἤρξεν αὐτῆς. Et transpositio quidem recte facta est, sed scribendum erat ἤρξ' ἀὐτῆς, *bellici clamoris initium fecit*, aptissime ad belli et tumultus primordia significanda. Litteræ αὐτῆς cum pro duarum syllabarum pronomine acciperentur, deerat versui syllaba. Accessit deinde transpositio. Notabile autem hoc erroris et interpolationis ad eum occultandum superposite exemplum, quoniam iam Diodorus Sic. XII, 40 αὐτῆς ἤρξεν citat, mire non animadverso versus vitio.

Ibd. 797 sqq.:

Τοιάδε χορῆ χαρίτων δαμώματα καλλικόμων
 τὸν σοφὸν ποιητὴν
 ὑμνεῖν, ὅταν ἴρηνά μιν φωνῆ χειδῶν
 ἰσομένη κελαδῆ, χορὸν δὲ μὴ ἤχη Μόροϊμος κ. τ. λ.

Abundat φωνῆ prorsus vitiose; itaque Bergkiius ἰσομένη pro ἰσομένη posuit; sed etiam μὲν offendit non recto loco positum et ipsa partitionis diligentia; nam hirundinis cantu per se commemorato adhærescit iocosa Morsimi et Melanthii mentio. Iam e scholiis novimus, hæc verba, ut v. 797, Aristophanem lepide a Stesichoro transtulisse, apud quem fuisse traditur: ὅταν ἴρος ὦρα κελαδῆ χειδῶν. Valde igitur vereor, ne hic vetus lateat interpolatio ad scribendi errorem tegendum excogitata, Aristophanemque ipsum scripsisse opinor:

ὑμνεῖν, ὅταν εἵαρος ἀμφ' ὤρη χελιδῶν
ἔξομίνη κελιδῆ.

'Αμφ' ὤρη, quod apud ipsum Stesichorum fuisse suspicor, Pindarico usu dicitur (ἀλίω ἀμφ' ἐνί).

Ibd. 1080 interpungenda verba sic:

Ἄλλὰ τί χοῖν ἡμᾶς; οὐ πάνσουσθαι πολεμοῦντας;
ἦ (v. ἦ) διακωννύσαι, πότεροι κλανσοῦμεθα μεῖζον,
ἔξον οπειοαμένοις κοινῇ τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν;

Ibd. 1109, 1110:

Πρόσφερε τὴν γλώττιαν· σὺ δὲ τὴν σαντοῦ γ' ἀπένεγκον
σπονδῆν, καὶ ταυτί μετὰ τῆς σπονδῆς λαβὲ θάττον.

Sacerdos σπονδῆν neque attulerat neque auferre iuberi poterat. V. 1110 prorsus tollendus est, additus, cum non intellexeretur τὴν σαντοῦ significari γλώττιαν, Trygæumque, victimæ linguam igni imponentem, simul sacerdotem iubere male ominatam linguam auferre et abire. Recte scholiastes, quem apparet v. 1110 non legisse.

Av. 149, 150:

ΕΠ. τί οὐ τὸν Ἥλιον Λεπρεον οἰκίζετον
ἐλθόνθ'; ΕΥ. ὅτι ἡ νῆ τοὺς θεοὺς, ὃς οὐκ ἰδῶν
βδελύττομαι τὸν Λεπρεον ἀπὸ Μελανθίου.

Hærent iure in ὅτι ὃς. Codices ὅτι. Scribendum:

ὅτι οὐ; νῆ τοὺς θεοὺς ὃς οὐκ ἰδῶν κ. τ. λ.

Euelpides quasi admirans causam quæri (ὅτι οὐ; Cur non, quæris), deinde causæ significationem liberius relativo pronomine adiungit (Egone ut Lepreum habitem, qui cet.).

Ibd. 413 sqq. scribendum:

βίου διαίτης τε καὶ
τοῦ (v. σοῦ) ξυνοικεῖν τί σοι
καὶ ξυνεῖναι τὸ πᾶν.

Ibd. 495:

κᾶρτι καθῆϋθον, καὶ πρὶν δεῖπνεῖν τοὺς ἄλλους οἶτος
ἄφ' ἧσε.

Ex illo *δειπνεῖν* nihil enarrando extunditur; scribendum suspicor *δειπνεῖν*, quod intransitive dicatur de eadem re, de qua active apud inferiores reperitur *δειπνίζειν*. In huiusmodi vocibus, quæ e sermone quotidiano de rebus domesticis ducuntur, non possunt severe auctoritates exquiri.

Ibd. 631 valde vereor, ut Græcum sit *παρά τινα τίθεσθαι ὁμόφρονος λόγους*. Fortasse fuit: *ἦν οὐ παρατιθέμενος*.

Ibd. 1128:

ἴππων ὑπόντων μίγεθος ὅσον ὁ δοῦριος.

Non video, qua constructione *ὅσον* cum *ὁ δοῦριος* coniungatur, scribendumque censeo

ὅσος ὁ δοῦριος

(ea magnitudine, quantus ligneus fuit). Nec minus prave apud Platonem rep. VII p. 534 A editur: *ἴνα μὴ ἡμᾶς πολλαπλασίων λόγων ἐμπλήρη ἢ ὅσων οἱ παρεληλυθότες* (oratione, inquit Stallbaumius, paullo liberius conformata: *οἱ παρεληλυθότες λόγοι λόγων ἡμᾶς ἐπέπλησαν*). Codices optimi *ὅσον*. Scribendum ἢ *ὅσοι οἱ παρεληλυθότες*. (Qui attractionem fingat, sciat requiri tum saltem *ὅσων τῶν παρεληλυθόντων*.)

Lysistr. v. 158 Calonicæ continuandus rem fœdam significanti; Lysistratæ responsum continetur v. 159; deinde v. 160 Calonice novam significat rem, quæ fieri possit.

Ibd. 723 sqq.

τῆν δ' ἐπὶ στρούθου μίαν

ἤδη πείτεσθαι διανοομένην κάτω

εἰς Ὀρολόχον χθίς τῶν τριχῶν κατίσπασα.

Pravum *χθίς* est; nam neque in ceteris membris tempus significatur et narratur res non heri, sed hoc pæne ipso temporis momento acta. Scripsit Aristophanes:

εἰς Ὀρολόχον φθάσα τῶν τριχῶν κατίσπασα.

Ibd. 1124:

Ἐγὼ γυνὴ μὲν εἰμι, τοὺς δ' ἐνεστί μοι·
 αὐτὴ δ' ἐμμαντῆς οὐ κακῶς γνώμης ἔχω,
 τοὺς δ' ἐκ πατρός τε καὶ γεραιτέρων λόγους
 πολλοὺς ἀκούσασ' οὐ μεμούσωμαι κακῶς.

Primum scribendum αὐτὴ τ' ... τοὺς τ' ἐκ πατρός,
 deinde (nam genetivus ἐμμαντῆς ratione caret) αὐτὴ τ'
 ἐπ' ἐμμαντῆς.

Thesmophor. 149, 150:

Χρῆ γὰρ ποιητὴν ἄνδρα πρὸς τὰ δράματα,
 ἃ δεῖ ποιεῖν, πρὸς ταῦτα τοὺς τρόπους ἔχειν.

Nullæ sunt fabulæ, quas scribere poetam oporteat; sed ad
 eas, quas quoque tempore faciat, mores accommodandos esse
 Agathon dicit, hoc est:

πρὸς τὰ δράματα,

ἃ δὴ ποιεῖ, πρὸς ταῦτα τοὺς τρόπους ἔχειν¹⁾.

Nam quod etiam aptius esset, ἃ εἰ ποιεῖ pro ἃ ἀεὶ. non
 audeo ponere, quod eius crasis nullum habeo exemplum.

(Ibd. 281 conieceram, quod video Reiskio in mentem
 venisse: ὅσον τὸ χρῆμ' ἀνέρχεται τῆς λιγνύος pro ἀνέρ-
 χεθ' ὑπὸ τῆς λιγνύος. Potest tamen fieri etiam ἀνίρχεθ'
 ἀπὸ γῆς λιγνύος. Neque enim propter τὸ χρῆμα neces-
 sarium esse articulum apud genetivum, apparet ex Acharn.150.)

Ibd. 365 sublatis verbis, quæ ex superiore loco hic
 repetita sunt (οὐνεκ' ἐπι βλάβῃ), scribendum est:

ἢ Μήδους ἐπάγουσι τῆ χῶρα,
 ἀσεβοῦσ' ἀδικούσι τε τὴν πόλιν.

In codd. et editt. est τῆς χῶρας, de quo errore dixi supra
 p. 67 et alibi dicam (ad Thucyd. II, 83, 1).²⁾

¹⁾ Ann. philol. Dan. I p. 42 et 174.

²⁾ V. 803 revocandum e codd. ἕκαστον, pro quo editur ἐκάστων.
 Ἐκαστον ὄνομα τῆς τε γυναικὸς καὶ τάνδρὸς παραβάλλεται
 πρὸς ἕκαστον. Singula feminarum nomina cum singulis virorum
 comparantur, non singula feminæ et viri conjuncta cum singulis
 aliis, quæ sententia nulla est.

Ran. 1109 sqq.:

*εἰ δὲ τοῦτο καταφοβείσθον, μὴ τις ἀμαθία προσῆ
τοῖς θεωμένοισιν, ὡς τὰ
λεπτά μὴ γνῶναι λεγόντοιν.*

Neque ὡς rectum neque articulus; rectum ὥστε λεπτά
μὴ γνῶναι λεγόντοιν.

Ibd. 1130 sqq. Versum, qui in codicibus et vulgo
1136 est, prave v. 1135 ab 1137 divellere, recte Bergkii
vidit; nec tamen post 1131 inserendus is est (ubi nihil
præcedit, ex quo illud nascatur ὁρᾶς ὅτι ληρεῖς), sed ante
eum hoc ordine:

*ΑἰΣ. ἀλλ' οὐδὲ ταῦτα πάντα γ' εἰσ' ἄλλ' ἢ τρία·
ὁρᾶς ὅτι ληρεῖς; ΕΥΡ. ἀλλ' ὀλίγον γέ μοι μέλει·
ἔχει δ' ἕκαστον εἴκοσιν γ' ἁμαρτίας.*

Æschylus, cum omnia non plus tria sint (non plus tres
versus), nugari Euripidem concludit, qui duodecim peccata
inesse dixerit; Euripides respondet, nihil se versuum nume-
rum curare, cum singuli plus viginti peccata habeant.
Ceterum fortasse recte Meinekius πάντ' ἐπη' στ' ἄλλ' ἢ τρία.

Ecclesiæ. 560 sqq. V. 564 et 568 choro dandi sunt,
quem solum et admonitio, quæ in priore est, et iudicium,
quod in altero, decet. Sed in enumeratione eorum, quæ
posthac facere non liceat, primum in v. 565 non fero inter
omnia præsentia (μαρτυρεῖν, ουκοφαντεῖν, tum φθονεῖν,
λοιδορεῖσθαι, φέρειν) unum interpositum aoristum, cum
præsertim in hac universæ rei interdictione aoristus per se
locum non habeat, scriboque λωποδυτεῖσθαι (imper-
sonali et passiva significatione, ut μὴ γυμνὸν εἶναι μηδὲνα).
Gravius etiam offendit in ipso initio enumerationis additum
in eorum, quæ singulatim subiiciuntur communi αἰσχρὰ
δρᾶν, primo δὲ (οὐδαμοῦ δὲ) et in hoc uno οὐδαμοῦ positum,
cum in ceteris sit simplex negatio (primum οὐ, deinde mutata
forma sexies μὴ); illud quoque miror, omnino vetari
μαρτυρεῖν, quasi hoc per se turpe sit. Videlicet, separato
οὐ (οὐ . . . μαρτυρεῖν, οὐ ουκοφαντεῖν), in ceteris litteris

(δαμονδε) latet aliquid, quod efficiat, ut turpe (saltem in ridendo) testimonium fiat. Fuitne:

ου δανειστῆ (aut δάνειον) μαρτυρεῖν,

οὐ συκοφαντεῖν.

Invisos homines (aut rem) Praxagora testibus ad obtinendas causas carere vult.

Plut. 885:

ἀλλ' οὐκ ἐνεστι συκοφάντου δῆγματος.

Non satisfaciunt, quæ ad genitivum expediendum proferruntur, vereorque, ne mendum subsit. Venit mihi in mentem:

ἀλλ' οὐκ ἐνεστιν συκοφάντου δῆγματος;

aut: ἀλλ' οὐκ ἄκος ἐνι συκοφάντου δῆγματος. Sed res incerta est.

Cocali Aristophanis fragmentum, quod apud Athenæum XI p. 478 D legitur, sic scribendum esse dixi in Philologi I p. 616:

ὑποπροβύτῃραι γράες Θασίον μέλανος μεστόν κεραμειον

θίμεναι κοτύλαις μεγάλαις ἔβρεχον σφέτερον
δίμας οὐδίνα κόομον,

ἔρωτι βιαζόμεναι.

In codicibus est μεστόν κεραμειμέναις κοτύλαις, apertissime conflato κεραμειον et participio, deinde μεγάλαις ἔγχεον ἐς σφέτερον, tum οὐδὲν ἄκοσμον, quod Toupius correxit. Post βιαζόμεναι adduntur hæc: μέλανος οἶνον ἀκράτου, pertinentia ad μέλανος in primo versu explicandum, quæ recte Toupius sustulit, non recte simul ἔρωτι βιαζόμεναι.

Aristophanem excipiet Apollonius Rhodius, in quo uno præter eos, quos iam persecutus sum, paulo plura tentavi. Semel tamen legi nec omnes Alexandrinæ artis sinus perscrutatus sum. (Usus sum Wellaneri et Merkelii exemplis.)

Lib. I, 82:

ὡς οὐκ ἀνθρώποισι κακὸν μῆξιτον ἐπανρεῖν,
ὀππότε κακείνους Διβύη ἐνι ταρχύσανιο,
τόσσοον ἐκάς Κόλχων κ. τ. λ.

Non dubito, quin verba, ex quibus nullus sana enarratione sensus efficitur, corrupta sint; remedium non æque certum est; scribendum tamen suspicor:

ὡς οὐκ ἀνθρώποισι κακοῦ μῆχος τό γ' ἀπαί-
ρειν κ. τ. λ.

(Ita hominibus mali effugium non est longe discedere.)

I, 546 scribendum uno vocabulo in duo distracto:

ἀτραπὸς ὡς χλοεροῖο δι' εἰδομένη πεδίοιο.

Vulgo διειδομένη, quod nihil est.

I, 685 vel contra testimonium Etymologici magni pro barbaro βώσεσθε (quod pro βιώσεσθε positum esse volunt) reponendum videtur verbum Homericum:

πῶς τῆμος βείσεσθε;

I, 939. Hic quoque distrahenda, quæ coaluerunt:

χέρσω ἐπι, προρηγῆς, καταειμένος.

Editur ἐπιπρορηγῆς, quod nusquam reperitur.

Lib. II, 28 necessaria et certa emendatione utendum est:

ἐπι δ' ὄσσεται οἰόθεν οἶον (pro οἶος)

ἄνδρα τόν, ὅς μιν ἐνυψε παροίτατος οὐδ' ἐδάμασσειν.

Non solus, sed illum unum spectat, in eum unum se totus convertit.

II, 79 sqq.:

ὡς δ' ὅτε νῆϊα δοῦρα θοοῖς ἀντίξοα γόμοις
ἀνέρες ὑλγουργοὶ ἐπιβλήδην ἐλάοντες
θεινωσιν σφύρησιν, ἐπ' ἄλλω δ' ἄλλος ἄγται
δοῦπος ἄδην.

Verbum, quod est ἄγμαι vel ἄημαι, Apollonius neque usum sermonis sequens neque ullius Homeri loci interpretatione deceptus de sono et strepitu ponere potuit; quomodo de animo moto dicitur Iliad. XXI, 386, posuit III, 688. Hic

scripserat ἀὐτῆς, secutus etiam Homerum *Iliad.* XII, 160:
κόρυθες δ' ἀμφ' αἶον αὐτενν | βαλλόμεναι μυλάκεσαι.

II, 328, 329:

*οἰωνῶ δὲ πρόσθε πελειάδι πειρήσασθαι
 νηὸς ἄπο προμεθίντες ἐφιέμεν.*

Neque constructio neque verborum significatio ullo modo expediri potest. Scribendum leni et certa emendatione:

*οἰωνῶ δὲ πρόσθε πελειάδι πειρήσασθαι
 νηὸς ἄπο προμεθίντας ἐφίεμαι,*

hoc est: iubeo vos primum columba tentare, eam e navī emittentes.¹⁾

II, 385:

*τῶ καὶ τᾶλλα μεθίντες ὀνήϊστον πονεῖσθαι
 θαρσαλίως.*

Prave ὀνήϊστον pro adverbio accipitur, addito praesertim *θαρσαλίως*, nulla, quæ quidem apta sit, sententia. Una littera mutanda est:

*τῶ καὶ τᾶλλα μεθίντας ὀνήϊστον πονεῖσθαι
 θαρσαλίως.*

Conducibile est, ceteris missis, firmo animo laborare.

II, 605, 606:

*ὃ δὲ καὶ μόρσιμον ἦεν
 ἐκ μακάρων, εὐτ' ἄν τις ἰδῶν δια νηὶ περήσῃ.*

Ἰδῶν accipitur vivus. Verum neque aoristus sic ullo modo dici potest (de eo, qui vivit videtque) neque omnino videndi verba sic dici de vivis possunt, ubi aliquem salvum vivumque evadere significatur; nam pertinent ad eos, qui universe diis luminis auris fruuntur. Itaque aut *ἰδῶν* simpliciter est: visis scopulis aut potius scribendum ζῶν (σῶς).

¹⁾ V. 119 non sine causa suspectum esse potest *τεταγῶν* aut *ἀντεταγῶν* de bipenni non arrepta, sed ad ferendum sublata positum, ut prorsus pro *ἀνατείνας* (*ἀνατεινόμενος*) sit. Sed *ἀντετακῶς* minus aptum quam aoristus est, nec *τετακῶς* facile scribæ in *τεταγῶν* mutaturi erant.

II, 974:

*τετράκις εἰς ἑκατὸν δεύοιτό κεν, εἴ τις ἕκαστα
πεμπάζοι.*

De flumine multifariam diviso mire dicitur *δέυεσθαι* (irrigari) et *δέυεσθαι εἰς ἑκατόν*. (Merkelii coniectura *τετράδος* nihil iuvat nec ullam causam habet.) Rectum erit:

τετράκις εἰς ἑκατὸν σεύοιτό κεν,

h. e. in quadringentas partes currat et se diffundat.

II, 984, quemadmodum I, 546 et 939, male præpositio cum verbo coaluit; scribendum est enim (de Thermodonte fluvio):

Πόντιον εἰς Ἀξείνον κυρτήν ὑπ' ἐρεύγεται ἄκριν,
h. e. prorumpit (eructat aquas) sub curvum promuntorium. Eo minus loci est Ruhnkenii coniecturæ *ἄχρην*.

II, 1171. Mire, cum commemoretur ara sub dio extra templum exstructa, ipsum templum sine tecto fuisse dicitur (*ἐκτὸς ἀνηρεφίος πῖλε νηοῦ*), ut nulla fuerit causa aram extra exstruendi. Sine dubio poeta scripserat:

ἐκτὸς εὐηρεφίος πῖλε νηοῦ.

Librarius et offensus *εν* correpto et ad sententiam parum attentus *ἀνηρεφίος* effecit.

II, 1251:

*τὸν μὲν (τὸν αἰετὸν) ἐπ' ἀκροιάτης ἴδον ἔοπερον
ὄξει ῥοίζῳ*

νηὸς ὑπερπιτάμενον νεφίων οχεδόν.

Neque *ἔοπερον* accusativus quid sibi velit et quomodo cum reliquis cohæreat, intellegitur, neque quid sit *ἐπ' ἀκροιάτης* sine substantivo; nam cum *νηὸς* coniungi nullo pacto potest, quod pendet ab *ὑπερπιτάμενον*, neque sane aquila, quæ *νεφίων οχεδόν* volabat, *ἐπ' ἀκροιάτης* *νηὸς* conspiciebatur. Scribendum est:

*τὸν μὲν ἐπ' ἀκροιάτης ἴδον ἔσπερον ὄξει ῥοίζῳ
νηὸς ὑπερπιτάμενον.*

Tempus significatur; itaque sequitur de insecuta nocte v. 1260 *ἐννήχοι*. *Ἐσπερος* feminino genere est IV, 1290,

ου in fine ante vocalem correptum IV, 1438: *πελωρίον
ἔστο λείοντος*. Etiam IV, 4 recte Merkelio in mentem
venit *ἄτης πῆμα δινοίμερον* pro *δνοίμερον* (sequente *ῆ*).

Lib. III, 108 sqq.:

*Οὕτω νῦν, Κυθίρεια, τόδε χρεῖος, ὡς ἀγορεύεις,
ἔρξον ἄφαρ· καὶ μὴ τι χαλέπτεο μηδ' ἐρίδαινε
χωσμένη οἷ παιδί· μεταλλήξει γὰρ ὁπίσω.*

Non agitur de desinendo, sed de redeundo ad melio-
rem mentem; itaque scribendum opinor *μεταλλάξει*.
Intransitive *μεταλλάσσειν* de mutatione (non de morte)
etiam Euripides dixit in fragm. Archelai; nisi putamus
Apollonium *μεταλλήξω* pro *μεταλλάξω* dixisse. Paulo ante
v. 99 scribendum *μετέπειτά κ'* (pro *γ'*) *ἀτεμβοίμην εἰο
αὐτῆ*.¹⁾

III, 321. Qui fracta procellis nave tabula lignove
alio arrepto enatant, *ὑπὸ δούρασι πεπιτωκίται* dici non
possunt; rectam erit:

*αὐτούς δ' ἐπὶ δούρασι πεπιτωκίας
νήσου Ἐνναλίω ποτὶ ξερὸν ἐκβαλε κῆμα.*

Similiter IV, 1454 muscæ *ἀμφ' ὀλίγην μιλίτος γλυκερον
λίβα πεπιτωκίται*.

III, 372 Æetes nepotes suos, quos ocius discedere
iubet, insimulat, non, ut narrent, cum naufragi insulæ
Martis adnassent, ibi ab Argonautis ad eum locum delatis
servatos esse, sed ipsos in Græciam venisse (cfr. 775) et
expeditionis inde ab initio socios fuisse, non aurei velleris
petendi causa, sed regni sibi eripiendi susceptæ. Ea his
versibus exprimuntur:

*Οὐκ ἄφαρ ὀφθαλμῶν μοι ἀπόπροθοι, λωβητῆρες,
νεῖοθ' αὐτοῖσι δόλοισι παλίσουτοι ἔκτοθι γαίης;*

¹⁾ Post v. 248 excidit versus; nam neque anacoluthia, quæ fugi-
tur, ullam miuivam habet veri speciem (*τὴν οὐ γέ . . .* siue
verbo, tum *καὶ σφίτας ὡς ἴδεν*) neque aut *τὴν* aut *οἷγε* mutari
potest neque, quod desideratur ad narrationem nectendam, uno
verbo absolvi.

πρὶν τινα λευγαλίον τε δίρος καὶ Φρίξον ἰδεῖσθαι,
 αὐτίχ' ὀμαρτήσαντες ἀφ' Ἑλλάδος· οὐδ' ἐπὶ κῶας,
 σκῆπτρα δὲ καὶ τιμὴν βασιληΐδα δεῦρο νέεσθε.

Sic enim recte hæc olim interpungebantur, ut v. 374 (πρὶν τινα κ. τ. λ.) ab ipso discedendi imperio, quocum neque sententia cohæret et vel una voce τινά diiungitur, separaretur et cum αὐτίκα coniungeretur. Recte quoque, quoniam in versu postremo neque per se infinitivus ad ὀμαρτήσαντες adiungi aut aliunde pendere potest, neque οὐδ' (v. 375), quod in codicibus est, pro οὐ positum esse, νέεσθε pro νεῖσθαι superiores scripserant, ut ab participio ὀμαρτήσαντες (vos, qui —) transeatur ad sententiam per se positam noto liberioris et poeticæ orationis usu. Sed v. 374 ineptam videtur habere sententiam, quoniam ne nunc quidem, cum hæc Æetes dicit, Argonautæ aureum vellus viderunt; requiritur huiusmodi aliquid: statim, antequam quisquam de aureo vellere et Phrixo cogitaret; neque in eam partem verba, quæ nunc leguntur, detorqueri posse arbitror. In mentem venit incerta suspicio:

πρὶν τινα ἑλευγαλίον τε δίρους καὶ Φρίξον
 ἴεσθαι,

quemadmodum apud Homerum ἴεσθαι νόστον et similia dicuntur.

III, 581:

(στεῦτο) θρυμὸν ἀναρρήξας λασίης καθύπερθε κολώνης
 αἴτανδρον γλίξειν δόρυ νήϊον κ. τ. λ.

Ἀναρρήξας silvæ quæ sit, nescio; puto fuisse ἀναπρήσας, iucensa silva, ut incendium navim subiectam corriperet.

III, 644:

τό κέν μοι λυγρόν ἐνὶ κραδίῳ σβίσοι ἄλγος.

Scrib. σβίσαι.

III, 666:

δμῳάων, ἧ οἱ ἐπειτὸς πῖλε κουριζουσα.

Sine dubio significatur ancilla, quæ Medææ puellæ curam

habuerit et inde ei dedita manserit, ut scribendum sit
κουριζούση.

III, 954, 955:

*Ἡ θαμὰ δὴ στηθείων ἰάγη κέαρ, ὅπποτε δοῦπιον
 ἤ ποδὸς ἤ ἀνέμοιο παραθρέξαντι δοῦσαι.*

Neque in *δοιάζω* neque in *δοῦσαιτο* (quod præterea media forma excludit) ea est significatio, quæ sola hic apta est, animadvertendi. Aptissimum esset *νοῦσαι*, sed aberrandi causa in noto verbo non appareret; ea apparet in *κοῦσαι*, quod infinito modo positum (*κοῦσαι*) Hesychius *αἰσθέσθαι* interpretatur, cognatum cum *κοῦν* vel potius idem.

III, 1129, 1130:

*οὐδ' ἄμμι διακρινέει φιλόητος
 ἄλλο, πάρος θάνατόν γε μεμορμένον ἄμφικαλύψαι.*

Mira locutio, nihil aliquos ab amore separaturum esse (— hoc enim verba significant —), cum significatur, nihil eorum amorem distracturum et dissoluturum esse. Scribendum est:

οὐδ' ἄμμι διακρινέει φιλόητας

ἄλλο κ. τ. λ.

h e., nihil nobis (uostros) amores divellet. Plurali numero poeta usus est etiam ut utriusque amorem mutuum significaret.

IV, 174 sqq. scribendum videtur:

*Ἄουση δὲ ῥινὸς βοὸς ἤνιος ἤ ἐλάφοιο
 γίγνεται, ἤντι' ἀγρῶσαι ἀχαιῖνέην καλίουσιν,
 τόσσον ἔόν (codd. ἐην) πάντα χρύσειον ἐγύπερθεν
 ἄωτον*

βεβρίθει λήγεοισιν ἐπηρέφεις.

IV, 601 sqq. (de Eridano calidum et gravem vaporem exhalanti):

*Οὐδὲ τις ἔδωρ κείνο δια πτερὰ κοῦγα τανύσας
 οἰωνὸς δύναται βυλίειν ὑπερ, ἀλλὰ μεογῦς
 φλογμῶ ἐπιθρῶσκει πεποιτημένος.*

Pro *πεπονημένος*, quod quid h. l. sit, nescio, substituendum puto *πεπονημένος*, afflictus (Soph. Trach. 985).

IV, 621 sqq.: *ἀλλ' ἄρα τοίγε*

*ἤματα μὲν στρεύγοντο περιβληχρὸν βαρύνθοιτες
ὁδμῆ λευγαλίη, τὴν ἔ' ἄοχετον ἔξανίτακον
τυφομίον Φαίθοντος ἐπιρροῦι Ἡριδανοιο.
Νύκτας δ' αἷ κ. τ. λ.*

Non *περιβληχρὸν ἰοτρεύγοντο*, sed *περιβληχροί*,
languebant valde imbecilli et extenuatis viribus.

IV, 1046. Adeo inusitatum *προσβάλλομαι*, sive pro
προβάλλομαι (defensionis causa oppono) accipitur sive pro
προστρέπομαι (quod ad *νηούς* et *πύργον* non aptum est),
ut suspicer scriptum fuisse:

οἷοσι δὲ πρὸ νυ βάλλομαι ὑμίας αἰτούς.

IV, 1204 pro *ἐπήλυθον* malim de timore et ira
(alius hominis) aliquem movente *ὑπήλυθον*.

IV, 1242 scribendum:

*καὶ γὰρ τ' ἀναχάζεται ἡπείροιο
ἡ θαμὰ δὴ τόθι (pro τόδε) χεῦμα καὶ ἄψ ἐπερευέγε-
ται ἀκτάς.*

Non hæc aqua, sed ibi.

IV, 1274:

*Δαημοσύνην δὲ τις ἄλλος
φαίνοιεν· πάρα γάρ οἱ ἐπ' οἰήκεοσι θαύοσειν
μαιομένω κομιδῆς.*

Scribendum *φαίνοι ἐγὼ*, sublata barbara forma, meliore
oratione; neque enim usitate dicitur nudum *φαίνειν*
δαημοσύνην.

IV, 1398:

*ἴξον δ' ἱερὸν πίδακον, ὃ ἐνι Λάδων
εἰσέτι που χθιζὸν παγχρόσια ῥύετο μῆλα
χώρῳ ἐν Ἀτλαντος.*

Nimis vulgare et infinitum *ἐν χώρῳ Ἀτλαντος*, præsertim
post *ἱερὸν πίδακον*, ubi locus iam significatus est. Fuit:

χώρῳ ἐν Ἀτλαντος.

IV, 1562:

Ὡς γῆθα· πρόφρων δ' ὑπερέσχεθε βώλακι χειρας
 Εὐφημος.

Qui glebam porrectam accepturus est, manus glebæ non
 ὑπερέχει, sed ὑπέχει. Scribendum igitur ὑποείσχεθε.

IV, 1746:

Τῶ δ' ἄρ' ἐπι μνήστιν κραιδίη βάλεν ἐκ τ' ὀνόμηγεν
 Αἰσονίδη.

Cor non memoriam subiicit alii nec ἐξοτομαίρει. Poeta
 posuerat de ipso Euphemo:

Τῶν ἄρ' ἐπι μνήστιν κραιδίη βάλεν ἐκ τ' ὀνόμηγεν
 Αἰσονίδη. (Τῶν Merkelius.)

Callimachum cum legerem, incidi denuo in quædam
 olim ab aliis iam proposita; novæ et propriæ emendationis
 perexiguus proventus fuit in uno hymno in Delum.

V. 114 sqq., ubi Latona Peneum amnem celeriter
 fugientem alloquitur, sic scribitur:

ἢ ῥά τοι ὠδ' αἰεὶ ταχινοὶ πόδες; ἢ ἀπ' ἐμείο
 μῦνον ἐλαφρίζουσι, πεποιῆσαι δὲ πίτεσθαι
 σήμερον ἐξαπίνης;

Mire et universe dicitur fluvius πεποιῆσθαι πίτεσθαι pro
 πεφυκέναι et magis mire hoc transfertur ad impetum
 subito captum. Sine dubio Callimachus scripserat:

μῦνον ἐλαφρίζουσιν, ἐπτοίγσαι δὲ πίτεσθαι
 σήμερον ἐξαπίνης;

Ibd. 154:

αἷ δ' οὐ μιν ἐπερχομένην ἐδέχοντο,
 οὐ λιπαρὸν νήσσειν Ἐχινάδες ὄρμον ἔχουσαι,
 οὐδ' ἦτις Κέρκυρα φιλοξενωτάτη ἄλλων.

Statio et portus quomodo ad opportunitatem commodita-
 temque significandam λιπαρὸς νήσσειν dici possit, non
 intellego; tota enim illius adiectivi vis hinc aliena est;

contra recte dici posse videtur *λιαρὸς νῆεσσι* (mitis et gratus), ut *οὔρος, ἄνεμος λιαρὸς* est et *αἴθη* et *ὑπνος*.

Ibd. 180 sqq. (de Gallorum in Delphos impetu):

καὶ οὐκ ἔτι μῦνον ἀκουῆ,
ἀλλ' ἤδη παρὰ νηὸν ἀπανγάζονται γάλαγγας
δυσμενίων, ἤδη δὲ παρὰ τριπόδεσσιν ἱμειο
γάσγανα καὶ ζωστῆρας ἀναιδέας ἐχθόμενας τε
ἀσπίδας, αἱ Γαλιῆται κακῆν ὄδον, ἄφρονι φύλω,
σιτήσονται.

Verbi, quod est *ἀπανγάζονται*, neque subiectum ullum est neque optativi ratio reddi potest. In codicibus eminent nominativorum vestigia (*γάλαγγες* et *ἐχθόμεναι*); ea tenenda sunt scribendumque aut hac forma aut proxime ad eam:

καὶ οὐκ ἔτι μῦνον ἀκουῆ,
ἀλλ' ἤδη παρὰ νηὸν ἀπανγάζονται γάλαγγες
δυσμενίων, ἤδη δὲ παρὰ τριπόδεσσιν ἱμειο
γάσγανα καὶ ζωστῆρες ἀναιδέες ἐχθόμεναι τε
ἀσπίδες, κ. τ. λ.,

ut *ἀπανγάζω* sit prospicere, quo significatu supra v. 125 Callimachus medium posuit (prospicienti adsunt et apparent). Sin splendoris significatio in verbo activo tenenda putatur, scribendum *ἀπανγάζουσι*. Sed durum tum *ἀκουῆ*.

Ibd. 245, 246: οὐδ' ἔστιν ὅπως ἀποθύμια ῥίξω
τόσσα δέοι.

Quod *δέοι* vitiose dicitur, etiam verbi modo, quoniam *ἔδει* esse debet, conieceram *τόσσαδε οἶ*, idque video alios olim scripsisse¹⁾.

¹⁾ Epigr. 3 v. 2 scrib. *ἴσον ἔμοι χαίρειν ἔστι τε μή σε πελᾶν* pro *ἔστι τὸ* (Hauptius *κᾶστι τό*). Epigr. 5, 5 quod credebam me primum repperisse: *εἰ δὲ γαληναίη, λιπαρὴν ἴθιον οὔλο*, *ἰρίσων Ποσσίν*, occupaverat Bentleius.

Theocritum, id est Theocriti poemata et farraginem iis adiunctam, etsi non indiligenter legi, tamen non tantum temporis tribui poematis originis diversitate, rerum genere, oratione et dialecto, etiam ob eius inconstantiam, difficilibus, ut multum ad menda in codicibus hærentia tollenda conferre possim. Quæ tamen certa aut probabilia occurrerunt, expromam, uno quodam minutæ emendationis genere ad finem reservato.

I, 139 sqq.:

*τά γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει
ἐκ Μοιρᾶν, χὼ Δάφνης ἵβα ῥόον· ἐκλυσε δὶνα
τὸν Μοῖσαις φίλον ἄνδρα.*

Recte mea sententia indicant, qui negant *βαίνειν ῥόον* simpliciter dici posse, ut Styx aut Acheron intellegatur; ne ipsum quidem *βαίνειν ῥόον*, nulla addita certi fluminis nota, recte dici puto. Accedit, ut per se recte et usitate de moriente dicatur solum *ἵβα* (evanuit, discessit), ut in Euripidis suppl. 1163: ὦ τέκνον ἵβας (cfr. ibd. 1139, 1140 *βεβῶσιν*, Androm. 1028 *βίβακε*). Itaque post *ἵβα* interpungendum suspicor scribendumque:

ῥόου ἐκλυσε δὶνα

τὸν Μ. φ. ᾶ.,

ut universe Daphnis moriens quasi undæ vortice haustus significetur¹).

VI, 30 (Polyphemus de cane):

*καὶ γὰρ ὄκ' ἤρων
αὐτιάς, ἐκνιζέιτο ποτ' ἰσχία ῥήγγος ἰχουσα.*

¹) V. 152 eam sententiam, quæ requiritur, effici interrogando (οὐ μὴ σκιρτασείτε, μὴ ὁ τράγος ἔμμιν ἀναστῆ; (non abstinebitis lascivis saltibus?) apparet ex iis, quæ supra ad Euripid. Electr. 383 p. 239 n. dixi. Gravissimo errore V, 109 pro μὴ *λωβάσθηθε* unper scriptum est μὴ *λωβασεισθε*, addita interrogationis nota, quasi μὴ *λωβασεισθε* idem sit atque οὐ μὴ *λωβασεισθε*; comparaturque οὐ ποιήσετε; quasi hic adsit οὐ et quasi iubeantur locustæ vitibus nocere, non veteatur.

Hæc non possunt intellegi nisi de eo, quod fieri solitum sit alio tempore, cum Polyphemus aliam amaret, cuius nomen latet in ἀντάς. Nam ad Galatheam hoc referri nullo modo sic potest, ut tolerabilis sententia efficiatur. Id nomen videtur fuisse Αὔγας. Sed de Auga a Cyclope amata nihil usquam repperi.

VII, 70 (de homine pocula usque ad faciem exsiccante):

ἀνταῖσιν κυλίκεοσι καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων.

Hæc nihil aliud significare possunt nisi: simul cum ipsis poculis labrum fæci illidens, quod ineptum est. Scribendum:

αὐαίς ἐν κυλίκεοσι καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων,

h. e., in siccis (exsiccatis iam) poculis etiam fæci labrum illidens.

VIII, 68:

Ταὶ δ' οἷες, μηδ' ὑμῖνες ὀκνεῖθ' ἀπαλᾶς κορέσασθαι
ποιᾶς· οὔτι καμῖοθ', ὄκα πάλιν ἄθε φύηται.

Mira affertur ad oves, ut libere se herba impleant, exhortandas ratio, eas non fatigatum iri, quando denuo herba crescat. Et prave producitur ultima in ὄκα. Scribendum:

ποιᾶς· οὔτι καμῖοθ', ὄκα πάλιν ἄθε φύηται.

„Non defatigabimini laborando, ut hæc denuo crescat“. Subridicule pastor oves opere rustico liberas esse significat.

IX, 20:

ἔχω δέ τοι οὐδ' ὅσον ὦραν

χείματος ἢ νωθὸς καρύων ἀμύλοιο παρόντος.

Hæc verba Græci sermonis lege hoc significant: habeo autem quantum curam hiemis quam (aut) edentulus nucum, cum placenta adsit, hoc est, plane nihil. Mirificos enarrandi conatus refellere omitto laudoque hactenus eos, qui nihil omnino dicendum putarunt tanquam in loco aperto. Scribendum:

ἔχω δέ τοι οὐ τόσον ὦραν

χείματος ὡς νωθὸς καρύων ἀμύλοιο παρόντος,

hoc est: „Curo autem metuoque hiemem ne tantum quidem

quantum edentulus, cum placenta adest, nuces et earum frangendarum molestiam." Cum excidisset ὡς post χείματος, male additum est ἤ.

XI, 60 suspicor timide:

*Νῦν μὰν, ὦ κόριον, δύναϊν ποκά νειν τε μαθεύμαι
αἱ καί τις σὺν ναῖ πλίων ξίγος ὠδ' ἀφίκηται,
ὡς εἰδῶ, τί ποθ' ἀδὺ κατοικεῖν τὸν βυθὸν ὕμμιν*

Urinare se Cyclops et natare discere paratum ait, si qua copia magistri data sit.

XIII, 61 sqq.:

*Ἵς δ' ὀπότ' ἡγένηςιος ἀπόπροθι λῖς ἐσακούσας
νεβροῦ φθεγξαμένης τις ἐν οὔρεσιν ὠμοφάγος λῖς
ἐξ εὐνάς ἐσπενσεν ἐτοιμοιάταν ἐπὶ δαίτα,
Ἡρακλῆς τοιοῦτος ἐν ἀτρίπτοισιν ἀκίνθαις
παιδα ποθῶν δεδόνητο, πολὺν δ' ἐπελάμβανε χῶρον.*

Primum versum non opus est coargui manifesto orationis vitio (λῖς—τίς—ὠμοφάγος λῖς), cui frustra excusatio quaeritur; nam et antiquissimi codicis testimonio et scholiorum silentio damnatur; recte igitur eum Zieglerus uncis notavit. Sed eo omisso desideratur comparationis nota, neque eius prius membrum sic absolute poni ullo modo potest, sequente τοιοῦτος. Quæ Zieglerus comparat, plane diversa sunt. Scribendum:

*Νεβροῦ φθεγξαμένης δ' ὡς ἐν οὔρεσιν ὠμοφάγος λῖς
ἐξ εὐνάς ἐσπενσεν ἐτοιμοιάταν ἐπὶ δαίτα,
Ἡρακλῆς τοιοῦτος κ. τ. λ.*

XV, 7 facillima correctio hæc videtur esse:

*ἀ δ' ὀδοῖς ἀτρυτος· τὴ δ' ἐκαστέρω ἀμιν ἀποικεῖς
(pro ἐκαστέρω ἐμ' ἀποικεῖς).*

Ibd. 127 ante omnia tenendum est (in quo nuper complures aberrarunt), primum absolvi descriptionem lecti, in quo propositus Adonis sit, tum interiici breviter v. 126, 127, quid Milesius aut Samius homo eo viso exclamaturus sit, deinde pergi in descriptione sic, ut iam separatim

Adonidi Veneris adiiciatur mentio lectique ei strati. Scribendum autem videtur sic:

Ἄ Μίλητος ἱρεὶ καὶ τῶν Σαμίων καταβόοκων

Ἔοτρωται κλίνα τῶν Ἀδώνιδι τῶν καλῶν αὐτὰ (pro ἄλλα).

Hunc lectum apparet pulchro Adonidi stratum esse; (adeo est ipse magnificus)¹).

Ibd. 145 scribendum videtur:

*Πραξινοῦ, τί χρῆμα σοφώτερον; ἢ θήλεια
ὄλβια, ὅσα ἴσασι, πανολβία, ὡς γλυκὺ φωνεῖ.*

XVI, 38, 39:

*μυρία δ' ἄμ πεδίων Κρανώτιον ἐνδιάσκον
ποιμῆνες ἔκκριτα μῆλα φιλοξείνοισι Κρεώνδαις.*

Nihil valde affirmo; sed, ἐνδιᾶν verbum quoniam alibi semper intransitive dicitur (etiam Theocr. XXII, 44), videndum puto, scriptumne hic olim fuerit ἐνδιέτασσον.

XVIII, 26 sqq.:

*Ἄως ἀντίλλοισα καλὸν δειφανε πρόσωπον
πότνια νύξ ἄτε λευκὸν ἔαρ χειμῶνος ἀνέντος,
ὅδε καὶ ἡ χρυοία Ἐλίνα διεφαίνεται ἐν ἁμῖν.*

Non dicam, quantas difficultates creaverit adiecta in hac Auroræ verno tempore orientis et Helenæ comparatione πότνια νύξ, cui neque res neque orationis constructio ullum relinquit locum; dicam breviter, omnia præter illas duas voces ante coniunctionem comparationis indicem (ἄτε) interpositas recte habere, in iis autem nihil subesse nisi epitheton ad Auroram pertinens, compositum ex ἄμπτιξ (α νι ξ) et splendorem ornamento frontis significans. Aptissimum per se est χρυπάμνυξ, sed priore parte a litterarum vestigiis discedit, etsi ea possunt, cum semel

¹) V. 98 nihil verius Reiskii coniectura (πίρυσιν). Neque Σπίρχις ὁ ἰάλεμος apte ad Græcum morem carmina appellandi dicitur, neque Spherchis ad ἰάλεμον aptus neque Alexandriæ cantabantur carmina de civibus Spartiatis.

posterior vocis pars corrupta esset, interpolando mutata esse; ποιτάμπυξ fingere vix audeo. (Πυθαγόμπυξ?)¹⁾

XXI, 15, 16:

Οὐδὸς δ' οὐχὶ θύραν εἶχ', οὐ κίνα· πάντα περισσά,
πάντ' ἔδοκει τήνοισ· ἄ γὰρ πενία σφας ἐτίθει.

Postremas voces alterius versus recte Ahrensius emendavit (pro σφιν εταίρη). Eo magis eminet vitium initii; neque enim omnia (et quam graviter hoc πάντα geminatur!) piscatoribus supervacanea videbantur, sed claustra omnia et custodia, ubi nihil erat, quod quis furaretur:

πάντα περισσά

πάκτ' ἔδοκει τήνοισ·

Nota ex Aristophane Euripidem ridente πηκτά δωμάτων.

Ibd. 39. Pervelim mihi explicari, quid sit, piscatorem vespere in casa condormiscere in laboribus marinis (ἐν εἰναλίοισι πόνοισιν). Interea putabo eum marinis laboribus interdium perfunctum vespere obdormiscere:

Δειλιόν ὡς κατέδαρθον ἐπ' εἰναλίοισι πόνοισιν.

XXII, 65, 66:

(Ἄμυκος): εἶς ἐνὶ χειρὸς ἄειρον ἐναντίος ἀνδρὶ κατα-
στάς.

(Πολυδ.) πύγμαχος ἢ καὶ ποσὶ θένων οκίλος, ὄμματα
δ' ὄρθά;

Hæc nullis commatis effici potest ut non significant, ὄμματα ὄρθά pulsari pedibus. Cum annotassem scri-

¹⁾ Enarrationem eorum, quæ recte scripta sunt, non attingo; sed tamen in XVII, 40 ita aberratur, ut continere me nequeam. Putant enim poetam hoc dicere, Ptolemæum regem posse, quoties lectum coniugalem conscendat, domus curam filii committere, quod quam sit ridiculum et fœdum, cogitari de filio regni vicem sustinenti, dum pater lecto et uxori operam det, quis non videt? Hoc poeta dicit, qui ex tali coniugio castæ et amantis uxoris liberos suscipiat, tuto iis domum totam (et vivum et morientem) committere posse, utpote veris et genuinis.

bendum ὀρθῶ (sublata manu), vidi ita esse in editione Commeliniana.

XXIII, 41, 42 amator rogat puerum, ut sibi saltem suspendio mortuo osculum impertiat; deinde addit:

μή με φοβαθῆς·

οὐ δύναμαι ζῆν, εἶγε διαλλάξεις με φιλάσας.

Pro ζῆν, εἶγε, quod sententiam probabilem non habet, in codicibus scribitur *εἶνε* aut similiter. Efficitur: *οὐ δύναμαι μισεῖν σε· διαλλάξεις με φιλάσας.* Hoc aptum ad *μή με φοβαθῆς.* Priorem syllabam verbi *μισεῖν* hausit præcedens syllaba *μαι.*

XXV, 115, 116 (de Augiæ gregum multitudine):

οὐ γάρ κεν ἔφασκέ τις οὐδὲ ἐώλπει

ἀνδρὸς ληϊδ' ἐνὸς τόσσην ἔμεν, οὐδὲ δέκ' ἄλλων,

οἵτε πολύρογες πάντων ἔσαν ἐκ βασιλῶν.

Non recte uni (cuivis) contrarii ponuntur decem alii, quoniam ea significatio refertur ad certum et definitum aliquid et ad separandum pertinet; ne si decem quidem una coniungantur, omnium tantum pecoris numerum fore poeta dicit:

ἀνδρὸς ληϊδ' ἐνὸς τόσσην ἔμεν, οὐ δέκ' ἀολλῶν.

XXVI, 27 sqq.:

Οὐκ ἀλέγω, μηδ' ἄλλος ἀπεχθόμεναι Διονύσω

φροντίζοι, μηδ' εἰ χαλεπώτερα τῶνδ' ἐμόγησεν,

εἶη δ' ἐνναίτης ἢ καὶ δεκάτω ἐπιβαίνοι,

αὐτὸς δ' εὐαγέοιμι καὶ εὐαγέεσσιν ἄδοιμι.

Omnes fere intellexerunt, in duobus primis versibus præter alia vitia hoc esse præcipuum, quod poeta impie et prorsus contra id, quod v. 30 dicitur, nec se curare affirmat nec alios curare iubet iram Bacchi (*ἀπεχθόμεναι Διονύσω*). Hæc sententiæ pravitas facile tolli et rectum effici videtur hac correctione:

οὐκ ἀλέγω μηδ' ἄλλος, ἀπεχθόμενοι Διονύσω,

φροντίζοι, μηδ' εἰ χαλεπώτερα τῶνδ' ἐμόγησαν.

Non movetur poeta neque alios moveri vult vel gra-

viore, quam quod Pentheo inflictum sit, supplicio eorum, qui Bacchum offenderint, quoniam ipse eius iram vitaturus est: *ἀντὸς δ' ἐν' ἀγίοισι κ. τ. λ.* Versum 29 ne ipse quidem sic expedio, ut mihi prorsus satisfaciam; puto tamen eum ita *παρεντίθεσθαι* (*εἴη δὲ . . . ἐπιβαῖνοι*), ut ad Bacchi, cum Penthea puniret, ætatem etiam tum puerilem pertineat, hac sententia: credatur autem tum novem annorum fuisse aut etiam decimum attigisse; ut præsentia pro imperfectis sint.

XXVII, 26, 27:

ΚΟ. καὶ μὲν φασὶ γυναικας ἐοῦς τρομίειν παρακοίτας.

ΔΑ. μᾶλλον ἀεὶ κρατίουσι· τίνα τρομίουσι γυναικες;

Neque comparativus habet, quo referatur, neque apte coeunt in unum responsum affirmatio et interrogatio idem significantes; omnia aptissima fiunt nna vocali mntata:

μᾶλλον ἀεὶ κρατίουσι τιν' ἢ τρομίουσι γυναικες.

Ibd. v. 43 pro *ἄκρα τιμίη* scribendum, ni fallor, *ἀκροτιμίη*, usitata compositione; *ἄκρα* pro adverbio adiectivo augendi causa adiectum nnsqnam videtur reperiri. (Anthol. VII, 438 in Meleagri epigrammate aliter ponitur.)

Distuli supra unum minutæ emendationis genus ad plures Theocriteorum locos pertinens. Nam omittitur paucis aliquot locis apud optativum in potentiali significatione particula huus significationis index contra certam sermonis legem, manifesto errore et emendatu fere perfacili; sed editores superiores eum incnriose prætererent, recentiores, quos ferrem aliquo modo, si promiscue poni particulam et omitti dicerent, malunt singularis alicuius significationis excusatione uti, quæ, si attendas et examines, nulla alia reperiatur esse nisi ipsa illa communis potentialis modi, quæ addito *ἄν* efficitur, et aut Hermanni, talium distinctionnm inventoris promptissimi, aut Kruegeri aut aliud nomen adscribere. Velut Wuestemannus ad VIII, 20, nbi aliquis solo verbo *κατ' εἰην* affirmare creditur, se positurum, Hermanno auctore solo optativo indicari opinionem

cum voluntatis quadam significatione narrat, quod ipsissimum est ποιῆσαιμι ἄν, additque alia Reisiqum excogitasse; ad I autem 60 Fritzschiu ἀρεσαίμαν sine ἄν poni scribit ad id indicandum, quod Germanice dicatur: „ich möchte dich gern damit erfreuen“, qui vellem simul addidisset, quid esset ἀρεσαίμαν ἄν. Atque idem etiam (ad II, 124) additum contra legem usumque ἄν non minus facile expedit, nam εἰ κέ μ' ἐδέξασθε esse: „wenn ihr mich dann aufgenommen hättet“; compararique iubet Bäumleinii disputationem aliquam. Hac igitur similique perfugiorum inanitate, quæ, ut quisque locus obiectus est, sine ulla constantia excogitantur, et hic et in ceteris scriptoribus dimissa et explosa, loci ipsi videamus quam, ut dixi, facilem habeant correctionem. Nam I, 60 (τῷ καὶ τὴν μάλα πρόφρων ἀρεσαίμαν) recte alii codices et editiones habent: τῷ κὶν τὴν, et in eodem carmine 132 (γῆν δ' ἴα μὴν φορέοιτε βῆτοι, φορέοιτε δ' ἄκωνθαι) pro μὴν, quod pravam habet diligentis ἴων et ταρκίσσου distributionis speciem, restituendum est κὶν, et VIII, 20 (ταύταν καταθεῖν, τὰ δὲ τῷ πατρὸς οὐ καταθῆσῶ) scribendum est: ταύταν κα θεῖν. Nam τιθεῖναι et κατατιθεῖναι de ponendo (et proponendo) certaminis præmio prorsus promiscue in hoc ipso carmine (v. 11—15) dicuntur.

Eiusdem autem carminis versus 88 ad 91 sic scribendi sunt:

Ὡς μὲν ὁ παῖς ἐχάρη καὶ ἀνάλατο καὶ πλατάγησε
νικάσας, οὕτως κ' ἐπὶ ματιῶν νεβρὸς ἄλοιο,
οἷς δὲ κατεσμήχθη καὶ ἀνείτραπετο φρίνα λύπα
ἄτερος, οὕτω καὶ νύμφη γαμεθεῖσ' ἀκάχοιο.

Vulgo v. 89 κ' omittitur, v. 91 e κα factum est καί. In carmine XVI, 67 ex πρόσθεν faciendum πρόσθ' ἄν (πολλῶν ἡμῶν τε καὶ ἵππων πρόσθ' ἄν ἐλοίμαν). Carmine XXII v. 60 Pollux invitationi (ἐλθοῖς) addit promissum prædicitque, quid futurum sit: καὶ ξενίων κε τιχῶν πάλιν οἴκαδ' ἰκάνοις. Vulgo scribitur ξενίων γε,

inutili et prorsus prava particula, et in eodem versu optativus nudus prorsus diversa significatione ponitur. (V. 162 recte e Iuntina Brunckius et Zieglerus βούλοιντό κε pro β. γε.) Neque transponendo audacter neque violenter mutando, sed unius litteræ mutatione vitium orationis partim cum aliis vitiis coniunctum ex his locis sublatum est. Restant duo carminis secundi versus (124 et 126), in quorum priore κί vitiose ponitur, in altero vitium, quod videri possit in κί esse, alibi latet. Nam v. 124 (καί μ' εἰ μὲν κ' ἐδίχασθε, τὰδ' ἤς φίλα), quem vel positus pronominis vitiosum esse arguit, εἰ κε (= εἰάν) διχασθε significaret si receperitis, εἰ κ' ἐδίχασθε nihil est; quod sententia requirit, sic dicitur: καί εἴ μὲν μ' ἐδίχασθε. Videtur scriptum fuisse: καί ἔ' εἰ μὲν μ' ἐδίχασθε. V. autem 126 κί recte habet, sed εἰ addito prorsus tollitur sententia; neque enim condicio ponitur, sed dicitur, quid iuvenis, si receptus fuisset (quæ condicio superioribus continetur), facturus fuerit:

εὖθρον τ' ἤ κε μόνον τὸ καλὸν στόμα τεῦς ἐφίλησα,
et dormissem aut tantum osculatus essem.

Liber III.

Cap. I.

Herodotus, Thucydides.

E prosæ orationis scriptoribus antequam ad Atticos venimus, attingendus est, quem huius litterarum formæ ordine principem simul ob argumenti amplitudinem ingenique candorem et suavitatem veneramus et diligimus, Herodotus, sed attingendus tantum. Nam eum cum postremum legi a. 1847, neque ita magna mihi visa est post ea, quæ alii correxerant, necessariæ coniecturæ materia esse (in quo me fortasse celeriter legentem et præter res ad syntaxin orationis attentum quædam fortasse fefellerunt) neque dum ad coniecturam in Græcis scriptoribus exercendam valde consuetudine exercitatus eram; et instrumentum criticum ad auctoritatem ponderandam indiciaque mendorum repertienda parum locuples erat, ad quod postea quæ facta est accessio, eius examinandæ otium non fuit. Itaque ad priores libros pauca, ad extremos nihil huius generis annotavi, ex iis autem, quæ annotavi, alia iam tum præcepta erant (ut I, 106 *ἐπίβαλλον* a Dobreo), alia postea inventa sunt (ut II, 30 *Πηλουίοισι ἄλλη πρὸς Ἀραβίων* pro *Πηλουίοισι, ἄλλη δὲ πρὸς Ἀρ.* et V, 50

reperit in codicibus *εἰπειθεῖα* pro *εὐπειθεῖα*), ut perpauca et fere exigua relinquuntur; e quibus tamen quod primum est, locum difficilem certo auxilio expedit. Nam

I, 51, ubi scribitur: *περιρραντήρια δὴ ἀνέθηκε, χρυσοῦν τε καὶ ἀργύρεον, τῶν τῷ χρυσοῦ ἐπιγίγραπται Λακεδαιμονίων φαρμένων εἶναι ἀνάθημα, οὐκ ὀρθῶς λέγοντες· ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο Κροίσου*, neque ipse genitivus *Λακεδαιμονίων φαρμένων* expediri recte potest (ineptum est enim, inscriptum esse, cum Lacedæmonii dicerent) multoque minus *εἶναι ἀνάθημα* omissio eo, in quo ipsum sententiæ caput est, *ἐντῶν*, postremo pravissimum est *λέγοντες*; ad quod defendendum quæ afferuntur, nullam habent cum hoc (*φαρμένων—λέγοντες* sine ulla minima causa aberrandi in verbis etiam loco proximis) similitudinem. Apparet coniuncta esse *Λακεδαιμονίων εἶναι ἀνάθημα*, quo constituto emergit verum: *ἐπιγίγραπται Λακεδαιμονίων φάμενον εἶναι ἀνάθημα, οὐκ ὀρθῶς λέγον· ἔστι γὰρ κ. τ. λ.* Breviter *φάμενον* refertur ad inclusam in *ἐπιγίγραπται* substantivi notionem (inscriptum est, quod dicat). Erroris origo manifesta et in *φάμενον* ad *Λακεδαιμονίων* accommodato et in *λέγοντες ἔστι* ex *λεγονεσσι* orto, cum præsertim *φάμενον* corruptum esset.

II, 116 nihil mutandum erat in codicum scriptura (video enim, eiecta ea orationis forma, quam nemo interpolando effecturus erat: *δῆλον δέ· κατὰ γὰρ κ. τ. λ.*, probari et recipi Reizii coniecturam, in qua *καθάπερ* non recte ponitur), sed oratio rectius interpungenda et litteræ dividendæ; cohærent enim hæc: *δῆλον δέ· κατ' ἄ γὰρ ἐποίησε ἐν Ἰλιάδι . . . ἐν τούτοις τοῖς ἐπειο δηλοῖ κ. τ. λ.*, sed divelluntur interposita parenthesi illa: *ἐπιμένηται δὲ αὐτοῦ . . . εὐπατέρειαν*. Nam reliqua ego quoque insiticia puto, hæc tolli non debent; ipsos enim versus aliquot positos fuisse, ostendunt illa: *ἐν τούτοις τοῖς ἐπειο*.

II, 175: *καὶ τοῦτο μὲν ἐν Σαί τῇ Ἀθηναίῃ προ-
πύλαια θωνμάσιό οἱ ἐξεποίησε.* Pronomen οἱ mire
abundans, quod iam Schæferum offendit, non defenditur iis
locis, quos comparant, VI, 68 (*ἀπικομένην δὲ τῇ μητρὶ
ἐσθίεις ἐς τὰς χεῖράς οἱ τῶν σπλάγγων*) et VII, 147
(*ἀκούσαντας τοὺς Ἕλληνας τὰ ἰωυτοῦ πρόγματα πρὸ
τοῦ στόλου τοῦ γινομένου παραδώσειν σφίας τὴν
ἰδίην ἔλευθερίην*); nam ibi participio addito, quasi secun-
daria aliqua præcedente sententia (*ἀπικομένης δὲ τῆς
μητρὸς*), in primaria adiicitur pronomen; hic nihil tale est
et pondus orationis incumbit in ipsum nomen Ἀθηναίῃ.
Scribendum est *θωνμάσια οἷα ἐξεποίησε*, quomodo IV,
28 scribitur: *ὁπῶ τῶν μηνῶν ἀφόρητος οἶος γίνεται
κρυμός* et IV, 194 *ἄφθονοι ὄσοι* et apud alios permulta
(*θωνμάσιος οἶος, θωνμάσιοι ὄσοι, θωνμάσια ἤλικυ,
θωνμασίως ὄς*, cet. Synt. Gr. § 198 a not. 4 et lex.).

III, 117 ex verbis *ἐνδιδόντος τοῦ ποταμοῦ* nulla
significatio effici potest ad rem apta; scribendum est *ἐκδι-
δόντος*: cum fluvius aquam exoneret.

IV, 70 orationis et sententiæ gradus confusi sunt,
qui sic separari debent: *ἐς κύλικα . . . αἷμα συμμίσγονοι,
τύψαντες . . . ἢ ἐπιταμόντες . . . τοῦ σώματος· καὶ
ἐπειτα, ἀποβάψαντες . . . ἀκόντιον, ἐπεὰν δὴ* (pro δε)
*ταῦτα ποιήσωσι, κατεύχονται πολλὰ, καὶ ἐπειτα ἀπο-
πίνοιοι κ. τ. λ.* Prorsus prave illud *καὶ ἐπειτα ἀπο-
βάψαντες* adiungitur ad *συμμίσγονοι*.

IV, 136: *τὸν . . . δεσπότην ἡμεῖς παραστηρόμεθα
οὔτω ὥστε ἐπὶ μηδεμῶν ἐτι ἀνθρώπους αὐτὸν στρα-
τεύσασθαι.* Scrib. *στρατευέσεσθαι*.

IV, 158: *ἐβδόμῃ δὲ σφίας ἐτεῖ πικραιτησάμενοι
Αβυες ὡς ἐς ἀμείνονα χώρον ἄξουσι, ἀνίγνωσαν ἐκλι-
πεῖν.* Corruptum esse *πικραιτησάμενοι* apparet et fere
conceditur. Videtur Herodotus usus esse antiquo et poetico
verbo *παραφτησάμενοι* (aut *πικραιφτησάμενοι*).

V, 57. Neque multis rebus Athenienses eos, quos cives

facerent, arcuisse puto et, si hoc Herodotus dixisset, non καὶ οὐκ ἀξιαπυγγίων, sed ἀλλ' οὐκ aut similiter scripturum fuisse. Nunc suspicor eum dedisse: Ἀθηναῖοι δέ σφεας ἐπὶ ἕρτοιοι ἐδίξαντο σφίον ἀνιῶν εἶναι πολυήτας, οὐ πολλῶν τεων (pro πολλῶν τεων) καὶ οὐκ ἀξιαπυγγίων ἐπιτάξαντες ἐργεσθαι. Ipsum additum τέων hoc confirmat: quibusdam non ita multis.

V, 69: δίκαι τε δὴ γυλάρχους ἀντὶ τεσσάρων ἐποίησε, δίκαι δὲ καὶ τοὺς δήμους κατένειμε ἐς τὰς γυλάς. Breviter dicam de loco eorum, qui de republica Atheniensium scripserunt, disputationibus celebrato. Nam neque δίκαι sic positum ad τὰς γυλάς referri sermonis lex patitur neque δίκαι pro ἀνά δίκαι aut κατὰ δίκαι accipi, ut nihil opus sit argumento ex historia ducto, quod neque centum illæ curiæ neque æqualis in tribus descriptio aliunde confirmatur. Omnes turbæ ex scribendi errore natæ sunt; nam voces δίκαι δὲ e superioribus repetitæ sunt, quibus deletis relinquitur, quod nullam habet difficultatem: δίκαι τε δὴ γυλάρχους ἀντὶ τεσσάρων ἐποίησε καὶ τοὺς δήμους κατένειμε ἐς τὰς γυλάς. Primum tum utramque populi divisionem coniunctam Herodotus narrat.

V, 85 perversissima est narrandi forma, missos esse eos, qui missi conati sint, cum hoc significetur, missos esse aliquos eosque conatos esse. Et ne de mendo dubitemus, pro ἐπειρόντο codices habent πειράν. Itaque fundamentum correctionis habemus τοῖσι . . . πειράν, quod ipsum recta narrationis progressio postulat; ante excidit vox ea, unde olim pendebat genetivus τῶν ἀστῶν, sive id τινάς fuit sive potius numerale, quod potest etiam in μηῖ latere; Herodotumque apparet hac orationis forma scripsisse: Αἰγῶσι μετὰ τὴν ἀπατίθειν ἀποσταλῆναι τριήρεϊ μηῖ τῶν ἀστῶν τινάς (aut τριήρεϊ μ τῶν ἀστῶν)· τοὺτους οἷα ἀποπεμφθέντας ἀπὸ τοῦ κοινοῦ καὶ ἀπικομένους ἐς Αἰγίαν τὰ ἀγάλματα ταῦτα οἷς

ορετίρων ξύλων ἴοντα πειρᾶν ἐκ τῶν βάρθρων ἀνασπᾶν. Origo erroris et deinde interpolationis (ἀποπεμφθέντες—ἀπικόμενοι) in altera parte sententiæ fuit οἷ pro οἶα ante vocem ab α incipientem scriptum.

V, 92, 2: ἤν ὀλιγαρχίη καὶ οὔτοι Βακχιάδαι καλεόμενοι ἐνεμον τὴν πόλιν. Scrib. καὶ οἱ Βακχιάδαι καλεόμενοι, nisi malis οἱ τότε Βακχ.

VI, 102: χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρετριαν (οἱ Πίρσαι) καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας ἡμῶν, ἔπλεον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν κατεργιόντες τε πολλὸν καὶ δοκίοντες ταυτὰ τοὺς Ἀθηναίους ποιήσιν, τὰ καὶ τοὺς Ἐρετρίαις ἐποίησαν. Hæretur et iure hæretur in κατεργιόντες, quod qui comparant cum Thucyd. VI, 6, 2, neque accusativum ibi additum curant neque animadvertunt significationem bello premendi et fatigandi ab hoc loco alienam esse. Festinandi significatio ferri potest, sed aptior ad id, quod adiungitur, superbi contemptus, eaque efficitur lenissima mutatio: καταγνόντες τε πολλὸν καὶ δοκίοντες κ. τ. λ.

VIII, 119 Pingelius me monuit minorem fore orationis a legitima forma declinationem et faciliorem, si κῶς pro ὅκως positо rectam interrogationem effecerimus: τῶν δ' ἐρετριῶν . . . κῶς οὐκ ἂν ἴσον πλῆθος . . . ἐξίβαλε ἐς τὴν θάλασσαν; ut ex duabus sententiæ partibus prior appositione adiungatur ad μὴ οὐκ ἂν ποιῆσαι τοιόνδε, altera per se ponatur.

Transeo ad Atticos et ad Thucydidem, in quo multo plura tentavi. Accidit tamen, ut, cum postremum eum legerem, hæc orationis constituendæ et omnia rimandi cura a secundi libri initio etiam paulo intentior fieret, quam in aliqua primi parte fuerat. Sed iam singula persequamur.¹⁾

¹⁾ Usus sum præter Popponis copias, ubi eas adhibendi necessitas visa est, Bekkero, Kruegero (II), Classenio in tribus primis libris.

Lib. I, 12, 1: καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐγίγοντο, ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες τὰς πόλεις ἐκτιζον. Laborant, ut articulum in τὰς πόλεις expediant, frustra, opinor, cum per se, tum maxime propter id quod præcedit, ἐν ταῖς πόλεσιν. Scribendum videtur: ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες νέας πόλεις ἐκτιζον.¹⁾

Ibd. 37, 3: ὅπως κατὰ μόνας ἀδικῶσι καὶ ὅπως, ἐν ᾧ μὲν ἂν κρατῶσι, βιάζονται, οὗ δ' ἂν λάθωσι, πλείον ἔχωσιν, ἣν δὲ πού τι προσλάβωσιν, ἀναισχυντῶσιν. Non respondet superioribus duobus iniuriæ faciendæ generibus et occasionibus extremum προσλάβωσι, quod universe omnem rerum accessionem significat; respondebit προσλάβωσιν. Aut vi aut occulte aut celeritate et præoccupando agunt.

Ibd. 62, 2: ἦν δὲ ἡ γνώμη τοῦ Ἀριστοῦ τὸ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατόπεδον ἔχοντι ἐν τῷ ἰσθμῷ ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἦν ἐπίωσιν, Χαλκιδίας δὲ καὶ τοὺς ἐξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους καὶ τὴν παρὰ Περδικκον διακοσίαν ἵππον ἐν Ὀλύμπῳ μένειν. Sic codicum fide editur, defenditurque ἔχοντι sic positum tanquam præcedat Ἀριστοῦ, quæ mihi defensio prorsus nulla videtur in hoc continuo orationis cursu et hac vicinia; quosque afferunt duos Euripidis locos (Iphig. Aul. 491, Med. 58), præterquam quod paulo aliam habent formam, ipsi eo maiorem habent dubitationem, quod omnino non intellegitur, quo

¹⁾ Subinde moneudos puto, qui hæc lecturi sunt, me ab aliis dicta, nisi prorsus singularis aliqua causa accesserit, non attingere. Itaque, etiamsi non dicam, dubitari uolim, quin, ut hoc utar, I, 28 unice veram putem Poppouis coniecturam: ἐτοιμοὶ δ' εἶναι καὶ ὥστε ἀμφοτέρους μένειν κατὰ χώραν, σπονδὰς ποιήσασθαι (ea condicione, ut utrique loco mancant); nam hoc Græcum est, ἐτοιμὸς εἶμι ὥστε ἀμφοτέρους μένειν barbarum; et de indnciarum condicione agitur, non de manendi voluntate. Sed annotari velim aliorum locorum causa interpolationem in δέ.

consilio quave necessitate his duobus locis Euripides noluerit legitimum participii casum appositione addere, versui æque aptum (μ' . . . ἐννοούμενον et μ' . . . μολοῦσαν); itaque in Medææ loco recte Meinekius et Dindorfius μοῦ-πῆλθεν scripserunt, id est μοι ἐπῆλθεν, et in Iphigenia μοῦλλεος scribendum est, duabus postremis syllabis in unam conflatis. (Dativum apud εἰσέρχασθαι tuentur Herodoti, Sophoclis, Platonis loci.) Apud Thucydidem autem ne ἔχοντα quidem prorsus aptum est, quoniam, utrumcunque participii casum posueris, contrarii ponuntur ipse Aristeus et Calchidenses, ut αὐτὸν μὲν . . . ἔχοντα scribendum videatur fuisse; nunc exercitus exercitui contrarius ponitur. Itaque suspicor participium additum esse ab aliquo, qui non satis ad hanc orationis formam attenderet, Thucydidemque tantum scripsisse: ἦν δ' ἡ γνώμη Ἀριστίως, τὸ μὲν μεθ' ἱαντιοῦ στρατόπεδον ἐν τῷ ἰσθμῷ ἐπιτηρεῖν, κ. τ. λ. (De interpolationibus similibus vid. ad III, 12, 2).

Ibd. 105, 5: ἡμέρας ὕστερον δώδεκα μάλιστα ἐλθόντες. Usus sermonis constans ἡμέραις postulat.

Ibd. 120, 2 (in oratione Corinthiorum apud socios): ἡμῶν δ' ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις ἤδη ἐνγλλάγησαν, οὐχὶ διδαχῆς δεῖνται ὥστε φηλάξασθαι αὐτούς. Omnes confitentur, nusquam alibi ἐναλλάττεσθαι (quod est mutari) cum dativo reperiri, ut sit συμμίσγειν καὶ ὁμιλεῖν, quemadmodum scholiastes enarrat, nec quicquam ad novitatem significationis excusandam leniendamve afferunt. Aut συνηλλάγησαν scribendum (quomodo συναλλάττειν activum intransitive dicitur, non de reconciliata gratia, sed pro ὁμιλεῖν, apud Soph. G. r. 1110, Euripid. Heraclid. 4, Demosth. XXIV, 192) aut potius ἐν ἀλλαγῇ ἦσαν, in commercio fuerunt.¹⁾

¹⁾ I, 126, 4 recte Hemsterhusius Polluci obtemperavit, ἀγὰ θύματα apud Thucydidem scribi testanti; sed videtur fuisse ἀλλ' ἀγὰ θύματα.

Ibd. 133 pro hoc: καὶ οκηννησαμένου διπλῆν διαφράγματι καλίβην, quod longissime ab usu verbi, quod est οκηννοῦν (potius quam οκηνεῖν) discedit, scribendum videtur: καὶ σκευασαμένου διπλῆν διαφράγματι καλίβην. Et memini hoc ante multos annos auditori meo, quem mors præmatura rapuit, in mentem venire.

Ibd. 140: ἀπιοχνησιόμενοι δὲ σαφῆς ἂν καταστήσαιτε αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ἴσου ἑμῖν μᾶλλον προσφίεσθαι. Codices boni καταστήσετε, neque apta h. l. potentialis oratio neque prorsus rectum σαφῆς καθίστημί τιμι ποιεῖν τι, ut sit perspicue ostendo, debere eum facere. Scribendum videtur σαφῆς ἐγκαταστήσετε αὐτοῖς, certum iis consilium ingignetis.

Lib. II, 11, 4: ἐπὶ ἀδύνατον ἀμύνεσθαι οὔτω πόλιν ἐργόμεθα. Interpositum οὔτω neque cum ἀδύνατον coniungi positus sinit neque id unquam significat, quod intellegi volunt. (Loci, quos Classenius comparat, dissimiles sunt.) Tollendum est adverbium repetitum e versu altero superiore, ubi item infinitivi passivi terminationi (εἶσθαι) subicitur; eo aberravit oculus librarii.¹⁾

Ibd. 26: τριάκοντα ναῦς ἐξέπεμψαν περὶ τὴν Λοκρίδα καὶ Εὐβοίας ἅμα φυλακίην. Ineptum περὶ Λοκρίδα καὶ φυλακίην, ineptius ἐπέμψαν ναῦς φυλακίην. Scrib. κατ' Εὐβοίας ἅμα φυλακίην, ut (ad oram Locridis stationem tenentes) simul Eubæam custodirent.

Ibd. 37, 2 (in Periclis oratione funebri): Ἐλευθέρως δὲ τά τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δὲ ὀργῆς τὸν πῖλας, εἰ καθ' ἡδονὴν τι δρᾷ, ἔχοντες

¹⁾ Exempli et confirmationis causa annoto, in hoc solo libro II præter alia hæc me emendasse, ignorantem, ab aliis emendationem esse præreptam: c. 10 extr. παρήναι, omisso ἔλεξεν (occupavit Sintenis), 16 [μετεῖχον] (Driessen), 42 κάλλιον ἡγησάμενοι (Dobreis), 44 εὐ τελευτῆσαι (Porpo).

κ. τ. λ. Prorsus ei morum et animorum habitui, quem Pericles laudat, contraria ὑποψία ἐς ἀλλήλους, nec recte dicitur ὑποψία τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηθευμάτων. Thucydides scripsisse videtur ἐποψιν: in eo modo, quo mores et studia mutuo inter nos adspicimus.

Ibd. 44, 2 (in eadem oratione): Χαλεπὸν μὲν οὖν οἶδα πείθειν ὄν, ὧν καὶ πολλὰκις ἐξετε ὑπομνήματα ἐν ἄλλων εὐτυχίαις, αἷς ποτε καὶ αὐτοὶ ἠγάλλεσθε . . . καρτερεῖν δὲ χρὴ καὶ ἄλλων παιδῶν ἐλπίδι κ. τ. λ. Enarrant, difficile esse persuadere (πείθειν) verum esse iudicium proxime ante propositum de τῇ εὐτυχίᾳ. Verum neque hoc tam breviter dici poterat (saltem τοῦτο πείθειν dicendum erat), neque huic sententiæ apte adiunguntur illa ὧν καὶ πολλὰκις, cetera, quæ requirunt aliquid, quod ad oblivionem et doloris lenitatem pertineat. Prorsus mihi persuadeo, Thucydidem scripsisse: Χαλεπὸν μὲν οὖν οἶδα ἀπαθεῖν ὄν, ὧν καὶ πολλὰκις κ. τ. λ. (non commoveri dolore). Scio id verbum apud recentiores demum inveniri; sed non pauca Thucydides posuit, quæ ante Dionysium Halicarnassensem aut Dionem Cassium iterum posita non reperiantur. Aptè iam etiā huic respondet illud καρτερεῖν δὲ χρὴ.

Ibd. 49 initio interpungenda sic oratio est: Τὸ μὲν γὰρ ἔτος, ὡς ὁμολογεῖτο ἐκ πάντων, μάλιστα δὴ ἐκείνο ἄνοσον . . . ἐτύγχανεν ὄν. Alioquin præpositio omitteretur. Ἐξ eodem modo ponitur I, 20, 3, V, 104, VI, 36, 2. (Ἐξ ἀπάντων ἀμφισβητήσεται, Plat. Theæt. 171 p. B.)

Ibd. 52, 3 suspicor scribendum: ἐς ἀναισχύντους τεύχνας ἐτρέποντο.

Ibd. 60, 4 scribendum videtur: οὐκ ἂν ὁμῶς (pro ὁμοίως) τι οἰκείως φράζοι. Alterum enim significat, hominem prudentem disertumque, sed male erga civitatem animatum, non perinde, sed tamen aliqua ex parte patriam iuvare.

Ibd. 62, 4 scribendum opinor: χαλεπῶς φέρειν αὐτῶ

(τῶ ἰσπερῆσθαι τῆς τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς γῆς χρείας) pro αὐτῶν. Nam χαλεπῶς φέρειν τινός neque exemplis defenditur neque analogia; dativum (sine ἐπί) Xenophon bis habet, idemque βαρίως φέρειν τῇ ἀτιμίᾳ, Sophocles autem (Philoct. 1011) ἀλγεινῶς φέρειν τινί, ne inferioris ætatis scriptores appellem, similiterque στέργειν τινί pro τί dicitur. (Lib. I, 77, 2 τοῦ ἐνδεοῦς ad στερισκόμενοι pertinet; τὸ ἐνδεής est ibi, quod deest ad spem explendam; hoc qui non accipit, eo privari videtur.)

Ibd. 65, 1 scribendum videtur: κατὰ κτήματα κατὰ τὴν χώραν ἐν οἰκοδομίαις τε (pro χώραν οἰκοδομίαις τε) καὶ πολυτελείῃ κατασκευαῖς ἀπολωλεκότες.

Ibd. 65, 8: Σφαλέντες ἐν Σικελίᾳ . . . καὶ κατὰ τὴν πόλιν ἤδη ἐν στάσει ὄντες ὁμοῦς τρία μὲν ἔτη ἀντείχον τοῖς τε πρότερον ὑπάρχουσι πολεμίοις καὶ τοῖς ἀπὸ Σικελίας μετ' αὐτῶν καὶ τῶν ξυρμάχων ἐπι τοῖς πλείοσιν ἀφροσυχόσι, Κύρω τε ὑστερον βασιλέως παιδί προσγενομένῳ . . . , καὶ οὐ πρότερον ἐνίδουσαν ἢ αὐτοὶ κ. τ. λ. Tres illos annos, a rerum veritate alienos, frustra Kruegerus defendere conatur; sed nihilo melior res fit, decem, ut alii faciunt, aliove numero substituto; sic enim hoc dicitur (τρία μὲν aut δέκα μὲν), ut necessario aliud temporis spatium contrarium in alia re expectetur; omninoque hæc tota partitio, quæ fit particula μὲν, prava est; nam quod ei respondere volunt Κύρω τε ὑστερον, ut alia omittam (τρία μὲν ἔτη — Κύρω τε ὑστερον), si Cyrus separaretur et tanquam iu altera parte poneretur, suum de eo poneretur verbum; nunc sic illi ἀντείχον adiungitur Κύρω τε, ut divelli nequeat. Et quod tandem fuit illud inter Cyrum Atheniensesque bellum, quod per se alteri illi tanquam novum et tempore separatum superaddi a Thucydide potuerit? Ipsa Thucydidis verba (ὑστερον προσγενομένῳ, ὃς παρῆχε χρήματα) cum historia conspirantia nou novum bellum, sed accessionem aliquam non ita magnam significant. Itaque manifestum est, cor-

rupta graviter et interpolata esse illa τρία μὲν εἶη nec ulla numeri mutatione sanari posse, nisi simul tollatur μὲν. Verum ipsa temporis significatio necessaria non est; continetur enim illis καὶ οὐ πρότερον ἐπίδοσαν κ. τ. λ. Numerus ternarius pertinet ad ternos pro unis hostes, priores, Sicilienses, socios desciscentes. Quid lateat in μὲν εἶη, certo dicere nequeo; venit tamen in mentem Thucydidem scripsisse: ὁμως ἐς τρία μέρη (μεριστοί?) ἀντιειχόν, τοῖς τε πρότερον ὑπάρχουσι πολεμίοις κ. τ. λ.

Ibd. 70, 3: ἐνόμιζον γὰρ ἂν κρατῆσαι τῆς πόλεως ἢ ἰβούλοντο. Non agitur de modo potiendi urbe; scribendum: εἰ ἰβούλοντο. Voluntatem defuisse populus insimulabat.

Ibd. 75, 4: ὥστε τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ ξύλινά μῆτε πτεφόροις οἰοτοῖς βάλλεσθαι ἐν ἀσφαλείᾳ τε εἶναι. Non recte hæc tanquam duo diversa particulis μῆτε—τέ distinguuntur. Opus facientibus non soli πτεφόροι οἰοτοῖς molesti erant. Scribendum: μῆτε πτεφόροις μῆτε οἰοτοῖς βάλλεσθαι ἐν ἀσφαλείᾳ τε εἶναι. Πτεφόρα ad ligna, sagittæ ad opus facientes pertinent, superadditur effectus ad utrosque pertinens.

Ibd. 83, 1: περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τῆς ἐν Στρατῶ μάχης. Certissima lege et frequentissimo usu scribendum: περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τῆς ἐν Στρατῶ μάχης. IV, 101 extr.: ἀπέθανεν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τοῖς ἐπὶ Δηλίῳ. IV, 129, 2: ὑπὸ γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῖς ἐν τῇ Αἰγῶ. Genus erroris notavi p. 67. Apud ipsum Thucydidem IV, 46, 1 recte Dobrens (et Kruegerus) τῆς Ἰστώνης pro τῆς Ἰστώνης, nec minus III, 82, 5 Poppo ὠφελίᾳ pro ὠφελίας, idemque contra (et Kruegerus) VIII, 97, 1 iure μηδεμιᾶς ἀρχῆς pro μηδεμιᾶ ἀρχῆς. Xenophontis anab. VII, 6, 30 et Platonis legg. IV p. 718 D suo loco corrigam. In Plutarchi Pericl. I recte Reiskius τῆς πλεγγῆς pro τῆς πλεγγῆς. Diodorus Sic. XIV, 20, ut nunc scribitur (τὰ τῆς Κιλικίας συνορίζοντα), Cyrum narrat, antequam ad fines Ciliciæ perveniret (παρεγε-

νήθη πρὸς τοὺς ὄρους Κιλικίας), partem Ciliciæ Lydiæ et Phrygiæ conterminam transisse. Sed scripserat τὰ τῇ Κιλικία συνορίζοντα. Quæ ad Thucydidis locum comparantur, quod πρότερος, ὑστερος, ὑστεραῖος cum genetivo dicuntur (τῇ προτέρῃ ἐκτὲ τῶν Παναθηναίων, τῇ ὑστεραῖα τῆς μάχης. ut pridie et postridie), aut quod in intervallo temporis notando dicitur apud antiquos perraro μετ' ὀλίγον τούτων (Xenoph.) aut πῖμπτω ἔπει τούτων (Herod.), apud recentiores inde a Polybio frequenter μετὰ πολλὰς ἡμέρας τοῦ τολμήματος (post sextum cladis annum, Sueton.) aut πρὸ πολλῶν ἡμερῶν τ. τ. et similia, ad ὁ αἰτός nihil prorsus pertinent.

Ibd. 89, 4: Ἀντίπαλοι μὲν γὰρ οἱ πλείους, ὥσπερ οὔτοι, τῇ δυνάμει τὸ πλεον πείνουοι ἢ τῇ γνώμῃ ἐπιέρχονται. Perverse ἀντίπαλοι appositione adiungitur ad οἱ πλείους corrumpiturque sententia, si tantum multitudine superiores significantur ac non etiam pares, quoniam contrarii sunt non οἱ ἐξ ὑποδεεσιτέρων, sed οἱ ἐκ πολλῶ ὑποδεεσιτέρων. Thucydides scripserat: Ἀντίπαλοι μὲν γὰρ ἢ πλείους.

Ibd. 93, 2: ἐπεὶ οὐτ' ἀπὸ τοῦ προφανοῦς τολμήσουσιν ἀν καθ' ἡσυχίαν, οὐδ' εἰ διανοοῦντο, μὴ οὐκ ἀν προαισθίεσθαι. Vitii aliquid esse Poppo sensit. Omitto οὔτε — οὐδ' εἰ. Gravius est enim, quod prorsus prave contraria ponuntur ἀπὸ τοῦ προφανοῦς et εἰ διανοοῦντο, quasi apertus impetus ἀνευ διανοίας fiat, et quod prorsus absurde de aperto impetu (qui repens et tumultuosus esse debet) additur καθ' ἡσυχίαν, quod ad contrariam rei aggrediendæ formam, consideratam et latere conantem, aptum est. Ipso etiam loco καθ' ἡσυχίαν arguitur non ad priora pertinere. Scripserat Thucydides: ἐπεὶ οὐτ' ἀπὸ τοῦ προφανοῦς τολμήσουσιν ἀν, καθ' ἡσυχίαν δ' εἰ διανοοῦντο, μὴ οὐκ ἀν προαισθίεσθαι.

Ibd. 97, 3: Φόρος τε ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλειων, ὄσων (sic codices meliores, non ὄσων) προσέξεν ἐπὶ Σείθου. Et aoristi forma offendit

et aoristus ipse pro imperfecto. Scribendum videtur *προσῆει ἄν*, quot solvissent, si Seuthæ tempore ratio haberetur. (Classenius *προσῆσαν*, transitu ad pluralem, ut *φῶροι* audiatur, vix tolerabili.)

Ibd. 97, 5. Num *περὶ τῶν παριόντων* (pro τῶν παρόντων) *ἐς τὸν βίον* (quæ in vitam incidunt et incurrunt, *παρατυγχάνει*)?

Lib. III, 3, 4: *τά τε ἄλλα τῶν τειχῶν καὶ λιμένων περὶ τὰ ἡμιτέλεστα φραζόμενοι*. Iure hærent in his *περὶ τὰ ἡμιτέλεστα* et in *φραζόμενοι* sine obiecto, nec bene se expediunt. Scribendum: *τά τε ἄλλα τῶν τειχῶν καὶ λιμένων πέριξ τὰ ἡμιτέλεστα φραζόμενοι*.

Ibd. 12, 2 (in Mitylenæorum apud Lacedæmonios oratione): *Εἰ γὰρ δυνατοὶ ἤμεν ἐκ τοῦ ἴσου καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι καὶ ἀντιμελλῆσαί τι, ἴδει ἡμᾶς ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐπ' ἐκείνοις εἶναι*. Manifesto vitiosum est *ἀντιμελλῆσαι*, non quod inusitatum sit, nec tantum ob additum *τί*, etsi hoc per se ferri nequit (nam *τί* ad actionem aliquam pertinet), sed quod tota sententia perversa est. Nam cum orator ab altera parte sibi obiici fingat, debuisse Lesbios *διὰ τὴν τῶν Ἀθηναίων μίλλησιν τῶν ἐς αὐτοὺς δεινῶν αὐτοὺς ἀνταναμεῖναι*, respondeatque, si agendi ipsi, ut Athenienses, arbitrium habuissent, illud æquum fuisse (ut illis cunctantibus etiam ipsi cunctarentur), id, quod significari putatur verbo *ἀντιμελλῆσαι*, non in sententia condicionem continente poni debebat, sed in consecutione et *ἀποδόσει* (*ἴδει ἡμᾶς*). Atque hoc Heilmannus vidit, sed frustra ab *ἀντιμελλῆσαι* (cum vitioso *τι*) apodosin ordiri conatus est, non recte illo *ἴδει* ab initio remoto; neque enim *ἀντιμελλῆσαι* nullo modo coniungi potest cum *ἐπ' ἐκείνοις εἶναι*, etiamsi (quod post Kruegerum Classenius fecit) in *ἐπ' ἐκείνους ἵνα* mutatur. Nam additum *ἐκ τοῦ ὁμοίου* ostendit hic demum id significari, quod Lesbii facere debuerint. Itaque sic scribendum est: *εἰ γὰρ δυνατοὶ ἤμεν ἐκ τοῦ ἴσου καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι καὶ ἀντι-*

μελετησαί τε, ἴδει ἡμῶς ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐκείνοις μείναι. In ἀντιμελετησαι corrumpendo et oculi et animi aberrantis partes fuerunt, εἶναι etiam pro μείναι scripti culpa in utrumque conferri potest, sed ἐπί corrupto μείναι interpolando additum est. Atque huius ad menda occultanda aut ex sententia male intellecta ortæ interpolationis exempla et in mutando et in addendo posita in omnibus Thucydidis codicibus et alibi non ita raro reperiuntur et his locis I, 28, 3 (δέ post σπονδάς), 62, 2 (ἐχοντι), II, 10 extr. (ἐλεξεν), 16, 1 (μετειχον), 39, 2 (Λακεδαιμόνιοι), 93, 2 (οὐδ' εἰ pro δ' εἰ), III, 26, 2 (καί), 38, 2 (vid. p. 112), 82, 8 (αἴτιον), IV, 72, 3 (καί additum postquam scriptum erat προσελεύσαντες), 85, 4 (τῶ ἐν Νισαίᾳ), 133, 2 (νόμου), V, 31, 5 (ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων), 72, 2 (ἐλασσωθέντες), 110 (ξυμμαχίδος τε καὶ γῆς), VI, 39 (ἀμαθίστατοί ἐστε), VII, 31, 3 (τὸν πόλεμον), 50, 1 (ἐς ante φιλία), 57, 4 (αὐτόνομοι), VIII, 46, 4 (ter).

Ibd. 31, 1: καὶ οἱ Λέσβιοι ξυμπλιόντες παρήγουν. Non Lesbii universi una navigantes hortati sunt, sed Lesbii ii, qui una navigabant, hoc est, duabus litteris geminatis, οἱ Λέσβιοι οἱ ξυμπλιόντες. Paulo post scribendum esse οὐδενὶ γὰρ ἀκουσίῳ ἀφιχθαι pro ἀκουσίως, nulli invito et non optanti, οὐδενὶ οὐκ ἀσμένῳ (IV, 85, 2), sero animadverto iam Lindavium vidisse.¹⁾

Ibd. 42, 4: ἐλάχιστα γὰρ ἂν πεισθείησαν ἀμαρτάνειν. Præcedit: πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο ἢ πόλις. Requiritur igitur πεισθείη Dobrens sensit. Una vocali mutata scribendum: ἂν πεισθείη συναμαρτάνειν, quo verbo Thucydides c. 43, 4 utitur.

Ibd. 43, 4: νῦν δὲ πρὸς ὀργὴν ἦντινα τύχητε ἐστίν

¹⁾ Cap. 44 miror non recipi ἔλεειν pro εἶεν a Fittbogenio inventum, nec minus c. 39, 5 Græce dictum putari οὐδὲν διαφίρων τιμῶμαι pro διαφερόντως.

ὅτε σφαλέντες τὴν τοῦ πείσαντος μίαν γνώμην ζημοῦτε. Ad πρὸς ὀργήν, quod notissimum est iracunde significare, perverse additur ἦντινα τύχητε (debebat præterea ἔχοντες). Dividendæ aliter litteræ: τῶν δὲ πρὸς ὀργήν, ἦν τινα τύχητε σφαλέντες, τὴν τοῦ πείσαντος κ. τ. λ.

Ibd. 52, 2 scribendum puto: τοὺς τι ἀδίκους κολάσειν, παρὰ δίκην δὲ οὐδένα. Nam τέ incommodum est.¹⁾

Ibd. 67, 1: παλαιὰς ἀρετὰς τοῖς αἰσχρόν τε δρωῖσι διπλασίας ζημίας esse debere (duplices pœnas), adeo prave mihi dici videtur, ut suspicer post διπλασίας excidisse αἰτίας (διπλασίας αἰτίας ζημίας).²⁾

Ibd. 81, 3: Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόρευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν. Mirifice prætextus interficiendi significatur participio addito articulo. Scribendum: ἐπιφέροντες, ὅτι τὸν δῆμον καταλύουσιν. (Poterat etiam

¹⁾ Cap. 56 extr. nihil certius Heilmanni correctione et explicatione. Relinquitur submolesta et inanis discriminis species in ξυμφέρον et ὠφέλιμον, ut non raro in orationibus Thucydideis. In superstitionis enim philologicæ parte ponere soleo, quod plerique has orationes tantopere admirantur. Ego egregium et prudentissimum rerum gestarum narratorem etiam in orationibus multa acute et cum subtili animorum et consiliorum humanorum intellegentia excogitasse et posuisse confiteor, sed ea, specie quadam novitatis et ex insolentia admirationis captum moleste et obscure elocutum et non raro inanibus falsisque acuminibus involvisse dico, interdum notiones pervertentem et permutantem, maximeque in partiendo membra quasi de industria non servantem tenentemque. Nam quod cogitatorum subtilitati exprimendæ non suffecisse orationis copias putant, erant quædam novis signanda nominibus, sed velim admiratores considerent, quid ipsi sapientiæ detractis involucris relinquunt. Admodum tamen antiqua est hæc admiratio non satis cauta.

²⁾ Cap. 58, 3 paulo propius ad litteras (ἐσθήμασι) accedit ἐδέσ-μασι quam quod Blomfieldus proposuit, ἐστιάμασι.

participium poni ὡς τὸν δῆμιον καταλίουοι.) Vitium vidit Dukerus.

Ibd. 82, 8: Πάντων δ' αὐτῶν αἴτιον ἀρχὴ ἢ διὰ πλεονεξίαν καὶ φιλοτιμίαν. Neque ἀρχή pro ἐπιθυμία τοῦ ἄρχειν cum scholiasta accipi recte potest, neque ἀρχὴ ἢ διὰ πλεονεξίαν (dominatus propter aviditatem) recte dicitur. Thucydides scripserat: πάντων δ' αὐτῶν ἀρχὴ ἢ διὰ πλεονεξίαν καὶ φιλοτιμίαν: omnium horum initium id fuit, quod propter aviditatem et honoris cupiditatem nascebatur (initium ex aviditate fuit). Ad enarrandum ἀρχή additum est αἴτιον.

Ibd. 84 (in loco iam ab antiquis damnato): οἷ τε μὲν ἐπὶ πλεονεξία, ἀπὸ ἴσων δ' ἡμίονα ἐπιόντες . . . ὁμῶς καὶ ἀπαραιτήτως ἐπιέλθοιεν. Scribendum ἄ τε, ut hoc respondeat superiori καὶ ὁπόσα. Nam duo genera iniuriarum et scelerum significantur, inferiorum ulciscendi et lucri cupiditate incensorem adversus superiores (ὁπόσα) et superiorum ira inflammatorum adversus inferiores (ἄ τε). Paulo post (2) scribendum: ἐν ᾧ μὲν βλάβη πτοῦσιν ἰσχὺν εἶχε τὸ φθορεῖν: in quo adversus eos, qui nihil nocebant, valebat invidia. Dativus βλάβη πτοῦσιν praecipitur quodammodo propter φθορεῖν. Quod in libris est μὲν βλάβη πτοῦσαν ἰσχὺν, sine sensu est.

Ibd. 89, 2 scrib.: θάλασσα ἀπελθοῦσα (pro ἐπιελθοῦσα) ἀπὸ τῆς τότε οὔσης γῆς. (Alii ἐπανελθοῦσα.) Deinde § 4 e scholiis restituendum ἐπισηπόμενον. Subiectum est τὸν σεισμόν. Ἀποσιτέλλειν intransitive accipi nequit.

Ibd. 90, 1: Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους ἐπολιμόνον καὶ ἄλλοι, ὡς ἐκάστοις ξενεβαιεν, ἐν τῇ Σικελίᾳ καὶ αὐτοὶ οἱ Σικελιώται ἐπ' ἀλλήλους στρατεύοντες καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οὖν τοῖς σφετέροις ξυμμάχοις. Iure Poppo et Classenius mirati sunt ἄλλους illos et a Siciliensibus et ab Atheniensibus separari; sed nihilo aptius, quod substituant, ἄλλα. Tollendum inscite additum καὶ ante αὐτοῖς:

bellum gesserunt et alii, Sicilienses ipsi inter se, et Athenienses sociique eorum. Separantur intestina incolarum bella et externum Atheniensium.

Ibd. 111, 1: οἱ δὲ Ἀμπρακιῶται καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι μὲν ἐτύγχανον οὕτως ἀθρόοι ξυνελθόντες, ὡς ἐγνώσαν ἀπίοντας, ὥρμησαν καὶ αὐτοὶ κ. τ. λ. Neque illi ὅσοι μὲν aliud respondet partitionis membrum neque ex illis ἐτύγχανον οὕτως ἀθρόοι ξυνελθόντες recta sententia efficitur, maximeque offendit οὕτως. Scribendum: ὅσοι ἐνετύγχανον αὐτοῖς, ἀθρόοι ξυνελθόντες, ὡς ἐγνώσαν ἀπίοντας, ὥρμησαν καὶ αὐτοὶ κ. τ. λ. (Classenius, difficultate animadversa, frustra molitur.)

Lib. IV, 1, 2: αἱ δὲ νῆες Μεσσηνήν ἐφρούρουν, καὶ ἄλλαι αἱ πληρούμεναι ἐμελλον αὐτόσε ἐγκαθορμισάμεναι τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν ποιήσεσθαι. Scrib.: καὶ ἄλλαι πληρούμεναι ἐμελλον, sublato αἱ, quod geminando ortum est.

Ibd. 9, 3: σφίσι δὲ τοῦ τείχους ταύτη ἀσθενεστάτου ὄντος ἐπισπάσεσθαι αὐτούς ἤγειτο προθυμήσεσθαι. Conantur enarrare, ut Kruegerus, Lacedæmonios passuros esse se eo allici. Sed neque Demosthenes ipse Lacedæmonios ad locum infirmissime munitum allicere volebat, neque qui errore aliquo allicitur, προθυμεῖται. Scribendum: ἐπιβήσεσθαι αὐτούς ἤγειτο προθυμήσεσθαι. Satis erat et rectius ἐπιβαίνειν προθυμήσεσθαι. Sed notus est hic post voluntatis consiliique et cognata verba futuri infinitivi apud Thucydidem usus (Krueger. ad I, 27, 2, synt. Gr. § 171 a not. 3).

Ibd. 11, 3: ὁρῶν . . . τοὺς τριηράρχους καὶ κυβερνήτας . . . ἀποκνοῦντας καὶ φυλασσομένους τῶν νεῶν μὴ ξυνηρίψωσιν. Genetivus non expeditur; nam partitiva notio hoc loco prorsus inepta est. Puto Thucydidem scripsisse τῶν νεῶν ξύντριψιν, ex rariore substantivo ortum esse ξυνηρίψωσιν et additum μὴ. (Non minus prave partitivus genetivus appellatur c. 64 init., ubi Hermocrates

sic se et cives in unum confundit, ut προειδόμενος αὐτῶν iungat.)

Ibd. 32, 4: Κατὰ νότου τε αἰεὶ ἔμελλον αὐτοῖς . . . οἱ πολέμοι ἔσεσθαι ψιλοὶ καὶ οἱ ἀπορώτατοι, τοξεύμασι καὶ ἀκοντίοις καὶ λίθοις καὶ σφενδόταις ἐκ πολλοῦ ἔχοντες ἀλκῆν. Scribendum videtur: οἱ ψιλοὶ καὶ ἀπορώτατοι (expediti quidem vel molestissimi).

Ibd. 40, 2: Ἀπιστοῦντές τε μὴ εἶναι τοὺς παραδόντας τοῖς τεθνεῶσιν ὁμοίους καὶ τινος ἐρομένου . . . ἀπεκρίνατο κ. τ. λ. Scribendum manifesto: Ἠπίστον τε μὴ εἶναι κ. τ. λ.¹⁾.

Ibd. 65, 4: Οὕτω τῇ παρούσῃ εὐνυχίᾳ χρώμενοι ἠξίουσιν σφίσι μηδὲν ἐναντιοῦσθαι. Recte animadversum est, de usu fortunæ non agi, sed de animis fortuna elatis; sed quod χρώμενοι deleri volunt, multo facilius et probabilius inde fit ἐρρωμένοι. (II, 8, 1: ἐρρωντο ἐς τὸν πόλεμον, VI, 17, 6.)

Ibd. 69, 1 et 2: τὴν Νισαίαν εὐθύς περιτειγίζον, νομίζοντες, εἰ, πρὶν ἐπιβοηθῆσαι τινας, ἐξέλοιεν, θύσσουν ἂν καὶ τὰ Μίγαρα προσχωρῆσαι — παρεγένετο δὲ . . . τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια — ἀρξάμενοι δ' ἀπὸ τοῦ τείχους, ὃ εἶχον, καὶ διοικοδομήσαντες τὸ πρὸς Μεγαρίας ἀπ' ἐκείνου ἐκατέρωθεν ἐς θάλασσαν τῆς Νισαίας τάφρον τε καὶ τείχη διελομένη ἢ στρατιὰ ἐκ τε τοῦ προαστείου λίθοις καὶ πλίνθοις χρώμενοι, καὶ κόπτοντες τὰ δένδρα καὶ ὕλην ἀπεσταύρουσιν εἰ πῃ διοιότι. Non potest ἀρξάμενοι δὲ de modo operis ullo pacto adiungi superiori περιτειγίζον, interpositis de consilio operis illis νομίζοντες κ. τ. λ. Requiritur verbum, cui adnectatur deinde χρώμενοι magis etiam ostendit, quod sequitur καὶ κόπτοντες . . . ἀπε-

¹⁾ Cap. 48, 3 conieceram παντί τε τρόπῳ. Occupaverat Poppo. Item cap. 52, 3 καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς (εὐπορία ἦν) Haackius et Gøller.

σταιφρον. Scribendum: *διελευνεν τῆ στρατιᾷ* (hoc additur, quod superiora de *στρατηγοῖς* dicta erant); operis divisi significatio hoc loco, ubi de solis Atheniensibus agitur nec ulla partitionis ratio indicatur (velut *κατὰ φιλίαν*), minus apta est. Alioquin scribendum erat *διελομένη τῆ γενεῇ* *ἢ* *στ.* (Male interpungitur ante *τάφρον*. Transverso muro contra Megarenses ducto ab illo inde loco, ubi is erat, usque ad mare ab utraque parte Nissæ fossam murumque perduxerunt.)

Ibd. 72, 4: *οὐ μίντοι ἐν γε τῷ παντὶ ἔργῳ βεβαίως οὐδέτεροι τελεντήσαντες ἀπεκρίθησαν*. Corruptum esse *τελεντήσαντες* consentitur; scribendum videtur: *βεβαίως οὐδέτεροι τέλει εὐτυχήσαντες ἀπεκρίθησαν*. (Proxima superiora alii recte correxerunt: *προσελάσαντας οἱ Ἀθηναῖοι ἀποκτείναντες ἐκτύλεσαν*.)

Ibd. 73, 4: *λογιζόμενοι καὶ οἱ ἐκείνων στρατηγοὶ μὴ ἀντίπαλον εἶναι οφίει τὸν κίνδυνον, . . ., ἄρξασι μάχης πρὸς πλείονας αὐτῶν τῆ λαβεῖν νικησόντας Μίγαρα τῆ σφυλίντιας τῷ βελτίστῳ τοῦ ὀπλιτικοῦ βλαφθῆναι, τοῖς δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν παρόντων μέρος ἕκαστον κινδυνεύειν, εἰκότως ἐθέλειν τολμᾶν*. Postrema hæc verba adeo nulla vincuntur legitima orationis structura, ut Kruegerus verbum *κινδυνεύειν* prorsus tolli voluerit, in quo ipsa sententiæ vis vertitur. Manifestum est enim hoc dici, adversarios (Peloponnesios), quibus minus gravis sit periculi et discriminis condicio, non sine causa pugnare velle; itaque duabus litteris initio et in fine sublatis sic scribendum est: *οἷς δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν παρόντων μέρος ἕκαστον κινδυνεύει. εἰκότως ἐθέλειν τολμᾶν*. Apparet partim, non totius periculum significari; ceterum eam partiti discriminis significationem non nego subobscuram esse. ipsius, ut opinor, Thucydidis culpa. Videtur intellegi voluisse, sive totarum Peloponnesiorum copiarum sive eius, qui adesset, exercitus ratio haberetur, periculum inter singulas civitates sic divisum

esse, ut victi non omnes simul optimam partem virium amitterent (ut Athenienses τὸ βέλτιστον τοῦ ὀπλιτικοῦ).¹⁾

Ibd. 87, 3 (in Brasidæ oratione): Οὐ γὰρ δὴ εἰκότως γ' ἂν τάδε πράσσοιμεν οὐδὲ ὀφείλομεν οἱ Λακεδαιμόνιοι μὴ κοινοῦ τινος ἀγαθοῦ αἰτία τοὺς μὴ βουλομένους ἐλευθεροῦν. Prima verba Kruegerus sic enarrat, quasi scriptum sit: οὐ γὰρ δὴ εἰκότως γ' ἂν ἐπράσσοιμεν (vel potius: οὐ γὰρ ἂν εἰκότως ἐπράσσοιμεν). Alii aliter; neque tamen efficiunt, ut recte τάδε de tali re intellegatur, quam Brasidas neget Lacedæmonios εἰκότως facturos (πράσσοιμεν ἂν). Scribendum videtur: οὐ γὰρ δὴ εἰκῆ οὕτως γ' ἂν τάδε πράσσοιμεν: neque enim sic temere et sine certo consilio hæc egerimus (agere nobis placet). Certam rem Brasidas Lacedæmoniis propositam esse dicit, quam impediri ab Acanthiis non possint pati. Paulo ante ironiam, quæ inesse putatur in τῷ ὑμείτερω εὐνῳ, non intellego, potiusque interpretor: ne ob benevolentiam erga vos (dum vobis faveatur parcaturque) oppugnentur pecuniis cet. Sic enim dici τὴν ὑμείτεραν εὐνοϊαν, τὸ ὑμείτερον εὐνοῦν notissimum est; (synt. Græc.

¹⁾ Cap. 86, 3 (in Brasidæ oratione) hæc verba: οὐ γὰρ ξυστασιῶσων ἦκα οὐδ' ἀσαφῆ τὴν ἐλευθερίαν νομίζω ἐπιφέρειν, εἰ τὸ πάτριον παρὲς τὸ πλεον τοῖς ὀλίγοις ἢ τὸ φλασσον τοῖς πᾶσι δουλώσαιμι, etiamsi omnes machinæ admoveantur, tamen ipsum contrarium ei, quod dici debeat, significare (Brasidas, si ita agat, veram et sinceram libertatem afferre), ad rectam antem sententiam efficiendam unam esse addendam litteram (οὐδ' ὄν σαφῆ, hoc est, non sinceram allaturum me libertatem puto, si ita agam), dixi in *annal. philol. Dan.* I p. 41 et 174. Postea vidi iam Bauerum id intellexisse. Contemnitur tamen facillima et certissima emendatio et artificia adhibentur. Non minus certum c. 98 extr. a Poppone inventum, in quod ipse quoque, cum in legendo solo Kruegeri exemplo nterer, incidi: μὴ ἀπιστοῦσιν ἐκ τῆς Βοιωτῶν γῆς . . . ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια τοὺς νεκροὺς σπεύδουσιν ἀναιρεῖσθαι προ σπένδουσιν.

§ 67 b, Thucyd. I, 33, 3: φόβω τῷ ὑμετέρῳ ἐτὶ τὴν ὑμετέραν ἐπιχείρησιν).

Ibd. 117, 3: καὶ ἔμελλον ἐπὶ μείζον χωρήσαντος αὐτοῦ καὶ ἀντίπαλα καταστήσαντος, τῶν μὲν σίρεισθαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ ἴσου ἀμυνόμενοι κινδυνεύειν καὶ κρατήσσειν. Postrema corrupta esse consentiunt. Scribendum videtur: τοὺς δὲ (τοὺς Ἀθηναίους) ἐκ τοῦ ἴσου ἀμυνόμενοι κινδυνεύειν, εἰ καὶ κρατήσσειν. Incerta et cum periculo victoria proponebatur. (Τῶν μὲν ad captivos e Pylo quin pertineat, dubitari non oportuit.)¹⁾

Ibd. 122, 1: Καὶ ἡ μὲν στρατιὰ πάλιν διέβη ἐς Τρωάνην, οἱ δὲ τῷ Βρασιδᾷ ἀνήγγελλον τὴν ξυνοθήκην, καὶ ἐδέξαντο πάντες οἱ ἐπὶ Θράκης ξύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων τὰ πεπραγμένα. Brasidæ quidem inducias legati iam advenientes nuntiaverant (ἀφικνοῦνται παρ' αὐτόν) nec ulla alia de causa retro cessit exercitus; nunc non de nuntiatis Brasidæ induciis agi ostendit etiam, quod de effectu additur καὶ ἐδέξαντο. Scribendum: οἱ δὲ ξὺν τῷ Βρασιδᾷ.

Ibd. 123, 2: Διὸ καὶ οἱ Μενδαῖοι μᾶλλον ἐτόλμησαν, τὴν τε τοῦ Βρασιδου γνώμην ὀρῶντες ἐτοίμην . . . καὶ ἄμα τῶν πρᾶσοόντων σφίσιν ὀλίγων τε ὄντων καὶ, ὡς τότε ἐμίλλησαν, οὐκέτι ἀνέντων. Mira hæc est causa audendi, quod, qui rem agebant, pauci essent; (nam frustra Kruegerus hoc, quod primum ponitur, de causæ loco demovere conatur). Scribendum videtur: τῶν πρᾶσοόντων ὀργίλων τε ὄντων: ira et studio incensi ferebantur. Σφίσιν recte Kruegerus e proximo versu huc retractum iudicat. (Fuit, cum mallem: οὐκ ὀλίγων.)

¹⁾ Cap. 118, 9 vitia video (et in hac coniunctione: ἐκκλησίαν ποιήσαντας τοὺς στρατηγοὺς . . . βουλευσασθαι Ἀθηναίους, quoniam, quod subiecto latius patenti post adiungitur participium cum subiecto minus late patenti, inde non sequitur, præcedenti subiecto minoris ambitus et participio superaddi posse in verbo primario subiectum amplioris ambitus, et in his καθ' ὃ τι ἂν εἰρή ἢ πρῆσβεία), sed auxilium afferre nequeo.

Ibd. 128 extr.: καὶ ἐς τὸ λοιπὸν (ὁ Περδίκκας) τῶν Πελοποννησίων τῇ μὲν γνώμῃ δι' Ἀθηναίους οὐ ξύνηθες μίσος εἶχεν, τῶν δὲ ἀναγκαίων ξυμφόρων διανοστής ἐπρασεν, ὅτῳ τρόπῳ τάχιστα τοῖς μὲν ξυμβήσεται, τῶν δὲ ἀπαλλάξεται. Neque dicitur διανοστήναι τῶν ξυμφόρων neque Perdiccas utilitate necessaria neglecta a Lacedæmoniis ad Athenienses transire cupiebat, sed, quantum animi sententia propter Atheniensium iniurias insolitum ei erat Peloponnesios odesse, tamen utilitate cogente se ab iis removebat. Scribendum igitur: τῷ δὲ ἀναγκαίῳ ξυμφόρῳ διανοστής (διαστάς?).

Ibd. 133, 2: οἱ δὲ ἄλλην ἰρείαν ἐκ τοῦ νόμου τοῦ προκειμένου κατεστήσαντο Φαινίδα ὄνομα. Miratur Kruegerus additum τοῦ προκειμένου (quod proprie palam positam et fixam significat); ego et ipsam legis mentionem in tali re miror (vix enim cogitarant in lege condenda de fuga sacerdotis) et ἐκ τοῦ νόμου, quod non memini Græce dici pro νόμῳ. Itaque Thucydidem scripsisse tantum arbitrator: ἐκ τοῦ προκειμένου, hoc est, pro re nata et ex rerum statu, qui effectus erat. Novum enim hoc erat nec provisum; nec alioquin licebat novam sacerdotem facere priore viva. Qui interpolavit, non intellexit, quid esset ἐκ τοῦ προκειμένου. (Cfr. ad III, 12, 2.)

Lib. V, 22, 2: αὐτοὶ (οἱ Λακεδαιμόνιοι) πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμαχίαν ἐποιοῦντο, νομίζοντες ἤκιστ' ἂν σφίσι τοὺς τε Ἀργεῖους, ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον Ἀμπελίδου καὶ Λίγου ἐλθόντων ἐπισπίνδεσθαι, νομίσαντες αὐτοὺς ἄνευ Ἀθηναίων οὐ δεινοὺς εἶναι, καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστ' ἂν ἠουχάζειν· πρὸς γὰρ ἂν τοὺς Ἀθηναίους, εἰ ἐξῆν, χωρεῖν. Repetitum illud post νομίζοντες (sic enim putant) νομίσαντες αὐτοῖς, plane vitiosum esse Kruegerus fatetur; et tamen variatum tempus (νομίζοντες . . . νομίσαντες) non commemoravit. Quid dicam de ἤκιστ' ἂν . . . οὐ δεινοὺς pro ἤκιστ' ἂν δεινοὺς? Apparet prorsus separata esse νομίζοντες, quod ad

Lacedæmonios pertinet, et νομίσαντες, quod ad Argivos; ideo enim hi noluerant ἐπισηπένδεσθαι, quod putabant Lacedæmonios (αὐτούς) sine Atheniensibus sibi non timendos esse. Verum sic manifestum fit ad hæc νομιζόντες τοὺς τε Ἀργείους ἤκιστ' ἂν deesse infinitivum, quo addito hæc sententia alteri illi adiungatur: καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστα ἂν ἤουχάζειν. Is infinitivus ante ἐπειδὴ excidit, cum sic Thucydides scripsisset: νομιζόντες ἤκιστ' ἂν οφίοι τοὺς τε Ἀργείους ἐπισηπένδεσθαι, (ἐπειδὴ . . . οὐ δεινούς εἶναι), καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστα ἂν ἤουχάζειν. Lacedæmonii societatem cum Atheniensibus faciebant ad terrorem Argivis iniiciendum, quos, quoniam inducias confirmare noluissent, sibi bellum illaturos credebant.

Ibd. 54, 3 recte Bekkerus comma post ταύτην sustulit (τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς ἐξελθόντες τετραδὶ φθίνοντος καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην πάντα τὸν χρόνον εἰσβαλλὼν ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν καὶ ἰδύου), sed quæ efficeretur sententia, nemo præter ipsum vidit; (nam ipsum vidisse credo;) itaque locum se intellegere negant. Argivi fraude, minime sane subtili, utentes, ne mense Carne, ut adversarii, quiescere cogerentur, per totum tempus unum diem se agere finxerunt eodemque omnes numero nomineque signarunt, τριακάδα φθίνοντος mensis, qui Carneum præcedebat, appellantes. Simili artificio Alexander, ut Dæsium mensem vitaret, alterum Artemisium egit (Plut. Alex. c. 16). Hoc est enim ἡμέραν τινά aut μῆνα ἄγειν.¹⁾

Ibd. 66, 1 recte iam alii viderunt, non terrorem Lacedæmoniorum significari, sed admirabilem disciplinam et belli artem. Verum error non in verbo esse videtur, sed, quod præcedebat οἱ τε Λακεδαιμόνιοι, interpolando hic quoque scriptum eundem casum suspicor, cum a Thu-

¹⁾ Cap. 55, 2 ἐφ' ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα pro ἀφ' ἑκ. scripseram coniectura, cum id in cod. Cassel. et altero præterea esse et a Gællero receptum nescirem.

cydide relictum esset: *μάλιστα δὴ Λακεδαιμονίους, ἐς ὃ ἐμίμνηντο, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἐξεπλάγησαν.* Nam etiam *ἐμίμνηντο* longe aptius ad ceteros, qui admirabantur, quam ad ipsos Lacedæmonios refertur.

Ibd. 72, 2: *Ἄλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε τῇ ἀνδρίᾳ ἔδειξαν οὐχ ἥσσον περιγεγόμενοι.* Hoc vero novum et inauditum, Lacedæmonios, bellicæ artis inter Græcos principes, semper maxime peritia belli inferiores fuisse (quod ipsum *ἐλασσωμένους* imperfecto tempore dicendum erat; si *ἐλασσωθέντες* de pugnarum eventu accipitur, ἀπειρία potius dicendum videtur fuisse;) sed aliter Thucydidem scripsisse vel solum *οὐχ ἥσσον περιγεγόμενοι* ostendit, quod aliam in iis rem ante laudatam declarat. Scripserat autem una voce minus: *Ἄλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι, τότε τῇ ἀνδρίᾳ ἔδειξαν οὐχ ἥσσον περιγεγόμενοι.* Non animadverso, ad utrumque dativum pertinere *περιγεγόμενοι* („Lacedæm., qui semper arte, tum non minus virtute se præstare ostenderunt“), additum est manifestissima interpolatione *ἐλασσωθέντες*. (Interpolationis e Thucydidis libris exempla ad III, 12, 2 collegi.) (Paulo post § 3 τοῦ μὴ φθῆναι τὴν κατάληψιν sic interpretandum est: ne se circumventio præoccuparet.)

Lib. VI, 16, 4 (in Alcibiadis oratione): *ἀλλ' ὥσπερ θυστηχοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα, ἐν τῷ ὁμοίῳ τις ἀνεχίοθω καὶ ὑπὸ τῶν εὐπραγούντων ὑπερφρονούμενος, ἢ τὰ ἴσα νέμων τὰ ὁμοία ἀνταξιούτω.* Homines Alcibiadis similes si fortunas everterint, alloquio non frui ceterorum, et nimium videtur et ex altera parte leve; consolandi significatio neque in *προσαγορεύω* neque in *προσηγορῶ* apud antiquos est. Scripsitne Thucydides *προσαρκούμεθα* (levamur ope et auxilio)?

Ibd. 21, 2: *αὐτόθεν δὲ παρασκευῇ ἀξιόχρεω εἰπεῖναι, γνόντας κ. τ. λ.* Non puto post interposita illa *αἰσχρὸν δὲ ἀπελθεῖν κ. τ. λ.* repeti posse ex superioribus

δει, sed id ipsum post δέ excidisse. Nam ex αιοχρόν quidem, quod Poppo vult, elici omnino nequit. (Strab. I p. 9 recte Coraēs: πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα παρασκευαίτινες . . . , τῷ μαθεῖν τῆς χώρας τὴν φύσιν καὶ ζῶον καὶ φυτῶν ἰδέας· προσθεῖναι δὲ δεῖ καὶ τὰ τῆς θαλάσσης. Imperite contra dixit Kramerus. Apud Plutarchum cons. ad Apollon. c. 33 init. p. 118 D mire editur: Ἀποβλέπειν δὲ καὶ πρὸς τοὺς εὐγενῶς . . . τοὺς ἐπὶ τοῖς νίοις γενομένους θανάτους ὑποστάντας pro δὲ δεῖ. Cfr. ad Plat. sophist. p. 248 D.)

Ibd. 35: οἱ μὲν, ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι οὐδ' ἀληθῆ ἔστιν ἃ λέγει, τοῖς δὲ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἂν δράσειαν κ. τ. λ. Scrib.: ἃ λέγεται, οἱ δὲ, εἰ κ. τ. λ.

Ibd. 39, 2 (in Athenagoræ oratione): Ἄλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὃ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέστατοι ἔστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικιώτατοι, εἰ εἰδότες τολμᾶτε ἄλλ' ἤτοι μαθόντες γε ἢ μεταγρόντες τὸ τῆς πύλεως ξύμπασι κοινὸν αὐξετε. Ineptissime inter hanc partitionem cum adiecta condicione: ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ . . . , ἢ ἀδικιώτατοι, εἰ . . . , interponitur ἢ ἀμαθέστατοι. plane idem significans, quod ἀξυνετώτατοι. Non minus pravum ἔστε. Nam illa ἄλλ' ἔτι καὶ νῦν (at vel nunc saltem) aperte ad sequentem imperativum pertinent, repetito ob plura interposita ἀλλά (ἀλλ' ἤτοι), et perverse ab eo divellitur interposito illo indicativo. Sublato additamento, quod natum est ob illa ὧν . . . Ἑλλήνων paulo longius a πάντων seiuncta, scribendum: Ἄλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὃ παντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικιώτατοι κ. τ. λ. (Ad III, 12, 2.)¹⁾

Ibd. 48: τοὺς δὲ φίλους ποιεῖσθαι, ἵνα οἶτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι. Ad Athenienses refertur ἔχωσι. Sed de iis

¹⁾ Sero video Popponem in idem incidisse, sed instabili suspicione.

recte dici potest *οἶτον ἔχειν, στρατιάν ἔχειν* non potest, quasi sine exercitu advenerint. Scribendum *παρέχῳσι* de Siculis.

Ibd. 62, 4: *καὶ τὰνδράποδα ἀπέδοσαν καὶ γέγοντο ἐξ αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα*. Recte improbat *ἀπέδοσαν* pro *ἀπέδαντο*; neque tamen hoc reponendum, quod commutari cum illo non poterat, sed *ἀπεδόθησαν*. (De plurali numero verbi nihil ut dicendum sit, facit adiunctum *γέγοντο τάλαντα*.)¹⁾

Ibd. 69, 5 scribendum: *καὶ εἴ τι ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις ῥᾶον αὐτοῖς ὑπακούουσιν ἔσται*. (Ipsi leniori conditione pareant) pro *ὑπακούσεται*, quod nihil est. (In *ἔσται* incidit etiam Bœhmus.)

Ibd. 77 extr.: *καὶ οἰόμεθα τοῦ ἀποθεῖν ξυνοίκον προαπολλυμένου οὐ καὶ ἐς αὐτὸν τινα ἤξειν τὸ δεινόν, πρὸ δ' αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα καθ' αὐτὸν θυστηχεῖν*. Extremorum verborum acumen obscuratum est. Neque quod *πρὸ αὐτοῦ τὸν πάσχοντα* volunt esse *τὸν πρὸ αὐτοῦ π.*, fieri potest, interposito *μᾶλλον*, et, si ea, quam putant, esset sententia, *καθ' αὐτὸν* necessario primo loco poneretur (*καθ' αὐτὸν δ' μᾶλλον τὸν πρὸ αὐτοῦ πάσχοντα θυστηχεῖν*). Scripserat Thucydides: *πρὸ δ' αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα ἢ καθ' αὐτὸν θυστηχεῖν*: eumque, qui (nunc) patiat, magis ante ipsum (*τινά* illum, cuius error significatur) quam per se et solum miserum esse. (Ipse enim mox comes miseriæ erit.)

Ibd. 82, 2: *Ἡμεῖς γὰρ Ἴωνες ὄντες Πελοποννησίοις, Δωριεῦσι καὶ πλείουσιν οὔσι καὶ παροικοῦσιν, ἐσκεψάμεθα ὅτῳ τρόπῳ ἤμιστα αὐτῶν ὑπακουσόμεθα*. Ut IV, 93, 2 feratur *αὐτῷ* superpositum *τῷ Ἰπποκράτει*, nullo tamen pacto ferri potest *Πελοποννησίοις* superpositum *αὐτῶν*, pro quo ponendum est *αὐτοί*. Primum tan-

¹⁾ Cap. 60, 2 ante multos annos, cum priore Kruegeri exemplo uterer, in quo nulla Reiskii Touplique coniecturæ mentio fit, conieceram ipse scribendum: *οὐκ ἀνάπαντα ἐφαίνετο*.

tum suam ipsorum libertatem se tueri voluisse Athenienses dicunt, deinde hinc ad principatum et imperium progressos. Id pronomen nescio quis dormitans obiectum verbi fecit.

Ibd. 91, 6: *καὶ τὰς τοῦ Λαυρίου τῶν ἀργυρείων μεταλλῶν προσόδους καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικαστηρίων νῦν ὠφελοῦνται, εὐθύς ἀποστερήσονται.* Iam alii δικαστηρίων mentionem mirati sunt eorumque cum argenti fodinis et agris coniunctionem. Nam in urbe iudicia omnia maiora fiebant nec ea obsidione fore ut statim intermitterentur, Alcibiades dicere potuisse videtur. In mentem venit, Thucydidem fortasse *δεκατευτηρίων* scripsisse eoque nomine omnia significasse loca, ubi aliquid publici reditus et *τὰ τέλη* exigentur; nam quæ proprie *δεκάται* appellantur, earum exigua in Attica vestigia sunt, a Bœckhio de œcon. publ. Atheniensium I p. 443 edit. sec. monstrata. Sed ut hoc incertum, ita certum, quod sequitur: *μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων προσόδου, ἧσσον διαφορομένης, οἱ τὰ παρ' ὑμῶν νομίσαντες ἤδη κατὰ κράτος πολεμείσθαι ὀλιγορήσουσιν*, et aliud verbum pro *διαφορεῖσθαι* et (quod minus animadversum est) necessario futurum tempus requiri, deinde temporis aut condicionis significationem. Videtur fuisse *διαπορευσομένης, εἰ . . . ὀλιγορήσουσιν*. De *εἰ* dubitatio nulla est; pro *διαπορευσομένης* potest etiam fuisse *διακομιουμένης*.

Ibd. 97, 1 scribendum: *Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταύτης τῆς νυκτός, ἢ τῇ ἐπιγιγνομένῃ* (sic Poppo, in libris omittitur ἢ) *ἡμέρᾳ ἐξητάζοντο, ἐλαθον* (libri *ἐξητάζοντο καὶ ἐλαθον*) *αὐτούς παντὶ ἤδη τῷ στρατεύματι ἐκ τῆς Κατάνης σχόντες κατὰ τὸν Λίοντα καλούμενον.* Nocte, quam insecuto die (insecutus est dies, quo) Syracusani copiarum recensum superiore capite commemoratum fecerunt, iam Athenienses cet. Omisso errore ἢ additum est *καί*. Quod quidam post *ἐξητάζοντο* verbum excidisse putarunt (*ἀνήγοντο*), prorsus eam coniecturam evertit *ἐκ τῆς Κατάνης*

adiunctum ad *σχόντες*, quod cum *ἀνήγοντο* coniungendum necessario fuerat.

Lib. VII, 13, 3: *οἱ μὲν ἐπ' αὐτομολίας προφύσει ἀπέρχονται*. Scribendum videtur: *ἐπ' αἰχμαλωτίας προφάσει*. Transfugiebant ad hostes specie captivorum, captos se fingentes. Diodorus et Plutarchus *αἰχμαλωσίαν* scribunt.

Ibd. 25, 4: *ἐκ τε τῶν ἀκάτων ὤνευον ἀναδόμενοι τοὺς σταυροὺς καὶ ἀνέκλων καὶ κατακολυμβῶντες ἐξέπριον*. Ad evellendos vallos non scaphis, ad eam rem ineptis, sed ea, quam ob hanc ipsam causam Thucydides superioribus verbis descripsit, nave usi sunt Athenienses, cum funes vallis iniectos alligassent ad navis partem ei rei aptam; ea erant capita antennarum: *ἐκ τῶν κεράτων . . . ἀναδόμενοι*.

Ibd. 28, 3 scribendum est: *καὶ τὸν παράλογον τοσοῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἕλλησι τῆς δυνάμεως καὶ τόλμης, ὅσοι (pro ὅσον) κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ μὲν ἐνιαυτὸν, οἱ δὲ δύο . . . ἐνόμιζον περιοίσειν αὐτοὺς, εἰ οἱ Πελοποννήσιοι ἐσβάλοιεν ἐς τὴν χώραν, ὥστε ἔπει ἐπτακαίδεκάτῳ . . . ἦλθον ἐς Σικελίαν*. Tum demum rectum esset ὅσον, si sic oratio conformata esset: ὅσον, *ἐκείνων κατ' ἀρχὰς . . . νομιζόντων, . . . ἐς τὴν χώραν, ἔπει ἐπτακαίδεκάτῳ . . . ἦλθον*.

Ibd. 31, 3: *ἀγγέλλων, ὅτι οἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἰσφίσειν ἀνθορμούσαι οὔτε καταλύουσι τὸν πόλεμον ναυμαχεῖν τε μέλλουσι*. Καταλύουσι τὸν πόλεμον non naves, sed civitates pacem facientes. Conon nuntiavit, naves sibi oppositas, non, quod speraverat, statione decedere; id est *καταλύειν τὴν φρουράν, τὴν φυλακὴν* aut simpliciter *καταλύειν* (portu repetito). Manifestissimum igitur tenemus additamentum hominis in hoc verbi usu aberrantis. (Cfr. ad III, 12, 2.)

Ibd. 36, 5: *Τῇ τε πρότερον ἀμαθία τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι, τὸ ἀντίρροπον ξυγκροῦσαι, μάλιστα*

ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι. Vitiosus infinitivi accusativus et ipsum ἀντίπρωρον pro adverbio positum. Codices ξυγκρούσει. Scribendum videtur: τῇ . . . ἀμαθία . . . δοκούσῃ εἶναι ἐς τὸ ἀντίπρωρον ξυγκρούσει μάλιστα ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι.

Ibd. 40, 3: ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμιέλλοντας κόπῳ ἀλίσκεσθαι. Videtur scribendum: κόπῳ ἀναλίσκεσθαι, consumi et conteri. Vid. lex.

Ibd. 42, 5: καὶ ξυνομοωτάτην ἤγειτο διαπολιέμῃσιν. Eodem modo c. 86, 1: ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τήροισιν. Articulum recte annotant apud superlativum praedicatori ne ferri quidem posse; sed pronomen demonstrativum subiecti loco ponendum fuisse videtur, genere ad substantivum accommodato (synt. Gr. § 11 not. 1): καὶ ξυνομοωτάτην ταύτην ἤγειτο διαπολιέμῃσιν, ἀσφαλεστάτην ταύτην εἶναι νομίσαντες τήροισιν. Et sic Thucydidem scripsisse arbitror; error quam facilis fuerit post litteras τατην, apparet.

Ibd. 43, 2: καὶ τοὺς λιθολόγους καὶ τέκτονας πάντας λαβὼν καὶ ἄλλην παρασκευὴν τοξενμάτων τε καὶ ὅσα ἔδει, ἦν κρατῶσι, τειχίζοντας ἔχειν. Recte Kruegerus τοξενμάτων iu muniendi apparatu mentionem miratur; (ad defendenda opera omni exercitu et omni telorum genere usuri erant). Videtur Thucydides μοχλευμάτων posuisse, machinas significans ad pondera movenda et sursum tollenda; etsi μοχλεύω, μοχλευτής, μόχλευσις apud scriptores reperitur, μόχλευμα nou reperitur.

Ibd. 47, 2: ἕως ἔτι τὸ πύλαγος οἷόν τε περαιούσθαι καὶ τοῦ στρατεύματος ταῖς γούνας ἐπιελθούσαις ναυαὶ κρατεῖν. Neque στρατεύματα (nam partitivum genetivum esse volunt) pro classe simpliciter ponitur, et vel sic iuutiliter id uomen primo loco cum pondere poueretur, nec κρατεῖν h. l. ullo modo absolute dici potest. Et cur saltem (γούνας) navibus postremum advectis superior esse Demosthenes vult, nou omnino superior? Itaque mendum

esse in *στρατεύματος* recte statuitur; sed quo id, quod sub illo lateat, spectet, ipsa illa particula *γούν* ostendere videtur. Scribendum enim puto: *καὶ τοῦ θεραιπέυματος ταῖς γούν ἐπελθούσαις ναυοὶ κρατεῖν*, ut dativus ad substantivum pertineat (synt. Gr. § 34 not. 2): dum ad reficiendas saltem postremum advectas naves necessariis (reficiendi instrumento) potiri liceat. (Cap. 48 extr. aut *χρήμασιν οἷς* aut cum Poppone *χρήμασιν ᾧ* de genere scribendum est. Cap. 50, 1 cum in codicibus bonis sit: *ἢ τοῖς Συρακοσίοις στάσις ἐς φίλια ἐξεπεπιτώκει*, Banerus rectissime scripsit: *ἢ τοῖς Συρακοσίοις στάσις φίλια ἐξεπεπιτώκει*. Decepit interpolatorem paulo rarior in adiectivis, in participiis non rarus ordo; vid. synt. Gr. § 9 a n. 1 et quæ in imo margine adduntur. Cfr. Xen. Ages. 1, 10: *τάς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις Ἑλληνίδας*, Hellen. III, 2, 9: *καταλειπὼν τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις φίλιας ἐν εἰρήνῃ*, Aristoph. Ach. 1210: *τῆς ἐν μάχῃ συμβολῆς βραείας*, et ea, ubi pro adiectivo præpositio est, velut Thucyd. VIII, 47: *τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον ἐς τὴν πατρίδα*, et I, 18: *μετὰ τὴν τυράννων κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος*. Eiectam esse factionem, quæ Syracusanis faveret, ad rem pertinebat; quo abisset, nihil ad rem.)

Ibd. 57, 4: *Τούτων Χιοὶ οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες αὐτόνομοι ξυνίσποντο*. Hoc αὐτόνομοι et historiae testimonio redarguitur et manifesto ceteris, quæ Thucydides dicit, repugnat; nam post triperititam illam divisionem (*οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δ' ἀπὸ ξυμμαχίας, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ μισθοφόροι*), in primo genere (*τῶν μὲν ὑπήκων καὶ φόρου ὑποτελῶν*) apertissime cum reliquis ex Eubœa, insulis, Ionia extremo loco Chios ponit (*Μιλήσιοι καὶ Σάμιοι καὶ Χιοὶ*). Tantum hoc in Chiis excipit, quod, ut paulo post de Methymnæis dicit, quorum prorsus eadem erat condicio, *ναυοὶ καὶ οὐ φόρον ὑπήκοοι* erant, hoc est: *οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες*. Aliquis, qui non animadverterat, verbis

contrarie relatis rem contineri, addidit ex superioribus *αὐτόνομοι*. (Vid. ad III, 12, 2.) Ad *αὐτονόμους* Thucydides pervenit § 6.¹⁾

Ibd. 75, 3: *επακολουθοῦντες ἐς ὅσον δύναιτο, εἴ τω δὲ προλίποι ἢ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα, οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειασμῶν καὶ οἰμωγῆς ὑπολείπομενοι*. Absurdum *ὀλίγων*, pro quo ferri contrarium posset *πολλῶν*. Sed tolli sine temeritate nequit. Videtur fuisse: *οὐκ ἄνευ ἀλόγων ἐπιθειασμῶν καὶ οἰμωγῆς*, quales dolore dementes fundunt.²⁾

Lib. VIII, 2, 2. Num *ξυμπροθυμηθέντες ἔτι* (pro *ἐπι*) *πλέον*?

Ibd. 22, 1: *οἱ Χίοι . . . οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων πλήθει παρόντες ἀποστῆσαι τὰς πόλεις καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡς πλεί-*

¹⁾ Cap. 56, 4 conieceram *ξυλλόγου*, ignarus idem Heilmanno placuisse; § 3 nihil ultra id movendum, quod Kruegerus vidit, *αὐτοὶ αὐτὸ μόνου* scribendum esse, nisi ut rectius verba interpungatur; nam cohaerent haec: *καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὐτὸ μόνου*, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν *ξυμβοηθησάντων σφίσι* . . . *προκόψαντες*, interpositis illis: *ἡγεμόνες τε γενόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ τὴν σφετέρην πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεύσαι τε καὶ τοῦ ναυτικοῦ μὲγα μέρος*. Ex *ἐμπαρασχόντες* ad *μὲγα μέρος* sumitur tantum *παρασχόντες*. Frustra *προκόπτειν ναυτικοῦ μὲγα μέρος* nituntur ut enarrent.

²⁾ Cap. 63, 3 non abiciendum pnto, quod codices meliores tenent: *δικαίως ἂν αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδοιτε*, de *μὴ* in sententia potentiali posito veritus negligere similitudinem eorum, quae ad Euripidis *Iph. Aul.* 373 commemoravi. Singularis est ratio eorum locorum, in quibus in interrogatione potentiali negationem significante alia est praeterea negatio (VI, 18, 1: *τί ἂν λέγοντες . . . μὴ βοηθοῖμεν*; Xen. mem. III, 1, 10, Plat. *Cratyl.* 429 D: *πῶς ἂν μὴ τὸ δὲ λέγοι*; Eurip. *Iphig. Aul.* 977); sed tamen eodem pertinent. In Thucydidis loco hoc saltem recte Poppo sensit, *δικαίως* ab imperativo alienum esse; qui iubetur *δικαίως μὴ προδιδόναι*, simul iubetur *ἀδίκα* *προδιδόναι*.

στους οφίοι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε κ. τ. λ. Participium παρόντες et ad sententiam et ad constructionem ineptum est, πλήθει ad sententiam; nam multitudo quidem adscitis Peloponnesiis maior futura erat. Scribendum: ἄνευ τε Πελοποννησίων πειθοὶ πειρωῶνται ἀποστῆσαι τὰς πόλεις καὶ, βουλόμενοι ἅμα ὡς πλείστους οφίοι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε . . . καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων . . . παρήει. Duae res susceperunt Chii, alteram ἄνευ Πελ. sine armis, alteram ipsi cum Peloponnesiis coniuncti armis.

Ibd. 27, 3 scribendum: ἢ (τῇ πόλει) μόλις ἐπὶ ταῖς γεγεννημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχεσθαι μετὰ βεβαίον παρασκευῆς καθ' ἰκουσίαν, ἢ πάνυ γε ἀνάγκη, προτίρα ποι ἐπιχειρεῖν, οὐ δὴ (pro ποῦ δὴ aut σπουδῇ), μὴ βιαζομένη γε, πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους εἶναι (nec vero, nisi cogatur, sponte pericula subire). Adeo sententia perspicua et necessaria, adeo facilis correctio, ut nihil addendum sit, nisi (cavendi erroris causa) οὐ δὴ ut ante (§ 2) οὐ μόνον recte poni in oratione pendente ab ἔφρ.

Ibd. 29, 2 primum necessario retinendum παρὰ πέντε ναῦς πλίον (alioquin enim plane non indicatur, quanto plus Tissaphernes dederit); deinde scribendum est: ἐς γὰρ πέντε ναῦς καὶ πενήκοντα (sic codd.) τριάκοντα (codd. praeter Vatic. τρία) τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός. Triginta talenta stipendium menstruum erat sexaginta navium, si bini oboli in diem darentur; cum igitur hoc in quinquaginta quinque naves daretur, nautæ παρὰ πέντε ναῦς plus accipiebant (um fünf Schiffe mehr), id est, tanto plus, quantum adiciebat quinque navium stipendium in reliquis quinquaginta quinque distributum. Cum excidisset τριάκοντα post πενήκοντα, id mendum in Vaticano relictum est, in ceteris occultatum, addito infeliciter τρία.

Ibd. 45, 4 e codicum vestigiis ἀναίοχνητοι εἶεν

πλουσιώτατοι ὄντες) efficitur ἀναίσχυνοι οἰεν, εἰ, πλουσιώτατοι ὄντες. De optativo mira Kruegerus narrat.

Ibd. 46, 4 scribendum videtur: ἀπό δὲ ἐκείνων, ἣν μὴ ποτε αὐτοὺς ἐξελῶσι (codd. et edd. αὐτοὺς μὴ ἐξελῶσι), μὴ ἐλευθερῶσαι, hoc est: a barbaris autem eos non liberare, nisi forte etiam ipsos (barbaros, Persas) sustulerint. Timeri posse Alcibiades significat, ne Lacedæmonii non solum Græcos Asiaticos a Persis liberent, sed fortasse etiam ipsos Persas evertant.

Ibd. 47, 2: ὥστε μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐς τοὺς βέλτιστους τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐπ' ὀλιγαρχία βούλεται καὶ οὐ πονηρία . . . κατελθὼν . . . ξυμπολιτεύειν. Neque βέλτιστοι neque βέλτιστοι τῶν ἀνθρώπων usquam appellantur optimates, qui satis significati sunt δυνατωτάτων appellatione, neque μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ, ὅτι βούλεται bene dicitur. Scribendum: περὶ αὐτοῦ ὡς βέλτιστου τῶν ἀνθρώπων, ὅτι κ. τ. λ. Omnium optimum prædicabant, quod ἐπ' ὀλιγαρχία redire vellet. Ἐς τοὺς ortum ex eo, quod præcedit, ἐς τοὺς δυνατωτάτους.

Ibd. 56, 5 sublata prava geminatione (ιι) et retracta vocali, quæ post ἀλλ' sæpe excidit, scribendum arbitror: ἐνιαῦθα δὴ οὐκέτι ἄλλ' ἢ ἄπορα νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐξηπατησθαι, δι' ὀργῆς ἀπελθόντες κ. τ. λ., nihil iam nisi rem sine exitu putantes seque deceptos, cet.

Ibd. 86, 4: ἐκείνος δὲ τοῦ τ' ἐπίπλου ἔπαυσε καὶ τοὺς ἰδίᾳ ὀργιζομένους λοιδορῶν ἀπέτρεπεν. Cur ἐλοιδορεῖ nihil facientes? et a qua re avertēbat? Scr.: λοιδορῶν ἀπέτρεπεν.

Ibd. 87, 4 adhibitis emendationibus Reiskii (ἐπιφανείς pro ἐπιφανής) et Dobrei (διαπολεμῆσαι ἄν) scribendum est: Ἐμοὶ μὲν τοι δοκεῖ σαφίστατον εἶναι ἱριβῆς ἔνεκα καὶ ἀνακωχῆς τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ναυτικόν οὐκ ἀγαγεῖν . . ., ἵνα, εἴγε ἐβουλήθη, διαπολεμῆσαι ἄν ἐπιφανείς δήπου οὐκ ἐνδοιαστῶς κομίσας γὰρ κ. τ. λ. In altera parte

sententiæ (ἐπεὶ . . . διαπολεμήσαι ἂν ἐπιφανείς) auditur tantum δοκεῖ, non σαφέστατον εἶναι.

Ibd. 89, 3, eiecto ἐπεπιπον, quod orationem et sententiam turbat quodque tres codices omittunt nec scholiastes habuit, e vestigiis codicum (οὕτωι, οὕτω, non οὐ τὸ) et scholiorum (ἐλεγον, ὅτι οὐκ ἀπαλλακτικῶς ἔχουσι τῆς ὀλιγαρχίας, ubi significari ἀπαλλαξείειν pro pravo futuro ἀπαλλάξειν Abreschius intellexit) scribendum est: φοβούμενοι δὲ, ὡς ἔφασαν, τό τ' ἐν τῇ Σάμῳ στρατεύμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην σπουδῇ πάνυ τοὺς τε ἐς τὴν Λακωνδαίμονα προεβουμένους, μὴ τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὐπω ἀπαλλαξείειν ἡξίουν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους εἰλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακιοχλίους ἔργῳ καὶ μὴ ὀνόματι χρῆναι ἀποδεικνύναι καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι. Excidisse verbum manifestum est, nec ullum aptius est quam ἡξίουν facileque id post litteras ἀξείειν omitti poterat. Sententia aperta est. Theramenes sociique eius nondum aperte abrogationem oligarchiæ præ se ferebant, sed expleri promissam oligarchiæ formam postulabant.

Cap. II.

Xenophon.

Thucydidem ætate proximus subsequitur Xenophon, cuius **historia Græca** quoniam Thucydidi argumento ipso adiungitur, ab ea incipiam. Ut autem omnium Xenophontis operum codices fere satis recentes sunt et in orationis et sententiarum forma facile currenti tamen mendis non ita raro interpolatione tectis depravati, valde antiqui et integritate auctoritateque præstantes nulli, etsi in aliis operibus unus et alter minus mendorum et in mendis plura vestigia veri habet, sic huius operis etiam aliquanto inferiores quam reliquorum esse videntur, lacunis quoque subinde

corrupti¹⁾. (De I, 2, 1 et 10, II, 2, 8 et 4, 34, VI, 5, 3 vid. pag. 110, 75 et 84, 56, 128, 19.)

Lib. I, 2, 5: *Στάγης δὲ ὁ Πέρσης . . . , ἐπεὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ στρατοπέδου διεσκαδασμένοι ἦσαν κατὰ τὰς ἰδίας λείας, βοηθησάντων τῶν ἰππίων, ἕνα μὲν ζῶν ἐλαβεν, ἐπὶ δὲ ἀπέκτεινε.* Scrib.: *βοηθήσας μετὰ τῶν ἰππίων.* Ipse advolavit equites ducens, non nescio unde advectis usus est.

Ibd. 4, 13: *θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι τὸν Ἀλκιβιάδην, λέγοντες, οἱ μὲν, ὡς κράτιστος εἶη τῶν πολιτῶν καὶ μόνος ἀπελογήθη, ὡς οὐ δικαίως φύγοι, ἐπιβουλευθεῖς δὲ ὑπὸ τῶν ἑλαττον ἐκείνου δυναμένων.* Et sententia et forma verbi (εἶη — ἀπελογήθη — φύγοι) ineptissima sunt illa *καὶ μόνος ἀπελογήθη.* Itaque tolli alii *ἀπελογήθη ὡς* volunt, alii (quod sane necessarium est) etiam *μόνος*. Sed nemini hæc sine ulla, quæ fingi possit, causa ad orationem perturbandam addere in mentem venit. Manifestum est latere aliquid cum *κράτιστος* coniunctum. Scripserat Xenophon: *καὶ μόνος ἀπλοήθη, καὶ ὡς οὐ δικαίως.* Simplex et apertum in Alcibiade ingenium laudant (mores dissolutos et superbiam excusantes), a ceterorum artibus tortuosus (*ποικιλία*) diversum. *Ἡθος* ipsum *ἀπλοῦν* est; de homine Xenophon novo et composito vocabulo usus est. (Cfr. *κακοήθης*, cet.)

¹⁾ Usus sum, cum hæc edenda describerem, Dindorfii editionibus Oxouiensibus (Hellenic. 1853) et Sauppilii. Hellenicorum codices omnes communes habent lacunas III, 4, 5 et 12 et V, 4, 9 et 10 (duplicem), annotationem e margine in orationem receptam VI, 4, 3. Quam pusilli et manifesti errores in omnibus hæreant, exemplo esse potest bis in libro primo (5, 16 et 7, 1) scriptum *δ' ἐν οἴκῳ* pro *οἴκοι* (I, 6, 8, III, 2, 6 et 4, 27, V, 3, 24 et 4, 2, in quibus locis nou præcedit *δε*). Dindorfius una et altera interpolatione codicis V deceptus est.

Ibd. § 14: ὑπερβαλλόμενοι οἱ ἐχθροὶ τὰ δοκοῦντα δίκαια εἶναι ἀπόντα αὐτὸν ἐπιέργουσαν τῆς πατρίδος. Neque ὑπερβάλλεσθαι τὰ δίκαια potest significare postulationem differre, neque Alcibiadis postulatio (tum, cum dilata dicitur,) iusta visa est, neque Alcibiadis ulla postulatio dilata est, sed reiecta postulatio de causa statim dicenda iudiciumque primum contra eius voluntatem dilatum, deinde is ad id revocatus. Scribendum: ὑπερβαλλόμενοι τῷ δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι, specie iustitia: superiores.

Ibd. 6, 21 ἐγειρόμενοι post ἀγκύρας ἀποκόπτοντες de iis, qui subito, cum in terra pranderent, navibus conscensis ad persequendum se pararunt, nihil est. Scribendum videtur: ἐνειρόμενοι, remos rudentesque aptantes. (Ἀνοίγειν, quod non recte in lexicis exponitur, usu nautico hoc loco dicitur de iis, qui ex sinu et statione interiore navem aliquam promuntorium flectentem in aperto mari conspiciere incipiunt: *das Schiff frei haben.*)

Ibd. § 33: ἐντεῦθεν φυγὴ τῶν Πελοποννησίων γίνετο ἐς Χίον, πλείστον δὲ καὶ εἰς Φώκαιον. Mire altero loco in exceptione (καί) ponuntur οἱ πλείστοι. Scrib.: γίνετο ἐς Χίον πλείστη, τινῶν δὲ καὶ εἰς Φώκαιον.

Ibd. 7, 26 et 27: ἧ (δεδιότες), μὴ οὐχ ὑμεῖς, ὅν ἂν βούλησθε, ἀποκτείνητε καὶ ἐλευθερώσητε, ἂν (ἦν) κατὰ τὸν νόμον κρίνητε, ἀλλ' οὐκ ἂν παρὰ τὸν νόμον, ὡσπερ Καλλίξενος τῆς βουλήν ἐπεισεν εἰς τὸν δῆμον ἰσενεγκεῖν, μᾶ ψήφῳ: ἀλλ' ἴσως ἂν τινα καὶ οὐκ αἰτίον ἀποκτείναιτε, μεταμελήσοι δ' ὕστερον. Prave et cum sententiæ perturbatione illa ἀλλ' οὐκ ἂν παρὰ τὸν νόμον adherent superioribus, manifestissimeque vitiosa sunt οὐκ ἂν (pro talibus: ἀλλὰ μὴ παρὰ τὸν νόμον). Illi per interrogationem affirmationi, quæ terminatur in verbis: ἂν κατὰ τὸν νόμον κρίνητε; (licebit vobis legitima iudicii forma cet.) subicitur ex altera parte, quid peri-

culi habitura sit violatio legis: ἀλλ' οὐκ (at non licebit), ἄν (ἤν) παρὰ τὸν νόμον, ὡσπερ Καλλιξενος . . ., μᾶ πῆφω, ἀλλ' ἴσως ἄν τινα καὶ οὐκ αἴτιον ἀποκτείναιτε. Hic alteram sententiam subsistere, ostendit modi mutatio (μεταμελήσει, non μεταμελήσαι δ' ἄν); continuanda autem oratio, quæ in ἀναμνήσθητε vitiose ἀσύνθετος est, sic: Μεταμελήσει δὲ ὑποίτερον, ὃ ἀναμνήσθητε (in codd. et editt. abest ὁ) ὡς ἀλγεινὸν καὶ ἀνωφελὲς ἦδη ἐστί, πρὸς δ' ἔτι καὶ περὶ θανάτου ἀνθρώπου ἡμαρτηκό- τας (vulgo ἡμαρτηκότες). Iubet orator cives meminisse, quid in aliis causis senserint, gravioremque eum sensum fore dicit, si in vita hominis aberratum sit. (§ 29 ego quoque ante multos annos ἐαντιῶν ὄντες pro ἐ. ὄντας correxi, sed addebam τέ: τοὺς τε νόμους.)

Lib. II, 3, 56: ὅτι ταῦτα ἀποφθίγματα οὐκ ἀξιό- λογα. Scr.: ὅτι ἀντὰ τὰ ἀποφθίγματα.

Ibd. 4, 15: διὰ τὸ πρὸς ὄρθιον ἵεναι. Imo ἵεναι.

Ibd. 4, 36: καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἄστει ιδιώτας. Κηρησοφῶντά τε καὶ Μίλητιον. Opinor fuisse: καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν ἄστει ἰδίᾳ ἰόντας.

Lib. III, 1, 7: Ἦν δὲ ἄς ἀσθενεῖς οὐσας καὶ κατὰ κράτος ὁ Θίβρων ἐλάμβανε. Quid infirmitas ad rem pertinet? Contrarium hoc est iis, quæ § 6 scripta sunt de civitatibus sponte Thibronem accipientibus. Scrib.: ἄς ἀντιτετρούσας καὶ κατὰ κράτος ἐλ.

Ibd. 2, 19 ferendum non videtur: δόξαντα δὲ ταῦτα καὶ περανθέντα pro: δοξάντων δὲ τοιούτων καὶ περανθέντων. Nam ab impersonali δόξαν progressi Græci dicebant etiam ἄλλο τι δόξαν (Thucyd. V, 65, cfr. κυρωθὲν δ' οὐδέν, IV, 125), deinde δόξαν ταῦτα (Xen. anab. IV, 1, 13, Plat. Protag. p. 314 C).¹⁾ Atque etiam h. l. δόξαν δὲ ταῦτα καὶ περανθέν scripserim, alterum obsequens τὰ (τὰ μὲν στρατεύματα) facilius natum putans, et apud Andoc. I, 81

¹⁾ Qui citatur Aristidis locus I p. 312, reperire non potui.

δόξαν δὲ ἔμιν ταῦτα pro δόξαντα. (Δόξαντος τοῦτον legitur hic I, 1, 36, δοξάντων τούτων V, 2, 24.)

Ibd. 3, 2 eiiciendæ formæ Doricæ, quas sine ullo codicum indicio inepte in breve colloquium narrationi interpositum Valckenarius invexit, deinde ipsum colloquium concisis brevissime Spartano more membris sic proxime ad codices scribendum videtur: *Ελευόντος δὲ τοῦ Λεωτινχίδου· Ἄλλ' ὁ νόμος, ὃ Ἀγχιλαε, οὐκ ἀδελφὸν ἀλλ' υἱὸν βασιλείως βασιλεύειν κελεύει. Εἰ δὲ υἱὸς ᾧν μη τυχάνοι; Ὁ ἂν ἀδελφὸς δικαίως βασιλεύοι. Ἐμὲ ἂν δίοι βασιλεύειν. Πῶς, ἐμοῦ γε ὄντος; Ὅτι κ. τ. λ.*

Ibd. 3, 7 primum exciderunt quædam, cum scriptum esset ad hanc formam: *Πάλιν οὖν ἐρωτώντων· Ὅπλα δὲ πόθεν ἔφασαν λήψεσθαι; [αὐτὸς ἔφη τοῦτο ἰρῆσθαι,] τὸν δὲ εἰπεῖν, ὅτι κ. τ. λ.* Deinde ex iis, quæ in codicibus post *οὐντεταγμένοι ἡμῶν αὐτοί* adduntur, in editionibus autem omittuntur, *ἔφασάν γε*, efficitur *ἐφ' ὅσον δεῖ*, ut sic scribatur: *αὐτοί ἐφ' ὅσον δεῖ ὄπλα κεκτήμεθα.*

Ibd. 4, 5 verba *εἰ βούλοιο* vitiosissime abundant post initio positum *εἰ τοίνυν θέλεις*, addita ab aliquo ad significandum, quo referretur, quod sequitur: *ἀλλὰ βουλοίμην ἂν.* Verum id ad ipsum *εἰ θέλεις* refertur. Paulo post plura exciderunt ante *ἢ μὴν* quam Dindorfius, qui lacunam vidit, putavit. Nam illa *ἡμᾶς μηδὲν τῆς σῆς ἀρχῆς ἀδικήσειν* necessario Agesilai orationis pars est.

Ibd. 5, 25 pro *κατηγορουμένου δ' αἰτοῦ* scribendum *κατηγορούμενον δ' αἰτοῦ* (*κατηγορεῖτο αὐτοῦ*, coll. de participii impersonaliter positi accusativo synt Gr. § 182).

Lib. IV, 2, 6: *ἐν Χερρονήσῳ, ὅπως ἐν εἰδείσαν, ὅτι τοὺς στρατενομένους δεῖ ἐγκρίνειν.* Nihilo magis hoc in Chersoneso quam in Asia scire poterant, et ubique scire possunt, qui eligunt, bene delectum faciendum esse; inusitatum *ἐγκρίνειν*. Scrib.: *ὅτι τοὺς στρατενομένους μόνους δεῖ ἐγκρίνειν.* In Europam ii soli transituri

erant, qui expeditionis participes futuri. *Μόνους* excidit post litteras *μενους*.

Ibd. 3, 3: ὁ δ' Ἀγχισίλουσ διαλλάξας Μακεδονίαν εἰς Θεσσαλίαν ἀφίκετο. Nihil est χώραν τινὰ διαλλάττειν. (Plat. soph. p. 223 D διαλλαττόμενον dicitur, quod emendo vendendoque permutatur.) Scrib.: *διέξας*, celeteriter transcurra Macedonia.

Ibd. 3, 23 sublato priore οἱ δέ, quod additum est non intellecta partitionis ratione, scribendum est: καὶ ἀποχωροῦντες οἱ μὲν διὰ τὴν δυοχωρίαν ἐπιπτον καὶ (vulg. ἐπιπτον, οἱ δὲ καὶ) διὰ τὸ μὴ προσοῦν τὰ ἐμπροσθεν, οἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν βελῶν, ἐνταῦθα κ. τ. λ.

Ibd. 4, 17 Lacedæmonii et peltastas contemnebant et suos socios, qui peltastis terga dederant: καὶ γὰρ οἱ Μαντινεῖσ βοηθήσαντις ποτε ἐπεκθραμόντες πελτασταῖσ ἐκ τοῦ ἐπὶ Αἰγαίον τείνοντοσ τείχουσ κ. τ. λ. Scrib.: *βοηθῶσαντις ποτε ἐπ' ἐκθραμόντασ πελτασταῖσ ἐκ τοῦ ἐπὶ Α. τ. τ.*

Ibd. 5, 5 scrib.: *Οἰνόην τὸ τε ἐντετειχισμένον τείχος αἰρεῖ.* Vulgo omittitur *τέ*.

Ibd. 7, 6: ἦν δ' ὅτε (Ἀγχισίλουσ) οἰχομένων τῶν πλείστων Ἀργείων εἰς τὴν Λακωνικὴν οὕτωσ ἰγγύσ πυλῶν προσῆλθεν, ὥστε κ. τ. λ. Non poterant in illo rerum statu, qui describitur, plerique Argivorum in Lacedæmoniam abire (cum præsertim οἰχεσθαι εἰς Α. expeditionem bellicam non significet). Scrib.: *εἰς τὴν Σαρωνικὴν*, intellegendumque de festo die Dianæ *Σαρωνίας* (Pausan. II. 30, 7 et 32, 10.)¹⁾

¹⁾ Ibd. 8, 5 satis certum est, restituendum esse e codicibus, eicta Schneideri et Dindorffi interpolatione: *ὅτι καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ . . . καὶ Τῆμος, οὐ μεγάλη πόλις, καὶ Αἰγαίησ* (incolæ pro urbe) *καὶ ἄλλα χωρία δύνανται οἰκεῖν οὐκ ἐπήκοοι ὄντισ βασιλέωσ.* Sed quid lateat in *γέ*, quod codices ante *χωρίω* addunt, nescio.

Ibd. 8, 31: *καὶ αἱ ἄλλαι Ἑλλησπόντιαι πόλεις γίλον ὄντος αὐτοῖς Φαρναβάζου εὖ ἔχοιεν.* Hoc nihil est nisi: et ceteræ urbes bene constitutæ essent, de quo non agitur. Scr.: *εὖ νοοῖεν.*

Lib. V, 1, 19 pro *προσκομιζόμενος* scr. *προκομιζόμενος* (provehens).

Ibd. 4, 21 videtur scribendum: *καὶ οὐδὲ πᾶντ' ἐποίησεν ὥστε λαθεῖν* (pro *οὐδὲ ταῦτ' ἐποίησεν*): ac nimirum multum abfuit, ut latere valde studeret. (Volebat enim conspici.)

Lib. VI, 1, 10 scribendum: *πάντες οἱ* (pro *οἱ*) *Λακεδαιμονίοις πολεμοῦντες.* (Ex *εσοι* natum *εσοοσι.*)

Ibd. § 13 scribendum: *εἰν δὲ σοι μὴ δοκῶσιν ἱκανῶς βοηθεῖν, οὐκ ἤδη ἀνίγκλητος ἂν δικαίως εἴης, εἰ* (codd. et edd. *ἐν*) *τῇ πατρίδι, ἣ σὲ τιμᾷ, καὶ σὺ πρῶτοις τὰ κράτιστα:*

Ibd. § 15 e codicum vestigiis efficitur: *ἱκανὸς γὰρ ἐστὶ . . . ὅταν οπεύδῃ, ἄριστον καὶ δεῖπνον ἅμα ποιεῖσθαι,* prandium et cœnam coniungere, semel cibum, non bis capiens.

Ibd. 2, 28 neque *ἐπανάγειν τὸ κίρας* quicquam ad hunc locum aptum significat neque *κατὰ κίρας.* Nam quoniam omnes naves æque longe a terra abire debebant, non *κατὰ κίρας,* sed *κατὰ μέτωπον* enavigandum erat certoque loco omnes naves circumagendæ. Puto Xenophontem dedisse: *ἐπανήγαγεν ἄντικρυς ἀπὸ τῆς γῆς.*

Ibd. § 32. Barbarum *εὔρετο ὅπως μῆτε . . . ἀνεπιστήμονας εἶναι . . . μῆτε . . . βραδύτερόν τι ἀγικίσθαι,* Græcum *εὔρετο ὥστε μῆτε . . . ἀνεπιστήμονας εἶναι* κ. τ. λ. (VII, 4, 11: *καταπράξει ὥστε τοῖς θυνγάδας μῖνειν.*)

Ibd. 4, 8: *Εἰς δ' οὖν τὴν μάχην τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις πάντα τάναντία ἐγίνετο. τοῖς δὲ πάντα καὶ ὑπὸ τῆς τύχης κατορθοῦτο.* Non omnia ea, quæ contraria (nescio quibus) essent ac diversa, Lacedæmoniis eve-

nerunt, sed omnia adversa, id est: *πάντι ἐναντία ἰγίγνετο*.

Ibd. § 14 in his: *οἱ μὲν ἴπποι* latere videtur altera vox æque rara et ignota atque *συμφορεῖς*, fortasse ipsum *οἱ μίνιαποι*.

Ibd. § 23 non Græcum *ἐκγίγνεσθαι τοῦ ζῆν* pro *ἀπογίγνεσθαι* (sine τοῦ ζῆν) et ridiculum, qui mori cogantur, cum desperatione pugnaturos. Respondet *εἰ ἀναγκάζονται* superiori *ἐπεὶ ἐν ἀνάγκῃ ἰγίγνεσθε*. Deleto igitur additamento scribendum: *καὶ Λακεδαιμονίους ἄν, εἰ ἀναγκάζονται, τοῦ ζῆν ἀπονοηθέντας διαμάχεσθαι*, cum vitæ desperatione. *Ἀπονοεῖσθαι* cum genetivo constructur ut *ἀπογιγνώσκω* apud Lysiam; est enim *μὴ ἀντιχεσθαι* *μηδὲ φεῖδεσθαι*.

Ibd. § 24: *εἰ δὲ ἐπιλαθίσθαι, ἔφη, βούλεσθε τὸ γεγεννημένον πάθος, συμβουλευέτω ἀναπνεύσαντας καὶ ἀναπανουσαμένους . . . οὕτως εἰς μάχην ἵναί.* Hæc non ad oblivionem damni, sed ad reparationem spectant; nec ferri *ἐπιλαθίσθαι τὸ πάθος* (acc.) potest. Scrib.: *ἐξιάσασθαι*.

Ibd. § 27: *φοβούμενος, μὴ τινες . . . πορεύσονται.* Scr.: *πορεύονται* (ut statim *εἴργοιεν*).

Lib. VII, 1, 28: *Λεγόντων δὲ Ἀθηναίων μὲν, ὡς χρεῶν εἶη αὐτούς* (auxiliares a Dionysio missos) *εἰς Θετταλίαν τάναντία Θηβαίοις, Λακεδαιμονίων δὲ, ὡς εἰς τὴν Λακωνικὴν, ταῦτα ἐν τοῖς συμμάχοις ἐνίκησεν.* Desideratur infinitivus, quem Dindorfius ex levissimæ fidei codice Veneto post *αὐτούς* supplevit *ἵναί.* Nemo tamen Græce dixit *ἵναί τάναντία τινί* (cum articulo); sed in hoc ipso *τάναντία* inest, quod quæritur: *εἰς Θετταλίαν ἀπαντῶν Θηβαίοις.*

Ibd. 2, 2: *Φλιάσιοι . . . ὅμως ἐβροήθησαν αὐτοῖς* (τοῖς Λακεδαιμονίοις), *καὶ διαβαίνειν τελευταῖοι λαχόντες εἰς Πρασιάς τῶν συμβοηθησάντων, (ἦσαν δὲ οὗτοι Κορίνθιοι . . . Σικυώνιοι καὶ Πελλήνηεις, οὐ γὰρ πω*

τότε ἀφίστασαν,) ἀλλ' οὐδ' ἐπεὶ ὁ ξεναγὸς τοὺς προδιαβιβῶντας λαβῶν ἀπολιπὼν αὐτοὺς ᾤχετο, οὐδ' ὡς ἀπεστράφησαν κ. τ. λ. Apparet, post parenthesis, de cuius terminatione neque per se neque propter § 11 ulla dubitatio est, ante ἀλλ' οὐδ' desiderari aliquid; id huiusmodi fuit: οὐχ ὅπως ἀπίστησαν, ἀλλ' οὐδ' ἐπεὶ κ. τ. λ., etsi verbum aliud fuit (ἀπελιπον, ἀνήεσαν, cet.).

Ibd. § 8 scribendum est: τῶν δ' ἐνδοθεν οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ τείχους (sic Leunclavius pro ἐπὶ τὸ τείχος), οἱ δὲ καὶ ἔσωθεν (pro ἔξωθεν) ἐπιἀναβαίνοντες τοὺς ἐπὶ (vulgo: ἀναβαίοντας ἐπὶ) ταῖς κλίμαξιν ὄντας ἐπαιον, οἱ δὲ cet.: eorum, qui intus ad murum defendendum accurrerant, alii iam in muro stantes, alii etiam tunc ex interiore parte adscendentes eos, qui (ab exteriori parte) ad scalas (quibus evaserant) erant, feriebant, cet. His, qui ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν erant (quod apparet non longe separari ab ἐπὶ τῶν κλιμάκων), contrarii sunt οἱ ἀναβιβηκότες in proximo versu.¹⁾

Ibd. § 17 scriptum fuisse opinor: χαλεπῶς μὲν τιμὴν πορίζοντες, χαλεπῶς δὲ τοὺς κομίζοντας (pro πορίζοντας) διαπρατιτόμενοι, γλίσχωρως δ' ἐγγυητὰς καθιστάντες τῶν ἀξόντων ὑποζυγίων. Difficiliter, qui portarent (iumenta portantia regerent et comitarentur), inveniebant.

Ibd. 4, 11: οὐκ ἐδύναντο καταπρῶξαι ὥστε τοὺς τῶν Φλιασίων φηγάδας μένειν ἐν τῷ Τρικυράνῳ ὡς ἐν τῇ ἐαυτῶν πόλει ἔχοντας. Insolentissimum ἔχω ὡς ἐν τῇ ἐμαντοῦ πόλει. Scr.: ὡς ἐν τῇ ἐαυτῶν πόλει οἰκοῦντας.

Ibd. § 20: κομίζοντες οὕτως ἂν μάλιστα ἀπολαβεῖν

¹⁾ Ibd. § 16 πρόξενον appellativum esse et ordo verborum ostendit (alioquin dixisset Πρόξενον τὸν Πελλ.) et res. Laudatur enim memoria hospitii in bello servata. Captivos omnino ἀνευ λύτρων dimittere Græcis in mentem non veniebat, ne landare quidem factum.

τοὺς Ἀρκάδας, εἰ ἀμφοτέρωθεν πολεμοῖντο. Non agebatur de intercipiendis Arcadibus, sed de efficiendo, ut desisterent ab Eleis vexandis. Scribendum videtur: οὕτως ἂν μάλιστα ἀποκαμείν τοὺς Ἀρκάδας (fatigatum iri).

Ibd. 5, 2 oratio sic interpungenda: Τί γάρ δὴ πολεμείν ἡμᾶς βούλονται; ἢ (pro ἢ) ἵνα —;

Hellenica excipient Cyri expeditionis libri, in quibus neque multa et pleraque parva addere potui ceterorum curis, qui eos nuper multi tractarunt, nonnulli quidem paulo severius et curiosius omnia exigentes. Codicum discrimen paulo certius est, ita tamen ut meliores præter multa communia menda et quædam propria (ut V, 7, 22, VII, 6, 41) etiam interpolationem suam habeant (V, 7, 26 annotationem e margine, scriptoris aliquot verbis omissis), et ut in eo, qui præter ceteros eminet, Parisiensi (C) vestigia veri rasura et secunda manus sæpe subtraxerit aut obscurarit (ut I, 9, 29, ubi tenui indicio Dindorfius egregie usus est).

Lib. I, 5, 11: Ἀμφιλεξάντων δὲ τι ἐνιαῦθα τῶν τε τοῦ Μένωνος στρατιωτῶν καὶ τῶν τοῦ Κλεάρχου ὁ Κλεάρχος κρίνας ἀδικεῖν τὸν τοῦ Μένωνος πληγὰς ἐπέβαλεν. Ex ipsis verbis (τὸν τοῦ Μέν.) apparet, unum Menonis militem cum uno Clearchi litigasse. Itaque scribendum: τῶν τε τοῦ Μένωνος . . . καὶ τῶν τοῦ Κλεάρχου. Nec nimis hoc ambiguum; nam contra consuetudinem in prima mentione Menonis et Clearchi (in hac narratione) articulus additur, recte idem additus in narratione de iis persequenda (ὁ Κλεάρχος). Ordinis huius (τῶν τις στρατιωτῶν), quem Herodotus frequentat, exemplum ex ipsa anabasi (II, 5, 32) et alterum Isocratis posui synt. Gr. § 218 a.

Ibd. 8, 5: Ἀριαῖός τε ὁ Κύρου ὑπαρχος. Præfectos (ὑπάρχους) plures Cyrum habuisse credo; Ariaeus proprie ἵππαρχος fuit (c. 9, 31: τοῦ ἱππικῶν ἄρχων), et sic eum hic quoque appellatum puto.

Ibd. § 15: ὁ δὲ ἐπιστήσας εἶπε κ. τ. λ. Non puto

tantillæ rei causa Cyrum milites consistere iussisse, sed ipsum paulisper substitisse; ἐπιστάς.¹⁾

Lib. II, 1, 6: πολλὰ δὲ καὶ πέλται καὶ ἄμαξαι ἦσαν φερῖσθαι ἔρμησι. Si Xenophon πέλτας nominasset, coniunxisset superiore versu cum τοῖς γέροισι καὶ ταῖς ἀσπίσι, non cum curribus. Suspicio Xenophontem reliquisse: καὶ πλεκταὶ ἄμαξαι. (§ 5 victores universe Græce dicuntur οἱ μάχην νικῶντες, non μάχην, etsi pervagatum est οἱ τὴν μάχην νικῶντες, μεγάλην μάχην νικῶν.)

Ibd. 3, 12: καὶ ἐτάχθησαν μὴν πρὸς αὐτὸ οἱ τριάκοντα ἔτη γεγονότες, hoc est, ab illo inde anno, qui eum superaverant, etsi fere οἱ ἐπὶ τριάκοντα ἔτη γεγ. appellantur. Sed cur iuniores hoc labore liberi erant? Et sequitur: προσελάμβανον καὶ οἱ προεβίτεροι. Itaque significari debent οἱ νεώτεροι aut νεώτατοι (VII, 4, 6), hoc est, qui nondum triginta annos nati erant aut saltem non plus. Hi sunt οἱ εἰς τριάκοντα ἔτη (VII, 3, 46), οἱ μὴ τριάκοντα ἐτῶν (VI, 4, 25). Hic quoque igitur aut οἱ εἰς τρ. ἔτη γεγ. aut potius οἱ τριάκοντα ἔτη μὴ γεγ. scriptum fuit.

Ibd. 4, 1 scrib.: ἀφικνοῦνται πρὸς Ἀρμίων... καὶ πρὸς τοὺς σὺν ἐκείνῳ Περούων τινὰς (pro τινίς) παρεθάρονόν τε κ. τ. λ.

Ibd. § 10: ἐστρατοπεδεύοντο δὲ ἐκάστοτε ἀπίχοντες ἀλλήλων παραδάγγην καὶ μείον. Scrib.: καὶ πλείον. Alterum ridiculum est (aut minus; id est, fortasse prorsus non distantes).

Ibd. 5, 5: τοὺς οὔτε μέλλοντας οὔτ' αὐ βουλομένους. Pravum αὐ. Scr.: οὔτ' αὐ βουλομένους. (Οὔτε μέλλουσι οὔτ' αὐ βούλοιντο.) (§ 18 e codd. et superio-

¹⁾ Cap. 9, 27 nullam rationem habet hæc varietas: ὅπου δὲ χιλὸς σπάνιος πάντων εἶδη, αὐτὸς δ' ἰδύνατο παρασκευάσασθαι. Recte codex C δὲ δύνατο.

ribus edd. revocandum βουλοίμεθα. Ὅποσοι ἂν βούλωνται, μαχοῦμαι, de condicione aut rei definitione præcedente dicitur; ταμιεύομαι, ὅποσοις βούλομαι aut ἂν βουλοίμην, in deliberando.)

Ibd. 6, 11: Καὶ γὰρ τὸ στυγρὸν τότε φαιδρὸν αὐτοῦ ἐν τοῖς προσώποις ἐφυσαν γαινέσθαι. Non potest ad ipsum Clearchum referri plurale illud προσώποις. Codd. meliores ἐν τοῖς ἄλλοις πρ., recte, opinor: inter ceteros vultus, in quibus timor apparebat.

Lib. III, 1, 26: ὅτι φλταροίη, ὅστις λέγοι ἄλλως πως οωτιρίας ἂν τυχεῖν ἢ βασιλεία πείσας, εἰ δύναιτο. Nemo de sua solius salute loquebatur, sed de exercitus. Scr.: ἢ βασιλεία πείσας εἰ δύναιντο.

Ibd. 2, 34 simpliciter recipienda erat scriptura codicis C primæ manus, e qua interpolando ceteræ natæ sunt: ἀκούσατε, ὧν προσδοκεῖ μοι: audite, quæ præterea mihi videntur (placent). Attractio est nominativi pronominis relativi neutri generis, quam interdum (quod in neutro genere nominativus et accusativus idem est) accidere dixi synt. Gr. § 103 n. 2. (Add. Plat. de rep. V p. 465 D: ὧν τούτοις ὑπάρχει, Demosth. XXIV, 82: τῶν ὁσίων. ὁπίσσω διπλασιάζεται. Apud Plat. de legg. I p. 644 A scribendum e codicibus: ἐξ ὧν ἐμοὶ φαίνεται pro: ὡς ἐμοὶ. In singulari numero idem accidit apud Platonem Phædon. p. 69 A: ὁμοίον ἐστὶ ᾧ νῦν δὴ ἐλέγεις, apud Herod. V, 92, 16. In Platonis Protag. p. 319 C attractionem patitur accusativus ille quidem, sed pro subiecto positus: περὶ ὧν οἴονται ἐν τέχνῃ εἶναι, hoc est: περὶ τούτων, ἃ οἱ. ἐν τ. εἶναι, quem locum recte Kroschelius enarravit, secus Sauppis.)

Ibd. 4, 16: καὶ οὐκίτι ἴσθοντο οἱ βάρβαροι μακρότερον γὰρ οἱ τε Ῥόδιοι (sic codices; edd. om. τε) τῶν Περσῶν ἐσφενδόνων καὶ τῶν πλείστων τοξοτῶν. Vitium subesse præter τε ostendit res; nam Rhodii funditores recte sua arte Persas adversarios superasse dicuntur, inepte

cum sagittariis et quidem plerisque comparantur; contra prave omittuntur Græcorum sagittarii cum Rhodiis coniuncti. Accedit codicis C indicium, in quo *πλείστον* secunda demum manus addidit. Scribendum ad hanc formam: *μακρότερον γὰρ οἵ τε Ῥόδιοι τῶν Πελοῶν ἰοφεινδόνων καὶ τῶν τοξοτῶν οἱ Κρηῆτες ἐτόξευον*. A *τοξοτῶν* aberravit oculus ad *ἐτόξευον*, quasi id iam scripsisset. Iam recte alia de sagittariis subiunguntur.

Ibd. 4, 21: *Οὔτοι δὲ πορευόμενοι, ὁπότε μὲν ἀγκύπτοι τὰ κέρατα, ὑπόμενον ὕστεροι, ὥστε μὴ ἰσοκλῆιν τοῖς κέρασι, τότε δὲ παρῆγον ἐξῶθεν τῶν κερμάτων ὁπότε δὲ διάσχοιεν αἱ πλευραὶ τοῦ πλαισίου, τὸ μίσον ἂν ἐξεπίπλωσαν κ. τ. λ.* Primum scribendum *οὔτοι δ' ἐπιπορευόμενοι*, in quo cardo rei vertitur; nam *ἰπορεύοντι* omnes; deinde respondent inter se *ὁπότε μὲν ἀγκύπτοι* et *ὁπότε δὲ διάσχοιεν*, inter quæ nihil apti loci habet *τότε δέ*. Recte igitur codices meliores: *τούς δέ*. Si convergebant cornua, remanebant cohortes illæ subsidiariæ, partem etiam suorum extra latera cornuum convergentium mittebant (liessen einen Theil der Mannschaft ausserhalb der Flanken des Carrés an seiner Seite marschiren).¹⁾

Lib. IV, 5, 8: *παραιρέχιν τινί* nihil est; nec minus ineptum, si absolute accipitur, prætercurrere. Valde vereor, ne quis hoc addiderit, succurrere accipi volens. Dativus pendet a *διδόντας*.²⁾

Ibd. § 18. Inepta et per se causæ significatio in *ἄτε ὑγαινοντες*, et satis ex narratione patet, non omnes valuisse. Scripserat Xenophon: *ἐνθα δὴ οἱ ὀπισθοφύλακες*

¹⁾ § 48 e codicibus scribendum: *μόλις ἐπόμενος*, ipse propter gravia arma vix subsequens. Milites vix sequentes Xenophon frustra iussisset *παρίεναι*.

²⁾ Cap. 2, 13 *καὶ* ante *πάντες* notaveram. Vidco iam a Kruegero notatum.

οἱ τε ὑγιαίνοντες ἐξαναστάντες ἔδραμιον εἰς τοὺς πολεμίους, οἱ τε (pro δέ) κάμνοντες ἀνακραγόντες . . . τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ δόρατα ἔκρουσαν.

Ibd. § 28 ex hac meliorum codicum scriptura: ἦν ἀγαθόν τι τὸ στρατεύμα περὶ ἡγήσάμενος φαίνηται, ἵστ' ἂν ἐν ἄλλῳ ἔθνει γίνωνται (pro qua manifesta interpolatione substitutum est, quod editur ex ceteris: τῷ στρατεύματι ἐξηγησάμενος φαίνηται, in quo nihil est ἐξηγεῖσθαι στρατεύματι ἀγαθόν τι) efficiendum videtur: ἦν ἀγαθόν τι τὸ στρατεύμα ῥέξῃ ἢ ἡγήσάμενος φαίνηται. ἵστ' ἂν κ. τ. λ. Vetera et poetica verba notum est Xenophontem interdum posuisse, ut in hoc opere ἀπερίκω (postea Polybius), ἀρήγω, ἀλέξασθαι (etiam Herodotus), ἠλίβατος (postea Polybius, Strabo), θαμινά, θύρετρα, λύειν pro λναιτελείν, ματεύω, μείων sæpe, πίπαμαι, τελέθειν, τλήμων.

Ibd. § 35. Ridicule equus παλαιότερος datur, non ut mactetur, sed ut educatur (ἀναθρέψαντι) et mactetur. Dedit eum Xenophou τῷ κωμάρχη ἀναστρέψαντι καταθῆσαι (cum domum redisset).

Ibd. V, 1, 4: Φίλος μοί ἐστιν, ὦ ἄνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ καὶ τυγχάνει. Neque adiectio hæc est (καί), sed res ipsa, neque καὶ ad τυγχάνει, sed ad ναυαρχῶν adiungendum erat. Fuitne: ναυαρχῶν δ' οὐχ ἑκὰς τυγχάνει? Utitur illo adverbio Thucydides ter.

Ibd. 4, 34: ἐν τε γὰρ ὄχλῳ ὄντες ἐποιοῦν, ἄπειρ ἂν ἄνθρωποι ἐν ἐρημίᾳ ποιήσειαν. Homines quidem illi quoque erant. Ex ἄπειρ ἂν οἱ λοιποὶ ortum ἄπειρ ἄνθρωποι. Sic enim codices, non ἄπειρ ἂν ἄνθ.

Ibd. 6, 2: καὶ ἤξιον Ἑλλήνας ὄντας Ἑλλησι τούτῳ πρῶτον καλῶς δέχεσθαι, τῷ εὖνους τε εἶναι κ. τ. λ. Nihil ex iis, quæ ad dativum explicandum afferunt, sufficit. Videtur scribendum ξενοῦσθαι pro δέχεσθαι.

Ibd. 6, 31: καὶ αὐτός τε πύνομαι ἐκείνης τῆς δια-
νοίας καὶ ὅποσοι πρὸς ἐμὴ προσήεσαν . . . , ἀνα-
παύεσθαι φημι χρῆναι. Non requiescere (ἀναπαύεσθαι),
sed desistere (παύεσθαι) iubet; et necessario post αὐτός
τε πύνομαι idem verbum requiritur. Scripsit igitur
Xenophon: ἄμα παύεσθαι.¹⁾

Lib. VI, 1, 11: πρὸς τὸν ἐνόπλιον ἑνθμὸν ἀνλού-
μενοι. Scrib.: ἀνλούμενον. Sympos. 9, 3.

Ibd. § 17: καὶ ἐν ταύτῃ τῇ Ἀρμύνη ἔμειναν οἱ στρα-
τιῶται ἡμέρας πέντε. Mire demonstrativum additur, quasi
caveatur, ne alia Harmene intellegatur. Scripserat Xenophon:
καὶ ἐν ταύτῃ ἔμειναν κ. τ. λ. Adscriptum declarandi
causa ἐν τῇ Ἀρμύνη. Hinc natum, quod in codi-
cibus est.

Ibd. § 23: Καὶ ὅτε ἐξ Ἐφίσιον ὤρματο . . . , αἰτὸν
ἀνεμιμνήσκετο ἑαυτῷ δεξιὸν φθεγγόμενον, καθήμενον
μέντοι, κ. τ. λ. Et usus loquendi (in casu verbi) et
codicum meliorum vestigia, in quibus est: αἰτοῦ ἀνεμιμ-
νήσκετο ἑαυτὸν δεξιὸς φθεγγόμενος, καθήμενον μέντοι,
hanc postulant scripturam: αἰτοῦ ἀνεμίμνησκε τότε
ἑαυτὸν δεξιὸν φθεγγόμενον, καθήμενον μέντοι.

Ibd. § 30 videtur olim fuisse: ὅτι γελοῖον εἶη· ἐπεὶ,
οὕτως ἔχον, ὀργιῶνται Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐάν κ. τ. λ.

Ibd. 2, 10. Arcades et Achæi non Lacedæmoniorum
causam suscipiebant, sed Chirisophum quoque Lacedæmonium
ducem recusabant, quod nullas copias haberet proprias.
Itaque scribendum: ὡς αἰοχρόν εἶη ἄρχειν Ἀθηναίων
(vulgo ἄρχειν ἔνα Ἀθ.) Πελοποννησίων ἢ καὶ Λακε-
δαιμόνιον μηδεμίαν δύναμιν παρεχόμενον εἰς τὴν
στρατιάν (vulgo Πελοποννησίων καὶ Λακεδαιμονίων,

¹⁾ Cap. 8, 13 necessario e cod. B scribendum δι' ἡμῶν et ob par-
ticipia arctissime adiuncta et quod significatur nostra opera.
Mirus tamen codicum reliquorum error.

μηδεμίαν κ. τ. λ.). Ένα, quod sententiam turbat (neque enim de numero agitur, sed de civitatum comparatione), natum est litterarum geminatione.

Ibd. 5, 2 opinor fuisse: ἐθύετο ἐξόδια (hoc est ἐπ' ἐξόδῳ, ut σιωτήρια, alia).

Ibd. § 4: Ἐπεὶ δ' οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ στρατιῶται ἀπέλιπον αὐτούς, ἀλοχυνόμενοι μὴ ἰσπίεσθαι, τῶν ἄλλων ἐξιόντων. κατέλιπον αὐτοῦ τοὺς ὑπὲρ πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἔτη. Non αὐτούς (τοὺς στρατηγούς) deserabant, sed Neonem, quo duce remanere iussi erant. Mendum arguit etiam hic concursus: ἐπεὶ ἀπέλιπον . . . κατέλιπον. Fuit ἀπέκραιον αὐτούς aut simile verbum. obtundendi et precibus fatigandi significationem habens.

Lib. VII, 3, 21. Codices, qui meliores esse solent, et editiones post Schneiderum habent: ἐπειτα δὲ τρίποδες εἰσπυρέθησαν πᾶσιν· οὗτοι δ' ἦσαν κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων κ. τ. λ., reliqui codices: Ἐ. δ. τ. ε. πᾶσιν, οὗτοι δ' ὄσον εἴκοσι κρεῶν μ. ν., quorum testimonium confirmat Athenæus bis hæc citans (II p. 49 B, IV p. 151 A) et (præterquam quod nemo illum numerum de suo illaturus erat) aperte ipse Xenophon; nam aut suam cuique mensam illatam eum narrasse apparet (quod tamen non satis exprimitur illo πᾶσιν) aut omnibus convivis certum (minorem) mensarum numerum; verum autem hoc posterius esse, ostendunt, quæ sequuntur: μάλιστα δ' αἱ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους αἰεὶ ἐτίθεντο. Sed tamen alterorum codicum et Athenæi scriptura manifesto vitiosa est in illo οὗτοι δ'. Scripserat Xenophon primum: πᾶσιν . . . ὄσον εἴκοσι. His interiecta erat convivarum numeri indicatio: (. . . δ' ἦσαν); quis numerus sub οὗτοι lateat, nescio.

Ibd. § 47: ἀλλὰ γὰρ ἑρχομαι οἱ ἱππεῖς οἴχονται μοι ἄλλος ἄλλῃ διώκων. Non equites deserti erant, sed rex ipse, a quibus illi discesserant: ἀλλὰ γὰρ ἐρχήμῳ οἱ ἱππεῖς οἴχονται μοι.

Ibd. 6, 30: *Εἰ δὲ δὴ ὁ συμπαρίζων ὑμῖν ταύτην τὴν ἀσφάλειαν μὴ πάνυ πολὺν μισθὸν προσετίλει τῆς ἀσφαλείας, τοῦτο δὴ τὸ σχετικὸν πάθημα καὶ διὰ τοῦτο οὐδαμῇ οἴεσθε χρῆναι ζῶντα ἐμὲ ἀνεῖναι;* Non agitur de mercede securitatis, sed præter securitatem mercedem postulabant: *εἰ μὴ . . . μισθὸν προσετίλει τῇ ἀσφαλείᾳ* (dativo ad præpositionem adiuncto). De erroris genere dictum p. 67 et ad Thucyd. II, 83, 1.

In *Cyropædia* quoque haud pauca menda non solum suspicione attingere, sed certis etiam indicis arguere possis, ad quæ tollenda nihil est satis firmi adiumenti in codicum scriptura interdum mire perturbata et interpolata (velut I, 4, 22, V, 2, 33, cuius loci pravitatem Schneiderus recte notavit). Ab huiusmodi mendo, quod latuit, coarguendo incipiam, post tantum ea persecuturus, quibus aliquid opis afferre possim. Nam

Lib. I, 4, 18 scribitur vitiose: *Ὁ δὲ Κύρος . . . ἐκβοηθεῖ καὶ αὐτὸς πρῶτον τότε ὄπλα ἐνθύς, οὐποτε οἰόμενος· οὕτως ἐπεθύμει αὐτοῖς ἐξοπλίσασθαι.* Et arma se aliquando sumpturum satis norat et putaverat Cyrus (neque enim verba significant, nondum id fore putasse; et debebat esse *οἰηθεῖς*), et *οὕτως ἐπεθύμει* (adeo cupiebat) ostendit ante aliquid significatum esse, quod studio se armandi omiserit. Suspicio scriptum fuisse, *οὐ προθεώμενος*, non ante contemplan; nam spectaculo fruendi studium altera cupiditas excludebat.

Ibd. 5, 3: *καὶ πρὸς Παφλαγόνους καὶ Ἰνδοὺς καὶ πρὸς Κάρους καὶ Κίλικας.* Alienissimi hinc Indi. Videtur Xenophon *Βιθυνούς* nominasse; nam etiam *Σίνδοι* nimis remoti videntur, longe tamen Indis aptiores.

Ibd. 6, 5. Neque *ἀφνλακτοῦντας* (quod solum respondere soli *ἐπιμελομένους* debet) genetivum recte habet et nimis infinite dicitur illud *παρίζοντας τοιοῦτους ἐαντούς οἴους δεῖ* et prave pondus incumbit in *παρίζοντας*. Scribendum: *καὶ ἐπιμελομένους ἀσφαλιέστερον διάγειν ἢ*

ἀφνυλακτοῦντας, τούτων περί περιχόντας οὖν τοιούτους ἑαυτοῖς οἴους δεῖ κ. τ. λ.¹⁾

Ibd. § 8: οὖς, ἐφη, ἐγὼ αἰσθάνομαι ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἡμετέρων φίλων τούτων ἡγουμένους, δεῖν τὸν ἀρχόντα τῶν ἀρχομένων διαφέρειν κ. τ. λ. Si hoc verum esset, apud Platonem de rep. VI p. 498 C legeretur: οἶμαι μέντοι τοὺς πολλοὺς . . . ἀντιτείνειν, οὐδ' ὅπωςτιοῦν πεισομένους, ἀπὸ Θρασυμάχου ἀρξάμενος. Sed scribitur ibi recte ἀρξάμενος, itemque apud Demosthenem IX, 22 non: ὁρῶ συγκεχωρηκότητας ἅπαντας ἀνθρώπους, ἀφ' ἡμῶν ἀρξάμενος, sed ἀρξάμενος. Nam cum aliquid de pluribus ita dicimus Græce, ut aliquem non ex eo numero excipiamus sed comprehendamus et primo loco ponamus (inde ab aliquo), non de nobis iudicantibus ἀρξάμενοι dicitur (— et debebat tum esse ἀρχόμενοι —), sed de illis, in quibus aliquis numeratur. Exemplorum copiam dabit Matthiæus gr. Gr. § 557 (p. 1298 ed. III) quosque ille citat, aliique (Stallb. ad Plat. Theæt. p. 171 B, ad sympos. p. 173 D). Itaque hic quoque scribendum: οὖς . . . αἰσθάνομαι, ἀρξάμενος ἀπὸ . . . τούτων, ἡγουμένους. Idem mendum ex Isocratis orat. de pace 104 sustulit codex Urbinas, ἀρξάμενος præbens.

Ibd. § 9 et codices boni et sententia scribi iubent: ὅτι δὲ πολλῶν μὲν σοὶ δεήσει, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα νῦν ἀνάγκη δαπανᾶν ἐκείνων, οὐ γινώσκεις:

Ibd. § 11 tollendum est alterum ἔχοντα, errore ex superiore versu ante πειρᾶσθαι repetitum, ut scribatur: ἔχοντα δύναμιν, ἣ ἔστι μὲν φίλους εὖ ποιοῦντα ἀντιφελείσθαι, ἔστι δὲ ἐχθροὺς πειρᾶσθαι τίουσθαι.

Lib. II, 1, 9 interroganti Cyaxarsæ: Τί μὴν ἄλλο ἐνορᾶς ἄμεινον τούτου; Cyrus respondet: Ἐγὼ μὲν ἄν.

¹⁾ Cap. 6, 1 quod correxeram, præcepit Klotzius: ὡς οὐδὲν ἂν ἰύσαντα. Non agitur de animadvertendis ostentis, sed confidebant, quod nemo ea irrita facturus esset.

ἐφ' ὃ Κῦρος, εἰ ἔχοιμι ὡς τάχιστα ὄπλα πᾶσι Πίρσαις τοῖς προσιοῦσιν, οἴαπερ κ. τ. λ. Cum non intellexeretur audiri ex interrogatione ἐνορῶ ἄμεινον (ἄν γιγνώμενον), additum est ἐποιούμην inter ὄπλα et πᾶσι, quod debebat esse ἐποιούμην ἄν, et tamen pravum est: εἰ ἔχοιμι, ἐποιούμην ἄν, et ridiculum, Cyrum, si haberet arma, facturum; neque enim aliter hic ἔχοιμι accipi potest. (Simile additamentum notabo III. 1, 24.)

De II, 2, 11 vid. p. 119. Ibid. § 25 verbo ζημιούν adiungendum esse accusativum, aut τὰς κοινωνίας, societates, aut τοὺς κοινωνοὺς aut fortasse, quoniam cod. G in ultima syllaba correctus est, κοινῶνας, video iam Hertleinius intellexisse.

Ibid. 3, 3: ἐν ἑαυτοῖς ἕκαστοι ἔχωσιν pro eo, quod est: ἐν ἑαυτοῖς τὰς ἐλπίδας ἔχωσιν, aut pro eo, quod est: οὕτως τὴν γνώμην ἔχωσιν, dici nequit. Puto scribendum: ἐν ἑαυτοῖς ἕκαστοι ἐλπίζουσιν, εἰ μὴ . . ., ὡς οὐδὲν ἐσόμενον. Mox (§ 4) sic interpungenda oratio est: καὶ ὁ θεὸς οὕτως πως ἐποίησε τοὺς μὴ θείοντας . . . ἐκπονεῖν τὰγαθὰ ἄλλους αὐτοῖς ἐπιτακτῆρας δίδωσι (sic agit cum iis, qui cet.).

Ibid. 4, 17 e codd. (ἐξαγγελίῃ δὴ, ἐξαιτῇ δὴ) efficitur ἐξαγγελίῃ ἧδὲ.

Ibid. § 24: ἦν δ' αὖ ὑποχωρῆ τοῦ πεδίου, δῆλον ὅτι μεταθεῖν δεῖσιν. Quoniam significantur, qui ita cedant, ut in planitie tamen maneant, non ea excedant (nam de iis mox dicitur εἰς τὰ ὄρη φεύγειν), scribendum: ὑποχωρῆ τοῦ πεδίου ποι (που?), δῆλον ὅτι κ. τ. λ.

Lib. III, 1, 24. Tria genera timoris eundem effectum habere dicuntur, ut cibum somnumque capere homines nequeant, in ipsis autem tribus malorum generibus hic effectus desinere, ut iam edant dormiantque. Hæc sententia sic rectissime exprimitur: ὅτι οἱ μὲν φοβούμενοι, μὴ φύγωσι πατρίδα, καὶ οἱ μέλλοντες μάχεσθαι δεδιότες, μὴ ἤττηθῶσι, καὶ οἱ δουλείαν καὶ δεσπὸν φοβούμενοι,

αὐτοὶ μὲν οὔτε οἶτον οὔθ' ὕπνου δύνανται λαγχάνειν διὰ τὸν φόβον, οἱ δὲ ἤδη μὲν φρυγάδες, ἤδη δ' ἤτημένοι, ἤδη δὲ δουλεύοντες . . . δύνανται . . . ἐοθεῖν τε καὶ καθεῖδειν. Corruptit hæc aliquis interpositis post μὴ ἤτηθῶσι, de effectu scilicet timoris, duobus verbis ἀθύμως διάγουσιν cum manifesta tautologia et ita ut de exsilium clademve timentibus omnino non dicatur, quod dici debet, prætereaque his de quarto timoris genere: καὶ οἱ πλείοτες, μὴ ναυαγήσωσι, quod a Xenophonte non significatum esse apparet. Memorabile hoc est exemplum additamenti propter membrorum coherentiam satis facilem non intellectam.

Ibd. §, 21 scribendum e codd. A et G (ut in hoc opere, optimis): καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οὓς ἤγειτο, ἴλεως καὶ εὐμενεῖς ὄντας ἡγεμόνας γενέσθαι. Alioquin saltem scripsisset καὶ ἡτέϊτο ἴλεως, non οὓς. (Cfr. § 22: καὶ εἴτις ἄλλος θεὸς ὧν ἐφαίνετο.)

Ibd. § 59: ἄμα πορευόμενοι οἱ ὁμότιμοι παιδροὶ, πεπαιδευμένοι, καὶ παρορῶντες εἰς ἀλλήλους . . . παρεκάλουν ἀλλήλους ἐπεσθαι. Codd. duo optimi (A G) παιδροὶ τε. Scrib. geminatis duabus litteris: οἱ ὁμότιμοι παιδροὶ οἱ τε πεπαιδευμένοι: et illi, qui præter ipsos ὁμοτίμους disciplina adhibita in numerum recepti erant.

Ibd. § 62 scr.: καὶ διὰ πάντων δὴ ὥσπερ παρὰ γύη οὕτως ἐχώρει pro: ὥσπερ παρὰ γύη. Neque enim proprie παρὰ γύη Cyrus, sed comparatio hæc est.

Ibd. § 66: πρὸς τὰς εἰσόδους τοῦ ἐρύματος ἐτρέποντο καὶ ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ἐνδον. Ineptum καὶ nec ullæ erant κεφαλαὶ αἱ ἐνδον. Desiderari verbum senserunt librarii, qui ἐγευγον (D) aut ἐφυγον (G mg.) addiderunt. Scr.: καὶ ἀπὸ τῶν κεφαλῶν ἐπ' ἡθῶν (κατεπῆθων?).

Ibd. § 69: παρὰ γύησιν ἐπὶ πόδ' ἀνάγειν ἐξω βελῶν καὶ πείθεσθαι. Nihil erat, cur iuberet obedire, quasi imperium recusassent. Scribendum certissime: καὶ ὄπλα θίεσθαι (und eine Stellung zu nehmen).

Lib. IV, 2, 13 scr.: Τί δ'; οὐκ ἄρ' (pro οὐ γὰρ)

ἀναμνεῖς, ἔφασαν, τοὺς ὀμήρους ἕως ἂν ἀγάγωμεν;
(Omisso τί δέ; poterat dici: Οὐ γὰρ ἀναμνεῖς; Illo
præmisso pravum est.)

Ibd. 3, 14 scribendum puto: ὁ γε μὴν μάλιτ' ἂν
τις φοβηθεῖη, μὴ δεήσει ἐφ' ἵππων κινδυνεύειν ἡμῶς
πρότερον πρὶν ἀκριβοῦν τὸ ἔργον τοῦτο, κἄπειτα μήτε
πεζοὶ ἔτι ὤμεν μήτε πω ἵπποις ἱκανοί, sublato εἰ, quod
inter μὴ et δεήσει interponitur; neque enim rectum vide-
tur: μή, εἰ δεήσει . . ., κἄπειτα κ. τ. λ.

Lib. V, 2, 5: βούς, αἴλας, οἷς, οὔς, καὶ εἰ τι βρωτόν.
Debebat saltem dici τι ἄλλο βρωτόν. Sed codices A G a prima
manu ἀρρηχτόν. Latet: καὶ εἰ τι ἄγρευτόν. Ἄγρευμα
et ἄγρευτικός pro θήρευμα, θηρευτικός (θήρευω enim
in prosa oratione frequentatur) Xenophon etiam alibi dixit.

Ibd. 3, 9: καὶ πρῶτον μὲν οὕτω ποιεῖ ὅπως ἂν (sic
α: ἂ ἂν pro ἂν Dind.) αὐτοῖς λέγη, εἰδῆτε· ἐπειδὴν δὲ συγ-
γίγη αὐτῶ κ. τ. λ. Perversum plurale verbum εἰδῆτε,
quoniam solus Gobryas explorare animum alterius iubetur,
perversum ἂν λέγη (neque enim de verbis agebatur), per-
versissimum Gobryam iuberi scire, quid alter dicat, deinde
cum eo colloqui (ἐπειδὴν δὲ συγγίγη αὐτῶ). Accedunt
in codicibus manifestissima interpolationis vestigia. Xeno-
phon scripserat: ὅπως ἂν αὐτοὶ ἤτε: cura primum, ut
soli sitis; deinde, cum hoc tibi contigerit, cet. Reliqua
accesserunt ab iis, qui αὐτοὶ quid esset, non intellegebant.
(Cfr. ad II, 1, 9, III, 1, 24.)

Ibd. § 12: ὅτι ἐπὶ στρατεύματα ἀπέρχονται καὶ
κλίμακας. Mira coniunctio exercitus et scalarum, et
aderat exercitus. Apertius mendum § 16 propter pluralem
numerum: ὅπως ἄγοιεν τὰ στρατεύματα καὶ τὰς κλί-
μακας κομίζοιεν. Suspicio σκαφεύματα utroque loco
scriptum fuisse, fodiendi instrumenta.

Lib. VI, 2, 41: πρὸς ἐμὲ πάντες οὐμβάλλετε. Vix
quisquam sic οὐμβάλλειν dixit; opinor fuisse: συνα-
λίξασθε.

Ibd. §, 20 scribendum: ἀλλ' οὗτοι (pro οὔτοι) ἂν εἶδειεν, εἰ οἱ κυκλούμενοι κυκλωθῆεν (nesciunt fortasse, num). Neque enim in minando poni potest εἶδειεν ἂν (fortasse cum suo malo scient).

Lib. VII, 1, 36: εἰσπεσόντες παίνοιν ἀφοροῦντας καὶ πολλοὺς κατακαίνοιν. Ἀφορᾶν, quod est e longinquo videre, pro eo, quod est aversum esse, dici posse prorsus fingitur. Scr.: ἀποροῦντας. Contra § 40, ubi est: οὗτοι δὲ ἐπειδὴ ἤποροῦντο, παντόθεν κύκλον ποιησάμενοι . . . ὑπὸ ταῖς ἀσπίσι ἐκάθητο, et res et adverbium παντόθεν, quod apud κύκλον ποιησάμενοι vitiose abundat, ostendunt, opinor, scribendum esse: ἐπειδὴ ἤρημοῦντο παντόθεν, κύκλον ποιησάμενοι.

Ibd. 5, 9 scribendum: διαμετροημένους δὲ χερῶς τάχιστα τὸ μέρος ἐκάστον τῶν ὀρύττειν τάφρον pro ἐκάστον. Nequo enim de singulorum parte, sed de populorum agitur; et solet dici absolute τὸ μέρος de sua cuiusque parte.

Ibd. § 25. Codices meliores: οὐδὲν ἂν εἴη θαυμαστόν, εἰ καὶ ἄκλειστοι αἱ πύλαι αἱ τοῦ βασιλείου εἶεν ὡς ἐν κόμῳ δοκεῖ γὰρ ἡ (unus κομοδοκεῖ γὰρ ἡ) πόλις πᾶσα τῆδε τῆ νυκτί. Videtur subesse: . . . εἶεν ὡς ἐν κόμῳ· εὐωχεῖται γὰρ ἡ πόλις. Certe, qui γὰρ tollunt aut εἶναι addunt, non probandi.

Ibd. § 56. Codices meliores: νῦν δὲ ἐπεὶ οὐν τρόπῳ μόνῳ ἔχεις (alii οὐχ οὕτω τρόπον μόνον ἔχεις), ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἀνακτιᾶσθαι δύνασαι οὓς καιρὸς εἴη, ἔδη καὶ οἰκίας οὐ τυχεῖν ἄξιον. Non agitur de aliis conciliandis, sed de iis, quos placuerit, et moribus et aliis rebus conciliandis. Scrib.: νῦν δ' ἐπεὶ οὐ τρόπῳ μόνῳ, ὃν ἔχεις, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ἀνακτιᾶσθαι δύνασαι οὓς καιρὸς, εἴη ἂν ἤδη . . . ἄξιον.

Lib. VIII, 3, 8: Ἦν μου κατηγορήσης, ὅτι αἰροῖν οὐ εἶδον, εἰς αὐθις ὅταν διακονῶ, ἐτέρῳ μοι χεῖρει διακόνῳ. Pro ἐτέρῳ, quod insolenter pro ἑτεροῖος dicitur

nec satis significanter, codex D, non raro veri index, ἐνῶ vel ἐρῶ. Fuitne ὅταν διακονῶ, νωθρῶ μοι χρήσει διακόνῳ, bis scripta syllaba νω?

Ibd. § 25. Mirifice in enumeratione, quis e quoque populo in certamine equestri vicerit, in ceteris nomen ponitur, de Syris sic scribitur: Σύρων δὲ ὁ προσταίων. Sed codices D et M, cum Apostolio (proverb. XX, 18) consentientes, Σύρων δὲ τῶν πάντων Γαδάτας. Sed ne hoc quidem verum, sed: Σύρων δὲ τῶν ἀπροσπάντων Γαδάτας. Hinc natum et προσταίων et τῶν πάντων. Nec erant apud Cyrum ex Syris nisi ea pars, quæ cum Gadata ad eum defecerat.

In commentariis de Socrate, quæ memorabilia appellari solent, perpauca et parva emendavi, quæ non alii præceperint.¹⁾

Lib. II, 1, 1 tollendum δὲ post γνοίς (præcedente τοιαῦτα).

Ibd. § 12: εἰ μέντοι . . . μήτε ἄρχεῖν ἀξιώσεις μήτε ἄρχεσθαι μήτε (sic codd., non μηδέ) τοὺς ἄρχοντας

¹⁾ Difficile est interdum legem eam tenere, quam mihi dixi. ne veteres et notas scripturas disputando attingerem, velut cum edi hic I, 3, 7 videam nunc ab omnibus ἀποσχόμενον τὸ . . . ἀπεισεσθαι et ad hoc defendendum ex aliis Xenophontis locis proferri ὁ ἐμὸς ἔρωσ τὸ . . . ἐμὲ πιστὸν γενέσθαι et τὸ μὴ . . . σπαίλισθαι ἐπιμέλισθαι et cum his confundi, quod toto genere diversum est: οὐκ ἀποσχόμεν τὸ μὴ οὐκ ἰλθειν. Sed vincendus est animus et ad ea ablegandi lectores, quæ supra de numerandis et ponderandis exemplis in probabilitate æstimanda dixi, tum ad ea, quæ in libello autea commemorato (Bemerkungen zur griechischen Wortfügungslehre) p. 47 sqq. de hoc syntaxis loco exposui, de τὸ μὴ οὐκ p. 50 sqq. et (exempla ponens) p. 60 sqq.

ἐκῶν θεραπεύσεις. Tollenda arbitror μήτε ἄρχεσθαι, ut duo inter se eadem forma componantur, quorum alterum id ipsum continet ad hunc locum apte elatum, quod aliquis memor pervagatæ coniunctionis ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι addendum putavit.

Ibd. 5, 4 et 5. Apparet in τὰ τοιαῦτα πάντα σκοπῶ non coherere orationem cum superioribus. Restituetur sententiarum nexus una addita littera: *ἐγὼ γάρ τοι, ἔφη, πολλάκις ἀκούων* (pro ἀκούω) *τοῦ μὲν, ὅτι . . ., τοῦ δὲ ὅτι . . . ὃν ᾤετο φίλον εἶναι, τὰ τοιαῦτα πάντα σκοπῶ, κ. τ. λ.* Sed restat mendum aliud; neque enim τὰ τοιαῦτα πάντα pertinere ad ea, quæ sequuntur post σκοπῶ, possunt, quoniam una sequitur et (verbis quidem) brevis quaestio. Excidit καὶ post εἶναι scribendumque: *ὃν ᾤετο φίλον εἶναι, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, σκοπῶ, μή κ. τ. λ.* Multa eiusdem generis, cuius exempla posuit, audiens Socrates ad quaerendum excitabatur.

Ibd. 6, 25: *εἰ δὲ τις ἐν πόλει τιμᾶσθαι βουλόμενος, . . ., διὰ τί ὁ τοιοῦτος ἄλλω τοιοῦτῳ οὐκ ἂν δύναιτο συναρμόσαι;* Græcum non est: *εἰ δὲ τις ἐν πόλει* pro eo, quod est *εἰ δὲ τις ἔστιν ἐν πόλει*. Nec tamen addendum *ἔστι*, sed scribendum: *Εἴη δὲ τις ἐν πόλει . . . πειράται· διὰ τί . . . συναρμόσαι;* (Sit aliquis; fingamus aliquem esse.)

Ibd. 9, 5 de uno ex iis, qui Critonem calumniabantur, deterrendi ceteros causa arrepto et in ius vocato agi ea, quæ sequuntur, ostendunt. Scribendum igitur: *καὶ εὐθύς τῳ τῶν (τῶν τῳ) συκοφαντούντων τὸν Κριτῶνα ἐνευρίσκει πολλὰ μὲν ἀδικήματα, πολλοὺς δ' ἐχθροὺς.* (Vulgo deest τῳ et scribitur *ἀνευρίσκει*.) § 4 vereor, ut Archedemus facillimum dixerit esse a sycophantis accipere, nec hoc optime congruit cum *φιλόχρητος*. Fuitne: *καὶ ἔφη ἱρασιτὸν εἶναι ἀπὸ τῶν συκοφαντῶν λαμβάνειν?* Sed non confido.

Lib. III, 5, 3 tollendum *τί* post *προτρέπονται*,

deinde § 4 scrib.: ὅτε Βοιωτοὶ μόνοι ἐγίγνοντο (pro ἐγίνοντο), quoties soli erant.¹⁾

Lib. IV, 4, 16 recte Reiskius sensit in his: τοῖς αὐτοῖς ἤδωνται substantivum excidisse; nam et ἤδωνται inepte de poetis additur post αἰρῶνται et οὐδ' ἵνα novam rem significat. Videtur fuisse: τοῖς αὐτοῖς σιτίοις ἤδωνται.

Ibd. 6, 9 et sententia et codicum vestigia postulant: Τὸ δὲ καλὸν ἔχοις ἂν πως ἄλλως εἰπεῖν; ἢ ἔστιν, ὃ ὀνομάζεις καλὸν ἢ σῶμα ἢ σκεῦος ἢ ἄλλ' ὅτιοῦν, ὃ οἶσθα πρὸς πάντα καλὸν ὄν; Primum universe interrogat, eodemne modo de pulchro se res habeat, deinde explicatins, sitne quicquam ex iis, quæ pulchra nominentur, pulchrum ad omnia. Inciderat in verum Ernestius, sed non firmiter tenuit.

Ex minoribus Xenophontis libellis ad Economicum et Hieronem, quos ante multos annos legi, nihil reperio novi annotatum, ad convivium unum in cap. 6, 7, ubi cum Socrates, μετεώρων φροντιστής a Syracusano appellatus, id ad deorum curam rettulisset, subiicit Syracusanus: Ἄλλ' οὐ μὰ Δι', οὐ τούτων σε λέγουσιν ἐπιμελεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν ἀνωφελεστάτων, quæ ridicula est correctio; neque enim, cum μετεώρων φροντιστήν Socratem invidiose appellabant, inutilium ei curam obiciebant nec hoc deorum curæ contrarium ponitur. Et alio spectasse Syracusani verba ostendunt, quæ respondet Socrates, sic quoque deorum curam significari: Ἄνωθεν μὲν γε ὕστες

¹⁾ III. 6. 12 scribendum, quod in codice aliquo annotatum est, σκήπτομαι (excusatione utor). Nondum se ludi Glaucō sentit. Nec σκώπτομαι, sed σκώπτεις dixisset. III. 9, 5 rectissime Reiskius vidit pro ἀρετῇ requiri σοφία, nisi ipse Xenophon dormitavit.

ὠφελούσιν, ἄνωθεν δὲ φῶς παρέχουσιν. Itaque τὰ ἄνω Syracusanus nominarat, idque tam apertum est, ut ultra fidem ridicule Socratem ἀνωφελῆς ab ἄνω et ὠφελειν ducere putent. Scripsit Xenophon: ἀλλὰ τῶν ἄνω ἐν νεφέλαις τ' ὄντων, aperte, ut in iis, quæ sequuntur de ψύλλης ἄλμασιν, Aristophanis etiam fabulam significans.

Paulo plura tentavi et effeci postea in libellis de officio magistri equitum et de re equestri, tum in iis, qui sub Xenophontis nomine de rep. Lacedæmoniorum et Atheniensium et de vectigalibus feruntur; nam de venatione libellum tantum percurri festinanter. Codicibus in his libellis et recentibus et corruptissimis utimur.

De mag. equitum 5, 4: *εἰ προσίχοι τὸν νοῦν . . . οἶα ἀποβαίνουσιν ἐκ τῶν διώξεών τε καὶ φυγῶν.* Codices οἶαι. Scribendum: *τοῖς ἀποβαίνουσιν.*

Ibd. § 8: *θαρροῦσι δὲ μάλιστα πολίμιοι. ὅταν τοῖς ἐναντίοις πράγματα καὶ ἀσχολίας πυνθάνωνται.* Scr.: *ὅταν ὄντα τοῖς ἐναντίοις κ. τ. λ.* (Cobetum video οὔσας post ἀσχολίας addi iubere.)

Ibd. 6, 3: *χρῆ καὶ χιλοῦ καὶ σκηνηῶν καὶ ὑδάτων καὶ φυλακῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδεῶν φανερόν ἐῖναι ἐπιμελούμενον.* Perverse φυλακαί inter res ad usum necessarias numerantur. Scr.: *φρυγάνων.* His pro lignis utebantur nec raro eorum collectio in re militari commemoratur. (Thucyd. III, 111: *ἐπὶ φρυγάνων ξυλλογὴν ἐξελεθόντες*, id. VII, 4: *ἐπὶ φρυγανισμὸν ἐξελεθῆν.*)

Ibd. § 5 de motu, quo quis per clivum descendat, non *καταίρειν* (devertere), sed *ἀπ' ὄχθων καταρρεῖν* Xenophontem dixisse puto, comparoque, quæ in lexicis ponuntur, Aristoph. Ach. 26, Polyb. VIII, 16, 6. De re equ. 3, 7 est *ἀπ' ὄχθων καθάλλεσθαι.*

Ibd. 7, 10, ut recte superioribus adiungi possit *προνοοῦντα*, scribendum: *τὰ . . . ἀμαρτήματα οὐ χρῆ παρίναι ἀκόλαστα, εἴ γε μὴ ὅλη ἢ χῶρα στρατόπεδον*

ἔσται, ἐκείνο καλῶς προνοοῦντα. (Vulgo: εἰ δὲ μὴ, ὅλη . . . ἔσται· ἐκείνο.)¹⁾

Ibd. § 12 scrib.: ἄσπλοι οἱ στρατιῶται (pro ἄσπλοι στρ.).

Ibd. 8, 9. Codices ἵπποις δυσβατοποιουμενον. Scr.: δύσβατα ποιοῦμενον (synt. Gr. § 7 b not. 2).

Ibd. § 14 nihil est καὶ ἐξ ἀνιῶν διαφεύγειν. Scr.: ἐξ ἀναντιῶν, ex angustis et difficilibus rebus et locis.

Ibd. 9, 1 pro ποιῶν δὲ τὸ παρατυγχάνον αἰεὶ scrib.: ἐγνοεῖν δὲ τ. π. ἄ.

Ibd. § 2 et 3 scrib., retractis verbis, quæ sedem mutarunt: ὡς ἂν ταῦτα σὺν θεοῖς περαινῆται. Φημί δ' ἐγὼ καὶ τὸ πᾶν ἵππικὸν ὡς ἂν πολὺ θῦττον ἐκπληρωθῆναι κ. τ. λ. Indicium erroris facit pronomen ταῦτα simul transpositum, quod altero loco orationem prorsus turbat.

Ibd. § 5: Ridiculum est de iis, qui militiam subterfugiant, σφοδρὰ ἀπέχεσθαι μὴ ἵππεύειν, quasi abstinentia hæc sit. Nec minus aperte vitiosa, quæ sequuntur: ὅτι καὶ οἷς καθίστησι τὸ ἵππικόν. Scrib.: καὶ παρὰ τῶν σφοδρὰ ἀπενχομένων μὴ ἵππεύειν (qui valde detestantur et vitant), ὥστε καὶ τοῖς καθιστάσι τὸ ἵππικὸν ἐθέλουσι τελεῖν ἀργύριον. (Τοῖς καθιστάσιν iam C. F. Hermannus.)

De re equestri 4, 3. Codices: τὰ μὲν τοίνυν ὑγρά τε καὶ λεία τῶν σταθμῶν λυμνίεται καὶ ταῖς εὐφρέειν ὀπλαῖς· τὰ δὲ, ὡς μὲν μὴ ὑγρά εἶναι ἀπόρρητα κ. τ. λ. Recte Schneiderus μὴ ἢ ὑγρά, sed violenter δεῖ pro τὰ. Scriptum fuerat: ἄριστα δὲ. Litteras αρισ hauserunt præcedentes αἰς.

Ibd. 6, 3 pro πλεῖστα δ' ἂν ἵππω scr.: λῶστα δ' ἂν ἵππω. De facili et commodo usu, non de multo agitur.

¹⁾ § 9 recte in margine Castalionis scribitur ἄνευ ἐπιμελείας. Initium erroris ex α semel scripto (ἐπιτηδείανυ).

Ibd. 9, 6: *Καὶ αἷ τε μακρὰ ἰλάσεις . . . πραῦνοις τοῖς ἵπποις καὶ αἱ ἵσουχαιαὶ πολὺν χρόνον καθίψουσι κ. τ. λ. Codices καὶ αἱ ἵσουχαιαὶ μὲν. Scrib.: καὶ αἱ ἵσουχαιαὶ μὲν, πολυχρόνιοι δὲ καθίψουσι κ. τ. λ. Vox longior distracta.*

Ibd. 10, 2: *ὥστε τεταράχθαι καὶ κινδυνεύειν. Nihil hic est κινδυνεύειν. Scrib.: καὶ ἰδίειν.*

De rep. Lacedæm. 2, 6 scrib.: καὶ εἰς μῆκος ἂν τὴν ῥαδιὰ τὰ σώματα ποιούσαν τροφήν μᾶλλον συλλαμβάνειν ἢ γήσατο ἢ τὴν διαπλατύνουσαν τῷ σίτῳ. Qui non attenderat, cohærere εἰς μῆκος συλλαμβάνειν, addidit ἀυξάνεσθαι inter ἂν et τὴν.

Ibd. 5, 8 scrib.: *ἐπέταξε τὸν αἰὶ προεσβύτατον ἐν τῷ γυμνασίῳ ἐκάστῳ ἐπιμελεῖσθαι ὥστε (pro ὡς) μήποτε αὐτὸ ἑλαττον (pro αὐτοὶ ἑλάττους) τῶν σιτίων γίγνεσθαι. Lycurgus maximos natus in unaquaque exercitatione curare iussit, ne exercitatio minor quam pro ciborum copia esset.*

Ibd. 10, 4: *ὅς ἐπειδὴ κατίμαθεν, ὅτι ὄπον οἱ βουλόμενοι ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἀρετῆς, οὐχ ἱκανοὶ εἰσι τὰς πατρίδας αὔξειν, ἐκεῖνος ἐν τῇ Σπάρτῃ ἠνάγκασε δημοσίᾳ πάντας πάσας ἀσκεῖν τὰς ἀρετὰς. Sic codices. Initium emendationis vidit Haasius, qui ἐπιμίλονται scripsit, a librario ad βουλόμενοι infinitivum accommodatam putans. Sed deest aliquid ad sententiam videturque voluntarium virtutis studium vituperari. Post βουλόμενοι excidit μόνοι, ut sit: ὄπον οἱ βουλόμενοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐπιμίλονται.*

Ibd. 11, 7 videndum, ne scriptor posuerit: *Τὸ μέντοι, κἂν ταραχθῶσι, μετὰ τοῦ παρατυχόντος ὁμοίως μάχεσθαι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τάξιν, οὐκ ἐτι ῥαδιόν ἐστι μαθεῖν. (Vulgo μάχεσθαι ταύτην.)*

Ibd. 12, 2 et 3 scribendum videtur: *τούς γε μὲν πολεμίους ἱππεῖς φυλάττουσιν ἀπὸ χωρίων ὧν ἂν ἐκ*

πλείστοι προορῶεν, εἴ τις προοίσι (pro προῖσι) νύκτωρ δ' ἐνόμισεν ὑπὸ Σκιρικῶν προφυλάττεσθαι. Vulgo est: προορῶεν. Εἰ δέ τις προῖσι νύκτωρ ἔξω τῆς φάλαγγος, ἐνόμισεν κ. τ. λ. Verba ἔξω τῆς φάλαγγος addita ab interpolatore sunt, qui non intellexerat superioribus illis πρὸς τὰ ὄπλα εἶσω βλεπούσας respondere iam τοὺς δὲ νιολεμίους et ἀπὸ τῶν χωρίων ὦν κ. τ. λ. Noctu ex castris exire aliquis poterat, non ἔξω τῆς φάλαγγος, quæ nulla est nisi acie instructa, nec ad noctu exeuntes pertinet προφυλάττεσθαι.

De rep. Atheniensium 1, 5 scripsitne libelli auctor: ἐνι νοῖς (codd. ἐνίοις) τῶν ἀνθρώπων? Nam ἐνι ἐνίοις aptum non est, sed aut universe τοῖς ἀνθρώποις aut τοῖς τοῖς ἀνθρώποις dicendum erat. Plurali numero eius nominis usus est Aristophanes.

Ibd. 2, 1. Cetera alii emendarunt, reliquerunt τῶν δὲ συμμαχῶν . . . κράτιστοί εἰσι, quod inepte Athenienses sociorum tributum ferentium numero includit. Scribendum videtur: τῶν δὲ συμμαχῶν . . . καὶ κατὰ γῆν κρατεῖν οἰοί τ' εἰσι, καὶ νομίζουσι τὸ ὀπλιτικὸν ἄρχειν, εἰ τῶν συμμαχῶν κρείττονές εἰσιν. Saltem κρατεῖν verbum latet.

Ibd. § 17 forma orationis huiusmodi fuit: ἡ ἀπὸ τοῦ (codd. ἡ ὑφ' ὅτου) ἀδικεῖν [ἀδοξία] νομίζεται πού τῶν ὀλίγων (codd. ἀδικεῖν ὀνόματα ἀπὸ τῶν ὀλίγων), οἷ συνέθεντο. Plus præstari nequit, nisi et verbis et sententia absonum esse, quod nuper e G. Hermannii coniectura editum est.

Ibd. 3, 3 ex his: χόρηματιεται· ἐγὼ δὲ τοῦτοις ὁμολογῆσαι μ' ἄν, in quibus vitiosa est media verbi forma, fit: χορηματιεῖ· καὶ ἐγὼ δὲ κ. τ. λ.

Ibd. 3, 9. Manifesto vitiosum μῖν (μῖν εἶναι) post δημοκρατίαν. Scrib.: ὥστε μῖντοι ὑπάρχειν, δημοκρατίαν μῖνειν, ἀρκοῦντως [δὲ] τοῦτο ἔξευρεῖν, ὅπως δὴ βιλ-

τιον πολιτεύσονται, οὐ ῥάδιον (ita ut, i. e., ea condicione, ut pro fundamento sit, democratiam manere, difficile est idoneam rationem invenire reip. emendandæ). Δεῖ post ἀρκοῦντως utrum tollendum an in ἤδη mutandum sit, nescio.

Ibd. § 11 lacunæ forma sic notari debet: ἀλλὰ [τοῦτο μὲν, ὅτι . . .] ἐντός ὀλίγου χρόνου ὁ δῆμος ἐδούλευσεν ὁ ἐν (vulgo ὁ μὲν) Βοιωτοῖς· τοῦτο δὲ κ. τ. λ.

De vectigalibus 2, 1 scri.: εἰ δὲ πρὸς τοῖς ἀντοφυσίαις ἀγαθοῖς πρῶτον μὲν τῶν μετοίκων ἐπιμέλεια γένοιτο, αὕτη γ' ἂν (pro γένοιτο· αὕτη γὰρ) ἢ πρόσοδος τῶν καλλίστων ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι.

Ibd. 3, 6 non προσδυσπανῆσαι scribendum erat, sed προσδυσπανῆσαι, de ea, quæ statim nominatur, ἀφορμῆ. Cfr. § 9: ἀφ' οὗ ἂν προτελείωσιν εἰς τὴν ἀφορμὴν.

Ibd. § 8 manifestum est in his: ὅτι οὐδέποτε ἀπολήφονται ἢ ἂν εἰσενέγκωσιν οὐδὲ μεθίξουσιν ὧν ἂν εἰσενέγκωσιν, variatum fuisse verbum etiam relativæ sententiæ. Altero loco scrib. ἐξενέγκωσιν de fructu et reditu.

Ibd. 4, 40: καὶ διὰ τὸ ἐν λιμένι καὶ τὰς ἀγορὰς ἀνξάνεσθαι. Cur ἐν λιμένι sine articulo? Cur καί (etiam)? Cur in portu ac non etiam in urbe augentur αἱ ἀγοραὶ? Scrib.: διὰ τὸ τὰ ἐλλιμένια καὶ τὰς ἀγορὰς ἀνξ.

Ibd. 5, 1: πολὺ γὰρ ἂν καὶ αὕτη αἰρεθεῖσα ἢ ἀρχῆ προσφιλεστίραν καὶ πυκνοτίραν εἰσαφικνεῖσθαι πῶσιν ἀνθρώποις ποιήσῃ τὴν πόλιν. Scrib.: προσφιλεστίραν καὶ εὐκτοτίραν εἰσαφικνεῖσθαι.

Ibd. § 9: οἵτινες ἐκλιπόντων Φωκίων τὸ ἱερὸν καταλαμβάνειν ἐπειρῶντο. Si res iam facta significaretur, dicendum erat πεπειρῶνται. Sed significatur (οἵτινες) incertus futuri temporis casus: πειρῶντο.

Cap. III.

Plato.

Platonem legi adolescens perstudiose et iam tum in legum maxime libris, in quibus magna coniecturæ materia nec multum ab aliis effectum erat, haud ita pauca emendavi. Redii ad eum legendum, sed celeriter et ut in dubiæ scripturæ locis non diu insisterem, a. 1843 proximoque; deinde, cum post a. 1852 Platonica quædam interdum philologiæ studiosis ad se exercendos proponerem, plerosque dialogos severiore et intentiore cura ante paucos annos pertractavi. Omisi hac lectione Parmenidem, Cratylum, Timæum, legum libros inde a quinto, qui non satis ad relegendum invitabant, tum parvos quosdam et incertissimæ notæ (vel potius certissimæ) dialogos.

Platonis codices longe supra ceteros antiquitate et integritate eminent duo, in sua quisque parte orationis constituendæ dux, Oxoniensis (Clarkianus) seculi noni et Parisiensis, quem Bekkerus A littera notavit, seculi decimi ineuntis, de quorum utriusque auctoritate recte ad rei summam C. F. Hermannus scripsit præf. vol. I p. IV, vol. IV p. III. Sed hi codices, quibus comites genere et auctoritate proximi adiunguntur Vaticani Θ et Δ , Veneti Π et Ξ et alii quidam, ut Byzantinæ infimi temporis interpolationis expertes sæpissime, ubi vulgares aberrant, partim verum ipsum præbent (cuius rei exempla iam supra posui p. 100 e Theæteto p. 175 C, p. 27 e lib. VII de rep. p. 519 B), partim mendum simplex et vero propinquum (ut VII de rep. p. 529 C, quem locum p. 17 emendavi), ita ostendunt, in Platonis libris iam aliquanto ante seculum nonum menda permulta perspicuæ originis pervagata per omnes codices fuisse (velut, ut omittam communem Oxoniensis et ceterorum lacunam in Theæt. p. 156 D, illud in VIII de rep. p. 568 D ἀποδομένων pro ἀπολομένων, quod p. 17 sustuli, aut in Menone p. 81 E ἀλλ' ἀπλω̄ς pro ἀλλὰ πῶς aut in

Philebo p. 48 A *πότοις* pro *πόθοις*), quædam etiam ad grammaticos propagata (ut illud in Phileb. p. 30 D *γερούοιης*), alia iam deflexa longius et interpolando quoque obscurata (illud quidem, quod supra p. 78 attigi, in Euthyd. p. 293 D, valde), nec raro ab hominibus ad sententiam aut orationis formam et artificium parum attentis vocabula explicandi causa addita, interdum prorsus contra sententiam (cuius generis exempla ex uno Phædone, qui cod. Oxoniensi continetur, posui p. 83, e libris de rep., quos Parisiensis habet, duo p. 62, duo alia p. 84, quibus adiicio *εἶη* in libro I p. 337 E, quod rectissime Bræmius et Astius additum iudicarunt, cum non intellexeretur *ἀπειρημένον* impersonaliter pro duobus genitivis positum esse. Alia et huius et ceterorum generum infra colligam). Ex his mendis quæ ab aliis non animadversa aut non recte tractata videor mihi certa aut saltem probabili coniectura correxisse, iam exponam, ordinem dialogorum eum tenens, quem Hermannus secutus est.¹⁾ Notare, quibus opem ferre nequeam, parum habet utilitatis, velut statim in Euthyphrone p. 4 A (*ὄνη ποτ' ὀρθῶς ἔχει*) excidit verbi infinitivus eam rem significans, quæ qualis sit aut quomodo recte fiat, Socrates negat vulgo intellegi, Euthyphronem acerbe irridens, qui, cum patrem accuset, id se intellegere scilicet ostendat; nam neque ex superioribus audiri potest verbi *ἔχει* subiectum neque, quod sequitur, *ὀρθῶς αἰτὸ πρῶξαι*, quo referatur, habet. Fieri etiam potest, ut in locum vocis extrusæ (sive ea *εὔσειβειν* sive alia fuit) successerit huc ex proximo versu retractum *ὀρθῶς*. Sed ad ea convertamur, in quibus efficere aliquid videamur posse.

¹⁾ Adhibui in omnibus dialogis Bekkerum. Stallbaumium (in uno et altero non novissimam editionem), Hermannum, in quibusdam alios. In Stallbaumio utinam diligentiam et consuetudinis Platonica cognitionem iudicii subtilitas æquasset. Hermannus vellem rectos duces paulo interdum liberiore iudicio secutus esset.

Euthyphr. p. 6 A: Ἄρα γε, ὦ Εὐθύφρων, τοῦτ' ἐστὶν οὐ ἔνεκα τῆν γραφὴν φείγω, ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐπειδὴν τις περὶ τῶν θεῶν λέγῃ, δυσχερῶς πως ἀποδέχομαι; δι' ἃ δὴ, ὡς ἴοικε, φήσῃ τις με ἐξαμαρτάνειν. Hæc extrema et in ἄ nusquam relato et in causæ significatione (δι' ἃ) et tautologia (τοῦτ' ἐστὶν οὐ ἔνεκα . . . δι' ἃ . . .) adeo sunt vitiosa, ut Hermannus plane delenda iudicaverit, prorsus, ut sæpe dixi, improbabili via rem expediens. Una littera semel scripta, quæ bis debuerat, deinde ceteræ male divisæ omnem hanc difficultatem creaverunt. Nam interrogatione terminata in ἀποδέχομαι, Socrates, hoc accusationis fonte suspicione reperto, ἐπιφώνημα adiungit quasi admirans: Ἴθια δὴ φήσῃ τις με ἐξαμαρτάνειν: Singularia sane (igitur) nec communia aut vulgaria aliquis mihi (in iudicio) crimina obiciet.¹⁾

Ibd. p. 11 E et audax est δειξαί tollere neque satis rectum et loco aptum hoc: ἀντίς σοι ξημπροθυμήσομαι, ὅπως ἂν με διδάξῃς περὶ τοῦ ὁσίου. Nam hoc studuerat Socrates inde ab initio sermonis. Venit in mentem: ἀντίς σοι ξημπροθυμήσομαι δῆσαι, ὅπως ἂν με διδάξῃς . . . καὶ μὴ προαποκάμῃς: tecum studebo orationem sententiasque Dædaleo more fugientes et eludentes vincere, ut . . . ne defatigare.

Apolog. Socr. p. 22 A: ὡσπερ πόρους τινὰς ποιοῦντος, ἵνα μοι καὶ ἀνίλεγκτος ἢ μαντεία γένοιτο. Quæ

¹⁾ P. 5 B revocandum quantocius: ὡς τοὺς προσηυτέρους διαφθείρονται, . . . ἐμὲ μὲν διδάσκοντι, ἐκείνον δὲ νοουθετοῦντί τε καὶ κολάζοντι, pro quo in codice nostrorum principe διδάσκοντα . . . νοουθετοῦντα καὶ κολάζοντα effectum est eo accommodandi ad proxima errore, de quo dixi p. 52 sqq. Recentiores codices coniectura emendati verum habent. Frustra in talibus sanæ rationi repugnatur. Hoc unum mihi exempli causa pro multis dictum esto.

sententia requiratur, et ab aliis et ab Hermanno intellectum est; sed in eius correctione (*κάν ἐλεγκτός*) et *κάν* pravum est et *ἐλεγκτός* . . . γένοιτο pro *ἐλεγχθείη*. Excidit *μή* ante *μοί*, scribendumque: *ἵνα μή μοι καὶ ἀνέλεγκτος ἦ μ. γ.* Sed residet scrupulus in *καί*, quod aptum non est.

Ibd. p. 32 A: *ἴν' εἰδῆτε ὅτι οὐδ' ἂν ἐνὶ ὑπεικάθοιμι παρὰ τὸ δίκαιον θείσας θάνατον, μή ὑπέικων δὲ ἄμια καὶ ἄμ' ἂν ἀπολοίμην.* Sic optimi codices, quorum indicium corrumpunt et tollunt, qui *καί* transponunt, nec minus, qui *ἄμια καὶ* simpliciter delent. Videtur fuisse: *μή ὑπέικων δὲ ἄρα καὶ ἄμ' ἂν ἀπολοίμην.*

Ibd. p. 41 A, B non recte sententiæ distinguuntur; primum enim hæc legitime absolvitur: *ἐπεὶ ἐμοίγε καὶ αὐτῷ θαυμαστὴ ἂν εἴη ἢ διατριβὴ αὐτόθι, ὅποτε ἐν-τίχοιμι Πάλαμῳ, καὶ Αἴαντι . . ., ἀντιπαράβαλλοντι τὰ ἐμῶν πᾶθη πρὸς τὰ ἐκείνων.* *ἵαίω* deinde proxime adinngitur hæc confirmatio: *ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὐκ ἂν ἀγδῆς εἴη, vel potius cum aliquot codd. (nec tamen Oxon.) ἀγδῆς (ἢ διατριβῆ) εἴη.* Tum formulæ *καὶ δὴ τὸ μέγιστον* (quæ appositione adinnecta præponitur) usus pervertitur sententia post *ἔστι δ' οὐ* terminata, ut sic intellegi hæc debeant: *καὶ δὴ τὸ μέγιστον (ἔστι) τοὺς ἐκεῖ ἐξετάζοντα . . . διάγειν.* Sublato δὲ post *ἐπὶ πόσῳ*, quod propter ipsam hanc interpunctionem additum est, sic continnanda oratio est: *καὶ δὴ τὸ μέγιστον, τοὺς ἐκεῖ ἐξετάζοντα καὶ ἐρευνῶντα . . . διάγειν, τίς αὐτῶν σοφός ἐστι καὶ τίς οἴεται μὲν, ἔστι δ' οὐ, ἐπὶ πόσῳ ἂν τις . . . δέξαιτο ἐξετάσαι τὸν ἐπὶ Τροίαν ἀγαγόντα τὴν πολλὴν στρατιάν ἢ Ὀδυσσοῦ . . . γυναίκας;* Incipit Socrates universe de toto genere: *ἐξετάζοντα διάγειν*, deinde pro sententiæ exitu ad hoc initium accommodato (*ἐπὶ πόσῳ ἂν τις δέξαιτο;*) transit ad singulos commemorandos.

Criton. p. 44 B: *ἀλλὰ χωρὶς μὲν σοῦ ἴσπερήσομαι*

τοιούτιον ἐπιτηδεῖον, . . . , ἐτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω . . . , ὡς οἶός τε ὦν σε σώζειν . . . ἀμελῆσαι. Frustra alii χωρὶς τοῦ ἰσπερῆσθαι scribi voluerunt, alii, ut nuper Hermannus, articulum omitti potuisse apud infinitivum a præpositione pendentem defendunt exemplis paucissimis et incertis¹⁾; nam χωρὶς adverbium esse certissime ostendit membrorum particulis μὲν — δὲ distinctio, nisi quis Græcum putat: πρὸς μὲν Ἡροδότῳ ἐτι δὲ καὶ Θεοκυδίδης λίσσει. Scribendum: χωρὶς μὲν σοῦ ἰσπερῆσομαι . . . , ἐτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω. Infinitivus ex ipso illo in χωρὶς errore ortus est.

Ibd. p. 48 B: οὐτός τε ὁ λόγος, ὃν διελεγλίθαμεν, ἔμοιγε δοκεῖ ὁμοίος εἶναι τῷ καὶ πρότερον. Et ὁ πρότερον pro ὁ πρότερος aut ὁ πρότερον εἰρημίνος minus usitate dicitur et καί, in comparando frequentissimum, in hac tamen orationis forma insolenter ponitur, nec agitur de similitudine huius et alterius orationis, sed de oratione sui simili et eandem nunc veritatis notam præbente. Itaque scribendum videtur: ὁμοίος εἶναι καὶ πρότερον (similis atque antea).²⁾

Ibd. p. 51 D certa orationis lex scribi iubet: οὐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων . . . ἀπαγορεύει, ἐὰν τί τις βούληται ἡμῶν εἰς ἀποικίαν εἶναι, εἰ μὴ ἀρίσκομεν ἡμεῖς τε καὶ ἡ πόλις, ἐὰν τε μετοικεῖν ἄλλοσι ποι

¹⁾ Sympos. p. 209 C scribendum est: περὶ ἀρετῆς καὶ οἷον χρῆ εἶναι τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθόν (codd. et edd. καὶ περὶ οἷον, repetita interpretando præpositione); de rep. X p. 598 B πρὸς τὸ ὃν per se coniungitur cum πεποιήται (πότερα πρὸς τὸ ὃν πεποιήται ἢ γραφικῆ), tum laxiore nexu, ut sæpe, superadditur ὡς ἔχει, μιμήσασθαι (ad id, quale est, imitandum; synt. Gr. § 153).

²⁾ Quod Hermannus p. 48 E πείσας σε (ἀλλὰ μὴ ἄκοντος) edidit e Buttmani coniectura, idem ego a. 1846, Buttmani coniecturæ oblitus, Wiehio, amico et olim discipulo, persuaseram, ut scriberet in exemplo tum Haunim impresso. Etiā de rep. I p. 333 E rectissime Stallbaumius ἐμποιήσας pro ἐμποιῆσαι restituit.

ἐλθόν, εἶναι κ. τ. λ. Codd. et edd. εἰ μὴ ἀρέσκομεν, qui optativus in hac certæ et definitæ condicionis forma locum non habet. Similes errores notabo ad Theæt. p. 164 A (εἰ οὔσοιμεν).¹⁾

Phædon. p. 67 E scribendum: *Εἰ γὰρ διαβίβληται μὴν πανταχῇ τῷ σώματι, αὐτήν δὲ καθ' αὐτήν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δ' ἢ (pro δὲ) γιγνομένου εἰ φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ μὴ . . .*; Non continuatur ordo condicionum, sed posito concessoque fundamento transitur ad id, quod tum (igitur), si certa res acciderit, mirum videatur (würde es nicht ganz ungereimt sein, wenn sie, wenn nun dieses einträte, sich fürchteten?).

Ibd. p. 74 D e codicum scriptura, quæ huiusmodi est: *ἄρα φαίνεται ἡμῖν οὕτως ἴσα εἶναι ὥσπερ αὐτὸ ὃ ἐστὶν ἴσον ἢ ἐνδεῖ τι*. (Oxon. et a pr. manu alius τῷ) *ἐκείνου τῷ τοιοῦτον εἶναι, οἷον τὸ ἴσον, ἢ οὐδέν;* efficitur: *ἢ ἐνδεῖ τι ἐκείνω τῷ τοιοῦτον εἶναι οἷον τὸ ἴσον ἢ οὐδέν;* (an deest aliquid illi qualitati, quæ exprimitur verbis τοιοῦτον εἶναι οἷον τὸ ἴσον, an nihil?) Ad exprimendam eam rationem, qua res ceteræ æqualitatis participes sunt,

¹⁾ P. 52 D ex Oxon. restituendum *ὁμολογημένοι πολιτεύεσθαι* pro *πολιτεύεσθαι*, et ad eandem formam scribendum p. 50 C *ὁμολόγητο ἐμμένειν* et p. 51 E cum Buttmanuo *ὁμολογήσας ἡμῖν πείσεσθαι* et p. 52 C *ὁμολόγησις πολιτεύεσθαι*. Sed si hanc causam peragere velim excutereque, quæ contra dicuntur (velut a Stallbaumio ad p. 52 C), incidam in similem disputationem ei, quam lib. I c. 4 persecutus sum. Itaque tantum dicam breviter. certo sine discerni *ὁμολογῶ ποιεῖν* (confiteor me facere) et *ὁμ. ποιήσειν* (promitto me facturum) nec huic finem fere perturbari, nisi ubi futurum a præsentī aut solo accentu (*ἐμμένειν*) aut littera σ (*πορεύεσθαι, πορεύσεσθαι*) distet. perraro in *πείσεσθαι, πείσεσθαι*, similibus, fere nusquam in *ποιεῖν, ποιήσειν, ἀκούειν, ἀκούσεσθαι*, similibus. Alius generis est *ἔντιθεμαι ποιεῖν*, paciscor facere.

pro substantivo ponitur *τοιούτων εἶναι οἷον τὸ ἴσον* (quasi dicas: die Beschaffenheit der Gleichartigkeit mit dem Gleichen) eique præponitur *ἐκείνο τὸ*, quod cum flectitur, ipsum *τοιούτων* non mutatur casu, ut cum dicimus *τῷ δοκοῦντι εἶναι τι* aut *μηδὲν* et similia. Vulgo, addito contra codices *μη* (*τῷ μὴ τοιούτων*), et sententia et oratio corrumpitur. Quod Hermannus scripsit *ἐνδεῖ τι ἐκείνου τὸ μὴ οὐ τοιούτων εἶναι*, prorsus aberravit ab usu particularum *τὸ μὴ οὐ* (*ἐκείνου τ. μ. οὐ*).

Ibd. p. 75 B: *ὅτι πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐκείνου τε ὀρίγεται, ὃ ἔστιν ἴσον, καὶ αὐτοῦ ἐνδείστερά ἔστιν*. Non omnia, quæ in sensibus sunt, sed tantum omnia, quæ in sensibus (imperfecte et participando) æqualia sunt et iudicantur, ad veram et absolutam æqualitatem nituntur. Scribendum necessario: *πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἴσα ἐκείνου τε ὀρίγεται*. Facile id vocabulum excidit post *εἶναι*.

Ibd. p. 78 D: *Αὐτὴ ἡ οὐσία, ἧς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι*. Puto Platonem posuisse: *ἧς λόγον δίδομεν τὸ εἶναι*, quam ita definimus, ut esse dicamus.

Ibd. p. 82 D: *οἷς τι μίλει τῆς αὐτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσι*. Recte improbatum *σώματα πλάττειν* de iis, qui corporibus obnoxii vivunt, cum præsertim optimi codices, Ox et Ven. Π, *σώματι* habeant eumque numerum flagitet præcedens *ψυχῆς*. Quoniam *λατρεύοντες* nimis discedit, credo Platonem eadem forma a *τοῦ πελάτου* nomine finxisse *σώματι πελατεύοντες*.¹⁾

¹⁾ P. 83 B e codd. restituendum est: *ἀπ' αὐτῶν ὧν ἂν τις αἰσθῆται* (ab ipsis illis, a quibus quis eum malo affici putet). Non agitur de magnitudinis opinione, sed in qua re posita sit vera mali perpassio. Alia plura huiusmodi (velut p. 82 A *ἐκάστη* pro *ἕκαστα*) recte Wohlrabius revocavit (1866), nonnulla etiam iure contra codices emendata defendit. ut p. 84 A. ubi *μεταχειριζομένην* accommodatione depravatam erat.

Ibd. p. 84 A: *καὶ οὐκ ἂν* (ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου) οἰηθεῖη τὴν μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι ἐκτὴν λυσιπύουσης δὲ ἐκείνης αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς ἡδοναῖς καὶ λύπαις ἐκτὴν πάλιν αὐτὴν ἐγκαταδεῖν. Debat esse αὐτὴν πάλιν αὐτὴν παραδιδόναι, nec ἐγκαταδεῖν, sed καταδεῖν dicendum erat de voluptatibus et doloribus animum constringentibus. Sublato παραδιδόναι scribendum: αὐτὴν ταῖς ἡδοναῖς καὶ λύπαις ἐκτὴν πάλιν αὐτὴν ἐγκαταδεῖν, ut animus ipse se iis constringere dicatur. (Vid. p. 83.) (De p. 84 D vid. p. 174 n.)

Ibd. p. 90 B: ἀλλ' ἐκείνη ἧ, ἐπειδὴν τις πιστεύσῃ λόγῳ τινὶ κ. τ. λ. Non sequitur, quod expleat sententiam relativam pronomine ἧ significatam. Ortum id est prava geminatione scribendumque: ἐκείνη, ἐπειδὴν τις (sed illa ratione, cum quis ο: quæ tum efficitur, cum quis). (De p. 93 D vid. supra p. 83.)

Ibd. p. 101 D: εἰ δὲ τις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἔχοιτο, χαίρειν ἐώχης ἂν καὶ οὐκ ἀποκρίναιτο. Neque per se ἔχασθαι de oppugnando aggrediendoque dici potest neque post ἐχόμενος proxime ante cum eodem genetivo prorsus contrario significato positum. Scribendum: ἐφοίτο (ἐφέιτο, peteret). Paulo post videndum, ne scribi debeat ἅμα δ' οὐκ ἂν φύροις pro φύροιο de omnia miscente.

Ibd. p. 102 C: ἐν μίσῳ ὧν ἀμφοτέρων, τοῦ μὲν τῷ μεγέθει ὑπερέχειν τὴν ομικρότητα ὑπερέχων, τῷ δὲ τὸ μέγεθος τῆς ομικρότητος παρῆχων ὑπερέχων. Aperte pravum est ὑπερέχων, nec tamen tolli id æqualitas membrorum studiose et lusu quæsitæ sinit. Scripsit Plato ὑπέχων: alterius magnitudini exiguitatem suam superandam subministrans, alteri magnitudinem exiguitatem superantem præbens. Apte de minoris ad maius ratione ὑπέχω ponitur.

Ibd. p. 104 E admodum vereor, ne post ὀρίσασθαι exciderit δεῖ (ὃ τοῖνυν ἔλεγον, ὀρίσασθαι δεῖ), non δεῖν, quod in codicibus aliquot additur. Nam neque λέγω apud

Platonem est iubeo et ea, quæ narrantur de *δεῖν* omisso post *φημί, οἶμαι*, similia, finguntur. (*Ἀξιῶ τι γίγνεσθαι, αequum puto et flagito aliquid fieri.* prorsus separandum est.)

Ibd. p. 112 B: *Ὅταν τε οὖν ὑποχωρήσῃ τὸ ὕδωρ εἰς τὸν τόπον τὸν δὴ κάτω καλούμενον, τοῖς κατ' ἐκείνα τὰ ρεύματα διὰ τῆς γῆς εἰσρεῖ τε καὶ πληροὶ αὐτὰ ὡσπερ οἱ ἐπαντιλοῦντες· ὅταν τε αὖ κ. τ. λ.* Aperte ὕδωρ subiectum (ut grammatici loquimur) est, *ρεύματα* obiectum; neque enim in his: *καὶ πληροὶ αὐτὰ* alio referri αὐτὰ nisi ad *ρεύματα* potest; (cfr. mox *τὰ ἐνθάδε πληροὶ αὐθις*). Itaque activum verbum requiritur, idemque flagitat etiam quod additur: *ὡσπερ οἱ ἐπαντιλοῦντες*, quoniam hi cum *ρεύμασιν* sponte influentibus comparari nequeant. Et adest verbum et litteris simillimum et mutationi, quod minus tritum erat, obnoxium, significatione aptissimum, *εἰσφρεῖ*.

Ibd. p. 115 D: *ταῦτα μοι δοκῶ ἀντῷ ἄλλως λῆγειν, παραμυθούμενος ἅμα μὲν ὑμᾶς, ἅμα δ' ἐμειντόν.* Frustra sibi Socrates (ἄλλως) dixisse videri poterat, quæ ex animi sententia dixerat, nec tamen dixisse tantum *παραμυθούμενος* amicos et se ipsum; nec Critoni soli aut maxime dixerat (*ἀντῷ λῆγειν*). Sublato *μοι* scribendum: *ταῦτα δοκῶ ἀντῷ ἄλλως λῆγειν κ. τ. λ.* Crito me hæc dicis causa (Criton. p. 46 D) dixisse credit, tantum ut vos meque consolaretur.

Theætet.¹⁾ p. 144 A: *Τὸ γὰρ εὐμαθῆ ὄντα, ὡς ἄλλω χαλεπὸν, πρῶτον αὖ εἶναι διαφερόντως κ. τ. λ.* Hoc si vere scriptum esset, significaret: docilem, quomodo alteri difficile (est docilem esse), miro loquendi genere pro eo, quod usitate diceretur *ὡς μηδὲνα ἄλλον.* (Stallbaumius prave enarrat.) Scribendum: *εὐμαθῆ ὄντα, ὡς ἄλλω χαλεπὸν*, h. e., qui facile ea discat, quæ alteri

¹⁾ Wohlrabii Theæteti editione uti non potui.

difficile sit discere. Legitime enim *εὐμαθῆς τινος* et *δυσμαθῆς τινος* dicitur.

Ibd. p. 149 D in codicum corrupta scriptura (*καὶ ἐὰν νίον ὄν δόξη*) videtur latere: *καὶ ἐὰν ἄμεινον δόξη*. (Syllaba *αμ* post *αν* intercidit.)

Ibd. p. 155 B: *ἢ ὅταν φῶμεν ἐμὲ τηλικόνδε ὄντα μήτε ἀνέξηθίεντα μήτε τούναντίον παθόντα ἐν ἐνιαυτῷ σοῦ τοῦ νίου νῦν μὲν μείζω εἶναι, ὕστερον δὲ ἐλάττω, μηδὲν τοῦ ἐμοῦ ὄγκου ἀφαιρεθέντος ἀλλὰ σοῦ ἀνέξηθέντος*. Nihil est *ἐν ἐνιαυτῷ*, quoniam certum temporis spatium ad rem non pertinet et, si pertineret, scribendum esset: *ἐν ἐνιαυτῷ δὲ* (pro *ὕστερον δὲ*) *ἐλάττω*. Scribendum: *μήτε τούναντίον παθόντα ἐν ἐμαυτῷ, σοῦ τοῦ νίου κ. τ. λ.* Paulo post (E) *αὐτῶν* post *συνεξερευνησῶμαι* iure non ferendum Hermannō visum est; sed *ζητοῦντα ἐρευνηῶν* tautologiam manifestam habet. Suspicio scriptum fuisse *συνεξερευνησῶμαι ἰών*, geminatione (*αν* ex *αι*) ortum *αὐτῶν*.

Ibd. p. 157 B: *τό δ' οὐ δεῖ . . . οὔτε τι ξεγχορεῖν οὔτε του οὔτ' ἐμοῦ οὔτε τόδε οὔτ' ἐκείνο οὔτε ἄλλο οὔδιν ὄνομα ὃ τι ἂν ἰσῆ*. Neque genetivi (*του, ἐμοῦ*) ullam habent rationem neque primæ personæ pronomen; nemo enim res appellabat *ἐμὲ* aut *ἡμᾶς*. Scribendum, effecta ex *ἐμοῦ* voce necessaria: *οὔτε τοῦτ' εἶναι οὔτε τόδε*. Nocuit οὐ syllaba tam sæpe repetita.

Ibd. p. 162 E: *ὃ (τῷ εἰκότι) εἰ ἐθέλοι Θεόδωρος ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χρῶμενος γεωμετεῖν, ἀξίος οὐδ' ἐνός μόνου ἂν εἴη*. Mirum in vilissimo ac nullo pretio significando *ἐν μόνον*. Sine dubio scribendum: *οὐδ' ἐνός μουῦ*, ne unius capilli quidem, non flocci, etsi alibi *μουῦν* sic positum nunc non reperio.

Ibd. p. 164 A: *Δεῖ γε μίνιοι, εἰ σώσομεν τὸν πρόσθε λόγον*. Scribendum esse *σώσομεν* neque aliter unquam dici in significatione eius, cuius consequendi causa aliquid necessarium sit, dixi in libelle observationum de syntaxi

Gr. p. 27, comparato *εἰ μέλλομεν*. Latinoque si servaturi sumus (synt. Gr. § 116 n. 1, opusc. ac. II p. 281). Cfr. Theæt. pp. 168 D, 182 C, 203 D, de rep. II p. 375 A, V p. 459 E, VIII p. 567 C, de legg. III p. 693 D, Phileb. p. 62 C, soph. pp. 239 A, 240 E, polit. p. 292 C, Lach. p. 192 C. In *εἰ μέλλω* (*μέλλει. μέλλομεν*) errores sustulerunt Heindorfius ad Parmen. p. 164 C, Stallb. ad politic. p. 268 D. Apud Plutarchum quoque de aud. poet. c. 6 p. 22 et, an seni sit ger. resp. c. 1 p. 783 male editur *εἰ μέλλομεν*, *εἴ γε δὴ μὴ μέλλομεν* pro *μέλλομεν* (recte in lib. non posse suaviter cet. c. 16, 2 et 25, 3, de Stoic. repugn. 9, 4). Etiam Luciano Hermet. 49 reddendum *εἰ μέλλομεν* pro *μέλλομεν*. (Paucis versibus post simpliciter ex Oxon. et duobus aliis bonis tenendum erat *ὁρῶν*.)

Ibd. p. 165 D: *καὶ ἄλλα μυρία, ἃ ἐλλοχῶν ἂν πελταστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις ἐρόμενος, ἢ κ' ἐπιστήμην καὶ αἰσθησθῆναι ταῦτόν ἐθου, ἐμβάλων ἂν εἰς τὸ ἀκούειν καὶ . . . τὰς τοιαύτας αἰσθήσεις ἤλεγγεν ἂν ἐπέχων κ. τ. λ.* Nihil est *ἐν λόγοις ἐρόμενος*. Si forma impetus significaretur, coniungendum saltem participium esset cum *ἐμβάλων* et *ἐρωτῶν* dicendum. Scribendum: *πελταστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις ἐρωμενός*¹⁾, fortis et strenuus in disputando.

Ibd. p. 173 E: *ἡ δὲ διάνοια, ταῦτα πάντα ἡγχαμίνησμι μικρὰ καὶ οὐδὲν, ἀτιμάσασα πανταχῇ φέρεται κατὰ Πίνδαρον.* Et *καὶ οὐδὲν* displicet (neque enim memini

¹⁾ In transeursu duobus e vicino exemplis significabo, cur in Hermanno libertatem rectæ auctoritatum æstimationis sociam me interdum desiderare supra dixerim. Nam p. 167 B sine ulla dubitatione contra Oxon. restituendum est *πονηρὰ ψυχῆς ἔξει δοξάζοντα συγγενῆ αὐτῆς χρηστὴ ἐποίησε δοξάσαι ἔτιρα τοιαῦτα* (non enim de diversis animis, sed de diversis eiusdem animi in uno homine *ἔξειν* agitur) et p. 169 C *ἀλλ' ἄγε*. Etiam p. 168 E recipienda erat Schleiermacheri coniectura *εὐτόσθ τὸν λόγον*.

dici ἡγείσθαι τινα μηδέν) et superadditum sic per se ἀτιμάσασα. (Nam quod ante Bekkerum coniungebatur καὶ οὐδὲν ἀτιμάσασα, sententiæ repugnat.) Opinor scribendum esse: ἡγχομαινὴ ομικρὰ καὶ κατ' οὐδὲν ἀτιμάσασα.

Ibd. p. 174 D: Τύρανόν τε γὰρ ἢ βασιλεία ἐγκωμιαζόμενον ἓνα τῶν νομίμων, οἷον συβώτην ἢ ποιμένα ἢ τινα βοηκόλον ἡγείται ἀκούειν εὐδαιμονιζόμενον πολὺ βδύλλοντα. Hæc intellexerem, si post ἐγκωμιαζόμενον additum ἀκούων legeretur; nunc neque cohæret oratio neque anacoluthi ulla est excusatio. Scriptam fuisse opinor ἐγκωμιαζόντων idque, cum, pronomine (αὐτῶν) omisso, minus appareret structuræ ratio, mutatum.

(De p. 175 C vid. supra p. 100.)

Ibd. p. 181 B: Οὐδὲν μὲν οὖν ἀνεκτόν, ὧ Σώκρατες, μὴ οὐ διασκεῖσθαι, τί λέγουσιν ἐκάτεροι τῶν ἀνδρῶν. Parum aptum videtur, tanquam de re gravi et intolerabili, ἀνεκτόν, scribendumque potius ἀνετίον, non desistendum nec remittendum, quin consideremus. Sophist. p. 254 B: οὐκ ἀνετίον, πρὶν ἂν ἰκανῶς αὐτὸν θεασώμεθα. Polit. p. 291 C.

Ibd. p. 182 B: ἀλλ' ἐξ ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συγγιγνομένων τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτονα τὰ μὲν ποιά ἅττα γίνεσθαι, τὰ δὲ αἰσθανόμενα. Non video, qui ferri possit activum ἀποτίκτονα, cogorque ἀποτεχθέντα scribere, etsi is aoristus tantum inferioris ætatis testes habet.

Ibd. p. 182 D prave Theodori et Socratis partes separantur. Neque enim Theodori est amplificare, quæ Socrates dixerit, et argumentum addere. Itaque Theodori hæc tantum sunt: Καὶ τις μηχανή, ὧ Σώκρατες; deinde Socrates suam continuat orationem.

Ibd. p. 184 D, E: εἴ τιτι ἡμῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ διὰ μὲν ὀφθαλμῶν ἰφικνούμεθα λευκῶν τε καὶ μελάτων, διὰ δὲ τῶν ἄλλων ἑτέρων αὐ τινῶν, καὶ ἔξεις ἑρωτώμενος πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ σῶμα ἀναφέρειν;

Necessario tollendum καὶ positum initio apodosis in apertissima et simplicissima oratione. Proxime ante scribendum videtur: *Τούτῳ δὲ τοι ἔνεκα ταυτά σοι* (vulgo *αὐτά σοι*) *διακριβοῦμαι;* (hac diligentia utor?). Tum proxime post: *ἴσως δὲ βέλτιον σὲ λέγειν αὐτόν* (pro αὐτά) *ἀποκρινόμενον μᾶλλον ἢ ἐμὲ ὑπὲρ σοῦ πολυπραγμονεῖν.*

Ibd. p. 191 E: *Ὁ τοίνυν ἐπιστάμενος μὲν αὐτά, σκοπῶν δὲ τι ὧν ὄρα ἢ ἀκούει.* Pronomen αὐτά non habet, quo referatur; scribendum, quod apertissime sententia flagitat, *ἄττα.*¹⁾

Ibd. p. 195 D: *λέγεις, ὅτι αὐτὸν ἄνθρωπον, ὃν διανοούμεθα μόνον, ὀρώμεν δ' οὐ, ἵππον οὐκ ἂν ποτε οἰηθεῖν, μὲν εἶναι.* Particula αὐτὸν nihil loci habet; scrib. *ἄν.*

Ibd. p. 198 D: *ὧν πάλαι ἐπιστῆμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἤπιστατο αὐτά.* Particula καὶ non reperitur nisi in perpaucis et recentibus codicibus, atque in eorum quoque pluribus a secunda manu. Scribendum est: *ἐπιστῆμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόν τε ἤπιστατο αὐτά.*

Ibd. p. 201 C: *Οὐκ ἂν, εἰ γε ταυτόν ἦν δόξα τε ἀληθῆς καὶ δικαστήριον καὶ ἐπιστήμη, ὄρθά ποί' ἂν δικαστῆς ἄκρος ἐδόξαζεν ἄνευ ἐπιστήμης.* Quoniam substantivi nominativo (*δικαστήρια*) nihil omnino est loci, eam vocem prorsus tollunt; verum eam nemo tam fatuus additurus erat, nec ex nota marginali orta esse potest. Scribendum *δικαστήρια.* Finxit hoc adiectivum Plato,

¹⁾ P. 190 C (*ἐπιτόν δὲ καὶ σοὶ κ. τ. λ.*) ne quid frustra tentetur, verba rectius enarranda sunt, quam a Stallbaumio fit; hoc enim Socrates dicit, nomen alterius relinquendum esse in singulis rebus et de iis intellegendum, quae inter se diversa sint; nam verbo quidem diversum et diversum idem esse; abstractam diversi notionem appellationemque unam esse.

ut φυλακτήριος de legg. VIII, p. 842 D, lepideque sententiam veram et iudici convenientem dixit.

Ibd. p. 204 A verum esse nequit verbum activum *ἐχέτω* in hac orationis forma: *ἐχέτω . . . μία ἰδέα γιγνομένη ἢ συλλαβή*. Scribendum videtur: *ἔχε· ἔστω δὴ μία ἰδέα ἐξ ἐκάστων τῶν συναρμοσιόντων στοιχείων γιγνομένη ἢ συλλαβή*. Quanquam solet fere dici: *ἔχε δὴ· ἔστω*.¹⁾

Sophist. p. 216 C: *καὶ τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς τίμιος, τοῖς δ' ἄξιος τοῦ παντός*. Nemo, quod sciam, adiectivum *τίμιος*, quod absolute et plenæ significationis est, cum genetivo pretii coniunxit (*τίμιός τιςος*, pretio aliquo dignus, æstimandus). Tollendum vocabulum, additum, cum non intellexeretur ἄξιος ad utrumque genitivum pertinere.

Ibd. p. 221 E: *Λίγα πον νῦν διειλομεν τὴν ἄγρην πᾶσαν, νεωστικοῦ μέρους, τὸ δὲ πεζοῦ τίμνοτες*. Quid sit *τίμνειν ἄγρην νεωστικοῦ μέρους*, cum agatur de captura in τὸ νεωστικόν et τὸ πεζόν dividenda, nemo facile dicat; nam *τίμνομεν μέρος* (εἰς μέρος), non *μερῶν*. Et ipsum *μέρος* in τὸ δὲ auditur. Ferri potest: *νεωστικῶν* (θηρευτοῦ), τὸ δὲ πεζοῦ τίμνοτες. Sed fortasse scribendum est: *νεωστικὸν μέρος, τὸ δὲ πεζὸν τίμνοτες*. Et est *πεζόν* in cod. Oxon. et A.

¹⁾ P. 204 C servanda erat codicum scriptura. Primum Socrates quaerit: *Ὅγκον ἑφ' ἐκάστης λέξεως πάντα τὰ ἔξ εἰρήκαμεν*; Nonne in unaquaque dictione (quicquid ex his diximus sive bis trina sive ter bina sive cetera) omnia diximus, que coniunctim sex sunt (sex, ut ita dicam, singulativim)? Deinde: *Πάλιν δ' εὐδὲν λέγομεν τὰ πάντα λίγοντες*; Nihilne sic dicimus, ut hæc omnia (hæc omnes numeri sonarii formas) significemus (coniunctim et una voce)? P. 207 D recte Stephanus non tulit ὅτι μὲν . . . τότε δέ, quod et barbarum hoc est et quod in hoc membro necessario eadem forma, qua in proximo, varietas temporis significari debet. Error ortus ex concursu syllabæ τσ geminæ (ἀύτοτοτε).

Ibd. p. 223 B: *Κατὰ δὴ τὸν νῦν . . . λόγον . . . ἡ τέχνης οἰκειωτικῆς, χειρωτικῆς, θηρευτικῆς, ζωοθηρίας, χροαίας, ἀνθρωποθηρίας . . . νίων πλουσίων καὶ ἐνδόξων γιγνομένη θήρα προσρητίον . . . σοφιστικῆ.* Omnes hos genitivos ludicrorum artium nominum non intellego; neque enim venatio artis est nec ars venatur, sed sophistica est ea venatio adolescentium, quæ his artibus fit. Itaque genitivis dativos substituendos dico scribendumque: *ἡ τέχνη οἰκειωτικῆ, χειρωτικῆ, . . . , σοφιστικῆ, παιδευτικῆ νίων πλουσίων καὶ ἐνδόξων γιγνομένη θήρα*, quod qui nimis audacter in tot nominibus fieri putaverit, meminerit, cum in primo aberratum esset, ut pro *τέχνη* scriberetur *τέχνης*, necessario eandem in ceteris mutationem factam esse. Quam facilis autem ille error fuerit, dictum est supra p. 67 et ad Thucyd. II, 83, 1. (De p. 224 A dictum est illo ipso loco p. 67.)

Ibd. p. 228 C: *ὅσα κινήσειως μετασχόντα καὶ σκοπόν τινα θέμενα τούτου τυγχάνειν καθ' ἑκάστην ὁρμὴν παράφορα αὐτοῦ γίνεται καὶ ἀποτυγχάνει.* Verba *τούτου τυγχάνειν*, quod cum reliquis nullo modo coeunt, prorsus tolli volunt; addi qui potuerint, non significant. Scribendum est optima sententia, minima mutatione: *καὶ σκοπόν τινα θέμενα ἀντὶ τοῦ τυγχάνειν καθ' ἑκάστην ὁρμὴν κ. τ. λ.* Semel scripto α, ex *ντιου* factum *τούτου*.

Ibd. p. 229 A: *Ὀνκοῦν καὶ περὶ μὲν ὕβριν καὶ ἀδικίαν καὶ δειλίαν ἡ κολαστικὴ πείθει τεχνῶν μαλίστα δὴ πασῶν προσήκουσα δίκη.* Hæc prorsus nugatorie dicuntur. *τὴν κολαστικὴν* maxime esse *δίκην* et *δίκην προσήκουσαν* nescio cui. Omnia recta et elegantia erunt, iota subscripto: *τεχνῶν μάλιστα δὲ πασῶν προσήκουσα Δίκη*. Ut præcipuam hanc esse iustitiæ partem hospes Eleates significet, maxime eam deæ Iustitiæ cognatam et propriam dicit.

Ibd. p. 231 A, B: *ὁμως δὲ ἑτοιμοὺς* (hi, quos signifi-

cavimus, sophisticæ)· οὐ γὰρ περὶ μικρῶν ὄρων τὴν ἀμφοβήτιν οἶμαι γενήσεσθαι τότε, ὅποιαν ἱκανῶς φιλιτῶσιν. Quæ sit hæc, quam hospes futuram expectet, idonea custodia, a sophisticis agenda, frustra, opinor, quæremus. Stallbaumii quidem enarratio prorsus prava est. Ne φυλαθῶσι quidem rectum sensum efficit, etsi aoristus præsentī præstat. Scribendum opinor: τότε, ὅποιαν ἱκανῶς φωραθῶσιν: tum, cum satis deprehensi inventique fuerint, qui sint.

Ibd. p. 234 C adhibitis Schleiermachi et Stallbaumii inventis (ἡ et τυγχάνει) scribendum est: περὶ τοὺς λόγους ἅφ' οὐ προσδοκῶμεν εἶναι τινα ἄλλην τέχνην, ἢ ὃν δυνατόν αὐ τυγχάνει τοὺς νῆους . . . δια τῶν ὠτων τοῖς λόγοις γοητεύειν: Codices τέχνην, ἢ οὐ δυνατόν αὐ τυγχάνειν.

Ibd. p. 235 A: Εἰς γόητα μὲν δὴ καὶ μιμητὴν ἄρα θεῖον τινα (τὸν σοφιστὴν). Opinor scribendum: Ἔς γόητα ¹⁾

Ibd. p. 236 E: Ὅπως γὰρ εἰπόντα χολῆ, ψευδῆ λέγειν ἢ δοξάζειν ὄντως εἶναι, καὶ τοῦτο φθεγξάμενον ἐναντιολογία μὴ συνέχεσθαι, παντάπασιν .. χαλεπόν. Inter εἰπόντα et alterum τοῦτο φθεγξάμενον, quo illud revocatur et renovatur (cum igitur sic dixeris), non potest interponi καί, quod ortum est ex altera syllaba verbi εἶναι.

Ibd. p. 239 D (de sophista, quem hospes dixit πανουργως εἰς ἄπορον τόπον καιδεδυκίνας): Τριγαροῦν εἶ τινα φήσομεν αὐτὸν εἶχειν φανταστικὴν τέχνην,

¹⁾ P. 236 B restituenda codicum scriptura temere ab Hermanno mutata: διὰ τὴν οὐκ ἐκ καλοῦ θεῖον, propter conspectum e loco non apto et idoneo (ex eo, unde extrema minora veris videntur). Οὐ non „aliquot codices“ ad fulciendam corruptelam addiderunt, sed tenent omnes præter tres, boni prorsus omnes.

ῥαδίως ἐκ ταύτης τῆς χρείας τῶν λόγων αντιλαμβανόμενος ἡμῶν εἰς τοῦναντίον ἀποστρέψει τοὺς λόγους κ. τ. λ. Neque quid h. l. sit *χρεία λόγων*, intellegitur (quæ rectissime dicitur politic. p. 272 D de usu sermonum et disserendi), et ineptissime certe ἐκ τῆς χρείας τῶν λόγων sophistes in eos, qui illum sectantur et comprehendere student, impetum facere dicitur. Et τῶν λόγων quidem, quod etiam ob proxime sequens ἀποστρέψει τοὺς λόγους suspectum fit, prorsus coarguunt codices tres optimi (Oxon., Δ, Π), in quibus est τὸν λόγον. Videat nunc mihi aliquis, quam facili mutatione ex his vestigiis veritas emergat. Nam hospes elegantissima imagine, sophistam cum serpente aliave bestia noxia comparans, fieri posse dicit, ut ille ex latibulo, quo se condiderit, se ei insidiantes et capere eum conantes subito impetu petat et perturbet: ῥαδίως ἐκ ταύτης τῆς χρείας τοῦ λόγου ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν εἰς τοῦναντίον ἀποστρέψει τοὺς λόγους. Usus est Plato Homericō vocabulo (*χρεία*), quod post eum in prosa oratione Plutarchus posuit de def. orac. c. 15 p. 418 A et quod fortasse sermo populi semper tenuit in re apud scriptores raro appellata.

Ibd. p. 240 B sic orationem distribuendam scribendamque puto: *Ξέ. Οὐκ ὄντως οὐκ ὄν ἄρα λέγεις τὸ τοικὸς, εἴπερ αὐτό γε μὴ ἀληθινὸν ἔρεις. Ἀλλ' εἶσι γε μὴν πως. Θεαίτ. Οὐκ ὄν ἀληθῶς γε, ἔφη.* (Sic codices optimi Ox., Δ, Π, non οὐκοῦν nec φῆς). *Ξέ. Οὐ γὰρ οὐν. Θεαίτ. Πλὴν γ' εἰκὼν ὄντος.*

Ibd. p. 241 A Plato nihil scripsit nisi hæc: ἢ τις μηχανὴ συγχωρεῖν τινα τῶν ἐν φρονούντων, ὅταν προσδιωρολογημένα ἢ τὰ πρὸ τούτων ὁμολογηθένια; Illa ἀφθελκτα καὶ ἄρηγτα καὶ ἄλογα καὶ ἀδιανόγητα, quæ orationem et sententiam omnino evertunt (significant enim, cum simul convenerit ea, quæ antea convenerint, esse ἀφθελκτα καὶ ἄρηγτα, quo nihil ineptius et alienius esse potest), adscripta sunt in margine (sed prava forma) ex p.

238 C ad significandum, quæ essent τὰ πρὸ τούτων ὁμολογηθέντα.

Ibd. p. 244 D scribendum (ut perficiatur ea sententia, quæ præcedit: συμβήσεται τὸ ὄνομα, ὀνόματος ὄνομα μόνον, ἄλλου δ' οὐδενός ὄν): καὶ τὸ ἐν γε ἐνός ἐν μόνον (pro ἐν ὄν μόνον), καὶ τοῦ ὀνόματος (sic Oxou. pro τοῦτο ὀνόματος) αὖ τὸ ἐν μόνον. (Hermannus aberravit.)

Ibd. p. 245 B: Πότερον δὴ πάθος ἔχον τὸ ὅλον τοῦ ἐνός οὕτως ἐν τε ἔσται καὶ ὅλον ἢ παντάπασι μὴ λίγωμεν ὅλον εἶναι τὸ ὄν; Recte Schleiermacherus vidit subiectum esse non τὸ ὅλον, sed τὸ ὄν. Itaque scripsit ἔχον τὸ ὄν τοῦ ἐνός. Sed ut illud de subiecto verum est, ita non minus certum videtur (ex ἐν τε καὶ ὅλον et ex μὴ ὅλον) simul cum τῷ ἐνὶ nominatum fuisse τὸ ὅλον. Itaque Plato scripsisse videtur: Πότερον δὴ πάθος ἔχον [τὸ ὄν] τοῦ ὅλου καὶ τοῦ ἐνός οὕτως ἐν τε ἔσται καὶ ὅλον . . . ; Quæritur, qua ratione (num πάθει) ens totum et unum fiat. Cum ob his positas litteras excidisset τὸ ὄν, mutatum est τοῦ ὅλου καὶ.

Ibd. p. 248 C: ὅτι γενίσει μὲν μέτεστι τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν δυνάμεως, πρὸς δὲ οὐσίαν τούτων οὐδετέρου τῆν δύνανται ἀρμότειν φασίν. Aut scribendum: μέτεστι τῆς τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν δυνάμεως aut tantum: μέτεστι τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν, sublato δυνάμεως, quod potuit ad orationem explendam et exæquandam addi.

Ibd. p. 248 E: τῆν οὐσίαν δὲ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον γινώσκουμένην ὑπὸ τῆς γνώσεως . . . κινεῖσθαι διὰ τὸ πάσχειν. Infinita oratio non habet, unde pendeat. Itaque Hermannus hac sententia superiori adnexa, ὥστε ante τῆν οὐσίαν addidit (effictum ex ὡς τό, quod duobus versibus ante prave sustulit). Scribendum est: Τῆν οὐσίαν δὲ δεῖ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον κ. τ. λ. (Cfr. ad Thucyd. VI, 21, 2.)

Ibd. p. 249 A necessario in membris contrarie relatis

scribendum: Ἀλλὰ δῆτα νοῦν μὲν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν ἔχειν, ἀκίνητον μίντοι τὸ παράπαν ἐμψυχον ὄν ἰσotάναι. Vulgo deest ἔχειν, quod excidit post χην.¹⁾

Ibd. p. 251 E personarum partes sic distribuendæ sunt: Θεαίτ. Ἐγὼ μὲν . . . ἀποκρίνασθαι. Ξέ. Τί οὖν οὐ καθ' ἐν ἀποκρινόμενος . . . ἐσκέψω; Θεαίτ. Καλῶς λίγεις, καὶ τιθῶμέν γε . . . μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν κοινωνίας εἰς μηδέν. Ξέ. Οὐκοῦν κίνησις τε . . . μεθεξέστον οὐσίας. Θεαίτ. Οὐ γὰρ οὖν.

Ibd. p. 253 C: καὶ δὴ καὶ διὰ πάντων εἰ συνίχοντα ταῦτα ἴσotιν, ὥστε ουμμίγνυσθαι δυνατὰ εἶναι. Hermannus συνίχοντα ἄττι ἴσotίν. Debuerat: συνίχοντα ἄττι αὐτὰ ἴσotίν.

Ibd. p. 253 E: Τὸν μὲν δὴ φιλόσοφον . . . ἀνευρέσομεν, ἰδεῖν μὲν χαλεπὸν ἐναργῶς καὶ τοῦτον, ἕτερον μὴν τρόπον ἢ τε τοῦ σοφιστοῦ χαλεπότης ἢ τε τοῦτου. Græcum non est: ἢ χαλεπότης ἕτερον τρόπον ἴσotίν. Scribendum: ἕτερου μὴν τρόπου ἢ τε τοῦ σοφιστοῦ χαλεπότης ἢ τε τοῦτου. (Synt. Gr. § 54 not. 1; Aristoph. av. 109, Eurip. Med. 808, Herod. I, 107.)

Ibd. p. 256 A ridicule, postquam dixit hospes: Οὐ ταῦτόν ἄρα ἴσotίν ἢ κίνησις, statim subiicit: ἀλλὰ μὴν αὐτὴ γ' ἦν ταῦτόν, prava etiam demonstratione (αὐτὴ), quasi diligenter ab alia re separatur. Scr.: ἀλλὰ μὴν ἐαυτῆ γ' ἦν ταῦτόν διὰ τὸ μετεχειν αὐτὸ πᾶν ταῦτοῦ (pro πάντ' αὐτοῦ, quod debebat esse πάντα ταῦτοῦ). Cfr. B: διὰ τὴν μεθεξίν ταῦτοῦ πρὸς ἐαυτὴν. (Ipsa sibi eadem est.)

Ibd. p. 257 D sic scribendum: Θεαίτ. Τάχ' ἄν. Ξέ. Ἀλλ', ὅπ η δὴ, λίγωμεν. Ἔστι τῷ καλῷ τι θάτερον

¹⁾ P. 251 A rectum est, quod mutant, διωσόμεθα: si neutrum videre poterimus, questionem decentissime deponemus et a nobis reiiciemus sic utriusque simul.

μόριον ἀντιτιθέμενον: Codices (præter Ξ) ἄλλο πη, literis male divisim. Soli hospiti convenit illa exhortatio.

Ibd. p. 258 B: Πότερον οὖν (τὸ μὴ ὄν) ἔστιν οὐδενός τῶν ἄλλων οὐσίας ἐλλειπόμενον . . ; Scrib. οὐσία: nullo alio essentia inferius. Alioquin esset: οὐδεμιᾶς ἄλλης οὐσίας. Deinde (C) potius tollenda hæc: καὶ τὸ μὴ μίγα καὶ τὸ μὴ καλόν quam quicquam addendum. Nam cum essentiis positivis (ὡσπερ τὸ μίγα ἢ μίγα) comparatur negativa: οὕτω δὲ καὶ τὸ μὴ ὄν . . . ἔστι μὴ ὄν. Id non intellexit, qui illa interposuit, tanquam aptiora scilicet ad τὸ μὴ ὄν.

Ibd. p. 267 C: σφόδρα ἐπιχειροῦσι πολλοὶ τὸ δοκοῦν οφθαί τοῦτο ὡς ἐνὸν αὐτοῖς προθυμιοῦμαι φαίνεσθαι ποιεῖν. Tollendum esse προθυμιοῦμαι ridicule post ἐπιχειροῦσαι abundans cum molestissimo trium infinitivorum concursu, etiam eo evincitur, quod necessario hæc continuari debent ὡς ἐνὸν αὐτοῖς φαίνεσθαι. Paulo post (D) pro παλαιά τις . . . αἰτία, pro quo Bæckhius ἀήθεια scribebat, videtur potius fuisse ἀργία.

Ibd. p. 268 A scrib.: Πάνυ μὲν οὖν ἴσταν ἐκατέρου γένους ὄν εἰρηκας pro ἐκατέρου γένους. Non unus quidam utriusque esse generis dicitur, sed ntrumque genus reperiri.

Politie. p. 258 B, C sic distribuenda verba videntur: Νι. Σω. Τί μὲν: κατ' ἄλλοι: Ξι. "Κοικί γε. Τὴν οὖν κ. τ. λ.

Ibd. p. 261 D: φαίνεσθαι γε δὴ ῥηθὲν νῦν. Mire, quod alter proximis superioribus verbis dixit, confirmatur dictum videri nunc. Scrib.: ῥηθὲν εἶ.

Ibd. p. 264 E e codicum vestigiis (τὸ πολιτικὸν ὡσπερ τὸ πεζόν) videtur effici: Τί δέ; τὸ πολιτικὸν, ἐν ᾧ περ τὸ πεζόν, ζήτησιον; in ea parte, in qua τὸ π. est?

Ibd. p. 267 A: τοῦτον δὲ ἀπεικασθὲν τὸ μόριον ἀντιεπιτακτικὸν ἐρρήθη. Nulla hic assimilatio locum habet. Ex toto separata frangendo pars significatur: ἀποκλασθὲν.

Ibd. p. 271 A: τὸ δὲ γηγενὲς εἶναι ποτε γένος λεχθὲν τοῦτ' ἦν τὸ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐκ γῆς πάλιν ἀναστρεφόμενον. Nulla erat ἀναστροφῆ (nec hoc de resurgentibus dicitur). Scrib.: ἀναστρεφόμενον.

Ibd. B omnis difficultas evanescit recepto e ΔΠ, quod licet suspicari etiam in Ox. fuisse, quocum illi contra ceteros conspirare solent, τὸ τοὺς πρεσβύτας pro τῷ τ. πρ. sublatoque ante τῆ τροπῆ, quod iam Hermannus sustulit, ceteroquin longe a vero aberrans, ἐπισθαι, quod tres illi certi testes omittunt. Sic enim locus scribendus est: ἐχόμενον γὰρ ἐστι (proximum et consequens est) τὸ τοὺς πρεσβύτας ἐπὶ τὴν τοῦ παιδὸς εἶναι φύσιν, ἐκ τῶν τετελευτηκότων αὐτῶν, κειμένων δ' ἐν γῆ, πάλιν ἐκεῖ ξυνησταμένους καὶ ἀναβιωσκομένους, τῆ τροπῆ συνανακυκλουμένης εἰς τὰναντία τῆς γενέσεως (generatione una cum terræ conversione in contrarium se vertente; perverse Stallbaumius et Hermannus συνανακυκλουμένους).

Ibd. D: τότε γὰρ αὐτῆς πρώτον τῆς κυκλήσεως ἤρχεν ἐπιμελούμενος ὅλης ὁ θεὸς, ὡς νῦν κατὰ τόπους ταῦτόν τοῦτο ὑπὸ θεῶν ἀρχόντων πάντ' αὐτὰ τοῦ κόσμου μέρη διειλημμένα. Manifesto prava esse verba ὡς νῦν, si ad sequentia referantur, satis, ne plura dicam, ostendunt, quæ p. 273 A leguntur, e quibus apparet nunc alium rerum ordinem esse dici, olim cum summo deo coniunctos dæmones singulis partibus præfuisse, quas postea reliquerint (p. 272 E). Perturbata est etiam totius loci cohærentia. Scribendum est: ὁ θεὸς ὡς νῦν, καὶ κατὰ τόπους, ταῦτόν τοῦτο, ὑπὸ θεῶν ἀρχόντων πάντ' ἦν αὐτὰ τοῦ κόσμου μέρη διειλημμένα. Pro καί, quod facillime ante κατὰ excidere poterat, potest etiam scriptum fuisse εἶτα (εἶτα κάτα). Ταῦτόν τοῦτο appositione pro adverbio interponitur. Πάντα ἦν Stallbaumio debetur.¹⁾

¹⁾ P. 273 D ὁ τῆς ἀνομοιότητος ἄπειρος ὢν τόπος. in quo Stallbaumius hæret, chaos est, ubi omnia eandem habent faciem.

Ibd. p. 276 A verba: ζῆτῶ δὲ αὐτὶ τὸ μετὰ τοῦτο; hospitis sunt, se ipsum commoventis.

Ibd. p. 282 B in codicum scriptura, quam Hermannus transpositione vocis ἡμῶν corruptit, una littera mutanda est, ut nihil desideretur: Τὸ μὲν ξαντικὸν καὶ τὸ τῆς κερκιστικῆς ἡμῶν, καὶ ὅσα (pro καὶ ὅσα) τὰ ξυγκείμενα ἀπ' ἀλλήλων ἀφίσταται, πᾶν τοῦτο ὡς ἐν φράζειν τῆς τε ταλασιουργίας ἐστὶ πον, καὶ μεγάλα τινὲ κατὰ πάντα ἡμῶν ἦσθην τέχνη, ἢ ουγκριτικὴ τε καὶ διακριτικὴ: dimidia artis κερκιστικῆς pars, quatenus composita separat, ο: dimidia illa pars, quæ cet. (Ibd. C Hermannus præcepit, quod ante triginta annos emendaveram, μεθίωμεν pro μετίωμεν, sed non recte αὐτόθι superioribus adiunxit.)

Ibd. p. 284 D incredibile est, in apertissima reciproca-tionis figura neminem vidisse scribendum esse: τούτου τε γὰρ (τοῦ μετρίου) ὄντος ἐκεῖναι εἰσὶ (αἱ τέχνη, pro ἐκεῖνα ἐστὶ) κακείνων οὐσῶν ἐστὶ καὶ τοῦτο κ. τ. λ. Paulo ante rectissime Cornarius: "Ἐτι δὲ (Etiamnunc) πρὸς τὰ νῦν καλῶς καὶ ἱκανῶς δεικνυσθαι δοκεῖ μοι βοηθεῖν μεγαλοπρεπῶς ἡμῶν οὗτος ὁ λόγος. Pervagatum mendum δεικνυται, de quo dixi supra p. 26 n., mire defenditur.

Ibd. p. 285 E scribendum est: τοὺς πλείστους λείψθεν, ὅτι τοῖς μὲν τῶν ὄντων ῥαδίως καταμαθεῖν τινὲς ὁμοιότητες πεφύκασιν, ἃς οὐδὲν χαλεπὸν δηλοῦν . . ., τοῖς δὲ αὐτῶν μεγίστοις οὔσι . . . οὐκ ἐστὶν εἰδῶλον οὐδὲν κ. τ. λ. sublato, quod declarandi causa ante τινὲς prava forma adscriptum est αἰσθητικαί (hoc enim codices habent, non αἰσθηταί). In ῥαδίως καταμαθεῖν πεφύκασιν brevitatis quædam orationis est talis, ut πεφύκασιν significet et esse in rebus illas similitudines et sic inesse, ut ῥαδίως animadvertantur (facile ad animadvertendum). Qui ῥαδίως scripserunt, errarunt. Nam si adiectivo Plato usus esset, ῥάδιοι scripsisset, de ὁμοιότησι, non de rebus.

Ibd. p. 286 B: Ταύτης τε οὐκ ἤκιστα αὐτῆς ἐνεκα

τῆς δυσχερείας κ. τ. λ. Non solum τε (in quo solo Stallbaumius hæsit) perversum est in hac scriptura, quod nullum aliud membrum cum hoc coniungitur, sed ipsa tota sententia; nam propter illum molestiæ sensum (δυσχερίαν) neque dictum quicquam est neque quicquam in memoriam revocatur, sed eius ipsius nunc meminisse hospes iubet, ut admonitionem adiungat. Tollendum est igitur ἔνεκα, additum (ex superiore χάριν sumpto initio), cum non animadverteretur, unde genetivus penderet, scribendumque, sublata etiam incommoda Socratis iuvenis personæ interpositione, sic: Ὡν τοίνυν χάριν ἅπανθ' ἡμῖν ταῦτ' ἐρρήθη, περὶ τούτων μνησθῶμεν τινῶν ταύτης τ' οὐχ ἥκιστα αὐτῆς τῆς δυσχερείας, ἦνπερ (sic Herm. pro ἦν περὶ, fort. ἦπερ) τὴν μακρολογίαν τὴν περὶ τὴν ὑφαντικὴν ἀπεδέξαμεθα δυσχερῶς καὶ τὴν περὶ τοῦ παντός ἀνείλιξιν καὶ τὴν τοῦ σοφιστοῦ περὶ τῆς τοῦ μὴ ὄντος οὐσίας, ἐννοοῦντες κ. τ. λ. Sic enim codices sequens τὴν περὶ τοῦ παντός ἀνείλιξιν scribo, ut intellegatur longa explicatio. Bekkerus e duobus perexiguæ auctoritatis codicibus scripsit τὴν περὶ τὴν τοῦ παντός ἀνείλιξιν, ut ad prius τὴν audiatur μακρολογίαν, ἀνείλιξις autem mundi generatio et, ut nunc loquimur, evolutio intellegatur, quod nec ipsum recte fit et incommodissime in tertio membro ad τὴν τοῦ σοφιστοῦ auditur μακρολογίαν, quod tum fieri necesse est.

Ibd. p. 286 E pro ἀποδεχόμενον, quod, quo referatur, non habet, scribendum videtur ἀποδεχόμενος, quod redit ad παραγγέλλει (D).

Ibd. p. 289 B: παραλείπομεν δὲ εἴ τι μὴ μίγα λέληθεν εἰς τι τούτων δυνατόν ἀρμόττειν. Mira hæc oratio est, prætermittere se, nisi quid magnum fefellerit. Neque enim dicitur, quid prætermittant. Præcedit θρέμμα. Scribendum vocali geminata: ἃ παραλείπομεν δὲ, εἴ τι μὴ μίγα λέληθεν, εἰς τι τούτων δυνατόν ἀρμόττειν.

Ibd. p. 289 E: Τὶ δέ; τῶν ἐλευθέρων ὅσοι τοῖς νῦν

δὴ ῥηθεῖσιν εἰς ὑπηρετικὴν ἐκόντες αὐτοὺς τάττουσι. Vitium sententiæ Stallbaumius et alii notarunt. Videtur inter ὄσοι et τοῖς excidisse ἐναντίοι (contrarii servis proxime commemoratis).

Ibd. p. 293 C vix fieri potest, ut non scribi oporteat: ἐν ἧ τις ἂν εὐρίσκοι τοὺς ἄρχοντας ἀληθῶς ἐπισιτήμονας καὶ οὐ δοκοῦντας μίονον· ἐὰν δὲ (pro ἐάν τε) κατὰ νόμους ἐάν τε ἄνευ νόμων . . ., τούτων ὑπολογιστίον οὐδὲν κ. τ. λ.

Ibd. p. 294 A: νῦν δὲ ἤδη φανερόν, ὅτι τοῦτο βουλησόμεθα τὸ περὶ τῆς τῶν ἄνευ νόμων ἀρχόντων ὀρθότητος διελεθῆν ἡμᾶς. Prorsus prave dicitur βουλησόμεθα διελεθῆν ἡμᾶς pro solo διελεθῆν et plane mire (in hac forma sententiæ) ἡμᾶς in finem sententiæ reiicitur. Scribendum: ὅτι τοῦτ' οὐ βουλησόμεθα . . . διαλαθεῖν ἡμᾶς.

Ibd. p. 296 E et rectior fit sententia, omisso toto hoc: μὴ ξύμφορα ἢ ξύμφορα quam retento solo ξύμφορα, et facilius mihi intellegi posse videtur, qui totum addi potuerit (ut significaretur, quo spectare iudicium deberet), quam qui ad ξύμφορα adiici μὴ ξύμφορα ἢ.

Ibd. p. 297 E: ἐπειδὴν τὸ πρῶτόν τις μεταθῆ τὸ νῦν δὴ ῥηθῆν. Non agitur de mutatione. Scrib.: μεθ' ἧ, si quis omisit neque persequi audet.

Ibd. p. 301 E: τοιαύτης τῆς κρηπίδος ὑποκειμένης αὐταῖς. τῆς κατὰ γράμματα καὶ ἔθῃ μὴ μετὰ ἐπισιτήμης πραττοῦσης τὰς πράξεις, ἑτέρα προσχωμένη παντὶ κατάδηλος ὡς πάντ' ἂν διολίσσειε τὰ ταύτη γιγνόμενα. Sic codices, oratione non cohærente, nec obscurum est, relativo pronomine hæc vinciri debere; sed nemo dixit, quo referretur ἑτέρα femininum; neque enim quæritur, quid alia sive κρηπίς sive πολιτεία factura sit, sed quid hæc tam prava in aliis rebus. Scribendum igitur: πράξεις, ἢ εἰς ἑτέρα προσχωμένη παντὶ κατάδηλος ὡς πάντ' ἂν διολίσσειε τὰ ταύτη γιγνόμενα (quam, si ad alia adhibeatur,

apparet omnia perdituram esse). Quomodo ἢ εἰς exciderit post πράξεις, manifestum est. Προσχωμένη Plato brevitatis causa passive dixit, ut alibi, ne βιαζόμενος commorem, ἐπιφθεγγόμενος sophist. p. 257 C, ὠνούμενος Phædon. p. 69 B, μιμούμενος de rep. X p. 604 E.

Ibd. p. 304 A scribendum interrogative: ἃ δὴ τίτι τρόπῳ ῥᾶσιά τις ἀπομερίζων δείξει γυμνὸν καὶ μόνον ἐκεῖνον. . .; Neque enim, si hospes facillime hoc factum iri ipse affirmaret, Socrates minor recte responderet, πεπρατέον.

Ibd. p. 306 C prorsus non intellego, unde pendeat αὐτῶν, scribendumque puto: ἢ παντός μᾶλλον ἔν αὐτῶν ἔχει διαφορὰν τοῖς ξυγγενείοις ἐς τι.

Ibd. p. 307 C: οἶον πολεμίας διαλαχούσας στάσιν ἰδέας. In altero vitiosa abundantia est, quod ἰδέαι πολέμιαι dicuntur, in altero defectus, quod διαλαχοῖσαι στάσιν (quoniam στάσις in hac coniunctione stationem et locum necessario significat); ipse ordo verborum admonet, scribendum esse: οἶον πολεμίαν διαλαχούσας στάσιν ἰδέας. Initio sententiæ e codicibus tribus optimis restituendum: ὡς τὸ πολὶ αὐτά τε (pro ταῦτά τε): ipsas actiones.

Ibd. p. 308 B: Οἶδαμῶς ὡς οὐ φήσομεν. Manifestum est, hoc dici: Nullo modo negabimus; fieri non poterit, ut negemus. Id Græce dicitur: οἶδαμῶς οὐ φήσομεν (synt. Gr. § 209 a); ὡς quid agat, nescio et geminando ortum puto. Longe enim aliter dicitur θανμισίως ὡς, ὑπερ-φηνῶς ὡς quæque eius generis sunt.¹⁾

Ibd. p. 311 B: Τοῦτο δὴ τέλος ὑψόμοτος ἐνθ-πλοκίᾳ ξυμπλέκειν γίνεσθαι φαρὴν πολιτικῆς πράξεως

¹⁾ P. 308 D recte in duobus recentioribus codicibus scribitur, coniectura videlicet: δεῖ παιδία πρῶτον βασανιεῖ, pro παιδιᾷ. Primum pueros natos ἢ πολιτικῆ explorabit (sintne tollendi), deinde educationi eorum prospiciet. Παιδιά nihil hic habet, quod agat.

τὸ τῶν ἀνδρείων καὶ σωφρόνων ἀνθρώπων ἦθος, ὁπόταν κ. τ. λ. Quam Stallbaumius posuit huius loci enarrationem, in qua Hermannus acquievit, in ea ipse „structuram verborum admodum difficilem et impeditam esse“ non diffitetur, „audaciusque et insolentius hyperbaton inesse;“ ego nego aut Platonem aut quemquam Græcum verba sic confundere ac miscere potuisse. Redeundum videtur ad ceterorum codicum scripturam coniectura natam: *Τούτο δὴ τέλος ὑφάσματος εὐθυπλοκία ξυμπλακὴν γίγνεσθαι φασὲν πολιτικῆς πράξεως, τὸ τῶν κ. τ. λ.*, hac sententia: Hunc operis textorii finem recta textura compactum effici dicimus civilis actionis, fortium et moderatorum hominum ingenium moresque (qui existunt et apparent), cum cet.¹⁾

Phileb.²⁾ p. 12 E: πῶς γὰρ ἡδονή γε ἡδονῆ μὴ οὐχ ὁμοίωτατον ἂν εἶη; Ab usu loquendi prorsus abhorret μὴ οὐ non infinitivo adiunctum, sed in interrogando de eo, quod fieri possit, positum. (Stallbaumius sic defendit, quasi scriptum sit: πῶς γὰρ δυνατὸν ἡδονὴν . . . μὴ οὐχ ὁμοίωτατον εἶναι.) Tollendum μὴ natum ex νη.

Ibd. p. 13 A: *“Οἱ προσαγορεύεις αὐτὰ ἀνόμοια ὄντα ἐτίρω, φήσομεν, ὀνόματι.* Requiritur ἐν. Neque

¹⁾ Paucis ante versibus, nbi sic scribitur: *Τὰ δ' ἀνδρεία γε αὐτὸ πρὸς μὲν τὸ δίκαιον καὶ εὐλαβὲς ἐκείνων ἐπιδείσεται, τὸ δ' ἐν ταῖς πράξεσι τὸ μὲν διαφερόντως ἴσχει,* nihil est certius Astii iudicio, hominis alioquin parum scuti et prudentis, in τὸ μὲν latere adiectivum contrarium illis τὸ δίκαιον καὶ εὐλαβὲς, idque esse ἰσαμόν. Stallbaumium et Hermannum in hac tam perspicua oppositionis forma audiri posse iudicasse πρὸς et contraria poni τὸ δίκαιον et τὸ ἐν ταῖς πράξεσιν mirum est, magis mirum, quod τὸ μὲν errore nata pntarunt. Quali?

²⁾ In hoc dialogo orationis duritia anacoluthorumque libertate molesto difficilique nec, ut mihi videtur, tota compositione notionumque et argumentorum tractatione inter optimos numerando codices non pauca graviora et antiqua vitia habent, quorum multa incurata iacent inaequantque.

enim in eo reprehenditur Protarchus, quod alio nomine voluptates appellet, sed quod, cum diversæ ipsæ sint, aliud iis commune nomen (prædicatum) imponat. Tam φήσομεν aperte vitiosum vel ipso loco arguitur. Fuit fortasse: *ἐτέρω ὡς ἔν ὀνόματι.*

Ibd. p. 14 B: *κατατιθέντες δὲ εἰς τὸ μίσον, τολμῶμεν, ἂν πη ἐλεγχόμενοι* (codd. *ἐλεγχόμενοι*) *μηγύσωσι, πότερον ἡδονὴν τάχαθὸν δεῖ λέγειν ἢ φρόνησιν κ. τ. λ.* Excidit infinitivus post *τολμῶμεν*. Nam artificia defendentium prorsus absurda sunt. Fuitne *τολμῶμεν μετεῖναι, ἂν πη . . . ?*

Ibd. p. 15 A: *περὶ τούτων τῶν ἐνάδων καὶ τῶν τοιούτων ἢ πολλῇ σπουδῇ μετὰ διαιρέσεως ἀμφισβήτησις γίγνεται.* Frustra explicare Stallbaumius conatur; Hermannus tria verba delet. Lenior adest medicina: *ἢ πολλῇ σπουδῇ μετὰ διαιρέσεως ἀμφισβήτησις γίγνεται.*

Ibd. p. 16 B: *οὐ μὴν ἔστι καλλίων ὁδὸς οὐδ' ἂν γένοιτο ἢς ἐγὼ ἐραστής μὲν εἰμι ἀεὶ κ. τ. λ.* Scribendum: *γένοιτο ἢ ἢς.* Neque enim unquam genetivus relativi simul et præcedenti comparativo et sequenti nomini genitivum flagitanti parere potest.

Ibd. p. 17 A: *οἱ δὲ νῦν τῶν ἀνθρώπων σοφοὶ ἔν μὲν, ὅπως ἂν τύχωσι, καὶ πολλὰ* (prave Hermannus: *τύχωσι, τὰ πολλὰ*) *θᾶτον καὶ βραδύτερον ποιοῦσι τοῦ δέοντος, μετὰ δὲ τὸ ἔν ἄπειρα εὐθύς· τὰ δὲ μίσα αὐτοὺς ἐκφεύγει.* Lentitudinis reprehensio neque cum celeritate congruit neque cum re; celerrima enim et brevissima via isti homines ab initio ad extremum transilire insimulantur. Scripserat Plato *βραχύτερον* (nimis celeriter et nimis exiguis finibus); sed præterea tollendum δὲ post *μετὰ* videtur; hæc enim appositione ad *ποιοῦσι* adiunguntur: *μετὰ τὸ ἔν ἄπειρα εὐθύς*, deinde additur, quod illi *ἔν μὲν καὶ πολλὰ* respondeat: *τὰ δὲ μίσα κ. τ. λ.* (De p. 17 D vid. p. 34.)

Ibd. p. 18 B. Nihil est (de eo, qui ab infinito incipit)

μη ἐπὶ τὸ ἔν εὐθύς, ἀλλ' ἐπ' ἀριθμὸν τινα κατανοεῖν. Aut *κατανύειν*, in quod Stallbaumius incidit, sed deseruit, aut *καταθεῖν*, imagine a navi sumpta, scribendum. Paulo post e cod. Oxon. scribendum: *ὡς λόγος ἐν Αἰγύπτῳ Θεῷ τινα τοῦτον γενεῖσθαι, λέγων, ὡς πρῶτος* (pro: *γενεῖσθαι λέγων, ὡς πρῶτος*).

Ibd. p. 26 D, quemadmodum τὸ ἄπειρον et multa prae-buisse genera et tamen in his unum apparuisse dicitur, sic etiam τὸ πέραις dici debet utrumque aliquo modo habere; itaque in his: *καὶ μὴν τό γε πέραις οὔτε πολλὰ εἶχεν οὔτ' ἐδυσκολαίνομεν ὡς οὐκ ἦν ἔν φύσει*, vitiose in priore membro omnino negatur multa habuisse. Scribendum videtur: *οὔτε πολλὰ εἶργεν*. Est aliquis lusus in hoc verbo cum τὸ πέραις coniuncto.

Ibd. p. 27 D non ex *μικτὸς ἐκείνος* faciendum *μικτὸν ἐκείνο*, sed prorsus tollendum additamentum adscriptum, cum non intellexeretur subiectum esse τὸ τρίτον γένος. (Non minus pravum illud p. 47 E: *τοῖς θυμοῖς καὶ ταῖς ὀργαῖς*.)

Ibd. p. 28 A recipienda est codicis Π (ex optimis tribus) prima scriptura ᾧ (pro ὡς) *παρίχεται τι μέρος ταῖς ἡδοναῖς ἀγαθοῦ*, ut *παρίχεται* passive intellegatur idemque efficiatur sensus, quem Stallbaumius ὀ scribendo efficiebat.¹⁾

Ibd. p. 37 B. Neque hæc verborum forma: *Τῷ ποτι οὖν δὴ τρόπῳ . . . φιλεῖ* rectæ interrogationi admodum convenit (*Τίνι ποτ' οὖν τρόπῳ*) neque apte huic Socratis interrogationi Protarchus ita respondet, ut tantum quærendum affirmet. Codices non τῷ, sed ὅτῳ habent. Scribendum igitur videtur, voce una geminata: *Ὅτῳ ποτι οὖν δὴ τρόπῳ . . . ὁμοίως εἴληφεν, σκεπτίον. ΠΡ. Σκεπτίον*

¹⁾ P. 30 E ne quis ex *τῆς* post *γένους* (*γενούσης*) extundere aliquid conetur (velut *γένους ἔτης*), animadverti velim etiam p. 52 C *τῆς* prorsus prave additum esse.

γάρ. Hoc γάρ facillime excidere poterat, quod sequitur ἄρ'.

Ibd. p. 41 E: *τίς τούτων πρὸς ἀλλήλας μείζων καὶ τίς ἐλάττων καὶ τίς μᾶλλον καὶ τίς σφοδροτέρα*. Neque per se dici posse: *τίς μᾶλλον*, ubi de duobus, uter maior sit, quæatur, neque in hac cum reliquis adiectivorum comparativis coniunctione, manifestum est. Videtur fuisse: *καὶ τίς μαλακωτέρα* aut *ὀμαλωτέρα*.

Ibd. p. 44 B in scriptura trium optimorum codicum (ὄναρ ἄπαν ἡδονῶς) videtur potius laterere: *φύσιν· τὸ γὰρ ἄπαν*, quam quod editur: *οἷ τὸ παράπαν*.

Ibd. p. 45 A: Ἄρ' οὖν αἱ πρόχειροι, αἵπερ καὶ μέγισται τῶν ἡδονῶν . . . αἱ περὶ τὸ σῶμά εἰσιν αὐταί; Neque id, quod caput est, maximas esse has voluptates (ut in iis spectari voluptatis natura debeat), sic in relativam sententiam tanquam appendix coniici potest, neque simpliciter affirmari, paratissimas voluptates etiam maximas esse; tantum hoc primum experimenti loco ponitur, deinde, aliæ sint maximæ, quæritur. Scribendum igitur: Ἄρ' οὖν, αἱ πρόχειροι εἵπερ καὶ μέγισται τῶν ἡδονῶν, . . . αἱ π. τ. σ. ε. αὐταί; (Quærendum est in maximis; si igitur promptissimæ etiam maximæ sunt, nonne corporis voluptates hæ, ο: promptissimæ, sunt?)

Ibd. p. 47 C postquam Socrates de voluptatibus e solius corporis contrariis affectibus (desiderio et eius expletione) ortis dixit, ad eas transit, quæ ex contrario animi et corporis affectu oriuntur: *περὶ δὲ τῶν ἐν ψυχῇ σώματι τάναντία ξυμβάλλεται, λήπην τε ἄμα πρὸς ἡδονὴν καὶ ἡδονὴν πρὸς λήπην . . ., ταῦτα κ. τ. λ.* Ad orationis structuram efficiendam una littera mutanda est: *περὶ δὲ τῶν, εἰ ψυχῇ σώματι τάναντία ξυμβάλλεται* (de iis voluptatibus, si, ο: quæ oriuntur, si). De brevitate orationis et articulo præposito toti sententiæ cfr. synt. Gr. § 15 b not. 1. (In proximis Hermannus frustra errorem optimorum codicum, *ταῦτα δὴ τότε μὲν pro ταῦτα δὲ* adiuvarè

conatus est interposito *δέ* inter *ὡς* et *ὀπίοιαν*. Aperte contraria sunt: *ταῦτα ἐμπροσθε μὲν διήλθομεν, ὡς, ὀπίοιαν . . ., ταῦτα δὲ . . . τότε μὲν οὐκ . . ., νῦν δέ*. Sed tollendum *αὐ* post *ὀπίοιαν*, ortum ex ultima coniunctionis syllaba.)

Ibd. p. 48 D multo aptius Protarchus dubitet (*μη γὰρ οὐ δυνατός ὦ*, vereor, ne non possim), quam neget, se ullo modo posse (*οὐ γὰρ μὴ δ. ὦ*).

Ibd. p. 48 E: *Πολὺ δὲ πλείστοι, οἶμαι, περὶ τὸ τρίτον εἶδος τοιούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς διημεριέουσιν*. Scribendum: *τὸ τρίτον εἶδος, τὸ τῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς, διημεριέουσιν*, tertium genus, rerum ad animum pertinentium.

Ibd. p. 51 D: *Λίγω δὲ τὰς τῶν φθόγγων τὰς λείας καὶ λαμπράς, τὰς ἐν τι καθαρὸν ἰσίσας μίλος*. Sic codices. Sed neque adiectiva feminina substantivo congruunt neque in dividendo dici potest (etiamsi *φωνῶν* cum Stallbaumio et Hermanno scribas) *αἱ τῶν φωνῶν αἱ λείαι* pro *τῶν φ. αἱ λ.* Itaque Hermannus *καὶ* pro *τὰς* scripsit, valde improbabiliter. Videtur Plato poetica et antiqua voce (quam Herodotus quoque posuit) in circumloquendo usus esse: *λίγω δὲ ἰὰς τῶν φθόγγων τὰς λείας κ. τ. λ.*

Ibd. p. 51 E ineptum est *λεγομένων ἡδονῶν*. Significandum est id genus voluptatum, in quo dividendo et persequendo Socrates versatur. Scr.: *ταῦτα εἶδη δύο λέγομεν ἀμίκτων ἡδονῶν* aut *ὄλων ἡδονῶν*.

Ibd. p. 52 B restituenda codicum scriptura, tantum comate translato: *Οὔτι φύσει γε, ἀλλ' ἐν τισι λογισμοῖς, τοῦ παθήματος ὅταν τις στερηθῆις λυπηθῆ διὰ τὴν χρείαν*. Quod interpungebatur post *παθήματος*, iam in uno et altero codice recenti partim supra versum, partim in ordine scriptum est *ἐν τισι λογισμοῖς τοῦ παθήματος*. Nulli sunt *τοῦ παθήματος λογισμοὶ τινες*.

Ibd. p. 54 B scribendum videtur: *Πρὸς θεῶν ἄρ' ἐπανερωτᾶς με;* Miratur Protarchus se de tam perspicua re interrogari.

Ibd. p. 58 A: *Πρ. Τίνα δὴ ταύτην αὐ δεῖ λέγειν (τὴν διαλεκτικὴν); Σω. Δῆλον ὅτι ἢ πᾶσαν τὴν γε νῦν λεγομένην γνοίη.* Vitium manifestum est non solum in omisso *ἄν*, sed multo magis in tota sententia; nam neque dialectica (cuius vis postea demum explicatur) definiri potest, quæ reliquas artes noverit, neque omnes artes supra commemoratæ significari possunt his verbis: *πᾶσα ἢ γε νῦν λεγομένη.* Longe etiam aliud dictum fuisse ostendit id, quod per *γάρ* subiicitur, confirmans non difficilem esse inventu artem ante significatam. Scripserat Plato: *Δῆλον ὅτι πᾶς ἄν τὴν γε νῦν λεγομένην γνοίη.* Cum conflando factum esset *πᾶσαν*, additum est ἢ ante nostrorum codicum originem.¹⁾

Ibd. p. 62 B. Vitiosum esse *χρώμενος ἐν αἰκοδομίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως κανόσι καὶ τοῖς κύκλοις*, præter articulum in altero nomine additum, in altero omisssum ostendit ipsa sententia; neque enim id ridiculum futurum erat, quod is, de quo agitur, regulis et circulis uteretur, sed quod non iis, qui huius mundi rebus apti essent. Recte hactenus Heindorfius *κανόσι θεύσις καὶ κύκλοις*, sed a vestigiis codicum nimis discedit, e quibus oritur *κανόσι καινοῖς καὶ κύκλοις*. Corrupto *καινοῖς* necessario *καί* extrusum est.

Ibd. p. 66 C: *Πέμπτας τοίνυν, ἃς ἡδονὰς ἔθεμεν ἀλέπτους ὁμοιάμενοι, καθαρὰς ἐπονομάσαντες τῆς ψυχῆς ἀντιῆς ἐπιστήμας, ταῖς δὲ αἰσθηθεῖν ἐπομένας.* Omnia hæc perversa, primum ipsæ *ἐπιστήμαι* in hoc genere positæ, quæ in quarto sunt (β), deinde voluptates animi scientiæ appellatæ, postremo scientiæ sensus sequentes. Quid scribendum sit, e p. 51 B sqq. intellegitur: *καθαρὰς ἐπονομάσαντες τῆς ψυχῆς ἀντιῆς, ἐπιστήμας, τὰς δὲ αἰσθηθεῖν ἐπομένας*, hoc est, *τὰς μὲν ἐπιστήμας, τὰς δὲ αἰσθηθεῖν ἐπ.* (Vid. huius ipsius dial. p. 36 E, Stallb.

¹⁾ Hanc emendationem prodidi in *annal. philol. Danic. I p. 40 et 174.*

ad Protag. p. 330 A, Phædr. p. 266 A, Theæt. p. 181 D, soph. p. 248 A, cet.) Vitii aliquid esse alii senserant, in corrigendo aberrarant.

Conviv. p. 173 D: *ἐν μὴν γὰρ τοῖς λόγοις αἰεὶ τοιοῦτος εἶ.* Neque μὲν neque γὰρ aptum. Scrib.: *ἐν μὲν τ' ἄρα τοῖς λόγοις.* (De p. 175 A vid. p. 75.)

Ibd. p. 187 C: *οὐδὲ ὁ διπλοῦς ἔρως ἐνταῦθά πως ἔστιν.* Ineptum πως in hac negatione certæ rei (*ἐνταῦθα*). Scribendum πω (nondum hic). Iam subiicitur aptissime: *ἀλλ' ἐπειδὴν δέη κ. τ. λ.*, ubi pervenitur ad διπλοῦν illum.

Ibd. p. 194 D. Neque ὀπηροῦν . . . ὀτιοῦν γίγνεσθαι potest significare: quicquam ullo modo fieri, neque hæc sententia apta est, Socratem non curare, quicquam fieri; non curare dici debet, quomodo quidlibet fiat. Scrib.: *οὐδὲν εἰτι διοίσει αὐτῷ, ὀπηροῦν τῶν ἐνταῦθα ὀτιοῦν γίγνεται* (pro γίγνεσθαι). (Cfr. p. 26 n.)

Ibd. p. 197 E: *ὧ̄ (τῷ Ἐρωτι) χρῆ̄ ἐπεσθαι πάντα ἄνδρα ἰφθυμοῦντα καλῶς ὧ̄δῆς μετέχοντα, ἦν ἄδει.* Sic codices, non καλῶς καλῆς. Scrib.: *ἰφθυμοῦντα καὶ ὧ̄δῆς μετέχοντα.* Ex καιω ortum καλῶς. Pulchritudinem cantus nil opus erat significari.

(De p. 200 A vid. p. 19.)

Ibd. p. 201 E scrib.: *Ἡ καὶ ὁ ἄν μὴ σοφόν, ἀμαθίς;* Vulgo omittitur ὁ. (Alii: *Ἡ ὅτι ἄν.*)

Ibd. p. 205 D: *πᾶσα ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία καὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν, ὁ μίγιστός τε καὶ δολερὸς ἔρως παντί.* Δολεροῦ appellationem hinc alienam esse, manifestum est et ab aliis etiam intellectum. Scribendum videtur: *καὶ ὁ λό- κληρος.* Cfr. paulo post: *οἱ δὲ κατὰ ἓν τι εἶδος ἰόντες τὸ τοῦ ὄλου ὄνομα ἰσχοσιν.*

Ibd. p. 210 C: *ὥστε . . . καὶ ἐρᾶν καὶ κῆδεσθαι καὶ τίκτειν λόγους τοιοῦτους καὶ ζητεῖν, οἵτινες ποιήσουσι βελτίους τοὺς νίους.* Minus recte τῷ τίκτειν superponi videtur καὶ ζητεῖν. Puto fuisse tantum: *καὶ τίκτειν τοιοῦτους λόγους ζητεῖν.*

Ibd. p. 212 E: ἵνα ἀπὸ τῆς ἐμῆς κεφαλῆς τὴν τοῦ σοφωτάτου καὶ καλλίστου κεφαλῆν, εἰάν εἴπω, οὕτως ἀναδύσω. Ineptum esse εἰάν εἴπω recte intellectum est; sed, quod e Winckelmanni coniectura Hermannus edidit κεφαλῆν ἀνειπῶν οὕτως, neque ἀνειπεῖν κεφαλῆν tolerabiliter dicitur neque hoc tanquam condicio poni potest, qua effecta, tum demum (οὕτως) Alcibiades ἀναδύσει. Scribendum: εἰάν εἰσῶ, οὕτως. Cfr. mox: ἐπὶ ἄρτοις εἰσῶ ἢ μή;

Ibd. p. 216 E simpliciter e codicibus recipienda hæc scriptura est: ἡγείται . . . ἡμᾶς οὐδ' ἐν εἶναι (λίγω ὑμῖν), εἰρωνευόμενος δὲ καὶ παιζῶν . . . διατελεῖ. Hoc enim παρεντίθῃσι Alcibiades: (dico vobis admoneoque, ne ignoretis et falsa opinione ludamini).

Ibd. p. 222 E: οὐ δὴ πού ἐμέ πάλιν ἐπαινέσεται, πρὶν ὑπ' ἐμοῦ μᾶλλον ἐπαινεθῆναι. Nihil est μᾶλλον. Scribendum: πρὶν ὑπ' ἐμοῦ ἄλλον ἐπαινεθῆναι.

Phædri p. 230 B: καὶ ὡς ἀκμὴν ἔχει τῆς ἀνθης. Opinor: καὶ πῶς ἀκμὴν ἔχει τ. ᾧ.

Ibd. p. 232 B. Scribendum: καὶ ἄλλω μὲν τρόπῳ διαφορᾶς γενομένης κοινὴν ἂν ἀμφοτέροις (vulgo κοινὴν ἀμφ.) καταστῆναι τὴν συμφορὰν, προεμένου δὲ σου ἂν περὶ πλείστον ποιῆι, μεγάλην ἂν σοι βλάβην γενέσθαι. Neque enim ullo modo in oratione sic per μὲν et δὲ dispersa ἂν ex inferiore membro retrahi ad prius potest.¹⁾

¹⁾ P. 231 C exempli causa notandus semel Hermannii error in apicibus codicis Ox. nimis hærentis. Nam in ceteris codicibus scribitur (etiam mediocribus): λέγουσιν ὅτι ὅσον ἂν ὕστερον ἐρασθῶσιν, ἐκείνους αὐτῶν περὶ πλείονος ποιήσονται, contra sententiam, quæ aperte postulat ὅσον, in Oxon. ὅπσον, contractis in unam Π litteris T I. Quid Hermannus? Pro ὅσον correctionem in reliquis supra scriptam (ὅσον) sequitur, sed ex illo in Ox. ὅπ efficit οἷ γ', pessumdata sententia, quæ in hoc ipso vertitur, quod, si amatores vera de iis, quos nunc ament, loquantur, facile intellegatur, multo magis idem eventuram (ὁμόδιον γινῶναι, ὅτι) in iis, quos postea adamaverint.

Ibd. p. 234 C: *Οὔτε γὰρ τῷ λόγῳ λαμβάνονται χάριτος ἰσῆς ἄξιον.* Ex *λόγῳ* nihil effici potest ad sententiam aptum neque, si deleri velis, quæ addendi fuerit causa, excogitari. Fuitne τῷ πολλοσπῷ λαμβάνονται, ei, qui unus e multis, una cum multis aliis accipit (quod poterat etiam dici: *τοῖς συμπόλλοις λαμβάνουσαι*)?

Ibd. p. 235 B: *Τῶν γὰρ ἐνότων ἀξίως ἐχθῆναι ἐν τῷ πράγματι οὐδὲν παραίλοισιν.* Novi, quomodo dicantur τὰ ἐνότια ἐχθῆναι, hoc est, ἃ ἐνεσι ἐχθῆναι (synt. Gr. § 165 a not.). Verum h. l. non agitur de digne dicendo, sed de dictu dignis. Scribendum igitur: *τῶν γὰρ ἐνότιω ἀξίω ἐχθῆναι.* (De p. 235 D dictum p. 174.)

Ibd. p. 237 D scr.: *καὶ οἱ μὲν ἐρώντες* (pro: *καὶ μὲν ἐρ.*).

Ibd. p. 239 A. Non inesse necessario in eo, qui ametur, vitia, sed amator lætari debere dicitur, si insint. Scribendum igitur: *Τοσοῦτων κακῶν . . . κατὰ τὴν διάνοιαν ἐρασιτὴν ἐρωμίνῳ ἀνάγκη γιγνομένων τε καὶ φύσει ἐνότων μὲν ἤδεσθαι, τὰ δὲ παρασκευάζειν, ἢ στίβεσθαι τοῦ παραινέτικα ἤθειος.* Codd. et editt.: *ἐνότιων, τῶν μὲν ἤδεσθαι*, quod aut geminandi errore ortum est aut quod τὰ μὲν propter τὰ δὲ requirebatur. Scribendum præterea tum fuerat *τοῖς μὲν.* Nam post *τοσοῦτων ἐνότων* prave in partitione ad τῶν iterum auditur *ἐνότων.* Neque *ἐρασιτὴν ἀνάγκη* illo loco poni poterat. [Sic etiam Nutzhornium emendasse amicus indicat.]

Ibd. p. 247 B: *ὅταν δὲ δὴ πρὸς δαῖτα καὶ ἐπὶ θοίνῃν ἴωσιν, ἄκραν ὑπὸ τὴν ὑπουράνιον ἀψίδα πορεύονται πρὸς ἄναντες ἤδη· τὰ μὲν θεῶν ὀχῆματα ἰσορροπῶς εὐήνια ὄντα ῥαδίως πορεύεται, τὰ δ' ἄλλα μόγις κ. τ. λ.* Debat saltem ad vincendam orationem aut: *τὰ μὲν δὴ θεῶν ὀχῆματα* aut: *καὶ τὰ μὲν θεῶν ὀχ.* Sed ne sic quidem tolleretur inelegans repetitio *πορεύονται . . . πορεύεται* aut molesta temporis et loci in eadem re separatio: cum ad cœnam eunt, sub ipsum altissimum fastigium

meant. Scribendum, sublato additamento, quod ex non animadversa periodi ratione natum est: *ὅταν δὲ δῆ π. δ. καὶ ἐπὶ θοίνην ἴωσιν ἄκραν ὑπὸ τῆν ἕπουράνιον ἀψίδα πρὸς ἀναρτες ἤδη, τὰ μὲν θεῶν ὀχλήματα κ. τ. λ.* (Comparari velim, quæ supra de Platonis oratione additamentis aucta dixi, et in hoc dialogo, præter p 235 D, conferri pp. 229 C, 242 A, 247 C *ψυχῆς*, 264 B *δεῖν*, 268 D *ουνοσταμίνην*.)

Ibd. p. 247 C sic nunc editur: *Ἡ γὰρ ἀρχώματός τε καὶ ἀναφῆς οὐσία ὄντως ψυχῆς οὐσα κυβερνήτη μόνω θεατῆ νῶ· περὶ ἣν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος τοῦτον ἔχει τὸν τόπον.* Primum sic oratio interpungenda est: *οὐσα, . . . θεατῆ νῶ, περὶ ἣν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος, τοῦτον ἔχει τὸν τόπον.* Neque enim de scientiæ loco agitur, sed ideo difficile esse dicitur de τῶ ἕπουρανώ τόπω digne dicere, quia hunc locum teneat pura illa et vera essentia, circa quam versetur veræ scientiæ genus. Sed gravins alterum. Prævissime enim hoc loco *ψυχῆς οὐσία* appellatur; agitur enim de vera et summa essentia (hoc est, de ideis), quæ sola mente cerni possit, primum deorum, deinde etiam animorum, cum eo evehantur. Neque, quod editur, in ullo est codice, sed Oxon. cum *ΑΠΤ* habent *ψυχῆ* (sic!) *οὐσα*, ceteri omnes *οὐσα ψυχῆς*, ut recte *οὐσία ὄντως οὐσα* dicatur, *ψυχῆς* coniungatur cum *κυβερνήτη*, quemadmodum fit apud eos, qui hunc locum citant, Proclum, Damascium, Clementem Alexandrinum, Origenem, qui *νοῦν* a Platone *ψυχῆς κυβερνήτην* appellari testantur. Atque hoc tenendum esset, nisi meliores illi codices suspicionem facerent, duplicem in hoc loco versatam esse interpolationem, alteram alicuius, qui *οὐσίαν ὄντως οὐσαν* prave definierit adscripto *ψυχῆ* (etsi in codicibus est *ψυχῆ*), alteram alicuius, qui, cuius rei *κυβερνήτης νοῦς* diceretur, genetivo addito significandum putarit, Platonem ipsum nihil scripsisse nisi: *ὄντως οὐσα, κυβερνήτη μόνω θεατῆ νῶ*. Si hoc ita est, antiquissima est hæc interpolatio, illorum scriptorum ætatem superans.

Ibd. p. 247 D: "Ἄτ' οὖν θεοῦ διάνοια νῶ τε καὶ ἐπιστήμη ἀκροάτω τροφομένη καὶ ἀπάσης ψυχῆς, ὅση ἂν κ. τ. λ. Scribendum: "Ἡ τ' οὖν θεοῦ διάνοια . . . καὶ ἀπάσης ψυχῆς. Nihil agit ἄτε (dicendum saltem erat: ἡ οὖν θεοῦ διάνοια, ἄτε . . .); articulo carere non possumus in hac distinctione cogitationis dei et omnis animi.

Ibd. p. 248 B. Frustra Græci sermonis consuetudo relativæ sententiæ iudicium aliquod de eo, quod dicitur, continentis cum ipsa primaria sententia conflandæ (synt. Gr. § 197) advocatur ad hanc barbariem defendendam: Οὐ δ' ἐνεχ' ἡ πολλὴ σπουδῆ, τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον οὐ ἴστιν, ut primum audiatur ἴστιν (σπουδῆ ἴστιν), deinde solum ἰδεῖν sit pro sententia primaria: σπουδῆ ἴστιν (σπουδάζουσιν) ἰδεῖν. Scribendum est, omisso οὐ post πεδίον, ex cuius ultimis litteris natum est, sic: Οὐ δ' ἐνεχ' ἡ πολλὴ σπουδῆ τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον ἴστιν, ἧ τε δὴ προσήκουσα ψυχῆς τῷ ἀρίστῳ νομῆ ἐκ τοῦ ἐκεῖ λειμῶνος τυγχάνει οὕσα ἧ τε τοῦ πτεροῦ φύσις . . . τοῦτω τρίφεκα.

Ibd. p. 253 A: καὶ ἐκ Διὸς ἀρύτωσιν, ὅσπερ αἱ βάρυται ἐπὶ τὴν τοῦ ἐρωμένου ψυχὴν ἐπαντιλοῦντες ποιῶσιν ὡς δυνατὸν ὁμοιώτατον τῷ σφετέρῳ θεῷ. Deest obiectum verborum ἀρύτωσιν et ἐπαντιλοῦντες (ne dicam, quod subtilius fortasse videbitur, εἰ τε ἀρύτουσιν, non ἐάν dicendum fuisse); id aderit, si scripserimus: χαῖν, hoc est καὶ ἂν. De hac crasi (ἂν) dixit L. Dindorfius ad Xenoph. Cyrop. V, 5, 35 (de V, 3, 9 falsus) et ad memorab. I, 6, 7; eam Platoni restituemus de rep. X p. 606 C; restitui debet Thucydidi VI, 9, 2: οὔτε νῦν ἄλλ' ἢ ἂν γιγνώσκω βέλτιστα. Nam ἂ ἂν ibi requiri Reiskius intellexit. Apud Platonem paulo post sic scribendum est: ἐάν γε διαπραξῶνται ὃ προθυμοῦνται ἢ λέγω, οὔτω καλῆ τε κ. τ. λ. (pro ἢν λέγω. Cod. Oxon. ἡ δ' ἐγώ).

Ibd. p. 258 A: ἐν ἀρχῇ ἀνδρὸς πολιτικοῦ συγγράμματι πρῶτος ὁ ἐπαινήτης γεγραπται. Aut ἐν ἀρχῇ ἐν ἀνδρὸς

π. *συγγράμματα* scribendum aut, quoniam nihil aliud est *ἐν ἀρχῇ* nisi *πρῶτος*, tantum *ἐν ἀνδρὸς*, ut *ἀρχῇ* aliena manu additum putetur.

Ibd. p. 264 B: *οὐ χίδην δοκεῖ βιβλῆσθαι τὰ τοῦ λόγου; ἢ φαίνεται τὸ δεύτερον εἰρημένον ἕκ τινος ἀνάγκης δεύτερον δεῖν τεθῆναι ἢ τι ἄλλο τῶν ῥηθέντων.* Tollendum *δεῖν*. Nou quæritur h. l., quid fieri debeat, sed qualis sit illa, de qua iudicatur, oratio, necessitate an casu quidque quoque loco positum sit.

Ibd. p. 265 C pro *ῥηθέντων* vereor, ne scribi debeat *εὐρεθέντων*. Paulo post (D) oratio sic interpungenda: *ὡσπερ τὰ νῦν δὴ περὶ Ἐρωτος, ὃ ἔστιν, ὄρισθιν, εἴτ' εὐ εἴτε κακῶς ἐλέχθη, τὸ γοῦν σαφὲς . . . διὰ ταῦτ' ἔσχεν εἰπεῖν ὁ λόγος.* Nam *ὄρισθιν* est: constituto. Vulgo post *ἐλέχθη* plene interpungitur aut saltem ita enarratur, tanquam ibi sententia grammaticæ finiatur.

Ibd. p. 265 E: *Τὸ πάλιν κατ' εἶδη δύνασθαι τίμινειν, κατ' ἄρθρα, ἢ πείθουκε, καὶ μὴ ἐπιχειρεῖν καταγνύναι μέρος μηδὲν.* Non agitur de dividendo *κατ' εἶδη*, sed de ipsis *εἰδέσιν*, sub quæ τὰ *διεσπαρμένα* εἰς *μίαν ἰδίαν* collecta sunt, rursus contraria ratione partiendis. Mendum arguunt etiam hæc *ἀσυνδέτως* iuncta *κατ' εἶδη, κατ' ἄρθρα*. Scrib.: *Τὸ πάλιν καὶ τὰ εἶδη δύνασθαι τίμινειν κατ' ἄρθρα.*

Ibd. p. 266 C necessario scribendum videtur: *Τὰ δὲ νῦν παρὰ σοῦ τε καὶ Λυσίου τοὺς μαθόντας εἰπέ τί χρὴ καλεῖν.* Vulgo omittitur *τούς*.

Ibd. p. 268 D: *εἴ τις οἶεται τραγωδίαν ἄλλο τι εἶναι ἢ τὴν τούτων σύστασιν πρόπονσαν, ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ συνισταμένην.* Nihil est *σύστασις ἀλλήλοις συνισταμένη*, sed *σύστασις πρόπονσα ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ*. Extremum participium adeo abundat, ut tollendum putem.

Ibd. p. 272 C: *εἴ τινα βοήθειαν ἔχεις . . ., πειρωλέγειν ἀναμιμητοκόμενος.* ΦΑΙΔ. Ἐνεκα μὲν πείρας

ἔχοιμ' ἄν, ἀλλ' οὔτι νῦν γ' οὕτως ἔχω. Scribendum: ἐθέλωιμ' ἄν.

Ibd. p. 275 A: Τοῦτο γὰρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμησ ἀμελετησία. Prorsus et abundat et vitiosum est μέν. Scrib.: τῶν μαθόντων λήθην ἡμῖν ἐν ψυχαῖς παρέξει. (Dativus est ethicus.)¹⁾

Alcibiadem (priorem) legi celeriter²⁾, hæc tamen annotavi, ab aliis, quantum reperio, prætermisssa. P. 120 B scrib.: Πρὸς τοῦτους σε δεῖ, οὔσπερ λέγω, βλέποντα σαυτοῦ δὴ (pro δέ) ἀμελεῖν κ. τ. λ.

Ibd. p. 135 A scrib.: πλὴν εἰς ἐκείνο, ᾧ αὐτὸ τυγχάνει ὁμοιον (pro τοῦτο). (P. 133C interp. sic: εἰς τοῦτο βλέπων καὶ πᾶν τὸ θεῖον, γνούς θεόν τε καὶ φρόνησιν, οὔτω καὶ ἑαυτὸν γροῖη ἄν μάλιτα.)

Ibd. p. 135 A: νοσοῦντι . . . νοῦν ἰατρικὸν μὴ ἔχοντι, τυραννοῦντι δὲ ὡς μηδὲ ἐπιπλήττοντι ἑαυτῶ. Sic codices tres optimi, pro quo Hermannus scripsit: τυραννοῦντι δὲ καὶ μηδὲ ἐπι.ἑαυτῶ, non recte hic et alibi scribens καὶ et ὡς in codicibus sæpe permutari. Verum inepta sententia est; neque enim minimum, sed maximum hoc est, aliquem se ipsum obiurgare. Ex optimorum scriptura effi-

¹⁾ P. 277 E λέχθηνα ὅσοι ἠαφφδούμενοι . . . ἐλέχθησαν scripseram nondum cognita Schleiermacheri coniectura.

²⁾ Certus sum, neque hunc dialogum neque Charmidam, Lysidem, Lachetem, in quibus eadem disputandi forma, qua in veris dialogis Socrates sophistas aggreditur, oppugnantur adolescentuli aut cives a disputandi studio remoti, Platonis esse. Eius rei argumenta explicare ab hoc scribendi genere alienum est; indicium parvum, sed non invalidum in Charmida monstrabo, cuius scriptor singulari prorsus amore amplexus est formulam εἰ ὅτι μάλιτα. Eam enim in brevi dialogo septies posuit, pp. 160 C, 166 C, 169 B et D, 172 E, 173 A, 174 D. Nihil simile apud verum Platonem reperias. Nec magis Platonis Ionem esse credo.

citur: ὡς (ὥστε) μηδὲ ἐπιπλήττειν τιν' εἰν' ἐαυτῷ.
Excidit εἰν' ante ἐαυ, hinc ceteræ turbæ.

Charmid. p. 156 B: scr. ἀλλ' ἀναγκαῖον ἂν εἴη.
Excidit ἂν post ον ut alibi. (Euthyd. p. 299 A, Gorg. p. 492 B, Lys. p. 214 D, Phædon. p. 84 D. Apud Stobæum florileg. III, 46 p. 76 Mein. scribendum est: ἐπεὶ μᾶλλον ἂν σοφίας ἢ χρημάτων ἐπεμελοῦντο.)

Ibd. p. 157 D: ὅτι πλείστον δοκεῖ σωφρονέστατος εἶναι τῶν νυνί. Sic Hermannus pro πάντων πολί. Sed πλείστον σωφρονέστατος solis poetarum exemplis parum hic defenditur, cum præsertim Oxon. πλείστων habeat idemque a prima manu codex ei proximus. Scribendum: πλείστοις δοκεῖ σωφρονέστατος εἶναι τῶν νυνί. Multitudinem sic iudicantium a Critia hic significatam esse, apparet ex iis, quæ Charmides dicit p. 158 D. Errore ad τῶν νυνί hoc accommodatum est. (Quæ ad p. 157 E Hermannus ad defendendam pravam coniecturam scripsit de ἂν apud futurum indicativi et eius excusatione, utinam omisisset.)

Ibd. p. 158 B e vestigiis cod Oxoniensis (οὐδένα τῶν πρὸ σοῦ ἐν οὐδενὶ ὑπερβεβληκέναι, pro quibus in ceteris sine dubio interpolando substitutum est: οὐδένα τῶν προγόνων καταισχύνειν, admodum licenter) efficitur: οὐδένα τῶν πρὸ σοῦ ἐν οὐδενὶ ὑποβεβληκέναι, rariore verbi usu, sed quem et Herodoti et inferioris ætatis scriptorum exempla defendant et ex parte ipse Plato de legg. p. VI, 775 B, ὑποβέβηκε de re imminuta ponens.

Ibd. p. 159 D cum in codicibus sic scribatur: οὐ τὰ μὲν ὀξέως καὶ ταχὺ γιγνόμενα τὰ τοῦ (duo optimi om. τὰ) καλοῦ ἐστί, τὰ δὲ βραδέα μόγισ τε καὶ ἤσυχῃ τὰ τοῦ αἰσχροῦ; certissimum est in altero membro tenenda esse, quæ superioribus ὀξέως καὶ ταχὺ respondent, μόγισ τε καὶ ἤσυχῃ. tollendum βραδέα, quod, cum non animadverteretur γιγνόμενα audiri, ad articulum τὰ additum est.

Utrum ante τοῦ utroque loco τὰ tollendum sit an retinendum, non decernam.

Ibd. p. 164 D scrib.: καὶ οὐκ ἂν αἰοχυνθεῖν τι μὴ οὐχὶ ὀρθῶς γάναι εἰρηκέναι pro ὅτι, quod in structuram includi non potest.

Ibd. p. 174 D: Οὐχ αὕτη δέ γε, ὡς εἰσικεν, ἐστὶν ἡ σωφροσύνη, ἀλλ' ἡς ἔργον ἐστὶ τὸ ὠφελεῖν ἡμᾶς. Non demonstratur aliam aliquam scientiam, quæ nobis utilis sit (ἡς ἔργον ἐστὶ κ. τ. λ.), esse eam, quam ante dictum est totum continere τὸ εὖ et τὸ ὠφελίμως aliquid fieri, sed concluditur, τὴν σωφροσύνην (— id subiectum esse articulus ostendit —), quæ tantum ἐπιστημῶν ἐπιστήμη sit, non ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, non esse illam, quæ nos iuvet. Vitium sententiæ nascitur ex ἀλλ' male addito, cum non intellexeretur, ἡς pertinere ad αὕτη. Sed eadem interpolatio paulo post versata est, ubi editur: ὥστε εἰ αὕτη ἐστὶν ὠφελίμος, ἡ σωφροσύνη ἄλλο τι ἂν εἴη ἢ ὠφελίμη ἡμῖν, mira adiectivi terminationis varietate, quæ eo suspectior est, quod etiam p. 175 A ὠφελίμος feminino genere dicitur. Non concluditur, τὴν σωφρ. non esse utilem, sed non esse hanc, de qua dictum sit, cum hæc utilis sit, σωφρ. non utilis: ἡ σωφροσύνη ἄλλο τι ἂν εἴη ἡμῖν (sublato: ἡ ὠφελίμη).

Ibd. p. 176 B: Εἶεν· ἀλλ', ἔφη ὁ Κριτίας, ὦ Χαρμίδη, δρᾶς τοῦτο ἐμοίγ' ἐστὶ τοῦτο τεκμήριον, ὅτι σωφρονεῖς, ἣν ἐπάδειν παρέχης κ. τ. λ. Vulgo contra codices addebant εἰ ante δρᾶς, prave eadem conditione bis posita (et debebat esse δρᾶσεις). Hermannus tolli vult τοῦτο δρᾶς, quod qui addi potuerit, non intellegitur. Scrib.: δρᾶ τοῦτο· ἐμοίγε ἐστὶ κ. τ. λ.

Lachetis p. 182 C: Μὴ ἀτιμάσωμεν δ' εἰπεῖν . . ., ὅτι καὶ εὐσχημονέστερον (ποιήσει αὕτη ἢ ἐπιστήμη) ἐνταῦθα, οὐ χροῖ τὸν ἄνδρα εὐσχημονέστερον φαίνεσθαι, οὐ ἄμα καὶ δεινότερος τοῖς ἐχθροῖς φανείται διὰ τὴν εὐσχημοσύνην. Et offendit bis positum illud οὐ sine

copula sententiarum, nec quicquam illud οὐ χρη . . . φαί-
νεσθαι continet nisi quod in altera sententia dicitur; multo
saltem rectius scriberetur: καὶ εὐσχημονέστερον ἐνιαυθα,
οὐ ἄμα καὶ δεινότερος τ. ἐ. φανείται δ. τ. ε.¹⁾

Ibd. p. 195 C ex Oxon. (τι τοσοῦτον δῆπου) et
ceteris (τοι τοσοῦτον) nihil aliud efficitur, nisi: οἱ δὲ τὸ
τοσοῦτον δῆπου μόνον ἴσασι.

Lysidis p. 207 E scrib.: Δοκεῖ δὲ σοι εὐδαιμῶν εἶναι
ἂν ἄνθρωπος . . . ὧ μὴδὲν ἐξείη ποιεῖν ὄν ἐπιθυμοῖ;
In codicibus omittitur ἂν, quo non addito pravi optativi
sunt. Cfr. ad Euthyd. p. 299 A.

Ibd. p. 211 E: οἶμαι δὲ, νῆ τὸν κύνα, μᾶλλον ἢ τὸ
Δαρείου χρυσίον κτήσασθαι δεξιάμην πολὺ πρότερον
ἐταῖρον, μᾶλλον ἢ αὐτὸν Δαρείον. Postrema hæc sensu
cassa; eadem aptissima, si (ut de rep. VII p. 529 C ἢ ἐν
ex μὲν) ex μᾶλλον feceris ἢ ἄλλον: ἐταῖρον, ἢ ἄλλον
ἢ αὐτὸν Δαρείον. Iocose Socrates hunc ipsum se accep-
tatum amicum dicit.

Ibd. p. 213 E: ἢ δὲ ἐτράπημεν, δοκεῖ μοι χρῆναι
ἔναι, σκοποῦντα κατὰ τοὺς ποιητάς. Opinor, σκοποῦν-
τας. Necessario enim Lysidem Socrates comprehendit.
(De p. 214 D dictum p. 403 ad Charmid. p. 156 B.)

Ibd. p. 219 B: ἐὼ χαίρειν, καὶ τοῦ ὁμοίου γε τὸ
ὅμοιον φίλον γίγνεται. Scribendum videtur: γ' ὅτι τὸ
ὅμοιον. Vix enim ex superioribus recte auditur.

¹⁾ In transcurso, ne hoc quoque inter exempla graviter interpolatæ
in libris Platonicis scripturæ numeretur, deinde iure explosum
reliquis verioribus officiat, dico p. 187 E pravam esse coniec-
turam Hommelli ab Hermanno receptam, in quam non incidisset,
non dico, si cogitasset, quid esset Græce γυναικὶ πλησιάζειν,
sed si modo, quid hic feminae comparatio ad rem pertineret.
Ne Sauppil quidem ἐν probari potest propter additum ὥσπερ
γένηται. Videtur scriptor non admodum perspicue nec lepide
significare, ut ceteros cognatione, sic Socratem cum aliis homi-
nibus λόγῳ copulari.

Ibd. p. 219 D scribendum: Ἐννοήσωμεν γὰρ οὐ-
 τωσί· ὅταν (vulgo ὃ ἄν) τις τι περὶ πολλοῦ ποιῆται . . .
 ὃ δὴ τοιοῦτος κ. τ. λ.

Ibd. p. 220 D: Ἄρ' οὕτω πείφυκί τε καὶ φιλεῖται
 τάγαθόν διὰ τὸ κακὸν ὑφ' ἡμῶν, τῶν μεταξὺ ὄντων
 τοῦ κακοῦ τε καὶ τάγαθοῦ, αὐτὸ δὲ ἑαυτοῦ ἔνεκα οὐδε-
 μίαν χρείαν ἔχει; Scribendum videtur: τῶν μεταξὺ ὄντων
 ἔνεκα τοῦ κακοῦ τε καὶ τάγαθοῦ. Neque enim præpo-
 sitio in primaria sententia sumi ex adiuncta potest.

Ibd. p. 221 D: ὃ δὲ τὸ πρότερον ἐλίγομεν φίλον
 εἶναι, ὑθλος τις ἦν, ὥπερ ποίημα μακρὸν συγκείμενον.
 Nihil longi dictum erat, neque longum poema per se ineptum
 est; ignavissime abundat συγκείμενον. Latet longe
 aliud et elegantius: ὥπερ ποίημα Κρόνω συγκείμενον.
 Saturni nomen quo pertineat, notissimum est. Geminato
 μα natum est μακρονῶ, tum ῶ sublatum.

Euthydem. p. 271 C: τοῦτω γὰρ ἔστον κομιδῇ παμι-
 μάχῳ, οὐ κατὰ τὸ Ἀκαρνᾶνε ἐγενίοθην τὸ παγκρα-
 τιαστὰ ἀδελφῶ. Sic duo optimi codices (Ox. et Θ) et
 tertius (τ), qui illis in aliquot dialogis interdum adiungitur.
 Ceteri omittunt ἐγενίοθην, quod Hermannus longe hinc
 transponit post μάχεσθαι. Scribendum una littera mutata:
 οὐ καθὰ τὸ Ἀκαρνᾶνε ἐγενίοθην (παμιμάχῳ), τὸ παγ-
 κρατιαστὰ ἀδελφῶ.

Ibd. p. 271 D: τοῦτω δὲ πρῶτον μὲν τῷ οὐμίαι
 δεινοτάτῳ ἔστον καὶ μάχῃ, ἣ πάντων ἔστι κρατεῖν.
 Oxon. et Θ omittunt ἔστι. Scribendum igitur videtur: ἣ
 πάντων κρατεῖ.

Ibd. p. 278 C: τὸ δὲ μετὰ ταῦτα δῆλον ὅτι τοῦτω
 τί σοι αὐτῷ τὰ οπουδαῖα ἐνδείξασθον καὶ ἐγὼ ὑψηγῆ-
 σομαι αὐτοῖν κ. τ. λ. Sic scribendum; vulgo: τοῦτω
 γέ σοι. (De proximo ἐπιδειξασθαι monitum p. 174 n.)

Ibd. p. 281 A: Ἄρ' οὖν . . . τὸ ὀρθῶς πᾶσι τοῖς
 τοιοῦτοις χρῆσθαι ἐπιστήμη ἣν ἡγοιμένη καὶ κατορ-
 θούσα τῇν πρᾶξιν; Imperfectum pravum pro præsentī;

articulus contra abesse nequit; præcedit: τὸ ὀρθῶς ἐπιστήμη ἐστίν ἢ ἀπεργαζομένη. Scribendum igitur hic quoque: ἐπιστήμη ἢ ἡγουμένη καὶ κατορθοῦσα τὴν πράξιν. Cfr. p. 282 A: τὴν δὲ ὀρθότητα καὶ εὐτυχίαν ἐπιστήμη ἢ παρέχουσα.

Ibd. p. 284 B: Ἄλλο τι οὖν οὐδαμοῦ τά γε μὴ ὄντα ὄντα ἰοτίν; Rectior sententia fit altero ὄντα sublato; demonstratur enim μηδαμοῦ εἶναι.

Ibd. p. 289 C: Ἐνταῦθα γὰρ δὴ χωρὶς μὲν ἢ ποιῶσα τέχνη, χωρὶς δὲ ἢ χρωμένη, διήρηται δὲ τοῦ αὐτοῦ πέρι. Sic nunc editur e quattuor optimis codicibus; in ceteris omittitur δέ. Sed neque cur hoc postremum adiectum sit, neque quid sit διηρησθαι περὶ τινος, apparet. Primum manifesto hæc coniungenda: ἐνταῦθα γὰρ δὴ χωρὶς μὲν ἢ ποιῶσα τέχνη, χωρὶς δὲ ἢ χρωμένη διήρηται, deinde adiungendum: οὐδὲ τοῦ αὐτοῦ πέρι: neque eodem spectant. Nocuit concursus diphthongorum αι et ου.

Ibd. p. 299 A scribendum: Πολὺ μῆντοι, ἔφη, δικαιότερον ἂν τὸν ὑμῖν πατέρα τύπτοιμι. Vulgo deest ἂν. Cfr. ad Charm. p. 156 B. (P. 296 E Heindorfius solæcismum sustulit: οὐκ ἔχω ὑμῖν πῶς ἀμφισβητοίην addito ἂν ante ἀμφισβητοίην. Dedecus est talia aut præteriri, ut hoc loco, aut defendi, ut illo.)

Ibd. p. 299 D: Τί οὖν; ἀγαθὰ οὐ δοκεῖ σοι χρήματα αἰεὶ τ' εἶχειν καὶ πανταχοῦ; Hoc non ἀγαθὰ, sed ἀγαθόν. Neque h. l. χρήματα poni pro χρυσίῳ possunt, de quo per totum locum agitur, hac argumentatione: χρυσίον bonum est; bona semper et ubique habere oportet; igitur etiam χρυσίον, quod bonum esse concedis, semper et ubique habere oportet (αἰεὶ δεῖ αὐτὸ εἶχειν καὶ πανταχοῦ) cet. Apparet scribendum esse: ἀγαθὰ οὐ δοκεῖ σοι χρῆναι αἰεὶ τ' εἶχειν καὶ πανταχοῦ;

Ibd. p. 303 B: οὐδεὶς ὅστις οὐ τῶν παρόντων ὑπερεπήνεσε τὸν λόγον καὶ τῶ ἄνδρῃ, καὶ γελῶντε καὶ

κροτοῦντε καὶ χαιρόντε ὀλίγον παρετάθησαν. Non ipsos Euthydemum et Dionysodorum risisse plausisseque et lætatos esse, vix ut ipsi sufficerent, sed auditores admirantes, et res clamat et quæ præcedunt et quæ sequuntur (*ἐπι γὰρ τοῖς ἐμπροσθεν . . . ἐθορύβουον μόνοι οἱ τοῦ Εὐθυδημήμου ἑραοῖαι, ἐνταῦθα δὲ κ. τ. λ.*). Itaque Plato scripserat: καὶ γελῶντες καὶ κροτοῦντες καὶ χαιρόντες ὀλίγον παρετάθησαν. Velim attendi simplicitatem erroris ad omnes codices propagati; oscitans scriba cum τὸ ἀνδρε participia coniunxit.

Ibd. p. 303 D: οἱ δ' ἄλλοι οὕτω νοοῦσιν αὐτούς (τοίτους τοὺς λόγους). Sic Hermannus ex Oxon. Θ ρ (pro ἀγνοοῦσιν); sed οἴτω νοεῖν λόγον, ut sit sic iudicare, sentire de oratione, multum abest, ut Græcum sit. Scribendum videtur: οὕτω μισοῦσιν αὐτούς.¹⁾

Protagoræ p. 312 D: εἰ δὲ τις ἐκείνο ἔροῖτο, ὃ δὲ σοφιστῆς τῶν τί σοφῶν ἐστί; τί ἂν ἀποκρινοίμεθα αὐτῷ; ποίας ἐργασίας ἐπισιότης; Τί ἂν εἴποιμεν αὐτὸν εἶναι, ὃ Σώκρατες, ἢ ἐπισιότην τοῦ ποιῆσαι δεινὸν λέγειν; Sic editur nunc; sed ἢ ante ἐπισιότην in nullo codice reperitur. Eo magis animadvertendum, post illa τί ἂν ἀποκρινοίμεθα αὐτῷ; prave adhærere appendicem interrogationis condicionaliter (— liceat barbare loqui —) positæ: ποίας ἐργασίας ἐπισιότης; (Longe diversum esset, si responsi forma interrogative significaretur: ποίας ἐργασίας ἐπισιότην εἶναι;) Videlicet in duo membra Socrates interrogationem condicionaliter positam dispescit, bis de responso interrogat; tum demum Hippocrates respondet: εἰ δὲ τις ἐκείνο ἔροῖτο· ὃ δὲ σοφιστῆς τῶν τί σοφῶν ἐστί;

¹⁾ P. 304 C scribendum esse cum Stephano: ὅτι οὐδὲ τὸ (pro τοῦ) ζηματίζεσθαι φασιν διακωλύειν οὐδὲν μὴ οὐ παραλαβεῖν ὄντιν-
οὺν ἐπιτεῶς τὴν σφιτέραν σοφίαν, vel sola necessaria particu-
larum μὴ οὐ cum διακωλύειν οὐδὲν coniunctio ostendit.

τί ἂν ἀποκρινοίμεθα ἀντῶ; ποίας ἐργουσίας ἐπισητάτης; τί ἂν εἴπομεν ἀντὸν. εἶναι; Ὡς Σώκρατες, ἐπισητάτην τοῦ ποιῆσαι δεῖνόν λέγειν.

Ibd. p. 325 B: οκέψαι ὡς θαυματοίως γίνονται οἱ ἀγαθοί. Hoc Græce significat: quam mirabiliter boni nascantur et proveniant, nihil aliud. Scribendum: ὡς θαυμάσιοι σοι γίνονται οἱ ἀγαθοί.

Ibd. p. 333 E: καὶ μοι ἐδόκει ὁ Πρωταγόρας ἤδη τετραχίνθαι τε καὶ ἀγωνιᾶν καὶ παρατετάχθαι πρὸς τὸ ἀποκρίεσθαι. Non satisfaciunt, quæ ad verbum παρατετάχθαι explicandum afferuntur, nec promptum ad vehementer respondendum Protagoram significari puto, cui significationi adversatur ἀγωνιᾶν. Suspisor scriptum fuisse παρατετάσθαι, de defatigatione (Lys. p. 204 C, Euthyd. p. 303 B).

Ibd. p. 338 A scribendum: ὡς οὖν ποιήσατε καὶ πείθεσθε μοι, pro ποιήσετε. Futuri illa asseveratio et per se ab hoc loco aliena est et propter πείθεσθε.

Ibd. p. 357 E: ὑμεῖς δὲ διὰ τὸ οἶεσθαι ἄλλο τι ἢ ἀμαθίαν εἶναι οὔτε ἀντοὶ οὔτε τοὺς ὑμετέρους παιδας παρὰ τοὺς τούτων διδασκάλους τούσδε . . . πέμπετε. Artificia adhibent mendo aperto. Scrib.: οὔτε ἀντοὶ ἴτε οὔτε τοὺς ὑμετέρους παιδας . . . πέμπετε. Quam facile illo loco excidere ἴτε potuerit, patet.

Gorgiæ p. 456 A: δαιμονία γὰρ τις ἐμοίγε καταφαίνεται τὸ μέγεθος οὕτω σκοποῦντι. ΓΟΡΓ. Εἰ πάντα γ' εἰδείης, ὦ Σώκρατες, ὅτι κ. τ. λ. Scrib.: σκοποῦντι. ΓΟΡΓ. Τί, εἰ πάντα γ' εἰδείης κ. τ. λ.

Ibd. p. 457 C: Οἶμαι, ὦ Γοργία, καὶ σὲ ἐμπειρον εἶναι πολλῶν λόγων καὶ καθεωρακίνας ἐν ἀντοῖς τὸ τοιόνδε, ὅτι οἱ δύνανται . . . διαλέγεσθαι διορισόμενοι πρὸς ἀλλήλους κ. τ. λ. Apertissime Socrates non de λόγοις, sed de hominibus loquitur, nec Gorgiam πολλῶν λόγων ἐμπειρον (doctum et eruditum) dicit, sed multos homines eius

generis, de quibus agatur, usu cognovisse. Scrib.: *λογίων*. Usus est Plato vocabulo Herodoteo, quo etiam Aristoteles.

Ibd. p. 473 B: *ἐὰν ἀδικῶν ἄνθρωπος ληφθῆ τυραννίδι ἐπιβουλεύων καὶ ληφθεὶς στρεβλώται*. Tollen- dum *ἀδικῶν*, additum ad universam notionem, quæ exemplo illustratur, in memoriam revocandam. Alioquin saltem scriptum esset *καὶ ἐπιβουλεύων*.¹⁾

Ibd. p. 481 C: *πότερόν σε φῶμεν νυνὶ σπουδάζοντα ἢ παίζοντα*; Non Græcum *φημί σε ποιῶντα* pro *ποιεῖν*. Scrib.: *πότερόν σε θῶμεν*, ut apol. Socr. p. 27 C: *τίθημι γὰρ σε ὁμολογοῦντα*. Contra infra p. 514 A scribendum: *φῶμεν οὕτως ἔχειν*, ut ibd. D recte scribitur: *φῶμεν ταῦτα ὀρθῶς λέγεσθαι ἢ οὐ*; (De p. 485 E dictum supra p. 19.)

Ibd. p. 490 A scrib.: *τὸν βελτίω ὄντα* (pro: *τὸ βελτίω ὄντα*) *καὶ φρονιμώτερον καὶ ἄρχειν κ. τ. λ.* Agitur, quis debeat imperare.

Ibd. p. 491 D recipienda simpliciter codicis Ox. scriptura: *Τὶ δὲ αὐτῶν, ὃ ἔταιρε; ἢ τί ἀρχομένους;* Cum Callicles dixisset, iustum esse *τοὺς ἀρχοντας πλείον ἔχειν τῶν ἀρχομένων*, Socrates hoc ita transfert ad sui imperium, ut quærat: Quid vero, cum sibimetipsis imperant? (nam genetivus *αὐτῶν* ipse *ἀρχοντας* subiicit;) aut quid, cum reguntur? Idemque codex et A paulo post (E) sequendi in hac scriptura perspicua: *τοὺς ἡλιθίους λίγεις, τοὺς σώφρονας* (sic interpungendum: simplices illos dicis, modestos). ΣΩΚ. *Πῶς γὰρ οὐ; οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν γνοίη, ὅτι οὕτω λίγω* (pro *οὐ τοῦτο*). Quod Callicles subiicit: *Πάνν γε σφόδρα*, redit ad illud, quod dixerat cum irrisione: *ὡς ἡδύς εἶ*. Etiam p. 493 A ad codices redeundum (*ἡδὴ του ἔγωγε*).

¹⁾ P. 481 A quod emendaveram *ἀναλίωη* pro *ἀναλίωηται*, præcepit L. Dindorfius in thesauro Stephaniano.

Ibd. p. 492 B scrib.: τί . . . κάκιον ἂν εἶη (pro: κάκιον εἶη) σωφροσύνης τούτοις τοῖς ἀνθρώποις; ¹⁾

Ibd. p. 493 B tollendum δ' inter τῶν ἀμυήτων. Non novi aliquid additur, sed superioribus explicando adiungitur participium ἀπεικάσας

Ibd. p. 498 B: Ἀμφότεροι ἔμοιγε μᾶλλον, εἰ δὲ μὴ, παραπλησίως γε. Pravum μᾶλλον, nec tamen simpliciter tolli potest. Nam et superiora requirunt æque magnæ lætitiæ significationem et sequentia (εἰ δὲ μὴ). Proxime ad litteras accedit: Ἀμφότεροι ἔμοιγε ἐνάμιλλον

Ibd. p. 503 D: τοῦτο δὲ τέχνη τις εἶναι. Debebat necessario esse: τέχνην τινά. Sed male additum est εἶναι ad structuram explendam. Auditur ἴστιν.

Ibd. p. 512 A: Λογίζεται οὖν, ὅτι οὐκ . . . οὗτος μὲν ἀθλιός ἐστιν . . . καὶ οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ ὠφέλιται· εἰ δὲ τις ἄρα . . . πολλὰ νοσήματα ἔχει . . ., τούτῳ δὲ βιωτέον ἐστὶ καὶ τοῦτον ὀνήσειεν, ἂν τε κ. τ. λ. Scr.: ὀνήσει. Ne addito quidem ἂν potentialis modus hic locum habet.

Ibd. p. 512 D: ὄρα μὴ ἄλλο τι τὸ γενναῖον καὶ τὸ ἀγαθὸν ἢ τοῦ σῶζειν τε καὶ σῶζεσθαι. Μὴ γὰρ τοῦτο μὲν τὸ ζῆν· ὁπάσον δὲ χρόνον, τὸν γ' ὡς ἀληθῶς ἀνδραγατῖον ἐστὶ καὶ οὐ φιλοψυχητέον. Sic codices. Corruptum μῆ, e quo parum recte Hermannus fecit ἡδύ, quod et satis discedit a similitudine nec ipsum aptum est nec coit cum τοῦτο μὲν (pro ἡδύ μὲν γὰρ τὸ ζῆν). Scribendum videtur: εἶη γὰρ τοῦτο μὲν τὸ ζῆν: sit sane τὸ σῶζεσθαι positum in τῷ ζῆν.

Ibd. p. 514 C: πολλὰ μὲν καὶ κατὰ μετὰ τῶν διδασκάλων ὠκοδομημένα ἡμῖν, πολλὰ δὲ καὶ ἰδίᾳ ἡμῶν. Neque ἰδίᾳ cedere loco debet, aptissime positum, neque præpositione carere possumus; itaque scribendum: ἰδίᾳ δι' ἡμῶν. Paulo ante (A) neque πράξαντες, quod

¹⁾ Quæ pp. 492 B, 512 A, 522 D correxi, moneor a Deutschlio (Lips. 1859) occupata esse. Lætor consensu.

codices habent, neque *πράξοντες* aptum mihi videtur; fuitne: *πυρεκαλοῦμεν ἀλλήλους; ὃ Καλλίκλεις, δημοσίᾳ, τάξαντες τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐπὶ τὰ οἰκοδομικά, ἢ τειχῶν ἢ νεωρίων ἢ ἱερῶν ἐπὶ τὰ μέγιστα οἰκοδομήματα?*

Ibd. p. 517 A: *πολλοῦ γε δεῖ. ὃ Σώκρατες, μήποτε τις τῶν νῦν ἔργα τοιαῦτα ἐργάσεται, οἷα τοίτων ὃς βούλει εἴργασται. Iure Stallbaumius miratur raram structuram, quam ego Græcam esse nego. Nam πολλοῦ γε δεῖ notum est per se augendi causa addi; itaque etiam μή τις ἐργασται per se dici necesse est, nullo prorsus exemplo. Scrib.: ὃ Σώκρατες, οὐ μὴ ποτε τις . . . ἐργάσεται.*

Ibd. p. 518 A: *ταῦτά οὖν ταῦτα ὅτι ἔστι καὶ περὶ τὴν ψυχὴν, τότε μὲν μοι δοκεῖς μανθάνειν. ὅτι λέγω, καὶ ὁμολογεῖς ὡς εἰδώς ὃ τι ἐγὼ λέγω ἤκεις δὲ ὀλίγον ἕστερον λέγων κ. τ. λ. Pendet τότε. abundat ὅτι λέγω. Rectum est: τότε μὲν μοι δοκεῖς μανθάνειν. ὅτε λέγω, . . . ἤκεις δ' ὀλίγον ἕστερον κ. τ. λ.*

Ibd. p. 522 A: *πολλὰ ὑμᾶς καὶ κακὰ ὄδε εἴργασται ἀνὴρ καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς νεωτάτους ὑμῶν διαφθείρει τέμνων τε καὶ κάων καὶ ἰοχναίων καὶ πνίγων ἀπορεῖν ποιεῖ, μικρότατα νόματι διδοῖς κ. τ. λ. Verba ἀπορεῖν ποιεῖ omnino ab re et medicinæ comparatione aliena tollenda sunt, translata ex inferiore loco (B), ubi proprie de Socrate dicuntur, ita ut his: διαφθείρει τέμνων, πνίγων cet. respondeat διαφθείρει ἀπορεῖν ποιῶν. Paulo post scribendum: πόσον οἶε ἂν ἀναβοῆσαι pro ὀπόσον.*

Ibd. p. 522 D: *αὕτη γὰρ τις βοήθεια ἐαυτῷ πολ- λάκις ἡμῖν ὁμολόγηται κραιτίστη εἶναι. Prave coniunguntur αὕτη et τις. Videtur fuisse: τοιαύτη γὰρ τις.*

Ibd. p. 525 D: *οἶμαι δὲ καὶ τοὺς πολλοὺς εἶναι τοὺς τούτων τῶν παραδειγμάτων ἐκ τυράννων καὶ βασιλείων . . . γεγονότας. Sic codices. Tollunt editores τοὺς ante τούτων. Sed quid fiet masculinis his: τοὺς πολλοὺς τῶν παραδειγμάτων . . . γεγονότας (pro τὰ πολλά . . .*

γεγονότα)? Scribendum: τοὺς πολλοὺς εἶναι τύπους τῶν παραδειγμάτων ἐκ τυράννων . . . γεγονότας.

Menon. p. 73 D: ἀλλ' ἄρα καὶ παιδὸς ἢ αὐτῆ ἀρετῆ, ὡς Μίνων, καὶ δούλου, ἄρχειν οἷψ τε εἶναι τοῦ δεσποίου. Dativus οἷψ τε rationem non habet; scribendum οἶόν τε.¹⁾

Ibd. p. 74 A: τὴν δὲ μίαν (ἀρετὴν), ἣ διὰ πάντων τούτων ἐστίν, οὐ δυνάμεθα ἀνευρεῖν. Nonne: διὰ πάντων τούτων εἶσιν?

Ibd. p. 86 A: Εἰ οὖν ὅταν ἢ χρόνον καὶ ὃν ἂν μὴ ἢ ἂν ἄνθρωπος, ἐνίσονται αὐτῷ ἀληθεῖς δόξαι κ. τ. λ. Sic codices. Scrib.: Εἰ οὖν ὃν τ' ἂν ἢ χρόνον. (Wolfius et edd. ὃν ἂν.)

Ibd. p. 87 A: ἀλλ' ὥσπερ μὲν τινα ὑπόθεσιν προὔργου οἶμαι εἶχειν πρὸς τὸ πρῶγμα τοιάνδε. Scribendum: ὥσπερ μέντοι τινα.

Ibd. p. 89 B: οὓς ἡμεῖς ἂν παραλαβόντες . . . ἐφυλάττομεν ἐν ἀκροπόλει . . ., ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφίκοιντο ἐς τὴν ἡλικίαν, χεῖροιμοι γίγνονται ταῖς πόλεσιν. Rectum esset διέφθειρεν, si hoc significaretur, tunc neminem eos corrupturum fuisse, quod nunc fiat (synt. Gr. § 131 b not.), h. e., effectus praesentis temporis non verus. Sed h. l. significari tantum consilium actionis in condicione positae relatum ad tempus praeteritum (hypotheticum), ostendit clarissime γίγνονται et cum eo coniunctum ἀφίκοιντο. Scribendum igitur

¹⁾ In hoc quoque dialogo sunt quaedam in omnibus codicibus tam aperta in rebus facillimis et non dubiis menda (ut omissum p. 97 A εἰ, p. 98 B οὐ, p. 97 D θαυμάζοις scriptum pro θαυμάζεις), ut mirere eiusdem generis alia ab iis, qui haec non tulerint, ferri ac retineri pridem correctæ, ut p. 72 C ἀποκρινάμενον, p. 91 B οἷως pro οὓς (at p. 92 C recte scriptum οἷσι pro οἷ), p. 94 E φάδιον pro φᾶον, p. 97 C οὐκ ἀεὶ τυγχάνοι pro οὐκ ἂν ἀεὶ τυγχάνοι. Additamenta iure Schleiermacherus p. 85 C, Cornarius p. 98 D notarant.

διαφθείρειεν, abiecta illa, quam Hermannus præf. vol. I p. VII fingit, euallaga.

Ibd. p. 94 B: Ἴνα δὲ μὴ ὀλίγους οἶη καὶ τοὺς φαυλοτάτους Ἀθηναίων ἀδυναίτους γεγονέναι τοῦτο τὸ πρᾶγμα, κ. τ. λ. Paucos poterat Anytus putare, τοὺς φαυλοτάτους nou poterat, quorum exempla Aristides et Pericles uomiuati esseut. Moustratur, uou paucos præstantes viros eam rem efficere uou potuisse. Mendosum est igitur καὶ τοὺς φαυλοτάτους scribendumque καίτοι οὐ φαυλοτάτους. Οὐ pro μὴ retiuuit, quod hoc καίτοι οὐ φαυλοτάτους extra Anyti sententiam additur.

Ibd. p. 96 E: καὶ ζητητέον ὅστις ἡμᾶς ἐνὶ γέ τῳ τρόπῳ βελτίους ποιήσει—λέγω δὲ ταῦτα ἀποβλέψας πρὸς τὴν ἄρτι ζήτησιν, ὡς ἡμᾶς ἔλαθε καταγελάσας, ὅτι οὐ μόνον ἐπιστήμης ἡγουμένης ὀρθῶς τε καὶ εὖ τοῖς ἀνθρώποις πράττεται τὰ πράγματα—ἢ ἴσως καὶ διαφεύγειν ἡμᾶς τὸ γνῶναι, τίνα ποτὲ τρόπον γίνονται οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες. Sic interpungunt editores et euarrant perversissime; nam nec parenthesis sic poui potest nec hic iufinitivus particulæ ἢ subiici (quod fit longe aliter, vid. synt. Gr. § 186 uot.), præcedente gerundio, nec seuentiã constat, quasi timeat Socrates, ne scientiam, quam habebat, amittaut. Scribendum: βελτίους ἡμᾶς ποιήσει· λέγω δὲ ἀποβλέψας . . . τὰ πράγματα, ἢ ἴσως καὶ διαφεύγει ἡμᾶς τὸ γνῶναι κ. τ. λ. Illum errorem Socrates dicit fortasse obstare intellegentiæ, qua ratioue boni evadant.

Ibd. p. 100 A: Ταῦτόν ἂν καὶ εὐθύς τοιοῦτος ὡπερ παρὰ οικίας ἀληθὲς ἂν πρᾶγμα εἶη πρὸς ἀρετήν. Statim (talís) nihil ad rem pertinet; (fugeudo euarrant;) scribendum videtur: καὶ αὐθὺς τοιοῦτος, rursus et alter eiusmodi.

Ionis p. 532 D: σοφοὶ μὲν πού ἴστε ἔμεῖς . . . , ἐγὼ δ' οὐδὲν ἄλλο ἢ τυλχθῆ λέγω, οἶον εἰκὸς τὸν ἰδιώτην ἀνθρώπον. Miram modestiam, sibi iu disputando

nihil nisi omnia vera arrogare. Scrib.: ἤ τὰ πλήθη, quam vulgus.¹⁾

Menex. p. 241 E: Καὶ οὗτος μὲν δὴ πάση τῇ πόλει διηγηλήθη ὁ πόλεμος ὑπὲρ ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων κ. τ. λ. Scrib.: οὗτος μὲν δὴ πᾶς τῇ πόλει διηγηλήθη ὁ πόλεμος. Accommodatione erratum est.²⁾

Ibd. p. 243 A: ὧν οἱ ἐχθροὶ . . . πλείω ἐπαινον ἔχουσι σωφροσύνης καὶ ἀρετῆς ἢ τῶν ἄλλων οἱ φίλοι. Scrib. aut λέγουσι aut παρέχουσι: quorum virtutem magis prædicant hostes quam ceterorum amici.

Ibd. p. 245 E: καὶ γὰρ ναῦς καὶ τεῖχη ἔχοντες . . . ἀπηλλάγημεν τοῦ πολέμου οὕτως ἀγαπητῶς ἀπηλλάττοντο καὶ οἱ πολέμοι. Scrib. videtur: τοῦ πολέμου οὕτως ὥστ' ἀγαπητῶς ἀπ. κ. οἱ πολ., hoc est: ita ut etiam hostes (nobis strenue rem gerentibus) libenter bello liberari cuperent.

De republica lib. I p. 332 A pro ἀπαιτοὶ scrib. ἀπαιτεῖ.

Ibd. p. 332 C nulla littera mutanda, sed tamen aliter verba coniungenda. Nam ἀλλὰ τι οἶσι, quæ Polemarchum plane non decent, Socratis sunt, sua sententia posita, assensum exspectantis et exprimentis. Tum Ἐφη est: Affirmavit, assensus est, ut sæpe.

Ibd. p. 335 A: Κελεύεις δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι τῷ δικαίῳ ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν, λέγοντες . . ., νῦν πρὸς τοῦτω ὠδε λέγειν, ὅτι κ. τ. λ. Quod Stallbaumius post: ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν audiri vult λέγειν, præter-

¹⁾ P. 533 D Hermannus geminata negatione omnia turbavit et evertit. Sententia hæc est: est autem hoc, quod in te est, ut de Homero bene dicas, non ars, sed cet.: ἔστι γὰρ τοῦτο τέχνη μὲν οὐκ, ὃν παρὰ σοὶ . . . λέγειν, . . ., θεία δὲ δύναμις.

²⁾ P. 239 C iocose materia nondum tractata a poetis cum puella procis proposita comparatur (ἔστιν ἐν μνηστείᾳ). Mire Hermannus aberravit.

quam quod dure fieret, eo excluditur, quod, quæ adiunguntur: *νῦν πρὸς τοῦτω ὡδὲ λέγειν*, redeunt ad *προσθεῖναι*. Itaque omissa una littera ἤ scribendum: *προσθεῖναι τῷ δικαίῳ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν*, . . ., *νῦν πρὸς τοῦτω ὡδὲ λέγειν*: aliquid addere iustitiæ, qualem antea definiebamus, . . ., præter hoc nunc dicere; quanquam parum Latine sic infinitivo infinitivus per epegesin superadditur, Græce optime.

Ibd. p. 339 E. Scrib.: *ἄρα τότε, ὃ σοφώτατε Θρασύμαχε, οὐκ ἀναγκαῖον συμβαίνει* (pro *συμβαίνειν*), *αὐτὸ οὐτωςὶ δίκαιον εἶναι ποιεῖν τὸναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις*; nonne consequitur, ut necessarium sit ipsum contrarium, quam quod tu dicis, iustum esse facere? De orationis forma (*συμβαίνει ἀναγκαῖον*) nihil opus dici; vid. præter lexica Stallb. ad Phædon. p. 67 C. (*Συμβαίνει* etiam Astius, sed plura non recte moliens.)

Ibd. p. 345 A: *ὅμως ἐμὲ γε οὐ πείθει ὡς ἐστὶ τῆς δικαιοσύνης κερδαιώτερον*. Vereor, ne fuerit: *οὐ πείθεις*.

Ibd. p. 349 D: *τοιούτος ἄρα ἐστὶν ἐκάτερος αὐτῶν οἷσπερ εἴκεν*. Scrib. necessario: *οἷοισπερ εἴκεν*. Et sæpissime hæc permutantur.

Ibd. p. 353 D: *εἰθ' ὅτω ἄλλω ἢ ψυχῇ δικαίως ἂν αὐτὰ ἀποδοῖμεν καὶ φαίμεν ἴδια ἐκείνης εἶναι; Οὐδενὶ ἄλλω*. Sic codices, vitiose; sententia enim est: cui ea tribuamus et (cuius) propria dicamus; necessario igitur ad *ὅτω* pronomem alterum adiungitur; et edebatur olim *ἐκείνου*. Puto pronomem a mala manu esse.¹⁾

¹⁾ Sub unum conspectum subiiciam omnes eos locos, quibus in libris de rep. Platonis orationem verborum adiectione vitiatam esse suspicatus primus sum; sunt enim hi: I p. 353 D (*ἐκείνης*), II pp. 361 C (*εἴτη*), 363 A (*τῷ δικαίῳ*, p. 84), 364 E (*ἡδονῶν*, p. 62), 378 D (*καί*), III pp. 389 C (*λέγουσι*), 416 A (*κακουργεῖν*), V pp. 452 E (*πρός*), 459 C (*εἶναι*), 479 A (*ταῖ*), VI p. 501 D (*φήσειν*),

Lib. II p. 359 D: *καὶ ἰδεῖν . . . ἵππον χαλκοῦν, κοῖλον, θυρίδας ἔχοντα, καθ' ἃς ἐγκύψαντα ἰδεῖν ἐνόντα νεκρὸν . . . μείζω ἢ κατ' ἀνθρώπον· τοῦτον δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν, περὶ δὲ τῆς χειρὸς χρυσοῦν δακτύλιον, ὃν περιελόμενον ἐκβῆναι.* Sic codices optimi; in deterioribus aliquot (meliore uno, Ven. Π) additur ἔχειν. Quod Baiterus audiri voluit *ἰδεῖν ἔχοντα*, id tot aliis alia structura interpositis, quibus ipsum hoc *τοῦτον δὲ* adiungitur, fieri nequit. Suspicio fuisse: *νεκρὸν . . . μείζω ἢ κατ' ἀνθρώπον, πλούτου δὲ οὐδὲν, περὶ δὲ τῆς χειρὸς κ. τ. λ.*

Ibd. p. 361 C: *ἄδηλον οὖν, εἴτε τοῦ δικαίου εἴτε τῶν δωρεῶν . . . ἐνεκα τοιοῦτος εἴη.* Prorsus perversum esse optativum (post futurum aut, si malis, praesens) si quis non per se sentit, sentiet ex Schneideri et Stallbaumii defensionibus. Delendum verbum prave ad explendam orationem additum, ut I p. 337 E. Cfr. III p. 393 A: *ὡς ἄλλος τις ὁ λέγων ἢ αὐτός.*

Ibd. p. 366 B. Intolerabilem habet tautologiam hæc orationis forma: *ὡς αἱ μέγιστα πόλεις λέγουσι καὶ οἱ . . . ποιηταί, . . . οὐ ταῦτα οὕτως ἔχειν μηνύουσι.* Scrib.: *καὶ οἱ . . . ποιηταί . . . ταῦτα οὕτως ἔχειν μηνύουσι.* Pronomen ex ultimæ syllaba participii præcedentis (*γενόμενοι*) ortum est.¹⁾

p. 505 A (*δίκαια*, p. 84), IX p. 585 C (*καὶ ἀληθείας*), X p. 619 B (*ἐλέσθαι καί*). In Hermanni exemplo, si recte numeravi, 16 locis uncis voces notatæ sunt (præter aliquot, ubi syllaba scribendo geminata significatur tollenda), si unum et alterum locum excipias, recte, nec solius Hermanni iudicio.

¹⁾ Paulo ante verba *αὐτὰ μέγα δόνανται* sponsores habent *ΘΞΠ*, ut in A casu excidisse putanda sint. P. 364 C recte post Muretum alii *ἄδοντες* pro *διδόντες*, sed simul accentum mutare debebant: *κακίας περὶ εὐπετίας* (non *πέρι*); ut sit aliquid *εὐπέτιαν διδόναι περὶ τινος*, ridiculum tamen est *εὐπετίας διδόναι* et *εὐπ. διδ.* ὡς. P. 365 E *ἀμελητέον* pro *μελητέον* conieci; præceperat Baiterus.

(De p. 373 A dictum p. 75.)

Ibd. p. 378 C, D: ἀλλ' εἴ πως μέλλομεν πεισείν, ὡς οὐδείς πώποτε πολίτης ἕτερος ἐτέρῳ ἀπίχθετο . . . , τοιαῦτα μᾶλλον πρὸς τὰ παιδία εὐθύς καὶ γέρονσι καὶ γράσοι καὶ πρεσβυτέροις γιγνομένοις, καὶ τοὺς ποιητὰς ἐγγὺς τοῦτων ἀναγκασιῶν λογοποιεῖν. Vicia sunt manifesta et in dativis nullam rationem habentibus et in illo πρεσβυτέροις γιγνομένοις, quod (ita sine articulo) mirifice coniungitur cum γέρονσι, et alia. In μᾶλλον subest gerundium (φατιῶν aut simile); deinde tollendum καὶ ante τοὺς ποιητὰς. Nam pueris senes et anus hæc decantare iubentur, cum adolescant (adolescentibus) poetæ cogendi sunt illis fere eodem modo narrare et fingere: τοιαῦτα φατιῶν (ἄσιῶν) πρὸς τὰ παιδία εὐθύς καὶ γέρονσι καὶ γράσοι, καὶ πρεσβυτέροις γιγνομένοις τοὺς ποιητὰς ἐγγὺς τοῦτων ἀναγκασιῶν λογοποιεῖν.

Lib. III p. 387 C in ὡς οἶεται videtur latere: ὡς οἴηται.

Ibd. p. 389 C tollendum prorsus inepte interpositum λέγοντι, quod debebat esse λέγειν. Poterat in mentem venire πλίοῦντι (ut responderet præcedentibus κάμνοντι, ἀσχοῦντι); sed id alio loco ponendum erat (ἢ πλίοῦντι πρὸς κυβερνήτην).

Ibd. p. 397 A: πάντα τε μᾶλλον διηγῆσεται καὶ οὐδὲν ἑαυτοῦ ἀνάξιον οἴησεται εἶναι. Ferri nequit διηγῆσεται, sed violenter mutatur in id, quod requiritur, μιμήσεται, nec ratio ulla apparet additi μᾶλλον. Scripserat, opinor, Plato: μᾶλλον (μιμήσεται ἢ) διηγῆσεται, librarii oculus a priore futuro (ῆσεται) ad alterum aberravit.

Ibd. p. 403 B: τὰ δὲ ἄλλα οὕτως ὁμιλεῖν πρὸς ὄντας σπουδάζοι, ὅπως μηδέποτε δοῖται μακρότερα τοῦτων ξιγγίγνεσθαι. Quo refertur τοῦτων? Scribendum: περὶ ὧν τις σπουδάζοι.

Ibd. p. 405 B: ἢ οὐκ ἰσχυρὸν δοκεῖ . . . τὸ ἐνιακτῶ παρ' ἄλλων . . . τῷ δικαίῳ ἀναγκάζεσθαι χρῆσθαι καὶ

ἀπορία οἰκείων. Prorsus pravum καί, sed pravum etiam in hac orationis forma οἰκείων pro οἰκείου. In καί videtur esse vestigium huius scripturae: χρῆσθαι δεκτικῶν ἀπορία οἰκείων.

Ibd. p. 407 E: Ἀῆλον, ἦν δ' ἐγώ· καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ὅτι τοιοῦτος ἦν, οὐχ ὄρας ὡς καὶ ἐν Τροίᾳ ἀγαθοὶ πρὸς τὸν πόλεμον ἐφάνησαν καὶ τῇ ἰατρικῇ . . . ἐχρῶντο; Mire illud de ipso Æsculapio interponitur et mire ὅτι ponitur. Scribendum: Ἀῆλον, ἦν δ' ἐγώ, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ὅτι τοιοῦτοι· ἢ οὐχ ὄρας κ. τ. λ.

Ibd. p. 410 C: Ἄρ' οὖν . . . καὶ οἱ καθιστάντες μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν οὐχ οὐ ἐνεκά τινες οἴονται καθιστάσιν, ἵνα τῇ μὲν τὸ σῶμα θεραπεύοντο, τῇ δὲ τὴν ψυχὴν; Et res et θεραπεύοντο flagitant καθιστῆσαι. Οἱ καθιστάντες pro imperfecto est.

Ibd. p. 411 E. Nihil est διαπράττεσθαι πρὸς τι. Nisi tollendum est verbum (cum Hermanno), scribendum est διατάττεται, ad digladiandum paratur.

Ibd. p. 416 A: αἰσχιστον ποιμίῳ . . . οὕτω τριφεῖν κύνας ἐπικούρους ποιμνίων ὥστε ὑπὸ ἀκολασίας . . . αὐτοῖς τοὺς κύνας ἐπιχειρῆσαι τοῖς προβάτοις κακουργεῖν καὶ ἀντι κυνῶν λύκοις ὁμοιωθῆναι. Græcum non est κακουργεῖν τι. (Apud Lucianum de calumn. c. 12 scribendum: κἂν τοῖς ποσὶ τῆν ἐλπίδα ἔχων, οὐκ ἐν τῷ πλησίον, οὐδὲν κακουργεῖ.) Tollendum simpliciter κακουργεῖν, additum ab aliquo, qui non attenderet, quid h. l. esset ἐπιχειρεῖν.

Lib. IV p. 421 B scribendum: Εἰ μὲν οὖν ἡμεῖς μὲν φύλακας ὡς ἀληθῶς ποιῶμεν ἥκιστα κακούργους τῆς πόλεως, ὁ δ' ἐκεῖνο λέγων γεωργοὺς τινὰς καὶ ὡπερ ἐν πανηγύρει ἀλλ' οὐκ ἐν πόλει ἐστιάτορας, εὐδαίμον ἄλλο ἢ τὴν πόλιν λέγοι. Σκεπτίον οὖν κ. τ. λ. Codices et editiones: ἐστιάτορας εὐδαίμονας, ἄλλο ἢ τὴν πόλιν λέγοι, σκεπτίον οὖν κ. τ. λ., ubi εὐδαίμονας abundat, verba ἄλλο ἢ τὴν πόλιν λέγοι sententiam non

habent, apodosis sine ulla anacoluthi specie male ab οὐν incipit. Mendum ex accommodatione ad proximum.

Ibd. p. 424 D. Nonne: *ῥαδίως ταύτην (pro αὐτῆ) λαμβάνει παραδνομένη?*

Ibd. p. 430 E. Codicum omnium bonorum scriptura hæc est: *Κόσμος πού τις . . . ἡ σωφροσύνη ἐστὶ καὶ ἡδονῶν τινῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτεια, ὡς φασί, κρείττω δὴ αὐτοῦ φαίνονται οὐκ οἶδ' ὄντινα τρόπον, καὶ ἄλλα ἅτα τοιαῦτα ὅσπερ ἔχνη ἀντὶς λέγεται, nisi quod in A ad φαίνονται, in quo omnis difficultas est, in margine adscriptum est γοι λέγοντες, etsi eam annotationem alii ad λέγεται referunt. Scribendum est, una littera detracta: ἐγκράτεια, ὡς φασί, κρείττω δὴ αὐτοῦ φαίνοντα οὐκ οἶδ' ὄντινα τρόπον, καὶ ἄλλα . . . ἔχνη λέγεται. Participium neutro genere refertur coniunctim ad κόσμος . . . καὶ . . . ἐγκράτεια, quæ dicuntur hominem κρείττω ἑαυτοῦ ostendere. Deinde illa καὶ ἄλλα cet. adiunguntur ad hæc: κόσμος πού τις . . . ἡ σωφροσύνη ἐστὶ.*

Ibd. p. 434 A pro πάντα ἄλλα scribendum πάντα ταῦτα. Comprehendit Socrates exempla singulatim posita.

Ibd. p. 439 A: *Τὸ δὲ δὴ δίψος . . . οὐ τούτων θήσεις τῶν τινὸς εἶναι τοῦτο ὅπερ ἐστίν;* Nulla est constructio, nisi scribas τῶν οἴων τινὸς εἶναι τοῦτο ὅπερ ἐστίν: nonne in eorum genere numerabis, quæ ita comparata sint, ut alicuius sint id, quod sint (dass sie dasjenige, was sie sind, im Bezug auf etwas sind). Cfr. p. 438 D: *ὅσα ἐστίν οἷα εἶναι του.*

Ibd. p. 439 E: *Ἄλλ', ἣν δ' ἐγώ, ποτὶ ἀκούσας τι πιστεύω τούτῳ.* Non congruunt inter se τι et τοῦτο. Scr. *ἔτι.* (*Ἠκούσά ποτε καὶ ἔτι πιστεύω τούτῳ.*)

Ibd. p. 440 C: *Ζεῖ τε καὶ χαλεπαίνει καὶ ξυμμαχεῖ τῷ δοκοῦντι δικαίῳ καὶ διὰ τὸ πεινῆν καὶ διὰ τὸ ἰγοῦν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πάσχειν ὑπομίτων καὶ νικῆ καὶ οὐ λέγει, πρὶν ἂν ἡ διαφοράξεται ἢ τελευτήσῃ ἢ . . . πρᾶνθῃ.* Ridicule, qui iustitiam defendat, dicitur

propter famem et frigus hoc facere. Si *καὶ* . . . *πάσχειν* cum *ρίγοῦν* coniungas, *ὑπομένων* obiecto caret, si *καὶ* . . . *πάσχειν ὑπομένων* coniungi velis, nescias, cui per *καὶ* adiungatur participium. Deinde perverse primum simpliciter vincere dicitur (*καὶ νικᾷ*), deinde non desinere, antequam aut rem perficiat (vincat) aut moriatur (vincatur). Scribendum: *καὶ ξυμμαχεῖ τῷ δοκοῦντι δικαίῳ καὶ δι' αὐτὸ πεινῆν καὶ δι' αὐτὸ ῥίγοῦν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πάσχειν ὑπομένων, κἄν νικᾷται, οὐ λήγει, πρὶν ἂν κ. τ. λ.* Primum victus non tamen desistit.

Ibd. p. 444 B: *ἐπανάστασιν μέρους τινὸς τῷ ὅλῳ τῆς ψυχῆς, ἐν ἄρχῃ ἐν αὐτῇ, οὐ προουῆκον, ἀλλὰ τοιούτου ὄντιος φύσει οἷον πρέπειν αὐτῷ δουλεύειν τῷ τοῦ ἀρχικοῦ γένους ὄντι*; Non obtrudenda Platoni hæc orationis forma *ὄντιος οἷον πρέπειν αὐτῷ*, ut *οἷον* pro *ὥστε* αὐτό posito pronomen αὐτό alio casu superaddatur, præsertim optimo codice et aliis bonis dissentientibus, in quibus scribitur: *οἷον πρέπειν δουλεύειν τοῦ δ' αὐτῷ δουλεύειν ἀρχικοῦ* cet. Videtur fuisse: *δουλεύειν, τῷ δ' αὐτῷ μὴ δουλεύειν, ἀρχικοῦ . . . ὄντι*; cum tale sit, ut id servire deceat, illud contra alterum non servire. Liberius hæc de altero genere adiunguntur ad *πρέπειν* (cum contra non deceat). Ac fortasse in hac forma orationis Plato *οἱ δουλεύειν* dicere ausus est, *πρέπει* cogitans.¹⁾

Lib. V p. 452 E: *καὶ καλοῦ αὐτῷ σπουδάζει πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπὸν στήσάμενος ἢ τὸν τοῦ ἀγαθοῦ*. Neque *καλοῦ σπουδάζει πρὸς σκοπὸν στήσάμενος* recte defenditur neque ipsum *σπουδάζειν πρὸς σκοπὸν*. Tollendum *πρὸς*, ut apte cohæreant *καὶ καλοῦ αὐτῷ ἄλλον ἢ τὸν τοῦ ἀγ. σκοπὸν στήσάμενος σπουδάζει*. (De p. 451 A v. p. 181 n.)

¹⁾ P. 443 C adeo inania sunt illa: *δι' ὃ καὶ ὠφελεί*, adeo *δι' ὃ* nihil, quo referatur, habet, ut certum mihi sit aliquid latere; latet autem opinor appellatio imaginis e fabula aliqua ductæ (velut *Διὸς κλεινεφῆς εἰδωλὸν τι τῆς δικαιοσύνης*); sed nihil probabile extundere possum.

Ibd. p. 454 D recipienda erat codicum scriptura sublato accommodationis errore: *οἷον ἰατρικὸν μὲν καὶ ἰατρικὸν* (codd. *ἰατρικὴν*) *τὴν ψυχὴν ὄντα τὴν αὐτὴν φύσιν ἔχειν ἐλέγομεν ἢ οὐκ οἶε;* "Εγωγε. Ἰατρικὸν δὲ καὶ τεκτονικὸν ἄλλην; Πάντως που. (Edunt fere: *ἰατρὸν καὶ ἰατρικὸν τὴν ψυχὴν*.) Hoc dicit Socrates, eiusdem naturæ appellationem spectare tantum ad ipsa *ἐπιτηδεύματα*, de quibus agatur; itaque omnes *ἰατρικούς* esse eiusdem naturæ (etiamsi aliis rebus differant), contra *ἰατρικὸν καὶ τεκτονικὸν* diversæ (etiamsi aliis rebus similes sint). Bis adiectiva naturam significantia poni debent, primum duo eadem, deinde duo diversa.¹⁾

Ibd. p. 459 C: *ἰατρὸν δὲ που μὴ δεομένοις μὲν σώμασι φαρμάκων, ἀλλὰ διαίτη ἐθελόντων ἱπακούειν, καὶ φανλότερον ἔξαρκεῖν ἡγούμεθα εἶναι· ὅταν δὲ θῆ καὶ φαρμακείειν δεῖν, ἴσμεν, ὅτι ἀνδρειοτέρου δεῖ τοῦ ἰατροῦ.* Restituendum, quod Stephanus et ante eum correctores quorundam codicum coniecerant, *ἐθέλουσιν*. Id ad *φαρμάκων* errore accommodatum est. Sed necessario tollendum *εἶναι*. Alteris ægris putatur *καὶ φανλότερος ἰατρὸς ἔξαρκεῖν*, alteris ἀνδρειοτέρου δεῖ. Prorsus nihil est neque *ἰατρὸς ἔξαρκεῖ φανλότερος εἶναι* neque *καὶ φανλότερος ἔξαρκεῖ ἰατρὸς εἶναι*.

Ibd. p. 460 D: *τὸ δ' ἐφεξῆς διελθῶμεν ὃ προθυμούμεθα.* Boni codices præter A *προμηθούμεθα*. Quod sub utroque latet, in duobus recentissimis codicibus scriptum est coniectura: *προϋθέμεθα*. Neque de studio neque de providendo agitur, sed de absolvendo, quod supra proposuerant; itaque subiicitur: *ἐφαμεν γὰρ θῆ κ. τ. λ.*

Ibd. p. 465 B: *ἱκανῶ γὰρ τῷ φίλακε κωλύοντε,*

¹⁾ P. 457 D recte in duobus recentibus codd. coniectura scribi: *ἀλλ' οἶμαι περὶ τοῦ, εἰ δυνατόν ἢ μὴ, πλείστην ἂν ἀμφισβήτησιν γενέσθαι*, in reliquis ἂν ante *ἀρ.* excidisse, poterat supra p. 174 n. adscribi.

δῖος τε καὶ αἰδώς, αἰδώς μὲν ὡς γονίων μὴ ἄπτεσθαι εἰργουσα, δῖος δὲ τὸ τῷ πάσχοντι τοὺς ἄλλους βοηθεῖν. Scrib.: δῖος δὲ τοῦ τῷ π. τοὺς ἄλλους βοηθεῖν, timor ne cet. (ad Græcam formam: timor auxilii ab aliis ferendi)¹).

Ibd. p. 466 A: ἡμεῖς δὲ που εἶπομεν, ὅτι τοῦτο μὲν. εἴ που παραπίπτοι, εἰσαῖθις σκεψόμεθα, νῦν δὲ τοὺς μὲν φύλακας φύλακας ποιοῦμεν, τὴν δὲ πόλιν ὡς οἶοί τε εἶμεν εὐδαιμονεσιτάτην, ἀλλ' οὐκ . . . πλάττοιμεν. Et πλάττοιμεν cum σκεψόμεθα et ποιοῦμεν copulatum et παραπίπτοι et εἶμεν iis subiuncta flagitant σκεψοίμεθα . . . ποιοῦμεν.

Ibd. p. 466 B: ἀλλ' ἀνόητός τε καὶ μειρακιώδης δόξα ἐμπροσθοῦσα εὐδαιμονίας περὶ ὀρμήσει αὐτὸν διὰ δυνάμιν ἐπὶ τὸ ἅπαντα τὰ ἐν τῇ πόλει οἰκειοῦσθαι. Prorsus nihil est ὀρμῶν propter potentiam; esset aliquid τὸ ἅπαντα δυνάμει οἰκειοῦσθαι, etsi abundaret. Scribendum: ὀρμήσει αὐτὸν διαδύναται ἐπὶ τὸ . . . οἰκειοῦσθαι.

Ibd. p. 472 C: ἐζητοῦμεν αὐτό τε δικαιοσύνην, οἷόν ἐστι, καὶ ἄνδρα τὸν τελείως δίκαιον, εἰ γένοιτο καὶ οἷος ἂν εἶη γινόμενος. Non quærebantur duo, num fieret et qualis futurus esset vir iustus, sed, quemadmodum in ipsa iustitia, unum, qualis futurus esset; additur significatio difficilis ad reperiendum et raræ rei: εἰ γένοιτο. Tollendum igitur καί, additum non intellecta oratione et sententia.

Ibd. p. 473 D: τῶν δὲ νῦν πορευομένων χωρὶς ἐφ' ἑκάτερον αἱ πολλαὶ φύσεις ἐξ ἀνάγκης ἀποκλεισθῶσιν. Multitudo naturarum nihil omnino ad rem pertinet; ipsa forma orationis (τῶν πορευομένων αἱ φύσεις pro οἱ πορευόμενοι) significat notari vitium aliquod naturæ, propter

¹) Aliter dicitur in pronomine, addito εἶναι verbo: τὸδ' ἦν φόβος (Eurip. Troad. 240, Heracl. 739, δέος Demosth. I, 3).

quod hi homines excludantur. Scripserat Plato: *αἱ χωλαὶ φύσεις* (claudæ et imperfectæ, einseitige und hinkende).

Ibd. p. 479 A. Nihil non recti est, si quis *πολλὰ τὰ καλὰ* putat, sed si *αὐτὸ μὲν τὸ καλόν* nullum esse putat, *πολλὰ δὲ καλὰ νομίζει*, multas res pulchras putat esse. Tollendum *τὰ*.

Lib. VI p. 486 D: *Ἐπιλήσιμονα ἄρα ψυχὴν ἐν ταῖς ἰκανῶς φιλοσόφοις μήποτε ἐγκρίνωμεν, ἀλλὰ μνημονικὴν αὐτὴν ζητῶμεν δεῖν εἶναι*. Prorsus barbarum est: *ζητῶ τὴν ψυχὴν εἶναι μνημονικὴν*, magis etiam *ζητῶ τ. υι. μν. εἶναι δεῖν*. Scrib.: *ἀλλὰ μνημονικὴν αὐτὴν, ἣν ζητοῦμεν, δεῖ εἶναι*. *Αὐτὴ* refertur ad *εὐμάθειαν* antea postulatam. Ex *αὐτὴν* factum *αὐτὴν*, deinde cetera mutata.

Ibd. p. 490 A: *Ἄρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπολογησόμεθα, ὅτι πρὸς τὸ ὄν πεφνηκὸς εἶη ἀμιλλᾶσθαι ὃ γε ὄντως φιλομυθῆς καὶ οὐκ ἐπιμένει ἐπὶ τοῖς δοξαζομένοις εἶναι κ. τ. λ.* Sensit Stallbaumius pravos esse optativos post futurum, sed minime in eo hæret; nam idem esse atque *ἀπολογησόμεθα, ὃ ἐλέγομεν, ὅτι*. Sic ludimus philologi. Sed nulla hic est *ἀπολογία* futura, sed confirmatum Socrates eventu putat, quod antea opinione et quasi ratiocinatione præcepissent. Scripserat Plato: *Ἄρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπελογισάμεθα, ὅτι κ. τ. λ.* (X p. 607 B e cod. A restitutum est *ἀπολελογισθῶ* pro *ἀπολελογησθῶ*.)

Ibd. p. 490 B: *Τί οὖν; τοῦτω τι μετέσται ψεῦδος ἀγαπᾶν ἢ πᾶν τούναντίον, μισεῖν; Pravum et τι ἐτ μετέσται τινὶ ποιεῖν*. In mentem mihi venit: *τοῦτω ἐπιμελέες ἔσται...*; errorisque initium ab *ες* semel scribendo factum putabam; sed non confido.

Ibd. p. 490 C: *Καὶ δὴ τὸν ἄλλον τῆς φιλοσοφου φύσεως χορὸν τί δεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἀναγκάζοντα τάττειν; Nulla hic ἀνάγκη*. Scrib. certissime: *πάλιν ἐξ*

ἀρχῆς ἀναβιβάζοντα τάττειν; in orchestram et pulpitum escendere iubentem.

Ibd. p. 491 D: ὅσα ἂν ἐρρωμενίστερον ἢ, τοσοῦτω πλείονων ἐνδεῖ τῶν πρεπόντων. Non agitur, quot decoris careat semen aut animal, sed quantum distet ab eo, quod deceat et rectum sit. Scr.: τοσοῦτω πλείον.

Ibd. p. 494 E: Ἐὰν δ' οὖν . . . διὰ τὸ εὖ πεφυκῆναι καὶ τὸ ξυγγενὲς τῶν λόγων εἰς αἰδοθᾶνται τέπη καὶ κάμπιηται καὶ ἐλκηται πρὸς φιλοσοφίαν. Quam pravum esset εἰς, exposuit Stallbaumius nec quicquam valet Schneideri excusatio. Scrib. videtur: εἴσω αἰδοθᾶνται.

Ibd. p. 496 B: Πάνομικρον δὲ τι . . . λείπεται τῶν κατ' ἀξίαν ὀμιλούντων φιλοσοφία, ἢ που ὑπὸ φυγῆς καταληφθὲν γενναῖον καὶ εὖ τεθραμμένον ἤθος ἀπορία τῶν διαφθερούντων κατὰ φύσιν μείναν ἐπ' αὐτῆ, ἢ ἐν σμικρᾷ πόλει ὅταν μεγάλη ψυχὴ φυῆ κ. τ. λ. Quomodo, qui supersunt ἀπορία τῶν διαφθερούντων, dici possunt deprehensi fuga? et quid est καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ φυγῆς, quasi fuga persequatur etprehendat? Scrib.: ὑποφυγῆ καταλειφθὲν, suffugio relictum.

Ibd. p. 498 D: Εἰς σμικρόν γ', ἔφη, χρόνον εἰρηκας. Εἰς οὐδὲν μὲν οὖν, ἔφη, ὡς γε πρὸς τὸν ἅπαντα. Scrib.: Εἰς οὐδένα μὲν οὖν.¹⁾)

Ibd. p. 500 A: ἢ καὶ ἐὰν οὕτω θεῶνται, ἀλλοίαν τε φήσεις αὐτοὺς δόξαν λήψεσθαι καὶ ἄλλα ἀποκρινεσθαι; Qui sic interrogat, aperte significat, non aliam opinionem suscepturos nec alia responsuros illos, de quibus agitur (τοὺς πολλοὺς), quod prorsus loci sententiæ contrarium est; sperat enim Socrates, eos ad rectius iudicandum

¹⁾ Quod p. 499 B ipse correxeram: καὶ τῆ πόλει κατηκόφ γενέσθαι, vidi postea Schleiermacherum etiam invenisse. Duplex requiritur necessitas, quæ et philosophos cogat rempublicam capessere et civitatem iis auscultare.

adduci posse. Pravum etiam φήσεις et ipsum et tempore. Agitur enim, quid Adimantus nunc patet tunc futurum, non quid tum dicturus sit. Mendum est in τε γήσεις, pro quo scribendum opinor ἀπιστεῖς.

Ibd. p. 501 D: Τί θεῖ; τήν κοιαντήν (φύσιν) τυχοῦσαν τῶν προσκόντων ἐπιτηθευμάτων (ἐξουσίαν ἀμφισβητῆσαι vel potius, quoniam οὐ sequitur, φήσουσιν, quod ex illo sumitur) οὐκ ἀγαθὴν τελείως εἶσεσθαι καὶ φιλόσοφον, εἴπερ τινα ἄλλην, ἢ ἐκείνους φήσειν μᾶλλον, οὗς ἡμεῖς ἀφωρίσαμεν; Rectum erat φήσουσιν, infinitivus ferri nullo modo potest; additum est verbum, cum non intellexeretur audiri ex præcedentibus.

Ibd. p. 504 B: Ἐλίγομέν που, ὅτι, ὡς μὲν δυνατὸν ἦν κάλλιστα αὐτὰ κατιθεῖν, ἄλλη μακροτέρα εἶη περίοδος, ἣν περιελθόντι καταφανῆ γίγνοιτο. Tolendum ἦν, quod et incommodissime interponitur inter ὅτι . . . εἶη nec omnino usitate additur in hoc ὡς δυνατὸν κάλλιστα: ad ea quam pulcherrime conspicienda. (De p. 505 A dictum supra p. 84.)

Lib. VII p. 515 B pro οὐ ταῦτα scrib.: οὐκ αὐτὰ . . . τὰ παριόντα. Sed vereor, ne aliud lateat mendum scripseritque Plato: οὐκ αὐτὰ ἡγεῖ ἂν τὰ παριόντα αὐτοῦς ἰομίζειν ὀνομάζειν ὀνομάζοντας ἄπερ ὄρῳεν; aut: ὀνομάζειν, ὀνομάζειν δ' ἄπερ ὄρῳεν;

Ibd. p. 518 E: ἡ δὲ τοῦ φρονῆσαι (ἀρετῆ) παντός μᾶλλον θειοτέρου τινός τυγχάνει, ὡς εἰκεν, οὕσα, ὃ τῆν μὲν δύναμιν οὐδέποτε ἀπόλλωσιν, ὑπὸ δὲ τῆς περιγωγῆς κ. τ. λ. Neque παντός μᾶλλον initio positum recte coniungitur cum ὡς εἰκεν et aperte ad θειοτέρου τινός (in hac orationis forma: ἡ ἀρετῆ θειοτέρου τινός ἐστιν) desideratur substantivum. Plato, ni fallor, scripserat: πλάσματος θειοτέρου τινός τυγχάνει . . . οὕσα aut ὑφάσματος. (De p. 519 B dictum supra p. 27.)

Ibd. p. 527 A: Λίγουσι μὲν που μάλα γελοῖως τε καὶ ἀναγκαιῶς. Miram adverbiorum coniunctionem;

neque omnino, quæ hæc sit necessitas, apparet. Scribendum videtur ἀκάκως.

Ibd. p. 528 A: Σκόπει οὖν αὐτόθεν, πρὸς ποτίρους θαλίγει, ἢ οὐ πρὸς οὐθετίρους, ἀλλὰ σαντοῦ ἔνεκα τὸ μίγιστον ποιεῖ τοὺς λόγους, φθοροῖς μὲν οὐδ' ἂν ἄλλω κ. τ. λ. Abundat vitiose οὐ, desiderari particula interrogativa nequit. Scrib.: ἢ εἰ πρὸς οὐθετίρους, ἀλλὰ σαντοῦ ἔνεκα κ. τ. λ.

Ibd. p. 528 C: ἐπεὶ καὶ νῦν ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀτιμαζόμενα καὶ κολουόμενα, ὑπὸ δὲ τῶν ζητούτων, λόγον οὐκ ἔχοντων, καθ' ὃ τι χεῖριμα, ὅμως πρὸς ἅπαντα ταῦτα βία ὑπὸ χάριτος ἀνξάνεται. Debat esse ὑπὸ μὲν τῶν πολλῶν (et habent μὲν codices quidam infimi et pleræque editiones, omittunt optimi et mediocres omnes), deinde ad ὑπὸ δὲ τ. ζητ. addi participium respondens superioribus. Scrib.: ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀτιμαζόμενα καὶ κολουόμενα ὑπὸ τῶν ζητούντων. Particula δὲ male addita est, cum etiam καὶ κολουόμενα tractum esset ad ὑπὸ τῶν πολλῶν. Truncabantur τὰ μαθήματα ab ipsis studiosis, non omnem amplitudinem eorum intellegendibus nec persequentibus. Adduntur post ἀνξάνεται hæc: καὶ οὐδὲν θαυμαστόν αὐτὰ φανῆναι, in quibus quid sit nudum φανῆναι, nemo dicat; itaque etiam Stallbaumius coniecturam tentavit. Scrib.: θαυμαστόν τοιαῦτα φανῆναι (quæ hæc significantur verbis ὑπὸ χάριτος). Respondet Adimantus hoc confirmans: Καὶ μὲν δὴ τό γε ἐπίχαρι καὶ διαφερόντως ἔχει. Excidit τοι post τον. (De p. 529 C dictum p. 17.)

Ibd. p. 530 B: οὐκ ἄτοπον, οἶει, ἡγήσεται τὸν νομίζοντα γίνεσθαι τε ταῦτα αἰεὶ ὡσαύτως καὶ οὐδαμῆ οὐδὲν παραλλάττειν, σῶμά τε ἔχοντα καὶ ὁρώμενα, καὶ ζητεῖν παντὶ τρόπῳ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν λαβεῖν. Neque ad ἄτοπον, quod masculini generis est, referri ζητεῖν potest neque ad νομίζοντα (nam καὶ . . . ζητοῦντι debeat esse); et præterea verus astronomus ineptum puta-

bit (Socratis iudicio) eum, qui hos cœli motus, qui conspiciantur, *ἀεὶ γίγνεσθαι ὡσαύτως* et in his ipsis veritatem inesse credat, minime ineptum putabit, sed vel maxime necessarium ipsam horum veritatem alibi (in idea eorum) quærere. Itaque scribendum aut: *καὶ ζητήσῃ*, ut coniungatur cum *ἡγήσεται*, aut: *καὶ ζητεῖν δεῖν*, ut ab *ἡγήσεται* pendeat.

Ibd. p. 532 C: *καὶ ἐκεῖ πρὸς μὲν τὰ ζῶα τε καὶ φυτὰ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς εἰ ἄδυναμία βλίσπειν, πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα θεῖα καὶ σκιᾶς τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ εἰδῶλον σκιᾶς δι' ἐτίρου τοιοῦτου φωτός ὡς πρὸς ἡλίον κρίνειν ἀπροσκιαζόμενας.* Post illud *πρὸς μὲν τὰ ζῶα . . . ἄδυναμία βλίσπειν* in altero membro *πρὸς δὲ τὰ . . . φαντάσματα* perspicue requiritur contrarium substantivum, quo significetur libera videndi potestas, latetque id substantivum in adiectivo ab his *φαντάσμασιν* alienissimo, *θεῖα*, cui si præposueris præcedentis vocis (*φαντάσματα*) ultimam vocalem, *θ* tantum in *δ* mutandum erit: *πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα ἄθεῖα καὶ σκιᾶς τῶν ὄντων.*

Ibd. p. 532 E: *Οὐκίτ', ἦν δ' ἐγώ, ὃ φίλε Γλαύκων, οἴός τ' ἔοιε ἀκολουθεῖν· ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν οὐδὲν ἂν προθυμίας ἀπολίποι.* Non potest Socrates, qui semper Glauconem ironice laudat, subito tam rustice negare eum sequi posse, cum præsertim his dictis tanquam illo secuturo præeat. Itaque scripsit Plato: *Εἰ γ' ἔτι . . . οἴός τ' ἔοιε ἀκολουθεῖν* aut: *εἰ οὐ γ' ἔτι.*

Ibd. p. 533 A: *εἰ δ' ὄντως ἦ μὴ, οὐκίτ' ἄξιον τοῦτο διασχυρίζεσθαι· ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ τοιοῦτόν τι ἰδεῖν, ἰσχυριστίον.* Unde pendet *ἰδεῖν* aut quod verbum subiicitur coniunctioni *ὅτι*? Talia tacita prætermitti! Scrib.: *ἀλλ' ὅτι μὲν δεῖ τοιοῦτόν τι ἰδεῖν, ἰσχ.* Hoc propositum necessario est.

Ibd. p. 533 E. Nimis violenter grassantur Hermannus et alii mutando, Stallbaumius, quæ sanare nequit, delendo.

Nam quod glossematis nomine utitur, nec quibus nec quo consilio significatave hæc adscripta putet, conatur dicere. Nomen Socrates imponendum dicit nec id morose deligendum. Assentitur Glauco. Scribendum: *Οὐ γὰρ οὖν, εφη· ἀλλ' ὃ ἂν μόνον δηλοῖ πρὸς ἔξιν σαφηνεία, λέγ', εἰ ἐν ψυχῇ*: sed quod modo declaret ad rem tenendam (um die Sache festzuhalten) perspicuitate, dic, si intra animum tibi versatur. (Codd. boni λέγει, supra scripto in A ες, in ceteris verbis nihil variant.)

(De p. 534 A dictum ad Aristoph. av. 1128 p. 280.)

Ibd. p. 539 A: *Οὐκοῦν ἵνα μὴ γίγνηται ὁ ἔλεος οὐτός περὶ τοὺς τριακοντούτας σοι, εὐλαβουμένῳ παντὶ τρόπῳ τῶν λόγων ἀπίον.* Non aptum εὐλαβουμένῳ, quoniam non Glauco, sed custodes debent ἀπιεσθαι τῶν λόγων. Rectum εὐλαβουμένους. Et nocuit fortasse accommodatio (ad σοι). Nam εὐλαβουμένως non audeo Platoni tribuere, etsi ἡδομένως Xenophon dixit, ὁμολογουμένως omnes; aderat enim εὐλαβῶς

Lib. VIII p. 543 C: *μισθὸν τῆς φυλακῆς δεχομένους εἰς ἐνιαυτὸν τὴν εἰς ταῦτα τροφήν παρὰ τῶν ἄλλων.* Prorsus non video, quo referatur ταῦτα, suspicor-que fuisse: *τὴν εἰς τακτὰ τροφήν* (ad constitutam mensuram; cfr. VIII p. 551 B: *ὅ ἂν μὴ ἦ οὐσία εἰς τὸ ταχθεῖν τίμημα*).

Ibd. p. 544 C: *ἢ τε ταύτη (τῇ ὀλιγαρχίᾳ) διάφορος καὶ ἐφεξῆς γιγνομένη δημοκρατία, καὶ ἡ γενναία δὴ τυραννὶς καὶ ἡ πασῶν τούτων διαφεύγουσα, τέταρτόν τε καὶ ἔσχατον πόλεως νόσημα.* Sic omnes boni et mediocres codices, non τοίτων διαφεύγουσα. Sed substituto etiam cum inani sententia διαφεύγουσα, prorsus pravum est καὶ ἡ, quasi ad novum genus a tyrannide transeat. Una littera in codicum scriptura geminata oritur elegantissimum hoc: *τυραννὶς σκαεῖ ἡ πασῶν τούτων διαφεύγουσα*: quæ ad lævam ab his omnibus discedit et fugit.

Ibd. p. 546 D. Quid sententia postularet, vidit fere

Hermannus, sed temere delet, quæ nemo additurus erat. Scrib.: *παρ' ἑλάττον τοῦ δέοντος ἡγχοῦμενος τὰ μουσικῆς δευτέρα τε γυμναστικῆς* (pro *δευτερον δι τὰ γυμναστικῆς*). Cfr. p. 548 B: *πρεσβυτέρως γυμναστικὴν μουσικῆς τετιμηκίαι*. Non intellecta structura, ut τὰ μουσικῆς scriptum est etiam τὰ γυμναστικῆς, *δευτερον* ut ἑλάττον.

Ibd. p. 547 B: *ὁμολόγησαν γῆν μὲν καὶ οἰκίας κατανειμαμένους ιδιώσασθαι, τοὺς δὲ πρὶν φυλαττομένους ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐλευθέρους . . . δουλωσάμενοι τότε περιοίκους . . . ἔχοντες αὐτοὶ πολέμιον . . . ἐπιμελείσθαι*. Barbarum, ut quod maxime, *ὁμολογῶ γῆν κατανειμάμενον ιδιώσασθαι*, exornat barbariem hæc coniunctio: *κατανειμαμένους ιδιώσασθαι . . . τοὺς δὲ . . . δουλωσάμενοι . . . ἔχοντες . . . ἐπιμελείσθαι*. Scribendum igitur *κατανειμάμενοι*, sed fortasse accusativi terminatio orta est ex præpositione verbi, cum esset *ἐξιδιώσασθαι*. (Ne p. 547 E quidem codicibus concedendum, ut teneatur *κεκτημένην*, neque p. 488 E Hermannus recte tenuit *οἰόμεναι*, quod errore ad *βούλωνται* accommodatum est.)

Ibd. p. 547 E: *ἐπὶ δὲ θυμοειδεῖς τε καὶ ἀπλοῦσι τοὺς ἀποκλίνειν*. Offendit hoc post illud vix duobus versibus supra positum alio significato *ἀπλοῦς τε καὶ ἀτενεῖς*. Fuit fortasse *ἀνουσάτερος*.

Ibd. p. 550 E: *ἢ οὐχ οὕτω πλοῦτον ἀρετῆ διείστηκεν, ὡσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ κειμένου ἐκατέρου ἀεὶ τοῦναντίον ῥέποντε*; Durissime in eadem comparatione (ὡσπερ) *κειμένου ἐκατέρου* interponitur, sequente nominativo casu *ῥέποντε*, qui redit ad *πλοῦτον ἀρετῆ* (tanquam sit *πλοῦτος καὶ ἀρετῆ*). Sine dubio *κειμένου ἐκατέρου* accommodando natum est ex *ζυγοῦ*, cum Plato scripsisset: *ὡσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ κείμενον ἐκάτερον ἀεὶ τοῦναντίον ῥέποντε*, quomodo Gorg. p. 481 D scribitur: *ἔρῶντε δύο ὄντε δύοιν ἐκάτερος*.

Ibd. p. 558 A: *ἀνθρώπων καταψυχισθέντων θανάτου ἢ φυγῆς*. Etsi est aliqua apud inferioris ætatis scrip-

tores in damnandi verbis construendis a veterum norma aberratio, tamen nemo ne ex his quidem, aliquot saltem post Chr. natum seculis, hominem dixit *καταγιγνώσκεισθαι*, *καταψηφισθῆναι θανάτου* pro eo, quod est *θάνατον καταγιγνώσκεισθαι*, *καταψηφισθῆναι τινος*. Itaque Platonem scripsisse puto: *ἀνθρώπων καταψηφισθέντος θανάτου ἢ φυγῆς*, sed præcedens *ἀνθρώπων* participium traxisse. (De p. 560 A dictum antea p. 22, de p. 561 A p. 28 n. 1.)¹⁾

Ibd. p. 562 B: *Ὁ προὔθεντο, ἦν δ' ἐγώ, ἀγαθόν, καὶ δι' οὗ ἡ ὀλιγαρχία καθίστατο — τοῦτο δ' ἦν ὑπερπλοῦτος ἢ γάρ; Ναι. Ἡ πλούτου τοίνυν ἀπλησία κ. τ. λ.* Adiectivum *ὑπερπλοῦτος* ferri non posse, etiam Stallbaumius concedit; in corrigendo aberrant; scribendum enim: *τοῦτο δ' ἦν ὑπερπλοῦτου*. (De p. 568 D dictum supra p. 17.)

Lib. IX p. 580 E: *τὸ δὲ τρίτον . . . ἐνὶ οὐκ ἐσχομεν ὀνόματι προσεπιεῖν ἰδίῳ αὐτοῦ, ἀλλὰ ὃ μίγιστον εἶχεν ἐν αὐτῷ, τούτῳ ἐπωνομάσαμεν*. Suspisor fuisse *τούτου* (ex eo nomen dedimus, non ei).

Ibd. p. 581 E. Reliquæ *ἡδοναί* non videntur philosopho *τῆς ἡδονῆς* (universæ) πάντῃ νόρῳ, sed longe ab ea, quam ipse percipiat. Scrib., amisso *τῆς* recteque interpuncta oratione: *Τὸν δὲ φιλόσοφον . . . τί οἴωμεθα*

¹⁾ Baro quicquam vidi indignius et imperitius spretum quam a Stallbaumio (— nam Hermannus nondum norat —) acutam et omnibus veritatis notis impressam Cobeti et Badhami emendationem p. 560 D *προεβυτίρων λόγους δι' ὧτων εἰσδέχονται* pro *ἰδιωτῶν*, quod perversissimum est. Æque prave Cobeti inventum (*ἐπηνέκαμεν* pro *ἐπηνέγαμεν*) spernitur X p. 612 B. Sed quod interdum Cobetus paulo incautius omnia ad certam normam revocat et resecat quædam plenius dicta, quidam in Germania cauti sibi et sapientes videntur, si ne egregia et vera quidem ab eo accipiant.

τὰς ἄλλας ἡδονὰς νομίζειν πρὸς τὴν τοῦ εἶδέναι τὰλη-
θῆς ὅση ἔχει καὶ ἐν τοιοῦτῳ τινὶ αἰεὶ εἶναι μανθάνοντα
ἡδονήν; οὐ πάνν πόρρω, καὶ καλεῖν . . . ;

Ibd. p. 585 A scribendum: σφόδρα μὲν οἴονται
πρὸς πληρώσει τε καὶ ἡδονῇ γίνεσθαι, ὡπερ δὲ πρὸς
(codd., edd. ὡπερ πρὸς) μέλαν φαιὸν ἀποσκοποῦντες
ἀπειρία λευκοῦ, . . . ἀπειρία ἡδονῆς ἀπαιτῶνται.

Ibd. p. 585 C. Nec sufficiunt et prava sunt, quæ
Hermannus et Stallbaumius tentarunt. Exciderunt quædam.
Primum ἡ οὖν τοῦ αἰεὶ ὁμοίου οὐσία (τοῦ excidit post οὖν)
dicitur (interrogando) æque, atque essentiam, etiam scien-
tiam et veritatem habere (. . . Τὶ δ', ἀληθείας; Οὐδὲ
τοῦτο). Deinde ex adverso [ἡ τοῦ ἀνομοίου οὐσία non
solum scientiæ] et veritatis minus habere, sed etiam essen-
tiæ dicta erat; sed ex hac sententia ea pars excidit, quam
Latinis verbis redditam uncis interposui: [*Ἡ δὲ τοῦ ἀνο-
μοίου οὐκ ἐπιστήμης ἦντιον μετέχει ἢ ἡ τοῦ ὁμοίου:
Πῶς γὰρ οὐ; Εἰ δ' ἐπιστήμης, καὶ ἀληθείας; Καὶ τοῦτο.*]
Εἰ δ' ἀληθείας, οὐ καὶ οὐσίας; Ἀνάγκη. Sed ut hic
aliquid excidit, sic paulo ante manifestissimo additamento
aucta est oratio. Nam antequam Socrates ad scientiæ et
veritatis in τῇ τοῦ αἰεὶ ὁμοίου natura maiorem copiam
venit, primum eam essentiae plus habere hac interrogatione
ostendit: τὸ τοῦ αἰεὶ ὁμοίου ἐχόμενον καὶ ἀθανάτου καὶ
ἀληθείας καὶ αὐτὸ τοιοῦτον ὄν καὶ ἐν τοιοῦτῳ γιγνό-
μενον μᾶλλον εἶναι οἱ δοκεῖ ἢ τὸ μηδέποτε ὁμοίου
καὶ θνητοῦ καὶ αὐτὸ τοιοῦτο καὶ ἐν τοιοῦτῳ γιγνόμε-
νον; Verba καὶ ἀληθείας et exposita argumentationis
progressio, quæ h. l. nondum ἀλήθειαν attingit, et sub-
stantivum adiectivis interpositum et illis τοῦ ὁμοίου καὶ
ἀθανάτου hæc reddita ὁμοίου καὶ θνητοῦ convincunt.
Sed pro τὸ μηδέποτε ὁμοίου scribendum τὸ τοῦ μηδέ-
ποτε ὁμοίου. (De p. 587 E dictum p. 22.)

Ibd. p. 588 C scrib.: πολυκεφάλου, ἡμίρων τε (pro
δι) θηρίων ἔχοντος κεφαλὰς κύκλω καὶ ἀγρίων.

Ibd. p. 590 D: *ὡς ἄμεινον ὄν παντὶ ὑπὸ θείου καὶ φρονίμου ἄρχεσθαι, μάλιστα μὲν οἰκείον ἔχοντος ἐν αὐτῷ, εἰ δὲ μὴ, ἐξωθεν ἐφροσιώτος.* Nullis machinis effici potest, in hac praesertim contrariorum casuum inter se compositione, ut *ἔχοντος* pro *ἔχοντι* positum credatur, nec magis, ut post *οἰκείον ἔχοντος* de ipso homine adiungatur *ἐφροσιώτος* de rectore ei adiuncto. Scribendum: *ὑπὸ θείου καὶ φρονίμου ἄρχεσθαι, μάλιστα μὲν οἰκείου ἐνότιος ἐν αὐτῷ, εἰ δὲ μὴ, ἐξωθεν ἐφροσιώτος.*

Ibd. p. 591 A: *καὶ τὸ βέλτιστον θεραπεύσαντες τῷ παρ' ἡμῖν τοιούτῳ ἀντικαταστήσωμεν φύλακα ὅμοιον καὶ ἄρχοντα ἐν αὐτῷ.* Pravum est ἀντικαταστήσωμεν, quoniam neque pro alio neque adversus aliquem custos hic instituitur; et necessario verbum cum ἀντι compositum refertur ad dativum praecedentem eversa plane sententia. Una vocali mutata omnia recta fiunt: *καὶ τὸ βέλτιστον θεραπεύσαντες τῷ παρ' ἡμῖν τοιούτῳ ὄντι, καταστήσωμεν φύλακα κ. τ. λ.*

Lib. X p. 602 D: *ὥστε μὴ ἄρχειν ἐν ἡμῖν τὸ φαινόμενον μείζον ἢ ἔλαττον ἢ πλείον ἢ βαρύτερον, ἀλλὰ τὸ λογιώμενον καὶ μετρήσαν ἢ καὶ οἰῶσαν.* Tria priora (ἢ μείζον ἢ ἔλαττον ἢ πλείον) contraria sunt et possunt sic accipi (τοῦ μείζονος καὶ ἐλάττονος nominibus etiam ad magnitudinem, non solum ad multitudinem relatis), ut et numerandi et metiendi materiam contineant; *βαρύτερον* manifesto minus recte solum ponitur, videturque excidisse ἢ *κουφότερον*.

Ibd. p. 604 B recte Stallbaumius ἐν addidit, quod excidit post *φαιμέν*, non recte *τινέ* e malis codd. (P. 605 A utinam Stephani suspicionem οὐ post *αὐτοῦ* addentis in textu secutus esset, non in notis timide attigisset.)

Ibd. p. 606 A: *Εἰ ἐνθυμοιο, ὅτι τὸ βίαι κατεχόμενον τότε ἐν ταῖς οἰκείαις ξυμφοραῖς . . . τότε ἰσὶ τοῦτο τὸ ὑπὸ τῶν ποιητῶν περιλάμενον καὶ χαιρον.*

Vitiosum duplex τότε diversa significans tempora. Scrib.:
 αὐτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ κ. τ. λ.

Ibd. p. 606 C. Locus enarrando et corrigendo vexatus facillime et certissime sic expeditur: Ἄρ' οὐχ ὁ αὐτός λόγος καὶ περὶ τοῦ γελοίου, ὅταν, ἄν (ἄν) αὐτός αἰσχύνοιο γελωτοποιῶν, ἐν μιμήσει δὴ κωμωδικῇ ἢ καὶ ἰδία ἀκούων σφόδρα χαρῆς καὶ μὴ μισῆς ὡς πονηρά. Codices boni ὅτι ἄν αὐτός. De crasi (ἄν) dictum est ad Phædrum p. 253 A. Tum paulo post scribendum: ὁ γὰρ τῷ λόγῳ ἄν (codd., edd. αὐ) κατείχης ἐν σαυτῷ βουλόμενον γελωτοποιεῖν, . . . τότε αὐ ἀνίης. Priore loco αὐ ineptum est.

Ibd. p. 606 D: Καὶ περὶ ἀφροδισίων δὴ καὶ θυμοῦ καὶ περὶ πάντων τῶν ἐπιθυμητικῶν . . . ὅτι τοιαῦτα ἡμᾶς ἢ ποιητικῇ μίμησις ἐργάζεται; Nusquam refertur ὅτι. Scrib.: ἐτι τοιαῦτα. Continuat̄ur enim et ad novam rem transfertur oratio. (De p. 608 A dictum est supra p. 107.)

Ibd. p. 612 A (de τῇ ψυχῇ): καὶ περικρουσθεῖσα πίτρας τε καὶ ὄστρεα, ἄ νῦν αὐτῇ ἄτε γῆν ἐστιωμένη γεγρὰ καὶ πετρώδη πολλὰ καὶ ἄγρια περιπέφυκεν ὑπὸ τῶν εὐδαιμόνων λεγομένων ἐστιάσεων. Ridicule prorsus animus dicitur ἐστιᾶσθαι γῆν. Longe aliæ sunt voluptatum, ciborum elegantium, ceterorum in vita terrestri ἐστιάσεις. (Et offendit hic ipse concursus ἐστιωμένη et ἐστιάσεις.) Neque vestitum terra animum (si quis forte huiusmodi verbum latere in ἐστιωμένη putat) Plato dixit, quoniam tantum animo ob illum statum (ἄτε . . . ἐστιωμένη) γεγρὰ πολλὰ περιπεφυκῆναι significat, ut Glaucō in mari habitanti. Atque hæc ipsa in illis verbis necessario inest significatio animi in terra habitantis. Itaque ἐστιουμένη scribendum videtur, ut γῆν ἐστιοῦθαι sit terram domicilium sibi facere et habere, raro et poetico

verbo, quo Euripides in Ione passive usus est. Si id ferri nequit, γῆν εἰσπρακτιμένην aut simile fuit.¹⁾

Ibd. p. 615 C: τῶν δὲ εὐθύς γενομένων καὶ ὀλίγον χρόνον βιούντων περὶ ἄλλα ἔλεγεν οὐκ ἄξια μνήμης. Non de statim natis, sed de statim post natales mortuis: εὐθύς ἀπογενομένων.

Ibd. p. 615 D edebatur olim: οὐχ ἤκει . . . οὐδ' ἂν ἤξει δεῦρο, solœce, quoniam futurum optativi cum ἂν non coniungitur; editur nunc e codicibus: οὐδ' ἂν ἤξει non minus solœce et (si hoc alio argumento adiuvandum est) inepte in hac certa et simplici affirmatione. Scr.: οὐδ' αὖ ἤξει.

Ibd. p. 619 B: εἰπόντος δὲ ταῦτα τὸν πρῶτον λαχόντα εἶπε εὐθύς ἐπιόντα τὴν μεγίστην τυρρανίδα ἐλίσθαι καὶ ὑπὸ ἀφροσύνης τε καὶ λαιμαργίας οὐ πάντα ἱκανῶς ἀνασκεψάμενον ἐλίσθαι, ἀλλ' αὐτὸν λαθεῖν ἰνοῦσαν εἰμαρμένην κ. τ. λ. Incredibilis hæc est balbuties: ἐλίσθαι καὶ . . . οὐ . . . ἀνασκεψάμενον ἐλίσθαι. Sine dubio tollenda aut ἐλίσθαι καὶ aut καὶ et alterum ἐλίσθαι.

Timæum, quem ex veris Platonis dialogis fere minimum ex philosophia habere puto, legi aliquot annis ante a. 1848 et tum quædam ad enarrationem annotavi, miratus Stallbaumium, ubi manifestum erat nihil eum intellexisse, superbiloquentia quadam se expedientem; ad scripturam corrigendam perpauca et parva, fere ad interpunctionem orationis pertinentia. Nec postea copia fuit aut Martinii

¹⁾ P. 613 B ἀπὸ τῶν κάτω et ἀπὸ τῶν ἄνω male de carceribus et meta intelleguntur; nam neque hoc verba significant et sic tantum eventus declaratur, non ea qualitas, ex qua eventus sequitur. Qui εὐ θέουσιν ἀπὸ τῶν ἄνω, ἀπὸ δὲ τῶν κάτω μή, sunt, qui inferiore corporis parte (cruribus) valent ad currendum, superiore (pulmonibus) non valent.

opera aut Wohlrabii nuper prodita utendi. Ponam tamen, quæ tum notavi, non multum spatii occupatura.

P. 37 B: ὅταν μὲν περὶ τὸ αἰσθητὸν γίγνηται (ὁ λόγος) καὶ ὁ τοῦ θατέρου κύκλος ὀρθὸς ὦν εἰς πάσαν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν διαγγείλῃ. Scrib.: αὐτόν (ἰὸν λόγον) . . . διαγγείλῃ.

Ibd. p. 45 B sublato commate scribendum: τοῦ πυρὸς ὅσον τὸ μὲν καιεῖν οὐκ ἔοχε, τὸ δὲ παρῆρῃν φῶς ἡμερον, οἰκτεῖον ἐκάστης ἡμέρας σῶμα (v. ἡμέρας, σῶμα) ἐμνηχανήσαντο γίγνεσθαι. Vid. p. 64 D (σῶμα . . . καθ' ἡμέραν ξυμφυεῖς ἡμῶν γίγνεσθαι).

Ibd. p. 65 E verba sic interpungenda: τὰ δὲ τῆ τοῦ στόματος θερμότητι κοινωνήσαντα καὶ, λειωνόμενα ὑπ' αὐτοῦ, ξυνεκτυρούμενα: quæque, dum ab eo lævigantur, ignescunt.

Ibd. p. 66 A: τῶν δὲ αὐτῶν προλελεπτωμένων μιν ὑπὸ οὐπεδόσος, εἰς δὲ τὰς στενὰς φλέβας ἐνδυσόμενων, καὶ τοῖς ἐνοῦσιν αὐτόθι μίρεσι γεώδεις καὶ ὅσα αἶρος ξυμμετρίαν ἔχοντα, ὥστε κ. τ. λ. Scribendum: καὶ τοῖς ἐνοῦσιν . . . γεώδεις καὶ ὅσα αἶρος ξυμμετρίαν ἔχόντων, ὥστε. Mendum ex accommodatione; καὶ ὅσα αἶρος (ex aëre) idem est atque καὶ τοῖς ἀερώδεσιν.

Ibd. p. 67 D, E sic interpungendus locus: τὰ δὲ μειζω καὶ ἐλάττω . . . τοῖς περὶ τὴν σάρκα θερμοῖς καὶ ψυχροῖς καὶ . . . στρυφνοῖς καὶ ὅσα . . . δορμῖα ἐκαλιοσμεν, ἀδελφὰ (vulgo ἐκαλιοσμεν ἀδελφὰ) εἶναι, τὰ τε λευκὰ καὶ τὰ μελανα, ἐκείνων παθήματα γεγονότα. ἐν ἄλλῳ (v. γεγονότα ἐν ἄλλῳ) γινεῖ τὰ αὐτά.

Ibd. p. 88 A. Scribendum: διδαχὰς τ' αὐ καὶ μιάχας ἐν λόγοις ποιουμένη δημοσία καὶ ἰδία, ἐριδῶν καὶ φιλονεικίας γιγνομένων, διαίτηρον αὐτὸ ποιοῦναι λύει, sublato δὲ, quod post ἰδία ex geminatione ortum facit, ut γιγνομένων intellegi nequeat.

Ibd. p. 89 C: τὰ γὰρ τρίγωνα εὐθύς κατ' ἀρχὰς ἐκάστου δυναμιν ἔχοντα ξυνίσταται μεχρὶ τινὸς χρόνου

δυνατὴ ἐξαρκεῖν. Verba *δύναμιν ἔχοντα* sic per se posita nihil prorsus significant. Nimirum Plato scripserat: *δύναμιν ἔχοντα ξυνίσταται μέχρι τινὸς χρόνου ἐξαρκεῖν* (potestatem habentis usque ad certum tempus manendi). Qui non intellexit *ἐξαρκεῖν* pendere ab illo *δύναμιν ἔχοντα* aut qui id enarrare voluit, adscripsit *δυνατά*.

Ibd. p. 91 A. Incredibile est, neminem scribendum vidisse: *τὴν τοῦ ποιοῦ διέξοδον, ἣ (pro ἧ) διὰ τοῦ πλείμονος τὸ πόμα . . . ξυνεκπέμπει δεχομένην*. Deinde (B) sic interpungendum: *ὁ δὲ, ἄτε . . . λαβὼν ἀναπνοήν, τοῦθ', ἦπερ ἀνέπνευσε, τῆς ἐκροῆς ζωτικῆν ἐπιθυμίαν ἐμποιήσας αὐτῷ, τοῦ γεννᾶν ἐρωτα ἀπετέλεσε*, hanc ipsam partem, qua respiravit, generandi amorem effecit.

De legibus¹⁾ lib. I p. 628 B scr.: *νικησάντων δὲ ὀποτέρων* (pro *ποτέρων*), altera utra parte.

(De p. 633 D dictum supra p. 81. P. 632 E scribendum erat e cod. Ξ et aliis: *ὑστερον δὲ ἀρετῆς πάσης ἔγε νῦν δὲ διήλθομεν*, e quo *τά γε* in optimo ortum est.)

Ibd. p. 638 C tollendum est verbum *προσφέρειν*, quod nulla omnino structura cum ceteris cohæret, additum ab aliquo, qui *ἔχονται* indicativum esse putavit. (Recentiores quid putent esse, non dixerim.) Plato ad substantiva *μήτε τὴν ἐργασίαν μήτε τὴν προσφορᾶν* laxius quasi ad verba adiunxit hanc modi et condicionum significationem: *ὄντινα*

¹⁾ Ex his, ut dixi, primos quattuor libros relegi a. 1852 aut 1853; ad ceteros que promam, ante quadraginta annos annotata sunt, nunc cum Stallbaumii editione collata. Is senile et languidum opus, orationis fluxæ et dissolutæ ambagibus difficile et antiquis gravibusque mendis, etiam additamentis, ex illa obscuritate natis obsitum, senili timidaque opera tractavit, multa prava utcumque excusans et licenter enarraudo defendens, que alii (Turicenses, Hermannus) recte correxerant, quedam præteriens. Multa ex iis, que olim annotaveram, interea occupata ab aliis sunt.

τρόπον καὶ οἷοιτο καὶ μεθ' ὧν καὶ ὅπως ἔχοντα καὶ ὅπως ἔχονται (*qualiter ipsum se habentem et qualiter se habentibus, ut barbare vertam perspicuitatis causa*)¹).

Ibd. p. 639 B: ἄρ', εἰάν τήν πολεμικήν ἐχῆ ἐπιστήμην, ἰκανός ἄρχειν, κἄν δειλός ὧν ἐν τοῖς δεινοῖς ὑπὸ μέθης τοῦ φόβου ναυτιᾷ; Mirifica μέθη τοῦ φόβου. Scribendum: ἐν τοῖς δεινοῖς ὡς ὑπὸ μέθης τοῦ φόβου ναυτιᾷ. Excidit ὡς post οἷς. Formam comparandi omnibus puto notam esse. (Synt. Gr. § 80 d not.)

Ibd. p. 643 E: λέγομεν ὡς τὸν μὴν πεπαιδευμένον ἡμῶν ὄντα τινὰ, τὸν δὲ ἀπαιδευτον ἐνίοτε εἰς τε καπηλείας καὶ ναυκληρίας καὶ ἄλλων τοιούτων μάλα πεπαιδευμένων σφόδρα ἀνθρώπων. Vitia multi viderunt, nec fere dubitant, quin πεπαιδευμένον ἀνθρωπον restituendum sit; scribendum videtur: καὶ ἄλλων τοιούτων καλὰ πεπαιδευμένον σφόδρα ἀνθρωπον. Ironice talium quaestuum versutiae et artes significantur.

Ibd. p. 647 C. Postquam ἀφοβον δεῖν ἕκαστον γίνεσθαι καὶ φοβερόν Atheniensis dixit, separatim de ἀφόβῳ efficiendo et de φοβερόν exponit. Itaque nihil ad ἀφοβος addi altero loco potest. (Dico ob Stallbaumium.) Tollendum simpliciter φόβων, ut sit: πολλῶν τινῶν εἰς φόβον ἄγοντες. (Mox τῆ μὴν δειλίᾳ τῆ ἐν αὐτῷ pro διαίτη; iam a. 1826 probaveram.)

Lib. II p. 653 A pro τί ποτε λέγομεν scr.: τί ποτ' ἐλέγομεν. (De p. 653 D dictum supra p. 53 n.)

Ibd. p. 655 D. Recte Hermannus καὶ ante μιμημασι notavit, quod ipse adolescens feceram; est enim haec sententia: cum singuli ea imitando expriment, quæ in variis actionibus, fortunis, moribus fiunt. Sed h. l. aptius

¹) De oratione additamenti vitiata eadem ad legum libros transferenda sunt, quæ de libris de rep. annotavi supra p. 416. Quædam mihi pridem in hoc quoque genere notata occuparunt alii, ut αἰεθῆναι VI p. 766 A, νόμιμον VIII p. 841 B.

μιμήσει quam μιμήμασι. Cum imitatione illa exprimunt, existunt imitamenta (μιμήματα).

Ibd. p. 657 A scribendum: ὅτι δυνατόν ἄρ' ἦν περὶ τῶν τοιούτων νομοθετεῖσθαι βεβαίως μέλη τὰ τῆν ὀρθότατα φύσει παρεχόμενα, sublato θαρροῦντα, quod ex inferiore loco (B) huc retractum est. Firmis legibus constitui μέλη posse hic Atheniensis dicit; paulo post, oportere fidenter lege τὰ μέλη comprehendere. Θαρροῦντα μέλη nihil est.¹⁾

Ibd. p. 663 C. Scribendum opinor: τὰ μὲν ἄδικα τῷ τοῦ δικαίου ἐναντίῳ ἐναντίως γαινόμενα. Vulgo deest ἐναντίῳ mireque enarratur τῷ τοῦ δικαίου a Stallbaumio.²⁾

Lib. III p. 686 A: ἄτε κεκοινωνηκότας μὲν πολλῶν πόνων . . ., ὑπὸ γένους δὲ . . . διακεκοσμημένους, πρὸς τοῦτοις δ' ἔτι καὶ πολλοῖς μάντεσι κεχρημένους εἶναι τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῷ Δελφικῷ Ἀπόλλωνι. Delendum εἶναι, nisi αἰεὶ latet.

Ibd. p. 690 D: ὅσα ἐστὶ πρὸς ἔρχοντας ἀξιώματα. Quid significet πρὸς, non intellego scribendumque puto περὶ (circa eos, quæ ad eos pertineant).

Ibd. p. 701 C: τῆν λεγομένην πυλαιῶν Τιτανικὴν φῦσιν ἐπιδεικνῦσι καὶ μιμουμένοις, ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἐκεῖνα ἀφικνουμένοις, χαλεπὸν αἰῶνα διάγοντας μὴ λῆξαι ποτε κακῶν. Scribendum necessario ἀφικνου-

¹⁾ P. 659 B ante quadraginta quattuor annos annotaveram, quod Winckelmanni coniectura Hermannus posuit, νόμος, οὐ καθάπερ ὁ Σικελικός . . . νόμος νῦν . . . διαφθαρεῖ. Perverse obloquitur Stallbaumius.

²⁾ P. 666 D frustra Porsono pravum futurum ἔσονται in rectum ἔσονται mutanti opponitur e carmine Euripidis lyrico αἰεὶ ὦ ἴψον recte ab Elmsleio correctum. Frustra p. 669 E ἀπταισίας, quod manifestam laudem habet, inter τάχους et φωνῆς θηριώδους interpositum defenditur. Mihi, quod Astio, in mentem venit ἀπνευστίας.

μένοις. Longe alia ratio est in *διάγοντας μὴ λῆξαι*, quod appositione adiungitur ad τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα.

Lib. IV p. 709 A: *λοιμῶν τε ἐμπίπτόντων καὶ χρόνον ἐπὶ πολὺν ἐνιαυτῶν πολλῶν πολλακίς ἀκαιρίας*. Scribendum *ἀκαρπίας*.¹⁾

Ibd. p. 714 B: *οὔτε γὰρ πρὸς τὸν πόλεμον οὔτε πρὸς ἀρετὴν ὄλγην βλέπειν δεῖν φασὶ τοὺς νόμους, ἀλλ' ἤτις ἂν καθεστῆκεν ἢ πολιτεία, ταύτη δεῖν τὸ ξυμφέρον*. Corruptum posterius *δεῖν*. Scribendum *ζητεῖν*. (Hermannus e Schneideri coniectura *ιδεῖν*, sed neque rectum verbum est neque aoristus.)

Ibd. p. 716 B: *Λῆλον δὴ τοῦτό γε, ὡς τῶν ξυνακολουθηρόντων ἐσόμενον τῷ θεῷ δεῖ διανοηθῆναι πάντα ἄνθρω*. Scrib.: *τοῦτό γε, ὅτι ὡς τῶν κ. τ. λ.* Græcum est enim: *διανοοῦμαι ὡς ἄλλων ἐσομένων, ὡς ἐσόμενος αὐτός*.

Ibd. p. 717 C: *ἀποτίνοντα δανείσματα ἐπιμελείας τε καὶ ὑπερπονούντων ὠδίνας παλαιὰς ἐπὶ νέοις δανεισθείσας, ἀποδιδόντα δὲ παλαιοῖς ἐν τῷ γήρῳ οφόδρα κεχρημένοις*. Prava adscensus species in *ἀποτίνοντα* . . . *ἀποδιδόντα δέ*, prave divelluntur *παλαιὰς* . . . *νέοις* . . . *παλαιοῖς*. Recte igitur Astius δέ post *ἀποδιδόντα* sustulit; sed duæ primæ voces superioribus adiungendæ sunt, ut omnia sic decurrant: *δύττερα τὰ τοῦ σώματος, τρίτα τὰ τῆς ψυχῆς ἀποτίνοντα δανείσματα, ἐπιμελείας τε καὶ ὑπερπονούντων ὠδίνας* . . . *δανεισθείσας ἀποδιδόντα παλαιοῖς κ. τ. λ.*

Ibd. p. 717 D: *μήθ' ὑπεραίροντα τῶν εἰθισμένων ὄγκων μήτ' ἐλλείποντα ὧν οἱ προπατόρες τοὺς ἐαυτῶν γεννητὰς ἐτίθεισαν*. Hoc sic dicitur, quasi consueti fuerint ὄγκοι superbiae fastusque. Scrib.: *ὑπεραίροντα τῶν εἰθισ-*

¹⁾ P. 712 E prope incredibile videtur, et tamen prorsus consentaneum multorum consuetudini est, cum Stallbaumio in mentem venisset ex ἂν ἐρωτηθεῖς fieri posse ἀνρωτηθεῖς. tamen ab ipso pravissime positæ particulæ effugium quesitum esse.

μένων ὄγκον (extollentem supra consueta pompam). Nocuit accommodatio.

Ibd. p. 718 D: *Τὰ τοίνυν δὴ λεχθέντα ἔδοξε τι μοι προὔρουσθαι δρᾶν εἰς τὸ περὶ ὧν ἂν παραινῆ μὴ παντάπασιν ὤμιθς ψυχῆς λαβόμενα, μᾶλλον δὲ ἡμερώτερόν τε ἂν ἀκούειν καὶ εὐμενέστερον.* Sine sensu sunt illa μὴ ὤμιθς ψυχῆς λαβόμενα (quod participium quo referatur, nemo dixerit); sed λαβόμενα ab duobus codicibus omnium principibus (AΩ) abest, adscriptum, ut alia interpolamenta, quæ ceteri in textu habent, in margine. Adhibenda igitur lenissima medicina: *εἰς τὸ περὶ ὧν ἂν παραινῆ, μὴ ὤμιθς ψυχῆς, μᾶλλον δὲ ἡμερώτερόν τε ἂν ἀκούειν καὶ εὐμενέστερον.* Vid. p. 67 et ad Thucyd. II, 83, 1.

Lib. V p. 736 A, B: *οἷον δὲ τινῶν ξυρρεόντων ἐκ πολλῶν τὰ μὲν πηγῶν τὰ δὲ χειμάροων εἰς μίαν λίμνην.* Non dicitur ἐκ πολλῶν pro πολλαχόθεν. Tollendum ἐκ, ut sit: *τινῶν ξυρρεόντων πολλῶν τὰ μὲν πηγῶν κ. τ. λ.*

Ibd. p. 737 E oratio sic continuanda et interpungenda: *νῦν δὲ σχήματος ἔνεκα καὶ ὑπογορηῆς, ἵνα περιμνηται πρὸς τὴν νομοθεσίαν ὁ λόγος, ἴτω, πεντάκις μὲν χίλιοι ἔτισσαν καὶ τετρακόκοντα.* Apparet ἴτω pro exclamatione esse („eorum, qui constanti animo mali aliquid tolerare aut periculum subire decreverunt“; Enrip. Med. 798, 819, Heraclid. 454, Orest. 791, Sophocl. Philoct. 120).

Ibd. p. 743 B: *ἔοι δὲ ὁ μὲν ἀγαθὸς τούτων, ὁ δὲ οὐ κακός, ὅταν ᾗ φειδωλός, τότε δὲ ποτε καὶ πύγκακος, ἀγαθὸς δὲ, ὅπερ εἴρηται τὰ νῦν, οὐδέποτε.* Sic editur e bonis codicibus; olim edebatur ὁ δὲ οὐκ ἀγαθός, ad sententiam manifesto recte; nam qui bono contrarius ponitur, non potest esse οὐ κακός, et qualis homo significetur, statim dicitur: *ὁ μὲν γὰρ δικαίως καὶ ἀδίκως λαμβάνων καὶ μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀναλίσκων* (supra ὅταν φειδωλός ᾗ) *πλούσιος· ὁ δὲ πύγκακος ὡς τὰ πολλὰ ὧν ἄσωτος μάλα πένης* (supra τότε δὲ ποτε καὶ

πάγκρατος). Quid igitur fiet? Scribetur, utroque supplemento sublato: ὁ μὲν ἀγαθὸς τούτων, ὁ δὲ οὐ, ὅταν ἦ φειδωλὸς, τότε δέ κ. τ. λ. Velim attendi, interpolationem feliciorē fuisse in deterioribus codicibus.

Lib. VI p. 752 C: δῆλον δὲ τὸ γε τοσοῦτον, ὡς Κλεινία, παντὶ σχεδὸν . . . τὸ μὴ ῥαδίως γε αὐτοὺς μηδέναις προσδέξασθαι κατ' ἀρχάς, εἰ δὲ μείναιμιν πως τοσοῦτον χρόνον. ἕως οἱ γενοσάμενοι παῖδες τῶν νόμων . . . κοινωνήσῃαν· γενομένου γε μὴν, οὐ λίσσομεν . . . πολλήν ἔγωγε ἀσφάλειαν οἶμαι καὶ μετὰ τὸν τότε παρόντα χρόνον ἂν γενεσθαι τοῦ μείναι τὴν παιδαγωγθεῖσαν οὕτω πόλιν. Primum revocandum esse προσδέξασθαι contra codicum levem in huiusmodi forma auctoritatem aut scribendum γ' ἂν αὐτοὺς ratio vincit; deinde autem non legum sanctio differenda significatur, neque ipsorum, qui leges nunc dent et sanciant, permansio aliqua, sed legum impositarum conservatio, donec adoleverit nova civium aetas iis a pueritia adsueta. Scribendum igitur est μείνειαν. Relinquitur aliqua sententiæ inconcinnitas, sed in his libris ferenda; nam hæc condicio εἰ δὲ non apte adiungitur illi προσδέξασθαι, sed ei, quod in eo continetur, prorsus confirmatum iri leges, idque declaratur proximis illis: γενομένου γε μὴν οὐ λίσσομεν κ. τ. λ.¹⁾

Ibd. p. 755 E: τὴν δ' ἀντιπροβολὴν εἶναι καθάπερ τῶν στρατηγῶν ἐγίγνετο. Scr.: καθάπερ ἢ τῶν στρατηγῶν, ut p. 756 A, 760 A in iisdem verbis scribitur.

Ibd. p. 755 E, 756 A, B quæ sit difficultas et pravitas, Hermannus vidit; nam de ἱππάρχων creatione bis et contrario modo sancitur et inter τῶν ὀπλιτῶν (τῶν τὴν ἀσπίδα τιθεμένων) et τῶν ψιλῶν et τοξοτῶν duces adeo

¹⁾ P. 753 B hæc verba: ἐν ταῖς σφετέραις αὐτῶν τῆς ηλικίας δυνάμεισι vertenda sunt: in suis ipsorum ætatis copiis, hoc est, in iis exercitus partibus, ad quas quisque ætate pertinet (πρόπολοι, ἰφηβοί, cæt.).

non recte interponuntur *φυλάρχοι*, ut, si verba sequimur, creentur ad hoplitas regendos; alio enim pronomen *τούτοις* (*φυλάρχους δ' αὐτῶν*) referri nequit. Quæ autem ipse et alibi et in præfatione voluminis hos libros continentis p. XI ad difficultatem tollendam proposuit, admodum improbabilia sunt. Omnis error ex eo ortus est, quod, cum Plato primum de universi exercitus præfectis, dein de peditam, postremo de equitum dixisset, aliquis initio loci (p. 755 E *χειροτονοῦντων δέ*) omnis generis præfectos coniunctim nominari debere putavit. Itaque post prætorum (*τῶν στρατηγῶν*) mentionem inseruit *καὶ ἱππάρχους*, deinde de *τοῖς φυλάρχοις* aliquot verba ex inferiore loco huc transtulit. Illis duobus sublatis, his sua sede repositis, totus locus aptissime sic decurret: *χειροτονοῦντων δὲ στρατηγούς μὲν πάντες, ταξιάρχους δὲ οἱ τὴν ἀσπίδα τιθέμενοι, ψιλῶν δὲ ἢ τοξοτῶν . . . ἡγεμόνας οἱ στρατηγοὶ ἐντοῖς καθιστάντων. Ἱππάρχων δὲ κατάστασις ἂν ἡμῖν εἴτι λοιπὴ γίγνοιτο. Τούτους οὖν, προβαλλέσθων . . . πάντων τῶν ἵππευόντων. Φυλάρχους δὲ αὐτῶν τούτοις πᾶν τὸ ἵππικὸν αἰρεῖσθω. Τὰς δὲ ἀμφισβητήσεις τῶν χειροτονητῶν κ. τ. λ.*

Ibd. p. 757 A: *δούλοι γὰρ ἂν καὶ θεσπίζηται οὐκ ἂν ποτε γένοιτο φίλοι, οὐδὲ ἐν τοιαύταις τιμαῖς διαγορευόμενοι φαῦλοι καὶ σπονδαῖοι.* Prorsus absurdum *διαγορευέσθαι* hoc loco. Scr.: *διαπορευόμενοι* (in iisdem honoribus incedentes et viventes).

Ibd. p. 761 C scrib.: *ποιῶσιν . . . εἴ τί τί που (pro εἴ τί που) ἄλλος ἢ τίμενος ἤ, . . . κομῶσι.*

Ibd. p. 770 E ad totam sententiæ formam expediendam una particula *ἤ* ante *λείπειν* tollenda est, ut hæc sic continuentur: *τελεντῶν δὲ καὶ πόλεως . . . λείπειν φησὶ τὴν πόλιν (προτιμῶν φανέται, hoc enim auditur). Sed in his: ἐάν ἀνάστατον ἀνάγκη φαίνεται γίγνεσθαι, πρὶν ἐθέλειν δούλειον ὑπομείνασα ζυγὸν ἄρχεσθαι ἐπὶ χειρόνων barbarus est nominativus ὑπομείνασα, quoniam,*

si de civitate hæc dicuntur, τὴν πόλιν ad γίγνεσθαι auditur. Verum non agitur de urbis excidio, sed de uno cive patriam fugienti (λείπειν φυγῆ τὴν πόλιν), ne deteriorum imperium subeat. Scribendum igitur ὑπομείνας, ut referatur ad προσίμων . . . λείπειν. (Qui πόλεως ἀνάστατον coniungi voluerunt, oblitī sunt ostendere, quis Græcus sic locutus sit.)

Lib. VII p. 795 B: Καθάπερ γὰρ ὁ τελίως παγκράτιον ἠοικηκῶς ἢ πυγμαῖν ἢ πάλην οὐκ ἀπὸ μὲν τῶν ἀριστερῶν ἀδύνατός ἐστι μάχεσθαι, χωλαίνει δὲ καὶ ἐφίλκεται πλημμελῶν, ὅποταν αὐτόν τις μεταβιβάζων ἐπὶ θάτερα ἀναγκάζῃ διαπνεεῖν. Ridicula hæc est tauquam contrariorum compositio „ab altera parte nihil valet, sed ab altera parte claudicat“, ridicula sententia, qui perfecte pancratium aut aliam artem exercuerit, non et ab altera parte et ab altera infirmum esse. Scribendum apertissime: οὐκ ἀπὸ μὲν τῶν ἀριστερῶν δυνατός ἐστι μάχεσθαι, χωλαίνει δὲ. Non ab altera parte valet, ab altera iufirmus est (sed ab utraque æque bene pugnat). Notissimam Græci sermonis formam, ubi significatur non pars, sed totum: οὐ τὸ μὲν, τὸ δ' οὐ (ἀλλ' ἅπαντα), οὐ τὸ μὲν δυνατός, τὸ δὲ ἀδύνατος (τὸ δὲ χωλός), οὐ χροῖματα μὲν λαμβάνων διαλέγομαι, μὴ λαμβάνων δ' οἶ (apol. Socr. p. 33 A), brevissime posui synt. Gr. § 189 a not. imi marginis. Præter locos a Blomfieldio ad Æschyli Pers. 807 et Stallb. ad Phileb. p. 22 A citatos possunt addi de rep. V p. 475 B, legg. p. 797 E, Demosth. LIII, 9, Hyperid. pro Euxenid. p. 13 Schneid.

Ibd. p. 797 B scr.: κινούμενα δὲ ταῦτα (pro τὰ αὐτὰ) καὶ καινοτομούμενα.

Ibd. p. 803 B: τίσι ποτὲ τρόποις ξυνόντες τὸν βίον, ἀριστα διὰ τοῦ πλοῦ τούτου τῆς ζωῆς διακομισθρόμεθα. Tollendum τὸν βίον et casu vitiosum et tautologia (ob τῆς ζωῆς).

Ibd. p. 806 B: τῶν δὲ εἰς τὸν πόλεμον μὴ κοι-

νωνούσας (ζῆν τὰς γυναῖκας), ωστ' οὐδ' εἰ τις ποτε διαμάχεσθαι περὶ πόλεώς τε καὶ παιδῶν ἀναγκαῖα τήχη γενοίτο, οὐτ' ἂν τόξων ὡς τινες Ἀμιζόνες οὐτ' ἄλλης κοινωνῆσαι ποτε βολῆς μετὰ τέχνης δυνάμεναι οὐδὲ ἀοπίδα καὶ δόρυ λαβοῦσαι μιμηῖσθαι τὴν θεόν, ὡς πορθουμένης αὐταῖς τῆς πατρίδος γενναίως ἀντιοτάσας φόβον γ' . . . πολεμίοισι δύνασθαι παρνοχεῖν ἐν τάξει τινὶ κατοφθείουσ. Neque ullo artificio excusari possunt nominativi (δυνάμεναι et λαβοῦσαι) post ὥστε accusativo cum infinitivo adiunctum neque ipsum δυνάμεναι mire additum infinitivo κοινωνῆσαι (nam eodem modo huic annectitur, quo λαβοῦσαι alteri μιμηῖσθαι). Nam si quis de raro illo usu cogitet, de quo ad Demosth. Philipp. II, 2 dicam, ut ὥστε . . . δυνάμεναι ad κοινωνούσας accommodatum putetur pro δύνασθαι, primum id fieri omnino nequit, quod κοινωνούσας non per se ponitur sed infinitivo adiunctum, deinde vel magis flagitaretur δυναμένης, et hoc artificium reliquaque excludit negationis forma (οὐδ' . . . οὔτε . . . οὔτε), quæ ferri post ὥστε infinitivo adiunctum non potest nisi verbo finito accommodata. Itaque, etsi violenta videtur correctio, cogor tamen scribere: οὐτ' ἂν τόξων . . . οὐτ' ἄλλης κοινωνῆσαι ποτε βολῆς μετὰ τέχνης δύναιντο οὐδὲ ἀοπίδα καὶ δόρυ λαβοῦσαι μιμηῖσθαι τὴν θεόν, ὡς (ὥστε) πορθουμένης αὐταῖς τῆς πατρίδος γενναίως ἀντιοτάσαι φόβον γε . . . δύνασθαι παρνοχεῖν . . . κατοφθείσαι. Nam hic, in hac quidem orationis forma, non magis accusativi ferri possunt quam in altera nominativi. Et hic quidem ex sequenti σ (Συνοματίδης) ortum κατοφθείουσ traxit ἀντιοτάσας. Δυνάμεναι ad λαβοῦσαι accommodatum videtur, cum κοινωνῆσαι et μιμηῖσθαι ad ὥστε referrentur.

Ibd. p. 818 D: ποῖα δὲ ἔκιστα τούτων καὶ πόσα καὶ πότε μαθητῖον . . . ταῦτά ἐστιν ἃ δεῖ λαβόντα ὀρθῶς πρῶτα . . . τούτων ἰγνομένων τῶν μαθημάτων

μανθάνειν. Scribendum opinor: μαθημάτων νομοθετεῖν. Traxit scribentem proxima vox.¹⁾

Lib. VIII p. 837 D: ὁ δὲ μυχθεῖς ἐξ ἀμφοῖν τρίτος ἔρως οὐτός ἐσθ' ὃν νῦν διεληλύθαμεν ὡς τρίτον. Tol- lendum τρίτος.

Ibd. p. 838 C vereor, ne propter ἀκούειν τε post scribendum sit: ἐν γελοίοις τε ἅμα ἐν πάσῃ τε σπουδῇ τραγικῇ λεγομένη (sic codd., non λεγόμενα) πολλάκις ὄραν, ὅταν ἢ Θυσίας ἢ τινος Οἰδίποδας εἰσάγωσιν (pro πολλάκις ὅταν).

Ibd. p. 841 B: τὸ δὲ μὴ λανθάνειν αἰσχρὸν, ἀλλ' οὐ τὸ μὴ πάντως δρᾶν. Scr.: ἀλλ' οὐ τὸ πάντως δρᾶν. Ipsa res non omnino interdicitur, modo occulte fiat.

Lib. IX p. 855 D: εἰσαγωγὰς δὲ τούτων καὶ προσκλήσεις καὶ ὅσα τοιαῦτα ὡς δεῖ γίνεσθαι, τοῖς νεωτέροις νομοθεταῖς χρῆ μίλειν. Sic scribendum, sublato καί, quod prave ante ὡς repetitur; unum. μίλειν χρῆ, quo modo hæc fiant, non hæc et quomodo fiant.

Ibd. p. 860 C: πῶς . . . ἔχει τῆς συμφωνίας. ΚΑ. Ποίας δὴ πρὸς ποίαν; Scrib.: Ποίας δὴ ἢ πρὸς ποῖα; (ποίη Baiteri est).²⁾

Ibd. p. 879 E: ἔλιξ δὲ ἤλικα καὶ τὸν ἄπαιθα προϊχοντα ἤλικία ἐαυτοῦ ἐὰν τέπη, . . . ἀμυνέσθω κατὰ φύσιν. Liberosne habeat, qui pulsatur, necne, omnino nihil ad rem; agitur tantum de ætate æquali aut dispari, sed intra certos fines, (nam de maiore intervallo post præcipitur).

¹⁾ P. 824 B emendaveram, quod video Schrammio in mentem venisse: ἐν ἐργασίμοι καὶ ἱεροῖς ἀγοῖς. Quæ fingunt ἱερα ἄγρια, neque Græce sic dicuntur et id genus ἐργασίμοις con- trarium est et ipsum ante significatum est: ἐν ἀγοῖς.

²⁾ P. 864 B certissimum est, quod video ante me Gronium con- ficisse: δόξης τῆς ἀληθοῦς περὶ τὸ ἄριστον ἄφρασις pro ἔφρασις. Recti appetitio non est peccatum, (pravitas adiuncta nulla sig- nificatur,) sed rectæ sententiæ. cum habueris, abiectio.

Scrib.: καὶ τὸν ἄπειθε προίχοντα ἡλικία; sic autem Plato dicit tanto maiorem, ut tamen alterum (pulsantem) filium habere per ætatem nequeat.

Ibd. p. 881 A: Θάνατος μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ἔοχατον, οἱ δὲ ἐν Ἄιδου τούτοις λεγόμενοι πόνοι ἐτι τε τούτων εἰσὶ μᾶλλον ἐν ἐσχάτοις, καὶ ἀληθείατα λίγοντες οὐδὲν ἀνύτουσι ταῖς τοιαύταις ψυχαῖς ἀποτροπῆς. Nec pro-nomen τούτων habet, quo referatur (præcedit enim una mors), nec τε, quod copulet; deinde ridicule οἱ πόνοι ipsi loquentes inducuntur, quod mirifice excusat Stallbaumius, ut intellegantur οἱ περὶ τῶν πόνων λόγοι. Scribendum facili emendatione: οἱ δὲ ἐν Ἄιδου λεγόμενοι πόνοι εἴτε τι τούτων εἰσὶ μᾶλλον ἐν ἐσχάτοις καὶ ἀληθείατα λίγοντες, οὐδὲν ἀνύτουσι κ. τ. λ., et si sunt, qui aliquid magis in ultimis vel verissime nominent. Ultra labores apud inferos sunt, quæ p. 872 E exponuntur; cfr. X p. 905 B: εἴτε καὶ ἐν Ἄιδου (scr. καὶ τὰ ἐν Ἄιδου) διαπορευθεῖς εἴτε καὶ τούτων εἰς ἀγριώτερον ἐτι διακομισθεῖς τόπον.

Lib. X p. 890 B: ἢ μόνον ἀπειλεῖν σάντα ἐν τῇ πόλει ξίμαισι τοῖς ἀνθρώποις, ὡς εἰ μὴ φήσουσιν εἶναι θεοῦς κ. τ. λ. Tollendum ὡς, ortum geminando ex præcedenti οἰς.¹⁾

Ibd. p. 898 D: Ἡλίου πᾶς ἄνθρωπος σῶμα μὲν ὄρα, ψυχὴν δὲ οὐδεὶς· οὐδὲ γὰρ ἄλλον οἴματος οὐδενός οὔτε ζῶντος οὔτε ἀποθνήσκοντος τῶν ζῶων. Tollendum οἴματος, ut intellegatur οὐδὲ ἄλλου οὐδενός τῶν ζῶων animum cerni. Cum sole alia animalia comparantur, cuius corpora cernantur, non animi; ridicule h. l. corporis animus dicitur et cum sole (quasi is tantum corpus sit) corpus comparatur.

Ibd. p. 899 D: τὸ λόγων τέλος ἐχέτω. Scr.: τὸ τῶν λόγων (hoc est: οἱ λόγοι) τ. ἐ.

¹⁾ P. 895 C incidemat Astius in verum ταυτό τοῦτο, εἴη ὁμολογητέον, deinde deseruit.

Ibd. p. 905 D: *εἰ γίγνονται' αὐ'*. Pro *αυ*, quod quid h. l. agat, nescio, scribendum videtur *ἄρα*.

Ibd. p. 905 E: *'Ἄλλ' ἄρα τῖσι προσφερεῖς τῶν ἀρχόντων; ἢ τίνες τούτοις, ὧν δυνατὸν ἡμῖν ἀπεικάζουσι τυγχάνειν μείζουσι ἐλάττονας;* Neque *τίνες* (post accusativum *προσφερεῖς*) neque *τούτοις* neque *ὧν* expediri potest; recitissima omnia fiunt excluso *ὧν* et una vocali mutata: *ἢ τίνες τούτοις δυνατὸν ἡμῖν ἀπεικάζουσι τυγχάνειν, μείζουσι ἐλάττονας;* aut quos his (diis) possumus sic comparare, maioribus minores, ut verum attingamus? Notus usus verbi: *τί πρᾶτιων τεύξομαι;*

Ibd. p. 907 A: *διαφειροντίας τε αὐτοὺς φυλακῆ πρὸς ἀρετήν*. Tollendum *φυλακῆ*. Hoc ipsum quaeritur, qui virtute praestantissimi sint, dicendine sint custodia inferiores esse canibus. Itaque *φυλακῆ* ad *χείρους εἶναι* addi poterat, non hic.

Ibd. p. 907 E scrib.: *εἰν δὲ τις ὄφλη (ἀρχῆ), τιμάτω τὸ δικαστήριον ἐν ἐκάστῳ* (singulis, qui in ea *ἀρχῆ* fuerunt) *τῶν καθ' ἕνα* (pro *ἐν*) *ἀσεβούντων τίμημα* (qui singuli, non *ἀρχῆ* coniuncti pietatem laedunt).

Ibd. p. 908 A genetivus absolutus nullam habet rationem nec quicquam sequitur, quod sententiam ita coeptam alia forma absolvat. Scribendum: *Λεσμοτιγρίων δὲ δεῖ ὄντων ἐν τῇ πόλει τριῶν*. Vulgo abest *δεῖ*. Cfr. quæ dixi ad Thucyd. VI, 21, 2.

Lib. XI p. 925 B: *"Ἐτι δὲ πολλῆ πολλῶν καὶ πλείων ἀπορία τῶν τοιούτων γίγνοιτ' ἂν ἴοιεν ὅτε ἐν αὐτῇ τῇ πόλει*. Mire cumulantur *πολλῆ πολλῶν καὶ πλείων*, neque ulla ratione expediri potest genetivus *πολλῶν*. Nam inopia huiusmodi hominum significatur, non multorum inopia. Codices non *πολλῆ* habent, sed *πολλά*. Scribendum puto: *"Ἐτι δὲ πον διὰ πολλῶν καὶ πλείων ἀπορία κ. τ. λ.*: fieri potest, ut longioribus temporis intervallis interiectis, h. e. ut, etiamsi non sæpe, tamen aliquando inopia sit.

Ibd. p. 927 E: *νῦν δὲ εἰς μὴν τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα οὐ πολὺ διαφέρων ἢ παρ' ἡμῖν ὄρφανία κίετται τῆς πατρονομικῆς*. Nullo exemplo, nulla analogia ἢ πατρονομική pro substantivo ponitur de eorum statu, qui parentes habent. Excidit *τὴ χηρῆς* post *μικῆς*.

Ibd. p. 930 A: *βαθύτερα δὲ τοῖτοις καὶ πραότερα τρόπων ἤδη ξέννομα πειρᾶσθαι προσαρμόττειν*. Infinitivus *πειρᾶσθαι* neque pro imperativo esse potest neque, unde pendeat, habet. Scrib.: *βαθύτερα δὲ δεῖ τοῖτοις . . . πειρᾶσθαι*. Cfr. ad Thucyd. VI, 21, 2 et proxime ante ad p. 908 A.

Ibd. p. 930 D. Adeo subito a liberis et ingenuis transilitur sine ulla transitus significatione ad media præcepta de servarum liberis, ut suspicer aliquid inter hæc excidisse (ante *ὅταν δὲ ὁμολογῆται*). Similis mihi suspicio oborta est supra in hoc libro p. 914 E ante verba *ἀγίτω τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον*.

Ibd. p. 931 B: *καὶ Ἰππολύτῳ Θηοῖα καὶ ἑτέρους ἄλλοις μυρίους μυρίοις, ὧν γέγονε σαφὲς ἐπιηκόους εἶναι γονεῦσαι πρὸς τίκνα θεοῦς*. Scrib.: *ὧ γέγονε σαφὲς*. Genetivum explicari posse Stallbaumius affirmat; quomodo, non dicit.

Ibd. p. 933 C: *ὡς πρῶτον μὴν τὸν ἐπιχειροῦντα φαρμάττειν οὐκ εἰδῶτα, τί δρᾷ*. Nihil usquam est, quod huic primo partitionis membro respondeat. Tollendum *πρῶτον μὴν*, huc delatum ex loco paulo superiore (B): *φαρμάττειν, πρῶτον μὴν δεῖσθαι*.

Lib. XII p. 944 A: *ἐτι δὲ ὁπόσοι κατὰ κρημνῶν ῥιφέντες ἀπώλεισαν ὄπλα ἢ κατὰ θάλατταν ἢ χειμῶνων ἐν τόποις ὑποδεξαμένης αὐτοῖς ἐξαιφνης πολλῆς ῥύσεως ὕδατος*. Non in *τόποις* mendum est, ut putarunt, sed in *χειμῶνων*. Scribendum sine dubio: *χειμᾶρων ἐν τόποις*. Ibi subita aquarum ῥύσις supervenire solet.

Ibd. p. 946 C. Apertissime ætatis terminus, qui inepte interponitur inter numerum *τῶν εὐθύνων*, qui

primo anno creandi sint, et eorum, qui post singulis annis, pertinet ad tres viros creationi eorum præpositos. Scribendum igitur transpositione facta: ὅσοιπερ ἂν ἐπωγῶται χρόνον τῆ κρίσει, μέχρι περ ἂν ἐκάστω πέντε καὶ ἐβδομήκοντα ἐτη ξυμβῆ γεινόμενα· τούτους δὲ πρώτῳ μὲν ἐνιαυτῷ δώδεκα εὐθύνοους ἀποδείξει, τὸ λοιπὸν δὲ τρεῖς ἀεὶ προογιγνέσθων. Vulgo verba notata inter ἀποδείξει et τὸ λοιπὸν leguntur.¹⁾

Ibd. p. 949 C: δικῶν τε περὶ λήξεως τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι πρὸς ἀλλήλους πᾶσι τὴν κρίσιν. Nulla videtur esse posse apud Græcos κρίσις περὶ λήξεως δικῶν. scribendumque: δικῶν τε πῆρι λήξεως τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι πρὸς ἀλλήλους πᾶσι, sublatis verbis τὴν κρίσιν, quæ addita esse possunt, cum τὸν αὐτὸν τρόπον pro adverbio acciperetur. Deinde autem quæ sequuntur, non de δίκαις, sed de publicis delictis minoribus: ὅσα τις ἐλεύθερος ἀπειθεὶ τῆ πόλει κ. τ. λ., a prioribus separanda et sequentibus adiungenda hoc modo: ὅσα τὲ τις ἐλεύθερος . . . μήτ' οὖν πληγῶν ἄξια μηδ' αὖ δεσμιῶν μηδὲ θανάτου, περὶ δὲ χορείας τιμῶν φοιτήσεων . . ., πάντων τῶν τοιοῦτων τὴν πρώτην ἀνάγκην ταύτην εἶναι τῆς ζημίας. (Hæc extrema iniuria tentantur; recte in his minoribus rebus prima multæ coercitio sanabilis esse debere dicitur, id est, adhibendam esse multam, sed tamen primum sanabilem.)

Ibd. p. 951 D: ἔτι δὲ τῶν εὐδοκίμων ἔσιτω γεγεννημένος, εἰ μέλλει τὸ τῶν νομοφυλάκων δείγμα εἰς τὰς ἄλλας μεθήσειν πόλεις. Nihil est τὸ τῶν νομ. δείγμα neque ullo modo hæc sic intellegi possunt, quasi scriptum sit: εἰ μέλλουσι αὐτὸν οἱ νομοφύλακες μεθήσειν δείγμα, neque, cui proficiscendi venia dabatur, specimen virtutis

¹⁾ P. 946 E idem annotaveram, in quod Schrammius incidit: τὰς δ' αὖ τιμὰς αὐτῶν τούτων.

mittebatur. Scrib. *δόγμα*: si eum sententia τῶν νομοφυλάκων dimissura est. Significatur, eorum decretis proficiscendi veniam dandam esse.

Ibd. p. 952 D: τὸν δ' εἰσεπιδημήσαντα μετὰ τοῦτον ἡρώφι φιλοφρονεῖσθαι. Quæritur, quinam peregrini admittendi sint. Scrib.: τὸν δ' εἰσεπιδημήσοντα.

Ibd. p. 953 E: μὴ βρώμασι καὶ θύμασι τὰς ξενολασίους ποιουμένους, καθάπερ ποιοῦσι τὴν θριμίματα Νεΐλου. Nugæ sunt de peregrinis cœnis, id est, cœnarum interdictione expellendis et arcendis. Scrib. βώμοισι. Significatur peregrinorum immolatio. Nota sunt fabulæ de Busiride; apud Athenæum IV p. 172 D Seleucus dicitur περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρωποθυσίας narraſſe. Nec in his libris (quorum sermo nullum habet definitum tempus) in τὴν hæreere debemus.

Ibd. p. 959 B scribendum: τὸν δὲ ὄντα ἡμῶν ἑκατοῦ ὄντως ἀθάνατον εἶναι, ψυχὴν ἐπονομαζόμενον, παρὰ τε θεοῦς ἄλλοις ἀπιέναι δώσοντα λόγον. Vulgo abest τί, quapropter Hermannus εἶναι deleri volebat.

Ibd. p. 959 C: Ζῶντι γὰρ ἔδει βοηθεῖν πάντας τοὺς προσήκοντας, ὅπως ὅτι δικαιοτάτος ὢν καὶ ὀσιώτατος ἐξῆ τε ζῶν καὶ τελευτήσας ἀτιμώρητος ἂν κακῶν ἀμαρτημάτων ἐγίγνετο τὸν μετὰ τὸν ἐνθάδε βίον. Et ineptum est ἀμαρτήματα de gravissimis sceleribus neque ἀτιμώρητος genetivum habere potest maleficii, sed tantummodo eum genetivum cognate notionis, qui adiungitur adiectivis cum negativa particula compositis, neque omnino, si maleficia significarentur, adiectivum (κακῶν aut aliud) adderetur, quasi certorum tantum maleficiorum pœna vitanda esset. Itaque, simul ex ἂν, quod solæce ponitur, et κακῶν, quod ignavissimum est, effecto ἀνιάτων, quod a. 1826 a me annotatum Winckelmannus occupavit, scribendum est: ἀτιμώρητος ἀνιάτων τιμωρημάτων.

Ibd. p. 960 C: Τὸ Λάχεσιν μὲν τὴν πρώτην εἶναι, Κλωθῶ δὲ τὴν δευτέραν, τὴν Ἀτροπον δὲ τρίτην,

σώτειραν τῶν λεχθέντων, ἀπεικασμένα τῇ τῶν κλωσθέντων τῷ πυρὶ τῆν ἀμετάστροφον ἀπεργαζομένων δύναμιν. Primum iam alii senserunt non verba nec orationem habitam ab Atropo servari, corruptumque esse λεχθέντων, sed corrigendo aberrarunt; scribendum est enim *πλεχθέντων*. Deinde in proximis valde aberrant, longissime Hermannus, omnia veri vestigia tollens, dum ignorant, igni et coquendo (in aqua) etiam apud nos fila e lino ducta ad usum parari et firmari. Scribendum igitur certissima emendatione: *ἀπεικασμένην πῆ τῶν κλωσθέντων τῷ πυρὶ τῆν ἀμετάστροφον ἀπεργαζομένην δύναμιν*: similem quodammodo igni, qui filis vim eam dat. ut resolvi nequeant.

Cap. IV.

Oratores Attici. Aristoteles.

Oratores Atticos omnes perlegi a. 1842 et 1843, non minute singula expendens. Postea Isocratis, Lysiae, Demosthenis aliquot orationes etiam cum adolescentibus tractavi, verborum quoque formam diligentius exigens, nec tamen multa annotavi. In aliis, ut Isocrate et Demosthene, non ita magnus est coniecturae usus, in aliis, ut Lysia, parum tutum habet fundamentum; etsi egregie ibi ea, quae erat, materia usi sunt Canterus, Marklandus, Tailorus, Reiskius, Dobreus, Emperius, alii nuper.

Apud Antiphontem de caede Herod. § 50 scribendum esse: *ἠπίστατο, ὅτι τότε παύσοιτο* (pro *παύσαιτο*) *στρεβλούμενος*, dixi iam Bemerkungen zur griech. Wortfügungsl. p. 24 n. 16.

Apud Andocidem de myster. § 141 scribendum: *καὶ ὅπως, εἴ ποτὶ τις αὐτοῖς ἢ τῶν ἐξ ἐκείνων τινὲ κίνδυνος γενήσεται* (pro *γίνηται*) *ἢ συμφορὰ, σώζονται συγγνώμης παρ' ἑμῶν τυγχάνοντες*.

Apud Lysiam IV, 13 sublato additamento scribendum:

Ἡ δεινὸν γε, εἰ εἰς μὲν λύσειν τοῦ σώματος ἐκ τῶν πολεμίων ἐξῆν ἂν μοι χορῆσθαι αὐτῇ ὅ τι ἐβουλόμην, κινδυνεύοντι δέ μοι περὶ τῆς πατρίδος οὐδὲ πνθίσθαι παρ' αὐτῆς τάληθῆ ἐκγενήσεται περὶ ὧν εἰς τὴν κρίσιν καθίστηκα. Nota orationis forma componuntur duo repugnantia, alterum hypotheticum, et ex ea comparatione concluditur (synt. Gr. § 189 a; cfr. Plat. Menon. p. 91 D, E). In codicibus et editionibus scribitur: *ἡ δεινὸν γε· εἰ εἰς μὲν λύσειν τοῦ σώματος ἔδωκα τὸ ἀργύριον ἐκ τῶν πολεμίων, ἐξῆν ἂν μοι κ. τ. λ.*, illo *ἡ δεινὸν γε* contra usum absolute posito, pravissime *εἰ ἔδωκα* pro *εἰ ἐμιλλον δώσειν*, perverse etiam illis: *εἰς μὲν λύσειν τοῦ σώματος* et: *ἐκ τῶν πολεμίων* distractis interpretamento, ut fit, incommodo loco interposito.

Ibd. IX, 21 *πραχθεῖς*, quod pro *πραχθείς* (sic enim in codicibus est) substituitur, ne ipsum quidem aptum ad victoriam inimicorum significandam. Fortasse fuit *σπραχθεῖς*, vexatus et distractus.

Ibd. X, 4: *οὔτ' εἰ ἔστιν ὀλιγαρχία, ἡπιστάμην.* Scrib.: *οὔτε τί ἔστιν ὀλιγαρχία, ἦν.* XI, 2: *ὥστ' οὐδ' ὅ τι ὀλιγαρχία ἦν, ἦδειν.*

(De XII, 26 dictum p. 175.)

Ibd. XII, 81 tollendum *Ἐρατοσθένους*, ut hæc appendix sit superiorum: *Κατηγορεῖτε δὲ καὶ τῶν τοίτου φίλων κ. τ. λ.* Erratum ut sæpe in *καί*, etiam.

Ibd. XIII, 86. Priorem partem huius loci Sauppius recte emendavit (*σφόδρα ὀρθῶς ποιῆσαι Διονύσιον τῆ ἀπαγωγῆ, ἣν ἀπάγει, ἀναγκάζοντες προσγράψασθαι τὸ γε ἐπ' αὐτοφώρῳ*), in posteriore omitta quædam videntur ob similitudinem, quæ sic supplenda puto: *ἡ ποῦ ἂν εἴη, εἰ μὴ ὅπου πρῶτον μὲν . . . αἷτιος γένοιτο θανάτου;*

Ibd. XIX, 44 scrib.: *οὐκ ἂν εἰκότως ἡμᾶς αἰτιῶσθε.*

Ibd. XX, 9 scrib.: ὥστε οἱ πολλοὶ πάντ' ἀπειρίγ-
νωσκον αὐτῶν pro πάντα ἐρίγνωσκον.

Ibd. XXI, 17 scr.: ὡστ' οὐκ ἂν εἰκότως ἕτεροὶ με
ἐξαιτήσαιντο παρ' ὑμῶν pro ἐξητήσαντο. Agitur,
quid nunc æquum sit fieri. Alia ratio est proximorum.

Ibd. XXIV, 15 scr.: ἀλλ' οὐκ, ἂν πάνυ προόνως
μηδὲ ψευδῆ, ταῦτ' ἀ ποιήσων (pro ψεύδεται, ταῦτα
ποιήσων).

Ibd. XXVI, 14 scrib.: εἰάν δὲ τοῦτον δοκι-
μάσητε pro αὐτόν.

Ibd. XXVII, 14 pro δεήσεισθαι scribendum neces-
sario δεγθῆναι et propter rem et propter sequentia (15:
ἡμεῖς μὲν τοῖνον οὐκ ἠθελήσαμεν κ. τ. λ.) et propter
XXX, 34.

Apud Isocratē XV (περὶ ἀντιδ.), 22 scrib.: ἀγ-
νοεῖν δὲ, ὅτι ταῦτ' οὐ (pro τοῦτο) ποιοῦσιν οἱ μὴ . . .
παρίχοντες.

Ibd. 207 scribendum: ἄνδρες δὲ γενόμενοι τοῦτ' οὐ
(pro τοῦτων) διήνεγκαν καὶ μετέλλαξαν τὴν φρόνησιν,
τῷ τοῦς μὲν ἐκκεχυμένως ζῆν κ. τ. λ. Nihil est, quo
τούτων referatur; poterat scribi ἀλλήλων.

Apud Lycurgum in Leocr. § 86, ubi editur: κατὰ
τὰς πύλας ὑποδύντα, scrib.: κατὰ τὰς πύλας ὑποδύντα.

Apud Æschinē II, 138 scrib. videtur: πότιρον ἢ
ἀσφαλιστέρα . . . Ἀθηναίοις ἢ ἐξοδος, ἡνίκα ἤκμαζον ἐν τῇ
μανίᾳ Φωκεῖς, ἐπολέμου δὲ Φιλίππου, ἔχοντι Ἰαλωναὶν
καὶ Νίκαιαν. παραδόντος Φαλαίκου Μακεδόσι, τὰς σπονδὰς
δὲ . . . οὐκ εἰδόντο, Θηβαίους δ' ὀπισθεν κατελεί-
πομεν, ἢ μεταπεμπομένου μὲν Φιλίππου . . . στρατευ-
όντων; Comparatio duorum temporum aperta est nec
dubium, ubi membra separentur. Editur: εἶχον δὲ Ἰα-
λωνῶν . . . οὐπω παραδόντος Φαλαίκου. Sed οὐπω
abest ab omnibus codicibus præter unum et εἶχον δὲ re-
pugnat consilio oratoris, res Phocensibus adversas, Philippo
secundas significantis.

Ibd. 154 scribendum: *κᾶν παρελθὼν ἐθειλήσῃ σχετλιάσαι καὶ λέγειν, ὡς εἰς οἰκίαν αὐτοῦ γυναῖκα, αἰχμάλωτον γεγενημένην, πεπαρώνηκα.* Vulgo post *γυναῖκα* additur *καί*, ortum ex *κα*.

Ibd. III, 201: *οὐ γὰρ τῶν φευγόντων τὰς οὐ δικαίας ἀπολογίας εἰσεληλύθατε ἀκροασόμενοι, ἀλλὰ τῶν ἐθειλόντων δικαίως ἀπολογεῖσθαι.* Manifesto contrarii ponuntur οἱ *ἐθειλ.* *δικαίως ἀπολογεῖσθαι* et alteri illi. Itaque omissa negatione scribendum: *τῶν φευγόντων τὰς δικαίας ἀπολογίας* (hoc est *τῶν μὴ ἐθειλόντων δικ. ἀπολογεῖσθαι*). Qui alterum effecerunt et tulerunt, videntur τὰς οὐ δικαίας τῶν φευγόντων ἀπολογίας (hoc ordine) intellexisse reorum ἀπολογίας, quod pluribus modis pravam est.

Ibd. 252: *Ἐγένετό τις (ἄχθομαι δὲ πολλάκις μεμνημένος τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως) ἐνταῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκπλεῖν εἰς Σάμον κ. τ. λ.* Quæ urbis calamitas in eo est, quod homo aliquis privatus Samum navigare conatus est? Scribendum est e quattuor Bekkeri codicibus, adhibita recta interpunctione: *Ἐγένετό τις (ἄχθομαι δὲ πολλάκις μεμνημένος) ἀτυχία τῇ πόλει ἐνταῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης ἐκπλεῖν κ. τ. λ.* Sic tollitur inusitatus in commemorandi et in memoriam revocandi significatione accusativus apud *μémνημαι*.

Apud *Dinarchum* I, 25 sic scribitur: *τὸ πολλάκις ἀνεγνωσμένον παρ' ὑμῖν ἐψηφίσαντο (Θηβαῖοι) ψήφισμα, μὴ περιορᾶν, εἰάν τις ὄπλα διὰ τῆς χώρας τῆς Ἀθηναίων ἔχων πορεύηται.* Quid pravi sit, alii iam animadverterunt. Neque enim Thebani prohibendum censuerant, ne quis per Atheniensium terram armatus iret, sed, ut e *Plutarchi Pelop. c. 6* et *Lysand. c. 27* constat, Lacedæmoniorum superbo edicto obviam euntes, si per suam (Thebanorum) terram Atheniensis armatus iret (ad patriam liberandam), id impediri vetuerant et pro non viso haberi iusserant. Ea sententia apud *Dinarchum* ea ipsa forma,

qua apud Plutarchum tradita est, facillime efficitur: *μη ὄραῖν, εἰάν τις ὄπλα διὰ τῆς χώρας Ἀθηναίων ἔχων πορεύεται*. Apud Plutarchum additur *μηδ' ἀκούειν*. Qui acumen non intellexit, decretum putavit *μη περιορᾶν*. Articulum altero loco induci iam Sauppium voluit.¹⁾

Apud Demosthenem Olynth. I, 19 delendum puto priore loco *στρατιωτικά*, ut scribatur tantum: *ἔστιν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήματα ὑμῖν, ἔστιν ὅσα οὐδέοι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων*. Nondum enim orator *στρατιωτικά* hæc esse dicit, sed tantum affirmat universe pecuniæ copiam esse (ctr. XIV, 25); ea nunc populum alio modo uti fruique. (Olynth. II, 14 interpung.: *πάλιν αὐτὸς πρὸς Ποτιδαίων Ὀλυνθίοις· ἐφάνη τι τοῦτο συναμφοτέρων*.)

Eiusd. Olynth. II, 28 scribendum est: *ἐνταῦθα μὲν ἔστι τὰ ἄλλα . . . ὑμέτερα, κἂν ληφθῆ, παραχρημα ὑμεῖς κομείσθε*, sublato, quod rei declarandæ causa adscriptum est, *Ἀμφίπολις*, pro quo etiamsi cum Dindorfio *Ἀμφίπολιν* scribatur, non minus pravum sit *κἂν*. Sed neque unum præmium certum Demostheni nominandum erat, neque nunc de Amphipoli ante annos non paucos in Philippi dicionem redacta recuperanda agebatur.

Eiusd. Philipp. II 2: *ἀλλ' εἰς τοῦτο ἤδη προηγεμένα τυγχάνει πάντι τὰ πράγματα τῆ πόλει, ὅσθ' ὄσω τις ἂν μᾶλλον . . . ἐξελίγη Φίλιππον . . . πᾶσι τοῖς Ἑλλήσιν ἐπιβουλεύοντα, τοσοῦτω τὸ, τί χρη ποιεῖν, συμβουλεύσαι χαλεπώτερον εἶναι*. Postrema vox (*εἶναι*) in codice omnium præstantissimo (Σ) ab altera demum manu addita est. Scribendum est igitur: *εἰς τοῦτο ἤδη*

¹⁾ Quod § 103 scribendum videram: *ὡς ἐπιλησομένους (pro ἐπιμελησομένους) τούτους τῆς σῆς πονηρίας καὶ οὐ δάσων δίκην κ. τ. λ.*, video occupatum a Reiskio, et tamen non neglegitur solum, sed est, qui inutiliter mutari putet. Neque dicitur *ἐπιμέλεισθαι τῆς τινὸς πονηρίας* neque id Dinarchus Demosthenem sperasse futurum dicit, sed ut obliviscerentur Athenienses suorum scelerum.

προηγμένα πάντα τὰ πράγματα ὥστε . . . χαλεπωτέρον ὄν, rariore, sed non ignoto loquendi genere, quo particulae ὥστε post participium subiicitur alterum participium, quod post Klotzium (ad Devarium de partic. II p. 774), Baiterum (ad Isocr. IV, 64 et 65) aliosque brevissime significavi synt. Gr. § 166 a not. in imo marg., posito Demosthenis exemplo ex or. III, 1: τὰ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα ὥστε . . . σκίψασθαι δέον. Alia sunt apud Demosthenem XLV, 83 (ὥστε . . . ὑβρισθεῖς), in orationibus incertis X, 40, LXI, 3. (Plat. de rep. VII p. 519 A, Xenoph. Cyrop. VII, 5, 46, Andocid. IV, 20, Isocr. l. c., Isæ. IX, 16.)

[Eiusd.] *περὶ ουντάξεως* 16 scribendum videtur: ὅτι ταῦτα μὲν ὑμῖν τὰ δικαστήρια τῶν πρὸς ἀλλήλους δικαίων ἐστι κύρια (pro κοινά). Paulo etiam ante pro οἶον (ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑμῖν ἐστὶν ἡ οωτηρία) scriptor orationis posuisse videtur οἶον ὅτι.

Eiusd. de Rhodiorum libert. 26: *μηδὲ Σηλυμβρίαν . . . ὡς αὐτοὺς συντελεῖ ποιεῖν καὶ Βυζάντιον ὀρίζειν τὴν τούτων χώραν*. Quod *Βυζάντιον* Reiskius adiectivum feminini generis accipit, nullum usquam huiusmodi adiectivum (ἐθνικόν) communem utriusque generis terminationem habet. In codicibus autem scribitur *Βυζαντίους*, ex quo faciendum *Βυζαντίου ὀρίζειν*, hoc est, finibus Byzantii comprehendere.

Eiusd. de Megalopolitanis 11 in Σ sic scribitur: ὡς κομιοῦσθαι τὸν Ὀρωπιὸν ἡμᾶς ἐγχειρεῖν δεῖ, εἰ δὲ τοὺς βοηθήσαντας ἡμῖν νοὺς ἐπ' αὐτοὺς ἐχθροὺς κτησόμεθα, οὐχ ἔξομεν ουμμάχους. In his βοηθήσαντας sine ἄν ferri nequit; neque enim unquam Lacedæmonii Athenienses in ea re iuverant; ἐπ' αὐτοὺς violenter in ἐπ' αὐτόν mutatur, deleto illo νοὺς. Vereor ne βοηθήσαντας additum sit, cum alia vox idem fere significans in νοὺς transisset, suspicorque sic scribendam: εἰ δὲ τοὺς

ἡμῖν εὐνοὺς ἐπακτοὺς ἐχθροὺς κτησόμεθα, οὐχ ἔ. ο.
(De § 20 vid. supra p. 174 n.)

Ibd. 27: οἱ δὲ φασὶ μὲν αὐτοῖς οὐκ εἶναι στήλας, ἀλλὰ τὸ συμφέρον εἶναι τὸ ποιοῦν τὴν φιλίαν, τοῖς δὲ βοήθοῦντας ἐαντιοῖς τούτους νομίζουσιν εἶναι συμμάχους. Esse columnas negare non poterant Megalopolitani, et ipse Demosthenes statim eas esse confitetur (φτμί δεῖν τούτους ἀξιοῦν καθαιρεῖν τὰς στήλας). Neque recte hoc cum eo, quod sequitur, cohæret eive contrarium ponitur; ibi enim, quid amicitiam faciat, sic dicitur, ut significetur, columnas ipsumque fœdus nihil ad rem pertinere. Sublato εἶναι, cui additamento simillimum alterum in huius orationis § 4 (γενέσθαι) supra p. 175 n. coargui, scribendum est: φασὶ μὲν αὐτοῖς οὐ στήλας, ἀλλὰ τὸ συμφέρον εἶναι τὸ ποιοῦν τὴν φιλίαν.

Eiusd. de corona 221: ὅμως δ' ἐπεπεῖσμην μῆτε γράφοντ' ἂν ἐμοῦ γράψαι βέλτιον μηδὲνα μῆτε πράττοντι πράξει μῆτε πρῶβέοντα πρῶβέουσαι προθυμότερον μηδὲ δικαιότερον. Nihil dicam de inepta magniloquentia, quæ est in βέλτιον. Nam ipsa orationis forma ostendit aut tribus verbis (γράψαι, πράξει, πρῶβέουσαι) tria adverbia addenda fuisse (non generalis significationis, quale est βέλτιον, sed propriæ et suo quodque verbo accommodatum), non alteri nullum, tertio duo, aut omnibus commune nnum aut communia plura. Itaque βέλτιον tollendum est, ut ad omnia pertineat προθυμότερον μηδὲ δικαιότερον. Festinans aliquis in primo statim verbo adverbium inepte addidit. Notari velim in hoc loco et de Megalopol. § 11 duo exempla additamentorum ex perspicua causa ortorum, certo rhetoricæ formæ argumento convictorum. Nam etiam in illo altero loco εἶναι additum est, cum sequentibus (εἶναι τὸ ποιοῦν τ. φ.) coniungendum erat, prave per se acceptum mancum videretur.

Eiusd. de falsa legat. 103 (de Æschine): ὑμᾶς ἐξη-

πάτηκεν, ἀδοξει, δικάϊως ἀπολωλέναι κρίνεται. Longius iusto tertium membrum est, neque recte pro ipso interitu substituitur iudicium hominum de interitu. Codex Σ ἀπόλωλε. Scribendum: ὑμᾶς ἐξηπάτηκεν, ἀδοξει, ἀπόλωλε, κρίνεται (iudicium subit). Cfr. 118: ἀδοξεῖν, κρίνεσθαι, πᾶσχειν ὁτιοῦν et 115: κρίνεσθαι βούλεται. Δικαίως additum est ab aliquo, cui Demosthenes videbatur Æschinem miserari non debere.

Ibd. 221 scribendum: *Ἐὶ γὰρ αὖ ταῦτ' ἐρεῖ, σκοπεῖτ', ὧ ἄνδρες δικασταῖ, ἐφ' οἷς ὁ μὴδ' ὁτιοῦν ἀδικῶν ἐγὼ ἐφοβούμην μὴ διὰ τούτους ἀπόλωμαι, τί τούτους προσήκει παθεῖν τοὺς αὐτοὺς ἡδίκηκότας;* (hoc est: *τί τούτους προσήκει παθεῖν ἐφ' οἷς κ. τ. λ.*). Cum aberratum a cohærentia orationis esset, additum est εἰ ante ἐφ' οἷς. (Video citari Funkhænelli de hoc loco disputationem; eam non vidi; sed ea est huius loci forma, posita in aperta comparatione et conclusione, ut anacoluthi excusationem excludat.)

Ibd. 294: *Τί δ', ἐν Μεγάροις οὐκ οἶεσθ' εἶναι τινα κλεπτὴν καὶ παρακλίγοντα τὰ κοινά; ἀνάγκη, καὶ πείφηγεν. Τίς αἴτιος ἀνιόθει νῦν τούτων τῶν συμβεβηκότων πραγμάτων; οὐδ' εἷς.* Inepte in priore responso additur *καὶ πείφηγεν* (quasi non ex ipsa rei natura concludatur); prave quæritur, quis Megaris harum rerum auctor fuerit; agitur, repertusne aliquis sit. Itaque oratio sic distinguenda et emendanda est: *ἀνάγκη. [καὶ] Πείφηγέ τις αἴτιος . . . πραγμάτων; οὐδ' εἷς. Καὶ* aut additum est oratione male distracta aut natum ex κη.

Eiusd. in Leptinem 117: *Ἐὶ μὲν γὰρ τις ἐχει δεῖξει κακείνους ὧν ἔδοσαν τῷ τι τοῦτ' ἀφηρημένους, συγγωρῶ καὶ ὑμᾶς ταῦτό τοῦτο ποιῆσαι.* Quoniam manifestum est cohæreere *ἀφηρημένους τι ὧν ἔδοσαν τῷ* (— perversissime enim diceretur: *ὧν τι ἔδοσαν*, neque tum ad *τι* referri *τοῦτο*, sed *ταῦτα* ad *ὧν* debebat —), nihil loci

omnino relinquatur pronomini τούτο priori. Scribendum videtur: *τι τούτον ἀφηρημένους.*

Ibd. 120: *Τί γάρ ἐσται πιστότερον τὸ τῆς εἰκό-
νος ἢ τὸ τῆς οἰτήσεως ἢ τὸ τῆς ἀτελείας, ἢν πρότερόν
τιοι δόντες ἀφηρημένοι φανείσθαι;* Et hic Funkhænелиum
citari video, suspicorque defendi aliquo modo πιστότερον
pro πιστότατον. Sed omnino prave hæc tria sic ex æquo
comparantur; necessario cum eo genere honoris, quod
Leptinis lex tollebat, comparantur duo alia, quæ simul
infirmitur. Scribendum igitur: *Τί γάρ ἐσται πιστότερον
τὸ τῆς εἰκόνης καὶ τὸ τῆς οἰτήσεως ἢ τὸ τῆς ἀτελείας,
ἢν κ. τ. λ.* Mutata particula est membrorum coniunctione
et diiunctione non animadversa.

Eiusd. in Midiam 132: *καὶ τὴν λοιθορίαν, ἢν
ἐλοιδορήθη Κρατίνῳ περὶ τούτων, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι,
μέλλοντι βοηθεῖν αὐτῷ.* Non contumeliam fecit Cratino
tum, cum ipsum adiuturus esset, sed Cratino ei ipsi homini,
qui nunc eum adiuturus est, id est: *περὶ τούτων, τῷ, ὡς
ἐ. π., μέλλοντι β. α.*

Eiusd. in Timocratem 12: *Τότε ἀνέμνησεν ὑμᾶς,
τούς νόμους ἀνίγνω, καθ' οὓς τούτον τὸν τρόπον
πραχθέντων τῆς πόλεως γίνεταὶ τὰ χρήματα.* Cuius
rei præter legum populum admonuit? Et quam inane hoc
ἀνέμνησεν ὑμᾶς sine rei indicio? Scr.: *Τότε ἀνέμνησεν
ὑμᾶς τούς νόμους, καθ' οὓς κ. τ. λ.* Accessit ἀνίγνω
ab aliquo, quem offendit accusativus substantivi altero loco
apud ἀναμνησκείν positus. (Xen. an. III, 2, 11: ἀνα-
μνήσω ὑμᾶς καὶ τούς τῶν προγόνων κινδύλους. De-
mosth. XLIX, 1.) Animadvertit hoc primus Fr. Nutz-
hornius, cum philologiæ studiosi apud me in hac oratione
exercerentur.

Ibd. 19: *πρῶτον μὲν οὖν, ὅπερ ἠδίκησε πρῶτον,
τούτ' ἐρῶ, ὡς παρὰ πάντας τούς νόμους ἐνομοθέτει,
εἶτα τῶν ἄλλων ἐξῆς ὃ τι ἂν βουλομένοις ὑμῖν ἀκούειν
ἦ.* Non primo statim partitionis membro continetur omnium

legum violatio, deinde (præter omnium legum violationem!) de ceteris dicturus orator est; sed ex iis, quæ contra omnes leges Timocrates fecit, primum de eo dicturus est, quod ille primum commisit. Scribendum igitur: *πρώτον μὲν οὖν, ὅπερ ἡδίκησε πρώτον, τοῦτ' ἐρῶ ὡν παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἐνομοθίτει.*

Ibd. 28: *ἀλλ' ἵνα μὴ προαισθημένον μηδενὸς ἀνθρώπων μηδ' ἀντειπόντος τεθείη καὶ γίνοιτο κύριος αὐτοῖς ὅδε ὁ . . . νόμος.* Scribendum: *ἀλλ' ἵνα, προαισθημένον μηδενὸς μηδ' ἀντειπόντος, τεθείη κ. τ. λ.* Nam *μὴ* post *ἵνα* subiectum ante *προαισθημένου μηδενὸς* necessaria sermonis lege ad *τεθείη* pertinet, quo sententia evertitur.

Ibd. 156: *Τῆν μὲν οὖν τοῦ ὀνόματος φιλανθρωπίαν ὅτι ταύτην ἂν μάλιστα προσείσαθε, κατείδε.* Scrib. *προσείσαθε* (quod video nunc in duobus codd. esse), optativo modo. (Dindorfius *ἂν* sustulit, ne ad sententiam quidem recte.)

Eiusd. in Aphobum I, 26: *καὶ τοὺς λαβόντας ἀπεδείκνυσαν καὶ οὐδὲν ἂν αὐτῶν παρέλιπον.* Scrib.: *καὶ οὐδένα αὐτῶν.* Neque enim ad res referri *αὐτῶν* potest. (De § 63 huius orationis dictum p. 102.)

Eiusd. adv. Spudiam 11 mire in apertissima partitione trium membrorum sic scribitur: *ἀλλ' ἃ μὲν ἔχει προλαβῶν, τῶν δὲ τὰ μέρη κομιζεται, τὰ δὲ οὕτω φανερωῖς οὐκ ἀποδίδωσιν* pro eo, quod requiritur: *ἀλλὰ τὰ μὲν ἔχει προλαβῶν, τῶν δὲ κ. τ. λ.*

Oratoribus Atticis adiungo Aristotelem, Demosthenis æqualem, ingenio, rerum genere, oratione eius dissimillimum. Huius libris communibus philologorum studiis non sane celebratis ne ipse quidem tantum operæ et studii tribuere potui, quantum vellem. Legi olim de poetica librum ita ut ad universum argumentum sententiasque magis quam ad singulos locos et orationis formam animum attenderem;

legi multo diligentius ethica Nicomachea eorumque, quæ magna et Eudemia appellantur, partes, sed neque a sermonis Aristotelii duri et salebrosi cognitione codicumve usu mihi ad criticam factitandam satis instructus videbar neque eam partem valde curabam; pertractavi postea studiose politicorum libros et ex longe alio genere de anima annotavique in illis plura, in his pauca. Rhetoricos quoque perlegi non indiligenter.

Ethicorum tamen Nicomachiorum unum locum attingam. Nam VI c. 10 B. (9, 4 Michelet.) scribitur: *ὁ γὰρ ἀκρατῆς καὶ ὁ φαῦλος ὁ προτίθεται ἰδεῖν ἐκ τοῦ λογισμοῦ τεύξεται, ὥστε ὀρθῶς ἔσται βεβουλευμένος, κακὸν δὲ μέγα εἰληφώς.* Debet scribi: *ὁ προτίθεται δεῖν, ἐκ τοῦ λογισμοῦ τεύξεται.* Falsam habet ὁ ἀκρατῆς sententiam de eo, quod oporteat consequi.

Politic. I c. 2 extr. Bekk. (I, 1, 12 Stahr.)¹⁾: *ὁ δὲ ἀνθρώπος ὄπλα ἔχων φέρεται φρονήσει καὶ ἀρετῇ, οἷς ἐπὶ τὴν ἀντιὰ ἔστι χρῆσθαι μάλιστα.* Tollenda φρονήσει καὶ ἀρετῇ male declarandi causa adscripta et ad οἷς accommodata. Debebat, ut grammaticæ satisfaceret, *φρόνησιν καὶ ἀρετὴν* scribi, ut rei, *φρόνησιν καὶ λόγον.* Neque enim Aristoteles hominem nasci putabat virtutem habentem, nec virtute in contraria uti licere, bene et male.

Ibd. c. 6 init. Bekk. (c. 2, 16) scrib.: *τοῦτο δὴ τὸ δίκαιον πολλοὶ τὸ ἐν τοῖς νόμοις ὡσπερ ὁήτορα γράφονται παρανόμων.* Vulgo *πολλοὶ τῶν ἐν τοῖς νόμοις,* sine sensu.

Ibd. paulo post (2, 17): *Διὰ γὰρ τοῦτο τοῖς μὲν εὐνοια δοκεῖ τὸ δίκαιον εἶναι, τοῖς δ' αὐτὸ τοῦτο δίκαιον, τὸ τὸν κρείττονα ἄρχειν.* Non indicatur causa. Scrib.: *Δίχα γὰρ τοῦτο, τοῖς μὲν εὐνοια κ. τ. λ.*

¹⁾ In politicis permulta melius a Schneidero et Corae administrata deteriora fecerunt Gættlingius et Stahrus, neque in sententia exquirenda neque in re grammatica satis acuti, sæpe prave acuti.

Ibd. c.8 post init. B. (3, 2) scribendum: *ἐν γάρ ἐστι τοῦ χρηματιστικοῦ θεωρεῖσθαι, πόθεν χρήματα καὶ κτήσις ἐστὶν, ἢ δὲ κτήσις πολλὰ περιείληφε μέρη καὶ ὁ πλοῦτος, ὥστε πρῶτον ἢ γεωργικῆ κ. τ. λ.* Cum in codicibus scriptum esset *εἰ γάρ* pro *ἐν γάρ* (quod ipsa illa ἢ δὲ κτήσις πολλὰ ostendunt subesse), sententia nulla erat; itaque longe Gœttingius et Stahrius aberrarunt corrigendo (*γνωστίον* pro *ὥστε*).

Ibd. sub fin. capitis (3, 8) scrib. (ut novæ sententiæ hic initium fiat): *Ἐν μὲν οὖν εἶδος κτητικῆς κατὰ φύσιν τῆς οἰκονομικῆς μέρος ἐστίν, ὃ δεῖ ἤτοι ἐπιώρχειν ἢ πορίζειν αὐτὴν ὅπως ὑπάρχει, ὃ ἐνεστί (pro ὧν ἐστὶ) θησαυρισμὸς χρημάτων πρὸς ζωὴν ἀναγκαίων.*

Lib. II c. 4 post med. (1, 17): *οὕτω οὐμβαίνει καὶ τὴν οἰκειότητα τὴν πρὸς ἀλλήλους τὴν ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τοῦτων διαφροντίζειν ἤκιστα ἀναγκαῖον ὃν ἐν τῇ πολιτείᾳ τῇ τοιαύτῃ ἢ πατέρα ὡς υἱῶν ἢ υἱὸν ὡς πατέρα ἢ ὡς ἀδελφοὺς ἀλλήλων.* Nihil est διαφροντίζειν nec oratio coheret. Scribi debet: *οὕτω οὐμβαίνει καὶ τὴν οἰκειότητα τὴν πρὸς ἀλλήλους τὴν ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τούτων διαφροντίζειν, φροντίζειν ἤκιστα ἀναγκαῖον ὃν ἐν τῇ πολιτείᾳ τῇ τοιαύτῃ ἢ πατέρα ὡς υἱῶν κ. τ. λ.*

Ibd. c. 6 paulo ante med. (3, 5) mire ex eo. quod non liceat *οὐσίᾳ πρῶως ἢ ἀνδρείως χρῆσθαι*, sed *σωφρόνως καὶ ἐλευθερίως* liceat, concluditur hoc ipsum: *ὥστε καὶ τὰς χρήσεις ἀναγκαῖον περὶ αὐτὴν εἶναι ταύτας.* Scribendum: *καὶ τὰς αἰρέσεις.* (Paulo ante prave nuper *ἄρεται* pro *αἰρεται* revocatum est.)

Ibd. c. 6 fere medio (3, 8): *ἀφείναι τὴν τεκνοποιαν ἀόριστον ὡς ἱκανῶς ἂν ὀμαλιοθησομένην εἰς τὸ αὐτὸ πλῆθος διὰ τὰς ἀτεχνίας.* Tolleitur hic quoque prava apud futuri participium particula¹⁾ recte litteris in

¹⁾ Notissima mihi sunt, quæ ad Platonis apol. p. 30 B et ad Isocr. Archid. 62 et 63 et alibi adscribuntur aut ex Hermanni

unam vocem Aristoteliam conflatis ἀνομαλισθησομένην; usus enim eo verbo de exæquando (eadem forma, qua ἀνομολογοῦμαι, ficto) Aristoteles rhetor. III, 11 p. 1412, substantivo ἀνομάλωσις hoc ipso libro c. 12 sub fin. Bekk. (9, 8 St.)¹).

Ibd. c. 6 sub fin. (3, 12), ubi Aristoteles formam senatus legendi a Platone in legg. libr. VI p. 756 B sqq. propositam reddit, comparato Platonis loco, primum initio, ubi editur: αἰροῦνται μὲν γὰρ πάντες ἐπάναγκες, ἀλλ' ἐκ τοῦ πρώτου τιμημάτων. tollendum ἀλλ', quod prorsus sententiam turbat, nisi id potius ex nota XC male intellecta ortum est; nam numerum hic positum fuisse, significare videtur, quod sequitur: εἶτα πάλιν ἴσους ἐκ τοῦ δευτέρου. (Plato: φέρειν ἐνενηκοντα βουλευτάς· πρώτον μὲν ἐκ τῶν μεγίστων τιμημάτων ἅπαντας φέρειν ἐξ ἀνάγκης.) Deinde pergi sic debet: εἶτ' ἐκ τῶν τρίτων οὐ πᾶσιν ἐπάναγκες πλὴν τοῖς ἐκ τῶν τριῶν. Vulgo: εἶτ' ἐκ τῶν τρίτων· πλὴν οὐ πᾶσιν ἐπάναγκες ἦν τοῖς ἐκ τῶν τρίτων ἢ τετύρτων. (Plato: τρίτη δὲ ἐκ τῶν τρίτων τιμημάτων φέρειν μὲν τὸν βουλόμενον, ἐπάναγκες δ' εἶναι τοῖς τῶν τριῶν τιμημάτων.) Postremo: εἶτ' ἐκ

argutiarum promptuario (de partic. ἄν libris) petita aut ab ipsis editoribus excogitata. Vellem attendissent, detractis iis locis, in quibus is, quem hic notavi, error aut simillimus versatus est (velut οὐδὲν ἄν pro οὐδένα), aut in quibus res vertitur in una vocali (ποιήσαντας ἄν, ποιησόμενος ἄν pro ποιήσαντας, ποιησόμενος), que relinqueretur testimoniorum materia. Plutarchi Camill. c. 42 scrib. μαχησαμένων ἄν βέλτιον pro μαχησμένων, Cic. c. 3 ἄν tollendum, ortum ex αὐτῶ, Agid. c. 13 incertum, utrum ἐνδεξαμένων scribendum sit an tollendum ἄν ante αὐτῶν.

¹) Admodum miror Spengelium et iu rhetor. contra codices ὁμαλισθαι scripsisse et politic. II, 12 pro ἀνομάλωσις non ὁμάλωσις, sed ὁμαλότης reponi iussisse, quem hic tertius fortasse locus et verbi ἀνομολογεῖσθαι comparatio in aliam adducet sententiam. Præpositio transitum in alium statum (τῆς ὁμαλότητος) significat.

τῶν τετάρτων μόνοις ἐπάναγκες τοῖς πρώτοις καὶ τοῖς δευτέροις. (Vulgo: εἶτ' ἐκ τοῦ τετάρτου τῶν τετάρτων aut τῶν τετάρτων, hoc quidem perverse abundans; sed τοῦ τετάρτου potius adscriptum videtur ad τῶν τετάρτων quam hoc ad illud. Nam οἱ ἐκ τοῦ πρώτου, δευτέρον, τρίτου, τετάρτου τιμύματος etiam simpliciter οἱ πρώτοι, δευτέροι cet. appellantur.)

Ibd. c. 7 sub fin. (4, 12): Τῶν οὖν τοιούτων ἀρχή, μᾶλλον τοῦ τὰς οὐσίας ὀμαλίζειν, τὸ τοὺς μὲν ἐπιεικῆς τῇ φύσει τοιούτους παρασκευάζειν κ. τ. λ. Pro ἀρχῇ requiritur vox remedium significans. Ususne est Aristoteles poetico vocabulo ἀλκή? Nam ἄκος longe forma discedit.

Ibd. c. 8 med. (5, 7): τό τε πλῆθος ἄπορον ἐστὶ τῶν καρπῶν, ἐξ ὧν ἕκαστος γεωργήσῃ, δύο οἰκίαις (sic recte Camerarius pro οἰκίας), καὶ τίνος ἕνεκεν οὐκ εὐθύς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῶν αὐτῶν κλήρων αὐτοῖς τε τὴν τροφήν λήψονται καὶ τοῖς μαχίμοις παρίζουσιν; Scribendum: οὐκ εὐθύς ἀφ' ὅλης τῆς γῆς.

Ibd. c. 9 init. (6, 2): Ὅτι μὲν οὖν δεῖ τῇ μελλούσῃ καλῶς πολιτεύεσθαι τὴν τῶν ἀναγκαίων ὑπάρχειν σχολήν, ὁμολογούμενόν ἐστιν. Credo fuisse: τῇ μελλούσῃ καλῶς πόλει πολιτεύεσθαι.

Ibd. c. 9 ante med. (6, 12): καὶ φασὶν εἶναί ποτε τοῖς Σπαρτιάταις καὶ μυθίοις. Scrib.: τοὺς Σπαρτιάτας.

Ibd. c. 10 circa med. (7, 5): καὶ πρὸς τὴν διάζευξιν τῶν γυναικῶν, ἵνα μὴ πολυτεκνώσῃ, τὴν πρὸς τοῖς ἄρρενας ποιήσας ὁμιλίαν. Excidit adiectivum inter πολυτεκνώσῃ et τὴν (σπανίαν τὴν πρὸς τ. ἄρρ. aut similiter).

(De II c. 11 post med. (8, 7) vid. p. 34.)

Lib. III c. 1 post med. (1, 6): Δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν, ὅτι τῶν πραγμάτων ἐν οἷς τὰ ὑποκείμενα διαφέρει τῶ εἶδει . . ., ἢ τὸ παράπαν οὐδὲν ἐστίν, ἢ τοιαῦτα, τὸ κοινὸν ἢ γλίσχρους. Scr. ἢ τὸ παράπαν οὐδ' ἔνεστιν, ἢ τοιαῦτα, τὸ κοινὸν ἢ γλίσχρους.

Lib. IV c. 1 post med. (1, 4): *Χρη̄ δὲ τοιαύτην εἰσχεῖσθαι τάξιν, ἣν ῥαδίως ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ πεισθῆσονται καὶ θυγήσονται κοινωνεῖν, ὡς ἔστιν οὐκ ἔλαττον ἔργον τὸ ἐπανορθῶσαι πολιτείαν.* Perversum et ad constructionem (ἣν) et ad sententiam κοινωνεῖν. Agitur enim de transitu a forma reipublicæ, quæ iam sit, ad aliam meliorem. Scribendum videtur *καινοῦν* aut *καινοποιεῖν*.

Ibd. c. 4 aliquanto post init. (3, 9): *Ἐπερ οὖν, εἰ ζῶον προηρούμεθα λαβεῖν εἶδη, πρῶτον ἀποδιωρίζομεν ὅπερ ἀναγκαῖον πᾶν εἶχειν ζῶον, κ. τ. λ.* Scribendum: *πρῶτον ἄν διωρίζομεν.* Particula abesse nequit, ἀποδιωρίζειν (quod ἀφορίζειν dicitur) alienum est.

Ibd. c. 4 extr. (4, 7): *Δεῖ γὰρ τὸν μὲν νόμον ἄρχειν πάντων, τῶν δὲ καθ' ἕκαστα τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν πολιτείαν κρίνειν.* Scribi oportet: *τὰς ἀρχὰς, καὶ ταύτην πολιτείαν κρίνειν,* et hanc demum (quæ ita constituta sit) rempublicam putare.

Ibd. c. 9 extr. (7, 6): *Δεῖ . . . καὶ σώζεσθαι (τὴν πολιτείαν) δι' αὐτῆς καὶ μὴ ἐξωθεῖν, καὶ δι' αὐτῆς μὴ τῷ πλείους ἐξωθεῖν εἶναι τοὺς βουλομένους (εἴη γὰρ ἂν καὶ πονηρᾶ πολιτεία τοῦθ' ὑπάρχον), ἀλλὰ κ. τ. λ.* Tollendum alterum ἐξωθεῖν male ex superiore versu repetitum; exclusa salute, quæ extrinsecus afferatur, dicitur, qua ratione per se servari resp. debeat.

Ibd. c. 11 aliquanto post init. (9, 4): *ἔτι δ' ἤκιοθ' οὗτοι φιλαρχοῦσι καὶ βουλαρχοῦσιν' ταῦτα δ' ἀμφοτέρω βλαβερά ταις πόλεσιν.* Mire homines genere, divitiis, viribus excellentes minime φιλαρχεῖν dicuntur, neque minus mire, inutile reip. esse, homines imperandi et magistratuum gerendorum cupidos non esse. Etiam minus ad reipublicæ utilitatem pertinet, tales homines senatus principatum tenere; id autem in inscriptionibus, apte ad compositionis formam, βουλαρχεῖν significat. Pro φιλαρχοῦσι non dubito, quin

Aristoteles φιλεργούσει posuerit; alterum quid fuerit, non reperio.

Ibd. c. 11 sub fin. (9, 12): Τῶν δ' ἄλλων πολιτειῶν . . . ποίαν πρώτην θετίον καὶ δευτέραν . . . διωρισμένης τῆς ἀρίστης οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν. Δεῖ γὰρ ἀναγκαῖον εἶναι βελτίω τὴν ἐγγύτητα ταύτης κ. τ. λ. Scrib.: ἰδεῖν. Ἀναγκαῖον γὰρ εἶναι βελτίω κ. τ. λ. Cum ex ἰδεῖν geminando ortum esset δεῖ, transpositum est γάρ.

Ibd. c. 13 sub fin. (10, 10): δι' ὀλιγανθρωπίαν γὰρ οὐκ εἶχον πολὺ τὸ μῖσον, ὥστ' ὀλίγοι τε ὄντες τὸ πληθος καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν μᾶλλον ὑπέμενον τὸ ἄρχεσθαι. Scribendum: καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν φαῦλοι ὑπέμενον τὸ ἄρχεσθαι.

Ibd. c. 14 aliquanto post init. (11, 3): συνίεναι δὲ μόνον περὶ τε νόμων θύσεως καὶ τῶν περὶ τῆς πολιτείας καὶ τὰ παραγγελλόμενα ἀκουσομένους ὑπὸ τῶν ἀρχόντων. Tollendum prius καὶ, ut sit: περὶ τε νόμων θύσεως τῶν περὶ τῆς πολιτείας καὶ . . . ἀκουσομένους κ. τ. λ.

Ibd. c. 15 circa med. (12, 7): ἢ τυγχάνουσι μὲν τινες οὔσαι καὶ κατ' αἰτάς τὰς διαφορὰς τῶν ἀρχῶν. Scribendum: τινες οὔσαι καὶ κατ' αἰτάς τὰς διαφορὰς τῶν πολιτειῶν διαφοραὶ τῶν ἀρχῶν. Erroris causa manifesta est. Requiritur διαφοραὶ Victorius et alii viderunt, sed διαφορὰς male sustulerunt.

Ibd. c. 15 sub fin. (12, 13): τίνα δὲ τίσις οὐμφίρει καὶ πῶς δεῖ γίνεσθαι τὰς καταστάσεις, ἅμα ταῖς δυνάμεισι τῶν ἀρχῶν καὶ τίνες εἰσὶν, ἔσται φανερόν. Rectum erit: ἅμα ταῖς δυνάμεισι τῶν ἀρχῶν, αἵτινές εἰσιν, ἔσται φανερόν.

Lib. V c. 8 post init. (7, 2): ὥσπερ τὰς οὐσίας αἱ μικραὶ δαπάναι δαπανῶσι πολλάκις γινόμεναι. Pro δαπανῶσι aliud verbum Aristoteles posuerat effectum significans (exhauriunt, consumunt); quod fuerit (ἀναλοῦσι, ἀπαρίουσι), non facile dictu est.

Ibd. c. 11 post med. (9, 13): διὸ δεῖ, καὶν μὴ τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἐπιμέλειαν ποιῆται (ὁ τύραννος), ἀλλὰ τῆς πολιτικῆς, καὶ δόξαν ἐμποιεῖν περὶ αὐτοῦ τοιαύτην. Scribendum esse τῆς πολεμικῆς et res ipsa demonstrat (— πολιτικῆ enim ἀρετῆ longissime a tyranno abest; hoc loco de ea agitur, quæ faciat, ut tyrannus non εὐκαταφρόνητος sit —) et quæ c. 12 init. (9, 21 et 22) legitur: καὶ διὰ τὸ πολεμικὸς γενέσθαι Κλεισθένης οὐκ ἦν εὐκαταφρόνητος, tum: Περίανδρος δὲ ἐγένετο μὲν τυραννικὸς, ἀλλὰ πολεμικὸς (et ea virtute 44 annos tyrannidem tenuit).

Lib. VI c. 2 med. (1, 8): τὸ τῆν ἐκκλησίαν κυρίαν εἶναι πάντων (ἀρχὴν δὲ μηδεμίαν μηθενὸς ἢ ὅτι ὀλιγίστων) ἢ τῶν μεγίστων κυρίαν. Scribendum et oratio distinguenda sic: τὸ τ. ἐκκ. κυρίαν εἶναι πάντων, ἀρχὴν δὲ μηδεμίαν μηθενὸς ἢ ὅτι ὀλιγίστων ἢ μὲ τῶν μεγίστων κυρίαν.

Ibd. c. 4 ante med. (2, 5): πρὸς δὲ τὸ κατασκευάζειν γεωργὸν τὸν δῆμον τῶν [τε] νόμων τινὲς τῶν παρὰ τοῖς πολλοῖς κειμένων τὸ ἀρχαῖον χρήσιμοι πάντες, ἢ τὸ ὅλως κ. τ. λ. Scrib.: χρήσιμοι πάντως. Sed præterea in illis τοῖς πολλοῖς aut subest nomen populi aut tollendum τοῖς.

Lib. VII c. 1 med. (1, 4): "Ὅλως τε δῆλον ὡς ἀκολουθεῖν γήσομεν τὴν διάθεσιν τὴν ἀρίστην ἐκάστου πράγματος πρὸς ἄλλα κατὰ τὴν ὑπεροχὴν, ἤνπερ εἴληφε διάστασιν ὧν φαρὶν ἀντίας εἶναι διαθίσεις ταύτας. Sententiam perspexit Schneiderus viditque subiectum verbi εἴληφε esse in ὧν, sed nimis licenter verba mutavit. Aut tollendum διάστασιν, ut sit: κατὰ τὴν ὑπεροχὴν, ἤνπερ εἴληφεν, ὧν φαρὶν κ. τ. λ., aut interponendum καί: κατὰ τὴν ὑπεροχὴν, ἤνπερ εἴληφε, καὶ διάστασιν, ὧν φαρὶν κ. τ. λ.

Ibd. c. 3 ante med. (3, 3): καὶ μήτε πατέρα παίδων μήτε παῖδας πατρὸς μήθ' ὅλως φίλον φίλου μηθίνα

ὑπολογεῖν μηδὲ πρὸς τοῦτο φροντίζειν. Et genetivi et μηθίνα ostendunt in verbo prorsus inusitato subesse μηθίνα ὑπόλογον. Sed desideratur infinitivus, qui videtur εἶναι fuisse (ut dicitur λόγον εἶναι τινός), etsi alibi ποιεῖσθαι ponitur.

Ibd. c. 11 paulo post init. (10, 2): ὥστε μηδέποτε ὑπολείπειν εἰρηγομένους τῆς χώρας διὰ πόλεμον. Scribendum opinor εἰρηγομένοις. (Paulo ante ταυτό γ' εἰρηροῦθαι διὰ τοῦ κατασκευάζειν pro εὔρηται.)

Ibd. c. 13 aliqu. post init. (12, 2): Οἱ δ' εὐθύς οὐκ ὀρθῶς ζητοῦσι τὴν εὐδαιμονίαν, ἐξουσίας ὑπαρχούσης. Scribendum: οἱ δ' ἀνθίς. Refertur hoc ad superius illud: ἀλλὰ τούτων τοῖς μὲν ἐξουσία τυγχάνειν, τοῖς δ' οὐ.

Ibd. c. 13 post med. (12, 5): Ἀναγκαῖον τοίνυν... τὰ μὲν ὑπάρχειν, τὰ δὲ παρασκευάσαι τὸν νομοθέτην. Διὸ κατ' εὐχὴν εἰχόμεθα τὴν τῆς πόλεως οὐσασιν, ὧν ἡ τύχη κυρία. Sententiam vidit Coraes. Scribendum: διὸ καὶ τυχεῖν εἰχόμεθα τὴν τῆς πόλεως οὐσασιν, ὧν κ. τ. λ. Quamobrem (quoniam quædam ὑπάρχειν δεῖ) etiam precamur, ut urbi condendæ ea contingant, quæ in fortunæ arbitrio sunt.

Ibd. c. 13 sub fin. (12, 6): ἔνια γὰρ ἐστὶ διὰ τῆς φύσεως, ἐπαμφοτερίζοντα διὰ τῶν ἐθῶν ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ τὸ βέλτιον. Scrib.: ἔνια γὰρ ἐστὶν ἴδια τῆς φύσεως κ. τ. λ. (Sed sic iam Coraes.)

Ibd. c. 14 init. (13, 1): τοῦτο δὴ σκεπτέον, εἰ ἐτέρους εἶναι δεῖ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀρχομένους ἢ τοὺς αὐτοὺς διὰ βίου. Hoc neque recte dicitur (ἐτέρους εἶναι pro ἐπαλλάττειν) neque iis, quæ sequuntur, aptum est. Tollendum ἢ, ut sit: εἰ ἐτέρους εἶναι δεῖ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀρχομένους, τοὺς αὐτοὺς διὰ βίου: debeantne separati esse imperantes et qui parent, ita ut iidem semper in alteroutro numero maneant.

Ibd. c. 16 med. (14, 7): τοῖς δὲ περὶ τὴν ὥραν χρόνοις ὡς οἱ πολλοὶ χροῶνται καλῶς καὶ νῦν, ὀφείσαντες

χειμῶνος τὴν συναυλίαν ποιεῖσθαι ταίτην. Tollendum ὡς, ortum ex οἷς litteris: τοῖς δὲ . . . χρόνοις οἱ πολλοὶ κ. τ. λ.

Lib. VIII c. 5 aliqu. post init. (4, 5): 'Ἄλλ' εἰ τοῦτ' ἐστὶ τοιοῦτον, τίνος ἂν ἐνεκα δίοι μανθάνειν αὐτοὺς, ἀλλὰ μὴ, καθάπερ οἱ τῶν Περσῶν καὶ Μήδων βασιλεῖς, ἄλλων αὐτὸ ποιοῦντων, μεταλαμβάνειν τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς μαθήσεως. Scribendum: κοῦ τῆς μαθήσεως. Hoc illis concessum erat, ἄλλων αὐτὸ (τὸ μανθάνειν) ποιούντων.

Ibd. c. 5 paulo ante fin. (5, 8) de habitu audientium ad diversas harmonias: ὥστε ἀκούοντας . . . μὴ τὸν αὐτὸν ἔχειν τρόπον πρὸς ἐκάστην αὐτῶν, ἀλλὰ πρὸς μὲν ἐνίας ὀδυρτικωτέρως καὶ συνεσιχότως μᾶλλον, . . . πρὸς δὲ τὰς μαλακωτέρως τὴν διάνοιαν. Scribendum videtur συντετηχότως. Novi ξύστασιν τῆς γνώμης apud Thucyd. VII, 71 et quæ ibi comparantur. Sed longe illa ab ὀδυρμῷ distat.

Ibd. c. 6 med. (6, 4) scribendum: εἰ μῆτε τὰ πρὸς τοὺς ἀγῶνας τοὺς τεχνικοὺς οὐντείνοντα διαπονοῖεν μῆτε τὰ θαυμάσια καὶ περιττὰ τῶν ἔργων . . ., ἀλλὰ κατὰ τὰ τοιαῦτα (vulgo: ἀλλὰ καὶ τὰ τοιαῦτα) μέχριπερ ἂν δύνωνται χαίρειν τοῖς καλοῖς μέλεσι κ. τ. λ.

In libris de anima ad rerum obscuritatem molesto et incondito scribendi genere auctam accedunt menda commentariis antiquis vetustiora et ita inveterata oblectaque, ut reperiri vix, tolli omnino non possint. Equidem unum et alterum fere levius tentavi, quæ ponam brevissime. Paucissimi enim hæc curabunt.¹⁾

Lib. I c. 2 p. 404 a Bekk. (§ 3 Trendelenburg) sublata interpolatione sic scribendum est: ἀπείρων γὰρ ὄντων σχημάτων καὶ ἀτόμων, οἷον ἐν τῷ αἴρι τὰ καλούμενα

¹⁾ Torstrikii sententia de prior editione brevior uti non possum.

ξύματα, ἃ φαίνεται ἐν ταῖς δια τῶν θυρίδων ἀκτίσιν, τὴν πανσπερμίαν στοιχεῖα (Democritus) λέγει τῆς ὅλης φύσεως (ὁμοίως δὲ καὶ Λεύκιππος), τούτων δὲ τὰ σφαιροειδῆ ψυχῆν. In codicibus, non exspectato periodi decursu, post ἀτόμων interponitur: τὰ σφαιροειδῆ πῦρ καὶ ψυχῆν λέγει, male ab atomorum universa mentione separatis, quæ eo pertinent: οἶον . . . ἀκτίσιν, deinde inter ἀκτίσιν et πανσπερμίαν interponitur ὦν.

Ibd. c. 2 p. 405 a (§ 10): Ἐπομένως δὲ τοῖτοις καὶ τὴν ψυχῆν ἀποδιδόασιν· τό τε γὰρ κινητικὸν τὴν φύσιν τῶν πρώτων ὑπειλήφασιν. Nihil est κινητικὸν τῶν πρώτων, necdum dicitur, quid animam definiant esse (id enim post sequitur), sed quomodo fiat, ut, prout unam pluresve ἀρχάς statuunt, idem transferatur ad animam. Duo Bekkeri codices recte omittunt τε. Scribendum: τὸ γὰρ μιμητικὸν τὴν φύσιν τῶν πρώτων ὑπειλήφασιν: id enim animum putant, quod natura prima imitatur.

Ibd. c. 4 p. 408 a (§ 5) scrib.: ἐτι δὲ λέγομεν pro: ἐτι δὲ εἰ λέγομεν. Et λέγομεν habent quattuor Bekkeri codices.

Ibd. c. 4 p. 408 b (§ 11) scribi debet: εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα τὸ λυπεῖσθαι ἢ χαίρειν ἢ διανοεῖσθαι κινήσεις εἰσὶ, καθ' ἕκαστον κινεῖται τούτων (vulgo: καὶ ἕκαστον κινεῖσθαι τούτων), τὸ δὲ κινεῖσθαι ἐστὶν ὑπὸ τῆς ψυχῆς. Noto usu pro κινεῖν ταῦτα καθ' ἕκαστον dicitur κινεῖν καθ' ἕκαστον τούτων (vid. Stallbaum. ad Platon. de rep. IV p. 436 B); sed Aristoteles non solum pro accusativo hoc posuit, sed etiam pro nominativo, ut: καθ' ἕκαστον τούτων κινεῖται idem sit atque: κινεῖται τούτων ἕκαστον.

Lib. II c. 9 p. 421 b (§ 4) scribendum est: ἔστι δὲ ὥσπερ καὶ ἐκάστη τῶν αἰσθήσεων ἢ μὲν τοῦ ἀκουστοῦ καὶ ἀνηκούστου, ἢ δὲ τοῦ ὄρατοῦ καὶ ἀοράτου, καὶ ἢ ὄσφρησις τοῦ ὀσφραντοῦ καὶ ἀνοσφράντου, omisso ἢ ἀκοή, quod post ὥσπερ additum (ὥσπερ ἢ ἀκοή καὶ ἐκάστη) sententiam perturbat, quoniam et olfactus non

cum uno auditu, sed cum omnibus sensibus comparatur et illa partitio ἡ μὲν . . . ἡ δὲ ad universam sensuum mentionem refertur. Additum est ἡ ἀκοή propter καί.

Ibd. c. 10 p. 422 a (§ 3) primum oratio sic interpungenda: ὥσπερ γὰρ ὁ μικρὸς ψόφος ἀνήκουστος, τρόπον τινὰ καὶ ὁ μέγας τε καὶ ὁ βίαιος. Vulgo comma transfertur post τρόπον τινά. Sequuntur hæc: ἀόρατον δὲ τὸ μὲν ὅλως λέγεται, ὥσπερ καὶ ἐπ' ἄλλων τὸ ἀδύνατον, τὸ δ' εἰς πεφυκὸς μὴ εἶη ἢ φαύλως, ὥσπερ τὸ ἀπουν καὶ τὸ ἀπύρηνον. Videntur separari absolute invisibile (— in Aristotele licere debet barbare loqui —) (τὸ μὲν) et prope invisibile (τὸ δ'). Verum quod de hoc ponitur, apertissime utrumque comprehendit: εἰς μὴ πεφυκὸς εἶη (absolute) ἢ φαύλως (ut prope invisibile sit); et eodem pertinent adiecta illa ὥσπερ καὶ ἐπ' ἄλλων τὸ ἀδύνατον, quæ significant etiam in aliis rebus τὸ ἀδύνατον non semper absolute dici. Scripserat Aristoteles aut: ἀόρατον δὲ ὅλως λέγεται, ὥσπερ καὶ ἐπ' ἄλλων τὸ ἀδύνατον, ὅτεν (aut ὃ ἂν) μὴ πεφυκὸς εἶη ἢ φαύλως, ὥσπερ κ. τ. λ., aut similiter.

Ibd. c 11 p. 424 a (§ 12): ἀναπτον δ' ἐστὶ τὸ τε μικρὰν ἔχον πᾶμπαν διαφορὰν τῶν ἀπτόων, οἷον πίπτονθεν ὃ ἀήρ, καὶ τῶν ἀπτόων αἱ ὑπερβολαὶ, ὥσπερ τὰ φθαρτικὰ. Nihil huc pertinere videtur differentia tangibilium aut differentia ab aliis tangibilibus, sed intangibilitas hæc non absoluta (exigua tangibilitas) causam habet exiguam differentiam rei, quæ tangenda erat (ut aëris), a tangentibus; nam sensus nascitur ex differentia et conflictu. Scribendum igitur: μικρὰν ἔχον πᾶμπαν διαφορὰν τῶν ἀπτόωντων.

Lib. III c. 1 p. 424 b (§ 1). Interpungi oratio sic debet: Εἰ γὰρ παντός, οὗ ἐστὶν αἰσθησις, ἀφή, καὶ νῦν αἰσθησθῆναι ἔχομεν κ. τ. λ. Audiri ἐστὶν ἀφῆret. Vulgo scribitur: οἱ ἐστὶν αἰσθησις ἀφή.

Ibd. c. 2 p. 426 b (§ 9). Quæ sentiantur, Aristoteles ait, cum *εὐκρινῆ καὶ ἀμυγῆ ἄγεται εἰς τὸν λόγον* (ad rationem adducantur, ut neque nimia neque exilia sint), iucunda esse, velut τὸ ὄξυ ἢ γλυκί ἢ ἀλμυρόν. Deinde addit: ὅλως δὲ μᾶλλον τὸ μικτόν συμφωνία ἢ τὸ ὄξυ ἢ βαρὺ, ἀφῆ δὲ τὸ θερμαντόν ἢ ψυκτόν. In his recte Torstrikus vidit separanda a ceteris esse prima: ὅλως δὲ μᾶλλον τὸ μικτόν (universe tamen magis iucunda sunt mixta et composita). Sed iniuria reliqua tollit, quæ exempla continent compositorum magis iucundorum appositione adiuncta, ut supra simplicium: ὅλως δὲ μᾶλλον τὸ μικτόν, συμφωνία ἢ τὸ ὄξυ ἢ βαρὺ, . . ἢ τὸ θερμαντόν ἢ ψυκτόν. Apparet, ubi puncta posui, neque ἀφῆ, quod in codicibus est, neque ἀφῆ, quod apud Simplicium et Philoponum, ferri posse, sed requiri vocabulum mixtam temperaturam significans, quæ in tactu eodem modo ad θερμαντόν et ψυκτόν se habeat, quo in auditu concentus ad acutum et grave; ea est ἀλία. Scripsisse igitur puto Aristotelem: ἀλία δ' ἢ τὸ θερμαντόν ἢ ψυκτόν, sed eam scripturam iam ante veterum enarratorum ætatem depravatam esse.

Ibd. paulo post (§ 12) scribendum: οὐ κατὰ συμβεβηκός τὸ ὅτι (pro τὸ ὅτι).

Ibd. c. 3 p. 427 b (§ 4): ὅτι δ' οὐκ ἔστιν ἢ αὐτῆ νόησις καὶ ὑπόληψις, φανερόν. De νόησει omnino non agitur, sed cum dictum esset, ὑπόληψιν non esse ἀνευ φαντασίας, ostenditur, non eadem tamen hæc esse: ὅτι δ' οὐκ ἔστιν (auditor φαντασία) ἢ αὐτῆ καὶ ὑπόληψις, φανερόν. Non intellectum καὶ post ἢ αὐτῆ effecit, ut adderetur substantivum pravum. Et omittitur νόησις in cod. Parisiensi 2034 (vid. Trendelenb. præf. p. LX). Hæc quoque tamen interpolatio Philopono et Simplicio antiquior est.¹⁾

¹⁾ III c. 3 p. 428 a (§ 7) notaram tollenda verba τότε ἢ ἀληθῆς ἢ ψευδῆς. Eadem notasse video Torstrikium.

Ibd. c. 6 p. 430 b (§ 5) scribendum videtur: *χωρίς δὲ ἐκότερον νοῶν τῶν ἡμίσεων διαιρεῖ καὶ τὸν χρόνον ἄμα τότε οἰοῖ μῆκη.* (Edd. ἄμα· τότε δ' οἰοῖ μῆκη.)

Rhetoricorum lib. I c. 2 p. 1356 a: *φανερὸν, ὅτε ταῦτα ἐστὶ λαβεῖν τοῦ συλλογίσασθαι δυναμίνου καὶ τοῦ θεωρῆσαι περὶ τὰ ἤθη καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τρίτον τοῦ περὶ τὰ πάθη, τί τε ἕκαστόν ἐστι τῶν παθῶν καὶ ποιόν τι.* Tollendum τοῦ post τρίτον ortum aut ex præcedenti syllaba aut interpolando, constructione non intellecta. Tria sunt, *περὶ ἃ θεωρεῖν posse oportet, περὶ τὰ ἤθη καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τρίτον περὶ τὰ πάθη.*¹⁾

Ibd. c. 4 p. 1360 a: *ἔνα πρὸς τούτους καὶ συνθήκαι καὶ συμβολαὶ γίνονται.* Scrib. *σύμβολα.* Sic enim apud Græcos appellantur, de quibus hic agitur, pacta de litibus mercatorum diversarum civitatum (*ἀπὸ συμβόλων δίκαι*); *συμβολαί* (collationes) ab hac re alienissimæ sunt.

Ibd. c. 4 p. 1360 a videndum, ne scribi debeat: *περὶ ὧν μὲν οὖν ἐπαθεῖν* (pro *ἔχειν*) *δεῖ τὸν μέλλοντα συμβουλεύειν, τὰ μίγιστα τοσαῦτά ἐστιν.*

Ibd. c. 5 p. 1362 a inter fortunæ bona et prospera ponitur: *ἢ εἰ μὴ ἤλθε μόνος ἀεὶ φοιτῶν, οἱ δὲ ἄπαξ ἐλθόντες διεφθάρσαν.* Nihil est *μὴ ἤλθε.* Videtur fuisse: *ἢ εἰ μὴ δὲ ἐπαθε μόνος ἀεὶ φοιτῶν, οἱ δὲ κ. τ. λ.*

Ibd. c. 12 p. 1372 b oratio sic interpungenda est: *ἀδικουῖσι δὲ τοὺς τοιούτους καὶ τὰ τοιαῦτα· τοὺς ἔχοντας, ὧν αὐτοὶ ἐνδεεῖς κ. τ. λ.* Promittitur hominum et rerum enumeratio; hominum, quibus iniuriam faciunt iniusti, primum genus sunt *οἱ ἔχοντας ὧν αὐτοὶ ἐνδεεῖς.*

¹⁾ Lib. I c. 1 p. 1354 b, cum uter sole minore Spengelii exemplo in vol. I rhetorum Græcorum apud Teubnerum 1853 editorum, annotavi pro *συνήθηται* scribendum *συνήθηται*. Nunc ex maiore Spengelii editione idem Mureto video recte placuisse.

Ibd. c. 12 p. 1373 a: *καὶ οἷς χαρισϋνται ἢ φίλοις ἢ θαναταζομένοις ἢ ἔρωμένοις κ. τ. λ.* Enarrare conatur Spengelius: *καὶ οὖς ἀδικοϋντες χαρισϋνται.* Hoc dativo significari nequit; scribendum: *καὶ ἐν οἷς.* Paulo post, ubi scribitur: *καὶ τοὺς ὑπ' ἄλλων μέλλοντας, ἂν μὴ αὐτοί, ὡς οὐκίτι ἐνδεχόμενον βουλευόασθαι,* apparet (maxime ex hac adiectione et ex sequentibus) significari, qui iniuriam facturi sint, nisi ipsi (ii, de quibus agitur,) occupaverint facere. Tollendum igitur ὑπ' ἄλλων, ex prava enarratione ortum.

Ibd. c. 15 p. 1377 a: *ἰάν τε ὑπεναντία ὧσι (αἱ βᾶσανοι) καὶ μετὰ τοῦ ἀμφισβητοϋντος, διαλύοι ἂν τις τᾶληθῆ λέγων καθ' ὅλου τοῦ γίνους τῶν βυσύων.* Tollendum τᾶληθῆ ex versu proximo altero huc translatum. Impugnandum esse dicitur totum genus; quam vere impugnetur, nihil ad rem.

Ibd. c. 15 p. 1377 a scribendum: *διότι ὁ μὲν ὁμόσας οὐκ ἀποδίδωσι, τοῦ δὲ (pro τοὺς δὲ) μὴ ὁμόσαντος οἴεται καταδικάσειν.*

Lib. II c. 3 p. 1380 b: *πάντι γὰρ ὄργην ὁ χρόνος πάτει δὲ καὶ ἐτίρου ὄργην μείζω ἢ παρ' ἄλλον ληφθεῖσα τιμωρία πρότερον.* Scrib.: *πάτει δὲ καὶ ἐτίρου ὄργη μείζων ἢ παρ' ἄλλον ληφθεῖσα τιμωρία πρότερον.*

Ibd. c. 6 p. 1384 a: *καὶ τὸ ὑφ' ἐτίρου εὐ πάοχειν, καὶ τὸ πολλάκις, καὶ, ὃ εὐ ἐποίχοεν, ὄνειδίξειν· μικροψυχίας γὰρ πάντα . . . σημεῖα.* Vitiosum ὑφ' ἐτίρου. Nam εὐ πάοχομεν semper ab aliis, nec in eo per se μικροψυχία est. Fuitne: *ὑφ' ὑποδεεστίρου?*

Ibd. c. 15 p. 1390 b: *κατὰ τὸ μὴ ἐξίστασθαι τῆς φήσεως· ὅπερ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐ συμβαίνει τοῖς εὐγενέσιν, ἀλλ' εἶσιν οἱ πολλοὶ εὐτελεῖς.* Loquitur de τοῖς πολλοῖς τῶν εὐγενῶν. Ii non εὐτελεῖς sunt, sed ἐντελεῖς Aristotelis sententia.

Ibd. c. 20 p. 1394 a: *Δει δὲ χρῆσθαι τοῖς παραδείγμασι μὴ ἔχοντα μὲν ἐνθυμήματα ὡς ἀποδείξειςιν (...), ἔχοντα δὲ ὡς μαρτυρίας, ἐπιλόγῃ χρώμενον τοῖς ἐνθυμήμασιν.* Hoc ceteris præceptis vehementer repugnat, ἐνθυμήματα, in quibus nervus est confirmationis, epilogi loco exemplis superponenda esse; et statim contrarium subiicitur: *προτιθέμενα μὲν γὰρ . . ., ἐπιλεγόμενα δὲ μαρτυρίας, ὁ δὲ μάρτυς πανταχοῦ πιθανός,* quæ de exemplis dici apertissimum est (ὡς μαρτυρίας). Itaque hæc ἐπιλέγεσθαι debent, non τὰ ἐνθυμήματα. Scribendum: *ἐπιλόγῃ χρώμενον ἐπὶ τοῖς ἐνθυμήμασιν.*¹⁾

Ibd. p. 21 p. 1394 b in versu trochaico ignoti poetæ: *θνητὰ χρὴ τὸν θνητὸν, οὐκ ἀθάνατα τὸν θνητὸν φρονεῖν,* ineptissime repeti τὸν θνητὸν apparet, sententiamque sic absolvi debere: *θνητὰ χρὴ τὸν θνητὸν, οὐκ ἀθάνατα φρονεῖν.* Sed ita perit versus. Is sic fere scribendus est:

*θνητὰ χρὴ τὸν θνητὸν, ἀθάνατ' ἀθανάτους
(ἐάν?) φρονεῖν.*

Iam recte se habent duo contrarie relata.

Ibd. c. 23 p. 1400 b: *καὶ Δράκοντα τὸν νομοθέτην, ὅτι οἶκ' ἂν ἀνθρώπου οἱ νόμοι ἀλλὰ δράκοντος.* Felici errore, si error est, apud Bekkerum ἂν excidit, quod ortum est ex proximi vocabuli prima syllaba.

Lib. III c. 2 init. p. 1404 b: *σημεῖον γὰρ ὅτι ὁ λόγος, ὡς εἰάν μὴ διγλοῖ, οὐ ποιήσει τὸ ἑαυτοῦ ἔργον.* Spengelius ὅτι et ὡς abundanter iuncta defendere conatur;

¹⁾ Cum solo minore exemplo Spengeliano uterer, et c. 9 p. 1387 a *ὄπλων κάλλος* scribendum conieci (pro *ὄπλα ἂν κάλλος*) et c. 12 p. 1388 b: *Τὴ δὲ ἤθη ποιοῖ τινες καὶ τὰ πάθη . . . κατὰ τὰς ἡλικίας καὶ τὰς τύχας.* Illud codices præter A habent, hoc Muretus aliique occuparunt, quibus frustra Spengelius repugnat.

sed quid signum est? et quo pertinet hæc signo demonstratio? Scribendum ὅτι omisso: *σημειον γὰρ ὁ λόγος, ὡς* (ο: ὡστε), *εἰ μὴ δηλοῖ, οὐ ποιήσει τὸ ἑαυτοῦ ἔργον.* Oratio signum est (mentem exprimens), ita ut, si non declarat (quod non facit, si ἀσαφής est), officio suo non fungatur. Librarius *σημειον* pro *σημειόν* ἐστι accipiens particulam subiecit.

Ibd. c. 8 p. 1408 b: ὁ δὲ τοῦ σχήματος τῆς λέξεως ἀριθμὸς ῥυθμὸς ἐστίν, οὐ καὶ τὰ μέτρα τμητά. Neque numeri neque rhythmī quæ sint *μέτρα τμητά*, scio, sed ut *σχῆμα λέξεως*, sic magis etiam *μέτρα* numero dividi posse: ἢ καὶ τὰ μέτρα τμητά.

Ibd. c. 9 p. 1409 b: τὸ δὲ μηδὲν προνοεῖν εἶναι μηδὲ ἀνύειν ἀγδίς. Et εἶναι et προνοεῖν aliena. Fortasse fuit: τὸ δὲ μηδὲν πρὸ ὁδοῦ εἶναι aut tautum τὸ δὲ μηδὲν προιέναι.

Ibd. c. 15 p. 1416 a: ἢ ἀντικαταλλάττεσθαι ἀδικοῦντα, εἰ βλαβερόν, ἀλλὰ καλόν, εἰ λυπηρόν, ἀλλ' ὠφέλιμον, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον. Nullus hic iniuriæ locus. Videtur fuisse ἀντιδικοῦντα.

Ibd. paulo post (de modo diluendæ calumniæ): ἄλλος (τρόπος), εἰ ἄλλους διέβαλεν, ἢ ἄλλος αὐτοῦς, ἢ ἄνευ διαβολῆς ὑπελαμβάνοντο ὡπερ αὐτοῦς νῦν, οἱ πεφύγαοιν οὐκ ἔνοχοι. Defensio ducitur ex aliis, quos calumnia infamavit aut sine calumnia mala opinio, sed qui post innocentes reperti sunt. Ad hanc sententiam inepta illa ἢ ἄλλος αὐτοῦς. Scribendum: εἰ ἄλλους διέβαλεν ἢ ἄλλος ἢ αὐτοῦς (aut hic ipse, qui nunc quoque eum, qui se defendit).

Ibd. c. 17 init. p. 1417 b scribendum et oratio interpungenda sic: οἷον εἰ ὅτι οὐ γίγονεν, ἀμφισβητεῖται ἐν τῇ κρίσει, δεῖ τούτου μάλιστα τὴν ἀπόδειξιν φέρειν. (Vulgo: ἀμφισβητεῖ, ἐν τῇ κρίσει δεῖ.) Paulo post scribendum: καὶ ὅτι οὐ τοσόνδε ἢ ὅτι δι-

καίως, ὡσαύτως ὡς καὶ περὶ τοῦ γενέσθαι τοῦτο ἀμ-
φιοβήτῃσι.

Ibd. p. 1418 a sub fin. (de Gorgia semper materiam
reperiente ad proxima et adiuncta egrediendo) scribendum:
ὁμοίως δὲ καὶ ἀνδρίαν (ἐπαινεῖ) ἢ τὰ καὶ τὰ ποιεῖ ἢ
τοιόνδε ἔστιν. Persequitur opera fortitudinis et eam
describit. (Vulgo: ἢ τὰ καὶ τὰ ποιεῖ ὃ τοιόνδε, sed codex
optimus ποιεῖ ἢ τοιόνδε.)

Ibd. c. 18 p. 1419 a: οἶον Σωκράτης, Μελέτῃου οὐ
φάσκοτος αἰτὸν θεοὺς νομίζειν, εἶρηκεν ὡς ἂν δαι-
μόνιον τι λίγοι, ἤρετο, εἰ οὐχ οἱ δαίμονες ἦτοι θεῶν
παιδες εἴεν ἢ θεῖόν τι κ. τ. λ. Coniungitur necessario
Σωκράτης ἤρετο. Εἶρηκεν, quod pro εἶπεν in narrando
pravum est, ad Meletum pertinet; nam ex eo, quod is de
genio Socratis dixerat, Socrates interrogandi occasionem
cepit. Sententiæ satisfaciet: εἰρηκότος δὲ, ὡς δαιμό-
νιον τι λίγοι.

Appendicis loco brevissime subiungam, quæ in Theo-
phrasti characteribus, cum eos a collega amicissimo
Ussingio editos a. 1868 relegi, annotavi ab aliis, quod
sciam, non occupata. Nam quædam, in quæ incideram,
aliis iam in mentem venisse intellexi, ut char. 14: ἡδὺ γε
τῶν ἄστρον ὄζει. In præfatione igitur subditiicia init.
scribendum videtur: τί ἄρα δῆποτε (pro τί γὰρ δ.), char.
4: λαθεῖν κατολέοας μετ' αὐτῆς . . . τὰ ἐπιτήδεια
(καταλέοας), char. 5 extr.: ὑστερον ἐπεισιέναι ἔν'
εἶπη τῶν τις θεωμένων (ἐπεισιόν ἐπὶ τῶν θεωμένων),
char. 8 init.: πῶς ἔχει: περὶ τοῦ τι εἶπεν καινόν; (περὶ
τοῦδε εἶπεν), char. 16: ἐπὶ κρήνη ἀπονιψάμενος
(ἐπιχρωνῆν), char. 18: Ποῦ οοι καταθῶ; οὐ γὰρ σχο-
λάζω πω, εἶπεν· Μηδὲν πραγματεύου· ἐγὼ γάρ,
ἕως ἂν οὐ σχολάζω, συνακολουθήσω (πόσου κατάθου
. . . πω πέμπειν, Μηδὲν . . . ἐγὼ γὰρ ἂν οὐ), char. 21:
ἀμέλει δὲ καὶ συνδιοικήσαντά τι ἰδιοποιήσασθαι

παρὰ τῶν προταγίων, ὅπως (καὶ συνδιοικήσασθαι).
 char. 22: ἐπιγράψας μέλανι τὸ ὄνομα (μὲν αὐτοῦ τὸ),
 char. 23: συνοφαντηθῆναι περαιτέρω φίλος εἶναι, ἢ προσ-
 ἕκει, Μακεδόσι (περαιτέρω φιλοσοφεῖν προσῆκε), char.
 30: ὑποπρίασθαι φίλον καὶ ἐπιβαλὼν ἀποδόσθαι
 (rem, quam amicus empturus sit, sibi emere et aucto pretio
 ei vendere, pro: φίλον ἐπιλαβών).

Liber IV.

Cap. I.

Polybius, Diodorus Siculus.

Scriptoribus Atticis adiunximus Aristotelem, sermonis quoque ipsius forma (non solum dicendi genere) ab illis satis seiunctum, sed tamen Demosthenis æqualem, ut non in temporis intervallo, sed in origine eius, consuetudine, ingenio posita sit diversitatis causa. Transimus ad scriptorem ab Aristotele et Demosthene integro seculo et dimidio distantem, in exponendo, quemadmodum Græci reliquique populi sub Romanorum imperium redacti sint, ea Græci sermonis forma, quæ communis appellatur, utentem, ab illo ad Augustæ ætatis scriptores venturi. Sunt autem hi scriptores, ut a proprietate ingenii Attici et artium Græcarum flore remoti, ita et rerum genere et ipsa scribendi forma, si non suavi et ornata, at perspicua fere et stabili faciliores quam quos hactenus tractavimus. Itaque eam, quam ab initio propositam mihi dixi quamque materiæ amplitudo postulat, scribendi brevitate iam magis sequi licebit, emendationum causis aut omissis aut verbo significatis.

Polybium cum iuvenis maxime rerum Romanarum causa studiose legerem, Schweighæuseri copiis utens, complura emendavi; eorum alia iam tum, cum ante decem et paulo plus annos Livium tractans magnas Polybii partes Bekkeriano exemplo utens percurrerem, occupata ab aliis

vidi, quædam postea a Dindorfio, Hultschio, aliis præcepta intellexi. Restant pauca nec magna.¹⁾

Lib. I, 29, 6: *Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι κηρῖσαντες . . . , ἐτι δὲ πρεσβεντάς εἰς τὴν Ῥώμην πέμψαντες τοὺς ἀπαγγελοῦντας . . . , μετὰ δὲ ταῦτα πάσῃ τῇ δυνάμει . . . ἀναξενύξαντες ὄρησαν κ. τ. λ.* Tollendum δὲ post *μετά*. Polybius et Diodorus similesque scriptores scribendi regulam sequentes nihil ex familiaris sermonis imitatione anacoluthi habent.

Lib. II, 6, 11: *ἀκρίτως μὲν κεχηρημένοι τότε τοῖς ἐνεργείαις, ἀφρότως δ' ἐξ ἀρχῆς βεβουλευμένοι.* Scrib.: *ἀχαρίστως μὲν κεχρ.*

Ibd. 21, 9: *νομίσαντες οὐχ ὑπὲρ ἡγεμονίας ἐτι . . . Ῥωμαίους τὸν πρὸς αὐτοὺς ποιήσασθαι πόλεμον.* Scr.: *ποιήσεσθαι.*

Ibd. 22, 11: *ἐνεχείρισαν ὁμοθυμαδὸν ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς πρὸς τοὺς (sic codd., non τὰ) κατὰ τοὺς πολεμίους, νομίζοντες κ. τ. λ.* Scrib.: *πρὸς τοὺς κατὰ τούτους τοὺς τόπους πολεμίους.* Nocuit similitudo vocum.

Lib. III, 25, 3 oratio sic interpungenda est: *ἐὰν συμμαχίαν ποιῶνται πρὸς Πύρρον, ἐγγραπτον ποιεῖσθωσαν ἀμφότεροι, adscribunto.* (Vulgo πρὸς Πύρρον ἐγγραπτον, ποιεῖσθωσαν.)

Ibd. 29, 10 scribendum: *περὶ δὲ τῶν μετὰ ταῦτα προσληφθσομένων αὐτῷ τούτῳ, τῷ μῆτε ξενολογεῖν (v. αὐτὸ τοῦτο, μῆτε ξενολογεῖν) μῆτ' ἐπιπάττειν μηδέτερος μηδὲν ἐν ταῖς ἀλλήλων ἐπαρχίαις καὶ συμμαχίαις, ὑπάρχειν τὴν ἀσφάλειαν (v. ὑπάρχειν τε τὴν ἀσφ.) πᾶσι τὴν παρ' ἀμφοῖν.*

Ibd. 40, 6: *πάλοι μὲν οἷον λοχῶντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν, οὐκ ἔχοντες δὲ τότε καιρὸν, μειωρι-*

¹⁾ Hultschianæ editionis primum volumen ad manum non fait.

ζόμενοι κ. τ. λ. Scrib.: οὐκ ἔχοντες δὲ καιρὸν, τότε μεταωριζόμενοι κ. τ. λ.¹⁾

Lib. IV, 57, 10: Οἱ δὲ παραιοπεσόντες ἀπειροπότως λαμπρῶς ἐχρήσαντο τοῖς πράγμασιν. Transpositione certa utendum (ut in proximo loco): Οἱ δὲ, παραιοπεσόντες λαμπρῶς, ἀπειροπότως ἐχρήσ. τ. πρ., cum fortiter feliciterque in urbem penetrassent, imprudenter rebus usi sunt ²⁾

Lib. VI, 43, 2: Ἐγὼ δὲ ταύτας μὲν ἐῷ· τὴν δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ Θεβαίων οὐ πᾶνν τι πολλοῦ προσδεῖσθαι πίπειομαι λόγον. Pronomen ταύτας ipsas Atheniensium et Thebanorum resp. aut solas aut cum ceteris comprehendit nec eas Polybius omittit (ἐῷ), sed commemorat. Scrib.: Ἐγὼ δὲ ταύτας μὲν (λέγω δὲ τὴν τῶν Ἀθηναίων καὶ Θεβαίων) οὐ πᾶνν τι πολλοῦ προσδεῖσθαι πίπειομαι λόγον. Cum non satis certum esset, quas resp. Polybius ταύτας diceret, definivit.

Lib. VIII, 33, 6: τοὺς ἐπιτηδαιοτάτους ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐφήκε διαρπάζειν τὰς Ῥωμαίων οἰκίας. Qui ἐπὶ τῶν πραγμάτων sunt, hoc est, rebus præpositi, non dimittuntur ad urbes populandas, sed οἱ ἐπιτηδαιοτάτοι ἐκ τῶν ταγμάτων.

Lib. IX, 28, 6: κατέφθειρε μὲν τιμῶν τὴν γῆν,

¹⁾ De III, 83, 4 vid. emendatt. Liv. p. 232. Lib. IV, 44, 4 e codicibus revocandum est: τῶν δ' ἔμπροσθεν ἀφῆσσι κατὰ φῶν, sed ante eas, id est, e regione earum (auf der Höhe von diesen Punkten). Τῶν pro τούτων ex usu Polybii in talibus locis; vid. IV, 64, 7 et 85, 2, V, 1, 10.

²⁾ V, 82, 10 nondum cognita Casauboni coniectura emendaveram: μεταξὺ (pro μετὰ) δὲ τούτων καὶ τῶν εἰς τὸν Μακεδονικὸν ῥόπον καθωπλισμένων τοὺς μετὰ Βεττάκου τοῦ Μακεδόνα ὄντας πιντακισχιλίους παρενέβαλεν. Cfr. de Byttaci copiis 79, 3. Macedonice armati in medio erant (82, 2 init.). His annectebatur dextrum cornu per illos expeditos Byttaci.

κατιφθειρε δ' αὐτῶν τὰς οἰκίας. Male inter se respondent τιμῶν et αὐτῶν. Respondebunt egregie: *τιμῶν τὴν γῆν . . . ἄπτων τὰς οἰκίας.*

Ibd. 30, 6: *Ἀγριοὺς μὲν γὰρ οὐχ οἶον δεῖν ἴσσωμινοὺς βλάβειν ὑμῶν τὴν χώραν, μεγάλην δὲ χάριν ἔξειν αὐτοὺς ὑπολαμβάνω τοῖς θεοῖς κ. τ. λ.* Nec deīn nec ἴσσωμινοὺς sensum habet. Scribendum: *οὐχ οἶον δεῖν οἰήσωμινοὺς βλάβειν κ. τ. λ.*, id est: *οὐχ οἶον δεῖν οἰήσεσθαι βλ* (non solum non vexandam putaturos terram vestram credo). Sæpius Polybius post huiusmodi verba participium futuri pro infinitivo posuit, ut c. 38, 7: *τί προσδοκᾶν δεῖ τοῦτους ἀπεργασυμίνοὺς.*¹⁾

Lib. XI, 16, 2 scribendum: *οἱ μὲν προδιαλελυκότες τὰς τάξεις τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῇ τῆς τάφρου καταβάσει ἀνιόντες* (codd. *τάφρου καταβαίνοντες*) *πρὸς ὑπερδεξιὸν τοὺς πολεμίους ἀποδειλιάουτες ἐτρέποντο.*

Ibd. § 6 et 8 bis eodem modo aberratum est; scribendum est enim: *καὶ μακρὰν αὐτῶν ἐν πορείᾳ διαβαλεῖ* (longo se agmine in itinere diffundet) et post: *μακρὰν ἐαντιοὺς δόντες ἐν πορείᾳ.* Utroque loco codices et editiones *ἐμπειρίας*, sine sensu.

Lib. XII, 25 i (Bekk.): *ὀλίγοι μὲν γὰρ πάντα ἐπιδίχονται διαθίσθαι τοὺς ἐνότιας λόγους.* Post γὰρ excidit *καίροί.*

Lib. XXIII, 10 a: *ὥστε ἐπαινοῦντά τινα κακῶς ἄμα ποιεῖν.* Scr.: *λίγειν.* Philopæmen, Archonem laudans, quod *πανουργῶς* egisset, simul *κακῶς ἔλεγεν* Vitium est enim *πανουργία.*

Lib. XXXI, 17 a: "Οτι ῥόδοι τὰλλα συζῶντες

¹⁾ IX, 39, 4 restituendum *καὶ: καλὸν γε ταύτης τῆς συμμαχίας μετασχεῖν καὶ κατὰ προαίρεσιν:* pulchrum et tenori consiliorum (proposito) conveniens.

τῆ τοῦ πολιτεύματος προσασία βραχὺ παρόλιον ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς. Scrib.: οὐζοντες τὴν τοῦ πολιτεύματος προσασίαν, servata reip. dignitate.

Lib. XXXI, 13: Ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἰδυνήθησαν οἱ Τρόκμοι δι' αὐτῶν ἀποτεμίσθαι τῆς Καππαδοκίας οὐδὲν, ἀλλ' ἐκ χειρὸς ὑποδομήσαντο τὴν δόκην ἐπιβαλλόμενοι τόλμαν, καταφυγόντες ἐπὶ Ῥωμαίους διαβάλλειν ἐπειρῶντο τὸν Ἀριαράθην. Ex corruptis illis ἀλλ' ἐκ . . . δόκην efficiendum est: ἀλλ' ἐκεχειρίαν ὄρκωμότησαν, τότε ἀδικωτάτην ἐπιβαλλόμενοι τόλμαν, καταφυγόντες κ. τ. λ. Unum dubitationem habet ἀδικωτάτην.

Lib. XXXII, 9: προαγόντων δ' αὐτῶν (Polybio et P. Scipione adolescentulo, cum Q. Fabius Scipionis frater discessisset) ὁ Πόπλιος ἠσυχῆ καὶ πράως τῆ φωνῆ φθεγγόμενος καὶ τῷ χρώματι γενόμενος ἐνερευθής, Ἦ δέ, φησὶν, ὦ Πολύβιε, δύο τρώγομεν ἀδελφοὶ καὶ διαλίγη συνεχῶς καὶ πάσας τὰς ἐρωτήσεις . . . ποιῆ πρὸς ἐκείνον, ἐμὲ δὲ παραπέμπεις; Ex litteris illis δύο τρώγομεν hæc eruuntur certissima: Ἦ δέ, ὦ Πολύβιε, σὺ οὐτω τῷ μὲν ἀδελφῷ καὶ διαλίγη συνεχῶς καὶ . . . ποιῆ πρὸς ἐκείνον, ἐμὲ δὲ παραπέμπεις;¹⁾

Diodori Siculi, scriptoris vel potius compilatoris minime aut diligentia aut iudicio aut arte commendabilis, sed in tanta aliorum iactura summe utilis et necessarii, librorum quinque primorum, qui in fabulis occupantur, exceptis aliquot primi capitibus et quinti quadraginta primis, tantum sparsas particulas locosque legi celeriter, reliquos, qui supersunt, et legi satis diligenter aliquot abhinc annos historiæ causa et inter legendum multa correxi, cum uter

¹⁾ De XXIX, 1 e (p. 1033 B.) vid. emendd. Liv. p. 576 n., de XXI X, 1 f (p. 1034) ibd. p. 576.

prima et altera L. Dindorfii editione, postea Bekkeri, interdum Wesselingium adhiberem. Quæ annotaveram, contuli nunc cum quarta Dindorfii editione (a. 1866 sqq.) multaque ab illo aliisque occupata delevi¹⁾. Codices Diodori præter lacunas verborumque omissiones (quarum exempla, ne magnam illam in libro XVII ante c. 84 commemorem, in libro XIV cc. 16, 26, 32, 53, 60, 64, 67, 80, 83 reperias; cfr. supra p. 44) et additamenta (velut XII, 26, XV, 19) verbaque male repetita (velut XI, 79, XII, 54, XIII, 29, XVII, 69) alia quoque manifestissima et prope puerilia menda communiter obsident (quorum specimen sit in libro XIII, 69 *ἐν δ' ἴσῃ* pro *ἐν αἰς ἡ'*, XV, 36 *τάς τε ναύς τῆ πόλει* pro *τάς τ' ἐν αὐτῇ πόλεις*), eaque satis antiqua, ut præter Suidam (XIII, 69; nam Toupius fallitur) ostendit codex X aut XI seculi ante aliquot annos Patmi repertus, cuius specimen (lib. XI, 1—12) Bergmannus edidit Brandenburgi 1867.

Lib. I, 6: *τά μὲν πολλὰ συντάξασθαι πειρασόμεθα κατ' ἰδίαν διὰ τὸ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πολλοῦ λόγου προσδεῖσθαι*. Contrarium hoc est consilio Diodori, qui pleraque et vulgaria omittere decreverat. Scribendum: *συντάξασθαι παρήσομεν*. XVI, 46: *τὸ διλογεῖν περὶ τῶν αὐτῶν παρήσομεν*, et XX, 37.

Lib. V, 2 tollendum δὲ post *τελευταῖον*, ut sit: *ἀπὸ δὲ τῶν . . . Σικανῶν Σικανία προσαγορευθεῖσα, τὸ τελευταῖον ἀπὸ Σικελῶν . . . ὠνόμασται Σικελία*. Hic ne Thucydides quidem structuram perturbasset.

Ibd. 13 ridicule ferrum Ilvæ insulæ Dicæarchiæ et

¹⁾ In libro XIII hæc emendaveram, quæ nunc a Dindorfio recepta video: c. 10 *ἐπιπλέοντες* (pro *εἰσπλέοντες*), 50 *ἀπόπλου* (pro *ἐπίπλου*), 81 *ὁμοροῦντες τῇ . . . ἐπικρατείᾳ* (*ὄρωντες τὴν . . . ἐπικράτειαν*), 84 *ἀγρογειτόνων* (*ἀπὸ γειτόνων*), 98 *ἀφηγημένος* (*ἀφηγοῦμενος*), in libro XIX, 55 *κατατήρησις* (cfr. I, 28, V, 31) et 74 *ἄμα ταπεινώσειν*. Similiter in ceteris.

alibi ad exportandum εἰς ὄρνέων τύπους χαλκεύεσθαι dicitur. Scrib.: εἰς ὄγκων τύπους, in massarum diversas formas, quæ contrariæ sunt instrumentis iam ad usum paratis, δικέλλαις, δρεπάνοις, ἄλλοις ἐργαλείοις.

Ibd. 15. Cum δυσχωρία non potest coniungi tanquam libertatis præsidium ἢ ἐν τοῖς καταγείοις (quas paulo ante οἰκήσεις καταγείους appellavit) δυστραπελία. Scrib. videtur: ἢ ἐν τοῖς καταγωγίοις δυστραπελία. Significatur nullos esse portus et loca, quo naves appellantur (κατάγονται), difficilia.

Ibd. 17: ἀνούμινοι γυναῖκας καὶ οἶνον ἄπαντα τὸν μοθὸν εἰς ταῦτα καταχώραζον. Καταχώραζεν nusquam alibi dicitur de pecunia (in quæstu) collocanda; in mulieribus et vino omnino non collocatur, sed consumitur pecunia. Ser.: κατεχορήγουν. Paulo rarius verbum mutatum est. (In lexicæ Passoviani editione quarta miro errore citatur XIII, 114, ubi non scribitur: τὴν ἐχομένην βιβλον εἰς τὰς ἐξῆς πράξεις καταχώραζεν, sed: τὰς ἐξ. πρ. εἰς τὴν ἐχομένην βιβλον.)

Ibd. 19: ἢ τε ὄρεινὴ δρυμοὺς ἔχει πυκνοὺς καὶ μεγάλους καὶ δένδρα παντοδαπὰ καρποφόρα καὶ πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὄρειοι διαίτας ἔχοντα συναγκείας καὶ πηγὰς πολλὰς. Tollendum ἔχοντα, quod omnem orationis structuram et sententiam evertit, quasi arbores συναγκείας habeant.

Ibd. 32: τοὺς δὲ ὑπὲρ ταύτης τῆς Κελτικῆς εἰς τὰ πρὸς νότον νεύοντα μέρη . . . καθιδρυμένους. Res postulat πρὸς βορείαν, nisi verba: εἰς τὰ . . . μέρη loco mota sunt reponendaque post Πυρηναίων ὄρων. Paulo post πάλιν non tollendum fuit, sed in πάλαι mutandum (iampridem, olim): οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάλαι πάντα ταῦτα τὰ ἔθνη συλλέβδην μιᾷ προσηγορίᾳ περιλαμβάνουσι.

Ibd. 39: Καθόλου δ' ἐν τοῖς τόποις αἱ μὲν

γυναικες ἀνδρῶν, οἱ δ' ἄνδρες θηρίων ἔχουσι εὐτονίαν καὶ ἀλκήν. Scr.: ἐν τοῖς νόμοις. (Cfr. ad XIV, 113.)

Lib. XI, 5 excidisse quædam ostendit non solum μὲν, quod Dindorfius tolli vult, sed ἅμα. Scripserat Diodorus ad hanc formam: ἀπίσταιεν ἀγγέλους... τοῖς ἅμα μὲν κατακοιμημένους τοὺς τόπους, ἅμα δὲ πνεοομένους, τίνα δianoian ἔχουσι κ. τ. λ. Nocuit similis terminatio participiorum.

Ibd. 11: καὶ τὴν τῶν Περσῶν δὲ κατέπληξεν οὐκ ἂν τις ἀπιστήσῃ γενέσθαι. Excidit μεγίστην aut simile adiectivum ante γενέσθαι.

Ibd. 13: ὥστε δοκεῖν τὸ θεῖον ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν Ἑλλήνων. Græcis συλλαμβάνειν videri poterant dii; ἀντιλαμβάνεσθαί τις de persona longe aliter dicitur. Scrib.: τῶν Ἑλληνικῶν, rebus Græcis intervenire.

Ibd. 20 scrib.: καὶ χωρὶς ναῦς φορτίδας, τὰς κομιζούσας τὴν ἀγορὰν, ὑπὲρ τὰς τρισηλίας, delete πολλάς, quod additur inter χωρὶς et ναῦς.

Ibd. 21: καὶ ἄλλας (πύλας Γύλων) προσκατεκοιμάσῃ, δι' ὧν ἦν εὐχρηστός τε πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας. Lacunam esse putant post χρείας. Scribendum: δι' ὧν ἦν εὐχρηστοῦσθαι πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας. Cfr. V, 12: εὐχρηστούμενοι κατὰ πολλὰ διὰ τοὺς ἐμπόρους.

Ibd. 22: καὶ ταῖς φωναῖς ταῖς ἐλπίσι τῆς νίκης ἐπαρθέντες τοῖς φρονήμασιν ἐπέκειντο θρασύτερον τοῖς βαρβάροις. Delent ταῖς φωναῖς. Unde ortum? Scrib.: καὶ ταῖς φανείσαις ἐλπίσι τῆς νίκης.

Ibd. 23: καὶ παρὰ μὲν τοῖς Πέρσαις διαπεφηνῆναι τὸν βασιλεία καὶ πολλάς μυριάδας μετ' αὐτοῦ, παρὰ δὲ τοῖς Καρχηδονίοις μὴ μόνον ἀπολέσθαι τὸν στρατηγόν, ἀλλὰ καὶ κ. τ. λ. Excidit συνίβη aut simile verbum. Neque enim post ἐκοίγησαν rediri potest ad sententiam eorum, qui alterisutris principatum deferebant.

Ibd. 26: Ἐπεβάλετο δὲ ὕστερον καὶ κατὰ τὴν

Αἰτνην κατασκευάζειν νεῶν Δήμητρος ἐννηώς δὲ οὐσας.
 In corruptis litteris ἐννηώς subest nomen Ennæ, urbis
 Cereris templo nobilitatæ. Fuitne: ὡς Ἐννης ἐνδεῖους
 οὐσας, ut significetur, splendidiorem parvo oppido quæ-
 sitam sedem?

Ibd. 29: ὄρκον ὁμοῖαι περὶ τοῦ πολέμου τὸν
 οτιέξοντα μὲν τῶν ὁμόοιαν αὐτῶν, ἀναγκάσοντα δὲ κ.
 τ. λ. Videtur fuisse: οὐνίξοντα. (Longe aliter πύργοι
 πόλιν οτιγόνοιον, hostem arcentes.)

Ibd. 34: Τῷ δὲ προσετίτακτο μεγάλη τῇ φωνῇ
 κηρύξαι, δίδιτι οἱ Ἕλληνας νενικηκότες ἐν Πλαταιαῖς
 τοῖς Περσας πάρειοι νῦν ἔλευθερώσοντες τὰς κατὰ τὴν
 Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις. Tollendum ἐν Πλαταιαῖς,
 inepte additum ad rem scilicet declarandam. De victoria
 Plataeensi postero demum die φήμην προσπεσῖν statim
 Diodorus dicit, ipsaque verba (νενικηκότες . . . πάρειοι
 νῦν) satis ostendunt intellegi superioris anni victoriam.

Ibd. 39: ὀρῶντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν ταῖς
 ναυτικαῖς δυνάμεισι πεποιημένους δόξαν μεγάλην. Con-
 stans et ceterorum et Diodori nsus postulat περιπε-
 ποιημένους.

Ibd. 46: αὐτὸς ἔργῳ πείραν εἰληφῶς ἐγίνωκε,
 πόσῳ . . . ἢ πάτριος διαίτα πρὸς ἀρετὴν διέφερον.
 Scr.: ἐγνώκει.

Ibd. 53: Γενομένης δὲ μάχης ἰοχυρᾶς πλείστοι
 τῶν παραταξαμένων Ἑλλήνων πρὸς Ἕλληνας ἔπεσον.
 Hoc partitive videtur dici (ex iis, qui), etsi tum οἱ πλεί-
 στοι dici debebat: apparet dici, plurimos cecidisse, qui
 quidem unquam ceciderint Græcis contra Græcos pugnan-
 tibus. Delendum τῶν. Æque prave in simili loco ad-
 ditum τοῖς XIII, 98 extr. sustulit L. Dindorfius, adscriptis
 (in edit. I) recti usus exemplis XIII, 102, XV, 85, XVII,
 14; hic non attendit.

Ibd. 61 scribendum: Τοὺς μὲν γὰρ Ἕλληνας οὐχ
 ὑπελάμβανον ἔκειν πρὸς αὐτοὺς μετὰ δυνάμειως, τὸ

σύνολον μὴ ἔχειν αὐτοὺς πεζῆν στρατιὰν πεπεισμένοι, τοὺς δὲ Πισίδας, ὄντας ὁμίρους καὶ τὰ πρὸς αὐτοὺς ἀλλοτριῶς ἔχοντας, sublatiis verbis, quæ pravissime repetita post ἔχοντας adduntur: ὑπελάμβανον ἦκειν μετὰ δυνάμεως. Cfr. ad XV, 75.

Ibd. 70: Ὁμοίως δὲ καὶ Αἰγινήτας ἀποστάντας Ἀθηναῖοι χειρωσάμενοι τὴν Αἰγίαν πολιορκεῖν ἐπεχείρησαν. Scrib.: χειρωσόμενοι.

Ibd. 74 pro: εἰς τὸ προκείμενον χωρίον scr.: εἰς τὸ προειρημένον χ. [Iam Bekkerus.]

Ibd. 77: καὶ λογισάμενοι τοῦ πολλὰς μυριάδας ἀποβαλεῖν τῶν ἰδίων, σπονδὰς ἔθεντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Frustra τοῦ in τὸ mutatur; neque enim Græcum est λογίζομαι τὸ ἀποβαλεῖν. Quid mendi sit, ostendit τῶν ἰδίων. Excidit significatio rei nimio pretio consequendæ; scriptum fuerat ad hanc formam: λογισάμενοι τοῦ ὀλίγου διαφθεῖρειν τῶν πολεμίων πολλὰς μυριάδας ἀποβαλεῖν τῶν ἰδίων. Notum est enim, Græcos etiam rem, pro qua aliquid pretium solvatur, genetivo significare. (Synt. Gr. § 65 b. Aristoph. pac. 848, 1214, Eurip. Med. 534, Xen. Cyrop. III, 1, 37, Plat. Gorg. p. 511 D, Lys. p. 208 A, Æschin. in Ctesiph. 114.)

Ibd. 78: Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Σικελίαν Δουκίτιος ὁ τῶν Σικελῶν βασιλεὺς ὦν, ὠνομασμένος τὸ γένος, ἰσχύων δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους κ. τ. λ. Abundat ὦν, nihil est ὠνομασμένος τὸ γένος et, si quid esset, contrarium ei, quod significatur. Scr.: Δουκίτιος ὁ τῶν Σικελῶν βασιλεὺς, ἀνονόμαστος ὦν τὸ γένος, ἰσχύων δὲ κ. τ. λ.

Ibd. 79: Διὸ καὶ πάλιν τῶν πόλεων ἐφαμιλλῶν ταῖς δυνάμειοι γενομένων. Scrib.: καὶ πάλαι.

Ibd. 83: Τούτους δὲ (τοὺς Λοκροὺς τοὺς Ὀπουντίους) ἐξ ἐφόδου χειρωσάμενος ἐνέβαλεν εἰς τὴν Φαραλίαν, παραπλησίως δὲ τοῖς Λοκροῖς καὶ τοὺς Φωκεῖς καταπολεμήσας. . . ἀνέξεν. Substitui video εἰς τὴν παραλίαν.

Verum Locri non minus παράλοιοι erant. Videtur fuisse: εἰς τὴν Παρνασίαν.

Ibd. 86: Ἐγεσταίοις καὶ Αἰλυβαίοις ἐνίστη πόλεμος. Usus postulat συνίστη. Error ex præcedenti ο. [Sic Bekk.]

Ibd. 89: οἱ τὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντες . . . τῇ διὰ τῶν ὄρκων τοῦτων ἀναιρίσει κρίνονται. Quæ sit δι' ὄρκων ἀναιρίσεις, prorsus nescio; rectum erit: τῇ διὰ τῶν ὄρκων τοῦτων ἀνακρίσει κρίνονται. Paulo post pro ἀπαλλαγῶσι scribendum ἀπαγάγωσι (servos abducant secum).

Lib. XII, 16 extr.: διὸ καὶ τινὰς τῶν τοιαύτας κατηγορίας πεποιτημένων πρὸς τοὺς δικαστὰς τοὺς δικάζοντας περὶ τῆς τῶν παρανενομηκότων τιμωρίας εἶπεν ὅτι σῶζειν ἀναγκαῖον ἢ τὸν νόμον ἢ τὸν ἄνθρωπον. Scrib. ad hanc formam: διὸ καὶ τινος τῶν . . . πεποιτημένων πρὸς τοὺς δικαστὰς σχετλιάζοντος περὶ τῆς τῶν παρανενομηκότων τιμωρίας εἶπεν (ὁ Χαρόνδας), ὅτι κ. τ. λ. Verbum σχετλιάζοντος certum non est, participii forma ceteraque certa.

Ibd. 17: τρεῖς οἱ πάντες εἰσηγοῦνται διορθωθῆναι διὰ τινὰς ἀναγκυίας περιστάσεις ἐπὶ τὴν ὑπὲρ τῆς διορθώσεως συμβουλίαν παραγενέσθαι. Scrib.: εἰσηγηταὶ λέγονται διὰ τινὰς κ. τ. λ. His in unum conflatis additum est διορθωθῆναι. Εἰσηγηταὶ iam Reiskius. (Εἰσηγοῦνται non potest passive accipi, ut videtur Dindorfius fecisse in ed. 4.)

Ibd. paulo post: ἑτερόφθαλμός τις ἐκκοπεῖς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ στερηθεὶς ὅλης τῆς ὄρασεως, τὸν μὲν ἀντεκκόψαι τὸν δρᾶσαντα ἐλαττον ὑπέλαβε πρόστιμον ἐκτίσαι. Scrib.: τῷ τὸν ἕνα ἀντεκκεκόφθαι τὸν δρᾶσαντα ἐλαττον ὑπέλαβε πρόστιμον ἐκτίσειν. (Τὸ μὲν ἕνα Dindorfius in ed. 4, cetera non recte; subiecti locum tenere τὸν δρᾶσαντα, etiam, quæ sequuntur, ostendunt.)

Ibd. 23: Οἷοι τοὺς νόμους συνετέλεσαν. Et res

et quæ paucis versibus post (24) leguntur et c. 26 init., ostendunt scribendum: *Οὔτοι τοὺς νόμους οὐ συνετίλεσαν.*

Ibd. 25 extr.: *ἐὰν δὲ οἱ δῆμαρχοὶ μὴ συμφωνῶσι πρὸς ἀλλήλους, κύριοι εἶναι τὸν ἀνὰ μέσον κείμενον μὴ κωλύεσθαι.* Ridicule interpretantur de continuando magistratu, in qua re nulla erat consensus dissensusve vis; de nominativo (κύριοι) solæco tacent. Scribendum est: *κύριον εἶναι τὸ ἀνὰ μ. κ. μ. κ., non impediri, quod agatur et propositum sit, quin ratum sit.* Male intellexit Diodorus, quod legerat, in dissensu plus valere intercessorem, ratam esse intercessionem.

Ibd. 29 sub fin. cap. scrib.: *συμμάχων μὲν ἦσαν ἔρημοι διὰ τὰς ἄλλας πόλεις, αἱ ὑπήκουον Συρακουσίοις, μίγαν δ' ἀγῶνα συνεοίκησαντο.* (Vulgo: *διὰ δὲ τὰς et μίγαν ἀγῶνα.*) Trinacium urbem, Trinacios confinxitne Diodorus pro Triocalis, Triocalinis?

Ibd. 30: *οἱ φυγάδες ἀθροισθέντες καὶ παραλαβόντες τοὺς Ἰλλυρίους ἐπλευσαν κοινῇ μετ' αὐτῶν ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον· στρατευσάντων δὲ τῶν βαρβάρων πολλῇ δυνάμει κ. τ. λ.* Reliqua narratio terra venisse Illyriorum exercitum ostendit; neque res effecta illo loco (ἐπλευσαν) significari potest, quæ verbis *στρατευσάντων δὲ τ. β.* demum significatur. Scripserat Diodorus: *ἐκίλευσαν κοινῇ μετ' αὐτῶν ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον στρατεῦειν· στρατευσάντων δὲ τῶν βαρβ.* Omisso *στρατεῦειν*, quod idem verbum sequebatur, mutatum est *ἐκίλευσαν*.

Ibd. 33 extr.: *Ἀθηναίων ἐπιφανέντων ἄλλαις εἴκοσι ναυσὶν, ἃς ἀπεστάλκεσαν ἐν τῇ δευτέρᾳ συμμαχίᾳ.* Opinor fuisse: *ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκκλησίᾳ.* Nam etsi *συμμαχία* de auxilio misso dicitur interdum, tamen vix *δευτέρα συμμαχία* rectum est aut *ἐν συμμαχίᾳ.*

Ibd. 62 extr.: *Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς Λακωνικῆς ἀμυνόμενοι τοὺς Σπαρτιάτας ἐκράτουσαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν ἰδίαν χώραν ἔχοντες ἐκ τῆς θαλάσσης*

προσβαλλον τοις πολεμίοις. Scrib.: τὴν ἰδίαν χώραν ἔχουοιν . . . τοις πολεμίοις. Casus a librario accommodatus est ad præcedens οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Ibd. 63 init.: καὶ οἶτον εἰς τὴν γῆν εἰσκομίζειν κωλύοντων. Scrib.: εἰς τὴν νῆσον. Nullo modo γῆ h. l. pro insula dici potest.

Ibd. 64: μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀξιολόγου. Hoc ferri nequit, sed πολλῆς delentibus vix assentior; adeo enim sæpe sic apud Diodorum ponitur ἀξιόλογος (ut statim 67, 77), ut interpretari vix in mentem venerit. Scribendum videtur: μετὰ πολιτικῆς δυνάμεως ἀξιολόγου, cum magno civium exercitu. Annotatur hoc, quod contra socios desciscentes ducitur exercitus. Eundem errorem (πολλά pro πολιτικά) e Luciani loco sustuli supra p. 40, tollamque e Plutarchi Luculli c. 1.

Ibd. 84 scribendum: πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα διαλεχθέντος αὐτοῦ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως οἰκεία. sublato περὶ, quod ante τῆς προκ. additum est, cum non intellegeretur genitivum pendere ab οἰκεία. Alioquin plane adiectivum abundat.

Lib. XIII, 14: καὶ πείρας ἐν ἡμέραις τριοὶ τοῖς ἔργοις ἐπέθικαν συντιλειαν. Recte per se dicitur συντιλειαν ἐπιθεῖναι ἔργῳ, recte apud Diodorum πείρας pro adverbio (XIII, 67, XIV, 54, XV, 7 et 88), sed prave utrumque coniungitur et ridicule πείρας adverbium (tandem) ponitur in notanda celeri rei perfectione. Scribendum: καὶ πείρας ἐν ἡ. τ. ε. ἐπέθικαν, sublata ea voce, quæ addita est, cum πείρας pro adverbio acceptum esset. Πείρας ἐπιθεῖναι τινί Polybius sæpius et ipse Diodorus XIII, 99.

Ibd. 16: οὐθ' ὅ, τι οἰμαινοίεν, εἶχον μὴ τῶν αὐτῶν πρὸς ἅπαντας συμφερόντων. Littera geminata est. Diodorus scripsit: πρὸς ἅπαντα.

Ibd. 19: ἐπακολουθοῦντες καὶ πανταχόθεν προ-

λαμβάνοντες. Ad παραχόθεν aptius περιλαμβά-
νοντες. Alterum requireret accusativum (*loca, vias*).¹⁾

Ibd. 27: ἤς (τῆς τύχης) τὴν ἐλευθερίαν ἀνθρω-
πίνως ἡμᾶς ὑπενεγκεῖν προσήκει. Quæ sit τύχης ἐλευ-
θερία (agitur autem de eius favore et rebus secundis),
prorsus nescio, putoque scriptum a Diodoro fuisse ἐν-
μερίαν.

Ibd. 65 cum scriptum esset ad hunc modum: Οἱ δὲ
κατελθόντες τῶν Χίων τῶν ἀντιπολιτενομένων αἰτίοις
τοὺς τῆς καταδίκης αἰτίους καὶ τῆς ἐκπτώσεως,
εἰς ἑξακοσίους τὸν ἀριθμὸν ὄντας ἐφηνάδευον, propter
similitudinem vocum αἰτίοις et αἰτίους quædam exciderunt.
De καταδίκης nihil me affirmare, non opus est dici.

Ibd. 67 verba corrupta præter unum ad verum revo-
cantur sic: Τῶν δ' ἐν ταῖς τριήρεσι ποιησάντων τὸ προσ-
ταχθὲν καὶ τῶν πλοίων τὰ μὲν συντριβόντων ἐν
(codd. συντριβόμενα) ταῖς ἀποστολαῖς, τὰ δ' ἀποσιπών-
των (codd. ἀπὸ τῶν χρωμίων) ταῖς σιδηραῖς χερσίν,
εἰτι δὲ βοτῆν ἐξαισίον ποιούντων, οἱ μὲν. . . Πελοπον-
νήσιοι κ. τ. λ. Manet dubitatio de ταῖς ἀποστολαῖς, qua
voce significari debet is locus, ubi tum ipsum erant naves
onerariæ. Nisi nimis a litteris discederetur, putarem fuisse
ἐν τοῖς ἀγκυροβολίοις. Propius est ἐν τοῖς ἀπογαίσις,
eo significatu, quo apud Polybium XXXIII, 7 legitur, de
funibus navem ad terram alligantibus; sed hoc pro incerto
relinquatur. [Ἀποσιπώντων iam Tourpius.]

Ibd. 76 extr.: τοὺς μὲν ὀπλίτας Θώρακι . . . παρα-
δοὺς ἐκέλευσε περὶ κατὰ σπουδὴν ἐπιγενέσθαι, ταῖς δὲ
ναυσὶν αὐτὸς παρίπλευσε. Non agitur de superveniendo,
sed de festinando: κατὰ σπουδὴν ἐπιγεσθαι.

Ibd. 79: κατεχούσης δὲ φιλοτιμίας ἀνυπερβλήτου τὰ
στρατόπεδα πολὺς ἐγένετο πόλεμος, ἀπάντων ἀφειδῶς

¹⁾ Ibd. c. 21 quid latent in ἀγαθόν (ἀγαθὸν γὰρ ἐστὶ τὸ θεῖον . . .
περιβαλεῖν), non reperio.

τὰ σώματα τοῖς κινδύνοις παραρριπιόντων. Cum talibus animis in proelium ruitur, non magnum fit bellum, sed magna caedes: πολλὸς ἰγίνετο φόνος. (Cfr. ad XIV, 113.)

Ibd. 83 scrib.: Ἦν (pro Ὁ) δὲ τῶν Ἀκραγαγνῖνον σχεδὸν πλουσιώτατος καὶ ἐκείνον τὸν χρόνον Τέλλιας, ὃς κ. τ. λ.

Ibd. medio capite scribendum: Καὶ Πολύκλειτος ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐξεργεῖται περὶ τοῦ κατὰ τὴν οἰκίαν πιθεῖνος λέγων, διαμείναντος αὐτοῦ, στρατευόμενος ἐν Ἀκράγαντι τεθεωρηκίαι, εἶναι δ' ἐν αὐτῷ κ. τ. λ. (Codd. λέγων ὡς δ. α. στρατευόμενον. Polyclitus dixerat: στρατευόμενος ἐν Ἀκ. τεθεώρηκα. Aliter Dindorfius, non recte.)

Ibd. 89: διεκαρτεροῦν τοῦ φόβου τὰς ψυχὰς ἐκτείνοντος. Scrib.: ἐντείνοντος. Intendebat animos timor et durabat.

Ibd. 94: χρεῖαν γὰρ εἶναι τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου τοιοῦτου στρατηγῶν δι' οὐ δυνατόν εἶναι εὐπορεῖν τοῖς πράγμασι. Non agitur de copia, nec verbo εὐπορεῖν recte additur τοῖς πρ. Scrib.: εὐροεῖν. Verbum Polybii, Diodori, Plutarchi usu frequentatur.

Ibd. 97: αὐτὸς δὲ (ὁ Καλλικρατίδης) πληρώσας ναῦς ἑκατὸν τετρακόσια κατὰ σπουδὴν ἀνήχθη καὶ τῶν Ἀργινοῦσῶν περὶ θάτερα μέρη, αἱ νῆσοι τότε ἦσαν οἰκούμεναι κ. τ. λ. Tollunt καί. Verum non ἀνήχθη περὶ (corrigitur ἐπὶ) θάτερα μέρη τῶν Ἀργινοῦσῶν, sed ἀναχθεῖς ex eo loco, ubi erat (ad Mytilenen), ad contrarium latus Arginusarum, quam ad quod Athenienses erant, stationem cepit: ἀνήχθη καὶ τῶν Ἀ. περὶ θάτερα ὠρμει. (Per se recte dicitur περὶ θάτερα μέρη, sed de maiore insula plures regiones complexa, ut Sicilia, XIV, 47.)

Ibd. 104: Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ πολλοὺς πλεύσας τόπους μίγα μὲν οὐδὲν . . . ἐπραξε. Ad Atticam hoc tempore ex Asia traiecisse Lysandrum

prorsus improbable est, cum praesertim subiciatur, eum postremo Lampsacum cepisse. Videtur fuisse: *ἐπὶ τὴν Αἰολικὴν κατὰ πολλοῖς πλεύσας τόπους.*

Ibd. 106: *καὶ τούτων (τῶν σακίων) ἔχοντος ἐκάστον οὐκιάλην ἔχουσαν τὴν ἐπιγραφὴν τὸ πλῆθος τοῦ χρήματος δηλοῦσαν, ταύτην ἀγνοήσας ὁ Γύλιππος κ. τ. λ.* Hæc ne Diodorus quidem tam prave scribere potuit (*ἔχοντος* — *ἔχουσαν δηλοῦσαν*), cum praesertim necessario *ἔχουσαν ἐπιγραφὴν* sine articulo dicendum fuerit. Scrib.: *ἔχοντος ἐκάστον οὐκιάλην τῇ ἐπιγραφῇ τὸ πλῆθος κ. χ. δηλοῦσαν.*¹⁾

Ibd. 112: *οἱ γὰρ ἱππεῖς οὔτ' ἀπελθεῖν οὔτε μείναι κατὰ τὸ στρατόπεδον τὸν Διονύσιον ὑπελάμβανον.* Quid igitur fecisse eum putabant? Scr.: *οἱ γὰρ ἱππεῖς ἀπελθεῖν οὔδὲ μείναι κατὰ τὸ στρατόπεδον* (necdum inde ad urbem accedere) *κ. λ. ὑπελάμβανον.*

(De cap. 114 dictum supra p. 129.)

Lib. XIV, 3: *Οἱ γὰρ τῆς ὀλιγαρχίας ὀρεγόμενοι τὴν παλαιὰν κατάστασιν ἐφουσαν διανείμασθαι.* Scrib.: *ἐφασαν δεῖν ἀνανεοῦσθαι.*

(De c. 20 dictum p. 312 ad Thuc. II, 83, 1.)

Ibd. 21: *ἕτερον ὄρος μία δ' ἐστὶ τῶν περὶ τοῖς τόποις ἐκείνους.* Recte Dindorfius superlativum adiectivi subesse vidit, sed *οπιλώθης* mons vix recte dicitur. Scr.: *ὑλώθειοτατον.* Id aptum ad Libanon.

Ibd. 22: *τάφρον, τὸ μὲν πλάτος ποδῶν ἐξήκοντα, τὸ δὲ μῆκος ποδῶν δέκα.* Pro *μῆκος* scribendum *βᾶθος.*

Ibd. 25 (praeter eum locum, de quo dictum est p. 44): *τὰ δὲ ἀντὶ τούτων δοθηρόμενα μετὰ ταῦτ' ἀξιοῦντας αἰτεῖν προστάττει.* Prorsus nihil est *ἀξιοῦντας.* Scrib.: *μετὰ ταῦτ' ἀξιοὶ ἰόντας αἰτεῖν,* omisso *προστάττει,*

¹⁾ Cap. 109 ipse scripsit: *ἐξορκήσας ἐπὶ τὴν βοήθειαν τοῖς Γελφῶσις* (pro τοῖς τόποις). Occupaverat Reiskius; negligitur.

quod additum est illo corrupto, ut apud Thucyd. II, 10 extr. *ἔλεξεν corrupto παρήνει.*

Ibd. 28 extr.: *αὐται δὲ (αἱ κῶμαι) τὰς μὲν τοῖς ἰποζυγίοις καταβάσεις εἶχον ὄρνυκτας, τὰς δὲ τοῖς ἀνδράσι κατὰ κλιμάκων ταῖς οἰκίαις ἐγκαταβαίνουσι· τὰ τε βοσκήματα τρεφόμενα χόρτω, τοῖς δ' ἀνδράσι πολλὴν ἀφθονίαν πάντων τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων.* Scribendum videtur: *τὰς δὲ τοῖς ἀνδράσι κατὰ κλιμάκων ἐς τὰς οἰκίας· ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις ἦν καταβαίνουσι τὰ τε βοσκήματα τρεφόμενα χόρτω τοῖς τ' ἀνδράσι πολλὴ ἀφθονία κ. τ. λ.*

Ibd. 31 extr.: *τὴν παρακειμένην Θρακῶν πόλιν.* Tollendum potius *πόλιν* quam in *χώραν* mutandum.

Ibd. 40 scriptum fuerat ad hanc formam: *παρῶρων δὲ τῶν Ῥηγίων τοὺς παρακαλοῦντας πρὸς τὸν πόλεμον οὐκ ἐλάχιστα καὶ οἱ φρυγαδενθέντες τῶν Συρακοσίων.* Codd. *παρὰ τῶν Ῥηγίων λαβόντας πρὸς τὸν πόλεμον κ. τ. λ.* Eodem capite paulo post scribendum videtur: *πρὸς τοὺς ὄρους τῆς Μεσσηνίας* (codd., edd. *Μεσοῖνης*), ut aliquot versibus post scribitur: *ἐπὶ τοὺς ὄρους τῆς Συρακοσίας.*

Ibd. 46: *τὰς ναῖς γεμούσας φορτίων, ὧν ἅπαντα διεφόρησαν οἱ Συρακοῖοι.* Scrib., sublata geminatione syllabæ: *φορτίων, ἅ πάντα.*

Ibd. 52: *καὶ μάλιστα ἀπογινώσκειν ἐποίει τοὺς Φοίνικας τὸ ὡμῶς κεχημένους τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἤλωκόοιν, οἷ ταυτὸ προσεδόκων πείσεσθαι.* (Dindorfius in ed. 4 *ἤλωκόοιν**, οἷς.) Scribendum: *καὶ μάλιστα ἀπογινώσκειν ἐποίει τοὺς Φοίνικας τὸ, ὡμῶς κεχημένους τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἤλωκόοιν, ταυτὸ προσεδόκων πείσεσθαι.* (De c. 53 vid. p. 35.)¹⁾

¹⁾ Cap. 62 quod conieceram: *εἰσίδειον, κινεῖ μὲν ὑπὲρ τὰς χιλίας, φέρουσαι δὲ κ. τ. λ.*, occupavit Sintenisius in libro trimestri, ab Herma nomen gerente.

Ibd. 73: *διὰ τὸν ἀπὸ τῆς πλῆγῆς φόβον.* Frustra ab Hippocrate arcessitur inusitata ceteris vox *πνίξ*. Timent homines, ne *πνίγονται*, non ἀπὸ τοῦ *πνίγους*. Scribendum: ἀπὸ τῆς φλογός.

Ibd. 74: *ἡ φιλοτιμία τῆς ψυχῆς κατήρχε τὴν ἡλικαν.* Num κατ' εἰργε (coercebat)? (Dind. κατίσχυε.)

Ibd. 77: *οἱ σύμμαχοι καὶ πάλαι μὲν μισοῦντες τὸ βάρος τῆς τῶν Καρχηδονίων ἡγεμονίας, τότε δὲ διὰ τὴν τῶν στρατιωτῶν . . . προδοσίαν πολὺ μᾶλλον ἐξέκαυαν τὸ κατ' αὐτῶν μίσος.* Scrib.: καὶ πάλαι μὲν ἐμίσειον τὸ βάρος κ. τ. λ. (Cfr. Plat. de rep. II p. 367 E.) Alioquin Diodorus scripsisset: καὶ πάλαι μισοῦντες τὸ βάρος . . . τότε δὴ. (Plat. Phædon. p. 84 E.)

Ibd. 86: *Ἐν δὲ Κορίνθῳ τινὲς τῶν ἐπιθυμία κρατούντων συστραφίντες ἀγώνων ὄντων ἐν τῷ θειάτρῳ φόνον ἐποίησαν.* Nulli sunt illi ἐπιθυμία κρατούντες (longe enim aliud est κρατεῖν ἐπιθυμοῦντες). Apparet ex tota narratione significari (τινάς) τῶν τῆς δημοκρατίας ἐπιθυμούντων. Et sic Diodorus scripsit. Voces miro modo conflatae et membra eorum transposita sunt, quomodo XV, 17 pro ἀναιρεθέντας εὐρεθῆναι in codicibus scribitur εὐρεθέντας ἀναιρεθῆναι. Transiliit oculus librarii primum ad extremum (ἐπιθυμούντων), deinde eius parte scripta rediit ad priora, sed confuse. Prorsus eiusdem generis est, quod accidit librario Latino in Senecæ consol. ad Marc. 18, 2, ubi ex micare videbis factum est (in bonis codd.) videre micabis.

Ibd. 88: *Διονύσιος τοὺς Σικελούς διὰ τὴν ὀχυρότητα καὶ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τείχους ἠαθυμοῦντας περὶ τὴν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν φυλακὴν εὐρών κ. τ. λ.* Potest ὑπερβολὴν ὕψους murus habere; ὑπερβολὴ τοῦ τείχους nulla est, quodque his verbis significari putatur, ea est ὀχυρότης. Aliam præterea neglectæ custodiæ causam a Diodoro significatam esse ostendunt, quæ præcedunt de

τροπαῖς χειμεριναῖς et nivis multitudinedine. Scribendum: καὶ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους. Cfr. XVII, 82: διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους.

Ibd. 100: Διονύσιος σπεύδων τὴν κατὰ τὴν νῆσον θυναστείαν καὶ τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἑλληνας προσλαβέσθαι τὴν μὲν κατ' ἐκείνους κοινὴν στρατείαν εἰς ἕτερον καιρὸν ἀνεβάλετο. Siciliam iam tenebat et agitur tantum de Italis ad imperium adiungendis (κατ' ἐκείνους). Scrib.: τῇ κατὰ τὴν νῆσον θυναστεία καὶ τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἑλληνας προσλαβέσθαι κ. τ. λ. Decepit interpolatorem καί et datus relatus ad præpositionem. (Cfr. ad Xen. anab. VII, 6, 30.) [Iam Eichstadius.]

Ibd. paulo post: Οἱ δ' Ἰταλοὶ . . . ἀπίστευαν ἐκ Κρότωνος ναῦς ἐξήκοντα σπεύδοντες παραδοῦναι τοῖς Πηγινοῖς. Non tradere suas naves Rheginis volebant, sed iis furtim coniungi, antequam a Dionysio excluderentur, hoc est, παραδύναι aut παρεισδύναι.

Ibd. 112 scribendum videtur: τῆς τιμωρίας, ἣν αὐτὸ τὸ δαιμόνιον ἐκείνῳ συντόμως ἐπιστήσει, pro αὐτῷ.

Ibd. 113. Cum Galli Galliam Cisalpinam dividerent, Senones, si codicibus credimus, ἐτυχον λαβόντες τὸν πορρωτάτω κείμενον λόφον τῶν ὄρων παρὰ θάλατταν. Ridiculum de colle; scribendum: τόπον. Significatur ager Gallicus ad mare Adriaticum. Fieri potest, ut λόφον scripserit, qui τῶν ὄρων partitive acciperet, quod a πορρωτάτω pendet. Sed in Diodori codicibus sine tali causa notissimæ voces permutantur (XV, 1 πολλοῖς φόνοις pro πολλοῖς πόνοις, XV, 43 ὅπλων ὀχυρότητα pro τόπων ὀχυρ., XVII, 75 ἐπιγάνειαν pro ὠφέλειαν aut χρείαν. Cfr. quæ annotavi de V, 39, XIII, 79, XIV, 88).

Ibd. 115: ἀνακόπτοντες τὰς κεφαλὰς τῶν τετελευτηκότων. Scr.: ἀποκόπτοντες.

Ibd. 116: χῆνες ἱεροὶ τῆς Ἥρας τρεφόμενοι. Parti-

cipio addito necessario scribendum: τῇ "Ηρα. (Cfr. ad XV, 49.)

Lib. XV, 1: ἐπὶ τοὺς συνεχεῖς τῆς ἱστορίας μεταβησόμεθα πρὸς τῇ γραφῇ χρόνους. Plura mutant. Una tollenda est præpositio prave addita, cum verba non intellexerentur: ἐπὶ τοὺς συνεχεῖς τῆς ἱστορίας μεταβησόμεθα τῇ γραφῇ χρόνους, scribendo *transibimus*. Idem, quod hic Diodorus μεταβαίνειν τῇ γραφῇ, XVIII, 53 appellavit μεταβιβάζειν τὴν ἀναγραφὴν.

Ibd. 6: μετ' ὀλίγον δὲ τῶν γνωρίμων ἅμα καὶ τοῦ Διονυσίου παραιτουμένων τὴν ἄκαιρον παρηγοίαν. Non ipsum Dionysium Philoxeno suasisse, ut prudentius responderet, nec ei Philoxenum id promisisse, quod narratur, iam alii intellexerunt. Scrib.: τῶν γνωρίμων ἅμα αὐτοῦ καὶ τοῦ Διονυσίου. Communes amici et familiares significantur.

Ibd. 10: περὶ δὲ τῶν χρησμῶν ἔφησε μὴ χρηματίζειν τὸν θεὸν καθόλου περὶ θανάτου· καὶ τοῦτου μάρτυρας παρῆιχτο πάντας τοὺς παρόντας Ἑλλήνας. Ineptum illud περὶ θανάτου, quoniam insimulabatur Tiribazus Delphos misisse quosdam consulturos περὶ τῆς ἐπαναστάσεως, non de morte (c. 8). Scribendum: μὴ χρηματίζειν τὸν θεὸν καθόλου ὑπερβαλυστίοις. Itaque ne Tiribazus quidem se ad consulendum admissum iri credere potuerat.

Ibd. 16: διὰ δὲ τῆς τῶν ἔργων ἀθλήσεως καὶ τῆς τῶν λόγων παρακλήσεως καὶ γυμνασίας ἐν τοῖς ὅπλοις εὐπειθῆ καὶ δυνατὴν ἐποίησε τὴν στρατιάν. Primum tollendum γυμνασίας, quod ad ἀθλήσεως adscriptum, dein in alienum locum illatum sententiam perturbat; tum fuit: καὶ δυνατὴν ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ εὐπειθῆ ἐποίησε τὴν στρατιάν. Adiectivum δυνατὴν loco motum est, in vecto γυμνασίας.

Ibd. 27 οἰκοῦντες non mutandum, sed tollendum, ut

sit: οἱ δ' ἐν τῇ Καδμείᾳ παρακληθέντες ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων εὐρώστως ἤμύνοντο. Ad οἱ δ' explendum additum est οἰκοῦντες.

Ibd. 33 pravum est: δυναμικωτέραν ἔχων τὴν δύναμιν. Videtur fuisse μαχημωτέραν, sed præceptis aliquot litteris corruptum.

Paulo post in codicibus scribitur: εἰ δὲ . . . ἐβιάσατο τοὺς πολεμίους ὑπομένειν τὸ δεινόν, ἴσως ἂν διὰ τὸ παράλογον τῆς τύχης δύναιντο καὶ πταῖται κατὰ τὸν κίνδυνον οἱ Λακεδαιμόνιοι. Pro δύναιντο, quod ferri nequit, Dindorfius ἐδύναντο posuit. Sed debebat (quoniam exprimitur Agesilai ratiocinatio) esse: δύνασθαι . . . τοὺς Λακεδαιμονίους et simul omitti ἂν. Nam πταίσομαι ἂν dicitur, sed ἐδυνάμην πταῖται. Scribendum sublatis additamentis: τὸ δεινόν, ἴσως ἂν διὰ τὸ παράλογον τῆς τύχης καὶ πταῖται κατὰ τὸν κίνδυνον. Non intellectum est, πταῖται ἂν ad ipsum Agesilaum referri.

Ibd. 41: ἀνέζευξαν οἱ τοῦ βασιλείως στρατηγοὶ . . . καὶ τοῦ στόλου συμπαρόντος προῆγον ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. Ad ἀνέζευξαν et προῆγον aptius erit συμπαροπλίοντος.

Ibd. 49. Ridiculum est, Helicen olim appellatam esse (non Ionicam, sed) Ioniam, nunc appellari Achaiam. Scribendum est: ἐξ Ἑλίκης τῆς ἐν τῇ τότε (pro: ἐν τῷ τότε) μὲν Ἰωνία, τὴν δὲ Ἀχαιὰ καλουμένην (pro: Ἰωνίας . . . Ἀχαιὰς καλουμένης). Hæserat iam H. Stephanus. (Cfr. c. 53, XIV, 116; supra p. 67 n., ad Thucyd. II, 83 p. 312.)

Ibd. 50: Ἔνοι δὲ τῶν φουικῶν τὴν γένεσιν τῆς λαμπάδος εἰς φουικὰς αἰτίας ἀνέφερον, ἀποφαινόμενοι . . . ἐπιτυγχάνειν τοὺς δὲ μὴ θαυμάζειν, ὅταν γένηται τε τοιοῦτον, ἀλλ' ἐὰν μὴ γένηται κ. τ. λ. Scribendum: ὥστε (pro τοὺς δὲ) μὴ θαυμάζειν, itaque se non mirari. Paulo post in ea sententia, quæ incipit ab his verbis: τὴν δ' οὖν λαμπάδα, excidit φασί aut simile verbum. Neque

enim hæc pars est eorum, quæ physici illi de huiusmodi rebus sentiebant, sed narrationis Diodori de eo, quod accidisset.

Ibd. 51: ὡς οὐτ' αὐτοὶ πολυπραγμονοῦσιν τι τῶν κατὰ τῆς Λακωνικῆν οὐτ' ἐκείνοις ἀπεισοθαὶ προσήκει τῆς Βοιωτίας. Recte veteres editiones προσήκει. Traxit hoc alter infinitivus. (Paulo ante, ubi est ὑπελάμβανον αὐτοὺς ῥαδίως . . . καταπολεμηθῆναι, excidisse ἄν, post ea, quæ lib. I c. 4 disputavi, non opus est dici.)

Ibd. 52: Περὶ γὰρ τὰς πύλας ἀπήντησε τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν κῆρυξ τυφλὸν ἄνδρα ἀποδεδρακῶτα κομίζων καὶ, καθάπερ ἦν εἰθισμενον, ἀνηγόρευε κηρύττων μήτ' ἐξάγειν Θήβηθεν μήτ' ἀφανίζειν, ἀλλ' ἀπάγοντα πάλιν ἀνασώζειν. Ridiculum, præconem ipsum servum adducere, quem fugisse pronuntiet et educi abscondive vetet; neque sane cæci servi aufugiunt. Scrib.: κῆρυξ τυφλὸς (id ominosum) ἀνδράποδα ἀποδεδρακῶτα γνωρίζων καὶ, . . ., ἀνηγόρευε κ. τ. λ. Γνωρίζειν est palam, ad hominum notitiam pronuntiare (bekanntmachen).

Ibd. 53: Ἐπαμεινώνδας . . . ἐπροτίρησε τῆς γνώμης. Græcum est de eo, cuius sententia comprobatur: ἐπροτίρησε τῆ γνώμη, ut νικᾶν τῆ γνώμη et τῆ μάχη, non τῆς γνώμης aut τῆς μάχης. (Vid. ad c. 49.)

Ibd. 56: καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀναχωροῦντες τὴν τάξιν δαίλον, τὸ δὲ τελευταῖον . . . ἐγένετο παντελῆς τροπῆ τοῦ στρατοπέδου. Necessario scrib.: τὴν τάξιν οὐ δαίλον (servatis ordinibus, συντεταγμένοι, recedebant; ἐν τάξει ἐποιοῦντο τὴν ἀποχώρησιν, ut dicitur XIX, 84, qui totus locus comparandus est). De negatione addita cfr. XII, 23, XVI, 27.¹⁾

Ibd. 64: Ἡ μὲν οὖν πρώτη μερὶς τῶν Βοιωτῶν

¹⁾ Miror c. 57 potius notari διαφυλάττειν quam δεῖ διαφυλάττειν cum Schæfero poni.

ἴσῃν τὴν πορείαν ἐποιήσατο ἐπὶ τὴν Σελλασίαν καλουμένην πόλιν. Adiectivum ἴσῃν non habet, quo referatur. (Eritne, qui cum εὐθείᾳ confundat?) Verum non tollendum, quod Dindorfius significat, sed scribendum: *μείσῃν*. Nam duæ reliquæ partes dextro et sinistro itinere usæ sunt. Paulo post (de Ischola) scribendum est, coniunctis Schæferi et Angli cuiusdam coniecturis: τῶν ἐπιφανεστάτων Σπαρτιατῶν ὧν (pro σιρατιωτῶν sine ὧν).

Ibd. 75: Φλιασίοις δὲ πολεμουμένοις ὑπ' Ἀργείων Χάρης ὑπ' Ἀθηναίων περιφθείς στρατηγὸς μετὰ δυνάμεως ἐβοήθησε τοῖς Φλιασίοις πολιορκουμένοις. Triâ postrema verba delenda sunt. Cfr. ad XI, 61.

Ibd. 85: κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν Μαντινεῖς μὲν μετὰ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων τὸ δεξιὸν ἐπιέχον κέρας κ. τ. λ. Scrib.: κατὰ δὲ τὴν τάξιν Μαντινεῖς. (Si propria aliqua dignitas Mantinensium significaretur, quæ nulla erat, diceretur: Οἱ μὲν Μαντινεῖς κατὰ τὴν ἀξίαν.)

Ibd. 95: τῶν δὲ συγγραφέων Διονυσόδωρος καὶ Ἀναξίς οἱ Βοιωτοὶ τὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατεστρόφασιν τὰς συντάξεις. Scrib.: τῆς τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίας . . . τὰς συντάξεις. (Dindorfius in ed. 4 τὴν et ἱστορίαν sustulit.)

Lib. XVI, 1: οὕτω γὰρ μάλιστα διαλαμβάνομεν τὴν ἱστορίαν . . . σαφῆ γενέσθαι τοῖς ἀναγιγνωσκουσιν. Scrib.: μάλιστα ἂν διαλαμβάνομεν . . . γενέσθαι. XVII, 1: οὕτω γὰρ μάλιστα ὑπολαμβάνομεν . . . εἶσεσθαι.

Ibd. 12: ἐν σταδίῳ ὀλίγῳ δὲ διαστήματι τῆς διατειχίου ἔσω μάχης οὐσῆς συνίδραμε πλῆθος στρατιωτῶν εἰς στενὸν τόπον. Ineptum est ἔσω, non Græcum διατείχιον Scrib., sublato interpolamento: ἐν σταδίαίῳ δὲ (sic iam Steph. et Dind. 4) διαστήματι τῆς διατειχίσεως οὐσῆς. Cum ex διατειχίσεως ortum esset διατειχίου ἔσω, additum est μάχης. (Prius mendum ortum est ex ΣΤΑΔΙΑΙΩΙ pro ΣΤΑΔΙΑΙΩΙ.)

Ibd. 19: οἱ μὲν στρατηγοὶ τῶν Συρακοσίων ἐκ τῆς

μέθης μεθύοντες ἐπειρῶντο βοηθεῖν. Scrib.: ἐκ τῆς μέθης ἀνανήφοντες. Confusæ voces vicinæ. Dionys. Halic. IV, 35: ὡσπερ ἐκ μακρᾶς ἀνανήφας μέθης.

Ibd. 27: προσέτατε τῇ Πυθίᾳ τὴν μαντείαν ἀπὸ τοῦ τρίποδος ποιεῖσθαι κατὰ τὰ πάτρια. Ἀποκριναμένης δ' αὐτῆς ὅτι ταῦτά ἐστι τὰ πάτρια, διηπειλήσατο κ. τ. λ. Scrib.: ὅτι οὐ ταῦτά ἐστι τὰ πάτρια.

Ibd. 33 sic scribendum est: τὸ δ' ἀληθές οὐχ οὕτως εἶχε, τούναντίον δὲ διὰ τὸ τοὺς Ἀμφικτύονας ἐκ τοῦ ζημιώματος τῶν Φωκίων εἰς τὸ ἱερόν παρανομησάντων καὶ διὰ τοῦτο ζημιωθέντων [τὸν κολοτιὸν ἀνατεθεικέναι], ἐσημαιοῦτο ἢ ζημίᾳ τῶν Φωκίων αὔξῃσιν ἀπολήψεσθαι κ. τ. λ. Verbum παρεσημαιοῦτο post τούναντίον δὲ additum est a librario non animadvertente τούναντίον δὲ coniungi cum ἐσημαιοῦτο. Lacunam animadvertit Rhodomannus, explevit Wesselingius.

Ibd. 35: οἱ γὰρ φεύγοντες ῥίψαντες τὰς πανοπλίας διενήχοντο πρὸς τὰς τριήρεις, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς Ὀνόμαρχος. Τέλος δὲ τῶν Φωκίων καὶ μισθοφόρων ἀνηρέθησαν μὲν ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός, ἤλωσαν δ' οὐκ ἐλάττους τῶν τρισχιλίων. Onomarchum (de cuius exitio alios aliter tradidisse e Pausania et Eusebio constat) Diodorum captum putasse, ex iis, quæ sequuntur, apparet (Φίλιππος τὸν μὲν Ὀνόμαρχον ἐκρέμασε); nam de cadavere cruci affixo neque per se verba accipi possunt neque propter adiunctum: τοὺς δ' ἄλλους κατεπόντισε. Itaque hæc verba: ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός loco mota sunt, et bis, altero quidem loco substituto pro ὁ στρατηγός ipso nomine, prave interposita; Diodorus sic scripserat: διενήχοντο πρὸς τὰς τριήρεις. Τέλος δὲ . . . ἑξακισχιλίους, ἤλωσαν δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν τρισχιλίων, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός.

Ibd. 56 (et 61). Philomelo Pausanias (X, 2, 2) alium patrem adsignat, alium Onomarcho Aristoteles (polit. V, 4 Bekk.,

V, 3, 4 St.). Ac Pausanias ipse ita in Onomarcho et Philomelo de generis communione tacet, Onomarchum et Phayllum fratres appellans, ut eum illos duos fratres non putasse manifestum sit; nec Justinus fratres fuisse significat. Diodorus, non dubitant, quin hic et c. 61 Onomarchum Philomeli fratrem dixerit, suntque e recentioribus, qui eum sequantur, ut Wachsmuthius (Hellen. Alterthumskunde I, 2 p. 374 ed. 1), aliis dissentientibus (ut Curtio in hist. Gr. III p. 433). Equidem valde suspicor, ne Diodorum quidem ita sensisse. Nam primum (prorsus ut Pausanias), ubi Onomarchum Philomelo ducem successisse narrat, c. 31, fraternitatis adeo non mentionem facit, ut eam excludere potius videatur (ὁ συνάρχων αὐτῷ στρατηγὸς Ὀνόμαρχος); contra in prima Phaylli mentione c. 35, et ubi eum Onomarcho successisse tradit, c. 36, fratris nomen ponit. Deinde hoc, a quo orsi sumus, loco, quis credere potest, si omnes hos tres fratres putasset, sic scripturum fuisse: ὁ δὲ δεύτερος, προσαγορευόμενος Ὀνόμαρχος, ἀδελφὸς δ' ὦν Φιλομήλου, . . . τρίτος δὲ Φάυλλος, ὁ ἀδελφὸς Ὀνομάρχου, quasi Onomarchi frater non idem Philomeli fuerit, ac non dicturum: ὁ τούτων ἀδελφὸς αὐτῶν καὶ αὐτὸς Φιλομήλου ἀδελφὸς similiterve? Itaque, quoniam tamen propinquitatem aliquam Philomeli et Onomarchi h. l. et c. 61 significatam apparet, utroque loco ἀδελφιδούς scriptum a Diodoro fuisse puto.

Ibd. 59: ἔκριεν οὖν συγκατάγειν τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον. Scribendum: συναγαγεῖν (XVI, 4 etc.).

Ibd. 67 post στρατιώτας δὲ πεζοὺς μὲν πεντακισμυρίους excidit ἵππεις δὲ . . . χίλους. Vid. c. 77. Quot milia Diodorus posuerit, nescio.

Ibd. 83: εἶτι δὲ πύργων ἀξιολόγων κατασκευὰς καὶ τάφους πυραμίδων πολλῶν καὶ μεγάλων, διαφόρων ταῖς φιλοτεχνίαις. Ridiculi sunt τάφοι πυραμίδων. Scrib.: καὶ κατὰ τάφους πυραμίδων πολλῶν καὶ μεγάλων, ut

pendeat hic quoque genetiſus a κατασκευάς (et in sepulcris pyramides multas magnasque). Sed restat aliud. Nam initium huius sententiæ (ἐν δὲ ταῖς ἐλάττωσι πόλεσιν, ἐν αἷς ἢ τῶν Ἀγυρναίων καταριθμεῖται, μετασχοῦσα . . . κατασκευάσει) ineptissimum est. Scribendum: ἐν δὲ ταῖς ἐλάττωσι πόλεσιν πολλὰ, ἐν αἷς ἢ τῶν Ἀγυρναίων, μετασχοῦσα τῆς τότε κληρουχίας, . . . κατασκευάσει κ. τ. λ. Redditur hoc illi: ἐν μὲν ταῖς Συρακούσαις breviter et universe, nno posito plenius exemplo.

Ibd. 84: Φίλιππος ὁ βασιλεὺς τοῖς πλείστοις τῶν Ἑλλήνων εἰς φιλίαν προσηγμένος. Scr.: προσηγμένος. Vid. v. c. XVII, 4: ἐς τὴν ὁμοίαν εὐνοίαν προσαγαγόμενος. Προάγει (non προάγειται) ἐς φιλίαν rex, quem ex inferiore loco inter amicos evehit.

Lib. XVII, 7 confusa quædam esse apparet; nam propter ventorum tranquillitatem verticem montis supra ventorum flatum eminere, ne Diodorus quidem dicere poterat. Scrib.: ἐπ' ἄκρας τῆς κορυφῆς διὰ τὴν νηνεμίαν τοῦ περιέχοντος αἴρος (— ὑπερπετῆ γὰρ γίνεσθαι τὴν ἄκραν τῆς τῶν ἀνέμων πνοῆς —) ὁρᾶσθαι τὸν ἥλιον ἐτι νυκτὸς οὐσῆς ἀνατέλλοντα. (Vulgo: αἴρος ὑπερπετῆ γίνεσθαι . . . πνοῆς, ὁρᾶσθαι δὲ τὸν ἥλ.). Causa affertur, cur in vertice νηνεμία sit. Extremo capite in μὲν post Κάλλας numeri nota latere videtur.

Ibd. 20: ὥστε τὸ μὲν κράνος διαπτύξαι. Hoc corruptum. Num διαρρηξῆται?

Ibd. 27: ὁ κίνδυνος παλίντροπον τὴν μάχην ἔσχεν. Scrib.: τὴν ὅσπῃν ἔσχεν. (Ὁ κίνδυνος ipsa est μάχη.)

Ibd. 29 extr. (30 init.): μεταθήσεσθαι τὸν πάντα πόλεμον ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην pro μεταθήσειν non ferendum nec omnino μετατιθέναι in hac re pro μεταβιβάζειν. Scrib.: μεταβήσεσθαι.

Ibd. 33: ἐταλαντεύετο γὰρ δεῦρο καὶ ἐκεῖσε (ἢ μάχη) τῆς τροπῆς ἐναλλαξ̄ γινομένης. Nulla erat adhuc

τροπή. Scrib.: ῥοπήης accommodate ad ἑταλαντεύετο. Cfr. c. 27.

Ibd. 35: καὶ ταῖς στάθμαις τῶν δοράτων τύποντες. Scrib.: ταῖς αἰχμαῖς. (Vid. ad XIV, 113. E geminato σ initium erroris.)

Ibd. 41: ὡς δὲ εἰς τὴν ἄφειν τοῦ βέλους διέτεινε τὸ κατασκευαζόμενον ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἔργον. Nonne εἰς ἄφειν βέλους (ad telū iactum)?

Ibd. 43: Οἱ δὲ Τύριοι, ἀλιεῖς ἔχοντες τεχνίτας καὶ μηχανοποιούς, κατασκεύασαν φιλότεχνα βοηθήματα. Quid piscatorum ars hic agat, omnino non video, nec artifices et mechanicos piscatores fuisse puto. Scribendum videtur ἄλις, ut id Diodorus pro adverbio posuerit (*satis magno numero*), antiquo usu et Homérico.

Ibd. 50: καὶ τὰς τῶν τέκνων καὶ γυναικῶν καὶ συγγενῶν οἰκίσεις καὶ φυλακτήρια τῶν τόπων. Ridicula φυλακτήρια τῶν τόπων, cum praesertim sequantur his extrinsecus circumiecta τὰ φυλακτήρια τῶν τὸν τύραννον δορυφοροῦντων. Scrib.: τῶν τροφῶν.

Ibd. 51: ἀλλ' εἴ μοι δίδως τὴν ἀπάσης τῆς γῆς ἀρχήν. Excidit aliquid ob similitudinem: ἀλλ' εἶπέ μοι, εἴ μοι δίδως κ. τ. λ. (De c. 58 extr. dictum est p. 56.)

Ibd. 59: συνῆσαν δὲ τούτοις οἱ τε μηλοφόροι, πολλοὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις καὶ κατὰ τὸ πλεῆθος. Scribendum: μηλοφόροι, ὅμοιοι ταῖς ἀνδρ. καὶ κατὰ τὸ πλεῆθος. (Aliter Reiskius et Dind. non recte.) Eodem capite inferius: ἡ δὲ μήτηρ τοῦ Λαρείου Σισύγαμβρις . . . ἐφ' ἡσυχίας ἔμεινε φιλοφρόνως. Nulla erat in manendo φιλοφροσύνη. Scrib.: φιλοχωροῦσα.

Ibd. 82: ἔνιοι δὲ διὰ τὴν τῆς χιόνος ἀνταύγειαν καὶ σκληρότητα τῆς ἀναβαλλομένης ἀνακλάσεως ἐφθεῖροντο. Scrib.: ἐτυφλοῦντο. Sequitur: ἀλλὰ μὲν τῶν καπνῶν δηλουμένων τῶν κωμῶν ἐλάμβανον οἱ Μακεδόνες οὐ κατοικοῦσιν ἐφιστάμενοι. Scribendum: ἐλάτθανον οἱ Μ. τοῖς κατοικοῦσιν ἐφιστάμενοι.

Ibd. 94: τοῖς δὲ παισὶν ἐπιφορὰς ταγματικὰς ἀπένειμε κατὰ τοὺς τῶν πατέρων συλλογισμοὺς. Syllogismi in hac re nihil habebant loci, sed συλλογισμοί (secundum locum, quem in copiarum numeris tenuerant).

Ibd. 95: Κρίνας δὲ ἐπὶ ταύτης τοὺς ὄρους θίσθαι τῆς στρατείας. Pronomen omnino non habet, quo referatur. Latet ἐπὶ τῷ ῥήματι. (Itaque hic locus supra lib. I c. 3 poni debnerat.) Eodem capite inferius post πεζοῖς μὲν δισμυρίοις καὶ πεντακισχίλιοις excidit: ἰππεῦοι δὲ (διο) χιλίοις.¹⁾

Ibd. 102: τὴν μὲν στρατιὰν προοίταξεν ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀντιπαράγειν ταῖς ναοίς. Necessario scribendum: παρὰ τὸν ποταμὸν.

Ibd. 105: δρομάδας καμήλους καὶ τὰ νωτοφορεῖν εἰωθότα τῶν φορτίων. Scrib.: τῶν ζώων. Omne genus significatur. [Iam Wesselingius.]

Ibd. 106: ὅτι πολλοὶ τῶν βιαιῶς καὶ ὑβριστικῶς κεχρημένων ταῖς ἐξουσίαις παρανενομήκασι. Miram vero partitionem. Apparet requiri: ὅτι πολλοὶ βιαιῶς . . . κεχρημένοι. Sed fortasse post τῶν excidit substantivum (τῶν ἀρχόντων, τῶν ἐπαρχῶν), deinde ad τῶν, quod restabat, prave accommodatus est participii casus.

Ibd. 110: καταμίξας δὲ τοίτους τοῖς προϋπάρχουσι στρατιώταις τῇ καινότητι τῆς καινοτομίας κατοικούσας τὴν ὅλην δύναμιν κεκραμένην καὶ ἀμόζουσαν τῇ ἰδίᾳ προαιρέσει. Scrib.: τῇ κοινότητι τῆς καινοτομίας. Medio capite (τέλος δὲ προσμείνας ἡμέρας ἀνέξενξε) excidit numerus dierum.

Ibd. 115: αὐτὸς δὲ τοῖς ἀρχιτέκτονας ἀθροίους καὶ λεπτοεργῶν πλῆθος. Alienissimi hinc λεπτοεργοί.

¹⁾ Cap. 100 e duobus codicibus scribendum: ἡμέραν τῇ μάχῃ τάξαντος pro τῆς μάχης.

Scribendum: *λειτουργῶν* (operariorum), usu Polybiano et ipsius Diodori exemplo, V, 39: *ταῖς κατὰ τὴν λειτουργίαν συνεχεῖσι κακοπαθείαις*.

Ibd. 116: *ὁ βασιλεὺς καταπλεγίς τὸ παράδοξον προσῆλθε τῷ θρόνῳ καὶ χωρὶς καταπλήξεως ἠσοχῆ τὸν ἀνθρώπον ἀνέκρινε, τίς ὦν . . . τοῦτο ἔπραξε*. Opinor fuisse: *χωρὶς ἐπιπλήξεως*.

Lib. XVIII, 3: *Τούτων δὲ τὴν συνορίζουσαν σατραπείαν τοῖς περὶ Ταξιλήν βασιλεῦσι συνεχώρησε*. Dativus pertinet ad *συνορίζουσαν*. Deest nomen ducis huic satrapiae praepositi; id latet in *τούτων*, quod neque casu ad sententiam accommodatum est nec, quo referatur, habet. Scribendum: *Πύθωνι* (*Πιθωνι*) δέ. Vid. c. 39 et XIX, 56 (*Πύθωνα τὸν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς καταβεβηκότα*). Ei nescio quando Eudamus successit (XIX, 14). Hoc quoque oblitus sum supra lib. I c. 3 ponere.

Ibd. 6: *ἐκ δὲ θατίρου μέρους, ἀφ' οὗ ποιούμεθα τὴν ἀνάβασιν*. Scrib.: *ἐποιοούμεθα* (nuper in hac ipsa recensione).

Ibd. 9: *Διὸ καὶ τούτους προσέταξαν ἐν ἀπορήτοις Λεωθίνει τῷ Ἀθηναίῳ το μὲν πρῶτον ἀναλαβεῖν αὐτούς ὡς ἰδιοπραγοῦντα χωρὶς τῆς τοῦ δήμου γνώμης*. Scribendum: *Διὸ καὶ τούτους . . . ἀναλαβεῖν αὐτόν ὡς ἰδιοπραγοῦντα κ. τ. λ.*

Ibd. 14: *καὶ παρασκευὰς μείζους ἐποιοῦντο πρὸς τὴν τῶν ὄλων διάθεισιν*. Scrib.: *πρὸς τὴν τῶν ὄλων διάκρισιν, ad summam rerum discrimen*. Cfr. c. 17 (*περὶ τῶν ὄλων διακρίνονται*), c. 21 (*περὶ τῶν ὄλων διακριθῆναι*), in superioribus saepius.

Ibd. 18: *τοῦ δὲ Ἀντιπάτρου δόντος ἀπόκρισιν, ὡς οὐ μὴ . . . περὶ τῆς εἰρήνης, ὁ δὲ δῆμος, οὐκ ὦν ἀξιόμαχος, ἠναγκάσθη κ. τ. λ.* Tollendum δέ. (Cfr. ad V, 2.)

Ibd. 25: *τῶν περὶ Κρατερόν . . . συναναγκάζόντων τοὺς πολεμίους μῖνειν τὸν χειμῶνα ἐν τοῖς*

χιονοβολουμένοις καὶ τροφῆς ἐνδεεῖς, εἰς τοὺς ἐοχάτους ἤλθον κινδύνοις. Universe loquitur: ἐν τόποις χιονοβολουμένοις καὶ τροφῆς ἐνδεείοις.

Ibd. paulo post: καὶ μεταοτῆσαι πανοικίους εἰς τὴν ἐρημίαν καὶ πορρωτάτω τῆς Ἀσίας κειμένην χώραν. Nec certa ἐρημία nec χώρα significatur. Scribendum: εἰς τινα ἐρήμην καὶ πορρωτάτω τῆς Ἀσίας κειμένην χώραν.

Ibd. 26: τῷ σώματι κατεοικεναόθη χρυσοῦν σφρηγῆλατον ἀρμόζον. Excidit substantivum (ἄγγος?).

Ibd. 33 (de Perdicca): καὶ γὰρ φοινικὸς ἦν καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων περιαιρούμενος τὰς ἐξουσίας καὶ καθόλου πάντων βουλόμενος ἄρχειν βιαιῶς. Quæ adduntur, non pertinent ad cædium sanguinolentam cupiditatem (quæ XIX, 71 recte significatur, addito τῶν τεράνων ὠμότερος). Suspicio scriptum fuisse: καταφρονητικός.

Ibd. 52 extr.: Μετὰ δὲ ταῦτα οὐμπολιορκίας ἐπέηκε τὰς ἐξῆς πόλεις, ἃς μὲν βίᾳ χειρούμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος. Συμπολιορκίας, quoniam aoristus ferri nequit, si hoc ad τὰς ἐξῆς πόλεις refertur, Dindorfius in οὐμπολιορκίῳν mutavit. Sed quid significat οὐμπολιορκεῖν, quoniam Antigonus nulli alii obsidionis socius est? Vereor ne fuerit: Κύμην πολιορκήσας (ἐκπολ.?).

Ibd. 66: Ἀποστείλαντος δὲ καὶ τοῦ δήμου πρεσβείαν πρὸς τὸν Πολυπέρχοντα τὴν κατηγοροῦσαν μὲν τῶν περὶ Φωκίωνα, παρακαλοῦσαν δὲ τὴν Μοινητῆριαν αὐτοῖς δοῦναι . . . , ὁ Πολυπέρχων ἰσπευθε κ. τ. λ. Scrib.: τὴν κατηγορήσουσαν. Cfr. c. 69: ἐξέπεμψε δύναμιν . . . τὴν ἐπιθροομένην τοῖς πολιορκουοῖ, XX, 38: ἐκπεμφάντων δύναμιν τὴν προσαξομένην. In παρακαλοῦσαν Diodorus Atticam formam secutus esse potest.

Lib. XIX, 3. Neque πολὺ σεμνός usitate dicitur neque πολύσεμνος, utrumque a re et ab Agathoclis persona

alienum. Credo scriptum fuisse: ἐπίσημος διὰ τὸ μέγεθος τῶν ὄπλων.

Ibd. ad finem capituli: ἐφ' οἷς περιαλλαγῆς γενόμενος αὐτοὺς διεγνωκότας ἐπιθέσθαι τυραννίδι κατηγορήσεν ἐν τῷ δήμῳ. Nusquam Diodorus aut quisquam huius ætatis κατηγορεῖν τινά dixit neque accusatus est nisi unus Sosistratus tanquam tyrannidi studens. Scrib.: αὐτοῦ ὡς διεγνωκότος. (Ως addendum iam alii viderunt.)

Ibd. 17: ὕστερον δὲ δούς ἐαυτῷ λόγον συνεχώρησεν, ὅτι . . . συμβήσεται. Scrib.: συνεφρόνησεν. (De c. 19 vid. p. 130 n.)

Ibd. 20: ὁ Πύθων ἤκεν ἄγων . . ., τῶν δ' ὑποζυγίων τοσοῦτον ἀριθμὸν ὥστε δύνασθαι καθοπλίσαι πᾶν τὸ στρατόπεδον. Nemo iumentis aut ex iumentis armatur nec milites armis egebant. Scrib.: καταπλοῦν-τίσαι.

Ibd. 21: ἀλῶνάς τε γὰρ εἶχε . . . καὶ παραδείων φυτείας ποικίλας, ἐτι δὲ παντοδαπῶν δένδρων φυσικὰς συναγκείας καὶ ῥύσεις ὑδάτων. Ineptum φυσικὰ καὶ συναγκείαι, ineptum συναγκείαι δένδρων. Subest adiectivum transitivum, a quo pendet δένδρων genitivus; id puto fuisse φυτείας, ad arbores gignendas aptas.

Ibd. 22: τῶν τε δευτέρων ἡγεμόνων καὶ τῶν ἐξω τάξεως καὶ φίλων καὶ στρατηγῶν καὶ τῶν ἰππέων. Scrib. uno καὶ sublato: καὶ τῶν ἐξω τάξεως φίλων καὶ στρατηγῶν, amicorum ducumque, qui nullum certum in exercitu et acie ordinem tenebant.

Ibd. 58 extr.: διαβεβαιούμενος ἐν ταύτῃ τῇ θερσίᾳ ἀποπλευσεῖσθαι ναοὶ πεντακοσίαις. Opinor: αὐτὸς πλεοεῖσθαι. (Dind. ἀναπλευσεῖσθαι.)

Ibd. 65 init.: διεκλυθότες τὰ πραχθέντα τῶν Ἑλλήνων τῆς Εὐρώπης περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ Μακεδονίαν. Usus videtur postulare: τὰ πραχθέντα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων aut: τὰ πραχθέντα τῆς Εὐρώπης περὶ τ. Ἑ.

κ. M. Nam τῆς Ἐνρώπης partitive pendet ab his περι τὴν Ἐ. κ. M. [Iam Stephanus ὑπὸ τῶν.]

Ibd. 69: προστάξας ἐνεδρεῦεν τοῖς περι Πτολεμαίων, οὓς ὑπόπτειεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου προάξειν. Non agitur de insidiis, sed de observatione hostium; id est ex usu Polybii et Diodori ἐφεδρεῦεν τοῖς περι Πτολεμαίων. Vid. h. libr. 57 (ἐφεδρεῦη τοῖς περι Κάσσανδρον, ἂν ἐπιχειρῆ διαβαίνειν) et 100 (ἄμα μὲν ἐφεδρεῦων τοῖς πολεμίοις), XVIII, 25 (ἐφεδρεῦεν τοῖς περι τὸν Ἑλλησποντον τόποις), XX, 47 (ἐφεδρεῦσαι τῇ τε Βαβυλωνίᾳ καὶ ταῖς ἄνω σαιτραπείαις) et 60 et 104. Contra cap. 68 de insidiis rectum est ἐνεδρεῦσαι, sed pravum τοῖς πολεμίοις pro τοὺς πολεμίους.

Ibd. 83: μαθόντες δὲ παρὰ τῶν κατασκόπων τὸ γερονὸς ταχέως ἐξέταξαν τὴν δύναμιν, ὅπως τὸ δεξιὸν κέρως κ. τ. λ. Iampridem ἐκτεταγμένοι erant; nunc eo consilio, quod indicatur, μετέταξαν τὴν δύναμιν.

Ibd. 85: ὅτι . . . τὰ μέρη τῆς δορικτῆτος χώρας οὐκ ἀποδοίη τοῖς φίλοις, καὶ συνθήμενος πάλιν πρὸς αὐτὸν τὸνναντίον ἀφέλοιτο τὴν σαιτραπείαν τῆς Βαβυλωνίας Σελεύκου παρὰ πάντα τὰ δίκαια. Scribi debet: οὐκ ἀποδοίη τοῖς φίλοις καὶ συνθεμένοις πάλαι πρὸς αὐτὸν, τὸνναντίον δ' ἀφέλοιτο κ. τ. λ. (Cod. F τὸνναντίον διαφέλοιτο. in quo verum inest.)

(De c. 86 dictum est p. 175, de c. 88 p. 130.)

Ibd. 93 restituendum e codicibus: τὴν ἦτιαν ἀναμαχίσασθαι διειλήφει pro διελήφθη, quod, quo significato h. l. ponitur, barbarum est.

Ibd. 97: νομίσαντες συντόμως ἤκειν τοὺς Ἑλληνας. Scrib.: ἤξειν.

Ibd. 100: προσβολαῖς χρώμενος ποταμῶν καὶ διώρξεν. Dindorfius stellulam præfixit vocabulo ποταμῶν. Miror fugisse virum peracutum facillimam emendationem: ποταμῶ (Euphrate) καὶ διώρξεν.

Ibd. 102: (Pasiphilus, Agathoclis dux, huius verbis)

ἤξιον τοὺς Μεσσηνίους βούλεσθαι τὴν φιλίαν καὶ μὴ οὐναναγκάζεσθαι τοῖς πολεμιωτάτοις αὐτοῦ διαλύεσθαι. Perversissime Agathocles Messenios, qui exsules Syracusanos ab illo eiectos tuebantur, hortatur, ne (simul) cogantur cum suis inimicissimis (exsulibus) pacem facere. Scrib.: καὶ μὴ συνεξετάζεσθαι τοῖς πολεμιωτάτοις αὐτοῦ (sublato διαλύεσθαι) *neve cum inimicissimis suis consociari*. Sed restat βούλεσθαι τὴν φιλίαν, quod pro eo, quod est δέχεσθαι, nemo Græcus dixit. Scilicet *φιλία* non Agathoclis significatur, sed exsulum, et pro βούλεσθαι restituendum est ipsum illud διαλύεσθαι, quod nescio quo errore suo eiectum loco in alienum devenit: ἤξιον τ. Μ. διαλύεσθαι τὴν φιλίαν καὶ μὴ συνεξετάζεσθαι τ. π. α.

Ibd. 103: ὄνσι δὲ περιπεσόντες φορτηγοῖς πλοίοις τὴν μὲν ἐξ Ἀθηνῶν κατίδυσαν, τῶν δὲ ἐπιπλέοντων τὰς χεῖρας ἀπίκοψαν. Unde igitur altera et quid ei factum est, quod Diodorus se dicturum promittit? Et unde τὴν femininum? Scribendum: φορτηγοῖς πλοίοις, ἃ ἦκεν ἐξ Ἀθηνῶν, κατίδυσαν κ. τ. λ.

Ibd. 108: φῆμαι δὲ κατεῖχον ἐπὶ τῶν προτίρων χρόνων. Nonne: ἀπό? Nam tunc quoque obtinebant.

Ibd. 110: πυνθανόμενος δ' ἐν ταύτῃ καὶ δίναμιν εἶναι τὴν ἀμυνομένην. Scrib.: ἀμυνομένην, quod Dindorfius XVIII, 22 in gemino loco restituit; itemque XX, 48 scribendum τῶν ἀμυνομένων. Vid. ad XVIII, 66. Res spectari debet in *θηρόμενος* similibusque formis.

Lib. XX, 1: τὸ δὲ τὴν ἀναγκαιαν σύνθεσιν ἔχον εὐκαίρως τετρήγεται καὶ . . . ἐπιτερπῆ καὶ οαφῆ παρίσται τὴν ἀνάγνωσιν. Scrib.: εὐκαίρως τε τηρεῖται. Initio capitis lacuna sic fere explenda est, causa erroris perspicua: ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοτίμως ἔχόντων πρὸς τὴν τῶν πράξεων ἐπίγνωσιν τὴν προθυμίαν ἀπαμβλύνοιοι πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν.

Ibd. 10: τῶν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας τατιομένων τινὲς μὲν φοβούμενοι τὰς ἐν τῷ δικαστηρίῳ κρίσεις ἀποοιάται γίνονται τῆς ἡγεμονίας, τινὲς δὲ ἐπιτιθέονται τυραννίῳ. Tollendum τῆς ἡγεμονίας: aut deficiunt (a patria) aut tyrannide poliri conantur.

Ibd. 11: μετὰ δὲ τῆς θεραπείας αὐτὸς τοῦ ἡμίους κέρατος προχωνίζετο. Num: μετὰ δὲ τῆς θεραπείας αὐτὸς τοῦ ἡμίους τοῦ ἐὼνύμου κέρατος προ., cum dimidia parte satellitii (c. 17), ut τοῦ ἐὼνύμου omissum putetur, quod τοῦ ἡμίους κέρατος coniungeretur? (Dind. τοῦ ἀριστεροῦ προ τοῦ ἡμίους.) Paulo post (τοὺς δὲ ἐκ τῶν ἀφράκτων ὄρων ἀόπλους) qui sint οἱ ἐκ τῶν ἀφράκτων, nescio suspicorque scribendum esse: τοὺς ἐκ τῶν ἀτάκτων (etsi apertius esset τοὺς ἀτάκτους) significarique τοῖς ἐξω τάξεως λεγομένους (c. 41), de quibus c. 29: παρηκολούθει δὲ καὶ πλῆθος ὄχλου παντοδαπὸν ἐκτὸς τῆς τάξεως. Utroque loco de Africanis rebus agitur. Idem fere sunt, qui c. 110 in Demetrii exercitu appellantur ψιλικά τάγματα καὶ πειρατῶν παντοδαπῶν τῶν συντροχόντων ἐπὶ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀρπαγὰς.

Ibd. 14: ἐπεμψαν δὲ καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν χροσοῦς ναοὺς τοῖς ἀφιδρύμασι πρὸς τὴν ἰκείαν. Opinor: σὺν τοῖς ἀφιδρύμασι.

Ibd. 23: διεστέλωτο δ' εὐ κίοισιν. Codices: διεστέλωτο δ' οἴκοις. Scribendum igitur: δὲ δοκοῖς, trabibus.

(De c. 25 et 31 dictum est supra p. 131.)

Ibd. 31 extr.: θεμίους τὰ ὄπλα. Suspectum mihi, quod hic et c. 45 extr. τίθεσθαι τὰ ὄπλα (quod apud antiquos quidem semper est *armatum consistere, stationem locumque capere*) eodem significatu ponitur, quo et alibi et hoc ipso libro c. 42 extr. et 88 extr. ἀποτίθεσθαι τὰ ὄπλα (κατατίθεσθαι ὄπλα) de armis in deditione depo-

nendis. Initio capitis 31 scrib. (omisso, non transposito τῆ): τοῖς δευτερεύουσι μετὰ τὸν στρατηγὸν τιμῆ.

Ibd. 33: τῆ παιδιᾶ τὰ πρὸς πικρίαν λεγόμενα δίσουθεν. Num: ἐπὶ παιδιᾷ?

Ibd. 40: τὴν Μιλτιάδου θυγατέρα τοῦ τὴν προσηγορίαν φέροντος εἰς τὸν στρατηγήσαντα τῶν ἐν Μαραθῶνι νικησάντων. Scrib.: ἀναφέροντος.

Ibd. 41: διὰ δὲ τὴν τῆς ψυχῆς ἀγριότητα διατυπῶσαι φασὶ τὴν ὄψιν αὐτῆς τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον θρηνώδη. Scrib.: διατετυπῶσθαι.

Ibd. 47: ἐφεδρεῦσαι . . . πάλιν τῆ κάτω σαιραπεία καὶ ταῖς ἀπ' Αἰγύπτου σαιραπείαις. Recte iam alii intellexerunt, nullas fuisse ἀπ' Αἰγύπτου σαιραπείας, sed male corrigunt: ταῖς περὶ Αἴγ. σαιραπείαις. Nam ne illæ quidem fuerunt, sed una Ptolemæi Ægyptus. Scribendum: καὶ ταῖς ἀπ' Αἴγ. στρατείας. De ἐφεδρεῦειν verbo dixi supra ad XIX, 69.

Ibd. 48: καὶ ἅμα πάντας τοὺς πυρσοφόρους ἀπὸ τῶν τευχῶν ἀφέντες. Et πάντες et articulus inepta sunt. Opinor fuisse: καὶ ἅμα παντοίους πυρσοφόρους. Ceterum sæpe in hoc libro πυρφόροι appellantur, hoc uno loco πυρσοφόροι. Fuitne: πυρσοὺς καὶ πυρφόρους?

Ibd. 56: Θερμίτας μὲν προσαγαγόμενος ὑποσπόνδους ἀφῆκε, τῶν Καρχηδονίων φρουρούντων ταύτην τὴν πόλιν. Non incolas urbis ad suas partes traductæ Agathocles Carthaginiensibus urbem custodientibus dimisit, sed ipsos milites præsidarios. Pravum ταύτην. Scribendum: ὑποσπόνδους ἀφῆκε τοὺς Καρχηδονίων φρουρούντας τὴν πόλιν. (Error a Reiskio animadversus erat.)

Ibd. 59: τρισμυρίων μὲν γὰρ στρατιωτῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐκπεμφθέντων οἱ καταλειπόμενοι ἔμποροι οὐχ οἷον ἱκανὰ πρὸς ἀντάρκειαν εἶχον, ἀλλ' ἐκ περισυρίας ἐχρῶντο δαψιλῆσι πᾶσιν. Non agi de ἐμπόροις intellexerat iam in prima editione Dindorfius. Scrib.: οἱ καταλειπόμενοι ἔμψυχοι. Paulo ante in his verbis: ὁ δὲ

τῆς πολιορκίας οὐκ ἦν κίνδυνος aperte mendosum est ἦν (dicendum enim erat saltem, omisso articulo: τῆς δὲ πολιορκίας οὐδεὶς ἦν κ.). Scribendum: ὁ δὲ τῆς πολιορκίας οὐκ ἦν ἰα κίνδυνος.

Ibd. 60: Ὑποτεμομένων δὲ τῶν Καρχηδονίων τὴν εἰς τὴν στρατοπεδείαν ἀποχώρησιν τῶν πολεμίων ἠναγκάσθησαν οἱ περὶ τὸν Εὐμαχον καταφυγεῖν κ. τ. λ. Tolleudum τῶν Καρχηδονίων, adscriptum ad declarandum τῶν πολεμίων. Nam prorsus perverse post ea, quæ præcedunt, nomen τῶν πολεμίων transfertur ad Græcos Carthaginiensium hostes, eosdem, qui οἱ περὶ τὸν Εὐμαχον appellantur.

Ibd. 63 scribendum: παρέλαβεν αὐτοὺς τότε (pro ποτε) κατ' ἰδίαν πάλιν ἐπὶ τὴν ἐστίασιν. Ad narrationem huius rei tum factæ præparandam interpositus est totus locus de Agathoclis ingenio.

Ibd. 70: ἐπιστημὴν αἰτ' ἄν τις . . . τὴν εἰς τὰ τέκνα γενομένην τιμωρίαν οἶον τῆς θείας προνοίας. Scrib.: οἶον ἐκ θείας προνοίας. Infra medio capite apparet, nihil prorsus ad sententiam desiderari, si hæc legas: εἰς τηλικαύτην δ' ὑπεροχὴν προελθόντος αὐτοῦ καὶ τὸν Ὀφείλλαν φρονέοντος . . . φανερῶς ἐπεσημῆνατο τὸ δαιμόνιον ὡς διὰ τὴν εἰς τοῦτον παρανομίαν τῶν ὕστερον (fort. ὑστέρων) αὐτῷ γεγενημένων· τοῦ γὰρ αὐτοῦ μηνός κ. τ. λ. Quæ post γεγενημένων in codicibus adduntur: τὸ θεῖον ἐπιστήσαι (sive ἐπιστῆσαι scribere malis), in orationis structuram et sententiam quomodo includantur, non video, mirorque τῷ δαιμονίῳ superpositum τὸ θεῖον. Itaque secludenda hæc puto; videoque addi potuisse, cum putaretur post ἐπεσημῆνατο ὡς verbum finitum sequi debere. Sed tamen quid significare voluerit, quicumque addiderit, non reperio maximeque in ἐπιστῆσαι hæreo.

Ibd. 72 ii, qui ad ipsam oram maris interfecti sunt,

nonne rectius ἐπὶ τοῦ κλύσματος φονευθέντες dicuntur quam ἐπὶ τοῦ κρύματος?

Ibd. 76: τρία μὲν σκάφη τῶν τετραρικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν πορείων ἅμα κατὰ τὸ αἰτὸ βιαιότερον . . . ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεβράσθη. Non potest τῶν στρατιωτικῶν πορείων pendere a τρία σκάφη, quod expletur genetivo τῶν τετραρικῶν. Scrib.: πορείων ἔνια κατὰ κ. τ. λ. Bellicarum navium certus numerus ponitur, reliquarum incertus significatur. Ibd. medio capite (ὑπολείπειν ἤδη συνίβαινε τὸν αἶτον) pro ἔπολείπειν usus requirit ἐπιλείπειν, quod pro eodem restituendum est etiam c. 109 (τῆς τροφῆς ἔπολείποισιν τοὺς πολιορκουμένους). (Apud Lys. XXVII, 1 idem mendum Reiskius sustulit.) Sequitur: διὰ δὴ ταῦτα τῆς δυνάμεως ἀθυμίουσιν, παραλαβὼν τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺς ἡγεμόνας Ἀντίγονος προίθηκε βουλὴν κ. τ. λ. Non tota castra in consilium vocavit Antigonus, sed aut (ut Perdicas XVIII, 25) τοὺς τε φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας, aut potius τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς ἡγεμόνας, duces (legatos) præfectosque. Scrib. puto: τὸ στρατηγικὸν καὶ τοὺς ἡγεμόνας.

Ibd. 81: Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τῶν δούλων τοὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ἐν τοῖς κινδύνοις ἀγοράσαντας παρὰ τῶν δεσποπῶν ἐλευθεροῦν καὶ πολίτας εἶναι. Scribendum: ἀγοράσαντες. Decrerunt ipsi publice servos redimere et manumittere.

Ibd. 85 πλοῖα ἴσα βεβηκότα (ἴσων βεβηκότων) non intellego quæ sint, sed ἴσων βεβηκότα, eiusdem altitudinis.

Ibd. 91: Ἐκ δὲ τῶν γωνιῶν ὑπῆρχον ἴσοι τῷ μήκει βραχὺ λείποντες τῶν ἑκατὸν περσῶν. Addunt contra codices κίονες ante ἴσοι, quod abundat, quoniam communis omnium mensura indicatur. Scrib.: ἴσοι τῷ μήκει κ. τ. λ. (Mastbäume).

Ibd. 96: προσέειπτον οἱ πνεφόροι τῷ ξυλοφανεῖ τοῦ κατασκευάσματος. Si hoc verum est, significatur

tamen lignea superficies, non partes ligni speciem habentes; sed fortasse scriptum fuit: τῷ ξυλοπαγεῖ.

Ibd. 101: Διόπερ ἔδοξε πολλοῖς ὁ μὲν (Αἰολος) . . . εὐθύς κατὰ τὸν πρῶτον πλοῦν λαβεῖν παρ' αὐτοῦ τιμωρίαν, ὁ δὲ Ἕφαιστος ἐπὶ τῆς τελευτῆς, οἰκείως τῆς ἀσεβείας κολάσας τὸν τύραννον ἐν τῇ πατρίδι. Scrib.: ἐπὶ τῆς τελευτῆς οἰκείως . . . κολάσαι τὸν τύραννον ἐ. τ. π. Quod additur: συνωνύμως ἐπὶ θερμοῖς ἀνθραξι κατακαύσας ζῶντα, quæ sit συνωνυμία, non intellego.

Ibd. 102: ἅμα μὲν νομίζων δόξαν οἴοειν αὐτῷ μεγάλην τὴν τῶν Ἑλλήνων αὐτονομίαν, ἅμα δὲ καὶ τοὺς περὶ Πηπέλαον ἡγεμόνας τοῦ Κασοάνδρου πρότερον συντριψαὶ καὶ τότε προάγειν (sic recte Bekkerus pro προοάγειν) ἐπ' αὐτὴν τὴν ἡγεμονίαν ἢ ἐπ' αὐτὸν πορεύοιτο τὸν Κύσσανδρον. Scribendum primum: ἅμα δὲ καὶ τοὺς περὶ Πηπέλαον ἡγούμενος δεῖν τοῦ Κασοάνδρου πρότερον συντριψαὶ καὶ τότε κ. τ. λ. Sed præterea apparet illa ἢ ἐπ' αὐτὸν πορεύοιτο τ. Κ., quæ ad πρότερον pertinent, debuisse poni ante καὶ τότε. Aut igitur transposita sunt aut, quod magis puto, subditicia; nam idem significant, quod inest in verbis καὶ τότε κ. τ. λ.

Ibd. 103: εἶτα τῶν ἐν ταύτῃ σιμφυρόντων πρὸς τοὺς κατελιγμένους τὸν Ἀχροκόρινθον. Prave ἐν ταίτῃ ad τὸ Σισίφειον refertur; scribendum: τῶν ἐν τεύθειν.

Ibd. 110. Ex eo, quod codices habent: Μετὰ δὲ ταῦτα Πρώνας μὲν καὶ Πιτελὸν προσηγάγετο, fit non Ἄνθρωνα (Wessel), sed Ἄνθρωνας. Vid. præf. Livii a me et Ussingio editi vol. IV, 1 p. IX. (Strab. IX p. 432 Cas., Ps. - Demosth. Philipp. IV, 9.)

Ibd. 113: Ἄμα δὲ τούτοις πραιτομένοις οἱ τῶν παρὰ Λυσιμάχῳ στρατιωτῶν αὐτομολῶντες ἐκ τῆς χειμασίας παρ' Ἀντίγονον, Ἀνταριάται μὲν διοχίλιοι, Λύκιοι δὲ καὶ Πυμφύλιοι περὶ ὀκτακοσίους. Scri-

bendum: *Ἄμα δὲ τοῖτοις πραττομένοις ἡντο μὲν ἡσάν
τινες τῶν π. Α. στρατιωτῶν κ. τ. λ.*

Fragmentorum Diodori e libris XXI ad XL correctiones aliquot natas, cum ea historię causa percurrerem, nullo addito verbo indicabo ac ne posita quidem vulgata scriptura. Eae correctiones quod maxime in fragmentis Hæschelianis et iis, quæ Maio debentur, interdum longius a litterarum vestigiis discedunt, non mirabuntur, qui eorum condicionem norunt.

Scribendum est igitur XXI, 8 Bekk. (c. 2, 3 Dind.):
*καὶ τρόπαιον οὐχ ἔσται· διὸ δεῖ διαλαβεῖν ἀληθῆ τὸν
λόγον εἶναι, et ibid. 14(7): οἱ βουλόμενος ἐφεδρον ἔχειν
τῇ βασιλείᾳ.*

Lib. XXII, 20 (9, 5): *ὄντων δὲ ἐν τῷ περὶ
δουεῖν ἰδῶν, 21 (10) med.: πάσης τῆς Καρχηδονίων
ἐπικρατείας κύριος ἐγένετο, ibidemque: μετὰ τὴν
ἄλλοις τῆς Μοτιῆς.*

Lib. XXIII, 2 (1, 2): *προσεπηγγέλλετο δὲ τῶν
ὁμόρων πρὸς Ἱέρωνα πόλεων μὴ ἐπιβήσεσθαι et
paulo post: τοὺς μισθόνως μάλιστα πίστει κατα-
φρονήσαντας, 3 (2): "Οτι Φοίνικες Ῥωμαίους κατα-
ναυμαχῆσαντες, 18 (12): ἐφ' οἷς ὄρων αὐτοὺς
ἀγανακτοῦντας.¹⁾*

Lib. XXVI, 1 (1): *πᾶσα δύναμις οὐκ ἐκ τῆς
ἀλλοτρίας ἀσθενείας, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδίας ἐξέως θεω-
ρεῖται, ibidemque: διὸ δεῖ τοὺς ἐφρονοῦντας τοῖς μὲν
διὰ ἐπιμέλειαν κατωρθώκοιν καὶ ἀρετὴν ἀπομερί-
ζειν τὸν ἱπαινον.*

Lib. XXVII, 18 in fr., quod incipit sic: *"Οτι ἀντιχίαν
ἀδικίας (18): οὐ γὰρ δυνατὸν τὸν εἰς ἐτίρους ὡμὸν
γεγόμενον ἐν μίρῃ πταίσαντα τυγχάνειν ἐλίου.*

Lib. XXIX, 3 (3): *Διὸ καὶ τοὺς πεπεικότας*

¹⁾ De 7 (4, 2) dictum p. 131.

αὐτὸν ἀπαράσκευον ὄντα ἐπὶ τὴν τῶν Αἰτωλῶν οὐρ-
μαχίαν (ἐπὶ τῇ . . . οὐρμαχίᾳ?) τὸν πόλεμον ἐπανε-
λίθοθαι, 22 (19): καὶ τὰς περιβοήτους πράξεις ἐπιτε-
λίσατο πολιτικοῖς μὲν τελίομασι καὶ δυνάμειοι μικροῖς,
μισθοφόροις δὲ . . . παρμιγεθείοι, 24 (21): κατηγορού-
μενος γὰρ ὑπὸ τῶν δεινῶν θανάτῳ, 30 (27): ὁ ὕπατος
καὶ ἐκ πατρῶν γεγωνὸς ἦν εὐ καὶ κατὰ τὴν ὄψιν
εὐπρεπὴς (αὐτὸ πατρῶν γεγ. ἦν εὐγενῶν καὶ), 36 (33):
καὶ ἀπολογηοσάμενοις τοῖς τοῦ Περσέως πρεσβευταῖς
περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀπολύειν αὐτὰν ἐγκλημάτων ἔφη,
περὶ δὲ κ. τ. λ.

Lib. XXX, 5 (5): ὅπως ἅπαντας καταπληξάμενος
τοὺς δυναμένους ἀντιπολιτεύεσθαι καθάπαξ εἶη
κίριος ἀπάσης τῆς Ἡλείρου, 9 (8): πῶς γὰρ ἂν τις
οὐκ εἰκότως διαλάβοι et paulo post: τὸ γὰρ οὐρπεριενηχ-
θῆναι πᾶσι τοῖς καιροῖς ἀρμοζόντως, 14 (11): νομίζων
πολὺν, οὐ τοῖς ὅλοις κρατεῖν Ῥωμαίους, 19 (15): . . .
ἰωώρενον. Πῶς οἶκ ἂν τις θανατώσειν . . . ;

Lib. XXXI, 3 (3) post med.: τὴν ἐν ἀρχῇ παρατε-
θεῖσαν ἀπόφασιν, 18 (11, 1): καθόλου δὲ τέταρτον
ἀντιοφθαλμοῦντος τοῦ βασιλέως τοῖς Ῥωμαίοις ἐνι-
αυτὸν (cfr. Liv. XLV, 41, 5), 47 (36): ἐπιδεξίους γὰρ
θωπεύμασι καὶ ψηφίσμασι, 49 (38): ἀδυνατεῖ ἀπᾶραι
τῆς τῶν κυνιδίων ἐλαφρότητος.

Lib. XXXII, 4 (4): ἔλαβε παρὰ τῶν πολεμίῳν
ἐθελοντῶν τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡγεμονίαν, 24 (24): ὑπὸ
τοῦ Πολυβίου ἐπιστατοῦντος, τίνος ἔνεκα, 26 (26):
μῖρος οὐκ ἐλάχιστον . . . συμβαλλόμενα . . . τὰ
διὰ τῆς τῶν ἀποτελεομάτων πείρας νοθευτήματα, et
paulo post: χρεῶν ἀπολύσεις, 27 (27, 1): κατὰ τοῖς
τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας καιροῦς.

Lib. XXXIII, 7 (5, 4): τοῖς ἐαντῶν παρανομήμασι
συνεπιχειροτονοῦντες ἀλκῆν (?) et paulo post:
πρὸς ἀλήθειαν ἤκειν συμμάχους ἀποστελλομένους.

Lib. XXXIV et XXXV, 60 (33): *Κάτων ὁ ἐπικλη-
θείς τιμητικός.*

Lib. XXXVI, 1 (4, 4): *καὶ ταῖς γυναικείαις θείαις
ἐργολαβοῦντα, pauloque post: γυμνασίαις πολεμικαῖς
ἐνδιατρίβοντες, et sub fin. fr. (8, 5): τὰ μὲν κρατῶν,
τὰ δὲ κρατούμενος, 2 (9, 2): ὑπελάμβανε τῇ τούτου
ταπεινώσει καὶ ἀδοξίᾳ καὶ τὴν ἑαυτοῦ κατηγορίαν
καταλύσειν.*

Lib. XXXVII, 12 (8, 4): *διατελείσας εἰς ἐπανάρ-
θωσιν τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων ἀδικημάτων, coll.
XXXVIII et XXXIX, 24 (20); 41 (30, 1): τοὺς ἄφρονας
ὡθεῖ πρὸς τὰ φαῦλα τῶν ἔργων.*

Lib. XXXVIII et XXXIX, 3 (3): *μετὰ τὸ οὐκ εἶναι
ποιήσασθαι, ἐφ' ᾧ περ' αὐτὸν ὑπαιεῦσαι, εἶδοξε, 15 (12):
ἰσπευσαν τῇ νεανίσκῳ κοινωνῆσαι τῶν κατὰ τὸν
πόλεμον ἀγῶνων.*

Lib. XL, 2 (2): *ἀφροσύνης τοῦ Σύρου πεπεσο-
βενκίαι πρὸς τὴν σύγκλητον.*

His addam, in fragmento libri VI, 1 (2, 5) sic esse
scribendum: *εἶναι δὲ κατὰ τὴν νῆσον ἱερὰ θεῶν καὶ
ἕτερα πλείω . . . περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος . . . ἀναγε-
γράφαμεν, εἶναι δὲ ἐν αὐτῇ κατὰ τινα λόφον ὑψηλὸν
καθ' ὑπερβολὴν ἱερὸν Διὸς Τριφυλίου κ. τ. λ. (Vulgo:
εἶναι δὲ τὴν νῆσον ἱερὰν θεῶν καὶ ἕτερα.)*

Cap. II.

Strabo.

Strabonis legendi initium feci a libro V et VI, Italiae
antiquae formam et intermixtam rerum Romanarum, partim
etiam Graecarum memoriam persequens. Aliquot annis post
adiunxi III et IV, quibus terrae et provinciae ad occidentem et
septentrionem versae continentur, repetitisque illis duobus
libris ad VII proximisque perrexi, hic quoque praeter geo-

graphica animo in intervenientem multis modis Græcarum Romanarumque rerum litterarumque mentionem intento. Sed sensim, maxime inde a libro undecimo celerius legi multoque pauciora annotavi. Duos primos libros antea hic illic inspectos postremos legi. Straboniani operis emendandi subsidia Kramerus diligentissime conquisivit prudenterque et caute de codicibus æstimandis disseruit, quorum vel optimi (in priore parte A B, in altera F D E) antiqua et gravia menda habent; in ipsa oratione constituenda et emendanda etsi non pauca vera invenit, tamen non raro minus libero iudicio usus menda a Corae aut etiam Groskurdio animadversa et partim sublata defendit interdum pravis enarrandi artificii et fingendo. Multa feliciter Meinekus correxit; ex iis, quæ is quoque aut reliquit aut non recte expedit, quæ nobis videmur recte animadvertisse et emendasse, age, persequamur.¹⁾

Lib. 1 p. 4 Casauboni (c. 1 § 7): *Τοις γὰρ πέρασι* (πᾶσι recte om. B C) *συνήθη λέγει τὸν Ὠκεανόν, τὰ δὲ πέρατα κύκλῳ περιέκειται.* Nihil est *συνήθης τοῖς πέρασι.* Scr.: *συνῆφθαι λέγει τὸν Ὠκεανόν.* Cfr. p. 8, c. 1, 15 med.

Ibd. 6 (1, 9): *Ἡμεῖς δὲ τὸν μὲν πλείω λόγον περὶ τοῦ ὠκεανοῦ . . . εἰς Ποσειδάωνιον ἀναβαλλόμεθα . . . , ἰκανῶς διακρατήσαντας τὸν περὶ τούτων λόγον.* Pro corrupto *διακρατήσαντας* scrib. *διατετήσαντας.* Cfr. p. 14 extr., 94, 103 et sæpius.

Ibd. eadem pag. (1, 10): *Αἴγυπτος καὶ Φοινίκη, ἐξῆς δὲ ἡ πέριξ τῆς Κύπρου, εἶτα Σόλυμοι καὶ Λύκιοι καὶ Κάρες. Πέριξ τῆς Κύπρου* nulla est pars huius, quam Strabo persequitur, oræ. Scrib.: *ἡ περὶ αἰ τῆς Κύπρου,* pars continentis Cypro obiecta, quæ confinis So-

¹⁾ Exemplo Parisiis apud Didotum edito a Muellero uti non potui, ex quo mihi casu innotuit egregia in libr. III p. 155 (3, 7) emendatio.

lymis est. Notissima ἡ περαιία τῆς Ῥόδου. (De p. 9 dictum est supra p. 326 ad Thucyd. VI, 21, 2.)

Ibd. 10 (1, 17): Καὶ τοῦτο καὶ ἐν μικροῖς μὲν δῆλόν ἐστιν. Scribendum: ἐν μικροῖς ἐνδηλόν ἐστιν.

Ibd. p. 11 (1, 18) scrib.: ἄλλοις γὰρ νόμος τὸ τοῦ βασιλείως πρόσταγμα, ἄλλοις δὲ τὸ τῶν ἀρίστων κ. τ. λ. (pro ἄλλοις). Non agitur de diversitate legum, sed alios in aliis civitatibus legum esse auctores.

Ibd. 11 (1, 20) ὡςπερ mendosum est; fortasse scribendum: ἀλλ', οἷα τὰ περὶ τὴν ἀναμίτρησιν . . ., ἐν ἄλλοις δεικνύουσιν. Deinde autem, sublatis, quæ errore repetita sunt (ὑποθεῖσθαι δεῖ) scribendum est sic: ἐνταῦθα δὲ ὑποθεῖσθαι δεῖ καὶ πιστεῦσαι τοῖς ἐκεῖ δειχθεῖσιν, καὶ σφαιροειδῆ μὲν τὸν κόσμον, σφαιροειδῆ δὲ . . ., εἴτι δὲ τούτων πρότερον τὴν ἐπὶ τὸ μέσον τῶν σφαιμάτων φορὰν, αὐτὸν μόνον, εἴ τι τῆς αἰσθήσεως ἢ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν ἐγγίς ἐστιν, εἰ ἄρα, ἐπισημαινόμενον ἐπὶ κεφαλαίῳ μικρά: ἴα ut ipse tantum summam et breviter, si forte, confirmes et quasi signes, si quid sensui et communibus notitiis propinquum est (ut inde confirmetur). In codicibus est αὐτὸ μόνον ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως et ἐπισημαινόμενοι. Mirum est in elliptico illo εἰ ἄρα hæsisse editores (vid. VIII p. 351, c. 3, 27, IX p. 431, c. 5, 5, XVII d. 790, c. 1, 5, Wyttenbach. animadv. ad Plutarch. cons. ad Apoll. p. 113 A, p. 749 ed. Oxon., nam Heindorfius ad Plat. Parmen. p. 150 B tantum de εἴπερ dixit); in ceteris aberrarunt a facili correctionis via. Strabo Stoicus est (κοινὰ ἐννοιαί).

Ibd. 13 (1, 21): δεῖ οὐ φερόμενος ὁ ἥλιος τρέπεται καὶ διδάσκει διαφορὰς κλιμάτων τε καὶ ἀνέμων. Scrib.: ἀλλάσσει aut διατάσσει.

Ibd. paulo post scribendum: ταῦτα γὰρ . . . καὶ ὅσα ἄλλα κατὰ τὴν πρώτην ἀγωγὴν τὴν εἰς τὰ μαθήματα παραδίδοται. κατανοήσας τις ἀμωσγέπως (pro ἄλλως πως) δύναται παρακολουθεῖν κ. τ. λ. Mendum per-

vagatum tollendum etiam p. 63 extr. (c. 4, 4), ut scribatur: *οἰκῆοιμον ἀμωσγέπως*. VI p. 255 recte Coraes; quæ Kramerus comparat, nulla aut prorsus diversa sunt. Cfr. ad Plutarchum de audiendo c. 13.

(De p. 16, c. 2, 3 dictum est supra p. 24, de p. 20, c. 2, 9 p. 29 n.)

Ibd. 21 (2, 10): *τοὺς Ἀριμασπούς . . . , οὓς ἐν τοῖς Ἀριμασπειοῖς ἔπεισιν ἐνδίδωκεν Ἀριστίας*. Prorsus alienum *ἐνδιδόναι* est, longius discedit *παραδίδωκεν*. Fuitne: *ἐνδέδεικεν*?

Ibd. 23 (2, 15): *καθάπερ Δαναὸν μὲν τὰ ἰδρεῖα τὰ ἐν Ἀργεὶ παραδείξαντα, Ἀτρεΐα δὲ τοῦ ἡλίου τὸν ὑπεναντίον τῷ οὐρανῷ δρόμον, μάντις τε καὶ ἱεροσκοπουμένους ἀποδείκνυσθαι βασιλείας*. Scribendum: *μάντις τε καὶ ἀστεροσκόπους γενομένους ἀποδείκνυσθαι βασιλείας*. Solis cursum ἀστεροσκόπος observavit, non ἱεροσκόπος. (Paulo ante iniuria et Kramerus hæsit in verbis *καὶ τὸ πλῆθος* et Meinekius *καὶ* in *κακ* mutavit, perturbata structura. Multitudinem scriptorum et late diffusam in ipsis locis famam (hoc est enim τὸ πλῆθος τῆς ἐπιχωριαζούσης φήμης) Strabo argumento esse dicit, non fictas res esse.)

Ibd. 25 (1, 16): *καὶ τὸ τὴν ἀκμὴν τοῦ ζώου οὐαγρώδη εἶναι καὶ τὴν θήραν*. Minime *ουαγρώδης* erat ἡ θήρα. Scribendum: *ουαγρώδη εἶναι καὶ θηκτιθρίαν*.

Ibd. 28 (2, 20): *ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν ἐφεξῆς κατὰ τοὺς Θοῤῥακας εἰδώς*. Scrib.: *ἀλλὰ καθ' αὐτήν τὴν ἐφεξῆς*.

Ibd. 35 (2, 28) tollendæ voces *τοὺς Αἰθίοπας*, additæ, cum non animadverteretur obiectum esse: *καὶ τὸν περὶ τῶν Πυγμαίων λόγον* (propter καί). Poterat Strabo dicere: *ἐπὶ τοὺς κατ' Αἰγυπτίον Αἰθίοπας μόνους*.

Ibd. 38 (2, 31): *οἱ μὲν περίπλουν τῶν διὰ Γαδείρων μέχρι τῆς Ἰνδικῆς εἰσάγουσιν*. Scribendum: *δια*

τῶν Γαδ., per fretum Gaditanum. Paulo post prave ab editoribus additum est οὐδ' ante ἢ Ὀδυσσείως. Sententia est: „Sic enim sequeretur etiam Ulixis errorem fieri non potuisse“. Sed scribendum: οὐχ ὡς ἀδύνατος (εἶη ἄν καὶ γὰρ ἢ Ὀδυσσείως πλάνη ἀδύνατος), ἀλλ' ὅτι κ. τ. λ. (pro οὐχ ὡς ἀδύνατος εἶναι).

Ibd. 41 init. (2, 33). Verba in codicibus loco mota (καλῶς εἶχεν . . . παραλαβεῖν) Casaubonus ceterique cum non recto loco posuissent, et δεῖ post ἐμφαίνει addere coacti sunt neque sententiam rectam consecuti; nam ἐμφαίνει Homerus τῆν παρὰ Σιδωνίοις ἀποδημίαν nomine eorum hoc loco (Od. IV, 84) interposito; alibi artificiorum laude et hospitii mentione aliud et maius significat. Scribendum sic: ἵνα δ' ἐμφήνη καὶ τὴν π. τ. Σ' ἀποδημίαν, καλῶς εἶχεν εἶτ' ἀναλαβεῖν εἶτε καὶ παραλαβεῖν, ἣν ἐπὶ πλῖον γενομένην ἐμφαίνει διὰ τῶν ἐπαίνων κ. τ. λ. Et vocum aliquot et versuum plurium transpositorum non rara sunt in Strabonis opere exempla (IV p. 177, c. 1, 2, ad VI p. 253).

Eadem pag. extr. (2, 34) mira significatur differentia hominum (τούτοις) et finium, tum finium mediolorum (πρὸς μίσοις τοὺς ὄρους, non πρὸς τοὺς μίσο. ὄρ.). Scribendum: εἰ δέ τις . . . γίνεται διαφορὰ τοῖς προςβόροις πρὸς τοὺς μεσημβρινούς καὶ τούτοις πρὸς τοὺς μίσοις τοῖς ὄροις, ἀλλ' ἐπικρατεῖ γε τὸ κοινόν.

Ibd. 44 (2, 36) scribendum: μᾶλλον γὰρ ἂν ἐφαρμόττοι τῷ δις γενέσθαι τὴν παλιρροίαν . . . ἢ τῷ τρίς τὸ τοσοῦτον χρόνον μείναι τὰ ναυάγια ὑποβρέγυια. Vulgo deest τό.

Ibd. 45 (2, 39) scribendum: Ὡς μὲν γὰρ ἅπαντες λέγουσιν, ὃ τε ἐξ ἀρχῆς πλοῦς (sic Coraes pro: ὅτι ἐξ ἀρχῆς ὁ πλοῦς) ἐπὶ Φῶσιν ἔχει πιθανόν τι . . . καὶ ἡ ἐπάνοδος . . . ἐκ τῶν ἐτι νῦν δεικνυμένων καὶ πεπιστευμένων, ἔτι δὲ ἐκ τῆς Ὀμήρου φωνῆς (v. πεπιστευμένων ἔστιν ἐκ).

Ibd. 47 (3, 2) scrib.: ἀλλ' ὅτι καὶ περὶ ὧν (pro

τῶν) τόπων οὐδὲ καθ' ἑαυτὸν πῶ γνῶριμα εἶναι φησι τὰ καθ' ἕκαστα ἀκριβολογούμενα, καὶ κλεεύσας . . . καὶ τὰς αἰτίας . . . ἀποδοῦς . . . , αὐτὸς ἐπίστευσε τοῖς τυχοῦσι: *etiam de iis locis, de quibus . . . , ipsum levibus testibus credidisse.*

Ibd. 49 (3, 4): λίθον τε κογγυλιώδη καὶ τὰ κτενώ-
δεα καὶ χηραμίδων τυπώματα. In τὰ, qui articulus ferri
nequit, latet substantivum, quo carere non possumus: καὶ
ᾠοτρακα κτενώδεα.

Ibd. 53 (3, 9) interpungenda oratio scribendumque
sic: ἡ δ' ἀναχώρησις οὐκ ἔχει τοσαύτην βίαν ὥστε,
ᾧσπερ νεκρὸν ἢ ξύλον . . . ὑπὸ τοῦ κύματος εἰς γῆν
ἀναβλήθῃσιν, οὕτω καὶ ἐκ τῶν πλησίον αὐτῆς
τόπων εἰς τὸ πῆλαγος προπεοεῖν ὑπολειφθέντων
ὑπὸ τοῦ κύματος. E mari in litora eiecta (sæpe) ibi
remanent nec, unda recedente, in mare retrahuntur. (Codi-
ces et editiones: ὥστε νεκρὸν . . . οὕτω δὲ καὶ τῶν
πλησίον αὐτῆς τόπων . . . ὑποληφθέντων, sine sensu.)

Ibd. 55 (3, 12; nam de p. 55, c. 3, 11 dictum est
p. 71): ὥστ' οὐχ ὅτι παλιροσύντας, ἀλλ' οὐδὲ καθεστῶ-
τας καὶ μένοντας, συρροίας μὴ ἐν αὐτοῖς οὐσας, μὴ
μῦς δὲ ἐπιφανείας. Nihil est, unde pendeant accusativi;
nam ante συρροίας excidit propter similitudinem litterarum
ὁρώης ἄν (καὶ μένοντας ὁρώης ἄν, συρροίας κ. τ. λ.).
Quæ Kramerus de accusativo participii scribit, plane
ficta sunt.

Ibd. 56 (3, 13): καὶ πάντα τὸν τόπον, ὅπου νῦν
τὰ καλούμενα Γῆρρα, καθ' ἕκαστα τεναγίζειν. Nesciunt,
quid faciant verbis καθ' ἕκαστα. Scripserat Strabo: ὅπου
τὰ νῦν καλούμενα Γῆρρα καθ' ἑαυτῆς, τεναγίζειν.

Ibd. 58 (3, 17) post τὴν Ταντάλου βασιλείαν exci-
dit folium antiqui codicis. Aliquid deesse Meinekius in-
tellexit.

Ibd. 61 init. (3, 20 extr.): καὶ τριήρη τινα ἐκ τῶν
νεωρίων ἐξαιρεθείαν ὑπερπεσεῖν τοῦ τείχους. Scriben-

dum: *ἔξαρθραῖσαν*. (Paulo ante sic interpungendum: *διέξασθαι μεταξὺ, καὶ τῶν πεδίων κ. τ. λ.*)

Ibd. 66 (4, 7) scribendum: *οἱ δὲ λοιποὶ, οἱ ἐπιόντες, ὄση ἦν ἱκανὴ ὑπογράψαι τὴν τῆς οἰκουμένης ἐπινοίαν, οὗτοί εἶοιν οἱ κ. τ. λ.* (Vulgo: *οἱ δὲ λοιποὶ ἐπιόντες.*)

Ibd. 66 (4, 8): *ὀποτίρου δὴ ἐστὶν ἡ Αἴγυπτος, δηλονότι ἢ κάτω λεγομένη τῆς Αἰγύπτου χώρα*. Pro *δηλονότι*, quod ignavum est, codices omnes *διελόντι*. Scribendum igitur: *ὀποτίρου δὴ ἐστὶν ἡ Αἴγυπτος ἢ, διελόντι, ἢ κάτω λεγομένη τῆς Α. χ.*, id est: *αὐτ, εἰ διείδας* nec de omni Ægypto simul statuas. (De *διελόντι* synt. Gr. § 38 c.)

Lib. II p. 76 (1, 18) scrib.: *ὡς ἰσοδυναμοῦν τῷ ζητουμένῳ λαμβάνοντος πρὸς τὸ ἀποδείξαι τὸ ζητούμενον*: contendit adversarium id, quod quaeratur, demonstrare sumpto (sine demonstratione) eo, quod idem valeat. Codd. et edd.: *ὡς ἰσοδυναμοῦντων τῶν ζητουμένων λαμβάνοντος*, sine sensu. Error cœpit ab *ἰσοδυναμοῦντων* in unam vocem conflato et *ἰσοδυναμοῦντων* facto.

Ibd. 79 (1, 23) pro *καταμηντίοιτο* scrib: *καταμηνύοι*. (Error ex sequenti ο.)

Ibd. 80 (1, 26) scribendum: *Τοῦ δὲ πρὸς ἔω πλευροῖ τὸ μὲν διὰ τῆς Περσικῆς μῆκος . . . οὐκ ἔλαττον εἶναι δοκεῖ τῶν ὀκτακισχιλίων . . ., τὸ δὲ λοιπὸν διὰ τῆς Παραιτακηνῆς κ. τ. λ.*, sublato *κατά*, quod inter *Περσικῆς* et *μῆκος* additur.

Ibd. (1, 26 et 27). Non transitur ad ea, quæ Eratosthenes *περὶ τῆς τρίτης σφραγίδος* dixerat, sed ea finiuntur. ut deinceps de iis iudicetur. Scrib.: *Ὁ μὲν δὴ Ἐρατοσθένης τοιαῦτ' εἶρηκε περὶ τῆς τρίτης σφραγίδος. Καὶ ἄλλα μὲν τινα ἁμαρτήματα ποιεῖ κ. τ. λ.* Male discerptis sententiis post *περὶ* additum est *δὲ*.

Ibd. 81 (1, 28) inserendus articulus: *τὴν διορίζουσιν γραμμὴν τὸ ἐπίριον πλευρὸν τῆς Ἀριανῆς*.

Ibd. 82 extr. (1, 29) tollendum δὲ post πλίον (τῆν Μεσοποταμίαν . . . περιέχουσαι λέγων ὑπό τε τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριδος, τὸ πλίον τῆς περιοχῆς ὑπὸ τ. Εὐφ. συμβαίνειν φησίν).

Ibd. 84 (1, 31) oratio sic interpungenda est: οὐ πιθανόν, τῆς τε Σεμιράμιδος . . . μητροπόλις τῆς Συρίας, καὶ τῆς διαλέκτου . . . διαμενούσης . . . καὶ τοῖς ἐντός. Τὸ δὲ ἐνταῦθα . . . διασπᾶν ἔθνος γνωριμώτατον κ. τ. λ.

Ibd. 85 (1, 32) manifestum est excidisse quædam propter repetitionem earundem vocum: ἐπὶ μέρους δὲ μήκος μὲν τὸ παράλληλον τῷ τοῦ ὄλου μήκει τμημα ἐκείνου, πλάτος δὲ τὸ παράλληλον τῷ τοῦ ὄλου πλάτει τμημα ἐκείνου. (Deinde scr.: ὁπότερον ἂν οὖν ἢ μείζον.)

Ibd. 86 (1, 33 extr.): οὐκ ἂν εἶη παράλληλος οὐδετέρᾳ. Scr.: οὐδετέρῳ (παράλλῃλῳ). Deinde αἱ βόρριοι pravum; nam de septentrione omnino non agitur. Codices διαβόρριοι. Videtur fuisse: διάφοροι.

Ibd. 87 (1, 35) scribendum: φήσας, εἰ μὲν παρὰ μικρὰ διαστήματα ὑπῆρχεν ὁ ἐλεγχος, συγγνώμην ἂν ἐπειδὴ δὲ κ. τ. λ. Vulgo post ἂν additur ἦν, nulla structura.

Ibd. 89 (1, 36) scribendum interpungendumque ita: ἵνα δὲ μὴ ἀνίσχυρον ἦ, τὸ ὑπὸ ἐκείνου διδόμενον λαβὼν, τὸ εἶναι . . . ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς Καρμανίας, δεῖκνύτω τὸ αὐτό. Vulgo scribitur: ἵνα δ' ἀνίσχυρον ἦ τὸ ὑπ' ἐκ. et ἐδείκνυε τὸ αὐτό, quod postremum falsissimum est (ne dicam de imperfecto pro aoristo). Potest etiam fuisse: ἵνα δ' αὐτὸ ἰσχυρὸν ἦ.

Ibd. 92 (1, 40): οὐ πολὺ ἤτιον μεσημβρινώτερον ὄν. Scrib.: μεσημβρινὸν ὄν.

Ibd. 95 (2, 3): ἀφόρους πλὴν σιλφίου καὶ πυρωδῶν τινων καρπῶν συγκεκαυμένων. Scrib.: πυρηνωδῶν τινων καρπῶν. Nam καρποὶ πυρώδεις nulli sunt; satis est συγκεκαῦσθαι.

Ibd. 96 (3, 1): *πρὸς τε τὰς τῶν ζῴων καὶ φυτῶν ουστάσεις καὶ τῶν ἄλλων ἡμιουοταλείς τῶν ὑπὸ τῷ αἴρι καὶ ἐν αὐτῷ ἐκείνω.* Pro voce, quam corruptam esse consentitur, scribendum, una littera mutata, ἡμισυστάσεις. Novam vocem componendo Strabo finxit, ut significaret, solis animantibus et stirpibus tribuendam esse proprie σύστασιν.

Ibd. paulo post scribendum: *ζητεῖ γὰρ ἡ γεωγραφία τῆ ἐτίρα* (pro τῆς ἐτίρας) *τῶν εὐκράτων ἀγοροῖαι τὸ οἰκούμενον ὑφ' ἡμῶν τμήμα.* Non separatur pars a nobis habitata ab altera zona temperata (ipsa enim est), sed ea terminatur et continetur. (Vid. p. 67 n. et ad Thucyd. II, 83.)

Ibd. 97 (3, 2) scribendum: *δῆλον γὰρ, ὅτι, εἰ διατρεῖται κατὰ ταύτην τὴν τομὴν καὶ ἡ διακεκαυμένη, ποιεῖ τινα ἐπιτηδεϊότητα.* In codd. et edd. deest *εἰ*.

Ibd. 105 (4, 3): *καὶ ἐν δεξιᾷ εἰς τὴν Ἰαπυγίαν.* Manifestum est (quoniam hic in metiendo sinu Adriatico a meridie proceditur), scribi debuisse *ἐν ἀριστερᾷ*. Sed omnes hæ voces perverse interponuntur, cum tota mensura alterum (Græcum) litus sequatur. Unde tamen ortæ sint, hæreo.

Ibd. 106 (4, 3): *ἀπὸ δὲ τῆς Ῥοδίας εἰς Βυζάντιον . . . περὶ πεντακισχιλίους, ὡς εἰρήκασι, σταδίους.* Nihil est, unde pendeat accusativus. Scribendum: *πεντακισχιλίους εἰρήκασι σταδίους.* Ὡς ex οὖς ortum, cuius erroris aliquot exempla supra notavi. Paulo post, ubi editur: *οὐ γὰρ παραπλήσιοι, ἀλλὰ πολὺ θυομικώτερον εἶναι τὸ διάστημα τοῦτο,* tollendum *εἶναι* aut in *ἐστὶ* mutandum. Ab ipso Strabone hoc obiicitur alienæ sententiæ præcedenti.

(De p. 110, c. 5, 1, p. 117, c. 5, 10, p. 121, c. 5, 17 dictum est supra p. 27, p. 37, p. 71.)

Ibd. 114 (5, 7): *καὶ περιτοὶ τὰ προσάρκτια μέρη*

τῆς οἰκουμένης. Deest subiectum. Scr.: *περατοῦται τὰ*. (Cfr. III, 1, 4 p. 137.)¹⁾

Ibd. 115 (5, 8) in hac sententia: *οἱ δὲ πλείοντες τὸ μίγιστον δ' ἄρμα κ. τ. λ. excidit λίγουσι αὐτ' ἑαυτοῖς*.

Ibd. 118 (5, 12): *ἃ πολλῶν ἔκείνοι μᾶλλον ἀφώρσαν*. Hærent in *πολλῶν* et varie tentant. Scrib.: *πολλῶν*.

Ibd. 127 init. (5, 26): *πολλοῖς τοὺς τε ἀνεπιπλέκτους ἀλλήλοις ἐπέπλεξαν καὶ . . . ἰδίδιαξαν*. Videtur apud *πολλοῖς* excidisse *χρόνοις*. Paulo ante videndum, ne scribi oporteat: *κατὰ τὴν φρίον ἀντήμερα* pro *καὶ τ. φ.* Nam *πολλὰ καὶ κακὰ* similiaque nihil huc pertinent.

Ibd. paulo post: *ὥστε παρταχοῦ τὸ γεωργικὸν καὶ τὸ πολιτικὸν καὶ τὸ μάχιμον παρακίεσθαι*. Apertissime Strabo et in præcedentibus et in proximis (*πλίον δ' εἶναι θάτερον*) duo facit genera, non tria. Scribendum: *τὸ γεωργικὸν καὶ πολιτικὸν καὶ τὸ μάχιμον*.

Eadem pag. (5, 21): *καὶ τούτοις ἐναποτίμνεται τὸ πλευρὸν ὄρος ἢ καλουμένη Πυρρήνη*. Infeliciter hunc locum tractarunt Coraes, Groskurdins, quem Kramerus sequitur, Meinekius. Emendatio facillima est: *καὶ τοῦτο συναποτίμνει τὸ πλευρὸν ὄρος ἢ καλουμένη Πυρρήνη*. Ex *τοῦτο συναποτίμνει* ortum *τούτοις ἐναπ.* eodem errore, quem in p. 55 accidisse supra p. 71 ostendi; tum alterum additum mendum. (Cfr. III p. 137 cap. 1, 3: *πρὸς τῇ Πυρρήνῃ τῇ ποιούσῃ τὴν ἐψῶν πλευρὰν* et: *καὶ δὴ τὸ μὲν ἐψῶν πλευρὸν τῆς Ἰβηρίας ἢ Πυρρήνη ποιεῖ*.)

Ibd. 129 (5, 31) ridicule palus Mæotica (— nam ad eam necessario refertur *αὐτῆς* —) Tauro monte dividi

¹⁾ P. 113 (5, 6) restituendum e codicibus *τοῦ . . . τμήματος*, quod Kramerus et Meinekius in *τὸ . . . τμήμα* mutarunt. Genetivus pendet a *σχῆμα* (*σπόνδυλος σχῆμά ἐστιν τοῦ μεταξὺ τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ ληφθέντος παραλλήλου . . . τμήματος τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου, eius partis hemisphaerii septentrionalis, quae est inter cell.*

dicitur. Nimirum in superioribus excidit aliquid, cum sic fere scriptum esset: *Ἀπὸ δὲ τοῦ Τυνάιδος καὶ τῆς Μαιώτιδος ἢ Ἀσία ἐστίν, ἧς ἐστὶν τῆ Μαιώτιδι τὰ ἐντὸς τοῦ Τυύρου συνεχῆ.*

Ibd. paulo post, ubi sic editur: *τὰ ὑπὲρ τῆς Ἰσκαρίας μέχρι πρὸς τὴν κατὰ Ἰνδοὺς καὶ Σκύθας τοὺς πρὸς τὴν αὐτὴν θάλατταν καὶ τὸ Ἰμρίον ὄρος*, ineptissime hæc coniunguntur: *μέχρι πρὸς τὴν κατὰ Ἰνδ. θάλατταν* et *πρὸς Σκύθας τοὺς πρὸς τὴν αὐτὴν θ.*, quamquam neque *Ἰνδοὺς καὶ Σκύθας* divellere licet neque *πρὸς* ante *Σκύθας* audire. Poteram plura arguere, sed nolo: satis enim apparet, cohærere *πρὸς τὴν κ. Ἰνδοὺς κ. Σκ. θάλατταν καὶ τὸ Ἰ. ὄρος*. Scribendum est: *μέχρι πρὸν τὴν κατὰ Ἰνδοὺς καὶ Σκύθας τοὺς ἐψῶους τὴν αὐτὴν θάλ. κ. τ. Ἰ. ὄρος, usque ad id mare, quod idem (simul) et Indos et Scythas orientales alluit.* Scythas hos ἐψῶους Strabo appellavit iam II p. 114 (5, 7); pag. 118 (5, 14) Indos et Scythas *τοὺς ὑπὲρ τῆς Βακτριανῆς* dixit et ad mare ἐψῶον utrosque pertinere.

Ibd. 131 (5, 33) scribendum: *καὶ οὐ πιστὰ πάντα λέγουσιν* (pro: *οὐ πιστὰ οὐδὲ πάντα λ.*).

Ibd. 132 (5, 34): *τοῖς δὲ γεωγραφοῦσιν οὔτε . . . οὔτε ἐν αὐτοῖς τοῖς τῆς οἰκουμένης μέρεσι τὰς τοιαύτας . . . διαφορὰς παραδεκτίον τῷ πολιτικῷ περισκελεῖς γὰρ εἰσίν.* Prave concurrunt *τοῖς γεωγραφοῦσιν* et *τῷ πολιτικῷ*. Scribendum: *παραδεκτίον τῷ πολιτικῷ γὰρ περισκελεῖς εἰσίν.*

Ibd. 133 (5, 37): *τοῖς δ' ἀπὸ Συήνης ἐκ τοῦ θερνονοῦ τροπικοῦ πρὸς ἄρκτους*. Scrib.: *ἀπὸ Σ. καὶ τοῦ θ. τρ.* (idem enim utrumque est). Facta emendatio est iam in cod. C altera manu et in l apud Kramerum. Paulo post scribendum videtur: *αὐτὴ γὰρ ἐστὶν ἢ γῆ διάμμος κ. τ. λ.* Codices: *αὐτὴ τε γὰρ ἐστὶν ἢ διάμμος*. Coraes et Meinekios ἢ sustulerunt; sed abesse γῆ nomen nequit,

ubi ab alijs rebus ad solum commemorandum transitur; τε deleri iam Meinekius volebat.

Ibd. 135 (5, 43): ὅσα ἄλλα τῶν οὐρανίων Ἰππαρχος μὲν εἶρηκεν, ἡμεῖς δὲ παραλείπομεν διὰ τὸ τρανότερα εἶναι τῆς νῦν προκειμένης πραγματείας, παρ' ἐκείνου λαμβανίτω. Τρανότερα δ' ἐστὶ καὶ τὰ περὶ τῶν περισκίων καὶ ἀμφιοκίων κ. τ. λ. Non ob nimiam et non convenientem huic scribendi generi perspicuitatem res astronomicas Strabo omisit, sed quod pro hoc genere obscuriores et molestæ essent. Certus sum, scriptum fuisse bis aut ἀτρανότερα (etsi negativa hæc forma alibi reperiri non videtur) aut ἀμανρότερα.

Lib. III p. 137 (1, 4): Περιτοῦται μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν δευτῆν ἡπείρων ἢ οἰκουμένη πρὸς δύοιν τοῖς τε τῆς Εὐρώπης ἄκροις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Αἰβύτης. Scrib.: ἀπὸ τῶν δ. ἡ., ab utriusque continentis parte.¹⁾

Ibd. 142 (2, 3): πεθίον μίγα καὶ ὑψηλὸν καὶ εὐκαρπον καὶ μεγαλόδενδρον καὶ εὖβοτον. Planities laudis causa ὑψηλή non appellatur. Scrib.: ὑδρηλόν. Nam hac voce alii quoque inferioris ætatis scriptores in prosa oratione usi sunt.

Ibd. 143 (2, 5). Codices: Καὶ αἱ οὐρροιαὶ δὲ ὡσανύτως ὠφελουοὶ κατὰ τὰς ἐπὶ πολὺν πλήμιας διειργομένης ὑπὸ τῶν διειργόντων ἰσθμῶν τοὺς πόρους καὶ πλωτὸν ἀπεργαζομένων. Scrib. διερχόμεναι ὑπὲρ τῶν διειργόντων ἰσθμῶν τοὺς πόρους καὶ ἀπλώτους ἀπεργαζομένων: transcurrentes super isthmus, qui vias intercludunt

¹⁾ P. 141 (2, 2) cum in codicibus sic scriberetur de Asta: εἰς ἣν οἱ τούγγαδιτανοὶ συνίασι μάλιστα, superiores editores effecerant Τουρβιτανοί. Kramerus et Meinekius miro errore Γαδιτανοί posuerunt, quos Strabo Græca forma Γαδειρίας appellat (vid. iud. edit. Kram.), nisi quod p. 169 bis Γαδιτανοί in optimis codicibus sunt. Gaditani in aliam urbem non conveniebant, sed incolæ regionis circumiacentis Astam maxime petebant negotiorum causa.

et innavigabiles faciunt; nisi absolute Strabo dixit: ἀπλωτον ἀπιεργαζομένων, navigationem impediunt. (De ordine verborum οἱ διείργοντες ἰσθμοὶ τοὺς πόρους vid. synt. Gr. § 9 n. 1.)

Ibd. 145 (2, 6): τὸ δὲ πληθος μικροῦ δεῖν ἐνάμιλλον τοῖς Αἰβυκοῖς ἐκπολλαπλασιασῖς. Confusas has litteras editores inde a Casaubono tollunt aut tolli iubent; unde venerint, non dicunt. Scrib.: τοῖς Αἰβυκοῖς ἐκ πολλαπλασιασῖς οὕοιεν. Navigia ex una Turditania advecta numero certant cum Africanis, quæ ex terra multis partibus maiore sunt.¹⁾

Ibd. 146 (2, 8) codices: Ἀξιούσι δὲ Γαλάται τὰ παρ' ἐαυτοῖς εἶναι τὰ μίτυλλα. Facillimum est: Γαλάται ἴοα παρ' ἐαυτοῖς εἶναι τ. μ.

Ibd. 148 (2, 11): καὶ ὅσα δὴ ἄλλα εἶργκε Πυθία πιστεύουσ δὲ ἀλαζονείαν. Scrib.: Πυθία πιστεύουσ, οὐ δὲ ἀλαζονείαν.

Ibd. 149 (2, 12). Scribendum videtur: Ἡ δὲ νῦν ὅτι διόφτημον καὶ τῷ Ἀιδῆς πλησιάζον, δῆλον, ὃ δὲ Ἀιδῆς τῷ Ταρτάρῳ εἰκάζοι οὐν ἄν τις κ. τ. λ. In codicibus deest οἶν. Meinekius δῆλον sustulit.

Ibd. 149 extr. (2, 13). Locus sic constitui debet, lacuna incerto supplemento expleta: ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ Ὀδυσσοεῖα πόλις δεικνυται . . . καὶ ἄλλα μυρία ἰχνη τῆς τε ἐκείνου πλάνης καὶ ἄλλων τῶν ἐκ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου περιγενομένων. Τῶν γὰρ Τρωικῶν χροόνιων γενομένων καὶ (codd.) ἐπ' ἰοχς κακωοάντων (codd.) τοὺς τε πολεμηθίντας καὶ τοὺς

¹⁾ P. 145 (2, 7) vereor ne frustra editores studeant thynni cum sine comparationem ex Athenæo quasi a Polybio sumptam in Strabonis verba, in quibus nullum eius vestigium est, inferre; nam cum ipsam Athenænm Polybii verbis addidisse pnto. Fuitne: ἐναί τε παραλλάττον τι τὸ ζῶον τοῦτο? Paulo ante mendum est in μᾶλλον (ἐλάττων ἀεὶ καὶ μᾶλλον εὐρίσκειται). Fuisse videtur: ἐλάττων ἀεὶ καὶ ἥττον εὐρίσκειται.

ελόντας τὴν Τροίαν, (— καὶ γὰρ οὗτοι Καδμείαν νίκην ἐτίγχανον ἰθρυμένοι . . . τῶν λαγύρων ὀλίγων εἰς ἕκατοτον ἐλγλυθότων, —) οὐνίβη τοῖς τε περιλειθθεῖσιν (codd. οὐνίβη τοῖς περιλ.), ἀπελθοῦσιν ἐκ τῶν κινδύνων, κατὰ ληστείας τρέπεσθαι καὶ τοῖς Ἕλλησι, τοῖς μὲν (hoc est τοῖς περιλ., Troianis) διὰ τὸ ἐκπεπορθῆσθαι, τοῖς δὲ (Græcis) διὰ τὴν αἰσχύνην. Cfr. I p. 48 (3, 2): οὐνίβη γὰρ δὴ τοῖς τότε Ἕλλησιν ὁμοίως καὶ τοῖς βαρβάροις κ. τ. λ. In sententiis et membris sententiarum distinguendis ab omnibus, in extrema parte graviter a Meinekio aberratum est.¹⁾

Ibd. 152 (3, 1): Τοῖς δὲ τοῦ ποταμοῦ πλεurois ἐπέτειχισε τὴν Ὀλνοπιῶνα. Latera fluvii nihil ad ἐπιτείχισμα. Codices πλιθροis. Scribendum igitur: κλειθροis, claustris fluvii, loco, in quo positum erat fluvii claudendi et aperiendi arbitrium. Cfr. IX p. 428 extr. (4, 15): τῶν κλειθρων ἐκυρίετε τῶν περὶ τὰ στενά.

Ibd. (3, 2). Suspicio Strabonem scripsisse: Τῆς . . . Ὀρχειανίας κρητισσιέουσά ἐστι πόλις Καστουλῶν, ἧ καὶ Ὀρσία (pro Καστουλῶν καὶ Ὀ.), etsi Artemidorus apud Stephanum (v. Ὀρσία) duas facit urbes.

Ibd. 154 (3, 6): ψυχρολουτροῦντας καὶ μονοτροφοῦντας καθαρείως καὶ λιτῶς. Pravum ipsum verbum μονοτροφεῖν et ineptum rei. Scrib.: κομοτροφοῦντας. Paulo post (3, 7): Ἄπαντες οἱ ὄρειοι λιτοὶ . . . βαθείαν κατακεχμμένοι τὴν κόμην. Ipsum verbum κομοτροφεῖν legitur IV p. 196 (4, 3).

Ibd. 156 (3, 8) scribendum: Τοιαύτης δὲ οὔσης καὶ τῶν τόπων (aut: καὶ αὐτῶν τῶν τόπων, vulgo: καὶ ἀπὸ τῶν τόπων) λυπρότης ἐνίοις καὶ τῶν ὄρων, εἰκὸς ἐπιτείνεσθαι τὴν τοιαύτην ἀτοπίαν.

Ibd. 157 (4, 3): καὶ ὑπάρξαι πόλεις ἀντόθι, τὴν

¹⁾ P. 151 extr. (3, 1) sic scribendum: καθ' ἣν ἴδρονται ἐπιουλακκασα. In litteris confusis subsunt nomina duorum oppidorum. Hactenus vere Coraēs.

μὲν καλουμένην Ἑλληνας, τὴν δὲ Ἀμφίλοχοι, ὡς καὶ τοῦ Ἀμφιλόχου τελευτήσαντος δεῦρο κ. τ. λ. Mira prudentia omnes de nominativis incredibilibus tacent. Scrib.: τὴν μὲν καλουμένην Ἑλληνας, τὴν δὲ Ἀμφιλόχου. (Deinde e codicibus scrib. ἱστορεῖσθαι φησιν, narrari.)

Ibd. 158 (4, 5): τῷ κατὰ μίση πρὸς τοὺς Ἰβηρας πολεμεῖν καθ' ἐκάστην διὰ ταύτην τὴν δυναστείαν. Neque καθ' ἐκάστην poni potest pro καθέκαστα neque διὰ ταύτην τὴν δυν., cum non una aliqua significata sit, sed alia alii succedentes. Scrib.: καθ' ἐκάστην τὴν δυναστείαν. (Διετίλειαν . . . καταστρεφόμενοι. sublato cominate post χρόνον.)

Ibd. 159 (4, 7) scribendum puto: μεταξὺ δὲ τῶν τοῦ Ἰβηρος ἐκροῶν καὶ τῶν ἄκρων τῆς Περσῆς. Longe aliæ sunt ἐκροῖαι fluvii nec ullæ in Ibero commemorantur.¹⁾

Ibd. 163 (4, 13): αἱ δὲ πόλεις ἡμεροῦσιν οὐδ' ἀνταὶ ἐραδίως. Videntur accipere, quasi sit ἡμεροῦνται. Scrib.: ἐν ἡμεροῦσιν, late florent.

Ibd. (4, 15): Φίρει δ' ἡ Ἰβηρία . . . ἵππους ἀγρίους· ἐστὶ δ' ὄπου καὶ αἱ λίμναι πληθύνουσιν· ὄρνεις δὲ κύκνοι καὶ τὰ παραπλήσια. Apparet deesse nomen rei, qua abundant lacus. Quod Meinekius scripsit: πληθύνουσιν ὄρνεις· εἰοὶ δὲ, ut omittam violentiam mutationis, in lacubus non maxime aves quærantur et ὄρνεις prave devel-

¹⁾ P. 160 (4, 9) memorabile exemplum est prave crisis. Coraes pro: τινὲς δὲ καὶ τῶν τῆς Περσῆς ἄκρων νίμονται, aptissime scribi voluerat τινά, ut significaretur, eo usque Emporitanoz agros pertinere. Kramerus ineptos illos τινάς retineri vult, sed τῶν . . . ἄκρων in τὰ ἄκρα mutari, probabiliter scilicet; Meinekius post νίμονται inseruit τὰ. Paulo ante (4, 8) Meinekius sine ulla causa sex verba delevit. Emporitani communem habebant murum exteram, sed oppidum eo cinctum altero muro in duo divisum. Vid. Lib. XXXIV, 9. Hactenus δεικλυῶς erat περιβόλος.

litur a κύκνοι. Post πληθύνουσιν excidit simillimarum litterarum nomen *ιχθύουσιν*. (*Πληθύνει δ' ἐλιγυσιν ἢ χώρα καὶ λίουσι*, XVI p. 774, c. 4, 15; add. XV p. 727.)

Ibd. 166 (4, 19) post *καλεῖσθαι* excidisse videtur *ὁμολογεῖται*. Quæ Kramerus de libero infinitivi usu a nullo verbo pendentis scribit, inania sunt.¹⁾

(De p. 167, c. 5, 1 dictum supra p. 20.)

Ibd. 169 (5, 3): *προσεχίς δ' ἀντὶ τῆς τελευταίου ἐστὶ τὸ Κρόνιον πρὸς τῆς νησιδὶ*. Non *προσεχίς*, sed *προεχίς* erat et extremum procurrebat.

Ead. p. extr. (5, 5): *τὰ ἄκρα ποιοῦντα τὸν πορθμόν*. Significantur non *promuntoria*, cum (quod) *faciant fretum*, sed *quæ faciunt*, hoc est: *τὰ ἄκρα τὰ ποιοῦντα τ. π.* Cfr. p. 171 (5, 6): *τὰς ἄκρας τὰς ποιοῦσας τὸν πορθμόν*.

Ibd. 173 (5, 7) scribendum: *εἰ δ' . . . εἰσπνοῆ τε καὶ ἐκπνοῆ τὸ συμβαῖνον περὶ τὰς πλημμυρίδας καὶ περὶ τὰς ἀμπώσεις ἔοικεν, εἶη ἂν* (codd., edd. εἶναι) *τινα τῶν ῥεόντων ὑδάτων κ. τ. λ.* Paulo post (5, 8) in *ἄρχεσθαι δεῖν* subest *ἄρχεσθαι οἰδεῖν*, non *διοιδεῖν*.

Lib. IV p. 177 (1, 1): *τοῖς τὰ βόρεια τῆς Πυρήνης μίση κατέχοντα καὶ τῆς Κεμμίνης μέχρι πρὸς τὸν ὠκεανὸν τὰ ἐντὸς Γουρούνα ποταμοῦ*. Terra latissima inter Cebennam montem et Oceanum nullo pacto ipsius montis pars dici potest (*τῆς Κεμμίνης . . . τὰ ἐντὸς Γ. π.*). Præterea recte annotant, nusquam alibi Strabonem feminina huius nominis forma uti, sed *Κέμμινον ὄρος*, τὰ *Κέμμινα* dicere. Scrib.: *καὶ τῆς κειμίνης* [ἀπὸ τῶν *Κεμμίνων*] *μέχρι πρὸς τὸν ὠκεανὸν τὰ ἐντὸς Γ. π.*

Ibd. 181 (1, 5): *τοὺς γνωριμωτάτους Ῥωμαίων*

¹⁾ P. 165 (4, 18) tollendum *καί*, quod post Coraem additur ante *διεσώζοντο*. *Ἀποδειχθὲν* non cum verbis *πρὸς μέτρον* coniungitur, sed impersonaliter dicitur: cum edictum esset, ut mercedem homines acciperent muscas ad certam mensuram venantes.

πέπεικεν ἀντί τῆς εἰς Ἀθήνας ἀποδημίας ἐκεῖσε (εἰς Μασσαλίαν) φοιτῶν φιλομαθεῖς ὄντας. Non significatur omnes τοῖς γνωριμωτάτους Romanorum esse φιλομαθεῖς, sed consilium Massiliensis commorationis indicatur: φιλομαθῶ ὄσοντας, ut studiis operam dent. Idem mendum e Plutarchi Sulla c. 13 sustulit Reiskius. De re Tacitus Agric. 4, ann. IV, 44.¹⁾

Ibd. 182 (1, 6): πόλιν ἔχων ἐκάτερος ὁμώνυμον αἰτῶν pro αἰτῶν. (Codd. optimi duo αἰτῶν)

Eadem pag. extr. (1, 7) scribendum proxime codices: . . . καὶ τὰς ψήφους τὰς αἰγιαλίτιδας. Ὁμοίους δὲ καὶ λείους καὶ ἰσομεγέθεις τῇ ὁμοιότητι καὶ τῆς αἰτίας (pro τῆν αἰτίας) ἀποθεδώκουσιν ἀμφοτέρω: uterque autem (et Aristoteles et Posidonius) tradit lapides esse similes et læves et eiusdem magnitudinis propter similitudinem etiam causæ.

Ibd. 183 (1, 7) in Æschyli Prometheus ληομένου fragmenti (196 D.) v. tertio pro βέλγ ληπειν scribendum opinor βέλγ ἔληπειν. Non relicturus ibi Hercules sagittas erat, sed sagittæ ei non suppetituræ. Vid. Dionys. Halic. a. R. I, 41.

Ibd. 186 (1, 11): πάλιν ἄλλην καρπὴν λαβὸν νότιον φέρεται τὸ ῥεῦμα μίχρη τῶν ἐκβολῶν δεξιόμενον καὶ τοὺς ἄλλους ποταμούς. Describitur cursus Rhodani inde a recepto Arari et a Lugduno. Οἱ ἄλλοι ποταμοὶ non possunt igitur ullo pacto Arar et Dubis intellegi, sed Isarus, Druentia, alii, de quibus supra (p. 185) Strabo dixit. Itaque non δεξιόμενον, sed δεξιόμενον eos φέρεται τὸ ῥεῦμα. Sed residet difficultas; nam ἐκβολαί non sunt Rhodani in mare; sequitur enim de imo cursu: κακείθεν ἤδη (receptis aliis fluviis) τῆν λοιπὴν ποιεῖται μίχρη τῆς θαλάττης ῥύοιν. Itaque verba μίχρη τῶν ἐκβολῶν aut de Isari Druentiæque ceterorumque oribus intel-

¹⁾ Ann. philol. Dan. V p. 18 et 158.

legenda sunt miro ordine (μ. τ. ἐκβολῶν, δεξιόμενον καὶ τοὺς ἄ. π.) aut prorsus tollenda.

Ibd. 187 (1, 13). Codices: οὐ γὰρ παρειλήφαμεν οἰκοῦντίας τινος τὴν νυνὶ Τρόαίους ἢ Τολιστοβωγίους [οὔτ'] ἐκτὸς τῶν Ἀλπεων οὔτ' ἐν αὐταῖς οὔτ' ἐντὸς. Delent τὴν. Fuit fortasse: οἰκοῦντίας τινος γῆν νυνὶ.

Ibd. 189 (1, 14): διὰ τὸ τοὺς ἐμπιπτοντίας εἰς αὐτὸν ποταμοὺς ὑπάρχειν πλωτοὺς καὶ διαδίχεσθαι τὸν φόρτον πλείστον· ὁ δ' Ἄραρ ἐκδίχεται καὶ ὁ Δοῦρις ὁ εἰς τοῦτον ἐρβάλλων. Scrib.: καὶ διαδίχεσθαι τὸν φόρτον πλείστον δ' ὁ Ἄραρ ἐκδίχεται κ. ὁ Δ.

Ibd. 190 (2, 1): Θερμὰ κάλλιστα ποτιμωτάτου ὕδατος. Si potando, non lavando aptas aquas Strabo significaret, ποτίμου diceret. Nunc puto scripsisse: ποτιμωτάτου, efficacissimi.

Ibd. 191 (3, 1) ineptum est μίχρι τοῦ Ῥήνον παντός. Opinor fuisse: ἢ ἐφεξῆς ἐστὶ μίχρι τοῦ Ῥήνον, πᾶν τὸ ἀπὸ τοῦ Ἀγχιρος ποταμοῦ καὶ τοῦ Ῥοδινοῦ.

Ibd. 193 (3, 3): ἧς (λίμνης, lacus Brigantini) ἐθάπτονται καὶ Ῥαιτοὶ καὶ Οὐντολικοὶ τῶν Ἀλπείων τινές καὶ τῶν ὑπεραλπείων. Scrib. primum τῶν Ἀλπείων καὶ τινες καὶ, deinde, opinor, τῶν ὑπεραλπείων. Ἡ τοῖς Ἀλπείοις contrarii. Qui ultra Alpes erant, nihil hic agunt.

Ibd. 193 (3, 4): Σηκανοὶ καὶ Μεδιοματρικοὶ κατοικοῦσι τὸν Ῥήνον. Scrib.: παροικοῦσι τὸν Ῥ. Sæpius enim Strabo παροικεῖν cum accusativo ponit, ut hoc libro p. 177 (1, 1), 194 init., 196 (4, 3), libro I p. 31 (2, 24) bis, libro XVI p. 748 (1, 27). Lib. I p. 31 (2, 24), ubi bis dixi legi παροικοῦντες τὸν ὠκεανόν, paulo post editur: ἐφ' ἐκάτερα παροικοῦσι τῷ ὠκεανῷ, dativo casu; sed duo præstantissimi codices παρήκουσι habent, quomodo VII p. 294 (2, 4) omnes παρήκουσι τῷ ὠκεανῷ. Et hoc quidem Meinekins, Corais suspicionem secutus, in παροικοῦσι mutavit. Sed obstat præter alterum locum Plutarchus de sollert. anim. 32, 2

p. 981 scribens: *οἱ λίμναις παρήκουσαν νεμόμενοι θάλατταν ἰχθύες*. Sine varietate tamen hoc libro p. 190 extr. (2, 2) legitur: *οἱ τῶ Γυρούνα παροικούντες*.

Ibd. 195 (4, 1): *ἀλύοις δ' ἔτεινον ἀντὶ κάλων*. Scr. totidem et iisdem litteris *ἀλύσεισι* (catenis vela tendebant). Dativo opus esse Coraes intellexit, sed non recte *ἀλύσει* scripsit.

Ibd. 196 (4, 3). Gallos braccis usos credo non *περιτεταμέναις* (*circumtensis*), sed laxis et fluentibus, *περιπεπταμέναις*. Paulo post hunc accusativorum concursum non intellego: *οἱ μέντοι Ῥωμαῖοι καὶ ἐν τοῖς προσβοροτάτοις ὑποδιφθίρους τρίφουσι ποιίμνας ἱκανῶς ἀστείας ἐρίας*, putoque *ἐρίας* mala manu additum esse, cum Strabo lanæ bonitatem significasset gregum laude (*ποιίμνας ἰκ. ἀστείας*).

Ibd. 197 (4, 4): *ἀφθάρτους δὲ λίγονοι καὶ οὔτοι (Druidæ) καὶ ἄλλοι τὰς ψυχὰς καὶ τὸν κόσμον, ἐπικρατήσιν δὲ ποτε καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ*. Nimis infinitum *ἄλλοι*, itaque articulum addunt. Scrib.: *κατ' ἄλλα*. A ceteris interitus causis invictos animos mundumque putant, sed conflagrationi et aquis aliquando cessuros. Etiam (*καί*) hos sic putare, Strabo Stoicus dixit, memor, quid de *τοῦ κόσμου ἐκπυρώσει* in sua disciplina traderetur.

Ibd. 198 (4, 6) non *φορτίον* nescio quale ad templum tegendum feminas in insula fabulosa afferre fugebant, sed *φορμίον, tegetem*; sic bis scribendum.

Ibd. 200 (5, 3) restituenda est codicum scriptura: *τίλη τε οὕτως ὑπομίνουσι βαρία*, pro qua editur e Xylandri coniectura *οὔπως*. Adeo gravia Britannos Romanis portoria pendere Strabo dicit, ut nihil opus sit tributa imponere eorumque causa militum præsidium ibi habere; impositis tributis minutum iri portoria. Rem ipse Strabo perspicue exposuit etiam II p. 115 extr., 116 init. (5, 8).

Ibd. 201 (5, 5): *πρὸς μέντοι τὰ οὐράνια . . . ἱκανῶς δόξειε κεχρῆσθαι τοῖς πράγμασι τοῖς ἐῆ κατεψυγμένῃ*

ζώνη πλησιάζουσι τὸ τῶν καρπῶν εἶναι τῶν ἡμέρων καὶ ζῴων τῶν μὲν ἀφορίαν παντελή, τῶν δὲ σπάνιν. Nihil est κεχρησθαι. Meinekius inter πράγμασι et τοῖς lacunæ notam posuit. Scribendum videtur: πρ. μ. τ. οὐρ. κ. τ. μαθ. θεωρίαν ἰκ. δόξειεν ἂν κεχρωσθαι τοῖς πράγμασι τοῖς κ. τ. λ. Cæli tamen rationem si spectes, id, quod tradit Pytheas, fruges animaliaque domestica ibi partim omnino non gigni, partim rara esse, satis (tinctum esse videatur iis rebus, h. e.) colorem habere eorum, quæ zonæ frigidæ accidunt (*scheint hinlänglich die Farbe derienigen Verhältnisse zu tragen, denen die kalte Zone unterliegt*).

Ibd. 202 (6, 1): τὰ γὰρ Ἄλπεια καλεῖσθαι πρότερον Ἄλβια, καθάπερ καὶ Ἄλπιόνια. (Sic codices, non καὶ Ἄλπεινά) Ab albo colore nomen ductum significatur. Fuitne: καθάπερ κατυχιόνια, nive tecta? Κατυχιονίζω verbum Hesychius habet.

Ibd. 203 (6, 5) scripsisse Strabonem puto: ἐκ δὲ τῆς εἰτίας πολὺ ταπεινοτέρας ἀναδίδωσιν αὐτοῖς ὁ Πάδος, sublatis verbis τούτων τῶν χωρίων, quæ accessisse videntur adiectivo corrupto. Comparantur duo, quos supra dixit, fontes, non fluvius et hæc (nescio quæ) loca.

Ibd. 204 (6, 6): Μετὰ δὲ τούτους καὶ τὸν Πάδον Σαλασσοί. Non post Padum, sed post illos, ad Padum: κατὰ τὸν Πάδον.

Eadem pagina: καὶ ἄλλα πλείω μικρὰ ἔθνη κατέχοντα τὴν Ἰταλίαν ἐν τοῖς πρόσθεν χρόνοις ληστροικὰ καὶ ἄπορα. Nunquam hi Italiam tenuerant, sed olim rapinis et prædationibus vexarant: κατατρέχοντα. Cfr. modo p. 206 (6, 8): Ἄπαντες δ' οὗτοι καὶ τῆς Ἰταλίας τὰ γειτονέοντα μίση κατέτρεχον ἀεὶ. Receptam pridem oportuit in Thucydidis IV, 92, 5 certam Reiskii emendationem κατατρέχειν pro κατέχειν.

Lib. V p. 211 (1, 3): καὶ ἔστι τῆς μὲν παραλίας τὸ μῆκος ὅσον τριακοσίων σταδίων ἐπὶ τοῖς ἐξακισχιλίοις

των ὄρων. Sic scribendum, sublato, quod contra codices ante των ὄρων inseritur, μετά. Alpes et Apennini, qui Galliam Cisalpinam continui cingunt, sex milia stadiorum expleunt; his, ut prorsus ad mare Adriaticum perveniatur, adduntur τῆς παραλίας (planitie inter montes et mare) stadia trecenta.

Ibd. 212 (1, 5). Hæretur iure in his: μάλιστα δὲ ὁ Πάδος subiectis verbo ἔχουσι, quod ad urbes refertur. Tollenda una littera et sic interpungenda oratio: . . . ἔχουσι. Μάλιστα δ' ὁ Πάδος (μίγιστός τε γὰρ ἐστὶ καὶ πληροῦται πολλάκις ἐκ τε ὄμβρων καὶ χιόνων) διαχεόμενος εἰς πολλὰ μέρη . . . τυφλὸν τὸ στόμα ποιεῖ κ. τ. λ. In codicibus post διαχεόμενος additur δ'.

Ibd. 213 (1, 6) recte habent verba: οὐ μὲντοι ὄκησαν ἀντόθι. Significat Strabo quingentis nobilissimis Græcis Cæsarem sic civitatem dedisse, ut specie adscriberentur coloniae Novocomensi nec tamen ibi habitare cogentur. Sed deinde mendosum aperte est καί. Scribendum puto: ἀλλὰ καινὸν τοῦνομά γε τῶ κτίσματι ἐκείνοι κατέλιπον.¹⁾

Ibd. 220 (2, 3): Περὶ μὲν τῆς ἐπιφανείας των Τυρρηγῶν ταῦτα καὶ ἔτι τὰ τοῖς Καίρειταινοῖς πραχθέντα· καὶ γὰρ κ. τ. λ. In περι latet substantivum, τεκμήρια, μαρτύρια, σημεῖα aut simile.

Ibd. 222 (2, 5): ὁ Μάκρας ἐστὶ χωρῖον, ᾧ πύρατι κ. τ. λ. Videtur fuisse: ἐστὶ χειμάρρους. Eo vocabulo utitur Strabo IV p. 187 (1, 12), IX p. 426 (4, 4), XV p. 722 (2, 6).

Ibd. 223 (2, 5): καὶ γὰρ μαχιμότεροι Τυρρηγῶν

¹⁾ P. 217 (1, 11) recte fecisset Meinekius, si totum locum, qui hic male post ἡ Κελτικὴ insertus est, scriba ad aliud folium, omissis mediis, aberrante, p. 223 (2, 6) posuisset, quam quod ibi frustum posuit, alterum frustum p. 218 (2, 1).

ὑπῆρξαν. Non Etruscis bellicosiores Arretini erant, ipsi Etrusci, sed *μαχιμώτατοι Τυρρηγῶν*. Eundem errorem II p. 106 (4, 3: *δυσμικώτερα*) et VII p. 320 (6, 2: *πρότερον*) sustulit Coraes, cui Meinekius obsecutus est. (Kramerus II p. 97 3, 2 (et III) p. 158 prave citat.) Cfr. ad Plutarch. præc. coniug. 42.

Eadem pag. (2, 6): *διόπερ παντάπασιν ἔφευγον οἱ κτίσται τὴν θάλατταν ἢ προεβάλλοντο ἐρύματα πρὸ αὐτῆς*. Nugæ de munitionibus πρὸ τῆς θαλάττης. Codices πρὸς αὐτῆς. Scrib.: *ἐρύματα προσάντη*.

Ibd. 224 (2, 7): *Ἔστι δὲ αὐτῆς (τῆς Σαρδόνας) τὸ πολὺ μέρος τραχὺ καὶ οὐκ εἰρηναῖον, πολὺ δὲ καὶ χώραν ἔχον εὐδαίμονα τοῖς πᾶσι*. In hac soli descriptione nihil agit pacis mentio. Scrib. videtur: *εὐεργον* (cultu facile) aut *ἐργάσιμον*

Ibd. 225 (2, 7): *τὰς τῶν ἐργαζομένων καθαρπάζοντες*. Scrib.: *τὰ τῶν ἐργ.*

Ibd. 226 (2, 9) scribendum: *Ἐνιοὶ δ' οὐ Τυρρηγοῖς φασὶ τοὺς Φαλερίους, ἀλλ' ἴδιον ἔθνος· τίτις δὲ καὶ τοὺς Φαλίσκους πόλιν ἰδιόγλωσσον*, sublato *Φαλίσκους*, quod inter *ἀλλὰ* et *ἴδιον ἔθνος* additur.

Ibd. 230 (3, 2): *Οὔτε γὰρ ἐρυμνὸν τὸ ἔδαφος οὔτε χώραν οἰκίαν ἔχον τὴν πέριξ*. Opinor, *εἶχον*. Nam *ἔδαφος* minus recte *χώραν ἔχειν* dicitur.

Eadem pag. (3, 2): *ἐπηγγείλατο ἓνα ἀγῶνα ἵππικὸν τοῦ Ποσειδῶνος*. Vitiosum *ἓνα*. Scribendum videtur: *τιθῆναι*.

Ibd. 231 (3, 4): *Αἴκοι δὲ γειτονεῖοντες μάλιστα τοῖς Κυρῖταις· καὶ τούτων δ' ἐκείνος τὰς πόλεις ἐξεπόρθησεν*. Scr.: *δ' ἐγειτόνευον μάλιστα*.

Ibd. 232 (3, 5), scrib.: *Νυνὶ μὲν οὖν ἀνείται τοῖς ἡγεμόσιν εἰς σχολὴν καὶ ἄνεσιν τῶν πολιτικῶν . . . , πρότερον δὲ ναῦς ἐκίκτηντο κ. τ. λ.*, sublato καὶ ante πρότερον.

Ibd. 233 (3, 6): *Ἐξῆς δ' ἐν ἑκατὸν σταδίοις τῷ Κιρκαίῳ Τυρρακίνα ἐστί*. Scrib.: *τοῦ Κιρκαίου*. Fre-

quens apud Strabonem de intervallo absolute *ἐν ἑκατὸν σταδίοις*, sed additur etiam genetivus loci, unde intervallum numeratur, ut X p. 486 (5, 5): *ἐν τέτταροι τῆς Δῆλου σταδίοις*, apud Plutarchum Cæs. c. 19: *ἐν διακοσίοις τῶν πολεμίων σταδίοις*. Præponitur etiam ἀπό I p. 49 (3, 4), XIII p. 626 (4, 5); dativus alienus est.

Eadem pag. paulo post: *παραβιβλῆται τῇ ὁδῷ τῆ Ἀσπιδιᾶ διῶρξ ἐπὶ πολλοῖς τόποις πληρομένη τοῖς ἐλείοις τε καὶ τοῖς ποταμίοις ὕδασι*. Scrib.: *ἐπὶ πολλοῦς σταδίους*.

Ibd. 235 (3, 7): *τὰς οἰκοδομίας, ἃς ἀδιαλείπτους ποιοῦσιν αἱ συμπτώσεις καὶ ἐμπρήσεις καὶ μεταπράσεις, ἀδιάλειπτοι καὶ αὐταὶ οὐοαὶ· καὶ γὰρ αἱ μεταπράσεις ἐκούσιοί τινες συμπτώσεις εἰοί, καταβαλλόντων καὶ ἀνοικοδομούντων κ. τ. λ.* Inusitatum *μετάπρασιν* (et *μεταπιπράσκω*, si scholiastas excipias) pro *πράσις*, nec de venditionibus agi satis adiecta ostendunt. Scr. bis *μεταπλάσεις*.

Ibd. 236 (3, 8): *Καὶ γὰρ τὸ μέγεθος τοῦ πεδίου (campi Martii) θαυμαστὸν ἄμα καὶ τὰς ἀρματοδρομίας καὶ τὴν ἄλλην ἵππασίαν ἀκόλντον παρέχον τῷ τοσοῦτῳ πλήθει τῶν σφαιρᾶ . . . καὶ παλαιστρα γυμναζομένων*. Qui pila et palæstra exercebantur, iis non præbendum erat anrigandi et equitandi spatium. Scrib.: *παρέχον ἐν τῇ τοσοῦτῳ πλήθει*.

(De p. 240, c. 4, 1 dictum est p. 67 not.)

Ibd. 211 (4, 2): *κεῖται δ' (Ἀγκῶν) ἐπ' ἄκρας μὲν λιμένα ἑμπεριλαμβανούσης τῇ πρὸς τὰς ἄρκτους ἐπιστροφῇ*. Prævum *μὲν*. Videtur subesse: *μέγαν λιμένα*.

(De p. 242, c. 4, 3 dictum p. 132, de p. 244, c. 4, 5 p. 20.)

Ibd. 244 (4, 5): *διὰ τὸ προκεῖσθαι τὸν Λοκρίνον κόλπον προσβραχῆ καὶ πολύν*. Scrib.: *καὶ ἄπλουον*. Nam magnitudo nihil officiebat.

Eadem pag.: *καὶ τοῦτο τὸ χωρίον Πλουτώνιον τι*

ὑπελάμβανον καὶ τοὺς Κιμμερίους ἐνταῦθα λέγεσθαι. Scr.: ἐνταῦθα γενέσθαι. Eundem errorem Coraes correxit VI p. 270 (2, 4) sic scribens: οὐσπερ πρώτους φησὶ τῶν βαρβάρων Ἐφορος γενέσθαι (codd. λέγεσθαι) τῆς Σικελίας οἰκιστάς, cui ne Meinekium quidem paruisse iure mireris.

Ibd. 247 (4, 8): Ἀχερρῶν, ὁμωνύμου κατοικίας τῆς περὶ Κρέμωνα, ἐπίνειόν ἐστιν ἢ Πομπηγία. Scrib.: ὁμωνύμου . . . τῆ περὶ Κρ. Vid., si tanti est, VIII p. 359 extr. (4, 4), 368 (6, 1). Cfr. supra p. 67 n.

Ead. pag. (4, 8): ἔχει μὲν γὰρ τὸ λιπαῖνον καὶ τὴν ἐκφυρουμένην βῶλον κ. τ. λ. In ἔχει μὲν, quam particulam Coraes tollebat, latet aliud verbum, quod irri-gandi aut penetrandi similemve significationem habeat; sed ipsum non reperio.

Ibd. 251 (4, 13). Codices: ἐφ' οὐ (τοῦ Σιλάριδος ποταμοῦ) τοῦτ' ἴδιον ἰστοροῦσιν ἐπὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ὄντος ποταμοῦ τὸ καθιέμενον εἰς αἰτὸ φυτόν ἀπολι-θοῦσθαι. Recte Kramerus ex Eustathio scribendum vidit: τοῦ ὕδατος ὄντος ποτίμου. Sed simul ἐπὶ non in περι cum Corae mutandum erat, sed tollendum: ἐφ' οὐ . . . ἰστοροῦσιν, τοῦ ὕδατος κ. τ. λ.

Lib. VI p. 253 (1, 2). Hoc loco, ut aliquoties apud Strabonem factum est (in huius ipsius libri initio p. 252 notabilius) versus aliquot suo loco moti et in alienum illati videntur. Sic enim scribendum locum opinor: οἱ τε Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι πρὸς ἀλλήλους. Ὑστερον μὲν γε καὶ τῆς μεσογαίας πολλὴν ἀφήρηντο, ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων ἀρξάμενοι, καὶ . . . τὴν μεγάλην Ἑλλάδα ταύτην ἔλεγον. Οἱ δὲ τῆς Σικελίας τύραννοι καὶ μετὰ ταῦτα Καρχηδόνιοι . . . ἅπαντας τοὺς ταύτη κακῶς διέθηκαν, μάλιστα (sic iam Meinekius e Villebrunii coniectura pro μετά) δὲ τοὺς Ἕλληνας καὶ τὴν Σικελίαν· νυνὶ δὲ πλὴν Τύραντος κ. τ. λ. Optime iam omnia cohærent. [Partem veri iam Siebenkeesius et Coraes viderant.]

Ibd. 254 (1, 3): Ἐροῦμεν δὲ κοινῶς ἃ παρειλῆ-
 φημεν οὐδὲν παρὰ τοῦτο ποιοῦμενοι τοὺς τὴν μεσό-
 γαιαν οἰκοῦντας. Nec quo τοῦτο referatur nec quid sit
 οὐδὲν παρὰ τοῦτο ποιοῦνταί τις, expediri potest; accu-
 sativi τοὺς . . . οἰκοῦντας Λευκανοὺς τε καὶ . . . Σαν-
 νίτας necessario referuntur ad illud: ἐροῦμεν δὲ κοινῶς. Et
 tamen geminum illud videtur in libro XIV p. 673 (5, 11):
 τὴν . . . γρημμένην . . . τὴν αὐτὴν ἀποφαίτομεν τῇ
 μιχρὶ Ἰσοῦ, οὐδὲν παρὰ τοῦτο ποιοῦμενοι. Accedit
 tertius Plutarchi locus, de audiend. poet. c. 6 p. 24 D:
 ἐπεὶ γὰρ (ἡ ἀρετῇ) καὶ δόξας ἐπιεικῶς καὶ δυνάμεις
 περιποιεῖ, παρὰ τοῦτο ποιοῦνται καὶ τὴν εὐδοξίαν ἀρε-
 τὴν καὶ δύναμιν ὀνομάζοντες, ubi Wytttenbachius Stra-
 bonis locus iam a Casaubono inter se compositos comparavit,
 sed nihil, quod aliquam speciem haberet, effecit. Scri-
 bendum enim, sublata interpolatione, apud Strabonem bis
 οὐδὲν παραποιούμενοι, nihil mutantes, nihil adul-
 terantes, apud Plutarchum παραποιούνται, adulterant
 et falso nomine utuntur. Apud Strabonem simili inter-
 polatione p. 259 (1, 7) pro: τῆς Κρότωνος καὶ Στρακουσοῶν
 κτίσεως scriptum erat: τῆς ἀπὸ Κρότωνος mansitque
 ad Coraem. (Eadem p. 251 (1, 4) pro Βρεττανίας (codd.
 Βρεττίας) scribendum erat Βρεττιανῆς.)

Ibd. 255 (1, 4): οἰκῆται γὰρ τοὺς τόπους τοῦτους
 Χῶνας, Οἰνωρικὸν ἔθνος κατακοσμούμενον. Opinor:
 κατ' ἀποικισμὸν. Ead. pag. (1, 6) ante γενίσθαι βυ-
 ρύμητιν excidit ληγεται.

(De p. 257, c. 1, 6 dictum p. 29.)

Ibd. 258 (1, 6) scribendum: ἐντεῦθεν ἀπερωγίνας
 δοκεῖ (pro δοκεῖν) εὐλογώτερον. Valuit præcedens
 infinitivus. Paulo infra post κατασκάψαι excidit φασί
 (κατασκάψαι φασὶ Διονύσιον).

Ibd. 263 (1, 12): τοσοῦτον δ' ἴσχυσε μόνον.
 Scrib: ἰσχύσει. Ead. pag. (1, 13): καταφρονήσαντες δ'
 αὐτῶν τοὺς μὲν διεχειρίσαντο, τὴν δὲ πόλιν εἰς ἕτερον

τόπον μετέθηκαν. Scr.: καταφρονήσαντες δ' αὐτούς μὲν διεχ., τὴν δὲ πόλιν κ. τ. λ.¹⁾

Ibd. 265 (1, 15): ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸν Μεταπορτον μυθεύουσι καὶ τὴν Μελανίππην τὴν δεσμῶτιν καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς Βοιωτόν. Totus, qui sequitur locus, ostendit scribendum: *Μέταβον*, alterum nomen ex superiore urbis mentione ortum. Apud Stephanum Byz. v. *Μεταπόντιον* scribendum: τὸν γὰρ *Μέταβον* οἱ βάρβαροι *Μεταπόντιον* (*Μέταπον*?) λέγονοι (ut hinc nata sit urbis nominis forma).

Ibd. 266 (2, 1). Totus locus sic est scribendus: ὁμοῦς δ' οὖν ὄντως τῆς Σικελίας τῆ Ἰταλία πρὸς νότον κειμένης ἢ Πελοριᾶς ἀρκτικωτάτη λίγοι' ἂν καλῶς τῶν τριῶν, ὡσθ' ἢ ἐπιζευγνυμένη ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὸν Πάχυνον, ὃν ἐκκείσθαι πρὸς ἕω ἔγαμεν, ἄμα πρὸς ἄρκτον βλέπουσαν ποιήσει τὴν πλευρὰν καὶ πρὸς τὸν ὄρθρον. In his κειμένης e cod. B (post optimum secundo) est, βλέπουσαν et καὶ (post πλευρὰν) ex omnibus; ὄντως pro ἐν τοῖς Cluverii est; conceditur, reapse, quod Posidonius posuerat, Pelorida maxime septentrionalem esse; ὃν post Πάχυνον omissum Meinekii reduxit; ὄρθρον pro πορθμόν, et per se inepto et propter coniunctivam cum πρὸς ἄρκτον, ego restitui. Lineam, quæ a septentrionali ad orientale promuntorium ducatur, Strabo efficere dicit latus septentrioui et ortui solis matutino obiectum.

(De p. 267, c. 2, 2 dictum p. 132.)

Ibd. 268 (2, 3): καὶ Κατάνη δ' ἐστὶ Ναξίων τῶν αὐτῶν κτίσμα. Scr.: *Ναξίων αὐτῶν*, ipsorum N., non, ut

¹⁾ P. 264 (1, 14) pro φαινόμενον adeo et facilis est et ex omni parte apta Kramerii coniectura φάσαι μόνον, ut a Meinekio non receptam mirer. Ego cum solo uterer Meinekii exemplo, eandem feci correctionem.

Tauromenium, a Naxiorum demum colonis, Zancleis, conditum.

Ibd. 269 (2, 3). Codices: *οἱ τοὺς γονίας ἐπὶ τῶν ὄρων ἀράμενοι διέωσαν ἐπιφερομένον τοῦ κακοῦ ὅταν τῷ Ποσειδῶνι φαίνηται τὰ περὶ τὸ ὄρος, καταιεφροῦται πολλῷ βᾶθει τὰ Καταναίων χωρία· ἡ μὲν οὖν σποδὸς κ. τ. λ.* Perverse huc Posidonium scriptorem critici intulerunt. Scrib.: *ἐπιφερομένου τοῦ κακοῦ τῷ Ποσειδίῳ· ὅταν (δὲ?) φαίνηται τὰ περὶ τὸ ὄρος, καταιεφροῦται κ. τ. λ.* Templo Neptuni, in quo erant parentes Amphinomi et Anapiae, torrens flammaram imminabat. Pro ὅταν φαίνηται fortasse scribendum: ὅταν δὲ κινῆται.

(De p. 269, c. 2, 4 dictum p. 23.)

Ibd. 271 (2, 4) scrib. (retractis verbis, quæ Meinekius delevit): *ἐπειδὴ . . . ἐγγὺς μηδὲν . . . φαινόμενον στόμα τὸ καταπινον τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ, καίπερ οὐδ' οὕτως ἂν συρμείναι γλυκὺ, ὅμως, τὸ γ' ἐπὶ πλεον, εἰ μὴ καταδίγει εἰς τὸ κατὰ γῆς ῥεῖθρον, παντάσῃσιν ἀμήχανόν ἐστι.* Addidi *μη*.

Ibd. 274 (2, 8): *ἀνάγκη δὲ τοῖς πάθεισι τούτοις τοὺς τε ὑπὸ γῆν πόρους συρμεταβάλλειν καὶ τὰ στόμια ἐνίοτε πλείω κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τὴν περὶξ.* Scr.: *καὶ τὰ στόμια ἐνίοτε ὀλιγώτερα (ἐλάττω) ὄντα, ἐνίοτε πλείω, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν κ. π.* Omissorum verborum causa aperta est; καὶ et κατὰ facillime permutantur maximeque sequente voce, quæ a τ incipiat, oritur κατὰ. Exempla permutationis apud Strabonem reperias I p. 28, II, 127, IV, 197, 204, VII, 307, VIII, 334, X, 444, XV, 686, apud Diod. Sic. XIII, 104, XVI, 83; apud Plutarch. Thes. c. 29, Num. 1, Pelopid. 15 extr., Alex. 21, cet.

Ibd. 275 (2, 10): *Συγγενῆ δὲ καὶ τούτοις καὶ τοῖς κατὰ τὴν Σικελίαν πάθεισι τὰ περὶ τὰς Λιπαραίων νήσους.* Scrib.: *καὶ τούτοις τοῖς κατὰ τὴν Σικ.* Sola hæc commemorata sunt.

Ibd. 278 (3, 2): οὐκ ἤρξοκετο δ' ἀπλῶς τοῖς περὶ τῆς βουλῆς ὀνομασθεῖοι. Scrib. videtur, verbo a Diodoro Sic. sumpto: τοῖς περὶ τῆς ἐπιβουλῆς δογματισθεῖοι. Nam νομίζεῖν alienum est. (Paulo ante receptum e duobus codd. recentioribus oportuit: ὅσοι δὲ . . . παῖδες ἐγένοντο pro ὅσοις.)

Ibd. paulo post: ὁ κῆρυξ εἶπε μὴ ἂν περιθῆναι κυνῆν Φάλανθον. Coraes et Meinekius, epitomam Palatinam secuti, μὴ περιθῆσθαι scripserunt, omisso ἂν. Sed non ipse Phalantus per præconem vetandus videtur fuisse signum dare. Scribendum opinor: μὴ ἔἂν περιθῆσθαι κυνῆν Φάλανθον. Nam ut activo περιθῆναι locus sit, vix effici poterit

Ibd. 279 (3, 3): ἐπολέμιον . . . ὁμόσαντες μὴ πρότερον ἐπανήξειν οἴκαδε πρὶν ἢ Μεσογῆν ἀνελεῖν ἢ πάντας ἀποθανεῖν. Græcorum lex postulat πάντες. (De p. 280, c. 3, 3 dictum p. 37.)¹⁾

Ibd. 280 (3, 4) de Tarentinis: πεζοὶς ἑστέλλον τρισμυρίους, ἰππίας δὲ τριοχιλίους, ἰππάρχους δὲ χιλίους. Mire numerus indicatur hipparchorum et numerus ipse ultra modum incredibilis. Scribendum: δὲ μᾶχος δὲ χιλίους. Nam sic Hesychius etiam appellatos dicit, qui a Polluce (I, 131) ἄμμποι appellantur, adeo Tarentinorum proprii, ut inde totum genus Tarentinorum equitum nomen traxerit. Scriptorum locos collegit Weissenbornius ad Liv. XXXV, 28. Granium Licinianum (quartū post Chr. seculi Livii excerptorum confectorem) libr. XXVI addere vix operæ pretium est.

Ibd. 283 (3, 8): χιλίων γὰρ ἔστι καὶ ὀκτακοσίων σταδίων (ὁ ἐκ Βρεντεσίων εἰς Ἐπίδαμνον πλοῦς). Omnis difficultas et pravitās sublata erit, si scripserimus:

¹⁾ Paulo ante, quod Kramerus cavet ne quis scribat τινὸς ἐξ-αγγελαντος, et scripseram, cum solo Meinekii exemplo uterer, et certissimum esse dico.

χιλίων γὰρ ἴσταιν, ὁ δὲ (ὁ πρότερος, ὁ ἐπὶ τὰ Κεραύνια) ὀκτακοσίων σταδίων. Paulo infra non Tarenti nomen excidit, quod inde a Xylandro additur, sed Egnatiæ, Bario et Brundusio mediæ interiectæ (ἐκατίρας Ἐγνατία διέχει).

Eadem pag. (3, 9): οὐ πολὺ γὰρ δὴ τῆς θαλάττης ἐπίρκεινται δύο πόλεις ἐν γε τῷ πεδίῳ. Hæc extrema corrupta esse plures intellexerunt, correctionem non invenerunt. Scripserat Strabo: ἐν εὐγείῳ πεδίῳ. Cfr. VII p. 309 (4, 4): πεδίων εὐγεων, ibd. 311 (4, 6): πεδιάς καὶ εὐγεως, VIII p. 382 (6, 23): χώραν οὐκ εὐγεων.

(De p. 284, c. 3, 9 dictum supra p. 133.)

Ibd. 287 (4, 2): τὴν τε γὰρ Ἰβηρίαν οὐκ ἐπαύσαντο ὑπαγόμενοι . . . , Νοματίνους τε ἐξελόντες καὶ Οὐρίαθον καὶ Σεριώριον ὑστερον διαφθείραντες, ὑστάτους δὲ Κανιάβρους, οὓς ὁ Σεβαστὸς Καίσαρ. Nihil addendum (editur enim οὓς κατέλυσεν ὁ Σ.), sed tollendum οὓς ex ultima procedentis vocis syllaba ortum: ὑστάτους δὲ Κανιάβρους ὁ Σιβ. Κ.

Lib. VII p. 289 (1, 1): λείπεται δὲ τὰ πρὸς ἔω μὲν τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου. Recte voces μὲν τὰ Meinekius notavit; correctio non dubia: τὰ πρὸς ἔω νεύοντα πέραν τ. Ῥ.

(De p. 290, c. 1, 3 dictum est p. 134.)

Ibd. 291 (1, 4): εὐπορώτερον ὑπέλαβε στρατηγεῖν τὸν ἐν χειρὶ πόλεμον, εἰ . . . ἀπέχοιτο. Puto fuisse: εὐπορώτερον ἂν ὑπ. στρατηγεῖν.

Ibd. 292 (1, 5): Ὁ δὲ Ἐρκύνιος δρυμὸς πυκνότερός τί ἐστι καὶ μεγαλόδενδρος. Unde comparativus? Scrib. puto aut πυκνόσπιθος aut πυκνόδενδρος.

Ibd. 294 (2, 4): τὰ κατὰ τὸν Βορυσθίνην καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν μέρη τοῦ Πόντου χωρία. Delent μέρη. Præstat scribere: καὶ τὰ πρὸς βορρᾶ μέρη τοῦ Πόντου χωρία, ut μέρη pendeat a κατὰ. (Paulo post: πέραν τῆς Γερμανίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐξῆς, omisso τί.)

Ibd. 295 (3, 2): ἀπρηγμίμος ἂν εἴη ὁ λόγος. Hoc

iam alii senserunt vix recte dici; scribendum puto: ἀφτημαρτημένος. (Paulo post ἢ ὄπισθεν pro μὴ ὄπ. præcepit Kramerus.)

Ibd. 296 (3, 4): μετωνομάσθαι δὲ καὶ νῦν. Sic codices. Num: μ. δὲ καινόν?

Ibd. 299 (3, 6): εἰ γὰρ αὐτὸν χρῆναι τὴν μὲν πλάνην ἐκεῖ γεγονέναι φάσκειν, τὸν δὲ ποιητὴν ἐξωκεανικῆναι μυθολογίας χάριν. Scrib.: εἰ δ' ἄρα, χρῆναι κ. τ. λ. Vid. ad I p. 11.

Ibd. 301 (3, 7) codices: καὶ κακοτεχνίας εἰς (Coraes et Mein. καὶ) πλεονεξίας μυρίας πρὸς ταῦτ' εἰσάγων. Scrib.: κακοτεχνίας εἰς πλεονεξίαν μυρίας πρὸς ταῦτα (hoc est, πρὸς τρυφήν καὶ ἡδονάς).

Ibd. 302 (3, 9): δεῖν δὲ τάναντία καὶ λέγειν καὶ παραδείγματα ποιεῖσθαι. Nonne: τάναντία κατὰ λέγειν? (Paulo post in versu Hesiodi ἀπήνας οἰκί' ἐχόντων Porsonum occupasse video; codd. ἀπηνές.)

Ibd. 305 (3, 13) scrib.: μεταναστάσεις γὰρ δίδεκται, τῶν πληροισχώρων τοὺς ἀσθενεσιτέρους ἐξανιστάντων. (Codd. ἐς τοὺς ἀσθεν. ἐξανιστάντων, præter E, qui præpositionem omittit, edd. ἐξαναοστάντων, pravo tempore; nec ad infirmiores abierant vicini, sed infirmiores eiecerant.)

Ibd. 306 (3, 16) scribendum videtur: οἱ δὲ προσοικοῦντες τῷ ποταμῷ πάλιν εἶναι πόλιν φασὶν ἀνιόντι ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίους.

Ibd. 307 (3, 18): ἀμαξεύεται γὰρ ὁ διάπλους ὁ εἰς Φαναγόρειαν ἐκ τοῦ Παντικαπαίου, ὥστε καὶ πηλὸν εἶναι καὶ ὀδόν. Editur καὶ πλοῦν. Atqui mari glacie constructo nullus est πλοῦς, et ineptissima oritur tautologia. Scr.: ὥστε καὶ καπηλεῖον εἶναι καθ' ὀδόν. Tanta est frequentia eorum, qui per glaciem curribus vehuntur, ut in via caupona instituatur.

Ibd. 314 (5, 2): Ἐντεῦθεν δ' ἦδη ὁ Νόαρος πλήθει προολαβῶν τὸν . . . Κόλαπιον οὐμβάλλει τῷ Δανουίῳ.

Scrib.: *πλείται προσλαβών τε τὸν . . . Κόλαπιν συμβ. τ. Δ.* (*Πλείται iam Coraes.*)

Ibd. 317 (5, 10): *ἀλλεῖνοι δὲ καὶ χρογοτόκαρποι ὁμοίως.* *Excidit substantivum subiecti locum tenens.* *Fuitne: χρογοτόκαρποι οἱ τόποι ὁμοίως?* Cfr. p. 318 (5, 12): *τῶν περὶ Κάλλατιν . . . τόπων, et p. 320 (6, 2): πλεύναντες τοὺς τόπους.*

Ibd. 321 (7, 1): *ἔτι μίντοι μᾶλλον πρότερον (ἐν πλευραῖς ἦσαν) ἢ τὴν, ὅπου γε καὶ τῆς ἐν τῷ παρόντι Ἑλλάδος ἀνατιλέκτως οὐσὶς τῆν πολλὴν οἱ βάρβαροι ἔχουσι.* *Sententia flagitat εἶχον, nisi fuit ὄκουν βάρβαροι.* *Nam in optimis codicibus plane abest verbum.*

Ibd. 322 (7, 3): *ἀλλ' ἐνοστρατοπεδείουοιν αὐτοῖς (populis Epiroticis) Ῥωμαῖοι τοῖς οἴκοις, κατασταθίντες ὑπ' αὐτῶν δυνάσται.* *Ridicule Romani ab ipsis Epirotis δυνάσται constituti esse dicuntur (— debebat δεσπότης scribi —); nec Romana praesidia in domibus ἐνοστρατοπεδείουοιν, sed castra habebant.* *Scribendum: ἐνοστρατοπεδείουοιν αὐτοῖς, τῶις δὲ οἰκεῖοι κατασταθίντες ὑπ' αὐτῶν δυνάσται (domestici dynastæ et reguli).*

Ibd. 323 (7, 4): *Εἴτ' ἀπὸ μὲν Ἀμβρακικοῦ κόλπον τὰ νεύοντα ἐφεξῆς πρὸς ἑω τὰ ἀντιπαρόχοντα τῇ Πελοποννήσῳ τῆς Ἑλλάδος ἐστίν· εἴτ' ἐκπίπτει εἰς τὸ Αἰγαῖον πελάγος ἀπολιπόντα ἐν δεξιᾷ τῆν Πελοπόννησον ὄλην.* *Hoc ex Plethone sumptum, qui aut interpolato codice usus est aut ipse locum interpolavit.* *Strabonis codices: εἴτ' ἐκπίπτει τοῦ Αἰγαίου πελάγους, quod ex illo ortum esse nequit.* *Scribendum: ἐστίν οὐδ' ἐκπίπτει τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἀπολιπόντα κ. τ. λ., non excedit mare Ἐγαυμ, non ultra meridianum eius finem excurrit.* *De ἐκπίπτειν cfr. II p. 72 sub fin. (1, 14).*

Ibd. 325 (7, 6): *τὸ τε κατασκευασθὲν τίμενος ἐν τῷ προαστείῳ, τὸ μὲν . . . ἐν ἄλοσι . . ., τὸ δὲ ἐν τῷ ἑπερκειμένῳ τοῦ ἄλους ἐρωῶ λόφῳ.* *Ser.: τὸ τε κατασκευασθὲν τεμένη ἐν τῷ προαστείῳ.* *Paulo*

post, ubi est: αἱ δ' ἄλλαι κατοικίαι περιπόλιοι τῆς Νικοπόλεως εἰσιν, scribendum credo περιπόλια.

Ibd. 326 (7, 8): Ταῦτα δὲ πρότερον μὲν καταδυναστούετο ἕκαστα. Scrib.: καθ' ἑν ἐδυναστούετο ἕκαστα. Deinde pro οἱ δὲ Ἀνγκῆται scrib.: οἱ τε Α. Sequitur contrarium οἱ λοιποὶ δέ.

Ibd. 329 (7, 11) opinor, sublato βουλάς, scribendum esse: καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ βουλήματα τὰ μαντικά.

Ead. pag. (7, 12): συνακολουθήσαι τε γυναῖκας τὰς πλείους, ὧν ἀπογόνους εἶναι τὰς νῦν προφήτιδας. Itane? ἀπόγονοι τῶν πλείων? Et, remanentibus viris, multo maior pars feminarum (αἱ πλείους) migrarunt? (Corae τὰς debebat.) Scrib.: γυναῖκας ταχθεῖσας.

Lib. VIII p. 333 (1, 2) admodum vereor, ne in his: τοῦτο τοίνυν αὐτὸ καὶ τοῦ ἑτερογλώττου καὶ τοῦ ἑτεροθεοῦς αἴτιον, post prius καὶ exciderit nomen Doriensium (καὶ τοῖς Δωριεῦσι). (Paulo ante miror Meinekii timiditatem in certa coniectura μῆναι pro μὲν εἶναι, in quam ipse quoque inoideram.)

Ead. pag. (de Eleensibus): ἄλλως τε καὶ τοῦ Αἰολικοῦ γένους οὔσι καὶ δεδεγμένοις τὴν Ὀξύλω συγκατελθοῦσαν στρατίαν. Scrib.: τοῦ Αἰτωλικοῦ. Nam Aeo-lenses origine, Strabonis iudicio, etiam Arcades et ceteri praeter Dorienses erant, illud proprium Eleensium. Cfr. p. 357 (3, 33).

Ibd. 334 (1, 3) scribendum: ἐπεὶ ἄλλως γ' ἐνεχώρει καὶ (pro κατὰ) τὴν Μακεδόνων καὶ Θετταλῶν γῆν (pro τὴν) ἀρχὴν ἀποφαίνεσθαι τῆς Ἑλλάδος.

Eadem pag. paulo post (ante χωρὶς γάρ) nihil excidit. Postquam Strabo Peloponnesum arcem esse Graeciae ex splendore et potentia populorum, qui in Peloponneso habitent, demonstravit, idem confirmat ex situ et forma totius Graeciae, inter cuius pænisulas prima sit Peloponnesus. Sed scribendum: ἀπὸ τῆς γ' τῶν τόπων θείας ἰσογράφει τὴν

ἡγεμονίαν ταύτην κόλποις τε καὶ ἄκραις πολλαῖς καί, τῷ σημειωθεσάτω, χερρονήσοις μεγάλας διαπεποικλιμένη. Codices et editiones: τοῖς σημειωθεσάτοις.

Ibd. 345 (3, 16) scribendum interpungendaque oratio sic: Πάρεστι μὲν γὰρ εὐὴ ποιητῆ καὶ πλάττειν τὰ μὴ ὄντα· ὅταν δ' ἢ δυνατόν ἐφαρμόττειν τοῖς οὔσι τὰ ἔπη καὶ σῶζειν τὴν διήγησιν, τότε (pro τὸ δ') ἀπέχεσθαι προσήκει μᾶλλον. Paulo ante scribi debet: ἦν δὲ καὶ αὐτῆ (v. καὶ αὐτῆ ἡ) πόλις, hoc est: nam et hæc urbs erat (iam non est); cfr. paulo post: χώραν δ' εἶχον (non ἔχουσι) οἱ Λεπρεῶται. (De eadem pag., c 3, 17 dictum p. 134.)

Ibd. 346 (3, 19): καὶ τὴν Δαρδάνου γένεσιν. Scrib.: Ἰουρδάνου. Significatur idem, qui p. 347 (3, 20), coniunctus sine dubio cum Iardane, fluvio Pisatidis, quem et Strabo et alii appellant. Dardanus circa hæc loca nemo commemoratur. Ceterum ante ἐνταῦθα videtur excidisse μυθεύεται, quod Pletho habet, etsi ea perexigua est auctoritas. Cfr. p. 368 (6, 2) et alibi. In altero autem illo loco p. 347 in litteris ἀχαιαί latet nomen appellativum coniungendum cum τάφος, hac forma: ὁ τοῦ Ἰουρδάνου λειμῶν δείκνυται καὶ τάφος καὶ χεῖραι(?)· εἰσὶ δὲ πύτραι κ. τ. λ. Fieri potest, ut serpens fictus sit Iardanus.

Eadem pag. (346) paulo post: θινώδης δ' ὦν ὁ τόπος ἐξ εἶχοσι σταδίων βυρείων ὄσμην παρέχει. Requiritur manifesto θειώδης, sulfurosus. Cod. A τειφώδης.

Ibd. 347 (3, 19) scribendum sic: εἶτ' ἀπὸ τῶν . . . ἐλθόντων ἐξ Ὀρχομένου τοῦ Μινυεῖου Μινυῶν εἶτ' ἀπ' ἄλλων Μινυῶν, οἱ τῶν Ἀργοναυτῶν ἀπόγονοι ὄντες κ. τ. λ.

Ibd. 350 (3, 26) inepte tres per mare cursus significantur pro uno: τὸν εὐθὺν πλοῦν . . . καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς καὶ τὸν εἰς Ἰθάκην. Scribendum videtur: τὸν εὐθὺν πλοῦν καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς ἔναλον εἰς Ἰθάκην, rectum cursum et qui statim aperto mari Ithacam dirigitur.

Adiectivo *ἐναλος* usus Plutarchus est. Fortasse aptius adiectivum alius reperiet non nimis a litterarum similitudine remotum.

Ibd. 351 (3, 27) scribendum: *ταῖτα μὲν πάντα ὀπίω λειπτεία, αὐτῇ δὲ ἡ Ἡλεία παραπλευνοτία ἦν, pro λείπεται.*

Ibd. 352 (3, 29). Num: *τὸν μὲν Ἡλιακὸν οὐχ, ὅτι τούτου κ. τ. λ. (οἷκ ἂν ὑπολάβοι)?*

(De p. 357, c. 3, 32 dictum p. 72.)

Ibd. 359 (4, 1) cod. A significat: *ὑπερηκόεσαν τοῦ Μενελάου.* Ibd. paulo post transpositione peccatum esse puto, cum Strabo scripsisset: *κοινή δ' ἐστὶν ἀμφοῖν ἄκρα ἡ Κυπαρισσία, μεθ' ἣν τὸ Κορυθαῖον.*

Ibd. 360 (4, 5): *Ἀσίην . . ., ἣς πρὸς θαλάττη πόλις Κορώνη.* Groskurdus et (interpretando) Coraes: *ἣς πλησίον πρὸς θαλάττη.* Scribendum: *ἣς πρόσθεν πρὸς θαλάττη.* Nam Asine retro et intus sita erat. Sed praeterea scribendum: *Ἀσίην τῶν Μεοσηνίων πόλεων οἰκειότατα βαθύλειμον λεχθεῖσαν ἂν (ἃ: ἡ οἰκειότατα ἂν βαθύλ. λεχθεῖρη).*

Ibd. 363 (5, 1): *πρόκειται δὲ κατὰ τοῦτου.* Scr.: *κατὰ τοῦτο.* (De p. 364, c. 5, 3 dictum est p. 135 n.)

Ibd. 366 init. (5, 5) scrib.: *τοῦ δ' υἱοῦ τὴν φιλοτιμίαν (pro φιλίαν) ἀπειτραμμμένου τὴν τοιαύτην πᾶσαν.*

Ibd. 368 (5, 8) post initium sic in lacuna scribendum: *δοκεῖ δ' ἀντιπίπτειν . . ., εἰ μὴ νῆ Δία κ. τ. λ.*

Ibd. 373 (6, 13): *φασὶ καὶ τὴν Ἀσίην.* Scrib. videtur: *φ. καὶ ταύτην καὶ τὴν Ἀσίην.* (De p. 375, c. 5, 16 dictum est p. 56.)

Ibd. 378 (6, 20) duas voces propter similem terminationem excidisse opinor: *Ἀγαπητὸν οὖν ἑκατέρους ἦν . . . ἀφείτοι τὸν περὶ Μαλίας πλοῖν, εἰς Κόρινθον κατάγεισθαι καὶ διατίθεισθαι τὸν φόρον αὐτόθι.*

Ibd. 379 (6, 21): *καὶ ἡμῖν ἀναβαίνουσι τὴν δῆλα τὰ ἑρείπια τῆς σχολιᾶς. Imo: τῆς κονίαις, calcis.*¹⁾

Lib. IX p. 401 (2, 2): *ἀγωγῇ δὲ καὶ παιδείᾳ μὴ χρησαμένους ἐπεὶ μηδὲ τοὺς αἰεὶ προϊσταμένους . . . ἐπὶ μικρὸν τὸν χρόνον συμμεῖναι. Pro ἐπεὶ μηδέ, quæ Meinekius iure notavit, scribendum ἐπιμελεῖ. (Casaub. ἐπιτηδεία.)*

Ibd. 403 (2, 9): *τὴν περὶ αὐτὸν ἀπάτην μεταγνώ- ναι. Scrib.: ἀμαρτίαν.*

Ibd. 406 (2, 16) prave contrarii ponuntur fluvii ἀνα- χεόμενοι εἰς τὰ πεδία et ἐμπύπτοντες. Scribendum: *ποταμῶν ἀναχομένων εἰς αὐτὰ τῶν διεμπύπτόντων, εἶτα ἐκρύσεις λαμβανόντων: cum fluvii, qui in campos incidunt et eos percussunt (οἱ διεμπ.), restagnent, cet.*

Ibd. 407 (2, 18) scr.: *ἀφανισθῆναι δ' αὐτάς (pro δὲ ταύτας).*

Ibd. 412 (2, 31) τὸ Ἰπιατον ὄρος definitur γεωλοφία καλῆ. Reliqua incerta sunt; fortasse fuit τῇ εὐνδρία. Meinekius delendo grassatus est, violentius tamen p. 415 init. (2, 40), ubi non debebat Straboni subtrahi pannus e philosophia assutus sane inepte, in quo genere quid Strabo committere potuerit, ostendit locus de Curetibus et Corybantibus in libro X p. 467 sqq. (3, 9 sqq.). Sed in loco iniuria deleta pro *εὐεργεσίαις φέρωσι* scribendum videtur: *εὐεργ. περιφῶσι.*

¹⁾ P. 384 (7, 1) frustra Meinekius repugnat Curtio οὐ συνελθούσης in οὐ συνιστάσης mutanti. Etiamsi οὐ συνιστάσης scriberetur, prorsus et tautologum esset et contra historiam (p. 386). P. 393 (IX, 1, 9) ὧν post ἡρώων addideram ignarus a Casaubono iam adiectum esse. P. 396 (7, 16) revocandum: *ὄρε τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὸ περὶ τῆς τριαιῆς ἔχει τι σημεῖον.* Hegesias dicit, quid sibi quaque Atheuarum et Atticæ parte in mentem veniat et quasi nota apposita signetur. In arce tantummodo unam notam significat, Polemo memorabilium quattuor libros impleverat.

Ibd. 424 (3, 16) in versu Hesiodi scribendum est: *παρεκ Πανόπην διαν Γλήχωνά τ' ἐρυμνήν.* (Codex optimus *πανοπη δια.*)

Ibd. 429 (4, 18): *πλήν ει τούς Κοιρητας, οὐς ἐν μίρει τακτίον τῶν Αἰτωλικῶν.* Scr.: *π. ει τ. Κ. ὡς ἐν μίρει τακτίον τ. Αἴτ.*

Ibd. 431 (5, 5): *οὐδὲ γὰρ ονοστρατεύειν ἂν τῷ Ἀχιλλεῖ (ὁ Φοῖνιξ) δόξειεν, ἀλλὰ μόνον ὀλίγων ἐστὶν ἐπιστάτης καὶ ῥήτωρ ἐπεσθαι.* Pro corruptis illis ὀλίγων ἐστὶν, quæ Meinekius facili delendi remedio sanavit, scribi debet ὀλιγοσσει (nondum annis maturo).

Eadem pag. (5, 6) in codice optimo (A) sic scribitur: *ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ταίτη καὶ τὸ Θετιδίον ἐστὶ πλησίον τῶν Φαρσάλων ἀμφοῖν, τῆς τε παλαιᾶς καὶ τῆς νέας, . . .* (sex fere litteræ desunt) *ς οὐκ ἂν τοῦ Θετιδίου τεκμαιρομένοις τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ μέρος εἶναι καὶ τήνδε τὴν χώραν.* Ex his efficitur: *τῆς νέας, οἰκείως τοῖς καὶ ἐκ τοῦ Θετιδίου τεκμαιρομένοις τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ μέρος εἶναι κ. τ. τ. χ.*

Ibd. 433 (5, 9) excidit verbum ob similitudinem litterarum; scribi enim oportet: *ὅτι δὲ ὁ Σπερχειὸς ἐπιχώριος, ἐκ τε τοῦ τρέφειν ἐκείνῳ τὴν κόμην γάσκειν ἐμφαίνει καὶ τοῦ τὸν Μενέσθιον . . . Σπερχειοῦ λέγεσθαι παῖδα.* Significat hoc Homerus eo, quod Achillem dicentem facit, se cet.

Ibd. 435 (5, 13) scrib.: *εἰθ' ἐξῆς παραπλεύσαντι οταδίοις* (pro σταδίοις) *ἐκατὸν ὁ Ἐχίνοσ ὑπέρκειται.*

Eadem pag. (5, 14) scrib.: *ὄριζομένην* (pro ὄριζομένην) *τοίνυν [ἐκεῖ ἐφ] ἐξῆς ἐστὶν ἢ ὑπὸ τῷ Πρωτεοιλάῳ κ. τ. λ.* (Paulo infra interpungendum: *ἢ Πύρασος, ἐν δυοῖ σταδίοις ἔχουσα Δήμητρος ἄλοος.*)

Ibd. 438 (5, 17): *καὶ μὲν πολυτίστωρ, εἴ τις ἄλλος, καὶ πάντα τὸν βίον, ὡς αὐτὸς ἱδρῆκεν, ὃ ταῦτα μυθεύσθαι βουλόμενος.* Sententia huiusmodi fuit: *ὡς αὐτὸς*

εἶρηκεν, ἐτεὰ πάντα μυθεύεσθαι βουλόμενος, vera omnia.¹⁾

Ibd. 443 (5, 22): *Καὶ ἡ τάξις δὲ τῶν ἐφεξῆς τόπων μέχρι Πηνειοῦ οὐ διαφανῶς λέγεται.* A septentrione Strabo progrediens iam ultra Penei ostia de Rizunte et Erymnis dixit; itaque οἱ ἐφεξῆς τόποι non sunt (retro) usque ad Peneum, sed *μέχρι Πηλίου*. Pro hoc nomine alterum illud substitutum in codicibus etiam paulo infra, ubi recte editur: *ὁ παράλιος πᾶς ὁ τοῦ Πηλίου*.

Lib. X p. 444 (1, 2) scrib.: *Γερασιότος δὲ κατὰ Πεταλίας* (pro καὶ Πεταλία) *πρὸς Σουνίω*. Definitur Geræsti situs, non Petaliarum. (Nam Petalias Plinius dicit et plures sunt.)

Ibd. 448. (1, 12): *περὶ δὲ Αἰγλάντου διενεχθεῖσαι οὐδ' οὕτω τελίως ἐπαύσαντο ὥστ' ἐν τῷ πολέμῳ κατ' ἀνθάδειαν θρᾶν ἕκαστα.* Opinor: *ἀπελύσαντο, separarunt se.* (Lacnæ suspicio inanis est.)

Ibd. 452 (2, 9) in loco, qui incipit a verbis: *Ὁ δὲ τὴν Ἀλκμαιονίδα,* excidit *λέγει*, ut videtur, ante *γενέσθαι*. (Eadem pag. initio retinendum erat *Νήρικος*, *Νήρικον* nec p. 454, c. 2, 11, tollenda, quæ Meinekius sustulit.)

Ibd. 457 (2, 17) scribendum: *δηλον, ὅτι παρὰ τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν λίγουσιν οἱ φήουτες κ. τ. λ.,* sublato ὃ ante *λίγουσιν*. (Codices ἤν.) Paulo ante rectum est: *οὐκ ἀντιδιότιε τὴν ὁμωνυμίαν,* non ex utraque parte distinxit, nominata etiam altera insula et proprio aliquo additamento notata; (id est enim *ἀντιδιαστειλλεῖν*).

Ibd. 459 (2, 21): *καὶ ἡ Κριθώτη δ' ὁμώνυμος πολίχνη τῶν κ. τ. λ. pro πολίχνη.* (Hæc, de qua agitur, ἄκρα erat.)

¹⁾ P. 439 (5, 19) utinam Meinekius Corsæm sequi maluisset (*εἶτα ἀπάσαντες ἐκείνους εἰς τὴν ἐν τῇ μεσογαίᾳ ποταμίᾳ*) quam temere delendo grassari.

Ibd. 462 (2, 25), ubi est *συνελθεῖν Διομήδει*, scrib.: *οὐνεξελεθειν Δ.*, *expeditionem una susceperisse*. Una iam pridem erat. Deinde ocius revocandum *ἐκείνω* (Diomed) pro *ἐκείνοισ*.

Ibd. 463 (3, 1) scr.: *οὐδὲ γὰρ ἂν κρυῖως εἶπειν* (pro *εἶπεν*).

Ibd. 467 (3, 9): *τὸν δὲ ὄντως τοῦν τρῖπει πρὸς τὸ θεῖον*. Scr.: *τὸν δ' ὄντως ἔννουν*.

Ibd. 468 extr. (3, 11): *τῇ δ' αὐτῇ ἐπιμελεία καὶ τρεφόμενον ὑπ' αὐτῶν παραδίδοσθαι*. Scrib.: *παραδιδόασι*, *narrant*. (Videntur editores accepisse, tanquam si scriptum esset *τραφόμενον παραδοσθῆναι*.)

Ibd. 470 (3, 14): *τῆν τε Ἰθην καὶ τὸν Ὀλυμπον ἀνγκεχυμένως ὡς τὸ αὐτὸ ὄρος κινουῦσιν*. Scr.: *τυπούσιν*.

Eadem pag. (3, 15): *Καὶ ὁ Σαβάζιος δὲ τῶν Φρυγικῶν ἐστὶ καὶ τρόσιον τινὰ τῆς μητρὸς τὸ παιδίον παραδοῦς τὰ τοῦ Διονύσου καὶ αὐτοῦς*. Nihil est *παραδοῦς*, sive cum *παιδίον* coniungas, sive cum *τὰ τοῦ Διονύσου*. nihil *παραδοῦς καὶ αὐτοῦς*. Scribendum: *καὶ τρ. τ. τῆς μητρὸς τὸ παιδίον, παραδῶν τὰ τοῦ Διονύσου καὶ αὐτοῦς*. Proxime ante revocandum e codicibus: *τῶν ὀνομάτων, ἃ τοῦς προπόλους καὶ χορευτάς . . . ἐκάλον . . . καὶ τὸν θεὸν Βάχον . . . καὶ τοῦς τόπους αὐτοῦς*. His quoque indidem nomina imposita dicuntur. Prave substituerunt *κατά*.

Ibd. 471 (3, 19): *Ἐτι δ' ἂν τις καὶ ταῦτα εὖροι περὶ τῶν δαιμόνων τοῦτων*. Verbum *εὖροι* et codices meliores (C D) omittunt et sententia convincit. Scrib.: *Ζητοὶ δ' ἂν τις καὶ ταῦτα*. Deinde in litteris *Ἐκατερω καὶ τῆς* latet *ἐξ* et ignotum nomen filiae Phoronei (*ἐκ Καρτεροχαίτης?*)¹⁾

¹⁾ P. 474 (3, 23) revocandum e codicibus: *τῇ μὲν σὺν ἱριβασίᾳ τὸ μεταλλευτικὸν καὶ τὸ θηρευτικὸν, ζητητικὸν τῶν πρὸς τὸν βίον*

Ibd. 475 (4, 3): πλάτει δὲ ὑπὸ τὸ μίγεθος. Subest: πλάτει δὲ ὑπ', hoc est, τετρακοσίων καὶ ὄγδοήκοντα. Hinc natam ὑπό, tum additum τὸ μίγεθος, quod hinc alienum esse, multi intellexerunt.

Ibd. 476 extr. (4, 8) scrib.: τοιαῦτα δ' εἰπόντες οἱ ἀρχαῖοι περὶ αὐτοῦ πάλιν ἄλλους εἰρήκασι λόγους. Vulgo εἰπόντος. (De p. 482, c. 4, 19 dictum p. 54.)

Ibd. 484 (5, 1): ἔστι δὲ μακρὰ ἢ Θήρα, διακοσίων οὔσα τὴν περιμετρον σταδίων. E perimetro magnitudo, non longitudo intellegitur; nec oblonga Thera est. Scr. μικρά.

Ibd. 486 (5, 4): ἐπελθόντες δὲ οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοὶ καὶ ἀποστήσας τύραννος αὐτὴν διελυμνῆσαντο ἅπαντα. Scrib.: καὶ ἀποστήσαντες τυράννοις αὐτήν, cum tradidissent, vendidissent; cfr. p. 478 (4, 10): ἀφιστάς τοῖς Ῥωμαίοις τὴν βασιλείαν, et Stephani thes. ed. Paris. t. I part. 2 p. 2675 D.

Eadem pag. (5, 6): προσέτατε γὰρ . . . ὁ νόμος τοὺς ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη γεγονότας κωνειάζεσθαι καὶ τοῦ διαρκεῖν τοῖς ἄλλοις τὴν τροφήν. Ineptum καί. Itaque scrib.: ἔνεκα τοῦ διαρκεῖν, etsi, omisso καί, genitivus apud Strabonem non offendit; vid. XVII p. 828 (3, 7): τοῦ παραμένειν . . . τὸν κόσμον τῶν τριχῶν.

Ibd. 488 (5, 14) pro: τὰς τε ἄλλας ἐν ταῖς Σιοράσι τίθεμεν scrib.: τὰς γε ἄλλας, pag. autem 489 (5, 16): ὑποκείμενον ἔχουσα ἐαυτῇ pro ἐν αὐτῇ.

Lib. XI p. 499 (2, 19): Χρῶνται δὲ οἱ Σοάνες φαρμάκοις πρὸς τὰς ἀκίδας θαυμαστοῦς καὶ τοὺς ἀφαρμάκτοις τετρωμένους βέλει λυπεῖ κατὰ τὴν ὁμῆν. Scrib.: θαυμαστοῖς ὥστε καὶ τοὺς ἀφ. τετρωμένους β. κ. τ. λ. (De p. 503, c. 4, 6 dictum est p. 48.)

Lib. XII p. 539 (2, 9). Codices: Τὴν δ' ἄλλην ἀσφά-

χησίμων, ἐφάνη συγγενές. Perverterunt orationem et sententiam, interposito καὶ ante ζητητικόν.

λειαν τὴν αὐτῶν τε καὶ σωματίων ἐκ τῶν ἐρμημάτων εἶχον τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις. Scrib. (præeunte magnam partem Coraë): τὴν δ' ἄ. ἀσφ. τὴν αὐτῶν τε τῶν σωματίων καὶ τῶν χρημάτων εἶχον ἐν τ. φ.

Ibd. 540 (2, 10): ἄλλος δὲ εἰς δίοπτρας βώλους μεγάλας ἐκδιδοῦς. Codices: ἄλλος δὲ τὰς δίοπτρας. Vereor, ne Strabo scripserit: τὰς διοπτρὰς βώλους μεγάλας.

Ibd. 550 (3, 22): διαπορεῖ καὶ πῶς . . . ἀγίχθαι συμμαχίαν τοῖς Τρωσὶ τις νομίσειεν. Scr.: νομίσειεν ἄν.

Ibd. 553 (3, 27) pro γνωριζόμενον scrib.: γνωρίζομεν.

Ibd. 563 (3, 42): ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν . . . Παφλαγονίαν ἐκτιθέμεθα. Scrib.: ἐκτεθείμεθα. Ead. pag. (4, 3): τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας ἀναστάς κατὰ συμβάσεις τοῖς Ἀτταλικοῖς. Scrib.: ἀποστάς.

Lib. XIII p. 586 (1, 7): ἐν αὐτῇ δ' ἂν λεχθεῖη ἢ ὑπὸ Εὐρυπύλῳ ἐφεξῆς οὔσα τῇ Λυρνησίδι. Nihil omnino significat ἐν αὐτῇ. Scrib.: ἐνάτη δ' ἂν λεχθεῖη. Nonam hanc Strabo dicit et ultimam ex novem illis, quas p. 584(1, 7) significavit, δυναστείαις, ut supra p. 585: δευτέρα οὖν αὐτῆς δυναστεία . . . τρίτη δ' ἐστὶν ἢ τῶν Ἀελίγων et postea: ἕκτη δὲ αὐτῆς δυν. Ceterarum numeros non tam aperte posuit.

Ibd. 591 (1, 22): ἀντίκειται δὲ τὸ ζεύγμα τῇ Ἀβύδῳ. Τὸ ζεύγμα, hoc est, locus freti angustissimus, ubi Xerxes pontem fecerat, neutrius littoris oppido ἀντίκειται. Perverse proxima adiunguntur: Σχοτὸς δὲ ἀρίστη κ. τ. λ. Neque enim Sestus per se commemoratur, sed propter situm cum Abydo coniunctum. Deletis verbis τὸ ζεύγμα, quæ e superiore versu hac delapsa sunt, scribendum: ἀντίκειται δὲ τῇ Ἀβύδῳ Σχοτὸς ἀρίστη (vel potius cum Meinekio κρητίστη) τῶν ἐν Χερρονήσῳ πόλεων.

Ibd. 605 (1, 49): Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ τῶν Μιτυλη-

ραίων ἐστὶν αἰγιαλός, κώμας τινὰς ἔχων τῶν κατὰ τὴν ἤπειρον τῶν Μιτυληναίων. Scrib.: κώμας τινὰς ἔχόντων κατὰ τὴν ἤπειρον τῶν Μιτυληναίων.

Ibd. 618 (2, 4): Ἡ δὲ Πύρρα κατέσθραπται, τὸ δὲ προάστειον οἰκεῖται. De urbe prorsus evertenda et ceteri scriptores inde ab Herodoto sæpissime κατασκάπτειν ponunt, quorum testimonia in Stephani thesauro reperias, et Strabo interdum, velut V p. 237 extr., VI, 258 s. fin., IX, 424 extr., XVII, 820 s. fin., 833 med.; ipse tamen multo sæpius de ea re et de flore et frequentia urbium sensim minuendis tollendisque κατασπᾶν dicit, ut V p. 237: παλαιῶ κτίσματι κατεσπασμένῳ, VIII pp. 347 med., 355 extr., 359 med., IX p. 418 extr. (οὐμμῖνει . . . κατεσπασθροαν) et p. 426 init. (ὄν ἐφαμεν κατεσπασθαι, sed p. 424 de eo oppido scribitur κατέσκαπται) et p. 427 (κατέσπασαν αὐτὴν οἱ Ἀμφικτύονες), XVI pp. 753, 755, 756 init., 762 extr. (τὰ ἐρύματα αὐτῶν κατέσπασε), 763 (κατασπᾶσαι τὰ τείχη), XVII p. 807 extr. p. 829 init. et prope finem, quem verbi usum præter Strabonem in thesauro Stephaniano ex sola interpretatione LXX annotatum video nec ipse aliunde annotavi. Καταστρέφεσθαι, quod de urbibus populisque sub ditionem cogendis frequentissimum est, pro κατασκάπτειν aut κατασπᾶν dictum non puto; in Herodoti quidem locis, qui apud Stephanum citantur, aperte usitatam significationem habet; ne apud Herodianum quidem VIII, 4: τὰ προάστεια καὶ εἴ τι τῶν πυλῶν ἐξῶθεν ἦν, ὑπὸ τοῦ Μαξιμίνου στρατοῦ κατέσθραπτο iusta causa est aut a consueta significatione recedendi aut mutandi. Apud Strabonem eo, a quo profectus sum, loco aut κατέσκαπται aut κατέσπασται scribi oportere certum est, eodemque modo corrigendum, quod I p. 58, c. 3, 17 scribitur: Σίνυλος κατεστράφη.

Ibd. 631 (4, 17) scribendum: ὕστερον δὲ, Πιοιδῶν . . . μετακτιοάντων εἰς ἕτερον τόπον ἐνερκίστατον ἐν κύκλῳ σταδίων περὶ ἑκατόν, ἠνέχθη διὰ τὴν εὐνομίαν. Codices et editiones ἠέξθη δὲ διὰ, turbata structura.

Lib. XIV p. 637 (1, 15): πρὸς τὸ τῆς Ἰκαρίας Δρίπανον. Scrib.: Δράκανον e pag. 639 (1, 19), Stephano Byz., aliis.

Ibd. 648 (1, 41) scribendum: εἰς ἔρωτα ἐμπεσῶν κιναιίδου τινός ἢ καὶ παιδίσκης ὑπὸ κιναιίδω τρεφομένης. Vulgo omittitur ἦ. (De loco paulo inferiore dictum est p. 34.)

Ibd. 662 (2, 28) scrib.: τῶν γὰρ ἄλλων οἷτ' ἐπιπλεκομένων . . . οὔτ' ἐπιχειρούντων ἐλληνικῶς ζῆν . . . πλὴν εἴ τινες . . . ἐπεμιχθήσαν . . . τῶν Ἑλλήνων τιοῖν, οὔτοι καθ' ὄλην ἐπλανήθησαν τὴν Ἑλλάδα. Vulgo: οὔτοι δὲ καθ' ὄλην.

(De p. 673, c. 5, 11 dictum est ad p. 544.)

Lib. XV p. 686 (1, 4): κακέιθεν δὲ ἄφ' ἐνός τόπου καὶ παρ' ἐνός βασιλείως, Πανδίωνος κατ' ἄλλους Πύρου, ἦκεν ὡς Καίσαρα τὸν Σεβαστὸν δῶρα καὶ προεβεία. Loci et regis nomina coniuncta, sed prius depravatam codices habent: καὶ ἄλλον Πύρου, quod verissimum esse ex p. 719 (1, 73) apparet, comparatis, quæ p. 699 (1, 30) leguntur (Πύρου τοῦ ἐτίρου). Ex hoc autem altero loco simul intellegitur, pro Græco hominis nomine Πανδίωνος substituendum esse Indicam regionis: Γανδαρίδος.

Ibd. 696 (1, 24): μηδ' οὔτως πεπεισμένως ἐπικεκαῦσθαι τὴν χροάν. Sic aut πεπυσμένως codices. Scribendum videtur: πεπεισομένως (ut adeo firmiter imprimetur).

Ibd. 697 (1, 26): ὥστε εἶναι δυσπερατοτίραν. Femininum adiectivum non habet, quo referatur; scrib.: δυσπερατότερα, noto usu neutri pluralis (βάσιμα ἦν, cet.). Paulo ante recte, qui ex Γώρυνδι ἄλλην unum effecit nomen urbis (Γωρυνδάλλην).

Ibd. 705 (1, 43) exciderunt tria verba, cum ad hanc formam scriptum esset: (ἄκος) . . . τραύμισι δὲ ποτὸν μὲν [*], χρισμα δὲ] βούτυρον.

Ibd. 708 (1, 51): ἐπιμελοῦνται . . . τῆς τῶν δημο-

αίων ἐπισκευῆς, τειχῶν τε καὶ ἀγορᾶς καὶ λιμένων καὶ ἱερῶν. Pro τειχῶν, quod cum ceteris non optime coniungitur, codices τιμῶν. Videtur fuisse ἑρμῶν, *platearum*.

(De p. 731, c. 3, 10 dictum est p. 136 n.)

Lib. XVI p. 737 (1, 3) locus tristi nota a Kramerio et Meinekio signatus duabus litteris mutatis restituitur: τὰ μὲν οὖν Ἀρβύλα τῆς Βαβυλωνίας ἐπαρχία καθ' αὐτήν ἐστι (est provincia Babylonia per se, separata) pro: ὑπάρχει ἃ κατ' αὐτήν. Cfr. p. 745 (1, 19): καὶ αὐτὴ τῆς Βαβυλωνίας μέρος οὖσα, ἔχουσα δ' ὁμῶς ἄρχοντα ἴδιον.

Ibd. 742 (1, 13) e codicum vestigiis efficitur facillime verum: εἰς γὰρ τὰ αὐτὰ κατέρχεται πεδία καὶ οὗτος (Tigris; codd. καὶ οὕτως) τὰ πλημμυρεῖν λεχθέντα (pau-cis versibus ante) τὰ δὲ ὕψη τῶν ὄρων ἀνωμαλίαν ἔχει κ. τ. λ. (Codices λεχθέντα ὕψη. Excidit τὰ δὲ post τα.) Meinekios delendo grassatus est.

Ibd. 748 (1, 27) scribendum: χῶραν οὐκ εὔπορον, ἤτερον δὲ ἄπορον νεμόμενοι, sublato ἔχοντες, quod interpretandi causa post εὔπορον additum orationem turbat; necessario adiectiva contraria uni participio adiunguntur.

Ibd. 748 extr. (1, 28): ἤθει γὰρ μηδίνα ἰσχύουσα καθ' ἑαυτόν. Scr.: καθ' ἑαυτοῦ, *contra se*.¹⁾

Ibd. 753 (2, 11): Ὁμορος δ' ἐστὶ τῆ Ἀπαμίων πρὸς ἑω μὲν ἢ . . . καλουμένη Παραποταμία καὶ ἢ Χαλκιδικὴ ἀπὸ τοῦ Μασσίου καθήκουσα καὶ πᾶσα ἢ πρὸς νότιον τοῖς Ἀπαμείσιν, ἀνδρῶν σκηνητιῶν τὸ πλεόν. Ridiculum est, conterminam Apameæ ab oriente esse omnem regionem, quæ sit Apamensibus a meridie. Scrib.

¹⁾ P. 752 (2, 10) recte Casaubonus: καὶ λίμνη περικειμένη μεγάλη καὶ εἰς ἑλὴ . . . λιμῶνάς τε . . . ἰπποβότους διαχωρμένη ὑπερβάλλοντας τὸ μέγεθος. Præcedens et subsequens accusativus masculini generis traxit participium interpositum.

videtur: καθήκουσα καὶ παρήκουσα πρὸς νότον Ἀπαμεῦσιν. Sic in hoc latet, quod respondeat illi πρὸς ἔω μὲν. De verbo παρήκειν cum dativo dictum ad IV p. 193.

Ibd. 765 (3, 1) scribendum videtur: τὰ δὲ ἐξῆς ἀπὸ τῆς Μεσοποταμίας μέχρι κοίτης Συρίας. Nam τὰ ἐξῆς τῆς M. sunt partes Mesopotamiæ deinceps sitæ, de quibus non agitur.

Ibd. 767 (3, 7) paguros vix a Strabone cum pileis (ταῖς καυσίαις) comparatos putem, sed cum serpentum genere: μείζους καύσων.

Eadem pag. (4, 2) exciderunt quædam ob vocem bis positam: πρὸς μὲν τὴν Ναβαταίων Πέτραν σταδίοι εἰσιν *, ἀπὸ δὲ Πέτρας εἰς Βαβυλῶνα πεντακισχίλιοι ἑξακόσιοι.

Ibd. 773 (4, 13): ἐπιρρίψαντες δὲ ταῖς πέτραις (τοὺς ἰχθύς) κατοπτῶσι πρὸς τὸν ἥλιον, εἴτ' ἐξοπτήσαντες τὰς ἀκάνθας μὲν σωρείουσιν. Scribendum: εἴτ' ἐξοστεῖσαντες, exossantes.

Ibd. 774 (4, 15) oratio sic distinguenda et scribenda est: . . . διὰ τὸ μῆκετι εἶναι γνώριμον. Ἐν δὲ τῇ ἐξῆς παραλία εἰσὶ καὶ στῆλαι καὶ βωμοὶ Πυθολάου . . . καὶ Χαριμόρτου καθ' ἅπερ κατὰ τὴν γνώριμον παραλίαν τὴν ἀπὸ Δειρῆς μέχρι Νότου κέρως, τὸ δὲ διάστημα οὐ γνώριμον. Cur exciderit καθ' ἅπερ, patet.

Eadem pag. paulo post scribendum primum: Οὗτοι (pro οὔτοι) δὲ μικρὸν ἀπολείπονται τῶν ἐλεφάντων οἱ ἰνοκίρωτες, ὥσπερ Ἀρτεμίδωρος φησιν . . . τῷ μῆκει, καίπερ ἐωρακέναι φήσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἀλλὰ σχεδὸν τι ὅσον τῷ ὕψει, omni de tota periodi forma et sententia sublata dubitatione. Sed restat, quod omisi, mirum illud inter φησιν et τῷ μῆκει interpositum ἐπὶ σειράν, pro quo scribendum est: φησιν ἐπισύρων, negligenter festinans.

(De p. 778, c. 4, 19 dictum est p. 48.)

Ibd. 784 (4, 26): εἰσαγώγιμα δ' ἐστὶ τὰ μὲν τελείως τὰ δ' οὐ παντελῶς ἄλλως τε καὶ ἐπιχωριάζει, καθ' ἅπερ

χρυσός και ἄργυρος και τὰ πολλὰ τῶν ἀρωμάτων. Codices χρυσοῦν και ἄργυρον. Scrib. litteris recte divisus, una addita: ἀλλ' ὥστε και ἐπιχωριάξειν, καθάπερ χρυσοῦν και ἄργυρον. Paulo post scrib.: ἰσόκοπρα δ' ἡγοῦνται τὰ νεκρὰ σώματα pro ἴσα κοπρίαις ἡγοῦνται. Cod. F: ἴσα κόπρα ἡγ., ceteri: ἴσα κοπρίαν ἡγ.

Lib. XVII p. 789 (1, 4) ex epitoma scrib.: πλείους δ' ἢ τεσσαράκοντα ἡμέρας pro δὲ τεσσ., similiterque alibi. P. 790 (1, 5) oratio sic interpungenda: τοῦτ' ἐχρῆν ζητεῖν . . . , τί δήποτε . . . οὐ συμπίπτονσιν ὄμβροι, τὸ δ', ὅτι ἐξ ὀμβρων αἰ ἀναβάσεις, μὴ ζητεῖν.

Ibd. 810 (1, 36) revocandum e codicibus: τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ και ἐν τῇ γῆ καθ' ἐαυτήν τοσαῦται διαφοραί: *quemadmodum etiam in ipsa per se terra.* Paulo ante recte in codicibus scribitur: και πολλοῖς κοινωρικὸν φωτός, pro quo casu substitutum videtur πολλοῦ. Non de multitudine lucis agitur, sed eius usum hominem communem habere cum multis aliis (τοῖς περὶ τὸ ἀνθρώπειον γένος ζώοις και φυτοῖς, ut statim dicitur).

Ibd. 830 (3, 10) scribendum: αὐτός γάρ (pro αὐτοὺς γάρ), οὗς Ἀρτεμιδωρος εἶρηκε, τοὺς μεταξὺ τῆς Λυγγός και Καρχηδόνας και πολλοὺς εἶρηκε και μεγάλους.

Eadem pag. inferius scribendum: ὅτι ἐνταῖθα ὕστατα τῆς οἰκουμένης ὑπὲρ γῆς γίνεται (hic ultimum in terra habitata), sublato τὰ, quod ante ὕστατα additur ex θεοῦ ortum. (De p. 831, c. 3, 12 dictum p. 137.)

Ibd. 833 (3, 15): χώραν γάρ οἰκοῦντες εὐδαίμονα πλὴν τοῦ θηρίοις πλεονάζειν, ἐύσαντες ἐκφίρειν ταῦτα και τὴν γῆν ἐργάζεσθαι μετ' ἀδείας ἐπ' ἀλλήλους ἐτάποντο. Scrib.: ἐύσαντες ἐκφθείρειν ταῦτα, οπιῶσα cura feras delendi.

Eadem pag. paucis versibus post: μηδὲν ἦeton τῶν ὑπὸ ἀπορίας . . . εἰς τοῦτο περιόταμίμων τῶν βίων. Scrib.: τῷ βίῳ. (De p. 836, c. 3, 20 monui p. 137.)

Ibd. 838 extr. (β, 23): *μέχρι μὲν σταδίων ἑκατὸν καὶ δένδροφόρος ἐστὶν ἡ γῆ, μέχρι δ' ἄλλων ἑκατὸν σπείρεται μόνον, ὀρυζοτροφεὶ δ' ἡ γῆ διὰ τὸν ἀγχμόν. Addunt οὐκ (οὐκ ὀρυζοτροφεὶ). Sed quid hic loci oryzae, quasi intra centum prima stadia oryza crescere dicta sit ac non arbores (δένδροφόρος)? Scrib.: οὐ ῥιζοτροφεὶ, *radices arborum non alit*; itaque ἄδενδρός ἐστι. Novitas compositæ vocis huiusmodi nihil habet admirationis.*

Cap. III.

Plutarchi vitæ.

Plutarchi vitas legi postremum Romanorum a. 1865, Græcorum a. 1866 (separavi enim, ad utriusque populi res animo intento), harum scripturam diligentius exigens. (Solonem, Periclem, Niciam nuper scholis retractavi.) Codicibus earum utimur præter Sangermanensem, qui vix XIV vitas continet, et Palatinum, qui novem, septem easdem, quæ in Sangermanensi sunt, recentibus (uno Parisino sec. XIII extremi); quam addendo communiter corruptis, vel ex iis, quæ supra p. 85 sqq. posui, exemplis intellegi potest; superadditæ scribendi erroribus interpolationis exemplum simplicissimum sumi potest e Pelopid. c. 20, ubi, *δεῖ* in *ἀεὶ* mutato, adiectum est *χρηή*, oblitteratæ altius veritatis e loco in Phocion. c. 2 ab Emperio egregie emendato, servatorum in gravis mendæ specie, si aciem intendas, vestigi-
orum recti e Pelopidæ loco in c. 23, quem p. 98 sq. tractavi. Usus eram olim Schæferi exemplo (Lips. 1826), postea Sintensis maiore, apparatus criticum continentî, minoreque (apud Teubnerum 1863), in quo a prava mendorum patientia defensioneque ad sanæ rationi parendum et ad Xylandri, Reiskii, Corais inventis utendum progressus factus est non exiguus; adhibui etiam Bekkerum, qui non pauca, quæ sermonis legem violabant, aliorum suaque coniectura

sustulit. (E recentioribus in gravibus mendis certa ratione tollendis nemo Emperium superavit aut æquavit.) In promendis emendationibus sequar receptum ordinem vitarum.

Thesei c. 3 (post oraculum Theseo datum): ἄ δῆλον ὅτι νοήσας ὁ Πιτθεὺς ἐπεισεν αὐτὸν . . . τῇ Λίδρῃ συγγενισθαι. Neque νοεῖν est *intellegere* neque, quod Pittheus fecit, ullo modo oraculum ab eo intellectum ostendit. Cod. optimus δῆλον οὖν ὅτι. Scribendum: ἄ δῆλον οὖν ὅ, τι νοήσας ὁ Πιτθεὺς: *incertum, qua mente, Pittheus persuasit.*¹⁾

Ibd. 6: ἀπολαύοντας τῆς δυνάμεως ὠμότητι καὶ πικρία καὶ τῷ κρατεῖν καὶ βιάζεσθαι καὶ διαφθεῖρειν τὸ παραπίπτον. Nihil mali est κρατεῖν. Codices τῷ κρατεῖν βιάζεσθαι τε καὶ δ. Itaque scribendum: καὶ τῷ βιάζεσθαι τε καὶ διαφθεῖρειν τ. π., omisso κρατεῖν, nisi potius fuit: καὶ τοῦ κρατεῖν τῷ βιάζεσθαι τε καὶ διαφθ.

Ibd. 7: Λεινὸν οὖν ἐποιεῖτο . . ., ἐκείνον μὲν . . . καθαιρεῖν γῆν καὶ θάλατταν, αὐτὸν δὲ τοὺς ἐν ποσὶν ἄθλους ἀποδιδράσκειν. Scrib.: αὐτὸς δὲ vel propter contrarie relata. Alioquin saltem ἐαυτὸν scriptum oportuit.

Ibd. 12: κατελθεῖν. Κατελθὼν δὲ εἰς τὴν πόλιν εὐρε κ. τ. λ. Scribendum videtur: κατελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. Κατελθὼν δ' εὐρε κ. τ. λ.

Ibd. 14: Ἔθνον γὰρ Ἐκαλήοιον οἱ περικὲ δῆμοι. Debebat esse Ἐκαλήοια (ut Coraes scripsit); sed ad quam loci significationem refertur περικὲ? Scribendum: Ἔθνον γὰρ Ἐκαλήοιν οἱ περικὲ δῆμοι οὐνιόντες Ἐκαλείῳ Διῖ. Forma adverbii (casus) in demorum nominibus notissima est, annotata in hoc ipso ut in multis aliis apud Stephanum Byz. (Λίξωνῆοι. Ἄλωπεκῆοι, cet.).

Ibd. 24 scrib.: Ἐπιὼν οὖν ἐπειθε pro ἀνίπειθε, quod a sententia alienum est.

¹⁾ Cap. 5 in Archilochi v. 1 ἔτι pro ἐπι præcepit Schneidewinus.

Ibd. 27: τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἀμαζόνων κίρας ἐπιστρίφειν πρὸς τὸ . . . Ἀμαζόνειον, τὸ δὲ δεξιὸν πρὸς τὴν Πνύκα κατὰ τὴν Χρύσαν ἔκειν. Neque Χρύσαν hanc quisquam novit neque ἔκειν rectnm. Scrib.: πρὸς τὴν Πνύκα καταντικρὺς ἀνήκειν. (Ἀνήκειν requiri etiam Sintenisius sensit.)

Ibd. 29: οὐδενὸς οἶσται τὸν Θησαία μετασχεῖν ἀλλὰ μόνοις Λαπίθαις τῆς Κενταυρομαχίας. Scrib.: ἀλλ' ἢ μόνοις. Vid. hic c. 33, Num. 9, Alex. 65, Artax. 5, cet.

Eodem cap. extremo: ἐν οἷς καὶ ταῖτα λέγων. Non hoc quomoe, sed in hunc modum: κατὰ ταῦτα.

(De c. 34 dictum p. 62.)

Romul. 2: σωθέντας ἀπροσδοκίτως ὀνομασθῆναι Ῥώμην. Scr.: ὄνομα θεῖναι Ῥώμην. (Prorsus prave corrigendo coniunguntur hæc: ἀποκλινθέντος ἀτρίμα σωθέντος ἀπροσδοκίτως.)

Ibd. 8: μὴ θείαν τινὰ ἀρχὴν λαβόντα καὶ μηδὲν μίγα μηδὲ παράδοξον ἔχουσαν Scr.: ἀλλὰ μηδέν.

Ibd. 22: ἐπὶ φαρμακείᾳ τέκνων ἢ κλειδῶν ὑποβολῇ. Scr.: ἐπὶ φαρμακείᾳ καὶ τέκνων ἢ κλειδῶν ὑποβολῇ. Veneficium non in solis liberis cavebatur; illi ne falsi subiiicerentur, cura erat.

Ibd. 28: Ἐατίον οὖν, ἐχομένοις τῆς ἀσφαλείς κατὰ Πίνδαρον, ὡς σῶμα μὲν πάντων ἐπιταί θανάτω. Sententiam vidit Reiskius Λεκτίον scribens; sed ex Ἐατίον fit Φατίον. Ibd. paulo post: ἡ δὲ σῶματι πεφυρμένη (ψυχῇ) καὶ περιπέλωσ σῶματος . . . δυσεξαπτός ἐσσι καὶ δυσανακόμοτος. Scrib.: δυσεξάκτος. De ἐξάπτεισθαι non cogitatur.

Lycurg. — c. 2 vid. p. 63 —) c. 4: καὶ κατιδὼν ἐν αὐτοῖς (τοῖς Ὀμήρου ποιήμασι) τῆς πρὸς ἡδονὴν καὶ ἀκρασίαν διατριβῆς τὸ πολιτικὸν καὶ παιδευτικὸν . . . ἀναμεμιγμένον. Recte Schæferns dativum requiri vidit (τῇ . . . διατριβῇ, vid. p. 67); sed neque ulla est διατριβῆ πρὸς ἀκρασίαν et, si esset, minime omnium ex Homeri carmi-

nibus peti posset. Scrib.: τῆ πρὸς ἡδονὴν ἀκροάσει καὶ διατριβῆ.

Ibd. 13: Τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα νομοθετήματα φήτρας ὠνόμασεν ὡς παρὰ τοῦ θεοῦ νομιζόμενα καὶ χρησμούς ὄντα. Scrib.: κομιζόμενα. (Cap. 11: τὴν πραότητα καὶ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς iam alii; *altitudo animi* significatur, non ἀπάθεια, nedum τὸ ἀπαθής.)

Ibd. 16: Ἀρχοντα δ' αὐτοῖς παρίστατο τῆς ἀγέλης τὸν τῷ φρονεῖν διαφέροντα. Debebat esse παρίστα. Sed e cap. 17 (καὶ κατ' ἀγέλας αὐτοὶ προϊστάντο . . . αἰετὸν ὠμφρονέστατον) apparet scribendum esse: αἰτῶις παρίστάντο.¹⁾

Ibd. 28 extr.: μισρὸν οὕτω τῆς κρυπτείας ἔργον. Non addendum τὸ (τὸ τῆς κρ.), sed tollendum τῆς κρυπτείας, ut sit μισρὸν οὕτω ἔργον. (De c. 28 med. dictum p. 51, de c. 30 p. 43.)

Numæ c. 1: καθάπερ ἡ φύσει δυνατὸν καὶ αὐτάρκη γενέσθαι πρὸς ἀρετὴν ἢ βελτίονι Πυθαγόρου βαρβάρῳ τινὶ τὴν τοῦ βασιλείως ἀποδοῦναι παιδείουσι. II, quorum sententiam Plutarchus commemorat, non sane disputabant potuisse Numæ institutionem tradi meliori barbaro, quam Pythagoras fuerit, quod totum nugatorium est, sed aut omnino Numam non egnisse magistro iudicabant aut, si magistrum habuisset, eam laudem barbaro alicui potius relinquendam esse: καθάπερ ἡ φύσει δυνατὸν (ὄν?) αὐτάρκη γενέσθαι πρὸς ἀρετὴν ἢ βέλτιον βαρβάρῳ τινὶ τὴν τ. β. ἀ. π. Quod post δυνατὸν legitur καί, adiectum est, cum δυνατὸν et αὐτάρκη coniuncta putarentur, eodem errore, quo Alcibiad. p. 1 inter ἡλικία et ἄρα additum esse Schæferus intellexit.

Ibd. 3: αὐτὸς δ' ἑαυτῷ σχολάζοντι χρώμενος οὐδὲν πρὸς ἡδυσπαθείας καὶ πορισμούς. Scrib.: πρὸς ἡδυσπαθείας

¹⁾ C. 27 quod conieceram γυναικὸς ἱερείας, in id nunc Sintenisium incidisse video.

πορισμοῦς. Neque enim πορισμοί absolute dicuntur pro χρηματισμοί. (Ea sententia scriberetur: ἡ χρηματισμῶν.)

Ibd. 7: ἀπὸ τῶν περικρανίων πύλων, οὓς περὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι. Valde vereor, ne adiectivum, quod nusquam alibi legi puto, a mala manu sit, additum (pro substantivo) ad πύλων declarandum; inanissimum enim sententia relativa facit.

Ibd. 8 prorsus nego Plutarchum scripsisse θρασύτητι τῶν θραουτάτων, fuisseque suspicor tantum: τόλμη τινὶ παραβόλῳ, τῶν θραουτάτων καὶ μαχιμωτάτων ἐκεῖ πανταχόθεν ὡσαμίνων. (Codd. τινὶ καὶ παραβόλῳ θρασύτητι τῶν θρ.)

Eodem cap. medio: ἀόρατον καὶ ἀκήρατον καὶ νοητὸν ὑπελάμβανεν εἶναι τὸ πρῶτον. Et per se pravum est in significatione eius, quod sensibus non occurrat, ἀκήρατον, et codices pro eo ἄκτιστον habent, in quo latet ἄθικτον.

Ibd. 9: Οἱ δὲ πλείστοι μάλιστα καὶ τὸ γελώμενον τῶν ὀνομάτων δοκιμάζουσιν. Scrib.: πλείστοι τὸ μάλιστα καταγελώμενον.

Eodem cap. med. scribendum: τάξιν εἶχεν (pro ἔχει, pro quo substituitur εἶληχεν) et propter ὅπου δέοιτο et propter id, quod sequitur: Ἦν δὲ καὶ κ. τ. λ.

Ibd. 13: ἧς (τῆς γραμμῆς) αἱ κεφαλαὶ καμπὰς ἔχουσι καὶ οὐνεπιτρέφουσι τῇ πυκνότητι πρὸς ἀλλήλας. Scr.: τῇ γρυπότητι.

Ibd. 19 codicum vestigia ostendunt sic scriptum fuisse: Τινὲς δ' οὐ διὰ τοῦ φ φασίν, ἀλλ' ὥσπερ ἔχει τοῦ νομα ψιλόν, Ἀπρίλιον κεκληῖσθαι τὸν μῆνα κ. τ. λ. (Editur: οὐ διὰ τὴν Ἀφροδίτην τὸν Ἀπρίλιόν φασιν, ἀλλ' ὥσπερ.)¹⁾

¹⁾ Cap. 22 neglectæ certissimæ emendationis exemplum notetur. Recte enim Schæfer: πρὸς δὲ τὴν σύγκλητον ὁμοῖαι, μὴ δοκεῖν cet. Ut retineant ineptum ὁρμησαι, addunt interpolatione manifesta natum ἰγῶν.

Solon. c. 1: ἀλλὰ παρέμεινεν ἐκεῖνα τὰ δίκαια ταῖς ψυχαῖς. Nusquam refertur inaneque est ἐκεῖνα. Scr.: παρέμεινεν ἀκίνητα τὰ δίκαια. Semel scripto τα (ἀκίνη) natum pronomen est.

Ibd. 2: Quæ in extremis Solonis (Theognidis?) de divitiis versibus tentata sunt, parum successerunt. Scrib.:

παῖδός τ' ἤε γυναικός, ἐπὶν καὶ τῶνδ' ἀφίχεται
ῶρη, συζυγίη γίνεται ἄρμωδια,

et pueri feminæque, cum horum quoque tempestivitas ad-
venerit, congruens sit copulatio. Paulo post, ubi est:
οὐδὲ τέχνη διαφορὰν ἔφερον, scrib.: διαβολήν. (Cap.
3 fortasse Plutarchus scripsit: Φιλοσοφίας δὲ τὸ ἡθικόν,
τοῦ δ' ἡθικοῦ μάλιστα τὸ πολιτικόν . . . ἠγάπησεν.)

Ibd. 9: Ναῦς γάρ τις Ἀττικὴ προοίπλει σιωπῇ τὸ
πρῶτον, εἶτα . . . εἰς ἀνὴρ ἔνοπλος ἐξαλλόμενος μετὰ βοῆς
ἔθει πρὸς ἄκρον τὸ Σκιράδιον κ. τ. λ. Et ipsa res et
quæ præcedunt: Ἔοικε δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ τὰ δρω-
μένα μαρτυρεῖν, ostendunt confirmationem superioris
narrationis peti ex iis, quæ ipsius Plutarchi ætate etato
tempore fieri ad rei memoriam solita sint. Itaque scri-
bendum: προσπλεῖ . . . θεί. Cfr. Aristid. c. 17 extr.
Nam si posterioris ætatis morem, sua tamen ætate sub-
latum, significaret (ut Aristid. c. 19), aliter scripsisset.

Ibd. 15: ἀλλ' ἡ μὲν ἄριστον ἦν, οὐκ ἐπήγαγεν
ἰατρείαν. Hoc vehementer cum reliqua Solonis laude
pugnat; neque apparet, cur, si optimam viam ingressus
esset, veritus sit, ne post non posset rursus civitatem
συναρμούσασθαι πρὸς τὸ ἄριστον. Atque hæc continuantur
illis: οὐδὲ πρὸς ἡδονὴν τῶν ἐλομένων ἔθετο τοὺς νόμους,
postea autem Solon eam secutus esse rationem dicitur,
quæ verbis et suasioni adderet ἀνάγκην. Apparet hoc
loco scriptum fuisse: ἀλλ' ἡ μὲν ἄν ῥᾶστον ἦν, οὐκ
ἐπήγαγεν ἰατρείαν. Facili via, sed in posterum peri-
culosa abstinuit.

Eodem cap. post med.: καὶ τῶν ἀγωγίμων . . .

πολιτῶν τοὺς μὲν ἀνήγαγεν ἀπὸ ξενῆς . . . τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικία ἔχοντας ἔλευθέρους φησὶ ποιῆσαι. Scri.: ἀναγαγεῖν.

Ibd. 21: ἀλλ' εἰς ταῦτὸ τὴν ἀπάτην τῇ ἀνάγκῃ καὶ τῷ πόνῳ τὴν ἡδονὴν θέμενος. Nihil hic agit πόνος, quo nemo quemquam ad donandum adducturus erat, sed ἡδονή in eo valebat, qui mulieri obtemperabat, φόβος in eo, qui δεσμῶν ἀνάγκῃ constrictus erat. Utrumque autem pariter ἐκστῆσαι λογισμοῦ ἄνθρωπον potest, non λογισμὸν ἀνθρώπου, ut vulgo in proximis verbis scribitur. Paulo post corruptum κωκύειν ἄλλον ἐν ταφαῖς ἐτέρων. Opinor fuisse: ἄλλως.

Ibd. 23: ποιῖ δ' εὐκόλως καὶ παίζοντα πρόστιμον ζημίαν τὴν τυχοῦσαν ὀρίζοντα ἄλογόν ἐστι. Pravissime coniunguntur sine copula πρόστιμον ζημίαν. Scrib.: εὐκόλως καὶ [ὡς?] παίζοντα προστιμᾶν, ζημίαν τ. τ. ὀρίζοντα, ἄλ. ἐστι. Nam προστιμᾶν interdum (apud inferioris ætatis scriptores semper) non esse *multam augere*, sed *multare*, iam Meierus (de lite Attic. p. 183) intellexerat, atque ut illi significationi respondet *προστιμῆσις*, sic huic *πρόστιμον*. Paulo post, ubi est: λογίζεται πρόβατον καὶ δραχμὴν ἀντὶ μεδίμνου, excidit pretium ovīs (velut: πρόβατον ἡμιδράχμον καὶ δραχμὴν).

Ibd. 28: καὶ μὴ θρασυνόμενον ἀβεβαίσις ὑπονοίαις ὑβρίζειν. Alienissimæ hinc ὑπόνοιαι. Scrib. aut *πνοαῖς* aut *εὐπλοίαις*.

Ibd. 32 pro τὸν Ἀτλαντικόν scrib.: τὸ Ἀτλαντικόν.

Publicol. c. 12: Οὕτω δὲ . . . δημοτικὸς γενόμενος νομοθέτης καὶ μέτριος ἐν τῷ μὴ μετρίῳ τὴν τιμωρίαν ὑπερέτεινε. Codices ἐν τῷ μετρίῳ. Scrib.: γενόμενος . . . μέτριος ἐν τῷ μετρίῳ ἐν τῷ μὴ μετρίῳ τὴν τιμωρίαν ὑπερέτεινε. Iam aliquot protuli huius errandi generis exempla e Plutarchi libris; plura proferam. (De c. 17 extr. dixi p. 138.)

Compar. Solonis et Public. c. 1: *Τέλλον . . . οὐτ' αὐτός ἐν τοῖς ποιήμασιν ὡς ἀνδρὸς ἀγαθοῦ λόγον ἔσχεν οὔτε παῖδες οὔτ' ἀρχή τις εἰς δόξαν ἤλθεν.* Mire liberi et magistratus aliquis coniunguntur. Scribendum videtur: *οὔτε παῖδες οὔτ' ἀγχιστευὲς εἰς δ.*

De Themistoclis c. 2 dixi p. 88. Cap. 10: *οἱ πλειστοὶ τῶν Ἀθηναίων ὑπεξέθεντο γονίας καὶ γυναίκας εἰς Τροϊζῆνα.* Cur parentes, quos multi superstites non habebant, nominantur, omissis liberis, quorum ætatis proxima cura erat? Proxime quidem ante Plutarchus, omissis parentibus, *παῖδας καὶ γυναίκας καὶ ἀνδράποδα σώζειν* cives iussos dixit, ut Herodotus (VIII, 41) *τέκνα καὶ οἰκέτας.* Videtur scribendum: *γενεάς*, quæ vox etsi (inde a Polybio) de uxoribus liberisque dicitur (apud Plutarchum Cæs. 20, Timol. 34, de malign. Herod. 34), tamen maxime ad liberos spectat (*γενεάς ἔχειν* Polyb. XX, 6). Infra hoc ipso capite Sintenisius *γενεάς* pro *γονίας* posuit ex uno codice.

Ibd. 11: *ἀνῆγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν λόγον.* Eurybiades, qui *ἐκίλευσε λέγειν*, non erat ad orationem revocandus (hoc enim verba significare oportet). Videtur fuisse: *ἀνῆγεν αὐθις ἐπὶ τ. λ.*, *rediit ad orationem* aut *αὐτός*.

Ibd. 12: *τέλος εὐθύς ἐξέφερε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν νεῶν, τὰς μὲν ἄλλας πληροῦν κ. τ. λ.* Inauditum *τέλος ἐκφέρειν πρὸς τινα* de imperando et decreto mittendo. Scrib. videtur: *δέλτους εὐθύς ἐξέφερε, tabellas et tesseras circummisit.*

Ibd. 23: *Διαβαλλόμενος γὰρ . . . ἔγραφεν, ὡς . . . οἷκ ἄν ποτε ἀποδόσθαι κ. τ. λ.* Non solet Plutarchus ita constructione excidere in facillimo sententiæ decursu. Nec opus erat nunc illud repeti narrando e cap. 22 de calumniis. Tollendum *ἔγραφεν*, ut hæc omnia sint Themistoclis *διὰ γραμμάτων ἀπολογουμένου.* Defendebat enim, se, cui hoc ipsum obiiceretur, quod imperio parere nesciret, non fuisse se Græciamque domino barbaro venditurum:

Διαβαλλόμενος γὰρ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πρὸς τοὺς πολίτας ὡς ἄρχειν μὲν ἀεὶ ζῆτῶν, ἄρχεσθαι δὲ μὴ πεφυκῶς . . . οἷμ ἂν ποτε βαρβάροις . . . αὐτὸν . . . ἀποδόοθαι.

Ibd. 25: *Θουκυδίδης δὲ φησι καὶ πλεῦσαι αὐτόν. Ineptum καί. Scrib. videtur: φησιν ἐκπλεῦσαι.*

Ibd. 26: *ὑπὸ σκηναῖς κύκλω περιπεφραγμένας ἐπὶ τῶν ἄρμαμαζῶν ὄχεῖσθαι. Scrib.: ὑπὸ σκηναῖς. (Lys. 11: ἐκάθευδον ἐπὶ ταῖς σκηναῖς.) Ipsæ feminæ erant περιπεφραγμέναι.*

Camill. c. 19: *φρουρὰν Ἀθηναῖοι Μακεδόνων εἶδεξαντο. Sententia Plutarchi necessario contrarium postulat, rem Græcis lætam et felicem, Macedonibus tristem, quæ eodem mense et die acciderit, quo antea triste Græcis Thebarum excidium. Scrib.: ἐξέβαλον. Significatur ea res, quæ narratur apud Pausaniam I, 26.*

Ibd. 29: *Ἄμα δ' ἡμέρα παρῆν ὁ Κάμιλλος ἐπ' αὐτόν ὀπλισμένος λαμπρῶς καὶ τεταραχηκότας ἔχων τότε τοὺς Ῥωμαίους. Scrib.: ὀπλισμένους. Ante male armati pugnauerant.*

De Periclis c. 1 dixi iam p. 34. C. 5: *τὸ Κίμωνος ἐμμελὲς καὶ ὑγρὸν καὶ μεμουςωμένον ἐν ταῖς περιφοραῖς. De usu hominum et conversatione nusquam περιφορά, frequentissime συμπεριφορά et συμπεριφίρεσθαι dicitur. Verbi satis multa exempla habet editio quarta lexicæ Passoviani (modo comitandi interpretationem tollas); substantivi iis, quæ ibi posita sunt (modo hic quoque comitatus significationem tollas), ex Plutarcho addo præc. sanit. tuend. c. 4, 5, 9, 15, præc. coniug. 22, symposiac. V, 5, 1, et 2 § 14, VII, 8, 2, 9, de animi tranquill. 14. Falso Wytttenbachius ad præcept. de sanit. tuend. p. 124 B (Animadv. p. 812) circumpolationem, conversationem in epulis significari vult; verbum de ea quoque conversatione ponitur; eam per se non significat. Scribendum igitur hic: ἐν ταῖς συμπεριφοραῖς.*

Ibd. 7 quoniam in codicibus est: *καὶ δυσφύλακτον ἐν συνθηδείᾳ τὸ πρὸς δόξαν σεμνὸν ἐπὶ τῆς ἀληθινῆς δ' ἀρετῆς*. κ. τ. λ., scribendum est: *σεμνὸν· ἐπεὶ τῆς ἀληθινῆς γ' ἀρετῆς κάλλιστα φαίνεται* κ. τ. λ.

Ibd. 11: *Θουκυδίδην . . . ἀντίστησαν ἐναντιωσόμενον*. Scribendum sublata tautologia: *ἀνέστησαν ἐναντ.*, *suscitarunt adversarium*.

Ibd. 13: *ὁ δὲ εἰς τὴν γένεσιν τῷ πόνῳ προδανεισθεὶς χρόνος*. Scrib.: *προοδανεισθεὶς*. In Xenophontis anab. VII, 6, 30 casus mutatus erat, præpositio retenta, hic contra; nam *προδανεισθεὶς* requirebat τοῦ πόνου, nulla sane sententia.

Ibd. 15. Hic quoque pro *προαναστέλλων* τὸ *θρασυνόμενον* (in quo prior præpositio vitiose abundat) scribendum *προσαναστέλλων*, coll. Alexand. c. 6. Gravius in fine capituli mendum: *ὅς τὴν πόλιν ἐκ μεγάλης μερίστην . . . ποιήσας καὶ γενόμενος . . . βασιλέων καὶ τετράνων ὑπέρτερος, ὃν ἔνιοι καὶ ἐπὶ τοῖς νείοι διέθεντο, ἐκεῖνος μᾶθρα μιᾶ δραχμῇ μείζονα τὴν οὐσίαν οὐκ ἐποίησεν*. Sensu cassa sunt: *ἐπὶ τοῖς νείοι διέθεντο*, abundat vitiose *ἐκεῖνος*, delecto de primo loco *μᾶθρα*, in quo pondus est. Scribendum: *ὃν ἔνιοι καὶ ἐπίτροπον τοῖς νείοι διέθεντο ἐκεῖνον, μᾶθρα δραχμῇ* κ. τ. λ.

Ibd. 16: *Καὶ ταῦτα καιρὸς οὐκ ἦν οὐδ' ἀκμῆ καὶ χάρις ἀνθούσης ἐφ' ὄρα πολιτείας*. Ineptissima in hac re *χάριτος* mentio. Scrib.: *οὐδ' ἀκμῆ ἀκαρῆς ἀνθούσης* κ. τ. λ. Infra, ubi codices habent: *Ἄπαντα μὲν οὖν ταῦτα τῆς Ἀναξαγόρου σοφίας*, scriptum fuit fortasse *Ἀπαρτᾶ*, intransitive (*recedunt*), ut apud Thucydidem.

Ibd. 18: *κατίχειν ἐπειρᾶτο καὶ παρακαλεῖν ἐν τῷ δήμῳ*. Scr.: *παρεκάλει*.

Ibd. 19 scribendum: *τὸν ἀγχίνα διαζώσας ἐρύμασι . . . ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν τὰς καταδρομὰς τῶν Θρακῶν . . . ἐξέκλεισεν*, sublato, quod cum perturbatione orationis interpolando post *θάλατταν* additum est *ἀπετείχισε*.

Ibd. 24: ἡ *Θαργγλία* . . . πλείστοις μὲν Ἑλλήνων συνώκησεν ἀνδράσιν, πάντας δὲ προσεποίησε βασιλεῖ τοὺς πλῆσιάσαντας αὐτῆ. Hoc est non *permultis*, sed, addito genetivo partitivo, prorsus ridicule *maiori parti* Græcorum, etsi iam Ἑλλήνων ἀνδράσι pro πλείστοις Ἑλλῆλοι offendit. Scripserat Plutarchus: πλείστοις μὲν Ἑλληνίδων συνώκησεν ἀνδράσιν, pluribus viris quam ulla alia Græcarum. Quattuordecim enim maritos habuisse narrabatur (Athen. XIII p. 608 F). (De genetivo a superlativo in prædicato incluso pendenti, ad subiectum pertinenti vid. synt. Gr. § 95 n. 1.)

Ibd. 27 non video, quid ad rem pertineat, ipsum Periclem admiratum esse novitatem machinarum; et prave hoc præponitur mentioni artificis; suspicor scriptum fuisse: μηχαναῖς χρῆσασθαι . . . τὴν καινότητα θαυμασταῖς, Ἀρτίμωνος τοῦ μηχανικοῦ παρόντος.

Ibd. 32: Ἀναξαγόραν δὲ φοβηθεῖς ἐξέπεμψε καὶ προὔπεμψεν ἐκ τῆς πόλεως. Ὡς δὲ διὰ Φειδίου προσέπαισαι τῷ δήμῳ, φοβηθεῖς τὸ δικαστήριον μέλλοντα τὸν πόλεμον . . . ἐξίκαυσεν. Non iudicium metuit; nam id subiit. Prave bis ponitur φοβηθεῖς. Scrib.; Ἀναξαγόραν δὲ, φοβηθεῖς τὸ δικαστήριον, ἐξέπεμψε . . . Ὡς δὲ . . . προσέπαισαι τῷ δήμῳ, μέλλοντα κ. τ. λ. Cum librarius τὸ δικαστήριον omisisset, errore animadvertso tria verba in margine annotata, dein loco non suo addita sunt.

Ibd. 37: ὡς μὴ παντάπασιν ἐρημία διαδοχῆς τὸν οἶκον ἐκλείπει τοῦνομα καὶ τὸ γένος. Tollendum τὸν οἶκον, inepte additum, cum non animadvertetur ἐκλείπει intransitive dici. Τὸ γένος ἐκλείπει τὸν οἶκον idem est, ac si dicas τὸ γ. ἐκλ. τὸ γένος.¹⁾

¹⁾ Cap. 39 revocandum, etiam Schæfero suadente, ex editionibus ante Coraem: ἔν τούτῳ . . . οὕτως εὐμένεις ἤθος καὶ βίος . . .

Fab. Maxim. c. 4: *καὶ τὸ μὲν γνωσθὲν οὐκ ἦν ἐτίρω πνθεῖσθαι.* Scrib.: *ἀναγνωσθὲν* (quid in libris legissent).

Ibd. 13 (in Minucii Rufi oratione): *γνούς ἐμαντὸν οὐκ ἄρχειν ἐτίρων δυνάμενον ἀλλ' ἄρχοντος ἐτίρου δεόμενον καὶ μὴ φιλοτιμούμενον νικᾶν ὑφ' ἑν ἡτ- τᾶσθαι κάλλιον.* Huiusmodi (μὴ φιλοτιμούμενον) suum esse ingenium minime didicerat, sed ita in posterum assuefaciendum. Scribendum opinor: *καὶ μὴ φιλοτιμητέον νικᾶν.*

Ibd. 16: *ὅταν τοῖτους διακόψαντες οἱ Ῥωμαῖοι καὶ φερόμενοι πρὸς τὸ εἶκον, ἐκφερομένου τοῦ μίσου καὶ κόλπον λαμβάνοντος, ἐντὸς γίνωνται τῆς φάλαγγος.* Non solum valde ineleganter concurrunt φερόμενοι et ἐκφερομένου, sed ἐκφέρεσθαι dici nequit de retro et introrsus cedentibus. Scriptum videtur fuisse: *ἐκθλιβόμενον* (cfr. *Æmil. Paul. c. 20*).

Ibd. 17: *μεγίστην αἰτίαν ἔσχε τοῦ μείναι καὶ μὴ διαλυθῆναι τὴν ἐκείνου φρόνησιν, καθάπερ ἐν τοῖς Κελτικοῖς πάθεισιν.* Non noram, in Gallica calamitate Fabii Maximi prudentiam Romæ salutem attulisse. Excidit ob similitudinem litterarum nomen hominis cum Fabio comparati: *καθάπερ ἐν τοῖς Κελτικοῖς πάθεισιν τὴν Καμίλλου διάθεισιν.* Fortasse pro *διάθεισιν* aliud reperietur nomen etiam aptius.

De Alcibiadis c. 18, 35, 36 dictum est p. 86 et 87. **C. 13:** *κατὰ τοῦ Ὑπερβόλου τὴν ὄστρακοφορίαν ἐτρέψεν.* Codices τῷ Ὑπερβόλῳ κάτω τὴν ὄστ. ἐτρέψεν, quod ex illo non ortum esse, manifestum est. Aut τῷ Ὑπερβόλῳ περικάτω τὴν ὄστ. ἐτρέψεν Plutarchus scripsit, de qua voce dixi eamque ipsi Plutarcho reddidi supra p. 27,

καθαρὸς καὶ ἀμίαντος. Peccatum est accommodando ad proximum præcedens ἀνεπίφθορον καὶ κρέπονσαν.

aut, quod minus credo, κάτω ἐτρεψεν eodem fere significato dixit.

Ibd. 17 scribendum: Σωκράτῃ μίητοι . . . καὶ Μέτωνα . . . οὐδὲν ἐλπίζειν τῇ πόλει χρησιτὸν ἀπὸ τῆς στρατείας ἐκείνης λέγουσι, τὸν μὲν (pro ὁ μὲν), ὡς ἔοικε, τοῦ συνήθους δαιμονίου γενομένου . . . , ὁ δὲ Μετων . . . ἐκίψατο κ. τ. λ. Alterum membrum partitionis dissolutum suum habet verbum, prius appositione superioribus adiungitur; (vid. excurs. I ad Cic. de finib., VI). Nulla hic alia anacoluthia fingi potest.

Ibd. 18: μὴ προεμίνοις τὸν Ἀλκιβιάδην ἄκρατον. Puto fuisse: μὴ προεμενοις, si non admisissent adscivissentque.

Eodem capite med.: ὡς ἐπισχίσσεως ἐσομένης πρὸς τῶν οἰωνῶν. Scrib.: πρὸς τὸν οἰωνόν, ad prodigium (interveniente prodigio) retardatum iri animos. Cfr. Alex. c. 26: διαταραχθῆναι πρὸς τὸν οἰωνόν.

Ibd. 20: Ὁ δὲ τῇ πρὸς ἐκείνον ὀργῇ παραπεσών. Nonne: περιπεσών, qui in iram adversus illum concitatum incurrisset? Demosth. VI, 34: τῇ παρ' ὑμῶν ὀργῇ περιπεσεῖν.

Ibd. 33: πλεῖστα δ' εἰς ἐλπίδας τῶν πολεμίων καὶ πρὸς τὸ θαρρεῖν διαλεχθεῖς. De hostium spe Alcibiades non plurima dixit, sed de rerum bellicarum et in bello positarum: τῶν ἐμπολεμίων.

Ibd. 34 extr.: ὅπως τοῦ φθόρου κρείττων γενόμενος καὶ καταβαλὼν . . . φλυάροισι ἀπολλύντας τὴν πόλιν ὡς ἂν πράξῃ καὶ χηρήσῃ τοῖς πράγμασι. In verbis sensu cassis ὡς ἂν πράξῃ καὶ latet: ὡς ἂν κρείτιστα (χηρήσῃ τοῖς πρ.) aut: ὡς ἂν πρακτικώτατα.

Coriolan. c. 3 extr. scrib: "Ὁθεν καὶ τὴν ἡμίραν, οὕσαν ἐν τῷ Ἰουλίῳ μηνὶ τὰς εἰδούς, Διοσκόροισι ἀνερώμασι, sublato, quod ad definiendum τὴν ἡμίραν post id nomen additum est, ἐπινίκιον. Debebat esse τὴν ἐπινί-

κίον ἡμέραν. Nunc οὐσαν prave eo trahitur. (De c. 4 dictum est p. 43.)

Ibd. 6 extr.: τὰ γὰρ ἐκεῖ (ἐν τῇ συγκλήτῳ) τυγχάνοντα τῆς προσηκούσης . . . οἰκονομίας βουλευήματα καὶ πράγματα. Opinor: καὶ διατάγματα.

Ibd. 38: "Ὅπου δ' ἡμᾶς ἡ ἱστορία πολλοῖς ἀποβιάζεται καὶ πιθανοῖς μάρτυσιν, ἀνόμοιον αἰσθήσει πάθος ἰγγιγνόμενον τῷ φανταστικῷ τῆς ψυχῆς συναναπειθεῖ τὸ δόξαν. Manifesto sententia et res postulat: ὁμοίαν αἰσθήσει πάθος.

Compar. Alcib. et Coriol. c. 2 extr.: εἰ μὴ νῆ Δία μὴ φθαρήναι τὰς Ἀθήνας παντάπασι ποθῶν κατελθεῖν ἐθεράπευε. Nulla constructio aut sententia est; nam neque κατελθεῖν ab ἐθεράπευε (τὸν Τισσαφίρην) pendere potest neque ποθῶ μὴ φθαρήναι τὰς Ἀθήνας dicitur Græce. Scrib.: εἰ μὴ νῆ Δία διὰ τὸ μὴ φθαρήναι τὰς Ἀθήνας παντάπασι ποθῶν κατελθεῖν ἐθεράπευε. Poterat etiam dici τοῦ μὴ φθαρήναι τὰς Ἀθ., noto usu genetivi infinitivi; sed in illa scriptura erroris origo apertior.

Timoleont. c. 3 scribendum: διεφθαρμένον . . . ὑπὸ φίλων φαύλων . . . περὶ αὐτὸν ὄντων, εἶχειν δέ τι δοκούντα ῥαγδαίον ἐν ταῖς στρατείαις. Vulgo deest δέ.

Ibd. 9 extr.: ἐδόκει δ' ἀμήχανον ὑπερβαλίσθαι . . . τὴν ἐκεῖ μεθ' Ἰκίτου δύναμιν, ἣ στρατηγήσοντες ἤκοιεν, Non poterant Corinthii (universi) dici venisse στρατηγήσοντες τῇ Ἰκίτου δυνάμει (— oportebat scriptum ἦς —), sed ei auxilium latari. (Longe aliter in vita Dionis c. 23 Dio milites exhortandi causa se eos οὐ στρατιώτας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡγεμόνας ducere dicit.) Scrib.: ἣ σοστρατεῦσοντες ἤκοιεν. (Συστρατευσόμενος ἦκω Agid. c. 15.)

Ibd. 10: καλοῦντος αὐτοῦς ἐτι πάλαι προθύμως Ἀνδρομάχου. Nihil est ἐτι πάλαι (quod pro ἤδη πάλαι accipiunt); scrib.: αὐτοῖς ἔκπαλαι. (Themist. c. 30, Aristid. 17, Nic. 9, Demetr. 52.)

Ibd. 16: καὶ τοῖς περιεσιτώοι τὸν βωμὸν ἀναμιχθέντες ἔγγυτιρω κατὰ μικρὸν ἐπεχίρουν. Scrib.: ἔγγυτιρω κ. μ. ἐπεχώρουν. Cum satis prope essent, non κατὰ μικρὸν, sed quam maxime subito ἐπεχίρησαν.¹⁾

Ibd. 25: ἦν γὰρ ἡ (τῶν Καρχηδονίων) δύναμις ἐξαρκούσα καὶ μὴ νοσοῦντας μηδὲ διεφθαρμένους ὑπὸ ἀλλήλων ουλλαβείοθαι Σικελιώτας. Nihil huic loco aptum significare potest ουλλαβείοθαι Σικελιώτας, si quid omnino significat Græce, nec aliud succurrit verbum medium aliqua ex parte simile et accusativum habens, quod huc includi possit. Cogor suspicari fuisse: καὶ πρὸς μὴ νοσοῦντας . . . ουμιβάλλεσθαι, comparari et comprobi. Sed non confido.

Ibd. 26 excidit præpositio: καὶ παροιμία τις ἐκ τούτου γίγνετο πρὸς τὸν ἐπιτοφυλῶς νοσοῦντα, δεῖσθαι τοῦτον τοῦ σελίνου. (Inclusa ipsa, quæ proverbio significatur, notione: ὁ ἐπιτοφυλῶς νοσῶν δεῖται τοῦ σελίνου, nulla relinquitur proverbii species.)²⁾

Æmil. Paul. c. 5: Τῷ γὰρ ὄντι μεγάλοι μὲν ἁμαρτίαι ἀναπεπταμέναι (recte Sint. καὶ ἀναπ.) γυναικὺς ἀνδρῶν ἄλλας ἀπήλλαξαν, τὰ δ' (sic recte Bryanus pro τὰς δ') . . . μικρὰ καὶ πυκνὰ προσκρούομινα . . . ἀπεργάζεται τὰς ἀνηκίστους ἐν ταῖς ουμβιώσειν ἄλλοιριότητας. Ineptum est ἄλλας (quasi simplex partitio sit ἄλλων μὲν . . . ἄλλων δέ), neque prior sententia habet, quod recte alteri contrarium ponatur. Videtur scribendum: ὀλίγας ἀπήλλαξαν.

Ibd. 9 sublatis supplementis, quæ ex editione Aldina sine ulla codicum auctoritate retinentur, locus ad hanc formam edendus est: εἴκωσι μὲν αὐτοφόρους ὀλικύδας

¹⁾ C. 19 apud οὐ προσεδόκα excidit infinitivus.

²⁾ C. 23 e cod. P restituendum ἀχαριτάτατον, de fædo facinore, non de ingrato animo.

ἐχειρώσατο, τὰς δ' ἄλλας σίτου γεμοίους [καὶ σκάφη περ] τριῶν τίσσαρα [κατέδυν] σεν, τὸν δὲ δεῦτερον τῶν ἑπαιτικῶν Ὀστίλιον ἀπεκρούσατο κ. τ. λ.

Ibd. 14: Τὸ δὲ (τὰ φρίατα) εὐθύς ἐπίμπλατο φερμάτων καθαρῶν ἐπιουνηδόντων ὀλκῇ καὶ φορῷ τοῦ θλιβομένου πρὸς τὸ κεινόμενον. Scrib.: ἐπιουνηδόντορ, quod ob præcedentia mutatum est.

Ibd. 21: Οἷα δὲ νεανίας ἐντεθραμμένος πλείστοις παιδεύμασι καὶ μεγάλῳ πατρὶ μεγάλῃς ἀρετῆς ἀποδείξεις ὀφείλων. Scrib.: χρῆστοις παιδεύμασι. (De c. 33 dictum est p. 67 n.)

De Pelopidæ c. 1 dixi p. 85. Ibd. c. 2: Καὶ γὰρ χειρὶ χρῆσθαι μαχιμώτατοι γενόμενοι καὶ στρατηγίαις ἐπιφανειοτάταις κομίσαντες ἀρμότεροι τὰς πατρίδας. Recte miles dicitur χειρὶ χρῆσθαι, sed χειρὶ χρῆσθαι μάχιμός εἰμι Græcum non puto scribendumque opinor: Καὶ γὰρ μαχιμώτατοι γενόμενοι καὶ στρατηγίαις κ. τ. λ., sublatis verbis, quæ h. l. propriæ rei appellationi addita sunt ex superiore loco, ubi ornate dicebatur: καὶ χειρὶ καὶ σώματι χρῆσθαι. Deinde vehementer offendit genetivus, qui partitivus esse debet, εἶτι δὲ τῶν βαρυνάτων ἀνταγωνιστῶν. Neque enim sic communes aliquorum ἀνταγωνιστῆται Hannibal et Lacedæmonii fuerunt, ut partitio locum habeat. Scriptam fuerat: ἐπὶ τε τῶν βαρυνάτων ἀντι., ut hæc adiungerentur superiori κομίσαντες τὰς πατρίδας, cum oppositi essent gravissimis adversariis, (gegenüber, ut dicitur ἐπὶ μαρτύρων, κατωστὰς ἐπ' ἀντὶς Anton. c. 57). Paulo supra in Timothei verbis mendosum est ὡς λίαν, sed corrigere nequeo.

Ibd. 3: ἀντὸς μὲντοι μετείχε τῆς ἐκείνου πενίας ἐοθῆτος ἀγγελία καὶ τραπέζης λιτότητι καὶ τῷ πρὸς τοὺς πόρους ἀόκνη καὶ κατὰ τὰς στρατείας ἀδύλῳ καλλωπιστόμενος. Scribendum: τῷ κατὰ τὰς στρατείας ἀδοῦλω, quod, cum militaret, servo ministro non utebatur (quod coniunctum est cum τῷ κατὰ τοὺς πόρους

ἀόκνω et cum toto paupertatis καλλωπιονῶ). De usu v. ἄδουλος in paupertate significanda cfr. Ruhnk. ad Vell. Paterc. II, 19. Reperitur apud ipsum Plutarchum de vitando aere al. c. 8 init.

Ibd. 4: τούτους ἂν ὀρθῶς καὶ δικαίως προσαγορεύσεις οὐνάρχοντας καὶ οὐνοτρατήγους ἢ ἐκείνους, οἱ κ. τ. λ. Scribendum: οὐνοτρατήγους, οὐκ ἐκείνους, οἱ κ. τ. λ. Excidit οὐκ post ους, tum additum ἢ. (Ex Bernhardyi synt. p. 437 nihil hic proficitur.)

Ibd. 10: παρ' Ἀρχίου τοῦ ἱερογράφου πρὸς Ἀρχίαν τὸν ὁμώνυμον, ξινὸν ὄντα καὶ γίλον, ἐπιστολὴν κομιζών. Tollendum Ἀρχίαν. Archiam Archie fuisse cognominem, ridicule annotatur.

Ibd. 15 extr.: ἐκδρομάς δὲ προσκαίρους τιθίμενοι καὶ φυγὰς ἢ διώξεις ἐπιχειροῦντες αὐτοῖς καὶ συμπλεκόμενοι κατώρθουν. Nimis nude ἐπιχειροῦντες ponitur, nec apte διώξεις adiungitur ad τιθίμενοι. Scrib.: τιθίμενοι, κατὰ φυγὰς ἢ διώξεις ἐπιχειροῦντες αὐτοῖς κ. τ. λ.

Ibd. 17: καὶ τῇ δόξῃ καταπληττόμενοι τοὺς ἀντιταττομένους . . . εἰς χεῖρας συνίστησαν. Neque dicitur εἰς χεῖρας συνίστασθαι et requiritur imperfectum; (longe enim aliud est: οὐδέποτε . . . ἐκρωτήθησαν). Scrib.: συνῆσαν.¹⁾

Ibd. 21: δαίμονας δὲ χαίροντας ἀνθρώπων αἵματι καὶ γόνῳ πιστεύειν μὲν ἴσως ἐστὶν ἀβέλτερον. Græcum non est πιστεύειν δαίμονας nec indicativus ἐστὶν ferri potest infinitivus interpositus in aliorum sententia referenda; nec ἴσως de tali re aptum. Scr.: πιστεύειν μὲν ὡς εἰοῖν, ἀβέλτερον. Rectissimum est δαίμονας πιστεύω ὡς εἰοῖν pro ὡς δαίμονες εἰοῖν.

¹⁾ C. 19 recte Cor.: προκινδύνειν ἐν τοῖς μεγίστοις ἀγῶσιν. Locus Thucydidis, quem Schæferus comparat, nulla ex parte similis est.

(De c. 23 dixi p. 98. Debueram emendationem per se certam confirmare tamen comparato loco [Xenoph.] de rep. Lacedæm. 11, 7: τὸ, κἄν παραχθῶσι, μετὰ τοῦ παρατυχόντος ὁμοίως μάχεσθαι.)

Ibd. 29: συνίστελλε τὸν τύραννον ὡς μῆτε ἀνεῖναι τὸ αὐθάδες αὐτοῦ καὶ θρασυνόμενον μῆτε τὸ πικρὸν . . . ἐξερεθίσαι. Contrarium sententiæ ἀνεῖναι, remittere. Scrib.: ἐνεῖναι, immittere et concitare.

Ibd. 32: ἔστι καὶ περιέστησεν αὐτόν. Scrib.: περιεδίνησεν αὐτόν ζητῶν τὸν Ἀλέξανδρον. (Περιβλίπειν αὐτόν de eo, qui alium circumspicit et quærit, Græcum non est, nec ex Latino fictum, sed ex Germania arcessitum: sich umschen.)

Ibd. 33 scribendum: δόξομεν ἑμᾶς ἤμιν (codices δόξομεν ἑμῖν, Cor. δόξομεν ἑμᾶς) οὐκ ἀπιστεῖν, ὅτι κ. τ. λ. Si Thebani concessissent de sepultura Pelopidæ, confidere Thessali poterant, persuasum esse Thebanis eosque credere, maiorem Thessalis quam Thebanis calamitatem accidisse; quid Thessali ipsi crederent, non poterat ex Thebanorum concessione concludi.¹⁾

Ibd. 35: σημειοῦ εἶναι τοῦ κατέχεσθαι τὸν ἄνδρα καὶ καθεύδειν. Mire hæc duo coniunguntur, hoc præsertim ordine; manus post demum iniiciuntur. Scr.: κατακεῖσθαι τ. ἄ. καὶ καθεύδειν.

Marcelli c. 8 (— nam de c. 4 dictum est p. 138 —): ὡς ἐκείνων μόνων ὀπιμίῳν ὄντων, ὅσα καὶ παρατάξεως οὔσης καὶ πρῶτα καὶ στρατηγοῦ στρατηγὸν ἀνελόνοιο. In vitiosis καὶ πρῶτα latet verbum necessarium καθεύδωται.

¹⁾ C. 34 recte Reiskius scribi voluisse videtur: καὶ τύχη μεταβάλλεσθαι ἀπολείπων, fortuna mutari posse evadens. Nam neque ἀπολείπω est καταλείπω neque τύχη μεταβάλλεσθαι pro τ. τοῦ μεταβ. dicitur.

Ibd. 13: *εἰ δὲ βούλεται χρῆσθαι Μάρκελλος αὐτοῖς ἴσως, μηδενὸς τῶν ἐπ' ἀνδρεία νομιζομένων στεφάνων καὶ γερωῶν τυχεῖν ἐπ' ἄρχοντος.* Prorsus intolerabile ἴσως. Scribendum: *εἰ δὲ βούλεται, χρῆσθαι Μάρκελλον αὐτοῖς ὥστε μηδενὸς . . . τυχεῖν (ea condicione, ut ne).*

Ibd. 24: *τὰς Σαννιτικὰς πόλεις μεγάλας ἀφροτώσας ἐλών.* Et articulum mirere, quoniam tres ex omni numero fuisse e Livii XXVII, 1 scimus, et magnarum appellationem, cum parva omnia Samnitium oppida fuisse constet, duorum ex tribus semel omnino nomen ponatur, Plutarchus ipse nullum nominare dignatus sit. Scripsitne: *πρῶτον μὲν οὖν τινὰς Σ. πόλεις οὐ μεγάλας ἀ. ἐλών?*

Aristidis c. 1: *ὅτι νίκης ἀναθήματα χορηγικοῖς τρίποδας ἐν Διονύσου καταλέλοιπεν.* Scrib.: *νίκης ἀναθήματα χορηγικῆς τρίποδας κ. τ. λ.* Mendum ex accommodatione ad proximum.

Ibd. 20: *εἶπε δὲ πᾶσιν ἀρίσαντα καὶ θανματοῦν λόγον.* In codicibus non est *καί*. Scribendum: *ἀρίσαντα θανματοῦς λόγον.*

Eod. cap. (in versu tetrametro): *Εὐχίδας Πυθῶδε θριξὺς ἤλθε τᾶδ' ἀνθήμερον. Τᾶδ' in Aldina contra codices additum est. Fuit fortasse: ἤλθεν ἄψ ἀνθήμερον.* (De c. 25 dixi p. 150.)

Cat. Mai. c. 2: *λύσιν δὲ καὶ καθαριὸν οἷς μάλιστα χωρίζει καὶ ἀφίστησιν αὐτὴν τῶν περὶ τὸ σῶμα παθημάτων λογισμοῖς.* Scrib.: *ὅς μάλιστα . . . ἀφίστησιν αὐτὴν . . . λογισμός.*

Ibd. 15: *Τούτων μὲν οὖν . . . μὴ ἀποκτεῖναι δυνθεῖς ἀφῆκε.* Ne Plutarcho quidem in mentem venire poterat, Catonem de P. Scipione occidendo cogitasse. Videtur scribendum: *ἀποκλῖναι, inclinare et de statu movere.*

Ibd. 21 scribendum: *ἰδικαίου (pœna afficiebat) κριθέντας ἐν τοῖς οἰκταῖς πᾶσιν (cum inter servos iudicium*

subissent), *εἰ καταγνωσθεῖεν*, sublato *ἀποθνήσκειν*, quod additur post *οἰκείταις πᾶσιν*.

Eod. cap.: *ἐκτάτο λίμνας, ὕδατα θερμά, τόπους κναφεύσιν ἀνειμένους, ἐργατήσιαν χώραν, ἔχουσαν αὐτοφνεῖς νομᾶς καὶ ὕλας*. Scr.: *τόπους κναφεύοιν ἀνειμένους εἰς ἐργαστήρια, χώραν ἔχουσαν αὐτοφνεῖς νομᾶς κ. τ. λ.* Adiectivum *ἐργατήσιος* non solum inusitatum est, sed prorsus contra analogiam fictum, et si verum esset, significatione prorsus a pascuis et silvis abhorreret.

Ibd. c. 22: *Μάλιστα δ' ἡ Καρνεάδων χάρις, ἧς δύνამις τε πλείστη καὶ δόξα τῆς δυνάμεως οὐκ ἀποδίουσα, . . . τὴν πόλιν ἤχηε ἐνέπλητος*. Scr.: *χάρις, ἧς ἦν δύνამις τε πλείστη κ. τ. λ.*

Philopœm. c. 4: *καὶ ὅλως καταφρονεῖν τῶν ἀπολειπομένων ὡς ἀπράκτων*. Scrib.: *τῶν ἀπολείμων*.

Ibd. 9: *εἶδος δὲ τάξεως καὶ σχήματος εἰς σπεῖραν οὐκ ἦν σύνθετος*. Scribendum littera detracta: *καὶ σχήματος εἰς πείραν*.

Ibd. 10 scribendum: *οὐκ ὡς στρατηγῶν μαχομένων, ἀλλ' ὡσπερ θηρίῳ πρὸς ἀλκίην . . . τρεπομένῳ δεινοῦ κνηγέτου συνεσιῶτος*. Tollitur comparationis elegantia addito post *κνηγέτου* nomine τοῦ *Φιλοποίμενος*, quod si verum esset, post *τρεπομένῳ* additum esset τῷ *Μαχανίδῳ*.

De T. Flamin. c. 8 dictum est p. 55. Ibd. 20, ubi in codicibus est: *ἡλέγητο μᾶλλον ἐν οὐκ ἔχοντι πράξεις ἐτι τῷ λοιπῷ βίῳ σπαργῶντα πρὸς δόξαν καὶ νεανίζοντι τῷ πάθει κατέχειν ταυτὸν οὐ δυνάμενος*, recte Sintenisius accusativum *νεανίζοντα* reposuit; sed ipsum verbum nec a Plutarcho hoc uno loco fictum credi potest, cum adesset usitatissimum *νεανιεύομαι*, et analogia caret. Scribendum videtur: *ἀναζέοντα τῷ πάθει*.

Ibd. 21 e codicibus scribendum: *τοῦ Ἀννίβου τὴν προσέχουσαν τοῦ ἐν ἀξιώματι τάξιν εἶναι προλαβόντος*,

locum eum, qui debebat eius esse, qui dignitate præcederet. *Τάξις* ipsa non est ἐν ἀξιώματι.

Comparat. Philopœm. et T. Flam. c. 3 scribendum: *χρόμιενος αὐτοῖς (τοῖς ἀρχομένοις), ὅπου καιρὸς εἶη, τὸν ὑπὲρ αὐτῶν φρονοῦντα μᾶλλον ἢ τὸν ὑφ' αὐτῶν ἡρξιμένον ἡγοούμενοις στρατηγόν: sic eos afficiebat, ut potius eum, qui ipsis consuleret, quam quem ipsi elegissent imperatorem putarent. (Vulgo ἡγοούμενος.)*

De **Pyrrhi c. 3** dictum est p. 30. **Ibd. 7** frustra defendere student. Græce dici *κατίχειν Μακεδονίας*. Ipse aoristus pravus est; neque enim occupata iam uterque Macedonia *συνίπιπτον εἰς τὸ αὐτό*. Scribendum videtur: *κατάρχοντες*. capessentes et occupare incipientes.

Ibd. 15: *ἔξανίφερε καὶ προσανήγε τῇ γῇ*. Scr.: *προσοῆγε*. (Navis ipsa *καιήγεται*.) (De c. 22 vid. p. 88.)

Ibd. 16: *ἐνίβουλε πρῶτος, αὐτόθεν τε περίοπτος ὦν ὀπλων κάλλει καὶ λαμπρότητι κεκοσμημένων περιτῶς καὶ τὴν δόξαν ἐπιδεικνύμενος ἔργοις οὐκ ἀποδέουσαν αὐτοῦ τῆς ἀρετῆς*. Mira laus regis fortissime pugnantis, eum ostendisse, gloriam suam non inferiorem esse virtute. Apparet dici debuisse, Pyrrhum ostendisse reapse non inferiorem nominis fama esse virtutem. Scripsit igitur Plutarchus: *τῆς δόξης . . . τὴν ἀρετὴν*, teneturque memorabile prorsus exemplum mendi ex eo orti, quod librarius oscitans *τῆς δόξης* nomen statim pro obiecto accommodavit ad *ἐπιδεικνύμενος*. Prorsus eandem subiecti et obiecti permutationem in apertissima sententia apud Strabonem V p. 228 (3, 1) factam (*τὴν δ' ἀρχαιότητα τεκμήριον ἂν τις ποιήσαιο ἀνδρείας καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς* pro: *τῆς δ' ἀρχαιότητος . . . ἀνδρείαν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν*) cum correxissem, vidi a Groskurdio animadversam. In Plutarchi præcept. reip. ger. 11, 3 editur: *Ἀριστείδην μὲν γὰρ ἠύξησε Κλεισθένης . . . Ἐπαμεινώνδην δὲ Παιμίνης καὶ Λύουανδρος Ἀγχιλάων*. Ex initio capitis manifestissimum est, scribendum esse: *Ἐπαμεινώνδας δὲ*

Παρμίνη. Mutavit librarius, quod in superioribus accusativi præcedunt, sequuntur nominativi; sed Plutarchus in duobus extremis membris ordinem invertit. In libelli de facie in orbe lunæ c. 6, 3 recte Wyttenbachius *Ἀρίσταρχον* . . . *Κλεάνθης* pro: *Ἀρίσταρχος Κλεάνθη*.

Ibd. 22: *καὶ ἀξιοῦσιν (τοῖς Ταραντίνοις) ἢ παρῆχειν ἐφ' οἷς ἔχε, συμπολεμοῦντα Ῥωμαίοις, ἢ τὴν χώραν προίμενον αὐτῶν ἀπολιπεῖν τὴν πόλιν ὅαν παρῆλαβε, μηδὲν ἐπιεικὲς ἀποκρινάμενος κ. τ. λ.* Ut Pyrrhus *τοῖς Ῥωμαίοις συμπολεμοίη*, Tarentini non postulabant; id enim apud Græcos unum significat, *Romanos bello adiuvare contra alios*, nunquam, *cum aliis contra Romanos bellum gerere*. Scribendum est: *ἢ παρῆχειν, ἐφ' οἷς ἔχε, συμπολεμοῦντα, ἢ Ῥωμαίοις τὴν χώραν προίμενον αὐτῶν* (aut, si Romanis agrum eorum populandum permitteret). Transpositum est ἢ, ut aliquoties apud Plutarchum *καί*, de quo ad Nic. c. 11 dicam. Paulo infra pro *προελεθῶν εὐξάτο* scribendum est: *προελεθῶν εὐξάτο*.

Ibd. 23: *Ἀποστάσεις δὲ ὁρῶν ἅπαντα καὶ νεωτερισμοὺς καὶ σύστασιν ἰσχυράν ἐφ' αὐτὸν, ἐδίξατο γράμματα Σαννιτῶν*. Hæc et propter pluralia et quod abest participium (*ἅπαντα ὄντα*) et quod in extremo additur *ἰσχυράν*, longe distant ab eo, quod c. 14 legitur: *στάσεις γὰρ πάντα νῦν ἐκεῖνα*. Opinor scribendum: *ὁρῶν ἅπαντᾶν*, quod verbum de eventis incidentibus et occurrentibus frequens est apud Polybium, Diod. Sic. (XIX, 80), Strabonem (I p. 51, X p. 480).

Ibd. 26: *οὐδὲν εἰς ὃ δεῖ θεῖσθαι τῶν ὑπαρχόντων σώσας*. Pflugkii *φθάσας*. Potest etiam *ἰσχύσας* fuisse.

Ibd. 29: *ὅτι ταῦτα μὲν ἐστὶ πνλαϊκῆς ὀχλαγωγίας καὶ ἀσοφίαν ἔχοντα πολλήν*. Neque *ἀσοφία* ferri potest neque *ἀσάφεια* apta videtur et post *καὶ* expectatur *ἔχει*. Fuitne: *ταῦτα μὲν ἐ. π. ὀχλαγωγίας, κενσοσοφίαν ἔχοντα πολλήν?*

Ibd. 30: *τῷ θορήβῳ καὶ τῷ κινήματι τὸν λογισμὸν*

ἐκκροουθεῖς. Scr.: τοῦ λογιμοῦ. Ἐξίστανται, ἐκκρούονται, ἐκπίπτουσι τοῦ λογιμοῦ, qui mentis compotes esse desinunt. (Ἐκστασις τῶν λογιμῶν, Sol. c. 8.) Cfr. statim Lys. 13.

Marii c. 11: οὐδενὸς ἀνασχομείου τῶν ἀπὸ γίνους μεγάλων ἢ πλουσίων οἰκῶν ἐπὶ τὰς ὑπαιτικὰς κατιόντων ἀρχαιρεσίας. In hac scriptura necessario significantur non homines ἀπὸ γίνους μεγάλοι (quod ipsum inusitate dicitur), sed οἱ ἀπὸ γίνους μεγάλοι ἢ πλούσιοι οἴκοι. Ut præpositio etiam ad οἰκῶν pertinere possit, scribendum necessario (ut in cod. C): τῶν ἀπὸ γίνους μεγάλου ἢ πλουσίων οἰκῶν. (De c. 15 et 19 dictum p. 47 et 139.)

Ibd. 27: γνώριμοι δ' ἦσαν (οἱ ὕσσοι) ὑπὸ τῶν γραμμιάτων, τοῦνομα τοῦ Κάτλου παρὰ τὸ ξύλον αὐτῶν ἐγχαράξαντος. Neque ipse Catulus inculpserat neque ἐγχαράττειν potest significare *insculpi iubere*. Scrib.: αὐτῶν ἐγχαράξαντων.

Lysand. c. 9: ἐπίδειξε . . . τὴν τοῦ ναυτικοῦ ῥώμην, ὡς πλείων ἢ βούλοιο κρατῶν τῆς θαλάττης. Debebat esse καὶ κρατῶν. Cod. Sangermanensis κρατεῖν. Scrib.: ὡς πλείων ἢ βούλοιο κρατεῖ τῆς θαλάττης. De βούλοιο et κρατεῖ post ἐπίδειξε coniunctis dici opus non est; etsi poterat fieri κρατοῖ.

Ibd. 11 scribendum videtur: *συνχρηκῶς ὄρα μιᾶ χρόνῳ* (pro χρόνόν) *μήκιστον καὶ ποικιλώτατον πάθει* καὶ (pro πάθει τε καὶ) *τύχαις ἀπιστότατον τῶν προ αὐτοῦ πόλεμον*, ut suus cuique adiectivo datus adiungatur.

Ibd. 12: ἐνδόσει τινὶ τόνου καὶ παρατρόπου κινήσεως. Non perversi et commutati motus remissio, sed legitimi dici debebat (et tum articulus addi). Scribendum: *ἐνδόσει τινὶ τόνου καὶ παρατροπῇ κινήσεως*, nisi *παρατρόπῳ* Plutarchus scripsit. *παράτροπος* substantivum fingens, ut apud Thucydidem et ipsum Plutarchum *παράλογος* est, apud Ælianum *περίτροπος*.

Ibd. 13: τοὺς Ἑλληνας ἡδίστον ποτὸν τῆς ἐλευθερίας γεύσαντες ὄξος ἐνέχευεν. Scr. necessario: ἡδίστου ποτοῦ τῆς ἐλευθερίας. Cfr. Pyrrh. c. 30. C. 17 pro πλήθος ἐτι καὶ νῦν κερμαίων scr.: πλήθός τι καὶ νῦν (certum quendam numerum).

Ibd. 26: τὸν δὲ ἀναγνῶναι πολλῶν παρότων ἄλλας τε μυθείας καὶ, ἧς ἔνεκα πλῦσαι, τὴν περὶ τῆς βασιλείας, ὡς κ. τ. λ. Vitium orationis multi viderunt nec obscurum est, quæ sententia subsit. Sumpto a Mureto ἐπλασαν, scribendum videtur: ἧς ἔνεκα πύσας ἐπλασαν. Causa quidem erroris ex similitudine litterarum apparet.

Sull. c. 4: Ἐφ' ᾧ γοῖν αὐτὸς ἰσχυρῶς ἀνιάσαι τὸν Μάριον. Non ipse se Sulla (in commentariis de vita sua) Marium (data opera) ἀνιάσαι narrarat, sed Marium ægre tulisse Catuli milites lautius vivere, ἀνιάσθαι (imperfecto tempore, ἤνιᾶτο).

Ibd. 8: καὶ διὰ τοῦτο τὸν Πομπηϊὸν ἐπάροντα παύσας ὁ Σουλπίκιος οὐκ ἀφείλετο τοῦ Σύλλα τὴν ὑπατείαν. Non ἐπαρχίαν (provinciae administrationem), sed ἀρχήν, consulatum, Pompeio Sulpicius abrogavit. Codices ἐπάροντα ποιήους. Certum est Plutarchum scripsisse ἀπαρχον ποιήσας, etsi ἀπαρχος non reperitur in lexicis. Sic ἀποστράτηγόν τινα ποιεῖν, hoc est, στρατηγίαν adimere, dixit scriptor [Demosth.] orationis in Aristogitonem et ipse Plutarchus (Marcell. c. 22), ἀνόμισθόν τινα ποιεῖν Xenophon. Cognatum est ἀπ' ἀρχῆς γίνεσθαι¹⁾. (De c. 17 dictum est p. 21.)

¹⁾ Quoniam hoc panlo rarins est et quod audax videri possit corrigendi genus, sed interdum certum et necessarium, quo vocabula restituuntur alibi non lecta, sed instæ formæ et opportune a scriptoribus ficta, colligam hoc loco Græca, quæ huius generis protraxi. Nam Æschylo reddere conatus sum λεπτότονος (Pera.

Ibd. 21: ἀλλὰ καὶ τοῦ παρατεταγμένον συνεχύθη τὸ πλείστον φηγόντος. Itane? cum iam fugisset? Codex optimus φηγόντες. Scr.: ἔφυγόν τε.

Ibd. 29 scr.: ἐπὶ θύρας (pro θύραις) τῆς πατρίδος ἀγαγόν.

Ibd. 33: ἀφελίεσθαι βασιλείαν, ὃ βούλοιο, χαρίσασθαι. Scrib.: καὶ χαρίσασθαι. (Reiskius alio loco καὶ addebat.)

Ibd. 35: ὄψει καὶ λαμυρία μειρακίου δίκην παραβληθείς. Neque παραβληθείς neque περιβληθείς neque παρακληθείς (cod. C) ad illos dativos et ad hominem amatoris artibus illectum apta sunt. Fuitne: παλευθείς? (Cfr. c. 28: ὡσπερ ἡθάειν ὄρνιθι παλείους.)

Ibd. 37: τὸν υἱὸν αὐτοῦ τεθνηκότι . . . φανῆναι κατὰ τοὺς ὕπνους ἐν ἰοθῆτι φανῆλη παρεσιῶτα. Nihil ad rem pertinet φανλότης vestis. Mortuus apparet ἐν ἰοθῆτι φαιῶ, pulla.

De Cimonis c. 2 dictum est p. 31. C. 3 (de Cimone et Lucullo): τῶν ἐμφυλίων στάσεων ἀναπνοῆν ταῖς πατρίοι παρασχόντες, ἕκαστος δὲ τις αὐτῶν στήσαντες τρόπαια καὶ νίκας ἀνελόμενοι περιβοήτους. Pravum ἕκαστος pro ἐκάτερος, pravius ἕκαστός τις, et abundat hoc totum, quoniam omnia referuntur ad praecedens ἀμφό-

112), Sophocli τριπολίζω (Antig. 858) et ἀχνηεῖν (Ed. Col. 34), Euripidi ἐκσφαιρίζειν (Herc. fur. 53; nam ἀωτίζομαι Dobrei est), Aristophani διωνεῖν (av. 495), Theocrito compositum ex ἄμπυξ (XVIII, 27), Thncydidi μόχλευμα (VII, 43), Xenophonti ἀπλοῆθης (Hellen. I, 4, 13), μένιπποι (? ibd. VI, 4, 14), ἐξόδια (anab. VI, 5, 2), σκάφενμα (Cyrop. V, 3, 12), Platoni δικαστήριος (Theæt. p. 201 C) et πελατεῦω (? Phædon. p. 83 D), Straboni ἡμισυστάσεις (II p. 96) et φιζοτροφεῖν (XVII p. 838), Plutarcho ἀναφανισμός (de Ei Delph. c. 9), Luciano σεμανάβολος (bis accus. c. 11), Diogeni Laertio τετραδέλφος (IV, 28). Revocata e grammaticis (περικάτω, ταῦς, κοῦσαι) omitto.

τεροι. Nocuit vox paulo rarior; scribendum enim certissime: *ἐκ ἄς δὲ τῆς αὐτῶν οἰήσαντες τρόπαια.*

Eodem cap., ubi est: *Μάλιστα δὲ ἡ περὶ τὰς ὑποδοχὰς καὶ τὰς φιλανθρωπίας ταύτας ὑγρότης*, scrib.: *τοιαύτας.*

Ibd. 5: (ὁ δῆμος) *ἀνῆγε τὰς μεγίστας ἐν τῇ πόλει τιμὰς καὶ ἀρχάς.* Quoniam auditur *Κίμωνα*, addunt *πρὸς (τὰς μεγ.)*. Videtur fuisse: *ἀνῆγε ταῖς μεγίσταις . . . τιμαῖς καὶ ἀρχαῖς.*

Ibd. 10: *Ἦδη δ' εὐπορῶν ὁ Κίμων ἐφόδια τῆς στρατηγίας, ἃ καλῶς ἀπὸ τῶν πολεμίων ἰδοξεν ὠφελῆσθαι, κάλλιον ἀνήλιοκεν εἰς τοὺς πολίτας.* Neque *εὐπορεῖν* cum accusativo Plutarchus ceterique, qui Atticam aut communem formam sermonis sequuntur, dixerunt, neque, quæ sint *ἐφόδια τῆς στρατηγίας*, intellegitur et agitur aperte de Cimone ditato. Scrib.: *εὐπορῶν εὐοδία τῆς στρατηγίας.* Nomen apud veteres de felici itinere positum Hesychius *εὐπραξίαν* interpretatur, et sic dicitur *εὐοδεῖν* inde ab Aristotele de felici proventu et successu.

Lucull. c. 1: *Γενόμενος δὲ πρεσβύτερος ἤδη πανταποιοῖν ὥσπερ ἐκ πολλῶν ἀγώνων ἀφῆκε τὴν διάνοιαν ἐν φιλοσοφίᾳ σχολάζειν καὶ ἀναπαύεσθαι.* Particula *ὥσπερ* comparationem significat, quæ nulla sequitur; *ignavum πολλῶν*, in quo latere arbitror *πολιτικῶν*. (Cfr. ad Diod. Sic. XII, 64.) In *ἐκ* aut participium aut adiectivum subest (*ἐκνήων*, *ἐκπλεως*?).

Ibd. 14: *Τὶ οὖν δεῖ . . . ἡμᾶς . . . διδάξαι Μιθριδάτην ἀγροῦντα, μεθ' ὧν ἴσιν αὐτῷ πρὸς ἡμᾶς πολεμητιόν, καὶ μὴ βουλόμενον, ἀλλ' ἀδοξοῦντα συνελάνειν εἰς τὰς Τιγράνου χεῖρας, ἀλλ' οὐχὶ δόντας αὐτῷ χρόνον . . . Κόλχοις καὶ Τιβαρηνοῖς . . . μάχεσθαι μᾶλλον ἢ Μηδοῖς καὶ Ἀρμενίοις;* Ineptum est in hoc contextu sententiarum *ἀδοξοῦντα*, inepteque contrarium ponitur illi *μὴ βουλόμενον*. Perverse quoque illo loco *ἀλλά* ponitur, quod recte et necessario sequitur in transitu ad alterum,

quod probatur (*Τί οὖν δεῖ . . . διδάξει . . . ἀλλ' οὐχί*). Omnino ad Mithridatem quod pertineat, nihil desideretur toto illo ἀλλ' ἀδοξοῦντα sublato (*καὶ μὴ βουλόμενον συλλαίνειν κ. τ. λ.*). Itaque una mutata littera, una geminata, transferendum participium ad Romanos est sic: οὖν δεῖ . . . ἡμᾶς . . . μὴ βουλόμενον ἀλλοδοξοῦντας συλλαίνειν εἰς τὰς Τιγράνου χεῖρας, *pravo animi consilio, iudicio aberrantes*. Verbo Platonico Plutarchus usus est, ut ἀλλοδοξίας nomine Dio Cassius.

Ibd. 20 non dubium est, quin in hac enumeratione eorum, quæ debitori Asiatico subeunda fuerint, antequam finita lite creditori Romano addiceretur: *σχοινιομοὶ καὶ κικλίδες καὶ ἵπποι καὶ στάσεις ὑπαιθροὶ*, corruptum sit ἵπποι. Fortasse scribendum ἵπνοί, ut significantur loca conclaviaque æstu intolerabilia.

Ibd. 21: *μὴ λαθεῖν τοὺς παρόντας ἑλλοιωμένον τῇ παρεροῖα τοῦ νεανίσκου*. Pnto fuisse: *ἡνωμένον*.

Ibd. 34 (de Clodio): *λόγους χρηστοὺς εἰς οὐκ ἄκοντας οὐδ' ἀήθεις τοῦ δημαγωγισθοῦ διαδιδούς*. Hoc rectum esset, si λόγοι χρηστοὶ blandi essent; quoniam veri et honesti sunt, scribendum est: *οὐ χρηστοὺς*, ut in simili re et significatione scribitur Cæs. c. 29: *εἰς τὸ πλῆθος οὐκ ἐπεικείς οὐδὲ χρηστοὺς κατέπειραν λόγους ὑπὲρ τοῦ Καίσαρος*. *Οὐ* excidit post *ους*, ut Pelopid. c. 4.

Compar. Cim. et Luc. c. 2: *τῆς παρ' αὐτὸν αἰτίας*. Codices *παρ' αὐτῶν*. Scrib.: *παρ' αὐτῶ, culpa, quæ in ipso fuerit*.

Niciæ c. 1: *ὥπερ ὅταν λέγη (Τίμαιος) τοῖς Ἀθηναίοις οἰωνὸν ἡγήσασθαι γεγονῆναι τὸν ἀπὸ τῆς νίκης ἔχοντα τοῦνομα στρατηγὸν ἀντειπόντα πρὸς τὴν στρατείαν*. Si Atheniensium significatur iudicium, dici debuit τοὺς Ἀθηναίους nec *γεγονῆναι*, sed *εἶναι*, si Timæi, scriptum oportuit *ἡγισθαι*. Omittitur, quod caput rei est, quid portenderit Niciæ bellum dissuadentis nomen.

Scribendum: *οἰωνὸν ἤτις γερονῆναι*. Ex eo nomine verbum ortum.

Eodem capite infra: "*Ὅς γοῦν Θουκυδίδης ἐξήνεγκε πράξεις . . . , ἐπεὶ παρελθεῖν οὐκ ἔστι, μάλιστα γὰρ δὴ τὸν τρόπον καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνδρός ὑπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων παθῶν καλυπτομένην περιεχούσας*. Si illis actionibus ingenium Niciæ obscuratum contineretur, optime omitti possent; nec solet præstantium hominum ingenium in adversis rebns tegi, sed tum eminere contra luctando, idque in Nicia evenisse Plutarchus ipse postea testatur. Scr.: *ἐκκαλυπτομένην*. (Mendose scribi puto: *πρὸς ἀναθήμοισιν ἢ ψηφίσμοισιν εὐρημένα*, sed simpliciter *ἐν* substituere non audeo.)

Ibd. 2 extr.: *τῷ δεδιέναι τοὺς ὑπερορῶντας*. Codices *τοὺς παρόντας*, in quo latet potius: *τοὺς θαρροῦντας*. (De c. 4 dixi p. 56.)

Ibd. 5: *μόλις ἄρχεται καθεύδειν περὶ πρῶτον ὕπνον*. Quis igitur ante primum somnum condormiscit? Scrib.: *περὶ πρῶτον ὄρθρον*. Fortasse excidit *ὄρθρον* ante *ὄθεν*, tum suppletum est *ὕπνον*.

Ibd. 7: *δυοῖργον τῆς πολιορκίας οὔσης ἐν χωρίοις ἀνύδροις καὶ θύρουσι μὲν μακρὸν καὶ πολυτελῆ τὴν περιαγωγὴν τῶν ἐπιτηδείων ἔχούσης, σφαλερὰν δὲ χειμῶνος καὶ παντελῶς ἄπορον*. Scrib.: *καὶ . . . ἐπιτηδείων ἔχουσι, σφαλερὰν δὲ κ. τ. λ.*

Ibd. 9: *ὡν ὁ πόλεμος τοῖ μὲν (Κλέωνος) ἀπέκρουσε τὴν κακίαν, τοῦ δὲ (Βρασιδου) τὴν ἀρετὴν ἐκόσμησε*. *Τῷ μὲν γὰρ ἀδικημάτων μεγάλων, τῷ δὲ κατορθωμάτων ἀφορμὰς παρεῖχε*. Si magnarum iniuriarum Cleoni bellum occasionem præbebat, non sane occultabat *τὴν κακίαν*. Non agitur de iniuriis, sed de fortuna immerito oblata, ut Pyli. Scribendum: *Τῷ μὲν γὰρ εἰτυχημάτων μεγάλων*. Non intellectum est acumen scriptoris contraria ponentis *εὐτυχήματα* et *κατορθώματα*, quæ sunt virtutis propria.

Eodem capite infra: καὶ τοὺς ἄλλους "Ἑλληνας ἀπαλλάξας κακῶν καὶ ἀναπαυόμενος βίβαιον οὕτω τὸ τῆς εὐτυχίας ὄνομα . . . ποιοίτο. Ferri nequit ἀναπαυόμενος, audacter scribitur ἀναπαύσας. Fuitne: ἀπαλλάξας κακῶν καὶ ἀναπαύσας μήνιος βεβ. κ. τ. λ. ? Usum veteris et poetici vocabuli renovarunt Diodorus, Plutarchus, alii. (Paulo post de περὶ παντός in περιφανῶς mutando dictum p. 30.) Deinde quod in fine capituli scribitur: Ὁ μὲν γὰρ (Περικλῆς) ἐπ' αἰτίαις μικραῖς εἰς συμφορὰς μεγάλας ἐμβαλεῖν ἐδόκει τοὺς "Ἑλληνας, ὁ δὲ τῶν μεγίστων κακῶν ἐπεισεν ἐκλαθέσθαι φίλους γενομένους, debet saltem scribi πείσαι (nam hominum iudicium, non res ipsa significatur); verum non in persuadendo posita illa oblivio erat, sed pace facta effecisse eam iudicabatur: κακῶν ποιῆσαι ἐκλαθέσθαι.

Ibd. 11: πολλὰ δ' ἤδη ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν ἀντιτείνων παρὰ γνώμην καὶ βιαζόμενος πρὸς τὸ συμφέρον. Nonne: ἀντιτείνων καὶ παρὰ γνώμην βιαζόμενος π. τ. σ. ? Aliquoties et alibi et in Plutarchi vitis transpositum καί, ut Alcib. c. 2 (recte Reiskius et recentt.: ἀνομοιόητας πρὸς αὐτὸ καὶ μεταβολάς, codd. καὶ πρ. αὐτὸ μετ.), Alexand. c. 63 (καὶ τὸ σῶμα κάμψαντος R et reec. pro: τὸ σῶμα καὶ κάμψαντος).

Ibd. 14: καὶ τὸ μὴ κρατηθῆναι τοῖς λογισμοῖς ἀναλαμβάνοντα. Vitium sensit Coraes; hæc enim significant: in memoriam revocantem se non victum esse rationibus; verum cum dolore meminerat, se rationibus nihil pervicisse. Scribendum: τὸ μὴ κρατηθῆναι αὐτὸ τοῖς λογισμοῖς ἀναλ., id, quod non pervicerat, rursus ratiocinando volentem. Eodem capite infra pro ἐγγηρᾶσαι, quod confirmatæ vetustate rei significationem habet, scribendum videtur γηρᾶσαι, quoniam ἐγγηρᾶσαι inusitatum est. Postremo sic interpungenda oratio: δέκα δὲ κατέλανον εἰσω κατασκοπιῆς ἔνεκα καὶ Λεοντίους ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἀπο-

καλοῦσαι διὰ κήρυκος. *Αὔται* λαμβάνουσι κ. τ. λ. *Κατελαίνειν* intransitive dicitur de nave remis propalsa.

Ibd. 16 extr.: ὀρμήσας γὰρ ἦν ἐνεργος καὶ δραστήριος, τολμήσαι δὲ μελλήτης καὶ ἄτολμος. Neque recte contraria ponuntur ὀρμήσας et τολμήσαι, quæ eodem spectant, neque agitur h. l. de τόλμη; neque recte dicitur τολμήσαι ἄτολμος. etsi id sibi Schæferus defendisse videtur. Scrib.: ὀρμήσαι δὲ κ. τ. λ. Contraria sunt temporis momenta: Quando se commorat, navus erat, sed ad se commovendum cunctator et timidus.

Ibd. 17 med. si in his: ἐλεῖν μὲν τριακοσίους verum est μὲν, significatur partitio ad solos τοὺς λογάδας pertinens exciditque aliquid ob bis positum numerale in κοσίους exiens. (Thucydides tantum interfectos trecentos commemorat, unde scribendum videri possit ἀνελεῖν cum Corae, delete μὲν. Sed is ne equitatum quidem commemorat; itaque Timæum aut Philistum Plutarchus secutus est.)

Ibd. 19 quod Schæferus timide suspicatus est, verba ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους altero loco (θίμενος ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁ Γύλιππος τὰ ὄπλα) ex superiore versu (παρατεταγμένος ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους) prave repetita esse, certissimum indicabit, qui sciet, quid sit ὄπλα τίθεσθαι (vid. ad Diod. Sic. XX, 31). Eiusdem erroris supra p. 47 n. duo exempla e Plutarchi vitis posui; alia facile est addere, velut Pelop. c. 14 (μᾶλλον), Alex. c. 11 (ubi voces superiore loco præceptæ sunt), c. 21 (item), c. 54 (ἐν τῷ συμμοσίῳ).

Ibd. 20: φθόνῳ δὲ τῶν πρώτων πραιτομένων πρὸς εὐτυχίαν τοῦ Νικίου τοσαύτην πολλὰς διατριβὰς ἐμβολόντων. Deest subiectum; prave φθόνῳ et cum genetivo coniungitur et cum πρὸς. Scrib.: τῶν πρώτων, παρατιτομένων πρὸς εὐτυχίαν τ. Ν. τοσαύτην, π. δ. ἐμβολόντων: cum principes, qui ad tantam Niciae fortunam consternabantur, cet.

Ibd. 27: τοὺς μὲν οἱ πολίμιοι συννεγκόντες ἐνί-

σεισαν εἰς τὸ ῥείθρον. Corruptum *συννεγκόντες*. Fuisse potest *συνεπιπεσόντες* aut *συνεπελθόντες*.

Ibd. 28: ἀλλ' Ἐρμοκράτους πέμψαντος, εἰ τῆς ἐκκλησίας συνεσιώσης, καὶ δι' ἐνός τῶν φυλάκων παρ-
ίντων, αὐτοὺς δι' αἰτῶν ἀποθανεῖν. Perversum est illud δι' ἐνός, nec apparet, quid transire sirint custodes. Scribendum videtur: πέμψαντος, εἰ τῆς ἐκκλησίας ουν-
εσιώσης, δέλιτον καὶ τῶν φυλάκων παρίντων. De καὶ transposito dictum est ad c. 11.

Crass. c. 10: πεντακοσίους δὲ τοὺς πρώτους καὶ μάλ-
ιστα τοὺς τρίσαντας. Scr.: τοὺς πρώτους καὶ μάλιστα
τρίσαντας, omisso articulo, qui omnia pervertit.

Ibd. 11 (post eum locum, de quo dixi p. 40): καὶ δὴ
ἀρχαιρεσιάζοντες ἦσαν οὐκ ὀλίγοι τὴν νίκην ἐκείνῳ τοῦ
πολέμου προσήκειν. Aliena ab hoc loco, ut nihil magis,
ἀρχαιρεσιῶν significatio et quæ inde derivari possit. Timide
suspitor: καὶ δὴ ἀπ' ἀρχῆς οἱ θειάζοντες ἦσαν οὐκ
ὀλίγοι, τὴν νίκην κ. τ. λ.

Ibd. 14: Ἰπαιέονται δ' αὐτῷ καλῶς ψηφισάμενοι
στρατευμάτων ἡγεμονίαν. Scrib.: καλῶν. Adiectivo
carere *στρατευμάτων* nequit.

Ibd. 16 pro εὐθύς ἐκπεσόντι τῷ κλήρῳ scribendum
videtur: εὐθύς ἐπ' ἐκπεσόντι τῷ κλήρῳ et ad eundem
modum in vita Arati c. 43: ἐπ' εὐχωροῖντι τῷ πολέμῳ.
Nam quæ de dativo absoluto post Wyttenbachium Schæ-
ferus et alii tradunt, prorsus explodenda sunt¹⁾. Paulo

¹⁾ Wyttenbachius animadv. p. 1026 locis utitur, in quibus dativus legitime cum reliqua structura coniungatur, ut Camill. c. 38 (παραιτουμένοις συνέπραξιεν), Æmil. Paul. c. 24 (ἐρείσασσι κεκλασμένῳ πάντων συμπεσόντων), etiam Camill. c. 1 (ἕκατος ἕκοντι τῷ δήμῳ γενέσθαι, nam consul fit populo), uno et altero dubiæ scripturæ, ut illo ipso, ad quem hæc adscribit, de superst. 9, ubi pro τούτοις ποιουμένοις rectius est τοῖς ποιουμένοις. Similes errores alibi reperias, ut Theocrit. XIII, 29 νότφ . . . ἀέντι instrumenti significationem apertam habet.

autem post, qui spei immoderatæ se dat, ἀνάγειν ἐαυτὸν ἐλπίζειν Græce dici non puto; credo scribendum: ἀφ᾽ ἑᾶς ἐαυτὸν ταῖς ἐλπίσι.

Ibd. 32: ταῖς λεγομέναις ἐχιδναῖς καὶ σκντάλαις ἀντιμῶρφως. Scr.: ταῖς λεγομέναις ἐχιδναῖς σκντάλαις, serpentibus illis, quæ σκντάλαι dicuntur.

Eumen. c. 7: ὑπὸ τὸν θῶρακα τρώσας, ἣ παρέψανσε τοῦ βουβῶνος ἀποβάς. Scr.: παρέψανσε, fortasse etiam ἀποσταῖς (nonnihil recedens) aut potius ὑποβάς (descendens).

Ibd. 11 (in descriptione exercitationis equorum): ἐμειωρίζε καὶ παρήγειρε. Pro παρήγειρε requiritur verbi, quod significet *suspensum tenere*, imperfectum, sive poetico usus verbo Plutarchus παρήγειρε dixit sive παρηώρει, rariore forma activa. (Diod. Sic. XVIII, 42 αἰωρήσας.)

Ibd. 14: Ὡς οἶν αἶ τε τῶν χρυσοῶν ὄπλων ἀγὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἐξέλαμψαν ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ ἀγῆματος ἐν τάξει πορευομένων καὶ τῶν θηρίων τοὺς πύργους ἄνω . . . εἶδον, κ. τ. λ. Neque τὰς τῶν ὄπλων ἀγὰς ἐκλάμπειν ἀπὸ τινος de homine Plutarchum dixisse puto neque τοὺς ἄκρους τοῦ ἀγῆματος appellasse præfectos et præcipuos. (Longe aliter dicitur ἄκρος σοφιστής.) Et totum ἀγῆμα ornatis auro armis utebatur. Scr.: ἐξέλαμψαν ἀπὸ τῶν ἄκρων (ex locis editis, collibus), τοῦ ἀγῆματος ἐν τάξει πορευομένοι. Participium prave accommodatum est.

Ibd. 15: τὰς δυνάμεις ἐκ τῶν χειμαδιῶν καὶ τοὺς ἄλλους ἀθροίζεσθαι κατὰ τάχος κελύων. Quinam sunt illi ἄλλοι, quos præter τὰς δυνάμεις Eumenes congregari iusserit? Aut hæc tria verba καὶ τοὺς ἄλλους ex loco superiore (sex septemve ante versibus) huc delata sunt aut scribendum est: καὶ τοῖς ἄλλοις, non solum sibi (suam), sed etiam ceteris.

Ibd. 16: Ἀχανὶς γὰρ ἦν τὸ πεδῖον, οὔτε βαθύτερον οὔτε ἀπόκροτον καὶ στερεόν, ἀλλὰ θινῶδες. Per-

versus comparativus βαθύτερον neque βαθὺ πεδίων de natura soli dicitur. Scribendum: βαθύγειον.

Agasil. c. 4: Διὸ καὶ πατρικὴν τινα πρὸς αὐτοὺς . . . διετίλουν εὐθύς οἱ βασιλεῖς φιλονεικίαν καὶ διαφορὰν παραλαμβάνοντες. Nonne: αὐθις, tursus? (Αὐθις pro εὐθύς recte Emperius in Nic. c. 16, Reiskius in Amator. 5, 9, nos supra in Aristot. polit. VII, 13.)¹⁾

Ibd. 23: "Ὅθεν ἤκιστα συνίβη τῆς κακοδοξίας ταύτης Ἀγχιολάω μετασχέιν. Scribi oportere puto: "Ὅθεν οὐχ ἤκιστα.

Ibd. 24: πρᾶξιν ἄδικον μὲν ὁμοίως ἐκείνῃ καὶ παράνομον, τόλμης δὲ καὶ τύχης ἐνδεᾶ γενομένην. Opinor: τόλμη δὲ καὶ τύχη ἐνδεᾶ, inferiorem audacia et fortuna. Cfr. p. 67 n.

Ibd. 27: σπάσμα καὶ πόνον ἰσχυρόν ἔλαβε τὸ ὕγιες σκέλος. Num: τόνον ἰσχυρόν? (De c. 32 dictum p. 87.)

Pompeii c. 17: ὥσπερ ἔοχατον νόσημα τῶν ἐμφυλίων πολέμων εἰς τοῦτον τὸν ἄνδρα συνερρηκότεων. Non puto recte νόσημα illo loco positum sine præpositione adiungi appositione ad ἄνδρα. (Græcum esset: ὥσπερ εἰς ἔοχατον νόσημα τοῦτον τὸν ἄνδρα.) Itaque ὥσπερ εἰς ἔοχατον scribo. Sed ipsa hominis cum morbo et ultimo morbo comparatio parum placet, dubitoque an fuerit: ὥσπερ εἰς ἔοχατον ὑπόστημα, sedimentum et sentinam.

Ibd. 23: ἀλλ' ἤδιστος ὁμοῦ πολλοῖς καὶ ἀθρόοις ἐφαίνετο, σεμνότητι περιβαλλόμενος ἐκ τούτου τῆ ὄψει. Scribendum videtur: ἀλλ' ἤδιστ' ὁμοῦ πολλοῖς, libentissime.

Ibd. 53 non λόγους διαστατικούς (ad distinguendum pertinentes), sed διστακτικούς (dubitationem habentes) a Plutarcho appellatos opinor.

¹⁾ Cap. 11 καὶ πάντα φαρῶν (pro ἔφορῶν) καὶ διερευνάμενος annotaveram, ignarus sic Reiskium scripisse.

Ibd. 57: καὶ τοῦ πράγματος οὕτω περιϊόντος τὴν Ἰταλίαν πᾶσαν καὶ μικρὰ καὶ μεγάλη πόλις ἐφ' ἡμέρας πολλὰς ἐώρηται. Scrib.: τὴν Ἰταλίαν πᾶσα καὶ μικρὰ καὶ μεγάλη πόλις. Alioquin vitiosus est singularis numerus (μικρὰ καὶ μεγ. π.).

Ibd. 58 extr.: ἐφη . . . ὄρων ὑπερφαινόμενα τῶν Ἀλπεων ἤδη δέκα τάγματα βαδίζειν καὶ αὐτοὺς ἐκπέμψειν τὸν ἀντιταξόμενον αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Tollendum βαδίζειν, quod neque cum ὑπερφαινόμενα τῶν Ἀλπεων coniungi neque cum ἐκπέμψειν recte potest. Erratum in καί, etiam.

Ibd. 61: καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ἄς ἐκκληρώθη. Addunt εἰς (εἰς ἄς); sed non plures unusquisque sortitus erat provincias. Scrib.: ἕκαστος, ὡς ἐκκληρώθη, ut sorte ceciderat.¹⁾

Ibd. 77: ἀπωσαμένους δὲ (Πομπηϊόν) καὶ Πομπηϊῶν τῆς ἐκβολῆς ὑπαιτίους εἶσεσθαι καὶ Καίσαρι τῆς διώξεως. Caesar reprehensurus non erat, quod Pompeium persecuti essent. Codices διώσεως. Scribendum: διείσεως, quod dimisissent et evadere sissent. Ea est δεισις, etiam Artax. c. 3 eodem significato dicta. Verbum δειναί de captivo liberando ponitur Demetr. c. 39 et 50.

Compar. Ages. et Pomp. c. 2 scrib.: Τίθεμαι δὲ κα-

¹⁾ Cap. 75 in loco de Cratippo et providentia in eandem incidi emendationem et facilem et certam, quam postea vidi ab Emperio occupatam, sed a Sintenisio 1859 non commemoratam: ἐπεὶ τὸ μὲν εἶσεσθαι τὸν Πομπηϊόν ἦν ὑπὲρ τῆς προνοίας, τὸ δ' ἀποφαινεσθαι, ἀποφαίνεσθαι μὲν, ὅτι τοῖς πράγμασις ἤδη μοναρχίας ἴδιαι διὰ τὴν κακοπολιτείαν, εἶσεσθαι δὲ: Πῶς, ὡς Πομπηϊεῖ, κ. τ. λ. Licebat enim pro providentia (ad eam defendendam) partim Pompeium interrogare, partim pronuntiare (directo sententiam ponere), pronuntiare, res iam unius imperio egere . . . , interrogare autem: Quomodo, Pompei, cet. C. 76 extr. recte Schaeferus: καὶ μὴ πάθη, δόξαί γε παθεῖν δεινόν.

κείνο ἀμίμητον (ν. τὸ ἀμίμητον) ἔργον εἰς πολιτικὴν ἀρετὴν τοῦ Ἀγγοιλᾶου.

Alexand. c. 1: ἡ μάχαι μυριόνηκροι καὶ παρατάξεις αἱ μάλιστα καὶ πολιορκίαι πόλεων. Prævus articulus nec superlativus aptus ad μυριόνηκροι. Latet unum adiectivum, sine dubio: καὶ παρατάξεις ἀείμνηστοι.

Ibd. 21: καλῆς καὶ γενναίας καὶ τὸ κάλλος ἄψυθοι γυναικός. Delent editores καὶ τὸ κάλλος, probabili origine non monstrata. Scr.: καὶ γενναίας κατὰ τὸ κάλλος, cuius genus pulcritudinem æquaret.

Ibd. 26: ὄρνιθες . . . πλήθει τε ἄπειροι καὶ κατὰ γένος παντοδαποὶ καὶ μεγάλοι ἐπὶ τὸν τόπον καταίροντες. Recte Emperius non tulit μεγάλοι, sed ex μεγεθος nasci ea vox non potuit. Usus erat Plutarchus rariore adiectivo, quod apud Hesychium exstat proba forma factum: παντοδαποὶ καὶ μίγδαλοι. Hesychius ἀναμίμνηστοι interpretatur.

Eodem cap. extr.: καὶ τὸ θυμοειδὲς ἄχρι τῶν πραγμάτων ὑπέξεφερε τὴν φιλονεικίαν ἀήτητον. Scribendum: ἄχρι τῶν φρυαγμάτων, usque ad superbos et feros furiores. (Æmil. Paul. c. 27: τὸ κενὸν φρύαγμα τοῦτο.)

Ibd. 30: οὔτε . . . ἐνίδει τῶν πρόοθεν ἀγαθῶν καὶ καλῶν ἢ τὸ σὸν ὄραν φῶς. Ferri fortasse poterat οὐδὲν (hoc est οὐδὲν ἄλλο) ἢ. Opinor scribendum: ἢ [ὄσον μὴ] τὸ οὐκ ὄραν φῶς. Error ex litteris οσον bis positus.

Ibd. 33: ἀλλ' ὡς ἀνέχων τοῦ φονεῖν καὶ σκότους ὄντος ἀνάκλησιν ἐσήμανεν. Qui ἀνάκλησιν σημαίνει, eum supervacaneum est dicere hoc facere tanquam desistentem a cæde; neque usu defenditur ἀνέχειν τινός. Videtur fuisse: ὡς ἄδην ἔχων τοῦ φ. (de ficta causa; nam veram Parmenionis segnitia ortam occultabat). (De c. 58 dictum est p. 67 not.)

Ibd. 60: θάτερον δὲ συμβῆναι. Videtur dici debuisse, utrum ex duobus acciderit; sed res declarat, utrumque

evenisse, ut primum equitatum hostium, deinde, consecutis suis peditibus, phalangem vinceret, id est: *ἐκάτερον δὲ οὐμβῆναι*.

Ibd. 67: *φιάλαις καὶ ἄντοις . . . οἱ στρατιῶται βαπτίζοντες ἐκ πίθων μεγάλων*. Hauriendi, quæ requiritur, significatio in *βαπτίζω* nova est; usitatum *κναθίζοντες ἐκ πίθων μεγ.*

Ibd. 70: *κοινὸν δὲ τῶν ἤδη προγεγαμηκότων Μακεδόνων γάμον καλὸν ἐστιάσας . . . τὰ τ' ἄλλα θαυμασιῶς ἐλαμπρύνετο κ. τ. λ.* Communis (*κοινός*) erat etiam recentium maritorum *γάμος*, hic *καινός*. Eam significationem Coraes cum requiri videret, efficere volebat *καλόν*, quod sane ineptum est, in *ἄλλον* mutato; sed in eo aliud latet; nam aoristus participii *ἐστιάσας* nec per se admodum aptus est nec post præcedentia præsentis temporis participia *ἐπιτελῶν*, *λαμβάνων*, *διανέμων* ferri potest. Scripserat, opinor, Plutarchus: *καινὸν δὲ τῶν ἤδη προγεγαμηκότων γάμον καλῶν*. Ad id adscriptam *ἐστιάσας*. Et convivæ *εἰς γάμον καλοῦνται* et *γάμος* ipse, cæstus nuptialis, *καλεῖται*.

Ibd. 74: *Τὸ δὲ ὅλον οὕτω φαοὶ δεινὸν ἐνδύναι καὶ δευσομοιὸν ἐγγενίῃσθαι τῇ ψυχῇ τοῦ Κασάνδρου τὸ δέος*. Inepte adiectivis diiunctis suum cuique verbum additur quasi proprie aptum. Tollendum *ἐγγενίῃσθαι*, adscriptum ad *ἐνδύναι*.¹⁾

Ibd. 75: *δεινὴ δ' αἰθρὶς ἢ δεισιδαιμονία, δίκην ὕδατος αἰεὶ πρὸς τὸ ταπεινούμενον καὶ ἀναπληροῦν ἀβελτερίας καὶ φόβου τὸν Ἀλέξανδρον γενόμενον*. Scribendum: *πρὸς τὸ ταπεινὸν ἰεμένη-ώς καὶ ἀνα-*

¹⁾ Eodem cap. paulo ante correxeram ipse: *Ταῦτ' ἐκείνα, ἔφη, σοφίσματα τῶν Ἀριστοτέλους εἰς ἐκάτερον τὸν λόγον· οἱ μὲν ἄνθρωποι μὲν οὖν, ἄν καὶ μικρὸν κ. τ. λ. (pro οἰμωξομένοιαν, ἄν), cum vidi in x, hoc est, a Mureto sic locum emendatum esse. Cas-sandro Alexander minatur.*

πληροῖν ἀβ. κ. φ. τ. Ἀλ. γ. (eum, qui Alexander fuisset). Sequitur: Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ χρησιμῶν γε τῶν περὶ Ἡφαιστῖανος ἐκ θεοῦ κοιμοθέντων κ. τ. λ. Ineptum γέ, pravus articulus, cum nihil de his oraculis dictum significatumve sit; scrib.: χρησιμῶν νέων περὶ Ἡφ.

Ibd. 77: ὕδωρ ψυχρὸν καὶ παγετώδες ἀπὸ πέτρας τινὸς ἐν Νωνάκριδι οὐσας, ἣν ὡσπερ δρόσον λεπτήν ἀναλαμβάνοντες εἰς ὄνου χηλὴν ἀποτίθενται. Relativum femiini generis neque ad πέτραν referri potest neque, interposito ὡσπερ comparationis indice, pro ὄ ad δρόσον attractione adiunctum putari. Itaque, nisi alia latent, scribendum ἦς.

Cæsar. c. 5: ὡς ἡμερον ἄνδρα καὶ περίμεστον ἦθος. Neque usitatum περίμεστος neque, quod caput est, ἦθος sine adiectivo in bonam partem cum laude humanitatis dicitur. Scr.: καὶ πρᾶον μεστὸν ἦθος.

Ibd. 20 (de Nerviiis): εἰς συμμιγείς δρυμοὺς καταπηκμένοι. Nonne: συνεχεῖς δρυμοὺς, continuas silvas?

Ibd. 46: Ταῦτά φησι Πολλίων Ἀσίνιος τὰ ῥήματα Ῥωμαῖοι μὲν ἀναφθίγξασθαι τὸν Καίσαρα παρὰ τὸν τότε καιρὸν, Ἑλληνιοὶ δ' ἐπ' αὐτοῦ γεγράφθαι. Primum scribendum ἕφ' αὐτοῦ. Sed cur, quæso, Pollio, quem omnes sciunt Latine scripsisse, verba a Cæsare Latine prolata Græce ipse extulit? Permutarunt locum adverbia: Ἑλληνιοὶ μὲν ἀναφθίγξασθαι. . . Ῥωμαῖοι δὲ ἕφ' αὐτοῦ γεγράφθαι. Hoc ipsum annotaverat Asinius Pollio, Cæsarem tum, ut interdum alias, cum familiaribus Græce locutum. Suetonius in vita D. Iulii c. 30 hæc ipsa verba a Pollione Latine transcribit; c. 82 Græce notissimum illud ponit: καὶ σὺ, τίκνον. Cfr. de Casca hic c. 66, de Bruto Brut. c. 40, de Volumnio ibd. c. 52. Similes errores notabo ad Demetr. c. 20.

Phocion. c. 5 scribendum: Ὁμοῖος (v. ὁμοίως) δὲ πως τοῦ Φωκίωνος καὶ ὁ λόγος ἦν, ἐπὶ χραιστοῖς ἐνθυμήμασι (v. ἐντυχήμασι) καὶ διανοήμασι σωτηρίοις

(ν. σωτήριος) προστακτικὴν τινα καὶ αὐτογράφην καὶ ἀνῆδυντον ἔχων βραχυλογίαν. *Ridicula* χρηστά εὐτυχήματα, in oratione praesertim.¹⁾

Ibd. 8: καὶ μόνον ἢ μᾶλλον ταῖς βουλήσεσιν αὐτοῦ . . . ἀντιτασσόμενον. *Scrib.*: μόνον ἢ μᾶλλον τῶν ἄλλων ταῖς β. *Causa erroris manifesta est.*²⁾

Ibd. 26: ἀπειθεία πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἐπιεικείς καὶ νέους ὄντας. *Mira inobedientiae causa ἐπιεικεία imperantis.* *Fuitne: ἐπιεικῶς νέους ὄντας, ut καὶ additum putetur, quemadmodum paulo infra pro: γράφει ψήφισμα καὶ πῖμπει* *Coraes restituit: γράφει ψήφισμα πῖμπειν?*

Ibd. 28 scribendum est: νῦν δὲ τοῖς αὐτοῖς ἱεροῖς τὰ δυοχερίωτατά πάθη τῆς Ἑλλάδος ἐπισκοτεῖν (pro ἐπισκοπεῖν), sublato τοὺς θεούς, quod corrupto verbo additum est neque structura neque sententia recta.

Cat. Min. c. 24: Τοῦ δὲ Κάτωνος . . . διαβάλλοντος, εἶναι τινὰς τοὺς κινουμένους κ. τ. λ. *Scrib.*: τοὺς κοινουμένους, qui cum coniuratis consilia communicarent. (Idem error in c. 25 in cod. P est.)

Ibd. 25: κοινουμένους δὲ τὰς διαδοχὰς ἀξίοις ἀνδράσι τὴν τ' ἀρετὴν ἀφθονον ποιεῖν . . . καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν πρὸς αὐτὴν ἀνακραννῦναι ταῖς οἰκειότησιν. De hominibus debebat κοινουμένας dici, nec apparet, qui significantur. *Scrib.*: κοινουμένας δὲ τὰς διαδοχὰς. *Prolem cum dignis communicatam haec effecturam Hortensius dicit.*

Ibd. 30: (γάμος,) ὃς τὴν Πομπηίου δύναμιν καὶ

¹⁾ Cap. 2 satis certum videtur Plutarchum non dixisse solem περιελιττομένην ἔλικα ποιεῖν. Sed quid lateat, nescio, nisi καὶ περιελιττομένην ad ὑγρὰν καὶ εὐκαμπῆ declarandum adscriptum est.

²⁾ Cap. 9 recte Bekkerus e codd. σώθητε, imperativo modo; iubet, non optat Phocion (*laet euch erst retten*). Cap. 10 ante mod. (ᾧστε θαυμάζειν) excidit aliquid (δει?).

Καίσαρος εἰς ταῦτό συννεγκῶν ὀλίγου τὰ μὲν Ῥωμαίων ἀνείρεψε πράγματα, τὴν δὲ πολιτείαν ἀνείλεν. Non prope hoc factum esse, sed plane, omnes sciunt et proximis verbis Plutarchus significat: ὧν οὐδὲν ἂν ἴσως συνέπεισεν, εἰ μὴ κ. τ. λ. Scrib.: δι' ὀλίγου, brevis.

Ibd. 41: *πρῶτος μὲν ὁ προφαίνων ἐπιστάς τῷ Δομιτίῳ πληγεῖς καὶ πεισὼν ἀπέθανε.* Nihil est ἐπιστάς . . . πληγεῖς. Scrib.: ὁ προφαίνων παῖς Δομιτίῳ. *Servum praelucentem* Suetonius appellat Aug. c. 29.

Ibd. 73: *φύσας μιμῆσθαι Κάτωνα.* Codices μιμῆσασθαι. Scrib.: μιμῆεσθαι, quod sententia requirit.

Agid. c. 15: βέλτιον ἤγειτο . . . παρελθεῖν τοὺς πολεμίους ἢ μάχῃ διακινδυνεύσαι περὶ τῶν ὄλων. Durissime coniunguntur infinitivi diversorum subiectorum. Num: *παρελθεῖν εἶν?*

Ibd. 21 scrib.: *μεμφθεῖς δὲ ὑπὸ τῶν φίλων δικαιότερον ἂν ἢ τῶν ἐχθρῶν.* V. omittitur ἂν. Est *μεμφθεῖς ἂν.* De ἂν post *ον* omisso dixi ad Plat. Charmid. p. 156 B.

Cleomen. c. 2 scribendum: καρτερίας καὶ ἰσότητος οὐδ' ἀσφαλῆς ἦν, οὐ τί γε τῶν περὶ Ἄγειν ἀπολωλέτων μνημονεύειν, nedum. Vulgo: ἦν τούτων τῶν. De οὐ τί γε vid. Lucian. de merc. cond. c. 17, quom. hist. conscrib. c. 29, *μή τί γε* Plutarch. Arat. c. 52. (De c. 7 dictum est p. 151.)

Ibd. 8: *Θηρουκίων δὲ καὶ Φοῖβις καὶ δύο τῶν συντρόφων τοῦ Κλεομένους. οὓς μόθακας καλοῦσιν.* Tollendum alterum *καί*, ut sit: *Φοῖβις, δύο τῶν κ. τ. λ.*

Ibd. 12: *τὴν ἐπιθυμίαν καὶ προθυμίαν τοῦ στρατεύματος ἐπιδειξαι τοῖς πολεμίοις.* Scrib.: *τὴν εὐθυμίαν καὶ προθυμίαν.*

Ibd. 26 scribendum: *Τὸ γὰρ . . . ὁμοῦ τῇ Μακεδόνων δυνάμει καὶ Πελοποννησίοις ἅπασι καὶ χορηγία βασιλικῇ παλεμῆν, μὴ μόνον . . . διαφυλάττοντα . . .*

οὐ τῆς τυχούσης ἐδόκει δεινότητος εἶναι, sublato καί, quod post πολεμειν interponitur.

Ibd. 34: Σωσίβιος μένοντα μὲν τὸν Κλεομένη παρὰ γνώμην ἤγειτο δυσμεταχειρίστον εἶναι καὶ φοβερὸν, ἀφεθίεντα δὲ τολμηρὸν, ἄνδρα καὶ μεγαλοπράγμονα κ. τ. λ. Excidit, quod contrarium referebatur illis δυσμεταχειρίστον καὶ φοβερὸν. Nam τολμηρὸν huc non pertinet, sed causam timoris continet. Scripserat Plutarchus: ἀφεθίεντα δὲ φοβερώτερον, τολμηρὸν ἄνδρα καὶ μεγαλοπράγμονα, aut similiter.

C. Gracch. c. 2: μόνος δὲ τῶν στρατευσάμενων πλήρης τὸ βαλάντιον εἰσενηνοχῶς κενὸν ἐξενηνοχέται. Hoc rapacitatis indicium videri potest, Gracchus abstinentiae proferre volebat. Scrib.: ἐξενηνοχῶς . . . εἰσενηνοχέται. Exstant ipsa C. Gracchi verba apud Gellium XV, 12: zonas, quas plenas argenti extuli, eas ex provincia inanes rettuli.

Ibd. 6: τοὺς φοβερὸν αὐτὸν ἢ φορτικὸν ὅλως ἢ βίαιον ἀποκαλοῦντας. Prave inter morum vitia ponitur φοβερὸν. Videtur fuisse: σοβαρόν.

Compar. Cleom. et Gracch. c. 2 scribendum: ὦν τοῦτοις μὲν ὁ Λυκούργος, ἐκείνῳ δὲ (h. e. Λυκούργῳ, pro ἐκείνοις δι) ὁ Πύθιος βεβαιωτής.

Demosthen. c. 2: ἀλλ' οἷοίσι πλείων τε σχολή καὶ τὰ τῆς ὄρας ἔτι πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιχωρεῖ φιλοτιμίας. Ubique ἐπιχωρεῖν hoc significatu concedendi et permittendi accusativum habet, ut Alex. c. 45, de def. orac. c. 22; longe aliud est ἐπιχωρεῖν πρὸς τι (τινά), accedere. Πρὸς ex versu altero superiore (ἢ δὲ πρὸς τοῦτο μελέτη) repetitum est.

(De c. 28 dictum est p. 154.)

Cicer. — de c. 4 dictum est p. 38 — c. 6: Οὐ μὲν ἀλλὰ τό γε χαιρείν ἐπαινοίμενον διαφερόντως . . . ἄχρι παντός αὐτῷ παρέμεινε καὶ πολλοὺς πολλάκις τῶν ὀρθῶν ἐξετάραξε (sic recte Reiskius pro ἐπετάραξε) λο-

γισμῶν. Si verum est πολλούς (— nam Reiskius deleri volebat —). scribi debet: *παρέμεινεν*, ὃ καὶ κ. τ. λ.

Ibd. 29 med. (θεραπεινίδας παρείχεν, ὡς συγγένοιτο) excidisse videtur *μαρτυρούσας* aut aliquid simile.

Ibd 33: τὸν Κλώδιον εἰς δίκην ἀπάγειν βραίων (codd. βραίως). Scr.: *ἰπάγειν*.

Ibd. 36: δειπνων δὲ τοὺς ἐπαρχικοὺς ἀνῆκεν. Scrib.: *ἀφῆκεν*.

Ibd. 45: Ὁμολόγει δὲ Καῖσαρ αὐτὸς, ὡς . . . χηρόσαιτο τῇ Κικέρωνος φιλαρχίᾳ. Non tum Octavianus, sed postea id confessus est, (quo pertinet etiam *χηρόσαιτο*, se usum esse). Scrib.: *Ὁμολογεῖ*, in commentariis editis; cfr. compar. Demosth. et Cic. c. 3: ὡς αὐτὸς ὁ Καῖσαρ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν εἶρηκεν. De optativo vid. lib. V, 3 init. not.

Ibd. 47: παλίντροπα βουλευήματα τῆς γνώμης. Aut τῆς γνώμης abesse debet aut aliud substantivum pro βουλευήματα poni: *νεύματα*.

Demetr. c. 5: πορθεῖν Συρίαν καὶ τὰς πόλεις ἀπάγειν καὶ βιάζεσθαι. Ineptum ἀπάγειν. Scr.: *ἀπάγγειν*, extorquendo *vezare*.

Ibd. 12: Τῇ δ' ἡμέρᾳ, ἣ τὰ τῶν Διονυσίων ἐγίνετο. Non uno die fiebant τὰ τ. Δ. Num: *ἐκινεῖτο*, de primo die?

Ibd. 20: ὥστε μὴ μόνον γνώμης καὶ περιουσίας, ἀλλὰ καὶ χειρὸς ἄξια φαίνεσθαι βασιλικῆς. Multo rector sententia sit, si scribas: *μὴ μόνον χειρὸς καὶ περιουσίας, ἀλλὰ καὶ γνώμης ἄξια φ. βασ.* Nam in ceteris regibus manuum artificia Plutarchus commemoravit, nihil γνώμης βασιλικῆς habentia, et cum artificio cohæret *περιουσία*. In Agid. c. 5 in codicibus *ἀσχολίαν* et *ἀνελευθερίαν* locum permutarunt; tertium exemplum in Cæs. c. 46 notavi; quartum in compar. Dem. et Anton. c. 5 notabo.

Ibd. 21 (postquam de duobus thoracibus dixit): *Τοῦτον αὐτὸς ἐφόρει, τὸν δ' ἕτερον Ἀλκιμος ὁ Ἡπειρώτης*. Atqui neutrum Plutarchus separatim com-

moravit, quo referri possit τοῦτον. Scrib.: *Τούτων αὐτὸς ἰφώραί τὸν ἑτερον, τὸν δ' ἑτερον Ἀλκιμος.*

Ibd. 22: *Καὶ φησὶν ὁ Ἀπελλῆς οὕτως ἐκπλαγῆναι θεασάμενος κ. τ. λ.* Narraveratne Apelles (φησὶν) in libro aliquo, non quid sensisset, sed in quæ verba erupisset? Ceteri neque scripta ulla Apellis significant et hoc ipsum tanquam ab aliis de eo traditum narrant (Ælian. v. h. XII, 41, Plinius h. n. XXXV. 79, 80). Tollendum φησὶν, oratioque sic interpungenda: *ἐπιτὰ γὰρ ἔτεοι συντελέσαι λέγεται τὴν γραφὴν ὁ Πρωτογένης, καὶ ὁ Ἀπελλῆς οὕτως ἐκπλαγῆναι κ. τ. λ.*

Ibd. 25: *Σικωνίους δὲ φήσας παρὰ τὴν πόλιν οἰκεῖν τὴν πόλιν ἐπεισεν, οὐ νῦν οἰκοῦσι, μετοικίσασθαι.* Lusum, quo Demetrius incommodum urbis situm significabat, ab instrumento ductum suspicor, quod apud Lucianum (Lexiph. 4) ἡ πόλος appellatur, ad solis situm indicandum pertinenti, ut παρὰ τὴν πόλον intellegatur, non apte ad solem et cæli regionem.

Ibd. 36: *Φυλάττεσθαι γὰρ ὀκνῶν, ὡς μὴ κάκεινον ἀντιφυλάττεσθαι διδάξῃ, παθῶν ἐφθασε, θρᾶν μέλλοντος αὐτοῦ, μὴ διαφυγεῖν ἐκείνον ὃ ἐμυχανᾶτο.* Scrib.: *παθῶν ἐφθασε, θρᾶν μέλλων αὐτὸς τοῦ μὴ διαφυγεῖν ἐκείνον, ὃ ἐμυχανᾶτο.* Ipse θρᾶν ἤμελλε, non quod a scelere abhorreret, sed verens, ne alter cavendo vitaret scelus, quod meditabatur. (Τοῦ μὴ sic Plutarchus Arat. c. 31 et, ut videor meminisse, alibi.)

Ibd. 39: *ἔδοξεν ἠπίως κεχρηθῆναι καὶ μάλιστα διὰ Πίσιν· ἐλὼν γὰρ αὐτὸν οὐδὲν κακὸν ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ κ. τ. λ.* Scrib.: *καὶ μάλιστα Πίσιδι.*

Ibd. 50 extr. scribendum, sublata interpolatione: *καὶ παρ' αὐτοῦ τινες ὁμῶς ἐπεφοίτων τοῦ Σελείκου κομίζοντες ἐπεικεις λόγους.* Vulgo: *ἐπιφοιτῶντες ἀπὸ τοῦ Σελείκου ἤκον.* Non attenderat, qui interpolavit, παρ' αὐτοῦ . . . τοῦ Σελείκου cohærere. Nomen Seleuci nullo pacto abesse potest.

Anton. c. 86: οὕτω γὰρ τὴν Κλεοπάτραν κελεύσαι, μηδὲ αὐτῆς ἐπισταμένης τῷ σώματι προσπεσεῖν τὸ θύριον. Nondum agitur de serpente corpus petenti neque ea Cleopatram nesciam momordit, sed brachium præbentem ipsam, ut statim dicitur. Tollendum τῷ σώματι, ut hæc sit sententia: Sic enim Cleopatram iussisse, ut se quoque inscia afferretur bestia. (Nolebat ante scire, quando et quomodo ventura esset.)

Compar. Dem. et Ant. c. 5: Δημήτριον δὲ πολλοὶ λέγονσι ψευδεῖς αἰτίας, ἐφ' οἷς ἔδρασε, πλασάμενον κατηγορεῖν ἀδικηθέντα, οὐκ ἀδικήσαντα ἀμύνεσθαι. Si ψευδεῖς αἰτίας ipse fingebat, quomodo ἀδικηθεῖς accusabat? Neque ἀμύνεσθαι dici potest, qui ipse ἀδικεῖ. Debebat etiam esse ἀδικούντα. Hic quoque certa transpositione utendum: κατηγορεῖν ἀδικήσαντα, οὐκ ἀδικηθέντα ἀμύνεσθαι. Vid. ad Demetr. c. 20.

Dion. c. 2: δαίμονα πονηρὸν ἐν αὐτοῖς εἶναι δεισιδαιμονίαν ἔχοντας. Tollunt εἶναι, Corae præeunte. Scrib.: δαίμονα πονηρὸν ἐν αὐτοῖς ἓνα δεισιδαιμονίαν ἔχοντας (unum, ex quo nascantur multi illi, quos apparere putant).

Eodem cap. paulo post: οὐκ οἶδα, μὴ . . . τὸν ἀτοπώτατον ἀναγκασθῶμεν ἀποδέχεσθαι λόγον. Scrib.: δέδοικα, μὴ.

Ibd. 10: τῷ μὲν σώματι περιττῶς ἀμπεχόμενον καὶ τῇ περὶ τὴν οἴκησιν ἀβρότῃ καὶ κατασκευῇ λαμπρυνόμενον, ὁμιλία δὲ κ. τ. λ. Non dicitur Græce ἀμπεχόμεναι περιττῶς τῷ σώματι de corpore eleganter vestito; (animus τῷ σώματι ἀμπίχεσθαι dici potest). Scribendum: τῷ μὲν σώματι . . . ἀμπεχομένῳ, ut hoc quoque ad λαμπρυνόμενον pertineat. (Vitium sensit etiam Sintenisius.)

Ibd. 31 (de epistola Dionysii ad Dionem): καὶ τὸ μάλιστα κινήσαν αὐτὸν, ἀξιούντος μὴ καθαιρεῖν, ἀλλὰ παραλαμβάνειν τὴν τυραννίδα. Movitne hoc Dionem?

Prorsus contraria narrat Plutarchus. Scrib.: *κινῆσον*, quod maxime (Dionysii sententia) moturum eum erat.

Ibd. 33: *διατηρεῖν ἐδόκει τὸν πόλεμον, ὡς μᾶλλον ἄρχοι*. Scrib.: *διατρίβειν* de bello ducendo, quod Polybius *τρίβειν τὸν πόλεμον* dixit. *Διατρίβειν τὸν χρόνον* est Arat. c. 47, Anton. c. 62.

Brut. 1: *οὐδὲν γὰρ ἐκείνω (τῷ τοῦς Ταρκυνίους ἐκβαλόντι Βρούτῳ) λειψθῆναι γένος ἀνελόντι τοῦς υἱούς, ἀλλὰ δημότην τοῦτον οἰκονόμου υἱὸν ὄντα Βρούτου, ἄρτι καὶ πρώτῳ εἰς ἄρχοντα προελθεῖν*. Codices *μετελθεῖν*. Sed quis est ille *δημότης*, qui nuper ad honores pervenerit? Nam de tota domo agitur. Et quis est ille *οἰκονόμος*? quo nomine nullum apud Romanos genus hominum liberorum significatur. Scrib. primum certissima emendatione: *δημότην τοῦτον οἶκον*, deinde reliqua facile sequuntur: *ὁμώνυμον ὄντα Βρούτου, ἄρτι καὶ πρώτῳ εἰς ἄρχοντα εἰς μετελθεῖν*.

Ibd. 4: *οὐ μόνον τὸν ἄλλον χρόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς μεγάλης μάχης*. Nihil hoc infinitum. Codices: *πρὸ τῆς ἄλλης μεγάλης μάχης*. Scripserat Plutarchus: *πρὸ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ μεγάλης μάχης*.

Ibd. 14: *ἔργον μεγάλου προχθέντος εὐθύς ἀντιλαμβανομένους τῆς ἐλευθερίας*. Sperabant hoc facturos. Scrib.: *εὐθύς ἂν ἀντιλαμβανομένους*

Ibd. 18: *περιέποντες ἐν μίῳ*. Ipsum additum *ἐν μίῳ* postulat *περιέχοντες*. *Περιέπειν τινά* etiam apud Plutarchum quid sit, apparet e Pyrrh. c. 19 (*περιέπων καὶ θεραπεύων*), Alcib. c. 4.

Ibd. 29: *Κάοσιον δὲ τοῦτον . . . παντός μᾶλλον πολεμῖν . . . ἀπὸ τινος δυναστείας κατασκευαζόμενον*. Scribendum: *Κάοσιόν τ' αὐτόν*.

Ibd. 30: *ἂ οὐ φειδόμενος διαφυλάττεις καὶ φθόνῳ συνάγεις*. Non invidia, sed cum invidia, invidiam subiens: *καὶ οὐν φθόνῳ*.

Ibd. 40: *προὔκειτο μὲν τῷ Βρούτου χάρις καὶ*

τῷ Κασοίου σύμβολον ἀγῶνος φοιηκοῦς χιτών. Ne minem correxisse: προῦκειται μὲν ἐν τῷ Βροῦτου χάρακι!

Ibd. 45: τῶν δὲ ἐλευθέρων τοὺς μὲν ἀπίλυε . . . ὡς δὲ τοὺς φίλους ἑώρα ἀδιαλλάκτως ἔχοντας, ἀποκρύπτων καὶ συνεκπίμπων ἔσωζεν. Ne hic quidem quisquam scripsit: (τοῖς μὲν . . .) οἷς δὲ τοὺς φίλους.

Artaxerx. c. 6 extr.: ὡς ἐπράχθη διγγοῦμενος, οἷα πάσχει πολλάκις ὁ λόγος αὐτοῦ, πρὸς τὸ ξενθῶδες καὶ δραματικὸν ἐκτρεπόμενος τῆς ἀληθείας. Scrib.: διγγοῦμενος, οὐχ, οἷα πάσχει π. ὁ λ. αὐ., . . . ἐκτρεπόμενος.

Ibd. 8 med.: χώραν καὶ τάξιν, οὐκ ἀφ' ἧς σώσει τὸν ἡγεμόνα . . . , ἀλλ' ἐν τινι θέμενος ἐαυτὸν ἀσφαλῶς μαχεῖται καθ' ἡσυχίαν. Scrib.: οὐκ ἀφ' ἧς . . . ἀλλ' ἐν ἡτινι, sed etiam: σώσει . . . μαχεῖται.

Ibd. 30: Ἀριάσπης οὐ διὰ τὸ πρεσβύτερος εἶναι τοῦ Ὠχου, πρῶτος δὲ καὶ ἀπλοῦς καὶ φιλόανθρωπος ἡξιοῦτο βασιλείειν. Necessario apud Persas multum valebat maior ætas; deinde in altera sententia dicendum erat necessario: ἀλλὰ διὰ τὸ πρῶτος. Tollendum οὐ, quod qui addidit, δὲ prave adversativo sensu ceperat, non continuandi.

Arat. c. 3: καίτοι γεγονίνα κομψότερος εἶπειν ἢ δοκεῖ τισιν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων κρίνουσιν. Sic codd. Non adiectivum mutandum erat, sed infinitivus vitiosus: καίτοι γέγονε κομψότερος. (De c. 6 dictum est p. 127, de c. 16 p. 150.)¹⁾

Ibd. 18. Corruptum est, quod militibus pecuniam regiam furatis a conscio dicitur: *Εἶτα διὰ μικρὸν οὔτω*

¹⁾ Quam supra p. 127 significavi me in c. 6 propositurum emendationem, eam video occupatam a Sintenisio in præf. edit. minoris vol. V, nisi quod δὲ addendum est: *ἑκαστος ἔξ, ὀλίγοι δὲ δίκαια παρέσχον.*

χοροῖον ἀνασπᾶτε τὰς βασιλικὰς πράξεις. Verum erit: γάζας. Ἀνασπᾶν est effringere.

Ibd. 32 extr.: καὶ Τιμίονθης ὁ ζωγράφος ἐπιποιεῖ ἐμφαντικῶς τῇ διαθίσει τὴν μάχην ἔχουσαν. Nihil est μάχη τῇ διαθίσει ἐμφαντικῶς ἔχουσα. Excidisse videtur γραφὴν (πίνακα) post ζωγράφος.

Ibd. 34: Πᾶσαν δ' Ἀθηναῖοι κουφόγητα κολακείας τῆς πρὸς Μακεδόνας ὑπερβάλλοντες ἰοιτερνηγόησαν. Scrib.: κολακεία τῇ πρὸς Μακ. Vid. p. 67 n. et ad Thucyd. II, 83.

Ibd. 38: Ἐδόκει δὲ ἡ μὲν πρὸς τοὺς ὄχλους ὄργη πρόφασις εἶναι λεγομένη τῆς ἐξωμοσίας ἀπίθατος, αἰτία δ' ἀληθὴς τὰ περισσῶσι τοὺς Ἀχαιοὺς. Scrib.: λεγομένη . . . πιθανῶς, speciosus praetextus. Infra cap. medio ex: ἤξιον (ἀντὶ τοῦ πρώτου Μακεδόνων ἡγεμόνα ποιεῖσθαι τοὺς . . . τιθεμένους) faciendum erat: ἤξιον ἂν (ἀντὶ), aequum censerem.

Ibd. 43: οἷς κατενόησε τὴν φύσιν τοῦ ἀνδρὸς μηδὲν ἀργὸν εἰς φιλίαν βασιλικὴν οὖσαν οὐ μόνον Ἀχαιῶν, ἀλλὰ καὶ Μακεδόνων, πάντα χροόμενος ἐκεῖνον διετίλει. Scribendum: μηδενοῦς δευτέραν εἰς φιλίαν. Transiliit oculus a δειν ad δευ. Id erroris initium.

Ibd. 45: ἀλλ' ἐν ἀνάγκαις γλυκὴ γίνεται καὶ οὐ κληρόν κατὰ Σιμωνίδην. Nec sententia nec oratio expediti potest. Scrib.: καὶ τὸ σκληρόν.

Galb. c. 7: Ἀλλὰ καὶ δυοῖν ἡμέραις ὁ Τίτος πολλὰ τῶν ἀπὸ στρατοπέδου μεθ' εἰρήων ἀφίκετο τὰ δόξατα τῇ συγκλήτῳ . . . ἀπαγγίλων. Sic (aut οὐ τίτος) codices. Male editores huc intulerunt T. Vinium (Οὐίνιος Τίτος), qui legatus Galbæ in Hispania fuit, non nuntium Roma eo attulit. Scribendum: καὶ ἐν δυοῖν ἡμέραις (Coraes: καὶ δυοῖν ἡμέραις ἕστερον) Τίτος Πολλίων (etsi ipsa nominis forma potuit paulo alia esse). Restat illud τῶν ἀπὸ στρατοπέδου μεθ' εἰρήων, pro quo scribendum videtur: τῶν ἀπὸ στρατοπέδου περοφόρων.

Sic enim Plutarchus (Othon. c. 4) et Hesychius (πιτροφόροι, nam Photius obscure et confuse) appellant, quos Latini *speculatores*, militum genus et ad alia et ad nuntios ce-
lenter perferendos institutum, de quo post Lipsium ad Tac.
hist. I, 24 et alios testimonia collecta sunt in libro, qui
inscribitur *Real-Encyclopädie der Alterthumswissenschaft*
VI, 1 p. 1364. Addit autem Plutarchus τῶν ἀπὸ στρα-
τοπέδου (e pratorio), ut nomine non valde usitato nec
aperte rem indicante militares homines a se significari
ostendat. Nam aliis quoque nominibus Græci et ipse
Plutarchus (c. 24) utuntur.

Ibd. 19: Τοικῦτα δὲ γέγρα καὶ τῶν ὑπὸ Τιγελλίνῳ
ταγματίων ἰβριζόντων. Nullæ erant Tigellini, Romæ vix
morti a Galba erepti (Tacit. hist. I, 72), legiones, nec de
iis litteræ e provinciis a procuratoribus (τῶν ἐπιτρόπων)
mittebantur, sed de cæptis Germanici exercitus turbis.
Scriptum fuit: ὑπὸ Οὐτιελλίῳ.

Othon. c. 5: ἔβριθε δὲ καὶ κέρπεθ ἐπιμνήχειν ἐβου-
λοντο προσποιήσασθαι τὰς λειτουργίας ὡς κρείττονες
ἀπιξιόντες, οὐχ ὡς ἀδύνατοι γίγινε. Tollendum προσ-
ποιήσασθαι, quod prorsus orationem turbat, ad ἐπιμ-
νήχειν adscriptum: superbia et gloriando segnitiam obtegere
volebant.

Ibd. 6: σήμερις καὶ ἄρχονσι Ῥωμαϊκοῖς διαλεγό-
μενος. Scribendum: δῆμοις καὶ ἄρχονσι. Populos muni-
cipiorum et coloniarum scriptor significat.¹⁾

¹⁾ Cap. 10 (ἄσπερσι τε σώγια τῆς δυνάμεως ἀπέκοψι) emendaveram
τε στόμα (Polyb. X, 12, 7); propius et magis ad Plutarchi
usum Dohner στόμωμα (Tit. Flamin. c. 2 et 3, de fort. Rom.
e 13, Diod. Sic. XIX, 30), nisi quod τε tollendum non erat

Liber V.

Cap. I.

Plutarchi scripta varia (moralia).

Plutarchi scripta varii generis, quæ moralium nomine comprehendi solent, pleraque propter multiplicem antiquitatis memoriam legi alia aliis temporibus nec eadem diligentia, quædam satis studiose, maxime quæ ad Stoicorum Epicureorumque decreta pertinent, alia festinantius, animo interdum molestis curis occupato; nonnulla percurri tantum, vel sic satis tædii devorans, ut in quæstionibus convivilibus; pauca non attigi aut saltem nihil ad ea annotavi. Codicibus utimur recentibus fere, antiquissimo Parisino 1672, quem Wyttenbachius E appellat, XIII seculi, et ob eam quoque causam, quam p. 14 ima indicavi, satis indiligenter scriptis, sæpe mendosissimis, non ita raro lacunosis, quarum lacunarum verborumque omissorum sæpe vacuis spatiis indicium facit codex E, interdum tamen fallens, in quibusdam libellis non raro (vid., quæ ponam ad *libri de facie in orb. lun. c. 10, 4*). Codicum scripturas Wyttenbachius minime plene aut diligenter prodidit; Duebnerus, qui permulta ex Parisiensibus sumpsit, quædam eiusmodi, ut facile fontem agnoscas, varietatis notationem neque promisit neque dedit. Qui plus quam quisquam alius his libris temporis et studii tribuit, Wytten-

bachius, ingenii et eruditionis copiis adiutus permulta egregie emendavit, sed præterquam quod a grammatica subtilitate longe remotus erat, interdum erudite digrediens ipsa Plintarchi verba et sententias parum severe subtiliterque exegit et totum negotium inæqualiter administravit nec expolivit; permultas bonas codicum scripturas (ut de adulat. et amic. c. 25 p. 66 A *τῆς Δ' α* pro *ἰδίῃ*, ibd. c. 32 p. 71 C *ἐπ' αὐτῶν* pro *ἐπαύτησιν*) aut aliorum, Xylandri, Mezeriaci. Reiskii certissimas correctiones aut neglexit aut sero, in animadversionibus, et hæsitans probavit, ut non prorsus iniuria, sed cum Plutarchi damno eandem interdum ipse Duebneri incuriam expertus sit, qui non raro in Wyttenbachii animadversionibus aut etiam in notis textui subiectis latere passus est, quæ sine ulla dubitatione in Plutarchi verbis ponenda erant (velut in præcept. sanit. tuendæ c. 1 p. 122 E *εἰ οἴονται* pro *οἴωνται*); etsi Wyttenbachius dubitanter loquitur, c. 4 p. 123 F *ἐπὶ χώρῳ* pro *ἐπιχώριος* e codicibus etiam et loco quæstionum conviv., c. 5 p. 124 C *ἀπειπεῖν* pro *ἀρτεῖπειν*). Nonnulla Duebnerus e codicibus rednxit iure sublata a prioribus, ut de adulat. et amico c. 2 p. 49 *κεχωρισμένους* pro *κεχωρισμένος*. Itaque vel solo delectu eorum, quæ iam parata ab aliis sunt, poterit non leviter emendari Plutarchi oratio¹⁾. Sed

¹⁾ Specimen ponam ex particula libri de defectu oraculorum. Cap. 40 p. 432 Wyttenbachius verba sic certissime correxit: *ἢ τινα κρᾶσιν οἰκίαν πρὸς τοῦτο λαμβάνοντος, ἢ τὸ λογιστικὸν καὶ φανταστικὸν ἀνίσταται καὶ ἀπολύεται τῶν παρόντων* (pro: *ἢ τὸ λογιστικὸν . . . ἀνίσταται καὶ ἀπολύεται*), *τῷ ἀλόγῳ* (vulgo abest *τῷ*) . . . *τοῦ μέλλοντος ἐπιστραφόμεναι* (*ψυχῆι*, pro *ἐπιστραφόμενας*); Duebnerus qualia erant, reliquit, quemadmodum c. 33 p. 328 A *ἐν ἑκάστῳ*, pro quo Wyttenbachius *ἔν* (*σῶμα*) *ἑκάστῳ* (*τῷ κόσμῳ*) non scripserat, sed scribendum annotaverat. Sed c. 26 p. 424 E ipse Wyttenbachius silentio prætermisit restitutum a Mezeriaco *πρὸς ἀσώματον χώρον* pro

eam operam alii suscipiant; ego, quæ ipse emendavi (— plurima autem, cum Duebneri exemplo a. 1856 uterer, annotaveram, quæ postea vidi occupata —), ponam ea brevitate, qua uti decet in libris, quos pauci, nonnullos paucissimi legant. Minoribus autem multis correctionibus intercurreunt in huiusmodi scriptis aliæ, quæ voluptatem quandam habent et pæne dixerim splendorem ex sententia orationeque et verbis prorsus novis et elegantibus et ad speciem longe remotis exigua litterarum mutatione effectis. Ubi animadversiones Wytttenbachii deficiunt, facile fieri potest, ut occupata ab aliis annotem, quoniam præter notas a Wytttenbachio contextui subiectas et Duebneri exemplum alios nunc pervolutare libros operæ pretium visum non est. Inscriptionibus librorum utor Latinis vulgo receptis.

De audiendis poetis c. 1 p. 15 D¹): *κρηῶ τινι τὰ ὄντα ἀτίγκτω καταπλάσσοιτες*. Duebnerus e codicibus: *κρηῶ τ. τ. ὄντα καὶ ἀτίγκτω κρηῶ καταπλ.* Scr.: *σκληρῶ τινι τ. ὄ. καὶ ἀτ. κρηῶ καταπλ.*

Ibd. 2 p. 16 C: *λόγοι ἀεὶ κρηρμένοι παρὰ ποιητικῆς, ὡσπερ ὄχημα, τὸν ὄχρον καὶ τὸ μίτρον*. Scrib.: *κρηράμενοι, mutuantes*.

Ibd. 4 p. 21 B:

*Λεινὸς γὰρ ἔρπειν πλοῦτος ὃς τε τᾶβαια
καὶ πρὸς τὰ βαιά· καὶ ὁπόθεν πίνης ἀνήρ
οὐδ' ἐντιχῶν δύναται ἄν, ὡν ἱρᾶ, τυχεῖν.*

Versus sunt Sophoclis ex Alcædis, servati etiam apud

χωρεῖν. C. 28 extr. p. 495 E Duebnerus *ἀτοπώτερον* e codicibus, ut videtur, non recte pro *ἀτοπώτερον* posuit, c. 37 p. 431 A edidit: *Εἰ δ' ἀλλαχόθι πον, κἂν τῆς Ἀκαδημίας*. cum recte superiores haberent: *Εἰ δὲ ἀλλαχόθι πον, κἂνταῦθα τῆς Ἀκαδημίας*.

¹) Paginarum numeros litterasque addo tantum, ubi longiora capita sunt et locus ab initio capitis longius remotus.

Stobæum (fr. 109 Dind.). In altero nuper substitutum *βίβλιον*, non recte sublata compositione *τῶν ἀβάντων καὶ τῶν βυτῶν*, ceteris sine sensu relictis. Scribendum videtur:

*καὶ πρὸς τὰ βυτὰ χῶποι θέλει πένης δ' ἀνήρ
οἷδ' ἐντυχῶν δύναιτ' ἄν, ὣν ἐρᾶ, τυχεῖν.*

Dives ad clausa penetrat; pauper ne si incidit quidem in expetita, potiri iis potest. (De c. 6 p. 22 C dictum est supra p. 375 ad Platonis Theæt. p. 164 A, de c. 6 p. 24 D supra p. 544 ad Strabon. VI p. 254.)

Ibd. 13 p. 34 D: *καὶ πρὸς τὸν ἄσωτον οἶόν τε λέγεσθαι καὶ πρὸς τὸν αἰοχροκερδῆ*. Scribendum: *οἷγ-
τιόν λέγεσθαι*. Paulo post (p. 34 F), ubi est: *χρήμασιν ἄριστε καὶ δειπνοῖς ἄριστε καὶ παισὶν ἢ ὑποζυγίοις ἄριστε καὶ, τῇ Δία, τῷ λέγειν ἐφεξῆς ἄριστε*, scribendum: *καὶ, τῇ Δία, ᾧ θέλεις ἐφεξῆς, ἄριστε*. Optio datur.

De audiendo c. 2 scribendum: *προακουῦσαι* (pro προσακουῦσαι) περὶ τῆς ἀκουστικῆς αἰσθήσεως, tum p. 38 C in his: *οἱ μόνον . . . διαμένει . . . ἀλλὰ καὶ διαστρίφοιτο πρὸς κακίαν* ponendum: *διαμενεῖ . . . διαστρίφοιτο ἄν* (ἀλλὰ καὶ ἄν διαστρίφοιτο).

Ibd. 13 p. 44 B videntur tres voculae ob similitudinem litterarum excidisse, cum sic scriptum esset: *Ἐκείνος μὲν γὰρ ἐκ φιλοσοφίας ἐφησεν αὐτῷ περιγεγονέναι τὸ μηδὲν θανατῶσαι, οὗτοι δὲ τὸ μηδὲν ἰπαινεῖν μηδὲ τιμᾶν, τὸ μὴ λίαν ἐν τῷ καταφρονεῖν τιθίμενοι καὶ τὸ σεμνὸν ὑπεροψίᾳ διώκοντες*. Tum quod editur: *τὸ μὲν ἐξ ἀπορίας καὶ ἀγνοίας θαῦμα . . . ἐξαιρεῖ*, fieri debet: *ἐξ ἀπειρίας* et *ἐξαιρεῖ* (cfr. ad quæstt. conviv IV, 2, 2). Deinde (C) scribi oportet: *Τοῖς γὰρ ἀληθινῶς . . . ἀγαθοῖς τιμῆ τε καλλίστη τὸ τιμῆσαι τινα τῶν ἀξίων καὶ κόσμος εὐπρεπίστατος τὸ ἐπὶ κοσμήσει* (vulgo *ἐπικοσμήσει*) *περιουσία δόξης καὶ ἀφθονία γιγνόμενον*. Sequuntur paulo post (p. 44 F) hæc: *ἦπον*

λόγος ὑπ' ἀνδρὸς ἄλλως γέ πως δοκοῦντος . . . φιλοσόφου περαινόμενος οὐκ ἂν ὄλως καιρὸν ἀκροαταῖς εὐμενεῖσι παρασχοίη πρὸς ἔπαινον. Alii codices παρασχεῖν. Requiritur verbum interclaudendi significationem habens, id est, παρακλείοι. Tum autem necessario scribendum esse ἀμωσγένως δοκοῦντος . . . φιλοσόφου, vel, quod sequitur, Platonicum ἀμγγέπη admonere debuerat. Eadem correctio alibi Plutarcho adhibita a Reiskio, Wyttenbachio, Schaefero, facienda restat quaestt. conv. IX, 14, 5 (ἀμωσγένως μετέχει πιθανότητος). Rectam apud Plutarchum saepe legitur.

De adulate et amico c. 1: αὐτὸς αὐτοῦ ἕκαστος κόλαξ ὢν οὐ χαλεπῶς προσίεται τὸν ἔξωθεν, ὃν οἶεται καὶ βούλεται μάρτυν ἅμα αὐτῷ καὶ βεβαιωτὴν προσγιγνώμενον. Debebat esse προσγιγνώσθαι et omitti καὶ βούλεται. Sed aliam sententiam esse ostendunt proxima de βουλίῃσι et οἰήσῃσι. Scribendum est enim: τὸν ἔξωθεν, ὢν οἶεται καὶ βούλεται, μάρτυν ἅμα αὐτῷ καὶ βεβαιωτὴν προσγιγνώμενον. (C. 2 p. 50 A interpungendum sic: Ἐπεὶ πῶς ἂν . . . προσιεμένῃ; Οὐκ εἶπεν.)

Ibd. 14 restituenda praepositio est, tollenda coniunctio, oratio melius interpungenda: σφρασσύνῃν γὰρ ὡς ἀγροικίαν ψίγουσιν ἐν ἀσώτοις, καὶ ἐν πλεονέκταις . . . καὶ πλουτοῦσιν ἀπὸ πραγμάτων . . . πονηρῶν ἀντάρκειαν καὶ δικαιοσύνην ὡς ἀτολμίαν καὶ ἀφροσύνην πρὸς τὸ πράττειν. (Vulgo: πονηρῶν ἀντάρκειαν δὲ καί.) Paulo post scribendum: Ἦδη δὲ καὶ ῥήτορός ἐστι ποτε κολακεία διασῦραι (vulgo: εἶστιν ὅτε κ. διασύραι) φιλόσοφον.

Ibd. 22 p. 62 D: φίλιος . . . ἐταιρούσης καὶ περιπλεκομένης ἐτοιμότερον τῶν δεσμιῶν. Vertunt quasi scribatur τοῦ δίοιτος. Scribendum videtur: τῶν αἰδομένων. Paulo post (E) in versibus comici videtur fuisse: ἂν μὴ ποιήσω πέποννα, μαστίγον μ' ὄλον. Qui se offert ad militem adulatione decipiendum, flagris se, nisi

eum mollem reddiderit, totum caedi iubet¹⁾. Tum (F) scribendum: οἰδεὶς γίνεται συνεργός, εἰ μὴ γεγένηται (pro γένηται) σύμβουλος πρότερον, postremo autem (p. 63 B): ὁ δὲ παροργότερος ἐστὶ μὲν ἐν τῷ συνδιαπορεῖν καὶ τὰς ὁφρῶς συνάγει (pro συνίχειν aut συνάγειν) καὶ συνδιανείει (pro συνδιανείειν) τῷ προσώπῳ, λίγει δὲ οὐδέν.

Ibd. 24 p. 65 E mendum, quod Wyttenbachius subesse sensit, sic tollendum est: τὸ ἐν ψυχῇ τοῦν οὐκ ἐχοίῃ δι' εὐτυχίαν, οὐ δι' εὐφροσύνην, ἴψως καὶ φρόνημα. (V. δι' εὐτυχίαν ἢ δι' εὐφροσύνην.)

Ibd. 28 p. 69 A scribendum: ὡσπερ τοῖ Κλέαρχον τὸ πρόσωπον ὁ Ξενοφῶν . . . παρὰ τὰ δευτὰ φησὶν ὁρῶμενον εὐμενῆς . . . εὐθαροεσιτῶν ποιεῖν (pro ἐποιεῖ) τοὺς κινδυνεύοντας. Neque ipsa sunt Xenophonis verba neque ea poni ostendit verborum ordo. (Imperfectum est infinitivi tempus.)

Ibd. 33 p. 72 D: τοῦ ψόγου τὸ τραχὺ καὶ κελευστικόν. Imo: καυστικόν. Ibd. 36 p. 74 A: ἢ πρὸς ὁρμῆν τινα βίαιον ἰσταμένους ἐξ ἐναντίας φερομένην . . . ἰτεῖναι κ. τ. λ. Scrib.: ἐξισταμένους, cedentes.

De profectibus in virtute sentiendis c. 1 p. 75 B: Οὐδὲ γὰρ ἐν μουσικοῖς τις . . . ἐπιτιδοῦς γνοίη. Ad-denda particula necessaria potentiali modo: Οὐδὲ γὰρ ἂν ἐν μουσικοῖς, et iterum paulo post (E): τίς ἂν ἀγροῦσειεν (et praeterea: ὡστε τὸν πρωτὸν κάκιστον ἐπιτίδους γεγενῆσθαι κράτιστον, ἢ δὲ οὕτω τινὲ συντίχῃ τὰ τῆς μεταβολῆς, κυταδαρθότα φαῖλον ἀνεγροῦσθαι σοφόν, ubi editur: ἢ, ἂν δὲ οὕτω κ. τ. λ.). Idem, qui hic, solœcismus, tacite toleratur c. 10 p. 81 D (ποθ' ἔοικας ἂν), de fort. Rom. c. 5 p. 318 D (ἀρ' οἶν ἂν ταύτην τις ἀρχῆν

¹⁾ In versibus comicorum et tragicorum Meinekium et Nauckium semper adhibitos esse, satis sit semel dixisse; itaque si quid in his tento, nihil ibi, quod satisfaceret, repperi.

ποιησόμενος . . . ἐπάγοιτο), de amore frat. c. 16 (vid. ibi), amator. c. 23, 1 (τίς ἂν ἀνάχοιτο;), quaestt. conv. IX, 14, 2, 3 (ἄρ' ἂν ἡμῖν φράσειας), cum princip. philosoph. c. 2, 2 (ἐνοχλήσειεν ἂν) et 4, 1 (ἡδίον ἂν . . . ἐργάσασθαι), non posse suaviter c. 8, 4 (δόξειεν ἂν αἰτόθεν). Mille locis recte scribitur. Hic autem paulo post (D) scribendum: μεταβάλοι ἂν ὁ σοφός, εἰ, ἕς οὐδὲ ἐν χρόνῳ πολλῷ μέρος ἀφείλε κακίας, ἅμα πᾶσαν ἐξαιφνης ἀποπέφυγε. (V. ὁ σοφός· ἕς οὐδὲ κ. τ. λ.)

Ibd. 3 p. 76 E: κατὰ τὸν δοθέντα χρησμὸν . . . ὑπὸ τοῦ θεοῦ, πάντ' ἤματα καὶ πάσας νύκτας πολεμεῖν. Inter ἂν . . . συνειδῆς natum est errore πολεμῆς.

Ibd. 5 p. 78: αἶτε πρὸς αὐτοὺς ἐξαιρήσεις καὶ ἀνακρούσεις τοῦ φρονήματος . . . ταχέαι παρῶσι. Fuerat: ἐξαρνήσεις.

Ibd. 7 p. 79 A: Συμβαίνει δὴ τὸ τοῦ Ἀντιφάνους ὡς τις εἶπε τῶν Πλάτωνος συνήθων. (Περί post εἶπε contra codices additur.) Scribendum videtur: τὸ τοῦ Ἀντιφάνους ἢ ὅστις εἶπεν ἐπὶ τῶν Πλ. συνήθων. Non plane constabat, quis dixisset. Paulo post in loco de Sophocle scribendum est: τῆς αὐτοῦ (pro αὐτοῦ) κατασκευῆς. Sophocles se dixerat primum Æschyli grandiloquentiam imitando (ut ita dicam) perlusisse et eluctatum esse, deinde suæ ipsius orationis formam austeram et artificiosam, nunc tertium iam dictionis genus sequi (μεταβάλλειν, hoc est, ut persæpe, mutando adsciscere; prave quidam μεταλαβεῖν, tempore etiam verbi perverso). Omitto, quæ in loco facili et certæ sententiæ argutati sint et deliquerint, qui de Sophoclis arte scripserunt.

Ibd. 8 p. 79 B scribendum: οὔτως ὁ, τῶν ἄλλων . . . ἀναστρεφομένων, αὐτὸς εἰρήσκειν τι, sic qui . . . invenit. Vulgo deest articulus. Idem mendum erat in quaestt. conv. II, 10, 1, 6.

Ibd. 9: εἰ χρώμεθα τῷ λόγῳ πρὸς ἐαντιοὺς μὲν δι' χρηστικῶς, πρὸς ἐτέρους δὲ μὴ δόξης εἰκαίας ἐνεκα . . .

ἀλλὰ μᾶλλον ἀκοῦσαί τι καὶ διδάξαι. Ineptum χρῆσθαι
 χρηστικῶς et pravum δῆ. Scribendum: πρὸς ἑαυτοὺς μὴ
 δηκτικῶς (vid. c. 10 p. 81 A: τῷ δηκτικῷ καὶ πικρῷ
 χρῶνται πρὸς ἑαυτούς), deinde: ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ ἀκοῦσαί
 τι κ. δ. Tum c. 10 p. 81 C, ubi est: Τοῦτοι γὰρ αὐτὸν
 εὐδοκιοῦντα παρ' ἑαυτῶ μὴ καταφρονεῖν . . . δείκνυσι
 κ. τ. λ., scribendum: Τὸ γὰρ . . . μὴ καταφρονεῖν.

Ibd. 11 p. 82 B post ἀτυφία κενῆ addendum ἧ
 (ἐπιδεικνύμενος . . . καλλωπίζεσαι . . . ἢ διαοκώπτων . . .
 οἶεται νεανιεύεσθαι). Deinde pro ἐγχρίματα videtur
 substituendum ἐκστρέμματα, *distortiones*. (Ἐγχρί-
 ματα nihil est.) Paulo infra (D) scribendum: καταφ-
 ρόντα δ' εἴσω. Ὅσω γὰρ, εἶπεν, ἐνδοτιῶ, sublato
 τὸ καταγλιεῖν, quod additum est, cum εἴσω in εἰς cor-
 ruptum esset.

De inimicorum utilitate c. 6: Τοῦτ' ἂν οὖν ἴεοσι
 τῷ λοιδορεῖν . . . χρήσιμον· οὐκ ἔλαττον δὲ ἐτίρου τὸ
 λοιδορεῖσθαι. Wytttenb. ἔτερον. Debuerat: ἔτερον τῷ
 λοιδορεῖσθαι. C. 8 p. 90 D scribendum: Οὐτὶ μὴν
 τούτου . . . κάλλιον ἴσται, τοῦ λοιδοροῦντος ἐχθροῦ τὴν
 ἡουχίαν ἄγειν (pro: οἶτε . . . τὸ λοιδοροῦντος). Appositione
 τοῦ . . . ἄγειν adiungitur ad τοῦτον. C. 9 p. 90 F cum
 Plutarchus scripsisset: καὶ παισὶν ἐχθροῦ καὶ οἰκείοις ἐν
 χρεία γενομένοις (*liberis et propinquis*), ineptissime post
 οἰκείοις additum est πρᾶγμασιν.

De amicorum multit. c. 2: ἢ τῆς πολυφιλίας ὄρεξις,
 ὡσπερ ἀκολάστων γυναικῶν τῷ . . . πολλοῖς συμπλέκε-
 σθαι τῶν πρώτων κρατεῖν μὴ δυναμένοις. Scribendum:
 ὡσπερ ἔρωσι ἀκολάστων γυναικῶν . . . κρατεῖν μὴ
 δυνάμενος.

Ibd. p. 94 B, una littera melius ceteris adjuncta,
 locus sic constituendus est: Ἐπεὶ δ' ἡ ἀλγθινὴ φιλία
 τρία ζητεῖ μάλιστα, τὴν ἀρετὴν . . . ὡς ἀναγκαῖον
 (δεῖ γὰρ ἀποδιξασθαι κρίναντα καὶ χαίρειν συνόντα καὶ
 χρῆσθαι δεόμενον), ἅπαντα (v. ἅ πάντα) πρὸς τὴν

πολυφιλίαν ὑπεναρτιοῦται, καὶ μάλιστα . . . ἢ κρίσις.
Σκεπτικὸν δὲ πρῶτον κ. τ. λ.

Ibd. 5 p. 95 B scribendum suspicor: ἄλλον τρόπον!
" Ἄλλους ἐγείρει φροντίς ἀνθρώπων (pro: ἄλλον τρόποσ.
ἄλλον).

Ibd. 6 p. 95 E: οὕτως ἐν τοῖς φίλοις χοῦσιμον καὶ
τὸ λειτουργεῖν πολλοῖς ἐνεοσι καὶ τὸ συναγωνιᾶν κ. τ.
λ. Scribendum: οὕτως ἐν τῷ πολλοῖς φίλοις χοῦσθαι
καὶ τὸ λειτουργεῖν πολλοῖς ἐνεοσι κ. τ. λ.

Ibd. 7 pro φίλων scribendum φίλῳ (Οὐκ ἔστι φίλῳ
μὴ συναδικεῖσθαι καὶ μὴ συναδοξεῖν καὶ συναπεχθά-
νεοθαι), c. autem 8 τὴν τοιαύτην pro τὴν αὐτήν
(ἀλλὰ τοῖς ἀξίοις τὴν τοιαύτην φνλάττειν κοινοσίαν).

De fortuna c. 3 p. 98 F: κατ' Ἀναξαγόραν σφῶν τε
αἰτῶν χρώμεθα καὶ βλίττομεν καὶ ἀμίλγομεν. Scri-
bendum videtur: πόνῳ τε αἰτῶν χρώμεθα. (De c. 4
dictum est p. 140.)

Ibd. 6 p. 100 A: μὴ σφρίζειν ἄμουσον ὄντα, μηδ'
ἀναγιγνώσκειν ἀγράμματον, μηδ' ἰσπεύειν ἀνισπον.
Ad sibilandum nulla opus est musa aut musica; scrib.:
μὴ μιν σφρίζειν, cantillare.

De virt. et vitio c. 4 p. 101 D: οὐ βιώση φιλοσοφίας
ἀγδῶς, ἀλλὰ πανταχοῦ ζῆν ἰδίως μαθήση. Scrib.:
φιλοχορήσας.

Consolat. ad Apollonium c. 1 verba quaedam loco mota
in suam sedem retrahenda, addito ἤ, sunt, non delenda:
Οὐδὲ γὰρ . . . ἐνθὺς προσφέρουσι τὰς διὰ τῶν φαρμά-
κων βοθησίας ἤ (ἤ τὰς) διὰ τῆς τῶν ἐξωθεν ἐπι-
χρίστων ἐπιθίσεως, ἀλλ' ἔωσι τὸ βαρῦνον τῆς
φλεγμονῆς αὐτὸ δι' αὐτοῦ λυβεῖν πύσιν.

Ibd. 6 p. 104 C: ἐξ ἧς ἀφῆτα μὲν ψυχῆς νόσοι τε
καὶ κήδεα καὶ μῦθρα θνητῶν ἐκείθεν ἤμιν ἔρπει. Post
ψυχῆς excidit aliquid huiusmodi: ἀσθένεια δὲ σώματος.
(C. 14 extr. fortasse fuit: τρία ταῦτα ἔπη.)

Ibd. 24: Μείον γὰρ ὄντως Ἐρωῖλος ἐδάκρυον ἢ

Πρίαμος αὐτὸς, εἰ προειτελεύτησεν εἰτε ἀκμαζούσης αὐτῷ τῆς βασιλείας καὶ τῆς τοιαύτης τύχης ἧς ἐθρήνηι. Nihil ad Troili et Priami comparationem (de qua a Callimacho sumpta Cicero Tusc. I, 93) pertinet adiuncta condicio; inania et perversa illa ἧς ἐθρήνηι. Scribendum: *Μεῖον γὰρ ὄντως Τρωῖλος ἐδάκρυον ἢ Πρίαμος, καὶ Πρίαμος αὐτὸς, εἰ προειτελεύτησεν εἰτε ἀκμ. αὐ. τ. β. κ. τ. τ. τύχης, ἧσσοι ἄν ἐθρήνηι, οἷα γοῦν κ. τ. λ.* Priamum ipsum, si stante fortuna regni mortuus esset, minus ploraturum fuisse dicit, qualia nunc deplorantem apud Homerum audimus. Frequentia sunt in his Plutarchi scriptis huius mendorum generis, de quo dixi supra p. 42 sqq., exempla, pauca ab aliis, plura a me ipso animadversa; vid. præcept. coniug. c. 25 (ubi Wytttenbachius in animadversionibus idem omnibus litteris posuit, in quod ipse incidi: τῇ γὰρ αἰοχηῖ σερμὸν, εἰ φιλεῖται διὰ τὸ ἡθὸς, τῇ δὲ καλῇ, εἰ διὰ τὸ ἡθὸς μᾶλλον ἢ τὸ κάλλος), de superst. c. 11, de glor. Athen. c. 3, de Iside et Osir. c. 17, de def. orac. c. 3, virt. doceri posse c. 3, quæst. conv. VI, 3, 1, 3, VII, 8, 4, 9, IX, 3, 2, 4, de Stoic. repugn. c. 25, 1, adv. Stoic. c. 35, 4 et 42, 5, adv. Colot. c. 24, 4.

Ibd. 26 p. 115 A oratio sic interpungenda est: *Ἄλλ' εἰ λογιζοινθ', ὅτι παύσεται, τίος γενομένου, προσαναλογίζονται ἄν. Χρόνου δηλαδὴ. Τί ποιήσαντος; τὸ μὲν γὰρ γεγενημένον οὐδὲ θεῶ δυνατὸν ἐστὶ ποιεῖν ἀγίνητον· οὐκοῦν τὸ νῦν παρ' ἐλπίδα οὐμβεβηκὸς . . . εἰδειξε εἰωθὸς περὶ πολλοὺς γίνεσθαι δι' αὐτῶν τῶν ἔργων.* (V. εἰδειξε τὸ εἰωθὸς.) *Si considerarent, desitutum aliquando luctum, simul considerarent, quo facto (interposito) desitutum esset. Tempore nimirum. Quid igitur tempus effecturum? (Proprie: quid cum tempus effecisset? Synt. Gr. § 198 a.)*

Ibd. 27 p. 115 D scribendum: *οὕτως ἀναγκαζόμενον εἰπεῖν* (pro ἀναγκαζόμενος, et paulo ante cum Reiskio: *οἰωπιᾶν ἀφρηκτως*). Tum vero paulo post (E)

tollendum additamentum, ut scribatur: ἄριστον γὰρ πᾶσι καὶ πιάσαις τὸ μὴ γενέσθαι· τὸ μίτριον μετὰ τοῦτο καὶ πρῶτον τῶν ἄλλων; ἀντιτὸν δὲ, τὸ γενομένους ἀποθανεῖν ὡς τάχιστα: *post hoc autem et reliquorum* (excepto illo vere primo) *primum et quod fieri possit, patos mori quam primum.* (Nam ut omnino non nascantur, fieri non posse.) Adscriptum ad illud τὸ μ. μετὰ τοῦτο declarandum δεύτερον in alium locum devenit (τῶν ἄλλων ἀντιτὸν, δεύτερον δὲ).

Ibd. 29 (in versu Pythagorico): ἤν ἂν μοῖραν ἔχης, ταύτην ἔχε μηδ' ἀγαπάκει. (V. ὡν ἂν . . . ἔχους.)

Ibd. 31 p. 117 E. Ambitus hic verborum: καὶ ὅτι οἱ πλείστοι θάνατοι . . . τοῖς δὲ ἀκμάζουσι, qui loco suo motus est, non, ut Wyttenbachius putavit, post ἐκφυγεῖν transferendus est, sed post κακογίαις. Proxime προειληγέται scribendum ὑπειληγέται (ὑπειλ., διότι βραχὴν χρόνον προειλήγουσιν ἡμῶς). (De c. 33 init. dictum est ad Thucyd. VI, 21.)

Ibd. 34: Σφοδρὰ ἦν ἐπιτετυγμένως ὁ νεανίσκος Ἀπολλώνιος ἐν μοῖραις. Codex D Ἀπόλλωνι, plures καὶ μοῖραις. Scribendum: Ἀπόλλωνι καὶ Μούσαις, *Apollini et Musis aptus.*

Præcepta de sanit. c. 1 p. 122 D scribendum, sublato solæcismo: πλείους ἂν ἴδοις (pro ἴδης) et c. 4: ἐσιτίασιν βουλιχὴν καὶ ἡγεμονικὴν συμπεριφορὰν ἀπαραιτήτων, sublato καὶ post ἡγεμονικὴν.

Ibd. 8 restituendum e codicibus ὅσας ἡδονὰς pro ὅσας ἡδοναί. Sanitatis curam Plutarchus dicit vel voluptatum causa adhibendam, quod morbus voluptatibus plus etiam quam actionibus, peregrinationibus, studiis litterarum obstet. Itaque etiam recte Mezeriacus: καὶ γὰρ φιλοσοφεῖν ἀρρωστία πολλοῖς παρεχόμεναι pro πολλοῦς.

Ibd. 9: ἐν τε τοῖτοις (καύσει καὶ κατασιλάσμοι) γετόμενοι πιεζοῦμεν σφόδρην τὰς ἀμαρτίας ἀναπερεῖσθόμενοι (Mezer. pro ἐναπερεῖσθ.) τῇ μνήμῃ καὶ, καθάπερ

οἱ πολλοὶ νῦν μὲν αἴρας, νῦν δὲ χῶρας ἐπιμερηζόμενοι
 νοσώδεις, ἀποδερμίας τε τινας λέγουσιν, ἐξαιρούμενοι
 τῆς αἰτίας τὴν ἀκρωσίαν καὶ φιλιδοσίαν. Mire id,
 quod vulgo fit, comparatur cum vulgi consuetudine (καθ.
 οἱ πολλοί). Scribendum: καθάπερ οἱ αἰπόλοι, νῦν μὲν
 κ. τ. λ. Illi sic se dominis excusabant de malo foetuum
 proventu. Præterea non ἀποδερμίας in hac re commemo-
 rabantur, sed ἐπιδερμίας (significatione apud medicos
 recepta). Verbum λέγουσιν, quod Mezer. et Wyttenbachius
 in λέγομεν mutabant, prorsus tollendum est; nam ad
 ipsos ægrotos ἐπιμερηζόμενοι pertinere debet, de quorum
 effugiis alioquin nihil dicitur. Infra p. 127 A scribi debet:
 Οὐδε γὰρ γεννᾷ τὸ ὑγυῖνον οἴμα θύει μεγάλας
 ἐπιθυμίας. Vulgo: γὰρ ἄγαν τὸ ὑγ. sine sensu.

Ibd. 10 scrib.: καθάπερ οἱ ἄθεοι (pro ἀγαθοὶ)
 ναίκελοι πολλὰ δὲ ἀπλησίαν ἐμβυλόμενοι et c. 11
 p. 127 F: Τοῖς δὲ πλείονας ἀκρωσία καὶ μαλακία
 συνήγορον ἔχουσι παροιμίαν ἐπις ἀνακείθει (pro
 ἀκρωσία καὶ μαλακία) Utriusque loci vitium alii sen-
 serant; alterius auxit Wyttenbachius interposito καὶ post
 μαλακία. Sed idem recte in proximis ἐξελόντας καὶ δια-
 φορήοντας pro ἐξελόντας καὶ διαφορήουτας. (C. 12 init.
 τὸ σῶμα τοῦ προσφερομένου est corpus eius, qui cibum
 capit. Incredibiliter enim vertitur.)

Ibd. 13 p. 128 E scribi debet: οὐχ ἕτιον ἐν ἡδο-
 ταῖς ἢ πόνοις (pro καὶ πόνοις) διατριβήν. c. autem 15
 (14 Wyt.) p. 129 D: ἀλλὰ ταῦτι τὰ φανῆλα καὶ κοινὰ
 μὴ περιόγως ἀκούοντα, πλῆθος καὶ κενωσιν (v. λεί-
 ωσιν), κόπον, ἀρρησίαν, coll. c. 22 (20).

Ibd. 16 (15 W.) p. 130 B: "Οτι γὰρ ἰσχύειν (recte
 Mez. ἰσχύειν) δίδωσι τὸ πνεῦμα, δηλοῦσιν οἱ ἀλείπται.
 τοὺς ἀθλητὰς κελύοντες ἀντιρεῖδειν ταῖς τρίψεσι καὶ
 παρακάμπτειν τείνοντας ἀεὶ τὰ πλασσομένα μίση. . .
 τοῦ σώματος. Aperte, ubi est παρακάμπτειν, requiritur
 aliquid de spiritu. Codices παρεκύντειν. Scrib.: παραγ-

καπίτειν, simul spiritum retrahere, eademque correctio adhibenda fragmento de anima, quod Wyttenbachius comparat. Suprà (A) in περι ὀδόντων subest unum substantivum pendens a χροσίαν, sed non reperio; dentium mentio hinc alienissima.

Ibd. 20 (18 W.) p. 133 D: μή εὐθύς ὠμῆ καὶ ζεούση τῆ τροφῆ βαρύνειν τὴν πέψιν, ἀλλ' ἀναπνοῆν καὶ χάλασμα ἔχειν. Aut ἔχειν εἶν aut tantum εἶν poni debet. Paulo post (D) scribendum: ἀγῶσι πρὸς ἀμιλλαν ἐπιδεικτικὴν καὶ νικητικὴν (v. ἢ κινήτικὴν) περιανομένοις.

Ibd 22 (20) p. 134 B: καθάπερ τὰ κοπιόμενα εἰσθρα. Imo: τὰ ἀνακοπιόμενα, quorum cursus retro cogitur.

Præcept. coniug. c. 13: πῶς οὐκ αἴσιχον ἐτίρων παρόντων . . . διαφίρεσθαι πρὸς ἀλλήλους; Δεῖ τὰς μὲν . . . φιλοφροσύνας ἀπορροήτους πρὸς τὴν γυναῖκα ποιῆσθαι, ρουθεσίᾳ δὲ . . . καὶ παρησίᾳ μὴ χρῆσθαι φανερᾷ καὶ ἀναπειταμένῃ. Prave hæc tanquam contraria ponuntur (τὰς μὲν . . . ρουθεσίᾳ δέ). Sed neque δεῖ neque μὴ in codicibus est. Scripsit igitur Plutarchus: πρὸς ἀλλήλους, ἢ τὰς μὲν φιλ. ἀπορροήτους ποιῆσθαι . . . ρουθεσίᾳ δὲ . . . χρῆσθαι φ. κ. ἀναπειταμένῃ;

Ibd. 34: ὁ δὲ τῶν συγκαθευδόντων ἐκ διεστώτων. Scrib.: ὁ δὲ τῶν οὐ συγκαθευδόντων. (Μόνον audiri nequit, et idem esset hoc genus atque superius.) C. 39 p. 143 E tollendum καὶ male participiis interpositum: Ἡ γὰρ ὠδίνουσα δυσφοροῦσα πρὸς τοὺς κατακλίνοντας ἀντὶν ἔλεγε. Tum scrib.: Ἄν δὲ ἡ κλίνη γεννᾷ διαφορὰς καὶ λοιδορίας . . . οὐ ἑάδιον κ. τ. λ. Vulgo est ἃ δέ, quasi hoc genus lecti proprium sit.

Ibd. 42: Τούτων δὲ πάντων ἰερώτατός ἐστιν ὁ γαμήλιος. Scrib.: ἰερώτερός. Præcept. sanit. c. 8 p. 126 D Stobæus verum præbet: ἀλγθέστερον δέ. Contra in conv. sept. sap. c. 15 contra Xylandri admonitionem et duos

codices retinetur *πρεσβύτερον* pro *πρεσβύτατον*. Ε φοβρώτατος (γ) in vita Æmilii c. 28 et quæstt. conv. I, 2, 2, 2 factum est *φοβρώτερον* in apophth. p. 198 B. Cfr. ad Strab. V p. 223.

Conviv. septem sap. c. 8 p. 153 A pro *κατά ταύτας* scribi oportet *κατ' αὐτάς*, c. autem 11 p. 154 E: *ἐν ἧ (πολιτείᾳ) τῶν ἄλλων ἴσων ὀριζομένων ἀρετῇ τὸ βέλτιον ὀρίζεται καὶ κακία τὸ χείρον* (pro ἀρετῇ... κακία).

Ibd. 13 scrib.: *Ἄλλ' οὐ δεῖ* (pro οὐδέ) *τοῦτο τὸ ποτήριον δημοτικὸν εἶναι*, de logica necessitate et probabilitate, ut non raro apud Latinos oportet. Euripides Ion. 291: *εὐγενῆ νιν δεῖ πεφυκέναι τινά*. (De proximo loco. p. 155 F, dictum est p. 140.) Deinde p. 156 C pro *νομίζομεν* scribendum: *νομίζοιμεν*.

Ibd. 15: *ἦ, εἰ τὸ μέγιστον εὐδοκεῖ, τὸ μηδὲ ὄλως τροφῆς δεῖσθαι*. Scrib.: *ἦ, εἰπέ μοι, μέγιστον οὐ δοκεῖ τὸ μ. ὅ. τ. δεῖσθαι*; (Cod. Harl. *ἦ τὸ μέγιστον οὐ δοκεῖ*;) Notum est, *εἰπέ μοι* interponi etiam orationi, quæ ad plures convertatur. Paulo post coniunctis et expolitatis aliorum emendationibus scribendum est: *καὶ μάλιστα παρακειμένης τροφῆς, ἣν ἀναιροῦσι φιλιῶν θεῶν βωμὸν οὖσαν καὶ ξενίον*. Ὡς δὲ Θάλης λέγει, *τῆς γῆς ἀναιρεθείσης σύγχυσιν τὸν ὄλον ἔξειν κόσμον, οὕτω ἀναιρουμένης τροφῆς (ἀναιρέσεις τροφῆς?) οἶκον διάλυσίς ἐστι*. Voces plures loco motas vidimus consol. ad Apoll. c. 1 et 31.

Ibd. 17 extr.: *λεκτίον εἰς ἅπαντας, . . ., μᾶλλον δὲ ἀκτίον ἐπὶ τοὺς νέους τούτους διθυράμβους ὑπερφθεγγόμενον ὃν ἔχεις λόγον ἤμιν κομίζων*. Scribendum: *μᾶλλον δὲ κρακτίον ἐστὶ, τοὺς ν. τ. διθυράμβους ὑπερφθεγγόμενον, ὃν κ. τ. λ.* Dicenda nobis apud omnes aut proclamanda est, quam affers, oratio, ita ut sono vincat novos hos dithyrambos. Lucian. Toxar. c. 35: *τὰ ἔργα ὑπερφθειγονται τοὺς λόγους*. Substantivum *κεκράγμια* restitui Plutarcho supra p. 23.

Ibd. 19 p. 162 D: εἰς τὸν Δύφνον ποταμὸν ἐξωφερόμενον. Imo: ἔσω. Tum p. 163 A scribendum: Μέννημαι δὲ . . . οὐτηρίαν τινα . . . γενέσθαι λεγομένην οὐκ ἀκριβῶς· (v. λεγόμενον ἀκριβῶς) ἀλλ' ὁ Πιττακός, ἐπεὶ γινώσκει, δίκαιός ἐστι περὶ τούτου διελεθεῖν. (Hæc extrema Wyt. correxit.)

De superstitione c. 3 p. 165 E scrib.: οὐδὲ τῇ ψυχῇ ὅτε γούν (tum saltem, cum dormit, pro ποτε γούν) δίδωσι ἀναπνεύσαι.

Ibd. 11 p. 170 F supplenda, quæ ob similitudinem vocum exciderunt, ad hunc modum: καίτοι γε, ὡπερ ὁ Τάνταλος ὑπεκδύναί τὸν λίθον ὑπεραιωρούμενον [βούλοίτο ἄν, οὕτως ὁ δεισιδαίμων αἰωροῦμενος] τῷ φόβῳ καὶ πιεζόμενος ἀγαπήσειεν ἄν κ. τ. λ. Vulgo ἰπαιωρούμενος scribitur.¹⁾

Quæstionum Rom. c. 14 scrib.: πότερον ὅτι τιμᾶσθαι δεῖ τοὺς πατέρας ὡς θεοὺς, πενθεῖσθαι δὲ ὡς τεθνηκότας, sublatis additamentis, c. 19: γίνεται γὰρ αὐτοῖς

¹⁾ Arophthegmatum farraginem ex Plutarchi vitis ceterisque scriptis a duobus, ut videtur, hominibus corrasam, ab altero paulo diligentius ducum et imperatorum, ab altero Laconum Lacænarumque negligentius, et aliunde auctam Wyttenbachius et Duebnerus mira inconstantia sic ediderunt, ut alia menda corrigerent, alia, quorum correctio ex ipsius Plutarchi altero loco sumi simpliciter poterat, relinquerent sine ulla notatione (ut p. 206 B: πολίχνιον . . . λυφθὸν ἐν ταῖς Ἀλκίαι περιερχομένου pro παρερχομένου, ut scribitur Cms. c. 11, p. 236 F παρερχοῖν τοὺς νεανίσκους pro νεανίσκοις, ut est Lyc. c. 12). Ex iis, quæ celeritate percurrere annotavi, quattuor ponam. Nam p. 208 F. scribendum est: κλεψάντος, εἰπερ ἐστὶν ὅς δοκεῖ, στρατεύεσθαι, p. 214 D: παρὰ πολὺ μὲν Θηβαίων, παρὰ πολὺ δὲ Λακιδαιμονίων ἀμεινόνων ὄντων, omisso χειρόνων post Θηβαίων, p. 221 F: οὔτε τί αἰτήσαντα οὔτε δανεισάμενον, p. 225 A: ἔρωτωντων· Μήτι ἔτερον διέγνωκας ποιεῖν ἢ τὰς παρόδους κωλύειν; ἴενα κωλύσαν τῷ λόγῳ ἔσῃ, τῷ δ' ἔργῳ θανούμενος. Cetera omitto.

τρόπον τινὰ καινὴν ἢ φύσις, c. 24: τρίτη δὲ περὶ τὴν πλήρωσιν αὐτῆς, πανσελήνου γενομένης (sublato τῆ post δι), c. 46 p. 276 A: πολυωρητικὴν θεὸν, διαφυλακτικὴν (om. ἦν), c. 72: μὴδ' ἐπιπνεόμενον (pro ἀναπνεόμενον), ne cum affletur quidem, c. 78 bis: ἐφείναι pro ἀφείναι, c. 80 fortasse: σιτισμὸν τὸν ἐντιμότητα (pro σίαστον ἐντιμ.), c. 83 p. 284 B: βάρβαρός τινος ἰππικοῦ θεράπων (pro: βαρβάρου τινὸς ἰ. θ.), c. 98: οὐδὲν ἄλλο πράττουσι πρότερον ἢ (pro πρώτον ἦ, vid. ad præc. coniug. c. 42).

Quæstt. Græc. c. 20 scrib.: ὁμοῦ τοῦ πάθους pro ὁμοῦ et c. 51 τῶν ἄκρων pro τῶν ἀγρῶν.

De fortuna Rom. c. 2 p. 316 F: ὁ τὴν Ῥώμην ὑποβαλόμενος χρόνος μετὰ θεοῦ τύχην καὶ ἀρετὴν ἐκίρασε. Scr.: ὑποβαλόμενος ἀρχέγονος. Paulo post p. 317 A scripsit Plutarchus: τῶν μὲν ἔτι μικρῶν καὶ σποράδην φερομένων διολισθαιόντων καὶ ὑποφευγόντων τὰς . . . περιπλοκάς. Additum ante διολισθαιόντων alterum καὶ subiectum et prædicatum confundit; sequitur: τὰ ἀδρότερα καὶ συνεστηκότα ἦδη. Tum (B) faciendum: ἀμήχανος ἦν (pro ἦ) φορὰ καὶ πλάνη.

Ibd. 7 p. 319 F: ἐγὼ γὰρ καὶ Κλεοπάτραν τῆ τύχῃ Καίσαρος τίθημι. Aut ἐν τῆ τύχῃ scribendum aut, quoniam Duebnerus τῆ in codicibus non esse significat. τύχην Καίσαρος τίθ., *Cæsaris fortunæ partem*. (Aliud mendium ex hac pagina sublatum est p. 67 n.)

Ibd. 8 scribendum: τῶν ἰδρυσαιμένων καὶ κτισάντων τὴν πόλιν, non ἐνιδρυσαιμένων, ut extremo capite scribitur ἐν ἰδρύσει καὶ κτίσει πόλεως. (De c. 9 extr. dictum est p. 55, de c. 11 p. 323 F p. 54.)

Ibd. 11 p. 323 F: Τὰς δὲ νίκας ἀριθμοῦσιν . . . νήσοις καὶ ἡπείροις προσορμιζομέναις τῷ μεγέθει τῆς ἡγεμονίας. Nulla hic ὄρμισις. Scrib.: προσορμιζομέναις, adiunctis (finium continuatione). Eodem cap. extr. (Φίλιππος . . . προητημένος ἐπιπτε) scribendum videtur: ἐκνυπτε, capite demisso sedebat.

Ibd. 12 p. 324 E: οἱ μὲν εἰς Ῥώμην κατάραντες, ὑπὸ τῆς φυγῆς καὶ παραχῆς συναναπλήσαντες τὸν δῆμον ἐξεπιτόχοαν. Scrib.: . . . κατάραντες ἀπὸ τῆς φυγῆς παραχῆς ἀναπλήσαντες τὸν δῆμον ἐξεπιτόχοαν, sublato καί. Paulo post (F), ubi est: ἵνα . . . μηδ' . . . ὄπλοις ἀρχαιρεσιάζῃ τὰ τοῦ στρατοῦ, fuit olim: ὄπλοις ἀρχαιρεσιάζηται τοῦ στρατοῦ. (Medium de Camillo sibi ipso comitia habente.) C. 13 p. 326 B mutandus (præeunte interprete Latino) accentus et una littera, ut sit: ὁ δὲ ἄγων αὐτὸν (non ἄγων αὐτὸς) ὡς ἀληθῶς ἐπὶ (non ὁ ἐπὶ) πάντας ἀνθρώπους δόξης ἔρωσ. Proxime ante scribendum: οἱ πρόφασις (quo expeditionem suscipiendī) pro ὡς πρ.

De Alexandri fortuna I, 3 scribendum: ἔτι (pro ἐπὶ) τοῖς Φιλιππικοῖς πολέμοις ἐπίσπαιρεν ἢ Ἑλλάς.

Ibd. 5 p. 328 D tollendum καί ante Περσῶν, ut hæc sit sententia: Ὀμηρος ἦν ἀνάγνωσμα Περσῶν καὶ Σουσιανῶν, καὶ Γεδρωσίων παῖδες τὰς Εὐριπίδου . . . τραγωδίας ᾗδον. Paulo post p. 329 A scribendum (præeunte Reiskio, sed in forma aberrante): αἰς ἐμπολισθεῖσαις (et proxime ante cum Reiskio: παροικοῦσαν).

Ibd. 9 p. 331 C: Πῶς γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἀγάλλεσθαι τραύμασι; Excidit οἷε post ἰδίοις. Recte interpres Latinus.

Ibd. 10 p. 332 A: καὶ τὴν Ἑλλάδα σπειραί, καὶ καταχαιοθαι γίνουσι παντὸς εὐδικίαν καὶ εἰρήνην. Scrib.: καὶ τὴν Ἑλλάδα κατασπειραί καὶ καταχαιοθαι γίνουσι παντὸς εὐδικίαν κ. εἰρ. Adiectivum est Ἑλλάδα in poetico sermonis colore.

De Alex. fort. II, 2 p. 334 D: καὶ τὸ ἐνδοξον αὐτῶν καὶ χάριεν τῷ τίρπειν δ' οὐκ ἦν εὐάλωτος εἰς τὸ μιμῆσθαι. Excidit vox, cum forma orationis huiusmodi esset: ἐν τῷ τίρπειν εἰδὼς οὐκ ἦν εὐάλωτος εἰς τὸ μιμῆσθαι. Ipsum participium non præsto.¹⁾

¹⁾ C. 1 p. 334 C mire errant interpretando; οὐδὲ παρὰ τοῖς ἀντιτέχνουσι

Ibd. 6 p. 338 E: *Δαρειος γὰρ οὕτως ἐκινήθη πρὸς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἡλικίαν.* Scrib.: *ἐπόπτως ἐκινήθη, suspicione commotus est.*

Ibd. 7 p. 339 E: *Καὶ μὲν καὶ Φιλώτας ὁ Παρμενίωνος τρόπον τινὰ (sic codd., non τρόπῳ τινί) τῶν κακῶν ἔσχε τὴν ἀκρασίαν. Addere conantur αἰτίαν (ante τρόπον); ea notio latet in altera voce: τρόπῳ τινὰ τῶν κακῶν ἔσχε, fundamentum et initium. Mollit imaginem additum τινὰ. Cfr. Aristoph. vesp. 30. Sequuntur proxima hæc: καὶ (Ἀντιγόνα) τὸν Φιλώταν ἀψάμενον αὐτῆς εἶχε μάλα. Καὶ δὴ ὁ σιδάρεος ἐκείνος (codices ἐκ τινος) πεπαινόμενος οὐκ ἐκράτει τῶν λογισμῶν ἐν ταῖς ἡδοναῖς, ἀλλ' ἀνοιγόμενος ἐξέφερε πολλά τῶν ἀπορρήτων πρὸς αὐτήν. Primum scribendum: εἶχε. Μαλακία δὴ ὁ σιδάρεος . . . πεπαινόμενος. Sed vix a poeta solum σιδάρεος transtulit Plutarchus, sed etiam substantivum imaginem continens, idque quod fuerit, ostendit participium ἀνοιγόμενος. Fuit: Μαλακία δὴ ὁ σιδάρεος ἐχίνοσ πεπαινόμενος κ. τ. λ. Vas ferreum tabulas et arcana continens significatur voce e foro Attico sumpta.*

Ibd. 8 p. 340 B oratio sic interpungenda: *Πῶς γὰρ οἴχι; Τὸν ἀτρωτον, ὦ Ζεῦ, . . . τὸν ἀστράτευτον χρεμετίσας ἦππος εἰς τὸν Κύρου θρόνον ἐκάθισεν, ὡς . . . πρότερον, sublato ὄν ante χρεμετίσας. Ironice affirmatur. Deinde notanda lacuna: ἐπὶ θύρας αὐτῷ τὸ διάδημα τῆς Ἀσίας (sic codices, non τῆς βασιλείας) ἦλθεν, ὡς Παρίσατις *** . *** δια Βαγῶαν κ. τ. λ. Extremo capite ex ἄρα Ἀλύνομος satis emergit verum nomen Ἀβδαλόνημος.*

Ibd. 11 p. 342 D in Alexandri rebus testis a Plutarcho citatus erat non Φύλαρχος, sed Κλείταρχος, c. autem 13 p. 344 E scriptum: *ὅτι τύχης μίγαν ἀγῶνα καὶ ἀρετῆς θεᾶται, non: κατ' ἀρετῆς.*

ἰθέλουσιν εἶναι . . . καὶ κεθαιροῦσιν est: ne apud eos quidem qui amulū esse volunt et . . . obtrectant.

De gloria Atheniensium c. 2: Τῷ γὰρ ὄντι γλαφυρῶς ὁ Παρρασίου (Θησεύς) γέγραπται καὶ πεποιήται καὶ τι προσέοικε. In πεποιήται καὶ latet dativus adiectivi aut participii; fortasse fuit: καὶ ποικιλικῶ τι προσέοικε.

Ibd. 3 p. 347 B Plutarchus scripsisse videtur: διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχὲς τῆς ἀμίλλης, verbis usus Thucydidis; repetitum ex superiore versu συντάξεις effecit, ut ex ἀκρίτως una remaneret syllaba ως. Deinde scribendum: περιδεῶς/συναπονεύων . . . γραφικῆς ἐνεργείας ἐστίν. "Ἦστε κ. τ. λ. (Wyttēnb. συναπονεύοντες.) Paulo infra (E) oratio propter idem vocabulum bis positum vitiosa sic supplenda est: οὐ γὰρ οἱ λόγοι ποιοῖσι τὰς πράξεις, ἀλλὰ διὰ τὰς πράξεις καὶ ἀκοῆς ἀξιοῦνται.

Ibd. 6 extr.: τοῖς δὲ νικήσασιν οὐ τρίπους ὑπῆρχεν, οὐκ ἀνάθημα τῆς νίκης . . . ἀλλ' ἐπιπειμάτων ἐκκεχυμένον βίον καὶ τῶν ἐκλελοιπότην κενοτάφιον οἴκων. Scribendum sublata priore negatione: τοῖς δὲ νικήσασιν τρίπους ὑπῆρχεν, οὐκ ἀνάθημα κ. ν. . . ἀλλ' ἐπιπέσιμα ἐκκεχυμένων βίων καὶ τῶν ἐκλελοιπότην κενοτάφιον οἴκων. Postrema restituit Reiskius, nisi quod ἐπίσεισμα incommode effinxit; urget monumentum tanquam onus sumptibus adiectum.

Ibd. 7 p. 349 E: Ἰωνίαν ἀνισταμένην ἐπειθεν ἡ Ἑλλάς. Imo: συνισταμένην. Alterum vastatam, incolis eiectis, significat.

Ibd. 8 primum quod scribitur: οἱ δὲ ῥήτορες ἔχουσι τι παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς στρατηγούς, restituendum est, quod sententia requirit, ἔλκουσι τι, pondus aliquod habent. His subiungitur: ἐξ ὧν εἰκότως (pro εἰκὸς ὡς) Αἰσχίνης σκώπτων Δημοσθένην λέγειν φησὶν κ. τ. λ. Proxima correxi p. 140. Paulo autem infra, p. 350 E, αὐτὸς otiosum est, ἐς Μαραθῶνα συνάψας μάχην non Græcum, τῇ ὑστεραία quo referatur, non habet. Recta hæc erunt: Μιλτιάδης μὲν γὰρ, αἰρετὸς εἰς Μαραθῶνα, τῇ ὑστεραία τὴν μάχην συνάψας κ. τ. λ. Postremo eodem cap. p. 351 B

adiuvare non nihil Wytttenbachii emendatio potest sic: Ἀλλὰ, νη Δία, τοὺς Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος λόγους ἀξιόν ἐστι τοῖς τοῦ στρατηγοῦ ἔργοις παραβάλλειν, ... ἐκείνου, ἢ τὸν πρὸς Ἀρεθοῖσιον περὶ ἀνδραπόδων τοῖς ἑξανδραποδοθεῖσιν ὑπ' ἐκείνου Σπαρτιάταις (Codd., edd.: ἐκείνου; πρὸς Ἀμαθούσιον περὶ). Orationem adversus Nicostratum de Arethusii servis Plutarchus memorizæ errore adversus Arethesium habitam dixit. In proximis comparasse videtur Demosthenis psephisma (ἔγραψε), quod ipse in oratione de corona § 25—29 gloriose commemorat, cum fœdere Argivorum, Mantinensium, Eleorum Alcibiadis artibus perfecto (Thucyd. V, 43 sqq.). Itaque scriptum fuerat: ὅτι τοὺς ἐπὶ τοὺς ὄρκους ἔγραψε ἵναί τῆν ταχίστην. Cetera non expedio.

De¹) Iside et Osir. c. 2 p. 352 A: ὃν ἡ θεὸς συνάγει . . . βρωμάτων πολλῶν καὶ ἀφροδισίων ἀποχαίς κολουούσαις τὸ ἀκόλαστον καὶ φιλήδονον, ἀθρήπτους δὲ . . . ἐν ἱεροῖς λατρείας ἐθιζούσαις ὑπομένειν. Scrib.: κολουούσα . . . ἐθίζουσα. Prius participium ad ἀποχαίς accommodatum est, secutum alterum (etsi olim edebatur ἐθιζούσης).

Ibd. 10 extr. excidit aliquid huiusmodi: Τίκτουσι δὲ τὸν γόνον εἰς ὄνθον, ὃν σφαιροποιούσιν κ. τ. λ. (C. 11 extr. pro solæco ἀποφείξοιο scrib. ἀποφενέῃ. De c. 15 dictum p. 67 n.)

Ibd. 17 extr. primum scribendum est: ἀλλ' οἰόμενοι δεῖν οἰνουμένους (pro ἀλλ' οἰομένους) παρακαλεῖν αὐτοὺς χοῆσθαι τοῖς παροῦσι κ. τ. λ. Deinde orationem sic institutam continuans pro verbis sensu cassis οὗ χάριν ἐπὶ κῶμον ἐπεισάγουσι coniectura ductus scripseram: ἄχαριν ἐπὶ κῶμον ἐπεισάγουσι. Aliquot mensibus post hæc legi conviv. sept. sap. c. 2 p. 148 A: Ὁ δὲ

¹) In hoc libro comparavi exemplum Partheii. Non pauca hic præter alios (Mezeriacum et Reiskium) bene correxit Marklandus.

Αἰγύπτιος σκελετός, ὃν . . . προτίθενται καὶ παρακαλοῦσι μεμνηῶθαι τάχα δὴ τοιοῦτους ἐσομένους, καίπερ ἄχαρις καὶ ἄσφοδρος ἐπικωμῶς ἦκων, ὅμως κ. τ. λ.

Ibd. 22: ἀξιώματα τῇ δόξῃ θεότητος ἐπιγραφαιμένων.

Scr.: ἀξιώματα τι δόξην θεότητος ἐπιγρ., qui dignitati opinionem divinitatis addiderunt.

Ibd. 29 p. 362 D: Πλάτων τὸν Ἄιδην ὡς αἰδοῦς υἱὸν τοῖς παρ' αὐτῷ γενομένοις καὶ προστηνῇ θεὸν ὠνομάσθαι φησί. Scrib.: ὡς αἰδύσιμον τοῖς παρ' αὐτῷ γενομένοις, etsi videtur Plutarchus aliorum nominis originationem cum Platonis confundisse.

Ibd. 36 p. 365 C: ὁ προστιθέμενος τῷ μύθῳ λόγος . . . ἐνταῦθα δὲ παραχωρεῖ, διδάσκων, ὅτι κ. τ. λ.
Scr.: ἐνταῦθα δὲ περιχωρεῖ, huc (in hoc) exit.

Ibd. 38 p. 366 C: αἰνίττονται τὸ πάντελὸς τῆς γῆς ἄγονον καὶ ἄκαρπον ὑπὸ στερρότητος. Significatur sterilis terræ pars, quæ respondeat notioni Nephthysis supra positæ; videtur fuisse: τὸ ἐπ' ἀνατολαῖς τῆς γῆς ἄγονον. (C. 39 p. 366 E, ubi editur: βοῖν γὰρ Ἰσιδος εἰκόνα καὶ γῆν νομίζουσιν, necessaria correctio, γῆς, Wyttenbachio in mentem venerat, sed spreta est.)

Ibd. 40: Εἰ δὲ ταῦτα λίγεται μὴ παρ' αὐτοῖς εἰκότως οὐδ' ἐκείνῳ ἂν τις ἀπορρίψει τὸν λόγον κ. τ. λ. Videtur subesse: παρὰ τὸ εἰκός, οὐδ' ἐκείνῳ κ. τ. λ.

Ibd. 41 p. 367 D: τὸν δὲ ἥλιον ἀκράτῳ πυρὶ κεκληρωκότα θάλλειν τε καὶ καταναίνειν τὰ φνόμενα. Litteris recte divisus et leniter correctis efficitur: ἀκράτῳ πυρὶ καὶ σκληρῷ καταθάλλειν κ. τ. λ.

Ibd. 42 extr. p. 368 B scribendum: καὶ τοῦνομα πολλὰ φράζειν, οὐχ ἥκιστα δὲ κράτος ἐνεργοῦν καὶ ἀγαθοποιόν, λίγονοι. (Vulgo: φράζει, οὐχ ἥκιστα . . . ἀγαθοποιόν, ὃ λίγονοι.)

Ibd. 52 p. 372 C oratio sic interpungenda: καὶ καλεῖται ζήτησις Ὀσίριδος ἢ περιδρομῇ (bovis circum templum circumlatio), τοῦ ἡλίου τὸ ὕδωρ χεიმῶνος τῆς

θεοῦ ποθούσης, ex quo sequitur, ut scribatur: τοῦ ἡλίου τὸ φῶς. Nam imbres æstate Ægyptum irrigantes ἰθωρ ἡλίου appellari non possunt. Paulo post (D: τὸν δὲ ἡλίον πᾶσι τούτοις προτρέπεσθαι καὶ θεραπεύειν οἴονται) corruptum est, ut alibi, ommissa littera προσ-τρέπεσθαι verbum, in quo supplicandi et adorandi significatio est. Restituendum idem adv. Colot. c. 17, 3 (προσ-τρέπεσθε καὶ καθυμνεῖτε) et προστροπαῖς pro προτροπαῖς de ser. num. vind. c. 17 sub. fin. De fortun. c. 4 in Sophoclis fragmento versus verum defendit. Errabatur ante Reiskinm in vita Dionis c. 29; alio modo in vita Cleom. c. 39.

Ibd. 53: τὴν δ' ἐκ τοῦ κακοῦ φεύγει καὶ διωθεται μοῖραν. Scr.: πείραν.

Ibd. 54 extr. et 55 init. oratio sic continuanda et interpungenda est: οὐ γὰρ ἦν κόσμος, ἀλλ' εἰδωλὸν τι καὶ κόσμου φάντασμα μέλλοντος· ὁ δὲ Ὀρος οὗτος αὐτός ἐστιν, ὠρισμένος καὶ τέλειος κ. τ. λ. *Horus autem hic ipse est* (mundus, non eius futuri φάντασμα), *pinitus cel.* Prorsus aberrant et ceteri et Wyttenbachius.

Ibd. 55 p. 373 D: "Ὄθεν ἐκείνη μὲν ἀσθενής . . . ἐνταῦθα, φερομένη καὶ προσπλεκομένη τοῖς παθητικοῖς καὶ μεταβολικοῖς μέλεσι σεισμῶν μὲν ἐν γῆ . . . ἀνῆμων δὲ ἐν αἴρι . . . δημιουργός ἐστι. Scrib.: "Ὄθεν ἐκεῖ μὲν ἀσθενής . . . ἐνταῦθα δὲ, φερομένη . . . μεταβολικοῖς μέλεσι, σεισμῶν κ. τ. λ. (Proxime ante in ἀνεπήρωσε pro ἀνεπήρωσε retinendo specimen habeas timidæ et incerto indicio trepidantis Wyttenbachii criticæ, quem Dnebnerus sequitur.)

Ibd. 56 p. 373 F excidisse videtur θαυμάσαι (τῶν τριγώνων τὸ κάλλιστον θαυμάσαι, μάλιστα . . .).

Ibd. 58 extr. non intellexerunt editores Plutarchi sententiam. Quod Isis desiderare Osiridem dicitur, non ideo separata ab eo et prope contraria (ἵπεναντία) cogitanda est. Nam et vir instus simul et amat institiam et

eam habet et uxor casta et habet virum et ποθεῖ. Scribendum est: ὡπερ ἄνδρα νόμιμον καὶ δίκαιον ἐρᾷν δικαιοσύνης καὶ γυναῖκα χρηστὴν, ἔχουσαν ἄνδρα καὶ συνοῦσαν, ὅμως ποθεῖν λέγομεν, οὕτως αἰεὶ γλιχομένην (τὴν θεὸν διανοεῖσθαι χρῆ) ἐκείνου, καίπερ ἐκείνῳ παροῦσαν (vulgo: καὶ περὶ ἐκείνον παροῦσαν) καὶ ἀναμιπλαμένην κ. τ. λ.

Ibd. 59 scribendum: "Ὅπου δὲ ὁ Τύφων παρεμπίπτει τῶν ἐσχάτων ἀπτόμενος, ἐνταῦθα δοκοῦσαν ἐπισκυθρωπάζειν καὶ πενθεῖν λέγομεν (pro λεγομένην) καὶ λειψανα ἄττα . . . ἀναζητεῖν κ. τ. λ., *etiam lugere* (non solum ποθεῖν); coniungenda hæc proxime cum superioris capituli fine.

Ibd. 65 p. 377 B scribendum est: τὰ περὶ τοὺς θεοὺς τοῦτοις (ταῖς καθ' ὅραν μεταβολαῖς τοῦ περιέχοντος ἢ ταῖς καρπῶν γενέσεσι, pro τούτους) συνοικεῖόντες κ. τ. λ. Accommodat se Plutarchus invitatus ad eorum opinionem, qui fabulas de diis naturæ vicissitudines significare putabant. Paulo post (C) ἐορτάζει (Ἀρποκράτης) pro ἐορτάζειν scribendum est.

Ibd. 76 (77 W.) p. 382 B: ἄλλως τε ἔσπακεν ἀπορροήν καὶ μοῖραν ἐκ τοῦ φρονούντος. Opinor: ἄλλων τε. (Schleiermacherus ἄλλοθεν ἔσπακεν.)

Ibd. 80 (81 W.) scribendum est: Τὸν δ' ἀριθμὸν, εἰ καὶ πᾶν δοκεῖ, τετράγωνος ἀπὸ τετραγώνου . . . ἀγάλλεσθαι (pro ἀγαγίεσθαι) προσσηκόντως, ἐλάχιστα ῥητίον εἰς γε τοῦτο συνεργεῖν. Gloriatnr numerus singulari præstantia.

De Ei Delphico c. 1 scribendum: "Ὁρα δὴ (e cod. pro ἄρα δὴ, probante etiam Wyt.), ὅσον . . . τὰ χρηματικὰ δῶρα λείπεται τῶν ἀπὸ σοφίας, ἃ καὶ (vulgo σοφίας, καὶ) διδόναι καλὸν ἐστὶ καὶ διδόντας ἀνταίτειν κ. τ. λ.

Ibd. 2 extr.: ὧν οὐδενὸς ἦτιον οἶμαι γόνιμον λόγον εἶναι τὸν νῦν ζητούμενον. Scrib.: γόνιμον

λόγων εἶναι τὸ νῦν ζ. Hæc quæstio non minus πλήθος λόγων gignere poterit quam superiora illa.

Ibd. 7 extr.: Ταῦτα δὲ πρὸς ἡμᾶς ἔλεγεν οὐ παίζων ὁ Εὐστροφος, ἀλλ' ἐπεὶ τῆνικαῦτα προσεκέειμην τοῖς μαθημασιν ἐμπαθῶς, τάχα δὲ μέλλων εἰς πάντα τιμῆσειν τὸ μηδὲν ἄγαν, ἐν Ἀκαδημίᾳ γενόμενος. Scribendum: τάχα δ' ἤμελλον.

Ibd. 8 s. f., p. 388 D: Ἰδίως δὲ (συμβέβηκε τῇ πεντάδι) τὸ κατὰ σύνθεσιν εἰαυτὴν ἢ δεκάδα ποιεῖν παρὰ μέρος ἐπιβαλλοῖσθαι αὐτῇ καὶ τοῦτο γίνεσθαι μέχρι παντός. Scribendum, ut sententia efficiatur: εἰαυτὴν ἢ δεκάδα ποιεῖν παρὰ μέρος ἐπιβαλλοῦσθαι εἰαυτὴν, καὶ τ. γ. μ. π., ut se et denarium numerum alternatim efficiat se adiiciens. (5 + 5 = 10, + 5 = 15 et sic porro, ut quinque addendo alternis quinarium habeas numerum 5, 15, 25, alternis denarium 10, 20, 30.) Deinde pro φυλάττουσαν scr.: ἐναλλάττουσαν, alternantem. (W. διαλλάττουσαν.)

Ibd. 9 p. 389 A: καὶ φθοράς τινὰς καὶ ἀφανισμοὺς, [καὶ] τὰς ἀποβιώσεις καὶ παλιγγενεσίας, οἰκείαι ταῖς εἰρημέναις μεταβολαῖς αἰνίγματα . . . περαινουσι. Sic Dnebnerus, codicum, opinor, scripturam significans, ex qua efficitur: ὄντας ἀποβιώσεις καὶ παλιγγενεσίας. Sed ut φθοραὶ recte ἀποβιώσεις intelleguntur, sic ἀφανισμοὶ non sane παλιγγενεσίας significare videntur. Fuitne: ἀναφανισμοὺς? etsi alibi id nomen non reperitur.

Ibd. 13 p. 390 D: καὶ μήκους μὲν προῦφίσταται στιγμή κατὰ μονάδα ταττομένη, μήκος δ' ἀπλατὴς ἢ γραμμὴ καλεῖται καὶ μήκος ἐστίν. Inepte ante hæc καὶ μήκος ἐστίν iam ponitur μήκος. Scripserat Plutarchus: κατὰ μονάδα ταττομένη, πολλάκις δὲ ταττομένη γραμμὴ καλεῖται καὶ μ. ἐ. Omissis pervagato errore tribus verbis irrepsit in eorum locum annotatio adscripta, hoc esse ἀπλατὴς μήκος, cui contraria adiungatur ἢ ἐπι

πλάτος γραμμῆς κίνησις. (De c. 15 p. 391 C dictum est p. 141.)

Ibd. 19 extr.: τοῦ μένειν ἐν τῷ εἶναι μὴ περικότος. Imo: ἐν τῷ εἶναι ἐμπεφυκότος. Cfr. proxime superiora: οὐδὲν αὐτῆς μένον οὐδὲ ὄν ἔστιν, ἀλλὰ γιγνώμενα πάντα καὶ φθειρόμενα.

De Pythiæ oraculis c. 2 (de hospite statuas in templo Delphico contemplante): ἐθαύμαζε δὲ τοῦ χαλκοῦ τὸ ἀνθηρόν . . . ὥστε καὶ πέμψαι τι πρὸς τοὺς ναυάρχους . . . οἷον ἀτεχνῶς θαλαττίους τῇ χροῇ ἐσιώτας. Scr.: καὶ σκῶψαί τι. (De c. 3 p. 395 E vid. p. 26 n.) C. 5 p. 396 C pro: οὐχ ἦττον αὐτῷ τὸ καλὸν . . . μετεῖναι scribendum: αὐτῷ καλόν.

Ibd. 7 s. f.: πέπανται τὸ μαντεῖον ἔπεισι καὶ λόγοις χρώμενον. Imo: ἔπεισι καὶ ἐλέγοις (distichis). Vitium alii senserant, non correxerant.

Ibd. 11 p. 399: καὶ τὰ περὶ τῆς νήσου πάλιν, ἣν ἀνήκεν ἢ πρὸ Θήρας καὶ Θηρασίας θάλασσα καὶ περὶ τὸν Φιλίππου καὶ Ῥωμαίων πόλεμον. Sequitur oraculum de insula; una enim res significatur tempore notato: θάλασσα κατὰ τὸν Φιλίππου κ. Ῥ. πόλεμον.¹⁾

Ibd. 16 p. 401 F: Ὀπούντιοι συναγαγόντες ὅσον ἀργύριον ὑδρίαν ἀνέπεμψαν ἐνθάδε τῷ θεῷ. Scrib.: ὅσιον ἀργύριον, profanum nec sacrilegio contamiatum. (Lacuna præter eas, quas alii in hoc libro notarunt, notanda est etiam c. 19 iuit. post τῶν δ' ἐνταῖθα.)

Ibd. 24 p. 406 D: οἱ δ' ἀπῆλανθεν ἐνθὲνδε τιμωμένην μοῦσαν τοῦ τρίποδος. Imo: ἢ τιμωμένην, honore tripodis privatam.

¹⁾ In oraculo ad Agesilam pertinenti, quod proxime præcedit quodque etiam in Lysandri vita et in Agesilai ponitur, vera est scriptura apud Pausaniam servata: μὴ σέθεν ἀρτίποδος βλάβη χωλῆ βασιλεία. In Plutarchi scriptura deest obiectam verbi βλάβη nec recte dicitur σέθεν ἀρτίποδος omisso οὔσης.

Ibd. 26 p. 407 E scribendum videtur: Ἦν δ' ἄρα ἄ ἔδει καὶ τυράννους ἀγνοῆσαι καὶ πολεμίους μὴ προαισθῆσθαι. V. abest ἄ ἔδει.

Ibd. 29 p. 408 F: πρὸς δὲ πίστιν ἐπισφαλῆς καὶ ὑπεύθυνος. Sententia postulat ἀνεπισφαλῆς, quod vocabulum e Themistio annotatur. Paulo post (p. 409 A) post οἰκοδομημάτων κάλλεσι καὶ κατασκευαῖς Ἀμφικτυονικαῖς excidit verbum (ἐκοσμήθη aut simile).

De defectu oraculorum c. 3 p. 410 D: Καίτοι καὶ ὑμῖν οὐ μικρὸν ἀποδείκνυται πρᾶγμα, λειπεσθαι ξυρῶ τὰ σώματα τοὺς ἥρωας, ἐντυχόντες γὰρ Ὀμήρῳ ξυρὸν ὀνομάσαντι. Deest caput rei, parvi indicii mentio. Scrib.: Καίτοι καὶ ὑμεῖς μικρῶ τεκμηρίῳ οὐ μικρὸν ἀποδείκνυτε πρᾶγμα, λ. ξ. τ. σ. τ. ἦ., ἐντυχόντες παρ' Ὀμήρῳ ξυρὸν ὀνομάσαντι (Nestori). Ὑμεῖς et ἀποδείκνυτε Mezeriaco debentur.

Ibd. 4 init. scribendum: Παρῶν οὖν ἀνεφώνησεν Ἀμμώνιος ὁ φιλόσοφος· Οὐ τῷ ἡλίῳ μόνον εἶπε, ἀλλὰ τῷ οὐρανῷ παντί. Codices εἶπειν, Xylander εἶπεν. Eodem cap. p. 411 B scribendum videtur: Αἱ γὰρ ἐκλείψεις ἐλίξουσιν, αὐτοῦ τε (τοῦ ἡλίου) τῇ σελήνῃ πλεονάκεις ἐπιβάλλοντος καὶ τῆς σελήνης γῆς σκιᾶ (pro τῇ σκιᾶ). Ex illo solis, ex hoc lunæ defectus.

Ibd. 5 p. 411 F: Locus, magna ex parte a Wyttenbachio ex Herodoto (VIII, 135) et Pausania (IX, 23) emendatus, sic scribendus et supplendus videtur: Καίτοι περὶ τὰ Μηδικὰ μὲν εὐδοκίμησεν οὐχ ἦτιον τὸ τοῦ Πτώου καὶ τὸ τοῦ Ἀμφιάρεω (quam Lebadiense) ἀπεπειράθη δὲ Μῦς (pro μὲν), ὡς εἰκεν, ἀμφοτέρων. Ὁ (pro Ὄς ὁ) μὲν οὖν τοῦ Πτώου μαντείου προφήτης, φωνῇ Αἰολίδι χρώμενος τὸ πρὸ τοῦ, τότε (pro τὸ πρὸς τοὺς) βάρβαρον χρησμὸν ἐξήνεγκεν, ὥστε μηδεὶα συνεῖναι ἄλλον (pro ἀγίων) τῶν παρόντων, μόνον δ' ἐκείνον, ὡς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τι τοῖς βαρβάροις

μίττοιτιν (pro οὐκ ἔστιν), οὐ δίδοται δὲ φωνήν Ἑλληνίδα λαβεῖν τὸ προσεταιζόμενον ὑπηρετοῦσαν.

Ibd. 7 p. 413 A scrib.: πῶς οὐχὶ καὶ τότε (hoc Delphicum, pro τότε) ἀπείρηκεν. Eodem cap. p. 413 C: Πᾶνε . . . παροξύνων τὸν θεόν· εὐόργητος γάρ ἐστι καὶ οὐ πρῶος, κατεκρίθη δὲ θνατοῖς ἀγανώτατος ἔμμεν, ὡς φησὶν ὁ Πίνδαρος. Scrib.: καὶ πρῶος. Negationem addidit, qui εὐόργητον putabat dici facilem ad irascendum, oblitus, quæ sit εὐόργησία.

Ibd. 10 extr. scrib.: πάλιν ἐν σώμασι (v. πάλιν σώμασι) θνητοῖς . . . ἀμυδρὰν ζωὴν . . . ἴσχειν.

Ibd. 24 p. 423 E, ubi in quæstione, unus pluresne sint mundi, agitur, quatenus mundus ποιός sit dicique possit, sic fere scribendum est: Οὐδὲν γὰρ ἐν ἀριθμῷ τῶν ὄντων ἔστιν, οὐ μὴ (sic Wyt. pro οὐδὲ μὴν) λόγος ὑπάρχει κοινός, οὐδὲ τυγχάνει τῆς τοιαύτης προσηγορίας, ὃ μὴ κοινῶς ποιὸν ἢ ἰδίως (v. κοινῶς ποιὸν ἰδίως) ἔστιν· ὃ δὲ κόσμος οὐ λέγεται κοινῶς εἶναι ποιός· ἰδίως τοίνυν (codices: κοινός εἶναι ποιοὶ δ' ὡς τοίνυν) ποιός ἐστιν ἐκ διαφορᾶς τῆς πρὸς ἄλλα συγγενῆς (?) καὶ μονοειδῆς γερονῶς τοιοῦτος. Relinquitur aliqua repugnantia, quod initio omnia, quæ sint, κοινόν λόγον habere (sub notionem generis cadere) dicuntur, deinde mundus excluditur, orta, ut videtur, ex eo, quod scriptor ipse non decreverit, utrum ἐν ἀριθμῷ τῶν ὄντων mundum poneret an ita singulas mundi res significaret.

Ibd. 26: Εἰ δὲ καὶ βιάσαιτό τις αὐτὸν λόγῳ βία κινούμενον ἄπειρον τολμήσαι. Scribendum videtur: Εἰ δὲ καὶ βιάσαιτό τις αὐτοῦ λόγον βία (repugnante ipsa ratione) κενοῦ μέσον ἀπείρου τι νοῆσαι. Et κενοῦ μέσον iam Xylander; νοῆσαι Wyttenbachio in mentem venit. Paulo post pro ἀλλ' ὅμως ἄπορόν ἐστιν scribendum: ἀλλ' ὁμοίως ἄπορόν ἐστιν.

Ibd. 27 p. 425 B: εἴ τις ἔλεγε κόσμον εἶναι τὸν ἐν αὐτῷ σελήνην ἔχοντα καθάπερ ἄνθρωπον ἐν ταῖς

πιτρναίς τὸν ἐγκέφαλον φοροῦντα. Scribendum: κόσμον εἶναι ἡλίου ἐπάνω οελήνην ἔχοντα.

Ibd. 32 p. 427 C scribendum: "Ὅπου μὲν γὰρ πυραμῖς ὑποστήσεται πρῶτον, ὅπου δ' ὀκτιάεδρον, ὅπου δ' εἰκοσάεδρον. Codices et editiones: πυραμῖς (ὑπίστησε γὰρ πρῶτον), ὅπου δ' ὀ. κ. τ. λ. (C. 40 p. 432 C correxi supra p. 23 n.)

Ibd. 41 s. fin. (de sacro Apollinis Tarsensis gladio): ὡς ὁ Κύνθος μάλλον ἐκκαθαίρει σίδηρον ἐκείνον οὔτε ὕδωρ ἄλλο τὴν μάχαιραν ἢ ἐκείνο. Utramque partem miraculi habebimus, ubi sic scripserimus: ὡς οὔτε Κύνθος ἄλλον ἐκκαθαίρει σίδηρον ἢ ἐκείνον οὔτε ὕδωρ ἄλλο τὴν μάχαιραν ἢ ἐκείνο.

Ibd. 43 p. 434 A scribendum: εἶτα πάλιν ἤκει (pro ἐκεῖ) διὰ χρόνων ἐπιφαινόμενα τόποις τοῖς αὐτοῖς (v. omittitur τόποις) ἢ πλησίον ὑπορρέοντα. (C. 46 extr.: Περιμενεῖς δέ;)

Ibd. 47 p. 436 A: ὁλον εὐθύς ἢ περιβόητος ἐνταῦθα τοῦ κρατῆρος ἔδρα . . . αἰτίας μὲν ἔχοντος ὑλικᾶς πῦρ καὶ σίδηρον . . ., τὴν δὲ κυριωτέραν ἀρχὴν . . . ἢ τέχνη . . . παρίσχε. Scrib.: αἰτίας μὲν ἔσχε τὰς ὑλικᾶς πῦρ καὶ σίδηρον.

De virt. mor. c. 1 scribendum: Περὶ τῆς ἡθικῆς λεγομένης ἀρετῆς καὶ δοκούσης, ᾗ δὴ μάλιστα τῆς θεωρητικῆς διαφέρει, τὸ μὲν πάθος ἔλην ἔχειν, τὸν δὲ λόγον εἶδος κ. τ. λ. Vulgo διαφέρει, τῷ τὸ μὲν πάθος.

Ibd. 6 p. 445 C cetera post ὑπέικοντι incerta sunt, hoc certum, alterius partis sententiæ hanc fuisse formam: ἐγκράτεια δὲ, οὗ τὴν ἐπιθυμίαν οὐκ ἀλύπως ἄγει κ. τ. λ.

Ibd. 10 p. 449 D: εἰ μὲν ἄλλη πη παρορῶσι τὸ ἀληθές, οὐκ ἔστι καιρὸς . . . διελέγχειν· ἐν δὲ τοῖς πλείοσι φαίνονται κομιδῇ παρὰ τὴν ἐνάργειαν ἐνιστάμενοι τῷ λόγῳ. Scribendum esse ἐν δὲ τοῖς πάθεσι, quæ sequuntur, clamant; et illi ἄλλη πη contrarium poni

certus disciplinæ locus debet. Paulo post (E) pro *πύθοιο* scr. videtur: *πύθοιο*. C. 11 p. 450 F restituendum e codicibus: *ἐνδεδυκός . . . καταμεμιγμένον* (τὸ ἄλογον τῆς ψυχῆς).

Ibd. 12 p. 451 F: *οὐδὲ οἱ τὴν ἐπιθυμίαν διὰ τὴν γιλαργυρίαν ψέγοντες κατορθοῖσιν*. Scrib.: *οἱ τὴν ἐμπορίαν*.

De cōhibenda ira c. 2 init.: *Οἱ γὰρ ὡς ἐλλίβορον, οἶμαι, δεῖ θεραπεύοντα ουνεκφέρειν τῷ νοσήματι τὸν λόγον, ἀλλ' ἐμιμένοντα τῇ ψυχῇ ουνέχειν τὰς κρίσεις*. Scrib.: *συνεκρεῖν*.

Ibd. 7 p. 456 E: *Κάκεινα μὲν γέλωτι καὶ παιδιᾷ μέλει, ταῦτα δὲ χολῇ κέκρται*. Scrib.: *καὶ παιδιᾷ καὶ μέλει, et cantu*.

Ibd. 11 p. 459 D scribendum, oratione melius interpuncta: *διανοούμενος πρὸς ἑμᾶντὸν, ὅτι οὔτε ὁ τοξείειν διδάξας ἐκέλευε (pro ἐκώλυσε) βάλλειν (ταχίως βάλλειν?), ἀλλὰ μὴ διαμαρτάνειν, οὔτε τῷ κολάζειν ἐμποδῶν ἔσται τὸ διδάσκειν, εὐκαίρως τοῦτο ποιεῖν . . . πειρῶμαι, τὴν ὀργὴν ἀφαιρῶν (pro ἀφαιρεῖν) μάλιστα τῷ μὴ κ. τ. λ.* Eodem cap. p. 459 F scribi debet: *εἰ ταχὺ παθῶν ἀναφανείται (pro ἀεὶ φανείται) μὴ ἀδικῶν*. Cfr. c. 16: *ὅταν χρηστὸς ἐποληφθεὶς ἀναφανῆ μοχθηρός*.

Ibd. 13 versus comici alicuius hi ponuntur:

*Ὁ δ' οὔτ' ἄγαν ὀπιτοῖσιν οὔθ' ἐφθοῖς ἄγαν
οὔθ' ἤττον οὔτε μᾶλλον οὔτε διὰ μέσου
ἤτνυμένοισι χαίρων ὡστ' ἐπαιτίοι.*

Qui neque minus neque nimis neque mediocriter condita vult, qualia vult? Scribendum:

οὔθ' ἤττον οὔτε μᾶλλον, ἀλλὰ διὰ μέσου.

Excidit ἀλλὰ post μᾶλλον, tum ad versum explendum additum est οὔτε. Paulo post (C) pro *πολλὰ χολουμένους* (verbo longe a Plutarchi usu remoto) scrib.: *πολλ' ἀσχολουμένους*. (De c. 15 p. 463 A dictum est p. 19.)

Ibd. 16 p. 464 A: *χρηθῶμαι τὰ μὲν γυναικί, τὰ δὲ οἰκίταις, . . ., οἷον ἄρχοντα ἀρχόντων ἐπιτρόποις τιοὶ καὶ λογισταῖς . . ., αὐτὸν ἐπὶ τῶν κυριωτάτων ὄντα. Tollendum ἀρχόντων.*

De animi tranquillitate c. 1 p. 465 A: *Ποῖον γὰρ . . . ὄφελος, ἂν μὴ τὸ χρώμενον εὐχάριστον ἢ τοῖς ἔχουσι καὶ τὸ τῶν ἀπόντων μὴ δεόμενον αἰεὶ παρακολουθῆ; Scribendum: ἂν μὴ τὸ χρώμενον εὐχάριστως τοῖς ἔχουσι καὶ τὸ τῶν ἀπόντων μὴ δεόμενον αἰεὶ παρακολουθῆ; nisi gratus usus et absentium contemptus dominis adsit. (Fuitne: τὸ χρ. εὐχαρίστως τοῖς οὐοῖ?)*

Ibd. 6 p. 467 D: *Ἀρχὴν τινα τελῶν διήμαρτες: Puto fuisse: ἀρχὴν παραγγέλλων διήμαρτες; (cum peteres).*

Ibd. 7 p. 468 C scrib.: *εὐφρανῆ τῇ οἷ διαθείσει μᾶλλον ἢ λυπήσῃ ταις ἐτέρων ἀηδίασι καὶ μοχθηρίαις, ὥσπερ (sic Wyt. pro καὶ ὥσπερ) κύνες ἂν ἔλακτώσι, τὸ προσῆκον αὐτοῖς ἐκείνοισι (pro ἐκείνοισι) οἰόμενος περαινεῖν. Deinde scribendum videtur: εἰ δὲ μὴ, λήσῃ (aut ἢ λήσῃ, pro ἐπιλήσῃ) πολλὰ λυπήρᾳ συνάγων, ὥσπερ εἰς χωρίον . . . ταπεινὸν ἐπιρριόντα τὴν μικροψυχίαν ταύτην κ. τ. λ. Tum (DE) oratio sic continuanda et scribenda: "Οἷου γὰρ ἐνιοὶ τῶν φιλοσόφων . . . οὐδὲ αὐτῶν ἁμαρτανόντων . . . αἰσθανομένοις ἀθυμεῖν . . . ἐπῶσιν, ἀλλὰ θεραπεύειν ἄνευ λύπης τὴν κακίαν ἢ δεῖ, σκοπεῖν (v. τὴν κακίαν ἢ δεῖ σκοπεῖν), πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστι κ. τ. λ. (ἢ δεῖ iam Mezeriacus.)*

Ibd. 10 p. 470 C: *κλαίων, ὅτι μὴ φορεῖ πατρικίους, εἰάν δὲ καὶ φορῆ, ὅτι μηδέπω στρατηγεῖ Ῥωμαίων. Scrib.: ὅτι μὴ φορεῖ καλτικίους (vel rectius καλτίους). calceos, civitatis Romanæ indicium. Vid. c. 1 p. 465 A, præc. coniug. c. 22.*

Ibd. 11 p. 471 B: *Ἐκείτω τι ἡμῶν κακόν ἐστιν ᾧ δὲ τοῦμόν, ἄριστα πράττει. Alii codices τοῦτο μόνον pro τοῦμόν. Requiritur τοῦλόχιον, sed propius accedit,*

in Pittaci dicto *Æolica* forma τὸ μείστον. (Cfr. de ira cobib. c. 10: τῆνος σιγῆ, et ibidem paulo post: αἶκα ταύταν ἐξέλω.)

Ibd. 17 p. 475 E scribendum: ἀγνότητους πρὸς τὸ μίλλον εἶναι καὶ θαρραλίους, πρὸς τὴν τύχην λέγοντας, ἃ Σωκράτης κ. τ. λ., omisso καὶ ante πρὸς τὴν τ. (De c. 18 p. 476 B dictum p. 23.)

Ibd. 19 p. 476 F: Τὰς μὲν γὰρ ἄλλας ἀναιρεῖ λύπας ὁ λόγος, τὴν δὲ μετάνοιαν αὐτὸς ἐργάζεται δακνομένην σὺν αἰσχύνῃ καὶ κολαζομένην ὑφ' αὐτῆς. Sic codices præter unum, qui δακνομένης et κολαζομένης habet, et Stobæus (floril. 24, 15); quod contra eos post αἰσχύνῃ additur τῆς ψυχῆς, facile auditur. Sed animus mordetur, non patientia. Scr.: αὐτὸς ἐνεργάζεται δακνομένην . . . καὶ κολαζομένην ὑφ' αὐτῆς.

De amore fraterno c. 3 in Menandri versibus, ut efficiatur sententia (quæ ponitur de amic. multitud. c. 1 p. 93), bis interrogari debet: Οὐκ ἐκ πότων . . . | ζητούμεν . . . πάτερ; οὐ περιττὸν οἶετ' . . . σκιάν;

Ibd. 4 p. 479 F: τροφεῦσι παλαιὰς ἐπὶ νείας δανεισθείσας χάριτας . . . ἐκτίνοντες. Scrib.: ἐπὶ νέοις, coll. de am. prolis c. 4 p. 496 C et, unde hæc ducta sunt, Plat. legg. IV p. 717 C.

Ibd. 13 p. 485: συνεργόν, ἐν οἷς δοκεῖ κρείττων αὐτὸς εἶναι, ποιούμενος τὸν ἀδελφόν . . ., ὅλον ἐν δίκαις ῥητορικός ὢν, ἐν ἀρχαῖς, πολιτευόμενος, ἐν πράξεσι φιλικαῖς. Orationi et formæ sententiæ satisfacit φιλικός (ὢν); ipsa sententia aliud adiectivum requirit.

Ibd. 15: Οὔτω καὶ Κρατερός Ἀντιγόνου βασιλεύοντος ἀδελφός ὢν, καὶ Κασάνδρου Περίλαος ἐπὶ τὸ στρατηγεῖν καὶ οἰκουρεῖν ἔταττον αὐτούς. Imo: ἐπὶ τὸ σκιατραφεῖν, ad vitam umbraticam. (Craterus in ψηφίσμασι colligendis similibusque studiis occupatus.)

Ibd. 16: Ἐχω μὲν οἶν, φαίη τις εὐφρονῶν, ἀδελφὸν εὐδοκιμοῦντα. Scribendum: Ἐ. μ. οἶν, ἂν φαίη

τις κ. τ. λ. Vid. de positu particulae synt. Græc. § 219 b n. Demosth. I, 19: τί οὖν, ἄν τις εἴποι, σὺ γράφεις κ. τ. λ. Eodem cap. p. 487 B pro χαλίπτουσιν utrum βλέπτουσιν an aliud scribendum sit, nescio.

Ibd. 21 p. 491 D: γυναῖκα δ' ἀδελφοῦ γαμετήν ὡς ἀπάντων ἱερῶν ἀγιώτατον προσορῶντα καὶ σεβόμενον τιμιᾶν διὰ τὸν ἄνδρα καὶ εὐφημεῖν, ἀμελουμένην δὲ οὐναγανακτεῖν, χαλεπαίνουσαν δὲ πραῦνειν. Agitur de uxore fratris colenda. Διὰ Duebnerus uncis positus significat in codicibus non esse. Scribendum: τιμῶντα τὸν ἄνδρα κατευφημεῖν, paritum, si in honore eam habeat, laudare.

De amore prolis c. 2: ἀγαμίει νόμους ἀγάμου καὶ ὀψιγάμου. Imo ἀγαμίσι καὶ ὀψιγαμίσι.

Ibd. 3 extr. p. 496 C: τῶν μὲν ἄλλων ζώων ἐπὶ τὴν γαστέρα τὰ οὐθὰτα χαλᾶ τοὺς μαστοὺς. Tollendum τὰ οὐθὰτα, adscriptum ad τοὺς μαστοὺς, quod propter sequens ταῖς δὲ γυναῖξιν etiam de bestiis dicitur. Subjectum ἢ φῖσις est.

Animine an corporis affectiones cet., c. 2 p. 500 E scribendum: θερμότερες αὐτὰ καὶ πνοαὶ (pro πόνοι) προπετεῖς ἐλίχθουσι, spiritus citus.¹⁾

Ibd. 4 p. 501 F scrib.: οὐδὲ Διονύσιον βεβακχευμένον θίασον (pro θύσθλον) ἱεραῖς νυξὶ καὶ κοινοῖς ὀργιάζοντες κόμοις.²⁾

De curiositate c. 1 pro: τὸν νότον ἐμπνίουσαν scr.: ἐκπνίουσαν et c. 4: φθάσει τῆς αἰοθήσεως προ-

¹⁾ C. 1 p. 500 C coniectura scripseram τὸ ἄφικρον. Postea vidi sic omnes ante Wytt. edidisse. Incredibiliter Salmasius et Reiskius errarunt.

²⁾ In libello de garrulitate neque alia emendare potui neque reperire, cuius oppidi incolarum nomen c. 21 p. 519 A lateat sub ἐκείνοι.

ανελών τὸ αἰσθανόμενον (ν. προαισθανόμενον). (De c. 1 p. 515 E dictum est p. 151.)

Ibd. 12: μηδὲ τῶν ἐντὸς ἐπιδράττεσθαι τῇ ὄψει καθάπερ χειρὶ τῇ περιεργία. Scribendum: ἐπιδράττεσθαι καθάπερ χειρὶ τῇ περιεργία. Additum ὄψει et imaginem turbat et comparandi formam (τῇ περιεργ. καθ. χειρὶ).

Ibd. 14: Ἔσσι τοίνυν καὶ πρὸς δικαιοσύνης ἄσκησιν ἐπερβῆναι ποτε λῆμμα δίκαιον. Imo: πρὸς δικαιοσύνην ἄσκησις, ut sequitur: καὶ πρὸς σωφροσύνην ὁμοίως. C. 15 verba sic distinguenda sunt: φίλον τινὸς εἰπόντος· Ἐχω σοί τι καινόν, εἰπεῖν· Πρωῦγμα μᾶλλον, εἴ τι χρήσιμον ἔχεις ἢ ὠφίλιμον, magis ad rem pertinet, plus refert.

De cupiditate divitiarum c. 3 extr. scribendum: Πενία γὰρ οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀπληγοτία τὸ πάθος αὐτοῦ . . . διὰ κρίσιν . . . ἀλόγιστον ἐνοῦσα (pro ἐνοῦσαν).

Ibd. 4 p. 525 A versus tres sunt, non duo, sic continuandi, quod ne Meinekius quidem attendit:

Παρ' ἐμοὶ γὰρ ἔστιν ἔνδον, ἐξεστὶν δέ μοι
καὶ βούλομαι τοῖθ' ὡς ἂν ἐμμανίστατα
ἐρῶν τις, σὶ ποιῶ δέ.

Ibd. 5 p. 525 D: κείνοις ἀνάγκη . . . ἐστιῶσιν, χαριζομένοις, δορυφοροῦσι, δῶρα πέμπουσι, στρατεύματα τρέφουσι. Manifesto requiritur: δορυφόρους ἔχουσι.

Ibd. 7 p. 526 E codices (C D apud Wyt.) habent: ἀναλίσκοντες εἰς ἐπιθυμίας ὅτι ἀκούοντες ἐτι μανθάνοντες (non μανθάνουσι), ex quo fit verum: ἀναλίσκοντες εἰς ἐπιθ. ἐτι ἀκούοντες, ἐτι μανθάνοντες. Eodem cap. p. 257 A scribendum: ὡσπερ ἑντίδας ἀώρους ἢ πολιὰς ἐπαγωγῶν τῇ ψυχῇ (pro τῆς ψυχῆς) τὰς φροντίδας. Vid. p. 67 n. et ad Thucyd. II, 83, 1.

Ibd. 10 p. 528 A: οὔτε ταῖς ἐνθοίαις παρίχει πράγματα τραπέζαις οὔτε τοῖς χρυσοῖς ἐκπώμασιν. Plutarchus scripserat: ταῖς θυναῖς . . . τραπέζαις,

citreis, quas pretiosissimas fuisse notum est. Initio capitis, quoniam ἀλλ' οἷχ̄ Duebnerus in codicibus non esse significat, scribendum videtur (post οὔσαν): Ἀνόμοιόν γε. Sed reliqua non expedio, nisi quod ante hæc quædam verba e codicibus addenda sunt, post tollenda illa: κὰν λανθάνη πάντας ἀνθρώπους, præcepta ex proximis.

De vitioso pudore c. 3 p. 530 B: ὥστε ἡ θνωσηρία προδιαφθείρουσα τὸ ἀκόλαστον ἀνώχουρα πάντα καὶ ἀκλειστα . . . προδίδωσι τοῖς ἐπιτιθεμένοις. Scrib.: τοῦ ἀκολάστου (ad præpositionem verbo præfixam): ante ipsam ἀκολασίαν. (De versu Euripidis in initio capitis dicitur ad præc. reip. ger. c. 13, 11.)

Ibd. 7 s. f. scribendum: τοῖς, ἃ αἰτούσιν, οὐ προσήκόντως ληνομένοις. Vulgo deest ἃ.

Ibd. 12 scrib.: Οὐκ οἶδεν ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ἐτίρους ὄρα (pro ὄρᾳ) μᾶλλον (protius alios circumspice, qui te commendent), collatis proximis: ἀπιέναι πρὸς ἐτίρους κελεύων κ. τ. λ.

De invidia et odio c. 1 extr.: κατὰ ταύτας (τὰς διαφορὰς) ζητῶμεν, εἰὼν μεταδιώξωμεν. Ridicula condicio. Fuit: κατὰ ταύτας τὰ ζητούμενα μεταδιώξωμεν.¹⁾

De se citra invidiam laudando c. 2: μάλιστα δὲ ὅταν ἢ τὰ πεπραγμένα καὶ προσόντα χρηστὰ, τότε μὴ φεισάμενον εἰπεῖν διαπράξασθαι τι τῶν ὁμοίων. Omnia recta erunt sic scripta: μάλιστα δὲ ὅταν ἢ, τὰ . . . προσόντα χρηστὰ ἀὐτῶ μὴ φεισάμενον εἰπεῖν, διαπράξασθαι τι τῶν ὁμοίων: cum licet, si quis, quæ fecerit habeatque laudabilia, non verecundatus sit dicere, aliquid simile efficere. De ἢ cfr. c. 2 extr. (οἷχ̄ ἐστι), c. 4 init. (αὐτόν ἐπαινεῖν ἀμέμπτως ἐστίν).

Ibd. 4 mallet scriptum esset: ἐκπέφυγε τὸ λέγειν

¹⁾ C. 6 p. 538 A delendum καί, quod Duebnerus ante καταχέμενος addidit.

τι τηρικαῦτα περὶ αὐτοῦ σεμνὸν, ἀλλὰ καὶ φρόνημα . . . διαδείκνυσι τὸ μὴ ταπεινοῦσθαι κ. τ. λ. quam, ut editur, bis τῶ.

Ibd. 22 extr. (in fine libelli): Ταῦτα γὰρ οὐ πρὸς στρατιώτας . . . μόνον . . ., ἀλλὰ καὶ πρὸς σοφιστάς . . . μεγαληγοροῦντας εἰωθότες φάσκειν καὶ λέγειν κ. τ. λ. Scribendum: πάσχειν καὶ λέγειν, sic affici et sic dicere.

De sera numinis vindicta c. 1 p. 548 C scribendum est: ἡμῖν δ' (pro ἡμῶν δ') ἀμύνασθαι μὲν οὐδὲν ἔργον ἐστὶ δῆπου τοῦς . . . ψευδῆ λόγον εἰς ἡμᾶς ἀφέντας, ἀρκεῖ δ', αὐτοὶ (pro αὐτοῖς), πρὶν ἄψασθαι τὴν δόξαν, ἂν ἐκβάλωμεν.

Ibd. 6 p. 551 D: καὶ χρόνον γε πρὸς ἐπανόρθωσιν, οἷς οὐκ ἄκρατος . . . ἡ κακία πέφυκε, προσιστάνειν. Extremum verbum corruptum esse plures senserunt. Scrib. προσιστάνειν, appendere, forma hac ætate ferenda; nam et ιστάνειν et διῖστανειν et καθιστάνειν et μεθιστάνειν et παριστάνειν dixerunt Plutarcho antiquiores. (Ἐπιστανον apophth. Lac. p. 233 D.) Paulo post p. 551 E scribendum: πλείστον αἰτῶ ἐνδύεται pro αὐτοῦ.

Ibd. 16 p. 560 A: καὶ στρατηγὸς ἐκ δεκάδος ἀνελὼν ἕνα πάντας ἀνίστρεψε. Duebnerus (e codd., opinor) ἐνίστρεψε. Scribendum: ἐπέστρεψε. Vid. lex. et add. Plutarchi ipsius (præter Alcib. c. 16) Lucull. c. 7, Cat. min. c. 14. (De προστροπαῖς c. 17 monui ad libr. de Is. et Osir. c. 52.)

Ibd. 18 s. fin. oratio rectior facta restituto ἀναπείσειεν pro ἀγαπήσειεν prorsus recte habebit sic interpuncta: οἳ δὲ . . . οὐδεὶς ἂν ἀναπείσειεν . . . ἄδικον γενέσθαι καὶ ἀκόλαστον, ἔχω μὲν τινα καὶ λόγον εἰπεῖν κ. τ. λ.

Ibd. 20 init. scribendum: Ὡς οὐ κακίαν μόνον οὐδ' ἀρετὴν . . . ἀναδεχομένης τῆς γενέσεως, ἰλαροῦς . . . καὶ διακεχυμένους ἄγει (pro ἄγειν) πρὸς τὴν τέκνωσιν.

Ibd. 22 p. 565 B: ἔδειξε πρῶτον ἀγαθοῖς γονεῦσιν, ἄνεργ ὧσι, προγόνους αὐτοῦ πρόσπειστον ὄντα καὶ ἀνάξιον. Tollendum γονεῦσιν potius quam addendum καὶ ante προγόνους. Eodem cap. p. 565 E: ποθεὶ τὰς ἐπιθυμίας συρράψαι ταῖς ἀπολαύσεσι καὶ συνεπαίρεσθαι διὰ ὁμήματος. Fortasse fuit: συνεπαυρίσθαι. Usi illo verbo (ἐπαυρίσθαι) in prosa oratione interdum etiam inferioris ætatis scriptores sunt. Paulo post, ubi est ὑπὸ τῆς ἐχούσης ἀπελείφθη δυνάμειως, scribi debet ὀχούσης (quia cum vehet) et ταὐτὸ παοχούσας pro τοῦτο π.

Eodem cap. p. 567 A: ἰδεάτο τῶν κολαοθέντων αὐτόθι τὴν οικίαν οὐκέτ' εἶναι χαλεπῶς οὐδ' ὁμοίως τριβομένην ἀτελῆ περὶ τὸ ἄλογον καὶ παθητικὸν ἐπιπονοοῦσαν. Scribendum primum: οὐκέτι λίαν χαλεπῶς οὐδ' ὠμῶς τριβομένην, deinde, ut opinor: ἀτελῆ περὶ τὸ ἄλογον κ. π. ἐπιπονοῖσαν (irritos circa partem irrationalem et affectuum participem labores ezantlantem). Postremo p. 568 A in ipso fine libri scribendum: Γυναῖκα γάρ τινα . . . Λεύρο δὴ, εἰπεῖν (pro εἶπεν), οἶτος, κ. τ. λ. (De p. 567 F monitam p. 26 n.)

De genie Socratis c. 1 p. 575 F scribendum: ὥστε σοι θιάτρον εὖνον καὶ οἰκείον ἔχειν τὴν διήγησιν (pro οἰκίαν ἔχον).

Ibd. 4 extr.: ἐντυγχάνει γὰρ ἰδίᾳ Λεοντίδῃ (sic Wyt.) περὶ Ἀμφιδίου παραιτούμενος μείναι τὸ διαπραξασθαι φυγὴν ἀντὶ θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ. Scrib.: παραιτούμενος, εἰ δύναίτο, διαπραξασθαι κ. τ. λ. Supra paulo post init. capituli pro τὸ Ἀμφιον analogia postulare videtur τὸ Ἀμφιονεῖον.

Ibd. 28 p. 595 E scrib.: συμπλέεσθαι πρὸς ἀουντάκτους καὶ σποράδας, sublato ἀλλήλους inter πρὸς et ἀουντ.

De exilio c. 16 p. 606 C: Σὺ, τί κρείας λέγει, ποιεῖς, οὐ, τί νοῦν ἔχων ἄνθρωπος. Scribendum: σκοπεῖς . . . ἄνθρωπος;

Consol. ad uxorem c. 3 p. 608 E: αἰεὶ φεύγουσα . . . τὴν ὑπόμνησιν τοῦ παιδός, ὅτι συμπαροῦσαν αὐτὴν εἶχεν. Scribendum: ὅτι συμπαροῦσαν λύπην εἶχεν. Paulo post pro μηδ' ἐγκαλεῖσθαι fortasse scribi debet: μηδ' ἐγκλείεσθαι.

Ibd. 7 init. scribi debet: Καὶ μὴν, ὃ γε μίγιστον ἐν τούτῳ καὶ φοβερώτατόν ἐστιν, οὐκ ἂν φοβηθεῖην κακόν, γυναικῶν εἰσόδους καὶ φωνὰς κ. τ. λ. Vulgo φοβηθεῖην, κακῶν γυν.

Quæstt. conv.¹⁾ lib. I probl. 1 c. 5 § 1 pro τὰς πείσεις scribendum: τὰς πείσεις aut πιέσεις (de argumentis prementibus).

Ibd. probl. 2, 3, 3: τοὺς Ἀριστοτέλους τόπους ἢ τοὺς Θρασυμάχου ὑπερβάλλοντας ἔχειν προχείρους. Scr.: ὑπερβαλλόντως. (Syllogismi ὑπερβάλλοντες finguntur ridicule.)

Ibd. 4, 3, 4: Ἐπεὶ . . . ἡ μίξις, οἷς ἂν ἐν καιρῷ . . . παραγίγται πράγμασιν, ἀφαιρεῖται αὐτῶν καὶ βλάπτει τὰ ἡδέα καὶ λυπεῖ τὰ ὠφέλιμα. Scrib.: ἀφαιρεῖται αὐτῶν τὰ βλάπτοντα ἢ δεῖ (aut constringit) καὶ λείπει τὰ ὠφέλιμα.

Ibd. 5, 1, 2: πρὸς πάντα τόλμαν ὁ ἔρως . . . συγχωρῆσαι δεινός ἐστιν. Imo: συγχορηγῆσαι.

Lib. II, 1, 7, 3 scr.: ὁ τὸν (pro τὸν) δειπνίζοντα . . . καλῶν, et c. 9, 1: τῶν ποιῶν pro τῶν πολλῶν.

Ibd. 6, 2, 2: ταῖς διακοπαῖς ὥσπερ οἴκοθεν ἰχῶρας συνάγει. Scr.: ἰχῶρα et fortasse: ὥσπερ τρωθέντα.

Ibd. 7, 1, 3: καὶ ἄλλα πολλὰ παθόντων ἦν ἀκούειν. Videtur fuisse: ἀδόντων, decantantium. (De

¹⁾ In his libris nugarum et tædii plenè summa brevitate utar. Numeri præter libros problemata et capita et paragraphos (si plures sunt) indicant. E-codicibus et alioquin et lacunis valde corruptis Wytttenbachius perpaucam et indiligenter annotavit.

c. 2, 1 dictum p. 60.) C. 2, 4 scr.: ἐπολισθαίνουσαν (τῇ θαλάττῃ) pro ὑπολισθαίνοντα.

Ibd. 8, 1, 2: ἤκιστα περὶ τὰς λογγορίας αὐτοσχέδιος ὤν. Imo: π. τ. ἰπποτροφίας.

Ibd. 9 § 5 scr.: "Ὅτι δ' αἱ (v. δὲ καὶ) κατὰ τὰς σφαγὰς . . . τῶν ζώων μεταβολαὶ . . . διατείνουσι.

Ibd. 10, 1, 5 scr.: ὁ κρατῆρ ὁ αὐτός (v. ὁ κρ. οὐτός) et c. 2, 2: τὴν μοίραν ὑπερκεραμαμένην ἡμῖν ἐπήγαγεν (v. ὑπὲρ εἰμαρμένην) coll. non posse suaviter c. 21, 2. Deinde § 8 scribendum: ἀλλ' ὅπου ποῖον τὸ ἰδίον ἐστίν (pro: ὅπου ἰδίον ἐστίν), ἀπόλλυται τὸ κοινόν; Respondetur: ὅπου μὲν οὖν μὴ ἴσον ἐστίν. De pronomine interrogativo in sententiam relativam incluso vid. synt. Gr. § 198 a. Postremo § 10 e vestigiis litterarum efficitur: τὸν μὲν πίνητα . . . ἐπιγαυροὶ καὶ ὑπεξαίρει κενῶν τινος αὐτὸν μισονομίας (?), τὸν δὲ πλούσιον κ. τ. λ. (v. καὶ οὐκ ἐξαίρει γε νοῦν τινος αὐτονομίας).

Lib. III, 1, 2, 6: θαυμαστὰς μὲν ὀσμάς ἀφίεντα, ποικιλίαν δὲ ἀμιμήτοις χρώμασι καὶ βαφαῖς ἀνοιγόμενα. Scrib.: ποικιλίαν δὲ ἀμίμητον χρ. κ. βαφαῖς ἀλλοιοσύμενα.

Ibd. 2, 2, 4: κυρτότητας ἰσχοντα καὶ παραβάσεις (de lignis); opinor: παρατάσεις. § 12 revocandum e codicibus τῶν εὐπόρων (pro ἐμπόρων).

Ibd. 5, 2, 11: ἐν τοῖς φαινόμενοις καὶ ὁμοιότητος ἀδήλους ἐξιχνεῖομεν καὶ δυνάμεις. Scrib.: καὶ ποιότητας.

Ibd. 6, 2, 4 Plutarchus non ἄραβον (τῶν τευχίων) Homericum nominavit, sed ἄραδον, qui apud medicos appellatur. (C. 1, 6: τοὺς Ζήνωνος διαμητριομούς.)

Ibd. 6, 4, 18: καὶ νέα ἐφ' ἡμέρη φρονιότητας. Scrib.: καὶ νέα νέα ἐφ' ἡμ. φρ.

Ibd. 10, 3, 1: κρίνειν τὸ σύμπαν οὐ δεῖ. Imo: τὸ συμβάν. Cetera sanavit Wytttenb. § 12 scribendum: ἡ

γὰρ ζύμωσις ὀλίγον ἀποδει σαπῆναι (v. ἀποδειξ εἶναι) et § 13 ἐξαιροῦνται pro ἐξαιροῦνται, ut § 12 est ἀραιῶσα.

Lib. IV, 1, 1, 5: τὸν δὲ ἡμέτερον . . . ὁ Χείρων οὔτος . . . οὐκ ἄκραν ἀπέδειξιν ἔχει ἐν αἴρι καὶ δροσῷ . . . σιτούμενον. Latent hæc: οὐκ εἰς μακρὰν ἀποδείξει αἴρι κ. δ. . . σιτούμενον. C. 2, 4 (φθείρονται πρότερον προσπίπτουσαι) scribendum πικρότερον et § 9: λίγοντος, ὡς, ἐπεὶ (sic Wytt. pro ἐπὶ) ποιότητι τροφῆς γίνεται τὸ δύσπεπτον, ἧ δὲ πολυμυγία (v. deest δὲ) βλαβερὸν καὶ γόνιμον ἀλλοκότων ποιοτήτων, δεῖ (v. ποιότητων, καὶ δεῖ) τὸ σύμφυλον . . . λαβόντα . . . σιέργειν. C. 3, 2 pro τῶν ἄλλων scrib. τῶν Ιατρῶν et § 11 aut διαβρέχειν τὴν τροφήν (vino, pro διαιρεῖν) aut verbum reperiendum, quod condire significet. Tum § 12, 13 scribendum † θαλερὸν θαλεροῦ λάβετ' ὥδε καὶ ἄλλον ἐπ' ἄλλο προσφόρου ἐνόητος τῆ θερμότητι, ἐν τῷ πνεύματι κ. τ. λ. (Editur: λαβέτω δὲ καὶ ἄλλον ἐπὶ πρόσφορον μίνοτος τῆ θερμ. ἐν τῷ πν. Ipsum Empedoclis versum, qui longe aliter apud Macrobiū scribitur, non attingo.)

Ibd. 2, 2, 2 pro ἐξαιρεῖ (τὴν ψυχρότητα καὶ συνεκπέττει τὸ ὑγρόν) scribendum ἐξαιρεῖ, atque etiam V, 3, 1, 11 ἐξαιροῦνται (τῆ θερμότητι τοῦ οἴνου τὸ νεαρὸν) pro ἐξαιροῦνται et VI, 1 § 7 τῷ ἐξαιρεῖν (τὴν κολλῶσαν ὑγρότητα) pro ἐξαιρεῖν. Recte ponitur accentus V, 9 extr. C. 3, 2 (κελεύσαντα καθ' ἑαυτὸν ὄραν καὶ προσεύχεσθαι τοῖς θεοῖς) scribendum: κελεύσαντα καθαρὸν δρῶν καὶ π. τ. θ.

Ibd. 4, 1: Αἰθήρως . . . χωρίον ἐστὶν αὐτοφυές, πολλὰ πρὸς ἡδονὰς ἔχον ἐλευθερίους. Scrib.: χωρίον ἐστὶν αὐτοφυῶς πολλὰ π. ἡδ. ἔχον ἐλ., c. autem 2, 13: καὶ ὑμῖν καὶ νῆ Δία τοῖς ἰχθυοπώλαις, duabus vocibus retractis. C. 3, 4 (καὶ τῶν ἄλλων ὄψων οἱ ἅλες ἦδιον

ὄψων εἰσίν) tollendum ἤθειον, ut sit: τῶν ἄλλων ὄψων οἱ ἄλλες ὄψων εἰσίν. Cfr. V, 10, 2, 4.

(De 5, 2, 2 dictum est supra p. 31, de 5, 3 init. p. 120.)

Ibd. 6, 2, 3: ἄλλην ἐοριγὴν οὐκ ἄν. . . , ἀλλ' ἀντικρυς Βάκχου καλουμένου τελοῦσιν. Scrib.: καλουμένην, id est: ἢ καλοῖτο ἄν. § 2 fortasse post νηοισίαν excidit ἄγοντες. § 9 (κατὰ κράτος ἐν αὐτοῖς πρώτον μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ἐλίγχει κ. τ. λ.) scribendum: κατὰ κράτος δὲ τοῦς ἐναντίους (ἐναντιουμένους?) πρώτον μ. ὁ ἀρχ. ἐλίγχει. Κατὰ κράτος ἐλίγχειν etiam Demosthenes dixit. Deinde § 10 primum pro his: καὶ χαλκοθροσιάς τοῦ θεοῦ τιθῆνας προσαγορεύουσι substitui debet: καὶ χαλκοκρότους τὰς τοῦ θεοῦ τιθ. πρ., tum ex proximis (καὶ ὁ δεικνύμενος ἐν τοῖς ἐναντίοις τοῦ μετεώρου θύροος ἐκτετυπωμένος καὶ τύμπανα) eruuntur hæc: καὶ ὁ δεικνύμενος ἐν τοῖς ἀστοῖς τοῦ μεγάρου θύροος ἐκτετυπωμένος, in fastigio templi (Hierosolymitani). Quam imaginem Græci pro thyrso acceperint, nescio.

Lib. V proœm. § 4 scribendum: καὶ τῷ ζητεῖν τι ἢ ἀκούειν τῶν περιττῶν (vulgo abest ἦ), tum probl. 1, 2, 3: ὁμοῦ μὲν ἄρτον, ὁμοῦ δὲ πεπλασμένον ἐκ τῶν ἀλεύρων κνίδιον, sublato μικρόν, quod inter ὁμοῦ et μὲν additur, ortum ex præcedenti μικρῶ.

Ibd. 3, 2, 5 scribendum: Καὶ τοῦτο δὴ τὸ σκολιὸν ἐπίγραμμα δηλοῖ κεραμῖαν ἀμύστιδα βεβυσμένην (pro: δῆλον κεραμῖα νομίζει διαβεβυσμένην, præsumpte in duabus primis vocibus Wyttenbachio) σελίνῳ. σύγκεται δὲ οὕτω

Ἡ Κωλιὰς γῆ (v. χθών ἢ παλιὰς γῆ) πηρὶ καθη-
θαλωμένη

κεύθει κελαινὸν αἶμα Διονύσου θεοῦ κ. τ. λ.

Cfr. de audiendo c. 9 Athen. XI p. 482 B. [Sed iam in interpretatione Latina est Colias terra.] (De 3, 2, 6 vid. p. 29.)

Ibd. 5, 1, 2 oratio sic supplenda videtur: ἐφάνη μοι

τὸ λεγόμενον ὑπὸ Πλάτωνος ἐπ' ἀύφομένη πόλει, πόλεις, οὐ πόλιν, εἰς συμπόσια ἀποδεδόσθαι. (Plat. de rep. IV p. 422 E.)

Ibd. 7, 1, 3: δεῖ δὲ τὸ μὲν, διὰ τί γίνεται, τῷ λόγῳ μετεῖναι. Scrib.: μετεῖναι. Cfr. VII, 1, 1, 5: τῷ λόγῳ μετιῶν.

Ibd. 9, § 5 videtur aliquid excidisse et sic olim scriptum fuisse: ἔφη, ὃ, τι ἔνεστι ἐν τῷ φητῷ γλυκύντητος, ἄπιν τοῦτο συνθλιβόμενον εἰς τὸν καρπὸν εἰκότως δριμύ ποιεῖν . . . τὸ λειπόμενον. (Duebnerus notabiliter a Wytt. discedit; de codicibus non constat.)

Ibd. 10, 1, 4: πῶς γὰρ ἀφωσίωσαν; Omnium consuetudo (in hac significatione) postulat ἀφωσιώσαντο. C. 3, 6: τὴν ὑν σάρκα κρέα γεγονέαι. Duebnerus σάρκα νεκρὰν γεγονέαι edidit, nescio, adiuvantibusne codicibus; tollendum erat σάρκα relinquendumque acute dictum: τὴν ὑν νεκρὰν γεγονέαι.

Lib. VI, 2, 2, 1: Ἐδόκει δὴ μοι ταῦτα πεθανῶς μὲν ἐγκεχειρῆσθαι. Scrib. (de disputatione et argumentatione): ἐπιεκεχειρῆσθαι. Vid. III, 5, 1 et 2, VI, 5, VIII, 4, 3 et 5, IX, 14, 2, de Stoicor. repugn. c. 10 §§ 4, 14, 16, Diog. Laert. IV, 28, cet. Paulo post § 2 ex litteris in codicibus servatis (ὡσπερ ὀμμάτων οἰκείων τῷ σώματι καὶ δὲ τῶν ἐγγεγεννημένων) effici videtur: (τοῦτο μὴ φάναι πρὸς σπηρίαν . . . ὑπάρχειν ἡμῖν) ὡσπερ ὀμμα τῶν οἰκείων τῷ σώματι καὶ δεόντων ἐγγεγεννημένον, etsi habet aliquid novi hæc oculi imago adiuncto genetivo (*Auge für*). § 5 scribendum: Πρὸς μὲν γὰρ τὰς ξηρότητας ἀρδείαις ποτιζομεν, καὶ ψίχομεν μετρίως, ὅταν φλέγηται, ῥιγοῦντα δ' αὐτὰ θάλπειν πειρώμεθα (v. ποτιζόμενα καὶ ψυχόμενα), extremo autem capite, § 19, præeunte ex parte Mezeriaco: Καὶ γὰρ αἱ στίψεις, ὧ βέλτεστε, τῶν βαπτομένων ὑφαντῶν (pro ἔφην τόπων) ἔχουσι τὸ . . . ῥυπτικόν.

Ibd. 3, 1, 1 exciderunt quædam; scriptum enim fuerat ad hanc formam: . . . ὁ ἐστιῶν ἡμᾶς καὶ ταῦτα ἐφη μετρίως λιγεσθαι καὶ πρὸς ἄλλην ἀπορίαν τὰς τῶν πόρων κενώσεις καὶ ἀναπληρώσεις ποιεῖν, διὰ τί τοῖς μὲν πεινώσειν, εἰὰν πίωσι, παύεται ἡ πείνα ἐν τῷ παραντίκα, τοῖς δὲ διψῶσιν κ. τ. λ., et ad aliam quoque questionem solvendam facere et pertinere meatuum exinanitiones et repletiones, cur cet. § 2 scribendum: Τοῦτο δὲ τὸ πάθος οἱ τοὺς πόρους ὑποτιθέμενοι ῥᾶστα . . . μοι δοκοῦσιν, εἰ καὶ μὴ τᾶλλα, μόνοι αἰτιολογεῖν. Ante Duebnerum, qui Wyttenbachii coniecturam secutus est, edebatur: εἰ καὶ μὴ πολλὰ μόνον πιθανῶς αἰτιολογεῖν. Deinde § 3, ut alibi (vid. ad Diod. Sic. XI, 5, XVI, 67, XVII, 95, Strabon. II p. 85; XV p. 705, XVI p. 767, Plutarch. consol. ad Apollon. c. 6, hic IX, 3, 2, 4) μὲν particula indicium facit alterius membri ob idem vocabulum bis positum omissi; scripserat enim Plutarchus: τὸ μὲν ποτὸν παραδέχονται, τὸ δ' ἐδεστὸν (aut τὸ δὲ σιτίον) οὐ παραδέχονται. C. 2, 10 scrib.: τὰ γὰρ ὑπὸ ἐκρόττος ἢ πάχους (pro πάθους) ἀργὰ καὶ βαρῖα.

Ibd. 8, 1, 4: Ἐδόκει δὲ ἡ βούβρωστις ἕτερον εἶναι. Nonne: οὐχ ἕτερον? C. 2, 2 scribendum: Βρούτος ἐκ Ἀνθραχίου πρὸς Ἀπολλωνίαν ἰῶν ἐκινδύνεουεν. V. deest ἰῶν.

Lib. VII, 1, 1, 2 scrib.: Καίτοι τὸ μὲν Ἀλκαίου (v. τὸν μὲν Ἀλκαίου) ἀμωσγέπως εὐπορήσειεν ἂν (v. εὐπορήσειν) βοθηείας ἀπολαύειν γὰρ ἰκμάδος (aut ὡς ἀπολαύειν ἰκμάδος pro: ἀπολαύειν ἰκμάδος) τὸν πλεύμονα . . . πιθανόν ἐστιν ὁ δὲ φιλόσοφος κ. τ. λ. § 7 pro ὠθεῖ ponendum videtur θεῖ (Wytth. ὠθεῖται), deinde § 8: Οὐκ ἂν δὲ ταῦτα συνέβαινε διακρινομένων . . . τῶν ὑγρῶν, ἀλλὰ συμπλεκομένων ἅμα (v. συμπλεκομένων ἡμῶν ἅμα) καὶ συμπαραπεμπόντων τὸ σιτίον. Auditar συμβαίνει.

Ibd. 5, 2, 6: Οὐδὲν οἶν ὀρῶ τὰς τοιαύτας ἡδονὰς

ἴδιον ἰχοῦσας, ὅτι μόναι τῆς ψυχῆς εἰσιν. Scribendum: *ἰχοῦσας ἢ ὅτι μόναι τ. ψ. εἰσιν.* Sæpe Plutarchus οὐδείς ἢ pro οὐδείς ἄλλος ἢ, velut vit. Crass. c. 2, Nic. 15, Cic. 18, Cleom. 13, Ti. Gracch. 6, Brut. 43, de genio Socr. c. 2, ad princip. inerud. 5, 3. Cap. 3, 5 primum καὶ transponi debet: *τούς . . . ἀντιτεταγμένους αὐταῖς καὶ, ὅπως οὐχ ἀλώσονται, προσίχοντας* (vulgo: *αὐταῖς, ὅπως . . ., καὶ προσίχ.*), deinde sic scribi: *τούτους, ἐκείνων οὐδὲν ἤττον ἐμπαθεῖς ὄντας, ἀκολάστους καὶ ἀκρατεῖς ὁμῶς οὐ καλοῦμεν.* (Vulgo: *καὶ ἀκολάστους . . . ὁμοίως οὐ.*) C. 4, 4 requiri videtur: *παραβάλλοντες . . . καὶ λόγους οὐ κενούς* (v. *λόγους κενούς*) *οὐκ ἐκπλαγῆσόμεθα . . . ὑπὸ τοῦ κρότου* (v. *ὑπὸ τούτου*).

Ibd. 6, 2, 7: *Εἶγε μὴν οὐκ ἔστιν ὅτι μᾶλλον ἀνθρώποις ἐφιᾶσιν εἰπεῖν· Γλῶσσα, κ. τ. λ.* Scribendum: *ἀνθρώποις ἐπεισιν εἰπεῖν, ἢ mentem tenuit, libet.* C. 3, 9 et 10 sic oratio restituenda est: *οὕτως, ὡς ἐφηγεν ὁ λόγος* (v. *οὕτως, ἐφην, ὁ λόγος*), *τριῶν ὄντων, ὧν ὁ μὲν* (v. om. *ὧν*) . . . *καλούμενός ἐστιν, εἴρηται μὲν περὶ κ. τ. λ.* Tum § 22 codices sic: *Ἐπεὶ τούς γε μοχθήρους, ὅσω μᾶλλον ἐπιλαμβάνονται καὶ συμπλέκονται, καθάπερ βάτους καὶ ἀναιρεῖν καὶ ὑπερβατίον ἐστί.* Latet alterum substantivum cum *βάτους* coniungendum. Fuitne: *καὶ ἀνθέρικας ὑπερβατίον ἐστί?*

Ibd. 8, 4, 9 retrahendæ duæ voces, quæ exciderunt: *δεῖ γὰρ οὕτως ἐθίζειν καὶ παίζοντας καὶ σπουδάζοντας, ὥστε κ. τ. λ.* (C. 3, 6: *τί ἂν λέγοι τις*?)

Ibd. 9, 1, 2 scribendum: *τῆς κλήσεως τῶν ἡρίστων ἐισηγητής* (vulgo *τ. κλ. καὶ τῶν ἁρ.*).

Lib. VIII, 1, 2, 2: *ἐβδόμη, δι' ἀμφοτέρων ἐορτάζουσι.* Scrib.: *ἀμφοτέρων τὰς ἐορτὰς ἐορτάζουσι.*

Ibd. 2, 1, 7: *Διὸ καὶ Πλάτων ἐμίμνητο τοὺς περὶ Εὐδοξον . . . εἰς . . . μηχανικὰς κατασκευὰς τὸν τοῦ στερεοῦ διπλασιασμόν ἀπάγειν ἐπιχειροῦντας, ὥσπερ* (codices ὅπερ) *πειθόμενους διὰ λόγον δύο μέρους ἀνάλο-*

γον μὴ παρείκοι λαβεῖν. Scribi debet: οἱ πειρωμένους διὰ λόγον, δύο μέσας ἀνὰ λόγον μὴ παρείκοι λαβεῖν, non ratione tentantes, liceretne duas medias proportionales reperire. Hoc tentari Plato volebat. C. 4, 8 tollenda littera: Διὸ τοῦτο πρόβλημα δούς αὐτῷ (pro δοῦσα αὐτῷ), δεῖν ὄντων τρίτον ἐποίησε κ. τ. λ.

Ibd. 3, 2, 8: ἀλλ' ἄφθονον ἔχων τὸ τῆς ἐπιεικοῦς καὶ ἀναφοῦς μεμιγμένον οὐσίας. Recte vertitur cedentis, id est: ὑπεικούσης καὶ ἀναφοῦς. C. 5 init. litteræ rectius dividendæ sunt: Εἶτα, ἔφη, τί παθόντες, ὃ πρὸς Διὸς, εἶπατ', ἀθεώρητα κινήματα τοῦ ἀέρος οἴομεθα δεῖν αἰτιάσθαι, . . .; Edebatur εἶτα τὰ θεωρητά, Duebnerus fecit (εἶπας) τὰ θεωρητά, quem εἶπα in codicibus reperisse apparet. C. 6 extr. scribendum: Τὸ γὰρ ἐξανιστάν (non ἐξανιστᾶν) ἡμῶς.

Ibd. 4, 1, 6 scribendum videtur: Οὐδὲ (pro Ἐπεὶ) πιθανώτεροι τούτων, c. autem 2, 5 una voce: ἀεὶζῶον διαμένει καὶ ἀνέκλειπτον (Reisk.), c. 4, 2 denique: Σκόπει δὲ, μὴ Πυθικόν ἐστι τὸ νικητήριον, ὡς οἱ Ἀμφικτυόνες κάκει (ἐκεῖ?) πρῶτον . . . φοῖνικι τοὺς νικῶντας ἐκόσμησαν. Vulgo ὡς Ἀμφικτυόνος κάκει. De Amphictyonibus Pythia facientibus testimonia habet Hermannus antiq. Græc. II (de cærimoniis) § 49, 21, Plutarchus huius ipsius operis lib. VII, 5 init. (C. 5 extr. barbare editur ἀξοῦνται.)

Ibd. 5 § 7 scribendum: λόγος ὡς περ ἀτέχνῳ πίστιν ναυτικῇ βεβαιούμενος ἐμπειρία. Codices ἀτεχνῶς πίστιν ναυτικὴν βεβαιούμενος ἐμπειρίαν. Prima duo vocabula correxit Wytttenbachius.

Ibd. 6, 1, 3: καὶ γὰρ Βάττου παρὰ Καίσαρι γε λω τοποιοῦ. Scrib.: καὶ Γάλβα τοῦ παρὰ Κ. γελ. A. Galba significatur, de quo Spaldingius ad Quintil. VI, 3, 27, interpp. Horatii ad sat. I, 2, 46. Miror Winckelmanni ad amator. c. 16, 23 dubitationem in facillimo Græci librarii errore. C. 5 extr. scribi oportet: ἢ μηδ' ἐκείνοις ἐνκόλως

(Wytt. pro *εὐκόπως*) οὕτως διὰ τῶν ὀνομάτων ὡπερ τοιχίων (pro *τριχίων*), τὰ μὲν ἐκκόπτουσι μέρη, τὰ δὲ καθαιροῦσι, παραδύσεις δίδωμεν (pro *δίδομεν*): *aut ne illis quidem sic facile concedamus, ut per verba tanquam per parietes furtim penetrent, partes eorum alias effodientes, alias demolientes.*

Ibd. 7, 4, 4 Wytttenbachius sine varietatis mentione: καὶ μὴ περιορῶν ὅσον ἴχνος σώματος, Duebnerus πτώματος. Rectum est: κόματος, *veterni.*

Ibd. 8, 1, 3 quæ exciderunt, sic fere suppleri debent: "Ἦν δὲ Τυνδάρις ὁ Λακεδαιμόνιος αἰτίαν ἔλεγε, οὐ πάνυ πιθανῆ εἶναι δοκεῖ· ἔλεγε δὲ τῆς ἐχεμυθίας τοῦτο γέρας εἶναι καὶ (hoc addidit Wytt.) τοὺς ἰχθύς καλεῖν κ.τ.λ. Deinde sic scribendum: καὶ τὸν ὀμῶνυμον ἐμοῖ (Empedoclem veterem illum significat) ὡς σιωπήσομένῳ (pro τῷ παυσασμένῳ) Πυθαγορικῶς περαινέειν τὰ δόγματα· Στίγ' ἔσω φρενὸς ἀλλ' ὅπερ φράσω· (vulgo: στίγουσαι φρενὸς ἀλλ' ὅπερ ἐλάσσω) καὶ ὅλως θεὸν ἠγείσθαι τὴν σιωπὴν τοὺς ἀνδρας. Pars est versus Empedoclei, quo auditor (lector) iubetur intra animum condere, quod poeta dicturus est. C. 3, 5 editur: ὡς . . . τοὺς δ' ἰχθύς οἰδὲν ἀδικούντας ἡμᾶς, οὐδ' ἂν πάνυ πεφύκασιν δυναμένους. Fuit: οὐδ' ἂν πάνυ, ἢ πεφύκασιν, δυναμένους (h. e. οὐδ' ἂν πάνυ δύναιτο, ἢ πεφ.). Tum c. 4, 3 scribendum: καὶ τραφέντας, ὡπερ ἑπαλοὶ (pro ὡπερ παλαιοὶ), καὶ γενομένους ἱκανοὺς ἐντοῖς βροθεῖν, ut teneri solent. (De duriore apud ὡπερ nominativo nihil opus est dici.)

Ibd. 9, 2, 7 scribendum: ὅθεν ἐν ἀφορισμένοις τούτοις ἐκεῖνα ποικιλλόμενα τὴν ἀπίστην πεποίηκεν. Vulgo deest ἐν.

Ibd. 10, 3, 3: Ἐκείνην οὖν τρεψόμεθα. Hoc est: *illam fugabimus.* Scrib.: Ἐπ' ἐκείνην οὖν τρεψ. (§ 4 tollendum τοὺς καρποίς, adscriptum ad τὴν ὀπώραν.)

Lib. IX, 1, 1 init.: ἀπόδειξιν ἔλαβε τῷ Διογενίῳ τῶν . . . μαθητόντων ἐφήβων. Nomen loci est: ἔλαβεν ἐν τῷ Δ. Sed nomen ipsum corruptum. (Διοσκορίω?) C. 2, 7: Ἐμνήσθη δὲ καὶ τῆς Θεοδώρου . . . γυναικός. Imo: Ἐμνήσθη δὲ καὶ τις τῆς Θ. Non dicitur ἐμνήσθη impersonaliter passive. (C. 2, 3 scr.: διὰ στόματος πᾶσιν, ὁ ἐν τοῖς pro πᾶσιν ἐν τοῖς.)

Ibd. 2, 2, 2 e codicibus restituendum: τῶν μὲν μακρῶν ὄντων, τῶν δὲ βραχέων, τῶν δ' ἀμφοτέρων (pro ἀμφοτέρων) καὶ διχρόνων λεγομένων, c. autem 3, 1 scribendum: οὕτω καλεῖν τὸν βοῦν καὶ βοῦν οὐ δεύτερον . . . ἀλλὰ πρῶτον τίθεσθαι τῶν ἀναγκαίων.

Ibd. 3, 2, 4 scribi debet primum: Καὶ μὲν ὅτι (pro ὁ) πάντων ἀριθμῶν πρῶτος τέλειος ἢ μὲν τριάς . . . δηλόν ἐστι, deinde: τούτων τοίνυν ἢ μὲν ἕξās ὑπὸ τῆς τετράδος. ἢ δὲ τριάς ὑπὸ τῆς ὀγδοάδος πολλαπλασιασθεῖσα κ. τ. λ. Nocuit vocabulorum terminatio eadem (αδος). Cfr. ad VI, 3, 1, 3.

Ibd. 5, 2, 1: χρῆσθαι μάλιστα τῷ νῶ. Imo: τῷ ῥῶ, secundo flumine currere. (§ 5: δύναμιν ἐν τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν.)

Ibd. 14, 1, 2 pro φασίν scrib.: φηοίην (Hesiodus).

Amaterii¹⁾ c. 2, 2: Δαφναῖον τὸν Ἀρχιδάμου, Ἀνσάνδρας ἐρῶντα τῆς Σίμωνος κ. τ. λ. E c. 6, 3 apparet, Daphnaeum ipsum Lysandram non amasse, sed alii eius amatori amicum fuisse. Codices hic Ἀνσάνδρον et c. 18, 6, ubi nunc editur διὰ Ἀνσάνδραν, illi Ἀνσάνδρον

¹⁾ Adhibui Winckelmannum. Nonnulla ab eo non recte posita revocanda ad priorem formam sunt, quaedam satis manifesta, ut c. 17, 18 p. 761 E, ubi genitivus praecedens ex ἐρωμένῳ . . . γενομένῳ genitivus efficit. Ipse in libro corruptissimo et pravitate illius Graecae fœdis notis impresso panca et fere parva emendavi.

sine præpositione. Scrib. hic videtur: *καὶ Λύσανδρον, Λυοάνδρας ἐρῶντα* et c. 18, 6: *διὰ Λύσανδρον.*

Ibd. 7, 1: *προκηρίξας ἐμοῦ γ' ἔνεκα πάσαις γυναιξίν ἂν ἐραστήν.* Sic codices (nam edd. ἂν omittunt); scrib. videtur: *γυναιξίν ἰέναι ἐραστήν.* (§ 2: *Μίγα γάρ, ἂν . . . ἐπικρατήσῃ.* Tum fortasse: *κρατεῖν προσδοκῶσαν* aut *θίλουσαν* pro *δοκοῖσαν.*)

Ibd. 8, 1 scribendum e vestigiis codicum: *ἀναστρέφειν . . . τὸν Ἡοίοδον, ἂν ἐκείνου* (sic codd.) *λέγοντος· Μῆτε . . . γαμοίτο, οχεδὸν ἡμεῖς . . . περιάψωμεν* (sic codd.); tum § 2: *καὶ καθείσθω τὰς ὄφρῃς καὶ πανοῦσθω κρυφῶσα, σχῆμα λαβοῖσι τῶν τοῦ πάθους οἰκείων,* omisso *καὶ* ante *σχῆμα.* Eadem particula sublata iam est c. 9, 9 ante *Ἀφροδίτης,* tollenda c. 13, 5 ante *κρίφα.*

Ibd. 16, 2: *τὸ φουικόν πρῶτον, εἶτα τὸ συγγενικόν.* Manifesto idem amicitiae genus est *τὸ φουικόν* et *τὸ συγγενικόν* ipso Plutarcho declarante; scrib.: *εἶτα τὸ ξενικόν.* Eodem capite § 21 p. 759 E e codicum vestigiis fit: *ἢ Λαῖς ἢ Γναθαίνιον* pro *ἢ Λαῖδα.* Nominativus requiritur. C. 18, 14 pro *ἐπεὶ δέ* scrib.: *ἐπειτα δέ.*

Ibd. 19, 7 p. 764 D: *Γῆν δὲ κατ' οὐδὲν Ἀφροδίτην καλοῦντες.* Ita codices, non *Σελήνην δέ.* Scribendum: *Τῆν δὲ κάτωθεν.* Sic lunam significat. Paulo post § 9 pro *αἰτεῖσθαι* videtur substituendum *αὔξεσθαι.*

Ibd. 19, 16 p. 765 C scribendum: *κινούσης ἐπὶ σπέρμα κατ' ὄλισθον ἀτόμων* (pro: *καὶ ὄλισθον ἀτόμων*), c. autem 21, 7 p. 767 C supplendum *ἀγῶνος* (*ἔσπερ κοινῷ ουστάντος ἀγῶνος*).

Ibd. 23, 8 p. 769 B: *ἐκ τῶν ἐκάστοτε συλλεγομένων σχημάτων.* (Sic codices.) Scr.: *ἐγκλημάτων.*

Ibd. 24, 7 p. 770 B: *τὰς τῶν καλῶν τριγῶς Ἀρμόδιους ἐκάλει καὶ Ἀριοτογείτονας, ὡς ἅμα καλῆς τυραννίδος ἀπαλλαττομένους ὑπ' αὐτῶν τοὺς ἐραστὰς.* In ἅμα καλῆς latere videtur unum adiectivum contrariae

ei, quæ in καλός est, significationis; sed id quod sit, non reperio. (ὠμοτάτης τυραννίδος?) Lusit in eadem re Bion apud Stobæum floril. 66, 5 (φεῖ τυραννίδος τριχὶ καταλυομένης).

Ibd. 25, 1: 'Ιούλιος γὰρ, ὁ τὴν ἐν Γαλατία κινήσας ἀπόστασιν. Codices Κιούλιος. Scripserat igitur recte Plutarchus Κιουίλιος, nisi quod nominis formam leviter detorsit (Civilis), ut Μαρτιάλιον pro Martiali dicit.

Ibd. 25 extr.: ὧ καὶ μάλιστα παρῶξυνε τὸν Οὐεοπασιανόν, ὡς ἀπέγνω τῆς σωτηρίας, πρὸς αὐτὸν ἀλλαγὴν κελεύουσα. Scrib.: προσαιτεῖν ἀλλαγὴν κελεύουσα, permutationem cum sortis secum postulare iubens; suam enim Erponina longe meliorem quam Vespasiani esse significabat.

Maxime cum principibus philosophandum esse c. 1 init. Ex huius libelli initio trunco quæ supersunt (σωφρανὸν ἐγκολπίσασθαι καὶ φιλίαν τοι καὶ μετιέναι καὶ προσδέχεσθαι καὶ γεωργεῖν), sic scribenda videntur: εἰς ὄρκανην ἐγκολπίσασθαι (in rete includere) καὶ φιλίαν αὐτῶν καὶ μετιέναι κ. τ. λ. De principibus viris captandis Plutarchus loquitur imagine sumpta ab ea re, de qua Alciphron ἰχθῦς τῆ σαγήνη ἐγκολπίζεσθαι dixit. Tum § 3 oratio sic interpungenda: 'Ἐπεὶ τί; (φήσει ἀνὴρ . . . φιλοσοφίας δεόμενος) Σίμων δὴ γίνωμαι . . .; (pro δέ). Ibd. § 13 p. 777 B scribendum videtur: ἀποδιδράσκειν βουλόμενος ἐν γωνία τέ τι . . . φιλοσοφεῖν, addito τε. (De c. 2, 5 dictum supra p. 118.)

Ad princip. inerud. c. 2, 1 pro φαίνεσθαι scrib.: φανεῖσθαι, et c. 5, 4 p. 782 A: Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογίνης ἂν ἤμην ὀλίγου δέω εἰπεῖν, τὴν περὶ αὐτὸν εὐτυχίαν . . . βαρυνόμενος κ. τ. λ. (pro δέω).

An seni sit gerenda resp. c. 4, 3 p. 785 D: Ἐργασίας γε μὴν βαναύσου . . . ἀπτεσθαι μετὰ πολιτείας. Imo: μετὰ πολιτεῖαν, post reip. administrationem.

Ibd. 7, 3: πολὺς γὰρ (ὁ φθόνος) ἐν τοῖς ἀρχομί-

νοις διὰ τὸ φλύεσθαι προεκπίπτων, ὅταν ἐκλάμψωσιν, ἀφανίζονται. Scrib.: ἐν τοῖς ἀρχομένοις διαφλέγεσθαι.

Ibd. 8, 6 p. 788 C: τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν φρόνησιν καὶ τὸ μὴ φαινόμενον ἀλλὰ τὰ μὲν ἐσφαλμένα, τὸ δὲ ὑπὸ δόξης κενῆς προσπίπτειν πρὸς τὰ κοινά. Videtur subesse: καὶ τὸ μὴ φαινομένοις λανθάνειν ἐσφαλμένοι μηδὲ ὑπὸ δ. κ. π. π. τ. κ.

Ibd. 9, 6 p. 789 C: Ὡ ξένη Ἀθηναῖε ἢ Ῥωμαῖε, ἀζαλίω γῆρα κατανθιδῶν κήδη, γραψάμενος ἀπόλειψιν τῆ πολιτεία . . . εἰς ἀγρὸν ἐπιέγου. Scribendum coniicio: ἀζαλίω γῆρα κατανθίζων κᾶρα, ἤδη γραψάμενος κ. τ. λ., qui caput senectute (canis) conspergis (versu trimetro una syllaba brevior).

Ibd. 23. Huius capituli initium, ὄνειδίζων pro ὄνειδίξειν scripto, sic superioribus participiis continuandum est: τοῖτου δὲ πολιτικώτερον, μὴ μόνον ἐμφανῶς μηδὲ δημοσίᾳ ὄνειδίζων ἀνευ δηγμοῦ . . . (sed illo prudentius non solum palam sine morse obιurgans), ἀλλὰ μᾶλλον . . . ἰσποτιθέμενος et reliqua usque ad ἀνεθάρρναν. (Si quem μὴ offendit, conferat synt. Gr. § 207 n. 2, exempla-que adiungat ex una Pelopidæ vita c. 14, 20, 23 extr., 26, 30. Sed μηδὲ δημοσίᾳ pro μηδὲ μόνον δημοσίᾳ suspectum est.) (De c. 27, 4 et 5 dictum est p. 141.)

Præcept. reip. gerendæ c. 4, 2: ὅσα γοῦν ἐπανθεῖ μάλιστα καὶ προσπίπτει τῶν ἀμαρτημάτων. Imo: προσπίπτει, eminent. Eod. cap. § 17: Ἐν δὲ Λακεδαιμόνι τινος Δημοσθένους, ἀνδρὸς ἀκολάστου, γνώμην εἰπόντος. Scr.: Ἐν δὲ Λακεδαιμόνι Τιμοσθένους.

Ibd. 5, 2 excidit et turbatum est aliquid; scriptum enim fuerat: οὕτω πόλιν πείθειν οὐ λόγον οὐδὲ τρόπον, ἀλλὰ λόγῳ καὶ τρόπῳ χρωμένην, ὥσπερ οἶακι καὶ χαλινῷ, τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν. C. 10, 8 pro ἀλλὰ καὶ θανμάσας scribi debet: ἀλλὰ καταθανμάσας. (De c. 11, 3 dictum est p. 585 ad vit. Pyrrhi c. 16.)

Ibd. 13, 11 p. 807 E. Euripidis ex Bellerophonte versus, qui de vit. pud. c. 3 truncatus legitur, sic scribendus est:

"Ἐπιησο' ὑπέικων μᾶλλον ἢ καλὸν πείλοι
(pro μᾶλλον θείλοι).

Ibd. 15, 10 p. 811 F: *Δεῖ δὲ, ὡς φασιν, ἐρῶντι τῷ δήμῳ τὸν πολιτικὸν προσφέρεισθαι.* Imo: *Δεῖ δέ, φασιν, ὡς ἐρῶντι τῷ δήμῳ κ. τ. λ.*

Ibd. 21, 3: τὸν μὲν ἐν τραγωδίᾳ πρωταγωνιστήν, Θεόδωρον ἢ Πῶλον ὄντα, μισθωτῷ τῷ τὰ τρίτα λέγοντι πολλάκις ἐπεσθαι. Scrib.: Θεόδωρον ἢ Πῶλον, ὄντα μισθωτὸν, τῷ τὰ τρίτα λέγοντι κ. τ. λ. (Μισθωτοὶ ambo erant; id notatur in eo, de quo agitur.) C. 24, 4 excidit verbum, quod Plutarchus primis poetæ verbis, quæ citat, interposuisse videtur: *Μικρὸν δὲ δεῖ ποδοῦ*

χαλάσαι μεγάλη κύματος ἀλκῆ,
τὰ μὲν αὐτὸν ἐνδιδόντα κ. τ. λ.

Ibd. 27, 3 tollendum *τιμῆν*, inepte interpositum imagini (*χρυσὸν . . . ἀξανάμενον*). Tum § 4 alienissimi hinc ὁ σαλπικτιῆς καὶ ὁ δορυφόρος. Neque enim de huiusmodi hominum statuis aut imaginibus agitur. Ad interpretandum illud *ὑφ' οὗ γέγονεν* adscriptum oportuerat: ὁ πλάστιγς καὶ ὁ ζωγράφος. Sed totum delendum est. Deinde § 6 scribendum: *καὶ νομίζουσιν οἱ πολλοὶ τοῖς μὴ λαβοῦσιν (ἀνδριάνας καὶ ἄλλας τιμὰς) αὐτοὶ χάριν ὀφείλειν, τοὺς δὲ λαβόντας αὐτοῖς (pro αὐτοῖς), καὶ οὐ βαρεῖς (pro καὶ βαρεῖς) εἶναι οἷον ἐπὶ μισθῷ τὰς χρεῖας ἀπαιτοῦντες, neque molestos se esse, cum ab iis tanquam mercede data operas exigant.* Ἀπαιτοῦντες satis ostendit etiam *βαρεῖς* nominativum esse.

Ibd. 31, 6 p. 822: *ἀλλ' ἀπ' ἀρετῆς καὶ φρονήματος αἰεὶ μετὰ λόγου πειρωμένοις ἄγειν τὴν πόλιν.* Auditur *δεῖ* (*δεῖ δὲ μάλιστα*). Scribendum: *ἀπ' ἀρετῆς καὶ φρονήματος ἀμεταβόλου πείθους ἠνίοις ἄγειν τὴν πόλιν, οἷς οὐ μόνον τὸ καλὸν καὶ τὸ σεμνόν, ἀλλὰ*

καὶ . . . τὸ ἀγωγὸν ἐννοεῖ. Obversata est Plutarcho Periclis imago. (Num: ἡνίασις . . . , αἴς?)

Ibd. 32, 6 p. 824 C: καὶ τοῦτο τῆς πολιτικῆς ὡσπερ τέχνης μέγιστον ἡγεῖσθαι καὶ κάλλιστον. In ὡσπερ latet substantivum, ut opinor, πέρας.

Ibd. 32, 11: ἀοθένειαν, ἧς ἐναπολαῦσαι ἄμεινόν ἐστι τοῖς εὐφρονοῦσι. Græcum est et sententiam habet: ἧς ἐν ἀπολαύσει, ex qua unum saltem fructum capere.

De vitando ære alieno c. 1 extr.: τοῖς γὰρ ἀπόροις οὐ δανείζουσιν, ἀλλὰ βουλομένοις εὐπορίαν τινὰ ἐαυτοῖς κτᾶσθαι· καὶ μάρτυρα δίδωσι καὶ βεβαιωτὴν ἄξιον, ὅτι ἔχει πιστεύεσθαι, δῖον ἔχοντα μὴ δανείζεσθαι. Extrema sic corrigenda sunt: καὶ μάρτυρα δίδωσι καὶ βεβαιωτὴν, ἄξιῶν, ὅτι ἔχει, πιστεύεσθαι, δῖον κ. τ. λ. Sed inde sequitur superiora (in quibus βουλομένοις pro τοῖς βουλ. pravum est) sic esse scribenda: ἀλλ' ὁ βουλόμενος εὐπορίαν τινὰ ἐαυτῷ κτᾶσθαι καὶ μάρτυρα δίδωσι κ. τ. λ., *quæ* (mutuum sumendo) *corpiam sibi lautio-rem parare vult, cet.*

Ibd. 2, 4. Qui mutuum sumunt, non dant, sed accipiunt ἐπὶ δουλείᾳ διδόμενα (— servi enim fiunt creditorum —). Scribendum est: οὐκοῦν καὶ ἡμεῖς ὡσπερ ἐν πολιτοκίᾳ ταῖς χρεῖαις (in necessitatibus tanquam in obsidione) μὴ παραδεχόμεθα φρουρὰν δανειστοῦ πολεμίου μηδὲ χρήματα (pro ὄραν τὰ) αὐτῶν ἐπὶ δουλείᾳ διδόμενα, ἀλλὰ κ. τ. λ. (Αἰτῶν pro ἡμῶν αὐτῶν.)

Ibd. 3, 3 scribendum: τὸ δὲ τῆς εὐτελείας (ἱερὸν) . . . πανταχοῦ τοῖς σοφροῖσι ἀναπίπταται μετὰ πολλῆς σχολῆς εὐρυχωρίαν παρέχον ἰλαράν. Vulgo deest μετὰ. Xylander recte vertit. Eodem cap. § 5 non προογράφοντα τὴν ἐπιτιμίαν, sed προγράφοντα scribendum: tanquam in auctione honestatem tuam et ius pro-scribentem.

Ibd. 5, 5 post ἐοσθήτας desideratur ἀμφιέννυν-ται. Sed plura exciderunt; neque enim, quæ proxime

subiiciuntur (ἀλλὰ πρῶτός τις κ. τ. λ.) cum superioribus cohærent. Extremo capite (§ 6) scribendum: καὶ πόθεν προσκύλινθόμενον (pro καὶ πόθεν που κλ.).

Ibd. 7, 5 p. 830 C. Cleanthis responsum hoc fuit: Ἀλῶ, φησὶν, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἀρτοποιῶ (codd. ὁ ποιῶ) ἔνεκα τοῦ ζῆν μόνος μηδ' ἀποστῆναι φιλοσοφίας (ut solus vivere possim; codd., quantum scitur: ζῆν μόνος δὲ ἀποστῆναι μηδὲ φιλ.). C. 8, 9 s. fin. pro ὑπαιαργυρεύοντες, quod et forma et significatione ineptum est, fortasse scribendum ὑπεραργυροῦντες, quo verbo Ælianus usus est.

Interpositas libris Plutarcheis vitas decem oratorum sæpe, ut fit, carptim inspectas, festinanter percurri nec quicquam annotavi, nisi in Isocratis vita § 42 scribendum videri: ἐν τῇ ἀριστερᾷ τῶν ἀρρηφόρων (pro τῇ σφαιρίστρα) et Lycurg. § 6 in περὶ παντός subesse ἐπειπόντος et § 38 fortasse: ἐν πίνακι μελεῖν. (Materiam tabulæ significari Reiskius intellexit.)

De Herodoti malignitate c. 6: (Περικλέους) μηδενὸς ὑφείσθαι Λακεδαιμονίων ἐθελήσαντος. Usus certissimus postulat Λακεδαιμονίοις (ut in hoc ipso libro c. 34, 3, c. 42, 1); sed totum nomen, adscriptum ad præcedens Πελοποννησίων, errore huc irrepsit. Paulo post scribendum: περὶ τῆς . . . προαιρέσεως τοῦ πράξαντος, αὐτὸ τὸ πεπραγμένον . . . οὐ δυνάμενος ὑέγειν (pro: τοῦ πράξαντος αὐτοῦ, τὸ).

Ibd. 13, 3: ἀλλ' εἰστόμως κείσθαι περὶ τῶν θείων. Scribendum ad Herodoti formam: εὔστομα σὶ κείσθαι. (Quæstt. conv. II, 3, 2, 11: εὔστομα κείσθω, καθ' Ἡρόδοτον.) Deinde, delete περὶ, quod Salmasius addidit, orationis hæc forma restituenda est (nam singula verba præstari nequeunt): Ἡρακλία δὲ καὶ Διόνυσον, οὓς μὲν Αἰγύπτιοι σέβονται, ἀποφαίνων εἶναι θεοὺς, οὓς Ἕλληνες δὲ, ἀνθρώπους καταγεγρακότας, οὐδαμῶς ταύτην προῦθετο τὴν εὐλάβειαν.

Ibd. 31, 1: Ὁ δὲ Ἡρόδοτος τῷ Ἀριστοφάνει μαμαρτύρηκε, δι' ὧν τὰ μὲν ψευδῶς, τὰ δὲ διὰ τὰ δὲ ὡς μισῶν καὶ διαφερόμενος τοῖς Θηβαίοις ἐγκέκληκεν. Scribendum videtur: τὰ μὲν ψευδῶς, τὰ δὲ διαβόλως, μισῶν κ. τ. λ.

Ibd. 35 init. scribendum: τοσοῦτον ἀποδεί τοῦ πρῶτον (pro πρότερον) ὀνομάζειν τὰς τῶν μηδιοάντων ἀνάγκας.

Ibd. 41 init.: ὅσον ἦν ὑπόλοιπον ἐν τῇ πρὸς Λακεδαιμονίους ἀντιῶ θυσμειεία, ἐκχέαι σπεύδων. Scribendum: ὑπόλοιπον τῆς π. Α. ἀντιῶ θυσμειείας.

De facie in orbe lunæ (vel potius *de luna*) c. 1: Ταῦτα, εἶπε, τῷ γὰρ ἐμῷ (sic codd.) μύθῳ προσήκει κάκειθὲν ἴσθαι. Scribendum opinor: τῷ παραμίσῳ μύθῳ. Quærit deinde Sulla, proluserintne quædam (προσανεκερούσασθε, non προσανεκ.). (Cap. 4, 4 p. 921 D e codd. restituendum μηδέ pro δὲ δῆ). Eo minus fieri id, de quo interrogatur, posse dicitur.)

Ibd. 6, 6. Codices: οκτὸν (ἢ γῆ) ἀφίησιν ἢ βραχυτάτη (non τὴν βραχυτάτην) πλάτος τρισέληνον. Scrib.: ἀφίησιν, ἢ βραχυτάτη, πλ. τρισ. § 10 e codicum scriptura: μένουσαν... καὶ ἀτρέπτουσαν efficitur: καὶ ἀτρεμούσαν. Cfr. c. 11, 3. C. 7, 6 scribendum: ἄπαντον αἰῶρα καὶ ἀκατάστατον (pro ἀκατάπανστον).

Ibd. 8, 2 scribendum videtur: καὶ τεκμήριον ἔσται τὸ τῶν ῥεπόντων (v. ἔσται τῶν ῥεπ.) οὐ τῆ γῆ (pro τῆς γῆς) μεσότητος πρὸς τὸν κόσμον, ἀλλὰ πρὸς τὴν γῆν κοινωνίας τινὸς καὶ συμφυῆς τοῖς ἀπωσμένοις ἀντὶς, εἴτε πάλιν καταφερομένοις. Barbare vertam: *Id, quod accidit in vergentibus deorsum, non argumento erit telluri medietatis ad mundum, sed iis, quæ a terra propulsa rursus in eam deferuntur, communionis cuiusdam cum terra et copulationis; hoc est, ex eo non concludi poterit, terram in mundo mediam esse, sed cum terra communionem habere ea, quæ ab ea propulsa rursus decidunt.*

Ibd. 10, 3 scrib.: ἡ γῆς μοῖρα καὶ χώρα (pro ὄρα), coll. c. 9 extr. Tum § 5: ἀλλὰ καὶ ἐκείνη καὶ (codd.: καὶ κινήτικο) ταύτη διάστημα δοτόιον (pro τὸ δέον), ἐπιχωροῦντος τοῦ κόσμου διὰ μέγεθος. (In codice E sæpius spatia vacua esse, ubi nihil desit, iam Wyttenbachius animadvertit; vid. c. 14, 1, c. 15, 7, c. 16, 13, c. 17, 8, c. 18, 3, c. 24, 8, c. 25, 15, c. 26, 13 et 14, c. 29, 1 et 3, quibus locis delendæ sunt lacunarum notæ a Duebnero positæ.)

Ibd. 11, 3 scribendum videtur: ὡς ἑτέρα τινὶ φυσικῇ μᾶλλον διαφορᾷ (pro τινὶ ψυχῇ καὶ φύσει μᾶλλον διαφορᾷ) τῆς μὲν ἀτρεμούσης ἐνταῖθα, τῆς δ' ἐκεῖ (pro καὶ) φερομένης. (§ 4: κάτω δὲ μόνον ἐν, § 5: καὶ οὐ τοῦτο μόνον ἄτοπον, priore loco sublato ὄν, altero τό.)

Ibd. 12, 3 scrib.: μηδὲ νοῦν, χρῆμα ἀθῶον ὑπὸ βριθοῦς ἢ πάχους οὐρανόν τε . . . διπτάμενον, εἰς σάρκας ἤκειν κ. τ. λ. (pro νοῦ χρῆμα θεῖον ὑπὸ βρ.), et 13, 2: εἴπερ εἰδείη τῶν στρατιωτῶν ἕκατος ἀφ' ἑαυτοῦ τάξιν τε καὶ χώραν κατὰ καιρὸν (pro καὶ καιρὸν), οὐ δεῖ, λαβεῖν. Tum 14, 1, ut opinor: τὰς καταθεδουλωμένας ἔθει δόξας ἀφέντας, sententias consuetudine serviliter constrictas (pro ἔθει).

(De c. 15 extr. dictum est p. 71.)

Ibd. in proximis capitibus hæc corrigenda: 16, 9 p. 929 C: εἰ μὴ οὔτις . . . τὸν ἥλιον, ἀλλὰ διῖθοιν (pro δῖειοιν, coll. c. 18, 7: τὸν ἥλιον ὁ ἀγὼ διῖθοιν), 18, 4: ἀλλαις καὶ ἄλλαις κλίσεις (deest prius ἄλλαις), 20, 8: ταύτη δὲ (τῇ σελήνῃ) ἡ γῆ ἀπὸ τῶν ἀνατολῶν (om. ἡ γῆ; sententiam Amiotus vidit), 21, 13: γῆ τις ἰερά . . . νομιζομένη (v. ἡ τις ἰερά), 23, 10: μήτ' ἀφαλλομένη (ἀφαλλομένης), 24, 8: δέχεται διὰ τοὺς ἀγρίους . . . χειμῶνας (om. διὰ), 25, 9: οὐ μὲν . . . οἱ δὲ (οἱ μὲν . . . οἱ δὲ) et § 16 tollendum πρὸς ante χειμῶνος, § 26: ἄλλη πρόφορος ἐστὶν ἄλλοις (v. αὐτοῖς).

Ibd. 26, 9 excidit loci, in quem περιαιῶνται homines,

significatio; tum § 11 scrib.: *κατὰ κορυφὴν εἰοπετομίνους* (οὗς πετομένους), § 13: *ὄνειροπολεῖν τὸν Κρόνον, ἐπειδὴν παύσῃ τὰ τιτανικὰ πάθη . . . ὁ ὕπνος καὶ γίνηται*, deleta lacunæ nota, § 15: *ἐπιθυμίαν . . . ἔχων . . . ἐπειδὴ τὰ τριάκοντα ἔτη διήλθεν* (v. ἐπει δὲ), § 16: *ἐν τε τελευταῖς* (v. ἐν τελ.).

Ibd. 28, 4 scrib.: *ὁ μὲν ἐστὶν ἐν τῇ γῆ τῆς Δήμητρος (ἐν τῇ τῆς Δ.) . . . ὁ δὲ ἐν τῇ σελήνῃ τῆς Φεροειφόνης*, § 7: *πτοήσει συγκεκραμένην* (συγκεκραμένην). (De § 8 dictum p. 27.)

De primo frigido c. 3, 3 scrib.: *ἐπιουσαν* pro *ἐμποιοῦσαν*, 6, 2: *οὐδὲ φθορά τις ἐστὶ τοῦ θερμοῦ . . . ἀλλ' ὑπαρκτικὴ φύσις* (*natura per se constans*, pro *φθαρτικῇ*), 12, 7: *οἷτε . . . ἀναρίτοντες* (δοοί τε), 13, 6: *τὰ λεπτὰ τῶν ἔργων, ὀρθὰ subtilia*, pro *τὰ λοιπά*, 21, 4: *ἐξικματοθέντος* pro *ἰκματοθέντος*.

Aquane an ignis utilior c. 9, 4 scr.: *τὰ νεκρά* (pro *τὰ ὑγρά*) *τῶν σωματίων*.

In libro de sollertia animalium hæc emendatius scribenda annotavi, c. 1, 4: *συννεάζων τοῖς μειρακίοις* (codd. *συννεαρίζων*), 2, 3: *καὶ βοῦς ἢ σῦς αἰτίαν ἔοχε προκειμένων ἱερῶν γενοσάμενοις* (*γενοάμενος*) *ἐπιτήδειος ἀποθανεῖν εἶναι* (v. om. *εἶναι*), 5, 9: *οὐκ ἐν τῷ φρονεῖν πεφυκότι* (οὐχὶ τῷ φρ. πεφ.), 7, 2: *ὅπως ἄστρα καὶ ζῶα καὶ ψυχὴ* (v. *τίχη*) *παρεισέλθῃ*, (— post *προδήλων* καὶ *plura exciderunt* —), 8, 2: *καὶ διὰ τοῦτο Ἀριστοτίμου γενησομένους* (πρὸς Ἀριστοτίμον, sed πρὸς Duebnerus significat non esse in codicibus), 9, 6: *οὐν μὲν* (v. *μόνον*) *καὶ ἔλαφον . . . θίννον δὲ καὶ κάραβον*, 10, 7: *ἢ τῆς μηχανῆς αὐτῆς ἠνιοχεία . . . συνάγειν τὸ θήρατρον ἀρχομένης ὡς αἰδοθανομένης καὶ φρονούσης, τῇ καθ' ἡμέραν ὄψει . . . πιστόν ἔοχε τὸν λόγον* (omitt. *ἀρχομένης ὡς*), 14, 2: *ἢ μηδὲ . . . φήσῃ* (aut *etiam neget*, v. *φήσει*), 15, 2: *οὐκέτι γὰρ προομάχονται . . . ὁμοίως* (*ὁμοίοις*), 23, 4: *ἀνεωγμένη παρῆχει*

τῆ αἰσθήσει τὴν ἱστορίαν (v. ἀνεωγμένη), 35, 7: οἶα . . . δημιουργεῖ, χαλεπὸν ἔστι μὴ καταμαθόντας πεισθῆναι· ὅψει δὲ τὸ πλαττόμενον (videbis autem, v. πεισθῆναι τῆ ὄψει τὸ πλ.), 36, 2 (de littoribus): σάλους μαλακοῦς ἔχοντα καὶ ἀσφαλεῖς (v. στόλους).

De Stoicorum repugnantiis c. 2 init.: πολλὰ μὲν, ὡς ἐν λόγοις, αὐτῷ Ζήνωνι, πολλὰ δὲ Κλεάνθει, πλεῖστα δὲ Χρυσίππῳ γεγραμμένα τυγχάνει περὶ πολιτείας. Scrib.: ὡς ἐν ὀλίγοις, ut in paucis. Pauca Zeno omnino scripsit, sed in his (pro portione) multa de rep. Eundem errorem (ἐν λόγοις pro ἐν ὀλίγοις) c. 10, 3 Mezeriacus correxit; cfr. codd. Aristotelis polit. V, 1, 8 Stahr. (De c. 2, 4 dixi p. 142.)

Ibd. 10, 1 scrib. videtur et sententia continnanda sic: τοῖς δὲ ἐπιστήμην ἐνεργαζομένοις, καθ' ἣν ὁμολογουμένως βιωσομεθα, (ἐπιβάλλει) στοιχειοῦντας τοὺς εἰσαγομένους ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἐφ' ὧν καιρὸς ἔστι, μνησθῆναι καὶ τῶν ἐναντίων λόγων. Editur: τὰ ἐναντία στοιχειοῦν καὶ καταστοιχίζειν τοὺς εἰσαγ. Corrupto στοιχειοῦντας additum est καταστοιχίζειν (quod a στοιχείοις fingi non potuit). Τὰναντία si verum esset, significaret contra (τούναντιον); sed repetitum hic e superioribus est. Sub fin. cap., § 15, fortasse ponendum: πρὸς τὴν τούτων (hoc est τῶν ἀληθῶν) συνέχειαν (pro συγγένειαν). C. 11, 3 scrib.: εἴ γε μὴ προστάξειε τι (προστάξειε τι).

Ibd. 11, 5 valde vereor, ne eo genere verborum traiectionis, de quo dixi ad vit. Demetr. c. 20, erratum sit scribendumque: δῆλός ἐστι μίεον προστάτων, οὐ κατόρθωμα.

Ibd. 13, 8 excidit significatio actionum vere virilium et modestarum, cum ad hanc formam (si non his ipsis verbis) scriptum esset: εἰ γὰρ ἴσον ἔστι τὸ ἀνδρείως ἔπερ πατρίδος μαχόμενον τρωθῆναι καὶ τὸ ἀνδρείως δῆγμα μνίας ἐνεγκεῖν, καὶ τὸ σω-

φρόνως καλῆς νεάνιδος καὶ τὸ σωφρόνως ἀποσχέσθαι τῆς γραῶς, οὐδὲν, οἶμαι, διαφέρει κ. τ. λ.

Ibd. 13, 3 et 15, 3 in Chryssippi verbis e codicibus restituendum est: τῶν δὲ δι' αὐτῶν αἰρετῶν ὄντως (pro ὄντος) καὶ τοῦ καλοῦ (auditur: τέλους ἀπολειπομένων). (De c. 20, 3 monitum p. 26 n.)

Ibd. 22 extr.: ἐνταῦθα δ' ἀπόλογον. Videtur fuisse: ἀπὸ λόγον, contrarium superiori πρὸς λόγον, ut dicitur ἀπὸ (ἀπο) τρόπου, ἀπὸ σκοποῦ, alia. (Initio capituli scrib.: εἰπὼν, ὅτι . . . διαβέβληται, ἔτι εἰς τὰ θηρία φησὶ δεῖν ἀποβλέπειν. Codd. ἔτι τὰ θ., edd. καὶ πρὸς τὰ θ.)

Ibd. 23 init. pro δοκούντος scribendum: δοκοῦντες, h. e. fere, δοκεῖν θέλοντες, nisi ipsum θέλοντες restituendum est. Tum § 5 hæc debet esse loci forma: Πότερον, φησὶν, ἔξεστι τὸν βραβευτὴν τὸν φοῖνικα, ὁποτέρῳ βούλεται, ἀποδοῦναι, καὶ θ' ἂν (pro καὶ) τίχῃσιν αὐτῷ συνηθέστεροι ὄντες, ὡς ἂν ἐνταῦθα τῶν αὐτοῦ τι χαρισάμενον (pro χαρισόμενον) τρόπον τινὰ, ἢ μᾶλλον (ἢ add. Wyt.), ὡς κοινοῦ τοῦ φοῖνικος γεγονότος ἀμφοτέρων, οἰοεὶ τινος κλήρου γινομένου, τὴν ἄλλως (sic W. pro ἐνάλλως) κατὰ τὴν ἐπίκλισιν, ὡς ἔτυχε, δοῦναι ἐατέον; (pro αὐτόν). Deinde § 6 in Chryssippi verbis scribendum videtur: εἰ τῶν δοκιμαζόντων ποσὰς δὴ (pro τοσάσθε) τινὰς δραχμὰς ἢ δύο ἐπὶ ποσὸν (pro τοσόνδε) οἱ μὲν τήνδε, οἱ δὲ τήνδε φαίεν εἶναι καλήν. Cfr. c. 37, 2.

Ibd. 27, 2: ὡς δέον φαντασίαις ἐπιφερομένων τινῶν τὸν μὲν ἐμμένειν τοῖς κρίμασι, τὸν δὲ ἀφίστασθαι. Sic codices; scrib.: ὡς (ᾧστε) δεῖν ὧν φαντασίαις ἐπιφ. τινῶν.

Ibd. 30, 5 excidit δεῖν post ἀποστρίφειν et § 6 εἶναι post ἀποβαλεῖν (τῷ ἀγαθῷ τὸ τὴν οὐσίαν ἀποβαλεῖν εἶναι οἰοεὶ δραχμὴν ἀποβαλεῖν), ut de soll. animal. c. 2, 3. (Cap. 31, 4 nulla est lacuna. Erant, qui

dicerent deos τοὺς ἀγαθοὺς ὠφελεῖν τῷ κρίνειν αὐτοὺς κατ' ἀρετὴν καὶ ἰσχύιν.)

Ibd. 39, 1 scrib.: ὁ δὲ Ζεὺς καὶ ὁ κόσμος καθ' ἕτερον τρόπον, ἀναλισκομένων ἀπάντων καὶ ἐκπυρούμενων. V. ἀναλ. καὶ ἐκ πυρός γινομένων. (C. 41, 2 fort. scrib.: ἀραιότερον πνεῦμα ἀπὸ τῆς ψύξεως.)

Ibd. 44, 10: οἴομενος αὐτῷ παντελῆ συνάπτεσθαι φθοράν. Scrib.: συνάπτειν ἂν φθοράν. Vid. § 2: καὶ παντελῶς ἂν αὐτῷ συνάπτοι ἡ φθορά.

Adversus Stoicos de comm. notitiis c. 3, 1: ἀφ' ὧν μάλιστα τὴν αἴρεσιν ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀνα δοκοῦσι. Scribendum videtur: ὥσπερ ἐπ' ἰκρίων ἀναδεικνύασι καὶ μόνην ὁμολογεῖν τῇ φύσει λέγουσι: proponunt tanquam in suggesto admirandam.

Ibd. 7, 1 scrib.: εἰ τῶν ἀγαθῶν ὁ φρόνιμος μῆτε ἀπόντων μῆτε εἰ πάρεστιν (v. πάρεσιν) αὐτῷ φροντίζοι (v. φροντίζων), ἀλλ' . . . εἶη.

Ibd. 9, 2: ἀλλὰ καὶ ὅλως εἰπεῖν τὸ ἀγαθὸν ἀρρεπὲς ποιοῦσιν. Imo: καὶ ὅλως, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὸ ἀγ. κ. τ. λ.

Ibd. 12, 3 scr.: μετακίζει, καθάπερ οἱ τύραννοι, τοῖς κακοῖς προεδρίαν διδοὺς καὶ νομοθετῶν κ. τ. λ. (V. διδοῦσι καὶ νομ.)

Ibd. 14, 3 pro συννομησομένων scr. οὐννεμησομένων. Quod c. 14, 1 Chrysippus comœdias dicit ἐπιγράμματα γελοία φέρειν, quod vocabulum deinde ter repetitur (§§ 2, 3, 5) addito ultimo loco genetivo (τοῦ ποιήματος), id quid sit nescio suspicorque ἐπίγραμμα, rannum adsumtum, a Chrysippo scriptum. Librarius cum semel vocabulum ignotum mutasset, perstitit in mutando.

Ibd. 15, 3 scrib.: Ἡ δὴ πού χρῆσις ἐστὶν ὄνομα μόνον, usus ille et utilitas τῆς κακίας, quam Stoici iactant, pro eo, quod editur: ἡ δὲ πού γῆς ἐστίν; ὄνομα μόνον. Paulo post fieri debet: ἐναργῆς, οὐδενὸς οἷα χρηστοῦ μεταλαβεῖν (v. ἐναργῆς· οὐδενὸς ὡς ἀχρήστον μ.).

Ibd. 16, 2 Duebnerus edidit: *παραπλησίως οἶον προσήκειν* (antea *ὡς προσήκει*) *ἀγαθῶν ὑπαρχόντων καὶ κακῶν ἰπάρχειν*. Si e codicibus, scribendum: *οἴονται προσήκειν*. Alioquin faciendum esset: *παραπλησίως προσήκειν*, audito *λέγουσιν*.

Ibd. 26, 3 scribendum: *Εἶπε γὰρ, οἶόν τε* (pro *Εἶπερ γὰρ οἴονται*), *μὴ στοχαζομένους τούτων μηδ' ἐφειμένους τοῦ τυχεῖν ἐκείνων, τὸ τέλος ἔχειν, οἱ (v. οὐ) δεῖ ἐκεῖνα ἀναφέρεισθαι, τὴν τούτων ἐκλογὴν, καὶ μὴ ταῦτα*. De re dixi ad Cic. de fin. III, 22 p. 377 ed. II.

Ibd. 27, 2 (nam de § 1 dictum p. 17 ima) absurdum est τῶν πραγμάτων. Fuit aut: *ὡς τῶν ἀδυνάτων ὄν* aut simile. § 5 et 6 non recte Wytttenbachius inter duas personas distribuit, quæ sunt unius Diadumeni seipsum interrogantis. § 7 scribendum fere: *φαίνεται γὰρ εἰς τὴν τοῦ ἀγαθοῦ νόησιν τῇ φρονήσει χρώμενος, φρόνησιν δὲ ἐν τῇ περὶ τὰγαθὸν ζητῶν νοήσει*.

Ibd. 28, 2 scrib.: *ὅς ἅμα σώματος μοχθηρία ψυχῆς βλαπτομένης* (pro *βλεπομένη*, Wytttenb. *βλαπτομένον*) *συνέχεται καὶ γίνεται*. C. 29, 1 proxime ad codices scrib.: *καὶ καθιστάντες τὸν λόγον, ὅς ἅμα ἀποστρέφει καὶ ἐπάγει ταῖς ἐφέσεσι καὶ διώξει . . . πρὸς τὸ οἰκεῖον ἕκαστον*. (Duebnerus Wytttenbachii coniecturam secutus est.)

Ibd. 30, 2 sic interpungendum et scribendum: . . . *καλοῦσιν*. *Ἐπειτα ὄντος τὸ ποιεῖν τι καὶ πάσχειν, τὸ δὲ πᾶν οἷκ ὄν ἐστιν, ὥστε κ. τ. λ.* § 7 sententia hæc esse debet: *Ὅλως δὲ, ἐπεὶ μήτε σῶμα (v. ἐπεὶ τὸ λέγειν σῶμα) τὸ πᾶν μήτ' ὄν ἐστι (pro μὴ δέον ἐστὶ) κατ' αὐτούς . . ., τὸ μὴ ὄν σῶμα σώματα μέρη ἔξει καὶ τοῦ μὴ ὄντος μέρη ἔσται ὄντα*. Sed τὸ λέγειν longe discedit. (De ἐπεὶ μὴ brevissime admonui synt. Gr. § 207 n. 2; vid. vit. Thes. c. 28, Pyrrh. c. 10.) Tum § 8: *καὶ ταίτην οὖν ἀνατρέπουσι ἐνάργειαν οὗτοι* (pro οἴτω), τὸ πᾶν ὁμολογοῦντες κ. τ. λ.

C. 31, 10 pro *ἔξομοιωσαι* scrib. *ἔξομοιώσειν*, sed residet aliquid mendii in proximis.

Ibd. 32, 3 (nam de § 1 dixi p. 23) scrib. videtur: *ἢ οὐκ ἔκεινοι μὲν (οἱ Ἐπικούρειοι) ἀναιροῦσι τὰς περὶ Θεῶν ἐννοίας, οὗτοι δὲ καὶ περιυβρίζουσι . . . Vulgo: ἢ ἔκεινοι μὲν οὐκ ἀναιροῦσι, sine sensu.*

Ibd. 35, 4 exciderunt verba aliquot propter eiusdem vocis repetitionem, deinde aliud mendium accessit. Sic enim scribendum est: *Ἄλλὰ τοῦ τε κόσμου τὸ πῦρ καὶ τὸν κόσμον πάλιν τοῦ πυρὸς σπέρμα λέγουσιν εἶναι.* (Vulgo: *τοῖ τε κόσμον πάλιν τὸ πῦρ ὃ σπέρμα λ. εἶ.*) Proximum mendium correxi p. 23.

Ibd. 37, 2 tollenda altero loco verba τοῦ πλήρους, errore repetita, ut sit: *καὶ δεχομένου τὸ ἐπιμυγνόμενον τοῖ διάστασιν οὐκ ἔχοντος οὐδὲ χώραν ἐν ἑαυτῷ κ. τ. λ. § 4 scrib.: εἶτι δὲ, ὅπως ἐξίχεται τῇ κράσει πρὸς τοὺς δύο, δύοιν λαμβάνειν μέτρον* (codices: *εἰ δ' ὅπως*, Wyt. *εἰ δὲ οὕτως ἐξίχεται*, solæce et sine sensu), et § 6: *καὶ μήθ' ἕτερον* (v. *μηδ' ἕτερον*) αἰτῶν αὐτῶν πάλιν δυνατόν εἶναι συμβαίνει μήτ' ἀμφοτέρα (codd.: *συμβαίνει δ' ἀμφοτέρα*), τῆς κράσεως . . . *μηδὲν ἐπιλείπεσθαι μηδενὸς μόριον, ἀλλὰ πᾶν παντὸς ἀναμίπλασθαι βιαζομένης.* (Codd.: *ἀλλὰ παντὸς*, edd. *ἀ. πάντως*.)

Ibd. 39 extr. scribendum videtur: *ἢ* (hoc v. omititur) *τῷ μηδέτερον ὑπάρχειν καὶ οὐκ ἐφαρμόσει τῷ μείζον εἶναι* (v. *τῷ μείζονι ἢ*) *καὶ ἐφαρμόσει τῷ μὴ μείζον* (v. *τὸ μείζον*) *εἶναι θάτερον.* C. 40, 8 interpres Latinus verum secutus est: *ἄσωμάτῳ* (non *ἄσώματον*) *δὲ χρώζεσθαι καὶ ἄσωμάτῳ πυροῦσθαι σῶμα, παρὰ τὴν ἐννοϊάν ἐστι.* C. 43, 2 tollendum *φασί*, adscriptum ad interiectum orationi τὸ τοῦ λόγον. C. 45, 3 videtur subesse: *ὄχλον ἀντιστάτην καὶ βιατὰς πολέμιον νοῦν ἔχοντας* (v. *ἀντιστάτην κακίαις καὶ πολ. ν. εἶ*). Poetæ verba sunt.

Ibd. 49, 4: ἀλλὰ πολλὴν ἔχει ταραχὴν . . . οὗτος ὁ λόγος λεγόμενος τῆς γῆς τινός καθ' ἑαυτήν. Videtur fuisse: λεγομένης τῆς γῆς (ὡς?) τινός καθ' ἑαυτήν.

Ne suaviter quidem vivi posse sec. Epicuram c. 2, 4 addendum esse καλῶς (ὡς οὐκ ἔστι ζῆν καλῶς κατ' αἰτοίς), ex proximis (§ 5 et 9) manifestum est.

De c. 3, 4 dixi p. 42 et p. 60. § 5 prave ab omnibus pro Æschyli verbis accipiuntur et corriguntur etiam, quæ Plutarchi sunt; annotat enim Æschylum non ἐνήκεν dixisse, sed ad doloris diuturnitatem significandam ἐνώκισε. Deinde vero hæc: Ὀλισθείη ἀλγηδῶν reliquaue et forma verbi barbara et syntaxi (sine ἄν) solœca et sensu cassa sunt, nec cum superioribus coniuncta, quæ sananda sic videntur: Μόλις δ' εἶη ἄν ἀλγηδῶν οἶχ (pro οὐδί) ἔτερα τοιαῦτα κινούσα καὶ γαργαρίζουσα τοῖ σώματος. *vix ullus sit dolor, qui non alios similes corporis (dolorificos) motus excitet et quasi titillet.* Eo sequentia pertinent. Tum § 9 primum scribendum apparet: Τὸ δὲ ἡδῆως ζῆν ἀνάπτοντες (suspendentes, pro ἄν ἀπτινται) πλείονα περὶ τούτου λέγειν οὐκ ἔωσιν ἡμᾶς, deinde autem deest nomen eius, ex quo Epicurei iucundam vitam suspendunt, ad quod nomen refertur τούτου pronomen. Excidisse τοῦ σώματος et res et, quod sequitur, σαρκός ostendit. (Wytttenbachius in cod. Harleiano lacunam esse scribit.) Postremo § 10 scribendum: ποικιλμούς τινας οὐκ ἀναγκάιους, ὅταν ἐν τῷ μὴ πονεῖν γένηται, δεχομένης, postquam ad non dolendi statum pervenit, sublato οὐκ post ὅταν (ὅταν οὐ γένηται). Notissima Epicuri sententia, exempto omni dolore, variari, non augeri voluptatem.

Ibd. 4, 6: ὡσπερ σωμαίων οἰκία τῇ ψυχῇ τοῖ σοφοῖ τὰ τῆς ἡδονῆς ἐκκλύσματα μένειν ἔωντες. Apparet scribendum: ὡσπερ ἐν . . . τῇ ψυχῇ, in animo sapientis tanquam in . . . , et in σωμαίων οἰκία latere nomen loci foedi et contempti, quo immunditiæ congerantur

et confluant; ipsum nomen non reperio. § 7 tollenda διψῶντες ἢ ἐρώωντες, adscripta prave coniectando ad sententiam indicandam. § 8 revocandum ἐδεικνύσαν.

Ibd. 5, 4 pro χείρειν καὶ ὑβρίζειν τοῖς ἐν πόνοις ὑπερβάλλουσι γιγνομένοις scribendum: χ. κ. βρυνάζειν, coll. 16, 7: ἡδέως τε βεβιωκίναί καὶ βρυνάζειν, c. autem 7, 4: ὥστε μήτε σῶν ἀπολείπεσθαι μήτε προβάτων εὐδαιμονία, τὸ τῆ σαρκί . . . ἰκανῶς ἔχειν μακάριον τιθεμένους. Vulgo est: προβάτων, εὐδαιμονίαν τὸ κ. τ. λ.

Ibd. 8, 7 scrib.: *Εἰ μηδὲν ἡμᾶς αἰ . . . ὑποψία ἠνώχλων μηδὲ (pro ἐτι) τὰ περὶ θανάτου, τὰμ: οὔτε δόξαις κεναῖς (pro δόξαις, αἰς) ἐνοχλεῖται περὶ τῶν μετὰ τὸν θάνατον (codd. ἐνοχλ. τῶν μετὰ aut ἐνοχλεῖται μετὰ).*

Ibd. 9, 2: *Τὰς μὲν γὰρ ἐπὶ . . . σαρκὸς εὐστυθεία τῆς ψυχῆς διαχύσεις . . . οὐδὲ ψυχικὰς ἂν τις οὐδὲ χαρὰς, ἀλλὰ σωματικὰς ἡδονὰς οἷον ἐπιμειδιάσεις καὶ συνεπιθρύψεις προσείποι τῆς ψυχῆς. Scrib.: ἀλλ' ἐπὶ (aut ἐν) σωματικαῖς ἡδοναῖς οἷον ἐπιμ. κ. τ. λ.*

Ibd. 10, 1: *Αὐτῆς δὲ τῆς ἀληθείας ἡ μάθησις οὕτως ἐράσμιόν ἐστι καὶ ποθεινὸν ὡς τὸ ζῆν καὶ τὸ εἶναι διὰ τὸ γινώσκειν, τοῦ δὲ θανάτου τὰ σκυθρωπότατα λήθη καὶ ἄγνοια. Scrib.: ὡς καὶ τὸ ζῆν ποθεῖται διὰ τὸ γιν. Cap. 11, 4 tollendum πρόβλημα, ut sit: εἴτε περὶ τῆς ὑποτεϊνούσης . . . εἴτε περὶ τοῦ χωρίου τῆς παραβολῆς. C. 12, 5 tollendus accommodati ad proximum vocabuli error: ὥσπερ τεταριχενμένας, καὶ νεκράς (pro τεταριχενμένας καὶ νεκράς,) ἄλλας πάλιν καὶ τεθνηκυίας . . . κινῶντες.*

Ibd. 13. 1: *φιλοθίωρον ἀποφαίνων τὸν σοφὸν ἐν ταῖς διαπορείαις. Imo: ἐν ταῖς διαπορείαις, in peregrinationibus. (De § 3 admonui ad Cic. de fin. I, 26 p. 59 ed. II.) § 6 scribendum: οἱ περὶ χορῶν λόγοι καὶ διδασκαλιῶν (de fabularum actionibus) pro διδασκαλίαι,*

sublato eodem, quo in c. 12, 5, errore, et § 7: *διασχεθεῖς* (*separatus*) pro *διαχθεῖς*. C. 16, 1 pro *οἶα* scrib.: *οἶαι* . . . *ἐνέμονται*.

Ibd. 17, 5: *καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄκρως ἀγαθῶν λέγειν; εἰ γάρ τινα τῶν μέσως φαύλων . . . ὁ κύριος ὦραν ἐπιδοῖη μίαν* κ. τ. λ. Tollendum esse *φαίλων*, ut audiatur *ἀγαθῶν*, tota sententia clamat. § 8 pro *barbaro* *εἰ πρῆται* scribendum: *πρήται* (in interrogatione, quid fieri oporteat).

Ibd. 21, 2: *διαβάλλοντες τὴν πρόνοιαν ὡσπερ παισὶν . . . Ποινὴν ἀλιτηριώδη καὶ τραγικὴν ἐπιγεγραμμένην*. Scrib.: *ἐπικρεμαμένην*. (Cfr. *quest. conv.* II, 10, 2, 2.) Deinde § 3 (de bono effectu timoris dei) pro his: *ἐνὶ φόβῳ, δεῖ ὄνοι δέουσι πολλῶν* (*accipi volunt, quasi sit δέονται!*) *ἐλευθεροῦνται τε τοῖ ἀδικεῖν* scribendum est: *ἐνὶ φόβῳ, δεῖ ὄνο ὁὐδὲν ἀδικοῦσι, πολλῶν ἐλευθεροῦνται ἐκ τοῦ ἀδικεῖν*, coll. 25, 3 et 4, § autem 9: *θεοῦ δὲ θυσία μὴ παρόντος, ὡσπερ ἱερῶν δοχέως* aut *ἱεροδοχέως* (v. *ὡσπερ ἱερὸν δοχῆς sine sensu*). C. 22, 3 scribendum videtur: *Ὅν τοίνυν ὄργαις καὶ χάρισι συνίχεται τὸ θεῖον ἄμα. ὅτι χαρίζεσθαι μὲν κ. τ. λ.* (pro *ἀλλ' ὅτι μὲν χαρίζεσθαι*). C. 23, 3 (*ὡσπερ εἴ τις ἐν πελάγει καὶ χειμῶνι θυρρύνων ἐπιστάς λέγοι*) scrib.: *θαρρύνων ἐπιβάτας* (cfr. § 6).

Ibd. 28, 1 exciderunt tantum duæ litteræ: *τῶν . . . βεβιωκότων ὁσίως καὶ δικαίως, οἱ κακὸν μὲν οὐδὲν ἐκεῖ, τὰ δὲ κάλλιστα . . . προσδοκῶσι*. § 7 non *φλοιοίς*, sed *κλοιοῦς*, ἐν οἷς ὀδυρόμενοι διατελοῦσιν. appellatos esse certum est, sed quod unum vocabulum lateat in *εἰδωλα πάντα*, nescio; imagines hinc alienæ sunt.

Ibd. 29, 3 scribendum est sic: *Καὶ καθάπερ, οἴμαι, τὰ μὴ χρησιὰ τῶν φερμάκων, ἀλλ' ἀναγκαῖα, οὐ κοιφιζόντα* (v. *ἀναγκαῖα, κοιφιζόντα*) *τοῖς νοσοῦντας, ἐπιτίβει καὶ λημψίνεται τοὺς ἰγαινοντας, οὕτως ὁ Ἐπικούρου λόγος τοῖς μὲν ἀθλίως ζῶσιν οὐκ εὐτυχῆ τε-*

λευτήν ἐπαγγέλλεται, τὴν ἀναίρεσιν . . . τῆς ψυχῆς. τῶν δὲ φρονίμων καὶ . . . βρονόντων ἀγαθοῖς παντά-
 πασι κολοῦει τὸ εὐθυμον. Vulgo post οὐκ εἰτευχῆ
 interponitur: τοῖς δὲ κακῶς (Duebnerus καλῶς) πρᾶσσοσι,
 quæ verba cum sententiæ interitu addita sunt ab aliquo,
 qui νοῦ intellexerat τοῖς ἀθλίως ζῶσι contrarios poni
 τοὺς φρονίμους. Mors miseris inutilis, bonis et fortunatis
 tristis comparatur cum iis medicamentis (medicamentorumve
 partibus), quæ, quod μὴ χρυστὰ sint, sed necessaria (ad
 reliqua continenda), ægris inutilia (οὐ κομφ.), sanis mo-
 lesta et noxia sint.

Ibd. 31, 3 scribendum videtur: καὶ ἐπὶ ταῖς ἐκ
 θεῶν ἐλπίσιν . . . ἀναιρεθείσαις, τοῦ θεωρητικοῦ τὸ
 φιλομαθὲς καὶ τοῦ πρακτικοῦ τὸ φιλότιμον ἀποτυ-
 φλώσας, sublato ἐπὶ ante τοῦ θεωρητικοῦ, ubi ferri; ad-
 dito ante ταῖς, ubi abesse nequit (*præterquam quod sus-
 tulit, post sublatas*; cfr. quæstt. conv. VIII, 2, 4 init.).

Adversus Colotem c. 2, 7 scrib.: διχα τῆς ἡθονῆς
 πύτης πανταχόθεν ἐξεργασθείσης (cuiusvis et unde-
 cunque paratæ) pro ἐξελαθείσης, tum 5, 4: οἴχεσθαι τὸ
 κριτήριον ἂν, εἴπερ . . . ἀπέλειπον, et 6, 3: εἰ μὴ
 νομίζει pro νομίζοι. C. 7, 3 Epicuri verba desinunt in
 χρώματα ἔχειν, cetera contra disputantis sunt; 8, 6 post
 ποιότητάς excidit εἶναι ante εἰ μὲν. C. 11, 6 scrib.: τὸ
 μὲν τι κενὸν εἶναι, τὸ δὲ φύσιν κενού.

Ibd. 13, 8: Ἐπεὶ δὲ καὶ Πλάτων καὶ Σωκράτης
 ἐτι πρότερος οὐκ εἶδεν, ὡς ἔχει τι δοξασιόν ἢ φύσιν
 κ. τ. λ. Omnia, quæ deinceps sequuntur, ad Parmenidem,
 qui ante nominatur, pertinent. Codices: καὶ Πλάτων (aut
 πάντων) καὶ Σωκράτους ἐτι πρ. Scribendum: καὶ Πλά-
 τωνος καὶ Σωκράτους ἐτι πρότερος οὐκ εἶδεν.

Ibd. 15 init. oratio sic supplenda est: Ἀλλὰ δὴ
 Πλάτων φησὶ τοῖς ἵππους ὑφ' ἡμῶν ματαίως ἵππους
 εἶναι λέγεσθαι (aut ἵππους καλεῖσθαι), τοὺς δ' ἀν-
 θρώπους ἀνθρώπους. nisi etiam plura exciderunt ad

hanc fere formam: ἵππους καλεῖσθαι, οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ἵππους εἶναι ἢ τοὺς ἀνθρώπους. § 7 videtur scriptum fuisse: οὐ παρορᾷ τὸ αἰσθητόν, ἀλλὰ τὸ νοητὸν ὁρᾷ. Codd. utroque loco παρορᾷ.

Ibd. 19, 5: Ὁ δὲ τὰς αἰσθήσεις λόγος ἐπαγόμενος ὡς οὐκ ἀκριβεῖς... οἷσας. Videtur fuisse: ἐπαιτιώμενος.

Ibd. 23, 1 oratio fere sic supplenda est: Ἐπεὶ περὶ ἵππου τὸ κρίχειν κατηγοροῦμεν, οὐ φησι ταῦτόν εἶναι τῷ, περὶ οὗ κατηγορεῖται, τὸ κατηγορούμενον, ἀλλ' ἕτερον, οὐδ' εἰ περὶ ἀνθρώπου τὸ ἀγαθὸν εἶναι, ἀλλ' ἕτερον μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ, τί ἦν, εἶναι, τὸν λόγον. ἕτερον δὲ τῷ ἀγαθῷ. § 3 pro verbo et significatione et tempore pravo ἐξαιμάξει scribendum videtur: ἐξακανθίζει, σπίνας λογί, tum post: πρὸς τὴν συνήθειαν ἀντιστάμενος pro ἀνιστάμενος. C. 24, 4 intercidisse quædam, cum sic fere scriptum esset: καὶ θερμὸς ὁ ἀκρατος καὶ φωτεινὸς ὁ ἥλιος καὶ σκοτεινὸς ὁ τῆς νυκτὸς ἀήρ, apparet ex iis, quæ sequuntur: καὶ πρὸς ἥλιον ἀμβλυωτότων.

Ibd. 28, 5 scribendum videtur: Ἄ τοῖνον, εἰ ἔστι μὲν, πίστιν ἀναιρεῖ (vulgo: μὲν ἀναιρεῖν), ἔστι δὲ, ὡς οὐκ ἔστιν, ἐπίχειν περὶ αὐτῶν θεῖ, εἰ (v. αὐτῶν, εἰ) μηδὲν ἄλλο, κ. τ. λ., quæ igitur, si sunt, fidem tollunt, fieri autem potest, ut non sint, de iis adsensum cohibere decet. (Proxima emendavi supra p. 32.) Paulo post § 7 in loco a Wytttenbachio e codice B redintegrato scribendum est: ἀλλ' εἴ τιον ὅλως συγκατατίθενται ἄνθρωποι, θαυμάζειν ἄξιον. Codices ἀνθρώποις (accommodato casu ad τισιν); Duebnerus Wytttenbachio iubente delevit.

Ibd. 29, 2 scrib: καὶ πάσχειν αὐτὸς τὸ (codices, edd. αἰ τὸ) τῶν γυναικῶν, εἰχόμενος κ. τ. λ. Epicurus se ipse cum materculis comparat tímide filios nimia laude extollentibus. Admonere debuerat nominativus εὐχόμενος.

Ib 30 p, 6 pro φιλοσοφίμασι ἀρθέντων νόμωι

scribendum puto: *φιλ. ἀναίρεθίντων τῶν ν.*, ut c. 30, 3 et c. 31, 2 et 6 et c. 34, 3, c. autem 32, 7: *ἐξελεῶντας ἀύλης* (pro *ἐξελεῶν*).

Cap. II.

Lucianus.

Luciani scripta et quæ sub eius nomen errore et propter similitudinem quandam et imitationem subiecta sunt, nonnulla quidem satis et genere et ætate separata, cum pleraque adolescens perlegissem, nonnulla studiose, post longum intervallum relegere cœpi, cum in syntaxi Græca componenda occupatus diligentius inquirerem, quemadmodum sensim a vetere usu declinatum esset quidque ipsi, qui primis post Christum natum seculis Atticam elegantiam imitando renovare conati essent, novitii tamen intermiscuissent et alieni, paulatimque absolvi præter minutos libellos et qui aliqua de causa minus ad legendum aut saltem ad morandum invitabant. Ad exiguum, quod olim ad orationis fidem exigendam paratum erat, instrumentum codicum neque multorum neque antiquorum neque diligenter et plene collatorum nuper facta est accessio non parva codicum maxime Gorlicensis (A apud Iacobitzium) et Vindobonensis (B) eorumque, quæ Sommerbrodtius e codice Marciano n. 434 (— nam ceteri Marciani exiguæ auctoritatis sunt —) excerpserit¹⁾. Sed neque eadem omnium libellorum condicio est, sed non parvo melior universe spectanti eorum, qui librum de historia conscribenda præcedunt, deterior fere ceterorum, maximeque nonnullorum (ut huius ipsius de historia, tyrannicidæ, Alexandri, parasiti, adv. indoctum, de calumnia), nec ad gravia et antiqua menda,

¹⁾ Luciani codicum Marcianorum lectiones edidit I. Sommerbrodt. Berolini 1861.

quæ hic interdum sub lævi specie latent, interdum molestius offendunt, tollenda aut saltem detegenda ita multum auxilii attulerunt cōdices interdum non leviter discrepantes. Atque etiam multis locis dubitari posse videtur, satisne caute eorum, quos dixi, codicum fidem et auctoritatem nuper editores secuti sint, quos interpolationem non exiguam passos suspicor. (Exempla quædam ex uno libro, bis accusato, ponam infra.) Sed neque hæc perscrutari potui et ipse coniectura ea tantum attingi, quæ non nimis diu in hoc campo morans expedire poteram, multa tristi aut dubio signo notata prætermittens. Usus eram Iacobitzii exemplo; itaque adhibito postea Dindorfiano (a. 1858) non pauca tollenda fuerunt, quæ ille præceperat præter ea, quæ iam Bekkerus emendarat pluraque et maiora Cobetus.

Epist. ad Nigrinum: *εἰχόμεν ἂν τῷ γελοίῳ.* Imo: *ἐν εἰχόμεν.*

Nigrini c. 1: *ἀντι δὲ ἀνοήτου τε καὶ τετυφωμένου γενέσθαι μετριώτερον.* Agitur de mutatione in contrarium. **Scrib.:** *μετριώτατον.* Vid. ad Plutarchi præc. coni. c. 42.

Ibd. 6: *οὐδὲ γὰρ οὐδὲ καταφρονεῖν αὐτῶν θέμις.* Aliena contemptus significatio scribendumque manifesto: *φθονεῖν αὐτῶν.* Sed quid lateat in *οὐδὲ κατα* (— nam ne *οὐδὲ γὰρ οὐδὲ* quidem ferri potest —), nescio.

Ibd. 21: *πῶς γὰρ οὐ γελοιοὶ μὲν οἱ πλουτοῦντες.* Codices *οἱ* omittunt. **Scrib.:** *πῶς γὰρ οὐ γελοιοὶ οἱ μὲν πλουτοῦντες* —; His contrarium redditur c. 22: *πολὺ δὲ τοῦτων κ. τ. λ.*

Ibd. 27: *τοῦτο μὲν δεῖν οἱ πολλοὶ κελεύοντες.* Nihil est *δεῖν*, quod videntur pro *δεδῆσθαι* accipere; codices *οἱ δεῖν.* Videtur subesse, etsi litterarum vestigiis non proximum est: *τοῦτο μὲν νηστεύειν οἱ π. κ.*

Ibd. 34 scribendum: *εἰ στόματος μὲν ἀλλοτρίων δειπνοῦντες μὴ δέονται, μὴδὲ χειρῶν, μὴδὲ ὠτων*

ἀκούοντες. sublato τῶν, quod ante ὠτων additur errore ex altera syllaba orto. [Iam Fritzschius.]

Ibd. 37 scrib.: ἀλλ' ἡρέμα δικτικῶ τε καὶ γλυκεὶ φαρμάκῳ, τοίτῳ χρίσας ἀτεχνῶς ἐτόξευσε pro τοῦτο, quod saltem αὐτό esse debebat.

Iudic. vocalium c. 2: Δίος δὲ οἱ μικρόν μοι ἐπὶ τοῖς τῆς ἀποθλίψεως ἐπέρχεται τῆς ἐμμαντοῦ. Scrib.: Δίος δὲ οἱ μικρόν μοι ἐπιούσης ἀποθλίψεως ἐπέρχεται τ. ἐ.

Ibd. 6: δύο συνῆλθον ἀγαθοὶ καὶ καθήκοντες ὀραθῆναι. Scrib.: καθήκοντες. κρουθῆναι, ἰδοπεῖ, quia miscantur.¹⁾

Ibd. 12: ὃ δὴ σταυρὸς εἶναι ἀπὸ τούτου μὲν ἐδημιουργήθη, ἐπὶ δὲ ἀνθρώπων ὀνομάζεται. Scrib.: ὃ δὴ σταυρωθῆναι ἀπὸ τούτου μὲν κ. τ. λ.

Timon. c. 8: οὐδὲ γνωρίζοντες ἔτι οὐδὲ προσβλέποντες — πόθεν γάρ; — ἢ ἐπικουροῦντες ἢ ἐπιιδόντες ἐν τῷ μίρει. Non recte duo extrema per ἢ adiunguntur participio προσβλέποντες tanquam ei subiuncta; neque apte de minoribus (γνωρίζοντες. προσβλέποντες) subiicitur πόθεν γάρ, quod adiungendum erat maioribus, quæ minus expectari posse significatur. Scribendum videtur: οὐδὲ προσβλέποντες, πόθεν γε ἢ ἐπικουροῦντες ἢ ἐπιιδόντες ἐν τῷ μίρει; nedum aut adiuvantes aut subvenientes. Cfr. Prometh. c. 12; Plutarchus de facie in orbe lunæ c. 23, 7: πόθεν γε τὴν σελήνην δυνατόν ἐστιν κ. τ. λ. C. 9 pro ἡγανάκτει scribendum puto ἀγανακτεῖ.

¹⁾ C. 7 prorsus eodem modo, quo Dindorfius, voces transpositas in suam sedem redegeram, sed reliqua parcius et lenius mutaveram sic: μέχρι μὲν γὰρ ὀλίγοις ἐπεχίρει, τέτταρα καὶ (hæc recte add. Halmius) τετταράκοντα λέγον (pro λέγειν, Dind. λέγειν ἀξιοῦν), ἔτι δὲ τμήτρον καὶ τὰ ὅμοια ἐπισπᾶμενον, συνήθειά ᾧ μὲν ἰδίᾳ ταυτὶ λέγειν (Dind. συνήθειαν ᾧ μὲν, ceteris omissis).

Ibd. 38: τὸναντίον δὲ αὐτὸς ἐγκαλίομαι σοι. Scrib.: δ' ἂν αὐτὸς ἐγκαλ. ο. (C. 43 Hemsterhusius occupaverat, quod mihi in mentem venit: ἦν δὲ δέη ἀποθανεῖν, ἐαυτῷ οτίφανον ἐπενεγκεῖν, pro: ἦν δέη ἀποθανεῖν ἢ αὐτῷ οτ. ἐπ.) C. 45: Πλὴν ἀλλὰ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιοάμην. Scrib.: ποιηοαίμην. Sequitur ἂν γένοιτο, non ἐγένετο. [Iam Sommerbrodtius.]

Prometh. sive Caucas. c. 2: Τοῦτο φῆς, ὃ Προμηθεῦ, τὸ κατελέσαστε ἀντὶ σοῦ ἀνασκολοπισθῆναι . . . παρακούσαντας τοῦ ἐπιτάγματος; Ferri nequit imperativus; scrib.: Τοῦτο φῆς . . . τὸ κατελεῆσαι, τὸ ἀντὶ σοῦ ἀνασκολοπισθῆναι; Nihil aliud esse misereri Mercurius dicit nisi ipsum velle cruci affigi. (Dindorfius prorsus sustulit τὸ κατελ., non recte.)

Ibd. 12: οὔτε δὲ βωμοὶ θεῶν ἢ ναοὶ· πόθεν δὲ ἄγαλμα ἢ ξόανον ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον; Iacobitzius: πόθεν δέ; — ἢ ἄγαλμα, Dindorfius: οὔτ' ἀγάλματα ἢ ξόανα. Scribendum e cod. B nulla littera mutata: βωμοὶ ἢ ναοὶ· πόθεν γε ἀγάλματα ἢ ξόανα . . . τιμώμενα; vid. ad Timon. c. 8. Sed pro οὔτε δὲ ponendum videtur: οὐδὲ βωμοί, nisi pro altero οὔτε subiit πόθεν γε.

Dialog. deor. 6, 5: Ἀλλὰ οἱ πάντες ἄνθρωποι ἀπειρόκαλοὶ εἰσιν· ἀνῆχοι κατελθὼν κ. τ. λ. Scribendum: Ἀλλ', οἱοὶ πάντες ἄνθρωποι ἀπειρόκαλοὶ εἰσιν, ἀνῆχοι κατ.

Ibd. 13, 2 e cod. F (Guelferbyitano) scrib.: Οὐ (pro Εὐ) λίγεις, ὅτι σοὺ τὰ ἐγκαύματα ἰσαάμην. Queritur Æsculapius sileri ab Hercule suum beneficium.

Ibd. 22 extr. Recte distributis personarum partibus, ut fit iam in duobus codicibus et apud Dindorfium, scribendum: Ἡμεῖς μὲν εἰδῶμεν (pro ἴδωμεν) ταῦτα· καὶ πρόσθι μοι . . . πατέρα δὲ ὄρα μὴ καλέσῃς με ἀκούοντός τινος. Delendi quinque verba nulla minima causa est.

Dial. mortuorum 3, 2 scribendum: *Τῆ φήσ; εἰ μὴ ἐς Λεβιάδειαν παρελθὼν καὶ ἐσταλμένος . . . εἰσερπίσω . . . , οὐκ ἂν θυναίμην εἶδναι . . .*; Vulgo solœce: *εἰ μὴ ἐς Α. γὰρ* (hoc ex παρ ortum) *παρελθὼ καὶ . . . εἰσερπίσω . . . , οὐκ ἂν ἐδυνάμην . . .*; Paulo ante c. 1 καὶ transponendum videtur: *εἰ μὴ καὶ ζῶντες (v. ζῶντες καὶ) ὑμεῖς.*

Ibd. 6, 3: *Καίτοι πολλοὶ ἤδη τῶν ἐρωμένων.* Eadem, qua Hemsterhusius, ratione motus τῶν γερόντων scribendum opinor.

Ibd. 13, 1: ὁμοια ferri non posse, Hemsterhusius demonstravit. Fuit: *Καὶ μὴν καὶ περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος οἴσθ' οἴα ἐλίγετο.*

Ibd. 15, 2 scribi debet: *εἰ καὶ ὅτι μάλιστα οἱ ἄνω ῥαψωδῆσοι μέγα· νεκρῶν δὲ ὁμοιμία, κ. τ. λ. (alta voce).* Editur ῥαψωδῆσοι· μετὰ νεκρῶν δὲ, præpositione non recte posita. 21, 1 quod eiecta interpolatione e codicibus Dindorfius restituit: *ἰδοκεῖ ἀτρέπιω τῷ προσώπῳ προσίσθαι τὸν θάνατον*, rectum tamen non est, quoniam non de morte admittenda agitur, sed de Socrate ad introitum mortis et inferorum accedente. Itaque necessario scribitur *προσιέναι* (cfr. quæ sequuntur: *ἐπεὶ δὲ κατέκνυεν εἶσω τοῦ χάοματος*). Cum *προσιέναι* conflatus videtur (ut *προσιέσθαι* nasceretur) alter infinitivus a *δοκῶν*, quod sequitur, pendens et τὸν θάνατον regens.

Ibd. 22, 2: *Νῆ Δι' ὠνάμην γε, εἰ μίλλω καὶ ὑπερεκτίνειν τῶν νεκρῶν.* Scrib.: *ὄναίμην ἂν, εἰ μ.*

Ibd. 26, 1: *οὐ γὰρ ἐν τῷ αἰεὶ, ἀλλ' ἐν τῷ μεταοχεῖν ὅλως τὸ τερπνόν ἦν.* Neque *μεταοχεῖν* solum ferri potest neque in *μεταβάλλειν* facile mutari (quod præterea non recte de homine fruente diceretur), neque ullo modo vitium minuitur addito *μὴ* cum G. Hermannō. Ὀλως prorsus abundat. Scribendum: *ἀλλ' ἐν τῷ μεταοχεῖν νεαλῶς.* In *recenti* participatione et fructu posita oblectatio est.

(Paulo ante e cod. Marciani vestigiis reponendum: οὐδὲν ἐτι ἤδὺ ἀπίλανον τῆς ἀθανασίας.)¹⁾

De sacrificiis c. 5: "Ἡ γὰρ οὐ ταῦτα σεμνολογοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τῶν θεῶν καὶ πολὺ τούτων ἱερώτερα κ. τ. λ. Imo: τούτων μιαιρώτερα.

Vitarum auct. c. 5 (in Pythagoræ verbis): σεωντὸν ἓνα δοκίοντα καὶ ἄλλον ὀρεόμενον ἄλλον ἔοντα εἶσαι. Scrib.: σεωντὸν, ἓνα δοκίοντα εἶναι, ἄλλον ὀρεόμενον, ἄλλον ἔοντα εἶσαι. Ibidem c. 22 addenda particula: ἀπορῶ γὰρ ὁπότερον ἂν εἰπὼν ἀπολύβοιμι.

Piscat c. 39 (præter eum locum, de quo dixi p. 143): Οὐκοῦν δευτέρου κρατῆρος ἤδη καταρχώμεθα, προσκαλῶμεν κάκεινους, ὡς δίκην ὑπόσχωσιν κ. τ. λ.

¹⁾ In Charone quoniam propriæ, quæ coniectura fiat, emendationis nihil est, exempla tria ponam, in quibus mihi non recte ponderata codicum auctoritas videtur. Nam c. 9 puto cum Vindob et reliquis contra Gorlicensem et Paris. retinendam fuisse: ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον ἄρχοι ἀπάντων (illi ἄρχειν), ut consilii et finis, non effectus significatio emereret. Nam optativum Lucianus in sententiis finalibus etiam post præsens aut futurum primariæ sententiæ tempus non minus quam coniunctivum subiicit partiçulæ ὡς sive ὡς μή (vid., ut intra tres libellos subsistam, Char. c. 1 ἐκάνελθοιμι, 3 ἔχοιμεν, 6 βλέποιμι. piscat. c. 13 περικατήσει, 16 γένοιτο, 27 καταφρονοίη, 34 ἐπιτηθεύσειν, 44 ἀντιποιοῖντο, 47 ἔχοις, Hermet. c. 13, 21, 30, 58, 61, 64, 78, 86) et ὅπως (v. c. Prometh. c. 19 ὅπως ἔχοιεν); in ἓνα hoc (ut cum optativo post præsens aut futurum ponatur) non sit apud Lucianum, sit apud Philostratum non raro, ut vit. soph. II, 25, 5 et 26, 2, vit. Apoll. II, 14, 5, V, 29, 3 et 32, 1 et 35, 5. Deinde c. 10 male e Gorlic. scriptum est αὐτὸς ἀξιοῖς pro παρὰ τὸ πορθημῖον αὐτό, statim ad ἴpsum ναυῖον; c. autem 14 e Vindob. scribendum: ἐν τοσοῦτῳ δὲ ἱκαίρεσθωσαν ἀφ' ὑψηλοτέρου . . . καταπεσοῦμενοι pro ἱκαίρεσθων ὡς ἂν. Nam ὡς ἂν cum participio h. l. ferri nullo modo potest.

Non cohæret oratio. Codices A B προσκαλούμεν, ex quo effici debet: προσκαλούμενοι.¹⁾

Catapl. c. 6 codices habent: καὶ τοὺς ἀπὸ ναυαγίων γε ἅμα γὰρ τεθνήσκει καὶ τὸν ὅμοιον τρόπον, ex quo fit: καὶ τοὺς ἀπὸ ναυαγίων γε ἅμα· ἅμα γὰρ τεθνήσκει καὶ τὸν ὅμοιον τρόπον.

De mercede conductis c. 5: ἀλλὰ τὸ δοθῆν, κἄν δοθῆ κἄν ἀθρόως ληφθῆ, πᾶν ἀκριβῶς . . . καταναλίσκεται. Inepte tanquam contraria componuntur κἄν δοθῆ κἄν ἀθρόως ληφθῆ, ineptum est τὸ δοθῆν, κἄν δοθῆ. Scrib.: τὸ δοθῆν, κἄν καθ' ἓν κἄν ἀθρόως ληφθῆ. (In cod. Marciano, Sommerbrodtio teste, omittitur κἄν δοθῆ, fortasse prave suppletum, cum post δοθῆν excidisset κἄν καθ' ἓν.)

Ibd. 8: Ὅμως δ' οὖν ἔχειω τινὰ συγγνώμην αὐτοῖς, εἰ ἐπιτυγχάνοιτο· τὸ δὲ δι' ἡδονῆς ἐλπίδα μόνον κ. τ. λ. Imo: εἰ ἐπετύχχανον· τὸ δὲ κ. τ. λ. Eodem modo condicio additur, ac si dictum esset: εἶχεν ἂν αὐτοῖς.

Ibd. 12: Εἰκὸς δὲ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐναντία σοι φρονούντας καὶ ἄλλους ἀντὶ σοῦ τιθεμένους. Scribendum: ἄλλοις ἀντὶ σοῦ τιθεμένους, calculum adicientes, adsentientes. Vid. bis accus. c. 18 (τῆ Μίθῃ τιθεμένον). Alia exempla sic positi τίθεσθαι τινι Hemsterhusius ad Thom. Mag. p. 443 ed. Bern. collegit e Libanio, Heliodoro, Synesio; nam antiqui tantum γνώμην τίθεσθαι τινι habent.

Ibd. 15: ἐς τὴν ἀπειρίαν τῶν δρωμένων ἀποσκώπτουσι, τεκμήριον ποιούμενοι τοῦ μὴ παρ' ἄλλῳ πρότε-

¹⁾ C. 9 ἀπολογῆσθαι ἐπολαμβάνω pro ἀπολογῆσθαι restituendum esse, vix opus est dici. C. 10 post hæc: ἴσκει γὰρ οὐκ ἄλογα ὁ ἀνὴρ προκαλεῖσθαι propter terminationis similitudinem excidit alter infinitivus ante ἀξιών, quod nunc perverse abundat. Recte igitur deteriores codices et editiones superiores δικάζεσθαι ἀξιών, nisi quod etiam κρίνεσθαι esse potuit.

ρόν σε δεδειπνηκίναί και τὸ καινὸν εἶναί σοι τὸ χειρόμακτρον τιθίμενον. Extremum vocabulum e codicibus correxit Dindorfius (— edebatur enim *τιθίμενον*, eo pravius, quod ipsi convivæ τὸ χειρόμακτρον afferebant —); sed nec oratio nec sententia recta efficitur nisi sublato *ποιούμενοι*, quod constructione non intellecta accessit; coniunguntur enim: *τεκμήριον . . . τιθίμενοι (καί, etiam)*. Paulo ante retinenda erat codicum scriptura: *ἐπισκοπεῖν, ὅπως ἐς . . . τὴν γυναῖκα, εἰ πολλάκις (si forte), ἐκ περιωπῆς ἀποβλέψεις*.

Ibd. 27: *Ἠδέως δ' ἂν μοι δοκεῖς και ποιητῆς γενέσθαι . . . ἢ κἄν ἄλλον ποιήσαντος δύνασθαι ἄδειν ἀξίως*. Pro *ἀξίως*, quod sane ineptam cantus laudem habet, Dindorfius *δεξίως*. Sed ipsa sententia, qualis nunc conformata est, in verbo *δύνασθαι* evertitur; debebat enim esse: *ἡδέως ἂν μοι δοκεῖς ἄδειν*. Scribendum: *ἢ κἄν ἄλλον ποιήσαντος δύνασθαι ἄδειν ἀξιοῖς, aut curias* (optativus enim est). (C. 26 miror etiam a Dindorfio neglectam esse scitissimam Casauboni emendationem, *τοὺς ἀλλᾶντας ἐνειλοῦσιν* pro τὰ ἄλλα *συνειλοῦσιν*. Corrupto substantivo articulus servari nequibat.)

Ibd. 28: *τὸ μὲν γὰρ λιμῶ σνόντα . . . μύρω χρεῖσθαι και στεφανοῦσθαι τὴν κεφαλὴν, ἤρημα και γελοιον*. Iure Kœnius hæsit; scribendum: *εἴρημα* (Kœn. *χοῦρημα*) *παγγέλοιον*. C. 30 e cod. Gorlicensis scriptura: *ἀχαριστός εἰμι και ἥκιστα συμποτικός* (v. *ἀχάριστος*) efficitur verum: *ἄχαρις τίς εἰμι*. C. 35 omittendum *εἰ* inter *κἄν* et *τι*, ut sit: *χρὴ δὲ . . . και ῥήτορας εἶναι αὐτούς, κἄν τι σολοικίσαντες τύχωι, αὐτὸ τοῖτο κ. τ. λ.*

Pro lapsu inter salutandum c. 11: *οἱ οὐδ' ἂν ὄφελος τῶν ἀπάντων ἀγαθῶν, εἰτ' ἂν τοῦ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῆ*. Miror neminem vidisse scribendum esse: *οἱ οὐδ' ἂν ὄφελος . . . ἀγαθῶν ἐστίν, ἂν τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῆ*.¹⁾

¹⁾ Non minus miror, c. 4 neminem secutum esse codicum F M

Ibd. 16 scribendum: *Τάχα δ' ἄν τινα ἐκπλήξειε τῶν* (prave recentissimi τῆς e Gorlic.) *κατ' ὀρθὸν λογισμῶν* (v. λογισμῶν) *καὶ σιρατιωτῶν πλῆθος, οἱ μὲν προω-*
θοῦντες, οἱ δὲ ἐν τῇ τάξει τῆς προσαγορεύσεως μὴ
μένοντες. Additum, quod *οἱ μὲν . . . οἱ δὲ* ad πλῆθος appositione adiunctum non intellegebatur, in codicibus ἄν inter πλῆθος et οἱ, a ceteris patienter toleratum est, Dindorfio lacunæ suspicionem obiecit.

Hermetim. c. 9: *ἀπήγαγε παρὰ τὸν ἄρχοντα ἔναγ-*
χος περιθείς γε αὐτῷ θοιμάτιον περὶ τὸν τραχήλον. Adverbium *ἐναγχος* et abundat (— nam *πρώτην* hoc factum Lucianus iam dixit) et incommodo loco ponitur; *γέ* prorsus pravum est. Fuitne: *παρὰ τὸν ἄρχοντα ἔγχων περιθείς τε αὐτῷ θοιμάτιον κ. τ. λ.?*

Ibd. 17 e codicum vestigiis (*ἀξιῶν οὐ γὰρ πιστεύουσι σοι τ. λ.* vel: *οὐ γ. πιστεύομαι σ. τ. λ.*) efficitur aptissime: *ἐποιεῖτο τὴν αἴρεσιν τῶν κρειτόνων.* " *Ἄξιον — οὐ γάρ; — πιστεύσαι μὲ σοι τοιαῦτα λέγοντι.* Ironice affirmatur, talia narranti fidem habendam esse. Dindorfius temere delevit, quæ sanare nequibat. Tum c. 18 e cod. G (— melioribus in hoc dialogo caremus —) scribendum: *οὐδὲν ἄβρὸν οὐδ' αὖ πᾶν ἐς τὸ διάφορον* (in *contrariam partem*, pro *ἀδιάφορον*) *ὑπερεκπίπτον, ὡς . . . εἶναι κυνικόν.* C. 20, quoniam *οὐχ ὅτι* in interrogando pro *nonne* plane inusitatum est, scribendum videtur: *τοιόνδε ἐστὶν οἷδ' ὅτι . . . προσήεις αὐτοῖς καὶ ἡξιούς . . . τῆς γνώμης.* (De e. 30 vid. p. 19.)

Ibd. 33: *ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον ὁμοιον ἄν εἶναι.* Hac a Lycino ipso adiunguntur, ut scribi debeat: *ἐπεὶ . . . ὁμοιον ἄν εἶη.* C. 43 scrib.: *οὐ γὰρ ἄν εἶχεσ* (pro *οὐ γὰρ εἶχεσ*). (De c. 49 dictum p. 375.) C. 53 oratio sic

scripturam manifesto veram: *τὸ μὲν χαίρειν κελύειν καὶ πᾶν ἀποδοκιμάζει* (pro *κελύει . . . ἀποδοκιμάζειν*).

interpungenda: *Τίνας φῆς τοὺς πολλοὺς; εἰδότες καὶ πεπειραμένους ἀπάντων;*

Ibd. 57: *ὡς μὴ ἱερεῖα καταθύης τιναὶ καὶ θυσιάζης τῷ μηδ' ἱερεῖα τινὰ τῶν μεγαλομίσθων παρακαλῆς. Pravum ταυτί, pravum et ignavè superadditum καὶ θυσιάζης, pravum τῷ. (Codices duo interpolati θυσιάζης ζητῶν.) Scribendum videtur: ὡς μὴ ἱερεῖα καταθύσης τοσαυτάκις θυσιά ζητῶν μηδ' ἱερεῖα κ. τ. λ.*

Ibd. 59 ex nihili verbo *ἀνθομολογούμενον* (πρᾶγμα . . . καὶ γνώριμον ἅπασιν) non cum Diindorfio *ἀνθις* ὁμολογούμενον fieri debet, quod adverbium huic loco incommodum est, sed una littera mutata usitatum (inde a Demosthene) et aptissimum: *ἀνθομολογούμενον*. C. 61 (*αὐτὸν δέ τινα . . . παραπολέσθαι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφησθα, οὐ μικρὸν εἶναι κακόν*) tollendum est *εἶναι*, qui infinitivus rationem non habet. Auditur *ἰοτί*, ut in altero membro (*ἐν θυοῖν ὀβολοῖν ὁ κίνδυνος*).

Ibd. 68: *Καὶ αὖ καὶ πρὸς τοῦτο ὄρα ὅσον δεῖ τοῦ χρόνου, οὐ ἐκὼν παρῆκα. Non χρόνον παρῆκε Lycinus, sed hanc partem operæ et laboris: ὁ ἐκὼν π. (Codd. ὄν, οὐ, οὖν.) Infra, ubi est: καὶ εἴ ποτε τοιαύτην τινὰ δύναμιν . . . πορισάμενος ἦεις ἐπὶ τῆν ἐξέτασιν τῶν λεγομένων, pro imperfecto restituendum esse futurum (*ἔξειεις* potius quam *εἶ*), et *ποτέ* et totus locus clamat.*

Quomodo historia conscribenda sit¹⁾ c. 1: *Ἐς γελοῖον δέ τι πάθος περιῖστη τὰς γνώμας αὐτῶν. Codices περιῖστα, antiquissimus Florentinus περιῖστιάς. Imperfectum non aptum; scribendum videtur, ut hæc ad superiora ad-*

¹⁾ Libellus neque in exagitantibus pravis valde lepidus et in præcipiendo tenuis et vulgaris genus sermonis habet difficiliter. quale in uno et altero præterea libro (Alexandro, de parasito) reperias. Scripturam antiquitas gravius quam in superioribus corruptam arguant et codicum discrepantiæ et plures loci prorsus perturbati (c. 13 et 15) et lacunæ (c. 43, 59).

iungantur: *ἐς γελοῖόν τι πάθος περιϊστάς τὰς γνώμας αὐτῶν (ὁ ἰδρῶς).*

Ibd. 6 finita distributione in *ἀγούσης*, nova sententia incipit ab *Ἀρχὴν τε*, quæ, collectis prioribus in *ταῦτα μὲν (οὐναρμόσαι, — ταῦτα μὲν)*, continuatur ad *παρακολουθοῦσιν*. C. 9 scribendum: *καὶ ὅλως πρὸς τὰ ἐπειτα κανονιστίον τὰ τοιαῦτα, ὅπερ (pro ἄπερ) μικρὸν ὑστερον ἐπιδείξομεν.*

Ibd. 12: *καὶ μάλιστα ἦν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὧσιν ὡπερ Ἀριστοβούλου μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πύρου καὶ ἀναγρόντος ἀντὶ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον τῆς γραφῆς,, λαβὼν ἐκεῖνος τὸ βιβλίον,, ἴσριψεν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ ἴδιον.* Huic editionum scripturæ valde vereor, ne prave ob silentium auctor adscribatur codex Florentinus; ceteri boni: *Ἀριστόβουλος μονομ. γράψας Ἀλ. καὶ Π. καὶ ἀναγρόντος κ. τ. λ.*, intolerabili orationis perturbatione; tum, ad quod minus editores attendisse videntur, omnes codices (etiam Florentinus) omittunt *ἐκεῖνος*. Apparet, lacunam, quam codex Vindobonensis H apertam ostendit (*ὡσπερ Ἀλεξάνδρου καὶ Πύρου*), in ceteris prave suppiendo occultatam esse veramque loci formam hanc fuisse: *ὡσπερ Ἀλέξανδρος, Ἀριστοβούλου μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πύρου, λαβὼν τὸ βιβλίον κ. τ. λ.* Error enim ex bis posito Alexandri nomine ortus est.

Ibd. 13 primum hæc a sequentibus separanda: *Τοιοῦτοι τῶν συγγραμμάτων οἱ πολλοὶ εἰσι τὸ τίμηρον.* Deinde, quoniam pro *θεραπεύοντες* codices omnes habent *θεραπεύεσθαι* et quoniam e vulgata scripturâ prava sententia efficitur, scribi debet: *Καίτοι δεῖον (codd, edd. καὶ τὸ ἴδιον) καὶ τὸ χρεῖωδες, ὅ τι ἂν ἐκ τῆς ἱστορίας ἐλπίσωσι, θεραπεύεσθαι, οὐ (codd., edd. οὐς) μοιεσθαι καλῶς εἶχεν, κ. τ. λ. (cum consuli deberet etiam utilitati).* Eodem capite extremo, adhibito indicio cod. Flo-

rentini (πᾶς pro πάση), scribendum: εἰ δὲ τις πάντως τὸ
τερπνὸν ἤγεται καταμιχθῆαι (— sic recte pridem cor-
rectus est error vulgaris καὶ μεμιχθῆαι —) δεῖν τῇ ἱστορίᾳ,
πόσα ἄλλα οὖν ἀληθεῖα τερπνά ἐστίν . . . ;

Ibd. 15: τὸν Κερκυραῖον αὐτὸν ῥήτορα παραση-
σάμενος. Scribendum: αὐτῷ, cap. autem 17 non minus
manifesto: τὸ γὰρ τιοῦτον, εἴπερ ἄρα, ἡμῖν ἐδει κατα-
λιπεῖν λογιζέσθαι, μὴ αὐτὸν εἰπεῖν (v. λογιζέσθαι ἢ
αὐτὸν εἰπεῖν).

Ibd. 23: ὡς καὶ τοῦτο εὐκίεμαι παιδίῳ, εἴ που
Ἐρωτα εἶδες παιζόντα, προσωπεῖον Ἡρακλέους περι-
κείμενον. Imo: εὐκίεμαι παιγνίῳ.

Ibd. 36: Καίτοι οὐ γὰρ ἂν φαίης κ. τ. λ.
Prorsus prave coacervantur particulæ; rectum erit: Καίτοι
οὐκ ἂν φαίης.

Ibd. 37: οἷος καὶ πράγμασι χρῆσασθαι ἂν, εἰ ἐπι-
τραπείῃ, καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μετὰ τῆς
πολιτικῆς καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχων, καὶ νῆ Δία
καὶ ἐν στρατοπέδῳ γεγονώς ποτε κ. τ. λ. Revocanda
primum negatio, quæ post γνώμην facillime excidit: καὶ
γνώμην μὴ στρατιωτικὴν, non gregarii militis. Deinde
alterum mendum arguit verborum ordo (— debebat enim
scribi καὶ στρατηγικὴν ἐμπειρίαν —), sed magis ipsa res;
nam in eo discipulo (μαθητῇ), de quo agitur, usus impe-
ratorius neque postulārī poterat, neque eum postulārī cetera
ostendunt; requiritur γνώμη μετὰ τῆς πολιτικῆς καὶ
στρατηγικῆς, animus imperatorius et sensus. Tollendum
igitur ἐμπειρίαν, prave additum, cum non animadvertere-
tur, audiri γνώμην. (C. 45 in his: τῷ μὲν κάλλει τῶν
λεγομένων . . . ὡς ἐνι μάλιστα ὁμοιουμένη, ξενίζουσα
δὲ μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα. Ocius revocandum,
quamvis reclamantibus codicibus, μὴ, quod ante ξενίζουσα
excidit post νη. Ex μηδέ sumi negatio in hac affirmativi
et negativi membri copulatione nullo pacto potest.)

Ibd. 51 scriptum ad hanc formam olim fuit: οὐ γὰρ,

ὡς παρὰ (pro ὡσπερ) τοῖς ῥήτοροι γράφοιεν, ἃ αὐτοὶ εὐρίσκουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθρόμενα εἶσι καὶ εἰρήσεται κ. τ. λ. Nocuit eadem terminatio ουσιν.

Ibd. 57: ἡ μηχανήματα ἐρμηνεύσας ἡ πολιορκίας σχῆμα δηλώσας, ἀναγκαῖον καὶ χρειῶδες ὄν, ἡ Ἐπιπολῶν σχῆμα ἡ Στρακοσιῶν λιμένα. Manifesto in hac diligenti rerum distinctione pro σχῆμα priore loco aliud requiritur nomen. Opīnor fuisse: πολιορκίας οὐστημα. (C. 59 lacuna notanda est post μὲ ἄκαιροι.)¹⁾

Tyrannidicæ c. 1 scribendum: ζῶν μὲν τὸν υἱὸν ἐπιθῶν προανηρημένον, παρὰ τὴν τελευταίην δὲ ἠναγκασμένος . . . αὐτὸς αὐτοῦ γενέσθαι τυραννοκτόνος (in ipsa morte, dum moritur), sublato perverso additamento (προανηρημένον παρὰ τὴν τελευταίην, τελευταῖον δὲ), quo servato sensu carent illa παρὰ τὴν τελ. (Particula δὲ eodem loco ponitur paulo ante: τὸν πατέρα δὲ et mox: μετὰ θάνατον δὲ, cet.)

Ibd. 8: ἀνάξιός ἐστι τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἐπ' ἔργῳ λαμπρῶ . . . καὶ γενναίῳ ἀνηρημένος, καταισχυνῶν κἀκείνην τὴν σφαγὴν. Scrib.: ἀνηρημένῳ (suscepto), καταισχυνῶν κἀκείνην τ. σφ. Et ἀνηρημένῳ habent codices optimi (A B F). Tnm, quod sequitur: ἄξιον δὲ τινα δεῖ ζητῆσαι δῆμιον ἄλλον μετὰ τὴν συμφορὰν, μηδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν, neque per se ἄλλον aut μετὰ τ. α. recte dicuntur neque cum altero membro congruunt; scribendum videtur: ἄλλοι οὖν τε τὴν συμφορὰν μηδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν.

Ibd. 12 (ubi iure eadem pœna affici dicitur, qui eadem ipse perpetraverit et qui eam fieri coegerit aut ad-

¹⁾ Ver. hist., quam post a. 1826 non relegi, c. 4 recte annotavi scribendum esse: πολὺ τῶν ἄλλων ἐύγνωμονέστερος (pro —ον). Fortasse etiam: κἂν ἔν γὰρ, τοῦτο δὲ ἀληθεύσω (pro γὰρ δὲ τοῦτο ἀλ.).

iuverit): οὐ γὰρ ἠβούλετο τοῦ πεπραγμένου ἴσον γίνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας. Subest: οὐ γὰρ ἠβούλετο τοῦ τε πεπραγμένου ἴσον γίνεσθαι τὸ τῆς ἀδικίας (hoc e cod. F): voluntatis (eius quod voluit) et facti æque magna est iniuria (eaque punitur). De extremo vocabulo dubito.

Ibd. 17: ταῦτ' ἔστι πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. Et πατέρων et τὰ prava. Latet adiectivum: ταῦτ' ἔστι καιριώτατα τραύματα.

Ibd. 20 scrib.: ἢ μὴ τι ὡς γιροντος ὑπερφηροεὶ καὶ τῇ βραδύτητι κολάζει εἰς δεον (pro: βραδύτητι, κολάζειν δέον) καὶ παρατείνει μοι τὸν φόνον . . . ;

Ibd. 21: ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ ὡς τίρανος μόνον, ἀλλ' ἔτι νομίζων ἐξείν ἐκδικον. Non solum ἀλλ' ἢ absurdum, sed etiam μόνον, atque etiam ὡς τίρανος. Nam ὡς τίρανος nunc quoque moriebatur (vel potius τυραννέων). Puto fuisse: ἀλλ' ὡς (sic Solanus) μόνος, ἀλλ' ἔτι κ. τ. λ.

Abdicat. c. 20: ἀλλ' ὑμῖν (ὁ νομοθέτης) ποιεῖ τοῦτο, ὡ ἄνθρωπος δικασταί, σκοπεῖν, εἴτε κ. τ. λ. Scrib.: ἀλλ' ἐφ' ὑμῖν ποιεῖ τοῦτο, vestra potestatis hoc facit.

Ibd. 21: τις ἀσωτία; τις πορνοβοσκός ὕβρισται; τις ἡτιάσατο; Non iniuria lenoni facta luxuriosum adolescentem arguebat, sed potius lenonis usns et res cum eo actæ; nimis infinitum illud τις ἡτιάσατο. Scribendum et interpungendum ita: τις ἀσωτία; τις πορνοβοσκός; ὕβρισθαι τις ἡτιάσατο; (De c. 17 dictum p. 24.)

Ibd. 30 (de causis furoris): οἷον νείους μὲν πληθους, γέροντας δὲ καὶ διαβολῇ ἄκαιρος καὶ ὄργῃ ἄλογος κ. τ. λ. Quam perversum sit πληθους, si quis non per se sentit, videat, quid Gesnerus in interpretando addere cogatur. Videtur subesse: οἷον νέους μὲν γῆθους (vid. amor. c. 9, Plut. Agesil. c. 29, cet.).

Phalarid. I c. 9 (nam in c. 4 διασπάσασθαι ἡπείλων pro διασπάσασθαι vix mentione dignum) nulla est in his contrariorum comparatio: πότερον ἄμεινον ἀδικως

ἀποθανεῖν ἢ ἀδίκως οὕξειν τὸν ἐπιβεβουλευκότα.
 Nam qui ipse iniuste perit, simul insidiantem servat (in
 quo nulla iniuria est). Scriptum fuerat fere sic: ἢ αὐτὸν
 ἀδίκως ἀποθανεῖν ἢ δικαίως τὸν ἐπιβεβουλευκότα.

Alexand. c. 30: οἱ δὲ περιπόμενοι . . . ἐξαπατη-
 θέντες ἐπαρῆσαν τὰ μὴν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόντες
 καὶ ὡς ἀκούσαντες διεγούμενοι. Alterum ὅς (ante
 ἀκούσ.) omittit codex optimus, Vindobonensis. Scribendum
 opinor: τὰ δὲ ὡς ἰδόντες ἃ ἤκουσαν διεγούμενοι,
 quaedam ut visa, quæ tantum audierant.

Ibd. 38: Καὶ πρὸς μὴν τὰ ἐν Ἰταλίᾳ ταῦτα καὶ
 τὰ τοιαῦτα προεμηχανῶτο· τελετὴν τε γὰρ τινα οὐνί-
 σταται κ. τ. λ. Quæ sequuntur, ad Italiam nihil perti-
 nent; et errorem arguit μὴν. Scriptum fuerat ad hanc
 formam: ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα, οἴκοι δ' ἄλλα τοι-
 αῖτα προεμηχανῶτο.

Ibd. 58: καὶ νόμισμα καινὸν κόψαι ἐγκεχαραγμένον
 τῇ μὴν τοῦ Γλύκωνος, κατὰ θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου.
 Scrib.: ἐγκεχαραγμένον. Rectum est ἐγκεχαραγμένος
 Γλύκωνα, pravum Γλύκωνος.

De saltatione c. 2 sic interpungenda oratio est:
 ἄλλων ὄντων ἀκουσμάτων καὶ θεαμάτων σπουδαίων, εἰ
 τούτων τις θύοιτο, τῶν κνκλικῶν ἀνλητῶν κ. τ. λ.
 Exempla hæc appositione adiunguntur.

Ibd. 22: Καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυσος
 Τυρρηνοὺς καὶ Ἰνδοὺς . . . ἐχειρώσατο καὶ φύλον οὕτω
 μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις κατορχήσατο. Scrib.: φύ-
 λων οὕτω μαχίμων τοῖς αὐτοῖ θιάσοις κατορχήσατο.
 (De genetivo Bekkeri anecdot. I p. 152.)

Ibd. 26 scribendum e cod. A: ἐν ἐκατέρῃ ἐκείνων ὄρχή-
 σεως ἰδίον τι εἶδός ἐστιν, οἷον τραγικὴ μὴν ἢ ἐμμίλεια,
 κωμωδικὴ δὲ ὁ κόρδαξ (pro τραγικῇ . . . κωμωδικῇ), tum
 revocandum ex editionibus superioris ætatis: ἐνίοτε δὲ καὶ
 τρίτη, οἰκίννιδος προσλαμβατομένης. Est aliqua τραγικὴ
 (τῆς τραγωδίας) ὄρχησις, nulla τῆς τραγικῆς.

Ibd. 34 scribendum: *Οὐδὲ γὰρ . . . τὸ Φρύγιον τῆς ὀρχήσεως εἶδος, . . . ἀγροίκων . . . ὀρχουμένων σφοδρὰ καὶ καμιατρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἐτι ταῖς ἀγροικίαις ἐπιπολάζον, ὑπ' ἀγνοίας παρέλιπον.* Vulgo scribitur *ἐπιπολάζοντα* (πηδήματα) *ridicule.* Ταῖς ἀγροικίαις est *rure*, apud *rusticos*, usu apud huius ætatis scriptores non infrequenti.

Ibd. 65: *οἶθε* (codex E *οἶθεν*) γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινουμένη τῷ εἰκίνας τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις. Neque Valckenarii coniectura (σύννοιδε) neque aliorum oratio sententiave recta efficitur. Error natus est ex litteris male conflatis; scribi enim debet: *οὐδὲν γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινοῦμεν ἢ τὸ εἰκίνας τ. ὅ. π.*

Ibd. 68: *Τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάματα καὶ ἀκούσματα ἐνός ἐκάστου ἔργου ἐπίδειξιν ἔχει.* Imo: *ἕκαστον.*

Ibd. 83: *οἱ μὲν συρφετώδεις καὶ αὐτὸ τοῦτο ἰδιῶται.* Scrib.: *καὶ κατ' αὐτὸ τ. ἰθ.*

Demonactis c. 11: *ὅτι, ἂν τε φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, οὐ σιωπήσεται . . ., ἀλλ' ἀποτρέψει . . ., ἂν τε καλὰ, πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσειν.* Imo: *ἐξαγορεύσει.* Variari in hac orationis forma non poterat.

Imagin. c. 6 scrib.: *Τῆς ἡλικίας δὲ τὸ μέτρον πηλίκον ἂν γίνοιτο; Κατὰ τὴν ἐν Κνίδῳ ἐκείνην μάλιστα.* (Vulgo: *μέτρον, ἡλίκον ἂν γίνοιτο κατὰ τὴν κ. τ. λ.*)

Ibd. 7 Lycini nomen ponendum est ante verba: *κινδυνεύει τοῦ μεγίστου ἐτι ἡμῖν προσδεῖν* et his sequentia continuanda. Concedit Lycinus aliquid deesse et id explere aggreditur. (Non recte Dind. καὶ addidit.)

Ibd. 11: *ἀρετῇ καὶ σωφροσύνη καὶ ἐπεικίᾳ . . . καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅποσα ταύτης ὄρος ἐστίν.* Ineptum ὄρος. Fortasse scriptum fuit: *ὅποσα ταύτης χορός ἐστίν* (virtutis). Nimis audacter Dindorfius: *ὅποσα ψυχῆς κόσμος ἐστίν.*

Ibd. 15: ἦτιον γὰρ δὴ τοῦτο καὶ γραφικῶς οὐν-
τελεσθῆν, κάλλη τοσαῦτα καὶ πολυειδῆς τι ἐκ πολλῶν
ἀποτελεῖν αὐτὸ αὐτῷ ἀνθαμιλλώμενον. In οὐντελεσθῆν
latet infinitivus, a quo pendeat τοσαῦτα κάλλη, quod cum
ἀποτελεῖν coniungi nequit. Scribendum videtur: ἦτιον
γὰρ δὴ τοῦτο γραφικὸν συνειλεῖν εἰς ἓν κάλλη
τοσαῦτα.

Pro imagin. c. 5: καὶ οὐδ' ὅσας ὀλίγας τὰς ἐαυτῆς
τρίχας ἔχοισα. Expectabam οὐδ' ὀλίγας ὅσας, ut ὀλί-
γους ὅσους scribitur Alexand. c. 1 et ὀλίγον ὅσον Prometh. c.
12, Hermot. c. 59, 62, μικρὸν ὅσον Hermot. c. 60 (Plutarch. vit.
Demetr. c. 43), πλειστον ὅσον Toxar. 12, μυρία ὄσα bis
accus. c. 3. (C. 8 e codicibus duobus scribendum: μαριτύρε-
σθαι. Recta oratione esset: αἰτῆ μαριτύρεται. C. 19
oratio sic interpungenda est: Ἀλλὰ πῶς ἐπήνεσε ποιη-
τῆς εὐδόκιμος τὸν Γλαῦκον; Οὐδὲ Πολυθεύκειος βίαν
φῆσας ἀνατεῖναισθαι ἂν αὐτῷ ἐναντίας τὰς χεῖρας.
Respondet ipse sibi. Recte Gesnerus vertit.)¹⁾

Toxar. c. 1: οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ζῶντας
ἄμεινον οἰόμεθα πράξειν, μεμνημένοι τῶν ἀρίστων καὶ
τιμῶμεν ἀποθανόντας. Scribendum: καὶ τιμῶντες.
(Dindorfius πράξειν, εἰ μ. τῶν ἀρίστων τιμῶμεν, minus
apte et maiore molimine.)

Ibd. 9 transponenda particula καί, deinde delenda:
Εἰ μὲν καὶ τὰ ἄλλα ἡμεῖς τῶν Ἑλλήνων δικαιότεροι
καὶ τὰ πρὸς τοὺς γονίας ὀσιώτεροί ἐσμεν. (Vulgo: καὶ
δικαιότεροι τὰ πρ. τ. γ. καὶ ὀσιώτεροί ἐ.) Etiam c. 15
(ικανὸν δὲ καὶ τοῦτο βλάκα ἱραοτήν προσεκεπυρῶσαι)
sententia postulat: ικανὸν δὲ τοῦτο καὶ βλάκα ἱραοτήν
πρ., vel segnem. [Priorem correctionem Bekkerus præcepit.]

¹⁾ C. 20 post οὐχ ὅπως (non dico) excidit aliquid. Ibidem indignor,
ut in similibus non raro, ne commemorari quidem facillimam
et certissimam Guyeti emendationem: φύσει κοῦφον, ὡς ἴσμεν,
ζῶον καὶ θεομικόν (pro ὧν ἴσμεν . . . ζῶων).

Ibd. 19: ἔτι καὶ σπείρας τινὰς ἐπιουρομένους, ὡς τὸ ῥόδιον ἐπιδήχασθαι τῆς ὀρμῆς. Et ipsum verbum ἐπιδήχασθαι de excipiendo et avertendo impetu æstus pravum est et pravissimum ἐπιδήχασθαι τὸ ῥόδιον τῆς ὀρμῆς (pro eo, quod est τὴν ὀρμὴν τοῦ ῥοδίου). Scribendum: ὡς τὸ ῥόδιον ἐπέχεσθαι τῆς ὀρμῆς, ut æstus impetu privaretur. Cfr. Alexand.c.57: ἀνεκόπηγ τῆς ὀρμῆς. Tum pro ἐγκεκυφότα scrib. ἐκακεκυφότα de eo, qui caput supra latus navis protendit. (C. 24: τῶν τε ἀγενῶν καὶ πενήτων. Ineptum γέ.)

Ibd. 26: ἀφορᾷ δὲ ἐς τὸν φίλον καὶ τὸν Μενεκράτην οὐδὲ οἶται χεῖρῳ πρὸς φιλίαν . . . γεγονέναι. Sic hoc dicitur, quasi alius sit amicus, alius Menecrates ac non idem. Scrib.: ἀφορᾷ δὲ ἐς τὸν φίλον, καὶ τὸν Μενεκράτην οὐδὲν οἶται χεῖρῳ . . . γεγονέναι. (C. 29 e cod. uno scribendum: χαλεπὰ ἦν καὶ ἀφόρητα οἶα ἀνδρὶ ἐκείνων ἀήθει, γυῖρρε.)

Ibd. 36: ἴν' εἰδῆς ὡς παιδιὰ τὰ ὑμέτερά ἐστι παρὰ τὰ Σκυθικὰ ἐξετάζεσθαι. Scribendum: παρὰ τὰ Σκυθικὰ ἐξετασθέντα, cum Scythicis comparata.

Ibd. 39: καὶ τὰς σκηνὰς διήρπαζον καὶ τὰς ἀμάξας κατελαμβάνοντο . . . καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ὑβρίζοντες τὰς παλλακίδας καὶ τὰς γυναῖκας. Scrib.: ὑβρίζον.

Ibd. 61 (de homine ægrum e domo ardenti efferente): ἔφθη διεκπαισας καθ' ὃ μῆδεπω τελίως ἀπεκίκαυτο ὑπὸ τοῦ πυρός. Imo: ἀπεκίκαυτο, interclusa via erat. (De c. 60 dictum p. 111.)

Jovis confutati c. 7 vix fieri potest, ut non scribendum sit: εἶγε τοὺς μὲν κἄν ὁ θάνατος εἰς ἑλευθερίαν ἀφέλοιτο (pro ἀφείλετο) de eo, quod fieri possit.

Jovis tragædi c. 21: Εὐρύσθευς, ἀνὴρ ἀρχαῖος καὶ προνοητικός. Laudatur Eurystheus, qui curam suscepit a Iove neglectam; ἀρχαιότητι in hac laude nullus locus. Scriptum fuerat: ἀνὴρ ἀρχικός καὶ προνοητικός.

Ibd. 22: καὶ κνιοᾶ παρὰ τοὺς βωμούς. Alii codd. περὶ τ. β. Verum est: καὶ κνισᾶ τοὺς βωμούς. Sic Euripides; alii κνιοᾶν ἀγνιάς. (C. 29 e cod. A scrib.: δεόμενος.)

Ibd. 47: τὸν μὲν κυβερνήτην ἐκείνον εἶδες ἂν αἶε τὰ συμφέροντα . . . προστάττοντα τοῖς ναύταις, ἀλνσιτελής δὲ οὐδὲ ἄλογον οὐδὲν τι εἶχεν ἢ ναῦς, ὃ μὴ χροῖσιμον . . . ἦν πρὸς τὴν ναυτιλίαν αὐτοῖς. Pravum (in hac oratione) οὐδὲν τι, pravum ἄλογον (οὐδὲν εἶχεν ἢ ναῦς), pravum ἀλνσιτελής οἰδῖν, ὃ μὴ χροῖσιμον. Omnia recta erunt quattuor litteris geminatis: τὰ συμφέροντα . . . προστάττοντα . . . ἀλνσιτελής δὲ οὐδὲ ἄλογον οὐδὲν, οὐδέ τι εἶχεν ἢ ναῦς, ὃ μὴ κ. τ. λ. Valde præterea vereor, ut rectum sit in laude πρὸ τοῦ καιροῦ πωρασκευάζεσθαι. putoque fuisse: πρὸς τὸν καιρόν.

Galli c. 4: Ἴσθι δῆτα κάκεινο, ὡς πρὸ τοῦ Πυθαγόρου Εὐφορβος γίνοιτο. Neque imperativo recte additur δῆτα neque gallus Micyllum scire iubet, sed ex iis, quæ dixit, opinatur eum scire. Scribendum: Οἴοθα δῆτα κάκεινο . . . ;

Ibd. 11: Τοιαῦτα πολλὰ . . . προσφιλοσοφῶν ουνεῖρει καὶ ὑπετίμνεται τὴν εὐφροσύνην. Imperfectum requiri Dindorfius sensit scripsitque ουνεῖρε. Malim: ουνῆρει καὶ ὑπετίμνεται τὴν εὐφροσύνην.

Ibd. 28: ὡς μὴ χωλεύεις διὰ θύτερον τῆς οὐραῆς μέρους. Vereor, ne scriptum fuerit: χωλεύει σοι θύτερον τ. οὐ. μ.

Icaromenipp. c. 21: Οὐ γὰρ ἡγοῦμαι πρέπειν ἀποκαλύψαι καὶ διαφωτίσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας διατριβὰς καὶ τὸν ἐπὶ οκνηρῆς ἐκάστου βίον. Luce non egebat ὃ ἐπὶ οκνηρῆς βίος, sed quem in occulto agebant: καὶ τὸν ἐπὶ σκείπης ἐκάστου βίον. (C. 29 ἐαντούς, quod iure Solanus addi volebat, excidit post Στωϊκούς.)

Bis accusat. c. 11: Τίνας λέγεις τοὺς φιλοσόφους; ἄρ' ἐκείνους τοὺς κατηφείς, τοὺς συνάμα πολλοὺς, τοὺς

τὸ γίνετον ὁμοίους ἐμοί . . . ; Ridicule illa τοὺς οὐνάμα πολλοὺς, quæ nullam habitus proprietatem significant, interponuntur ceteris. Scribendum: τοὺς σεμναναβόλους. In severa et modesta compositione τῆς ἀναβολῆς magna pars decoris et gravitatis erat. Vocabulum novum apte fictum et compositum est.

Ibd. 20 tollendum interpretamentum ἡδομένους, quo sine copula post κάτω νενευκότας inserto frangitur omnino contrariorum vis (χοίρων δικην κάτω νενευκότας ζῆν . . . ἐλευθέρους ἐλευθέρως φιλοσοφείν).¹⁾

¹⁾ Cap. 10 recte Dindorfius ab apertissima interpolatione codicum nuper adhibitorum (Gorlicensis aliorumque): οὐ κατ' ἀξίαν τιμῶσί με rediit ad superiorum editionum scripturam a codice Marciano n. 434 (Sommerbrodt. p. 81) confirmatam: οὐ κατ' ἀξίαν πράττω, indicium veritatis faciente (præterquam quod hoc illi substituere nemini in mentem venire poterat, illud huic facile alicui) etiam eo, quod sequitur. ἀπωσάμενος, quod interpolator simul in ἀπωσάμενον mutare oblitus est. Sed hoc perspecto revocanda non minus erat, eodem codice auctore, editionum superiorum scriptura c. 3: καὶ μάλιστα ὀπόσαι (δίκαι) ταῖς ἐπιστήμας καὶ τέχνας πρὸς ἀνθρώπους τινὰς συνέστησαν, ubi nunc sine sensu editur: τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας. (Iudicia illa artium contra quosdam homines c. 13 et 14 redeunt.) Etiam c. 8 revocandum: ἐπεὶ (pro ἐτι) γὰρ αὐτοὺς μετίβαντιν ἢ φιλοσοφία παραλαβοῦσα, ὀπόσαι μὲν ἐς κόρον (cod. A occultato mendo: ὀπόσαι μὲν οὖν ἐς κ) ἐπιον τῆς βαφῆς, χρηστοὶ . . . ἀπειτέλεσθησαν. Revocanda porro c. 9: τὴν . . . σπήλιγγα et c. 11: ὑπερδιατεινομένων καὶ μεγάλα (pro ἄμα) λέγειν ἐθειλόντων et c. 14: εἰ καὶ νεαρόν (pro εἰ καὶ μὴ καλαιόν) et c. 14 (ubi Jacobitzius et Dindorfius correctionem in uno codice Gorlic. supra scriptam secuti sunt): 'Ρητορικὴ κακώσεως τὸν Σόφρον, Διάλογος τὸν αὐτὸν ὕβριως (auditur γράφεται). Nam c. 28 iam Dindorfius revocavit: μικρὰ δὲ καὶ κομματικὰ ἐρωτήματα pro ineptissimo κομμικά, quod Jacobitzius e codd. A D Y substituerat. [Etiam c. 8 et 9 recte Dindorfius.]

De parasito c. 2: *Καὶ μὴν ἐκεῖνό μοι οκοποῖντι προσιταὶ γίλωσ πάμπολυς. Ut barbarum est προσιταί, ita non sane usitatum προωθεῖν γίλωτα, in ntroque autem perversum perfectum tempus; neque enim Tychiades se risum absolviase significat, sed ridere, quoties hoc consideret. Scribendum videtur: παρίσταται. (Τὴν ἐπι-φράσομεν malim.)*

Ibd. 4 scribendum: *εἰ ουνάδει, οκοπῶμεν, καὶ ὁ περὶ αὐτῆς λόγος, ἀλλὰ μὴ, καθάπερ αἱ πονηραὶ χύτραὶ διακροῦμεναι, σαθρὸν ὑποφθίγγεται. Vulgo edebatur διακροῦμεναι μὴ ἀποφθίγγεται, prave interposito μὴ, coniunctivo non ferendo. Longius aberrat cod. A cum aliis, initio sumpto ab accommodatione ad proximnm (ἀποφθίγγωνται). (Præpositionem verbi correxit Bekkerus.)*

Ibd. 5: *Τὶ δὲ, τὸ ἐπίστασθαι τὰς ἀρετὰς . . . τῶν οἰκίων . . . πολυπραγμοσύνην ἀτίχου τινοῦ εἶναι σοὶ δοκεῖ; Scrib.: πολυπραγμοσύνης ἀτίχου τινοῦ. (Bekkers πολυπραγμοσίγη, quod rectum esset, si ἀτίχός τις adderetur.)*

Ibd. 12 scribendum esse: *ὁ γὰρ Ἐπικούρειος (pro Ἐπίκουρος) οὔτις, ὅστις ποτὶ ἐστὶν ὁ σοφός, et additum οὔτις et illud ὅστις π. ε. demonstrat. Unus eligitur, de quo quærat.*

Ibd. 14: *Καὶ μὴν αἱ ἄλλαι τέχνηαι ὕστερον τοῖτο ἔχουσι μετὰ τὸ μαθεῖν καὶ τοὺς καρποὺς ἡδέως ἀπολαμβάνουσι. Imo: βραδέως ἀπολ. Hoc ipso illis suam parasitus præfert.*

Ibd. 21 et 22 verba inter personas sic describenda sunt, ut gloriose argumentanti parasito continenter hæc: *Τὶ δὲ; οὐχ . . . δοκοῦσι; ei Tychiades adsentiat: Πῶς γὰρ οὐ; dein iterum parasitus interroget, Tychiades respondeat: Οὐκ ἔχω λέγειν.*

Ibd. 28 scribendum: *φιλοσοφίαν δὲ τίς ἂν ἀνάχοιτο μὴ μίαν εἶναι καὶ σύμφωνον αὐτὴν ἐαυτῇ μᾶλλον τῶν ὀργάνων; sublato μηδὲ inter καὶ et σίμι-*

φωνον. (Sublato καί, ut esset μὴ μίαν μηδὲ σίμ-
φωνον, in duo dissolveretur, quod unum esse debet.)

Ibd. 31: ἀπορῶ, οὔστινας καὶ εὐρηγς εἰπεῖν. Con-
iunctivus ferri nequit (neque enim deliberat Tychiades,
quid Simo facere debeat); rectum esset καὶ ἂν εὐρηγς
(non εἴρηγς sine ἂν), nisi ipsum εὐρησκω εἰπεῖν dubita-
tionem haberet. Fuitne: καὶ ἔξεις εἰπεῖν?

Ibd. 37: Φιλοσόφους μὲν οὖν, ὥσπερ ἦν, παρα-
σιτία οποιουδῆσαντας ἔδειξα. Nihil est ὥσπερ ἦν Scrib.
opinor: σίς παρῆν, quibus licuit. (De c. 89 dictum est
p. 40.)

Ibd. 42 scribi debet: ὡς εἴ γε καὶ ἄλλος τις Ἀθη-
ναίοις (pro Ἀθηναίος) κατὰ ταῦτά ἐπολέμει (eodem
modo, quo Philippus), κάκεινος ἂν (pro ἐν, ut iam Guye-
tus) αὐτοῖς ἦν φίλος. Sed quæ præcedunt de Isocrate,
certa ratione emendare nequeo.

Ibd. 44: οὔτε τὸν Ἀχιλλία, ὅσπερ ἔδδοκει τε καὶ
ἦν τὸ σῶμα γενναιότατος καὶ δικαιοτάτος. Scrib.: καὶ
ἀνδρικότατος. (Dindorfius καὶ δικαιοτ., quod in
cod. Marc. 436 deest, sustulit.) Tum c. 46: ἐγὼ γὰρ
σὺδ' αὐτοῦ μοι δοκῶ τοῦ Ἀχιλλίως τεκμαίρεσθαι τοῖς
ἔργοις αὐτοῦ (Patroclum, pro αὐτοῦ) χεῖρω εἶναι.

Ibd. 49: καθάπερ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀξιοί; οὐ γὰρ
ἀλλ' ὄν ἐν πολέμῳ μάχεσθαι γηοῖν ἐστιάσει καὶ εἰθὺς
ἄμα ἔφ' μάχεσθαι δίοι. Ex corrupto illo ἐστιάσει, ad-
scita extrema littera verbi φησίν, efficitur νήστιας, εἰ,
quam vocem parasitus ex Achillis verbis (Iliad. XIX,
207) sumit. Sed hoc invento tamen emendationem ab-
solvere nequeo, nisi quod priore loco μάχεσθαι tollendum
video et in ἀλλ' ὄν videri subesse infinitivum (ad hanc
formam: οὐ γὰρ ἀντίχειν ἐν πολέμῳ φηοὶ νήστιας, εἰ
καὶ κ. τ. λ.).

Anachars. c. 11: οὐδὲ γὰρ δύναμαι κατανοῆσαι, ὅτι
τοῦτο τερπνόν αἰτοῖς, ὄρᾶν παιομένους . . . ἀνθρώ-

πους. Scrib.: ὅ τι τοῖτο τὸ τερπνὸν αὐτοῖς, quæ hæc sit iis voluptas.

Ibd. 28: καὶ ταῦτα πάντα . . . ἐς τοὺς πολέμους καὶ χηρήσιμα, εἰ δέοι κ. τ. λ. Prævum καὶ altero loco; itaque Dindorfius deletit. Puto fuisse: εἰς τοὺς πολέμους οὐκ ἀχρήσιμα. C. 29 certum est scribi debere: λευκὸς εἶναι ἀπορροία (pro ἀπορία) καὶ φυχῆ εἰς τὰ εἶσω τοῦ αἵματος.

Rhetorum præcept. c. 4 scribendum: Τί γάρ; Ἡσίοδος μὲν ὀλίγα φύλλα . . . λαβῶν . . . ποιητῆς ἐκ ποιμένου κατίστη . . ., ῥήτορα δὲ . . . ἀδύνατον καταστῆναι ἐν βραχεῖ . . .; pro: εἰ γὰρ Ἡσίοδος κ. τ. λ. (Dindorfius: ἢ γὰρ Ἡσίοδος, non recte.)

Philopseud. c. 1: οἱ αὐτὸ ἄνευ τῆς χρείας τὸ ψεῦδος περὶ πολλοῦ τῆς ἀληθείας τίθενται. Aut scribendum: περὶ πλείονος aut potius tollendum τῆς ἀληθείας¹⁾.

Ibd. 3: Ὅς δ' ἂν οἷν ταῦτα καταγέλαστα ὄντα μὴ οἶηται ἀληθῆ εἶναι, ἀλλ' ἐμφρόνως ἂν ἐξετάζων ταῦτα Κοροΐβου τινὸς ἢ Μυργίτου νομίζοι τὸ πείθεσθαι ἢ Τριπτόλεμον ἐλάσαι διὰ τοῦ αἵρος . . . ἢ Πάνα ἤκειν . . . σύμμαχον ἐς Μυραθῶνα . . . ἀσεβῆς οὗτός γε καὶ ἀνόητος αἰτοῖς ἔδοξεν. Non sufficit νομίζοι in νομίζη mutare; nam et ἂν vitiose ponitur (ὅς ἂν—ἀλλ' ἂν) et male in sententiæ relativæ altero membro additur illud ἐμφρόνως ἐξετάζων et prave coniunguntur hæc: ταῦτα ἐξετάζων (quæ præcedunt) . . . Κοροΐβου τινὸς νομίζοι πείθεσθαι ἢ—ἢ (a præcedentibus diversa). Scribendum: ὅς δ' ἂν . . . μὴ οἶηται ἀληθῆ εἶναι (— καὶ ἐμφρόνως ἂν ἐξετάζονται ταῦτα Κοροΐβου τινὸς . . . νομίζοιτο πείθεσθαι ἢ Τριπτ. . . —), ἀσεβῆς οὗτός γε κ. τ. λ. Iam coniunguntur ταῦτα πείθεσθαι ἢ, hæc aut alia

1) Sero video Bekkerum rectius scripsisse: τὸ ψεῦδος πρὸ πολλοῦ τῆς ἀληθείας τίθενται.

similia. Videtur καὶ post εἶναι excidisse, tum additum ἀλλά.

Ibd. 15: οἶδα γὰρ τὴν Χρυσίδα . . . ἱραοτὴν γυναικα καὶ πρόχειρον. Amabilitas nihil hic ad rem et mire ἱραοτὴ cum πρόχειρος coniungitur. Scribendum opinor: ἱραοτικὴν γυναῖκα. Quid de femina sit ἰργάζεσθαι, notum est.

Ibd. 30: λέγε . . . ὡς ἐθέλοις ἰδεῖν. Scr.: ἐθέλοις ἂν ἰδεῖν.

Ibd. 39: ἰδὼν . . . ὡς οὐ περὶ μικρᾶς ἐνήρχετο τῆς περὶ τὰ χροχτήρια τραγωδίας. Tollendum prius περὶ errore ex altero loco præceptum, ut sit: ὡς οὐ μικρᾶς ἐνήρχετο . . . τραγωδίας. Deinde, ubi est: οὐ δοκεῖν οἰχθεῖς δεῖν μόνος ἀντιλέγειν, scribendum: οὐδ' οἰχθεῖς δεῖν μόνος ἀντιλέγειν.

Adversus indoctum c. 14: ὄρας ὅπως κακοδαίμωνως διάκειοι, βακτηρίας ἐς τὴν κεφαλὴν ὡς ἀληθῶς δεόμενος. Imo: διάκειται. Nam ad baculi Protei emptorem hoc pertinet. (De c. 4 dictum est p. 143.)

Ibd. 25: Καὶ γὰρ κάκεινα περὶ δύο ταῦτα δεινῶς ἰσπούδακας κ. τ. λ. Recte intellectum est tria prima verba separanda esse et universe ad id significandum pertinere, ad quod transeat. Sed inusitate dicitur per se: Καὶ γὰρ κάκεινα. Scribendum videtur: Καὶ γὰρ κάκεινα ἔγνωσι. Περὶ δύο κ. τ. λ.

De calumnia c. 8: ἀποφράξαντες δὲ τῷ κατηγορουμένῳ τὰ ὦτα ἢ τῷ στόματι σιωπῶντες. Scrib.: ἢ τὸ στόμα κατασιωπῶντες, aut auribus (nostris) obturatis aut ore (eius) silere coacto. Κατασιωπῶν τινα post Xenophontem et alii et Lucianus dixerunt. (De c. 12 vid. p. 419 ad Plat. de rep. III p. 416 A.)

Ibd. 17: Πυρὰ δ' Ἀλεξάνδρῳ μεγίστη ποιεῖ παοῶν ἂν διαβολὴ λέγοιτο, εἰ ἔλοιτό τις μὴ οἶβειν . . . τὸν Ἡφαιστίωνα. Inepta potentialis forma, ineptum, quod Halmius sensit, ἔλοιτο, tanquam non calumnia, sed res

vera significetur. Scribendum: *μεγίστη ποτὲ πασῶν ἢν διαβολῆ, εἰ λέγοιτό τις μὴ σίβειν . . . Ἡφ.* Omissio *εἰ* post *η* cetera nata sunt. (*Εἰ λέγοιτο* de re sæpius facta.)

Ibd. 18: *ἐπομοσάμενος . . . κατὰ Ἡφαιστίωνος, ὅτι δὴ κυνηγειοῦντί οἱ φανέντα ἐναργῆ τὸν θεὸν ἐπισκῆψαι εἶπειν κ. τ. λ.* Scrib.: *ὅπη δὴ κυνηγειοῦντι, αἰεῦβι.*¹⁾

Ibd. 27: *συμπαρώξυνε τὸν δῆμον, ἧς φασὶν ἐκεῖνος πολιτικῆς φιλοτιμίας ὑποκεκτισμένος.* In litteris *ησφασιν* latet dativus substantivi, unde pendet genitivus; potest fuisse: *νύγμασι κοινοῖς πολιτικῆς φιλ. ὑποκεκτισμένος.*

Pseudolog. c. 3: *οἱ μᾶλλον ἢ κάνθαρος μεταπεισθεῖη ἂν μηκέτι τοιαῦτα κυλινθεῖν ὅπαξ ἀντίοις συνήθης γενόμενος.* Pro *τοιαῦτα*, quod nusquam refertur, scribendum: *βόλιτα.* (Primus error *ΒΟΛΙΤΑ.*)

Ibd. 25: *ἀδικήματος ἧ, τὸ μετριώτατον, ἔβρεως.* Mendum subesse consentitur; fuitne: *ἀσεβήματος?*

De domo c. 7: *ἡ δὲ γε σώφρων οἰκία χρυσῷ μὲν τὰ ἀρκοῦντα . . . προσχρῆται.* Tollendum *οἰκία*. Meretricibus contraria ponitur matrona honesta et pudica; ad domum reditur paulo post: *Καὶ τοίνυν ἡ τοῦδε τοῦ οἴκου κ. τ. λ.* [Sic iam Dindorfius.]

Ibd. 23: *λαθόντε τὰ βασιλεία καὶ παρελθόντε.* Scrib.: *λαθόντε εἰς τὰ βασιλεία παρελθόντε, omissio καί.* *Ἐλαθέτην εἰς τὰ β. παρελθόντε.*

Ibd. 25: *τὸ δὲ ἔργον οὐχ ἑώρακέ πω ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς Γοργόνης τὴν εἰκόνα.* Scrib.: *ἀλλ' ἢ ἐπὶ.*

[In Longævis c. 3: *ἄνδρα . . . καθαρωτέρῃ διαίτη χρώμενον τὸν Τειρεσίαν ἐπὶ μήκιστον βιῶναι.* Tollen-

¹⁾ C. 21 extr. recte Solanus et Gesnerus. Erroris initium ex ὑπονοίας pro accusativo habito.

dum τὸν Τειρεσίαν, ut ex generali sententia concludatur argumentum.]

Navigiū c. 1 scribendum: Οὐκ ἰγὼ ἐλεγον, ὅτι θῦπτιον ἂν τοὺς γῦπας ἐώλος νεκρὸς . . . ἢ θίαμά τι Τιμόλαον διαλάθοι. Vulgo abest ἂν. Vid. p. 403 ad Plat. Charmid p. 156 B. Infra quoque c. 44 ἂν post ον excidit: αὐτὸς ἐπιπετόμενος ἀπίλανον ἂν, paulo autem post ante αὐ (ἀρόμενος ἂν αὐτὸν . . . ἀφῆκα φέρεσθαι). Post ὀπόσον excidit fugit. c. 21.

Ibd. 3: ἂ (Θουκυδίδης) . . . περὶ τῆς ἀρχαίας ἡμῶν τροφῆς εἶπεν ἐν τοῖς Ἴωϊν, ὅποτε οἱ τότε σὺν-απωκίσθησαν. Scrib.: εἶπεν, τοῖς Ἴωϊν ὅποτε οἱ τ. σ., sublato ἐν.

Ibd. 17: ἐπιλήψομαι τῇ εὐχῇ. Et usus et analogia postulat: τῆς εὐχῆς. Vid. supra p. 67 n. et ad Thucyd. II, 83. Contra c. 27 recte Iacobitzius in ed. mai. suspicatus est scribendum esse τῇ εὐχῇ (ad ἐπιτρέψων, non: ἐπιτρέψων ἐς τέλος τῆς εὐχῆς). (De c. 20 dictum est p. 151, de c. 27 p. 111, de c. 32 p. 32; quanquam postremam hanc emendationem a Dindorfio præceptam nunc video, primæ partem a Bekkero.)

Ibd. 29: ὡς τοῦτό γε αὐτὸ ἤδη μείζω εἶναι τῶν ἄλλων βασιλείων. Scribendum: ὡς τοῦτό γε αὐτὸ ἤδὲ, μείζω εἶναι τ. ἂ. β.

Ibd. 35: ἐγὼ δὲ νίψειν ᾤμην καὶ οὐ παρὰ τὸ φανεῖσθαι τὴν γνώμην. Hoc mendosum esse olim intellectum est, sed παραποφανεῖσθαι verbum habet novum, verbi tempus pravum, sententiam ineptam; atque hæc duo cadunt etiam in Hirschigii scripturam, ὑπαρ ἀποφανεῖσθαι. Neque enim de sententiæ declaratione agitur. Scribendum videtur: καὶ οἱ παραπεφορῆσθαι τὴν γνώμην. Animadvertit nunc Lycinus, se παραπεφορῆσθαι τ. γν. (Cap. 43 vellem duæ voces, ἀνίρωσιον καί, abessent et sic scriberetur: καὶ μηδὲνα εἶναι, ὅτῳ μὴ ποθεινότατος ἐγώ.)

Dialog. meretr. 1, 1: καὶ νῦν σοὶ μὲν ἐκείνος οὐ πρόσσειοι. Scribi debere: πρόσσειοι, vel ex 9, 4 et 10, 1 apparet. Προσειναί τινα in hac re nusquam dicitur. Paulo ante scribendum: ἐφικεις γὰρ τι περὶ αὐτοῦ διηγήσεσθαι pro διηγεῖσθαι.

Ibd. 15, 3 scribendum: Περίμεινον, γασοί, τὴν σίνταξιν ὁπόταν ἀπολάβω, sublato μιοθοφοράν, quod post ἀπολάβω additur, adscriptum ad τὴν οἴνταξιν declarandi causa.

De morte Peregrini c. 22: ἔνθα μὲν δὲ θάπτειν ὅσιον τοὺς ἄλλους ἀποθνήσκοντας. Scribendum puto: τοὺς ἄλλως ἀποθν.

Ibd. 28: ἢ μὴν καὶ ἱερίως αὐτοῦ ἀποδειχθήσεσθαι μοσιγῶν ἢ καντηρίων ἢ τινος τοιαύτης τερατοτηγίας. Neque ipse quid his genetivis faciam, reperio, neque quomodo alii se expediverint. Mihi post τερατοτηγίας excidisse φορέας aut simile substantivum videtur. C. 35 (Ὁ δὲ αἰεὶ ἀναβαλλόμενος νίκτα, τὸ τελευταῖον προειρήκει ἐπιδείξασθαι τὴν καῦσιν) scribi debet ἐπιδείξασθαι, sed ne νίκτα quidem pro εἰς νίκτα fero.

Fugitivi. c. 28: μὴνύειν ἐπὶ ῥήτῳ αὐτονομῶ. ΔΕΣΠ. Οἱ νοῶ, ὧ οὔτος, ὃ κηρύττεις. Nihil hic agit αὐτονομῶ adiectum legitimæ formulæ ἐπὶ ῥήτῳ. Codices non habent οὐ. Scribendum igitur: ἐπὶ ῥήτῳ. ΔΕΣΠ. Ἀμφιγνοῶ, ὧ οὔτος, ὃ κηρύττεις.

Ibd. paulo post: Ἀμίλει ἄπαντας ἀνευρήσομεν. Nullus adverbio ἀμίλει locus, et unus quærebatur. Scribendum: Ἀμίλει ἄπαντος ἀνευρήσομεν.

Conviv. c. 35: κατεγίγνωσκον αὐτῶν, οἶμαι, οἷς γε ἐθαύμαζον οἰόμενοι τινὰς εἶναι. Recta sententia hæc erit: κατεγίγνωσκον αὐτῶν, οἷους γ' ἐθαύμαζον: se ipsos condemnabant, quales (h. e., quod tales) homines admirarentur.

Cap. III.

Pausanias. Philostratus. Diogenes Laertius. Ioannes Stobæensis.
Dionysii Halic. antiqu. Rom. lib. I.

Pausaniam cum legerem Bekkeri exemplo utens, inspecta hic illic Siebelisii editione, correxi non ita pauca, quorum maiorem partem postea, inspecta Walzii et Schubarti editione, tum quam solus Schubartus curavit (Lips. 1853), præceptam vidi, alia (in Schubarti exemplo) in textu posita (etiam id, quod in annal. philol. Danic. V p. 17 et 158 posueram, in IX, 17, 7 scribendum esse: *ὡς κισθαρωδοῦντι ἐποιτο αὐτῷ τὰ θηρία*)¹⁾, alia etiam nunc in notis latentia²⁾. Quæ restant, exiguum explebunt spatium.

¹⁾ Adieceram, ad rem grammaticam notandum esse, Pausaniam et alios supparis aut paulo superioris ætatis scriptores præsentis temporis verborum dicendi et narrandi significationem habentium (*φησί, διηγείται, γράφει, λέγουσι, λέγεται, λόγος ἐστίν*, ceterorum) *ὡς* aut *ὄτι* fere cum optativo (aoristi aut præsentis pro imperfecto) de re præterita subiicere, ubi veteres indicativo uterentur, exempla que posueram Pausaniæ e libro primo c. 10, 3, c. 13, 2, c. 14, 2, c. 19, 1, c. 20, 3, c. 23, 8, c. 24, 7, c. 26, 4, c. 27, 7, c. 28, 5, c. 29, 4, c. 30, 1, c. 44, 7. Addam, quoniam hæc in modorum usu discrimina nondum valde animadvertuntur aut suis finibus separantur, Strabonis hæc e libro VI: p. 265 (*ἔστι λόγος, ὡς ὁ πεμφθεὶς . . . εἶη*), p. 274 (*φασί, ὄτι καθάλοιο*), p. 281 (*μυθεύουσι, ὄτι ἐξελάσειε*), p. 284 (*δεύτερος δὲ λόγος ἐστίν, ὡς . . . μείνειε*), Plutarchi e Dione c. 35 (*Ἐφορὸς φησιν, ὡς ἑαυτὸν ἀνέλοι*) et c. 36 (*ὡς οὐ γένοιτο*), Luciani Char. c. 4, Gall. c. 4, imagg. c. 4, Philostr. vit. Apoll. II, 3, I, VI, 2, 2, VI, 43, 2.

²⁾ Ibi hæc iacent, in quæ incideram, occupata, ut cognovi, a Sylburgio, Kuhnio, aliis usque ad Claverium et Siebelisium: I, 14, 2: *οἱ μάλιστα ἀμφισβητοῦντες . . . ἐς δῶρα, ἃ . . . ἔχουσιν, εἰσὶν Ἀργεῖοι*, 17, 1: *ὄντι ἀφελίμω, ὅμως*, VI, 21, 3: *ἔχοντες προ ἀνέχοντες*, VIII, 20, 1: *προελθῶν*, 23, 7: *τόδε ἐτι τῷ χρησάμῳ*, IX, 8, 4: *τὴν ὀξυτάτην*.

Lib. I, 2, 5: "Ἔστι δὲ ἐν αὐτῇ Πουλυτίωνος οἰκία, καθ' ἣν παρὰ τὴν Ἐλευσίνοι δραῖσαι τελετὴν Ἀθηναίους φασὶν οὐ τοῖς ἀφανεσιτάτοις. Opinor fuisse: παραποιῆσαι τὴν Ἐλευσίνοι τελετὴν. Corrupto verbo additum est δραῖσαι.

Ibd. 33, 2: καταφρονήσαντες γὰρ σφισὶν ἐμποδῶν εἶναι τὰς Ἀθήνας ἐλεῖν. Suspisor: καταφρονήσαντες γὰρ μηδὲν σφισιν ἐμποδῶν εἶναι, cum contemptu putantes, nihil sibi impedimento esse, quominus eet.

Ibd. 35, 8: ἐπεὶ δὲ . . . ἀπέβαινον ἐν Γαδείροις εἶναι Γηρυόνην, οὐ μνημα μὲν οὐ, δένδρον δὲ παρεχόμενον διαφόρους μορφάς, ἐνταῦθα κ. τ. λ. Scribendum videtur: εἶναι Γηρυόνου μνημα μὲν οὐδὲν, νεκρὸν δὲ π. δ. μ.

Ibd. 39, 6: καὶ σφισιν Διακὸν δικάσαι, βασιλείαν μὲν διδόντια Νίσω καὶ τοῖς ἀπογόνοις, Σκίρωνι δὲ ἡγεμονίαν εἶναι πολέμου. Rectum erit: ἡγεμόνι εἶναι π. Alioquin vitiose abundat εἶναι.

Ibd. 41, 7: καὶ θάψαι αὐτὴν ἀποθανοῦσαν ἐνταῦθα. Megarenses Pausaniæ æquales non se Hippolyten sepelivisse dicebant, sed eam sepultam ibi esse: τεθάψθαι.

Lib. II (— de c. 1, 2 monitum p. 26 n. —) c. 2, 2: Τάφους δὲ Σισύφου καὶ Νηλέως . . . οὐκ ἂν οὐδὲ ζητοίη τις ἐπιλεξάμενος τὰ Εὐμήλου. Etsi sæpissime intenditur negatio subiecto οἷδ'ε, nemo tamen sic hæc copulavit: οἶκ' ἂν οὐδέ. Codices pro οὐδὲ habent οὐδ' εἰ. Efficitur: οἶκ' ἂν οἷδ' εἰ ζητοίη τις, particula ἂν noto more ante οἷδα reiecta, de quo dixi supra p. 191. (De c. 20, 4 dictum est p. 67 n.)

Ibd. 32, 6 nulla lacuna est, sed oratio, sententiis male diremptis et conflatis, etiam aliis mendis et interpolando corrupta est, quæ facillime sic tolluntur: ἂ εἶχεν ἄκσειν λοιμοῦ πύσαντος Ἀθηναίους μάλιστα, διαβάντος δὲ καὶ ἐς τὴν Τροϊζηνίαν· ναοὶ δὲ Ἰαίδος καὶ

ὑπὲρ αὐτὸν Ἀφροδίτης ἀκραίας. (Vulgo: Ἀθηναίους δὲ μάστιγα, διαβὰς δὲ ἐς τὴν Τροιζηνίαν ναὸν ἰδοὺς ἄν Ἰσιδος κ. τ. λ., ubi ἰδοὺς ἄν ex proximis litteris effectum est.) Pestem Thucydides II, 54 scribit ἐς μὲν Πελοπόννησον οὐκ ἐσελθεῖν, ὃ τι ἄξιον καὶ εἰπεῖν. Hæc tenuis contagio in Troezenios incubuit.

Ibd. 34, 4 addendum ἄν, ut sit: οὐ γὰρ ἄν δῆποτε ἐς Ἄργον . . . τὴν ἀρχὴν περιελθεῖν παρόντος Φορωνεὶ γνησίου παιδός. (Quod § 12 emendaveram: ὡς ἐστὶν εἰρημίνον ἤδη μοι, præceperunt Preller et Spengelius.)

Ibd. 35, 4: Ἀργεῖοι δὲ . . . τότε Ἀθήραν μὲν λέγονται καὶ Μύσιον ὡς ξενίαν πυρασχόντας τῇ θεῷ. Fuit: ὡς ξενίαν πυρασχοῦσιν τῇ θεῷ.

Lib. III, 4, 1: οὐγκατεκωύθησαν αὐτίς οἱ ἰκέται. Non antea combusti erant. Scrib.: εὐθύς. (Vid. ad Plutarch. Agesil. c. 4.)

Ibd. 16, 4 codices: Χείλωνος ἡρώων . . . καὶ Ἀθηναίων ῥω τῶν ἄμα Δωριεῖ τῷ Ἀναξανδρίδου σταλίντων ἐς Σικελίαν. Scribendum videtur: καὶ Ἀθηνοδώρου, τῶν . . . σταλίντων (unius ex iis, qui cet.).

Lib. IV, 16, 6 scribendum: Τυρταῖός τε ἐλεγεία ἄδων μετέπειθεν αὐτοῦς, καὶ ἐς τοὺς λόγους ἀντὶ τῶν τεθνεώτων κατέλεγον (pro κατέλεγεν) ἄνδρας ἐκ τῶν Εἰλωτών. Nam neque ad Tyrtaeum hæc pertinebat cura et particula τε verum ostendit.

Lib. VII, 13, 8: Καὶ Μεναλκίδα μὲν τίλος τοιοῦτον ἐγένετο, ἄρξαντι ἐν τῷ ἑαυτοῦ νῶ τότε μὲν Λακεδαιμονίων ὡς ἄν ὁ ἀμαθίστατος στρατηγός, πρότερον δ' ἐτι τοῦ Ἀχαιῶν ἔθρους ὡς ἄν ἀνθρώπων ὁ ἀδικώτατος. Nihil esse ἄρχειν ἐν τῷ ἑαυτοῦ νῶ, multi intellexerunt. Scrib.: ἐν τῷ αἰτῶ ἐνιαυτῷ τότε μὲν (aut ἐνιός ἐνιαυτοῦ). Et ἐνιαυτῷ subesse Schneiderus senserat.

(De c. 23, 8 dictum est p. 144.)

Ibd. 24, 11: καθότι καὶ τὰ ἔργα τῶν οφθαλμῶν

ἐκ μυχοῦ τῆς γῆς ἀναπέμπεται. Apertissimum est scriptum fuisse: τὰ ἔρρη.

Ibd. 26, 9: καὶ ἴσοι νεανίσκοι ταῖς γυναῖξιν καὶ ὁ ἐνδεδουκῶς θῶρακα εἰς τοῦτόν φασιν . . . μαχεοῦμενον ἀνδρειότατα Αἰγειρατῶν τελευτῆσαι. Pro καὶ ὁ alii ὁ δὲ, sed utrumque meliores codices omittunt. Oratio igitur sic interpungenda et scribenda est: γυναῖξιν, ἐνδεδουκῶς δὲ θῶρακα εἰς τοῦτόν φασιν κ. τ. λ.

Lib. VIII, 12, 7: κόμης τε ἐρείπια καλουμένης Μαιρᾶς, εἰ δὴ ἐνταῦθα καὶ μὴ ἐν τῇ Τεγεατῶν ἐτάφη. Et hæc postrema inania sunt et τε vitiosum, nisi post Μαιρᾶς addatur καὶ τάφο υ aut potius καὶ τάφος Μαιρᾶς, ut ex bisposito nomine mendi causa nata sit.

Ibd. 30, 2: τὰ γὰρ ἐντός ἐστι δὴ οὔνοπα, βωμοὶ τέ εἰσι τοῦ θεοῦ καὶ τράπεζαι κ. τ. λ. Scrib. transpositis particulis: τὰ δὲ ἐντός — ἐστι γὰρ οἶνοπα — βωμοὶ τέ κ. τ. λ.

Ibd. 51, 7: οἱ δὲ τοῦ δήμου περιποιῆσαι (Φιλοποίμενα) τὰ μάλιστα εἶχον σπουδῆν, πλῖον τι ἢ παντός τοῦ Ἑλληνικοῦ πατέρα ὀνομάζοντες. Scribendum: εἶχον σπουδῆν, ἐλεοῦντες καὶ παντός τοῦ Ἑλλ. κ. τ. λ.

Lib. IX, 11, 3: ἐς ἐπήκοον αὐτῶν ὀλολύξαι τετοκίναί γὰρ τὴν Ἀλκμήνην. Sublato γὰρ scribendum: ὀλολύξαι, τετοκίναί τὴν Ἀλκμήνην: ut ea voce, ut illæ audirent, exclamaret, reperisse Alcmenen. (De c. 21, 6 dictum est p. 63.)

Ibd. 28, 3: ἔχων δὲ . . . καθ' ὁπόσους καὶ πλείονες καὶ ἐλάσσονες ὑπὸ ἕκαστον ἀλίζονται δένδρον. Scribendum: κατὰ ποσοῦς, incerto aliquo numero. Paulo post § 4 (ἄτε γὰρ σιτουμένοις τοῖς ἔχει μύρων τὸ εὐδαιμότατον μετακεράννυσσι σφισιν ἐκ τοῦ θανατώδους ἐς τὸ ἡπιώτερον ὁ λόγος) requiritur: μετακεράννυσταί σφισιν.

Ibd. 30, 2: Ποιητὰς δὲ ἢ καὶ ἄλλως ἐπιφανείς ἐπὶ μουσικῇ, τόσων εἰκόνας ἀνέθεσαν, Θάμυριν μὲν αὐτόν

τε ἤδη τυφλὸν καὶ . . . ἐφαπτόμενον. Ἀρίων δὲ κ. τ. λ. Excidit verbum ἐρῶ aut λέξω aut simile, quo suppleto sic scribendum est: ἐπὶ μουσικῇ ἐρῶ, ὅσων εἰκόνας ἀνέθεσαν. Θάμριν μὲν κ. τ. λ. (Auditur ἀνέθεσαν.)

Ibd. 30, 10: ἀνατρέπουσι τὸν κίονα καὶ κατεάγη τε ὑπ' αὐτοῦ πεσοῦσα ἢ θήκη καὶ εἶδεν κ. τ. λ. Apertissime sententia postulat: πεσόντος.

Lib. X, 2, 5: ἐκράτησε γὰρ Φίλιππος τῆς συμβολῆς. Imo: τῇ συμβολῇ. Vid. p. 67 n.

Ibd. 30, 8: καὶ ἡ κόμη πολλῇ μὲν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, πολλῇ δὲ αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς γενείοις. Scrib.: πολιῆ μὲν . . . πολιῆ δέ. Hoc demum aptum ad senis cæci miserabilem speciem. (C. 31, 7 in τῶν μωνῶν latet nomen proprium urbis aut regionis.)

Philostrati, insulsi scriptoris, cuius oratio ex inéptis rhetorum artificiis affectataque elegantia et novitate plebeia mixta est, vitas sophistarum legi et Apollonii vitam, non simplici et credula superstitione scriptam, sed ad ostentationem inanem compositam. Nec temporis multum nec operæ in tali scriptore ponendam putanti tamen, cum Kayseri (a. 1842 sqq.) et Duebneri (a. 1849) exemplis instrumentoque a Kaysero collecto uterer, hæc, quæ infra ponam, in mentem venerunt ad orationis emendationem spectantia.

Vit. sophist. lib. I, 15, 5: Εἰ γὰρ ἀνήσουσε (οἱ τίραννοι), ἦτιον μὲν ἀποκτενοῦσιν, ἦτιον δὲ δρᾶσονταί τε καὶ ἀρπάσσονται. Ut mediam in δρᾶν futuri formam prorsus Græcis inusitatam feramus, tamen δρᾶν per se nihil significat, quod inter ἀποκτείνειν et ἀρπάζειν interponi possit. Scrib.: δρᾶξονται, coll. vit. Apoll. I, 21, 2: (ὅποσα βούλει δρᾶντεσθαι) et II, 40, 3 (τῶν ψήφων ἰκανῶς ἐδρᾶντοντο).

Ibd. 18, 3 (de Æschine): ἀτιμία, ἢ ὑπήγετο ὑπὸ

Δημοσθένης καὶ *Κτησιφῶν*τι ἐκπεσὼν τῶν ψήφων.
Scrib.: ἐπὶ *Δημοσθένης*, in *Dem.*

Ibd. 21, 4: Πάσης γὰρ τῆς Ἰωνίας . . . ἀριω-
τάτην ἐπέχει τάξιν ἢ Σμίρνα, καθάπερ ἐν τοῖς ὀργά-
νοις ἢ μαγὰς. Mire ἀριωτάτην τάξιν enarrant; verum
est: ἀρχικωτάτην. (De c. 22, 2 dictum est p. 154.)

Ibd. 23, 2: λῦσον, ὦ Πόσειδον, τὴν ἐπὶ Δῆλῳ
χάριν· συγχώρησον αὐτῇ πωλουμένην φυγεῖν. Corruptum
χάριν. Fortasse fuit: ἄγκυραν.

Ibd. 25, 17: τὸν Πολέμονα καὶ ὑπὲρ θαῦμα ἄγων.
Nihil est ὑπὲρ θαῦμα ἄγειν τινά. Scrib.: καὶ ὑπερ-
θαυμάζων. Paulo ante (15), ubi est: ἔστι . . . μαθεῖν
ἐν μιᾷ τῶν πρὸς τὸν Βάρον ἐπιστολῇ εἰρημίωνων,
verum esse videtur: μαθεῖν ἐκ τῶν ἐν μιᾷ τῶν πρὸς
τὸν Βάρον ἐπιστολῇ εἰρημίωνων.

Lib. II, 1, 10: καὶ περίπλουν σταδίων ἕξ καὶ
εἴκοσι θαλάττης ξυελεῖν μήκη. Non puto dici potuisse
ne a Philostrato quidem, ξυελεῖν μήκη θαλάττης περι-
πλουν, sed addendam præpositionem: ἐς περίπλουν.
(Quod quis δεικπλουν expectet, περίπλουν eodem modo
Philostratus dixit vit. Apoll. IV, 24.) [Iam Kayserus.]

Ibd. 5, 17: ἀντεφροσιασὸν με. Et hic et apud
Platonem Timæi p. 17 B pro ἀντεφροσιᾶν aut ἀνταφ-
ροσιᾶν restituendum puto ἀνθεροσιᾶν.

Ibd. 8, 5 (in solis ad stellas verbis): σοὶ μὲν ἄρκτον
δίδωμι, σοὶ δὲ μεσημβρίαν, σοὶ δὲ ἐσπέραν, πάντες δὲ
ἐν νυκτὶ, πάντες, ὅταν ἐγὼ μὴ βλέπωμαι. Desiderari
aliquid ad πάντες δὲ manifestum est; id apte sic efficitur:
πάντες δὲ ἐν νυκτὶ φαίνεθ', ὅταν ἐγὼ μ. β.

Ibd. 9, 6 scrib.: οἱ αὐτοὶ κατηγοροῦσι καὶ σκώμ-
ματος, . . . ὥσπερ οὐ τοῦ *Δημοσθένους* (v. ὥσπερ τοῦ
Δ.) ἀπολελογημένου τοῖς Ἑλλήσιν ὑπὲρ τοῦ τραγικοῦ
πιθήκου κ. τ. λ. (quasi non excusetur Demosthenis ex-
emplo).

Vit. Apollonii lib. I, 14, 2: πολλὰ δὲ πρὸς ὀργὴν ἀκούσαντα μὴ ἀκούσαι. Scribendum videtur: μὴ ἀποκροῦσαι.

Ibd. 17 scrib.: οὐδ' εἰρωνευομένου τις ἤκουσεν ἢ περιπαθοῦντος ἐς τοὺς ἀκρωμένους προπεριπατοῦντος, et c. 22 extr.: εὐξάμενοι pro εὐξόμενοι.

Ibd. 25, 1: λίθους γὰρ δὴ καὶ χαλκὸν καὶ ἄσφαλτον καὶ ὁποῖα ἐς ἔφνδρον (ὑγυδρον?) ξύνδουσιν ἀνθρώποις εἴρηται, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ νήσασα κ. τ. λ. Aëris in hac re nullus usus est. Pro χαλκὸν scrib.: χάλικα. Cfr., si opus, Plutarchi Cimon. c. 13, Strab. V p. 245.

Lib. II, 12 scrib.: εἶναι γὰρ δὴ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον μεμαχημένων, sublato, quod pravo casu additum est, εἰς οἷτος.

Ibd. 28: παῖς γὰρ, ὡσπερ τῶν ὀρχηστρίδων. Scrib.: τῶν ὀρχηστρικῶν.

Ibd. 35, 2: ἡρμήνεται τὸ τοῦ ὕπνου ἔργον καὶ ἄττα δηλοῦνται τοῖς ἀνθρώποις. Scrib.: καὶ καθ' ἄττα ζηλοῦνται τοῖς ἀνθ.

Lib. III, 13 extr.: φανεροὺς τε καὶ ἀφανεῖς καὶ ὅτι βούλονται. Scrib.: καθ' ὅτι βούλονται.

Ibd. 14, 3: καὶ τὸν ὄχθον ὀμφαλὸν ποιοῦνται τοῦ λόφου τοῖτου. Imo: τοῦ τόπου τοῖτου. Cfr. Diod. Sic. XIV, 113.

Ibd. 24, 2: μὴδ' ἐς ἄστυ ἐκπλεῦσαι, ὁποῖ' ἐκσίθεν ἄροιμι, ἀλλ' ἐφορμίσασθαι τῷ ἀκρωτηρίῳ. Imo: ἐς βαθί. Paulo post (3) scribendum: ὡς δ' ὑπουργήσων, ἃ ἐβούλοντο, ὁμνῖναι ἔφην αὐτοῦς δεῖν, pro ἱπουργησα, ἃ ἐβ.

Lib. IV, 18, 1: τὰ δὲ Ἐπιδαύρια ... δεῦρο μουσικῶν Ἀθηναίοις πάτριον ἐπὶ θύσια δευτέρᾳ. Nihil est δεῖρο, et aut δεύτερον scribendum aut novo verbo δευτερομουσεῖν.

Ibd. 24, 1: *προεβειῶν δεόμενοι πρὸς τοὺς αὐτόθι ἤξοντας*. Scrib.: *αὐτόθε (αὐτόθεν), κροντε.*¹⁾

Lib. VI, 1, 1 scrib.: *οὐπω ξίμμετροι πρὸς τῆν Ἰνδῶν ἄμφω τοσαῖτα συντεθείσα* (duali numero) pro: *τοσαύτη συντεθείσα*.

Ibd. 10, 6 scribendum: *ἀπέχεσθαι δὲ καὶ ὀνειράτων ὄψεως* pro *ὄψεις*, et c. 11, 10: *ὀκρίβαντος δὲ τοὺς ὑποκριτὰς ἐπεβίβασεν* pro *ἐνεβίβασεν*, ut *ἐπιβαίνω* cum genetivo ponitur de possessione apud poetas et inferioris ætatis scriptores.

Ibd. 16, 5 scrib.: *οὔτε γὰρ ἡ νεότης ἀπελατία τοῦ τε καὶ αὐτῆ βέλτιον ἐνθυμηθῆναι ἢ τοῦ γέρωσ*. Codices totidem litteris: *ἀπελατία τουτὶ καὶ*, unde in editis factum *τουτουὶ καὶ αὐτῆ*.

Ibd. 35, 2: *καὶ ὅποσα μνήμης ἀξιῶσεται*. Imo: *ἀξιῶτατα*.

Lib. VII, 12, 3: *Τὸ γὰρ . . . ἀφιχθαι πρὸς τῆν κρῖσιν οὐδ' ἀκηκόοτα πω, ὡς κριθήσῃ, νοῦν τῆ κατηγορίᾳ δώσει*. Corruptum *νοῦν*. Fortasse fuit: *ῥοῦν*.

Ibd. 13, 2: *ὁ δὲ ἐνίδωκε λέξει τι*. Scrib.: *ἐνίδωκε λέξοντι*. Significatur τὸ ἐνδύοσιμον.

Ibd. 14, 6: *καὶ ὑβριστῆν σοφίας, ὁπόση Ἰνδῶν*. Vertitur: *omniſque Indorum sapientia superbientem*. Scribendum: *ὁπόση μὴ Ἰνδῶν, derisorem omniſ sapientiæ præter Indorum*. (Cap. 32, 2 extr. pro hoc: *ἀλλ' οὐχ ὡς αὐτὸς ἀδικεῖς* scr.: *ἀλλ' ὡς οὐκ αὐτὸς ἀδ*.)

Ibd. 39, 1 scribendum: *τὰ μὲν χρηστὰ* (pro *χρήματα*) *τῆς ἐμπορίας λογιζομένους τῷ γόητι, τὰ δὲ ἄτοπα τῆ αἰτῶν φειδοί*. Contraria *τὰ χρηστὰ* et *τὰ ἄτοπα*, hoc est apud Philostratum, *mala, inutilia*, velut VIII, 22 (*ἀποπλίνων βαφῆς ἀτόπου*) et alibi.

¹⁾ Ibd. 25, 3 e codicibus inter *γαμμη* et *τί δὲ* interponendum *εἶπε*, eo significatu, quo ceteri *Ἰφη* ponunt: *adensus est, affirmavit*.

Lib. VIII, 7, 4 tollendum γάμοι. Eodem cap. § 6 scribendum: ἀνάγκωσον τὰς Μοίρας . . . τύραννον ἀποφῆναι με ἢ ψεύσαι (pro ψεύσασθαι). διασημείας ὑπὲρ ἐμοῦ κ. τ. λ., imperativo modo. Tum § 19: πότμα αὐτόν (pro ἐαυτόν) ἢ τὴν τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀνθρώπων εὐδαιμονίαν ἄδειν δεῖ (pro ἄδειν), παρ' οἷς οὐκ ἐουκοφαντεῖτο ταῦτα; Deinde § 37: Νέρωνά τε, ἐφ' ᾧ (pro ᾧ) ἤρξαν, cui in imperio successerunt. Paulo post § 39, ubi est: ἀπελήφθη δὲ καὶ ὑπὸ θυρωρῶν πολλάκις, pro verbo inepto alii codices habent ἀπελείφθη, ex quo effici debet ἀπεελήφθη, voce Herodotea pro ἀπελάθη posita. Deinde § 51 σοφώτερον σε ἀκρουτήν εἰργασμαί scribendum pro σοφώτερον. Postremo § 52 codices habent: καὶ ὁ μὲν ξίφος ἐπ' ἐμὲ σοὶ δίδωσιν, ἐγὼ δὲ οὖν, pro quo Kayserus posuit: ἐγὼ δὲ λόγον. Scribendum erat: ἐγὼ δὲ οὖς (ut me audias, faciens).

Diogenis Laertii, scriptoris neque iudicio neque diligentia commendati, alia legi carptim et celeriter, cum aliunde, maximeque a Cicerone, eo essem delatus et deductus, alia continuo tenore, ita ut quaedam corrigerem in oratione a librariis permale habita neque sic ad codices exacta, ut, quid in iis sit, sciamus. Eas emendationes hic subiiciam. Usus sum Huebneri et Cobeti exemplis, inspexi etiam Meibomii.¹⁾

Lib. II § 34: εἰ μὲν γὰρ εἴεν μέτριοι, συμπεριενεχθεῖεν ἄν. Scribendum: μέτριοι, μετρίως συμπεριενεχθεῖεν ἄν. Quid sit συμπεριφίρεσθαι, dixi ad Plutarchi Pericl. c. 5 p. 573.

Ibd. 47 verba εἶτα περὶ Ἀντιοθέου ἐν τοῖς κοινῶς loco mota sunt, transponenda post αὐτὸς συνεοιήσατο.

Ibd. 72 scribendum: ὑπετίθετο τῇ θυγατρὶ Ἀρήτῃ συνασκεῖν αὐτὴν (pro συνασκῶν αὐτήν) ἐπεροπτικὴν

¹⁾ Non repeto, quae de Diogenis aliquot locis in commentariis Ciceronianis posui.

τοῦ πλείονος εἶναι. Sed residet dubitatio in τὰ ἄριστα. (§ 73 addendum pronomen παρ' ἐμοῦ οἱ μανθάνεις, ex quo natum πυνθάνη, § 74 scrib.: διενέγκαι ἄν.)

Ibd. 79: καὶ γὰρ ἐκείνους Μελανθῶ μὲν καὶ Πολυθῶραν καὶ τὰς ἄλλας Θεραπείνας ἔχειν, πάσας δὲ μᾶλλον ἢ αὐτὴν τὴν δίοποιναν δύναισθαι γῆμαι. Neque per se hæc recte inter se contraria ponuntur neque apta sunt ad comparationem; dixerat Aristippus: Θεραπείνας ἔχειν πάσας, οὐδὲν δὲ μᾶλλον αὐτὴν τὴν δ. δ. γῆμαι.

Ibd. 91: ἀρκεῖ δὲ κἄν κατὰ μίαν τις προσιπίτουσαν ἡδέως ἐπανάγη. In κατὰ μίαν subesse substantivum, quod ab ἐπανάγη regatur et cui accommodetur participium, patet. Scribendum est: κἄν κατωμίδα προσιπίτουσαν ἡδέως ἐπανάγη. Quemadmodum Stoici dicebant virtutem iam inesse totam in digito ὀρθῶς protendendo, sic Aristippus voluptatem, si quis vel minimam rem ἡδέως faceret, velut κατωμίδα humero delabentem iucunde retraheret.

Ibd. 92 scribendum: τὰ τε πάθη καταληπτά ἐλεγον εἶναι αὐτὰ, οἷα ἀφ' ὧν γίνονται. (Vulgo: καταληπτά ἐλεγον οὖν αὐτὰ sine sensu.)

Ibd. 95: ἀνήρουν δὲ καὶ τὰς ἀλοθῆεις οὐκ ἀκριβοῦσας τὴν ἐπίγνωσιν τῶν τ' εὐλόγως φαινομένων πάντα πράττειν ἐλεγον τὰ ἁμαρτήματα συγγνώμης τυγχάνειν. Imo: ὡς οὐκ ἀκριβοῦσας τὴν ἐπίγνωσιν, τῷ δ' εὐλόγως φαινομένῳ πάντα πράττειν ἐλεγον τὰ τε ἁμ. ουγγ. τυγχάνειν δεῖν. (Hoc iam Casaubonus addi voluit.)

Lib IV § 9: τοὺς μὲν γὰρ ἤδη ἐδωροδόκτερον ὁ Φίλιππος, ἐμὲ δὲ μηδενὶ λόγῳ ἐπαξόμενος. Scribendum: ἤδει δωροδοκῆσων ὁ Φ., ἐμὲ δὲ μ. λ. ὑπαξόμενος, illos se corrupturum sciebat. (Δωροδοκεῖν recentiore usu ponitur. Ἴδετε et ὑπαξ. iam Cobetus. § 8 tollendum ὡς ante φησί.)

Ibd. 16: ἀκόλατος . . . ἦν οὕτως, ὥστε καὶ περιφρεῖν ἀργύριον πρὸς τὰς ἐτοιμοὺς λύσεις τῶν ἐπιθυ-

μιῶν. Nihil ad rem demonstrandam pertinet περιφέρειν ἀργ., sed περιαγείρειν, ut etiam mendicando colligeret. Cfr. ad VII, 12.

Ibd. 21: ἀλλὰ καὶ μέγρι ἀναπνοῆς ἐξωμοιώσθην ἀλλήλοισιν καὶ θανόντε τῆς αὐτῆς ταφῆς ἐκοινωνεῖτην. Imo: μέγρι ἀποπνοῆς.

Ibd. 28: τέταρτος ἀδελγὸς ἦν, ὧν εἶχε δύο μὲν ὀμοπατρίους, δύο δὲ ὀμομητριούς. Itaque ipse quintus erat, si Græce sic diceretur. Scribendum: τετράδελφος ἦν, quattuor fratres habens, quod compositum alibi non reperitur.

Ibd. 41: ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς τοὺς κομμάοντας εἶπειν αὐτὸς μὲν θέλειν ἀνοῖξαι, ἐκείνον δὲ διακλύειν. Imo: εἶπεν.

Ibd. 47: ἐν τισι δὲ καὶ πομπικός (sic Cobetus, incertum, num e codicibus, pro πότιμος) καὶ ἀπολαῦσαι τίφου δυνάμενος. Imo: ἀπολύσαι τύφου.

Ibd. 51: τὴν ἀρχὴν μὲν παρηγείτο τὰ Ἀκαδημαϊκά. Imo: προηγείτο.

Lib. V § 1: καὶ οὐνεβίω Ἀμύντα τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ ἰατροῦ καὶ φίλου χρεία. Egitne Nicomachus medico et amico eumque Amyntas ei præstitit? Scribendum: ἐν ἰατροῦ καὶ φίλου χώρᾳ.

Lib. VII § 12 (— nam de § 6 dictum est p. 55 —), ut IV, 16, pro περιέφερε νόμισμα ponendum est περιήγειρε.

Ibd. 13: καὶ αὐτοῦ ἀνλητρίδιον εἰσαγαγόντος πρὸς αὐτόν, . . . πρὸς τὸν Περσάιον αὐτὸ ἀπήγαγεν. Quis adduxit? Scrib.: καὶ τοῦ ἀνλητρίδιον.

Ibd. 14: ἐνίοις δὲ καὶ χαλκὸν εἰσέπρατε τοὺς περιῖσταμένους τὸ δίδοναι μὴ ἐνοχλεῖν, καθά φησι Κλεάνθης. Scrib.: ἐνιότε δὲ καὶ . . . τοὺς περιῖσταμένους τοῦ μὴ ἐνοχλεῖν, κ. φ. K., ne sibi molesti essent. (Quæ Cobetus addidit, vix e codicibus sumpta puto.)

Ibd. 28: Τῷ γὰρ ὄντι πάντως ὑπερεβάλλετο . . .

καὶ τῇ σεμνότητι καὶ δὴ νῆ Δία καὶ μακαριότητι·
ὁκτὼ γὰρ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα βιούς ἐτη κατέστρεψεν.
Scrib.: μακροβιότητι. Eam testantur anni duodecen-
tum, non μακαριότητα.

Ibd. 32 scribendum: Δοκεῖ δὲ καὶ τὸ τίλος αὐτὸς
ὄρισαι, τῶν ἄλλων πλανωμένων περὶ τὰς ἀποφάσεις.
Omittitur vulgo ἄλλων, mirificeque verba vertuntur. (Eadem §
si Cobetus λέγουσι pro λέγοντα non e codicibus sumpsit,
scribendum potius est: κατηγόρουν . . . λέγοντες.)

Ibd. 64 et 65 sic scribendum et verba coniungenda
sunt: ἀντιπεπονητότα δὲ ἐστὶν ἐν τοῖς ἰπτιοῖς, ἃ ὑπία
ὄντα ἐνεργήματα ἐστὶν, quæ, passiva terminatione cum
sint, actiones sunt (significant).

Ibd. 68 pro διαφορομένον, quod nihil h. l. est,
ter restituendum διαφορομένου, de quo dubitatur.¹⁾

Ibd. 93: τῆν δὲ μεγαλοψυχίαν ἐπιστήμην ἢ ἔξιν
ἐπεράνω ποιούσαν τῶν συμβαινόντων κοινῇ φάυλων
τε καὶ σπουδαίων. Permire dicuntur res simul prosperæ
et improspæræ accidere (hoc enim verba significant); quan-
quam omnino improspæra et prospera non dicuntur φάυλα
καὶ σπουδαία. Scribendum est, sublato mendo, quod
accommodatio genuit: τῶν συμβαινόντων κοινῇ φαύλοισ
τε καὶ σπουδαίοις, quæ malis et bonis æque accidunt, ita
ut a virtute et vitio, bono et malo, seiuncta sint. Seneca
de vit. beat. 15, 6: mirari aut indignè ferre ea, quæ tam
bonis accidunt quam malis, morbos dico, funera cet.

Ibd. 113: μῖσος δὲ ἐστὶν ἐπιθυμία τις τοῦ κακῶς
εἶναι τι μετὰ προκοπῆς τινος καὶ περατώσεως. Longe

¹⁾ § 76 si vere scribitur, significatur Diogenis liber inscriptus τὸ
πλάτος. Nam neque ἐν τῷ πλάτει idem est atque ἐν πλάτει,
neque λέγομεν pro ἐροῦμεν dicitur, neque, qui rei tractationem
abruptit, dicere potest se copiose de ea re dicere aut dictarum
nisi addito ἀλλοθι: aut alia loci significatioue.

hinc semota Stoicorum προκοπή. apta προσκοπή ea, quæ apud inferiores dicitur a προσκόπτειν. Tum φιλο-νεικία definiri debet επιθυμία τις περιαιρίσεως, non περι αιρίσεως, quæ επιθυμία non est. Amorem definitum esse puto επιθυμίαν τινά ὡσπερ σπονδαίου (pro οὐλί περι σπονδαίου); neque enim definiri potest ex iis, circa quos non sit, et longe alio pertinent, quæ subiiciuntur: ἔστι γὰρ επιβολή φιλοποιίας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον (ut σπονδαίος videatur is, in quo ἐμφαίνεται).

Ibd. 127 scr.: καὶ αὐτὴν δὲ αὐτὴν αἰρετὴν εἶναι (v. καὶ αὐτὴν δὲ αἴρ.).

Ibd. 164: ὁ δὲ τις μουσικός Ἀθηναῖος, τέταρτος ποιητής. Imo: ὁ δὲ τρίτος μουσ.

Ibd. 186. Omissis tribus verbis propter duo bis posita, coniunctio quoque abiecta formaque pravi syllogismi obscurata est, quæ hæc fuit: *Εἰ ἔστι τις κεφαλὴ, ἐκείνην δ' οὐκ ἔχεις, κεφαλὴν οὐκ ἔχεις· ἔστι δὲ γέ τις κεφαλὴ, ἣν οὐκ ἔχεις· οὐκ ἄρα ἔχεις κεφαλὴν.* Ex eadem causa natam lacunam in libro X § 135 explebo, antequam a Diogene discedam. Nam ibi sic scribitur: *βέλτιον γὰρ τὸ κριθῆν ἐν ταῖς πράξεσι καλῶς ὀρθωθῆναι διὰ ταύτην,* scribi autem debet: *βέλτιον γὰρ τὸ κριθῆν καλῶς ἐν ταῖς πράξεσι μὴ ὀρθωθῆναι ἢ τὸ κριθῆν μὴ καλῶς ὀρθωθῆναι διὰ τύχην.* Omissis mediis etiam alterum καλῶς sublatum est.

Ioannis Stobæensis, quem Stobæum appellare consuevimus, eclegarum ethicarum eas partes, quæ ad decreta sectarum cognoscenda pertinent, non indiligenter olim legi, cum in Ciceronis libris de philosophia versabar, locosque aliquot in commentariis ad Ciceronem de finibus emendavi, quas emendationes fere Meinekius adoptavit; supersunt illo tempore annotatæ hæ.

P. 148 Heeren.: τὰ περὶ τὴν ψυχὴν . . . προηγ-

μείνα πλείονα τὴν εὐεξίαν ἔχειν τῶν περὶ σῶμα καὶ τῶν ἐκτός. Fuerat: πλείονα τὴν ἀξίαν.

P. 164 scribendum: καὶ συγκαταθέσεις μὲν ἀξιωμασί τισιν, ὁρμᾶς δ' ἐπὶ κατηγορήματα, τὰ περιεχόμενά πως ἐν τοῖς ἀξιωμασίαι, οἷς (v. αἰ) συγκαταθέσεις.

P. 218 restituendum e codicibus: ἀλλ' οὐχί (Heeren εἶγε, Mein. οὖν εἰ) τὸ ψεῦδος ἐπ' ἴσως ψεῦδος ἴστιν οὐχί δὲ καὶ οἱ διεψευσμένοι ἐπ' ἴσως εἰσὶ διεψευσμένοι. Incidit Ioannes aut potius is, quem sequitur, in eam formam, qua Latini in coniunctionis negatione utuntur (de qua dixi adolescens in emendatt. in Ciceronis Academ. et de legibus p. 156): non omne mendacium æque mendacium est et non omnes decepti æque decepti sunt (cfr. Cic. de divin. I, 83, II, 102). Græce usitatius esset: οὐχί τὸ μὲν ψεῦδος ἐπ' ἴσως ψ. ε., οἱ δὲ διεψευσμένοι οὐκ ἐπ' ἴσως εἰσὶ δ. Non posse coniungi alterius affirmationem cum alterius negatione significatur, itaque, si alterum affirmetur, etiam alterum affirmandum esse. Ad Græcam formam Ioannes scripsit paulo post p. 220: ἔτι οὐχί κατόρθωμα μὲν μείζον καὶ ἑλαττον οὐ γίγνεσθαι, ἀμάρτημα δὲ μείζον ἢ ἑλαττον γίγνεσθαι, ubi Heerenius οὐ ante alterum γίγνεσθαι interposuit, in codicum scripturâ, opinor, aberrans; hic enim utrumque negandum esse significatur.

P. 300 e codicibus scribendum: οἶόν, φησιν ὁ Θεόφραστος, ἐν ταῖς ἐντυχίαις ὅδι μὲν πολλὰ διελθῶν καὶ μακρῶς ἀδολεσχῆσας, ὅδι δὲ ὀλίγα μὲν οὐδὲ τὰναγκαῖα, οὗτος δὲ αἰτὰ, ἃ ἴδει, τὸν καιρὸν ἔλαβεν (v. μὴ τὸν κ. ε.). Non semper eodem modo τὸν καιρὸν λαμβάνεσθαι Theophrastus dixerat.

P. 382 scrib. et interpungendum: ἡ. . . Αἰγυπτίων πρώτων καταστησάμενων. Πολιτικὸν δὲ καὶ (v. καταστησάμενων, πολιτικῶν δὲ καὶ) τῶν ἄλλων οὐχ ἦττον καὶ τὸ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἰδρῦσθαι τόποις κ. τ. λ. Novum superioribus adiungitur prudentiæ civilis genus.

Ex eiusdem florilegio primum locos aliquot poetarum ponam, quos ab aliis aut præteritos aut non recte tractatos, cum subinde titulum aliquem aut tituli partem percurrerem, emendavi.

Tit. III, 17 Chæremonis primus versus sic scribendus est:

Οὐκ εὖ νοεῖς, εἰ τὸ φρονεῖν εἶπας κακῶς.

Iam reliqua recte adiunguntur. (V. *Οὐχ ὡς νομίζεις τὸ φρονεῖν εἴ. κ.*)

Ibd. 18 in loco ex Erechtheo Euripidis primum v. 9 et 10 sic scribendi sunt:

*Δουῖν παρόντιον πραγμάτιον, πρὸς θάτερον
γνώμην πρόσσπτε, τὴν ἐναντίαν μεθεῖς.*

(V. *προσάπτειν et μίσει.*) Deinde v. 21 sic:

Ὅμιλις τε τὰς γεραιτέρους ἔλον (pro θίλε).

IV, 34 in Rhiani loco v. 16 scribendum:

ὡς κε μετ' ἀθανάτοις ἐναρίθμιος εἰλαπινάζη.

Editur: *ἀθανάτοισιν ἀρίθμιος*, quod vocabulum e lexicis tollendum est.

VI, 25 Menandri locus sic scribi debet:

*Οὐκ ἔστι μοιχοῦ πρᾶγμα τιμιώτερον
θανάτου γὰρ ἔστιν ὄνιον.*

Mulier nupta loquitur. (V. *πρᾶγμα ἀτιμώτερον. θ. γ. ε. ὦ.*)

Ibd. 30 in Phœnicidis comici loco v. 7 et 8 de subterfugiis et mendaciis militis nihil meretrici dantis scribendum est: *δωρεὰν ἔφη τινὰ | παρὰ τοῦ βασιλέως ἀναμένειν* (pro *λαμβάνειν*, quod debebat esse *λήψασθαι*).¹⁾

XII, 8 Menander scripserat:

*Τὸ ψεῦδος ἰσχὺν τῆς ἀληθείας ἔχει
ἐνίοτε μείζω καὶ πιθανωτέραν ὄχλω (non χλονῶ).*

XXXVIII, 21 in Epicharmi loco scribendum:

*Τίς δὲ καὶ λῶγ γενέσθαι μὴ φθονούμενος, φίλοι;
Δῆλον, ὡς ἀνὴρ παροφθεῖς ἐσθ' ὁ μὴ φθονούμενος.*

¹⁾ T.IX, 18 in Menandri versu scribendum esse *τίαιν ἂν βοηθήσαιμεν*, non *βοηθήσοιμεν*, vix annotari debet.

Codices: ἀνὴρ γὰρ οὐδεὶς ἐοῖθ', ut in Plutarchi Arat. c. 30 γὰρ ὡφθῆ pro παρώφθῆ. Meinekius aberravit.

XLVI, 15 in Apollodori comici loco v. 7 scribendum videtur: οἱ δὲν γὰρ αἰσχρόν ἐστιν αὐτοῖς ἀπὸ τύχης (pro ἀποτεχεῖν) | πράττουσι πάντα. Deinde v. 14 sic scribendus est:

ὄλην πόλιν, οὐ φυλὴν ὁ μαλακὸς ἀνατρέπει,
pro: οὐ πόλιν ὄλην φυλὴν δὲ μαλ. κ. τ. λ.

LI, 20 Menander scripserat:

Οὐκ ἔστι τόλμης ἐφόδιον μείζον βίῳ (non βίῳ).

LXVIII, 2 in Alexidis fragmenti initio scribendum est:

Τίς δῆθ' ὑγιαίνων νοῦν τ' ἔχων τολμᾶ ποτὲ
γαμῆν διαλλάξάμενος ἤθεον βίον;

permutans, permutando dimittens. Quod editur διαπραξάμενος, pravum esse Meinekius sensit.

LXIX, 4 v. 4 Menander scripserat:

παῖδες· ἐλθόντ' εἰς νόσον
τὸν ἔχονθ' ἐαυτὴν ἐθεράπευσον ἐπιμελῶς (pro
ἔχοντα ταύτην).

LXXIII, 22 in Euripidis fragmento e Danae scribendum est:

Συμμαρτυρῶ σοι· πανταχοῦ λελείμεθα
πᾶσαι γυναῖκες ἀρσένων ἀεὶ δίκῃ (pro δίχα).

XCI, 11 de divitiis (τῷ πλούτῳ) sic Chæremon scripserat:

ἀλλ' ἐστὶ σεμνὸς ἐν τε μεταδόσει βροτῶν
ἠδὲς οὐνοικεῖν καὶ τιν' εἰληχῶς χάριν.

Editur: σεμνός· ἐν δὲ δόσει βροτῶν, versu fracto.

Ibd. 29 in Menandri fragmento v. 6 sic interpungi debet optima sententia:

εἶξαι· τί βοῖλαι; πάντα σοι γενήσεται.

XCIV, 6 Euripidis ex Ino fragmenti initium sic scribendum est:

· Κέκτησο τ' ὀρθῶς ἄν τ' ἔχῃς ἄνευ ψόγου,
Κᾶν ομικρὰ, σῶζων νοῦν ἔχ', ὃν σίβειν πρέπει.

Vulgo scribitur δ' ὀρθῶς ἂν ἔχῃς (quasi quis, quæ habet, quærat) et σάζων τούνεχ' ὄν σ. π.

XCVII. 13 in Menandri loco pauper putaverat divites

ἡθὺν δὲ καὶ πρᾶόν τινα

ὑπνον καθεύδειν, ἀλλὰ τῶν φωκῶν τινά

non πτωχῶν: imo qualis est phocarum, altissimus. (*Eripient somnum Druso vitulusque marinis*, Iuvenal III v. 238.)

Ibd. 19 Philemonis v. 7 huiusmodi esse debet:

ὄθεν πίνεοθαι μᾶλλον ἡθῆως θ' ἔλω (pro ἔχω)

ἔχειν τε μέτρια κἀμέριμον ζῆν βίον.

Nihil est ἡθῆως ἔχω πίνεοθαι.

CVIII. 30 in Menandri loco pro φεύγειν substituendum κλέειν aut simile verbum.

Prose orationis fragmenta scriptorum ignobilium et partim personatorum raro attigi, nec quæ in iis sparsim correxi, nunc promam; tantum uno et altero exemplo ostendam, qualia menda multis locis resideant etiam post Halmii et Meinekii aliorumque curas quamque et certa ratione et facili interdum tollantur. Velut I, 21 scribendum est: Ζητεῖν δεῖ ἄνδρα (v. Ζ. δ. καὶ ἄνδρα) καὶ τέκνα καὶ φίλους τοῖς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ βίου περιμενοῦντας (v. τοὺς κατὰ τὴν ἀπ. τ. β. παραμενοῦντας, quod debebat esse: μίχρῃ τῆς ἀπαλλαγῆς. . . παραμ.) et 25: Τεχνήματα μάθε οὐ τὰ γηροβοσκήσοντα τὸ σῶμα, τὰ δὲ τὴν ψυχὴν θρέψοντα κ. τ. λ., pro his: Τέκνα μάθε τίκτειν οὐ τὰ γ. κ. τ. λ., et II, 22: Δημοσθένης ἔλεγεν, ὡς, πολλάκις ἐπιὸν αὐτῷ εὐξασθαι τοὺς πονηροὺς ἀπολέσθαι, καταφοβοῖτο (v. καὶ φοβοῖτο), μὴ ἔρημον . . . ποιήσῃ τὴν πόλιν, et III, 49 (in fragmento Plutarchi): Ὁ γὰρ ἐγκαθήμενος αἰεὶ καὶ οἰκουρῶν γραμματεῖς ἐν ἡμῖν, ὡς φησὶν ὁ Πλάτων, οὐτός ἐστι, καὶ προγεγονός ἐνταῦθα τῆς ψυχῆς εἴτε μέρος εἴτε ὄργανον, ὃ τῶν πραγμάτων ἀντιλαμβάνεται φερόμενον καὶ . . . κυκλοποιεῖ τὸ παρῳχημένον ἐπιστρέφουσα κ. τ. λ. (v. ἐν μίμῳ ὡς φησὶν . . . προγεγονας

. . . ὁ τῶν . . . κύκλον ποιεῖ) et IX, 56, 57: καὶ εἰ
 χρημάτων μὲν ἄπαξ ἀλλοτρίων μηδ' ἐπιθυμοὶ, ἴβρι-
 στής δὲ ὑπάρχοι (v. χρημάτων μὲν ἄρσιαξ ἀλλοτρίων δὲ
 ἐπιθυμοὶ) et, ut multa transiliam, in præclaro Theophrasti
 fragmento XLIV, 22 primum p. 166 Mein. v. 22: ἢ ἔχον-
 τες μὴ λίγωσι τῷ ἐωντημένῳ (v. τῶν ἐωντημένων), tum
 p. eadem v. 30: ἐπεὶ δὲ καὶ προστάσις (dicis causa)
 τινὲς ὠνοῦνται καὶ πωλοῦσιν (v. προστάσις τινὲς), p.
 autem 167 v. 3 supplendum ὠνήν, non ἀπάτην, deinde
 v. 14 scribendum: ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ὄρκῳ προσορκιζεῖν
 pro ἅμα καί, tm p. 168 v. 6 tollendum πότερον (ut sit:
 τὸ δὲ ἐπιτίμιον ἐκατέρῳ, τῷ μὲν στίργσις . . . τῷ δὲ
 μὴ δεχομένῳ ἐκτίσις κ. τ. λ.). In uno loco (XCV, 21 p.
 201) non recte a Meinekio tentata est nominis proprii
 restitutio, ut pro ὁ ἄσιος scribatur ὁ Ἀσσιος significetur-
 que Cleanthes; nam ut taceam, nnsqnam sic in Cleanthe
 celebratam commemorando patriam esse, ut simpliciter eius
 nomine hic significari posset, nemo unns sive Stoicus sive
 alius philosophus in hac generali (præsentis temporis) sen-
 tentia appellari poterat, sed homo pauper niverse appel-
 landus erat. Scribendum: Ἐπεὶ καὶ τῶν τοιοῦτων φρον-
 τίδων μοι δοκεῖ ὁ ἄβιος λελυμένος πολὺ ἐνσυχλωτέρος
 εἶναι τῷ μηδὲν αἰτῶ ὑπάρχειν. Contrarius statim poni-
 tur ὁ πλούσιος. Postremo lepidum exemplnm litterarum
 male separatarum et coniunctarum (vid. supra p. 26 sqq.)
 addam e fragmento Hieroclis, quod LXXXIV, 23 legitur;
 nam ibi, ne alios lectores numerem, qui pauci fuerunt,
 editores hæc tulerunt: ὥστε εἶρηται διὰ συντόμων ὑπο-
 θήκης ἀφ' ἧς πῶς χρη' προσφίρεσθαι ογγγενεῖν, quæ
 neque structuram neque sententiam habent; ea nascetur
 sic: ὥστε εἶρηται . . . ὑποθήκη σαφῆς, πῶς χρη' π. σ.

Constitneram extremo loco miscellaneornm caput ad-
 dere. in quod conicerem materiam ad varios scriptores
 pertinentem, universam non ita parvam, in singulis exiguam.

in unius alteriusve loci emendatione positam. Sed et scribendo fessus et ipsa tenuitate deterritus consilium mutavi nec quicquam addam præter specimen ex uno scriptore desumptum. Nam cum adolescens et iuvenis (ut supra p. 2 dixi) diligenter Græcorum libros, qui de rebus Romanis scripserunt, tractarem, etiam in Dionysio Halicarnassensi et Dione Cassio nonnulla emendavi (in Appiano vix unum aut duo); sed ea aut iam occupata erant aut postea occupata sunt præter admodum pauca et exigua, nec postea ad continuam horum scriptorum lectionem, si Plutarchum excipias, redii. Dionysii tamen historiam Romanam cum Kiesslingius aliquot abhinc annos adhibito optimorum codicum subsidio recensere et edere cœpisset, ut, quantum profectum esset, intellegerem, primum librum perlegi. In ea lectione, consideratis codicum scripturis, subnatæ sunt aliquot locorum emendationes, quas hoc extremo loco ponam, intermixta una et altera superioris temporis.

Cap. 13: οἷς ἰγὼ πειθόμενος, εἰ τῷ ὄντι Ἑλληνικὸν γῦλον ἦν τὸ τῶν Ἀβοριγίνων . . ., τοῦτο ἔγγονον αὐτῶν τῶν Οἰνώτρων πείθομαι. Sic codex Urbinas; reliqui, etiam Chisianus, habent: τοῦτων ἔγγονον αὐτὸ τῶν Οἰνώτρων πείθομαι. Vitium apparet in πειθόμενος . . . πείθομαι et πείθομαι ἔγγονον αὐτὸ aut τοῦτο. Itaque Reiskius τίθειμαι. Sed residet vitium in τοῦτο non minus quam in τοῦτων, in Urbinatis scriptura etiam in αὐτῶν. Scribendum: τάττω ἔγγονον αὐτὸ τῶν Οἰνώτρων. Corrupto τάττω, additum est πείθομαι.

C. 18 non mutandum erat Herodoteum αὐτοῦ ταίτη (ipso hoc loco) in his: ναῖς μὲν αὐτοῦ ταίτη καταλείπουσι, sed paulo post, ubi editur: φυλακὴν αὐτοῦ καταστῆσαντες, e Chisiano (ἐπ' αὐτοῖς) scribendum videtur ἐπ' αὐταῖς.

C. 25 e vestigiis amborum antiquorum codicum scri-

bendum est: *ἔχει γὰρ Θουκυδίδης μὲν ἐν τετάρτῃ ἀκτῆς* (hæc duo in codicibus conflata in ἀρχῆτι supra scripto in Urb. γῆ) *τῆς Θρακίας μνήμην καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κειμένων πόλεων, ἃς οἰκοῖσιν ἄνθρωποι δίγλωττοι· περὶ δὲ τοῦ Πελασγικοῦ ἔθνους ὅδε ὁ λόγος· ἐνὶ δὲ τῇ κ. τ. λ. Particula μὲν refertur ad id, quod sequitur: Σοφοκλεὶ δέ. Quod in codicibus ante Θουκυδίδης additur περὶ αὐτῶν, adscriptum est ab aliquo, qui non attenderat, primum universe indicari, quam occasionem Thucydides habuerit Pelasgorum commemorandorum, tum subiungi, quid de iis dixerit.¹⁾*

C. 29 scribendum: *καίτοι θυριάσειεν ἂν τις, εἰ Πλακιννοῖς μὲν . . . ὁμοίαν διάλεκτον εἶχον . . ., Τυρρηνοῖς δὲ . . . μηδὲν ὁμοίαν· εἰ γὰρ κ. τ. λ.* Repugnare hæc Dionysius dicit et ex eo concludit Tyrrhenos Pelasgos non esse. Prorsus aliena ab loci sententia est altera interrogationis forma, nihil in his miri esse significans aut quod repugnet.

C. 30 tollendum *γῆς* post *μυτιροπόλεως*, additum ab aliquo, qui *μυτιρόπολιν* h. l. universe de patria, non proprie de urbe patria dici significandum putavit. Paulo post pro *κινδυνεύουσι γὰρ* scribendum *κινδυνεύουσιν ἄρα.* (Reiskius γούν.)

C. 31 e codicum scriptura: *δυσὶν ἀλιχοῖς πληρώμασιν* effici debet *δ. ἀλιτικοῖς πλ.* Piscatoria *πληρώματα* nulla sunt nec piscatoriis scaphis Arcades mare transisse Dionysius significavit. Tum delendum *ἐν* ante *οἷς*, ortum ex ultimis litteris vocabuli *πληρώμασιν.*

C. 41 tam apertum est scribi debere: *Ἕλληοὶ τε*

¹⁾ C. 29 recte Urb. *ὀνομάτων . . . ἰπαλλαγὴν*, unde ortum *ἰναλλαγὴν*. Significatur mutua permutatio et permixtio, non mutatio, *μεταλλαγὴ*.

βαρβάρους συγκεραννύμενος καὶ θαλαττίοις ἡπειρώ-
 τας, ut θαλαττίους apud Kiesslingium errore typothetæ
 ortum putem. (Editiones superiores aliter.) Tum autem
 scribendum: *τρίβους ἐντίμωνων ἀβάτοις ὄρεσι, non*
ἐκτίμωνων.

C. 42: ὕστερον δὲ κατακλεισθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλή-
 των εἰς πολιορκίαν, τὴ τε φρούρια κατὰ κράτος ἐλόν-
 των * * ἐπειθὴ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἐρύμασιν ἀνῆρέθη.
 Sic Kiesslingius ex Urbinati, nisi quod lacunæ notas
 ipsæ addidit; adscribit, verba tam corrupta esse, ut
 nulla probabili ratione emendari posse videantur; certum
 esse, nonnulla post ἐλόντων intercidisse. Una littera mu-
 tata omnia sanabit: *τά τε φρούρια κατὰ κράτος ἐλόντων*
ἐπειθε καὶ αὐτὸς . . . ἀνῆρέθη (*er musste zusehen,*
wie sie die Burgen nahmen). Tum scribendum videtur:
οἱ συνεξελεθόντες Ἡρακλεὶ κατ' ἀρχὰς ἐκυῖροι pro
κατὰ σφᾶς, quæ verba Kiesslingius improbabiliter
 seclisit.

C. 42 extr. scrib.: *Διὰ μὲν δὴ ταῦτα μίγιστον ὄνομα*
Ἡρακλείους ἐν Ἰταλίᾳ γεγένηται pro *γεγενῆσθαι*.
 Ipsius Dionysii hoc iudicium est.

C. 46 nescio an satis sit scribere: *τὰς φυγαδικὰς*
πύλας, fugæ aptas et destinatas. Nomini proprio e fabulis
 petito nihil hic loci est.

C. 48 scribendum: *ἔχει δ' αὐτῷ* (τῷ Σοφοκλεῖ, pro:
δ' ἐν αὐτῷ) τὰ λαμβεῖα . . . ὧδε.

C. 50 scrib.: *ἕως ἦνθαι τε καὶ ᾤκειτο ἡ νῆσος*.
 Prorsus enim pravus hic, ubi status superioris temporis
 significatur, aoristus, sive ᾤκισθη scribas sive ᾤκήθη.

C. 51: *Πάτρων δὲ . . . καὶ σὺν αὐτῷ τινες τῶν*
φίλων ὑπέμειναν ἐν τῷ στόλῳ. Codices *ἐν τῷ σίλωι*.
 Prorsus improbabiliter Kiesslingius *ἐν τῇ Σικελίᾳ*, deleto
 ob eam causam in proximo versu *τῆς Σικελίας*. Scriben-
 dum videtur: *ὑπέμειναν ἐν τῷ πλῶ*. (C. 57. scrib.: *ὧς*

οὐκ ἂν . . . χειρωσάμενος pro χειρωσόμενος, c. 60: ἐπιθυμία πάντας ἴσχευ του παρ' ἀλλήλων ἀπολαΐσαι χρῆσίου pro τοῦ.)

C. 63: δοκοῦσιν οἱ δευτέρῳ μετὰ τὴν ἐξοδον τὴν ἐκ Τροίας ἔτει φέροντες αὐτὴν εἰκότα μᾶλλον λέγειν. Iure hæretur et in αὐτὴν, quod, quo referatur, non habet, et in φέρειν ἔτει. Fuitne: δευτέρῳ μ. τ. ε. τ. ἐκ Τροίας ἐπιφέροντες ἐνιαυτῶ εἰκ. μ. λ.?

C. 65: ὡς αἰτίκα μάλα τῶν πολεμίων σφίσι ἐπιθησομένων οἱ σὺν κόσμῳ οὐδὲ κατὰ τέλη ἴστωσιν. Non stabat exercitus κινούμενος. Codices antiqui alter κατὰ τέλη ἔλασιν, alter ἐλάσειν, ex quo Kiesslingius effecit ἐλάσασιν, pravo et verbo et tempore. Scribendum videtur: οἶα ἐν νυκτὶ κινουμένης στρατιᾶς, ὡς αἰτίκα μάλα . . . ἐπιθησομένων, οὐ σὺν κόσμῳ οὐδὲ κατὰ τέλη ἔλασ τε.¹⁾

C. 74: ἐν οἷς (τοῖς τιμητικοῖς ὑπομνήμασι) εὐρίσκω δευτέρῳ πρότερον ἔτει τῆς ἀλώσεως τίμησιν ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίων δήμου γενομένην. Tollenda præpositio ὑπό. Censu agebatur populi, non a populo.

C. 86: ὁ δὲ (ὁ Ῥώμος) ἀγανακτεῖ τε καὶ δεῖνὰ ποιεῖται, ὡς διηρημένος ἐπ' αἰτοῦ. Scrib.: ὡς διηπατημένος.

C. 87 initio e codicibus (τὸ μνημεῖον) et ex orationis forma (quæ in ea scriptura, quam editores sequuntur. μὲν particulam in priore membro requireret) et maxime ex verbi ἐπισυνάπτοντος significatione et usu efficitur hæc

¹⁾ C. 71 e cod. Urb. scribendum erat: διαλαμπούσης τῆς λίμνης ἐν μέρει τινί, quod sententia requirit; διαλείπουσα si quid significaret, idem significaret, quod sequentia: δταν ἵκονοστήση τὸ νῆμα. C. 72 rectissime idem μετ' Ὀδυσσεῖα. Ulixes primus in Italiam (Circeios) venisse putabatur; cum Ulize Æneam venisse nemo tradidit.

scriptura: ἐκατέρου τῶ πλείον ἔχειν ἀφανῶς διωκο-
μένῳ τὸ μὴ μείον ἀναφανδὸν ἐπιουνάπτοντος,
adiungente et præterente. (Codices et edd. τὸ . . . διωκο-
μένου, Kiesslingius τὸ . . . διοικουμένου, tum [edd. τὸ
δὲ μὴ μείον.]

Iam satis est.

27 MAG 1871

I. Index scriptorum et locorum, qui emendantur aut de quorum scriptura disputatur ¹⁾.

Æschines p. 454 sq.	
Æschylus (120) 189 sqq., (Agam. 675) 181 (ibid. 620) 190 (Prom. 460) 274; fragm Prom. sol. 536, aliud 672.	
Alexis com (Stob. flor.) 719.	
Andocides (de myst. 141) 452.	
Antiphanes (de cœd. Her. 50) 452.	
Apollodorus com. (Stob.) 719.	
Apollonius Rhodius 283 sqq., (II, 293, 460, IV, 15) 172 (III. 767, 768) 172.	
Aristophanes 274 sqq., (nub. 35) 162 n. (nub. 1141) 171, (ran. 901) 171.	
Aristoteles (politic.) 462 sqq., (de anima) 470 sqq., (rhetorica) 474 sqq., (etb. ad Nicom. VI, 10 B.) 462.	
Asconius Ped. (in Pis. 119 Hot.) 145 (in Mil. 144 H.) 153.	
Cæsar (Hirtius b. Alex. 72) 48.	
Callimachus 291 sqq.	
Catullus (64. 23 et 24) 79 n.	
Chæremone (Stob. flor.) 718, 719.	
Cicero (de invent. I, 91) 57 (pro Quinct. 75) 89 (pro Cluent. 199) 89 (de leg. agr. II, 33) 38 (pro Sulla 55) 127 (pro Sull. 80) 70, (de dom. 12) 18 (ibid. 71) 51 (ibid. 87) 58 (ibid. 128) 36 (pro Mur. 73) 61 (ad	

¹⁾ Quoniam emendationes ad nunquamque scriptorum eorum, qui pertractantur, pertinentes continua serie ponuntur, satis visum est hic indicare, ubi cuiusque scriptoris aut etiam operis emendationes incipiant. Etiam quæ ad eosdem scriptores sparsim annotata suis in ordine locis indicata sunt, hic omittuntur eaque sola separatim ponuntur, quæ incuria suo loco non indicata sunt, quæque aliquot locis annotata propriam tamen connecturam non habent, tum quæ ad alios scriptores (maxime Latinos) prolata sunt. Poetarum quoque fragmenta in aliorum scriptorum (Plutarchi, Stobæi) libris emendata in ordinem relata sunt.

- Attic. III, 8, 2) 145 (fragm. inc.) 155.
- Columella (II, 20, 3) 68 (I, 4, 8 et II, 10, 27) 90 n.
- Demosthenes 456 sqq., (XVI, 20, XXIV, 68, XLII, 12) 174 n. (XVI, 4) 175 n.
- Dinarchus (I, 25 et 103) 455, 456 n.
- Dio Chrysost. (74) 159, 174 n.
- Diodorus Siculus 484 sqq., (XV, 8 et XVI, 55) 159 n.
- Diogenes Laertius 712 sqq.
- Dionysius Halic. (hist. Rom. lib. I) 722 sqq.
- Empedocles (Plut. quæstt conv. VIII, 8, 1) 656.
- Epicharmus (Stob. flor.) 719.
- Eupolis (πόλ., schol. Aristoph.) 126.
- Euripides 231 sqq., (Iphig. T. 1016) 180 (Ion. 751) 54 (Iph. A. 491) 307 sq. (Or. 1527) 182 (fr. Beller.) 661 (Erechth.) 718 (Inus) 719 (Danæ) 719.
- Festus v. præciamitatores 33.
- Gellius (I, 3, 29) 91 (IV, 9, 13) 68 (VI s. VII, 3, 34) 31 (ibid. 11, 9) 38 (XII, 2, 14) 25 (XIII, 8, 2) 60 (XIII, 19 s. 20, 12) 63 (XIV, 1, 19) 37 (XVII, 21, 17 et 18) 148 (XX, 1, 34) 33.
- Herodotus 302 sqq., (I, 167) 43 (cfr. Add.) (VII, 10, 6 et 119) Add. III (VII, 220) 176 (VIII, 100) 182 n. (IX, 109) 182 (Add.).
- Hesiodus (fr. apud Strab. IX, p. 424) 555.
- Homerus (Iliad. I, 327, II, 340, XIX, 321) 186 (II. III, 28 et 98 et 366, Od. II, 198 et 373, IV, 254, IX, 496, XX, 121, XXII, 35) 169, 170.
- Horatius (sat. I, 6, 38) 105 n. (sat. II, 2, 29) 102 n. (a. p. 350) 68.
- Ioannes Stobæensis (eclog.) 716 sq., (floril.) 718 sqq.
- Isocrates (I, 24) 181 (XV, 22 et 207) 454 (XXI, 15) 180.
- Iustinus (V, 1, 1) 63 (VI, 4, 8 etc.) 69 n. (VII, 6, 7 et 8) 74 (XV, 2, 8) 35 (XXVIII, 3, 11) 64.
- Lucianus 677 sqq., (Tim. 37) 184 (Hermot. 80) 184.
- Lucilius (apud Non. p. 296) 18 (Non. p. 382) 73.
- Lycurgus (in Leocr. 86) 454.
- Lysias 453 sq. (cfr. Add.), (XII, 19 et XIII, 53) 157 n. (XII, 62) 169 (XIII, 15 et 47) 164 (II, 21) 180 (Add.).
- Menander (Plutarch. de am. fr. 3) 642 (id. de cupid. divit. 4) 644, ('Oγγῆ, Stob. flor.) 718 (Κιθαριστῆ, ibd.) 718 n. (ibd. quater) 719 (ibd. bis) 720.
- Nonius (225) 155 (248) 36 (281) 152 (296) 18 (382) 73 (489) 37.

- Ovidius (epist. her. 3, 30 sqq.) 76
 (ibd. 7, 71 sqq.) 114 (ibd.
 8, 21 et 22) 46 (metam. IV,
 140) 25 (ibd. 7, 276) 79
 (ibd. 8, 640) 68 (art. am.
 3, 440) 114.
- Pausanias 704 sqq.
- Philemon (Stob. flor.) 720.
- Philostratus 708 sqq.
- Phœnicides com. (Stob. fl.) 718.
- Pindarus 186 sqq.
- Plato 365 sqq., (Euthyphr. p. 4 A)
 366 (Phædon. p. 105 A) 174
 n. (politic. p. 309 B) 38
 (symp. p. 209 C) 369 n. (Eu-
 thyd. p. 293 D) 78 (resp. II, p.
 363 A) 84 (ibd. p. 364 E) 62
 (VI p. 484 A) 53 n. (IX p. 591
 D) 57 n. (legg. I p. 644 A)
 346 (ibd. XII p. 967 A) 52.
- Plinius maior (h. n. II, 224)
 147 (XXXIII, 100) 70.
- Plutarchus (vit.) 565 sqq. (moral.)
 612 sqq., (Pericl. 1) 312
 (Alcib. 31) 176 (Nic. 11)
 181 (de adul. et am. 26)
 174 n. (de def. orac. plur.
 locis) 613 et 614 n. (quæstt.
 conv. IX, 14, 5) 616.
- Poetæ incerti: trag. (Aristot.
 rhet. II, 21) 476, comic.
 (Plut. de adul. et am. 22)
 616, Pythagoreus (Plut. cons.
 ad Apollon. 29) 622, comic.
 (Plut. de cohib. ira 13) 640,
 scolii (Plut. quæstt. conv.
 V, 3, 2) 651 (ibd. an seni 9,
 6) 660.
- Polybius 480 sqq., (IV, 77) 72 n.
- Quintilianus (V, 10, 56 et VII,
 7, 9) 45.
- Rhianus (Stob. flor.) 718.
- Sallustius fr. (Non. p. 489) 37.
- Scipio Afric. (Gell.) 38.
- Seneca, L. (de const. sap. 9, 2)
 39 (15, 3) 20 (ad Marciam
 9, 5) 48 (10, 1) 105 (14, 1)
 68 (17, 6) 24 (18, 2) 497
 (de vita beata 13, 3) 32
 (23, 2) 68 (23, 4) 39 (24,
 3) 39 (25, 4) 40 (de otio
 3, 4 et 5, 1) 68 (de tranq.
 animi 2, 10) 59 n. (5, 5)
 44 (6, 3) 35 (16, 2) 58 (de
 brev. vitæ 10, 3) 68 n. (18,
 1) 68 (de clement I, 12)
 33 (de benef. II, 34, 1) 40
 (III, 12, 2) 49 (IV, 3, 3) 68
 (VII, 14, 2) 47 n. (natur.
 quæstt. II, 25 et 26) 36
 (III, 25, 4) 22 n. (V, 10,
 4) 121 (VII, 25, 2) 52 (VII,
 30, 5) 39 (epistol. 14, 14) 69
 (15, 12) 51 (21, 9) 36 (26,
 8) 117 (36 extr.) 91 (78,
 27) 70 n. (85, 10) 63 (88,
 25) 76 (89, 4) 28 (89, 13)
 39 (90, 26) 59 et 82 (91,
 11) 33 (92, 11) 68 (92, 12)
 103 (93, 9) 105 n. (94, 7)
 104 (95, 54) 10 n. (95, 61)
 70 (99, 26) 76 (113, 23) 77
 (118, 7) 22.
- Seneca, L. (trag. Herc. 795 sqq.)
 115.
- Seneca, M. (p. 95 Bip.) 38 n. (134)
 10 n. (172) 36 (173) 145

- (188) 73 (250) 145 (319) 152.
- Solon (Theognis? ap. Plut. Sol. 2) 570.
- Sophocles 206 sqq., (Aiac. 1083) 171 (Electr. 316) 264 n. (Electr. 443) 162 n. (Ed. C. 1172) 190 (fragm. Alead.) 614.
- Statius (silv. II, 6. 64) 149.
- Stobæus; vid. Ioannes.
- Strabo 520 sqq. (I p. 31) 537, (I p. 63) 523 (VII p. 294) 537 (V p. 228) 585 (XV p. 715) 175 (XV p. 731) 136 n.
- Suetonius (Claud. 44) 19.
- Tacitus (ann. III, 68) 148 n. (XIV, 20) 116 (XIV, 26) 30 (Agric. 24) 147.
- Theocritus 293 sqq., (I, 60, 132, VIII, 20 et 88 sqq., XVI, 67, XXII, 60 et 162) 299 sq. (II, 124, 126) 301 (XXI, 59) 172 (XXVII, 60) 173.
- Theophrastus (charact.) 478 (fr. ap. Stob. flor. sæpius) 721.
- Thucydides 306 sqq., (I, 26, III, 24, V, 22) 167 (II, 3, 2) 162 n. (II, 51) 67 (III, 38, 2) 112 (III, 46, IV, 28 et 53, VI, 24, VIII, 5) 163 et 167 im. (IV, 13) 180 (IV, 24 et 80, VII, 21) 180 (IV, 36) 182 (VI, 9) 400 (VI, 24) 168 et 179 n. 3 (VIII, 46) 28 et 64.
- Turpilius (Non. p. 281) 152.
- Valerius Maximus (I, 1 E. 2) 37 (I, 7 E. 4) 58 (III, 2 E. 5) 113 (III, 5, 4) 21 (III, 7 E. 6) 20 (IV, 1, 14) 91 (IV, 4, 11) 45 (IV, 6, 1, 88 (IV, 6, 3) 35 n. (IV, 7, 2) 90 (VI, 9, 1) 91 (VII, 3, 10) 91 (VIII, 7 E. 3) 146 (VIII, 15 E. 1) 146 (IX, 1, 4) 90 (IX, 2 E. 4) 41 (IX, 12 E. 8) 73.
- Varro (l. L. VII p. 93) 68 (fr. Non. p. 248) 36.
- Velleius Paterculus (I, 18, 1) 153 (II, 29, 2) 18 (Add.) (II, 88, 2) 35 (II, 103, 3) 21.
- Xenophon 335 sqq., (anab. VI, 5, 17) 180 (Cyrop. I, 5, 9 et II, 4, 15) 180 (II, 4, 17) 27 (Agesil. 7, 6) 180. (De Hellenicorum locis vid. p. 336 sum.)

II. Index Latinus 1).

- Abhinc* cum accus., non ablat., 166 n.
- Aciris* finis Italiae 150.
- Addimenta** in codicibus 62, cantio in iis iudagandis 64 sq., ex interpolatione 82 sq. (In codd. Thncydidis 315, Demosth. 456, 458, in Platonis rep. 416 n., cet.)
- Adiectivi rarior** positus apud Græcos 331.
- Ægyptii** homines immolantes 451.
- Alitor* servus 153.
- Alizon* fluvius fictus 151.
- Amphictyones** Pythia facientes 655.
- Anacolnthis** forma ficta 307.
- Anapæstici** versus quomodo describendi, 189, 270 n.
- Animatio* 77.
- Antrones, Antron**, oppidum 517.
- Aoristus infinitivi** (sine *σ*) non pro futuro 156 sqq. (contrarius futuro 163); apud vaticinandi verba (*χοη*) 176, apud *εικός* *εστιν* 177, apud *ελπεις* et cognata 178 (non apud *ελπιζω* 179, sqq. *προσδοκων* 181, *δοκεις* 182).
- Apellis** vox ficta 606.
- Aristippi voluptatis finis** 713.
- Aristotelis codicum interpolatio** quam antiqua, 473.
- Articulus additus** aut detractus 315, 318, 341, 361, 398, 401, 488, 526, 535, 618 cet. Non omittitur apud infinitivum post præpositionem 369 n. Toti sententiæ præpositus 393.
- Attractio** relativi nominativo casu (nentro gen.) ponendi 346; prava 280.
- Anfidinm** (?) oppidum 134.
- Aut* non ante solum tertium membrum 105 n.
- Bentleins** 98, 124.
- Castulo** (Oriaque) 533.
- Chiorum** in Athenensium societate locus 331.
- Clithenis** divisio populi 305.
- Clitarchi et Phylarchi** nomen permutatum 629.
- Cobetis** 158, 159 sq.; 431 n.
- Codicum fides** et depravatio 9 sqq., diversa Græcorum et Latinorum et alia in aliis scriptoribus 13 sqq., 94 sq.
- Comparativus** et superlativus in Græcis codd. permutati 227, 541, 624, 678.
- Comparandi brevitatis** (*maior res mortali*) 79.
- Conditio duplex** eiusdem sententiæ 370.

1) In hunc indicem coniecta sunt, quæ ad historiam, ad res grammaticas utriusque lingue non in certis verbis positæ, tum ad verba Latina pertinent.

- Coniecturæ in codicibus 9. Coniecturæ ars et præcepta 95 sqq. (lib. I c. 2); fines 120, 122 sqq.
- Coniunctio copulativa apud Latinos prava ante tertium membrum 33, disiunctiva 105.
- Cordus cognomen 138.
- Craterus pæphismatum collector 642.
- Cydni amnis miraculum 639.
- Damnandi verborum structura (apud Græcos) 431.
- Dativus (Græcus) apud substant. verb. 54, 331; ad præpositionem verbi relatus 351, 498, 574; ethicus 402. Dativus absolutus nullus 595 n.
- Delendi remedium temere adhibitum 64 sqq., 104 sqq.
- Demi Attici 305.
- Demosthenes. In eius orat. additamenta 456, 458.
- Deponentia Græca passive posita, max. participium, 389.
- Dindorfi, G., crisis ex aliqua parte improbata 93 sq., 122 sqq., 202 n. 1 et 2 et alibi in lib. II c. 1 et 2.
- Diodori Siculi in re Romana error 491; codices quales, 485, 498; anacoluthis abstinet 481.
- Directo* oblicere 36 sq.
- Diurnus* non pro quotidiano 45.
- Dracannum in insula Icaria 561.
- Egregius*, comparativus adverbii, 117.
- Elii Ætolici generis sec. Strabonem 551.
- Emperius 85, 566.
- Emporiarum muri 534.
- Enna Siciliæ 488.
- Epicuri de voluptate sententia 672.
- Epirotarum domestici dynastæ sub Romanis 550.
- Et itaque* vitiosum 39.
- Enripidis Helena hilarotragœdia 236 n., Iphigenia in Aulide vexata a Dindorfio 255.
- Faxo scies* antiqui, non *scias*, 173 n.
- Futurum infin. pro præsentii apud *προθρημίσθαι* 318.
- Galba, A., scurra 655.
- Genetivus qualitatis 383, pretii (rei emendæ) 489, in tempore significando (*μετ' ὀλίγον τούτων*) 313. Genetivus a pronomine pendens apud Platonem 420; genetiv. infinitivi vid. *infinitivus*. Genetivus primæ declin. Græcæ pro dativo scriptus 67, 312 (Add.).
- Gracchi, C., dictum 604.
- Hermanns, G., 124.
- Hermippi βίος 154.
- Hiatus in *ov* correpto 286 sq. legitim. certæ formæ apud Ovidium 76.
- Hofman-Peerlkamp 93.

Iardanes fluvius et heros 552.

Infamare aliquem duritia 76.

Infinitivi genitivus in causa significanda 558, 606; in infinitivi passivi futuro Latino erratum a scribis 116.

Interpolationis notio 11; quæ non recte appelletur, 62 sqq., vera a rudi forma ad artificia et audaciam progrediens, ibd., in corruptis 70 sqq., in sanis 74 sqq.; quam antiqua in codd., 78 sqq. (278 de Aristophane, 399 de Platone, 473 de Aristotele); propagata et pervagata 80, in addendo 82; caute indaganda et iudicanda 92 sqq. (202 n. cet.).

Interpunctio, in re critica 102 sq.

Iota subscriptum dativi pro o acceptum 67, 312 (cfr. Ad-denda).

Librariorum condicio 11 sqq., 14; eorum error quibus momenti regatur, 12.

Litteræ permutatæ 16.

Luciani codices 677, 682 u., 696; libelli de historia 686 n.

M littera in codd. Lat. addita et detracta 69.

Macedonum præsidium Athenis pulsum 573.

Magis substant. 102 n.

Media pro activis apud tragicos 209.

Mendorum origo et genera 8 sqq. (lib. I c. 1), distincta

15 sqq.: a) ex similibus permutatione 16 sqq., b) ex litteris et verbis male separatis et conflatis (accedente deinde alio errore et interpolatione) 26 sqq. (exempla alia 201, 204, 298, 362, 395, 461 cet., singulare 721), c) ex bis aut semel scribendo, quæ semel aut bis debebant, eadem aut similia, 34 sqq., d) ex omittendo 40 sqq., maxime ob (homœoteleuta) vocem eandem aut similem bis positam (ex Plut. moral. exempla collecta 621), e) ex transpositione 46 sqq., 50 sqq. (verborum plurium et sententiarum traectio notata in Plat. legg. 413, apud Strabonem 524, Plutarchum 625, vocum iuxta positarum 482 et alibi, vocum separatarum sedis permutatio 605, versuum apud poetas 198, 224, 243, 264, 282), f) ex accommodatione grammatica 52 sqq., (hæc genera coninecta et mixta p. 59 sqq.), g) ex iudicii errore et pravo intellectu 61 sqq. Voces casu ex superioribus aut inferioribus repetitæ 594; cum singulari confusione conflatæ 497.

Menecrates Spartiatis 142.

Mentorathene (Sotadis) 135.

Metabus 545.

Metapontini Pythagoræ cultores 146 sq.

- Minerva** bigis alatis insists (apud Eurip.) 256.
- Motye** colonia Carthaginiensium 129.
- munere alicuius*, hoc est, *in munere* (ludis) 128.
- Nacone** Siciliae oppidum 132.
- Nauckius** 212, 219, 227.
- Negatio** prave a libr. addita omissave 501. 503, 532, 581, 591, 597, 609, 653, 654.
- Negatio** affirmationis particularis (apud Græcos) 444.
- Negatio** coniunctionis (ὃν . . . οὐδέ) 705.
- Neleus** Aristotelis librorum possessor 144.
- Nomina** propria a librariis oblitterata 125 sqq. (lib. I c. 3; cfr. Add.); falso posita 150 sqq.
- Nomina** Latina a Græcis inflexa 659.
- Non potest pro potest non scriptum* 52.
- Nostri partes et nostræ* 76.
- Nova** verba et lexicis ignota restituta 588 n.
- Novi Comi** coloni 540.
- Onomarchi** mors 503; **Onom.** et **Philomelus** non fratres 504.
- Optativus** sine *ἄν* pravus in sent. potentiali; vid. *ἄν* (in certo genere sententiarum relativarum 189); optativus pravus pro indic. 370, 374; opt. pro coniunctivo in sent. finalibus apud Lucianum et alios 682; opt. apud ὧς post præsens verborum dicendi 704 n.
- Participia** futuri et aoristi permutata 451, 489 et alibi. **Partic. futuri** de consilio prave in præsens mutatum 509; cum articulo 512. **Partic. fut.** apud Polybium pro infinitivo 483.
- Petalis** insulæ 556.
- Pheræa** Elidis ficta 72.
- Platonis** codices 365; in iis additamenta vetera et errores 83, 384, 416 n., 390, 399, 408, 413. Alcibiades prior et alii dialogi non Platonis 402 n. 2.
- Plurale** verbum (Græc.) apud neutra 327.
- Plutarchi** codices vitarum 565 (85), moralium 612 (lacunarum falsa indicia quædam 665). **Apophthegmata** 626 n.
- Pori** reges duo 561.
- Porsonus** 124.
- Præpositionis** positus in comparando (καθάπερ, ὧς, ὡςπερ) 438, 662.
- Premere* non recte pro *opprimere* 35.
- Probabilitas** critica in quæstionibus grammaticis 155 sqq. (lib. I c. 4); **momenta** eius ponderandæ 160 sqq.
- Pronomen** demonstr. pro subiecto accommodatum ad prædic. 330; interrogativum apud particip. 621; in sententia relativa 649.
- Propæti** filiæ 119.
- Python** satrapes 508.
- Qualis*, ποιός, 104.

Quiescere saepe corruptum 30.
Quoi pro cui scriptum; inde error
 68.

Romani Græce loquentes 601.

Salassorum sedes 539.

Samnitium oppida 583.

Senecæ, L., editores 118 n.

Sidicini 132.

Sophoclis de sua oratione dictum
 618.

Stallhaumius 435, 437 n.

Stoicorum sententia aliqua de
 fine bon. 670.

Strabo Stoicus 522, 538; sub-
 inepte philosophatur 554.

Subiectum et obiectum a libra-
 riis permutatum 585.

Substantivum sumendum e verbo
 303.

Superlativus et compar. vid. *Com-
 parativus*. Superlativus ad-
 verbii non additur superla-
 tivo arguendi causa 110.

Tantum ut, tantum ne apud Colu-
 mellam 90 n.

Tarentini equites 547.

Tepide dicere 153.

Terminationes verborum confusæ
 26.

Thargelia femina 575.

Thebanorum decretum de Athe-
 niensibus 455 sq.

Theocritea carmina 172, 173.

Thucydidis orationes 316 n. Ad-
 ditamenta in eius codicibus
 815.

Tragici Græci; in iis temeritas
 quorundam 92 sqq.

Trinacium oppidum apud Diodo-
 rum 491.

Ut ex abundanti in altero mem-
 bro additum 89 n.

Vaticinandi verba apud Græcos
 c. aor. infinit. 176 sq.

Versus transpositi vid. *Menda*.

Xenophontis codices 336, 344,
 351. Verbis poeticis utitur
 348.

Zoster promunt. Atticæ 143.

III. Index Græcus¹⁾.

- Ἀγροικίαι*, rus, 692.
ἄγγειν de collo obtorquendo 685.
ἀγὼν θεῶν 197.
ἄδουλος 580.
ἄδρός, magnus, præcipuus, 130.
ἄημι apud. Apoll. Rhod. 284.
ἄθρακτος 263.
αἰσχύνομαι τι ποιεῖν τι 236.
ἀκροτίμιος potius quam ἄκρα
τίμιος 299.
ἄλαι, salina, 138.
ἄλλ' ἢ 567.
ἀλλοδοξεῖν 591.
ἀμφιγυνομεῖν 30.
Ἄμφότερος nomen proprium 126.
ἀμυσγίπως 522, 616.
ἄν omissum additumve post μά-
λιστα, ἤμιστα 41, in fine
 versuum om. 172; prave
 omissum, maxime apud optat.
 potent., 246, 299, 405, 407,
 599, 603, 617, 675, 680, 685,
 in certo genere sentent. rela-
 tivarum 189 sqq., apud infin.
 aorist. 159, 174 n., 501, 502,
 apud particip. 553, 608, post
 ον syllabam 403, 603, 702;
 solœcum apud futurum indic.
 et optat. 435, apud partic.
 fut. 463 n. Transpositum
 (οὐκ ἄν οἶδ' εἰ et sim.) 191;
 ἄν φαιή τις 642; in αὐ
 corruptam 345.
ἄν (χᾶν) 400, 434.
ἀναιρεῖν τοὺς νόμους 677.
ἀνακόπτεσθαι de fluminibus 624.
ἀνάλητος πάθος 53.
ἀναλίσκεσθαι κόπῳ 330.
ἀναμιμνήσκειν c. dupl. accusat. 460.
ἀνανήγειν 503.
ἀναπαύεσθαι prave pro καύεσθαι
 349.
ἀνασπᾶν, *effringere*, 610.
ἀνείλιξις 387.
ἀνετίον 376.
ἀνθομολογέσθαι 686.
ἀνομαλίζειν, *square*, 464.
ἀντιβλέπειν 248.
ἀντιδιαστίλλειν 556.
ἀντιδοξεῖν 28.
ἀντιμέλλειν verbum fictum 314.
ἄνω (τὰ) de membris 435 n.
ἀπαθῆν 310.
ἄπαις ἡλικία 447.
ἄπαρχον ποιεῖν 588.
ἀπανυάζειν 292.
ἀπειλεῖν pro ἀπειλᾶν 712.
ἀπέχομαι τὸ ποιεῖν improb. 357 n.
ἀπλοήθης 336.
ἀπονοεῖσθαι τινος 352.
ἀρισταρχεῖν fictum 34.
ἀρξάμενος ἀπό τινος 352.
ἄσω futurum male defensum 439 n.
ἄτακτος, *ἔξω τάξεως*, 513.
ἄτοπος de improspis 711.
αὐτή 278.

¹⁾ Vocabula ob similitudinem inter se commutata, quædam notabiliter, infinitum et parum utile erat indicare; itaque totum hoc omissum est.

αὐτοί, *soli*, 355.
 αὐτός, ὁ αὐτός (τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ
 τῇ μάχῃ) 312.
 ἀφιστάναί τι τινι 558.
 ἀφορᾶν 356.
 ἀφυστερεῖν, ἀφυστερεῖσθαι 208.
 ἄχαρις restitutum pro ἀχάριστος
 579 n., 684.
 ἀχηρεῖν 219.
 ἀπείξεσθαι, ἀπίστωμα 197.

Βαίνειν (ἔβην) de moriendo 293;
 κλοῖα ἴσον βεβηκότα 516.
 βάπτειν intransit. 228.
 βλ positionem non faciens 254.
 βούλει (θίλει) εἶπω, non ποιή-
 σομαι, 182 sqq.
 βροιάζειν 673.

Γενεαί 572.
 γῆθος in prosa oratione 690.
 γινώσκειν ποιούντος τινος 187.
 γνωρίζειν 501.

Δεῖ excidit post δέ, δῆ 326, 382,
 448, 449.
 δεινόν, εἰ subiectis duobus mem-
 bris, altero hypothetico, 453.
 δέος, φόβος. Τόδε ἦν δέος 423.
 δηκτικῶς 619.
 διακρίνεσθαι, διακρίσεις 508.
 διαπορεύει 673.
 διᾶσσειν 340.
 διατρέπειν 19, διατρέπεσθαι 23.
 διατρέβειν τὸν πόλεμον 608.
 διαφλέγεσθαι 660.
 διαφρονίζειν innsitatum 463.
 δίδόναι. Ἐδοσαν, non ἔδωκαν,
 Xenophon 85 (v. Add.).
 διελόντι, si dividas, 526.

δίαισις, διίναί 598.
 δικαστήριος adlectivum 377.
 δίμαχαι 547.
 διενύειν intransit. 269.
 διστακτικοὶ λόγοι 597.
 διυκνεῖν 280.
 δογματίζειν 547.
 δόξαν ταῦτα 338.
 δρᾶντεσθαι 709.
 δωροδοκεῖν, corrumpere, 713.

Ἐα pro una syllaba 223.
 ἔγγρακτον ποιείσθαι 481.
 εἰ pro η erroris causa 66.
 εἰ σώσομεν, μέλλομεν 374, εἰ ἄρα
 ellipt. 522, εἰ ὅτι μάλιστα
 402 n. 2.
 εἰκός ἐστι cum aor. infinit. 177.
 Ἐκαλῆσι 566.
 ἐκάτερος cum participio interpo-
 situm dualibus 430.
 ἐκλεκμάζειν 231.
 ἐκνεύειν (confusum c. ἐκνεῖν) 254.
 ἐκπαλαι 578.
 ἐκπίπτειν de limite egrediendo 550.
 ἐκστρεμμα 619.
 ἐκσφαιρίζειν 245.
 ἐκτετηγῆναι τι 85.
 ἔλειος pro duabus syllabis 308.
 ἐλίσις et cognata c. aoristo infin.
 177 sq., 178 n. (non ἐλίσι-
 ζειν 179).
 ἐμφοροῦμαι ὅτι δίδωμι 223.
 ἐν ἑκατὸν σταδίους τινός 541.
 ἐνεῖρεσθαι 337.
 εἶξ pro ὑπό apud pass. 310.
 ἐξαίρειν in ἐξαίρειν corrupt. 650.
 ἐξακρονθίζειν, spinas legere, 676.
 ἐξαργυρεσθαι τι 38 n.
 ἐξόδια 350.

- ἐξοστίζειν* 563.
ἐπανρέσθαι in prosa 647.
ἐπ' ἀνταγωνιστοῦ 580.
ἐπί τινι ποιῶν τι 690.
ἐπί τινι πραχθέντι 675.
ἐπιβιβάζειν cum genet. 711.
ἐπιδημία 623.
ἐπίκεισθαι, περίκεισθαι τι non Atticam 250.
ἐπίγραμμα 669.
ἐπιστρέφειν, corrigere, 646.
ἐπιχειρεῖν de disputando et argumentando 652.
ἐπιχωρεῖν τι, permittere, 604.
ἐργατήσιος adiectivum fictum 584.
ἔστιν pro *ἔξεστιν* 645.
ἐγγεως 548.
ἐυμάθης τινος 373.
ἐυνοια ὑμέτερα, τὸ ὑμέτερον ἐυνοον 321.
εὐοδία i. q. *εὐπραξία* 590.
εὐροσίν 494.
εὐστομα 663.
εὐτεχνος 109.
εὐχαρις, gratus, non propitius, 109.
εὐχρηστῆσθαι 487.
ἐφιδρεύειν τινί, observare, ἐνεδρεύειν τινά, insidiari, 511.
ἔχε (ἔχε δή) 378.
ἔχτινος 629.
ἔχω πράξας 258.
Ἑμισόστασις 528.
-ησι, adverbium loci in, 566.
θαίλεις *εἶπω* pro *βούλει* 188.
θαράττειν 266.
θαΐναι τράπεζαι 644.
I subscriptum dativi primæ pro o acceptum 67, 312 (Add.).

ἔχρια, ἐπ' ἔχριων 669.
ἔνα c. indicativo 413 sq., cum optativo pro coninnet. 682 n.
ἰστάνειν (pendere) et composita 646.
ἔω in exclamando 441.

Καί cum duriore verborum tractione 253; *καί, etiam*, ant post ὁ αὐτός erroris causa 453, 473, 598; *καί* transpositum 593, 654; additum 658; *καί* et *κατά* confusa 546 (*καί εὐφημειν* pro *κατεσφημειν* 643, coll. 660).

- κάλλυτρα* 261.
καλτίοι (κάλτιοι) 641.
καθαρός, ἐκ καθαροῦ βῆναι 225.
καθέλκειν de preponderando 221.
καθήκειν, aptum esse, 111.
κακουργεῖν τινι non Græcum 419.
κατά et *καί* vid. *καί. Καθ' ἕκαστον τούτων* pro ταῦτα *καθ' ἕκαστον* 471.
καταθανμάζειν 660.
καταλαμβάνεσθαι grave pro *καταλαμβάνειν* 37.
καταρρεῖν 360.
κατασπᾶν, κατασκάπτειν de nrbi-bus 560 (grave *καταστρέφεισθαι*).
κατατρέχειν 539.
καταχιόνιος 539.
καταχορηγεῖν χοῦματα, non *καταχωρίζειν*, 486.
καταψηφισθῆναι θανάτου non Græcum 431.
κατηγορεῖν τινά pravum 510.
κατορχεῖσθαι τινος 691.
κατωμίς 713.
κέραγμα 23.

Κέμμενον ὄρος, τὰ Κέμμενα 535.
κλειθρα fluvii 533.
κλειός 674.
κοάσαι 289.
κομοτροφεῖν 533.
κρίνεσθαι, *genus esse*, 459.
Κρόνος 406.
Κωλιὰς γῆ 651.

Λειτουργοί, *operarii*, 508.

λήμη 206.

λόγιος 410.

λογισμοῦ ἔκκρουσεν, ἐξιστάναι
571 (sed vid. Add.), 587.

Μάλη, ὑπὸ μάλης 232.

μεϊτορος 642.

μεμνησθαι, *commemorare*, cum
accus. inusit. 455.

μὲν indicium facit alterius mem-
bri omissi 653.

μίσος non pro feminino 269.

μετάπρασις inusitatum 542.

μῆ pro οὐ apud participia 660,
in sententiis causalibus 670,

μῆ in iurando cum fut. indi-
cativi 257 n.; μῆ οὐ, raro

μῆ post verba negativa 215;
μῆ οὐ prave positum 390.

μηθεῖς pro οὐθεῖς num dicatur
in sententia potentiali, 257n.,

332 n. 2.

μύδαλος 599.

μνοῦ, οὐδ' ἐνός μνοῦ 374.

μόχλευμα 330.

Νεαλῶς 681.

νοί plurali num. 363.

Ὁ δέ, non praecedente ὁ μὲν, 395.

οἶος, θαυμάσια οἶα 304.

οἰκῆν, οἰκίζεῖν 220 n., ὠκείτο,
ὠκῆθη 724.

ὀλιγοετής 555.

ὀλίγος, ὡς ἐν ὀλίγοις 667, ὀλίγοι
ἄσοι 693.

ὀμολογῶ ποιεῖν et ποιήσεν di-
versim 370 n.

ὀμῶνυμός τινα 543.

ὄπλα τίθεισθαι 374; aliud ὄ.
ἀποτίθεισθαι 513.

ὄσοι, ὀλίγοι ἄσοι, ὀλίγον ἄσον
693.

οὐ et μῆ (ὁ μῆ θέλων, ὁ οὐ θ.)
249; οὐ — οὐδέ vid. ne-
gatio copulata. in ind. Lat.;

οὐχ ὁ μὲν, ὁ δὲ οὐ 444; οὐ
μῆ ποιήσεις 239 n. (pro οὐ
μῆ ποιήσῃς 240 n.); οὐ τί
γε, μῆ τί γε 603; οὐκ ἔστιν
ὄς (ὄπως) cum optativo sine
ἄν pravum 189.

οὐθεῖς ἤ, i. e., οὐθεῖς ἄλλος ἤ
654.

Παλεύειν 589.

παράμειος 664.

παρατετάσθαι, *defatigatum esse*,
409.

παράτροπος fortasse pro substant.
587.

παρεγκάπτειν 623 sq.

παρήκειν ποταμῶν, παροικεῖν πο-
ταμόν apud Strab. 537.

παρίναι ποιεῖν 485.

πελατεύειν (?) 371.

πέραια (ἤ) 521.

πέρας ἐπιθεῖναι 492.

περιαιγίρειν 714.

περικάτω 27 (576).

περικράσιος *adiectivum fictum*
 569.
 περιμέστος *innsitatum* 601.
 περιπίπτειν *όργη*, non παραπ.,
 577.
 περιπίλους pro *διέκπλους* 709.
 πίσεις 648.
 πιστεύειν *δαίμονας* non *Græcum*
 581.
 πλήθη, τὰ, *υλίκυς*, 415.
 πληθύειν *τινί* 535.
 πόθεν γα, *pedum*, 679.
 ποιείν *priore correpta* 207, *ποιείν*
de fingendo 211.
 ποιείν, *ποιείσθαι* non *confusa* 111.
 ποσός, *ποσός* δὴ 668.
 πρᾶγμα μάλλον, *ad rem magis per-*
tinet, 644.
 προγράφειν 662.
 προθυμεισθαι *τινι* 40.
 πρόσ, *ad*, de *occasione* 577.
 προσδιδόναι, *partem dare*, 267.
 προστασία, *dicis causa*, 721.
 προστιμᾶν, *multare*, 571.
 προστρέπεσθαι, *supplicare*, *προσ-*
τροπή 633.
 προσχρῶμενος *passive* 389.
 προτερεῖν *τῇ γνώμῃ*, non *τῆς γν.*
 501.
 Πρώτος *nomen propr.* 127.
 πτεροφόρος, *speculator*, 611.
 Πτερωτή, *i. e.*, *Νίκη* 143.
 ποιείν 81 sq.
 πυρηνωδεις καρποι, non *πυρώδεις*,
 527.
 πυρφόρα 312, 514.
 Ριζοτροφεῖν 565.
 ῥοπή *mnt.* in *τροπή* 506.

Σάλοι 667.
 σκάφισμα 355.
 στόμαμα *exercitus* 611 n.
 συλλογισμός 507.
 σύμβολα et *συμβολαί* 474.
 συμπεριφέρεσθαι, *convertere*, *συμ-*
περιφορά 573.
 συναλλάττειν, *i. e.*, *ὀμιλεῖν* 308.
 συνεκτρέχειν *τινι* *ποιούντά* τι 267.
 συντέλειαν *ἐπιτιθέσθαι* 492.
 οφῖν pro *οί* 213.
 Ταῦς, *grandis*, 101.
 τετράδελφος 714.
 τίκειν, *aor.* ἀποτιχθεῖς *apud*
Plat. 376.
 τίς *indefin.*, τῶν *τις* *Κλειάρχου*
 344.
 τίς pro *ὅστις* *apud Atticos* *vix*
tolerandum 264.
 τί ταῦτα; 276.
 τιθεῖναι *τινὰ* *λίγοντα* 410; *τίθει-*
σθαι *τινι*, *adsentiri*, 683.
 τὸ μὴ οὐ *apud infinit.* 206.
 τόποι, *regio*, 550.
 τριπολίζειν 217.
 τρώπις, *fundamentum*, 629.
 τῶν pro *τούτων* *apud Polyb.*
 482 n.
 Ὑδρογλός *in prosa* 531.
 ὑμέτερος, *erga vos*, 321.
 ὑπερορᾶν *corrupt.* in *ὑπερορᾶν* 88.
 ὑπερορᾶσθαι 625.
 ὑποβαίνειν 403.
 ὑποβολή *τέκνων ἢ κλειδῶν* 567.
 ὑπολείπειν et *ἐπιλείπειν* 516.
 ὑπόλογος 469.
 Φέρειν *χαλεπῶς* *τινί*, non *τινός*,
 311.

φιλοργεῖν 466 sq.
 φιλομαθεῖν, *studiis operam dare*,
 536.

φιλοχωρεῖν 506, 620.

φρούραγμα 599.

φρούρανα in bello 360.

φυντικός 510.

Χεῖρά 381.

χειμάρορος apud Strab. 540.

χεῖμα δόξης pro δόξα 247.

χεῖν cum aor., non fut. infinitivi 176.

χεῖς, χεῖν. i. e. θέλεις, θέλει 233.

χρωννύναι, κτεχῶσθαι 539.

χωλαὶ φύσεις 424.

Ως cum fut. indic. in denuntiando et minando 277.

ὡς apud præposit. in compar. (ὡς ὑπὸ μίθης τοῦ φόβου) 438; ὡς, ὡς μή, ὅπως cum optativo pro coniunctivo apud inferiores 682 n.

ᾧστε in comparando apud tragicos 271; cum participio pro infinitivo post participium 457; εὐρίσκομαι ᾧστε 341.

ᾠφέλιθα, ἐπωφελέθηθα 222.

ᾠφέλιμος femin. genere apud Platon. 404.

005709082

Sumptibus librariæ Gyldenaliæ prodierunt:

Platonis

apologia Socratis et Crito.

Edidit et in scholarum maxime usum interpretatus est

C. G. Ellberling. — 64 sol.

Poetarum aliquot Latinorum

carmina selecta carminumve partim. Scholarum causa seorsum
describenda curavit *J. N. Madvigius.* Tertio edidit *I. I. Ussing.*
58 sol.

C. Sallusti Crispi

Catilina et Jugurtha.

Iterum edidit et prefatus est *Dr. E. F. Bojesen.* — 72 sol.

Saxonis Grammatici

Historia Danica. Recensuit et commentariis illustravit *Dr. P. E. Müller.*
Opus morte Mülleri interruptum absolvit *Mag. I. M. Velschow.*
Pars I. vol. 1-2 & Pars II, cum quinque tabulis æneis. — 8 thal.

Scriptores rerum Danicarum

partim hactenus inediti, partim emendatius editi ab *I. Langebek.*
Ed. cur. *P. F. Suhm, L. Engelstoft & E. C. Werlauff.*
To. 1-8. — 36 thal.

Io. Nic. Madvigii,

Emendationes Livianæ.

4 thal.

Bundehesh

liber Pehlricus, quæ e codice vetustissimo Haubiensi descripsit et
edidit *N. L. Westergaard.* — 2 thal.

M. T. Ciceronis

orationes tres de lege agraria

contra P. Servilium Rullam Tr. Pl. In usum scholarum recensuit
I. L. Ussing. — 32 sol.

M. T. Ciceronis

Cato major et Laelius sive de senectute et de amicitia dialogi
Recensuit et præfatus est Dr. *I. N. Madvig.* — 28 sol.

M. T. Ciceronis

de oratore libri tres.

Edidit et illustravit *R. I. F. Henrichsen.* — 2 thal. 64 sol.

Theophrasti

Characteres

et

Philodemi

de vitis liber decimus.

Accedunt Characteristici duo ex Eustilio Læpe et ex Rhetoricis a
Hieronymo. Cum commentario edidit *I. L. Ussing.* — 1 thal. 16 sol.

T. Macci Plauti

Captivi

in usum scholarum recensuit *I. L. Ussing.* — 16 sol.

